

گەنیزەھەي شازادەھەي ميسر

نوسینی: مایکل پیرامو

تۆھندی
Aram

مەنتەھەنە افراغى

www.iqaa.islamontada.com

بەرگى يەكەم و
بەرگى دووھەم

كىليۆپاترا

چاپى نۆي

۲۰۰۹

وەرگىرانى بۇ كوردى
عوھەر رەسول خدر

منتدى اقرأ الثقافي

www.iqra.ahlamontada.com

زېږونډی بلاوګردنډوډی ټاراه

خانەى چاپو بلاوکردنەوهى ئارام

151

کەلیۆتاترا

نووسینی:

مایکل پیرامۆ

وەرگێرانی بۆ فارسی:

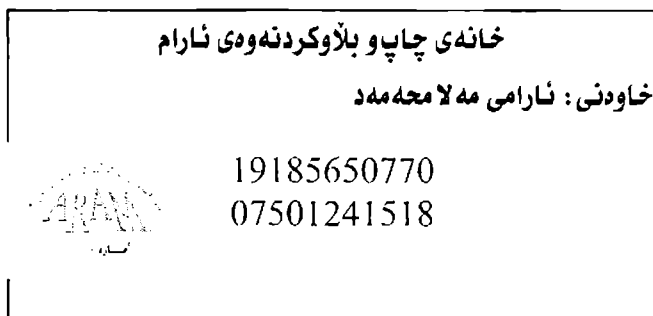
زەبەیحولای مەنسوری

وەرگێرانی بۆ کوردی:

عوومەر رەسوڵ خەدر (شینکی)

جایی دووهم

2009.....سلیمانی

کتب: کیلیۆباترا

بابەت: میژوویی

نووسینی: مایکل پیرامۆ

وەرگیرانی بۆ فارسی: زهییحوڵای مه نسوری

وەرگیرانی بۆ کوردی: عومەر ره سولّ خدر (شینگی)

نه خشه سازی و بهرک: نیوهندی نارام

کۆمپیوتەر: وه فا صلاح

سهریره شتیارى چاپ: نارام مه لامجهمههه

تیراژ: 1000 دانه

ژماره ی سپاردن: ژماره (837) ی سالی (2006) ی یندراوه

نرخ: (8000) دینار.

نهم کتیبه له زنجیره بلاوکراوه کانی خانەى چاپ و بلاوکردنه وەى (نارام) هه مانى چاپکردنه وەى
پاريزراوه.

نیوہندی بلاوکردنہوی ٹارہ

يېشەكى ۋەرگىرى كوردى

مىژوۋ خۇي دووبارە دەكاتەۋە، بەلام شىۋازى روداۋەكان گۇرانكارىيان بەسەردادىت، بەپىي رۇزگارو سەردەمەكان، ئەگەر لەوسۇنگەۋە سەيرى مىژوۋ بىكەين، دەبىتە بۇچونىكى ئايدىالى. ئەگەر لەگۆشەنىگاي كۆمەلايەتى ھاۋچەرخىشەۋە شىكارى ئەمە بىكەين، پىۋانەكان پىچەۋانە دەبنەۋە. خۇكە بەتىروانىنى تايبەتەش لىپروانىن: نەمىژوۋ زانستەۋ نەدووبارەش دەبىتەۋە، تەنھا ھەندى لەيەكچوۋنى سادە بەروداۋ وپىشەتەكانەۋە ديارن.

لىردا دەكەۋىنە بەردەم پرسىارىك، ئەۋىش ئەۋەيە: ئايا لەكويدا مىژوۋ بەھامى خۇي لەدەستنادات. مادام روداۋەكان لەدووبارە بوۋنەۋەدان؟

كاتى ئەم كىتەبە دەخوئىتەۋە. ھەست دەكەيت چىژىكى تايبەتى ھەيە، چونكە ئىمە بەرۇزگارىك ناشنادەكات: ئەگەر لەگۆشەنىگايەكەۋە شىكارى پەيۋەندىيە كۆمەلايەتتەكان بىكەين، زۇر جياۋازىيان لەگەل ئەم سەردەمەماندا نىيە، چ لەروۋى ساىكۇلۇژىاي مۇۋشەكان و چ لەروۋى پەيۋەندىيە ئابورىيەكان و فەرھەنگ و... تاد.

ھەموو ئەمانە ۋادەكەن ئەم كىتەبە بەزىندىيى بىمىنەتەۋە: ئەۋەندەي ئەم پەرتوكە لەروۋى مىژوۋىيەۋە گرنگى ھەيە: ئەۋەندەش سەبارەت بەكۆمەلگاۋ شىۋازى پەيۋەندىيەكانى ئەۋ بەنرخە. كاتى (شرمىون) كاردەكەكى كلىۋاتىدا، بەشىۋەدىكى وردو جوان وسادە. ئەۋ رۇزگارەمان بۇ دەگىرەتەۋە، مۇۋ ھەستەكات زۇر سەتم لەشارستانىيە غەيرە ئايىنىيە ئاسمانىيەكان كراۋە. چونكە زۇر بەيان دواتر شىۋىندراۋن وكىشەي ساختەيان بەبەرداكرادەتەۋە دراۋنەتەۋە بەكۆمەلگەكان.

لەكۇتايدا ئەۋەماۋە بەخوئىنەرانى ئازىز بلىين، ئەم پەرتوكە زۇر حەقىقەتى جوانى لەخۇگرتوۋە. لەۋانەيە زۇر بەمان پەيمان بەۋراستىيە جوان ۋئالۇزانە نەبىدىت. كەلەم كىتەبەدا دەكەۋنە بەرچاۋ.

هەندیک ناوی میژویی لەلای ئیمە ئەرەندە ناشنایەتییان هەیە کەزۆر جار واینانیان دەکەین، خاوەنی ئەم ناوانە دەناسین، لەکاتی کەدا کۆی گشتیی زانیاری ئیمە سەبارەت بەوانە، لەبێست پرستە تێپەرناکات، خۆئەگەر تیکە لاویش نەبویت بەئەفسانەو، یەکیک لەو ناوە میژوویانە ی کە هەموومان بێستومانە (کلیۆپاترا) ی پادشای میسر، کە لەنیووی یەکەمی سەدە ی ئیستاماندا، (2) دامەزراوەکانی بەرھەمەنانی فیلم، بوونەتەھۆی بەناو باگکردنی ئەم ناو، بەلام لەبەرئەو ی ئەو دەزگا ناوەندیانە ی فیلمسازی بازرگانین و دەیانەوێت پەواج بۆ فیلمەکانیان زیاتریکەن، راستییە میژوییەکان لەگەڵ ئەفسانەدا تیکە ئەکەن، بەشیوێک کە پەرسەنایەتیەکی خۆیان لەدەستدەن و لەناو ھۆشی بینەردا تەنھا وەک ئەفسانەیک دەمیئەنەو.

ئەو یەسەرھاتە ی کە ئیمە لەم کتیبەدا بەناو نیشانی (کە نێزەکی کلیۆپاترا ی پاشای میس) پیشکەش بەخوینەرائی دەکەین، جیاوازی لەو ی کە تاکو ئیستا لەفیلمەکاندا پێشانی بینەران دراوە، لەبەرئەو ی دەربارە ی یەکیک لەناسراوترین ناوداری میژوییە، اتا (کلیۆپاترا) کە بەلای هەمووانەو گرتگە.

(2) ئەم کتیبە لەسەدە ی رابردوودا چاپکراوە. بۆیە دەلیت لەنیووی یەکەمی سەدە ی ئیستاماندا، اتا مەبەستە ی لەسەدە ی بێستە (3) کوردی.

راۋىژكارلىقى شائىنى مېسر

ناۋى من (شېرمون) دەۋى باۋك ودايىم خىزمەتكارىيۇن، بۇيە مېنىش بووم بەكەنيزەك، دايىك و باۋك كەلەكۈشكى پادىشاھ تىدا خىزمەتكارىيان دەكردو من لەوتەلارەدا چاۋم بەدنيا ھەلەيناو ھە چەند پۇژۇنك ھوۋى لەدايىكبوۋنى من. كچى پاشاى مېسر كەدايىكى جوولەكەبوو، لەدايىك بوو ھوۋى ناۋيان ناۋە (كىلىۋپاترا)

من ھېچ زانباريەك سەبارەت بەسەردەمى مندائىي خۇم نىيە. بەلام بەبېرم دىت كەلە سى سائىيە ھە كەمە لەگەل كىلىۋپاترا دەكردو ئەو لەنىۋان كچۇلە بچوۋكەكانى كۈشكدا، كەيىق بەمن دەھات و زىاتر ھۇگرى من بوو. پىموايە يەكەل لەۋشتانەى منى لاي كىلىۋپاترا خۇشەويستكرد، ئەو ھوۋى لەكاتى كەمەكردندا، كاتىك ئەو لەپىر توورەدەبوو و لىئىدەدام و قۇي رادەكېشام، من بەگۇرېدا ئەدەچوومە ھەو شېرم لەگەل ئەدەكردو لەپرويدا ھەلنەدەگەرامە ھە، بەلكو دەچوومە گۇشەيەك و دەگريام وداۋى چەند ساتىك كىلىۋپاترا دەھات بۇلام و دەگوت (شېرميون ... مەگرى) زۇرجارىش بوئەھى دىلنەھوۋىم بداتە ھە، چۇرەكەكى شېرىنى دەدامنى كەبەھەنگوۋىن دىرۇستكاربوو و پىنى دەگوت (بىخۇ... مېنىش چۇرەكە بەلەزەتەكەم دەخستە دەمە ھەو توپەيى و لىئانەكەي ئەوم بىردەچوۋە ھە..

دواتر كەگەورەبوۋىن. تىگەيشتەم كىلىۋپاترا جىاۋازى لەگەل كچۇلەكانى تردا ھەيە، ئەو شازادەيە، ئەو تايبەتەندىيەي كەبەلەي ئەو ھەو سادەبوو، ئەو ھەو ئەو لەھەموو كچەكانىتر دىارتىبوو، جگەلەھەي من تىوانىم لەوتىبگەم كەكىلىۋپاترا كىزۇلەيەكى جوانە. پاشان كەبالقېووم، بوئەدەر كەوت ئەو شازادەيە جوانىيەكەي لەدايىكە ھە بۇجىماۋە، ئەو و دك دايىكى چاۋى گەورە ھەنگوۋىنى و موۋى رەش و روخسارى سېى و سۇل و دەمى بچوۋكېو.

كىلىۋپاترا. بەشئوھەك ھۇگرى من بېو، دايىكى مۇلەتى پىندام لەگەل ئەودا نانبخۇم، من يەكەم كچى كەنيزەك بووم كەلە كۈشكى پاشايەتتى مېسردا لەگەل شازادەيەكدا نام دەخوارد...

سەبارەت بەباۋكى كىلىۋپاترا، شتىك لەيادە، ئەويش ئەو ھەيە ئەو زۇر ھەزى لەلىئانە شىمشالېو، باشم لەبىرە كەتا ئەو پۇژۇى مرد. ھەمىشە شىمشالېك لەدەستى پادىشاى مېسردا دەبىنزاۋ دەبىرەنى... جارجار كىلىۋپاترا كەكچە گەورەي باۋكى بوو (دوۋى ئەو پاشاى مېسر سى پۇلەي تىرى لەدايىكى كىلىۋپاترا ھەبوۋى) شىمشالەكەي لەدەستى باۋكى ھەردەگرت و خەرىكى لىئانە دەبوو، بەلام نەيدەتوانى بېرەنئىت، دوۋى ئەو ھەي پۇژۇگارى مندائىي. كچى پاشاى مېسر بەسەرچوۋ و ناىشايەتى لەگەل مۇسقىادا پەيداكردو پەي بەبەھەي كارى ھونەرمەندان و مۇسقىا ژەنان برد، ئىتر گوۋى بەشىمشالنى باۋكى ئەدەدا.

كىلىۋپاترا، كاتەكانى لەگەل مندا بەسەردەبىرد. كاتىك ئەويان دايەدەست مامۇستاكەن بۇفېر كىردنى، مېنىش بۇ پۇلەكەي دەچووم و وانەم دەخوئىد. لەسەردەتايىيەكاندا مامۇستاكەن شازادە خانم، نارازىي

کرنیس / شازارە / ميسر کليوپاترا

بوون و دەیانوئیست من لەژووری دەرس خویندەنەکە و دەرنیڤ، بەلام مەموو جارنیک کليوپاترا بەرگری لێدەکردم و پێگای نەدەدا دەرم بەکن، لەبەرئەوەبوو کەمن بەناچارى خویندن و نووسینی یۆنانی فیژیووم.

لەپروژگاری حوکمرانیی بنەمالەى بەتایسەکاندا (304-303 پ.ن) لەمیسردا، کەباوک و باپیری کليوپاترا بوون، ميسرییەکان بەزمانی یۆنانی دەناخاوتن و دەیاننووسی. شانبەشان لەگەل خەت و زمانی یۆنانیدا: فەرەنگ و شارەستانییەتی پیشکەوتووی کەبەدەریای سازد ناوی دەرکردبوو. یەکیکبوو لەسەردارە دیارەکانی ئەسکەندەری مەکدۆنی و دواى مردنی ناوبراو ئەوخۆی بەپاشای ميسر داناو هاتەسەر ئەم سەرزەمینەى زمانی یۆنانی لەبەری زمانی ميسری کۆن. جیگای گرتەو. هەرەک چۆن لەئێراندا دواى مردنی ئەسکەندەر، نووسین و زمانی یۆنانی پەیداکردو ئێمەى ئێرانى لەسەردەمى دەسەڵتدارییى (سلوککی)ییەکاندا بەزمانی یۆنانی دەمانخویندو دەماننووسی، بەلام هەرلەدواى بەهیزیوونی پۆمەکان و داگیرکردنی ژۆریەى ناوچەکانى خاکی ئەوروپا و هەندیک لەئاسیا و سەرۆوی ئەفریقیا، زمانی لاتینی، واتا: زمانی پۆمى پەیدا کردبوو (دو - فارسی)

جگەلە نووسین و خویندەنەو، لەبەرئەوەى لەوانەکانى کليوپاترا لەوی بووم، زمانی لاتینیى (پۆمى) فیژیووم، کەزمانی رەسمىی و لاتان و ئەو شوینانەى کەکەوتووئەژۆر دەسەلاتی پۆم. زمانی پۆمى کەلەميسر زمانی خانەدانەکانەو گەرەکانى ميسر ئەو کەسانەى لەدیوانى پاشایەتیدا کاردەکەن، ناچارن فیژیوومى پۆمى ببن.

هەرەها لەزانستەکانى ميسر و جوغرافیا و ماتماتیک و ئەندازيارى، شارەزاییم پەیداکرد، کەئەم زانستەشيان بەشازادەى ميسر دەگوتەو، بەلام سەبارەت بەزمان و نووسینی ميسری کۆن، کەزمان و نووسینی زانیانى پۇحانی بوو و شازادەکان دەبوایە ئەو فیژیوونایە، بەرەوپیشچوونم بەخۆمەو ئەدى و نامادى فیژیوون و نووسینی ئەو زمانە نەبووم. بۆیە پێت سەیرنەبیئت کەکەنیزەکیكى وەک من دەتوانیئت قەلەم بەدەستەو بەگریئت و ئەم یادداشتانە بنووسیتەو.

وەک دەبینین ئەم بەسەرھاتە، بەرینووسى یۆنانى نووسراوە، ئەک برینووسى پۆمى، هەرەها زمان و برینووسى یۆنانى، بەرینووسى نەتەوہیى خۆم لەقەلەم دەدریئت و منیش زیاتر بەسەر ئەو زمانەدا زالم، وەک زمانی پۆمى.

شوینی من جیگایەک بوو کەکليوپاترا مەموو پۆلەکانى پاشای ميسر لەئەسکەندەرییە ژانیان لەویدا بەسەردەبرد، بەشێوەیەک ئەگەر بیئت و بچوونایە بۆشارەکانى خوارووی ميسر، ئەوا درێژەى ئەدەکیشتاو بەزویى دەگەرانیو.

کۆشک و باغى سەلتەنەتى باوکی کليوپاترا ئەئەسکەندەریە بەجوانترین کۆشک و گەرەترین و خۆشترین باغى سەلتەنەتى دنیا دەدریئردا. ئەمە من نایلیئم. بەلکو خەلکانى تریش خاوەنى هەمان رای منن، کەکۆشک و باغى سەلتەنەتى ئەسکەندەریە جوانتر و گەرەتر بوونى نەبوو. چونکە ئەوکۆشک و باغە

بهر فراوانه‌ی ئه‌وان تا کوئیس‌تاش هه‌رماوه‌و هه‌موو که‌س ده‌توانی‌ت به‌جی‌ت و بی‌بی‌نی‌ت، تا به‌پراستی نووسینه‌که‌ی ئی‌مه‌ پڕوایکات.

شاری ئه‌سکه‌نده‌ریه‌ که‌ پاشای می‌سرو خیزانه‌که‌ی تییدا نیشته‌جی‌بون، جواترین شاری دنیا بوو، یه‌که‌مجار که‌ (ئه‌نتوان) ی پۆمی گه‌یشته‌ ئه‌سکه‌نده‌ریه‌ له‌تاسان و سه‌رسو پماندا خه‌ریکی‌بوو شی‌ت بی‌ت، خۆم له‌ده‌می ئه‌وه‌وه‌ گویم لی‌بوو، گو‌تی: پۆم، له‌به‌رامبه‌ر ئه‌م شاره‌ گه‌وره‌و جوانه‌دا، که‌خاوه‌ن شه‌قامی درێژو پانه‌، جگه‌له‌ سه‌ره‌نگوئیک‌یک‌ هی‌چیت‌ر نی‌یه‌.

له‌باغی گه‌وره‌ی سه‌لته‌نه‌تی ئه‌سکه‌نده‌ریه‌دا چه‌ند جو‌ر ناژه‌ل بۆ کات به‌سه‌ربردن و که‌یفی پۆله‌کانی پاشا هه‌یه‌، له‌مانه‌ش بۆ که‌چه‌ گه‌وره‌که‌ی (کلێۆپاترا) به‌لام کلێۆپاترا زیاتر جو‌ره‌ مه‌ی‌مونی‌کی خوش‌ده‌ویست که‌شی‌وه‌ی ده‌میان له‌هی سه‌گ ده‌چیت، هه‌رکاتیک‌ له‌خویندنه‌وه‌و نووسین ده‌بووه‌وه‌، له‌گه‌ل ئه‌و مه‌ی‌مونه‌دا گه‌مه‌مان ده‌کرد. کلێۆپاترا به‌شی‌وه‌یه‌ک هۆگری ئه‌و مه‌ی‌مونه‌ بپوو که‌ئو ناژه‌له‌ی له‌ته‌ک خۆیدا ده‌خه‌واند، مه‌ی‌مونه‌که‌ش زۆر که‌یفی به‌شازاده‌ی می‌سر ده‌هات و کاتیک‌ ئه‌وی ده‌بینی له‌خۆشیدا پای ده‌کردو خۆی پێدا هه‌نده‌واسی و جو‌له‌ی پیکه‌نین ئامیزی ده‌کردو کلێۆپاترای ده‌خسته‌ پیکه‌نین.

سالیکیان به‌شی‌وه‌یه‌کی چاوه‌پروان نه‌کراو له‌می‌سردا ته‌رزه‌ باری (له‌می‌سردا نه‌به‌فر ده‌باری‌ت و نه‌ته‌رزه‌) به‌لام ئه‌و سه‌له‌ بێ ئه‌وه‌ی پڕووباری نیل لاقاو به‌ریابکات، ته‌رزه‌یه‌کی درشت باری، ئه‌و ته‌رزه‌یه‌ ئه‌وه‌نده‌ گه‌وره‌بوو، که‌په‌له‌ باریکه‌کانی دره‌خته‌کانی ده‌شکاندو هه‌موو ئه‌و ناژه‌له‌ی له‌باغی سه‌لته‌نه‌تی‌دا تیدا بوون، خۆیان په‌ناگیرکردبوو تانه‌و ته‌رزه‌یه‌یان لینه‌دات. دوا‌ی ئه‌وه‌ی ته‌رزه‌که‌ ته‌واو بوو، زۆر له‌گه‌له‌کانی باغی سه‌لته‌نه‌تی له‌ناوچوون و له‌سه‌ر پڕوی زه‌وی یه‌ک توێژانی سپی له‌ته‌رزه‌ی گه‌وره‌ ده‌بینرا، مه‌ی‌مونه‌که‌ی کلێۆپاترا رایکردو له‌سه‌ر ته‌رزه‌که‌ خزاو که‌وت و پاشان هه‌ستایه‌وه‌و چنگیک‌ ته‌رزه‌ی هه‌لگرت و به‌ناسه‌ماندا هه‌لیداو په‌رششی کرده‌وه‌، به‌لام دوا‌ی ماوه‌یه‌ک ساردیی ته‌رزه‌که‌ کاری له‌وناژه‌له‌ کردو ده‌ستی‌کرد به‌هه‌له‌رزین، منیش مه‌ی‌مونه‌که‌م هه‌لگرت و بردمه‌ هۆله‌که‌و به‌فه‌رمانی کلێۆپاترا به‌پارچه‌ قوماشیکی نه‌رم که‌وتمه‌ و شکرکردنه‌وه‌ی، مه‌ی‌مونه‌که‌ له‌سه‌رماندا هه‌نده‌له‌رزنی، که‌گه‌رمی بووه‌وه‌ ده‌ستی‌کرد به‌وازی‌کردن، به‌لام هه‌مان شه‌و توشی نه‌خۆشی بوو و تا به‌یانی نالاندی.

پاش پڕشنگی به‌یانی، کلێۆپاترا پڕیشکی هیناو داوای لیکرد دهرمانی مه‌ی‌مونه‌که‌ بکات، پڕیشکه‌که‌ش گو‌تی: ئه‌و مه‌ی‌مونه‌ تایی گرتووه‌و پنیویسته‌ دهرمانی بد‌ریتئ: تاچاک ده‌بی‌ته‌وه‌، به‌لام دهرمانه‌که‌ی دوکتۆر چاری مه‌ی‌مونه‌که‌ی نه‌کردو پڕشانه‌وه‌ی توندیش ده‌ستی‌پیکرد، له‌وکاته‌دا پڕیشکه‌که‌ گو‌تی: مه‌ی‌مونه‌که‌ی کلێۆپاترا دووچاری هه‌وکردنی سییه‌کان بووه‌و ئه‌م نه‌خۆشییه‌ له‌نیو مه‌ی‌مونه‌دا مه‌ترسیداره‌و به‌ری‌که‌وت ئه‌گه‌ر مه‌ی‌مونی‌ک بتوانی‌ت له‌ونه‌خۆشییه‌ پزگاری بی‌ت و نه‌مری‌ت.

پاش سێ پۆژ، له‌کاتی‌کدا که‌من مه‌ی‌مونه‌که‌م له‌باوه‌شدا بوو، هه‌ست‌م‌کرد له‌پێدا له‌شی قورس بوو و چاوه‌کانی به‌کراوه‌یی مانه‌وه‌، هه‌رچه‌نده‌ تانه‌و کاته‌هیش مندال‌بووم، به‌لام تیگه‌ی‌شتم مه‌ی‌مونه‌که‌ مردووه‌. کاتیک‌ کلێۆپاترا زانیی مه‌ی‌مونه‌ نا‌زیزه‌که‌ی پۆج له‌له‌شیدا نه‌ماوه‌، گریاو باوکی فه‌رمانیدا ئه‌و مه‌ی‌مونه‌ مۆمیا بکری‌ت، ئینجا بی‌نیژن. بۆئه‌وه‌ی بۆ هه‌میشه‌ تی‌ک نه‌چیت، له‌سه‌ر داخوایی کلێۆپاترا، مه‌ی‌مونه‌که‌یان له‌باغی سه‌لته‌نه‌تی‌دا ناشت.

هیچ کەس لەوانەى کە لە کۆشكى پاشایەتیدا خزمەتیان دەکرد، بەقەدەر من جینگای متمانەى کلیۆپاترا نەبوون، ھۆكەيشى

ئەو ھەبوو کلیۆپاترا ھىچ بەكێك لەوانەى بەشایستە نەدەزانی نەئینییە بچووكەكانى خۆى لایان بەدرکینت، ھەر ھەما ھىچ کام لەو کەنیزانەى کە لە کۆشکدا خزمەتیان دەکرد، خۆئىندە وارییان نەبوو، نەیان دەتوانى بنووسن و بخۆننەو، ھەندیک لەوانە نەیشیان دەزانی ئایا پۆم کەوتۆتە سەر ووى میسر - یان خوار ووى، لەنێوان کەنیزە کەکانى کۆشكى پاشایەتیدا تەنھا من بووم زمانى پۆم دەزانی و دەتوانى لەگەڵ شازادەى خۆمدا باسى مێژوو و جوغرافیا بکەم، کاتیک گەر ھەبووین، ھەرچەندە ھەندیک لەژنى پیاو ھەر ھەکانى میسر، بەھۆى ئەو پلە و پایەى ھەیان بوو، بوونە دەستەخوشكى وتیکە لاویان لەگەڵدا پەیدا کردبوو، بەلام کلیۆپاترا، ھىچ کام لەوانەى بەشایستە نەدەزانی تاقسەى دلى خۆى بۆئەوان باسبكات.

کلیۆپاترا ھىچ پازىكى لای من نەدەشار دەو و من ناگادارى ھەموو نەئینییەکانى ژيانى ئەو بووم و دەتوانم بەبۆیرانە بلێم، ھىچ کەسێك وەك من کلیۆپاتراى نەناسیو و نەئینییى ژيانى ئەوى نەزانىو، بەلام لەبەر ئەو ھى کەنیزەك بووم، بەیەكێك لەناشناو ھاورێكانى کلیۆپاترا نەدەژمێردرام ولەتە شریفات وخوانداریى میوانەکاندا شوینى من، لەگەڵ خزمەتکارەکاندا بوو.

ھەتا ئەوکاتەى تەمەن گەیشتە بالقبوون، پینما بوو کلیۆپاترا تەنھا کەسێك ئەوانەى ھەنگرتو و، بەلام پاش ئەو ھى گەر ھەبوو وزانىاریم لەسەر مێژوو پەیدا کرد، پۆم دەرکەوت کە پینش خانمى من، شەش شازادە خانمى تر بەناوى کلیۆپاترا ھەبوون و ھەمووشیان بوونەتە پاشا و شازن، کلیۆپاتراى منیش بەحەوتەمىن کلیۆپاترا ھەژمار دەکرت، لەنێوان کلیۆپاتراکاندا کە لەرابردوودا بەوانا و ھەبوون، لەگەڵ کلیۆپاترا خانمەكەى مندا جیاوازیان ھەبوو، چونکە ئەو کلیۆپاتراى ھى من بەژنیکى نوێخواز لەقەڵەمدەدرت. نازانم باوكى کلیۆپاترا بە چ نەخۆشییەك مرد، باوكى کلیۆپاترايان وەك باوك و باپیرانى بە (بەتلیمۆس) ناو دەبرد کە (12) کەس پینش ئەو بەھەمان ناو لەمیسردا پاشایەتییان کردو و ھەبوو باوكى کلیۆپاترايش بە بەتلیمۆسى سیزدەھەم دەژمێردرت، بەلام گەل میسر ئەو یان بەشمشال ژەن دەناسى، لەبەر ئەو ھى ھەمیشە شمشالى لیدەدا.

شمشال لیدانى پاشای میسر بەبروای من جوړیکبوو لەشیتى، چونکە مروقە ھەرچەندە ھۆگرى مۇسیقایى شیبیت، بەدریژایى تەمەنى شمشال لیدادات !!

ئەو ھەبوو باوكى کلیۆپاترا چەند پۆژیک وازى لەشمشال لیدان ھینا، ھەموو وایان دەزانی کە نەخۆشە، چونکە ھەركاتیک پاشای میسر نەخۆشبوایە، دەستى لەشمشال لیدان ھەلەدەگرت، جاران ھەركاتیک بەتلیمۆسى سیزدەھەم.

لەسەر جینگای نەخۆشى ھەلەدەستایەو، ئەوشتەى کە داواى دەکرد، شمشال بوو، بەلام ئەوسالە نەیتوانى لەنەخۆشییەكەى چاکبیتەو و لەسەر جینگا ھەلبستیتەو. پۆژیکیان کچە گەر ھەكەى (واتا: کلیۆپاترا) و پۆلەکانى تری بانگکردو لەوکاتەدا خزمەتکارەکانى کۆشکیش، لەوانە منیش نامادەبووین،

دہستی کو پرکھو، اتا براکھی کلیو پاترای گرتو دہستی کلیو پاترایشی خستہ ناو دہستی براکھی و گوتی: پیوستہ نیوہ بنہ ژن و میردو رۆلہی بہہیزو جوانقان بیئت.

کلیو پاترا سہری نہوی نہ کردو براکھی ہیچی نہ گوت و سئی رۆژ دواي ٺہوہ پاشا مردو تہرمی پاشای میسر دواي مؤمیا کردنی بردیانہ شوینی تاییہ تیی خوی و چوار لہ رۆلہ کانی کہیہ کیئک لہ وانہ کلیو پاترا بو، لہ چوار دہوری تہرمہ کہی پراوہ ستا بوون.

ہہ موو ٺہو ناژہ لانہی کہ پاشا خوشی دہویست: لہ وانہ ش چوار سہگ، کہ نہ ژادی سہگہ کانی حہبہ شوہ پلنگیک کہ لہ نہ ژادی یوز پلنگی سوریا یی بوون و ٺہ سپی عہ رہبی بہ تلیموسی سیزدہیم - کہیہ کیئک لہ میرہ کانی عہ رہستان بہ دیاری بوی نارد بوو: ہینایان بۆ نزیئک تہرمہ کہی، پلنگ و سہگہ کان لہ تہ کیڈا کہو تن. بہ لآم ٺہ سپہ کہ ہہر بہ پراوہ ستاوی مایہ وہ.

لہ بہر نہ وہی پاشای میسر لہ ژانیدا حہزی لہ شمشال لیڈان بوو: دہستہ یہک لہ شمشال ژہن ہاتن و تاتوانییان. بیہیلا کیوون بہ درئٹری مہراسیمہ کہ شمشالیان دہژہنی، ٺہم باوہ لہ داب و نہریتی میسریانہ و لہ نہریتی یونانیدا نییہ (بہ تلیموس) یی کہ می پاشای میسر کہ سہر دارنکی ٺہ سکہ نہ وہی مہ کڈونی بوو. دواي مردنی ٺہ سکہ نہر لہ میسر دا حوکمی کردو بہ کہ سینکی یونانی لہ قہ لہ م دہراو تہنہا پیرہوی داب و نہریتی یونانی دہ کرد، بہ لآم رۆلہ کانی ٺہو دواي ماوہ یہک لہ حوکم کردنیان لہ میسر دا: کہو تنہ ژیز کاریگر یی داب و نہریت و مہراسیم و سروتہ کانی میسری و ماوہ یہ کیش بۆ فریودانی خئک، وایان پڈشان دہدا کہیہ کیئک لہ پیرہوانی مہراسیمہ کانی میسر.

میسریہ کان باوہ ریان وایہ، کاتیئک کہ سینک دہ مریت، ٺہو شتانہی لہ رۆژگاری ژانیدا خوشی ویستوون، پیوستہ لہ تہ کیابن. بویہ ٺہو ناژہ لانہی کہ خوشہ ویستی پاشا بوون، ہینا بوویاننہ تہ نیش تہرمہ کہو شمشال ژہنہ کانیش بہر دہوام شمشالیان دہژہنی. دواتر ٺہو کہ سانہی کہ کاریان گریانبو بو مردووان، ہاتن. یہ کیئک لہ وانہ بہ ناوازیکی غوربہت و سوژدار دہیلا واندہ وہو ٺہوانیتیش بویان دہستاندہ وہو دہ گریان، کپووزانہ وہو گریانی ٺہ مانہ بہ شنیوہ یہک کاریگر بوو کہ ہہ موومان ی گریاند،

بہ کلیو پاترا شہ وہ. دواتر رۆحانییہ کان ہاتن. بہ لآم ٺہ وانہ میسری بوون و وہک کاہینہ کانی میسر سہریان دہ تاشی و کہللہ یان چہور دہ کردو لہ سہرشانی راستی ہہ مووان یہک پارچہ پیست دہ بینرا.

پیشوازی کردنی رۆحانییہ کان دوو جیاوازی لہوانیت ہہ بوو، پیشہ وای رۆحانییہ کان بہ دوو نیشانہی تاییہت لہوانیت جیادہ کرایہ وہ، کہیہ کہ شکۆئی پیر لہ رۆنی پیروی لہ دہستد ابو و پریاسکہ یہ کیشی لہ شاندا بوو. رۆحانییہ کانی میسری لہ نزیئک تہرمی پاشای میسر دا بہ یہک ریز پراوہ ستان و ٺہویا وہی کہ شکۆئی لہ دہست و پریاسکہ ی لہ شاندا بوو، بہرام بہر رۆحانییہ کانی تر و ہستا و پیئک وہ دہستیان کرد بہ و تنی یہک سرود ی نایینی، ٺہم مہراسیمہ کہ من بۆ یہ کہ مجارم بوو لہ نزیئک وہ بیینم، بہ پای من پیشہنگ و شکۆمہندییہ کی تاییہ تیی ہہ بوو. سہر ٺہ نجام بہ جو لہ یہ کی ہیاوشی دہستی پیشہ واکہ یان کۆتایی بہ سرودی رۆحانییہ کان ہات، دواتر تہرمہ کہ یان ہہ لگرت بۆ ٺہ وہی بییہن بۆ نارامگای پاشایانی میسر، من بینم ہہندیئک لہ ٺہفسہرانی رۆمیش: لہ گہل مہراسیمی ناشتنی تہرمی پاشادان.

کاتیئک تہرمہ کہ یان بہرہو دوا نارامگا دہ برد. رۆحانییہ کان کہو تنہ ریزی پیشہ وہو دواي ٺہوان نافرہ تہ کان وپاش ٺہوانیش کلیو پاترا و ہہ موو رۆلہ کانی تری پاشای میسر ناژہ لہ کانی، کہ لای پاشا

خۆشەويست بوون، دەروڤشتن. دواى ئەوان ئىمە كەخزمەتكارى كۆشكى پاشا بووين، دەستمانكرد بەرۆيشتن وهاولاتیانی شارى ئەسكەندەریو ئەفسەرانى پۆمى لەپشت ئىمەو دەهاتن، من لەشوینىكەو دەروڤيشتم كەگويم لەگفتوگوكانى ئەفسەرانى پۆمى بوو، ئەوان باسى مەراسىمى بەخاكسپاردنى پاشايان دەكردو دەیانگوت، لە(یۆنان و پۆم)دا مەراسىمى بەخاكسپاردنى ئەم سادەیه. لەبەرئەوئەى (بەتلمیۆسى سێزدەهەم)یش یۆنانى بوو، نەدەبوايه تەرمى ئەویان بەشیاوئەى مەراسىمى ميسرى بۆ دوا ئارامگای بیهن.

لەو پۆژانەدا (ئەنتوان)ى پۆمى لەناو ئەفسەرەكاندا نەبوو بۆیه كەلپوڤاترا لەو پۆژانەدا زۆر گوئی نەدەدا بە ئەفسەرەكانى پۆمى .

ئێدەدا بەبۆیوسى نازانین ئەنتوان بەخوینەران (ناسانین). چونكە لەمەودوا باسى ئێدەدەكریت (و- كوردی).

من دەمزانی (ئەنتوان) چوو بەشەر لەگەڵ ئێرانىيەكانداو دەنگۆى ئەوش هەیه، لەسەر زەمینی (بین النهرين)دا توشى شەرو پێكدادان بووتەوئەو شكستىكى گەورەى هیناوو پروون نییه زیندوو- یان مردوو.

دواى ئەوئەى تەرمى (بەتلمیۆسى سێزدەهەم) بەخاكسپێردرا، ئاھەنگى گواستەوئەى كەلپوڤاترا بۆبراكەى ئەنجامدرا، سێ مانگ دواى كۆچكردنى باوكى كەلپوڤاترا.

من لەژوورەكەى ئەودابووم، دنیا بەرەو تارىكى دەچوو، شەو دادەهات، كەنیزەكەكان چراكانيان ھەندەكردو بۆ ژوورەویان دەهینان، لەوكاتەدا نۆكەرىك ھاتەژوورئ وگوئى سێ ھەزیرەكانى ميسر دەیانەوئەى بۆیهك ئیشى گرنگ بۆخزمەت پاشا بێن.

كەلپوڤاترا كەببوو ھاوسەرى براكەى خۆى، بوو بەشاژنى ميسر ھەموو ئەویان ھەك پاشاى ميسر سەیرد دەكرد.

لەو پۆژەوئەى كەلپوڤاترا بووبە شاژن، تائەو پۆژە پۆك ئەكەوتبوو كەوھەزیرەكانى ميسر دواى تارىكداھاتن بێن بۆلاى پاشا سەبارەت بەكاروبارەكانى ولات گفتوگۆ بكەن، من كاتىك گويم لیبوو كەوھەزیرەكان دەیانەوئەى سەردانى پاشاكەن، كەوتەپۆ تالە ژوورەكە بچمەدەرەو، بەلام كەلپوڤاترا گوئى : شرمیون، بۆكوئ دەچیت .. ؟ پراوئەستە، كارى ھەزیرانى ميسر ھەرچەندە گرنگىت، من تۆ بەناشایستە نازانم و دەتوانیت لێرە بىنیتەو، گوئت لەخواست و داواكارىيەكانيان بگريت.

من پراوئەستام و ھەزیرەكان ھاتنەژوورەو لەبەرامبەر شاژنى ميسردا چەمانەو تاسەريان نزىك زەوى بوو، دواى ئەوئەى راست بوونەو، كەلپوڤاترا لەئەوانى پرسى ئەوكارە زۆر گرنگە چىيە كەئێوئەى والیکردوو لەم كاتەدا داواى بىننى من بكەن و بێن بۆلام؟

بەكێك لەوانە كەلەدوو ھەزیرەكەى تر گەرەتربوو، سەیرىكى منى كردو پرسى: ئایا دەتوانن بھینى گرنگى ولات بلین یان نا؟

كىليۇپاترا تېبىنىيى ئىو تېپروانىنەي ئىو لەن كىردو گوتى: شىرميون لەمندا ئىيەو لەگەن مندا گەرەبوو ۋە خۇمانەيەو ئىو دەتوانن ھەرچى دەتانهوئىت دەرى بېرن.

ۋەزىر، گوتى: ئەو شتەي كەن دەموئىت بىلېم، يەككە لەنھىنئىيەكەنەو نابىت كەسانى تر بىبىستىن.

شاژن گوتى: شىرميون كەنئىزەكى تايبەتى مەن، لەمندا ئىيەو لەگەن مندا گەرەبوو ۋە كەنئىزەككە نھىنى نادركىنئىت. مەن دىنئىات دەكەمەو شىرميون ئەو ئىنەيە كەنھىنئىيى تۆ نادركىنئىت!!

ۋەزىر گوتى: پاشام تۆ لەو رۆژەوئى شوتكردوۋە، ھەتا يەك شەو رېگات نەداۋە ئەو بىتە ژوروى نوستەكەتەو ھەموو شەوئىك كاتى خەو براكەت بەرەو ژورەكەي تۆ دىت دەيەوئىت بىتە پانت، كەچى تۆ دەرگاي ژورەكەت لەدىوى ناوۋە دادەخەيت. ئەم كارەي تۆ بەپىچەوانەي داب ۋە نەرىتمانەو بەدرىزەپىدانى ئەو كارەت مىللەت نارازى دەبىت، چۈنكە مىسر نابىتە خاۋەنى شانئىنى تازەو براكەشت نىگەرەنە، بۇيە ناتوانئىت لەو ئىن ۋە مىردايەتئىيە رازى بىت.

كىليۇپاترا گوتى: بۇ قەناعت پىكردنى ئىو، دوو بەلگە دەدەم بەدەستەو:

بەلگەي يەكەم: ئەو يە مەن يەكەم، يۇنانىم ۋە شوكرىن بەبراي خۇم، بەيەك كارى ناسروشتى ۋە ھىشىيانە دەزانم.

دوۋم: ئىو ھەرسىكتان يۇنانىن، پىويستە باۋەر بەقسەكانى مەن بگەن.

ۋەزىرە گەرەكەيان گوتى: ئىمە سەبارەت بەنەزادمان يۇنانىن، بەلام ۋەزىرى ۋلاتى مىسرىن ۋە ھاۋسەرىتى خوشك بۇ برا رەۋايە، بەلكو شتىكى دىخۇشكەرىشە. تائەۋكاتەي تۆ برات ھەيەو دەتوانئىت بىتتەت مىردت، لەگەن بىگانەيەكدا پەيمانى خۇشەويستى بەستىت ۋە خۇت لە ھاۋسەرىتئى براكەت بېورىت، چۈنكە ئەو ۋايردەكاتەو تۆ لەۋانەيە كەموكورى جەستەيىت ھەبىت ۋە ھەستى ژانەيت تىدانەبىت!

كىليۇپاترا گوتى: بەھەلەدا دەچىت كەۋابزانىت لەمندا ھەستى ژنىتى نەبىت، بەلام براكەي مەن لەتايبەتەندىيەكانى پىاۋەتى دامالراۋە بىبەشەو ئەگەر تۆ تۋانىت بۇمنى بەسەلمىنىت كەبراكەم خاۋەنى سىفەتەكانى پىاۋە بەكارە، پەيمانە دەدەم ھەموو شەوئىك لەژورەكەي خۇمدا پىشۋازىي لىبەكەم

(۱) - خۇنئەران، لىكۆلەرەۋان دەزانن كەلەمىسرى كۇندا (لەجەند ۋلاتىكى تىرىش) ھاۋسەرىتى لەنىۋان خوشك ۋە بىرادا، باۋك ۋە كچ، ھاۋسەرىتى لەنىۋان خىزان ۋە نەمالەدا بەشىۋەيەكى رەسمى ۋە دىك شتىكى ناسايى ۋە سىروشتى بۇرد. فېرەۋنەكانى مىسرو جىنئىنئىانى ئەۋان لەۋىروۋايدا بوون، ئەۋان خەلگانىكەن لەنەزادى خۋايان ۋە جىۋاۋزىيان ھەيە لەكەل خەلگى عادىدا. بۇ پاراستنى ئوخشى پاشايەتىش لەنىۋان خۇياندا ھاۋسەرىتىيان دەدەست. ئەم باۋەرد خراپە ئەۋەندە چۈۋىۋوردناۋ ناخى نەمالەكانى پاشاكانى مىسرو (چەند شائىنىكى تىر) ھەتا بەتلىستەكانى كەبە ۋە چەلەك يۇنانىش بوون ۋە ھۆكۈمەتى ئەۋان دىۋاى مردنى ئەسكەندەرى بەككۆنى دامەزراۋ بەدەسەلەتدارئىتى ھۆكىمى بەتلىمۇسى يەكەم

دەستیپێکرد: ئەم مەراسیمە ناپەسەندەیان دەکرد، ھاوسەرێتی کیلیۆپاترا و براکە (بە تەلیمۆسی چوار دەهەم) دواینیان بوو کە پەیردووی ددکرا. دواتر ئەم شیوێ کۆنە تیدا هەلۆه شیندراپەو وە نەما.

کاتیگ گەتوگۆی کیلیۆپاترا گەیشته ئێرە، دەرگا کرایەو، بە تەلیمۆسی بۆ کیلیۆپاترا ھا تە ژوورەو، دیاریبوو سێ وەزیرەکی میسر لەگەڵ بە تەلیمۆسدا واریککە و تەبوون کە ماوێهەک پاش چوونی ئەمان بۆ ژووری کیلیۆپاترا گەتوگۆیان دەستپێکرد، ئەوان بێن.

بە تەلیمۆس دۆی تەواو بوونی قەسەکی کیلیۆپاترا گوتی: کیلیۆپاترا تۆ چۆن دەوێرت سەبارەت بە مە قەسەبکەیت: لە کاتیگدا دەزانیت من حەز ناکەم سەبارەت بە وایەتە قەسەبکەم وەرگێز شانا زێی بەو ناکەم کە ناشاناییم لەگەڵ ژنی تردا هەیە، بە لām تۆ بە بەرچاوی دانیشتوانی ئەم شارەو، لەگەڵ ئەنتوانی پۆمیدا لەسەر کە ژاوە دادەنیشیت تاخەلک ببینیت کە عاشقی ئەویت، هەمان ئەو شرمیوێهە کە نێزەکی تۆ، کە لێرە پراوە ستاوەو گۆی لە قەسەکانی ئێمە یە، گەواهی دەدات، هەر وەها هەر کاتیگ تۆ لەگەڵ ئەنتواندا لەسەر کە ژاوە دادەنیشتن و ئەو لەگەڵ خۆتدا دەبەیت تالەناو کە ژاوە کەدا باوە شینتانت بکات.

... مەبەست ئە کە ژاوەی خانیسەکی نییە، بە لکو ئەو کە ژاوە یە دەرخەنە سەر شان و پاشا لە ناویدا یە و ئەمەش بۆ مەبەستەم. ئەم ئایێ، ئۆ شازادە، شۆینی، نزیک بە کار دەهێنرا: (و - کوردی)

کیلیۆپاترا گوتی: من دانی پێدا دەنیم لەگەڵ ئەنتواندا گەراوم و گە شتم کردووە، بە لām بە مەر شیوێهە کە بێت من ئافەرتم و ئەو پیاوێ ئەگەر ژن و میردیش یە کتریان خۆشبویت عەیب نییە، بە لām تۆ چی دەنیت کە ماوێهەک لەگەڵ ئەو لاوێ ئەمانییەدا دەگەڕیت و جارێکتر لەگەڵ فلان و جەحیلێ قەرسیدان. لەم شارەدا کە سێک نییە ئاگای لە پە یوێهە نییە ناو براوەکانی تۆ ئەبێت لەگەڵ ئەو لاوانەدا !! بە تەلیمۆس ھاواری کرد. ئەو قەسە یە بوختانە، چونکە تۆ دەتەوێت ئێمە لە دەسەلاتداریتی سەلتەنەت دور بخەیتەو. ئەم بوختانە ناردوایانە بۆ من هەلەبەستیت.

کیلیۆپاترا گوتی: من بوختان ناکەم و ئامادەم گوتەکی خۆم لەرێگای کەسانی شاھید بەسەر تەو بەسەلمینم.

لەوکاتەدا ئارسینۆهە، خوشکە بچوکی کە کیلیۆپاترا ھا تە ژوورەو وە ئاشکرا بوو کە بە ئەویشیان گوتووە، لەکاتی گەتوگۆکەدا بێتە ژوورەو.

ئارسینۆهە: دۆی ھا تە ژوورەو ی گوتی: چ باسە، بۆچی شەرتانە؟ بە تەلیمۆس گوتی: خوشکە کەت ئێمە تاوانبار دەکات و بوختانی ئەو دەداتە پالەم پیاویکی دەبەنگم.

ئارسینۆهە گوتی: من دەزانم خوشکە کە ی ئێمە کیلیۆپاترا بۆچی ئەم بوختانە بۆ تۆ دەکات، مەبەستی ئەو یە بەرێگای درۆ بۆ مەن یە ستن، ئێمە لە سەلتەنەت دور بخاتەو و بۆ خۆی بە تەنھایی لەم ولاتەدا دەسەلات بگرێتە دەست. خۆ ئەگەر ئەم بۆ ولاتی پۆم تووشی بێنەو بەرەو پەشیوی نەبوا یە، کیلیۆپاترا بە بێ دوو دلی یەک ژەنەرالی پۆمی وەک ئەنتوانی عاشقی خۆی دەکرد و ناچار ی دەکرد لە شکرکێشی

بؤسەر میسر بکات و تۆ لہسەرکورسی دەسەلات لاہەریت و تاج و تەختی پاشایەتی پێشکەش کلیو پاترا کردبا.

کلیو پاترا گوتی: ئارسینۆھە، تۆ تاکو ئیستاش یەک کچۆلە ی مندالیت و ئەوجۆرە قسانە لەسەر زمانی کەسێکی وەک تۆ جینگای سەرسوڕمانە، بیگومان کەسانی تر تۆیان فیڕی ئەم قسانە کردوو، بۆیەش من لەتۆ دلنیگەرانی نیم، چونکە دەزانم ئەوانە دەرسی تۆیان داداوە.

بەتلیمۆس گوتی: ئەم قسانە کێشەکیان چارەنەکرد، تۆ ئە ی کلیو پاترا تائیسستاش پازی نەبویت، پزگای من بەدەیت بۆ ژووری خەوتنەکەت، ل شەوێکانی پابردوودا ھەرکاتیک ویستبیتم بۆ ژووری خەوتنەکەت، تۆ دەرگات بەروودا داخستوو.

کلیو پاترا گوتی: تۆ دەزاینم من پزگا بەتۆ نادەم ببیتە ژووری خەوتنەکەم، لەگەڵ ئەوێشدا بۆلای ژووری خەوێکە ی من دەماتیت، بۆ ئەوێ ئەمە بکەیت بەھانەو لەگەڵ مندا بیکەیتە ناخۆشی و شەر.

بەتلیمۆس گوتی: کەواتا لەم حالەتەدا من چی بکەم؟

کلیو پاترا وەلامی دایەو، چارە ی تۆ ئەوێ بۆلای ژووری خەوێکە ی من نەیت و پیتوانە بیت پەییوەندییەکانی من و تۆ پەییوەندیی ژن و میردایەتی، چونکە دەبیت میردی من کەسێک بیت بڕام نەبیت.

بەتلیمۆس گوتی: من دەزانم تۆ دلت بەئەنتوانەوێ و چاوەروانیت ئەو بیت و پەییوەندییە خۆشە ویستییەکانی خۆت لەگەڵ ئەو پیاوێ پزیمیەدا بەسەر بەریت، بەلام ئیتر ئەنتوان نایەت!!

کلیو پاترا گوتی: بڕام، تۆ وایبەردەکەیتەوێ من ناتوانم ئارەزووم ئەنتوان بیت؟ بەلام چ ئەنتوان بیت و چ ئەنتوان نەبیت من دەتوانم.

دواتر من نەفرەت لەو دەدەکەم بڕاکەم میردم بیت، ئەو کوپە ی کە لەمندا لیبیەو لەگەڵ مندا گەرەبوو، سەر جینگایی من بکات،

نەخیر من ئەم ھاوسەریتیە قبوول ناکەم.

بەتلیمۆس گوتی: ئایا سەر جینگاردنی ئەنتوان قبوول دەکەیت؟

کلیو پاترا وای نیشاندا پەییوەندییەکانی ئەو و ئەنتوان پەییوەندییەکی دۆستانە ی، بەلام ھەرکاتیک بەشیوێکیتر وەرچەرخا، نایبیتە جینگای نەفرەت لیکردنی من، دواتر ئەنتوان نەبرامو نە یەک پیاوی دەبەنگ و گیل.

سێ وەزیرەکانی میسر و بەتلیمۆس و ئارسینۆھە، لەژوورەکی چوونە دەرەو و دوا ی رویشتنی ئەمان، کلیو پاترا بەمنی گوت: شرمیون دلەم دەلێت ئەنتوان دیت.

وێک گوتم کلیو پاترا هیچ شتیکی لەمن نەدەشاردوو و من ھەموو ئەینییەکانی ئەوم دەزانم، لەوانەش دەمزانی کلیو پاترا ئەنتوانی خۆش دەوێت.

گہران لہ گہ وروہ ترین شاری دنیا دا

من ہرگیز نہ پوڑم لہ بیرنا چیت کہ کلیو پاترا بویہ کہ مجار لہ گہل نہ نتواندا چون بوگہ پان و منیش لہ ناو شو کہ ژا ودا بووم، کہ ئەوانی تیدابوون و باوہ شینم دہ کردن، شازدہ کہ س کہ ژا وہ کہ یان ہ لنگرتبوو، جلیکی ہاوشیوہی یہ کتریان لہ بہر دابوو، جلو بہرگی ئەوان بریتیبوو لہ یہ کہ پارچہ ی مۆر کہ بہ تہ قہ لئی گورہی رہنگ زیوی چنرابوو، پیلاوہ کانیاں کہ بہ قہیتانیکی پیستی رہنگ سپی دہ بہ ستر، لہ پیدابوو. ئەو تاسمانہ بہ شیوہی مارپیچی لہ لاقیان ہا لآبوو و یہ کہ پارچہ پەرۆی زہر دیشیان لہ سہر بوو کہ وہ کہ شہدہ دیان بہ ست و لہ کاتی پشوداندا دہیان کردہ وہ و غہرہ قیان پی دہ سپیہ وہ، لہ پیش ئەوانہی کہ کہ ژا وہ کہ یان ہ لنگرتبوو، یہ کیئ لہ لیپرسراوہ کانیاں لہ پیشہ وہ دہ رۆیشٹ و بہ ئەویان دہ گوت پیشہ نگ، جلہ کانی و ہ کہ جلو بہرگی نوکەرہ کان بوو، بہ لآم ئەو پارچہ قوماشیکی گورہی لہ بہر دابوو، کہ قۆلی نہ بوو و دوو دہ ستہ کانی بہر و تی دہر دہ کہ و تن.

پیشہ وہ کہ کلاویکی میسری لہ سہر نابوو و ہموو دہیانزانی کہ کلاوی میسری و ہ کہ کوچکہ یہ⁽⁸⁾

8- ئەو کلاوہ میسریہ کۆنہ. زیاتر لہ کوچکہ ی کوردیی دہ چیت. بہ لآم لہ پیشہ وہ کہ میئ درنژترہ. (زو- کوری)

کہ لہ پشتہ وہ پەر دہ یہ کہ شوپ دہ بیتہ وہ تاسہ رسمت و دایدہ پۆشیت، بوئہ وہی لہ پشتہ وہ ہ تاو بہر سہرو مل نہ کہ ویت.

پیشہ وہ کہ یہ کہ لۆلہ پی داری ئەستوری بہ دہ ستہ وہ بوو و ئەو دارہ چہ ورکرا بوو، نیشانہی کاری لیپرسراویتی نوکەرہ کانی تری دہ گہ یاند، کاتیئ خہ لئ لہ شہ قامہ کاندا ئەو پیشہ و یان بہو جلو لۆلہ پہ تایبہ تیبہ وہ دہ بینی، دہ کشانہ وہ گالیسکہ کانیاں لادہ دا، بوئہ وہی کہ ژا وہ کہ بہ بی و ہستان تیپہ ریت.

کلیو پاترا بہ بی پاریزہر لہ شہ قامہ کانی ئەسکہ ندریہ دا دہ گہرا، ئەو پوڑش کہ بویہ کہ مجار لہ گہل نہ نتواندا سواری کہ ژا وہ ببوو بوئہ وہی ناوشار نیشانی نہ نتوان بدات، بیپاریزہر بوو.

کلیو پاترا نہ کہ ہر شہ قامہ کان و تہ لارہ کانی باش دہ ناسی، بہ لکو سہ بارہت بہر ابردووی ئەوانیش شازہ زایی تہ واوی ہ بوو، بہ شیوہ یہ کہ زورجار پیشینہی میژووی شہ قامہ کانیشی بو ئە نتوان باسدہ کرد، ئەو ژہنرآلہ رزمیہ سہری سوپما بوو لہ وہی چون کچیکی لاو ئەو ہموو زانیاریہی ہ یہ و ہموو شوینہ کان بہ باشی دہ ناسیت!؟

ئہ و ہ شمان لہ بیرنہ چیت یہ کہ م شت کہ بووہ جیی سہرسوپمانی نہ نتوان، پانی و فراوانی شہ قامہ کانی ئەسکہ ندریہ بوو، چونکہ لہ شہ قامہ پلہ یہ کہ کانی ئەسکہ ندریہ دا دوازدہ عہرہ بانہ دہ توان لہ تہ کہ یہ کدا بیئ و بچن، دوا ی پانی شہ قامہ کان، ئەوہی جیی سہرسوپمانی نہ نتوان بوو، بہ لوعہ کانی ئا بوون کہ بہ لولہ راکیشرا بوون:

- پرسیی: ئەو ئا وہی کہ بہ لوعہ کاندا دیت لہ کوئہ دیت!؟

- كىلىپاترا ۋە لامى دايەۋە: دوو سەدەۋ نىۋە ئەم شارە خاۋەنى ئاۋى بۇرىيە، كەئاۋى رۇوبارى نىل دەھىنرىتە يەك عەمبارى گەورەى ئاۋ ۋە ۋىۋە بەلۋەكاندا تىدەپەرىندىرىت ۋە خەكك ھەموو كاتىك ئاۋيان ھەيە، ئەۋ بەلۋەكانەى لىۋارى شەقامەكانىش بۇ كەكك ۋە رىگرتنى گىشتى دانراون، تاكو رىبواران كەككى لىۋەرىگرن.

- ئەنتوان پرسىيى كى ئەم شەقامانەۋ ئەۋ بۇرىيە ئاۋانەى دروستكردوۋە؟

- كىلىپاترا لەۋەلامدا گوتى: نەخشەى ئەم شارە ئەندازىارى ئەسكەندەرى مەكدۇنى، داپرىشتوۋە، بەلام كاتىك ئەسكەندەرى مرد، ئەم شارە ئاۋەدان نەبوۋ ۋە باپىرەگەورەى من (بەتلىمۇس)ى يەكەم دەستىكرد بەئاۋەدانكردەۋەى ئەم شارەۋ دواى ئەۋىش نەۋەكانى ئەۋان لەم شارەدا تەلارى گەورەيان دروستكردوۋەۋ بۇرىيى ئاۋيان راكىشاۋ ئاۋەپۇيان، دروستكردوۋە، ۋەك دەبىبىنىت ئەمپۇ گەيشتوۋەتە ئىرە.

كاتىك گەيشتىنە بەرامبەر مۇزەخانە گەورەكەش، گەورەيى بىناى ئاۋبراۋ ۋە پاىەكانى ئەۋ، بوۋبەھۋى ئەبلەقبوۋنى ئەنتوان ۋ - پرسىيى: ئىرە كوۋىيەۋ ئەۋانەى لەسەر پلىكانەى ئەۋ تەلارەدا دانىشتوۋن وگوئ لەكەسەك دەگرن، كەلەئەۋان بەررتەر دانىشتوۋەۋ قەسەدەكات!؟

- كىلىپاترا گوتى: ئەۋ شوۋنە مۇزەيەۋ بەئاۋى خاۋى ھونەرەۋە دروستكراۋەۋ ئەۋانەى كەدەيانىبىنىت فەيلەسوفن ۋ ئەۋ كەسەى قەسەشەدەكات لىپىرسراۋى ئەۋانەيە، ئەۋانە ھەموو پۇژىك لەۋشۋىنەدا كۆدەبنەۋەۋ گوئ لەقەسەكانى مامۇستاي خۇيان، كەھەمان ئەۋ ۋەبىژەيە گوئى لىدەگرن.
- ئەنتوان گوتى: فەيلەسوف چىيە؟

- كىلىپاترا گوتى: فەيلەسوف، ۋاتا كەسەك كەھەۋلەدەدات كىشەكانى دىنا بەگفتوگو چارەسەرىكات.

- ئەنتوان گوتى: گەلى رۇم نەيتۋانى كىشەكانى دىنا بەلەشكر چارەسەرىكات، ئەۋانە چۇن دەيانەۋىت كىشەكانى دىنا بەقەسە چارەسەرىكەن،

- كىلىپاترا گوتى: ئەۋانە ۋەبىرەدەكەنەۋە ئەگەر نەتۋان كىشەكانى دىنا بەگفتوگو چارەسەرىكەن، رۋونكردەنەۋەيەك سەبارەت بەۋە دادەننن ۋ ئەنجامى ئەۋ رۋونكردەنەۋەيەش دەبىتەھۋى قەناعەت پىھىنان.

- ئەنتوان پرسىيى: ئايا ھەموۋكەس دەتۋانىت لەسەر ئەۋ پلىكانانەدا دابنىشىت وگوئ لەگوتەكانى ئەۋ مامۇستايە بگرىت؟

- كىلىپاترا گوتى: نەخىر. دانىشتن لەسەر ئەۋ پلىكانانەۋ گوئىگرتن لەقەسەكانى ئەۋ مامۇستايە، پىۋىستىي بەۋەيە دوو فەيلەسوف - يان قوتابىيەكانى ئەمانە گەۋاھى بەدن كەگوئىگر خاۋەنى زەۋقى فەلسەفىيەۋ ھەلبەتە دەبىت خۋىندەۋارىيىشى ھەبىت.

ئەنتوان تىكاي لەكىلىپاتراكرد، تاكەژاۋەكە رابگرىت ۋ بچىت گوئ لەقەسەكانى ئەۋ مامۇستايە رابگرىت، داخوا چىدەلىت.

كىلىپاترا فەرمانىدا كەژاۋەكە رابگرن، بەلام ئەنتوان دابەزى. مامۇستاكە بىئەۋەى گوئ بەئەنتوان بدات، ۋەك ئەۋەى نەبىبىنىت درىژەى بەقەسەكانىدا. من گوئم لىبوۋ كەقەسەكانى سەبارەت بەئەفلاتوۋن بوۋ،

ئەۋى بەغەقلى گىشتىي دەزانى و لەوباۋەرەدا بوو كە: پىۋىستە ھەندىك لەبۇچوونەكانى ئەو لەگەل بارودۇخى ئەم رۇزگارەدا جىبەجىبىكرىت.

كىلپاترا بۇ ئەنتوانى روونكرەدەرەكە: ھەموو ئەوانەي لەم قوتابخانەيەدا دەرەچن، لايەنگرانى ئەفلاتوونن و ئەو بەيەكەمىن مامۇستاي مرۇقۇ و عەقلى گىشتى دەزانن و لەوپروايەدان پىۋىستە بۇچوونەكانى ئەفلاتون لەگەل ئەم رۇزگارەماندا جىبەجى بىكرىن، بۇيەش مامۇستايان و قوتابىيەكانى ئەومۇزەيەيان بەناۋى ئەفلاتوونو ە ناۋاۋو لەگەل ئەۋەشدا كەتپۇرىيەكانى ئەفلاتونيان قىولە، دەلئىن: پىۋىستە چاۋپىداخشاندنەۋە لەبۇچوونەكانى ئەۋدا بىكرىت.

- ئەنتوان گوتى: باشتروايە بىرۇين، ھەرەك چۇن لەئەفلاتونى يۇنانى تىنەگەيشتىم، لەئەفلاتونەكانى ئىرەش چ تىنەگەيشتىم.

كىلپاترا فەرمانىدا ئۆكەرەكان بىكەۋنەرى. پاش ئەۋەي لەمۇزە تىپەرىن، ئەنتوان چاۋى بەيەك تەلارى پەنگ سىي گەرە كەوت كەروۋى دەرەۋەي ئەو لەشئوۋى سىرك دەچو و پىرسىي: ئىرە كۇيە؟
- كىلپاترا گوتى: ئىرە ھەمان ئەو شۇيەنەيە كەلەسەرانسەرى دىيادا تايبەت بەھەندىك كەسەۋ ھاۋشئوۋى نىيە.

- ئەنتوان لەكىلپاتراي پىرسى: ئەو دامەزراۋە بى ھاۋتاۋ تايبەتە ناۋى ھەيە؟

- كىلپاترا گوتى: ئەي چۇن.. ناۋى ئەو بىنايە كىتئىخانەيە.

- ئەنتوان پىرسىي: كىتئىخانە چ كارىك دەكات؟!

- كىلپاترا گوتى: كىتئىخانە، زانست و پىشەسازى و ئەزمونەكانى دايك و باۋك و باپىران بۇ رۇلەكانيان دەگوازىتەۋەۋ پاش مردنى ئەۋكەسانەش كەخاۋەن زانست و ئەزمون و دانايى بوون، پىئوئىنەكانيان بەزىندوۋى دەيانھىلئىتەۋە، ەك ئەۋەي ئەمردىن، ئەۋەي تازەش لەزانست و ئەزمونەكانيان بىبەش نابن، ئەۋگەلەي كىتئىخانەي ھەبىت، ھەرگىز نامرىت. ئەو نەتەۋانەي مردوون و لەناۋچوون ئەۋانەبوون كەكىتئىخانەيان نەبوۋە.

- ئەنتوان گوتى: باشە، ئەي بۇچى مىللەتى رۇم كىتئىخانەشى نىيەۋ زىندوۋەۋ ناشمىرت؟

- كىلپاترا گوتى: ئەگەر سەبىركەيت، دەبىنىت مىللەتى رۇم بەھۇى نەبوونى كىتئىخانەۋە چۇن وردەۋردە بەرەۋ لەناۋچوون دەرۇن.

ھەزەدەكەيت دابەزىن و چاۋىك بەكىتئىخانەكەدا بىخىئىن؟

- ئەنتوان گوتى: مەن ھىچ لەكتىب تىناگەم تاپچەناۋ كىتئىب و كىتئىخانە بىينم!

- كىلپاترا گوتى: ئەگەر زەۋقى كىتئىب خۇيىندەۋەت ھەبوۋايە، دەمىردىت بۇ ئەۋ كىتئىخانەيەۋ كىتئىبى بىھاۋتام نىشانىدەدايت، لەۋكىتئىخانەيەدا كىتئىب ھەن لەپىستى مەپ نووسراون و دىرئىيان بەقەد بالاي مرۇقە، زۇرىنەي كىتئىبەكانى ئەۋكىتئىخانەيە دانسقىن و لەشۇئىئىتر دەستناكەۋن، رۇژانە دووسەد كارمەند چاۋدىرىي كىتئىبەكان دەكەن، بەشئوۋەيەك نابىت تۇز لەسەر ئەۋ كىتئىبانە بىئىشئىت.

لەۋكىتئىخانە بىن ئەزىرەدا سەدو پەنجا ھەزار كىتئىب ھەيەۋ زانستى دىيا لەشۇئىنەدا كۇبوۋەتەۋە، ئەگەر رۇژىك ئەۋ كىتئىخانەيە لەناۋبچىت، خەلكى دىيا لەروۋى زانستى و پىشەسازىيەۋە ھەزاردەبىت.

- ئەنتوان گوتى: ئاى چەند قسەت دەربارەى كتيپخانە كرد، بەسە، باشتروايە ليئە برۆين و بچين بۆبەشيكي ترى شار.

پاش ئەوەى لەكتيپخانەكەمان جيئيشت، بەناو دوو شەقامى گەورەى شاردا تپپەريين، كەدادگا و بازاى بازرگانى مائە خانەدانەكان بوو، تاگەيشتەينە كيئوى مەى فرۆشان، مەيخانەكانى ئەسكەندەريە لەوشوئەدبوون و لەنيوان مەيخانەكاندا هەندىك مائ دەهاتنەبەرچاو كەلەويئە دەنگى قاقاى ژنان و ناھەنگ و سازو سەنتوورو ناواز دەبيستان.

- ئەنتوان پرسىي: ئەم شوئە كونيەو ئەو دەنگانە چين؟

- كليوپاترا گوتى: ئيئە جيگاي مەى فرۆشان و شوئەى رابرواردنى گشتىي ئەسكەندەريەيەو هەموو ئەو ئافرەتە لەشفرۆشانەى ئەم شارە ليئەدا نيشتە جيئبوون.

ھەندىك لەو ژنە لەشفرۆشانە، لەبەردەم دەرگاكانى خۆياندا راوەستابوون - يان لەپەنجەرەكانەو سەيرى ريبوارانيان دەكردو بانگيان دەكردن، تابيئ بۆ مائەكانيان.

- كليوپاترا گوتى: باوكى من و هەموو باپيرانم لەوگەيشتوون شارىكي گەورەى وەك ئەسكەندەريە، كەبەندەريكي سەر دەرياي رۆمەو رۆژانە پەنجا كەشتى لەم شارەو دەرۆن و ديئ، بۆيە پئويستە شوئەينىك بۆ رابواردنى خەلك وگەشتياران هەبيئ، هەروەها بۆ ئەو كەسانەى كەشەيداي رابواردن، تاخەلكى شار هەراسان نەكەن، لەبەرئەو ئەم شوئەيان بۆكارى رابواردن دروستكردووە.

ھەموو مەيخانەكان لەم شوئەدان و هەموو ئەو ژنانەى كە نامادەن بەشيئەى كاتى ببنە كەرەستەى چيئو خوشيپيدانى خەلكى شارو گەشتياران، ليئەدا نيشتە جيئ. لەم شوئەدا ھەموو كەس بۆ رابواردن و ميئبازى ئازادە، بەلام لەدەرەوەى ئەم شوئەدا ھيچ كەسيك رينگاي پئنادريئ رابواردن بكات و كەس ناتوانيئ بەشيئەى ناشكرا لەگەل ژنيكدا رابويئريئ.

- ئەنتوان گوتى: كليوپاترا، من پئموايە ئەو شوئە ناوبنيئ بەھەشتى خويان، ھەروەھا من لەھيچ شوئەيكي تردا ژنى و اجوانم نەديون، ئەو ھەموو ژنە جوانانە چۆن لەوشوئەدا كۆبوونەتەو؟
- كليوپاترا: ئەم شوئە لەبەشى خۆرئاواى دەرياي رۆمدا ناوبانگى ھەيەو لەسوريا و يۇنان و ليبي و ھەموو و لاتانى خۆرھەلاتى سەر دەرياي رۆمدا ناسراو.

ئەنتوان گوتى: من تاقەتم نەبوو گوئ لەقسەى فەيلەسوفەكانى مۆزەكە بگرم و پياويك نەبووم بچمەناو كتيپخانەو كتيپەكانى ئەسكەندەريە ببينم، بەلام بەتەواوى ئارەزووم لەم شوئەيە، لەكەژاوەكە ديئەدەري و دەچمە ئەوماڵە خۆشانە، بۆئەوەى لەگەل خەلكى ناو ئەوماڵەدا ناشنايم ھەبيئ.

كليوپاترا گوتى: ئەنتوان لەتيرى نىگاي ژنانى ئەم شوئەو كاريگەريى لاواندەوەى پرنەفسانەيى ئەوانە و ريبابە، چونكە زۆر لەكەسانى بەتوانا و پياوانى خاوەن كەسايەتى و ناسراو دواى ئەوەى گەيشتوونەتە ئەم شوئە، لەژيئ كاريگەرى عشقى پيرۆزياندا، تواناي خۆيان لەدەستداو، چونكە نيئر تەماو ئوميدى گەرانەو ھيان بۆنيشتەمان نەماو، خۆيان كوشتووو تەرمى ئەمانە لەگۆرستانى عاشقان، كە لەم دەورو بەريە نيئراون، گۆرستانى عاشقان يەعنى عشقى تيئكشاو.

- ئەنتوان گوتى: ئەوانە گەمژەبوون و نەيانتوانيوە ئەو عشقەى لەلايەن ئەو ژنانەو سەبارەت بەوان دەربراو، مامەلەى بازرگانى بوو، كاتيئ پياو ئەوئەندە گەمژەبيئ عشقى يەك ژنى لەشفرۆش

بەشىقىكى واقىيى بزانىت، سزاي ھەرئەوھىيەكە لەبەردەستى ئەژئەدا ھۆشى خۆى لەدەستىدات و تىكېشكىت و دەست بۆخۆكوشتن بىكات.

- دواى تەواو بوونى ئەو قەسەيە، ئەنتوان لەكەژاوەكە دابەزى تادانىشتوانى ئەوشوئىنە لەنزىكەوھە بىيىت. دواى تىپەربوونى سەعاتىك بەسەر پۇشتىنى ئەنتواندا، كلىپاترا لەنەھاتنەوھى ئەو دلىنگەران بوو و فەرمانى بەھەلگرانى كەژاوەكەدا، بەرئى بگەون، تاكو ئەنتوان بدۆزئەوھە، كەژاوەكە كەوتەرئى و ئىمە ماوھى نىو سەعات گەراين، بەلام ئەنتوانمان نەدۆزىيەوھە.

- كلىپاترا گوتى: شرميون من پىماويە ميوانەكەى ئىمە دووچارى كەمەندى خۆشەويستى يەكىك لەژئانى ئىرە بووھە ئەو عىشقە سەبارەت بەپىاويكى وەك ئەو پەسەند نىيە، پىماوانەبوو پىاويكى وەك ئەنتوان بەئەندازىيە بىئىرادەبىت كەخۆى تەسلىمى ژئانى ئىرەبكات.

- پىم گوت: ئەى خاتوونى گەرەم، ئەمە ناتوانرىت ناو بنرىت عەشق، گەرانى ئەنتوانىش لەم شوئىنەدا جگەلەسورنەوھە، ھىچ ھۆكارىكى ترى نىيە، چونكە ئەوشوئىنە سەبارەت بەمىوانى پۇمى ئىوھە، تازەيە، دەيەوئىت تىبگات لىرەدا چ روودەدات و ئەوكەسانەى لەناو ئەو خانوانەدا دەژىن، ژئانىان چۆئە.

- كلىپاترا گوتى: شرميون، سەرەتا ھەموو عەشقىك گەرانى لەگەلدايە، لەزۆر كاتدا بەدواداچوون والەپىاويك دەكات ناچارىت بۆلاى ژئىك بچىت، بەپىچەوانەوھە ئەگەر ئەوپىاويە بەلاى ژئىكەوھە دەچىت و اتىدەگات بوونەوھەرىكى تازەى دۆزىوھەتەوھە عاشقى دەبىت، ئەگەر وانەبىت ئەوا بەنانومىدى دەگەرئىتەوھە.

گوتم: ئەى خاتوونى گەرەم، ئايا تۆ پىتوايە لەئىوان ژئانى ئەو شوئىنەدا كەسانىك ھەبن بتوان سەرنجى پىاويكى وەك ئەنتوان رابكىشن؟

- كلىپاترا گوتى: بەلى من وئىناى ئەو دەدەكەم، چونكە لىرەدا ژئى واھەن لەھونەرى دلېردندا مامۇستان و دەتوانن تەنانەت كاھىنىكىش فرىوبدەن، چجاي پىاويكى وەك ئەنتوان.

- قەسەكانى كلىپاترا ھەر بەردەوام بوو كەئەنتوان لەمالەكان ھاتەدەرئى و ھاتەسەر شەقامەكەو دياربوو دەيويست بچىتە مالى ترەوھە، بەلام كەكەژاوەكەى بىنى و كلىپاترا فەرمانى پۇشتىندا، بەرەو پووى ئىمەھات.

- كلىپاترا گوتى: كەژاوەكە بخەنەسەر زەوى تائەنتوان سوارىت، ئەنتوان سوارى كەژاوەكەبوو، گويم لىبوو كلىپاترا لىي پرسى: ئەنتوان ئەوھى حەزت دەكرد بىيىنىت بىنىت؟

- ئەنتوان گوتى: كلىپاترا، من لەشارى ئەسكەندەريەدا شارىكم بىنى كەپر خروشترو سەرسورھىنەرتربوو لەشارى پەرييان و جادووگەران، مروؤ پى بنىتە ھەرىكە لەمالەكانى ئەوشوئىنە وادەزانىت دنيايەك دەبىنىت جىاوازە لەدنياى مالەكەى تر، عەقلى مروؤ لەبىيىنى ئەم ھەموو ژئە جىوانانە و رەدەبىت، من سەرم سورماوھە كەئىوھە ئافرەتانى ئەسكەندەريە بەوھە رازى دەبن، لەشارەكەى ئىوھەدا جىگايەكى ترسناكى لەم شىوھىيە ھەبىت؟

- كلىپاترا لىي پرسى: تۆ بۆجى ئەو شوئىنە بەمەترسىدار دەزانىت؟

- ئەنتوان گوتى: لەبەرئەوھى پىاوەكانى ئەسكەندەريە كاتىك دىن بۆئىرەو ئەو ژئانە دەبىنن، نىتر ناتوانن بچنەوھە مالەكانى خۇيان ولەگەل ژئەكانى خۇياندا بژىن.

- کلیۆپاترا گوتی: ئەنتوان ریبواران وسەفەرکەران لەبەرچاوبگرە؛ پێم بئێ چەندکەس لەو پیاوانە خەلکی ئەسەندەرین؟

- ئەنتوان چاوی لەریبواران کردو گوتی: بەپێی جلو بەرگەکانیان خەلکانی سەفەرکەرن وریبوارن و بەدەگمەن پیاوانی ئەسکەندەریە بەرچاودەکەون، بەلام لەگەڵ ئەوەشدا بوونی ئەوشارە پڕعەیش ونەیشە سەبارەت بەژنانی ئەم شارە مەترسیدارە، پێم سەیرە کە باوک⁹ فەرماندات ئەوسفرە ی رابواردن وگالتەو گەپە کۆکریتەوه؟

- ئەوکاتەدا بەتلیمۆسی سێزدەهەم ماوهو ئەوی شرمیون دەیگێرتەوه؛ یادەوهرییهکی پێشووه کە یۆ یەکەمجار کلیۆپاترا چۆن سەرەتا لەگەڵ ئەنتواندا تێکەڵاویوه. (وەرگێری کوردی)

کلیۆپاترا گوتی: بەهەمان شیۆی کەباکوپایرانم فەرمانیان ئەداوه ئەم سفرە ی رابواردنە ئەمیلدریت، یاوکیشم دانیشتوانی ئەم شوینە بەرەمەینە نارەحەت ناکات، داھاتی ئەوشوینە بۆپاشای میسرە، چونکە بەتەنھا داھاتی ئەوشوینە بەرامبەر بەمەموو داھاتی سالانە ی باجی دەولەت وگومرگی بازرگانی بەندەری ئەسکەندەریە.

ئەم داھاتە سەبارەت بەباوکم وپێش ئەویش پاشایانی میسر، لایەنکی بژۆی هەبووهو هەیه، جگەلەمش کاریگەرترین شت کەزۆرینە ی گەشتیاران و جیھانگەران بەرەو ئەسکەندەریە پراکیشدەکات، ئەم شوینە یە.

نایا تۆ تانەمرو گۆیت لیبوو کە ئەسکەندەریە خاوەنی چرای دەریایە؟ نایا هەرگیز گۆیبیستبوویت کەبێن: ئەسکەندەریە لەمۆزە ی ئەودا گەورەترین فەیلەسوفەکانی دنیا دەرس دەئێنەوه؟ نایا هەرگیز بیستووتە کەخەلک باس لەکتێبخانە دەگمەنەکە ی ئەم شارەبکەن و بێن: لەدنیا دا بێ ھاوتایە؟ بەلام هەموویان دەئێن ئەم شارە بووکی دنیا یەو هەر کەسێک بیهوێت لەزەت لەو پێنج و دوو رۆژە ی تەمەنی وەرگریت، دەبێت سەفەریک بۆ ئەسکەندەریە بکات و ئەوشوینە ببینیت.

لەبەرئەویە پاشایانی میسر هەرگیز لەوبارە یەو بەخەیاڵاندا ئەھا تووه، ئەم شوینە ئەمیلن، چونکە هیچ شتیکی وەک ئەو شوینە گەشتیاران وسەفەرکەران بۆ ئەسکەندەریە پراکیش ناکات.

لەوانە یە لەسالیکیدا سەد کەسی دانیشمەند بەشەیدایی کتێبخانەو مۆزە ی ئەسکەندەریە سەردانی ئێرەبکەن، بەلام سالانە هەزاران گەشتیار لەسەرانیسەری دنیا وەدین بۆ ئەسکەندەریە، تانەم شوینە ببینن وچەند رۆژیک لێرەدا سەرقالی رابواردن و خۆشگوزەران ی بن، هەندیک لەمانە سامان وسەریان لەپێناو ئەونارەزوودا دادەنێن ودا ی ئەو ی سەرمایە ی خۆیان لەدەستدەن خۆیان دەکوژن، بەلام کەس لەمردنی ئەوانە غەمگین نابێت و لەسەر گۆرەکەیان ناگریت، هەروەها بەردەوام لێشاوی زێرو زەردو زیو لێرەوه بۆخەزە ی باوکم دەچیت.

- کلیۆپاترا، تۆ کچە گەورە ی باوکتی، ئەگەر رۆژیک کورسی دەسەلاتت بکەوێتە دەست و ببیته پاشای

میسر، نایا ئەم

شويىنە دەھىلىتەۋە - يان نا ؟

- كىلىۋپاترا گوتى: دەبىت من شىتېم ئەم شويىنە نە پارىزم وخۇم لەوداھاتە زۇرە بېبەش بەكم؟!
من ئەگەر پۇژىك بېچمەسەر كورسى دەسەلات، ئەك ھەر لەدرىژەدانى رابواردن وگالتەوگەپى ئەم شويىنە
پىگىرى ناكەم، بەلكو بۇ بەرفراوانترکردن و زۇرتكردىنى داھاتى ئەم شويىنە، لەدەرەۋەى مىسەر بەجدىدى
پروپاگەندەى بۇدەكەم، چونكە تاكو ئەمروش باپىرانى من و باوكم سەبارەت بەمە مشورىان
نەخواردووگە ئەم شويىنە بەشىۋەيەكى رەسمى لەدەرەۋەى مىسەر بناسىنن، ئەوان پىيانوئابوو
پروپاگەندەى رەسمى لەلايەن دەولەتى مىسەرۋە بۇناساندىنى ئەم شويىنە لەدەرەۋەى ولتادا، زيان
بەكەسايەتى ئەوان دەگەيەنىت، بەلام من بەوشىۋەيە بىرناكەمەۋە لەوبروايەدام بۇ زياتكردىنى داھاتى
ئەم شويىنە، كەھىچ كانزايەكى زېر لەپرووى دەستكەوتەۋە ناتوانىت پىنى بگات، داھاتى ئەم شويىنە بۇ
بورو پروژە گەۋرەكانى تر كەلكى لىۋەردەگرم.

كاتىك لەشويىنى رابواردنى گىشتى تىپەرىن، كەمىك كات مابوو، ئەنتوان داۋاي لەكىلىۋپاترا كرد ئەۋببات
بۇتەلارى سىرك و پىشانى بدات.

- كىلىۋپاترا گوتى: چوونى ئەمرو بۇ سىرك بىسۋودە، چونكە نمايش ناكەن، پىۋىستە ئەۋ رۇژانە
بچىت بۇسىرك كەخەرىكى نمايشكردىن.

- ئەنتوان گوتى: ئەۋ رۇژانەش دەچىن بۇسىرك، بەلام ئەمرو بەمەبەستى بىنىنى تەلارى سىرك دەچم.
- كىلىۋپاترا بەھەلگرانى كەژاۋەى گوت: رىگاي سىرك بگرنەبەر، رىگاي نىۋان رابواردنى گىشتى وسىرك
زۇر دوربوو، شويىنى رابواردنى گىشتى لەخۇرناۋاي ئەسكەندەرىە بوو، بەلام تەلارى سىرك كەۋتبوو
خواروۋىيەۋە، بەھۇى دورى ماۋەكە، كىلىۋپاترا ناچاربوو بەھەلگرانى كەژاۋەكە بلىت: رابوۋەستىن
بۇنەۋەى كەمىك پىشۋوبدەن، داۋاي پشودان چارىكىتەر بەرى كەۋتنەۋە لەگەرەكەكانى خوارەۋەى شار
تىپەرىن وگەيشتنە بىناى سىركەكە.

مەزنى بىناى سىرك بوۋەھۇى سەرسورمانى ئەنتوان وگوتى: من پىموايە سىركى ئەسكەندەرىە لەدنىادا
بىن ھاۋتابىت، دەروازەى سىرك لەۋ رۇژانەى كەنمايش پىشكەش ناكرىت، دادەخرىت ورىگا بەكەس
نادرىت بچىتە ژوررەۋە، بەلام كاتىك پاسەۋانان وخزمەتكارانى تەلارى سىركەكە كچى پاشاي مىسرىان
بىنى، رىگايان چۇلكرد تاكەژاۋەكە بچىتە ژوررەۋە بۇناۋ تەلارى سىركەكە.

سىركى ئەسكەندەرىە برىتېبوو لەيەك مەيدانى بەرفراوان وبازنەيى كەچۈرقات لۇچ لەدەۋرى ئەۋدا
دروستكرابوون، ئەۋ لۇجانە بەدرىژايى سال گىراون وپپاۋە گەۋرەكانى مىسەر ھەرسالەى ھەندىك پارەى
ئەۋ لۇجانەدەدەن، تاكو لەۋرۇژانەى يارىى سىرك نمايشدەكرىت شويىنەىن ھەبىت بۇسەيركردى.
لەپىش لۇجەكاندا دە پلىكانەيان دروستكردبوو كەلەرۇژانى نمايشكردىندا كەسانى رەشۇكى لەسەرنەۋ
پلىكانانە دادەنىشن و تەماشادەكەن.

منىش دەمزانى يارىيەكانى سىرك چۇنە، بەلام ئەنتوان زانىارىى سەبارەت بەجۇرى يارىيەكان نەبوو،
داۋاي لەكىلىۋپاتراكرد بۇى شىبكاتەۋە چۇنە؟ كاتىك گونى لىبوو لەسىركى ئەسكەندەرىيەدا
بەپىنچەۋانەى سىركى رۇمەۋ گلادىاتۇرى تىدا نىيە، ناۋومىدبوو وگوتى سەيركردىنى ئەسلى سىرك

برىتتايە لەشەركردنى كىلادىياتۆرەكان وبەبى ئەونمايشە، سىرك ئەوندە دىگىرنىن كەمرۆۋە كاتى خۇي لەسەيركىردنىدا بەفېرۇبات.

- كىلپاترا بىزەيكى ھاتى وگوتى: ئەنتوان ئىمە لىرەدا شەرى گىلادىياتۆرەكان پىشانى تەماشاكەران نادەين، بەلام نمايشى وامان ھەيە زۆر سەرنجراكىشتەرە لەشەرى گىلادىياتۆرى، ھەركاتىك سىرك ھەبوو وتۇ لەئەسكەندەريە بوويت، من لەگەلخۇمدا بۇ ئەم شوينەت دەھىنم ونمايشى سەرنجراكىشى مىسرت پىشانەدەم.

- ئەنتوان گوتى: نايە دەتوانىت پىم بلىيت ئەونمايشانە لە چ جورىكن؟

- كىلپاترا گوتى: لەسىركى ئىمەدا، گالىسكە چى پىشېركى دەكەن.

- ئەنتوان لەگوينەدانى بەوقسەيە شانەكانى جولاندو گوتى: نايە دەتەويت بلىيت، لىرەدا عارەبانە نىشانى تەماشاكەران دەدەن؟ ئەو شتىكى تازەو سەرنجراكىش نىيە، پىشېركى عەرەبانەيى لەپىش ئىمپراتۆرىيەتى رۇمىش ھەبوو.

- كىلپاترا گوتى: نايە لەپىشېركىكانى كەلەپىش دروستبوونى رۇمەو كراون، شىرەكانيان بەگالىسكەكانەو دەبەستەو؟

- ئەنتوان بەسەرسورماويەو گوتى: نا من ھەرگىز نەمبىنيو شىر بەعەرەبانەو بەستەو!

- كىلپاترا پىي راگەياند: لىرەدا شىر لەبرى ئەسپ بەعەرەبانەو دەبەستەو، ئەوان ھەرچار شىر بەعەرەبانەيەكەو دەبەستەو، چونكە بىست وپىنج عەرەبانە لەوشوینەدا پىشېركى دەكەن وسەد شىر پىكەو دەكەو نەپىشېركى.

- ئەنتوان لەسەرسورماويى ھاوارىكردو گوتى: ئەمە جىگاي باوەرپكردن نىيەو شىر جانەوهرىكى درندەيەو ناتوانرىت بەعەرەبانەو بەستىتەو، ئەوكەسەي عەرەبانەكە لىدەخورىت دەيكورىت.

- كىلپاترا گوتى: لەرۇمدا وايە، ناتوان شىر بەعەرەبانەو بەستەو، بەلام لىرەدا رۇژانى پىشېركى چوارشىر بەيەك عەرەبانەو دەبەستىنەو و ئىنجا بىست وپىنج عەرەبانە، كەھەريەكەيان يەك لىخورى ھەيە، دەستدەكەن بەپىشېركى.

- ئەنتوان گوتى: ئەگەر بەم شىوہەبىت ئەوا لەجولانەوہى عەرەبانەكان دىمەنىك دروستدەبىت لەجوانترىن دىمەنى دنيا.

- كىلپاترا گوتى: بەئى، ھەندىكجارىش لەخویناويتىن دىمەن، چونكە شىرەكان بەلەسە دەبن ھىرش دەكەنەسەر عەرەبانچىيەكان وئەوان لەت وپەت دەكەن، خۇئەگەر بتوان ئەوا ھىرش دەكەنەسەر بىنەرانىش، بەلام بەھوى ئەو تەلبەندە ناسنەئى كەلەرۇژانى نمايشكردندا لەچارەدورى مەيدانەكە دادەنرىت، دەبنەرىگر لەبەردەم شىرەكانداو ناتوان ھىرش بەنەسەر تەماشاجىيان.

خەرىكبوو شەو دادەھات وئەنتوان برسىيى بوو و دەويوست نانبخوات، زۆر لەسىركەكەدا ئەماينەوہو دواتر گەراينەوہو، پىش ئەوہى بگەينە كۆشكى پاشايەتى، تارىكى داھات وفانۇسى دەرياي ئەسكەندەريە دەركەوت.

ئەنتوان گوتى: من برسیمەو ھەنگرانى كەژاوەكەش زۆر ماندووبوون، ئەگەرنا داوام لەكليۆپاترا دەكرد فائۆسى دەرياشم نيشانبدات، بەلام لەبەرئەوھى ئەم شەو ناتوانين بچين سەيرى فائۆسى دەريا بکەين، ھەلئیدەگرين بۆ کاتىكى تر.

رۆژى دواتر ئەنتوان داواى لەكليۆپاترا کرد، برۆن فائۆسى دەريايى ئەسكەندەريە بيبزن.

- كیلۆپاترا گوتى: باھەندىك لەشەو تىپەریت و فائۆسەكە چوار دەورى خۆى رووناك بكاتەو، ئەوكاتە ئیمە دەچين بۆسەيرى. داواى ئەوھى ھەندىك شەو بەسەرچوو، جارێكىتر بەھەمان تەشريفاتى كەباسمكرد، كیلۆپاتراو ئەنتوان سواری كەژاوەكە بوونەوھو منيشيان لەگەل خۆيان برد، شەقامەكانى ئەسكەندەريە چرایان ھەبوو و رووناك بوو و ئیمە پىۆيستمان بەوھەنەبوو وەك ھەندىك لەرئیبوارانى شارەكانى تر لەكاتى شەو دا چرا لەگەل خۆمان بەرين بۆئەوھى بتوانين پيش چاوى خۆمان بيبزين. چراكانى ھەردوو لای شەقامەكە لەقەپاغى گەورەدا بوون، ئەوھەندە بەشەوق بوون، سەرانسەرى شەقامەكەيان رووناك كەردبووھو. ئیمە پيشنەوھى لەكۆشكى پاشايەتى بيبینەدەرى ھەريەكەو پالتۆيەكمان لەگەل خۆمانداھينا، چونكە كیلۆپاترا دەيزانى لەشەو دا لەسەردەريا ھەوا سارد دەبيت و پىۆيستە پالتۆكە باش لەخۆمانەوھو بپچين، تاخۆمان لەسەرما بپاريزين، داواى ئەوھى شەقامەكانى وھەسكەندەريەمان برى، گەيشتینە رۆخى دەريا و لەویدا ھەنگرانى كەژاوەكە كەژاوەكەيان لەسەر زەوى دانا، كیلۆپاتراو ئەنتوان لەكەژاوەكەوھە ھاتنەدەرەوھ، يەك بەلەمى گەرە لەبەلەمەكانى پاشا كەخاوەنى دە سەول لئیدەربوون، يەك جۆر جلۆبەرگیان لەبەردابوو، چاوەروانى كچى پاشای ميسرو ميوانەكەيان دەكرد، ئیمە سواری بەلەمەكە بوين و كەوتینەرى، لەپشت ئیمەوھە يەك بەلەمى تر كەپر لەسەربازى پرچەكبوون، بەتيروكەوان بەدوو ماندا ھاتن، ئەمانە پاريزەرانى كیلۆپاترا بوون، ئیمە بەنيوان ئەوكەشتيانەدا تىپەرین كەلەبەندەرى ئەسكەندەريەدا لەنگەرەيان گرتبوو - يان لەرۆيشتندا بوون، لەناكاو دا يەك رووناكى دەرەوشاوە دەرکەوت، كەبەشئۆيەك دەريای رووناك كەردەوھ، پيتۆابوو لەوشەوھ تارىكەدا خۆر ھەلھاتووھ. زياتر لەسەد پاپۆرۆ بەلەم كەھەندىك لەوانە گەورەو ھەندىكيان ناوھندى و ھەندىكيشيان بچوك بوون، لەوكاتەدا لەناو دەريادا دەسپرانەوھ.

من دەمزانى ھەموو ئەوانەى كە لەدەريادا دانىشتون بۆ تەماشاكردنى فائۆسى دەريايى ئەسكەندەريە ھاتوون، بەلەمە گەرە ھى كرى بوون كە ھەريەكيان جىگای سەد كەسيان ھەبوو و سەول لئیدەرەكان بە بازووى بەھيزيانوو بەبە لئیدانى سەولئى گەرە ئەو بەلەمانەيان دەجووڵاند.

من دەمزانى خەلكى ئەسكەندەريە بەشەو لەدەريادا گەشت ناكەن، ھەروھەا بيبينى فائۆسى دەريايى سەبارتە بەئەوان شتىكى تازەنەبوو، بەلام ئەشرفانى ئەسكەندەريە، بەلەمى تايبەتيان ھەبوو سەعاتەكانى سەرھەتای شەويان لەدەريادا بەسەر دەبرد، لەبەر رۆشناى فائۆسى دەريادا شەرابيان دەخواردەوھو گوئيان لەمۆزيكا و قسەى ژنان دەگرت، جگە لەبەلەمە گەورەكانى كەبۆ كرى بوون، ھەموو بەلەمە ناوھنجى و بچوكەكان كەلەو كاتەدا لەناو دەريا جموجۆليان دەكرد، ھى خەلكى ئەشرف بوون وھەندىك لەسەرنشيانى ناوئەو بەلەمانە كیلۆپاترايان دەناسیەوھ، كاتىك بەلەمى ئیمە لەتەنيشت بەلەمەكانى ئەوانەوھ تئیدەپەرى، ھەلئەسان و ھەردوو دەسيان بەشئۆيەك رادەگرت كەدەگەيشتنە بنى بەلەمەكەى ئیمە، بەم شئۆيە ريزيان لەكليۆپاترا دەگرت.

بەشیوەیەك دەریای بەرامبەری ئەسكەندەریە رووناك ببۆو كە جار جار یەكێك لەبائندەكانی دەریای هەلەخەلەتاندو وایدەزانی پۆژەو دەستی دەکرد بەفڕین، چەند لەفانووسی دەریایی نزیك دەبووینەو، پرووناکی ئەو زیاتردەبوو، بەلام وامان هەستدەکرد كە ژێر فانۆسەكە تاریكە، چونكە فانۆسی دەریایی وادروستكراوو هەموو لایەك پرووناك بكاتەو هەجگەلەژێر خۆی.

پۆشنایی ئەو فانۆسە ئەوەندە بەهێزبوو نەدەتوانی لەچەند چركەیهك زیاتر تێی پامینیت و تەماشای بكە، چونكە پاش ساتێك چاوەكانت پردەبوون لەناو و نەیدەتوانی خۆی ببینیت.

- نەنتوان لەكلیۆپاترای پرسى: بێگومان دروستكەری ئەو فانۆسە ناوی داھینەرەكەیتى و بۆیە ناویانناوە فانۆس ؟

- كچی پاشای میسر گوتى: ناوی دروستكەری ئەو فانۆسە نییە، بەلكو ناوی دورگەیهكەیه كە ئەو چرایەیان لەوئ دروستكردو و دواى ئەوئى گەیشتیەنەژێر فانۆسەكە تۆنەو دورگەیه دەبینیت.

- نەنتوان گوتى: نایا دەزانیت دروستكەری ئەو فانۆسە كێیە؟

- كلیۆپاترا وەلامى دایەو: ئەم فانۆسە (سوسترادوس كیندۆس) دروستكردووە، كە میژوو و كەى دەگەریتەو بۆنزیكەى (250) سال لەمەوبەر و ئەوئى لەسەر قوللەیهكى پینچ قات داناو و ئیە دەتوانین چوار قاتی ئەو قوللەیه ببینن، بەلام چوون بۇقاتی پینجەم قەدەغەیه.

- نەنتوان گوتى: بۆچی ناتوانین بچینە قاتی پینجەم؟

- كلیۆپاترا وەلامى دایەو و گوتى: یەكەم: گەرمایى فانۆسەكە زۆر بەهێزە، لەقاتی پینجەمدا كەس بەرگەى ئەو گەرمایە ناگریت.

دووهم: پاسەوانانى فانۆسەكە لەخراپكردنى فانۆسەكە دەترسن، كەبەدكاران فانۆسەكە بكۆژیننەو، خۆئەگەر فانۆسەكە بكۆژنریتەو ئەواكەشتیبەكان شەوانە ناتوانن بێن بۆبەندەرى ئەسكەندەرییەو زیانیكى گەرە بەبازرگانی ئەم شارە بگەینن.

- نەنتوان بەسەر سوپماویبەو گوتى: فانۆس شتیكى گرنگ نییەو دەتوانیت هەموو چرایەك بكۆژینیتەو و هەلبەكەیتەو!

- كلیۆپاترا گوتى: ئەم فانۆسە جیاوازی هەیه لەگەل فانۆسى سادەدا، چونكە دواى ئەوئى كۆژیندراوە، بەناسانى هەلناكریتەو و ماوەیهك درێژە دەكیشیت تابتوانن دايبگرسيئەو.

- نەنتوان گوتى: پرووناکی ئەم فانۆسە زۆر زۆرەو هەرگیز فانۆسم نەدیو بەوشیوە پرووناكبیت.

- كلیۆپاترا گوتى: كەشتیبەكان لەكاتى شەودا پرووناکی ئەو فانۆسە لەدوورى دە فەرسەخەو⁽¹⁰⁾ دەبینن و بەهۆى ئەو فانۆسەو بەبێ مەترسى دەگەنە بەندەرى ئەسكەندەریە.

10- فەرسەخێك، شەش كیلۆمەترە. (و- كوردی)

لەوكاتەدا بەلەمى كىلىۋپاتراۋ مېوانەكەي گەيشتە دورگەي فانۇس ولەتەنېشت سەكۆيەكى بچووك دابەزىن و راۋەستان، پاشان منىش پىم نايەسەر وشكانى، ئەۋە يەكەمجارم بوو، چونكە تائەوكاتە پىم نەنا بوۋەسەر دورگەي فانۇس قوللەي فانۇسى دەريايىم نەبىنىبوو.

لەۋشەۋەدا دۋاي ئەۋەي گەيشتىنە ئەۋدورگەيە، كاتىك سەرم ھەلېرى ولەقوللەكەيەدىم رۋانى، شتىكم ھاتەبەرچاۋ سەيرتەر لەنەھرامەكان، ئەۋەي كەزىياتر ئەۋ قوللەيەي سەيرو سەمەرەكرد، ئەۋەبوو لەسەرەۋە يەك كلاۋرۇژنە ھەبوو، بەلام رۋوناكى ئەۋ ەك يەك تىشكى راست نەدەھاتە خۋارىۋ مەرۋۋە دەيتۋانى لەبەر رۋوناكى ئەۋ كلاۋرۇژنەيەدا پايەكانى قوللەكە بىبىنىت و ئەۋ تەننېيە بىتتەجىگاي سەرسورمانى.

پاسەۋانانى قوللەكە كىلىۋپاترايان ناسى وچرايان ھىناۋ رىگەكەيان بۇ رۋوناككردەۋەۋ بەرەۋ قاتى يەكەمى قوللەكە رۇيشتىن ولەپلىكانەكان سەركەۋتىن وچۋوۋىن بۇقاتى دوۋەم. قاتى يەكەم بەۋشېۋەيەي پاسەۋانەكان باسىاندەكرد، سەدو پەنجا ئانىشك ^{[[[} پانېۋو، كەھەندىكى مالى پاسەۋانەكانى تىدابوو.

[] - ھەر سىۋ بال مەترىكە، لەنانىشكەۋەد بۇسەرى پەنجەيە (ۋ-كوردى)

لە قاتى دوۋەمدا ھەستىمكرد لەقاتى يەكەم بچووكترەۋ ھەتا بەرەۋ سەرەۋەتر بېرۇيشتبايىن، فىنكتەر دەبوو، منىش لەسەرماندا ھەلدەلەررەيم.

كىلىۋپاترا كەپالتۆكەي ھۆي لەبەر كىردبوو، بەمنى گوت: شرمىون پالتۆكەت لەبەرىكە، چونكە ئىرە ساردە.

منىش گوپرايەلىم كىردو پالتۆكەم لەبەر كىرد، لەبەر ئەۋەي شىمە گەيشتىۋوۋىنە قاتى چۋارەم، كاتىك سەرمان بەرر كىردەۋە، ئەۋ قاتەي لەنىۋان قاتى چۋارەم وفانۇسەكەدابوو، تارىك دەھاتەپىشچاۋ، بەلام دەۋرۋەرى فانۇسەكە ەك رۇژ رۋوناكبوو وبايەكى توند لىئىدەدا.

ئەنتۋان لەرىگاي كىلىۋپاتراۋە لەپاسەۋانەكانى پىرنى كە: ئايا بەررەي ئەۋ قوللەيە چەندە؟

- پاسەۋانەكان گوتيان: بەررەي فانۇسەكە تاسەر زەۋى، تىزىكەي سەد ئانىشكە.

- ئەنتۋان گوتى: ئەم چىرايە بەررترىن چىراي دىنايەۋ ھەرگىز نەبىستراۋە چىرايەك لەسەر قوللەيەك دابەمەزىن كەبەررەيەكەي سىسەد ئانىشك بىت. ئايا دەتۋان بچىن بۇ قاتى پىنجەم؟

سەرۋكى پاسەۋانەكان كەلىپسراۋى فانۇسى گەۋرەي دەريايى بوو، گوتى: ئەگەر بچىت بۇقاتى پىنجەم، دەۋرۋەرى خۇت نايىنىت، چونكە رۋوناكى فانۇسەكە دەبىتەرىگەر لەبەر دەم بىبىنى دەۋرۋىشتى خۇت، ئەگەر بىتەۋىت لەشەۋەدا لىرە دەۋرۋەرى خۇت دەبىنىت، لىرەدابىت واتا قاتى چۋارەم باشتىن شۇيە بۇبىنىنى دىمەنى ئەسكەندەرىيە، لەقاتى پىنجەمدا تەنھا چاۋت بەناگر دەكەۋىت.

- ئەنتۋان گوتى: لەگەل ئەۋەشدا دەمەۋىت قاتى پىنجەم بىبىم ولەنزىكەۋە سەيرى ئەۋ فانۇسە بىكەم.

سەرۋكى پاسەۋانەكان كەمىك بىدەنگ بوو وسەيرى كىلىۋپاتراي كىرد.

کلیۆپاترا گوتی: من پیموایە پرۆیشتنی ئەنتوان بۆقاتی پینجەم ڕنگری هەیه، بۆیه ناتوانیت وەلامی داواکارییهکەى بدهیتەوه.

– سەرۆکی پاسەوانەکان گوتی: ڕینگانادریت بۆقاتی پینجەم، فەرمانیکە کە لەلایەن پاشای میسرەوه دەرکراوه، ئەگەر پاشا بلیت میوانەکەى ئیوه باجپیت بۆقاتی پینجەم، من بەخۆشحالییهوه ڕینماییکردنی ئەو دەگرمە ئەستۆ.

با لەقاتی چوارەمدا ئەوێندە بەهیزبوو، کەراوهستان لەوشوینەدا گرفتى تیدابوو، ئیمە لەقاتی چوارەمدا لەسەر پینگەیهکی بەرزبووین، کە لەهەموو لایەکەوه بەسەر بەندەرى ئەسکەندەرییهدا دەپروانى، بەلام خۆمان لەتاریکیدابووین، ئەوکاتەى ئیمە بەقوللەکەدا دەچووینەسەرەوه، دووکەشتى بەچرای هەلۆاسراوی بەرزەوه بەتەك قوللەکەدا تپپەڕین و بەرەو بەندەرەکە پرۆیشتن و چارۆکە سپیهکانى ئەو دوو کەشتییه لەبەر پرووناکیى فانۆسى دەریاییدا دەرەوشانەوه.

کاتیک ئەنتوان زانیى ڕینگای پینادەن بجیت بۆقاتی پینجەم و ئاگرى فانۆسەکە لەنزیکهوه ببینیت، دەستیکرد بە پرسیارکردن سەبارەت بەئاگرەکەى وسەرى بەزکردەوه، تاقوللەکە ببینیت و گوتی: من دووکەل نایینم و وەك ئەوهوایە فانۆسەکەى ئیوه دووکەلى ئەبیت؟

– سەرۆکی پاسەوانەکان گوتی: ئەم فانۆسە بى دووکەلە، چونکە دروستکەرى ئەوفانۆسە وای کردووه دووکەلى ئەبیت.

– ئەنتوان گوتی: وەك بیستوومه ئەوفانۆسە با ناتوانیت بیکۆژنیتەوه؟

– سەرۆکی پاسەوانەکان گوتی: دەورو بەرى فانۆسەکە شووشەى ئەستور و موپرى پێوهیه و با لەهیچ لایەکەوه لینادات. نایا تۆ ئەودوو پاییه دەبینیت؟
– ئەنتوان گوتی: بەلى دەیانینم.

– سەرۆکی پاسەوانەکان گوتی: دووتیغەى لولەى ناوپۆشن ولەوێوه هەوادەگاتە فانۆسەکە، بێنەوهى بلیت بیکۆژنیتەوه، سەرۆکی شووشەى فانۆسەکەش کراوهیه و ئەوهوایەى کە لە لولەکانەوه دین، بەویدا تیدەپەرت، بەم شیوهیه هەوا دەکات بەئاگرەکەدا و باش ناتوانیت بیکۆژنیتەوه.

– ئەنتوان پرسى: ئەو رۆنەى کەئێوهى دەیکەنە ئەوفانۆسەوه چ جوریکەو چۆن ئەو فانۆسە ناوایەدرەوشاوهى دەهینیتەوه؟

– سەرۆکی پاسەوانەکان گوتی: ئەو رۆنەى بەکارى دەهینن، لەجۆرى رۆنى فانۆسى سادەنییه، بەلکو یەك جۆر رۆنى رەشە پونت ¹² کەبۆ میسر دەهینرت.

12 – پونت: بەو ناوچانە دەگوترا کەسەرۆکی تورکیا و خۆرتاواى قەفقاسى ئەمرویه: لیکۆلەردان پینانوايه ئەو رۆنە رەشەى لەفانۆسى دەریایى ئەسکەندەرییه کراوه، ئەوتى قەفقاسى بووه. (و- فارسی)

ئەنتوان گوتی: ئەو رۆنە لەبازاردا دەستدەکویت؟

- سەرۆکی پاسهوانهکان گوتی: ئەو رۆنه تەنها بۆهەلکردنی فائۆسی دەریایی ئەسکەندەرییە بۆ ميسر دەهێنریت، تاكو ئیستا نەمانینیوه لەبازاردا بفروشریت.

- ئەنتوان ئەوەی دەربەری کەزۆر حەزەدەکات هەندیک لەورۆنەیی دەستبکەوئیت: دەتوانیت کەمیک لەو رۆنەم بدەیت؟

جاریکیتر سەرۆکی پاسهوانهکان سەیرئکی کلیوپاترای کردو بێدەنگ بوو.

- ئەنتوان گوتی: بۆ بێدەنگ بووی، نایا نامادەنیت داواکارییەکەیی ئیمە قبول بکەیت؟

- سەرۆکی پاسهوانهکان گوتی: قبولکردنی داواکارییەکەیی تۆ لەسەرروی دەسلاتی منەوێه، ناتوانم کەمیک لەو رۆنەت بدەم.

- کلیوپاترا بە ئەنتوانی گوت: ئەو رۆنه تەنها بۆ ئەوچرایە بەکاردەیت، نایک بەکەس بدریت و باوکم رینگا نادات.

- ئەنتوان پێی سەیربوو و گوتی: تۆزیک لەرۆنی رەش چ بەهاو گزنگیەکی هەیه تالەوەرگرتنیدا تەشەبوس بەکەسانی تر بکرت؟!

- کلیوپاترا گوتی: کەلک وەرگرتن لەورۆنە یەکیکە لەدەستکەوتەکانی ميسر ئەسکەندەرییە، پاشاکانی ميسر لەمانەش باوکم، نەیانویستوو ئەم دەستکەوتە لەدەستبەن، ئەگەر کەسانێتر ئەو رۆنەت بدەن، تۆ ناتوانیت کەلکی لێوەربرگرت.

- ئەنتوان گوتی: بۆچی؟

- کلیوپاترا گوتی: چونکە شێوازی بەکارهێنانی ئەو رۆنە بۆ فائۆس، یەکیکە لەنەهێنیەکان.

- ئەنتوان پێکەنی - کلیوپاترا گوتی: ماوەیەک لەمەوبەر پاشای لیبیا بووبە میوانی باوکم وشەوئیکیان حەزیکرد فائۆسی دەریایی ببینیت، دواي هاتنی بۆئێرەو بینینی ئەو فائۆسە، کەوتە بیری ئەوەی کەمیک لەرۆنی ئەو فائۆسە دەستبکەوئیت، سەرۆکی پاسهوانهکان وەك ئەم شەو گوتی: ناتوانیت لەم رۆنەیی بدات و پاشای لیبیا داواي لەباوکم کرد کەمیک لەو رۆنەیی بدەن.

پاشایش فەرمانیدا یەک کوپەیی گەورە لەورۆنەرەشە، بەدەن بەپاشای لیبیا، ئەو پاش چەند رۆژیک مانەوێ لەميسر دواي ئەوەی گەرایەو بۆ ولاتی خوی، دواي مانگیک ئێردراویکی بۆ ئەسکەندەرییە رەوانەکردو تیايدا بەباوکمی راگەیاندبوو کە: ئەو رۆنەیی لەفائۆسیکی هاوشیوەی فائۆسی دەریایی ئەسکەندەرییەدا بەکارهێناو، بەلام ئەو فائۆسە رۆشنایی نەداو، بەلام لەتیکردنی چرای سادەدا بەباشی دەسوتیت وکاری پێدەکات.

باوکم بەهەمان رەوانەکراودا پەيامیکی نارد، کەرۆنی رەش ئەگەر لەلامپای ناسایی بکرت، کەلکی لێوەرەدەگیریت و دەسووتیت، بەلام کەلە فائۆسیکی شێوەی فائۆسی ئەسکەندەرییە بکرت، ئەوا پێویستی بەوێه ئەورۆنە سازبکرت، ئەگەرنا کەلکی لێوەرناگیریت. دواي ماوەیەک پاشای لیبیا پەيامیکی بۆ باوکم ناردو داوايکردبوو چون دەتوانریت رۆنی رەش سازبکرت؟ باوکم وەلامی بۆناردەو، ناتوانیت شێوازی سازکردنی ئەو رۆنە بەپاشای لیبیا بلیت.

- ئەنتوان گوتی: کلیوپاترا، دەتوانیت بەباوکت بلیت هەندیک لەورۆنە رەشەمان بدات؟

- کلیۆپاترا گوتی: به ئی ده توانم داوا له باوکم بکهم هه ندیك لهو پۆنه به تۆ بدات، به لام شیۆازی سازکردنی ئهو پۆنه ره شه بۆ سووتاندنی به تۆ ناییت.

ئیمه له قاتی چوارهمی قولله که وه هاتینه خوارئ و ئه نتوان یه ک مشت پارهی له باغه ئی دهره ئیناو خستیه ناو دهستی سه رۆکی پاسه وانه کان، تاله ئیوان پاسه وانا ئی ئهو دورگه بچوکه ی فانووسی دهریادا دابه شی بکات، دواتر سواری به له مه که بووین و به ره و ئه سه که نده ریه به پری که وتین، کاتیك گه یشتینه پۆخی دهریا، ئه نتوان به خشی شینکی تری دابه سه ولئیدره کهانی به له مه که و ئیمه سواری که ژاوه که بووینه وه.

پاش ئه وه ی که ژاوه که دهستی به پزیشتن کرد، ئه نتوان له کلیۆپاترای پرسی: ره وشئ باوکت بووه ته جینگای سه رسورمانی من.

کلیۆپاترا پرسی: چ شتیکی ئهو بوه ته جینگای سه رسورمانت؟

- ئه نتوان گوتی: سه رم له وه سوپوماوه بۆچی پاشای میسر ریگانادات شیۆازی به کاربردنی پۆنی ره ش به خه لکانی تر بلیت، له کاتیكدا هه مووکه سه ده توانیت هه ندیك پارهبdat به وکرئکارانه ی که شیۆهی سازکردنی ئهو پۆنه ده زانن، هه تافیری گرتنه وه ی ئهو پۆنه بین:

- کلیۆپاترا گوتی: له سه رتاسه ری میسر دا ته نها دووکه سه شیۆهی سازکردنی ئهو پۆنه ده زانن، یه که میان: پاشاو دووه میان یه که وه ستاکاره، جگه له دووکه سه، هه یج که سینکیتر زانیاری سه به ارت به سازکردن و به کاره ئینانی ئهو پۆنه ره شه ی فانووسی دهریایی و چۆنیته ی سووتاندنی نییه. ئه نتوان له بیستنی ئهو قسه یه، وای وپما.

کلیۆپاترا پینی گوت: باوکم هه رگیز شیۆازی سازکردن و به کاره ئینانی ئهو پۆنه به که سه ناییت، ئه مه جگه له وه ستاکاری ناوبراو که دوا ی پاشا تا که که سه ده زانیت، به لام ئه گه ره خه لکانی تر فیری شیۆهی سازکردن و به کاره ئینانی سووتاندنی ئهو پۆنه بین، پاشا خیزانی وه ستاکاره که به به رچاوی خۆیه وه ده کوژیت و دواتر خۆشی له خاچ ده دن، چونکه ئاشکرا ده بیته شیۆازی سازکردن و به کاره ئینانی ئهو پۆنه ته نها له ده می ئه وه وه باسکراوه.

ئه نتوان گوتی: گویم له باسیکه که له وه وپیش گویم لینه بووه و سه رم سوپوماوه، پۆنی ره ش چه نده گرنگه و درکاندن سازکردن و به کاره ئینانی ئاهو شیۆه یه پاریزراوه.

- کلیۆپاترا گوتی: ئه م نه ئینییه له بهر ئه وه ده پاریزریت، چونکه پۆنی ره ش بۆگه وره ترین و کاریگه رترین چه کی میسری به کارده بریت.

- ئه نتوان گوتی: ئه گه ره به هه له دانه چوویم کاریگه رترین چه کی میسری ناگری یوناییه¹³ نایا له ناگری یونانیدا پۆنی ره ش به کارده بریت؟

13- ناگرى يۇنانى بەيەككە لەچەكە ترسناكەكانى دنىاي كۆن حساب دەكرائو كاتىك ئاوت بەوناگرەدا بىرېدا، نەدەكوژايەو، تەئانەت ئەگەر ئەوناگرەت لەسەر رووى دەرياش دانابا، ھەر نەدەكوژايەو (و- فارسى)

كىلىۋاتىمۇ گوتى: بەلى.

ئەنتوان: ئەوئى تۆ گوتت، بەلاى مەوۋە زۆر جىنگاى سەرنجە، بەتايبەت ئەوئى تۆ دەزانىت چۆن رۆنى رەش بۇ دروستىكرىنى ئاتەشى يۇنانى بەكاردەھىنرېت، بىگومان شارەزائىت لەپىكەتەى دروستىكرىنى ناگرى يۇنانىدا ھەيە؟

- كىلىۋاتىمۇ گوتى: مەن شارەزائى تەواوم لەپىكەتەى ناگرى يۇنانىدا نىيە.

- ئەنتوان گوتى: ئەى چۆن دەزانىت لەدروستىكرىنى ناگرى يۇنانىدا، رۆنى رەش بەكارىدېت ؟

- كىلىۋاتىمۇ گوتى: تۆ لەم شارەدا لەھەر كەسىك بېرسىت بۆچى شىۋەى سازىكرىنى رۆنى رەش زانىنى قەدەغەيە، پىت دەلېن، رۆنى رەش كەسازىكرا بۇ دروستىكرىنى ناگرى يۇنانى بەكاردەھىنرېت، لەبەرئەوۋە باسكىرنى ئەوۋە لەلايەن مەوۋە زانىارى پىدان نىيە.

- ئەنتوان پرسىى: چۆن دەپىت تۆ كچە گەورەى پاشاى مىسرىت، شىۋەى سازىكرىنى رۆنى رەش نەزانىت، چۆن ؟

- كىلىۋاتىمۇ گوتى: لەولاتى مىسردا ھىچ پاشايەك ئەم نەپىنىيە بەرۇلەكانى خۇى نالېت، جا چ كورېن- يا كچ، تەنھا لەكاتىكدا ئەونەپىنىيە بەجىنشىنى خۇى دەلېت، ئەوئىش لەسەرۋەندى مردندا.

- ئەنتوان گوتى: كەواتە تۆ كاتىك باوكت مرد، ئەم رازە دەزانىت؟

- كىلىۋاتىمۇ گوتى: لەكاتى كۆچى پاشاى مىسردا، ئەگەر جىنشىنەكەى تەمەنى نەگەىشتىنە بىست وپىنچ سال، نەپنى سازىكرىنى رۆنى يۇنانى لەدەمى باوكىيەوۋە دەبىستىت، بەلام كەنەگەىشتىنە تەمەنى بىست وپىنچ سالى ئەونەپىنىيە دەنوسرىت و دەخرىتە سىندوقىكەوۋە لەناو كۆشكى پاشايەتىدا دەخرىتەزىر گلەوۋە، ھەتا ئەوكاتەى جىنشىنى پاشاى مىسر تەمەنى دەگاتە بىست وپىنچ سال، ئەوكاتە سىندوقكە دەردەھىنرېت و نووسراوۋەكەى ناوى دەخوئىرېتەوۋە، تانەو نەپىنىيە بزائىت.

- ئەنتوان پرسىى: بۇ تەمەنى بىست وپىنچ سالىيان بۇ ئەوۋە دىارىكرىدوۋە؟

- كىلىۋاتىمۇ گوتى: ئەمە نەرىتىكى كۆنەو ئەوان لەوېروايەدابوون پىش گەىشتن بەتەمەنى بىست وپىنچ سالى، مۇرۇق ناگاتە قۇناغى كاملبوونى عەقلى و ئەگەرى ئەوۋەھەيە ئەو نەپىنىيە بىركىنېت، بۇيە ئەگەر لەكاتى مردنى باوكتە تەمەن نەگاتە بىست وپىنچ سالى، ئەوا ناتوان لەنەپىنى سازىكرىنى رۆنى رەش ناگادارم بىكەن.

ئەنتوان گوتى: كاتىك باوكت مرد لەبەر بەكارھىنانى رۆنى رەش لەدروستىكرىنى ناگرى يۇنانىدا، ئەو نەپىنىيە بپارىزىت، ئەوا شتىكى سەيرە، چونكە ناگرى يۇنانى لەمەيدانى شەردا وەك چەكىك ھىندە مەترسىدارو يەكلايىكەرەوۋە نىيە، زۇرچار چەكى ناگرى يۇنانىيان لەشەرەكاندا بەكارھىناوۋە، بەلام ھىچ سەرنەنجامىكى واى ئەبوۋە.

- كىلىپاترا گوتى: جگەلەوۈش بەرژەوۈندى سەربازىيە ھەيە لەشەرەكاندا، ئاگرى يۇنانى، مىسرىش ھەيەتى، لەبەر ئەوۈ باوكم حەزناكات كەسانىتەر ھەيانىت.

پىنگاى گەرەنەوۈمان شەقامىك بوو بەبەردەم كىتېبخانەدا دەپۇيشتىن، كاتىك گەيشتىنە ئەوئ تەواوى پەنجەرەكانى كىتېبخانەكە پروناكى چراكانى لىوۈدىربو.

- ئەنتوان گوتى: ئەو تەلارە چىيە ئەوۈندە پروناكە؟

كىلىپاترا وەلامى دايەوۈ: ئەو تەلارە كىتېبخانەيە كەبەپۇژ پىشانم دايە.

- ئەنتوان گوتى: بۇچى ئەوۈندە پروناكە؟

- كىلىپاترا گوتى: چونكە شەوانە خەلك لەوئدا كىتېب دەخوئىننەوۈ.

- ئەنتوان گوتى: مەن پىموايە شارىك كەشوينى رابواردن و بەزم و رەزمى تايبەتى ھەيەتى، نەدەبوايە كىتېبخانەى تىدابوايە.

كىلىپاترا گوتى: لەشارەكەمدا كىتېب خوئىنەرەوۈى زۇرھەن، جگەلەوۈى ھەندىك لەخوئىنەرەنە دانان و لەچوارلاى دنياوۈ بۇ ئىرەدېن، تاكەلك لەوكتىبانە وەرېگىن كەدانسقەن. لەبەرئەوۈ كىتېبخانە شەوۈ رۇژ كراوۈيەو لەخۇرئاو بوونەوۈ تەبەرى بەيانى چراكان دادەگىرسىن ھەتاھەموو كەس لەوانەش دانشمەندانى بيانى، بتوانن كەلك لەكىتېبەكانى ئەوشوئىنە وەرگىن.

- ئەنتوان گوتى: مەن پىم سەيرە، ئەسكەندەر كەبەردەوام سەرقالى جەنگ بوو، چۇن بوارى ھەبووۈ، ئەم كىتېبخانەيە لەم شوئىنەدا دروست بىكات؟!

- كىلىپاترا لىي پىرسى: تۇگوتت ئەسكەندەر ئەم كىتېبخانەيەى دروستكردوۈ؟

- ئەنتوان وەلامى دايەوۈ: مەن ئەم قەسەيم لەكەس نەبىستوۈۈ، بەلكو بۇخۇم وا وىنام كرد ئەسكەندەر ئەم كىتېبخانەيەى دروستكردوۈۈ.

كىلىپاترا گوتى: ئەسكەندەر ھەموو كاتەكانى بەشەپو نۇشىنى شەراب- يان رابواردن لەگەل ژناندا بەسەربردوۈۈ بوارى ئەوۈى نەبوۈۈ خەرىكى كارى زانستى بىت. ئەم كىتېبخانەيە باپىرەم (بەتلىمۇسى يەكەم) كەناسراوۈ بە (پىزگاركەر) دروستىكردوۈۈ.

- ئەنتوان پىرسى: كەى ئەم كىتېبخانەيەى دروستكردوۈ؟

- كىلىپاترا گوتى: لەوانەيە بزائىت كەدامەزىنەرى پىشتاوپىشتى پاشايەتى، باوكم سىزەدەھەمىن پاشايە، باپىرەى ئىمە بەتلىمۇسى يەكەم ناسراوۈ بە (پىزگاركەر) بووۈ، ئەو حوكمراى مىسرى لەدەستدابوۈۈ، پاش مردنى ئەسكەندەر⁽¹⁾

14 - مەبەست لەئەسكەندەرى مەكدۇنىيە (و- كوردى)

خۇى بەپاشاى مىسر داناوۈ، ئەو ماوۈى بىست سال حوكمراى مىسرى كردوۈۈ ئەم كىتېبخانەيە لەرۇژگارى حوكمراى خۇيدا دروستكردوۈۈ، بەلام ئەو بىست سالە بەس نەبوۈۈ كەئەو كىتېبخانەيە لەكىتېبى بەكەلك پىركات. بەلكو دواى ئەو باوك و باپىرەى مەن بۇكاملېوون وگەرەكردنى ئەو

كتىبخانىيە تىكۆشاون، تاگە يىشتوۋەتە ئەم ئاستەي ئەمىرۇ. بەداخوۋە تۇ كىتېب خويىنەرەۋەنىت، دەنا تۇم دەبرد بۇ كىتېبخانىيەكە ھەتابتدېبايە بۇچى ئەم شوپىنە بەگەۋرەترىن گەنجىنەي دىنا لەقەلمەدەدەن.

- ئەنتوان گوتى: مەن نەفرەتم لەخوئىندەۋەي كىتېبە، ئەمە بەپىشەۋكارى ئەۋكەسانە دەزانم كەلەژياناندا خاۋەنى لىۋەشاۋەيى نىن ونا تۈاش بگەنە پلەۋپايەي بەرز، بۇ ئەۋەي رېگايەك بدۆزىنەۋە بۇ قەرەبوۋ كىرەۋەي ئەۋ كەموكورىيانەيان پەنادەبەنەبەر كىتېب.

- كىليۇپاترا گوتى: بەزاي تۇ لىۋەشاۋەيى چىيە؟

- ئەنتوان گوتى: لىۋەشاۋەيى برىتېيە لەدلاۋەرى ونەبەردى لەمەيدانى جەنگداۋ زالبوون ۋەدەستھىنانى ھىز بۇ گرتەدەستى دەسەلات.

- كىليۇپاترا گوتى: لەبەرئەۋەي تۇ سەروكار تەگەل كىتېدا نىيە، باشترۋايە زوۋ لەم شوپىنە دوربىكەۋىنەۋە.

- ئەنتوان گوتى: مەن ھۇگرى كىتېب نىم، بەلام ھۇگرى بىنىنى شتى سەيرم، ھەزەكەم بچمەناۋ ئەۋ كىتېبخانىيەۋ ئەۋكەسانە بىنم كەتەمەنى خۇيان لەگەل كىتېدا بەسەردەبەن، اتا تەمەنيان لەرېگايى تراۋىلكەيىدا بەرېدەكەن، ئەۋانە چ كەسانىكن؟!

بەقەرمانى كىليۇپاترا ھەلگرانى كەژاۋەكە ئەۋانى لەسەر زەۋىيى دانائۇ مەن كەلەپىشت ئەۋانەۋە دەرۋېشىتم، چوۋىنەناۋ كىتېبخانىيەكە، پاش ئەۋەي پىماننايە سەرسەراي كىتېبخانىيەكە، مەن ئەۋ شوپىنەم ۋەك ھەشت گۆشەيەكى گەۋرە ھاتەبەرچاۋ ۋەلەۋەشت گۆشەيەدا ھەشت خانەي كىتېب دانانى گەۋرەم بىنى، كەلەبەرامبەر ھەر يەككىياندا نووسىنىك لەبەرد ھەلگەندىرابوۋ، بەخەتېكى رەشىش لىنى نووسرابوۋ، ئەم نووسىنانەي لى ھەلگەندىرابوۋ، مىسرى، يۇنانى، رۇمى، فارسى، عىبرى، ھىندى، سىرمانى ۋەعەرەبى ۋەخانەي ۋەرگىران.

بەم شىۋەيە دەزانرا كەھەر يەك لەۋەشت گۆشانە، تايبەتبوون بەكتېبى ئەۋ زمانانەۋە يەككىشىيان تايبەت بوۋ بەخانەي ۋەرگىران.

ئەنتوان گوتى: سەرەتا ۋاباشە بچىنە بەشى مىسرى، تابىينىن چى لەۋىدا ھەيە؟

كىليۇپاترا مېۋانەكەي بىردەبەشى مىسرى ۋەنىش لەپىشتيانەۋە رۇشىتم، لەۋ دوو گۆشەيەي كەنىمە چوۋىنەناۋى چەند ھۇدەيەكى گەۋرەي لىبوۋ لەھەر ھۇدەيەكدا چەند سىندورۋىك بەرچاۋ دەكەۋتن كەلەبرى ئەۋەي ھەلبدىنەۋە، لەپىشەۋە دەكرانەۋە، ئەگەر بتوئىسايە دەرگاكانى بەكەيتەۋە، دەبوۋايە بەرەۋلاي خۇت، اتا بۇدەرەۋە بىكرادايەتەۋە¹⁵ ئەۋ سىندورۋقانە پىبوون لەكتېبى مىسرى كەھەندىك لەۋكتېبانە لەسەر (پاپى رۇوس)¹⁶ نووسرابوون ۋەھەندىكى تىران لەسەر پىستى ئاژەل نووسرابوون.

لەھەر ھۇلىكدا كۆمەلىك پىياۋ كەھەندىكىيان بەساللا چوۋبوون ۋەھەندىكى تىرشىيان گەنج بوون، نووسراۋەكانىيان دەكرەۋەۋە دەيانخوئىندەۋە، ھەندىكىش لەۋانە لەسەر تەختە¹⁷ دەياننوسىنەۋە، بۇئەۋەي نوسخەيەك لەۋكتېبانەيان ھەبىت.

- كىليۇپاترا سەرەتا مېۋانەكەي خۇي بىردەھۇدىكى لاي راست ۋەۋاتر بەشى چەپى ھۇدەكەي ترو گوتى: سەيركە... ھەموۋ ئەۋ ھۇدانەي چ لەلەي راست ۋ چ لەلەي چەپ، پىرەۋىكى بۇسەر پەنجەرەكان

ھەيە، بەشىۋەيەك كەلەكاتى رۇژدا ھىچ يەككە لەھۇدانە تارىك نەبىت و پروناكىي لىبىدات، چۈنكە باپىرەي من بەتلىمۇسى يەكەمە، ئەم تەلارەي بەشىۋەي ئەستىرەيەكى ھەشت گۆشە دوستكردوۋە، كەلەنىۋان ھەردوۋ گۆشەيەكدا باغى گۈل ودرەخت دوستكراون، ئەگەر تۇ بالندەيەك بىت و بەناسماندا بفرىت، لەويۋە ئەو تەلارە ھەشت گۆشەيە باش دەبىنىت كەلەنىۋان ھەردوۋ گۆشەدا باغىكى بچوك ھەيە، بەشىۋەيەك لەم كىتىخانە گەرەيەدا ژورويك نىيە تارىكىبىت و پروناكىي لىنەدات، ئەمجۆرە بىناسازىيە لەھىچ شوپىنىكى تىرى دىيادا بوۋنى نىيە وەك دەبىنىت ھەر گۆشەيەك سى قاتەو ھەموو نھۇمەكانىش پىرلە كىتىپن.

15- شىۋەي باۋلى دىوارىيە كەبۇ دەرەۋە دەكرىتەۋە (و-كوردى)

16- پاپى رۋوس: شىۋە كاغەزىكى سەرەتايى بوۋە: (و-كوردى)

17- مەبەست لەكاغەزى ئەوكاتىيە كەشىۋە تەختەيى بوۋە: (و-كوردى)

كىلىپاترا دەيوست مىوانەكەي ببات بۇ نھۇمى سەرەۋە، بەلام ئەنتوان نەچوۋ وگوتى: بىگومان نھۇمەكانى تىرىش وەك ئەم نھۇمەوان وئىمە لىرەدا شتىكى تازەي وامان نەبىنى.

كىلىپاترا مىوانەكەي لەبەشى كىتىبەكانى مىسرى بىردەدەرەۋە بەرەۋەكتىبە يۇنانىيەكان چوون، ئەۋكتىبانەي لەۋبەشەدابوون، لەكتىبەكانى بەشى مىسرى زىاتربوون ۋەندىك لەكتىبەكانى يۇنانى كەلەسەر پىستى گيانداران نووسرابوون، ئەۋەندە گەرەبوون كەسندوقىكى گەرەيان پىردەكرد، لەۋيشدا كۆمەلىك لەپىرو لاۋ خەرىكى خويندەنەۋەي كىتىب بوون، لەۋانەش پىرەمىردىكىان بىنى شەدەيەكى سوورى بەسەرەۋەبوۋ، رىش وقزى سىپى شكۇدارى پى بەخشىبوۋ، ئەۋ پىرەمىردە خەرىكى خويندەنەۋەبوۋ، بۇئەۋەي بتوانىت كۆمەلىك لاپەرە لەبەر پروناكى چراكە بخوئىتەۋە دەبوۋايە دانەدانە لەلاي راستىيەۋە ھەلېگرتايەۋ بېھىنايەتەبەر پروناكى چراكەۋ پاش خويندەنەۋەي بىخستايەتە لاي چەپىيەۋە. من كەدەمزانى زامانى يۇنانى بنووسم و بىخوئىنمەۋە، نىزىكى ئەۋكتىبە بوۋمەۋە، بۇئەۋەي بزائم چ كىتىبىكە، بىنىم ئەۋ كىتىبە دەربارەي مىژۋى يۇنانە كەباسى لەھەزار سال لەۋەۋەبەرى دەكرد. پىرەمىردەكە بەشىۋەيەك سەرقالى خويندەنەۋەي كىتىبەكەبوۋ، سەرى نەسوۋراند تابزانىت ئىمە كىين و ەك ئەۋەي كەئاگاي لەھاتنى ئىمە بۇئەۋ ژورەنەبىت.

كاتىك ئەنتوان ئەۋ پىرەمىردەي بىنى بەۋشىۋەيە لەخويندەنەۋەي ئەۋ كىتىبەدا قوۋلېۋەتەۋە، بەگالئەجارىيەكەۋە سەرى بادا، پاش ئەۋەي ئىمە لەۋژورە چوئىنەدەرەۋە، بەكىلىپاتراي گوت: ئەم پىرەمىردە بەدبەختە ھەموو تەمەنى ھۇي بەكارىكەۋە بەفېرۇدەدات كەنەكەلكى بۇخۇي ھەيەۋ نەبۇخەلكىش، خۇئەگەر لەبىرى خويندەنەۋەي كىتىب، شمشىرىكى بەدەستەۋە بگرتايە، ئەمپۇ دەبوۋ بەيەككە لەسەرداران- يان پاشايانى دىيا، خۇئەگەر كەشتىيەكى دوستبىكردايەۋ خەرىكى بازگانىكردن بوۋايە، ئەۋانەمپۇ دەبوۋە يەككە لەدەۋلەمەندو بەتۋاناکان!

دوای ئەوێ لەبەشی کتیبی یۆنانی چووینەدەرەو، چووین بەبەشی عیبریدا گەڕاین. کلیۆپاترا لەویدا بریدنی بۆمۆدەیک بەهاوکاری لێپرسراوی بەشەکه سندوقیکی کردووە کۆمەڵیکی زۆر لەکاغەزی (تیماجی) ⁽²⁸⁾ مان هاتەبەرچاو.

28- پێست و شکرەوێ بزنەکه پارچە پارچە دەکریت و وەك کاغەزی لیدیت. (و- کوردی)

- کلیۆپاترا گوتی: لەهەموو سندووقەکانی ئەم بەشەدا، تەنها یەك کتیب هەیه ئەویش (تەوراتە) - ئەنتوان پرسى: تەورات چیه؟
- کلیۆپاترا گوتی: تەورات کتیبی جوولەکەیه و هەمان ئەو تەوراتەى كەتۆ لێردا دەبیینیت لەبەشی کتیبەکانی یۆنانیشدا هەیه.
- ئەنتوان گوتی: ئایا یۆنانییەکانیش تەوراتیان هەیه؟
- کلیۆپاترا پێى گوت: نەخیر، بەلام ئەو تەوراتەى كە لەبەشی کتیبی یۆنانیدا هەیه، وەرگێرانى ئەم تەوراتەیه بەزمانی یۆنانی و ئەو وەرگێرانەیشیان هەر لەسەر پێستی بزن نووسيوتهوه، بۆیه يەك ژوروى پركردوه.
- ئەنتوان بەپێكەنینى كالتە جاريهوه گوتى: ئایا ئەو وەرگێرانەى كە ژوروى پركردوه، هەر دەبوایه تەوراتى كیت بەزمانی یۆنانی هەبوایه؟
- كلیۆپاترا گوتى: وەرگێرانى تەورات باپیرهى من (بەتلیمۆسى دووم) كەبە (فیلادلف) ⁽¹⁹⁾ ناسراوه و سى و نۆ ساڵ پاشایهتى كردوه.
- 19- بەتلیمۆسى دووم كە ناسراوه بەفیلادلف- یان فیلادلفیوس، وانا خۆشهویستی باوك: كە لەسالى (285 تا 246) ی پێش زاین. لەمیسردا پاشایهتى كردوه و یەكێكبووه لەپاشا بەتواناكانى میسرو پۇژگارى خۆى. لەسەردەمى ژيانى بەتلیمۆسى یەكەمدا هاتەسەر تەختى پاشایهتى و لەمارەیهكى كەمدا دەستى بەسەر فیزیقییه و سوریای سعودیه و ئەسیویای لیبیا و بەشێك لەناسیای بچوك و هەندىك لەدورگەكانى رۆمدا گرت.
- ناوبراو لەهەمان كاتدا كەسێكى لێودشاوه و لیزانبوو سەبارەت بەكاروبارەكانى ئیدارەى دەولەت و بەرهوپێشبردنى بازرگانى میسردا زۆر بەجەددى كۆششى دەكرد: هەرودە لەكارەكانیدا پششى بەزانایان و نەدیبان و هونەرمەندان دەبەست و پشنگیری و كۆمەكى زانستى و نەدەبى دەكرد. وەرگێرانى تەورات كە بەسەردەمى دیرینى تەوراتى حەفا ناسراوه، لەلایەن ئەودە كراوه، هەرودە فائۆسى دەریاییش هەر لەسەردەمى ئەودا دروستكراوه (و- فارسى)

- ئەنتوان گوتى: کلیۆپاترا من پیموایه دەبیت لەتۆ بترسم!

- کلیۆپاترا گوتى: لەبەرچى؟

- ئەنتوان گوتى: لەبەرئەوھى من كەدەزانم ناوى باپىرەى چوارەم چىبوو، بەلام تۇ باپىرانى خۆت بەشىۋەيەك دەناسىت ۋەك ئەو ۋاىە يەك بەيەك ئەوانت بىننىت.

- كىلىپاترا گوتى: بەلىن من دوانزە پىشتى خۆم، كەھەموويان پاشاى مىسر بوون، بەشىۋەيەك دەناسم، ۋەك بلىت من لەرۇڭگارى پاشايەتى ئەواندا ژياوم.

- ئەنتوان بەپىكەننەوھى گوتى: چونكە باوكى تۇش پاشايە، لەبەرئەوھى پىشتى تۇ سىز دەھەمىن پاشادەبىت، چۇنچۇنى پىياۋىكى ۋەك من كەناوى چوارەمى باپىرەى خۇى نازانىت، دەتوانىت ئافرەتىكى خۇشبوت كەسىانزە پىشتى پاشابوون؟

- كىلىپاترا پىكەنى ۋگوتى: كاتىك عىشق ھات بىنچەو خانەدانى گىنگى نامىت. ئەنتوان گوتى: بەتلىمۇسى دووم سى ونۇ سال پاشايەتى كرد، تەنھا بۇئەوھى تەورات لەزمانى عىرىيەوھ بۇزمانى يۇنانى ۋەرىگىرت؟

- كىلىپاترا گوتى: ئەو ئەو ۋەكارەى نەكردو، بەلكو كۆمەلىك لەشارەزايانى زمان، ۋەرىگىرانى ئەوھىان گىرتوۋتە ئەستۇ ۋەئەوان سىپىرداۋە لەعىرىيەوھ ۋەرىگىرەنە سەزمانى يۇنانى. ئەنتوان گوتى: باپىرەى تۇ دەيوست مىللەتەكەى بكات بەجوولەكە؟

- كىلىپاترا گوتى: نەخىر، باپىرە گەورەم نەيدەويست ئايىنى جوولەكە لەناو مىللەتەكەيدا رەواجى ھەبىت، بەلكو زانستى خۇشەويست ۋىپىوابوۋە پىويستە كىتەبە مەزەكان ۋەرىگىردىنە سەزمانى يۇنانى، تائەم مىللەتەى مىسر تىبگات خەلكانىتر چى دەلىن وچۇن بىردەكەنەو، كەئەمە تەنھا تايەت بەتەوران نىيە، لەم كىتەبخانەيدا كىتەبى تىرىش ھەن بۇكەلك لىۋەرگىرتنى خەلكى مىسر ۋەرىگىرداۋن.

- ئەنتوان گوتى: ۋاباشتروبو بەتلىمۇسى دوومى باپىرەى تۇ، رۇڭگارى سى ونۇ سال ھوكمىرانىكردنى خۇى، بەكارى بەكەلك بەسەرىدبا، جگەلەوھ ۋەرىگىرانى تەورات بۇ زمانى يۇنانى نەبوۋتەھۇى بەرەۋپىشېردنى مىسرو نەلەسەرۋەتى باپىرەى تۇى زىادكردوھ.

- كىلىپاترا پىسى گوت: كارەكانى بەتلىمۇسى دووم، تەھا ۋەرىگىرانى تەورات نەبوۋ، لەزمانى عىرىيەوھ بۇ زمانى يۇنانى، بەلكو زۇركارى گەورەى تىرى ئەنجامداۋن، يەككە لەوانە دروستكردنى فائۇسى دەريايى ئەسكەندەريەيە كەئەم شەو تۇ بىنىت.

ئەنتوان گوتى: بەلام ئەگەر لەيادم مابىت تۇ گوتت، دروستكردنى فائۇسى دەريا لەلايەن پىياۋىكەوھ دروستكراۋە بەناوى، سوسترادوس كىندوس؟

- كىلىپاترا گوتى: ئەوپىاۋە تەنھا نەخشەى داھىنانى فائۇسەكەى دروستكردوۋە پىشكەشى پاشاى كردوۋە ئەو داھىنەرى ئەفائۇسەيە، ئەك دروستكردنى، سوسترادوس كىندوس كەسىكى ھەژاربوۋە نەيتوانىۋە فائۇسى دەرياي ئەسكەندەريە دروستبكات، بەلام كاتىك باپىرم زانىسى داھىنانەكەى ئەو بۇرەواجى بازىرگانىكردن لەبەندەرى ئەسكەندەريەدا بەكەلكە، ئەم چىرايەى دروستكردو بۇئەوھى سوسترادوس كىندوسىش بەخۇشگوزەرانى بۇى، موچەى بۇ برىيەوھ ئەو داھىنەرە تائەو رۇژەى مرد بەئاسودەيى ژياو دواى مردنىشى رۇلەكانى ئەو بەخۇشگوزەرانى ژيان.

ئىمە لەوبەشەى كتيبخانه كه هاتينه دەرەو و چووين بۆبەشيكيت، كه تايبەتبوو بەخانەى وەرگيران، لەوشەو وەدا ئەوكەسانەى كه لەبەشى خانەى وەرگيران كاريان دەكرد زۆرنەبوون، بەلكو زۆرىنەى ئەوكەسانەى ليرەدا كاردەكەن، شەوانە دەچنەو مالهەكانى خۇيان و پۇژانە كاردەكەن.

- ئەنتوان بەدەستى ناماژەى بۆچەند كەسيك كەدەویدابوون و پرسیى ئايا ئەوانە شارەزايانن؟

- كلیۆپاترا گوتی: لەم كتيبخانهیهدا هەموویان شارەزاو دانان، جگەلە خزمەتچییانى كتيبخانهكەو پاسەوانان، كەسیت ليرەدا نییه كەدانا نەبیئ، ئەوانەشى ليرەدا كاردەكەن كارمەندى دەولەتن و مووچە لەدەولەت وەردەگرن، خۆ ئەگەر شەوانەش سەرقالی كاركردن، ئەوا كرى سەربار وەردەگرن.

- ئەنتوان گوتی: ئايا وەرگيرەكانى ئیو زمانى رۆمى دەزانن؟

- كلیۆپاترا پیکەنى وگوتی: لەبەرئەو زمانى رۆمى دووم زمانە، هەموو ئەشرافەكان⁽²²⁾ دەزانن، جا چجای وەرگيرەكانى ئیرە كەزۆر لەزمانە گەورەكانى دنیا دەزانن، ئايا حەزەكەیت ئەوكتیبانە بیبیت كەئەو وەرگيرانە لەزمانیکەو بۆزمانیکیت وەریان گيراون؟

- ئەنتوان گوتی: ئاقەتى بیبىنى كتيبم ئەماو.

- كلیۆپاترا گوتی: چونكە تۆ پیاویكى جەنگاوەریت، نازانیت بەشى وەرگيرانى ئەم كتيبخانهیه چ كاریكى گەورەى بیپیشینهى كەدوو، پيشنەو بەشى وەرگيرانى ئەم كتيبخانهیه دوستبكریت، ئەگەر ميسرییهك وىستبای لەزمانى رۆمى بخوینیت دەبوو بۆفیربوونى زمانى ئیو بچوایە بۆ رۆم و كرى بدایە بەكەسيكى رۆمى، بۆئەو زمانى فیرى زمانى رۆمى بكردایە، بەلام ئیستا دەتوانن بیئ بۆئەم كتيبخانهیه و خەرىكى خویندەو فەرهنگی زمانى یونانى بەرۆمى بن و لیو فیربن، هەروەها زمانەكانى هندی و عیبرى و عەرەبى و فارسى و سریانیش بەوشیوێه.

چونكە قاموسى زمانى ئەوزمانانە بەزمانى یونانى هەیه، ئەمە ئەوھۆكارانەن كە وەرگيرەكان بەدریژایى سەدو پەنجا سال ئەنجامیانداو، ئەمڕۆ هیچ زمانىكى ناسراو نییه لەم كتيبخانهیهدا كەبەفەرهنگی زمانى یونانى وەرنگیردرا بیئ. پیموایئ

من⁽²¹⁾ لەئەنتوان زیاتر لەقسەكانى كلیۆپاترا دەگەیشتم و چیرۆم لەقسەكانى ئەو وەردەگرت، ئەنتوان بەهای مەعەوى كتيبخانهكەى نەدەزانى و تەنھا سەرى لەزۆرى كتيبەكان و بوونى دانایانى نەتەوێ هەمەجۆر سورما بوو، چونكە لەوكتیبخانهیهدا دانایانى میلیەتى هەمەجۆر بوونان هەبوو، بەتایبەت دانیشمەندانى ئیرانى و یونانى.

(20- من: شرمیون (و- كورى)

هەر دانشمەندیكىش جلوبەرگی میلیى خۆى لەبەردابوو كەزۆرەى ئەوانە زمانى یونانى- یان رۆمیان دەزانى، بەلام ئەگەر ئەو دوو زمانەشى نەزانیا ئەوا هەردەیتوانى كەلك لەكتیبەكانى كتيبخانهكە وەرگيریت، ئەمەجگەلەوێ بەزمانى خویشان كتيبان لەویدا دەستدەكەوت.

-كاتىك كلیۆپاترا زانى میوانەكەى ماندوو، وتی: تەماشاكردن بەسەو پیویستە لەكتیبخانهكە بچینەدەرەو و برۆین و ئیسراحت بەكەین. ئىمە لەگۆشەى كتيبخانهكە هاتینەدەرەو و پیماننايه مۆلە

گەرەكەى كەمەموو بەشەكانى دەكەوتنەسەر، لەوكاتەدا لەپەر كىليۇپاترا وەستاو گوتى: ھەريەك لەدوانزە باپىرە پاشاكانى من لەپەرژگارى حوكمىرانى خۇياندا پارىزگارى ئەم كىتەبخانەيان كىردووھو گىرنگىيان پىداوھ، لەم كىتەبخانەيەدا كىتەب ھەن بۇدەستكەوتنى ئەمانە لەولاتانىتەر، كەسانىك بۇ مەملەكەتى دوورەدەست پۇيشتوون و بەرگەى ماندوو بوون و نازارىان گرتووھو زىپرو زىويانداوھ، بۇئەوھى ئەوكىتەبخانە بەينىن بۇ ئىرە، بۇئەوھى لە لەناوچوون پرزگارىيان بىكەن و بەپارىزراوى بىمىننەوھو شكۆيى و مەزنى ئەم كىتەبخانەيەش مەركەزىيەت پەيدا دەكات.

- ئەنتوان گوتى: من پىموايە جگەلەوھى كۆكردنەوھى ئەوكىتەبخانە كەلكى بۇپاشايانى مىسر نىيە، نەيەك جەنگاوهر زياد دەكات و نەيەك لىرەى زىرپىش دەچىتە خەزنىەى ئەوانەوھ، ھەتا سەبارەت بەوشىتەنەى كەتەمەنى خۇيان بەكتىبەوھ خەرىك دەكەن و كەلكى لىوھرناگىرن.

- كىليۇپاترا لىنى پرسىيى: بۇچى؟

- ئەنتوان گوتى: شەرىك بەسە ئەم كىتەبخانە لەناو ببات و شوينەوارى كىتەبخانەى نەھىلىت.

- كىليۇپاترا گوتى: شەرچ كارى بەو كىتەبخانەيە؟

- ئەنتوان بەپىكەنىنەوھ گوتى: ئەگەر سەركردەيەكى داگىركار كىتەبى خۇش نەوئىت و (وھك من) مىسر بگىرئىت، دوورنىيە ئەو كىتەبخانە لەناو بەرئىت و سەرئەنجام پەنجى ھەموو باوك و باپىرانى تۇ وئەوكەسانەى لەو كىتەبخانەيەدا پەنجىيان كىشاوھو ماندوو بوون بەبا بەرئىت!

دواى ئەم قەسەيە كىليۇپاترا و مىوانەكەى لەكىتەبخانەكە ھاتنەدەرەوھو سوارى كەژاوەكە بووين و رىنگاى كۇشكى پاشايە تىمان گرتەبەر.

* * *

به تلیمۆسی شمشال ژهن و حهزو گرفتاریه گانی ئەو

له ههچ پوژگاریکی پاشایه تی میسر دا، کوپو کچه گانی پاشا به قهه کوپو کچه گانی به تلیمۆسی سیانزه یه م ناسراو به شمشال ژهن، ئازادییان نه بووه. پاشای میسر سه باره ت به کاروباری وابهسته به پۆنه گانی خوئی، بچوو کترین دهستیوه ردا نی ده کردو ئەوانه دهیانتوانی بو هه رشوینیک حه زیان لیبو وایه بچوونایه و له گه ل هه رکه سیکیشدا دۆستبو نایه.

هه رکاتیك باوکی کلیو پاترا (واته باتلیمۆسی سیانزه یه م) کاری ده ولت و پاشایه تی ته واو ده بوو به ره و شمشاله گانی ده چوو و یه کیکیانی هه لده گرت و ده ستیده کرد به لیدانیان - یانه و تا ریگای باغی شیره گانی ده گرت بهر بۆنه وه ی بزانی ت شیره گانی ساغ - یان نا. ئەو که سانه ی که له باغی شیره گانی به تلیمۆسی سیزده هه مدا کاریان ده کرد ده یانزانی هه رکاتیك له به شی گوشتی شیره گان بدن به توندی سزا ده درین. له نیو خزمه تکاره گانی شیره گاندا پیره میردیک هه بوو منی زور خو شده ویست و هه رکاتیك که من ده چووم بۆ ئەوباغه بۆینی نی شیره گان، له باو هشی ده گرتم و ماچی ده کردم و ده یگوت: شرمیون، من کچیک هه بوو کاتیك گه یشته ته مه نی تو، نه خو شکه وت و مرد، بۆیه هه رکاتیك تو ده بینم پیموایه کچه که م ده بینم، که تو ش ماچ ده که م واده زانم ماچی پوومه تی کچه که م ده که م.

منیش (ئاوتی) ی پیره میردم زور خو شده ویست، زور جاریش که ده چووم بۆ باغی شیره گان، میوه م له گه لخومدا ده بردو ده مدا به (ئاوتی) یه ی که ددانه گانی نه ما بوون و تیینی ئەوه شم ده کرد میوه ی گه ییوی بۆبیه م تا به بی ئەزیه ت بیانخوات، ئاوتی پیاوی کبوو ده ستپاک، هه رگیز له به شه گوشتی شیره گانی نه ده دزی، پۆژانه بو تیرکردنی شیره گان دوا زده گایان له ناوباغی شیره گاندا سه رده بیری، گو شته که یان له نیوان شیره نیرو میکان و به چکه کانیاندا دابه شه کرد، سه رو پیکانی شیان ده درا به کرێکارانی شیرخانه که، به لام پینستی گاگان بۆپاشای میسر داده نراو ده یان برد بۆ ده باغانه بۆنه وه ی پیستکه چاخو شتی بکه ن و چه ره مه که ی بیه ن بۆیه کیك له و کارخانانه ی که تایبه ت به کو شکی پاشایه تی بوو، تاله وی بی که ن به پیلآو.

به مندالی نه م ده زانی نرخی شتومه ک چه نده، به لام کاتیك گه وره بووم بۆم ده رکه وت که گرانترین خو راک گوشتی مالاته و هه چ خو راکیکه تر به قه ده ر گوشتی گا گران نه بوو. ئەو گایانه ی که بو شیره گانیان ده برد، ده بو وایه گای دابهسته بو نایه، چونکه پاشای میسر فه رمانی پیدابوون که ده بی ت خو راک شیره گانی ئەو له با شترین وقه له وترین گا هه لئیردری ت، تا کو شیره گان نه خو ش نه که ون، هه ندیک له و که سانه ی که له باغی شیره گاندا کاریان ده کرد، فیریبوون هه موو پو ژتیک هه هندیك له و گوشتی گایانه ی بۆ شیره گانیان سه رده بیری له بازاردا ده فرو شته وه (ئاوتی) ی شیره وان له ودزییه دا شه ریکنه بوو، به لام ئەم مه سه له یه ی ده زانی و ئاشکرای نه ده کرد. کاتیك به تلیمۆسی سیانزه هه م به دزینی ئەو گو شته ی زانی فه رمانی دا هه موو ئەوانه ی دزییان کردو وه ئەوانه شی که ناگادارن و ئاشکرایان نه کردو وه، بیری ن په وانه ی کانه گانیان بکه ن، بۆ ده ره یانی کازا.

کاتیك ئاوتى پيرەميرديان لەگەڵ ئەوانىتردا بەزنجیر بەستەو تائەو کاتەى سواری کەشتیانکردن ھەتایانبەن بۆکانى دەرھینانى کانزا، کەکەوتبوو خوارووی ميسرەو، ئەو پيرەميردە دەگراو دەگوت گوناھم نيبە، ھەرچەند کەسىكى خاوەن ئەزمونیش بوو، سەبارەت بەکەویکردنى شير، بەتليمۆسى سيزدەھەمى پاشای ميسر نامادەنەبوو بيبەخشیت وئەویشیان وەك ئەوانىتر بردبۆ کانزا دەرھینان، من نازانم ئەوانەى کەدەیانبەن بۆ کانى کانزا دەرھینان چۆنچۆنى کاردەکەن، بەلام بیستومە دەلین، کارکردن لەدەرھینانى کانزادا زۆرگراترە لەسەولئیدانى کەشتى جەنگى گالدى⁽²⁴⁾ پاشای ميسر، ھەرۆھا گویا دەلین: ئەوانەى کەبۆ دەرھینانى کانزا دەیاننیرن، دەبیئت لەژیر زەویدا کاربکەن، کەگەرماى ئەو وەك گەرمى تەندوور وایەو لەویدا ئەوئەندە ماندوودەبن وەرەق دەپژژن کەھیچ کەسىك لەدووسال زياتر بەرگەناگریت و دەمریت.

- ئاوتى، لەکاتى رۆیشتنیاندا زنجیرکراوو، منى بینى وگوتى: وەرە شرمیون بابۆ دوايىن جار تۆ لەباوھش بگرم، چونکە ئیتر من تۆ نابینمەو، من پۆژیک پيشنەو سەبارەت بە ئاوتى قسەم لەگەڵ کلیوپاترادا کردبوو و داوام لیکرد داوا لەباوکی بکات لە ئاوتى خۆشبیت.

- کلیوپاترا گوتى: کاتیك باوکم سەبارەت بەشستە تايبەتیئەکانى وەك شمشالەکانى وشیرەکانى بریارەدات، هیچ کەس ناتوانیت بریارەکەى ھەلبوھشیئیتەو بگۆریت، ئەوپیاوھش لەبەرئەوہى ناگادارى دزینی بەشە گۆشتى شیرەکان بوو و ئاشکرای نەکردوو، ئەمە بووئەھۆى توورەبوونى باوکم وئەویش دەبیئت بچیت لەکانى کانزادەرھیناندا کاربکات، لەبەر ئەوہى پيرەميردیشە ئەوابەزویى دەمریت. ئاوتى، بەخت رەش کاتى رۆیشتنیھات منى لەباوھشدا بووم و دەگراو منیش دەگراوم، تاپاسەوانەکان منیان لەباوھشى دەرھینا و ئەوانیان برد، تاسواری کەشتیان بکەن و بیانبەن بۆ سەرۆوى ميسر⁽²¹⁾

21- گالدى: کەشتى بچووکى جەنگیئە کەبەسەول دەپۆیشت و سەولئیدەرەکانیان بەزنجیر لەتەختەکانى ژۆریان دەبەستەو ھەرگیز نەیاندەکردنەو، ھەتا ئەو رۆژەى زیندووبان دەبووایە لەپشتى سەولەکانیانەو بوونایەو لەویدا گیانیاى سپاردبا (وەرگێرى فارسى)

25- بەشى خوارووى ميسر. چونکە تزیكى سەرچاوەى روبرارى نیل بوود. بەميسرى سەرۆویان داناو ھو ئەسکەندەریئەشیان بەخواروو زانیود (وەرگێرى فارسى)

باغى شىرەكان لەپىشدا نىزىك كۆشكى پاشايەتى بوو، كىليۇپاترا پۇژانە منى لەگەل خۇي دەبرد بۇسەيركىردنى شىۋەي خواردىنى شىرەكان، من لەتەماشاكردنى شىۋەي گۆشتخواردىنى شىرەكان تىرنەدەبووم، كاتىك كارمەندەكانى باغى شىرەكان خواردىيان بۇبەردەم شىرەكان ھەلدەدا، ئەو ئازەلە دىرندانە بازياندا ۋەكەوتنەسەر خواردەكەو لەكاتى خواردىندا لەيەكتىران دەرفاندو پىچىپىچىران دەكرد، من وردەوردە تىگەشىتم كەشىرەكان خواردىن ناجوون، بەلكو قوتى دەدەن، ھەرۋەھا بىستومە ھىچ ئازەلىكى گۆشتخۇر خواردىن ناجوويت، چونكە ددانى جووينى خواردىيان نىيەو گەدەي ئەو ئازەلە بەراددەيەكى واگەرمە كەگۆشتى نەجووراو دەكولئىنىت ولەت لەت وشى دەكاتەو.

دايىكى كىليۇپاترا لەنەپەي بەردەوامى شىرەكان ھەراسان ببوو ۋەدىگوت: نەپەي ئەو دىرندانە نايەنىت شەوانە بخەوم ۋەوئەتەرسم رۇژىك ئەو دىرندانە بەربىن ۋەيىرش بىكەنەسەر كۆشك ۋنىمە لەتوپەت بىكەن. دايىكى كىليۇپاترا ئەۋەندە لەشىرەكان دەترساو سىكالاى دەكرد، تاپاشا ناچاربوو شوينى شىرەكانى لەنەزىك كۆشك دوربختەو ۋەبۇباغىكىت كەكەوتبوو دەروەي شارو لىۋارى پووبارى نىلبوو، تانەۋكاتەي باغى شىرەكان لەنەزىك كۆشكى پاشايەتى بوو ۋرۇژانە گالئەۋگەپمان لەگەل بەچكە شىرەكاندا دەكرد، بەلام دواي ئەۋەي شىرەكانىيان گواستەو، ئىمە نەماندەتوانى پۇژانە بىچىن لەگەلىاندا گەمەبىكەين.

لەكۇتايى تەمەنى پاشاي مىسردا (بەتلىمۇسى سانزەيەم) توندوتىژى پاشاي مىسرسەبەرەت بەشىرەكانى زيادىكرد، كەئىت شىرەوانى دىزى نەدەنارد بۇكانى كانزا دەرھىتان، بەلكو ھەلىدەدەنە بەردەم شىرەكان تايىخۇن ۋەدىگوت ھەر كەسىك لەبەشى شىرەكان گۆشت بفرۇشىت، دەبىت خۇي بىبىت بەخۇراكى شىرەكان.

بۇ يەكەمجار ئەم سزايەي بەسەر يەكىك لەخزمەتكارەكانى شىرەكاندا سەپاندو ئەۋكەسەيان ھەلدايە بەردەم شىرەكانى برسى، شىرەكە ئەو پىاۋەي نەخوارد، چونكە دەيناسى، بەلام ئەگەر يەكىك گۆشتى شىرەكانى بدزايە ھەلىاندايە بەردەم شىرەكانى كەنەيناسىت.

دىيارە لەشىرخانەي پاشادا ھەرشىرەكان ۋەكەسىكىان دەسپاردو ھەركەسەو ئاگادارى ئەۋشىرەي دەكرد كەبەو سىپىردارابوو وكارى بەشىرەكانى ترەۋ نەبوو، شىرە برسىيەكان ئەگەرچى خزمەتچىيەكانى خۇيان نەدەخوارد، بەلام خزمەتچىيەكانى شىرەكانى تىران دەخواردو كەلەپاچەيان دەكردن، پىششەۋەي بەتلىمۇسى سىانزەھەم بىرئىت، دوو شىر بەخىۋكەر بەھۇي دىزىنى گۆشتى شىرەكان، بوون بەخۇراكى شىرەكان.

لەۋشەۋەدا كەنەنتوان بەھاۋەلى كىليۇپاترا چوون بۇبىنىنى فائۇسى دەريايى ۋەسەردانى كىتبخانەكەيان كىرد، ئەنتوان لەكۆشكى پاشايەتيدايە ۋرورەكەي ئەو بەتەنىشت ۋرورەكەي كىليۇپاتراۋە بوو ۋەمنىش ۋەك ھەمىشە لەنەزىك ۋرورەكەي كىليۇپاترا دەخەۋتم، بەلام ئەۋشەۋە نەمتوانى زوو بخەوم، چونكە ئەنتوان لەگەل كىليۇپاترادا قەسەيان دەكرد. پاش ئەۋەي ئەنتوان چوۋ ۋرورى كىليۇپاتراۋە، بەرەۋلاي قەفەسىك چوۋ كەلەۋھۆدەيەدابوو ۋىبىنىى دوو دىرندە لەناو ئەۋ قەفەسەدابوون، سەرى سورماو دوو ھەنگاۋ پاشەۋپاش كىشايەۋەۋ گوتى: كىليۇپاترا، ئەمانە چىن ۋبۇچى ئەمانەت ھىناۋەتەناو ئەم ۋرورەۋە؟

- كىلىپاترا پىكەنى وگوتى: ئەم دوو جانەوهرە دوومارى عاشقەو ماشقەن و مارە داىكانەكە ھىلكەدەكات ولەسەر ھىلكەكانى دەكەوئىت و كپدەبئىت، پاش دوو مانگ توولەمار لەھىلكەكان دىنەدەرى، بەلام من ئەمانە دەخەمناو كىسەيەكەو دەلئىم: ئەو كىسەيە بخەنەناو پروبارى نىلەو، خو ئەگەر يەوئىت توولەمارەكان چاودىرى بكم، ئەوا كۆشكى پاشايەتى بو چاودىرىكردنى ئەمانە بەرتەنگ دەبئىتەو.

- ئەنتوان گوتى: من بىنيومە كەبولبول دەخەنەناو قەفەسەو تابخوئىت، بەلام ھەرگىز نەمبىستووو تەمبىنيو كەسنىك مار رابگىردىت و قەفەسەكەش لەژوورى خوئدا دابئىت.

- كىلىپاترا گوتى: باوهرىكە ئەو جووتە مارە عاشقەو باشقەيە كەمن خستومنەتەناو ئەو قەفەسەو، زۆر لەبولبول جواترن، باشە ھىچ دىمەنىكى نىگار كىشىكت بىنيو ەك خەت و خالى ئەم دوومارە عاشقەو باشقەيە جواترئىت؟

- ئەنتوان گوتى: باوهرەكەم كەخەت و خالى ئەو مارانە زۆرجوانن، بەلام پىويستە لەژەھرى ئەو دوو جانەوهرە بترسىت، لەرۇمدا مار ھەن، بەلام بەم شىوہە جوان نىن.

- كىلىپاترا گوتى: ئەنتوان كەم كەس ھەيە بەقەد من شارەزايى لەسەر مار ھەبئىت، دەزانم چەندجۆر مار ھەيە، كەژەھرى ھەندىكىان زۆر لەوانىتر زياترە، جواترئىن جۆرى مار ئەو دوو مارەيە لەوقەفەسەدا دەيانبىنىت وئىمە ئەو مارەمان بەناوى ئسپىك، ناسيوە.

- ئەنتوان پرسى: مەترسى ئەم ئاژەلانە چەندە؟

- كىلىپاترا گوتى: ئەگەر ئاشنايەكم ھەبئىت و بىوئىت خوئى بكوئىت، ئەوا ئامۇزگارى دەكەم دەستى بباتەناو ئەو قەفەسەو، بو ئەوئى يەكىك لەومارانە پىوہى بدات.

- ئەنتوان گوتى: ئايا پىوہدانى ئەم مارە زۆر ئازارى ھەيە؟

- كىلىپاترا گوتى: پىوہدانى مارەكە ەك پىداچوونى دپكىك وايە، دەستپىنىكى كەم بەچەقۇ، سەدجار لەئازارى پىوہدانى مارەكە زياتر ئىشى ھەيە، بۇيە كەسنىك كەئەومارە پىوہى بدات، زۆر ئازارى ئابئىت و تەنھا ھەست بەسوتانەوہەيەكى كەم دەكات وساتەوختى دواتر بئى ئەوئى ھەست بەئىش و ئازارىكات، دەمرئىت.

- ئەتوان پرسى: كەمىك دواى پىوہدانەكە بەبئى ئىش و ئازار دەمرئىت؟

- كىلىپاترا گوتى: بەئى، چونكە كارىگەرى ئەو ژەھرى (ئسپىك) دەستبەجئىە، تەنانەت لەوكاتەى پىوہدەدات يەكسەر دەمرئىت.

- ئەنتوان گوتى: كىلىپاترا كاتىك من ھاتمەناو ئەم ژوورە، دەمويست سەبارەت بەخوشەويستى لەگەئ تۇ قسەبكم، بەلام دواى بىنىنى ئەم دوو ئاژەلە، ئەوشتانەى لەتۆم گوئى لىبوو، دەترسم ناوى عىشق بەئىنمە سەر زانم، چونكە لەتپروانىنى من بو تۆ وەك ئەو دوومارە خەت و خالى جواتر ھەيەو جواترئىت و ژىرىشى.. تۆ سەرنجى من پادەكىشىت، وەلى لەژەھرەكەت دەترسم!

- كىلىپاترا گوتى: چىيە. تۆ وادەزانئىت من ژەھرم ھەيە؟

ئەنتوان گوتى: مەبەستەم لەژەھرى تۆ بىرىتىيە لەو كەسايەتتە سەيرەي كەھتە، من ھەر جارەي دەمەۋىت لەتۆ نىزىككىمەۋە، لەترسى كەسايەتتە تۆ، دەكشىمەۋە يەككىك لەۋشتە سەرسۇرھىنەرانەت، پراگرتنى مارە، بۇ لەدنەدا ئازەل كەمبۇون تاتۇ مار بەھىتە قەفەسەۋە رايىگىرت؟

- كىلىۋاتىرا گوتى: بۇ پراگرتنى مار سەيرەتتە لەپراگرتنى شىر؟ باۋكم بەردەۋام شىر پادەگىرتت پەروەردەيان دەكات ۋەئەۋەشى كىرۋەتەدەپ ۋەنەرتىكى مىسرى ۋە كەسىش رەخنى لىناگىرتت، بەلام تۆ رەخنى لەمن دەگىرتت، بەۋەي بۇ مار پادەگىرت؟

- ئەنتوان گوتى: ئاخىر شىر لەمار جىاۋازە، ئىمەش لەپۇم شىر پادەگىرتت پەروەردەي دەكەين، پراگرتنى شىر دلاۋەرى ۋە جۋامىرى دەگەيەنئىت، لەكاتىكدا مار جگە لەفەرەت ۋەرنز نىشاندان ھىچىت ناگەيەنئىت.

- كىلىۋاتىرا گوتى: لەمندا ئىيەۋە مارم خۇشەدەۋىت ۋە چىژم لەخزانى ئەۋ ئازەلەنە ۋەردەگىرت، دۋاي ئەۋەي گەۋرەبۇوم، سەرەتا مارى ئاۋىي بى ژەھرم پادەگىرت ۋە زۇرجار ئەۋمارانە پىۋەيان داوم، بەلام تەنھا بەقەد تىھەلچقانى چقىك ئازارىان ھەبۇۋە، دۋاتر بەمارگىرەكانى كەلەبىبابانى خۇرئۋاي مىسردا ماردەگىرت، گوتە مارم بۇبۇيىنن، بەلام ھىچ كام لەۋمارانەي كەبۇيان ھىنام بەدلم نەبۇون، تەنھا ئەۋ دوو مارە نىرومىيە نەبىت كەسەرنجىان پاكىشام ۋەلىمكىرتن، ئىمە زۇر سەبارەت بەمار قەسەمان كىرد، باشترۋايە ھەندىك سەبارەت بەخۇمان قەسەبەكەين.

- ئەنتوان گوتى: من وتۇ جگە لەعەشق قەسەي تىرمان نىيە، بەلام ھەركاتىك چاۋم بەۋ دوو مارە دەكەۋىت كەبەردەۋام لەقەفەسەكەياندا دەجوۋلىنەۋە، قەسەم بىردەچىتەۋە.

- كىلىۋاتىرا گوتى: پىشتت بەرە قەفەسەكە بۇئەۋەي نەيانبىنئىت.

من لەژۋورى كىلىۋاتىرا نەبۇوم ۋەنەمبىنى داخۇ ئەنتوان پىشتىكىردە قەفەسەكە - يان نا؟ بەلام ھەستەمدەكرد پىشتى تىكىردوون، دۋاي ماۋەيەكى كورت، ئەنتوان گوتى: كىلىۋاتىرا، تۆ دەزانىت عاشقى تۆم ۋە چاۋەپۋانى ئەۋەم بەۋەسلى خۆتەم بگەيەنئىت، باشترىن كاتىش بۇئەۋەي پىت بگەم، ئىستايە كەمن وتۇ لەم ژۋورەدا تەنھان، ۋەرە بابۇ سەعاتىك جگە لەخۇمان ھەموو شتىك لەبىرىكەين.

- كىلىۋاتىرا گوتى: ئەنتوان، ئەگەر تۆم خۇشەنەۋىستايە مېۋاندارىم نەدەكردىت ۋە رىگام نەدەدا بىتت بۇ ئەم ژۋورە، بۋونى تۇ لىرە ئەۋەدەگەيەنئىت كەتۆم خۇشەدەۋىت، بەلام من سىزە پىشتەم پاشان، نامەۋىت ۋەك يەككىك لەژەنەكانى شوۋنى رابۋاردنى گىشتى ئەسكەندەرىيە، خۇم بەدەستەۋە بەدەم.

- ئەنتوان گوتى: كىلىۋاتىرا، تىكەلاۋبۋونى نىۋان نىرومى لەعەشقى يەكتىرى، لەرېگايەك زىاتىرى نىيەۋ تەۋاۋى شاكانى مىسەر لەۋرېگايەۋە عاشقى يەكېبون.

- كىلىۋاتىرا گوتى: تۆ لەمەبەستى من تىگەيشتىت، مەبەستەم ئەۋەيە بلىم ئەۋكەسەي كەبىيەۋىت بەۋەسلى من بگات، دەبىتت بىرام بىت، ۋاتا ئەۋ بەمىنئىت ۋەبىتت بەمىردەم.

- ئەنتوان گوتى: كىلىۋاتىرا، ئەي تۆ بلىيى باۋكت رازى بىت من بكاتە برات؟

- كىلىۋاتىرا گوتى: ئەگەر تۆ بىتۋانئىت بۇ باۋكمى بەسەلمىنئىت كەپىاۋىكى بەتۋاناۋ دلسۇزىت، ئەۋ رازى دەبىتت.

- ئەنتوان گوتی: ئەوەی تۆ دەیئیت پنیوستی بەبەسەرچوونی کاتەو دەبێ رۆژگارێک بپروات تانم
بتوانم ئەوەندە ناو و ناوبانگ دەربکەم و خۆشەویستبم، ئینجا رەزەمانەندی باوکت بە دەستبەینم، تابیینه
خۆشک و برا.

- کەلیۆپاترا گوتی: کاتێک ئەسکەندەر ئەم شارەى دروستکرد، لە ماوەى دوورکەوتنەوهى لەمەكدونیاى
نیشتمانى خۆى ناو و ناوبانگی دەركرد، تۆ دەتوانیت لە ماوەى دوو ساڵ- یان سێ ساڵ- یان
زیاتریشدا خۆت بکەیت بەخاوەنى ناو و ناوبانگ. ئەنتوان گوتی: دلنیايم لەوهى کەبتوانم لە ماوەى دوو
ساڵ- یان سێ ساڵدا بێمە خاوەنى ناو و ناوبانگ، خۆئەگەر بەشزانم کە لە ماوەى دوو، سێ ساڵدا
دەبمەخاوەنى ناو و ناوبانگی جیهانیشت، ئەوەندە سەبرم نییه بتوانم دوو، سێ ساڵ لەگەیشتن بەو سەلى
تۆ چاوەروانبم.

- کەلیۆپاترا گوتی: نایا پیتوايه دواى سێ ساڵ، تۆ پیردەبیت- یان من پیردەبم؟ من وتۆ ھەردوو کمان
گەنجین و دەتوانین دوو سێ سالیتر سەبربگرین، دواى ئەوهى ئەوکات بەیەکتر گەیشتن، چێژى زیاتر
دەبینن، چونکە تارمۆف ئەرك نەکیشت لە وپادا شتەى کە دەستى دەکەوێت، چێژ نایینت.
- ئەنتوان گوتی: من لەشتیکى تریشت دەترسم، ئەویش ئەو یە باوکت لە ماوەى دوو تا سێ سالیتردا تۆ
بەشووبدات.

- کەلیۆپاترا گوتی: من میرد ناکەم.

- ئەنتوان گوتی: ئەگەر باوکت بیهوێت بەشووبدات، تۆ ناتوانیت میرد نەکەیت.

- کەلیۆپاترا گوتی: بۆچی؟

- ئەنتوان گوتی: لەبەرئەوهى کچی پاشایت.

- کەلیۆپاترا گوتی: نایا کچی پاشا ناچارە کە شووبکات؟

- ئەنتوان گوتی: کچی خەلکی ناسایى دەتوانیت شوو بەو پیاوہ نەکات کە حەزى لینییه، بەلام کچی
پاشا دەبێ بە پینی نەریت و تیروانینی باوکی شووبکات، ھەتا ئەگەر زاواش جینگای نەفرەتى ئەو ییت،
چونکە کچی پاشا بە پینی ئەو شتەى کە بە ناوی بەرژوہەندى پاشا و میلیلەتە کچ بەشوودەن، نەک
بەخواستى خۆى، ئەگەر وانییە بۆچی کچەکانى پاشاکانى ميسر یەک لە دواى یەک شوویان یە کورە
پاشاکانى سوریا و ئیران کردووه، لە کاتیکدا ئەوانەشیان خۆشنەویستووه، بەلام بەرژوہەندى سیاسى
و اپنیوستدەکات، کچی پاشای ميسر بپیته ژنى شازادەى سریانى - یان ئیرانى؟

- کەلیۆپاترا گوتی: دلنیايم باوکم من نادات بەھیچ یەکیک لە شازادەکانى دەرەوہ.

- ئەنتوان پرسى: ئەم دلنیايیەت لە کوێوہ دەستکەوتووه؟

- کەلیۆپاترا پینی راگەیاندکە: باوکم پنیوايه من کچیى جوان و ژیرم، لەو بڕوايەدايە کچیى ناوا بەتوانا
نابیت شووبە شازادەيەکی بیانى بکات و لەبەنەمالە کەمان بپیته دەرەوہ، بۆیە دەبیت ئەویدریت بە براکەى.
تالەبنەمالە کەماندا بمیئیتەوہ و جوانى و ژیریى ئەو، بۆ رۆلەکانى پاشایەتى بگەرتەوہ.

- ئەنتوان گوتی: بەلام براکەى تۆ بچووکە و ناتوانیت بییت بەھاوسەرت.

- کەلیۆپاترا گوتی: باوکم سەبردەگریت تابراکەم گەرەدەبیت و لەوکاتە ئیمە بەیەکترى دەدات.

- ئەنتوان پرسى: نایا تۆ براکەت خۆشدەوێت- یان نا؟

- کلیۆپاترا گوتى: براکەم تاكۆ نىستاش كۆرىكى مىردمندالەو من ناتوانم ئەوم وەك پىاوا خۆشبویت، پىشپىنى ئەوش دەكەم ھەرگىز نەتوانم ئەوم خۆشبویت⁽²²⁾.

22- لىرەدا مەبەسنت لەخۆشەويستى خوشك وبراىەتى نىيە،(و-كوردى)

لەوكاتەدا دەنگى كۆمەلىك خەلك لەدەرەو ەبىسترا كەبەرەو كۆشكى پاشا دەھاتن، ئەنتوان گوتى گرت وگوتى: ئەو دەنگە چىيە؟ ئايا خەلك خۆپىشاندان دەكەن؟

- کلیۆپاترا گوتى ھەلخست وگوتى: ھىچ ھۆكارىك نىيە تادانىشتوانى شار خۆپىشاندان بەكەن، لەبەرئەوئى ئەسكەندەرىيە ئاوەداترىن شارى دنيايەو تەواوى دانىشتوانى ئەم شارە لەرووى بژۆويەو ە بى خەمن، ئايا تۆ لەورۆژەوئى كەھاتووئىتە ئەسكەندەرىە سۆلكەرت دىوہ- يان نا؟ ئەنتوان وەلامى دايەو: من تىبىنى ئەوم نەكردو، بەلام ئەوم ھاتەو خەيال، لەو رۆژەوئى ھاتووم بۆ ئەم شارە سۆلكەرم نەدىو.

كلیۆپاترا گوتى: ئايا باوەردەكەيت لەشارەكانى رۆمدا سۆلكەر ھەن؟

- ئەنتوان گوتى: بەلى، لەشارەكانى رۆمدا سۆلكەرى زۆر ھەيە.

- کلیۆپاترا گوتى: لەئەسكەندەرىيەدا ھەموو خەلك بەشى بژۆوى خۆى ھەيەو داھاتى ھەيەو ھىچ كەس گەداو چاوەلدەست نىيە، لەشارىكى ئاوابەختياردا خۆپىشاندان وگىرە شىوئى بوونى نىيە.

ئەنتوان گوتى: يەككە لەوشتانەى كەدەبىتەھۆى بى سەرۆبەرىيە وئازاوەگىرى، بەختياربوونى مىللەتیکە، چونكە مرۆفە ناتوانىت ماوہيەكى دوورو درىژ بەرگەى خۆشى بگرت، بەدەستى خۆى ھەندىك كار دەكات كەكۆشكى بەختيارى وىران بكا، مىللەتى خىرخوش ناتوان ماوہيەكى دوورو درىژ بەرگەى بەختيارى بگرن، بۆيە بەھانەى بىنەما دادەتاشن و بەدەستەو گرتنى ئەوبەھانانە دەستدەكەن بەگىرەشىوئى وئازاوە نانەو.

پاسەوانانى كۆشكى پاشايەتى نامادەى بەرگىردن بوون، من لەبەر رۆشنايى مەشخەلەكاندا دەمبىنى كەشمشىرو رەكانيان بەدەستەو گرتبوو، بەلام ئەو خەلكەى دەرەو كاتىك گەيشتنە بەردەم كۆشكى پاشايەتى، بىدەنگبوون. منىش پەنجەرەكەى خۆم كردەو ەو گۆيم راکرت بۆئەوئى بزانم ئەو خەلكە چىيان دەوئىت، كەسنىك لەوانە كەدىاربوو نوئىنەرى ئەو خەلكەبوو ھاوارىكرد: ئىمە دەمانەوئىت پاشا ببىن وداواى دادپەرەرى لىبكەين.

دەنگىك لەكۆشكى پاشايەتییەو بەرزبوو ەو كەمن دەمناسى و دەمزانى دەنگى فەرماندەى پاسەوانانى كۆشكى پاشايەتییە، گوتى: بۆچى دەتانەوئىت پاشا ببىن و چ ستمىك لەئىوہ كراو، تانم بەپاشاى بلىم؟

- فەرماندەى پاسەوانەكانى كۆشكى پاشايەتى گوتى: ئىوہ داواكارى خۆتان بەمن بلىن، منىش دەيگەيەنمە پاشا وەلامەكەيتان بۆ دەھىنمەو.

ئەوپياۋەى نوينەرى خەلكەكەبوو گوتى: ئىمە ھەموومان كرىكارى بەندەرىن، شەوانە دواى ئەۋەى كارەكانمان تەۋادەبىت، دەچىن بۇ شوينى رابواردنى گشتى، ئەمشەۋىش دواى تەۋابوونى كارەكانمان، كاتىك چوۋىن بۇشوينى رابواردنەكە، لەپىدا خۇمان لەبەردەم ستمىكى گەرەدا بىننەۋە!
- فەرماندەى پاسەوانەكانى گوتى: ئەو زولمە بىنابروۋىيە چىيە؟

پىاۋەكە گوتى: ۋەك خۇت دەزانى خارۋەنى خانۋەكانى شوينى رابواردنى گشتى سەندىكايان ھەيە، لەو يەكىتتەدا پلانى ئەۋەيان دانارە لەبەرامبەر ئىمەدا ستمەكاربن ۋەو پلانەش لەم شەۋەۋە لەشوينى رابواردنەكەدا كارى پىدەكرىت.

- فەرماندەى پاسەوانەكان گوتى: ئەو پلانە چىيە؟

- نوينەرى خەلكەكە گوتى: پلانى ناۋىراۋ ئەۋەيە ئەم شەۋ لەمەمو مالەكانى شوينى رابواردندا بۇ پۇمى وسرىانىيەكان يەك لەسەرچواى نرخی دىيارىكراۋى رابواردنىان كەمكردۋەتەۋە، لەكاتىكدا ئىمە دەبىت نرخی تەۋابودەين.

من دەمەۋىت بەپاشا بلىم: لەم شارەدا ستم لەلايەنگرانى ئەۋەدەكەن وجىاۋازىمان پىدەكەن، بۇ بەرژەۋەندى بىنگانە ئەۋە بەرەۋا دەزانن ؟
من دەمەۋىت بەپاشا بلىم:

23- من: شرميون،

بۇچى پۇمىيەك- يان سىرانييەك، كاتىك دەچىت بۇشوينى رابواردنى گشتى، لەمالەكانى ئەۋىدا يەك لەسەرچواى نرخی دىيارىكراۋ كەمترىدات، بەلام ئىمە كەمىسرىن دەبىت نرخی تەۋابودەين؟

- لىپرسراۋى پاسەوانەكان گوتى: ئىۋە بەۋشەۋە تەنھا بۇ ئەۋەھاتوون، ئەمە بەپاشاى مىسر بلىن، باشە نەتان دەتوانى بەيانى بىن وپاشاى مىسرتان لىئاگادار بگردايەتەۋە؟

- نوينەرى خەلكەكە گوتى: يەكەم كاتى رابواردنى ئىمە ئىستايەۋ تائەم كاتە ناگامان لەوجىاۋازىيكردە ئەبوۋە، رۇژانە ئىمە لەبەندەردا خەرىكى كاركردىن و ناتوانىن كارى خۇمان جىبەللىن و بىين بۇ ئىرە.

- فەرماندەى پاسەوانەكانى كۆشكى پاشايەتى گوتى: سەبىكەن بابروم بزانم پاشاى ئىمە خەۋتوۋە- يان بەخەبەرە، ئەگەر خەۋتبوو، ناتوانم ئەم مەسەلەيە بەۋرپاگەيەنم، چونكە نابىت پاشا لەخەۋ ھەلبىستىندىرئىت بۇئاگاداركردەۋەى ئەمە، بەلام كەبەخەبەرىت، مەسەلەكەى پىدەلیم و ۋەلامەكەشتان بۇ دەھىنمەۋە.

خەلكەكە لەچاۋەروانيدا راۋەستان وكەس ھاۋارى نەدەكرد، تەنھا غەلبەغەلبى ئەۋخەلكە بەرگوئ دەكەوت.

لەژۋورەكەى تردا، ئەنتوان بەكلىۋپاتراى گوت: نايان تىگەشىتت كاتىك من دەلیم مىللەتىك ناتوانىت بۇماۋەيەكى دورو درىژ بەرگەى بەختيارى بگرىت، راستمكرد- يان نا؟ ئىرە شارىكە ناۋەدان وخەلك لەفكرو سەرقالىى بژئويدا نىن، سۋالكر لەۋشارەدا نىيە، خەلك ناتوانىت بەردەوام لەخۇشگوزەرانى

ۋىسراھە تەدائىت. ئەم بەھانە يان دۇزىۋە تەۋە كەبۇچى لەھالەكانى شۆيىنى رابوار دندا، رۆمى
وسرىانييەكان كەمترىان لىۋەردەگىرىت ۋەئەۋائىش زىياتر.

لىپىرسراۋى پاسەۋانەكانى كۆشكى پاشايەتى، چوۋەلاى پاشاۋ ھاتەۋە بەخەلكەكەى گوت: پاشا
ھىشتا نەخەۋتېۋو، كاتىك چوۋمە ژوررەكەى سەرگەرمى شىمشال لىدان بوۋ ۋەئىش مۇلەتم لىۋەرگرت
كەسكالای ئىۋەى پىراپگەيەنم، ئەۋىش گوتى: ھەر لەبەر ئەمە منت لەشمشال لىدان ۋەستاندا؟

پىم گوت: من ھىچ چارەيەكم نىيە، جگەلەۋەى سكالای خەلك بەتۇ بگەيەنم.
پاشا گوتى: بەكرىكارەكانى بەندەر بلى، ئەگەر دەتوان ئەم شەۋ چاۋپۇشى لەرابواردن بكن، تامن
سبەينى فرماندەدەم سەبارەت بەم مەسەلەيە لىكۆلىنەۋە بگرىت ۋەتېبگەين بۇچى سەندىكاي
بەپىۋەبەرانى مالەكانى ئەۋگەرەكە ئەم كارەيان كر دوۋە ھۆكەى چىبوۋە؟
كاتىك خەلكەكە گوتىيان لەم ۋەلامەبوۋ، ھارايانكر كەناتوانن سەبىرەكەن ۋچاۋپۇشى لەداۋاكارىيەكەيان
بكن، ۋتىشيان: ئەگەر پاشا بتوانىت شەۋىك شىمشال لىنەدات، ئەۋا ئىمەش دەتوانن دەست لەرابواردن
ھەلبگرىن.

- لىپىرسراۋى پاسەۋانەكان گوتى: كەۋاتە لىم بگەرپىن بابچم ئەھش بەپاشا بلىم.
جارىكى تىرىش خەلكەكە بىدەنگ بوۋنەۋە، تاۋەلامى بەتلىمۆسى سىز دەھەمىان دەستبەكەۋىت. پاش
كەمىك لىپىرسراۋى پاسەۋانەكان ھاتەۋە گوتى: پاشا دەلىت: كاتىك كارى بەپەلەۋ پىۋىست
دېتەپىشەۋە، دەست لەشمشال لىدان ھەلدەگرم ۋ كارەكان ئەنجام دەدەم، ئىۋەش ئەگەر دەتوانن
ئەمشەۋ دەست لەرابواردن ھەلبگرىن، ئەگەر ناشتوانن برۆن نرخی تەۋاۋبەدەن،

خۇئىۋە بەدرىزاي سال ئەۋپارەيەتانداۋە، ئەمشەۋىش بەدانى ئەۋپارەيە ئەۋەندە زىانتان پىناگات.
- ئەۋپىۋەۋەى نوپىنەرى خەلكەكەبوۋ ھارايكرىدو گوتى: نايپا پاشاى مىسر بىانييەكانى لەئىمە لەپىشتر
دەزانىت ۋرازى دەبىت لەۋلاندە كەسانىكى سوۋدخۇر كەبوۋنىان قازانچىكى ئەۋتۇيان بۇ ۋلات نىيە،
لەپىتاۋ پركردنى باخەلى خۇيان ئىمتىياز بەبىگانان دەدەن ۋئىمەش كەمىسرىن ۋ بەلەنەنگران ۋ خەلكى
ئەۋ حسابدەكرىن، مافمان پىشلىبكرىت؟

لىپىرسراۋى پاسەۋانەكان گوتى: من ئەم شەۋ دوچار بوۋمەھۆى ھەراسانكردىن پاشاۋ ناۋىرم جارىكىتر
ئەۋ ئەزىتە بدەمەۋەۋ پەيامى ئىۋەى پىبگەيەنم، بۇيە نامۇزگاريتان دەكەم برۆن ۋبەپىتى رىنمايى
ۋبىرارى پاشاى مىسر ھەلسوكەۋت بكن.

- ئەۋ پىۋەۋەى كەنوپىنەرى خەلكەكەبوۋ گوتى: ئەگەر تۇ ناتوانىت داۋاكارىى ئىمە بگەيەنئە پاشا،
لىگەرپى بابۇخۇمان بىيىنەناۋ كۆشكى پاشاۋ داۋاكارىيەكانمان بەپاشا رابگەيەنن.
- لىپىرسراۋى پاسەۋانەكانى كۆشك گوتى: من ناتوانم رىگاتان پىبىدەم تابىنەناۋ كۆشكەۋە، چۈنكە
پاشا مۇلەتى ئەۋەى بەمن نەداۋە.

نوپىنەرى خەلكەكە گوتى: كەۋاتە مادام ۋايلنىھات، ئەۋائىمە دەچىن بۇنەۋ شۆقنەۋ بەۋشۋىۋەيەى خۇمان
دەمانەۋىت دادپەرۋەرى دەسەپىنن.
ئەۋخەلكەى كەبەژاۋەژاۋ بۇكۆشكى پاشايەتى ئەسكەندەرىيە ھاتبۋون، بەھەمان شىۋە بەدەنگەدەنگ
ۋژاۋەژاۋەۋە گەرپانەۋەۋ ۋردەۋردە لەدوۋرەكەۋتەۋەياندا دەنگەكانيان كەمبوۋە نەما.

- ئەنتوان بە کلیۆپاتری گوت: باوکت هەلەیکرد، نەدەبا بەوشیوێهە وەلامی ئەوپیاوانەیی بدایەو وەو لێیان گەراپا ئەوانە لەم کاتەدا بۆشوینی رابواردگی گشتی بگەڕێنەو، دەیتوانی تەنھا یەک کەس بۆ ئەوشوینە بنیتریت تالیی بکۆلیبا یەو وەبیزانیبا بۆچی بەرپۆه بەرانی ماله گشتییەکان⁽²⁴⁾ ئەم کارەیان کردوو.

24- مەبەست لەمانە گشتییەکان: واتا ئەومالانەیی کەتاترۆی تیدان و هەموو کەس بۆی هەیه بچیت بۆ رابواردن. (و- کوردی)

- کلیۆپاترا پشتگیری قەسەکی ئەنتوانی کردو گوتی: باوکت لەو بارە یەو و وردبێن نەبوو، چونکە لەوشوینەدا داھاتی باش دەدریت بەخەزینەیی باوکت، بۆیە نایەویت بەرپۆه بەرانی ماله کانی ئەوشوینە برەنجینیت

- ئەنتوان گوتی: نایا کەمکردنەوێ نرخی سەبارەت بەرۆمی و یونانییەکان بەناگاداری باوکت کراو؟
- کلیۆپاترا گوتی: نەخیز، باوکت ناگاداری ئەو مەسەلە یە نییە، چونکە ئەگەر ناگاداری ئەم مەسەلە یە بووایە، بەوشیوێهە وەلامی خەلکەکی ئەدەدایەو.

زۆری پینەچوو لەخۆرناوای شار شوینی رابواردنەکە، هاتووھاواریکی ترسناک پەیدا بوو، هەرچەندە نیوانی کۆشکی پاشایەتی و شوینی رابواردنەکە دووربوو، بەلام بەشیوێهە ئەو هاتووھاوارە دەبیسترا، وەک ئەو و ابوو لەپشتی دیواری کۆشکی پاشایەتی یەو هواربەن.

دەنگی نەپەری پیاوان و زریکەو شیوێهە ژنان لەوشوێهەدا بەشیوێهە ترسناکبوو کەمن نەمتوانی لەژوورە کەمدا بمینمەو و چوو مە سەربانی کۆشک تابزانم چیبوو.

لەدوورەو رووناککی چراکانی شوینی رابواردنەکە کەناسمانیان رووناک کردبوو، چونکە شەوانە زۆر چرایان هەلەکردو شەوان دەبوو چراخان. لەوژاوەژاوە هاتووھاواری کە لەدوورەو دەبیسترا، بۆم دەرکەوت لەوئ شەپە، پاش نیو سەعات هەندیک پیاوی بریندار کەخوین لەسەر و چاویان دەچۆرا، خویان گەیانە کۆشکی پاشایەتی و گوتیان: هەندیک پیاو کە کریکاری بەندن، هێرشیان کردووەتەسەر ماله کانی شوینی رابواردن و هەر کەسیک ببینن- یان دەیکوژن- یان برینداری دەکن. خاوەنی ماله گشتییەکانیش ناچاربوون داوای یارمەتی لەکۆمەلێک ملهۆر بکەن کە هەمیشە لەوشوینەدا کەوتوونەو و بەموشەخۆری بەرماوێ بەرپۆه بەرانی شوینی رابواردنەکە دەژین. نیستا لەوشوینەدا شەپ لەنیوان کریکارانی بەندەر و ملئەستوورە گەلحۆکانی ئەویدا بەردەوامە، بەلام لەبەرئەوێ ژمارەیی کریکارانی بەندەر زۆرن، ئەگەر دەستبەجێ یارمەتی نەگاتە خاوەنەکانی شوینی رابواردنی گشتی، ئەوامەترسی ئەو هەیه تابەیانێ هەموو ئەو پیاو و ژنانەیی کە لەوشوینەدا بریندار- یان بکوژن.

پاشای میسر فرمانیدا، لێپرسراوی کۆشکی پاشایەتی دووسەد سەرباز لەگەل خۆیدا ببات و بچیت ناگری فیتنەیی لەوئ بکوژینیتەو و سەرانێ ئازاوە گێریش دەستگیربکات، تانەو کاتەیی بریاری سزادانیان دەدریت.

لێپرسراوی پاسەوانەکانی کۆشک کەپرچەک بوون بەشمشیر و نێزەو پم، کەوتنەپێ، من پیمو ابوو داوی ئەوێ لێپرسراوی کۆشک لەگەل دووسەد سەربازدا روشتن، نیتر ئەو گێرەشوینی و شەپە کۆتایی

پيڤديت، بەلام ھاوارو شيوھەني ئەوشوئە زياتر بوو زياتر گويم لەدەنگي زيرپەي ژنان دەبوو، پاش بەسەرچووني سەعاتيک، ھەنديک لەوسەربازانە گەپانەوھو بەپاشايان راگەياند کە: فەرماندەکەيان لەوي کوزراوھو سەريان لەلەشي جياکردووتەوھو بەبەرزى قەدى پايەيەکدا ھەليانواسيوھ، من لەبەرنەوھي لەناو کۆشکي پاشايەتيدابووم لەوشەوھدا ناگاداري ھەموو ھەوال و پلانەکان بووم وتيگەيشتم پاشاي ميسر بەکوزرائي فەرماندەي پاسەوانەکانی کۆشک زۆر دلگرانبووھو داواي پوونکردنەوھي زياتري لەوسەربازانەي کەلەوي گەپابوونەوھ دەکرد،

ئەوان دەيانگوت: ھەموو ھاوھەلەکانی ئيمەن کوزراو- يان بەشيوھەيەکی سەخت بريندارن و ناتوانن چوولەبکەن، ھەرەھا ئەو کەسانەي کەھيرشيان کردووتەسەر شوئيني رابواردنەکە، بەدەردانەترين شيوھ ژنەکان دەکوژن و سەريان لەلاشەيان جيا دەکەنەوھو ورگيان دەدەن- يان کۆنەندامی زاو و زيبان دەبەن، لەکاتیکدا ئەو ژنانە گوناھيان نيیەو پلانەکە خەلکيتەر دايانپرشتووھ.

لەوکاتەي ئەوچەند سەربازە لەخزمەتي پاشاي ئيمەدا وەستابوون و خەريکی گيپرانەوھي پووداوھەکەبوون، سەرۆکی پۆليسی شار ھات و بەپاشاي گوت: بۆ بەرقەراربووني ناسايش لەشوئيني رابواردنی گشتی، ئەو ھيچي پيناکريت، چونکە ئەو لەسيئەد پۆليس زياتري نيیە، ژمارەي کرنيکارانی بەندەريش کەلەويدا خەريکی پاو و پرووت و کوشتن و بېرینن، چەند ھەزار کەسيکدەبن.

- بەتليمۆسي شمشالژەن گوتی: بيستوومە دەلین: زياتر ژنان دەکوژن؟

- سەرۆکی پۆليس گوتی: ئەو قسەيە راستەو ئەوانەي کەزياتريبوون بەقوربانی ژنن، بەلام خۆئەوانە گوناھيان نيیە، چونکە ئەو ژنانە کەسانیکن وەک کرنيگرتە لەومالانەدان و ناتوانن سەبارەت بەکاروباری وابەستە بەکارەکەيان نەخشەو پلان دابنن. ئەو پلانەي سەبارەت بەنرخي تازە دانراوھ بۆيياننيەکان، لەلایەن بەرپۆھبەرائي خانووەکانی شوئيني رابواردنی گشتی کيشراوھ، بەلام ئيستا ئەوانە ھەموويان خۆيان پەناداوھو لەبری ئەوان ژنی لەشفرۆشي بەکرنيگراو دەکوژن.

- پاشاي ميسر گوتی: بۆ رينگرتن لەکوشتن و تالانی، پيويستە رينگا چارەيەک بدۆزینەوھ.

- سەرۆکی پۆليس گوتی: ھەنديک لەپۆليسەکانی ئيمە کوزراون و ئيمە ناتوانن بەوژمارەيەي کەماون رينگا لەپياوکوزو پاو و پرووتکەرەکان بگرين، ژمارەي پاريزەرائي کۆشکي پاشايەتييش زۆرین تابتوانن ژمارەيەکيتەر بۆشوئيني شەرەکە بنيرين، ئەگەر ئەمانەش بنيرين، ئيرە چۆلدەبيت، بۆيە پيويستە ناگامان لەئەگەري ھەنگەپانەوھو ھيرشکردنيان بۆسەر کۆشکي پاشايەتييش ھەبيت، لەوانەيە لەپەر بەرھو کۆشکي پاشايەتيی بئین.

- پشاي ميسر ئەم قسەيەي بەدروستزانی وگوتی: کەوايبت ناچارين داواي يارمەتي سەربازيی لە (قەلای دەمەنھور)²⁵¹ بکەين، ھەتاھەنديک لەسەربازەکانيان بۆئيرە بنيرن.

25- قەلای دەمەنھور: ناوی سەربازگەيەک بوو لەشيوھەي قەلادا، ئيستااش ھەر بەناوی ئەو ناوچەيەوھ

ناونراوھ(و- کوردی)

قەلاتى دەمەنھور يەك سەربازگەي گەورەبوو لەنزىك ئەسكەندەرىيە، مەن چەندجارىك لەگەل كەليۇپاترا دا بەنزىكىدا تىپەپيوم، خودى قەلای دەمەنھور ئەوئەندە بەرفراوان نەبوو تابتوانریت ژمارەيەكى زۆر سەرباز لەویدا بەوئەنەو، بەلام لەنزىك قەلاکەدا سەربازگەيەكى گەورە دروستکرايوو لەدروستکردنى ئەو سەربازگەيەدا كەلك لەھونەرى سەربازى رۆمى وەرگىرابوو، بەشىئەيەك ئەوسەربازگەيە ھەم سەربازگەي ھەم لەمپەپىكى بەھىزىش بوو، ئەگەر ھىزىشكرايەسەر ئەوشوئە، ئەوا سەربازەكانى ناوى ماوہيەكى زۆر دەيانتوانى لەبەرامبەر سوپايەكى بەھىزىمدا خۆراپاگىرن. خودى قەلاتى دەمەنھور بەيەكىكە لەقەلا دىزىنەكانى ميسر لەقەلەمدەدراو دەيانگوت گوايا، يەكىكە لەفەرەوئەكانى ميسر ئەوہى دروستکردوہو كەشىئەزى دروستکردنى قەلاکەش ئەوہى نيشاندەدا، نىئوانى ئەسكەندەرىيەو دەمەنھور زۆر دووربوو، تاتەتەرىكى سوار دەگەيشتە ئەوئە وپەيامى پاشاي دەگەياندە، فەرماندەي ئەو سەربازگەي دەمەنھور سەربازەكان لەوئە دەكەوتنەپى و دەگەيشتە ئەسكەندەرىيە، دىزىئەي دەكىشا. سەربازەكان نەياندەتوانى زووتر لەئىئوارەي رۆژى دوايى بگەنە ئەسكەندەرىيە، تائەوكتە لەشوئى پابورادنەكەدا ھىچ شتىك نەدەما، بەلام بەھەر شىئەيەك بوو دەبووايە ھەندىك لەسەربازانى دەمەنھور بەئىن.

پاشامان فەرمانىكى دەرکردو تەتەرسواری گورج وخىرايان رەوانەکرد بۆئەوہى پەيامى پاشا بگەيەننە سەربازگەي دەمەنھور. ئەوشەوہ بەتلىمۆسى سىز دەھەم ھەستى بەپىئويستى بوونى سەربازگەيەكى بچووك كرد، لەئەسكەندەرىيەدا، چونكە بەدريژايى حوكمرانىکردنى ئەوپاشايە رۆداويكى لەمشىئەيە نەھاتبوو پيش ھەتا پاشابوونى لەشكرىك بەپىئويست بزانىت لەئەسكەندەرىيەدا.

لەشوئى شەرەكەوہ ھەرساتەو ھەوئەيىكى ترسناك دەگەيشتە كۆشكى پاشايەتى، بەشىئەيەك پاشا ھىندە تىنى بۆھات خەرىكبوو ھەندىك لەسەوللىدەرانى (گالە)ھەكان كەلەبەندەرى ئەسكەندەرىيەدابوون بۆشوئى شەرەكە بنىریت تارىگا لەو گىزەشىئەيى وئە سەررەبەرەيە بگىرن، بەلام بەپاشايان گوت: سەوللىدەرانى گالەھەكان بۆخۆيان لەمەترسىدارترین كەسانى راورووتكەرو پياوكوژن، خۆ ئەگەر ئەوانە زنجىرەكانيان لەدەست بكرىتەوہو بىئىریت بۆشوئى شەرەكە، ئىتر كەس ناتوانىت ئەوانە بۆ گالەھەكان بگەپىنئەتەوہ.

كرىكارانى بەندەر كەلەگەرەكى رابواردندا خەرىكى كوشتن وتالان و بېرۆن، ھەرچىيەن ئەوابەدانىشتوانى ئەسكەندەرىيە لەقەلەم دەدرىن ئەوانە لەھەموو كۆلانەكانى شاردا مالىيان ھەيە نايانەوئە شەرپو پىكدادانەكە لەسنورى شوئى رابواردنەكە تىپەپىنئەت و بگاتە شوئىتر، بەلام سوللىدەرانى گالەھەكان لەئەسكەندەرىيەدا مالىيان نىيەو لەنەتەوہو نەژادى ھەمەجۆرن، ئەگەر ئەمانە لەزنجىرەكانيان بەكەيتەوہو بۆشوئى رابواردنى گشتى بنىرىن، بۆئەوہى بەرەكوشتن وتالانكارى بگىرن، بەپىنچەوانەوہ ھىزىش دەكەنەسەر دووكان و گەرەكەكانى شارو لەوانەيە ئەسكەندەرىيە و ئىرانىيەت و دانىشتوانىشى رەشە بكوژ بكرىن.

مەن دواي ھاتنەخوارەوہم لەسەر سەربانى كۆشكى پاشايەتى، لەبەرئەوہى نەمدەتوانى بچەوم، لەژوورەكەي خۆمدا بەخەبەرەبووم و گويتم لەدەنگەكانى دەرەوہ دەگرت و ھەندىكجارىش لەژوورەكەم دەچوومەدەرەوہ، بۆئەوہى زانىارى ھەوئەي تازە وەرەگرم، تاجارىك خاتوونەكەم، كەليۇپاترا بانگى كردم

گوۋى: شرميون نامادى چوونە دەرەۋەبە، چونكى فەرمانداۋە كەزۋاۋەمان بۇ نامادەبكەن، ئىمە لەكۇشكى پاشايەتى دەچىنەدەرى.

لىم پىرسىي: خاتوونەكەم دەتەۋىت بۇكۇي بچىت؟

كىلىپاترا گوۋى: بەتەمام بۇشويىنى شەرەكە بچم.

پىمگوت: چۇۋن.. چۇۋن، ئايا تۇدەتەۋىت بەۋشەۋە بچىت بۇشويىنى رابواردنە گىشتىيەكە، بۇ نازانىت

كەركىكارانى بەندەر ئەمشەۋە لەۋىدا خەرىكى رەشەبكوۋىن؟

كىلىپاترا گوۋى: ئەى چۇن ناگام لىي ھەيەۋ لەبەرئەۋەش دەچم بۇئەۋى.

بەتلىمۇسى سىز دەھەم، كەرۋەلكانى نازادكردبوون ۋەرچىيان بوىستايەۋ بخواستايە دەيانكرد، كاتىك

گوۋى لىبوو خاتوونى من دەيەۋىت بەم شەۋە بچىت بۇئەۋى، لەكاتىكدا خوۋىن بەرى چاۋى كرىكارانى

بەندەرى گرتوۋە رەشەبكوۋىنى ژان دەكەن، ترساۋ گوۋى: كىلىپاترا، ئەگەر ئەمشەۋە تۇ بچىت بۇئەۋى،

لەشويىنى شەرەكە دەكوۋىت.

– كىلىپاترا بەباۋكى گوت: ئەگەر من ئەمشەۋە نەچم بۇئەۋى، ئەۋا گەرەترىن داھاتى تۇ لەبەين دەچىت

ۋەلەشويىنى رابواردنى ئەسكەندەرىيەدا جگەلە ۋىرانەيى، ھىچىت نامىنىتەۋە.

– پاشا مىسىر گوۋى: رۇيشتى تۇ بۇجىگاي رابواردنەكە كەلكى نايىت ۋەلەۋىدا بەدەستى كرىكارانى

بەندەر دەكوۋىت.

– كىلىپاترا گوۋى: من ناكورۇم ۋە ۋەپىكدادان ۋەكوشتن ۋەپرېنە ناھىلم، كرىكارانى بەندەر ناچار دەكەم

لەۋناۋچەيە بچنەدەرەۋە.

– پاشا مىسىر گوۋى: ھەر نەبىت ھەندىك سەربازى پىرچەك لەگەلخۇتدابیە تالەۋىدا پارىزگاريت لىبەن.

– كىلىپاترا گوۋى: من ھەندىك لەمەشخەلدارو سەرباز لەگەلخۇم دەبەم ۋەچوار چارچى ۋە

زورپنازەنىشم⁽²⁶⁾ بدەيە، تاگەيشتىنى ئىمە بەگوۋى خەلكانى ناۋچەي رابواردنەكە رابگەيەنىت ۋەچاربەدن

كەمن لەۋىدام، چونكى لەناۋ ۋەۋەنجالىي ۋە رەشەبكوۋىيەدا كەس ناگاي لەھاتنى من نايىت.

– كاتىك ئەنتوان گوۋى لىبوو كەكىلىپاترا دەيەۋىت بەم شەۋە بچىت بۇشويىنى شەرەكە، گوۋى: من

لەگەن تۇدا دىم بۇئەۋى پارىزگاريت لىبەم.

– كىلىپاترا گوۋى: ئەگەر خەلك تۇ لەگەل مندا ببىن، ئەۋا دەتكورن، چونكى تۇ رۇمىيىت، ھەرۋەھا

منىش دەكوۋن، ئەم فېتنەيە بەھۇى ئەۋەۋە سەرىبەلداۋە، چونكى بەرپوۋەبەرانى شوۋىنى رابواردنەكە

نرخيان بۇيانيان كەمكردوۋەتەۋە.

– ئەنتوان تىگەيشت كىلىپاترا راستدەكات، ۋازى لەۋرۇيشتنە ھىنا، دواى ئەۋەى كىلىپاتراۋ من

سوارى كەزۋاۋەكەبوۋىن ۋە رۇيشتىن، لەدەۋرۋەبەرى ئىمەدا ھەندىك مەشخەلەدەست ۋەچەكدار

لەرۇيشتىندابوون ۋەلەپىش كەزۋاۋەكەشەۋە چوار چارچى دەمىك دەرۇيشتن ۋەدەمىكىش رادەۋەستان

ۋەزورپنايان لىدەدا، كاتىكىش دەنگى زورپناكە تەۋادەبوو، ھاۋاربان دەكرد: كىلىپاترا ھات!

– ھەرچەند لەشويىنى شەرەكە نىزىكەبوۋىنەۋە، ژاۋەژاۋ زىاتردەبوو، پىش چوونەناۋ ئەۋشويىنەۋە،

خاتوونەكەم بەمەشخەلدارەكانى گوت: بەشىۋەيەك برۇن روۋناكى مەۋشخەلەكانم بەباشى لىبەت.

- كىلىپاترا لەسەر كەژاۋەكە ھەستايە سەرىپى، بەلام مەن لەبەرىپىدا لەتەككىيە ۋە دانىشتىبوم، پىۋىستە ئەۋەش بلىم كە، دانىشتىنى مەن زىاتر لەترساندا بوو، چونكە ھەر كەگەيشتىنە ئەۋى وچاوم بەولاشانەكەوت كەلەوچاۋدەۋرەدا كەوتىبون، لەزەم لىھات.

چارەدەرەكان زورپانكانيان لىدەداۋ پاشان ھاۋارىيان دەكرد: كىلىپاترا ھات !
لەيەكەم شەقامدا كۆمەلىك پىاۋمان بىنى دىاربوو لەكرىكارانى بەندەربوون وكىردو شمشىرىيان بەدەستەۋەبوو، لەشيان شەلالى خويىن بىوو، كاتىك كەزانىيان كىلىپاترا ھاتوۋە، دەۋرى كەژاۋەكەيان گرت، بەلام سەربازەكان كەوتنە نىۋان ئەۋان و كەژاۋەكەۋە.

21- ديارە مارشى ئەۋكاتە، زياتر لەزورپان كوردى چوۋە. بۇيە زورپانمان داناۋتەۋە (ۋەرگىپى كوردى

چەكە خويىناۋىيەكانى ئەۋپىاۋانە بەشىۋەيەك ترساناكيو، نەمدەۋىرا سەرم بەرزىكەمەۋە ئەۋانە بىيىم.
كىلىپاترا چەند جارىك بەھىۋاشى دەستى خويى جوۋلاندى، واتا دەۋىست بىدەنگىن، پىاۋە لەش خويىناۋىيەكان كەلەبەر پروناكى
مەشخەلەكاندا دىاربوون، بىدەنگ بوون.

- كىلىپاترا لەسەر كەژاۋەكە پاۋەستاۋ گوتى: ئىۋە دەمناسن كچى پاشام ۋەپىشتەستىن بەخوشەۋىستىيە كەلاى ئىۋە ھەمە، ھاتووم بۇ ئىرە، تابەئىۋە بلىم، لەمەزىاتر بەخويىنپىشتىن پازى مەبن، ئەۋر ئە بەدبەختانە كەئىۋە دەيانكوژن، گوناھيان نىيە، چونكە ئەۋانە ھەموۋيان كرىگرتەن.
ئەۋپلانە لەلايەن بەرپىۋەبەرانى شوينى رابۋاردنەكە دانراۋە.

سەبارت بەكەمكردنەۋە پىارەش بۇخەلكى بىگانە، دلنىاتان دەكەمەۋە ھەرلەسبەي شەۋەۋە، دۇخەكە ۋەك خويى لىدەتەۋە جىاۋازىيە لەنىۋان كەسدا ناكرىت بىيانىيەكانىش ناتۋان لەۋنرخە كەمتر حسابيان بۇيكرىت، چونكە ھويى نارەزاي ئىۋە ئەمەيە ۋە سكالايەكى ترتان نىيە. مەن بەلنىتان پىدەدەم جىاۋازىيەكردن لەسبەي شەۋەۋە نامىنىت، داۋا لەۋكەسانەش دەكەم كەگوئىيان لەدەنگەم، ھەر ئىستا دەستەلېگىن ۋەچنەۋە مائەكانى خويان.

كىلىپاترا بەشىۋەيەك لەناۋ خەلكدا خوشەۋىست بوو، ئەۋ كۆمەلە پىاۋە لەش خويىناۋىيە پاش بىستىنى دەنگى خاتۋونەكەم، بوون بەمەپى بى زمان وكىردو شمشىرەكانيان خستەۋەناۋ كىلانەكانيان ۋەسەريان نەۋيكرىدو بەرەۋ مائەكانيان كەۋتەپى. - كىلىپاترا بەھەلگرانى كەژاۋەكەي گوت: بەرپىكەۋن.

چارچىيەكان دەستيانكردەۋە بەزورپان لىدان، كاتىكىش دەنگى زورپانكە نەدەما ھاۋارىياندەكرد: كىلىپاترا ھات !..

پاش ئەۋەي دۋوسەد ھەۋنگاۋىكىتر چوۋىنەناۋەۋە، پاۋەستاين وكۆمەلىك پىاۋىتر كەبەھەمان شىۋەي ئەۋانەي پىشۋو سەرتاپايان شەلالى خويىن بىوو، نىزىكى كەژاۋەكە بوونەۋە كىلىپاترا ئەۋەي كەپىشتىر گوتبوۋى جارىكىتر دۋوبارەي كىردەۋە گوتىشى: ئەۋ شتەي سەبارت بەكەمكردنەۋەي نىرخە بۇ بىيانىيەكان، باۋكم ئاگادارنىيە، ئەمە لەلايەن بەرپىۋەبەرانى شوينى رابۋاردنەكە دارپىژراۋە. خۇ ئەگەر باۋكم- يان مەن ئاگامان لەۋپلانەبوۋايە، ئەۋا رىگامان نەدەدا نىرخى رابۋاردن بۇ بىيانىيەكان ھەرزان

بكرىت، بەلام ئەم پلانە نىتر ھەلدەۋەشىتەۋە لەم شەۋەۋە جىاۋازى لەنىۋان بىيانى ۋە ھاۋلا تىيانى خۇماندا نامىنىت.

پاشان خاتونەكەم لەۋىشدا داۋاي لەومرۇقكوزانەكرد، بگەرىنەۋە مالمەكانى خۇيان ۋىزى نەبن لەمەزىاتر خوينىرئىت ۋە لەۋە زىاتر ئانى شۋىنى رابۋاردنەكە بكوژىن، چونكە ئەۋانە گوناھىيان نىيە. لەبەرئەۋەى لەناۋ خەلكىدا خۇشەۋىست بوۋ، بۇيە ئەۋىپىۋانەش گۈپرايەلى بوۋن ۋىنگا چارەى ئەۋىان قىۋولكردو رىگى چۈنەۋە مالمەكانىان گرتەبەر.

تائەۋكاتەش من لەبەرىپى خاتونەكەمدا دانىشتىۋوم، غىرەتم نەبوۋ باش بەدەۋرۋبەرى خۇمدا بىروانم ۋە ھەموو ساتىك چاۋەروانى ئەۋەم دەكرد، كۆمەلىك لەۋىپىۋاكوژانە ھىرشان بەكەنەسەرۋ من ۋكىلۇپاترا بكوژن، بەلام پاش ئەۋەى بىنىم بۇ جارى دوۋەم پىۋاۋەكان گۈپرايەلى خاتونەكەم دەبن ۋقىۋوليانەۋ پەلامارمان نادەن، غىرەتم ھاتەبەرۋ سەرم بەرزكردەۋە، لەۋشەقامەدا كەنىمە پىيدا تىدەپەرىن، بىنىم لەھەموو شۋىنىك پەنجەرەى مالمەكان شىكابوۋن ۋە لەبەر ۋوناكى مەشخەلەكان دىاربوۋ خۋىن بەدەرگاۋ پەنجەرەكانەۋە پىرئابوۋ.

ھەرۋەك گۈتم، شۋىنى رابۋاردنى ئەسكەندەرىيە لەكاتى ناسايىدا ۋەك چىراخان ۋابوۋ، تائەۋىپاۋانەى كەدىن شەۋق ۋە ھوق پەيدا بەكەن، تامەزۋى رابۋاردنى زىاترىن، لەۋكاتەدا ھەندىك لەچىراكانى ئەۋشۋىنە نەكوژابوۋنەۋە لەبەر ۋوناكى ئەۋ چىرايانەۋ مەشخەلەكانى خۇماندا، دەمىنى چۈن ئنەكان ۋرگىان ھەلدپاۋەۋ ۋرگ ۋپىخۇلەيان ھاتبوۋە دەرۋە- يان ئەۋسەرە بى لاشانەم دەبىنى.

لەگەل ئەۋەشدا خاتونەكەم كچى پاشابوۋ، دىارە كچى پاشا غىرەتى لەكەنىزەكىك زىاترە، بەلام لەبىنىنى ئەم دىمەنە سامناكە تۇقىبوۋ، چۈن دەمۋچاۋى ھەلبىزىكاۋو، كاتىك بۇ سىيەمىن جار كەژاۋەكەمان ۋەستاۋ خاتونەكەم دەستى بەقسەكردن كىرد، ھەستىمىر لىنگى دەلەرزىن، ئەۋكەسانەى كەلەدەۋرۋبەرى كەژاۋەكەدا ۋەستاۋون، سەرتاپايان خۋىناۋى بوۋ، ۋەك ئەۋەى ئەۋانىان لەگۈمىكى خۋىن ھەلكىشاۋىت، زەۋى ئەۋناۋچەيە ھىندە لاشەى لىكەۋتبوۋ رەشەدەچۈۋەۋ، بەلام لەنىۋان ئەۋ لاشانەدا بەدەگمەن پىاۋت دەكەۋتە بەرچاۋ، تەرمەكان بەزۋرى ئن بوۋن.

تازىكى بەرەبەيان كلىۋپاترا لەۋىدامايەۋەۋ جارچارە فەرمانى دەدا، كەژاۋەكە رابگىرۋ قەسەى بۇخەلك دەكردو نامۇژگارى دەكردن لەۋەزىاتر بەخۋىنرئىشتىنى ئەۋ ئنە كرىگرتانە ۋازى نەبن ۋەكۋشتار دەستەھەلبگىرۋ ۋىچنەۋە مالمەكانىان.

كۆتايىھاتنى شەۋ لەلەيكە ۋنامۇژگارىيەكانى كلىۋپاترا لەلەيكە كىتر، كارىكردەسەر ئەۋ پىۋاۋكوژانەۋ شۋىنى رابۋاردنەكە چۈلبوۋ، جگەلە تەرمى كوزراۋەكان كەسى لىنەما.

كلىۋپاترا لەۋەگەيشت ئەۋكەسانەى ئەمشەۋ لەشۋىنى رابۋاردنەكەدا خەرىكى كۋشتن ۋتالان ۋ بىرۋبوۋن، تەنھا كرىكارانى بەندەرنەبوۋن، بەلكو كۆمەلىكىش لەخەلكى شار لەگەل ئەمانەدابوۋن. كرىكارەكانى بەندەرىش خاۋەن جلوبەرىگىكى تايبەت نەبوۋن، تابتۋانرئىت بىناسرىنەۋە، ۋەك چۈن پۇلىس- يان سەربازانى مىسرى ھەموۋىان جلوبەرىگىكى تايبەتتىيان لەبەردايە، تالەخەلكى جىباكرىنەۋە، ھەر بەۋھۋىەۋە كۆمەلىك لەخەلكى شارىش بەشدارىيان كىردبوۋ، بۇئەۋەى لەكاتى ئاشوب ۋ شەپەكەدا دەستكەۋتى ماددىيان دەستبەكەۋىت، لەكاتىكدا دانىشتۋانى ئەسكەندەرىيە لەۋروۋى زىان ۋبىرۋىيەۋە

سەنگەسار نەبوون، تابۇ بەردەوامى ژيانان پىيوستىيان بەدىزى وپىگرى بىت ، بەلام مۇۋە ھەمىشە لەھەۋلى ئەۋەدايە ھەمىشە ھەلپەبكات وئەو سەرۋەتەى ھەيتى زياترى بكات. ئەو بىرمەندانەى لەكتىبخانەكاندا كات بەسەردەبەن، نەيانتوانىۋە خەلك و اليبكەن قەناعەتتان ھەبىت و بەپىنى پىيوستى بژىن.

تارىك وپوونى بەيانى بوو، كاتىك لەشۋىنى رابواردنەكە گەراينەۋە، كلىۋپاترا دواى ئەۋەى گەيشتە كۆشكى پاشايەتى، چوو بۆلاى باوكى، تاپىي رابگەيەنىت كەشەرو ئازاۋەى تىكدەران لەشۋىنى رابواردنەكە كۆتايىپىھاتوۋەو كرىكارانى بەندەرۋ ھەموو ئەۋانەى كەچوو بوون بۆئەۋى، گەراۋنەتەۋە، بەلام بەتلىمۇسى سىزەھەم خەوتبوو، بۆيە كلىۋپاترا نەيتوانى چاۋى پىي بکەۋىت.

پۇزى دواى كاتىك خەلكى شار زانبيان شەو ئەو كوشتوپرە ترسناكە لەشۋىنى رابواردنەكەدا پرويداۋە، زۇر ترسان، چونكە تائەۋكاتە شتى لەم بابەتە لەئەسكەندەرىيەدا پىششىنەى نەبوو، بەتايبەت كەخەلكى بيانى وژنى بىگوناه بكوژرىن.

دەمەو چىشتەنگاۋ دەستەيەك لەنوینەرانى بەندەر ھاتن بۆكۆشكى پاشايەتى وداۋايانكرد لەلايەن كلىۋپاتراۋە پىشۋازىيان لىبكرىت.

كاتىك ئەۋانەھاتن پاشا لەخەو ھەلنەستابوو، بەلام كلىۋپاترا بەخەبەر بوو وپىشۋازى لىكردن ولىپىرسىن: چىتان دەۋىت؟

- دۋو كەس لەئەندامانى ئەو دەستەيە كەبەنوینەرايەتى ئەۋانىتر قەسيان دەكرد، گوتيان: دەمانەۋىت بەرپۆەبەرانى شۋىنى- رابواردنەكە سزابدرىن ، چونكە پروداۋەكەى دۋىنى شەو ئەۋانە ناۋايانەتەۋە، ئەگەر ئەۋان بېريارىكى وانا لەباريان دەرنەكردبا، كەلەبەرژەۋەندى بيانىيەكان و بەزىانى مىسرىيەكان بىت، ئەۋكارەساتەى دۋىنى شەو پروى نەدەدا.

- ئەو نوینەرانەى لەلايەن كرىكارانى بەندەرۋە نىردرابوون، بەخاتۋونەكەمىان گوت: نىمە لەقەسەكانى دۋىنى شەۋى تۇ ھىۋاش بوۋىنەۋەو تىگەيشتىن دەتەۋىت بەرپۆەبەرانى شۋىنى رابواردنەكە تەمبى بکەيت، بۆئەۋەى لەداھا تۋودا كەس نەۋىرىت جىاۋازى مىسرىيەكان و كەسىكى بيانى بكات، بۇ بەرژەۋەندى بيانى وزىانى مىسرىيەكان.

- كلىۋپاترا گوتى: ۋەك خۇتان دەزانن، من كچى پاشام و دەسەلاتى ئەۋەم نىيەو ناتوانم دادپەرۋەرى بسەپىنم و بېريارو جىبەجىكردنى دادپەرۋەرى لەدەستى باۋكمدايە، ئەو دەتوانىت گوناھباران سزابدات، بەلام نىۋە دۇنيادەكەمەۋە دواى ئەۋەى باۋكم لەخەو ھەستا، ئەم باسەى پىدەنېم وئاگادارى دەكەمەۋە كەنوینەرەكانى كرىكارانى بەندەر ھاتبوون و پىيان راگەياندوۋىن داۋاى سزادانى بەرپۆەبەرانى شۋىنى رابواردنەكە دەكەن.

من لەۋېروايەدابووم ئەگەر شەۋى رابردوو كلىۋپاترا نەبوۋايە، ئەۋاناغرى شەرو تالان وېرۇ لەشۋىنەدا كۆتايى نەدەھات و شۋىنى رابواردنەكەش بەتەۋاۋەتى كاۋلدەبوو.

من لەقەسەى خاتۋونەكەمەۋە بۇم پوون بوۋەۋە، ھەركاتىك شۋىنى رابواردنەكە لەناۋېچۋايە ئەۋازيانىكى و اگەۋرە بەناۋورى ئەسكەندەرىيەو خەزنىەى پاشاى مىسر دەكەوت، كەلەباسكردن نەدەھات، چونكە لەدنيادا شارىكى جوان ھەبوو، ئەۋىش ئەسكەندەرىيەبوو، لەچۋار لاي دنياشەۋە خەلك بۆگەشت

وگوزارو خۇشگوزەرانى پوويان لەوشارە دەکرد، ئەوشارە شوئىنى رابواردنەكەى ئەو بوو كەسەرئىچى گەشتيارانى راکىشاپوو، ئەوانەى بۇ بىننىنى مۇزەخانەو كىتەبخانەكە دەهاتن، هەندىك خەلکى تايبەت بوون وپژەيان كەم بوو، بەلام ئەوانەى بۇشوئىنى رابواردنەكە دەهاتن، بەدهيان هەزار كەس بوون كەبۇ سەردانى ئەو شوئىنە دەهاتن.

من لەزۆر كەسم بىيستووە كەگوتوويانە، فانۇسى دەريايى ئەسكەندەرييە لەحەوت شتە سەرسورھىنەرەكەى دنيا نىيە، بەلكو شوئىنى رابواردنە گشتىيەكەى ئەسكەندەرييە، يەككە لەحەوت شتە سەرسورھىنەرەكەى دنيا.

پۇژىك دواى ئەوكارەساتە، راي گشتى شلەژا، كەس پرسەى دانەدەنا، ھۆكەيشى زياتر ئەو بوو، ئەو ژنانەى لەشوئىنى رابواردنەكەدا كوژدابوون، خەلكانى بيانى بوون ولەميسردا خزم وكەسيان نەبوو- تا پرسەيان بۇدابتىن، تەنھا چەند كەسكە خەلکى ميسر بوون و نەيانتوانىبوو خۇيان پزگار بىكەن كوژدابوون، بەلام مردنى ئەوانە نەبوو جىگاي گرنگىي خەلکى ئەسكەندەرييە تا پرسە، بال بەسەر خەلک وشارەكەدا بكىشيت. ئەمە لە لايەك، لە لايەكى ترەو بەلئىندەرەكان²⁷ زۆر دلخۇبوون لەبەرامبەر ئەوشەرپو كوشتارەى كەلەشوئىنى رابواردنەكەدا پرويدابوو، چونكە دەيانزانى دوو لەسەرسىنى ژنەكانى ئەوى كوژراون وخواەن مائەكان بەناچارى دەبىت ژنى ترى بۇبەيتن و ئەوژنە لەشفرۇشانەش دەبىت لەمەملەكەتى ترەو بەلئىندىن، ئەمەش بەقازانجى ئەوان دەشكىتەو.

27- بەلئىندەر: مەبەست لىرەدا بازرگانى بچووكە، واتا ئەوبازرگانانەى بەهينان وبردنى نافرەتەوە بازرگانى دەكەن- يان ئەو بەلئىندەرانەى كەتايبەتەندىن هەر بەبوارىك، وەك بىناساز- يان شتىكىتر. بەلكو بەلئىندەرى هەمەكارەن وبەپىئى خواستى رۆژ (و-كوردى)

هەرەھا بەلئىندەرەكانىش ئەو دەيان دەزانى ئەوخواەن مالا نەى لەشوئىنى رابواردنەكەدا خانويان هەيە، بەناسانى رازى نابن ژنى تازە بەلئىنرەتەوە ناو خانووەكانيان، پىدەچوو هەندىك لەوخواەن خانووانە، خانووەكانيان دابخەن- يان بىفرۇشن لەئەسكەندەرييە بېرۇن ولەسوريا- يان لەپۇمدا بژىن، چونكە زۆربەى خواەن خانووەكانى شوئىنى رابواردنەكە دەولەمەند بوون و زۆر پىويستىيان بەكرىنى ئەو خانووانە نەبوو، بۇيەش گرنگىيان بەو خانووانە دەدا، چونكە داھاتىكى باشى هەبوو وھەر كاتىكىش بيانويستايە بېرۇن لەشوئىنكىتر بژىن، دەيانتوانى خانووەكانيان دابخەن، سەربارى ئەووش بەلئىندەرەكان دەيانزانى، پاشاى ميسر دەيەوئت ئەو خانووانە بەكراوہى بىمىننەو، چونكە ئەگەر مائەكانى شوئىنى رابواردنەكە نەمىنن، ئەوا بەتلىمۇسى سيانزەھەم داھاتىكى زۆرى لەكىس دەچىت. جگەلە پاشاى ميسر، هەريەك لەچىن وتوئژەكانى ميسر، لەوانىش كرىكارانى بەندەر، پىيان خۇشبوو كەشوئىنى رابواردنەكە بەكراوہى بىمىننەو: تاگەشتيارانى بيانى بۇشارەكەيان رابكىشيت، بىگومان ئەووش لەبەرژەوہندى وقازانجى خەلکى ئەسكەندەرييە بوو.

لەبەرئەو بەلئىندەرەكان دەيانزانى خاوەن مألەكان ئەمۇ نا سەبى دەستدەكەنەو بەپازاندنەوەى خانووەكانيان وبۇ خۆشكردنەوەو پركردنەوەى مألەكانىشىيان، دەستى يارمەتى بۇ بەلئىندەرەكان دريژدەكەن.

وەك لەوەوبەر باسمركد، لەشويئى رابواردنەكەدا گۆرستانىك ەبوو بەناوى (گۆرستانى عاشقان) ئەوگەشتىارانەى لەولاتانى ترەو دەهاتن وپارەوپووليان پى نەدەما، لەشويئى رابواردنەكەدا ەموويان بەفەرئەو دەو خەرجدەكردو ريسواو رەجال دەبوون ونەياندەتوانى لەميسردا ەلەكەن وبمىئنەو، نەدەيشيان توانى بگەرئەو ولاتى خويان، ەربۇيە خويان دەكوشت وتەرمى ئەوانەش لەوگۆرستانەدا دەنيژران، ەەر بۇيە باشتروابوو لەبرى ئەوەى بەگۆرستانى عاشقان ناوبنرئت، دەبووايە ناوبنرايە (گۆرستانى ناوميدان)

لەو پۇژەشدا بيريان لەو دەكردەو لەشەى ئەو كوژاوانە لەسەر پيرەو وناو مألەكانى شوئيى رابواردنەكەدا لاببەن و لەگۆرستانى عاشقان تەرمەكانيان بنىژن، بەلام سەرۇكى شارەوانى رىيى رازينەبوو وگوتى: ناشتنى ئەوتەرمانە لەوگۆرستانەدا دەبىتەهۇى نەهيشتنى ناو وناوبانگى گۆرستانى عاشقان وگۆرستانەكە دەكاتە گۆرستانىكى ناسايى، چونكە گۆرستانى عاشقان ناوبانگىكى جيهانى ەيەو يەككە لەوشتانەى كەئەسكەندەرييەى پى دەناسرئتەو، زۇرىك لەگەشتىاران كەدين بۇئەم شارە، بۇئەو دىن تائەو گۆرستانە ببينن.

لەسەركىلى ەەرگۆرپك لەگۆرپەكانى گۆرستانى عاشقان، ناوى ئەوكەسانەى كەخويان كوشتووە، نووسراو، ەروەها ناوى ولاتەكەيان وميژووى خۆكوشتنەكەيان، ديارىكردووە، لەسەركىلى ەيچ گۆرپكىش نەنووسراوە فلان كەس كەخەلكى فلانە ولات بوو، لەبەر ريسوايى وپووت وپەجالى خوى كوشتووە، بەلام ەموو كەس دەيزانى خۆكوشتنى ئەوانە جگەلە دەستكورتى ونەبوونى، ەيچ ەويەكىتر نەبوو، ئەويش پاش ئەوەى ەەرچىيەكەيان ەبوو لەشويئى رابواردنەكەدا خەرچيان كردووەو دووچارى ەزارييەكى سەخت بوون وپاشان بەناچارى كۇتاييان بەژيانيان ەيناو، بۇئەوەى لەناو خەلكى ونەو ژنانەى كەمەعشوقەيان بوون، ريسواو سەرشوپ نەبن.

- سەرۇكى شارەوانى دەيگوت : ⁽²⁸⁾ نايبت ناو وناوبانگى گۆرستانى عاشقان بسرئتەو و بىتتە گۆرستانىكى ناسايى وگشتى. ەروەها گوتيشى: گۆرستانى عاشقان كەزىكى شوئيى رابواردنەكەيە، جگەلەوەى جىگای شانازى خەلكى ئەسكەندەرييە، ەروەها كەلك وسويكى زۇرىشى بۇخەلكى ئيرە ەيە، چونكە كاتىك گەشتىاران دىن بۇئەسكەندەرييەو ئەو گۆرستانە دەبينن، پارەيەكى زۇر لەگەل خوياندا دەهينن، تاگرفتارى ەمان چارەنووسى مردووەكانى گۆرستانى عاشقان نەبنەو وبتوانن بگەرئەو وولاتەكانى خويان.

ئەگەر كەسيك ببووايە رەخنەى لەسەرۇكى شارەوانى بگرتايەو بيگوتايە، گۆرستانى عاشقان دەبىتەهۇى ئەوەى ئەو كەسانەى دىن بۇشوئيى رابواردنەكەو پاش بينينى، دەكەونە بىروخەيالى ئەوەى بۇگەرئەو نىشتمان پيويستە پارەيان پىبمىنئت، لەبەرئەو دەست بەپارەكانيانەو دەگرن وسەرئەنجاميش شوئيى رابواردنەكەو شوئەكانىترى ئەسكەندەرييە كەمتر كەلك لەوگەشتىارانە وەردەگرئت.

28- سەرۋكى شارەۋانى: بەپىنى دەستورى ئەۋكات ۋەھىدىك لەۋلاتانى تىرى دىيىۋى ئەمبۇش، لىپىرسراۋىتى كاروبارى شارى لەسەر شانە. (و- كوردى)

- سەرۋكى شارەۋانى ۋەلامى دەدايەۋە دەيگوت: ئەۋگەشتىارانەى كەدىن بۇ ئەسكەندەرىيە، تەۋاۋى سامانەكەى لەشۋىنى رابواردنەكەۋ شۋىنەكانىتردا خەرجدەكات، پاش ئەۋەى خۋى دەكوژىت ۋەك دارىكى لىدىك كەبۇ كەك ۋەرگرتن لەمىۋەكەى بىپىرتەۋە رىشەكىشى بكەيت، ئەۋكەسەش كەدرەختىك رىشەكىش دەكات بۇكەك ۋەرگرتن لەمىۋەۋ بەرەكەى، تەنھا يەك جار كەلكى لىۋەردەگرىت، بەلام ئەگەرلىنى بگەرىت درەختەكە بىمىنىتەۋە ھەلى نەكەنىت ۋەنەپىرتەۋە، ئەۋاھەموو سالىك كەك لەمىۋەكەى ۋەردەگرىت.

ئەۋگەشتىارەى بۇ چىژۋەرگرتن ۋەخۇشگوزەرانى بۇشۋىنى رابواردنەكەدىت، ۋەك ئەۋدرەختەۋايە. ئەگەر ئەۋانە ھەرچىيەكىان ھەيە خەرچى بكەن ۋدواتر لەمايەپوۋچىياندا خۇيان بكوژن، تەنھا جارىك كەك لەسامانى ئەۋانە ۋەردەگرىن، بەلام كەھەندىك پارەيان پى بىمىنىت ۋەپارەيە بگەرىنەۋە ۋەلاتەكەى خۇيان ۋەۋىدا سەرقالى كارى خۇيانىن ۋدووبارە سامان كۆبەنەۋە سالىك- يان دووساليت ھەرسەردانى ئەسكەندەرىيە دەكەنەۋە لەھاتنەۋەيان قازانچ دەكەينەۋە. بوۋنى ئەمجۇرە شۋىنانە بۇگەشتىارى ۋەك درەخت ۋايەۋ مىۋەۋ بەرى ھەيە، چونكە رەگ رىشەى ھەيە ھەموو سالىك مىۋەدەگرىتەۋە.

- من رۇژىكىان لەخاتۋونەكەم پرسى: ئايا ئەۋمەسەلەيە راستە كەدەلىن: ئەۋكەسانەى دىن بۇئەسكەندەرىيە جارى تىرىش سەردانى دەكەنەۋە؟

كىلىۋاتىرا گوتى: بەلى شرمىون، ئەۋگەشتىارەى ئەسكەندەرىيە بىبىنىت ۋەخۇشى ئەۋشارە بگات، ھەرگىز ئىرە لەپىرناكات، ھەركاتىك پارەى ھەبىت جارىكىتر دىتەۋە. لەرۇم ۋىۋانانىشدا لەمجۇرە چىژۋەرگرتنە ھەن، بەلام بەشۋىۋەيەكى نەينىيە. ھەرلەبەر ئەۋەى نەينىشە، ئەۋ بەيەك گەيشتن ۋجووتبوۋنەنە بەشۋىۋەى ترس ۋنارەھەتتەيە، بەلام لەشۋىنى رابواردنى ئىردە كەھەرۋەك شارىكى گەرەۋايە، نەك ھەرەموو پىداۋىستىيەكى خۇشى بۇگەشتىاران نامادەيە، بەلكو ئەۋانەى كەدەچنە ئەۋشۋىنە ئازادى تەۋاۋيان ھەيە ھەرچىيەكىيان بوىت دەيكەن، بەمەرچىك كەسانىتر ئازارنەدەن، بەلام رەشەبكوژى ئەۋشەۋە لەكەيەكى گەرەى بەشارى ئازادى شۋىنى رابواردنەكەۋە نا، چونكە لەۋشەۋەدا ئەۋ رۇمى ۋسرىانىيەنەى لەشۋىنى رابواردنەكەدەبوۋن، بەدەستى كرىكارانى بەندەر كوژران ۋەمەش بوۋەۋى ئەۋەى ئىتر بىيانىيەكان لەناسايش ۋسەلامەتى خۇيان دلفىانەبن ۋبەگومانبن.

پاشاى مىسر تانىكىدى لەسەر ئەۋەكرەۋە، ناپىت ھەۋالى كوژرانى رۇمى ۋسرىانىيەكانى لەشۋىنى رابواردنەكەدەبوۋن، بۇلابىيىتەۋە خەك بىبىستىت، بەلام رۇمى ۋسرىانىيەكانى ئەسكەندەرىيە، تەنھا بىرىتىنەبوۋن لەۋكەسانەى كەئەۋ شەۋە لەشۋىنى رابواردنەكەدا كوژرابوۋن، بەلكو ھەندىكىتر لەۋانە لەشۋىنىترى شاردا دەژيان، ھەرۋىيە ئەۋان بۇ رۇژى دۋايى زانىيان دۇست ۋئاشناۋ خزم ۋكەس ۋھاۋنىشتمانىيەكانىان لەشۋىنى رابواردنەكەدا كوژراۋن، بىنەۋەى پاشاى مىسر تۋانىبىتى رىگا

لەرەشەکوژی ئەوانە بگریت، هەوالەکەیان گەیانە پۆم و سوریو سەرئەنجام لەرۆمدا ئەوەبلاوبوووە
کەرۆمی و سورییەکان لەشوینی رابواردنی ئەسکەندەرییەدا ئاسایشیان پارێزراو نییە.

کەبیانییەکان ئەم قەسەییەیان بیست، ترسان، کاتیکی پۆمی و سورییەکان بەوەیان زانی ئاسایشیان
پارێزراو ناییت، هەرچەندە پەيوەندییەکی نزیکیشیان لەگەڵ میسراییەکاندا هەبوو، هەرپۆیە زۆر ئاسایی
وسروشتییە بیانییەکانیتر زیاتر مەترسییان لەسەردەبییت.

پاش ئەوەش کەس نەیدەگوت ئەوەی بوو تەهۆی کوژانی سریانى و پۆمییەکان لەوشوینەدا، ئەوەبوو
بەرپۆیەبەرانى مالهەکانى شوینى رابواردنەکە لەئەسکەندەرییەدا ئیمتیازی زیاتریان بەبیانییەکان داووە
مافی خەلکی میسریمان پینشیلکردوووە ئەم جیاوازیکردنەش بوو تەهۆی ئەوەی کرێکارانى بەندەری
ئەسکەندەرییە توورەبەین. لەبەرئەوە لەمانگەکانى دواى رەشەبکوژییەکەوێ ژمارەى گەشتیارانى بیگانە
بۆئەسکەندەرییە، پوووە کزی چوو و داهاى شوینەکەش کەمبۆوە.

ئەوانەى لەهەموو کەس زیاتر بەو پووداوە نارهەتتر بوون، خودى کرێکارانى بەندەریبون.
کرێکارانى بەندەر مانگانە داهاى باشیان هەبوو، هەموو شەویک دەچوون بۆشوینى رابواردنەکەو
سەرقالى رابواردن دەبوون و خۆشیان دەگوزەران، بەلام پاشنەوێ پرپوگەندەى ئەوەبلاوبوووە، گویا
گەشتیاران لەشوینى رابواردنەکەدا ئاسایشیان پارێزراو نییەو دەیانکوژن، گەشتیارانى بیانى کەمتر
دەهاتن بۆئەسکەندەرییە، ئەوانەى کە دەشەهاتن کەمتر غیرەتى ئەوەیان هەبوو بچن بۆشوینى رابواردنەکە،
داهاى کرێکارەکانى بەندەر کە بەشێکی لەگەشتیارانى بیانییەو دەستیان دەکەوت، کەمبوووەو
تاماوەیەک شوینى رابواردنەکە بەهۆی رەشەبکوژی ئەوشەووە خراپى بازار، شوینى رابواردنى گشتى
نەیتوانى ژنى تازەى بۆینییت و شوینەکە نوێ بکاتەو.

لەیادە بەتلیمۆسى سیانزەهەم کۆششى دەکرد بۆئەوێ بگەشتیتەووە رەواج پەیدا بکاتەووە شوینى
رابواردنەکە وەك جاران لیبکاتەو. هەندیک پارەى دایە بەرپۆیەبەرانى شوینى رابواردنى گشتى، بۆ
هینانى ژنى بیانى، بەلام زۆر درێژەى نەکیشاو وەك جاران درەوشایەووە رەواجى پەیدا کردەو،
بیانیەکانیش دوودلی وگومانیان سەبارەت بەوشوینە نەماو وەك رابردوو گەشتیاران دەستیان کردەو
بەهاتنەووە چوون بۆشوینى رابواردنى گشتى و پارەخەرجکردن لەویدا.

ئێوارەیهکیان (لژیبون)یک⁽²⁹⁾ لەسەربازگەى (دەمەنهور)ووە دەهاتن کە پەنجا عەرەبانەى جەنگیان پێبوو،
کاتیکی ئەو لژیبونە گەیشتە ئەسکەندەرییە، کلیوپاترا لەپەنجەرەکەو سەیری تێپەرىنى سەربازەکانى
لەبەردەم کۆشكى پاشایەتییەووە، دەکرد.

29- لژیبون: یەکەیهکی سەربازییە لەرۆمی کۆندا، میسراییەکانیش وەك رۆمییەکان بەکاریان دەهینا،
هەر لژیبونیک لەو لاتی رۆمدا شەش هەزار سەرباز بوو. کەدابه شەدەبوو بەسەر سنی یەکەى بچوکتراو بەهەر
یەکیکیان دەگوت (مانیبول) و هەر مانیبولیکیش دوو (سنتوری) بوو و هەر سنتورەیش سەد سەربازی
هەبوو، بەفەرماندەى یەك سنتوریشیان دەگوت (سنتوریون) ئەم ناوانە لەرۆمییەکانەووە وەرگیرابوون
(وەرگیرى فارسی)

– من له پشتمنی خاتونو نه که موه وه ستا بووم و گویم لیبوو له بهر خوځیوه قسه ی د کردو ده یگوت: حالی مەملەکه ته که مان به شینو هیهک تیکچوو سەربازانی لژیوون به پریگا پوښتنی شیان بیرچوو ته وه، کاتیک که چاران سەربازەکان به پریگادا دەرپوښتن زه وی له ژیر پیاندا دهلەرزیی وه، به لām نیستا نه وسەربازانە دهلایی سەرڅوښتن وتازە له مەیخانە هاتوونە ته دەر وه و ناتوانن هەنگاوی جیگیر بنین، خو ئەگەر من به خزمه تکاره کانی کوشکی پاشایه تیم گوتبا به پریگادا بپوښ، زور له وسەربازانە باشتەر هەنگاویان دهنان. من لەم باره یه وه باوکم به گونا هبار دهنانم، چونکه نه وی زوری کاتی خووی به شمشالیدان – یان وریای له شیره کانی به سەردەبات و ناگای له کارونەرک و فەرمانه گەر هه کانی دهلەت نییه.

سەربازانی لژیوون نه یانده توانی پیک بپوښ، به لām عەرهبانە جهنگییه کانی نه وان و نه پهی نه فسره کان له کاتی دەرکردنی فەرمانی سەربازیدا، زور کاریگەر بوون و نه و کەسانه ی دهنانگوت دهلەت خاوه نه کانی شوینی رابواردنی گشتی به داردا هەلبواسرین، دوا ی بینینی سەربازانی لژیوون، ئیت سەبارت به سزادانی نه و کەسانه سوور نه بوون.

له پراستیدا خاوهن مال هه کانی شوینی رابواردنی گشتی که ئیمتیازی زیاتریان به پومی وسریان نییه کان دابوو، له شهوی ره شه بکوژییه که وه ته و او ته مینبوون، جگه له وهی هه ندیک له مانه کوژاشن، زوریش له وژنانه ی بو نه وان کاریانده کرد له نا وچوون، به م شینو هیه هه ندیک له سەرما یه ی خاوهن مال هه کانی شوینی رابواردنی گشتی تیدا چوو.

نه گەر مەبهستی کریکارانی به ندر ته مینکردنی نه وان بوو بیت، نه و تاناستیکی باش ته مینبوون، ئیت پیویستی نه دەر کرد هه موویان له سیداره بدن، نه مه جگه له وهی دانانی نه و نرخه له لایه ن به پیه بهرانی خانووه کانی شوینی رابواردنی گشتی شتیکی نابه جیبوو، له بهر نه وهی پومی وسریان نییه کان له شوینی رابواردنی گشتیدا له هه موو نه ته وه کانیتر زیاتر پاره یان خه رجده کرد، به بی ده ستپیوه گرتن له خواردنه وهی شه راب و خواردن ومیوه و شیرینی و رابواردن له گه ل ژنه جوانه کانی نه و شوینه دا، نه مهش شتیکی ناساییه که هه ر فروشیاریک کرییاریک باش و به رده وامی هه بیت، به نرخه که م تر له که سانیتر حسابی بو ده کات.

دوا ی گه یشتنی سەربازانی لژیوون بو نه سکه ندر ییه، بارودوخه که نارامبووه وه کریکارانی به ندر سەرقالی کاره کانی خو یان بوونه وه، به لām سنی پوژ دوا ی ره شه بکوژییه که، ژنانی شوینی رابواردنی گشتی ده ستیان له کاره کانیان کی شایه وه، ناماده نه بوون بوخوشگوزهرانی و رابواردنی مو شته ریه کان خه ریکی کاربن.

هه سه له ی ئیشکردنی ژنان له شوینی رابواردنی گشتی، سەبارت به به تلیموسی سیانزه هه م گرنگییه کی زوری هه بوو، چونکه به شیکی گرنگ له داهاتی نه و له شوینه دا به ده ستده هات، له بهر نه وه پیشوازی له ده ستیه که له وژنانه ی له کوشکی پاشایه تیدا کرد، تابزانیت بوچی ده ستیان له کارکی شایه وه؟

– ژنه کان گوتیان: له بهر نه وهی نیمه بیگونا هبووین، له شهوی ره شه بکوژییه که شدا هه ر نیمه تیدا چووین، له وانه شه نه و کاره ساته دووباره ببیته، ته نانه ت هینده به سه که خاوهنی خانووه کانی شوینی رابواردنی گشتی نرخه ی خو یان گرانیکه نه وه، تاجاریکیتر ژنانی نه و شوینه به کوشت بچنه وه، له بهر نه وهی ناسایشمان نه پاریزراوه، نیمه له و شوینه دا کارناکه ی.

پاش ئه وهی به تلیمۆسی سیانزههم له گهه لپرسراوه کانیدا پاریژی کرد، کهوته تهگیری ئه وهی که نیه که کانی کۆشکی پاشایهتی میسر، بنیریت بۆ شوینی پابوردنی گشتی، تا کو له بری ژنه کانی ئه وێ کاربکه ن. ئه گه ر پاشای میسر ئه وهی جیبه جێ بگردایه، ئه وامنیش ناچارده بووم وه کاره که ره کانیتر بچم بۆ شوینی پابوردنی گشتی له ویدا نیشه جێ بچم، به لام جارێکی تریش کلیؤپاترا چاره سه ری ئه وکیشه یه ی کردو ریگری کرد له وهی کاره که ره کانی کۆشکی پاشایهتی بنیردین بۆ شوینی پابوردنی گشتی. چاره سه ره که ی ئه ویش ئه وه بوو که ژنه کانی شوینی پابوردنی گشتی بینه به شیک له کارمه ندانی پاشای میسر، له ولاتی میسر دا به پیی ئه وده ستوره ی که ده سه لاتداریتی پاشایه تی دایناوه، هه ندیک که س کارمه ندانی تایبه تی پاشا بوون و ئه وانه پارێزرا بوون، ته نانه ت له کاتی تاوانکردنیشدا به په زامه ندی پاشا - یان نوینه ری ئه و نه بوایه، لیکۆلینه وه یان له گه لدا نه ده کرا. ئه وکه سه انه ی که له میسر دا پارێزرا بوون، بریتیبیوون له هه موو ئه وکه سه انه ی له کۆشکی پاشایه تیدا کاریان ده کرد، هه ره وه ئه وانه ی که له سیرکا کاریان ده کرد، سزادانی ئه مانه ته نها له ده ستی پاشا دا بوو و که سانتر نه یانده توانی ئه مانه سزاده ن.

کلیؤپاترا پیشنیاری ئه وهی بۆ باوکی کرد: بۆ ئه وهی ژنه کانی شوینی پابوردنی گشتی دلنیابن و بزانه که ئیتر که س ناتوانیت ده ستدریزان بکاته سه رو بیانکوژن، قه باله یه ک بنووسریت که به پیی ئه وه، ئه وژنانه ی له شوینی پابوردنی گشتیدا کار ده کهن، وه کارمه ندانی پاشا له قه له م ده درین، بۆ ئه وهی ئه وانه پارێزرا ییان هه بیت له لایه ن پاشا وه که س نه توانیت بیانکوژیت و ئازاریان بدات. ژنه کان به وه پارێزرا بوون و ده ستیان به کار کرده وه، به لام دهنگی هه ندیک که با وه پریان به دروشم و نه ریت بوو، به رزبو وه، که ده یانگوت: نه ده بوایه به تلیمۆسی سیانزههم ژنه کانی شوینی پابوردنی بگردایه کارمه ندانی تایبه تی پاشای میسر، چونکه ئه م مه سه له یه سه باره ت به پیگه و که سایه تی ئه و باشنیه. به لام به تلیمۆس به های بۆ په خنه کانی ئه وانه داننا، چونکه ده یزانی ئه و زیرو زیوه ی که له شوینی پابوردنی گشتیه وه دیت، گیانیان له به ردا نییه تاشه رمه زاربن.

نمایشی سه رسوره یه ری سیرکاران

یه کیک له ورودا وانه ی له ژیا نندا بیری ناکه م، ئه وه یه به ها ورپیه تی کلیؤپاترا چووم بۆ سه یرکردنی نمایشیکی سیرک، له ئه سه که نده ریبه. تائه و پۆژه ناوی سیرکی ئه سه که نده ریبه م زۆر بیستبوو، به لام نمایشه کانیانم نه دیبوو. ده یانگوت له دنیا دا نمایشه کانی سیرکی ئه سه که نده ریبه بیها و تایه و هه رکه سیک ئه و سیرکه نه بینیت، وه که ئه وه وایه دنیا ی نه دیبیت و بیچیزه ره گرتن له دنیا ده رچوو بیت، ئه و پۆژه ی بۆ سه یرکردنی نمایشی شیره کانی سیرک چووم، وه که هه رکاتیکیتر هه میشه له گه ل کلیؤپاترا دا بووم. کلیؤپاترا و هه موو پۆله کانی پاشای میسر له یه ک لۆجی گه وه که تایبه ت بوو به وان، دانیشتن و منیش له پشتی ئه وانه وه پا وه ستا بووم و جار جاره شه رابم بۆ کلیؤپاترا و مندا له کانیتری پاشای میسر ده ینا.

سہرہ تا چاوم بہ پیاوی بالآبہرزکھوت، کہ بہرزی بالآیان دہگہیشته نزیکہی دوو مہترو نیو، لەتہ نیشته ئەمانہوہ پیاوی کورته بالآ دہجوولانہوہ کہ بالآی ئەمانہ لە بہرزیی بالآی مندالیک زیاتر نہ بوو، بە شئیوہیہک جیاوازی لە نیوان پیاوہ دریزہکان و پیاوہ گرگنہکاندا ہہ بوو، مرۆقی دوو چاری سہرسوپمان دہکرد، من ہەرگیز پیاوی ناوام نہ دیبوو کہ ئەوہندہ دریزین،

ہەرہوہا پیاوی وابالآ کورتیشم نہ بینبوو کہ بالآیان بہقہد مندالیکبیت.

من دہمویست بزائم ئەم پیاوہ دریزو کورتانہ لە کوپوہ ہاتوون ؟ بیستوومہ پیاوہ بالآبہرزہکان لە خوارووی میسر لە ناوچہیہکان کہ پیتی دہلین (نوبہ) بە لآم پیاوہ کورته بالآکان لە دانیشتوانی بہ شیکی ئەو زہویانہن کہ کہوتوہتہسەر سەرچاوہی نیلہوہ، کہ بہدہگمہن راوچیانی دلیر پییان ناوہتہ ئەوناوچہیہو دہچن. چونکہ بیستوومہ کہ لەویدا چہند خیل دہژین، ہہموویان کورته بالآو پیستہرشن، کہ لک لەو پیاوانہ و ہر دہگیریت بۆسیرک، پاشنہوہی پیاوہ دریزو گرگنہکان تیدہ پەرین، دیمہ نیکتر دہستپی کرد، مہیمونی گہورہ ہاتنہ ناو سیرکہ کہوہ، من سہرم سوپما کہ بینیم، ہہندیک لەمانہ سینییہکیان لەسەر سہردانا بوو کہ چہند خۆراکی لەسہربوو، چہند مہیمونیکیش کورسییان بەدہستہوہبوو لە شویئیکی نزیک ناوہراستی مہیدانہ کہدا کورسییہکانیان داناو لەسہری دانیشتن و سینییہکانیان لەبہردہم خۆیاندا داناو دہستیان کرد بہ ناخواردن، بہ جۆریک جوولہو ہەلسوکہوتی مہیموونہکان لە شئیوہی جوولہی مرۆقہ دہچوو، من وامنہ دہزانی ئەوانہ مہیموونین، بە لکو وامدہزانی کۆمەلیک مرۆقن و خہریکی ناخواردن، لە نیوہی کاتی ناخواردنہ کہدا دہنگیکہات و مہیموونہکان بہ بیستنی ئەو دہنگہ گوئیقولاغبوون لەوہی ہہستن - یان نا، بە لآم دواتر ہہستان و سینییہکانیان لەسہرسریان دانایہوہ کورسییہکانیان ہہلگرتہوہ بہوشیوہیہی ہاتبوون، پۆیشتنہوہ.

بہ شئیوہیہک ہەلسوکہوت و پرفتاری مہیموونہکان سہیرو سہمہرہبوو، کلیو پاتراو ہہموو پۆلہکانیتری پاشای میسر، بہ قاقا پیدہکەنن و منیش دہتریقماہوہ.

دواتر نمایشیکتر دہستپی کرد، ئەمجارہیان چہند سہگیک ہاتنہ ناو گۆرہ پانی سیرکہ کہو ہەر یہ کہیان ناوساریکیان بەدداں گرتبوو کہ شیریکی پیوہ بہ سترابوہ، دیاربوو سہگہکان، شیرہکان بەدوای خۆیاندا رادہکیشتان، کاتیک تہماشاکاران چاویان بہوسہگانہ کہوت ہەر یہ کیکیان شیریک رادہکیشت، لەخۆشیاندا وروژان، چونکہ دیمہنیکیان دہبینی نہیاندہتوانی ویناشی بکەن، ہہموو دہیانزانی، شیر دہندہترین گیانلہبەرہو بہہیزتر لەوناژہلہ دہندہیہ، گیانلہبہریکتر لەنیوان گۆشتخۆرہکاندا نییہ، لەگەل ئەوہشدا سہگیک ریشمہی شیریکی گرتوہو بہدوای خۆیدا رادہکیشت و شیرہکەش بہگوێراہی نیی تہواوہ ملی دہنا، بینہوہی پەلاماری سہگہکە بدات، لەپشتییہوہ دہہات.

- کلیو پاترا بہ پییکہ نینہوہ گوئی: بینہران سادەن و نازانن ئەم سہگانہ کہ ہەر یہ کہیان ناوساریکیان بەدداں گرتوہو ئەو دہندہیہ بہدوای خۆیاندا رادہکیشن، دایہنی ئەوشیرەن، چونکہ ہەندیکجار شیرہ دایکانہکان کہ بہچکەیان دہبیت بۆ تیرکردنی بیوہلہکانی خۆی، شیر ی نییہو ناتوانیت بہچکەکانی گہورہبکات، خزمہتکارہکانی باوکم بیوہلہ شیرہکان بہدیئلہ سہگہکان دہدەن و سہگہکانیش مہمکی خۆیان دہدەن بہ بہچکە شیرہکان و بہشیری خۆیان گہورہیان دہکەن، ئەو شیرہی کہ مہمکی لەگوانی دیئلہ سہگیک خواردبیت و پراہاتبیت لەگەل ئەودا ژبا بیت و بہخیکوہری بیت، بہ شئیوہیہک ہۆگری سہگہکە

دەبىتت كەگە وەرە شېبوو پەلامارى نادات ودىلە سەگەكە دەتوانىتت ئەوشىپەر بەدوای خۇيدا ببات بۆھەر شوپىنىك بىھوئەت.

دىلە سەگەكان كاتىك ئاوسارى شىرەكانيان بەدەمەوہ گرتبوو، خولىك بەدەورى گۆرەپانەكەدا سوپانەوہو دواتر پۇشىتتەوہ.

دوای ئەوہ فىلەكان ھاتنەناو گۆرەپانى سىركەكە، كەژمارەى ئەوانە دە فىلى⁽³⁰⁾ نىرومى بوون.

30- مەبەست لەفىلى ئەفرىقاىيە كەئەوكاتە لەميسردا ھەبوو (و- فارسى)

كليوپاترا كەھەموو شتىكى دەزانى دەيگوت: مالىكردىنى ھىچ ئازەلىك بەقەد فىل گرفت نىيە، فىل تەنھا كاتىك كەبەچكەيە دەتوانىتت كەوى بكرىت، بۆئەوہى وردەوردە لەگەن مروۇقدا رابىتت وداى ئەوہى گەرەبوو لەمروۇ ئەترسىت.

فىلىكى گەرە بەھىچ شىوہەك پامناىتت وئەو دە فىلە نىرومىيە كەھىواش لەناو سىركەكەدا دەجوولانەوہو بەپىي خواستى فىلەوانەكان دەجوولنەوہ، لەبەچكەييانەوہ لەباوك ودايكيان جياكراونەتەوہو ھۆگرى مروۇقبوون.

ئەونمايشەى ئەو پۆرە لەسىركى ئەسكەندەرىيەدا پىشكەشكەدا، پىشكەكە بوو بۇ پىشكەشكردىنى نمايشى گەرە، ئەويش پىيان دەگوت: عەرەبانە لىخوپىن، لەورپۆرەدا دە عەرەبانە لەناومەيدانى سىركەكەدا دەستدەكەن بەپىشپىركى كەھەرىك لەوعەرەبانانە چوار شىرى پىوہ بەستراوتەوہ، من ناتوانم باوہر بەو قسەيە بكەم، چونكە وامدەزانى دىرندەى وەك شىر بەوشىوہە بەعەرەبانەوہ بىەستىنەوہو لەگەن يەكترىدا شەرنەكەن مەحالە. پىشئەوہى عەرەبانەكان بىئەناو گۆرەپانەكە، كۆمەلىك سەربازى پىچەك وپم وتىرو كەوان وشمشىر، ھاتن و دەورى سىركەكەيان گرت.

خاتونەكەم گوتى: بۆيە ئەم سەربازانە لەدەوربەرى سىركەكەدا دانراون، ھەتا ھەركاتىك ئەوشىزانە بەرېوون وپەلامارى بىنەرانىاندا، ئەو سەبازانە بىانكوژن.

پاشئەوہى ئەوسەربازانە جىگاكانى خۇيان گرت، عەرەبانەكە دەرکەوت چوار ئازەلى پىوہ بەسترابوو، من بەوردى تىپرامام تائەو گياندارانە ببىنم، داخۇ ئەسپە- يان ئىستىر، بەلام دىم ھەرچوار ئازەلەكە شىرن.

ئەو عەرەبانەيە تەنھا يەك لىخوپەى لەسەربوو ودارىكى دىرئى لىجورى حەيزەران بەدەستەوہبوو وئەودارەى لەسەر سەرى شىرەكان دەجوولانەوہ بىئەوہى لىيانىدات، تەنھا بۇ ترساندىنى شىرەكان بوو. شىرەكان بىگويدان بەوھەموو خەلكە، بەھىواشى ھەنگاويان دەنا، تاگەيشئە خالىكى دىيارىكراوى سىركەكەو پراوستان، من زانىم عەرەبانچىيەكە بۆئەوہى شىرەكان رابگرىت، تىخوپىنىكى تايبەتى كردو ئاوسارەكانى پاكىشان. پاش ئەمە عەرەبانەى تىرى ھاوشىوہى ئەم ھاتن، بەلام تەنھا پەنگيان جىابوو، ھاتن لەتەنىشت عەرەبانەى يەكەمدا وەستان، كاتىك زانىم ئەوشىزانەى بەعەرەبانەكان بەسترابوونەوہ، شەپناكەن، تىبىنى ئەوہمكرد ئاخۇ شىرەكانى عەرەبانەكە لەگەن ئەوانەى عەرەبانەكەيتىردا شەپناكەن،

بەلام ھىچ شەپو نەپرەومېريان لەنىواندا نەبوو، بەشىۋەيەك ئەوشىرانەيان پەرورەدە كەتەنەبەرىنن ونەسەرۈكەللەيان گىزى وتوۋپەبوونى پىۋەدىارىت.

مىسرىيەكان، بەتايىبەت دانىشتوانى ئەسكەندەرىيە شىرەكانيان دىبوون و دەياناسىن و دەيانزانى توۋپەبوونى شىر بەجەستەيدا ديارە، چونكە گىزىدەيىت، لەبەرئەۋە بەلاى بىنەرانەۋە گىرنگ نەبوو بزاتن ئايا شىرەكانى كەبەەرەبانەكانەۋە بەستراپوونەۋە توۋرەن- يان خەرىكى شەپىرەنن- يان نا؟
پاش ماۋەيەكى كەم دە عەرەبانە بەدە رەنگى ھەمەجۆر ھاتنەناۋ گۆرەپانى سىرەكەكەۋ لەتەك يەكدا ۋەستان، شىرەكانى ئەۋ دە عەرەبانەيەم ژمارد، چل شىريان پىۋە بەستراپوۋە، ھەموريان نىزن و مليان توۋكى پىۋەيە.

لەھەمان كاتىشدا ئەم دىمەنە ترسناكە سەرنجپراكىش بوو، ھەرچەندە شىرەكانىشەم بەچاۋى خۇم دەبىنى، بەلام پىموانەبوو چل شىر لەپىزى يەكتىدا بن بىنەۋەي بەنەرىنن وپەلامارى يەكتى بەدەن، ئەمانەيان چۆن پەرورەدە كەدوۋە. شىرى بىشە خۇى بىرچىتەۋە؟

گويم ھەلخستبوو تابزانم ئەندامانى خىزانى پاشا سەبارەت بەوشىرانە چى باسدەكەن؟ بەلام ئەۋان بىنەنگبوون و بەسەرسوپماۋىيەۋە سەيرى شىرە نىرە بەھىزەكانيان دەكرد.

لەۋكاتەدا دەنگى تەپلىك بەرزبوۋەۋە، دياربوو ئەۋتەپلە بۇ دەستپىكردى پىشپىركىكەبوو، دە عەرەبانەكە كەۋتەنە جوۋلە، ئەۋكاتە تىگەيشتم جىاۋازى رەنگى عەرەبانەكان بۇئەۋەيە كاتى پىشپىركىكە لەيەكتى جىابكرىنەۋە، تانەۋكاتەي عەرەبانەكان جوۋلان، شىرەكان بىدەنگبوون، بەلام كاتىك تىياناخوپىن، شىرەكان دەستيانكرد بەنەرەنەپ، بەلان نەپەنەپريان لەكاتى پاكردنىاندا ۋەك نرەكەۋ نالەيەكى دىرژىۋوۋە ھاتەگوئى، دەنگى چل شىر سىرەكەكەي پىرەدبوو ونەمدەتوانى گويم لەدەنگى ئەندامانى خىزانى پاشا بىت. بۇئەۋەي شىرەكان ناچاربەكەن خىراتر بىرۆن، عەرەبانچىيەكان دارە دىرژەكانيان لەسەرسەريان ھەلەسسوپراند، شىرەكان كەدەمىيان كراۋەۋ ئاوساركرابوون، دياربوو دەياننەپراند، بۇيە دەنگى عەرەبانچىيەكان نەدەبىسترا.

كاتىك عەرەبانەكان كەمىك لەئىمە رەتبوون و دووركەۋتەنەۋە، دەنگى شىرەكانىش وردەۋردە كەمبوۋەۋە، گويم لىبوو كەخىزانى پاشايەتى سەبارەت بەپراكردى شىرەكان قسەياندەكردو دەيانكوت شىر لەكاتى پاكردندا خۇى ھەلدەدات و ھەلبەزودابەز دەكات، بەلام عەرەبانچىيەكان نايەلن شىرەكان ھەلبەزودابەز بەكەن و خۇيان ھەلبەدەن، چونكە دەزانن ئەگەر بازىدەن ئەۋا عەرەبانەكە ۋەردەگەرېت، ھەرۋەھا گوپىشەم لەۋەبوو دەيانكوت، ئەگەر عەرەبانەكە ۋەرگەرېت ئەۋاشىرەكان ھىرش دەبەنەسەر عەرەبانچىيەكەۋ كەرت وپەرتيان دەكەن، بۇيە ھەركاتىك شىرەكان دەيانەۋىت بازەلبەدەن، عەرەبانچىيەكان ناھىلن، بۇئەۋەي بتوانن بەشىۋەيەك ئاوسارەكە بگرن كەپىگرىبىت لەبەردەم خۇھەلدان ۋەلەمبازى شىرەكان، ھەرۋەھا ئەۋ قايشانەي كەشىرەكانيان پىبەستراۋتەۋە لەگەل ئاوسارەكەدا بەيەكەۋەن ۋەلدەست عەرەبانچىيەكەدان.

لەگەل ئەۋەي من نافرەتم و زۆرم نىيەو زۆردارىم تاقي نەكردوۋەتەۋە، زانىم عەرەبانچىيەكان بۇ زالبوون بەسەر شىرەكاندا، ھىزو توانا بەكاردەھىنن.

ھەموو عەرەبانچىيەكان پىاۋى لاۋ و خاۋەن جەستەي بەھىزو بازوۋ ئەستووربوون، خاۋەنى سنگ و مەمكى زل وپەر ماسوۋلە بوون، كاتىك كەپىشمەي شىرەكانيان دەگرت وپرادەكىشا، ماسوۋلەكانيان

دەردەكەوت، دواتر لەوگەیشتم كەكاتێك شێرەكان دەیانەوێت قەلەمبازبەدن، عەرەبانچییهكان ئاوساری شێرەكان پادەكێشن.

كليؤپاترا دەیگوت: پێویستە عەرەبانچییهكان بتوانن شێرەكان بەخێراییهکی زۆر لێبخوین و ناگاشیان لەوەبێت كەئەو گیاندارە دڕندانە قەلەمبازنەدن و عەرەبانەكە وەرئەگەرێت، ئەگەر نەتوانن شێرەكان بەخێراییهکی زۆر غارپێبکەن، ئەوانا توانن پێشپرکیكە ببەنەو، هەرەها ئەو نازەلە دڕندەیه، لەكاتی راگردندا حەزەكەت بازبەدات، بۆیە پێویستە عەرەبانچییهكان پێگایان لێبگرن تا عەرەبانەكە وەرئەگەرێت.

بەتلیمۆسی برای کلیؤپاترا دەیگوت: بەستنهوهی شێر بەعەرەبانەیی پێشپرکیكۆ مندالانەیه لەچاو پێشپرکیكۆی بەستنهوهی ئەسپ بەعەرەبانەوه، چونكە ئەسپەكان عەرەبانەیی عادییان هەیە كەئەسپەكان پێكەوو بەهاوشانی یەكتری پادەكەن، لەكاتێكدا شێرەكان عادەتیان بەمەوه نەگرتوو.

عەرەبانەكان لەئێمە دورزكە و تێبوونەو، پاشان جارێكیتر دواي سووپێك لەئێمە نزیک كەوتنەو دووبارە نەپەیی شێرەكان بەسەر قەسەكانی خێزانی پاشایەتیدا زالبوو و نەتوانی گۆیم لەقەسەكانیانبێت، هیئلی راگردنی شێرەكان كەوتبوو لێواری مەیدانی سێرکەكە دەبووایە سێ جار بەدووری گۆرەپانەكەدا بسوورابایەتەو جاكۆتایی بەپێشپرکیكەدەهات و ئەو عەرەبانەیهی لەپێشەوهبووایە، یەكەم دەبوو.

سەرەتا بینەران بێدەنگبوون، دواتر لەكاتی سووپێ دووهمدا، وروژان و دەستیانكرد بەهات و هاوارو ژاوه ژاوه.

منیش بەشیوێهەك وروژام ئەگەر کلیؤپاترا و ئەندامانی خێزانی پاشای میسر نەبووایە، هاوارم دەكرد، ئیتر لەنەپەیی شێرەكان و هاواری بینەران كەس گۆیی لەقەسەیی كەس نەبوو.

من پێموایبێت هاواری دەیان و سەدان كەس لەناوسێرکەكەدا بوو بەهۆی ئەوهی زیاتر شێرەكان هاربن، وادەهاتنەبەرچاو كەگشتبوون و سات بۆسات دەیانەوێت قەلەمبازبەدن، عەرەبانچییهكانیش بەهەموو هیژو توانای خۆیانەوه هەولیان دەدا نەیهلن شێرەكان بەرزبێنەو.

بینەرەكان هەلسابوونە سەرپێو و هاواریان دەكرد و هاتو هاوارو خرۆشانی خەلكەكە کاریكردەسەر ئەندامانی خێزانی پاشا و ئەوانیش هەلسانە سەرپێو و هاوارو جوولەیی دەستی عەرەبانچییهكانیان پێخۆشبوو و هاندەدا.

یەكێك لەو عەرەبانانەیی كەپەنگی زەردبوو و عەرەبانچییهكەیی كەسێكی مەیلەو لاوازبوو، لەسووپێ دووهمدا كاتێك كەعەرەبانەكان لەبەردەم ئێمەدا دەپۆشێتن، كەوتە پێشەوهیان، من لەدوورەوه ئەو عەرەبانچییهك بێنی زانیم تەمەنی لەنۆژدە بۆ بیست سال زیاتر نەبوو، هەرچەندە من بۆیەكەمجار بوو كەبۆ پێشپرکیكۆی ئاوابم، بەلام دەمزانێ پێشكەوتنی عەرەبانەیی زەرد لەسووپێ دووهمدا بەوما نایەنییه ئەوئیتەر دواناكەوئیتەوه پێشپرکیكە دەباتەو، چونكە ئەگەری ئەو هەیه لەسووپێ دووهمدا پێشی بكەونەو، عەرەبانچی ناوبراو لاوێكی بالابەرزبوو، هەرچەندە پەیکەری وەك عەرەبانچییهكانیتر قەلەو نەدەهاتەبەرچاو، بەلام دیاربوو ماسوولكەیی بەهیژی ئەولاوه بەرچەستەو دیاربوو و هەرچارەیی كەئاوساری شێرەكانی پادەكێشا، بازووێكانی زیاتردەركەوتن. قەدو بالای ئەو عەرەبانچییه لەدوورەوه زۆر نازدارو جوان دیاربوو، كاتێك كەعەرەبانە زەردەكەیی لێدەخوپی، هەرەها زانیم ئەولاوهی عەرەبانە

زەردەكە لىدە خورپىت لەنەژادى مىسىرى نىيە، چۈنكى ئىمە مىسىرى ئەگەر جوانىشىين، خاۋەنى لەشولارو دەموچاۋى سېپى وناسكىن، لەبەژن وبالاي جواترېن ژن وپياۋى مىسىرىدا ئاكارىك دەردەكە وپت كەنىشانەى ھەندىك گىرژى ودىزىۋى پىۋەدىارە. بەژن وبالاي ئەوپياۋە گەنجە خاۋەنى قەدوبالاي يۇنانى ولەشپۋە بالاي سىرپانىش دەچۋو، دورر نەبوو كەئىكەلەيەك بېت لەھەردورر نەژادى يۇنانى وسىرپانى.

من تائەو پۇژە ئەوكوپە گەنجەم لەئەسكەندەرىيەدا نەبىنىبوو، زانىرېم لەسەرى نەبوو، بەلام ھەركە ئەوم بىنى لەخولى دوومەدا كەوتوۋەتەپىش عەرەبانەكانىتر، بى ئىرادەى خۇم بوۋەجىگاي سەرنجەم، لەوكاتەى ئەوخەرىكى لىخوپىنى عەرەبانەكەبوو، پىمخۇشبوو ئەو لەنزىكەۋە بىنەم وقسەى لەگەلدابكەم و دەستەم لەسەرسنگى بگىرېم وپەنجەم بخەمەسەر دورر لىۋەكانى ئەو وسەىرى دەموچاۋى بكەم.

من لەمەوبەر ئەوجۇرە ھەستەم نەكردبوو ئەو پىاۋانەى بەبەردەمەدا تىدەپەرىن، لەبەرچاۋى من لەگەل دارودىواردا جىاۋازىيان نەبوو، بەلام لەوپۇژەدا بۇيەكەمجار ئەوم زانى ئەوپياۋە ەك دىوارو درەخت سەىرناكەم، بەلكو ئەو بەپىاۋىك دەبىنەم كەشاپىستەى خۇشەۋىستى ولاۋاندنەۋەيە، سىنگ و دەست وپەلى ئەۋلاۋە جوانە، ەك ھەموو عەرەبانچىيەكانىتر رووتبوون، جگەلەو جىاۋازىيەى كەلەشى عەرەبانچىيەكانىتر كەمىك ئەسەمەرتەر دىاربوو، بەلام لەشى ئەوكوپە گەنجە لەسپىتېدا دەرەشاپەۋە. كاتىك ئەوكوپەم بىنى ھەستەم كرد ئارەزوو دەكەم لەئەو نىزىكەۋە دەستەم بخەمەسەر روومەت وسنگى وبەخۇم گوت گوايا ئەۋەى كەناۋى خۇشەۋىستىيە ئەۋەى؟

داى تىپەپىنى عەرەبانەى ئەۋگەنجە، عەرەبانەكانى تىرىش بەبەردەم خىزانى پاشاي مىسىردا تىپەپىن، لەناۋەندى ھاتوھاۋارى بىنەران ونەپەى شىرە نىرەكانىش كەھەندىكىان توۋكى ملىان گىرژىبوو، عەرەبانچىيەكان ھەلىانەدا نەھىلن شىرەكان تەكان وقەلەمبازبەدن، بەھۋى جەنجالى وبىرپەرتى بوو- يان لەبەرنەۋەى ئەو عەرەبانچىيە تواناي نەمابوو رىگا لەگىرژىبوونى پىرچى شىرەكانى بگىرت، يەكىك لەشىرەكان قەلەمبازىكى ھەلداۋ عەرەبانەكە ۋەرگەرا، چۈنكى ئەو عەرەبانەيە پەنگ سورىبوو لەنىۋان عەرەبانەكانىتردا باشتىردىاربوو، عەرەبانچىيەكەى پىاۋىكى بەھەيكەل وبەھىز دەھاتەبەرچاۋ وپازوۋىكى بەرزو ئەستورى ھەبوو، ھەركەعەرەبانەكەى ناوبراۋ ۋەرگەرا، ئەو شىرانەى كەبەقايش وقروشى قايم بەعەرەبانەكەۋە بەسترايوونەۋەۋە نەياندەتوانى خۇيان پىزگارىكەن، بەعەرەبانەكەۋە خشان وپەلامارى عەرەبانچىيەكەياندا. من لەوكاتەدا پىمابوو ئەۋپاسەۋانانەى كەلەچۋار دەورى گۇپەپانى سىركەكەدا جىگىرېبوون، ھىرش دەكەنەسەر شىرە توۋكەكان وبەشمشېرو تىرەكانىان دەيانكۆژن وناھىلن ئەۋعەرەبانچىيە شىرودېر بكەن، كەچى پاسەۋانەكان جوولەيان نەكردو بچوۋكترىن ھەلىانەدا، ئەو عەرەبانچىيە بەدبەختە پىزگارىكەن.

لەبەرچاۋى ئىمەۋ دەيان ھەزان تەماشاجى، كەلەخۇشياندا ھاتوھاۋارىيان دەكرد، شىرە نىرەكان عەرەبانچىيەكەيان لەچەند ساتىكدا كوشت، من بەشپۋەيەك لەكوژرانى ئەوپياۋە ترسام كەخۇم بىرچوۋەۋە يەكەۋ دەردوۋ بەكلىۋپاترام گوت: بۇچى پاسەۋانەكان نەچوون ئەوپياۋە لەچىنگ شىرەكان دەنپازىكەن؟

- خاتوونەكەم گوتى: شرمىون، ئەپاسەوانانەي كەلەدەرۇبەرى سىركەكەدا پراۋەستان، بۇ پارىزگار يىكردنى عەرەبانچىيەكان لەشىرەكان نىيە، بەلكو بۇ پارىزگار يىكردنى بىنەرانە، ئەو عەرەبانچىيەي كەلەم پىشپىركىيەدا بەشدارىدەكات، خۇي بۇمردن نامادەكردوۋە نايىت پارىزگار يى لىبىكرىت، بەلام بىنەرانى سىرك دەبىت پپارىزىن و نايىت رىگابدرىت شىرەكان ھەلمەتيان بەنەسەر، ئەو شىرانەي كەلەناو سىركەكەدا دەيانىنيت بەھاونرخى خۇيان ھەيو باوكم بۇپاراستنى ئەوشىرانە زۇرى خەرچكردوۋە، ئەگەر پاسەوانەكان ھىرش بگەنەسەريان و بىانكوژن، باوكم زىانى پىدەكات، بۇيە تەنھا كاتىك پاسەوانەكان ھىرش دەكەنەسەر شىرەكان كەشىرەكان ھەلمەت بەرنەسەر خەلكەكە، چونكە ئەگەر بىنەر بزانىت لەسىركەكەدا ئاسايش وگىانى پارىزراۋ نىيەو كەس بەرگرى لىناكات، نايەت بۇ سىرك وئەو داھاتەي باوكم لەم سىركەدا دەستى دەكەويت نامىنىت.

لەوكاتەدا كەشىرەكان خەرىكى كەلەپاچەكردنى عەرەبانچىيە سوورەكەبوون و بىنەران ھاتوھاۋارى شادىيان لىپەلدەستاۋ پاسەوانەكان بەبىبەزەبىيانە سەيرى كوشتنى عەرەبانچىيەكەيان دەكرد، عەرەبانەكانىتر بەردەوامبوون لەپراكردن وھىچ يەكىك لەمانە ئاۋرى لەۋەنەدايەۋە ئاخۇ عەرەبانە سوورەكە چىي بەسەردىت ؟

كاتىك عەرەبانە سوورەكە ۋەرگەراۋ شىرەكان پەلامارى عەرەبانچىيەكەياندا، ئاگام لىنەبو دەستىەك لەشىرەوان⁽³¹⁾ لەدەروازەي سىركەكە ھاتوونەناۋەۋە بەرەۋ ئەوشوئىنەي عەرەبانەكەي تىدا ۋەرگەراۋ دەچوون،

31- مەبەست لەۋكەسانەيە كەخزمەت وپىر دەكەن وپەرۋەردەيان دەكەن و ئەو كەسانە دەناسنەۋە (ۋ- كوردى)

بەلام ئەمان تائەۋكاتەي گەيشتنە ئەوشوئىنە، شىرەكان عەرەبانچىيەكەيان ھەلدېپبوو، دواتر شىرەوانەكان چواردەۋرى شىرەكانيان گرت بۇنەۋەي پەلامارى بىنەران نەدەن، چونكە ھەر ۋەك ئاشكرايە شىرە دېرندەكان كەبوئى خوينيان كرد، زياتر ھاردەبن وئەگەرى ھىرشبىردىيان زياتر دەبىت، كەشىرەوانەكان وچواردەۋرى شىرەكانيان گرت، شىرەكان ھىوردەبوونەۋە، من دەمزانى شىرى توۋپە بەناسانى ئارام نايىتەۋە، دواتر بۇم دەرکەوت شىرەوانەكان بۇئارامكردنەۋەي شىرە نىرەكان، چوار شىرى مېيان لەگەل خۇياندا ھىنابوو، لەۋكاتەي چوار شىرە نىرەكە چاۋيان بەچوار شىرە مېيەكان كەوت، بەشىۋەيەك ھىوربوونەۋە دەتگوت مەرن، پاشان شىرەوانەكان بەبى ترس شىرەكانيان لەعەرەبانەكە كردەۋە شىرە نىرەكانىش كەوتنەدۋاي مېيەكان وپۇيشتن.

لەقسەكانى كلىپۇپاتراۋ خوشكەكەي ئارسىنۆھەۋ ئەۋانئىرەۋە تىگەيشتم كەلەباغى ئازەلانى ئەسكەندەرىيەدا شىرەنىرەكان لەمىنەكان جىادەكەنەۋەۋە ناھىلن ئەمانە لەتەك يەكترىدا بژىن، تەنھا لەھەندىك ۋەرزى سالدانەبىت. بوونى شىرى مى باشتىن ھۆكارە بۇ ھىوركردنەۋەي نىرەكان، چونكە ھەر كەچاۋيان بەشىرە مېنەكان كەوت، يەكسەر دەكەۋنە جۇش وخرۇشى ئەۋان وتوۋپەبوونيان ھىوردەبىتەۋە.

لەو كاتەدا شىزە وانەكان، شىزە نىرەكانيان دەبىردە دەرەۋەى سىزكەكە، چەند كەس لەكرىكارانى سىزكەكە ھەندىك خۇلىيان ھىناۋ كرديانەسەر خويىنى خاۋەن عەرەبانە سوورەكە، تاكوپەنگ وبۇنى خويىن، شىزەكانىتر ھارنەكات، لاشەى عەرەبانچىيەكەشىيان لەگۆرەپانى سىزكەكە بىردە دەرەۋە.

بەدريزايى ئەوماۋىيە ھات وھاۋارى بىنەران ھەربەردەوامبوو، بەجۆزىك كەنەپەى شىزەكان نەدەبىستان، خولى سىيەمى پىشپرکىكە ھاتەۋە، بەلام تائەۋكاتەش عەرەبانچىيەكانىتر نەياندەتوانى خۇيان بگەيەننەۋە عەرەبانچىيە نازدارو لەشجوانەكە، ئەوكوپە بۇ لىخوپىنى عەرەبانەكەى خۇى شىۋازىكى تايبەتى ھەبوو، كەئەۋانىتر نەياندەتوانى لاسايى ئەوبكەنەۋە، پىمواۋبوو شىزەكانى عەرەبانەكەى ئەو، باشتەر لەشىزى عەرەبانەكانىتر گويپرايەلى دەكەن، عەرەبانچىيەكانىتر بۇئەۋەى بتوانن كۆتۈرۈلى شىزەكانيان بگەن، ناچاربوون ئاوسارەكانيان رابكىشەن وھاۋاربگەن، بەلام ئەوكوپە گەنجە بەرووكەش وادياربوو ھاۋاريان بەسەردا ناكات وبەردەۋامە لەراكردن وجارجارەش ئەۋدارە درىژەى كەلەدەستىدابوو ھىۋاش لەسەرشىزەكانى دەگىپرا، شىۋازى لىخوپىنى عەرەبانەى كوپە ناسك ولەشجوانەكە سەرنجى ھەموو ئەندامانى پاشاي راكىشابوو.

- كلىۋپاترا گوتى: ئەگەر پىشھاتىكى چاۋەروان نەكراۋ نەيەتەپىش ئەۋگەنجە دەبىتە يەكەمى پىشپرکىكە.

- بەتلىمۇس، براى كلىۋپاترا، ستايشى لىۋەشاۋەى عەرەبانچىيە زەردەكەى دەكرىدو گوتى: سەيركەن چۆن قىت لەسەر عەرەبانەكەى خۇى پاۋەستاۋە بەپاش وپىش ئەملاۋادا ناچەمىتەۋە، لەكاتىكدا عەرەبانچىيەكانىتر بەھۋى تەكاندانى شىزەكان جارىك بۇپىشەۋەو جارىكىش بەپىشتدا دەچەمنەۋە، ئەگەر ئاوسارى شىزەكانيان لەدەستدانەبوۋايە لەعەرەبانەكەيان دەكەۋتەخوارى!

- ھەرۋەھا بەتلىمۇس كەبە تامەزىۋە سەيرى پىشپرکىكەى دەكرىد، گوتى: ئەۋگەنجە ئەۋەندە لەشولارى جوانە، دەبوۋايە پەيكەرى ئەو ۋەك پەيكەرى ئەپۇلۇن دروستبكرايە، تانەۋەكانى ئايىندە بىيازانيبا لەم رۆزگارەشماندا لاۋى بەژن وبالا جوان ھەبوون.

من لەستايشەكەى پاشا ئەۋەندە دلخۇش وخرۇشبووم، ئەگەر منيان بەوشىۋەيە ستايشېكردايە، ئەۋا ھىندە دلخۇشەدەبووم ۋەھر وشەيەك كەلەدەمى ئەۋانەۋە سەبارەت بەۋگەنجە دەھاتەدەرى، لەدلى مندا جىنگاى دەگرت، بىنەران كەپىياناۋابوو ئەو كوپە لەشولارجوانە يەكەم دەبىت، ھەلسانە سەرىن وبەھاۋارەكانيان ئەۋەيان نىشاندەدا كەحەزىيان دەكرىد ئەۋسەرەكەۋتوو بىت وھاۋاريان دەكرىد، كال... كال ، ئەۋكاتە بۇم ئاشكرابوو ئەوكوپە ناۋى كالە.

- ئارسىنۆھەى خوشكى كلىۋپاترا گوتى: ناۋى ئەۋ عەرەبانچىيە كالە، ھەر لەبەرئەۋەشە خەلكەكە ناۋى دووبارە دەكەنەۋە دەيلىنەۋە.

نازانم ئەۋخەلكە چۆن ناۋى ئەوكوپەيان دەۋانى وناۋيان دەبىرد، بەلام ئەۋناۋە لەبەرگويى من، ناۋىكى زۇرخۇش وجوان بو،

من چەندجارىك لەبەرخۆمەۋە وشەى كالم دووبارەكرىدەۋە. پىشېينىكردى ئەندامانى خىزانى پاشا سەبارەت بەكال، راست دەرچوو وعەرەبانەى ئەۋ لەپىشەۋەى عەرەبانەكانىتر بەبەردەم لۆزى خىزانى پاشادا تىپەرى وكال بو بەيەكەمى پىشپرکىكى ئەۋرۆزە.

كاتىك غەربانەكە بە بەردەم لۇژى خىزانى پاشادا تىپەرى، ئەندامانى خىزانى پاشا دەستيان بەرزكردەو ھاۋارى ستايشكردىيان بۇكرد، منىش ھەردوك دەستم بەرەوكال بەرزكردەو، ھەرچەندە دەمزانى ئەو من نابىنىت، چونكە لەپشت ئەندامانى خىزانى پاشاۋە راۋەستابوم، من ئەوم دەبىنى، بەلام كال منى ئەدەبىنى.

دوای ئەۋەى ئەو غەربانەيەى كال بەبەردەمماندا تىپەرى، لەكاتىكدا پىشپرکىكەش كۇتايى ھاتبو، بەلام بەردەوامبو لەسوورنەۋە، چونكە نەكال ونەغەربانچىيەكانىتر، نەياندەتوانى يەكسەر غەربانەكانىيان رابگرن، بۇيە درىژەيان بەسوورنەۋەكەيان دەدا، تابتوانن خۇيان بگەيەننە دەروازەى سىركەكە.

دواتر زانيم تائەوكاتەى دەتوانىت شىرەكان لەوروزان ھىمن بىنەۋەو كۇتۇلېكرىن وپاگرىدرىن، ۋەك چۇن سەرەتا ھاتنەناۋ سىركەكەو ھىۋاش دەپۇيشتن ونەوروزابوون، بەلام كاتىك شىرەكان توورەبوون، غەربانچىيەكە ناتوانىت ناۋسارى ئەوانە توند رابكىشىت، ھەتاراپانېگرىت، چونكە شىرەكان روو ۋەردەگىرپنەۋەو پەلامارى غەربانچىيەكە دەدەن ۋەدىكوژن.

رېگاي ۋەستاندى شىرە نىرەكان كەبەغەربانەكانەۋە بەستراپوونەۋە، ئەۋەيە شىرە مېينەكانىيان پىشانىدەن، ھەربۇيە غەربانەكان ھەلدەسوورېن، تابگەنە ئەۋدەرۋازەيەى كەلەۋىدا كۇمەلىك شىرەۋان بەچەند شىرېكى مېينەۋە ۋەستاۋن، ھەتا پىشانى شىرە نىرەكانى بدەن.

ۋاړىدەكەۋىت لەخولى يەكەمى شىرە نىرەكان مېينەكان نەبىنن، بۇيە خولىكىترىش دەخۇنەۋەو غەربانچىيەكانىش دەبىت لەگەلىاندا خولبۇنەۋەو تاشىرە نىرەكان مېينەكان دەبىنن ۋەسەرنجيان بەرەۋلايان كىشەدەبىت ۋەچنەلايان، ئەۋكاتە ھىۋرەبەنەۋەو غەربانەكە دەچىتە دەروازەكەۋە دەپۇن.

كال پىش كۇتايىھاتنى پىشپرکىكە لەسوورې يەكەمدا نەيتوانى لەسىركەكە بىتەدەرى ۋەجارىكىتر بەبەردەم لۇجى خىزانى پاشادا تىپەرىيەۋە ۋەك پىشۋو ھاۋارىيان بۇدەكردو شادمانى خۇيان دەردەبېرى، من دەمزانى تەنھا سەركەوتنى كال نەبوۋتەھۇى شادى خەلكەكە، بەلكو جوانى لەش ۋالارىشى كارگەرى كردوۋتەسەر بىنەران.

ئەگەر يەكىك لە غەربانچىيە دىۋەكان پىشپرکىكەى بىردايەتەۋە، خەلكى بەو شىۋەيە شادمانىيان دەرنەدەبېرى، بەلام كە بىننىان سەركەۋتوۋەكە لاۋىكى جوانى بەژن وبالا رېكە، ھاۋارىيان دەكردو بەسەركەوتنى ئەۋلاۋە دلشادبوون، كاتىك غەربانەكەى كال لەسىركەكە چوۋدەرەۋە، زۇر حەزم دەكرد لەسىركەكە بچمەدەرەۋە ۋەخۇم بگەيەنمە ئەۋگەنجە سەركەۋتوۋەو پىنى بلىم: ئەمپۇ ھەموۋكەس بەسەركەوتنى تۇ دلخۇشن، بەلام كەسىان بەقەد من بەسەركەۋتتە دلشادىن ۋەحەزەكەم دەستم بچمەسەر سىنگ وليۋەكانت ۋەبوشىۋەيەى دايك مندالى خۇى دەلاۋىنىتەۋە، بتلاۋىنمەۋە.

پىمخۇشبوو بچم پىنى بلىم: كال، نايان دايكت زىندوۋە؟ نايان بەدىدارى كورېكى جوان ۋانازدارى ۋەك تۇ، دلشاد دەبىت ۋەتلاۋىنىتەۋە؟

پىمخۇشبوو بچم پىنى بلىم: تۇ لەكۇئ نىشتەجىت، ئەۋشۋىنەى تىپىدەۋىت شايستەى جوانى ۋانازدارى تۇيە- يان ۋەك غەربانچىيەكانىتر لەكوخىكى بچوۋك كەلەخشتى قور دروستكراۋە دەخەۋىت؟

حەزمەدەکرد لىي بېرسىم: خواردىنى تۆ چىيە؟ چونكە پىموابوو، ئەوگەنجەي ئەوئەندە جوانبىت، دەبىت گولى نىلۆفەر كاھوو⁽³²⁾ بخوات، نەك گەنم ولۆبىياو گۆشتى گيانداران، بەلام لەبەرئەوئەي كەنيزەكى كىليۆياترابووم، لەترسى ئەو نەمدەتوانى لەدەورى ئەوان ولەكۆشكى پاشايەتى دورىكەومەوئەو خۆم بگەيەنمە كال.

32- كاھوى كىوى: لەكۇندا بەگىيائى پىرۆز ناسرابوو، لەمىسرداوا لەسەردەمى پاشايەتى يۆنانيدا (پاشايەتى بەتالىسە) مىسرىيەكان، وەك باوكو باپىرانىان، كاھوى كىوييان بەگىيائەكى پىرۆز دەزانى (و- فارسى)

پاش ئەوئەي دوايىن عەرەبانە لەگۆرەپانى سىركەكە چووئەدەرەوئەو خەلكەكە بىدەنگىبون ومنىش ميوئەو شىرىنىم بۆخىزانى پاشا دەگىزا، ھەتا تامى دەمىيان بگۆين. لەھەموو لايەكەوئە بىنەران دەستيانكرد بەكردنەوئەي ئەوپىراسكانەي كەلەگەل خۆياندا ھىنابوويان دەستيان بەنانخواردن كرد، چونكە دەيانزانى پاش كۆتايىھاتنى پىشپىركى پاكردنى عەرەبانەي شىرەكان، ماوئەيەكى دەويت تانمايشىكىتەر دەستپىدەكاتەوئەو پىويستە خەلك لەوھەلە وەرگىرن وئانبخۆن.

زۆر لەفروشىارانى خۆراك، چاوەروانى ئەوكاتەيان دەكردو خواردنەكانيان كەبرىتیبوو لەبابۆلئەنان ولۆبىيائى كولاو وھىلكەي كولاو، دەيانگىزاو ھاورى كىريانان دەكرد.

خواردىنى سەرەكى زۆرىنەي خەلكى ئەسكەندەرىيەو شوئىنەكانىترى مىسر، برىتیبوو لەنان ولۆبىيائى پاقلەو شەراب وگەنم. لۆبىيائى پاقلە لەمىسردا بەشىئەوئەيەكى زۆر دەچىندراو ھەموو دەيانتوانى بەوخواردنە سىيان تىرىكەن.

دواي ئەوئەي خەلكەكە نانىانخواردو فروشىارەكان لەناوخەلكەكە چوونەدەرەوئەو، نامىشى شەرى كەرەدەنەكان دەستپىكرد، كەرەدەن لەشىر دىندەترەو من لەباغى ئاژەلانى ئەسكەندەرىيەدا بىستوومە گىانلەبەرى دىندەتر لەكەرەدەن بوونى نىيە. چەند قەفەسىكىيان ھىئا كەتايەيان⁽³³⁾ لەژىردابوو،

33- تايە: مەبەست لەچەرخى تەختەيە، كەئەوكاتە تەختەدارى خىيان دروستدەكردو ناوئەكەيان كوندەكردو ھۆرەيان تىدەبىرى وئەخولايەوئەو لەسەرى دەروىشتن(وئەركىزى كوردى)

ھەر قەفەسىكىش كەرەدەنىكى تىدابوون، ئەو قەفەسانەي كەرەدەنەكانى تىدابوو، گا رايەدەكىشان وچاوى گاكانىشان بەستبووئەو، بۆئەوئەي كەرەدەنەكان نەبىنن وئەبىننى ئەو دىندەيە نەتۆقن، ھەريەك لەوكەرەدەنەنانە دووشاخيان لەسەر لووتيان ھەبوو، كاتىك دەرگاى يەكەم قەفەسىانكردەوئەو، كەرەدەنەكەي ناوى لەقەفەسەكە ھاتەدەرەوئەو دەسىكرد بەپاكردن و ھەندىك بەناو گۆرەپانى

سىركە كەدا گەپرا، لەوكاتەدا كەركە دەنىكى تىران لەقەفەسە كەيدا بەرداۋ ئەۋىش پاش كەمىك پاكردن، ھەلۋىستە يەكى كىردو بەرەو پۈۋى كەركە دەنە كەيتەر چۈۋ، ئەۋ دوۋ گىياندارە بەخىرايى بەرەو پۈۋى يەكتەر پايان كىردو بەشىۋە يەك خۇيان بەيەكتىرادا، كەمن پىمۋابو ھەردوۋىكىان مردن، يەكىك لەكەركە دەنەكان لەژىر كارىگەرى ئەۋ پىكدادانە كەۋتە سەرزەۋى، ھەروەك بەردىك ۋابو كەمندالەك بىھاۋىت، بەلام پاش ساتىك ھەلسايەۋە پەلامارى كەركە دەنەكەي تىردا.

خزمەتچىيانى باغى ئاژەلان دوۋ كەركە دەنى تىران بەرداۋ لەفەيدانى سىركە كەدا ئەم دوۋانەش دەستيان كىرد بەشەر، ھەلمەت ۋەپەلاماردانى كەركە دەنەكان لەھى شىرەكان ترسناكتىرەو، ھەرچەندە من شۈينى خۇم كەلەگەل خىزانى پاشادا بووم، بەئەمىن ۋەبىتس دەزانى، بەلام ھەردە ترسام ۋەبىرم لەۋەدە كىردەۋە ھەركاتىك ھىرش بىكەنەسەر بىنەران، ھەموۋيان دەكوژن.

ھەريەكىك لەكەركە دەنەكان لەكاتى ھەلمەت بىردىياندا ھەۋلىان دەدا بەشىۋە يەك پەلامارى بەرامبەرەكەيان بىدەن، دوۋ شاخەكەيان لەورگى رۈبەكەن، پىستى كەركە دەن زۇر ئەستورەۋە شاخى ئەمانە پىستى يەكتىرى بەزەحمەت كۈندەكەن، بەلام بەبەرەۋەرد لەگەل پىستى شۈيەكانى تىرى لەشيان پىستى ۋرگىيان كەمىك تەنكتەر، كەركە دەنەكان نىش ئەۋە دەزانن ۋەھۋلى ئەۋەيان دەدا شاخەكانىيان لەورگى يەكتىرى ھەلچەقەينن ۋەھلىدېن، بەلام ئەمانە ھەۋلەكانىيان بىھۋەدە بوۋ ۋەھموۋ جارىك بەۋ لەش زەبەلاھەيان بەريەك دەكەۋت، كاتىك لەشى كەركە دەنەكان بەۋتۈندى ۋەبەھىزىيەۋە بەيەكتىرياندا دەدا، دەنگىكى لىۋەدەھات ۋەئەۋدەنگە لەناۋ سىركە كەدا دەنگى دەدايەۋە، شەپرى كەركە دەنەكان ماۋەيەكى خاياندو ھىچ كام لەمانە نەيانتۋانى بەسەر ئەۋىترياندا زالبىت، سىركەكە پىرپو لەخەلك، ھەموۋيان چاۋەپۋانى كۇتايىھاتنى ئەۋنەمايشە بوۋن، چۈنكە چىژى خۇى لەدەستدابوۋ ۋەبىتام ببوۋ، منىش پىمۋابو ئەگەر پىنشەتايىكى چاۋەپۋان نىكراۋ پۈۋنەدات، چەند سەعاتىك ھەر بەۋشىۋە يە نمايشى كەركە دەنەكان بەردەۋام دەبىت.

جوۋلانەۋەي ئەۋگىياندارە ماندوۋ ۋەتۈۋرەنە، لىكەھەلسۈۋان ۋەنەپەي تىرىشە ئاساى ئەۋانە لەگەل يەكتىرادا، شىۋە يەك لەبىزارى دروست كىردو ۋەدەۋرە بىنەران لەدرىژىۋونەۋەي نمايشەكە ۋەبىئامانجى مەملانىكە، بىتاقەت بوۋن ۋەھاۋارىيان كىرد، كۇتايى بەشەپرى كەركە دەنەكان بەھىنرىت.

– كىلىپۇپاترا لەۋنارسىنۋەھى خوشكى پىرسى: تۇ دەزانىت چۈنچۈنى كۇتايى بەشەپرى كەركە دەنەكان دەھىنرىت؟

– خوشكەكەي ۋەلامى دايەۋە گۈتى: من ئەمە يەكەمجارمە شەپرى كەركە دەنەكان دەبىنم، لەبەرئەۋە نازانم چۈن كۇتايى بەشەپرى ئەۋگىيانلە بەرانە دەھىنرىت، پاش قەسەكەي ئارسىنۋەھ، كۇمەلىك لەكرىكارانى باغى ئاژەلان كەدواتر زانمى ژمارەيان دوۋسەد كەس بوۋ، بەمەشخەلى گەۋرەي داگىرساۋە ھاتنەناۋ گۆرەپانى سىركەكەۋ بەرەۋپۈۋى كەركە دەنەكان چۈن، ئەۋدوۋكەلەي كەلەمەشخەلەكان بەرزەدە بوۋەۋە، بەشىكى لەبۇشايى سىركەكە مەيلەۋتارىك كىرد، بەلام چۈن باي شەمال ھەلىكىردو دوۋكەلەكەي پەرتدە كىردەۋە.

خیزانی پاشا باسیان لەو دەوڵەتدا، کەرکەدەن لە دووکەل دەترسیت، بەلام لەکاتی پوژدا پرشنگی ناگره کە بە پینی پنیووست نابینریت، بۆیه لە ناگری مەشخەلەکاندا شتیکیان دەسووتاند تا کو دووکەلەکە ی زۆربیت، بۆئەوهی کەرکەدەنەکان بزانی ناگر بەرهو پوویان دیت.

مەشخەل بە دەستەکان بەرهو پووی کەرکەدەنەکان پویشتن، کاتیگ ئەو گیانداره گەورانه ناگره کە یان بینی، ترسان و شەرەکە یان راگرت و خەریکی هەلاتن بوون، بەلام مەشخەل بە دەستەکان بە شێوێهە ک دەوریان دابوون، بۆهەر لایەک پایانکردبا بەرهو پووی ناگر دەبوونەوهو تەنها یەک رینگایان لە بەر دەمدا کراو بوو، ئەو رینگایەش دەچوو و ناو قەفەسە گەرەکانەوهو هەر کەرکەدەنیکیش کە دەچوو و ناو قەفەسیکەوه، یەکسەر دەرگای قەفەسە کە یان دادەخست و گایە کە یان دەنگ دەدا بۆئەوهی کەرکەدەنە کە لە گۆرە پانە کە ببەنە دەر وه.

پاش کۆتاییهاتنی شەری کەرکەدەنەکان، دوایین نمایشی سیرکە کە دەستی پێ کرد، کە ئەویش بە پرین پویشتنی ئازەلانی باغی ئازەلان بوو، جوانی بە پرین پویشتنی گیانلە بەرانی باغی ئازەلانی ئەسکەندەرییە ی ئەم پوژەم زۆر لاپەسە نەبوو، باغی ئازەلانی ئەسکەندەرییە کە گەر ترین باغی ئازەلانی جیهانە، ئەو نەدە گیانلە بەری هەیه، ئەگەر هەموو ئازەلەکانی ئەو باغە بەینن بۆ ناو سیرکە کە ئەو اجیگایان ناییتەوه، هەر وهما لە بەر ئەوهی هەندیک لە گیانلە بەرانی باغی ئازەلانی ئەسکەندەرییە دیندەن، ناتوانریت ئەوانە پامبکرین، تابه شێوێه ی پزیزەندی بپوون.

باغی ئازەلانی ئەسکەندەرییە ئەو نەدە گەر هیه، تەنانەت بۆ دا بینکردنی پنیووستییه کانی ناوی ئەو باغە، یەک جۆگە یان لە پروباری نیلەوه پاکیشاوه، بە شێوێهە یەک پاش تپە پوونی ئەو جۆگە یە بە ناو باغی ئازەلاند، جۆگە کە دەچیتە وه سەر پروباری نیل، ئەگەر ئەو ناو هە یان لە نیلەوه بۆ باغی ئازەلان رانە کیشایە، ئەوا هەندیک لە گیانلە بەرانی گەر هیه وەک فیل و ئەسپی ناوی لە گەرماندا دەمر دن، چونکە ئەو ئازەلانە زیاتر لە ئازەلەکانیتری وەک شێرو مەیموون و... هتد، پنیووستییا ن بە ناوه.

لەکاتی پویشتنی ئازەلەکان پۆلپۆل، سەر هتا فیلەکان هاتن و هەموویان عاجی ئەستوریان هەبوو. کلیۆپاترا گوتی: بەگشتی تەمە ی فیل نزیکی چل سألە، فیلەکان چوار چوار بە پرین دە پویشتن و هیواش هیواش هەنگاویان دەنا، بەهۆی هیواش هەنگاوانیان بە شێوێهە یەک پزیزە کە یان رینکوپینکبوو، کەواتە زانی دەستە یەک سەربازن و بە بەر دەم پاشای میسردا تیدە پەرن. سەد فیلێ گەر هیه عاجدار لەو نمایشەدا بە شدار بوون، دوا ئەوهی فیلەکان تپە پوین، پزیزێ زەر افەکان دەر کەوت، کاتیگ زەر افەکان هاتنە ناو گۆرە پانی سیرکە کە وه، دەنگی قاقای بینەران بەرز بووه وه، چونکە ملی زەر افە ئەو نەدە درێژە کە مرۆڤ بە ناچار ی پیکە نینی دیت. زەر افە سەریکی بچوکی هیه، بەلام لەکاتی پویشتندا سەرە بچووکە کە ی بە لای راست و چەپدا دەسوورینیت و جولا ئەوهی سەری بە شێوێهە یەک پیکە نیناوییه، کە مرۆڤ ناتوانیت خۆی بۆ را بگرییت، زەر افەکانیش وەک فیلەکان چوار چوار بە پرین دە پویشتن، بەلام هەر چوار چوار بەهۆی نیری کە وه بە یە کتری وه بە سترابوونە وه بۆئەوهی زۆر لە یە کتری دور نە کە و نە وه.

پزیزێ زەر افەکان وەک پزیزێ فیلەکان رینکوپینکبوون، زەر افەکان بینەوهی ساتیک لە سەربادان بە ملاو بەولادا بوەستن، دە پویشتن و سەرنجی بینەرانیان رادە کیشا و قاقا و تریقانه وهی خەلکە کە یان زیاد دە کرد، ژماره ی ئەو زەر افانەش کە بە شدار ییان لەو نمایشەدا کردبوو، وەک فیلەکان سەد دانە بوون.

دوای تىپەپوونى زەپرافەكان سەرهى رىزى بىزنى كىۋىيەكان هات، بىزنى كىۋىيەكانيان واپامكردبوو كەچوارچوار بەنيەك رىزى بېرۇن وھەر رىزەشيان لەدەستى خىزمەتچىيەكى باغى ئاژەلاندابوو، ئەمانىش سەد بىزى بوون، كەبەشداريان كىردو بەبەردەم دەمماندا تىپەپىن وچوونە دەروازەى، چوونەدەرەوھى گۆرەپانى سىركەكە، دوای ئەوھە نىمايشى سىركى ئەوورۇژە كۆتايىھات و تىكرا خەلكەكە ھەستان وىلاوھىيان لىكردو بۆمالەكانى خۇيان گەرانەوھ، بۆئەوھى خەلكەكە زووتر بىچنەدەرەوھ، ھەموو دەرگاكانى سىركەكەيان كىردبۆوھو خىستبويانە سەرىشت.

ھەموو بەيانىيەك پاش ئەوھى كىلىۋاتارا لەخەو ھەلدەستا، من عەترم بەگيانىدا دەكرد، كاتىك وىستىبىتى نانبخوات، زوو لەبەردەمىدا دامدەنا، ھىچ كاتىك خواست وئارەزوويەك نەدەھاتەناو دلەمەوھ، كەوا ھەستىكەم لىيى بىبەشم و دەستىم نايگاتى و بىمەوئى لەكىلىۋاتارا دورىكەومەوھ، بەلام لەوورۇژەدا ھەستەدەكرد ناتوانم نارام بىگرم و بەھەر شىۋەيەكبىت دەبىت بېرۇم و كالت لەنزىكەوھ بىيىم.

ئەوھەسانەى كەبۇ نىمايشى سىركەكە ھاتبوون، بۆئەوھى بتوانم بگەنەوھ عەرەبانەو ئەسپ و كەژاۋەكانى خۇيان لەدەرەوھ، بەرەو ئەوئى دەپۇيشتىن، وەك گوتم لەوشوئىنەى كەناگادارى چوارپىكانيان دەكرد، خەلكەكە ئەشرافەكە سواردەبوون و دەپۇيشتىن، بەلام كەژاۋەى ئەندامانى خىزانى پاشايان ھىنايەناو سىركەكەوھو سواربوون و منىش دوای ئەوان سوارى كەژاۋەكە بووم و بەرىكەوتىن.

من ئەوھەلەم قۇزتەوھ كەلەماوھى كۆتايىھاتنى سىركەكەو ھىنانى كەژاۋەى خىزانى پاشادابوو، لەبەرىۋەبەرى سىركەكەم پرسى: شوئىنى نىشتەجىبوونى كالت لەكوئىيە؟

– بەرىۋەبەركە گوتى: شىرميون تۇ بۇچى شوئىنى نىشتەجىبوونى كالم لىدەپرسىت؟

– منىش پىمگوت: ئەى بەرىۋەبەر تۇ پىۋىستە كەمىك ھۇشت ھەبىت، كاتىك من شوئىنى كالت لىدەپرسىم، ئەو زانىارى وەرگرتنە بۇخۇم نىيە.

– بەرىۋەبەرى سىركەكە گوتى: شىرميون تۇ راست دەكەيت، ھىوادارم لەوبەدواداچوونەى ئىمە بېورىت، كالت لەشەقامى ئەرستۇ لەمىوانخانەى (سور) نىشتەجىبە، ئەرستۇ، يەكىكە لەفەيلەسوفەكانى يۇنان ومامۇستاي ئەسكەندەرىبووھ، كاتىك ئەسكەندەر شارى ئەسكەندەرىبەى دورىستكرد، ھەموو شەقامەكانى بەناوى داناو فەيلەسوفەكان وناودارانى يۇنانىيەوھنا،

(سور) ىش يەكىكە لەشارەكانى سورىاو ھەندىك لەئوتىلەكانى ئەسكەندەرىبە ناوى شارەكانى سورىايان لىنراوھ.

وەك لەمەوبەر گوتم، سىركى ئەسكەندەرىبە كەوتوۋتە خوارووى ئەسكەندەرىبەو بەردەم بىناى سىركەكە نىزىكەى پىنچ سەد ھەنگاو بەتالە، كەشوئىنى ئەسپ و عەرەبانەو كەژاۋەى بىنەرانەو لەوئىدا نۆكەران ئاوسارى ئەسپەكان بەدەستەوھ دەگرن و چاوپروانى ئەوھدەكەن نىمايشى سىركەكە تەواۋبىت وخواوھەكانى ئەمانە بىنەوھلاى ئەسپ و عەرەبانەو كەژاۋەكانيان. ئەوھەسانەى كەنۆكەرىشيان نىيە، دەتوانم ئەسپ و عەرەبانەكانيان بەوكەسانە بسپىرن كەلەپۇژاننى نىمايشكردندا دىن بەپارە چاودىرى ئەسپ و عەرەبانەكان دەكەن، تا نىمايشى سىركەكە تەواۋدەبىت.

دوای ئەوەی لەسێرکەکه چووینەدەرەوه، رۆژ کەمێکی بەبەرەوه مابوو، خاتوونەکەم حەزیدەکرد بچیت سەردانی باغی ئازەلان بکات، بەلام ئارسینۆهەیی خوشکی کلیۆپاتراو بەتلیمۆسی برای گوتیان: ماندووین وئەمڕۆ ئازەلمان زۆر بینووه، باشتر وایە بگەرینەوه کۆشکی پاشایەتی وپشوو بەدین. منیش حەزم لێنەبوو بچین بۆباغی ئازەلان، جگەلەوی ئەو رۆژ ئازەلمان زۆر بینیبوو، دلم بۆ بینینی کال لێدەداو پیمخۆشبوو بەشیۆهەیک بیّت بتوانم زووتر لەکۆشکی پاشایەتی بیمەدەرەوهو خۆم بگەینەمە کال ولەنزیکەوه ببینم.

من نەمدەتوانی پینش گەیشتنەوه مان بەکۆشکی پاشایەتی لەخاتوونەکەم جیابمەوه، چونکە هەرگیز لەودووڕ نەکەوتبوومەوه، ئەگەر گوتبام حەزەکەم بپرۆم، ئەوا سەری دەسورما، تەنانەت بەدگومانیشی پەیدادەکرد، تائەو رۆژە تەنانەت بۆجاریکیش داوای مۆلەتەم لەخاتوونەکەم نەکردبوو، جگەلەکاتی خەو-یان تەواوبوونی کارەکانی ئەو نەبیّت، دەنا تەواوی کاتەکانی خۆم لەگەڵ ئەودابوو ولێی نزیك بووم، هەرگیز حەزم نەدەکرد لەخاتوونەکەم دووربکەومەوه، هەرکاتیک کلیۆپاترا ماندوو دەبوو، من لەشیم دەشیلاو پێی دەگوتم: شرمیون. دەستی هیچ کام لەکەنیزەکەکانیتر بەقەد دەستەکانی تۆ نەرم ونیان نین.

دوای ئەوەی گەیشتنەوه کۆشکی پاشایەتی، کلیۆپاترا لەوانیتر جیابۆوهو چوووه شوینەکەیی خۆی، منیش لەگەڵ ئەودا پۆیشتم.

کلیۆپاترا گوتی: شرمیون ئەمشەو کارم بەتۆنییە، ئەگەر ماندرویت بپۆبخەوه، من لەبری ئەوەی بخەوم، لەکۆشکی پاشایەتی هاتمەدەرەوهو بریازمدا خۆم بگەینەتمە شەقامی ئەرستۆ لەئوتیلی (سور)⁽³⁴⁾ دا.

³⁴- ئوتیل سور: نێمە بۆیە لێرەدا وشەیی ئوتیل لەبری میوانخانە دادەنێن، نەک لەگەڵ میوانخانەیی دیووخان و.. هتد، جیانەکریتەوه، چونکە ئەمەیی دواییان خەو وخوازانی تێدا موقت وخوراییە، بەلام ئوتیل بەپێچەوانەوه(و- کوردی)

لەمىوانخانەنى سوور

زۇرچار پىكەدەكەۋىت شەۋانە لەكۆشكى پاشايەتى بىمەدەرەۋە، بەلام ھىيچ كاتىك بەتەنھايى نەدەچوومە ناۋشار- يان لەخزمەت كىلىۋاتاردا بووم- يان چەند كەنىزەكىك و نۆكەرئىك پىكەۋە دەچووين بۆگەپان، بەلام ئەۋشەۋە بەتەنھايى لەكۆشكى پاشايەتى ھاتمەدەرەۋە، چۈنكە نەشمەدەزانى شەقامى ئەرستۇ كەتوۋەتە كۆيۈە، لەپىرەۋانم دەپرسى تابزانم لەكۆيدايە، ھەندىك لەۋكەسانەنى دۋاى ئەۋەى رىگايى شەقامى ئەرستۇيان نىشاندەدام، پىشنىيارى ئەۋەياندەكرد لەگەندابىن تابمگەيەننە ئەۋشۈينە، بەلام من لەۋپياۋانە دەترسام وپىمەدەگۈتن پىۋىستىم بەھاۋەلى ئەۋان نىيە، چۈنكە شەقامەكانى ئەسكەندەرىيە بەشەۋ پروناسن، لەتارىكى نەدەترسام وبەخىرايى ھەنگاوم ھەلدەھىنايەۋە، ئەۋەندە پۋىشتىم تاھەستمكرد پىيەكانم ماندروبوون، بۇپشودان لەلىۋارى شەقامىكدا دانىشتىم، يەككە لەپۇلىسەكانى شەۋ لەتەك مەۋە دەپەرىيەۋەۋە منى بىنى وليپىرسىم: لىرە چى دەكەيت كچەكە؟

گۈتم: دەمەۋىت بچم بۇشەقامى ئەرستۇ، چۈنكە ماندرو بووم، لىرە دانىشتىم تاكەمىك پشوبدەم.

گۈتى: لەشەقامى ئەرستۇ چ كارىكت ھەيە؟

گۈتم: گەشتىارىك لەئوتىلى ئەۋشەقامەدا نىشتەجىبوۋەۋە خزمى مەۋ دەمەۋىت بچم بىبىنم.

ئەۋ پياۋە، گۈتى: ئەگەر ھەلسى وبكەۋىتەپرى دۋاى دووسەد ھەنگاۋىتر دەگەيتە شەقامى ئەرستۇ، ئايا

ئەۋ چرايە دەبىنىت كەكەۋتوۋەتە ناۋەپراستى شەقامەكە؟

گۈتم: بەلى.

گۈتى: ئەۋچرايە لەناۋەپراستى چۋار پىيەكەدايە كەشەقامى ئەرستۇ لەۋيۈە تىدەپەرىت، ئەم قسەيەى

ئەۋ ھىزى بەبەر منداهىنايەۋەۋە ھەلسام وبەخىرايى ھەنگاوم نان، تاگەيشتە ئەۋ چۋار پىيانە، چۈنكە

نەشمەدەزانى ئوتىل سوور كەتوۋەتە كۆيى ئەۋشەقامە، دووبارە لەخەلكم دەپرسىيەۋە، بەردەۋام بووم

لەپۋىشتن تاگەيشتە ئوتىلەكە، ئوتىل سوور، دەرگايەكى بچۈكى ھەبو، كاتىك كەمن چۋەناۋەۋە،

پىرەۋەكەى كەمىك تارىكبو، ئەۋپياۋى كەھەر زوزانىم مىسرى نىيەۋ بىانىيە، لىپىرسىم: كچەكە چ

كارىكت ھەيە؟

گۈتم: ھاتووم ئەۋپياۋە بىبىنم كەلەم ئوتىلەدا نىشتەجىيە.

لىنى پرسىم: ئەۋپياۋە كىيە؟

پىم گۈت: ناۋى كالىھ،

كاتىك بۆم دەرکەۋت ئەۋپياۋە خاۋەنى ئوتىلەكەيە.

لىنى پرسىم: ئىستا تۆ دەتەۋىت ئەۋ بىبىنيت؟

گۈتم: بەلى، چۈنكە پىگاكەم زۆر دوورەۋە كاتىكىتر ناتوانم بىمەۋە بۆ ئىرە.

خاۋەنى ئوتىلەكە گۈتى: ئىستا كال خەۋتوۋە، ئەگەر پۋىت وبەيانى بىيىتەۋە، دەتوانىت بىبىنيت.

پىم گۈت: ئىستا ھىچ لەشەۋ تىپەرەنبوۋەۋە كاتى خەۋتن نىيە.

خاۋەنى ئوتىلەكە گوتى: راستە ئىستا كەسانى ئاسايى ناخەون، بەلام ئەوپپاۋەى لەسىركدا مەملانى لەگەل شىرەكاندا دەكات، بەشىۋەيەك ماندوۋدەبىت پىۋىستەدەكات زۆرىش بخەۋىت.

گوتم: لەوانەيە نەخەوتبىت وبتوانم ببىينم.

خاۋەن ئوتىلەكە گوتى: ئەوخەوتوۋە، سەبارەت بەمە دىنىام.

گوتم: ئەو يەككە لەكەسوكارەكانم، ئەگەر بزائىت من ھاتوۋمەتە ئىرە بۇ ببىينى، لەخەۋ ھەلدەستىت.

خاۋەن ئوتىلەكە بەپىكەننەۋە گوتى: بەلى چۈنكە خەوتوۋە، ناتوانىت بزائىت كەتۇ ھاتوۋىت بۇ ئىرە، تابىبىينىت.

پىم گوت: ناتوانىت خەبەرى بەكەيتەۋە؟

خاۋەنى ئوتىلەكە گوتى: من بۇم نىيە ئەوكارە بەكم، چۈنكە ناۋىرم.

پىمگوت: تۇ ژوررەكەيم پىشانىدە، من خۇم كال بەخەبەر دەكەمەۋە.

بەپىۋەبەرى ئوتىلەكە گوتى: زۇرباشە من پارىم، چۈكە تۇ خرمى كالىت، بچۇ بۇ ژوررەكەى، بەلام دۋاى ئەۋەى ئەۋت بەخەبەرھىنايەۋە توۋرەبوۋ، ئەۋا تۇ بەرپرسيارىت.

لەدلى خۇمدا گوتم، پاش ئەۋەى كالم بەخەبەرھىنايەۋە ئەۋم ببىنى، توۋرەشېبىت كەخەۋتەۋە ئەۋ توۋرەبىيەى بىردەچىتەۋە.

بەپىۋەبەرى ئوتىلەكە گوتى: ۋەرە لەگەلم.

مىنىش لەگەل بەپىۋەبەرى ئوتىلەكە كەۋتمەپىۋ ئەۋپپاۋە بەپلىكانەيەكدا بىردىمىيە سەرەۋەۋ لەۋىۋە بەپىۋەپىكى درىژدا تىپەپىن ۋەكۇتايى پىۋەۋەكەدا ژوررىكى پىنىشاندام وگوتى: ئەۋە ژوررەكەى كالم.

لەۋكاتەدا بەپىۋەبەرى ئوتىلەكە گەپايەۋەۋ مىنى بەتەنھا جىھىشت، تائەۋ شەۋە پوۋىنەدابوۋ من بچمەناۋ ژوررى پىۋاۋىكەۋە، لەكردنەۋەى دەرگاگە دەترسام، سەرئەنجام غىرەتم دايەبەرخۇم ۋەھىۋاشى دەرگاى ژوررەكەم كىردەۋەۋ دۋاى چوۋنەژوررەۋە، بەھىۋاشى دەرگاگەم پىۋەدايەۋە.

يەك چىراى خەفەكراۋ، لەسەرمىزىكى تەنىشت جىگاگەدابوۋ، پوۋناكى چىراكە ئەۋەندە كەمبوۋ كەمن سەرەتا لەژوررەكەدا ھىچم نەدەبىنى، دۋاى ئەۋەى چاۋم لەگەل تارىكىيەكەدا راھات ۋەبەرچاۋم پوۋناكىۋە، ببىنم كەسىك لەسەر تەختىكى خەۋ پالئەۋتوۋە، لەسەر نوۋكى پى بەھىۋاشى لىى نىكبوۋمەۋە، ھەتادەموچاۋى ببىنم، بەلام لەبەرئەۋەى ژوررەكە تارىكبوۋ، نەمدەتۋانى بەباشى دەموچاۋى ببىنم، يەك خىۋى سامناك لەبالاى ئەۋپپاۋەى خەۋتوۋە، دەھاتە پىشچاۋم، زانىم بۇئەۋەى پوۋى كال ببىنم، پىۋىستە پوۋناكى چىراكە زىادبەكم، تالەبەر پوۋناكى چىراكەدا دەموچاۋى عەرەبانچىيە يەكەمەكەى سىرك دەرىكەۋىت.

دەمى كال نىۋەكراۋەبوۋ، بەشىۋەيەك ددانە سىپىەكانى دىاربوۋن، لەپۇژدا لەبەرئەۋەى من ئەۋم لەدوررەۋە ببىبوۋ، نەمدەتۋانى پەى بەناكارەكانى ئەۋگەنچە بەرم، بەلام لەكاتى خەۋتندا تۋانىم بەباشى كال ببىنم، عەرەبانچىيەكە لەۋپۇژەدا پىشپىكىيەكەى بىردبوۋەۋ، لەۋەجۋاتر دەھاتەبەرچاۋ كەمن وىنام دەكرد، ئەۋ دوۋ برۋى كەۋانەى جۋان ۋتەۋىلىكى بەرزى ھەبوۋ، چۈنكە چاۋەكانى لىكنرابوۋن نەمدەتۋانى رەنگى چاۋەكانى ببىنم، بەلام بزئانگە درىژەكانى ئەۋەيان نىشانىدەدا

كەچاۋەكانى كال، ۋەك ھەموو ئەندامەكانىتېرى جوان بى، بەھەمان شىۋە كەپۇژ بىنىبووم، دەموچاۋى ئەوپياۋە سىپى بوو ۋەئەھەي دەردەخست مىسرى نىيە، چونكە رەنگى دانىشتوانى مىسرى كەگەنمەنگىكى مەيلە ۋەسەرن.

پووخسارى سىپى ۋ رېكى ئەندامەكانى لەشى جوانى لىۋەكانى ئەۋگەنجە، ئەھەي پىشانىدەدا كەلەنەژادى يۇنانىيە، بەلام كەۋانەيى دوو برۇ جوانەكانى ئەو، ئەۋەيان دەگەياند كەلەنەژادى سىرئانى - يان ئىرانىيە، موۋە پەشەكانى كالىش تائىدىيان لەسەر ئەو ئەگەرە ئەكردەۋە.

كاتىك لەنزىكەۋە جوانى ئەۋلاۋەم بىنى، زۇر دلتەنگبووم، چونكە خۇم لەبەرامبەر ئەۋدا بەبچووك دەزانى، من مىسرىم ھەرچەندە دزىۋىش نىم، بەلام جوانى من جوانى مىسرىيە، ھەموو دەزانن مىسرى ھەرچەندە جوان نىن لەپروى چۇنىتىيەۋە ناگەينە جوانى يۇنانى ۋ سىرئانى ۋ ئىرانىيەكان. من لەدلى خۇمدا بەرامبەر بەۋگەنجە ھەستەم بەخۇشەۋىستى ۋ ھۇگىرى زىادەدەكرد، بەلام پىشېبىنى ئەۋەم دەكرد كەئەو من بىنىت، ئەۋا مەيلى بەلاى مندا نايىت ۋ خۇشيناۋىم، ئەمەش ئەۋە دەگەيەنەيت كەمن ناشىرىنم، بەشىۋەيەك لەم بىركردنەۋەيە دلتەنگبووم، كەۋتمەگىرىان، من بەھىۋاشى دەگىرام، لەگەل ئەۋەشدا دەنگى گىرئانى من كالى لەخەۋ بەخەبەركردەۋە چاۋىكردەۋەۋە منى بىنى.

- كال لەبىنىنى من لەژورەكەيدا، سەرى سوپماۋ پرسى: تۇ كىيت. لىرە چىدەكەيت؟
كاتىك كال ئەم قسەيەيكرد لەسەرجىگاى ئەجۋولايەۋەۋە تاسەرىشى لەسەر سەرىنەكەي بەرنەكردەۋە. ئەۋ گەنجە جوانە ئەم چەند ۋ شەيەي بەزمانى مىسرى گوت، بەلام من بەشىۋەي ناخاۋتنەكەي زانىم بىانىيەۋە بىدەنگ بووم، چونكە ئەمدەزانى بلىم بۇچى ھاتوومەتە ژورەكەي.
- كال دووبارە پرسىيەۋە تۇ كىيت، لىرە چىدەكەيت ۋ بۇھاتوۋىتە ئەم ژورەۋە بۇدەگىت؟
گوت: بۇ ئەۋەدەگىرم، چونكە تۇ زۇرجوانى ۋ ئەمپۇ كەتۇم لەسېركەكەدا دىي، ۋ ئىناى ئەۋەم نەدەكرد كەئەۋا جوانىت.

- كال نەيتۋانى تىيگات، من دەلىم چى ۋ گوتى: من لەشىۋازى قسەكردى تۇ سەرم سوپماۋە.
- لىم پرسى: بۇچى قسەكردى من بوۋەتەجىگاى سەرسوپمانى تۇ؟
- كال گوتى: لەبەرئەھەي بەشىۋەيەك قسەدەكەيت، ناشكرايەكە لەجۇرى ئەۋ ژانەنەيت لەشۋىنى رابواردنى گشتىدان.

- پىم گوت: تۇ پىتۋايە من لەۋجۇرە ژانەم كەلەشۋىنى رابواردنى گشتىدان؟
- كال گوتى: كاتىك تۇم بىنى، ۋ امزانى لەئەۋانى، چونكە ئەگەر ۋەك ئەۋان نەبىت، لەكاتى شەۋدا ناچىتەژورى پىاۋىكى نەناسراۋ.

- پىم گوت: تۇ بەھەلەداچوۋى، من لەۋجۇرە ژانەنەم.
- كال گوتى: بەلى من بەھەلەداچووم، چونكە تۇ لەۋژانە باشتىر گىفتوگۇ دەكەيت، بەشىۋەي دەربىرن ۋ قسەكانتدا ديارەكە خۇنىدەۋارىت ھەيە، چونكە ھىچ مىسرىەك ئەگەر خۇنىدەۋارى نەبىت، ناتۋانىت بەۋشىۋەيە قسەبكات.

- گوتى: بەلى خويندەوارىم ھەيە دەتوانم بنووسم وبخوئىنمەۋە، بەلام ئەمجارەيان نۆبەى منە كەلەتۇ پىرسىم، چونكە سەرەم لەوقسەيەى تۇ سوپماۋە كەتۇ چۇن زانئىت من خويندەوارىم ھەيە؟ بۇتۇيش خويندەوارىت ھەيە؟

- پىم گوت: كال، نايأ تۇ راستدەكەيت؟

- ئەو گەنجە جوانە گوتى: بۇچى درۇدەكەم؟

- پىم گوت: تاكوئىستا كەنەمبىستورە ەەرەبانچى پىشپىركى، خويندەوارى ھەيىت، چونكە ئەوپياۋەى خويندەوارى ھەيىت، ەەرەبانە لىناخوپىت، بەلكو لەژمىرىارى دادەمەزىت، ئەگەر نەشىتوانى ئەوالەكارە پىشەيەكەنى ترى دەولەدا كارەكات، -يان ئەۋەتا دەيىتە مىراو وئارى پووبارى نىل بەسەر جوتياراندا دابەشەكات.

- كال، گوتى: بەلى: لەمىسردا ئاۋايە، ئەوكەسانەى خويندەوارىيان ھەيە، نابنە ەەرەبانچى ەەرەبانەى پىشپىركى لىناخوپن، بەلام لەھەندىك ولاتىتر بەوشىۋەيە نىيەو ھەندىك لەەرەبانچىيەكان خويندەوارىيان ھەيە.

- لىم پرسى: تۇ دەتوانىت بەزمانى مىسرى بنووسىت وبخوئىنەتەۋە؟

- گوتى: بەلى، دەتوانم بەزمانى مىسرى بشنووسم وبشخوئىنمەۋە.

- پىم گوت: كال، دەزانى ئەوقسەيەى تۇ چەند منى شادمانكرد؟

- كال گوتى: بۇچى بەقسەكەى من شادمان بوويت؟

- گوتم: ئەمپۇ كاتىك جوانى بەژن وبالآى نازدارى تۇم لەسىركەكەدا بىنى، ھەستىمكرد شتىك بەرەوتۇم رادەكىشىت، بەشىۋەيەك لەمەوبەر ئەوشىۋە ئارەزۋوم لەخۇمدا ھەست پىنەكردبوو، كەبەلاى پىاۋىكدا سوژم ھەيىت، بەلام ئەمپۇ دۋاى ئەۋەى تۇ سەرەكەوتو بوويت، گەيشتمە ئەوقەناعەتەى دەيىت خۇم بگەيەنمە تۇ ولەنزىكەۋە تۇ بىنم، بەلام شتىك ھەيە منى ھەندىك دلساردكردەۋە، ئەۋىش ئەۋەبوو تۇ بەوجوانى ودىگىرىيەۋە ەەرەبانچى پىشپىركىيىت لەمىسردا، كەسىكى خويندەوار خەرىكى كارى لەو شىۋەيە نابىت، پىمابوو تۇش ۋەموو لىخوپى ەەرەبانەكانى پىشپىركىكە، كەسانىكى نەخويندەوارو بىناگان.

- كال گوتى: كچەكە ەك ئەۋەۋايە تۇخاتوو شازادەبىت، وائىمە بەچاۋى سوۋكەۋە سەيردەكەيت.

- پىم گوت: من شازادە خانم نىم، بەلام لەگەل شازادە خانمدا گەورەبووم ۋەەر لەبەرئەۋەشە ھەلسۋكەوت وزەۋقى من لەھى شازادە خانمان دەچىت. من پىمابوو كەتۇ لەنزىكەۋە بىنم، لەوانەيە بىئومىدبىم ۋەۋوم بۇدەرىكەۋىت كەژىرى تۇ بەئەندازەى جوانىيەكەت نەبىت.

- كال گوتى: من لەتۇم پرسى بۇچى گىرايىت، بەلام تۇ ۋەلامىكى دروستت نەدامەۋە؟

- گوتم: كاتىك ھاتمەناۋ ئەم ژوررە تۇخەوتبويت، بۇئەۋەى كەتۇ باشتر بىنم، پرونكى چراكەم زىادكردو تۇم لەنزىكەۋە بىنى وزانىم ژورجوانىت ۋەمەش منى دلئەنگكرد، چونكە پىشپىنى ئەۋم دەكرد دۋاى ئەۋەى منت بىنى، لىم بىزاردەبىت و چارەت ناۋىم.

- كال گوتى: من لەبىنىنى تۇ بىزار نەبووم، چونكە خويندەوارىت ھەيە، جگەلەوھى زۇر لەژنە دزىوھكان خاوەن دەنگىكى گەرم و دلگرن و دەنگى تۆش ئەو واقىيەى تىدايە.

- من دووبارە دەستم بەگرىان كردەوھ،

- كال پرسىي: بۇ دەگرىت؟

- گوتم: من جوان و ناسكوۆلەنيم، بەلام پىموانەبوو كەدزىوم، تۇ بەمن دەلئيت دزىويت.

- كال كەتا ئەوكاتەش پاكشابوو، ھەستاو لەسەر جىگاگەى دانىشت و بەپىكە نىنەوھ گوتى: كچكە من

نەمدە وىست بەتۇ بلىم دزىويت، بەلكو مەبەستم ئەوھبوو بلىم، زۇرجار پەروەردگار دزىوى ژنىك بەدەنگىكى سازو دلگىر ھاوتادەكات و بەمەش ناشىرىنىيەكەى دەشارىتەوھ. باشە تۇ ناوى من دەزانىت،

بەلام من تائىستاش ناوى تۇنازانم، پىم بلى ناوت چىيە؟

گوتم: ناوم شرمىونە.

- كال گوتى: شرمىون، يەككە لەناوھ دىرىنەكانى مىسرو لەم پۇژانەدا كەمتر ئەوناوانە بەرگووى دەكەون، خەلك زياتر ناوى يۇنانى و پۇمى لەمنداڵەكانيان دەنئىن.

- گوتم: داىك و باوكى من لەوكە سانەبوون كەباوھ پريان بەناوھ كوۆنەكانى مىسرى بووھو ئەوناوھيان لەمن ناوھ.

- كال گوتى: باشە شرمىون، ئىنجا بلى بۇچى ھاوويت بۇ ئىرەو چىت لەمن دەويت؟

- گوتم: من ھىچم لەتۇناوئىت، تەنھا حەزم دەكرد تۇلە نزىكەوھ ببىنم و پەنجەكانم لەلىوھكانى تۇ بخشىنم.

- كال گوتى: دەزانم لەولائى ئىوھدا ئەگەر كەسىك كەسىكىترى خۇشبوئىت، ئەواپەنجەكانى بەلىوھكانىدا دەھىئىت، باشە وەرە پەنجەكانت بخسەر لىوھكانم.

- من بەوھى كەزۇر حەزىشمەدەكرد پەنجەكانم بخەمسەر لىوى كال، لەھەمان كاتىشدا زۇرىش دەترسام لىنى نزىك بكەومەوھ.

- كال گوتى: شرمىون دەترسىت كەلەمن نزىكىتەوھ؟

- گوتم: بەلى كال، من لەنزىكەوھ لەتۇ ترسم ھەيەو لەھەمان كاتىشدا دەزانم دەبىت لەتۇ نزىكبىمەوھ،

دواتر بەھەنگاوى كورتكورت لەوتەختەوھ نزىكبوومەوھ كەكالى لەسەربوو و پەنجەكانم راستكردنەوھو

لەسەر لىوى كالم دانان، ھەركە پەنجەكانم بەرلىوى كەوت، گيانم گەرم داھات، جۇرە لەزەتئىك

بەگيانمداھەت، كەپىشىنەى نەبوو، چەندجارىك پەنجەكانم بەھىواشى لەلىوھكانى كال خشانو

پىمگوت، دەزانىت لىوھكانى تۇ چەند نەرم و نىان؟

- كال گوتى: نەخىر من ئاگام لەوھنىيە.

- گوتم: كال، تۇ لەنەزادى مىسرى نىت، چونكە جوانىيەكەى تۇ لەوئىنەى جوانى مىسرى ناچىت، نایا

دەزانىت خواكان چەند جوان تۇيان دروستكردوھو؟

- كال گوتى: ئاگام لەم مەسەلەيەش نىيە.

- لىم پرسى: تۇ نازانىت كەقۇزىت؟

- كال گوتى: تائەمرو ئەوھم نەزانىوھ.

- گوتم نایا تابەئەمرو كەسىك بەتۇى نەگوتوھو پرووى قۇزى و نازدارىيەوھ لەھەموو گەنجان جوانترىت؟

- كال ۋە لامى دايەۋە گوتى: نەخىر.
- گوتم: ئەمە شتىكى سەيرە.
- كال گوتى: بۇچى؟
- پىم گوت: لەۋانە يە دزىۋى باش نەكەۋىتە بەرچاۋ، بەلام ناتوانىت جوانى بشارد رىتە ۋە نەكەۋىتە بەرچاۋى كەسانىت، خەلك كەپپاۋ- يان ژنىكى جوان دەبىنىت، پىنى دەلىت خاۋەنى ئاكارى جوانى ۋە ۋە لەمە ئاگادار دەكەتە ۋە.

- كال گوتى: ئەۋەى تۇ باسىدەكەيت، بەلاى مەۋە تازە يە.
ئاشكرابوۋ كە كال راستدەكات، لەۋەگە يىشتم ئەۋگەنجە ئەۋەندە سادە يە ناتوانىت درۇبكات، تائەۋشەۋە كەس بەئەۋى نەگوتبوۋ لەرۋى ئاكارى جوانى دەموچاۋ ۋە لەشولارەۋە لەخەلكانىتەر ۋە ئاۋازى پىزاگە ياندنى ئەمەى بەرگوتى نەكەۋتبوۋ، گولەكانى باغى پاشايەتى مىسرىش ئاۋان، چونكە كەس بەئەۋان ئالين جوانن، لەقەشەنگى خۇيان بىناگان.

- لىم پرسى: كال تۇ لەكوئ بوويت، چىت دەكرد، تائىستا كەس بەتۇى نەگوتوۋە قوزىت؟
- ئەۋ كورە گەنجە ۋە لامى دامەۋە گوتى: لەچەند ۋە لاتىك بووم ۋە خەرىكى خويندىنى ۋە رزىش بووم.
- گوتم: كال، پىمخۇشە لىت بېرسم ۋە بزاتم باۋكت كىيەۋ لەكوئىيە، ئايا دايكت ماۋە- يان نا؟
تۇ لەكوئ لەدايكبوويت ۋە چۇن ھاتىت بۇئىرەۋ بەشدارى پىشېركىتى ەمرەبانەت كرى؟
- كال گوتى: بۇ ھەزەدەكەيت ئەم شتانه بزانىت؟
- گوتم: چونكە بەدىنتن دلشادبووم، مرۇۋ كاتىك بەدىدارى كەسىك دلخۇشەدەبىت، ھەزەدەكات بزانىت ئەۋكەسە لەكوئ لەدايكبوۋە دايك ۋە باۋكى كىن؟
- كال گوتى: مەن لەبىزانس³⁵ لەدايكبووم.

- گوتم: رەنگ ۋە پوخسارو پىستت، گەۋامى ئەۋەدەدەن تۇ يۇنانىت، ھەرەھا بىزانسىش يەكىكە لەشارەكانى يۇنانى، بەلام لەگەل ئەۋەشدا پىمۋايە تۇ يۇنانى بىخەۋشنىت، چونكە موۋى سەرۋوچاۋ ۋە بزاتنگەكانت رەشن ۋە يۇنانىيەكان موۋيان بەۋشئوۋە نىيەۋ موۋيان خورمايىيە، ھەرەھا شىۋەى برۇكانت كەكەۋانەيىيە لەبرۇى ھاولاتىانى يۇنانى ناچىت، بەلكو زىاتر لەبرۇى خۇرەلاتىيەكان³⁶ ئەگەر تۇ لەشارى بىزانس لەدايكبوويت، ئەى بۇ برۇكانت ئاۋايە؟

35- بىزانس: شارىكبوۋە لەسەر رۇخى بۇسفۇر، كەئەمرۇ پىنى دەگوتىت، ئەستەمبول، ۋاتا بەشى ئەۋروپاى توركىا.

(ۋە- فارسى)

36- خۇرەلاتىيەكان: مەبەست لەخۇرەلاتى ناۋەراستى ئەمرۇ ۋە ناسىيائى ناۋەراستە. (ۋ- كوردى)

- كال گوتى: لەبەرئەۋەى باۋكم ئىرانى بوۋە.

- لىمپرسى: مەبەستت ئۈەيە باوكت لەئىرانەۋە كۆچىكردوۋە بۇبىزانس؟
- كال لەۋەلامدا گوتى: بەلى، باوكم لەئىرانەۋە چوۋە بۇ سورىاو ماۋەيەك لەۋولاتەدا ژىاۋە لەۋى داىكم كەخەلكى ئەۋى بوۋە، شوۋى پىكردوۋە بوون بەھاوسەر، دواتر باوكم زانىۋىەتى لەبىزانسدا دەتوانىت باشتىر بژىت، رىگای ئەۋ شارەى گرتوۋەتەبەرۋە من لەۋى لەداىكبووم.
- پىمگوت: كال، تۆ خوشك وىرات ھەيە- يان نا؟
- كال ماۋەيەك بىدەنگبوۋ، پاشان گوتى: نەخىر، من براوخوشكم نىيە.
- كەۋاتە داىك وىاوكت تەنھا يەك پۆلەيان ھەيە، ئەۋىش تۆيت؟
- دووبارە بەدوۋدلىيەۋە ئەمجارەيان گوتى: بەلى ئەۋان تەنھا يەك پۆلەيان ھەبوۋە، ئەۋىش منم.
- لەۋەۋە تىگەيشتم كەداىك وىاوكى نەماون، بەلام لەگەل ئەۋەشدا لىمپرسى: ئايا داىك وىاوكت مردوون؟
- كال گوتى: بەلى مردوون.
- گوتم: بەلاۋىتتدا ديارە كەبەگەنجى مردوون.
- كال گوتى: پىشېبىنىيەكەت راستە، چونكە داىك وىاوكم بەپىرى نەمردوون.
- لىم پرسى: ئەى بەچى مردوون؟
- كال ۋەلامى دايەۋە گوتى: باوكم بەنەخۇشى كۆلىرا لەبىزانسدا چاۋى لىكناۋە، كاتىك نەخۇشى كۆلىرا بلاۋبوۋەۋە، مالى ئىيە لەشار چوۋنەدەرەۋە بەرەۋە ناۋچەيەكى شاخاۋى پۇىشتوون ۋەۋە ناۋچەيە پەيوەندى لەگەل شاردانەبوۋە، لەۋىدا نىشتەجىبوۋىن وىستمان تاۋەكاتەى نەخۇشىيەكە تامىنىت بىمىنەۋە، ئەۋجا بۇبىزانس بگەرىنەۋە، ھەندىك لەخەلكى بىزانسىش بەھەمان شىۋە شارىان جىپىشت ۋەمالەكانىان چۆلكردو بەرەۋچىپاكانى خوارو پۇىشتن، چونكە وىان دەزانى نەخۇشى كۆلىرا لەدەرياۋەدىت وىبىزانسىش شارىكە كەۋتوۋەتە پۇخى دەريا، باوكم بۇماۋەى پىنج ھەفتە لەۋى لەگەل ئىمەدابوۋ، بەلام پۇژىكىان گوتى: پىۋىستە بۇ جىبەجىكردى ھەندىك كارى خۇى، بچىتەۋە بۇ بىزانس.
- داىكم رازىنەبوۋ وگوتى: چوون بۇ بىزانس ترسناكە.
- بەلام باوكم گوتى: من بىستومە نەخۇشىيەكە لەشاردا كەمبوۋەتەۋە، كاتىكىش نەخۇشى كۆلىرا بگەۋىتە كەمبوۋنەۋە، ئەمە بەلگەى ئەۋەيە كەۋتوۋەتە حالەتى نەمان ۋتامن دەگەمە بىزانس، ئەۋ نەخۇشىيە لەناۋدەچىت.
- باوكم كەۋتەرىۋ پۇىشت ۋئىتر ئىمە ئەۋمان نەدىيەۋە، پۇژىكىان بەئىمەيان گوت باوكم لەبىزانسدا بەنەخۇشى كۆلىرا مردوۋە تەمرى ئەۋىان ناشتوۋە.
- من نەمتوانى لەكاتى توۋشبوۋنى بەنەخۇشىيەكە باوكم بىنم، بەلام داۋى ئەۋەى ئەۋنەخۇشىيە نەماۋ ئىمە گەراينەۋە بىزانس، من گۆرەكەى ئەۋم بىنى، لەپۇرژگارەدا خەلك ئەۋەندە بەۋنەخۇشىيە مردبوون، گۆرەكەن نەدەناسرەنەۋە، ھەندىك لەۋكەسانەى كەگەرابوۋنەۋە شار، نەياندەتوانى گۆرى كەسوكارەكانىان بدۆزەنەۋە، ئەۋگۆرەى كەپىشانى من وداىكمياندا، گوايا ھى باوكمە، ئىمە دۇنىانەبوۋىن لەۋەى ئەۋەگۆرى ئەۋبىت.

دايىم گوتى: بۇئەھى دۇنيا بىم لەھى ئايا تەرمى باوكت لەوگۇرەدايە، ھەئىدەدەمەو ھەئەھى تەرمەكەى بىيىم، بەلام ئەوانە كەبەرپرسى كاروبارى گۇرستان بوون، رېنگايان پىنەداين، دايىم چوو بۇلاى سەرۇكى شارەوانى بىزانس وشكاتىكردو گوتى: دەمەويت گۇرپى مېردەكەم ھەئىدەمەو ھەئەھى دۇنيا بىم، ئايا ئەوتەرمەى لەوگۇرەدايە مېردەكەمە- يان نا؟

- سەرۇكى شارەوانى بەدايىكىمى گوت: ئەگەر گۇرپى كەسىك كەبەنەخۇشى كۇلېرا مەردبىت ھەئىدەيتەو، تەرمەكەى بەئىنئىتە دەرەو، دووبارە نەخۇشى كۇلېرا بلاودەبىتەو.

- دايىم گوتى: مەن تەرمى ئەو لەوگۇرەكەى دەرناھىنم وتەنھا سەرى كفنەكەى دەكەمەو ھەئەھى بىزانس ئەو- يان نا؟

- سەرۇكى شارەوانى گوتى: ئەگەر دەمى كفنى كەسىك كەبەنەخۇشى كۇلېرا مەردو ھەئەھى بەيتەو، دووبارە ئەونەخۇشىيە بلاودەبىتەو ئەگەر تۇ دەمى تابووت مېردەكەت بەيتەو، دەبىتە ھۆكارى مەردنى ھەزاران كەسىت، ئەوتەرمەى كەلەو گۇرەدايە- يان مېردى تۇيە- يان مېردى تۇنئىيە، ئەگەر مېردەكەت بىت، دۇنيا دەبىتەو، خۇكەم مېردەكەشت نەبىت، ئەو تۇ ناتوانىت گۇرپى ئەو بدۇزىتەو، چونكە ناتوانىت يەك بەيەك گۇرپى ئەوكەسانەى بەنەخۇشى تاعوون مەردوون ھەئىدەيتەو، تابزانىت كام لەوانە مېردەكەتە، دواى بىستنى ئەم قەسەيە دايىم بىدەنگى لىكردو چاوپۇشى لەم كارەكردو بەردىكى بىدەنگى خستەسەر مەزارەكە.

لېم پرسى: كال، كەى دايىكت مەرد؟

گوتى: دواى ئەھى لەچيا گەپاينەو ھە بىزانس، دايىم لەدووكانكەى باوكما دەستى بەكاركردنكرد.

- پرسىم: بۇچى باوكت دووكانى ھەبوو؟

- كال ۋەلامىكى پەوانى دامەو گوتى: باوكم لەدووكانكەيدا ئاورىشىمى دەفرۇشت.

- پىم گوت: مەن ئاوى ئاورىشىم بىستوو ھەئەھى ئەوئىش بىنيو.

- كال گوتى: لەبىزانسدا ئاورىشىم نىيە، بەلكو لەئىرانەو دەبىنن، ئىرانىش ئاورىشىم لەچىنەو دەھىنئىت، باوكم كەئىرانى بوو، ئاورىشىمى چىنى لەرېنگاي ئىرانەو دەھىنا بۇ بىزانس ۋەنرخىكى گران دەيفرۇشت.

دايىم كەلەبەردەستى باوكما شارەزايى لەبازرگانى ئاورىشىم پەيداكردبوو، لەرېنگاي كاروانچىيان ۋبازرگانانى ئىرانىيەو ئاورىشىمى دەھىناو دەيفرۇشت، بۇيە دواى مەرگى باوكىشم ژيانى ئىمە گۇرپانكارى بەسەردانەھات، بەلام جارىكىت ئەو بەلایە لەناو شاردا بلاوبوو ھەئەھى خەلكى تىرى كوشت، كەيەككە لەوانە دايىم بوو ۋمن بەتەنھايى مامەو.

- پىم گوت: كال، دواى ئەھى دايىكت مەرد، تۇ دووكانى ئاورىشىم فرۇشتنەكەت كەدەو؟

- كال گوتى: كاتىك دايىم مەرد، مەن بچووكبووم ۋنەمدەتوانى دووكانكە بەكەمەو ھەئەھى بەرم.

لەبىزانسدا رېسايەك ھەيە، ئەوئىش ئەوئە كاتىك مندالىك بىكەسوكار دەمىنئىتەو ھە دايىك ۋباوكى دەمەردن، شارەوانى بىزانس كەسىك دىارى دەكەن كەسەرپەرشتى ئەو مندالەبكات، ھەك سەرپەرشتىارى ئەومندالە دادەنئىت ۋبەرپرسىارىتى ئەو دەگرىتە ئەستۇ، تائەو مندالە گەرەدەبىت، بۇيە شارەوانى بۇئاگا دارىكردنى مەن، يەك سەرپەرشتىاران داننا.

- گوتىم: ئايا سەرىپە رىشتىيارەكەى تۆ ناچارى كرديت بخوينيت وپروانامەى زانستى وەرزش بەدەست بەينيت؟

- كال گوتى: سەرىپە رىشتىيارەكەى من كەسىكبوو خويندەوارى ھەبوو وړينمايى منى زۆر دەكرود ۋە ھەوى كەخۆى دەيزانى فيرى دەكردم ومن توانيم بيمە خاوەنى خويندەوارى وبەزۆر فيربكريم.

- گوتىم: كەواتە سەرىپە رىشتىيارەكەى تۆ بەزۆر فيرى خويندەوارى كرديت؟

- كال گوتى: بەلى، ھەموو كەسىك ۋە ھەوى كەدەيزانيت بەمنداكەى خۆى دەليت ۋە ھەوىش زانيارىيەكانى خۆى بەمندا.

- پرسىم: بۇ بەزۆر خويندن و فيركردن لەشارەكەى ئىوھدا باوھ؟

- كال گوتى: بەلى شرميون، لەشارەكەى ئىمەدا بەزۆر فيركردنى خويندەوارى بووھتە پيشەو ۋەوكەسانەى كەبتوانن لەپيشپرکيى بەزۆر فيركردن وخويندەواريدا سەرکەوتوبن، خەلات وبەلگەنامەى قانونى پيدەدریت.

- پىم گوتى: بەلام لەميسردا بەوشيوھىيە نىيە.

- كال گوتى: لەميسرىشدا بەوشيوھىيە، بەلام بەزۆر فيركردنى شارەكەى ئىمە لەگەل ئىوھدا جياوازە، لەئەسكەندەرييەدا بەزۆر فيرى ليخوپىنى ۋەوعەرەبانانەى كەشيري پيوھ بەستراونەتەوھ دەبن، بەلام لەبىيزانسدا ليخوپىنى عەرەبانە كارىكى گرىنگ وبەرەستە نىيە، چونكە لەويدا شير بەعەرەبانەوھ نابەستەوھ، سالى يەكجار بوماوھى دە پۆژ پيشپرکيى پاكردن ريكدەخرىت و تىرو⁽³⁷⁾ قورس، ھەندەدرين و زۆرانبازي دەكەن، ھەركەسىك لەوپيشپرکيىيەدا يەكەم بيت، خەلات وەرەگرىت، جگەلەوھى ۋەوكەسانەى لەوپيشپرکيى وەرەشيانەدا يەكەم دەبن، موچەيان بوئەبدرىتەوھ كيشەى بژيوى ژيانيان نىيە.

- گوتىم: كال، بىگومان باوك ودايكي تۆ كەلەبىزانسدا مردوون، قۆزبوون ۋەوجوانىيەى تۆش لەوانەوھ بوئۆ بەجىماوھ؟

- كال گوتى: لەوانەيە من لەباوك ودايكم بچم.

- گوتىم: ئىستا دەزانم كەدايك و باوكى تۆ كىبوون و بەچى مردوون، بەلام نازانم چى واىكردوھ تۆكە لەبىيزانسدا دەژىايت، بىيت بوئىسرو ۋەمرو لەم پيشپرکيىيەدا بەشدارى بەكەيت؟

- كال گوتى: دواى ۋەوى سەرىپە رىشتىيارەكەم مرد، من جارىكيت بەتەنھايى مامەوھ، بەلام ۋەمجارەيان كەسىكبوو دەمتوانى خۆم بەپيوھبىم وپئويستم بەچاودىرو سەرىپە رىشتىيار ۋەبوو.

ۋەو دەرياوون وبازرگانانەى كەدەھاتن بو بىزانس سەبارەت بەسامانى زۆرى ۋەم ولاتە باس وپروپاگەندەى زۆريان دەكرود دەيانگوت: لەميسردا زيروزيو بەشيوھىيەك زۆرە كەبىبەھايەو ۋەوى بىھويت بىيتە كەسىكى خاوەن سامانى بەتوانا، پئويستە پىنگاى ميسر بگرىتەبەر، ۋەمە جگەلەوھى كەسەبارەت بەئەسكەندەرييە شتى سەرنچراكيشيان باسدەكرود ۋەوان دەيانگوت، ئەسكەندەرييە شارىكە لەھەر شوئىكى ۋەوشارەدا بىت دەتوانيت بوڤرى ناوبكەيتەوھ ھەرچەد ناوت بوئت دەستت دەكەويت، چونكە لەھەموو مال وپۆرەوكانيدا بوڤرى ناو ھەيە.

- بۇ لەبىيزانسدا لوولەى ناو نىيە⁽³⁸⁾

- كال ۋە لامىدايە: نەخىر.

- لىم پرسى: ھاۋشارىيەكەي تۇ لەكۆي ئاۋيان دەستدەكەۋىت؟

- كال گوتى: لەرپىرەۋەكانى بىزانسدا ئاۋبە جۇگاكاندا دەروات ۋەەر كەسىك پىۋىستى بەئاۋىت دەچىتەسەر ئەۋ جۇگايانە.

- دواتر گوتى: ئەۋشئانەي كەمنى بەرەۋ ئەسكەندەرىيە راكىشا، ئەۋەبوۋ بىستىم رپىرەۋ ۋەشەقامەكانى مىسر لەكاتى شەۋدا ۋەك رۇژ پوۋناكە، چونكە لەھەموو رپىرەۋەكاندا لەسەرەتاي شەۋەۋە تابەرەبەيان چرادەسوۋتىن، فانۇسى دەريايى ئەسكەندەرىيەش ۋەك خۇر بەدرىزايى شەۋ دەسوۋتىت.

- ھەرۋەھا دەيانگوت: لەئەسكەندەرىيەدا زىراب ھەيە، مەن ھەزم دەكرد ئەۋشئانە كەبەلای مەۋە تازەبوۋن بىنىم.

- لىم پرسى: ئايا لەۋشئانەي كەلەم شارەدا ديوتن رازىيىت؟

- كال گوتى: ھەرچى لەمشارەدا ديومە، بوۋەتەجىگاي سەرنجى مەن ۋەپىۋانىيە لەدنيادا شارىك ھەبىت لەئەسكەندەرىيە جۋاتر.

- لىم پرسى: ھەزەكەم بزانم بۇچى تۇ لەمشارەدا بوۋىت بەلىخۇرى عەرەبانەي پىشپىركىنى سىزك؟

37- ديارە مەبەست لەئۇلۇمپىيە، (ۋ- كوردى)

38- مەبەست بەلوعەيە (ۋ- كوردى)

كال گوتى: رۋونكردەنەۋى ئەمە ئاسانە، مەن دۋاي ئەۋەي ھاتم بۆئەم شارە، زانيم دەبىت بژۇي ژيانم پەيداۋكەم ۋ بۇ داينكردنى بژۇيىش دەبىت كارىك پەيداۋكەم، لەم شارەدا كەس مەنى نەدەناسى، ھىچ كەس ئامادەنەبوۋ پارىزكارى لەمەن بكات، كاتىك مۇۋقە بەبى ھىچ سەرمەيەك دەچىتە شارىك، كەكەس ئايناسىت، ناچارە ئەۋجۆرە كارانەش بكات، كەھەزى لىنن، سەرەتا مەن چەند رۇژىك لەبارداگرى بەندەردا كارم دەكرد، چونكە ھىزۋ بازوم ھەلگەۋتۋوبو، خاۋەن كارەكە لەمەن رازىبوۋ، بەلام مەن ھەزم لەۋكارەنەبوۋ، رۇژىكيان لەكاتى كاركرندا پياۋىك بەمەنى گوت: باغى ئازەلان پىۋىستى بەچەند كرىكارىكە تاناگادارى ئازەلەكانى بكەن، ئەۋكەسانەش ھەلدەبژۇر كەشان ۋىازۋوبان باشبىت. ھەمان رۇژ چوم بۇباغى ئازەلان ۋخۇم ناساندو گوتم ئامادەم لىرەكارىكەم، كاركرن لەباغى ئاشەلانىشدا سەختىبو، بەلام بەرراۋرد لەگەل كارەكەي پىشۋومدا كەمىك ئاسانترو ئاپرۋمەندتربو، لەۋى بەبى ھىچ گىرقتىك منيان ۋەرگرت ۋئىتر شەۋ ۋرۇژم لەباغى ئازەلاندا بەسەردەبرد. ھەر لەيەكەم رۇژەۋە كەچوم بۇباغى ئازەلان، منيان كىردە چاۋدىرىكارى شىرەكان، بەزۋى لەنىۋان مەن ۋئەۋ شىرەنەي كەبەمەن سىپىردرابون، ھۆگرى پەيداۋبو، شىرەكان منيان دەناسىيەۋە، كاتىك دەيانىنىم رەفتارى ۋايندەكرد نىشانەي ئاشنايى لىدەردەكەۋت.

پاش ماۋەيەك بە منيان گوت: دەبىت خۇت بۇلىخۇرىنى عەرەبانەي ركاۋەرى ئامادەبكەيت، لەۋ رۇژە بەدۋاۋە ھەموو رۇژىك شىرەكانم دەھىنانەدەرەۋەي قەفەسەكانيان ۋبەعەرەبانەكەمەرە دەمبەستنەۋەۋ بەناۋباغە بەرراۋانەكەياندا لىمەدەخۇرىن تاراپىن، ديارە رۇژانى سەرەتا ئەۋكارە سەبارەت بەمەن

مەترسىداربۇ، بەلەم وردەوردە شىرەكان راھاتن كەبەغەرەبانەكە بىئەستەمەو و بېرۇن، پۇژىكىيان
گوتيان: تۆھزەدەكەيت لەو پىشېرېكىيەدا بەشدارى بەكەيت- يان نا؟

- گوتم: بەلى.

- گوتيان: دەبىت ئەو پۇژە تۆ بەشىرېتر بەشدارى پىشېرېكىكە بەكەيت.

- گوتم: بۇچى؟

- لەو لەمدا گوتيان: چونكە شىرەكانى تۆ راھاتون تۆ بىينن، لىخوپىنى ئەوانە لەلايەن تۆو كەلكى
ئىيە، بۇيە دەبىت شىرېتر لىبخوپىت، بۇئەوئە كىنەت لەبەرامبەردا پەيدا بەكەن. منىش پارزىبووم
وبەمنيان گوت، لەپۇژى پىشېرېكىكەدا دەبىت زۆر وريايىت، غەرەبانەكە وەرنەگەرېت، چونكە
كەغەرەبانەكە وەرگەرا، شىرەكان دەتخۇن.

- گوتم: من بۇمەرگ نامادەم ولەھىرشى شىرەكان ناترسم.

- لىم پرسى: كال، نايە پىشېبىنى ئەوت دەكرد كەلەو پىشېرېكىيەدا يەكەم دەبىت؟

- كال گوتى: نەخىر. ئەمەم پىشېبىنى نەدەكرد، ھەربۇيە بەسەر كەوتنى خۇم زۆر لىخۇش.

- لىم پرسى: كال، لەمشارەدا چى لەھەموو شتىك زىاتر سەرنجى تۆى رەكئشاوہ؟

- كال گوتى: ئەوئە لەھەموو شتىك زىاتر سەرنجى منى رەكئشاوہ، كلىۋپاتراى كچى پاشاى مىسرە.

- كاتىك گوتىم لەم قەسەيەبوو ھەستەمكرد دلم دەستىكرد بەترىەترپ، تاچەند چركەيەك قەسەم نەكردو

دواتر لىم پرسى، كلىۋپاترا، لەچ پوويكەوہ سەرنجى تۆى رەكئشاوہ؟

- كال گوتى: لەپوړوہوہ جواترېن ژنە لەئەسكەندەرييەدا بىنېبىتەم، جارىكتىر دلم دەستىكردەوہ بەترپە

تۆتكەو واملىھات ماوہيەك نوتقمگىراو قەسەم نەكرد، ئىنجا لەكالم پرسى، جگەلە كلىۋپاترا، لەم شارەدا

ژنىكتىرت نەبىنيوہ كەبىتەجىنگاى سەرنجت؟

- كال گوتى: نەخىر شرمىون.

- لىم پرسى: ئەگەر كلىۋپاترا لىرەبىت ھەزەدەكەيت چى لىبەكەيت؟

- كال گوتى: ھەزەدەكەم تەماشائى بەكەم.

- پرسىم: نايە كال تۆ لەبىينى من زىاتر چىژ وەردەگرېت- يان كلىۋپاترا؟

- كال چەند ساتىك لەمنى روانى دواتر گوتى: شرمىون من نامەوئە شتىكت پىبىلېم كەبىتە ماىە

دنگرانىت ونىگەرانت بەكات، بەلەم نايە تۆ كلىۋپاترات بىنيوہ؟

- گوتم: بەلى.

- گوتى: نايە ئەوت لەنزىكەوہ بىنيوہ_ يان دووربەدوور؟

- گوتم: ئەوم لەنزىكەوہ بىنيوہ، نايە تۆش ئەوت لەنزىكەوہ بىنيوہ؟

- كال گوتى: بەلى.

- گوتم: كەئە ئەوت لەنزىكەوہ بىنيوہ؟

- كال گوتى: پۇژىكىيان كلىۋپاترا لەگەل چەند كەسىكتىردا ھات بۇباغى ئازەلان و من ئەوم بىنى.

دنىابووم ئەو پۇژەى كلىۋپاترا چوہ بۇباغى ئازەلان، منى لەگەلدابووم، چونكە كچى پاشاى مىسر

بۇھەر شوئىنك بچووايە منى لەگەل خۇدادەبرد، بەلەم من لەپوړۇدا كالم لەباغى ئازەلاندا نەدىبوو،

چونكى ئەو لەويدا كەسىكى ديارنەبوو، ئەوئەى بووئەئەى ئەوئەى مەن كال بېيىم، ئەوئەى بوو لەسىركەكەدا بووبە كەسىكى ديار، ئەگەرنا بەرچاوم نەدەكەوت.

- كال پرسى: مەن سەبارەت بەكلىپۇپاترا لەتۇم پرسى، تۇش گوتت لەنزيكەوئە دېومە، ئايا ئەو باشترە- يان تۇ؟

- گوتم: تېروائىن سەبارەت بەباشى لەكەسىكەوئە بۇكەسىكىتر جيايە، ئەوشتەى كەلەبەرچاوى كەسىك باشە، لەوانەيە بەلای كەسىكى ترەوئە باشنەبېت.

- كال گوتى: مەن بەشىئەيەكى گشتى دەلئيم، ئايا تۇ خۇت بەباشتر دەزانىت- يان كلىپۇپاترا؟

- گوتم: كلىپۇپاترا ئىككى جوانە، ھەر ئىككى جوانىش بەئارايشتكردن جوانتردەبېت، يەككە لەوشتانەى كەئەن جواندەكات، پلەووپايەيە، تۇئەگەر كلىپۇپاترا نەناسىت وئزانىت ئەوكچى پاشاى مېسەر، بېيىنى ئەو زۇر كارناكاتەسەر تۇ، بەلام ھەر كەزانىت كلىپۇپاترا كچى پاشاى مېسەر، بېيىنى ئەو ئەو زۇر كارەكاتەسەرت، چونكە پلەووپايەى ئەو بەشىكە لەجوانى ئەن وجوانترى دەكات. كلىپۇپاترا ئىككە مووى رەشەو برۇى رەشەو چاوى ھەنگوئىيە، ھېچ ەبېيىكى ئىيە، جگەلەوئەى كەمىك لووتى گەرەيە، ھەرچەندە بچوكى دەم بەرئەيەكى زۇر لەگەرەيى لووت كەمدەكاتەوئە، بەلام لەگەل ئەمەشدا ئەو سەبارەت بەكلىپۇپاترا ئوقسانىيەو بۇيەش زۇر لەئەن كلىپۇپاترا بەئىككى جوان نازان.

- كال لى پرسىم: چۇن. ئايا تۇ ئەوئە بەجوان دەزانىت- يان نا؟

- گوتم: بەئى، مەن بەجوانى دەزانم.

- كال گوتى: راستىيەكەى بەئى، تۇ لەوجوانترى- يان ئەو؟

- گوتم: مەن لەسىماى خۇمدا ھېچ كەموكوپىيەك ئابىم.

- كال گوتى: كەواتە تۇخۇت لەكلىپۇپاترا بەجوانتر دەزانىت؟

- گوتم: بەئى، مەن لەكلىپۇپاترا جوانترم.

- كال گوتى: شرميون، مەن نامەوئە شتىك بلىم تۇ برەنجىم، بەلام پىئويستە بلىم تۇ بەھەلەداچوى، چونكە رووخسارى ئەو سىپىيە، بەلام دەموچاوى تۇ ئەسەمەر. كلىپۇپاترا ئاكارى يۇئانى ھەيە، تۇ ئاكارى مېسرى، گەرەيى لووتى كلىپۇپاترا ئابىتە ھۇى كەموكوپىى ئەو، بەئكو بەپىچەوانەوئە ئەوى جوانتركدوئە.

- گوتم: كال، تۇ ئەوئەندە ھەزەت لەكلىپۇپاترا كرددوئە، كەموكوپىيەكانىشى بەجوان دەبىنىت.

- كال گوتى: بۇئەگەر كەسىك كەسىكىترى بوئت، كەموكوپىيەكانىشى بەجوان دەبىنىت؟

- گوتم: بەئى، ئەو يەككە لەتايبەتمەندىيەكانى خۇشەويستى.

- كال گوتى: كەواتە دەلئى لەرابدوودا كەسىكت خۇشويستوئە، كەموكوپىيەكانى ئەوت بەجوان دىون؟

- گوتم: نەخىر، مەن خواستى كەسەم نەبوئە، ئەم مەسەلەيەم لەكتىبى دىموكراتىسدا خوئندوئەتەوئە.

- كال گوتى: دىموكراتىس لەكتىبەكەيدا دەلئت چى؟

- گوتم: دىموكراتىس يەككە لەفەيلەسوفەكانى يۇئانى كەلەكۇندا ئياوئە، زۇر شتى گوتوئە، لەمانەش سەبارەت بەپياويك قەسەدەكات كەكچىكى خۇشەوئە، ئەو كچە چاويكى كوئربوئە، شەلەش بوئە. رۇئىك

ئەۋكچە يەكچاۋ وشەلە قەۋلى جىژۋانى پىدەدات لەيەكىك لەرېڭاكان، كۆرە گەنجەكە لەدەم رېڭاكەدا دادەنشېت وچاۋەرۋانى دەكات.

ئەم سەرگۈزەشتەيە لەيۇناندا رۋىداۋە، يۇنانىش ۋەك خۇت دەزانىت ۋەلەۋىشدا ژىاۋىت، مەملەكەتى جوانانە، زىاتر لەسەد ژنى جوان بەۋرېڭايەدا تىدەپېن ۋەندىك لەۋژنانە نىزىكى كۆرە گەنجەكە دەبنەۋە لىي دەپرسن: بۇچ لىرەۋ لەسەر ئەم رېڭايە دانىشتۋىت ؟ ئايا غەربىيى ۋخانەخۇيت نىيە- يان رېڭات لىۋنېۋە؟

چونكە رۇژگارە كۇنەكان لەيۇناندا بەشېۋەيەك پاكېۋون كەژنى گەنج لەكۇلانەكاندا قسەيان دەكرد، بىن ئەۋەى كەس ئەۋ قسەكردەنيان پى شتېكى سەيرىيىت. چەند ژنى جوان لەۋكۆرە كۇدەبنەۋە قسەيان لەگەل دەكرد، ئەۋسەرنجى ھىچيانى نەدەدا، چونكە ھىچ يەكىك ئەۋانى بەھاۋتاي جوانى ئەۋدەزگىرانە يەكچاۋ وشەلەى خۇى نەدەبىنى، دىموكراتىس بۇيە ئەۋە دەگىرېتەۋە، تابلىت: لەبەرچاۋى ئەۋكەسەى ھەزى لەيەكىكىتەرە، ھەموو كەموكۆرىيەكانى خۇشەۋىستەكەى بەجوان دەبىنىت.

- كال گوتى: شرمىون، من خۋازىارى كلىۋپاترانىم، بەلكو ۋەك يەك پەيكەرساز سەيرى ئەۋدەكەم ۋرەخنەگرم نەك پىاھەلدەر، من ئەگەر پەيكەرسازبومايە ۋ بمويستايە پەيكەرى ژنىك دروستبەكەم، كەمىك لووتى ئەۋم گەرە دروستدەكرد.

- گوتم: بەلام ئەگەر من پەيكەرسازبومايە، لووتى ئەۋم زۇر بچوۋك دروستدەكرد، چونكە چەند لووتى ژن بچوۋكترىيىت جوانترە، ئايا لووتى ھەرىسەت دىۋە؟

- كال گوتى: ھەرىسە كىيە؟

- گوتم: كال، تۇ ئەنەسكەندەرىيەدا دەژىت ۋ نازانىت ھەرىسە كىيە؟

- كال گوتى: بەراستى ناياناسم.

- گوتم: ھەرىسە ھونەرماندى شانۇيە، ژنىكە ئاۋازەكانى ئەۋ لەيۇنان ۋرۇم ۋ سورىادا دەنگىداۋەتەۋە، تۇ چۇن لەم شارەدا دەژىت ۋ ئەۋ ناناىت؟

- كال گوتى: لەۋرۇژۋەى ھاتووم بۇئەسكەندەرىيە، نەچووم بۇشانۇ، تاھەرىسە بىيىنم، ھەموو كاتەكانى خۇم لەباغى ئاژەلاندە بەسەربرد، لەگەل شىرو فىل ۋ كەرەكەدن ۋ زەرافەۋ... ئاژەلىت.

- گوتم: دەتوانىت دوسبەى شەۋ بىيىت بۇھۇلى شانۇ؟

- كال گوتى: دوو سبەى شەۋ بۇچى بىم بۇھۇلى شانۇ؟

- گوتم: چونكە ھەرىسە لەرۇلى دىاناي خۋاي شكاردا دىتەسەر تەختى شانۇ ۋ تۇ ئەۋدەبىنىت ۋ لووتى بچوۋكى ئەۋت دەكەۋىتەبەرچاۋ.

- كال گوتى: من ناتوانم دوسبەى شەۋ بچم بۇشانۇ، چونكە دۋاي ركا بەرىيەكە دوو رۇژ مۇلەتم ھەيە. ئايا تۇ دەچىت؟

- منىش گوتم: من لەم كاتەدا ناتوانم دۇنياىم لەۋەى ناخۇ دىم- يان نا؟

- گوتى: بۇ ناتوانىت گفتم بىبەدەيت؟

گوتم: چونكە دەسەلات لەدەستى خۇمدانىيە ۋ دەسەلاتم لەدەست كەسانى تردايە، ئەگەر ئەۋبچىت بۇشانۇ، ئەۋامنىش دەچم، ئەگەرنا، ناتوانم.

- كال گوتى: ناي نىش دەكەيت، دەسەلات لە دەست خۇتدانيه؟
- گوتم: كال، كرىكارىك دەسەلاتى لە دەست خۇدايه، دەتوانىت كارنەكات و كەسىش ناتوانىت ناچارى بگات كارىكات، بەلام من بۇيە دەسەلات لە دەستخۇمدا نىيه، چونكە كارەكەرم.
- كال گوتى: كەنيزەكى كىيت؟
- گوتم: ناتوانم پىت بلىم كەنيزەكى كىم، بەلام تۇ دووسبەى شەو بۇيىنىنى ھەرىسەى ئەكتەر بچۇ بۇ شانۇ، لەوانە يە منىش بىم بۇئەوى... ناھ... شتىكم وەبىرھاتەو.
- كال گوتى: چ شتىكت بىرھاتەو؟
- گوتم: ئەوئى بەبىرم ھاتەو پەيوەستە بەتۇو، ئەگەر دووسبەى شەو تۇم لەھۇلى شانۇكەدا بىنى، ئەوا پىت دەلىم، ئەگەر نەشم بىنىت، ئەواشەوى دواتر دىم بۇئىرەو بەتۇ دەلىم، بىگومان تۇدواين پۇژانى مۇلتەكەت لىرە بەسەردەبەيت؟
- كال گوتى: بەلى، من ھەموو ئەو پۇژانە لىرەدەبم، ھەموو شەرىك لەم مىوانخانەيەدا دەخەوم، بەلام ناي باشتروانىيە كەنىستا پىم بلىيت ئەوشتە چىيە پەيوەندىي بەمنەھەيە؟
- گوتم: لەبەرئەوئى ئەوشتە مژدەيەكە، من ئەوئەلئىدەگەرىم بۇ دووسبەى شەو- يان شەوى دواتر، لەم مىوانخانەيەدا پىتدەلىم، تابەبى بەھانە نەيەم بۇلات.
- كال گوتى: بەھەمان شىوئى ئەم شەو كەتۇ بەھانەت نەبوو بۇ ھاتنەكەت، لەئانئىدەشدا دەتوانىت بەبى بەھانە سەردانم بگەيت.
- كاتىك لەمىوانخانەى سور بۇكۇشك گەرامەو، پىم سەبىرەو لەھەندىك لەمالەكاندا چراھەلكرابوو، ھەتا چراى ژورى كلىپاتراش ھەلگىرسابوو.
- بەخىرايى خۇم گەياندەوئە ژورەكەى خۇم، كەلەتەك ژورەكەى كلىپاترادابوو.
- خاتونەكەم بانگى كردم وگوتى: شرمىون لەكوى بوويت؟
- گوتم: خاتونەكەم، ئەم شەو من نەمتوانى بخەوم، بۇئەوئى بتوانم خۇم ماندووبكەم، چووم بۇئاو باغەكەو ماوئەك پىاسەم كرد تاماندووبم و دواتر بگەرىمەوئەو بخەوم.
- گوتى: كەواتە ناگات لەوشتە نىيە كەروىيداوئە؟
- پرسىم: خاتونەكەم چى پوويداوئە؟
- كلىپاترا گوتى: ئەمشەو نىردراوىك لەلايەن (تەبىس) ھەو ھاتووەو نامەيەكى بۇباوكم ھىناو، لەونووسراوئەدا باس لەوئەكراو، پەشپىستەكانى باشوور پاپەرىيون وبە بەلەمى زۆرەو بەدرىزايى نىل بەرەوئەسكەندەرىيە دىن، لەھەر شوئىنك بگەنە ھەر ئاوەدانىيەك، دانىشتوانەكەى دەكوژن وژنەكانىش ئەتكەدەكن وھەرچىيەك خەلك ھەيەتى، بەتايبەت دانەوئەلە، دەستى بەسەردادەگرن، لەھەندىك شوئىندا ئەوئەدىان خەلك كوشتووە كەئوئى نىل بەخوئىنى ئەوان سووربوو.
- گوتم: ئەى خاتونەكەم، ئەمە ھەوئىكى ترسناكەو من بىستوومە ھەركاتىك پەشپىستەكانى باشوور پاپەرىيەت، ھەموو ھالائىان دەسەلاتى پاشايەتتىان خستووەتە مەترسىيەو.

- كىلىپاترا گوتى: ھەرسائىك ئاۋى نىل ھەندەستىت و ئاوسوارى زەويىيە بەراۋەكان نەبىت، رەشپىستەكان برسى دەبن و لەبرساندا رادەپەرن، چونكە دەشرانن چەند بەرەو سەروو بچن، ئەوا بەناۋەدانىي زىاتردەگەن، لەبەرئەۋەيە كەبەرەو سەروو ھىرش دەھىتن.

- گوتم: بۇچى ئاۋى نىل سەر زەويىيە بەراۋەكانى رەشپىستەكان ناكەۋىت؟

- كىلىپاترا گوتى: شرميون، خۇت دەزانى وانەكانى جوگرافىيات خويندوۋە، لەبەرئەۋە ئەگەر لەبىرت نەچوۋىيەتەۋە ئەۋپرسىيارەت لەمن نەدەكرد، زەويىيە بەراۋەكان⁽³⁹⁾ وچۇگاكانى باشوورى مىسر كەناۋچەي رەشپىستەكانە، لەچاۋ ئاۋى نىلدا بەرزترە. لەكاتىكدا زەويىيەكانى دەم پووبارى نىل لەمىسردا لەئاستى زەويىدەيە، لەبەرئەۋەيە ھەنىك سال كەھەلچوۋنى پووبارى نىل زۇرنەبىت لەباشوورى مىسر، ئاۋى پووبار ئەۋەندە بەرزنايىتەۋە تابىتوانىت سوارىپت بەسەر زەويىيەكانىئانداۋ زەويىيەكانى دەم پووبارى نىل پاراۋىكات. جگەلەۋەش كاتىك كەئاۋ كەم دەبىت، رەشپىستەكان ناتوانن لەپىگى ئەۋچۇگايانەي كەھەلىيانكەندوۋە كەلك لەئاۋى نىل ۋەربگرن وزەويىيەكانىي پى پاراۋىكەن و كشتوكالەكانىان و شكدەبىت و بەروبوومىان نايەتەبەر، بەلام زەويىيە بەراۋەكانى مىسر بەوشىۋەيە نىيە لەكاتى ھەلچوۋنى نىلدا ئاۋى پووبارەكە ھەردوۋ لاي زەويىيەكانى دەم پووبارەكە دادەپۇشنىت و كاتىك ئاۋەكە كىشايەۋە، يەك تويىژ سەماد لەسەر زەويىيەكە دەمىنىتەۋە كەباشترىن پەيىنى كشتوكالىيە. لەزەويىيەكانى مىسردا ھەتا ئەگەر ئەۋسالانەشى ئاۋى نىل كەمىشپىت، دەتوانىت ئاۋى نىل لەپىگى ئەۋچۇگايانەي كەلەھەردوۋ لاي نىلەۋە ھەلكەندراۋن، زالبىن بەسەر زەويىيەكانداۋ كشتوكال و شك نابن.

- ھەروەھا كىلىپاترا گوتى: بەپىنى ئەۋنامەيەي كەھاتوۋە، وادىارە جگەلەكەمى ئاۋى نىل، كشتوكالى رەشپىستەكان پووبەروۋى رەۋە كوللەش بوۋەتەۋە، بۇيە بەبرسىيەتى ماۋنەتەۋەۋە برسىيەتى ئەمانەي ۋەك شىت لىكردوۋە، ئەگەر دەستبەجى رىگا لەمانە نەگىردىت لەۋانەيە ھەموۋ شارەكانى مىسر تالان بگەن ۋرەشەبكوژىي گىشتى بگەن.

(39) - بەراۋ: مەبەست لەزەويى دەم پووبارەكان - يان زى - يان دەريا - يان ئۇقىانوۋسەكانە، كاتىك ئاۋى پووبارەكان سىلاۋ دەكات، ئەۋ زەويىيەنە پاراۋدەبن ۋەكرىن بەكشتوكال. ۋەك مىكى دەم زىيى. (ۋ - كوردى)

ئەسكەندەرىيە لەبەردەم ھىرشى باشوور نىشەكاندا

ئەۋشەۋە پاشا كۆبۈنەۋەي لەگەل لىپرسراۋاندا كىرد، سەبارەت بەدانانى پى و شويىن بۇشەپكردن، سەرئەنجام بىرپار لەسەر ئەۋەدرا، ھەرچى سەرباز لەسەربازگاكانى دەمەنھور دايە، تەياربكرىن وئامادەي

شەپىن، جگەلە ھېشتنەۋەى چەند يەكەيەك بۇپاراستنى ئەسكەندەرىيە، دەنا ئەۋىتر دەبى بۇخوارۋى مىسر بنىردىن.

ئىنجا پاشا فەرمانى بەيەكە سەربازىيەكانى كەلەخوارۋى مىسردا ھەبوون، دا، خۇيان نامادەبى جەنگ لەگەل رەشپىستەكان بەن.

پۇژىك پىش ئەمە خەلكى ئەسكەندەرىيە زۇر دىيان بەبىنىنى پىشپىكىكى سىرك خۇشبوو، بەلام ئەمىرۇ غەم ۋەپەزەرە بەسىمايانەۋە دىاربوو، ھەموويان دىلەۋراۋكىيانبوو دەبى چى ۋوبودات، دەيانزانى ئەگەر رەشپىستەكانى باشوور خۇيان بەگەيەننە ئەسكەندەرىيە، ئەۋا كەس خاۋەنى مال ۋەگيانى خۇى نايىت، خەلك لەشەقامەكانى شاردەتا لەشۋىنى رابواردنى گشتىش كۇمەل دەبوون ۋ سەبارەت بەھىرشەكانى رابردوى رەشپىستەكان دەمەتەقىيان دەكرد، خاتۋونەكەى من كىلۋپاترا بۇئەۋەى لەھالى خەلك بزانىت، سواری كەزەۋەكى بوو ۋمنىشى لەگەل خۇىدابرد، كاتى ئىمە گەيشتىنە شەقامەكانى شار، ترس ۋلەرز بەھەلسوكەۋتى خەلكەۋە دىاربوو ۋرەنگيان بىزىكبوو كەكلىۋپاترايان دەبىنى ھارايان دەكرد، بەلاى رەشەكان نىزىكبۇتەۋە.

من بەكلىۋپاترام گوت: ئەى خاتۋونەكەم بۇناتوانىت لەۋوبوبارى نىلدا پىش بەرەشپىستەكان بگىردىت؟ كىلۋپاترا گوتى: ئەگەر رەشپىستەكان لەپىگەى ئاساىى كەۋوبوبارى نىلە، بىن، ئەۋا رىگرتن لەۋانە لەلايەن ھىزى دەريايى ئىمە ئاسانە، بەلام ئەۋانە ھەركەزانىان ۋوبوبەۋوى بەرگىركردن بوونەۋە لەدەشتايىەكاندا بلأودەبنەۋە شەپكردن لەگەل ئەمانە لەھەردوۋلاى ۋوبوبارى نىللەۋە سەختەبىت.

گوتە خاتۋونەكەم: بىستومە رەشپىستەكان جارىكىتەر تانەسكەندەرىيە ھاتون؟

كىلۋپاترا گوتى: لەسەردەمى ئەسكەندەرەۋە تانىستا رەشپىستەكان ھەوت جار لەھىرشەكانىاندا خۇيان گەياندۇتە ئەسكەندەرىيە ۋەمووجارىكىش ئەم شارە زۇزىانى پىگەيشتوۋە، ئەۋماتى ۋبىزارىيەى ئەمپۇش كەبەسىماى دانىشتوانى شارەۋە ديارە، لەۋراستىيە مىژۋويىە سەرچاۋەى گرتوۋە كەئەۋان دەيزانن، يەكىك لەۋھىرشانەى رەشپىستەكان لەسەردەمى بەتلىموسى دوۋەم باپىرى مندابوۋە، ھەمان ئەۋپاشايەى فانۇسى دەريايى دامەزاندوۋە.

– من سەرم لەۋقسەيە سوپماۋ گوتم: چۇن رەشپىستەكان تۋانىۋانە لەسەردەمى پىۋاۋىكى ۋەك بەتلىموسى دوۋەمدا كەكەسىكى ناۋدارو مەزن بوۋە، ھىرش بەنەسەر ئەسكەندەرىيە.

– كىلۋپاترا گوتى: باپىرى من ھەرچەندە پاشايەكى گەرەبوو، بەلام ھەرگىز نەيتۋانىۋە بەرەپەرەۋە كوۋللەۋ نەخۇشى كۆلىرە بگىرىت، رەشپىستەكانىش شتىكى ۋەك كۆلىرەۋ ۋەرە كوۋللەن، ناتۋانىت پىشپىنى ئەۋە بگىرىت چ كاتىك ھىرشدەھىنن.

– لىمپىرسى: لەسەردەمى باپىرى دوۋەمى تۇدا كەرەشپىستەكان ھاتنەۋا ئەسكەندەرىيە ئەۋ چى كىر؟

– كىلۋپاترا گوتى: رەشپىستەكان لەپىگەى ۋوبوبارى نىلەۋە بەرەۋسەرۋە ھىرشدەكەن بەتلىموسى دوۋەم پىۋابوو ئەگەر پىگەى ۋوبوبارى نىل لەۋانە بگىرىت، ئەۋادەتۋانىت نەھىلىت رەشپىستەكان ھىرشەكەيان بەنەسەر ئەسكەندەرىيە، بىناگابوو لەۋەى ئەگەر رەشپىستەكان زانىان پىگەى ۋوبوبارىان لىگىراۋە لەدەشتايى ھەردوۋلاى لىۋار ۋوبوبارەكەدا بلأودەبنەۋە بەپىگەى پىادە خۇيان دەگەيەننە

ئەسكەندەرىيە، ھەرواشبۇو رەشپىيىستەكان بەرپۇخى رۇوبارى نىلدا ھاتن ھىرشىيان كىردەسەر ئەسكەندەرىيە، لەكاتىكدا ئەسكەندەرىيە سەربازى تىدانەبوون.

- لىمپىرسى: دواتر چ رۇويدا؟

- كلىپۇپاترا گوتى: دواى ئەوھى رەشپىيىستەكان ھاتنەناو ئەمشارەوھ، ھەرچى پىاوى بەگىرپانھات كوشتىيانن، ھەموو ژنەكانىيان ئەتكىردن ھەموو مالى خەلگىيان بەتالانبردو ئىتر شار لەبەر بۇگەنى لاشە، بوارى ژىيانى تىدانەما.

- ئەوكارەى بەتلىمۇسى دووم، تىوانى ئەنجامى بدات، ئەوھبوو كاتى زانى رەشپىيىستەكان گەشىتوونەتەناو شارى ئەسكەندەرىيە، لەنىوان ئەو وپەشپىيىستەكانى كەھاتبوونەناو شارەوھو ئەوانەى خەرىكبوو بىنەناو شار، ھىرشى بدرو كىردى بەدو كەرتەوھ، تائەو رەشپىيىستەكانى لەناو شارن، يارمەتى وپشتىوانى لەئەوانەى دواى خۇيانەوھ پىنەگات، ئىنجا ھەموو گەنجى ئەو ناوچانەى لەژۇر دەسەلاتى خۇيدابوون، چەكداركردن وپەرەو ئەسكەندەرىيە كەوتەپرى وگەمارۇى ئەم شارەيداو ھەندىكىش لەھىزەكەى خۇى نارىدبۇسەر بەندەرەكە، تارەشپىيىستەكان سوارى كەشتى وبەلەمەكان نەبن ولەوئوھ ھىرشىبەكەنەسەر ئەسكەندەرىيە، رەشپىيىستەكان تىوانىيان ماوھى پىنچ رۇژ لەئەسكەندەرىيەدا بەرگىرى بگەن، بەلام چوون لەچوارلاوھ ھىرشىيان دەكرايەسەر، نەياتتوانى لەمەزىياتر خۇيان رابگىرن ولەشكرەكەى باپىرەم ھاتەناو شارەوھ.

- لىم پىرسى: دواى ئەوھى ھىزى باپىرەت شارەكەى گرتەوھ، چى لەرەشپىيىستەكان كىرد؟

- كلىپۇپاترا گوتى: باپىرەى من پىاوىكى دانابو، بەلام كىرداروكارەساتى رەشپىيىستەكان لەسنوورى تىپەپاندبوو، بۇيەش فەرمانىدا ھەموو رەشپىيىستەكان زىجىركىش وكۇتىيان بگەن ودواتر ناچارىيان بگەن ئەولاشە كوژراوانەى خەلگى كەخۇيان كوشتبوويانن بىنژن، دواى ئەوھى تەرمەكانىيان بەخاكسپارد، باپىرم داواى لەكۆمەلىك خەلگى ئەسكەندەرىيە كىرد، بىن بەخۇبەخش بۇجەللادى، ژمارەى خۇبەخشان ئەوھندە زۇربوو بۇئەوھش نەتوانرا ھەموويان وەرگىرن، چونكە دەبا خەرجىيات بگىنشا باپە⁽⁴⁰⁾

(4) - مەبەست لەخەرجى دانە بەوجەللادانە(ز) - كوردى)

باپىرەم ھەركۆمەلىك رەشپىيىستى داپەدەست دەستەيەك جەللادو پىنى گوتن، چۇنتان پىخۇشە ناوا بىيانكوژن(دواى تۇپاندىنيان لاشەى ئەمانە بىخەنە رۇوبارى نىلەوھ) بۇئەوھى ئاوتەرمى بۇ دەريا بىيات، چونكە ئەو بوونەورەئەنى كەوھ كىردەوان، شايسىتەى ئەويان نىيە لەخاكى مىسردا بىنژىرن. ماوھى سى رۇژ جەللادەكان خەرىكى كوشتنى رەشپىيىستەكان بوون، بەھەموو جۇرە ئەشكەنجەيەك ئەوھندەيان دەكوشتن لەبەيانىيەوھ تائىوارە ھاوارى رەشپىيىستەكان دەبىستراو بۇنى گۇشتى سوتاويش دەھات.

باسكردنى ئەشكەنجەدانى رەشپىيىستەكان لەمشارەدا دوورودرىژە، گىرانەوھى دەبىتەھۇى كارتىكردنى خراپ، دواى سى رۇژ يەك رەشپىيىستى دەستگىركراو بەزىندوىى نەمايەوھ، تادواىنيان كوشتن، دواى ئەم

پووداۋە باپىرەى من بەتلىمۇسى دوۋەم، بىر يارىدا لەخواروۋى مىسردا دىۋارىك دروستىبات بۇئەۋەى بېيىتە رېنگر لەبەردەم ھاتنى رەشپىستەكاندا.

بەتلىمۇسى دوۋەم گوتىيەتى: فرەۋنەكانى كۇنى مىسر، بەرگەى ئەۋەموو خەرجىيە زۇرەيان گرتوۋە بۇئەۋەى شتىكى ۋەك ئەھرامەكان دروستىكەن كەبۇ خەلك بچوكتىن كەلكى نىيە، دەتوانىن بەخەرجىيەكى كەمتىش بەكەلك ۋەرگرتن لەۋزەى كارى خەلكى مىسر، دىۋارىك لەخواروۋى مىسردا دروستىكەن بۇئەۋەى مىسرىيەكان لەمەترسى ھىرشى رەشپىستەكان بپارىزىت.

باپىرەم دەستى بەدروستىكردنى ئەۋدىۋارەكردو چەندىن خزمەتكارى لەخواروۋى مىسردا بۇئىشكردن لەۋدىۋارەدا تەرخانكرد، بەلام مەرگ بوۋى باپىرەمى نەدا ئەۋدىۋارە تەۋابىكات، دواى مردنى ئەۋىش ئەۋكەسانەى بوۋنە پاشاى مىسر نەيانتوانى پەى بەگرنگى دروستىكردنى ئەۋدىۋارە بېن، ئىستاش شوئىنەۋارى ئەۋدىۋارە لەخواروۋى مىسردا ماۋە.

ئەۋ رۇژە كىلپۇپاترا ھەندى بەناۋ شاردا گەرا، كەگەپانەۋە كۇشكى پاشايەتى، چوو بۇلاى باۋكى ۋ گوتى، دانىشتوانى شار زۇر پەشۇكاۋن دەبى بۇبەرزكردنەۋەى مەنەۋىياتى ئەۋان، مشورىك بۇخى.

– بەتلىمۇسى سىز دەھەم لەكچەكەى خۇى پرسى چى بكم باشە؟

– كىلپۇپاترا گوتى: پىۋىستە فرەماندەر كەيت لەشاردا جاپىدەن كەپاشا بۇ رېنگاگرتن لەھىرشى رەشپىستەكان ھىزى تەۋاى نامادەكردوۋە بۇئەۋە ناۋچانەى ناردوۋە كەنەگەرى ھاتنى رەشپىستەكان لىيەۋە بەرەسەرۋو ھەيە، خەلكىنە دۇنياۋىن رەشپىستەكان ناتوانن خۇيان بگەيەننە ئەسكەندەرىيە.

ھەمان رۇژ جاپىيەكان لەگۇرەپانەكانى شارو فولكەكان وشوئىنە قەرەبالغەكاندا جاپىاندا كەپاشا ئەۋ رېنگايانەى گومانى ئەۋەى لىدەكرىت رەشپىستەكان لىيەۋەبىن سوپاى ناردوۋە نايەلىت ئەۋانە بگەنە ئەسكندەرىيە، جاپىيەكان خەلكەكەيان ھىۋر كردەۋە ۋەك شەۋانىتر شوئىنى رابواردنى گشتى پېرۋوۋ لەپىۋاى داۋىن پىس ومىياز، بەلام بۇ رۇژى دواتر، ئەۋكەشتىيانەى كەلەخواروۋى مىسرەۋە دەھاتن، ھەۋالى بەرەۋىنشەتەنى رەشپىستەكانىان بلاۋكردەۋە دەيانگوت ژمارەى رەشپىستەكان لەدوسەد كەس زىاترەۋ ھەموۋىان پېچەكن وتىروكەۋان ۋرم ۋگورزىان پىيەۋ دەگەنە ھەر شوئىنكى ناۋەدان پىۋاۋەكان دەكوژن ۋەموۋ ژنكانىش دواى ئەۋەى ئەتكىان دەكەن، لەگەل خۇياندا دەيانبەن، دواى ئەۋەى دەگەنە ناۋەدانىيەكىتر يەك پىۋاۋ ۋژن ومندالى بەزىندوى تىدا نايەلن، زۇر لەدانىشتوانى ئەسكەندەرىيە لەبىستنى ئەم ھەۋالانە، وايا نلىھات بەكەشتى لەئەسكەندەرىيە بېۋن ۋرۋوبكەنە سوۋىۋا ۋرم ويۇنان، لەرۇژىكدا كرىى سۋارىۋونى كەسىك لەكەشتى پىنج بەرامبەر بۇۋە.

– لەۋرۇژەدا لەخاتونەكەى خۇم پرسى: ئەگەر رەشپىستەكان بگەنە ئەسكەندەرىيە، نايە پاشاى مىسر لەمشارە دەۋوات؟

– خاتونەكەى من لەۋەلامدا گوتى: نەخىر شرميون، باۋكى من لەمشارە ناچىتەدەر، ئەۋ رۇژەى باپىرەم بەتلىمۇسى دوۋەم، لەشارى ئەسكەندەرىيە چۇدەرىۋ بەرەۋخواروۋى مىسر رۇيشت، دواتر بەسوپاىيەكى تەۋاۋەۋە گەپايەۋە چۋاردەۋرى شارى گەمارۇداۋ ھەموۋ رەشپىستەكانى كوشت، ئەسكەندەرىيە نەكتىبخانەى ھەبوۋ نەفانۇسى دەريايى ونەئەۋ تەلارە گەۋرانەى كەئەمروۋ دەكەۋنە

بەرچا، لە ورژگارەدا هەرچەندە شەقامەکان هەبوون و (دینوکرات) ئەندازیارى بەناوبانگى ئەسکەندەر⁽⁴¹⁾

41- مەبەست لە ئەسکەندەرى مەکا دۇنيە.

ئاو و ئاوەرۆى ئەم شارەى دروستکرد زۆرى دانىشتوان و ئاوەدانى ئەمشارە وەك ئىستا نەبوو، ئەم شارە لە نەنجامى ئەرك و ماندووبوونى دوازدە پاشای پشتاو پشتمنى من، ئاوا پىشكە و توووە ئاوەدان بۆتەو. - گۆم خاتونەكەم: داواى لىبوردنم هەيه، ئەو رۆژانەى كەتۆ منت لەگەلخۆتدا دەبرد بۆ ژوروى دەرس خويچندن، لەوانەى جوگرافىاو مێژوودا خويندەمان كە (دینوکرات) داواى مردنى ئەسكەندەر خۆى كوشتوو.

- كلیۇپاترا گوتى: بەلئى شرمیون دیاره بیری تۆتیزە، من زۆر لەوشتانەى لای مامۇستا خويندەمان بیرم چوونەتەو، بەلام تۆ لەیادت ماون، دینوکرات كەنەخشەى شارى ئەسكەندەریەى كىشاو پلانى ئاو و ئاوەرۆى دانا، داواى مردنى ئەسكەندەر بەجۆرىك نائومیدبوو ئیتر نەیتوانى دریزە بەژيانى خۆى بدات و خۆى كوشت، بەلام نەخشەى ئاو و ئاوەرۆى شارى كىشاو بوو و داواى مردنى ئەو باپیرانى من لەمانەش بەتلیمۇسى دوو، ئەو نەخشەیهى جیبە جیكرد.

- گۆم: كەواتە نەخشەى شارى ئەسكەندەرییە لەرۆژگارى ئەسكەندەر⁽⁴²⁾ دا دینوکرات، كىشاویەتى؟ - كلیۇپاترا گوتى: نا، چونكە دینوکرات داواى كىشانى نەخشەى شارى ئەسكەندەریە چوو بۆ یۆنان، تا پەیکەرى ئەسكەندەر دروستبكات.

- گۆم: بۆ دینوکرات پەیکەرتاشیش بوو؟

- كلیۇپاترا گوتى: ئەو بېرارىدا بوو كیوى (ئافس) لەیۆناندا بەشێوەیەك داتاشیت، پەیکەرى ئەسكەندەر بەشێوەیەكى زەق لیى بەدیاركەویت، هەندى كاریشى تىداكرد، بەلام مەرگى ئەسكەندەر و خۆكوشتنى دینوکرات، كۆتایى بەوكارەهینا.

- گۆم خاتونەكەم: پیتوانییە ئەوپارەى باپیرەت بۆ فائۆسى دەریایى خەرچكردوو، بۆ دروستکردن و تەواوکردنى دیوارەكە بایە باشتربوو، تارىگا لەرەشپینستەكان بگرت، ئایا لەقازانجى ولات و شانشینەكانى میسر دا نەبوو؟

- كلیۇپاترا گوتى: نەخیر، مەسەلەى رەشپینستەكان پەيوەندى بەباشوورى میسرەو، بەلام فائۆسى دەریایى كەتۆتە سەرۆوى میسرۆ ئەم دووانە لەگەل یەكتیدا جیاوازیان هەیه، هەرچەندە باپیرەى من بۆ دروستکردنى فائۆسى دەریایى ئەسكەندەرییە، زۆرى پارە خەرچكرد، گوايه دەلێن هەشسەد (تالانت)⁽⁴³⁾ زیوى لەدروستکردنى ئەم چرایە خەرچكردوو، بەلام لەبەرامبەردا ئەسكەندەرییە بووبە گەورەترین بەندەرى دنیاو ئەوقازانجەى فائۆسى دەریایى بەئەسكەندەریەكەى گەیانوو، دەیانجار خەرچى دروستکردنەكەى تێهەلینارەتەو،

42- مەبەست لە (دینوکرات) نەخشەسازى ئەسكەندەر (و- كوردى)

43- تالانت: پیوه ریکی کۆنه (وهك هوقه‌ی و ته‌غارو ربه‌ی كوردی، هەر تالانتیک نزیكه‌ی "26" کیلو ده‌کات، ئەمه وه‌ک یه‌که‌یه‌کی ژمیریاری بووه. سه‌باره‌ت به‌زێرو زیوو، له‌یۆناندا، یه‌ک تالانت، ئەم‌رۆ نزیکه‌ی (5850) فرانک ده‌کات، دیاره‌ وه‌رگێری فارسییه‌که‌ به‌هه‌له نووسیویه‌تی، (32) کیلوگرام ده‌کات. (وه‌رگێری کوردی)

ئەگەر له‌شکرێک له‌باشووری میسر دا نین، ئەوا ره‌شپێسته‌کان هه‌رگیز ناتوانن هێرشبکه‌ن، هه‌ر کاتی ئەوان (ره‌شپێسته‌کان) هێرش ده‌هێننه‌سه‌ر ئەسکه‌نده‌رییه، ئینجا پاشاکانی میسر نه‌که‌ونه‌ بیری ئه‌وه‌ی له‌شکرێک له‌خوارووی میسر دا جێگیربکه‌ن، پاش تیپه‌ربوونی چه‌ند سالیکیش له‌داتی خه‌رجی ئەوله‌شکره‌ بیزارده‌بن وه‌دیانگێرنه‌وه.

ئهو هه‌واله‌ ترسناکه‌ی که‌ ده‌ریاوانه‌کان و گه‌شتیاران له‌باشووره‌وه‌ دیانه‌یتنا، زۆر له‌و‌لدا نه‌وه‌ی جارچییه‌کانی پاشا به‌هێزتر بوون، له‌روژانی دواتر دا نه‌ک هه‌ر ده‌وله‌مه‌نده‌کاتی ئەسکه‌نده‌رییه‌ به‌ره‌و رۆم ویۆنان و سووریا رویشتن، به‌لکو خاوه‌نی خانووه‌کانی شوینی رابواردنی گشتیش که‌دا هاتی باشیان له‌وشوینه‌ ده‌ستده‌که‌وت، له‌ترسی ره‌شپێسته‌کان هه‌لاتن و نه‌وژنانه‌ی له‌خانووه‌کانیشیاندا نیشی تاتروییان ده‌کرد، له‌گه‌لخۆیاناندا بردن، چونکه‌ نه‌وژنانه‌ به‌شیکبوون له‌سه‌رمایه‌ی ئه‌واته، که‌سه‌باره‌ت به‌هه‌ندی له‌وه‌کسه‌نه‌ له‌خانووه‌کانیان زیاتر به‌نرختر بوون.

به‌رێوه‌به‌ری کتیبخانه‌که‌ چوو بۆلای پاشا و پێی گوت، من پیموایه‌ ناتوانریت پارێزگاری له‌ئه‌سکه‌نده‌رییه‌ بکرت، پیویسته‌ فه‌رمان به‌که‌شتی بازگانی و جه‌نگی بده‌یت کتیبه‌کانی کتیبخانه‌که‌مان بۆگوازنه‌وه‌ سووریا- یان رۆم.

به‌تلیمۆسی سێزده‌هه‌م گوتی: به‌رگری له‌ئه‌سکه‌نده‌رییه‌ ده‌کرت و نایه‌لم ره‌شپێسته‌کان پێبیننه‌ ئەسکه‌نده‌رییه‌وه.

- کیلیۆپاترا پێش دوو رۆژ له‌وه‌ی ره‌شپێسته‌کان بگه‌نه‌ دلتای رووباری نیل، چووبۆ کتیبخانه‌که‌ و وه‌ک هه‌میشه‌ منی له‌گه‌لخۆیدا برد، به‌رێوه‌به‌ری کتیبخانه‌که‌ پیشوازی له‌کیلیۆپاترا کردو ترس و له‌رزنی خۆی له‌هێرشێ ره‌شپێسته‌کان به‌کیلیۆپاترا راگه‌یاندا گوتی: ئەه‌ی کیلیۆپاترا ئەو په‌رتوکانه‌ی له‌م کتیبخانه‌یه‌دان، به‌ری ره‌نجی هه‌موو بیرمه‌ندانی دنیا به، خۆنه‌گه‌ر باوکت به‌های ئه‌و کتیبانه‌ ته‌زانیت، ئەواتۆ ده‌زانی ئەم په‌رتوکانه‌ چه‌ند به‌نرخن و هه‌ر یه‌کێک له‌م کتیبانه‌ له‌به‌ین بچیت، نیتر به‌ده‌ست ناکه‌وێته‌وه‌ و به‌پێی گوته‌ی ئه‌و گه‌شتیارانه‌ی که‌ له‌باشووره‌وه‌ ده‌هاتن و ده‌یانگوت ره‌شپێسته‌کان دووسی رۆژیتر ده‌گه‌نه‌ ده‌لتا (واته‌ ده‌گه‌نه‌ شوینی که‌ له‌ویدا رووباری نیل به‌سه‌رچه‌ند زێیه‌ گدا دا به‌شده‌بیت، زێیه‌کیان به‌ره‌و ئەسکه‌نده‌رییه‌دیت، به‌دلنیا یه‌وه‌ ره‌شپێسته‌کان ده‌زانن کام زێیه‌یان ده‌چیته‌وه‌ ئەسکه‌نده‌رییه‌ و له‌ویوه‌ شالاوه‌کیان دین، چونکه‌ ئه‌وانه‌ بوونه‌وه‌ی دێندن، ده‌ست له‌هیچ شتی ناپارێزن و نایانه‌وێت هه‌ج شتی و هه‌ک خۆی بمینیته‌وه‌، ئەم کتیبانه‌ش ده‌سووتین، من به‌باوکم گوت، ئەگه‌ر ناتوانریت به‌رگری له‌م شاره‌ بکرت، باگه‌شتیه‌کان بین و نه‌وکتیبانه‌ بۆ ولاتیکیتر به‌ن، به‌لام باوکت به‌منی گوت: نایه‌لم ره‌شپێسته‌کان بینه‌شاره‌وه‌، من ناتوانم باوه‌ر به‌قه‌سه‌که‌ی بکه‌م، چونکه‌ ئەگه‌ر باوکت توانیبای پێش هێرشێ ره‌شپێسته‌کان بکرت، تانیستا ده‌یگرت، له‌م شاره‌وه‌ یه‌ک سوپای

گەرەيان بۇخوارووى مىسر ناردووه، نابى سوپاي مىسر لىگەرىت رەشپىستەكان لەئەسكەندەرىيە نرىك ببئەوه (بەلام ئەوئا دەبىستىن ئەوانە گەشىتوئەتە دلتا و تاچەند پۇژىكىتر دەگەنە ئىرەو كىتەبخانەكەش دەسوئىن و دەستخەرۇمان دەكەن.

– كىلپاترا گوتى: من ھەركە لىرەو گەرامەو، ھەولەدەم يەك ھىزى خۇبەخش دروستبەكەم بۇ ئەوھى بەرگرى لەئەسكەندەرىيە بەكەن، كەئەم ھىزىشەم دروستكر دەشىكى تايبەتە بۇپاراستنى كىتەبخانەكە دادەئىم، خەيالت ئاسودەبى ئەگەر رەشپىستەكان بىئەناو ئەسكەندەرىيەش ئەوانا توائن دەست بەسەر كىتەبخانەكەدا بگرن و پەرتووكە بەئرخەكانى ئىرە لەناوبەرن. بەرپۆەبەرى كىتەبخانەكە، بەم قسەيەى ئەو ورەى بەررپۆو.

ئىنجا كچى پاشاي مىسر لەكىتەبخانەكە ھاتەدەرى و سواری كەژاوكە بووینەو و رىگای كۆشكى پاشايەتیمان گرتەبەر، ھەركە گەشىتەنە كۆشك، كىلپاترا چوو بۇلاى باوكى و داواى لىكر دەندى پارەى بداتى بۇدەستەبەركردنى خۇراك و شتومەك بۇئەو لەشكرەى كەلەفیدایيان دروستى دەكات.

– بەتلىمۇسى سىز دەھەم پرسى: دەتەوئت چ لەھىزى فیدای بەكى؟

– كىلپاترا گوتى: بۇ بەرگرىكر دەئەسكەندەرىيەو بەتايبەتیش سورم لەسەرئەوھى بۇپاراستنى كىتەبخانەكە، دەبى ئەوھىزە دروستبەكەين، ئەو سەربازانەى دىئەناو ھىزى بەرگرى مىللى (بەبى موچە شەردەكەن، پىوئستە ئىمە نازووقەى ئەوانەبەدەين) چونكە ئەوسەربازانەى لەھالەتەى شەردان، ناتوائن كاربەكەن بۇپەیداكر دەنى بۇزى خۇيان و خىزانەكانيان، ئىستا من فەرماندەدەم لەناوشاردا جاربەدەين كەپاشا داوا لەھەموو دانىشتوائى ئەسكەندەىە دەكات، بىئە رىزى ھىزى خۇبەخشانەو، ھەربەيانى چەك و پىداوئستى سەرباز و ھەر بگرن و خەرىكى مەشقى سەربازىين، ھەتائەگەر ئەسكەندەرىيە كەوتەبەر ھىزى رەشپىستەكان، ئەوان بتوائن بەرگرى لىكەن، ئايا باوكە بەپراى تۇ، كۆشكى پاشايەتە باشە– يان يان باغەكە، بۇكۆكر دەئەو چەكاركر دەنى فیدایبەكان؟

– بەتلىمۇسى شمشال ژەن، گوتى: كچە ئەگەر خەلك بەپىر داواكارىبەكەى تۆوھىين، ئەوا كۆشكى پاشايەتە بۇئەمە بچوكە، دەبى شوئىنىكى بەرفراوان ديارى بكرىت بۇئەوانە، بەپراى من باشترىن شوئىن سىركەكەىەو دەتوائى ھەرلەوئدا ئەوفیدایيانە چەكاربەكەيت و بىانئىرىت بۇبەكە سەربازىبەكان.

– كىلپاترا گوتى: باوكە ئەم كارە لەدەست تۇدئت، دەبى بەئەفسەرانى سوپاي خۇت بلىئت، ئەو خۇبەخشانە و ھەر بگرن و بىانخەنە يەكە جەنگىبەكانى خۇيانەو و مەشقىان پىكەن.

– پاشاي مىسر گوتى: من ئەوكارە دەكەم، بەلام ئايا دەزانئت چەند كاتى دەوئت تادەستەىەك سەرباز بۇشەر نامادە دەركرت؟

– كىلپاترا گوتى: ھەر چۆندىكەبئت بوونيان لەئەبوونيان باشتەر، ئەگەر نەتوائن پارىزگارى لەھىچ شتىك بەكەن، بەدلىناىبەو دەتوائن كىتەبخانەكە پىارىزن و نایەئەن رەشپىستە دەرندەكان كىتەبخانەكە بسوئىن.

– كاتى پاشاي مىسر بىنى ئەوئەندە كچەكەى لەگور و دئسۆزە بۇ بەرگرىكر دەئەسكەندەرىيە، پارىبوو ھەندى پارە بدات بەكىلپاترا، بۇكرىنى پىداوئستى و خۇراك بۇھىزى بەرگرى مىللى.

لەھەمان پۇژدا چارىيان بەناوشارداداۋ داۋايان لەپپاوانكرد، بەتايبەتى گەنجەكان كەسبەى بىن بۇسىركەكە بۇبەشدارىكردن لەھىزى فىدايىدا.

كىلىۋپاترا بەرەبەيانى زوۋ سوارى كەژاۋەكەى بوۋ ومنىشى لەگەل خۇيدا بۇسىركەكە برد، كاتى ئىمە گەيشتىنە سىركەكە بىنيمان كۆمەلى ئەفسەرو سەربازىش لەۋىدا ئامادەبوون، ھەندى لەقىدايىش ھاتبوون بۇپەيوھەندىكردن بەھىزى مىللىيەۋە (بەلام ھەركە ھەتاۋ كەوت، نىزىكەى دە ھەزاركەس كەزۇرەيان گەنجبوون، لەمەيدانى سىركەكەدا كۆبوونەۋە)

خاتوونەكەى من لەكاتىكدا لەناۋ لۇژىكدابوۋ ومنىش لەتەككىيەۋە ۋەستابووم (ئەۋانەى ھاتبوون بۇ بەشدارىكردن لەۋھىزە بەبەردەم كىلىۋپاترادا تىدەۋىپەزىتىۋە دەستورى سەربازانى يۇنانى دەستى راستيان بەرزەكردەۋە)

لەپر چاۋم بەپپاۋىك كەوت ۋەبىنىم ئەۋ لەھەموۋ ئەۋپپاۋانە جۋاترەۋ دواتر دلە تۆتكەم گرت، چونكە زانىم ئەۋپپاۋە كالە، كەبپارابوۋ من ئەۋ لەھۋلى شانۇكەدا بىينم، بەلام مەسەلەى رەشپىستەكان بەشىۋەيكە تەشەنەى كرىبوۋ وترسى خستىۋ دلى ھەموۋان، كەبەرىۋەبەرانى شانۇ لەپىشكەشكردنى شانۇكەيان پاشگەزىبوونەۋە، چونكە دەيانزانى خەلك بەجۇزى ترس ۋەساميان لىنىشتوۋە، كەس نايەت بۇشانۇ، چوون بۇشانۇ ۋدىتنى ھەرىسە لەپۇلى ديان، خەيالىكى ئاسودەى دەۋىست ۋدانىشتۋانى ئەسكەندەرىش ئەۋەندە بىخەم نەبوون، تابتۋانن پارەى خۇيان بۇبىينىنى شانۇكارى ناۋدار ھەرىسە خەرجىكەن.

قال ھاتەپىشترو بەبەردەم كىلىۋپاترادا تىپەرى ۋەدەستى بەرزكردەۋە، تىبىنىمكرد كاتى كال تىدەپەرى ئەۋەندە بەسوۋ ۋ وردىيەۋە سەيرى كىلىۋپاتراى دەكرد، تامنى لەپىشت خانمەكەشگۈە نەدەت. لەۋچەند ساتەى كال بەبەردەم كىلىۋپاترادا تىدەپەرى، دلەم بەتوندى لىپدەدا، زۇرم حەزەكرد دەستم بەرزىكەمەۋە بچولنىم، بۇئەۋەى سەرنجى كال بۇلاى خۇم پاكىشم، بەلام زانىم ئەگەر ئەۋكارەبكەم ئەۋا خاتوونەكەم تىي دەگات.

پەشۇكارى ئەۋكاتەم لەۋەزىادىكرد كەكال بەبەردەم كىلىۋپاترادا تىدەپەرى خاتوونەكەى منىش بەۋردى سەيرى كالى دەكرد، داۋى تىپەرىبوۋنى ئەۋۋوۋى بەلاى ۋەرسۋراندو گوتى: شرميون نايە ئەۋگەنجە دەناسىت كەئىستا بەبەردەمماندا تىپەرى؟

- منىش خۇم نەشارەزا كرىدو گوتم: خاتوونەكەم كام پپاۋە دەلئىت؟

- گوتى: ئەۋپپاۋە جۋانە دەلئىم كەبەبەردەمدا تىپەرى، ۋەك ئەۋانئىتر دەستى بەرزكردەۋە، من ئەۋم ناسىيەۋەۋە زانىم ھەمان ئەۋكەسەيە كەلەپىشپىركىنى سىركەكەدا يەكەم بوۋ، بەژن ۋبالاى ئەۋم ۋالەخەيالىمدا ماۋە، پىمۋايە لەئەسكەندەرىيەدا كەس لەۋجۋاترنىيە، پەيكەرتاشانى يۇنانى ناگايان لەۋگەنجەنىيە كەلەم ۋلاتەدا دەژىت، ئەگەر بىانزانىيا لەمىسەر دەھاتنە ئىرەۋ دەيانىرد بۇ يۇنان، تالەش ۋلارى ئەۋ دروستبەكەنەۋە، كاتى كىلىۋپاترا ئەم قسەيەى كرىد، من ئەۋ قسەيەى ئەۋم لەگەل راکەى كالىدا بەراۋردكرد، كال پىپوۋابوۋ جۋاترىن ژنى مىسر، كىلىۋپاترايە، كىلىۋپاتراش كال بەجۋاترىن گەنجى ئەسكەندەرىيە دەزانئىت، ئەم دوۋانە يەك بۇچوونىيان سەبازەۋە بەيەكتى ھەبوۋ، دوۋرەدوۋرىش

يەكترىيان لاپەسەند بوو، تائەو پۇژە من نەمدەزانى ئىرەيى چىيە، زۇرجار گويم لەو وشەيە دەبوو، بەلام من هيچ ئىرەيىكەم لەبەرامبەر هيچدا نەبوو، تالەو پۇژەدا بۇم دەرکەوت غىرە چىيە.

كاتى گويم ليىوو خاتونەكەي من ستايشى جوانى كال دەكات وئەو بەجوانترين گەنجى ئەسكەندەريە دەزانىت، لەپر خۇم بەچارەرەش و بەدبەخت ديتەو، چونكە پىموابوو جوانى كال نەدەبا سەرنجى ژىنكى وەك خاتونەكەي من رابكىشنىت، بەلكو ئەو مەنم كەدەتوانم جوانى ئەو كورە بيىنم وپەسەندىكەم و بەردەوام بىرى ليىكەمەو، كەسانىت ئەو ئامادە باشىيەيان تىدا نىيە، ئىتير بىرم لەو دەدەكرەو، خاتونەكەي من كچى پاشايەو ھەرچى بيەويت دەتوانىت بەدەستى بيىنىت و ھەر كەسك حەزىكات بەرەو خۇي رابكىشبات، سەبارەت بەو گەنجى جوان كەمىن و ھەموو لارەكانى مىسر خوازىارى ئەو نەن كلىپاترا بيىت بەئاشنايان، بەلام هيچ يەك لەوانە سەيرى من ناكەن، چونكە دەزانن من كارەكەرم، ھەرچەندە كالئيش سەبارەت بەمەن هيچ ھۆگرەكى لادروسنت نەبوو، بەلام رىزدارانە ھەئسوكەوتى لەگەلدادەكرەم، كاتى من لەئوتىل سوور لەوجىابوومەو ھەرگەمەو كۆشكى پاشايەتى، تىيىنىمكرە لەمەن بىزارنەبوو، بوونەجىي سەرنجى كال لەلايەن كلىپاتراو، مەسەلەي ھىرشى رەشپىستەكانى لەبىرىدەمەو، من ئەو پۇژە هيچ بىرم بەلاي ھىرشى رەشپىستەكانەو نەچوو، تەنھا خەيالىم لاي كلىپاتراو كال بوو.

پۇژى دواتر ھەوالى گەيشت رەشپىستەكان دلتايان⁴⁴ كۆتۈرۈلكرەو،

44- دلتا: شوينىكە ئەوكات پروبارى نىل تىدا دابەشبوو بەسەر چەتد زىيەكداد لەجىابوونەوئەي ئەو حەوت زىيە، نىوانىكى وشكايى گەورە دروستبوو، ئەو زەويەش لەشيوەي يەككە لەپىتەكانى يۇنانى چوو، ئاويان لەونوچەيەناو دلتا، دواتر لەسەردەمى سەرھەلدانى ئىسلامدا: شارى قاھىرەي پايتەختى مىسرى ئەمرو: لەسەر نەونوچەيەدا دروستكراو، بەلام ئەمرو نىل تەنھا دەيىت بەدو بەشەو كەناويان ناو (دامىت و روزت) تانىستاش بەدو بەشەي پروبارى نىل دەلئىن: دلتاي نىل: (و- فارسى)

ئىتير ژيانى ئاسايى لەئەسكەندەريەدا ئىفلىج بوو، بەوئەي پاشاي مىسرو كلىپاترا پەيماندا بوو بەرگرى لەئەسكەندەريە بكن، لەوپۇژەدا ھەموو دوكانەكانى ئەسكەندەريە داخران وفروشتن وئالووڭر ھەنگىرايەو، لەكاتى ئاسايىدا بەشيك شتومەك لەخوارووي مىسرو دەھات، كەشتىيەكان ئەوخاردنەيان بۇئەسكەندەريە دەھىنا، بەلام چون رەشپىستەكان دلتايان گرتبوو، كەشتىيەكان تەنھا دەيانتوانى لەنىوان پىپش دلتا ئەسكەندەريەدا ھاموشوبكەن ونەياندەتوانى لەدلتا تىپەن: ئەو پۇژە ئىستا نىوەرۇ دانەھاتبوو كەكلىپاترا سوارى كەژاوەكەي بوو ولەگەل كۆمەلك سوارد رۇيشتىن ولەشەقام وبازارەكانى شاردا گەراين، كلىپاترا سەيرىكرە ھەموو دوكانەكان داخراون و ئەوخەلكەي دەياندەويىت شتېكرن، سەرگەردان ماونەتەو نازانن بۇكوئ بچن.

- كلىپاترا فەرمانىدا كەژاوەكە وەر سوپىننەو بۇكۆشكى پاشايەتى ويەكسەر چوو لەي باوكى وپنى گوت: بۇ پىيارىك دەرناكەيت دوكاندارەكان دەبى دوكانەكانيان بكنەو ھەشتومەك بەخەلك بفرۆشن؟
- باوكى گوتى: خەلك دەرستىت وپىيانوايە ئەگەر دوكانەكانيان كراو بىت ئەوارەشپىستەكان تالانى دەكەن.

- كلىپاترا گوتى: ئەگەر رەشپىستەكان بيىنەناو ئەمشارەو داخرانى دوكانەكان رىگر نابىت لەبەردەميانداو دەيانشكىنن وئاگرى تىپەردەن، دەستبەجئ فەرماندەبەكە جاپدەن دوكاندارەكان

دوكانەكانيان بىكەنەۋە پىداۋىستىيەكان بەخەلك بفرۇشن، ھەر فرۇشيارىكىش دوكانەكەى نەكرەۋە، ئەۋالەلەين مامورانى پاشاۋە قفلەكەى ھەلدەتۇقئىندىرئەۋە دوكانەكان دەكرىنەۋە، ئىستا شار نەكەتۇتەبەردەم مەترسى جددى ھىرشى رەشپىستەكان، تاخەلك گوپراپەلى فەرمانەكانى تۇنەبن وتۇش چاۋپۇشيان لىكەيت.

- بەتلىمۇسى سىز دەھەم، قەسەى كچەكەى كارىتىكردو فەرمانىدا چارچىيەكان چارپىدەن، دەبىى دوكانەكان بكرىنەۋە شت بەخەلك بفرۇشىرئىت، ئەۋەى سەرپىچىشبات ئەۋالەلەين مامورانى دەۋلەتەۋە دوكانەكان دەكرىنەۋە، ئەۋفەرمانەى پاشا كارىگەرى ھەبوو، لەبەرئەۋەى خاۋەن دوكانەكان زانىان ئەۋھەرەشەيە بەراستىيەۋ ئەگەر دوكانەكانيان نەكەنەۋە، ئەۋالەلەين مامورانى پاشاۋە قفلەى دوكانەكان ھەلدەپەپىندىرئىن ۋەھرچى شتومەكى ناۋىەتى بەتالان دەبرئىت، چونكە كەس دلى بەمانى بىخاۋەن ناسوتئىت، دۋاى ئەۋەى دوكانەكان كرانەۋە.

- كلىۋپاترا بەبارۋكى گوت: فەرمانىكىتر دەرىكە، ئەۋىش ئەۋەيە، ھەلاتنى خەلك لەرىگەى دەرىاۋە قەدەغەيە.

- بەتلىمۇسى سىز دەھەم، ئەم راپەى كچەكەى پىن باشنەبوو وگوتى: يەكىك لەبەرەۋاجى وجوانىيەكانى ئەسكەندەرىيە، دەرىاۋانىيە بەھاموشۋى كەشتىيەكان بەنازادى، ئەگەرمن پىرارىك دەرىكەم خەلك لەم شارە نەپرات، دەبىت ھەموو كەشتىيەكان لەجموچۇل بىكەن، ئەمەش زىان بەكەشتىرانى نازاد دەگەيەنىت، نابى ئەۋبۇچوونە بىتەپىش كەئىمە دەمانەۋىت ھاموشۋى دەرىايى كەم بىكەيەۋە.

- كلىۋپاترا لەبەرەمبەر بۇچونەكەى باوكىدا قەناعەتى كىرد، چونكە زانى باوكى دروست شتەكانى لىكداۋەتەۋە.

- پاشاى مىسر گوتى: پىاۋى ئەم شارە دوچۇرن ھەندىكىان بەغىرەتن ۋەھندىكىش ترسنوك، ئەۋانەى كارامەن ئەۋانەن چوونەتەناۋ ھىزى بەرگى مىللى ونامادەن بەرگى لەشارىكەن، ترسنوكەكانىش ئەۋانەن دەيانەۋىت لەرىگەى دەرىاۋە ھەلئىن، بوونى ئەمانە لەم شارەدا كەلكيان نىيە، چونكە ئەۋانە دەترسن شمشىر بەدەستەۋەبگرن وبەرگى لەئەسكەندەرىيە بىكەن، كەسانى تۇقىو كاتى لەنىۋان كۆمەلئى سەربازى نازادابن وپۇچىەتى ئەمانىش لاۋزەكەن، باشتراۋە ترسنوكەكان پىرۇن ودىلئەكان بىمىننەۋە، بۇئەۋەى بتوانن باشتر بەرگى لەشارىكەن.

بەپروكەش شارى ئەسكەندەرىە ناساىى بۇۋە، بەپىى فەرمانى پاشاى مىسر كچەكەى كلىۋپاترا، ئەفسەرانى سوپا بۇمەشقدانى فىداىيەكان بەخىراىى سەرقالى راھىئانان بوون.

من چون ژنم، ھونەرى شەپنازانم، بەلام گوپىبىستبووم كەئەفسەرانى سوپا ھەلدەدەن فىداىيەكان خاۋەن ئىرادەۋ دلبەھىزىكەن، بەفىركردنىان بەئەزمونى سەربازى ۋەشىقى بەردەوام، ئەۋانە گورج وگۇل بىكەن، ئەفسەرەكان بەخۇبەخشەكانيان دەگوت: ئىۋە دەبىى لەگەل دژمندا بىجەنگن، ئەۋ دوزمنا نازانىت شمشىر بەكاربىنىت، بەلام بەغىرەتن، چونكە ئەۋانە ۋەك دپندەۋان، كاتى كۆمەلئى دپندە ھىرشتان دەكەنەسەر، باشترىن پىگاچارە ئەۋەيە نەترسىت وبەرگى بىكەيت، رەشپىستەكان چەند بەغىرەتن لەشىر سەركىشترىن، شىر كاتى پروبەروۋى بەرەنگارى بەھىزىۋەۋە، دەترسىت ۋەھلدەيت.

يەككە لەو دەستپىشخەريانەي كىلىپاترا كەدلىنى منى خۆشكرد، ئەو ھەبوو پۇژى دواتر لەگەل خۇيدا بردى بۇسەيرى مەشكردى فېدايىيەكان، چونكە كالىش لەنيوان ئەوسەريانەدابوو، بەلام كاتى بېنىم كىلىپاترا تاواناويك پوو ۋەردەگىرېت ۋە ماشاي كال دەكات ۋە ھەموو سەريانە كانىتر زياتر سەرنجى ئەودەدات، ھەناسە ساردبووم، كال لە ھەموويان باشتەر مەشقىدەكرد، بەجۇرېك ئەفسەرەكەي تەمىرنى پىدەكردن، لەنيوان فېدايىيەكانىتر دەرھىناو گوتى: ئەم گەنجە شايستەي ئەو يە بېيتە ئەفسەرى فېدايىيەكان ۋە شوق بەئەوان بكات، بەتايبەت بۇ پم ھاويشتن، لەو كاتەدا كال بەپنى پەسىمى سەريانى، سى جار لەبەردەم كىلىپاترادا پمەكەي ھاويشت ۋە ھەموو جارېك پمەكە نامانجەكەي دەپىكا، كىلىپاترا بەلەقاندنى سەرى ئامازەي بۇ كال كرد، كەنزيك يىتەو لىي، من زانىم ئەو تەنھا بۇ پىزلىيان لەتواناي ئەونييە، بەلكو دەيەويت بەو بەھانەيەو ئەوگەنجە جوانە لەنزىكەو بېينىت.

كال لەكىلىپاترا نىزىكبۇو، ۋەك خۇي ھەمىشەيى خۇي، بەسەرى بلىندو سىنگى دەپەريو ۋە، سەيرى كچى پاشاي ميسرى دەكرد.

ھەركەسى لەو كاتەدا كالى دىتبا نەيدەزانى كەيەكەكە لەعەرەبانە چىيەكانى پىشېركىكەي سىرك وكرىكارى باغى ئازەلانى ئەسكەندەرييە، چونكە ئەوكەسەي لەباغى ئازەلانى خەرىكى خزمەتكردنى گيانلەبەرانىيىت، بەگشتى ئاوانىن. كال جلوبەرگى باشى لەبەردانەبوو، ھىچ ئارايشتىكىشى نەكردبوو، بەلام كاتى لەبەرامبەر كىلىپاترادا پراو ھەستا ئەوئەي ئەوى بېنىبا وايىدەنى يەك شازادەيە، دواي ئەوئەي كال نىزىكبۇو كىلىپاترا بەوردى سەيرىكرد، منىش لەپىشت خاتونەكەي خۇمەو ۋە سىتابوم ۋە بەوردى لىم پوانى، من ئەوشەو لەئوتىل سووردا، ئەم لەنزىكەو بېنى، بەلام دىتنى كەسى بەشەو جياوازە لەپۇژ، بەشيوەيەك جوانى كال بەرامبەر پرونكى خۇرەكەدا دەدرەوشايەو، من لەدلمەو گوتم، ئەي كورې ئاكارجوان ئايەھتاي خۇرى سىماي تۇ دەدرەوشىننىتەو - يان تۇي كەتېشكى خۇر بەجوانىەكەي خۇت دەپەنگىنى؟

- كىلىپاترا خۇي بواردو بەشيوەيەك لەگەل كالىدا دوا، گوايە ناياناسىت ولىي پىرسى، ناوت چىيە؟

- گەنجەكە گوتى: نام كالى.

- كىلىپاترا پىرسى: خەلكى كويىت؟

- كال گوتى: من لەبىزانس لەدايك بووم.

- كال گوتى: لەپروى زىدەو ۋە يۇنانىم، بەلام باوكم ئىرانى ودايكم سريانى بوون.

- من تىبىنم كرد شىوازي قسەكردنى كال لەگەل كىلىپاترادا، ۋەك شىوازي قسەكردنى لەگەل مندايە، كاتى لەئوتىل سووردابوو، من لەھەردوو چاوي ئەوكوپم دەروانىن، چونكە دەمويست بزانم لەچاوەكانيا دياردەكەويت داخو چ ھوگرىەكى بۇكىلىپاترا ھەيە - يان نە، بەلام من ھەستم بەوئەنەكردو كەمى دلم ھاتەو سەرخو، دواتر كىلىپاترا ويستى شىوازي قسەكانى بگورېت ۋە بەشيوەيەك لەگەلىدا بدويت، كەكچى پاشاي ميسر ئەودەناسىت وگوتى: ئايا تۇ ھەمان ئەوكەسەنىت كەلەپىشېركىنى عەرەبانەكانى سىركدا يەكەم بويت؟

- كال گوتى: بەلى ئەي كچى پاشاي ميسر، من ئەوم.

- كىلىپاترا لىي پىرسى: ئايا تۇبەشداي شەپتەكردوون؟

- كال گوتى: من ھەرگىز بەشدارى ھىچ شەرىكم نەكردوھ.
- كلىۆپاترا پرسى: ئەى چۆن بەو لىزانىيەوھ پم دەھاوئىژىت؟
- كال گوتى: من ھونەرى ھاويشتنى پم لەوھرزىشگادا فيربووم.
- كلىۆپاترا گوتى: جگەلە ھاويشتنى پم، كام چەكى جەنگىتر دەتوانىت بەكارىبەھىنىت؟
- لەوھلامدا كال گوتى: دەتوانم قورسى (سقل) ھەلبدەم.
- كلىۆپاترا گوتى: ئەوپىاوەى بتوانىت قورسى ھەلبدات، ئەوادەتوانىت بەردھاوئىژى جەوالىش⁽⁴⁵⁾ بىت، تۆ دەتوانىت لەمەيدانى شەردا، جگەلەھاويشتنى پم بەرىنگاى ھاويشتنى بەرد پاشەكشە بەدورژمن بەكەيت؟

45- لەدەقە فارسىيەكەدا(فلاخن) نووسراوھ، لەكۆندا سەربازانى تىرھاوئىژو پم ھاوئىژو شمشىر بەدەست وژور جۆرىتى سەربازى تايبەن بەچەكىك ھەبوون، كەئەمە تائەمروش ھەرياوھ، وەك عدد دۆشكەو پەشاش وھتد... فلاخن جۆرە چەكىكبووھ كەكۆمەلئ بەرديان لەناو تورەكەيەكى ئەستور ھاويشتووھ لەبەرى شەردا بەدورژمنياندا داوھ، ئەوتورەكەيە بەپىئى وەسفەكەى زۆر لەجەوالى كوردى- يان لەجۆرى كوردى چووھ، بۆيە ئىمە جەوالمان داناوھ.(و- كوردى)

- كال گوتى: من تائىستا لەمەيدانى شەردا نەبووم، تابزانم دەتوانم ئەم كارەبكەم- يان نا.
- كلىۆپاترا گوتى: من دەزانم ئەوكارانەت پىدەكرىن وگومانم لەبەغىرەتيت نىيە، چونكە كەسنىك چوار شىرى نىر بوروئىنىت وليخورىت، دەبى خاوەنى غىرەتى دليرانەبىت.
- من نەمدەزانى مەبەستى كچى پاشا لەم قسانەى چيە؟
- ھەتا گوتى: كال من دەمەويت بەشدارى لەشەردابكەم، ناليم دەتوانم شىمشىر بوھشىنم- يان پم بەھاوئىژم، بەلام دەزانم بەشدارىكردى من لەشەردا، دەپىتەھۆى خۇپاگرى پىاوەكان بەتايبەت ئەوانەى تووشى گومان و دوودلئ دەبنەوھ، لەوھى بەرگرى بكەن- يان نا، من پەيمانم بەبەرىئوھەرى ئەم شارە داوھ كەبەرگرى لەكتىبگانەكە بكرىت، ئەوپەيمانەش دەھىنمەدى، دەبى لەكاتى شەردا دەستەيەك لەفیدايىيەكان لەگەل مندابن، منىش ھەلبراردنى ئەوكەسانە دەخەمە ئەستۆى تۆ، بەلام تۆش لەگەل لىپرسراوھكانى سوپاى مىسردا مشوھرەت بكە، چونكە ئەوانە پىاوى جەنگىن و بەشدارى شەرپانان كردووھ ئەزمونى وایانھەيە تۆنائىزانىت، دواى ئەوھى سەربازە فیدايىيەكان ھەلبرىردان من تۆ دەكەم بەفەرماندەى ئەويەكەيە، تۆ دەبىتە لىپرسراوى ئەوسەربازانەى لەگەل مندا لەمەيدانى شەردا دەبن، ھەرئەمرو ئەوسەربازانە جىبابكەرەوھ، بۆئەوھى سبەى دەستەكەى تۆ مەعلومبىت.

لەشەرى دژبە باشوور نشىنەكان

بەرگىكاران لەئەسكەندەرىيە سەرگەوتووبوون

يەكەم پۆزى شەپ كەلەمىژووى مىسردا، بەشەرى دلتا ناسراو و لەسەردەمى بەتلىمۆسى سىز دەھەمدا، كەدلتاى گرتەو، دياربوو نامانجى رەشپىستەكانى دانىشتووى خوارووى مىسر⁽⁴⁶⁾ كەلەبرىستى وھەژارى سەرئەنجامى وشكەسالى ونبوونى دانەويلەو بەرەوسەر و كشاوون وھىرشىان بۆسەر شارى ئەسكەندەرىيەى پىشكەوتوو وخواو ن سامان ھىنابوو، ئەوانە تىبىنى تەپۆلكەو بەرزايەكان و باغەكانى نىوان زىكانى نىل وبيابانىان نەكردبوو و دەيانويست خىراتر خۇيان بگەيەننە ئەسكەندەرىيە.

سوپاى پاشاى مىسر لەسەرى دلتا و لەوناوچەيەى كەنىل تىيدا دابەش دەبىت بەسەر چەند زىيەكدا، پىشى بەرەشپىستەكان گرت وھەندىكى لىكوشتن، كاتىك رەشپىستەكان زانىيان ناتوان يەكسەر بەرەو ئەسكەندەرىيە بچن، تاكتىكى دىزىنى خۇيان گرتەبەر و سووربوون لەسەر ئەوھى لەپىگى ترمەو خۇيان بگەيەننە ئەسكەندەرىيە، ئەو پىگايەى تىرش برىتیبوو لەگرتنەبەرى زىكانى كەلەپروبارى نىل دەبوونەو و ئەوزەوييانەى كەوتبوونە نىوان ھەردوولاي خۆرھەلات و خۆرئاواى نىل، كاتىك رەشپىستەكان پلانى ئەوھىياندا لەپىگايترەو خۇيان بگەيەننە ئەسكەندەرىيە، سوپاى پاشاى مىسر شى ناچاربوو تاكتىكى شەپكردنى پۆزگارى بەتلىمۆسى دووم، بگرىتەبەر، و اتا لەپىشت رەشپىستەكانەو بىن، تائەوانە لەئەسكەندەرىيەدا گەمارۆبەدەن و بىيانكۆژن، بەلام بارودۇخى ئەسكەندەرىيە لەسەردەمى باوكى خانمەكەم (كلىپاترا) و اتا بەتلىمۆسى سىز دەھەمدا، لەسەردەمى بەتلىمۆسى دووم جىاوازبوو، ئەوكاتە ئەسكەندەرىيە ھىزى بەرگىكارى نەبوو، بۆيە رەشپىستەكان تانىيان بچنەناو شارەو و چىيان لەدەستھات كرديان، بەلام لەسەردەمى بەتلىمۆسى سىز دەھەمدا ھىزى قىدانى ھەبوو، ئەوھىزە دەيتوانى بەرگى لەشارىكات، خۆئەگەر نەشتوانىت پىگى لەھاتنەناوھى رەشپىستەكان بكات، بەلايەنى كەمەو دەتوانىت ئەوانە دوابخات لەھاتنەناوھىيان بۆئەسكەندەرىيە، تائەوكاتەى سوپاى مىسر لەپىشتەو زەبەر لەرەشپىستەكان دەوھىنىت و لەناويان دەبات. لەبەرئەوھى كلىپاترا بەئىنى بەرگىكردنى لەكتىبخانەكەو پاراستنى دابوو، گرۇپى سەربازەكانى كەپارىزەرى خۇى بوون، بەسەر كرايەتى كال لەبەرامبەر كتىبخانەكەدا دامەزاندو بەكالى گوت: بەسەربازەكانى خۆت بلى ھەرچۆنىكەبىت نابت رەشپىستەكان بچنەناو كتىبخانەكە، چونكە بەھى بەلاى مىسر يەكەنەو بەھى كەسەكان زياترە، ئەگەر لەكاتى شەپدا ولاتىك كۆمەلىك خەلكى بكوژىت، جىگايان پىرەبىتەو، چونكە دايكانى مىسرى دووبارە پۆلەيان دەبنەو و گەورەيان دەكەن و جىگاي كۆژاوەكان دەرگرنەو، بەلام ئەگەر كتىبىك لەناوبچىت ئەوازيانىكە ناتوانىت جىگاي پىر بگرىتەو، ھىچ شتىك شوئى بەھى ئەوكتىبە ناگرىتەو.

46- باشورى مىسر : مەبەست لە سودانە، ئەوكاتە سەر بەمىسر بوو .. وھرگىپى كوردى .

- کال گوتی: تائەو پۆژەى من وسەربازەکانم زیندووین، ناهیلەم یەك رەشپێستە بچیتەناو کتیبخانەكەو.

- هەرەها کلیۆپاترا بەکالی گوت: منیش لەگەڵتەدام جگەلەوہی جارچار شوینەکانی بەرەى شەر بەسەردەكەمەو، دەنا هەرلەگەل ئیوہدادەبم، ئیوہش ناگادار دەكەمەو، نابیت خۆتان بەكوشتەدەن، وانەزانن كەخۆتان بەكوشتدا من لەئیوہ رازیدەبم، بەسەربازەكانت بلى ئەنجامدانى ئەركەكانیان بریتى نىيە لەوہى خۆيان بەكوشتەدەن، بەلكو ئەوہیە بەزیندووی بماننەوہو رەشپێستەكان بكوژن، لەبەرئەوہى رەشپێستەكان پەلەيانە كەزووترخۆيان بگەيەننە ئەسكەندەریەو هەرنائوہدانى وگوندیک لەرێگایاندايیت، ئاگرى تیبەردەدەن وەر ميسيریەكیش دەبينن دەيكوژن، چونكە ئەمانە دەزانن كەميسيریەكان خەلكانى خاوەن سامان، شارەكانیان ئاوەدانە، كشتوكالەكانیان سەوزە، لەخانوو باشدادەژین، ژن وماندالەكانیان ئاسایشیان هەيەو تیرخواردن دەخۆن، بۆیە رەشپێستەكان رقیان لەهاوسێكانى سەروویان دەبیتەوہو چیژ لەكوشتنى ميسيریەكان وەردەگرن، رەشپێستەكان ئەوئەندە كەنەفت وبرىسى وپەجالبوون كەمەرگیز تیرنەدەبوون ولەهەموو ئەوكاتانەى كەبەخەبەربوون، خەریكى خواردنبوون، كاتیک بەگۆشتى مالات وبلاندهكانى كەلەدەم پۆخى پوواری نیلدا ژۆرن، دانەدەكەوتن، گۆشتى تيمساح وئەسپى ئاوى ومارى پوواری نیلیان دەخوارد، ئەوہش تايبەتەندییەتى ئازۆلى ئەمانەيە، بەهەمان شیوہى كەهەندیك ئازۆل هەرگیز تیرنابن ولەتەواوى ئەوكاتانەى بیدارن هەرخۆراك دەخۆن، رەشپێستەكانیش ئاوا هەرخەریكى خواردنن وەرگیز دەمی ئەوان لەجولە ناكەویت، تەنھا لەكاتى خەو- یان كاتیک كەهیچیان دەست نەكەویت بیخۆن، شیوازی شەرى ئەمانەش وەك ئازۆلانیو، بەیەكجار شالۆیان دەهیتا وەرچی لەرێگای خۆیاندا بینیبیان دەیانكوشت، چونكە ئەوانە هیچ لەبیری خۆپاراستن وپەنادانى خۆیاندا نەبوون، كوشتنى ئەمانە ئاسانبوو، ئەگەر سەربازەكانى ئیمە خۆپارگەرن دەتوانن رەشپێستەكان بكوژن وپاشەكشەیان پێكەن، لەپیدەست و بەرى پێى رەشپێستەكان وەك سمى ئەسپ وھیستەر قەبوو، كەتیر نەیدەبرى ونینۆكى درێژیان هەبوون، كاتیک چەكەكانیان لەدەست دەكەوتەخوارەوہ بەچرنووك شەریان دەكردو هەولیاندا چرنووكەكانیان لەچاوى سەربازكان بچەقینن وكوێریان بكەن.

كال لەهاویشتنى پەدا كارامەبوو، سەربازەكانى خۆى فێردەكرد، چۆن كاتیک رەشپێستەكان پە دەهاوێژن، بەرگری لەخۆیان بكەن، كال كەشیوازی شەپكردنى رەشپێستەكان لەئەفسەرانى ميسيریەوہ فیریبوو، بەسەربازانى یەكەكەى خۆى گوت: چەكى رەشپێستەكان پە، كەدەیانهاوێژن، بەلام لەبەرئەوہى شارەزاییان لەهونەرى شەردانییە، عەقلى ئەوہیان نییە لەوكاتەى كەئەوان پەمەكە دەهاوێژن، لەوانەيە دوژمنى بەرامبەریان خۆبەدات بەزەوییدا- یان خۆى لابەدات وپەمەكە بەسەریاندا بپروات، هەركاتیک پەكانیشیان هایشت، یەكسەر بەرەو ئەوشوینە پادەكەن كەمەبەستیانە، بۆ ئەوہى دەستى بەسەردابگرن. دەبیت لەوكاتانەدا كەئەوان پەكانیان هاویشتیووہو دینەپێشەوہ، سەربازانى فیدائى پەكانى خۆیان بەهاوێژن، بۆئەوہى بتوانن هیرشى ئەمانە پابگرن، ئەگەر زانییان ئەوہ نابیتەهۆى راگرتنى هیرشەكەیان، ئەوادەبیت شمشیرەكانیان لەكالان دەربەینن وبەكاریبەینن، چونكە ئامرازى

خۇپاراستن لەچرنوكى درىژى رەشپىستەكان شمشىرە، ئەوان شمشىريان نىيە نازانن بەكارى بەينن دەكوژرەين.

رەشپىستەكان شمشىريان پىننەبوو، بەلام گورزى مەترسىديريان ھەبوو، گورزى ئەمانە برىتىبوو لەيەك پارچە بەرد كەدەيانخستەناو يەك كىسەى چنراوى گىايىەو ھەو ئەوكىسەيەيان بەوپەتانەى كەبەشوولى گىا چنرابوون بەكۆمەلىك تەختەدارو ھە دەبەستەو، بوونى ئەوبەردە لەناو كىسەكەداو بەستەنەو ھە ئەوكىسەيە بەكۆمەلىك تەختەدارو ھە، بۇ ئەو ھەو ھەتەبەردەكە وردنەبىت و بەساغى بىمىنىتەو ھە، كورنى ئەمكارە سەبارەت بەرەشپىستەكان ئەزىەتى زۆربوو، لەكاتىكدا خستە كىسەى بەردىك بەرووكەش ناسانە، بەلام سەبارەت بەئەوان گرانبوو، گورزى بەردىنى ناوبراو لەدەست رەشپىستەكاندا چەكىكى مەترسىديرابوو و جىگاي شمشىرى دەگرەو ھە، كاتىك لەدوژمن نرىك دەبوونەو ھە، وەك رەمەكان دەيانھاوويشتن، لەبەرامبەر ئەوگورزەدا باشترىن چەك قەلغانبوو، پاشاي مىسر پارىبوو كەھەموو سەربازەكانى فیدائى ھەريەكەو قەلغانىكى تەختەيان بەردىتى.

كال سەربازەكانى خوى ھاندەدا مەشق بەگورزى ھاوشىو ھەى گورزى رەشپىستەكان بەكەن، بۇئەو ھەى لەكاتى شەردا بتوانن خويان لەگورزى ئەوان بپارىين.

دواى ئەو ھەى رەشپىستەكان لەسەرى دلتا تىپەرىن، پاشاي مىسر گرنگى زۆرى بەمەنەدا، چونكە رىگاگرتن لەمانە لەدەشتەكانى نىوان روبرو بەكانى نىل و لەبىابانەكانى خۇرھالەت و خۇرناوای ئەو روبرو بەدا شىتى بوو، ئەنجامى نەدەبوو، جگەلەو ھەى سوپا و فیدائىيەكانى مىسر تىدەدەچوون و رەشپىستەكان بەبىن بەرەسەت و كىشە دەھاتنەناو ئەكسەندەرىيەو ئەوشارەيان و یراندەكرد، رەشپىستەكان كاتىك بەبىاباندا بلاو بوونەو ھە، يەك دەستەو دوودەستە نەبوون، تابتوانرەت رىگايان لىبگىرەت، بەلكو سەدان دەستەى بچووك بەرىگا بىرىنى بەردەوام، دەشتايىەكانى نىوان بەشەكانى روبرو بە نىل و دەشتايىەكانى تەنىشت ئەويان دەبىرى، ئەگەر ھەردەستەيەك رەشپىستە يەك دەستە سەربازەيان نارەبا، ئەواپىنچ بەرامبەرى سوپاي مىسریش نەيدەتوانى رىگاي لەمانە بگىرەت،

تاكىكى عەقلانى ئەو ھەو كەلىبگەرەن رەشپىستەوكان لەنامانجى خويان، ئەسكەندەرىيە نرىكبىنەو ھەو ئەوكاتە دەكەونە نىوان دووشمشىر، واتا لەلایەك فیدائىيەكان، لەپىشەو ھىرش بەكەنەسەر ئەوانەو لەپىشتەو ھەس سوپاي مىسر رامانەيان بەكات و لەناو ھەراستدا ئەو ھىرشەبەكەن بەدوو كەرتەو ھەو لەناويان بىەن.

ئەگەر پاشاي مىسر وىستباى سوپاي مىسر- يان ھىزى فیدائى خەرىكى شەرى لاو ھەكى و جىاجىا بەكات، ئەواسەربازەكانى مىسر لەملاولا لەشەرى لاو ھەكى و بچووكدا دەكوژران و پىگاي ئەسكەندەرىيە دەكرایەو ھە، چونكە لەپىش شاردا ھىزى بەرگىكار نەدەما.

رەشپىستەكان لەناوچەى دلتادا يەك گوندىان بەسەلامەتى نەھىشتبۆو ھە، ھەمويان شونەكانىان و یران و سووتاندبوو و ھەرچى دانەو ھەو خۇراك لەناوچەكەدەبوو، خواردبوويان، لەكاتى ناساييدا زىاتر لەسەد ھەزار سەرمالەت لەلەو ھەرگاكانى دەلەو ھەران، ھەموو ئەوانە لەلایەن رەشپىستەكانەو ھەو خوران و لەناو ھەران، ھەرچەندە پەيوەندى نىوان ئەسكەندەرىيەو خوارووى ولات نەمابوو، بەلام شار لەرووى بوونى شت و مەكەو ھە كىشەى نەبوو، چونكە كەشتى زۆر لەسوریاو ھە شت و مەكەيان دەھىنا، پاشاش وەك پىشوتەر

باسمانكرد كاسبكارانى ناچار كرد كه به زور دوكانه كانيان بكه نه وه و هك پۇژانى ئاسايى شت ومهك به خهلك بفرۇشن.

دوو تهلارى گهورى ئەسكەندەريه سىرك و بيناي شانۆكه بوون، تايبه تكران به جىنشينكردنى ئاوارەكان، به لآم له بهرئە وهى زور له دىھاته كان و كۆچەرييه شوانكاره و خىلەك ييه كان هه موويان رايانده كردو خۇيان ده گه يانده ئەسكەندەرييه، ئەم دوو بينايه به شى ئەوانهى نه ده كرد، له وكاته دا پاشاي مىسر فه رمانيدا به شىك له عمبارە كانى به ندهرى ئەسكەندەرييه، كه ئە وكاته به تالبوون، بدات به وئاوارانه و ئەوانى تىرىش له دم به ندهرى نىلدا له سەر ئەو له مەدا نىشته جىبكرىن، چونكه كه ژى پاييز تازە هاتبوو، ئاوارەكان به پۇژ له دەست گەرما هەراسان ئە دە بوون، به لآم به شەو به دەست سەرماوه دە ياننا لآند.

ئەو شمان بىرنە چىت كەرە شىپىستە كان گەيشتنە ئەسكەندەرييه، كاتىك بوو كه بآلندە كان له ناسماندا دەنگى كۆچ وبارى گەرميان و كوئىستان كوردنيان دە هات، چونكه له وەرزى پايزدا بآلندە كانى سەرووى دەرياي پۇم، بەرەو پۇخەكانى مىسر كۆچيان دە كردو دەنگى قارە قارى ئەمانە له ناسماندا دە بىستەران.

له وشە وەدا كه بۇ يەكه مچار دەنگى بآلندە كۆچەرييه كان له ناسماندا دە هات و له پۇخى نىلدا دە نىشتە وه، كەرە شىپىستە كان هىرشيان دە هىنايه سەر ئەسكەندەرييه، ئەوانه پىياناوبو تارىكى شەو له بهرئە وه ندى ئەواندا يەو بەرگريكاران له شار ناخافلن، له وه بىناگا بوون كه فیدائىيه كان به فه رمانى ئەفسەرانى سوپاو تانكىد كردنە وهى كلىۋپاترا، خۇيان بۇشەرى شەو ئامادە كردو وه مەشخەلى زۇريان كۆكردبو وه، بۇئە وهى شوئىنە كانى شەرى پى رووناك بكه نه وه، پاشا فه رمانى دەركردبوو شوئىنى شەره كه له كاتى شەردا به سەر پەرشتياري وليپرسراوانى فائۇسى دەريايى بگە يەنن، بۇئە وهى فائۇسە كهى تىيگرن و پرووناك يتە وه، ئەوانه ئە يانده تەوانى بەر دەوام پرووناكى فائۇسى دەريايى له شوئىنى شەره كان بدەن، چونكه ئەو كه شتىيانەى كه له دەريا وه دە هاتن، پىويستيان بە پرووناكى فائۇسە كه بوو، بۇيه هەندىك پرووناكى فائۇسى دەريايى له شار دە گيردرا بۇئە وهى بەرگريكاران دۇخى شەره كه بىينن. له هەمان ئەوكاتانەى كه له ئەسكەندەرييه دا خەرىكى دابنىكردنى كەرەستەى بەرگريكردن بوون، رىژە يەكى زۇرىشيان له چهكى ئاگرى يۇنانى دروستكرد.

من گوتم: چۇن دە تەوانرىت نەينى ئاگرى يۇنانى له مىسردا بپارىزىرىت، ئەگەر جگە له پاشاو يەك وەستاكار نەينى ئەمە نەزانن؟ له وكاته دا كۆمە لىك كرىكار به هاوكارى ئەو وەستاكاره، ئاگرى يۇنانيان دروستدە كرد، به لآم ئە يانده زانى ئەو ماددانەى كه له دروستكردى ئەو چه كه دا به كاردىت چىيه، به پىنى فه رمانە كانى وەستاكاره كه هەندىك كەرەستەى رەنگاو رەنگيان له گەل يەكترىدا تىكە لآودە كرد، بۇئە وهى ئاگرى يۇنانى دروستكەن.

ئەو وشە وهى كەرە شىپىستە كان هىرشيان هىنايه سەر ئەسكەندەرييه، به لآى مەن وه شتىكەو بىرنا چىتە وه، له وشە وەدا له هر چوارلا وه جگە له به شى سەرووى ئەسكەندەرييه، دەنگى تە پلىلیدانى رە شىپىستە كان دە هات، ئەمانە به دوو مەبەست تە پلىيان لیدە دا: يەكەم: بۇئە وهى بەرگريكاران له شاردا بترسىنن.

دووم: بۇئە وهى به مۇى ئەو تە پلىلیدانە وه پەيوەندىيان له گەل يەكترىدا نەچرىت، هر دەستە يەك هەوالى شەرو پىكدادانە كانى خۇيان به يەكترى دە گە ياند.

کاتیکی پەشپێستەکان هێرشیان هێنا بە سەر شار، هێزی فیدائی ئێمە مەشخەلەکانیان هەڵکردو بۆ بەریگریکردن نامادەبوون، پاشای ئێمەش کە هەر شمشالی لێدەدا، لەوشەویدا جلۆبەرگی جەنگی لەبەرکردبوو و نامادە بەریگریکردن لەشاربوو، گویم لێبوو بەو کەسانە دەرووبەری خۆی دەگوت: لەبەر ئەوەی ئەم شارە بەرپرسیاریتی لەئستۆی منە، بۆیە پێویستە من لەپێش کەسانێدا بەرگری لێبکەم. پاش ئەوەی پەشپێستەکان هێرشیان هێنا، فەلەقەکانی⁽⁴⁷⁾ بەرگریکاران کەوتە کارو بەردیان بەسەر سەری هێرشبەراندا دەباراند. پەشپێستەکان ئەوەیان پێشبینی پوودانی شتیکی لەوجۆریان نەدەکرد، تاوێک باران بەردیان بەسەر دابباریت، بۆیە بەسەر سوپەرماوییهو کۆژاو و بڕیندارو هەموویان کەوتە سەر زەوی و دواتر زیندووەکانی کە دەیان توانی هەلبێن، بەرەودوا رایانکرد.

47- فەلەق: جۆرە چەکیکی جەنگییه لەکۆندا بەکار دەهات و شێوەی وەک مینیکی درێژبوو. لەسەر بێکەیهکی قورس دەکێشراو لەکاتی جەنگدا بەردی پێن هەلددرا (و- کوردی)

بەلام دواتر تێبینی ئەوەیانکرد فەلەقەکانی ئێمە کە موکۆپی و لاوازییهکیان هەیه، ئەویش یەکیکیان ئەوەیه کە ژمارەیان کەمه. ئەوێتیشیان ئەوەیه کە پرکردنەو بەستەنەوی بەردەکان سستەو ئەو کەسانە کە پرکەرەوی ئەوچەکەن، ژمارەیان کەمه، پاشان من لەدواتردا لەکالم بیست گوتی: ئەگەر لەوشەویدا هێزی بەرگریکار لەئەسکەندەرییهدا فەلەقە تەواویان هەبوایەو ئەو فەلەقەیان بەسەر سێ دەستەدا دابەش بکەریایەو هەر دەستەیهک لەپشت یەکتەرەو دامەزرا، بەشێوەیهک کە لەهەر چەند ساتێکدا دەستەیهک لەوفەلقانە بەردی بهاویشتایەو ئەوانیتر سازبکرانایەتەو، ئەوا هێرشێ پەشپێستەکان شکستی دەخواردو پێویستی بەکەرەستەیت نەدەکرد.

هۆی کەمی فەلەقەکان و نەبوونی پارەو توانای سەربازیبوو، چونکە بۆ دروستکردنی هەر فەلەقەیهک پارەیهکی زۆری دەویست.

بەتایمۆسی سێز دەهەم کە پاشایهکی دەولەمەندبوو و سالانە سامانەکی لەزیادبووندا بوو، رازی نەبوو کە بۆ دروستکردنی فەلەقەیت پارەدات. بەپێی قەسەکی کال، کەلک وەرگرتن لەفەلەقە پێویستی بەدەستەیهک کەسی نەشاگری خاوەن ئەزمون بوو، تابتوان بەخێرای فەلەقەکان پر بکەنەو و گۆشە ی سێرەگرتنی فەلەقەکە دیاری بکەن.

لەو پۆژانەدا ئەسکەندەرییه بەکارهێنەری فەلەقە نەبوو و ئەوانەش کە ئەو ئەرکیان خرابوو ئەستۆ، سەربازی سادەبوون، بۆیە نەیان دەتوانی بەخێرای فەلەقەکان پر بکەنەو و گۆشە ی سێرەگرتنەکیان بەشێوەیهک پر بکەن کە نامانج بێکیست. لەبەر ئەوەی قاپولکە ی⁽⁴⁸⁾ فەلەقەکانیش بچوو کبوون، سەربازەکانمان نەیان دەتوانی بەردی زۆر بخەنەناو ئەوشوینەو بەرەو هێرشکەران بیهاوێژن.

48- قاپولکە: مەبەست لەوشوینەیه کە بەبەردەکە ی لەسەر دادەبێن و سواری دەکەن. بۆکیشتان و دواتر هەلداتی لەسەر فەلەقەکە (و- کوردی)

کاتیکی لەشکرێکی هێرشکەری تارا دەیهک درنده، شالۆ دەهێنن، بۆرگرتن لەهێرشێ ئەمانە پێویستە قاپولکە ی فەلەقەکە بەردی زیاتری تێبکەن، بۆئەوەی کاتیکی بەردەکان دەهاوێژن هێرشبەران پەرت

وبلاۋە پېئىكەن وزياتريان لېيىكوژن، بەلام لەبەرئەۋەى فەلەقەكانى ئەسكەندەرىيە بچوكبوون، نەياندەتوانى بەردى زۇريان پى بەھايژن وئەمەش ئەنجامى زۇرباشى بەدەست نەدەھىنا، بەھۇى ئەس كەموكوريپانەى كەلەپېشەۋە باسمانكرد.

رەشپىستەكان لەبەرامبەر ھەر شوئىنىك كەفەلەقەى تىدابوو، پاشەكشەيان كرد، بەلام پاش ئەۋەى تىگەيشتن، دواى بەتالبوونەۋەى فەلەقەكان، ماۋەيەكى دەۋىت تاپردەكرىنەۋەو لەنگەريان دەكىشرت و دەھاۋژىن، دەتوانن لەوماۋەيە كەلك وەربگرن و ئەۋەلە بقۇزىنەۋەو ھىرش بكنەسەر فەلەقەكان و دەستيان بەسەردابگرن و تىكىان بكشىنن. ھەربۇيە ئەۋەى مەبەستيانبوو كرىيان.

پاشئەۋەى رەشپىستەكان دەستيان بەسەر فەلەكانداگرت، سەربازانى فیدائى ئىعە بۇكوشتىيان، دەستيانكرد بەھاۋىشتنى تىرو پم، لەھەر شوئىنىكدا لىشاۋىك رىمان نامادەكردبوو ويەك لەدواى يەك رەمەكانيان دەھاۋىشت، يەك لەوشوئىنانەش كىتبخانەبوو، بەلام لەبەرئەۋەى رەمەكان نامانجيان نەدەپىكاو بەھەلە ئاراستەدەكران، بەلام لەگەل ئەۋەشدا رەشپىستەكانى دەترساندو دوۋلى دەكردن، رەشپىستەكان پشتيان بەزۇرىي ژمارەيان دەبەست و نەدەگەرانەۋەو پىياناۋبوو بەرگرىكارانى ئەسكەندەرىيە دەشكىنن.

بەتلىمۇسى سىز دەھەمىش رەمى بەدەستەۋە دەگرت و بەرەو رەشپىستەكانى دەھاۋىشت، كىليۇپاترا سواری كەژاۋەكەبوو، كەمنىش لەناۋىندا دانىشتبووم، بەرىكەوت تاھانى بەرگرىكارانى شاربدات و ستايشيانىكات، دەگەيشتە ھەر شوئىنىك، بەبەرگرىكارانى دەگوت: بەوشىۋەى دەبىنن بەرگرىكردن و خۇپاگرتن و بەرەنگاربوونەۋەى ئەۋەردانە ئاسانە، ئەۋەندە بەسە ئىۋە ئەۋەيان نىشانىدەن، ئىۋە نەلەرەنگى رەشيان دەترسىن و نەلەھاۋارو تەپل لىدانىان.

دواى ئەۋەى شەرەكە ماۋەيەكى خاياندو دەنگى تەپللىدانەكانيان ھەردەبىسترا، لەھەموو خالەكانى شەرپو پىكداداندا شەرپى رەشپىستەكان راۋەستاۋ ئىتر ھىرشيان راگرت. كىليۇپاترا چۇۋە بۇ ناۋچە تايەتەكەى خۇى، كەكتىخانەكە بوو.

لەوماۋەيەى رەشپىستەكان خەرىكى ھىرشكردن بوون، لەناۋچەكانى بەندەرى ئەسكەندەرىيەدا ھىچ شتىك روۋىنەدا كەشايانى باسكردنىت، لەوكاتەدا چەند كەشتىيەك لەدەرياۋە دەھاتن، كەگەيشتنە بەندەرى ئەسكەندەرىيە، لەبەرئەۋەى نەياندەزانى لەناۋشاردا چى روۋدەدات، پاش ئەۋەى ئەۋانىش گەيشتنە بەندەرى ئەسكەندەرىيە، ھىچ وروۋىنەدا تابىتەھۇى تەنگاۋكردنىان.

بەتلىمۇسى سىز دەھەم ھەندىك لەئەفسەرانى سوپاۋ لىپرسراۋانى فیدائى، لەمانەش كالى بۇ كۇشكى پاشايەتى بانگەيشتكرد، منىش لەگەل كىليۇپاترادا چوۋىن بۇئەۋى، پاش كەمىك سەربازان، ھەندىك برىندارى رەشپىست كەگىرابوون، ھىنايانن بۇكۇشكى پاشايەتى، تالەلەين پاشاۋە لىكۇلىنەۋەيان لەگەلدابكرىت، پاشاى ميسر سەبارەت بەنەخشەۋە پلانەكانى رەشپىستەكان پرسىياری لىكردن، بەلام نەئەۋان زمانى ئىمەيان دەزانى و تىدەگەيشتن، نەئىمەش دەمانتوانى لىيان تىنگەين و بەزمانى ئەۋان بدوۋىن.

بۇيە پاشاى ميسر فەرمانىدا بچن لەبەندەردا بگەرپن لەۋكەشتىۋانانەى كەلەخواروۋە ھاتوون و بپرسن و بزائن كەس ھەيە زمانى رەشپىستەكان بزائىت و بىت لەگەل ئەۋانەدا قسەبكات.

ھالى رەشپىستەكان لەكۆشكى پاشايەتيدا باشنەبوو ۋەھندىك لەوانە لەئىمەيان ھەلدەپوانى ۋەنازارى بىرئىنەكانىشيان تىنى بۆھىنابوون.

- كىلىپۇپاترا پىي گوتى: شرميون تەماشاي رەنگى پىستىيان مەكە، چونكە رەنگى پىستىيان پىوانە نىيە ۋەمانىش ھەرمۇقۇن ۋەلەپووى عەقل ۋەھوش ۋەئوشتانەى مەرۇقە لەنازەل پىجىيادەكرىتەو، ھىچ جىياوزىيەكان لەگەل ئىمەدانىيە، بەلام لەبەرئەوھى فەرھەنگ ۋەشارستانىەتيا نىيە، كەمتر دەتوانن كەلك لەژىرى ۋەمۇقۇبوونى خۇيان ۋەربىگرن، ھەر لەبەرئەوھى كاتىك كەسەرىيان دەكەيت، ۋەك نازەل دىنەبەرچاوت، ئەو بوونەوھە بىنەوايانە كاتىك نازانن بىبەزەبىيانە ھەرچى بىيىن دەيكوون، بەلام كەگىرۇدەو بىدەسەلات بوون، ۋەك نازەلان خۇيان بەزەبوون ۋەبىدەرەتان دەزانن، ۋەك دەبىنىت چۇن دەگرىن وورەو غىرەتيا تىدا نامىنىت.

لەوكاتەدا دووكەس لەبازرگانانى خوارو كەزمانى ئەوانەيان دەزانى، ھاتن ۋەتەلمىمۇس لەرىنگاي ئەو دوو كەسەو لەبىرئىدارەكانى پرسى: ئىو چەند كەسن؟

- رەشپىستەكان ۋەلاميان دايەو كە: ئىمە پازدە تايەفەين.

- پاشاي مىسر گوتى: ژمارەى سەربازەكانى ئىو چەندە؟

رەشپىستە بىرئىدارەكان نەيانتوانى ژمارەى سەربازەكانى خۇيان مەزەندەبەكن ۋەگوتيان نازانن، دواى ماوەيەك قەسەكرىن لەنىوان ۋەرگىرەكان ۋەرەشپىستە بىرئىداران، ۋەرگىرەكان گوتيان: رەشپىستەكان ژمارەكان نازانن، ھەر كە نمرەكان لەبىستى تىپەراند، تىياناگەن، بۆيە نازانن ۋەلامى ئەوپرسىيارە بدەنەو، سوپاكەيان لەچەند سەرباز پىكەتو.

- بەتەلمىمۇسى سىز دەھەم سەرى لەم قەسە سۇرماو گوتى: ئەى چۇن لەكاتى شەردا سەرپەرشتى بەشە جىياجىكانى سەربازەكانىيان دەكەن، لەكاتىكدا نازانن ژمارەيان چەندە؟

- ۋەرگىرەكان جارىكى تىرىش بۇماوەيەكى دوور ۋەدرىژ دەستيانكردەو بەقەسەكرىن، لەگەل بىرئىدارەكانداو سەرنەنجام گوتيان: ھەر يەكەيەكى سەربازى ئەمانە پىكىدىت لەيەك فەرماندەو بىست سەرباز.

- پاشاي مىسر گوتى: ئەمانە بۇچى ژمارەى بىستىيان بۇدروستكرىنى يەكە سەربازىيەكانى خۇيان داناو؟

- كاتىك ۋەرگىرەكان پرسىيارى پاشايان بۇوەرگىرەئە سەزمانى خۇيان، رەشپىستەكان ھەر دە پەنجەى دەست ۋەقاچيان پىشانى پاشادا، دىاربوو بەھۇى ئەوھى كەھەموو مۇقۇك بىست پەنجەى ھەيە، بۆيە يەكە سەربازىيەكانىيان لەسەر ئەوبنەمايە داناو.

- دواتر پاشا پرسى: بۇچى ئىو لەولاتى خۇتەنەو دەرپەرىيون ۋەبەرەئىرە ھاتوون؟

- ئەوانىش ۋەلاميان دايەو گوتيان: ھەموو دەزانن لەھەرىمەكەى ئىمەدا ئاوى پووبارى گەورە بەرەوسەروو دەروات، ئەویش بەوشارانەدا تىدەپەرىت كەپرن لەنازوو قەو ژنى پىست سىپى، ئىمەش ئاراستەى ئاوەرۇى نىلمان گرتهبەرو بەرەوسەرەو كەوتىنەپرى، بۇئەوھى ۋرگى خۇمان پركەين لەخۇراك ۋەچىژ لەوژنانە ۋەربىگرن.

- پاشای میسر لئی پرسین: ئەمشەو ئیوہ پاش هیرشیکی بەهیزو بەربلاو کشانەوہو ئیتر دیارنەمان، پیم بلین بوچی پاشەکشەتانکرد؟

- بریندارە رەشپیتەکانیش گوتیان: کاتیک بینیمان چاوی ئیوہ لەتاریکی شەودا باشتر لەچاوی ئیمە دەبینیت، کەبەتاریکی راہاتووین، لەبەرئەوہی کەلکتان لەمەشخەل وەر دەگرت وخواوەن فانۆسیکی گەرەیش شەوقی ئەو، ھەموو شوینیکی رووناککردبووہو، لەبەرئەوہ شەرەکەمان راگرت وپیمان باش نەبوو ئەمشەو بەردەوامین لەھیرشکردنمان وپاش ئەوہی دنیا رووناکبووہو، ھیرش دەکەین.

- پاشای میسر کۆمەلیک پرسیارتری لەرەشپیتەکانکرد، بەلام ئەوانە نەیان دەتوانی وەلامی پرسیارەکانی پاشا بدەنەوہ، چونکە نەیان دەزانن بەتلیمۆسی سێزدەھەم مەبەستی چییەو چی دەنیت.

- یەک لەوشتانەکی کەپاشا دەیویست بیزانیت، ئەوہوو، نایا رەشپیتەکان دەزانن سوپای میسر لەپشتی ئەوانەوہیو دەیویت لەپشتیانەوہ تیکیان بشکینن- یان نا؟
بەلام رەشپیتەکان نەیان دەتوانی وەلامی ئەم پرسیارانە بدەنەوہ.

پاشای میسر ئەوہی مەبەستی سەرەکی بوو بیزانیت، تییگەیشت. فەرمانیدا ئەمانە لەکوێشکی پاشایەتی ببنەدەرەوہو لەلیواری نیلدا بیانکوژن و لەشەکانیشیان فریبدەنە ناوہکەوہ، تابوڵای دەریا⁽⁴⁹⁾ بچیت و بین بەخۆراکی گیانەوہرانی دەریا.

49- دەریا: مەبەست لەدەریای سپیی ناوہراستە، چونکە وەک ئاشکرایە نیل لەسودانەوہدیت و بەناو میسر دا تیدەپەرت و دەرژیتە دەریای سپیی ناوہراستەوہ. (و- کوردی)

لەئەنجامی ئەو راویژو گفتوگۆیە ئەوشەوہ، گەیشتینە ئەوہرێارە پتویستە بەرگریکاری شار لەبەرەیاندا چاوەروانی ھیرشی رەشپیتەکانن، چونکە لەکاتی شەودا ھیرشی رەشپیتەکان تیکشکاوو، بەدلتنایەوہ ئەگەر بەرگریکاران لەشاردا خۆیان لەبەردەم ھیرشی پوژیشدا رابگرن، ئەواشکستیان پیدەھینن، چەند کەسێک لەلێرسراوانی بەرگریکاری فیدائی لەلایەن پاشاوە بوونە جینگای ریزو ستایشکردن، بەلام ھیچ یەکیک لەوانە بەقەدەر کال نەبووہ جینگای ستایشی پاشای میسر، بۆیە لەبەرامبەر ئەو نازایەتیە لەوشەوہدا نواندی، پلە سەنتۆریۆن⁽⁵⁰⁾ یان دایە.

50- سەنتۆریۆن: پلەیکە سەربازی رۆمیە، میسر یەکانیش بەھمان پینکھاتە رۆمیەکان لەشکرو سوپاکەیان دروستکردوہ. (و- فارسی)

سەنتۆریۆن: بەکوردی لەبری سەرتیپ دیت (و- کوردی)

زۆرم پێخۆشبوو لەوہی کال لەفەرماندە دەستە یەک فیدائییەوہ، بووبە ئەفسەریکی رەسمی، تەنھا شتیک کاری تیکردبووم، ئەوہوو کەپلە ناوبراو بەپیشنیاری کلیؤپاترا لەلایەن پاشاوە درابووہ کال، ئەگەر کلیؤپاترا ئەوپیشنیارە نەکردایە، کال نەدەگەیشتە ئەوپلەو پایە.

ھەرچۆنیکبیت کال ئەو دەرەجە وەرگرتنە بەچاکە کلیؤپاترا دەزانن وزیاتر ھوگری ئەو دەبوو. بەیانی رۆژی دواتر دەنگی تەپن وھاواری ترسناکی ئەوانە، جاریکت بەرزبووہ، ئیمە زانیمان رەشپیتەکان

ھېرشەكانيان دەستپىكىردە، بەھەي ئەوانە بوونەھەرى نىوھەھشى بوون، دەرسىيان لەشەپرى دوينى وەرگرتبوو، لەوشوئىنانەھى كەفەلەقەھى تىدا دابەسترا بوون، ھېرشىيان بۆنەدەكرد، بۆيە ھىزى بەرگىركارى ئەسكەندەرىيە لەپوژدەدا نەيانتوانى كەلك لەفەلەقەكانيان وەرېگرن. دەكرا لەفەلەقەكان لەشوينىكەھە بۆشوينىكىتر بگوازنەھە، بەلام ئەنجامدانى ئەوكارە تاقىكى پوژى خاياند، تانەوكاتەش شەپەكە يەكلايى دەبووھە، ئەزمونىكىتر كەپەشپىستەكان لەشەپرى شەھى رابردودا وەريانگرتبوو، ئەوھەبوو بەرېنگى گورزە مەترسىدارەكانى خۇيان، پم ھاوئىژانى ئەسكەندەرىيەيا دەكوشتن، بەوشوئەھە كاتىك سەدان رەشپىست بەيەكجار لەيەكلاوھ ھېرشىياندەكرد، گورزەكانيان بەرەو پم ھاوئىژەكانى ئىمە ھەلدەدا، ھەرچەندە ھىزى بەرگىركارى لەئەسكەندەرىيەدا بەرپەكانيان ھەندىك رەشپىستىيان كوشت، بەلام ئەوانىش تۈانىيان كۆمەلىك لەپم ھاوئىژانى ئىمە لەناوېرن. لەسئ شوئىندا رەشپىستەكان تۈانىيان ھىلى بەرەھى شەپ تىكېشكىنن وېئەناو شارەھە. ئەگەر چەكى ئاگرى يۈنانى نەبووايە كەلەوسئ شوئىندەدا پىشى بەھېرشكارانگرت، ئەوا رەشپىستەكان دەيانتوانى خۇيايگەيەننە ناوقەدى شارو لەپشت ئەوانەھە لىشاوى رەشپىستەكان دەھاتنەشارەھەو ئەسكەندەرىيە داگرەدەكرا، بەلام چەكى ئاگرى يۈنانى كەنەدەكوزايەھە، ئەوانەھى ھاتىبوونە ناوشار تەفرو تۈوناي كردن.

من تائەو كاتە شىۋازى بەكارھىنانى چەكى ئاگرى يۈنانىم نەدېبوو، تەنھا ناوېم بېستبوو، بەلام لەپوژدەدا بىنىم كەسەربازەكانى ئىمە كۆمەلىك گېۋلەى درىژيان بەدەستەوھەبوو، كەسەرىكىان تۆپەلەھەبوو وناگرىيان تىبەردەداو دەيانخستەسەر فەلەقەكەو دەيانھاوئىشت، ئەوتۆپەلە ئاگرەھى بەماددەھى تايبەت تەپركرابوو، لەناسماندا دەتەقىيەھە، ھەندىكىش لەوتۆپەلانە داوى ئەھەي دەكەوتە سەر زەھى، دەتەقىيەھە، داوى تەقىنەھەھى ھەريەكك لەمانە گېرىكى بەتېن وپېرشنگاوى بەپووى رەشپىستەكاندا دەتەقىيەھە. رەشپىستەكان چەند ھەولياندەدا ئەوناگرەھى تىيانبەربووھە بىكوزىننەھە، نەياندەتوانى وبەھاواری پېرەزەبىيانەھە دەسووتان ولەجولە دەكەوتن.

كەموكوپى ئاگرى يۈنانى ئەوھەبوو كاتىك ئەويان بەرېنگى فەلەقەكە بۆشوينى دور دەھاوئىشت، لەشوينى دەكەوتەھە كەشوينىكى سەربازى گرنگنەھەو وكارىگەرى لەسەر رېنگرتن لەوھىرشە نەبوو، بۆيە دەبووايە لەزىكەھە ئەوناگرە بەرەشپىستەكانەھە بىنايە، لەبەرئەھەي چەكى ئاگرى يۈنانىش بەگرانى وسەختى تەواودەبوو، پاشاى مىسر نەيدەتوانى رېژەيەكى زۆر لەوھەدروسىتېكات، دەبوا ئەو چەكە بەشېوھەك بەكاربەئىن، تەنانەت تۆزىكىشى بەھەدەر نەچىت وبەھەر تۆپەلەيەك كۆمەلىك رەشپىست بكوژن.

تانيوھپوژى ئەوپوژە شەپ ھەربەردەوامبوو، دوو كۆتر لەخوارووى ئەسكەندەرىيەھە ھاتن، بىئ ئەھەي رەشپىستەكان ناگايان لەپووداوبەئىت. ئەودوو كۆترە تەترانە لەلايەن فەرماندەھى سوپاي مىسرەھە نىردرابوون، كەلەناوچەھى دلتادابوو، ھەوالى ئەوھىيان بۇپاشا ھىنابوو بەوزوانە سوپاي مىسر خۇي دەگەيەئىتە ئەسكەندەرىيە.

سوپاي مىسر لەناوچەھى دلتادا خاھەنى كەرەستەھى جەنگى زۆربوو، بەتايبەتەھى عەرەبانەھى جەنگى، فەرماندەھى ئەوسوپايەش يەكېكبوو لەجەنگاھەرە خاھەن ئەزمونەكانى سوپاوا ناوى (سىزارىق) بوو.

سیزارییو پیاویکی چاونه ترس و کارامه بوو، پیمواییت به تلیمۆسی سیزده هه می پاشای میسر لیئده ترسا، چونکه له کاتی ناشتی و ناسایبیدا ئه و کاره ی که شایسته و هاوشانی نازایه تیه که می ئه و بووایه بهویان نه ده داو کاروباری لیو جیستی و نیداری سه ربازیان پیده داو چه نه سه ربازیکیان ده خسته ژیر فرمانده ییه وه، بۆ ئه وه ی له ناوچه کانیتر دانه و ئیله و ئالیک کۆبکاته وه بۆ میسری بنیرت، ئه وه ی له بیرم ماییت، دووچار ئه ویان نارده ده زه وه ی و لات به به هانه ی ئه وه ی شاره زایی له سنه ر چه کی یونانی و پۆمی به ده سته به ئینی، به رای من ئه مکاره ش هه رله به ره ئه وه بوو که ناو براو له میسر دوور بخره وه، به لام له کاتی شه ردا نه یانده توانی که سیکی له و باشتر بدۆزنه وه، سه باره ت به به زیۆه بر دنی سوپایه کی گه وه ره سه رکه وتنی ئه و له شه ردا.

سیزارییو دای ئه وه ی بینی ره شپییسته کان له بیاباندا بلا بوونه ته وه، نه یده ویست هیزی خۆی له به رامبه ر ئه وانه دا لاو زیکات و لییانگه را که به هه ر لایه کدا بیانه ویت برۆن و هه رچی ده که ن بیکه ن. ئه و ده یزانی سنووری پۆیشتنی ئه وان، له مبه ره و ئه و به ری بیابانی ده م پووباری نیل تینا پریت، ئه گه ر به ره و خۆره لات برۆیشتنایه، ده گه یشتنه ده ریاو ریگای په رینه وه یان نه بوو و ناچار ده گه رانه وه، ئه گه ر به ره و خۆرناو اش برۆیشتنایه، ئه وابه ره و بیابانه بی ئاوه گه ره که می میسر ده چوون و له برسان و تینواندا له ویدا ده مردن، له هه ردوو حاله تدا ده گه رانه وه و خۆیان ده گه یانده وه پووباری نیل، چونکه پووباری نیل له میسر دا شوینی که هه رکه سی که بیه ویت به زیندوی بیئینه ته وه، ناییت لینی دوور بکه ویته وه، له به ره و ئه وه ی دووچار ی تینویتی و برسیتی ده بیته وه.

چون سیزارییو ئه م راستییه ی ده زانی، بیری له وه کرد بووه وه که پنیویسته خۆراگریت تا ئه وده سته ده سته بلاوانه ی ره شپییسته کان بۆ هیژر شکردنه سه ر ئه سکه نده رییه، له سه رووی ناوچه ی دلتادا کۆده ببینه وه، ئه وکاته هیژرشیکی سه خت و توندیان ده کاته سه رو له ناویان ده بات. ئه و پۆژه که خۆر له ناوه راستی ئاسماندا به ره و ئاوبوون چه ما بۆوه⁽⁵¹⁾ به رگریکارانی ئه سکه نده رییه به به رده وامی شه ریان ده کرد،

51- مه به ست له ده مه و ئیواریه (و- کوردی)

ژماره ی هیژر شکه ره کانی خواروو، ئه وه نده زۆریوو، هه رچه نده به رگریکاران له شار لییان ده کوشتن، ژماره یان که م نه ده بۆوه، وه که ئه وه وایوو ئه وانه له زه وه ی بیئنه ده ره وه.

- کلیۆپاترا گوتی: پیمواییت له خوارووی میسر دا هه رشتی که بۆ خواردن ده سته بات، نه ماوه، چونکه ئه و ره شپییسته بی ژمارانه، هه رچی هه بووه خواروویانه و به هه ر شوینی که ره ت بووین هیجیان له پاش خۆیان وه جینه هیشتوو.

له به ره و ئه وه ی سه ربازان ی فیدائی ئیمه شاره زاییان که مبوو- یان به هۆی برسیتی و تینویتییه وه، ماندو ده هاته به رچاو، به لام من له ره نگ و پووی کالدا ماندو بوونم نه ده دی و له نیوان سه ربازه فیدائییه کاندایه نه نا ئه و جینچین عاره قی ده رشت، به لام به شه که ت نه ده هاته به رچاو، کاتی که سی له سه رچواری پۆژ

بەسەرچوو، گویمان لیبوو ژاوه ژاوی رەشپینستەکان زیادیکردو زۆر وروژان وشیاوژی تەپل لیدانەکەیان ناوازی گۆپدرا.

من ئەوکاتە ئەمدەزانی وروژانی نااسایی ئەمانە چییە، دواتر بۆم دەرکەوت هۆکەیی ئەوێیە سوپای میسر لەپشتیانەوێیەو نزیکیی ئەسکەندەرییە بووئەو، کاتیکی سوپای میسر لەئەسکەندەرییە نزیکبوو، کارەساتەکی سەر دەمی بەتلیمۆسی دووم پووی ئەدایەو، چونکە ئەوکاتە شاری ئەسکەندەرییە خاوەنی سوپای فیدائی ئەبوو، خەلکەکی رەشەبکوژکران و تەواوی سامانی ئەو شارە تیداچوو، بەلام لەپوژگاری بەتلیمۆسی سێزدەهەمدا ئەسکەندەرییە هیژکی بەرگریکاری بەتوانای هەبوو، کەدەیتوانی پێگریست لەبەردەم هاتنەناوێی رەشپینستەکان بۆ ئەسکەندەرییە، کەرەشپینستەکان زانییان لەپشتەو هیژشیاو دەرکێتەسەر، کەوتنە ئەوپەری کۆششکردن بۆئەوێی بێوانن بێنەناو ئەسکەندەرییەو، بەلام هیژیی فیدائی ئیمە بەرەنگارییانکردن و نەیانتهیشت رەشپینستەکان خۆیان بگەینەنە ناوشار.

لەپێرێکدا سەیرمکرد عەرەبانەیکی جەنگی میسری کە لەخوارەو دەهات دەرکەوت، کاتیکی رەشپینستەکان زانییان لەپشتەو بەعەرەبانەیی جەنگی هیژشیاو دەرکێتەسەر، کشانەو تالەهەلمەتی ئەو عەرەبانە جەنگیانە خۆیان لایەن، چونکە بەلای ئەوانەو ئەو عەرەبانانە لەعەرەبانە جەنگییەکانی فیدائیەکانی ئەسەندەرییە مەترسیدارتربوون، عەرەبانە جەنگییەکانی میسر بەوێی کەمن لەوانەیی میژوودا خۆیندوو، شتیکی ترسناکبوون، چونکە بەملاولای عەرەبانەکانەو تیفی ئاسنیان پێوێبوو، بەشیوێیەکی کەوتبوو پێش ئەسپەکانیشەو، کاتیکی عەرەبانەکیان بەخێرای لەمەیدانی جەنگدا تاویدا، ئەوتیغانە دوژمنیان دەرکرد بەدوو کەرتەو، رەشپینستەکان بۆ بەرگریکردن لەخۆیان لەبەرامبەر عەرەبانە جەنگییەکاندا پاشەکشەیانکرد، سەربازە فیدائیەکان لەپشتەو دەستیانکرد بەهاویشتنی پم و هیژشیاو کردنەسەر، چونکە پستی رەشپینستەکان وەک ئامانجییکی سەربازیی بێ بەرگری لێهاتبوو و دەیانتوانی لەپشتەو رەشپینستەکان بکوژن، بەبێ ئەوێی ترسیان لەهیژشکردنیا نەهێت.

دوای ئەوێی عەرەبانە جەنگییەکان هەندیک لەرەشپینستەکانیان کوشت، هیژشی گەرەوێی ئەسپ سوارانی سوپای میسر دەستیپێکرد، بەلام لەوکاتەشدا هیژیی فیدائیەکان دەستبەتال ئەما بوونەو بەردەوام رەشپینستەکانیان دەرکوشت، رەشپینستەکان کەوتبوونە نیوان دوو ناگرەو، لەپیشەو لەدواوە داسدەرەوێ مەرگ کەوتبوو وێزیان.

هیژیی سوپای میسر کەگەمارۆی هیژشەکانیان دابوو، ئەوئەدیان لەورەشپینستەکان کوشت کەلەدەرەو بەری ئەسکەندەرییەدا زەویی بەخۆینی رەشپینستەکان سوور هەلگەرابوو.

من لەپوژژەدا ئەمدەتوانی چوار دەوری ئەسکەندەرییە ببینم، تەنھا دەرەو بەری کتیبخانەکەم دەبینی، کەلەویدا زەوی گۆرا بەیەکی توێژالی سووربوو، کەلاشەیکی بێ ژماری رەشپینستەکان لەویدا کەوتبوون.

دوای ئەوێی سیزاریۆ بەردەم کتیبخانەکەیی لەرەشپینستەکان پاککردەو، چەند عەرەبانەیکی جەنگی و سەربازیی لەویدا جێهێشت، بۆئەوێی رەشپینستەکان نەتوانن جاریکیتر تخوونی ئەوشوینە بکەونەو، لەوکاتەدا لەدەرەو بەری کتیبخانەکەدا ئەوفیدائیەکانی کەبەهۆی شەرەو ماندوو بوون، مۆلتیان درایە بۆئەوێی خواردن و خواردنەو بخۆن.

كىلىۋاتىرا بەنى گوت: شرميون لەناو كەزاۋەكەدا پارچەيەك گۆشتى گا ھەلگەرە بىدە بەكال، چونكە ئەۋبىرسىيەتى ۋېنىۋىستى بەخواردنە.

ئەۋسەربازە فېدائىيەنى لەژىر فەرماندەيى كال دابوون، ھەركەزائىيان مۇلەتى پىشۋودانىيان پىدراۋە، بلارەيان لىكرىدو لەنزىك كىتېبخانەكە دووركەۋتەۋە، ھەندىك لەمانە مائەكانىيان نىزىكبوو، بۇناخواردن چوونەۋە مالى خۇيان، ھەندىكىت مائەكانىيان دووربوون، خۇيان گەياندە ئەۋشۋىنەنى خۇراكى سەربازانى فېدائىيى تىدا دابەشەدەكراۋ سىكى خۇيان لەۋى تىركرد، بەلام كال ئەۋرۋىشت، منىش ئەۋپارچە گۆشتەم ھەلگرت ۋچووم دامە دەستى.

- كال لەمنى پرسى: ئەۋگۆشتەت لەۋى ھىناۋە؟

لەبەرئەۋەى پاشاى مىسر فەرمانى دەرکردبوۋ بەكردەۋەى دوكانەكان ۋپۇژانە شتۋمەك بەخەلك دەفرۇشرا، ھەندىك جۇرى شتۋمەك، بەتايبەتى گۆشتى گا، زۇرگراىنوۋ، چونكە ھەموو مالاتەكانى مىسر كەلەناۋچەى دلدادابوون، رەشپىستەكان خواردبوۋيان، لەبەرئەۋەبوۋ كەكال دەۋىست برانىت ئەۋگۆشەم لەكوپۋەھىناۋە.

- پىم گوت: كىلىۋاتىرا فەرمانى پىدام ئەۋگۆشتەت دەرخوارد بەدم.

- كال پوۋى خۇى ۋەرگىرا بۇئەۋەى كچى پاشا بىنىت، بەلام كىلىۋاتىرا لەۋى نەبوۋ.

- گوت: كال، پوخسارت عارەقى پىۋە، لىم گەرى تابۇت بسرمەۋە.

- كال بەدامىنى جەكانى خۇى دەموچاۋى سىرىۋەۋە گوتى: شرميون تۇ كچىكى باشىت، بەلام كاتىك كەزانىم تۇ كەنىزەكى كىلىۋاتىراىت، لەنىۋان من وتۇدا بەربەستىك دروستبوۋ.

- لىم پرسى: بۇچى لەنىۋانماندا بەربەستىك دروستبوۋە؟

- كال گوتى: لەۋشەۋەى كەتۇ ھاتىت بۇئوتىلەكەۋ لەگەل مندا كەۋتتە قەسەكرىن ۋگوت، لەبەر ئەۋەى كەنىزەكىت، دەسەلات لەدەستى خۇتدائىيە، بەلام من نەمدەزانى تۇ كەنىزەكى كىلىۋاتىراىت.

- گوت: چ جىاۋازىيەك ھەيە، كەنىزەى كىلىۋاتىراىم- يان نا؟

- كال گوتى: فەرقى زۇرە، چونكە ئەگەر كەنىزەكى كىلىۋاتىرا نەبوۋىتايە دەمتوانى بەۋپاداشتەى كەلەپاى سەرگەۋتەم لەپىشپىركىنى سىركەكەدا دەستكەۋت، تۇ لەئەربا بەكەت بىرمەۋە، بەلام نىستا ناتوانم، چونكە كىلىۋاتىرا چاكەى لەگەل منداكردوۋە، نامەۋىت ئەۋلەكەنىزە خاۋەن متمانەكەى دووربەخەمەۋە، چونكە تىبىنىم كردوۋە تۇ زۇر لەكىلىۋاتىرا نىزىكىت، ھەروەھا تۇخۇشت لەۋانەيە خەزەكەيت لىى جىابىتەۋە.

- گوت كال: كاتىك دەتېنىم ھەستەكەم دەتوانم لاي كچى پاشاى مىسر بىرۇم، بۇئەۋەى ژيان لەگەل تۇدا بەسەربەرم، ئەگەرتۇ ماندوۋ نەبوۋىتايە ۋپىۋىستىت بەپىشۋودان نەبوۋايە، ئەۋا بۇم دەگىراپتەۋە چۇن ھەموۋشەۋىك كاتىك چارەكانم لىكەنىم، دەكەۋمە خالەتى خەيان ۋ بىركردنەۋەى قوۋل ۋھەستەكەم پەنجەكانم بەسەر لىۋەكانتدا دەھنىم ۋلەپى دەستم بەسەرسىنگتدا دەخىنىم، ئەم بىرە ھىچ شەۋىك لەخەيالدا دەرناچىت.

- كال گوتى: رىكەۋتىكى سەيرە!

- پرسىم: ئەۋ رىكەۋتە چىيە؟

- كال گوتى: منىش ھەموو شەويك ئاوايىردەكەمەوھ.
- لىم پرسى: چۇن؟
- كال گوتى: منىش ھەموو شەويك وايردەكەمەوھ كەپەنچەكانم لەلىيوى ژنيك دەخشيتم.
- لەم قسەيەى كال زۇر دلخۇشبووم وليمپرسى، ئايا تۇش ھەمووشەويك بەخەيالى خۇت پەنچەكانت لەلىوھەكانم دەخشيتم؟
- كال گوتى: نەخىر، شرميون ئەوژنەى كەلەخەيالى خۇمدا پەنچەكانم لەلىوھەكانى دەخشيتم، كلىپاترايە!
- من لەبىستنى ئەوقسەيە كەوتتەگريان، چونكە پىوابوو وەك چۇن من لەبىرى ئەودام، ئەويش ئاوا لەبىرى مندايە، بەلام بۇم دەرکەوت كال لەبىرى كلىپاترادايە.
- كال كەخەرىكى خواردى گۇشتبوو، گوتى: شرميون بۇدەگريت؟ چونكە راستىم پى گوتيت، بۇيە مەگريت؟ ئايا وات پىن باشە من درۇت لەگەلدابكەم وەبو درۇيەم بتخەمە پىكەنن دلخۇشت بكەم؟
- گوتم: نەخىر كال، ھىچ قسەيەكى درۇ شادى بەخش نىيە.
- كال گوتى: بۇچى چ جياوازييەكى ھەيە، من لەخالەتى خەيالدا پەنچەكانم لەسەرلىيوى تۇ- يان كلىپاترا بخشيتم؟
- گوتم: جياوازييەكەى ئەويە ھەركاتىك تۇ لەخەيالدا بىرلەمن بكەيتەوھو واىزانيت پەنچەكانت لەسەر لىوھەكانم دەخشيتم، من ئومىدەواردەبم رۇژىك تۇدئيت وداخوازييم دەكەيت ودمكەيتە خوشكى خۇت
- كال گوتى: شرميون تۇ مەبەستتە ببىت بەخوشكى من؟
- گوتم: من ھەرمەبەستىم نىيە، بەلكو ئارەزودەكەم، جياوازي ھەيە لەنىوان مەبەست وئارەزووكردن، كاتىك مروۇ مەبەستىكى دەبىت ھەركاتىك گونجا دەتوانيت بيكەيت، بەلام كەئارەزوويەكت ھەبوو، ئەوادەبىت چاوەروانىت تابەرامبەرەكەت ئەوكارە دەكات.
- كال بەپىكەنىنەوھ گوتى: لەبەرئەوھى لەگەل شازادەدا ژياويت، بەشىئويەك قسەدەكەيت، ھەرگىز من ناتوانم بەوشىئويە قسەبەكەم.
- گوتم: قسەكردنم كەلكى نىيە، چونكە خودى من نەبوومەتە جىگاي سەرنجت!
- كال بىدەنگ بوو ومنىش دەستمكردەوھ بەگريان.
- كال گوتى: مەگرى، من حەزناكەم تۇبگريت، چونكە ئەگەر كلىپاترا بىت و فرمىسكەكانت ببىنيت، دللى لەمن خراپدەبىت و وادەزانىت من گريان دوومى.
- گوتم: ئەگەر ئەو واىزانىت ئەوا راستە، چونكە تۇمنت بەگريان ھىناوھ.
- كال گوتى: شرميون من تۇم نەدەناسى ھىچ خراپەيەكىشم بەرامبەرت نەكردوھو واىبىت تۇش سكالات لىم ھەبىت.

52- بىمكەيتە خوشكى خۆت: مەبەست لەو داب و نەرىتەي ئەوكاتەيە كە خوشك شووى بەبرا دەكرد. مەبەستى شرميون، كرده ژنى خۇي بۇ كائە (و- كوردى)

نەمدە زانى لەبەرامبەر قەسەي ئەوگەنجەدا چى بلىم، چونكە راستى دەكرد، ئەومنى نەدەناسى و خراپەي لەگەلمدا نەكردبوو و نەدەبووایە گلەييم لەئەو هەببیت، نەمدەتوانى پىيى بلىم، گوناھى ئەو ئەوئەيە زۇرجوان و قۇزە، جوانیەكەت لەئاستىكدايە هەتا كلیپۇپاتراشى فریوداوه، ئەگەر گوناھى كائ بەجوانیەكەي بزانم، دەببیت خواكان بەگوناھبار بزانم، لەبەرئەوئەي بۇچى ئەوگەنجەيان ئەوئەندە جوان دروستكردووه!

لەوكاتەدا بىرم لەقسەكانى كائ دەكردووه، هەولمدا بەسەرخۆمدا زالبىم و ئەگەر بەرۆكەشیشببیت نارامى خۆم بپارىزم، چاوهكانم سېرىبەووه و غەم و پەژارەكەم لەئاو دلى خۆمدا حەشاردا.

- پاش چەند ساتىك كلیپۇپاترا دەرکەوت و بەكالى گوت: ئەم ماوئە ديارنەمام بۆبەشدارىكردن لەپراوئىژو گەفتوگۆ، لەكۆشكى پاشادا بووم، كەئەوئەي سەبارەت بەوئەبوو، ئىتەر دەببیت هەولئەدرىت پەشپىستەكان نەكۆزىن و بەدیل بگىردىن، ئەو دەستگىركراوه پەشپىستەنەش ناچارىكرىن لاشەي كۆزراوهكانیان لەدەوروبەرى شار دوربەخەنەوه، چونكە ئەوانە بۆگەنیا نەسدىت و ناتوانىت لەئەسكەندەرىبەدا كەس بژى، هەروها دەببیت ئەوانە ناچارىكرىن ئەوئەنەي كەپژاوهتەسەر زەوى، بېشۆن، دواي ئەنجامدانى ئەم كارانەش، سەبارەت بەچارەنوسى دیلەكان باوكم بپارىدەدات.

فەرمانى پاشای مىسر گەيئەندرايە سوپا، هەروها گەيەندرايە ئەوكۆمەلە فیدائىيەي كەدەجەنگان، لەهەموو شوپىنىكدا سەربازانى سوپای جەنگاوەرانی فیدائى هەولیانئەدا بەوپەرى تواناوه خۆيان لەكۆشتنى پەشپىستەكان بپارىزن و ئەوانە دەستگىربەگن.

ئەگەر ئەو پۆزە سەربازانى سوپای مىسر فیدائىيەكان زمانى پەشپىستەكانیان بزانایە، دەیانتوانى هەموو ئەوانەي كەتا ئەوكاتە نەكۆزىبوون بەدیل بگرن، بەلام ئەوان زمانى پەشپىستەكانیان نەدەزانى، ئەودوو وەرگىرەي كەبازرگانی دەريایى بوون، نەیانئەتوانى لەيەك كاتدا بەهەموو لایەنەكانى بەرەي شەردا رابگەن و لەهەموو شوپىنەكاندا بەپەشپىستەكان بلىن خۆتان بەدەستەوه بەدن، تالەمەيدانى شەردا نەكۆزىن.

لەهەموو شوپىنىكى دنیادا دەستوروايە، كاتىك سەربازەكانى سوپایەكى سەرکەوتوو نوکی شمشیرەكانیان گرت و لای دەسكەكەيان بۆسەربازانى دوژمن پاداشت، مانای وایە دەست لەشەركردن هەلئەبگرەو خۆت بەدەستەوبەدە، بەخۆپایى خۆت بەكۆشت مەدە، چونكە فیداكاریى تۆكەلكى نەماوه، كەچى پەشپىستەكان زمانى نۆدەولەتى و ئەوئەيان نەدەزانى، كاتىك كەدەيانبىنى سەربازەكانى ئىمە نوکی شمشیرەكانى خۆيان دەگرن و دەسكەكەي دەخەنەلای ئەوان، دلىان خۆشەبوو و وایانئەزانى سەربازەكانى ئىمە شەكەت و بېتوانابوون، ئەوان شالۆهكانى خۆيان بەهیزتردەكرد بۆكۆشتى سەربازەكانمان، لەوشوینانەي كەوەرگىرەكانى لىبوون، توانىيان لەگەل پەشپىستەكاندا قەسكەن و ئەوان تىبگەيەنن، كەپىوئىستە دەست لەشەركردن هەلئەبگرن بۆئەوئەي بەزىندوویى بىئىنەوه، پەشپىستەكان

دەستيان لەشەپكردن ھەلگرت، بەلام لەشويئەكانى تردا رەشپىستەكان خۇيان بەكوشتەداو نەياندەتوانى تىبگەن لەوھى ئەگەر بەدەل بگىردىن لەكوشتن پزگارىيان دەبىت.

بۇيە بەپىچەوانەى بۇچونەكەى پاشاى مىسرەو، ژمارەى ئەوانەى بەدىلگىران زۇرنەبوون، لەبەرئەوھى سەربازانى فیدائى بەھۆى دوو پۆژ شەپكردن، ماندوو ببوون، دواى ھاقتى تارىكى مۇلتەتياں بەھەموياندا كەبچن پشوویدەن، ھەندىك لەرەشپىستەكانىش توناييان خۇيان لەوبۇسانە پزگارىكەن كەبۇيان دانرابوو ھەلھاتن وگەوتنە دەشتايەكانى دەم پووبارى نىل.

- سىزارىوۆى فەرماندەى سوپاى مىسر بەباشى نەزانى بەوتارىكەشەو دواى ئەورەشپىستە ھەلھاتووانە بگەوتت، بۇيە گوتى: ئەوانە مەحكومن بەمردن و زوو-يان درەنگ، دەمرن، لەبەرئەوھى فیدائىيەكانىش مۇلتەتى پشوویدانىان ھەرگرتووه، بۇيە نايىت سەنگەرەكانى بەرگرى لەشار چۇنكەين. ھەرەھا ناووابو پىنى وابوو، ئىمە يەك دوو پۆژىتر دەتوانىن بەھەزار سەربازو چل پەنجا عەرەبانەى جەنگىيەو، ھەموو ئەو رەشپىستانە بكوژىن كەلەوناوچانەى دلتاى نىلدا پەرش وبلأوبووئەتەو، بۇيە ئەمشەو بەدوانياندا ناچم.

پاشاى مىسر دەيوست ھەرھەمان شەو دىلەكانى شەپ ناچارىكات لاشەى ھاونەژادەكانيان لەدەروبەرى شار دووربەنەو، بەلام ئەوگرفتە ھاتەپىش، ئەویش ئەوہوو ئەولاشانە چى لىبگەن؟

ئەگەر ئەولاشانە بختەپووبارى نىلەو، ھەرچەندە تەرمەكان بەرەودەريا دەبات-يان تىيدا نوقمەدەن، بەلام پاش سى پۆژ ئەوتەرمانە دەئاوسىن و دەكەونەو سەرئاو، كاتىك مردوو سەرەتا نوقم دەبىت، پاشان دواى دووسى پۆژ كەئاوسا سەرئاو دەكەوتتەو، كاتىكىش تەرمى ئەو رەشپىستانە سەرئاو كەوتنەو، شەپۆلەكانى دەريا پووهو پۇخەكانى نىل دەيان مەنىتتەو ھو بۇگەنيان تىكەل بەھەواى شاردەبىت وشار پردەكەن لەبۇگەن، ھەرەك ئەوھى تەرمەكانيان لەئەسكەندەرىيە دوور نەخراپنەو وایە، لەبەرئەمە ئەورايەيان گوپى ولەبرى ئەوھى بيانخەنە ئاوى نىلەو، بىريارىندا بياننىژن، بەلام كاتىك بىريانىكردەو، بۇيان دەرەكەوت ناشتنىشيان لەقەراخ دەريا كەدا ھەلەيە، چونكە ھەرزى خاكى ھەردوولاي پووبارى نىل كشتوكالى لىدەكرىت و دەكىلدرىت، پاشان ھەموو سالىكىش قوراوو سىلاوى نىل لەسەر ئەم شوینانە دەنىشتن ئەو تەرمانە ژىرئاو دەكەون، ھەرەھا خاكى مىسر كەبەلای مىسرىيەكانەو خاكىكى پىرۇزە، ھەرلەبەرئەو نايىت لاشەى رەشپىستەكان لەشويئىكا بىنژىرت كەمىسرىيەكان بەپىرۆزى دادەنىن، لەبەرئەو بەتلىمۆسى سىز دەھەم، بىريارىدا دىلەكان تەرمى ھاونەژادەكانى خۇيان، بەرن لەشويئىكى دوور لەپۇخى پووبارى نىل وناوچەى دلتادا بەخاكبسىپىرن، لەبەرئەوھى لاشەكانىش زۇربوون، بۇيە بۇھەلگرتنى ئەولاشانە پىويستى بەعەرەبانەبوو، تاھەرچى زووترە ئەوتەرمانە لاببەن ھەواى شار بۇگەن نەكات.

دواى ئەوھى پاشاى مىسر فەرمانىدا ھەندىك عەرەبانە كەلەشاردان، بىرىنەدەست رەشپىستەكان بۇلابردنى تەرمەكان. رەشپىستەكان تەرمەكانيان لەعەرەبانەكاندا ھەلەجنى و بەرەو بىيانايان دەبردن، ئەویش بەياوھرى ھەندىك لەسەربازانى سوپا، كەلەگەلىاندا دەچوون، تارەشپىستەكان لەرېگادا خۇيان نەشارنەو ھەلنەين.

لہ شویئیکى دووردهستى بیابانهکهدا که دور لهزهوییه کشتوکالییهکانى میسر بوو، ره شپیستهکان چائی گه ورو قوئیان هه لئه که نندو لاشهکانیان ده هاریشته ناوی، تا چالهکان پرده بوون له تهرمی ره شپیستهکان، دواتر خوئیان به سهردا دهکردن ودايان دهپوشین.

- به تلمیوسی سیزدههم گوتیوی: پاشنه وهی تهرمهکان ده به نه بیابان، ناییت له وئیدا جیئان بهیئن، ده بییت بیانکه ن به ژیرخاکه وه، چونکه نه گهر نه لاشانه له بیاباندا جیبهیئن، ده بیته خوراکى بالنده گۆشتخوړو نهو بالنده نهی که مردوو دهخوئن، دواى نه وهی تهرمی ره شپیستهکانیان خوارو، به رهو نهسکه ندرییه دین، نه مهش له وانیه بیته هوئى بلوو بوونه وهی نه خوئى، به لام نه گهر لاشهکان بخوئنه ژیرخاکه وه، نهوا بالنده گۆشتخوړهکان ناتوانن بیانخوئن ونه خوئى بلووناییته وه.

پاشنه وهی تهرمی کوژراوه ره شپیستهکانیان خسته ژیر خاک وه موو نه خوئینه شیان که له سهر زهوی پڑابوو، له لایه ن دیله کان وه شور او پاکرایه وه، خه لکی شار چاوه پروانى نهو هیان دهکرد پرودا وه که ی سهردهمی به تلمیوسی دووم، دووباره بیته وه، به لام نه وه پروینه داو به تلمیوسی سینزه هم له جیاتی نه وهی دیلهکان بکوژیت، وهک کوئله دابه شیکردن به سهر نه وجوتیارو ناژه دارانه ی له نه نجامی هیرشی ره شپیستهکاندا زیانان لیکه وتبوو.

- پاشای میسر گوتی: له گه ل نه وه شدا به تلمیوسی دووم، به پاشایه کی مهن له قه نم دهریت، به لام نهو کاره ی نهو سه باره ت به کوشتنی ره شپیسته دیلهکان، کاریکی شیتانه بووه، نه ده بووايه دیله ره شپیستهکانى بکوشتایه، به لکو ده بوو بیاندات به جوتیاران بوئنه وهی له کیلگهکانیاندا که لکیان لیوه برگرین وکاریان پیبکن، تا هندیك له وزیانانه ی که له لایه ن ره شپیستهکانه وه پییان گه یشتوه، پریکریته وه و قهره بوو بکه نه وه.

پاشای میسر نهک ههر چاوپوشی له کوشتنی نهو دیلانه کرد که ژماره یان بیست و دوو هزار بوو، به لکو نهوانه ش له ده شتهکانى دلتاشدا په رتوبلاو بیوونه وه، به دلیل دهیگرتن ونه دیده کوشتن وچاره نووسی نه مانیش هه مان چاره نووسی دیله هاونه ژادهکانیان چاوه پریان بوو.

دواى نه وهی نهو پرووداوه ترسناکه ی هه رگیز من له بیرم ناچیته وه و هیوام وایه له میژووی میسر دا دووباره نه بیته وه، ئینجا سیلاوی پروباری نیل ده ستیپیکردو ئاو له ناوچه ی دلتادا به خیرایى به رزبووه وه و هه موو زهوییهکانى داپوشی.

نه وهی که ره شپیستهکانى وروژاندو هیرشیانکرد، وشکه سالی وبرسیه تی بوو، به لام ئاوی نیل له سالانى رابردوو زیاتر لافاوی هیئا، به شیوه یهک دامه زراوه ی نه دازیارى میسر که دوو بنکه ی سهره کی هه بوو، به کیکیان له نهسکه ندرییه و نهو ویتریان له شارکی کون به ناوی ته بس بوو، له وساله دا رایانگه یاند که لافاوی ئاوی نیل به نه دازه یهک به هیزه که ئاوی نیلی بیست و پینج ئانیشک له سالان زیاتر به رزکردوه ته وه، هیچ کهس له نهسکه ندرییه دا چاوه پروانى نهو هیان نه ده کرد، ئاوی نیل نه وه نده به رز بیته وه هه موو زهوییهکانى ناوچه ی دلتا داپوشیت.

سالانى رابردوو کاتیک نیل به رزده بووه له ده وروبه ری به رزاییهکانى دلتادا نزیکه ی فرسه خیک خاک دیارده ماو ئاو هه مووی دانه ده پوشی، به لام له وساله دا هه موو زهوییهکانى ناوه وهی دلتا پریوون له ناو، به شیوه یهک خه لک له به شیکى نهو پروباره وه بوئه شیکتری به به له م ده پرینه وه.

دوای ئەوێ سێلۆی نیل هەستا، پاشای ميسر بە کلیۆپاترای گوت: ئایا حەقبوو کە لە کوشتنی دیلە رەشپێستەکان دەستم پاراست - یان نا؟ ئەگەر وائەبووایە ئەو جوتیارەکان لە کاری رەشپێستەکان یێبەشەبوون، بەلام ئیستا ئەو جوتیارانە دەتوانن سود لە کاری ئەو رەشپێستەکان وەر بگرن، لە کاتی کە ئەمەسالا ئوی نیل هێندە زۆرە، جوتیارەکان دەتوانن سێ بەرامبەر سالانی پێشوو تۆ و بچێن و بەرەمیان هەبێت.

لە نیشتمانە کە ماندا نەریتی گشتی ئەوێ ئەوساتە ی رۆباری نیل سێلۆی گەرە دروستە کات و پانتایبەکی زۆری زەوی دەگرێتەو، دوای ئەوێ ئاوێ کە کەشایەو، دەتوانرێت زەویبەکان دوو جار بچێنرێن، بە پێچەوانە ی ئەوسالانە ی کە سێلۆی ئوی نیل باش نییە و ئوی رۆبار زۆر بەزنا بێتەو، پێشئەوێ بەرۆبومی یە کەم بچێننەو توشی گرفت دەبن، چونکە ئەو جوتیارانە کە لە مەبرو ئەوێ نێلدا نەزمن، ناتوانرێت بەسەر زەویبەکاندا سواربن، ئاوێ کە نەزمر دەبێت.

لە مێژوی ميسردا بە دەگمەن واریککەوتوو جوتیاران بتوانن لە هەموو ئاوێ وەوێ دلتادا کشتوکال بەکن، بەلام لەوسالەدا تەواری زەویبەکانی ئەو ئاوێ بە کشتوکال، بۆئەمەش تەنھا کە لێکیان لە کاری رەشپێستەکان وەر نەگرت، بە لکو داوایان لە کۆمەلێک خەلک کرد کە لە بیابانی سینادا دەژیان، بێن بۆ ميسر بۆزەوی کێلان و یارمەتیان بدەن.

ئەگەر کە سێک سالیک لە ميسردا ژیا بێت، دەزانێت کێلانی زەوی لە ميسردا زۆر ئاسانە، چونکە دوای ئەوێ ئوی نیل نیشتەو، زەویبە کشتوکالیبەکان بە شێوێبە ک نەرم دەبن، کە هەموو کەس دەتوانرێت بە نێرۆمورەیدار، بەبێ هاوکاری کە سێکیتر هەموو زەویبە کە بکێلێت، ئەو زەویبە چێندراوێش پێویستی بە چاودێری نییە، جگە لەوێ لە کاتی خۆیدا ئوی بەدەیت، بۆئەوێ ئەو کشتوکال زوو سەر دەرهێنرێت و چە کەرەبکات و پێبکات.

لەوسالەدا هەموو زەوی و زاری دلتا داچێندراو جوتیارەکانی ميسر توانیان چەند بەرامبەری سالانی رابردوو کە لکی لێو رەبگرن، لەوسالەدا جوتیارەکانی ميسر ئەو نەندە بەرۆبومی کشتوکالییان دەستکەوت بە ناستیکبوو کە هەندیک لە دەغل و دانێ پێویستی خۆیان لە عەمبارەکاندا هەلبگرن و ئەوێ تری بە ناچار ی لە بیاباندا بخەنە ژێر گل، بۆئەوێ کە باران باری، دانەوێلە کە یان نەزێت و بابلاوی نە کاتەو.

پاشای ميسریش لە حەقی ئەو زیانانە ی کە بە هۆی هێرشێ رەشپێستەکانەو بە جوتیاران گەیشتبوو، باجی سالانە ی بە جوتیارەکان بە خشی و ئەم لێخۆشبوونە لە باج، لە لایەن پاشاو، وە ک فیداکاریبە ک و ابو، چونکە ئەو باجی لە جوتیاران وەر دەگیرا، یەکیکبوو لە داها تە سەرەکیبەکانی دەو لەت. پاشا لەوسالەدا هەندیک پارەشی بۆ سوپا خەر جکرد، هەر چەندە عەمبارەکانیش بە تالبوون، بەلام لە گەل ئەوێشدا حەزی نە دەکرد لە جوتیاران وەر بگرت، چونکە دەیزانی مانی جوتیارەکان بە هۆی هێرشێ رەشپێستەکانەو وێرانبوو و دانەوێلەو کەرەستەکانی کشتوکالی ئەمانە فەوتاو، بۆیە پاشای ميسر لەبری ئەوێ وستی کەمی بودجە بە داها تێ شوینی رابواردنی گشتی پربکاتەو، بەو هیوایە ی پاشئەوێ مەترسی رەشپێستەکان لە سەر ئەسکەندەریبە رەویبەو، گەشتیارانی بیابانی زیاتر بێن بۆئەسکەندەریبەو داها تێ شوینی رابواردنی گشتی رۆو لە زیادبوون بکات.

ئەرسینۆھە دەیویست جیڭای کیلیۆپاترا بگریتهوه

من لەسەرەتای سەرگوزەشتەکەى خۆمدا گوتم: کیلیۆپاترا خوشکێكى هەبوو بەناوی ئەرسینۆھە، هەر لەمنداڵییەوه ئاكارى ئەوکچە لەهى کیلیۆپاترا دەچوو، هەرچەند ئەوکچە گەورەتر دەبوو، شىۆهى زیاتر دەچۆوه سەر کیلیۆپاترا، تەنها ئەوکەسانەى کەشەر و پوژ لەگەڵ کیلیۆپاتراو ئەرسینۆھە دابوون، دەیانتوانى درک بەجیاوازی ئاكارى نىوان ئەودوانە بکەن، کەهەم لەپرووی لەشيانەوهو هەم لەپرووی رۆحى و شىوازی قسەکردنیانهوه، جیاوازیان هەبوو.

کیلیۆپاترا هەندى لەئەرسینۆھە بەرزترىوو ولوتیکى گەورەتریشى هەبوو، بەلام لەدەرراوى دەمیاندا زۆر جیاوازیبوون، کیلیۆپاترا بەدەنگیکى خۆش و گفتولفتیکى جوان دەدا، بەشىۆهەک گویگران لەزەتیان لەبیسستى دەنگى ئەو دەبرد، لەکاتیکا ئەرسینۆھە دەنگیکى نزم و دەراوى دەمى ئااسازىوو و بیسستى دەنگەکەى خۆشەنبوو- هەرۆها هەلسوکەوت و ئەتواری کیلیۆپاترا جیاوازی هەبوو لەگەڵ ئەرسینۆھەدا، کیلیۆپاترا هەلسوکەوتى جوان و شکۆدارى هەبوون، لەقسەکردندا کاتى سەر و دەستى دەجولاندن، معلوم دەبوو کەکچى پاشای میسرە، ئەرسینۆھەش نەیدەتوانى بەوشىۆهە قسەبکات، کاتى کەقسەى دەکرد، بەشىۆهەکە سەرودەستى دەجولاندن، مرۆف و اتدەزانى یەکیکە لەوژنانەى کەلەسەر یەکیک لەجۆگە تەختەکانى روبرارى نیل دانیشتووو لەگەڵ کولکردن و جل شتندا خەریکی قسەکردن، لەوانەیه وای بۆچن من چونکە کارەکەرى پاشای میسر بووم، هەموو شتیکی ئەوم بەجوان هاوتۆتەبەرچاو و سەبارەت بەئەرسینۆھەش، زیادى پىۆه دەنیم، من تەنها کەسیک نەبووم کەسەبارەت بەکیلیۆپاتراو ئەرسینۆھە راي خۆم دەربێرم، جگەلە من هەموو ئەوکەسانەى لەکۆشکى پاشایەتیدا خزمەتیان دەکردو ئەو دوو خوشکەیان بیینیوه، دەزانن کەکیلیۆپاترا لەپرووی چۆنایەتییهوه لەئەرسینۆھە لىۆهشاوئەرە، ئەوانەى بەوردبینییهوه سەیری جوانى ئافرەت دەکەن، تەنها یەک کەموکوپریان لەئاكارى کیلیۆپاترادا بەدى دەکرد، ئەویش گەورەیی لوتى بوو، پىۆستە بلیم لوتى کیلیۆپاترا هەندى لەلوتى ئاسایى گەورەترىوو، من گەورەیی لوتى ئەوم بەیەکیک لەشۆمەندى و گەورەیی ئەو دەزانى و پىموابوو ئەگەر لوتى کیلیۆپاترا بچووکبا ئەوا ئاكارى جوانى دەموچاوى کەمدەبوو و سەرنچراکیش نەدەبوو، ئەمەم بەهەموو ئەوکەسانە دەگوت کەتیبینیان لەسەر جوانى کچى پاشای میسر، کیلیۆپاترا هەبوو، تائەو پوژەى کەکال بەمنى گوت کیلیۆپاترا جواترین ژنى میسرە، من هەموو کاتیک بەرگریم لەجوانى کیلیۆپاترا دەکرد، بەلام دواى ئەوهى کال ئەوى پى لەمن جواتر بوو، دلم سىسبوو، لەگەڵ هەموو ئەوهشدا لەدلى خۆشمددا باوەرم کرد کەکیلیۆپاترا لەمن جواترە.

جوانى کیلیۆپاترا جوانى یۆنانى بوو، مووى سەر و برۆکانى رەشبوون و چاوى هەنگوینى و گەورە بوون، لوتە گەورەکەى ئەو دەمە جوانەکەى شارەدبوونەوه، بەلام من بالای یەک جوانى ژنى میسریم هەبوو،

ناشكرايە جوانى مىسىرى ناگاتە جوانى يۇنانى ، لەگەل ئەوئەشدا من چاۋەپرانى ئەوئەم نەدەكرد كال
ناۋا بە راشكاۋى بەمن بلىت كىلىپاترا لەتۇ جوانترە .

ئەرسىنۆھە ۋەك خوشكەكەى برۆۋ قزى رەشى ھەبوون وچاۋى ھەنگۈىنى بوون، بەلام چاۋى
ئەرسىنۆھە تۇخت دياربوون ۋەپروناكىدا گەشاۋەىى وبرىقەدارى چاۋەكانى كىلىپاتراى نەبوو، دەمى
ئەرسىنۆھە ۋەك لىۋەكانى كىلىپاترا بچوكبوون، بەلام ئەوئەندە جوان ورېك نەبوون، ئەرسىنۆھە
لەبەرئەۋەى لوتىكى نەگەورە نەبچوكى ھەبوو خۇى لەكىلىپاترا بەجوانتر دەزانى. ھەتائەو پۇژەى
بەتلىمۆسى سىزئەھەم زىندووبوو، ئەو دوو خوشكە ئەگەرچى نازادىان ھەبوو، بەلام ھەرلەژىر چاۋدېرى
باۋياندابوون، دۋاى ئەۋەى بەتلىمۆسى سىزئەھەم مرد، ھەردوۋ ئەو خوشكانە بوونەخاۋەنى نازادى
تەۋا، من ھەستىمپىكىرد كەلەنىۋان كىلىپاتراۋ ئەرسىنۆھەدا لالوتىيەك پەيدابوو.

يەكەمىن ھۆكارى دروستبوونى ئەو لالوتىيە ئەۋەبوو ئەرسىنۆھە دەيگوت: بۇچى كىلىپاترايان داۋە
بەبراكەم؟ بۇى منيان نەداۋە بەبراكەم، لەكاتىكا من لەكىلىپاترا جوانترم.
ئەرسىنۆھە لەو پروايەدابوو بەدانى كىلىپاترا بەبراكەى، زولمىانكردوو.
يەكىك لەمانەش ئەۋەىە كەپاشاى مىسىريان ناچاركردوو كەژيان لەگەل ژىكى ناشىرىندا بەسەربەرىت،
بەمەش ئەرسىنۆھەيان لەشوكردن بەپاشاى^(۵۳) مىسر، بىبەشكرد.

۵۳- پاشاى مىسر: مەبەست لەبەتلىمۆسى سىزئەھەم نىيە كەلىرەدا ئەومردوو، بەلكو مەبەست
لەبەتلىمۆسى چۋاردەھەمە، كەكۈرى پاشاى رابردووۋە برى ئەرسىنۆھەۋ مىردو برى كىلىپاترايە
(ۋەرگىپرى كوردى)

من لەئەرسىنۆھەم بىستووە كەدەيگوت: پاشاى مىسر تانىستا خوشكەكەى بەچاۋە سەيرنەكردوو
كەدەبىن پۇژىك بىتتە ژى، لەنزىكەۋە بەچاۋە ئەۋى نەدىۋە، شرمىون كەكارەكەرى كىلىپاتراۋ پازى
نەينى ئەۋت لايە، تۇدەكەم بەشاھىد ھەركاتى براكەم چوۋ بۇ ژوررەكەى كىلىپاترا، بەجۇرئەك سەرى
لەزلى لوتى كىلىپاترا دەسورمىت، پاكات، بەلام بەپىچەۋانەى بۇچۋونەكەى ئەرسىنۆھە، بەتلىمۆسى
چۋارەھەم مىردى كىلىپاترا، كاتى دەگەيشتە ھۇدەكەى ئەو لەبىنىنى لەلوتى كىلىپاترا سەرى نەسورما.
كاتى ئەرسىنۆھە زانى ناكۇكىيەك لەنىۋان براكەى وكىلىپاترادا ھەيە، زۇرى پىخۇشبوو، ناكۇكى نىۋان
ئەو دوۋانە (ۋەك باسكرد) لەرۋە سەرچاۋەى گرتبوو كەكىلىپاترا دەيگوت: پاشاى مىسر كەسىكى
لاۋاۋ بىتۋانايە، بۇيە ناتوانىت ئەو بەھاۋسەرى خۇى قەبولبكات، پاشاى مىسرىش گانەندەى ئەۋەى
دەكرد كەكىلىپاترا نايەلىت بىتت بەمىردى ونزىكى كەۋىت.

دۋاى ئەۋەى ئەرسىنۆھە زانى ناكۇكى كەۋتوتە نىۋان خوشك وبراكانى، ئومىدى ئەۋەى پەيداكد
كەبەيەكگەيشتنى كىلىپاتراۋ براكەى بەتلىمۆسى چۋاردەھەم، تىكبات، ئەو چوۋ بوۋەلاى رەھبانى
پەرستگاي (دلف) ئەسكەندەرىيە كەسەبارەت بەكاروبارى ھاۋسەرىتى سەرچاۋەبوو، پىتى گوتبوو:
خوشكەكەم كىلىپاترا دەلىت مىردەكەى كەسىكى بىتۋانايەۋ ئەو ناتوانىت لىمبىتت بەپياۋ، نايە تۇ
پىتۋايە لەم حالەتەدا دەتۋانى ھاۋسەرىتى ئەم دوۋانە ھەلۋەشىنىتەۋە، رەھبانى پەرستگاي (دلف) پىتى

گوتبوو من ناگام لەم مەسەلە یە هەیه، چونکە وەزیرەکانی میسر منیان لەمە ناگادارکردۆتەو و داوای پینگاچارەیان لێکردوو، منیش بەئەوانم گوتوو بیتوانایی کورێکی لاوی وەک بەتلیمۆسی چواردەهەم، جینگای سەر سوپمانەو ناتوانریت ئەو تۆمەتە ی کلیۆپاترا بەشتنکی راست لەقەڵەم بدریت، بەتایبەت چونکە بەتلیمۆسیش گازندەو گلەیی لەو هەن کە کلیۆپاترا نامادەنییە ئەرکی هاوسەریتی لەگەڵ ئەو دا بەئەنجام بگەیهنیت.

پەهبا نە کە گوتبووی: لەو دە چیت ئەو ی کە بو تە هۆی بیتوانایی پاشا، پینگانەدانی ئەو لە لایەن کلیۆپاتراوە یەو لە مەدا حەز یان لە یە کتری نییە، لە بەر ئەو ی چارە ی یە کتریان ناوینت، کاتی بە یە کتری دەگەن خۆشەویستی ژن و میردایەتی لە ئەواندا دروستناییت، ئەگەر ئەو خۆشەویستیەش نەبوو، ناتوانریت ئەرکی ژن و میردایەتی بە ئەنجام بگەیهنن، ئەمە دلی ئەرسینۆهە ی خۆشکردوو. گوتویەتی: ئەگەری ئەو هەیه ئەم دوو کەسە لە یە کتری جیا ببنەو و براکەم ژنیکیت بەینیت؟

پەهبا ن گوتویەتی: ئەگەر پوون بیتەو و براکەت بیتوانایە - یان ئەگەر ساغ بکری تەو کلیۆپاترا نامادەنییە ئەرکی ژن و میردایەتی لە گەڵ میردە کەیدا جیبە جی ناکات، حوکمی دەستلێهە لگرتنە کە ی دەردە کرىت و براکەت دەتوانیت ژنیکیت بەینیت و کلیۆپاتراش شوینکیت بکات، بە لām سەلماندنی پروپاگەندە ی ژن و میرد، زۆر دیزوارە، چونکە پێویستی بە گەواهی دەرهە یەو بە دەستەینانی شاھیدش بۆ پشتگیر کردنی قسە ی براکەت - یان خوشکە کەت، گرفتە، لە بەر ئەمە باوکت خوشکە کە تیدا بە براکەت، بۆ ئەو ی کلیۆپاترا شوو بە بیگانان نە کات و نە براکەشت ژنیک ی بیانی بینیت، مەبەستی باوکت لە مە ئەو بوو کە پۆلەکانی شوو بە بیگانە نە کەن و بە هۆی ئەمەو و زنجیرە ی بە تالەسە لە میسر دا لاواز نە بیت.

- ئەرسینۆهە پرسییویەتی: ئە ی چی بکری ت؟

ناوبراو لەو لām دا گوتویەتی، ئەگەر نەتوانیت بیسەلمینریت ژن - یان پیاو لە پروپاگەندە ی خۆیاندا راست دەلین، ناتوانریت پینگایە ک بگیردریت تە بەر بۆ لیکجیا کردنەو ی ژن و میرد. ئەرسینۆهە گوتویەتی: نایا دوا ی ئەو ی کلیۆپاترا لە براکەم جیا بۆو، من دەتوانم شووی پێبکەم - یان نا؟

پەهبا نە کە گوتیەتی: لە مەسە لە ی ژن و میردایە تیدا پەزامەندی هەردوولا مەر جە، مەگەر بەر ژو وەندی دەو لەت ئەمە فەرز بکات کە هاوسەریتی بە بێ پەزامەندی میردو ژنە کە بیت. ئەرسینۆهە پرسییویەتی: هەمان ئەو بەر ژو وەندیە ی کە بوو هۆی ئەو ی کلیۆپاترا بیت تە ژنی براکەم، ناتوانریت پیا ریزیت کە من لە بری کلیۆپاترا ببمە ژنی براکەم.

پراھیبە کە وەلامی داو و نەو: راستە، بە لām کلیۆپاترا بە پێ ی دەستوری وەسیەتنامە ی باوکت، بۆ تە ژنی براکە ی تۆ، باوکت وەسیەتی نە کردوو تۆ ببیە ژنی بە تلیمۆسی چواردە هەم.

سەر تا ئەگەر ژن و پیاو پەزامەندی هاوسەریتی یە کتریان نە کرد، ئەوا ناچار دەبن ببنە هاوسەری یە کتری و وەسیەتە کە ی باوکت جیبە جی بکەن، ئەمەش بۆ هاوسەریتی پێویستە بکری ت، بە لām لیرە دا مەسە لە ی تە لاقدانە کە ی بۆ تە کیشە، ناتوانریت کلیۆپاترا و براکەت لە یە کتری جیا بکری تەو، چونکە شاھید لە نیوانیاندا نییە تاگەواهی بدات کە پروپاگەندە ی یە کێک لە مانە، راستە.

ئەرسینۆهە گوتویەتی: من ئەم موشکیلە یە چارە سەر دەکەم!

رەهبانەكە ھەندى ئەھرسىنۆھەى روانيوھە ولىتى پرسىيوھە، ئايا تۆدەتوانىت شاھىد بىنىت وبىسەلمىنى كەيەكەك لەم دووانە درۆدەكات؟ ئەرسىنۆھە گوتىوھەتى: بەلى.

رەهبانەكە، ناگادارى كردۆتەوھە: ئەرسىنۆھە ئەوھبزانە سەبارەت بەم مەسەلەيە، ھىنانى شاھىد دىژوارە. - ئەرسىنۆھە گوتىوھەتى: لەگەل ئەمەشدا من شاھىد دەھىنم، ھەتا ئەگەر تۆشبيت.

- رەھبانی پرستگای دلف پرسىوھەتى: مەبەستت لەوھى دەلىتت شاھىدەكە ئەگەر تۆشبيت، چىيە؟ - ئەرسىنۆھە گوتىوھەتى: كلىوپاترا دەلىتت براكەم بى تۋانايە، منىش بەبەلگە ئەمە رۋوندەكەمەوھە ھەتا مەعلوم بىت، ئايا كلىوپاترا راستدەكات- يان لەبەرئەوھە چارەى براكەمى ناويت، بۆيە وادەلىت، چونكە من بىستومە ئەوژنانەى كە چارەى دەزگىرانەكانيان ناويت وئەركى ژن ومىردايەتى ئەنجام نادەن، دەلىن من درىغىم نەكردووه، بەلام مىردەكەم بىتۋانايەو ھىچ كەسىكىش ناتوانىت قەسەى ئەو ژنە بەدرۆبخاتەوھە، چونكە لەرۆژانى سەرھەتاي ھاوسەرىھەتيدا كەژنەكە نەبۆتە خاوەنى منال، بۆئەوھى بلىن ئەگەر تۋاناي ئەركى ژن ومىردايەتى نىيە بۆچى مندالتان ھەيە، كلىوپاتراش كە چارەى براكەمى ناويت، ئەو رستە كۆنە بەكاردەھىتت، بەلام من (ئەرسىنۆھە) ئەگەر ھەلم بۆپرەخسى وبەراستى پىويستكا، ئەو ھەو فیلەى ئەو ئاشكرادەكەم.

رەھبانەكە پرسىوھەتى: ئەرسىنۆھە ئايا تۆدەزانی بۆسەلماندنى ئەم فرتوفیلەى كلىوپاترا، توشى سزای كەتن دەبىت، چونكە ھەر پەيوھەندىيەكى ژن ومىردانە لەنىوان تۆ وبەتلىمۆسى چواردەھەمدا ببىنرىت، بەوھى كەئەو ژنى ھەيە، بەتاوان لەقەلەم دەدرىت وگوى لەقەسەكانت ناگىردىت وكەس بەراستگۆت نازانى.

- ئەرسىنۆھە گوتىوھەتى: ئەگەر من ئەوكارە بەھۆى كەسىكىتر ئەنجام بەدم چۆنە؟ رەھبانەكە گوتىوھەتى: راتى ئەمەش پەيوھەندى بەوكەسەوھە ھەيە كەبەمكارە ھەلدەستىت. - ئەرسىنۆھە پرسىوھەتى: ئايا ناتوانرىت لەرىگای يەككە لەژنەكانى شوینى رابواردنى گشتى ئەم كارە بكەين؟

رەھبانەكە: بۇنا، بەلام گەواھىدانى ئەمانە قبولىيە، چونكە گەواھىدانى ئەمانە سەبارەت بەكاروبارى ھاوسەرىتى گوى لىناگىردىت وئىعتبارى نىيە، چونكە ئەو ژنانە بەھۆى ئەوھى لەشوینى رابواردنى گشتدا كاردەكەن، بۆ مەسەلەى گەواھىدان لەسەر ژن ومىرايەتى خەلكانىتر، شىوانىيە.

من ئەمەم لەيەككە لەوكەسانە بىست كەلەناو كۆشكى پاشايەتيدا كاردەكەن. من بەوھى كەكارەكەرى كلىوپاتراشبووم، وام ھەستدەكرد بۆچوونەكەى ئەرسىنۆھە ھەلەنىيە، چونكە كلىوپاترا چارەى بەتلىمۆسى چواردەھەمى براى ئەدەويست، بەو شىوھەى گۆتم، ئەو رۆژە گەورەترىن ئىھانە كەژنىك لەبەرامبەر پىاويكدا بىكات، بەتايبەت يەك ژن لەبەرامبەر مىردەكەيدا بىكات، كلىوپاترا بەبراكەى كرد، من پىمابوو كلىوپاترا چارەى براكەى ناويت، ئەى بۇنايەويت لىنى جىابىتەوھە، بۆئەوھى خوشكەكەى ئەرسىنۆھە بىى بەھاوسەرى بەتلىمۆس.

دواتر بىرمكردووه ھەرچەندە كلىوپاترا كچى پاشای مىسروھە دواى مردنى باوكى، دەبىت شازن، ئەگەر ھاوسەرىتى براكەى قبولىت، بەلام لەگەل ھەموو ئەمانەشدا ئەو ژنىكە نايەويت كەسىكىكە ببىتە

ھاۋسەرى براكەى و جىگاگەى ئەۋبىگىرئەۋە، لەۋانەشە قەسكەى كلىپاترا سەبارەت بەبىتۋانايى براكەى لەجىبەجىكردنى ئەركى ژن ومىردايەتى راستبىت و ئەۋخەتاي نەبىت، بەھەر شىۋەيەكەبىت رگەبەرىئى ئەرسىنۆۋە لەگەل خوشكەكەيدا، سەبارەت بەھاۋسەرىيەتەكەى بەتلىمۇس، تارىكايى بەسەر پەيۋەندى نىۋان ئەۋ دوو خوشكەدا ھىئا.

- پۇژىكيان ئەرسىنۆۋە منى لەناۋ كۆشكى پاشايەتيدا بىنى وپىئى گوتم شرميون من نىشىكىم بەتۋ ھەيە.

- گوتم: خاتونەكەم چ فرمانىكت ھەيە؟

- ئەرسىنۆۋە گوتى: ئەۋكارەى من بەتۇم ھەيە، شتىكە ناتوانرئىت لىرەدا باسى بكم، دواى نىۋېۋ بچۇ بۇباغى پرتەقالەكان وئەۋى چۆلەۋ لەۋىدا لەگەلتا باسدەكەم، بەشېك لەباغى پاشا، يەك باغى پرتەقالى گەرەبەۋ، لەۋىدا درەختى نارنج ولىمۇۋلالەنگى وپرتەقاليان ناشتبون، لەۋەرزى بەھارو ھاۋىندا دواى نىۋەپۇيان ناۋ ئەۋدرەختە پرتەقالانە گەرم دەبوو، چونكە ئەۋدرەختانە ۋەك درەختە بەھىزو بەتەمەنەكانى ترى بەشەكانىترى باغى پاشايەتى سىبەريان نەبوو، لەھەموو شۋىنەكانى ترى باغى پاشايەتيدا تۇزە تاۋىك نەدەكەۋتەسەر زەۋى، بەلام لەبەشى باغى پرتەقالەكاندا سىبەر كەمبوو، بۇيەش ئەۋشۋىنە گەرم بوو ودواى نىۋەپۇى بەھاران وھاۋىنان، كەس نەدەچۋو بۇئەۋى، دواى نىۋەپۇ چووم بۇئەۋى ولەچاۋەپروانى ئەرسىنۆۋەدا لەژىر درەختىكى پرتەقالدا دانىشتم، دواى ئەۋەى ئەرسىنۆۋە ھات، من بۇ رىزگرتن لەئەۋ ھەستامە سەپىئو ئەۋ دەستى گرتم وگوتى: شرميون پىش ئەۋەى من بەتۋ بلىم نىشەكەم چىيە، لەتۋ دەپرسم نايان منت خۇشدەۋىت - يان نا؟

- گوتم: خاتونەكەم بۇدەشئىت خاتونەكەم لىرە كەس تۋى خۇشەۋىت؟ بەلام گرىمان كەسىكى ۋاھەبوو كەتۋى خۇشەۋىت، نايان ئەمە كاردەكاتەسەر ئىۋە؟ تۋ ئەۋەندە گەرەيت كەكارەكەرىكى ۋەكو من، ئىۋەى خۇشەۋىت، بچوكتىن كارىگەرى لەسەر ژيانى ئىۋەنابىت.

- ئەرسىنۆۋە گوتى: ئەگەر تۇمنت خۇشبوۋىت ئەۋكارەى بەتۋى دەسپىرم لەپروى پەزنامەندى و ئارەزۋەۋە دەبى ئەم كارەم بۇئەنجام بەدى، ئەگەرنا لىيى گەپى.

- پىم گوت: من تۇم خۇشەۋىت، چونكە تۇخوشكى ئازىزى خاتونەكەى منى.

- ئەرسىنۆۋە پرسى: نايان كلىپاترات خۇشەۋىت يان - نا؟

- گوتم: بەلى ئەۋم خۇشەۋىت.

- ئەرسىنۆۋە گوتى: من دەمەۋىت كارىك بەتۋ بسپىرم كەلەبەرژەۋەندى كلىپاتراى خاتونى تۋىەۋ لەبەرژەۋەندى منىشە، ئەگەرتۋ ئەمكارە بەپىئى ئارەزۋى من ئەنجام بەدى، تۋ لەكلىپاترا دەكپەمەۋە ئازادت دەكەم، ھەرۋەھا پىداۋىستى شوكردەكەشت داىن دەكەم و چ گەنجىكت پىخۇشە دەتەم بەئەۋ.

- پىم گوت: نايان تۋ پىتۋايە من حەزم لەشوكردن بىت؟

- ئەرسىنۆۋە گوتى: بەلى شرميون من پىمۋايە تۋ گەنجىكت خۇشەۋىت لەسوپادا پلەى سەرتىپى ھەيە دەتەۋىت شوو بەئەۋ بكەيت و جارجار تۋيان لەگەل ئەۋگەنجدە بىنىۋەۋ جاروبارىش تۋ پەنجەكانت سەرلىۋەكانى ئەۋ ۋەندى كاتىش لەپى دەستت لەسەرسنگى ئەۋدەگىرئىت، ژنىك كەپەنجدەكانى بخاتەسەر لىۋى پىاۋىك ولەپى دەستى لەسەرسنگى بگىرئىت، ئارەزۋى شوكردى بەئەۋ

كەسەھەيە، مەن دەزەنەم تۇ ئەركۈرە گەنچەت خۇشەدەۋىت، بەلام چۈنكە كارەكەرى خوشكەكەمى ناتوانى بەم گەنچە، كەمىنىش ئەوم دىتوۋە قۇزە، شوو بەكەيت، چۈنكە دەسەلەت لەدەست خۇتدانىيە خوشكەكەم كەتۇى خۇشەدەۋىت ئازادەت ناكات، تابتوانىت بىيەتە ھاسەرى ئەوگەنچە.

كاتى ئەوقسانەم لەئەرسىنۇھە بىست، باۋەرم بەقسەكانى كەرد، مەن تاكارەكەرى كىلىپۇياترا مەن ناتوان شووبەكەس بەكەم، چۈنكە جگەلەۋەى كىلىپۇياترا مەن ئازادەت ناكات، جەزىشەنكات مەن بىمە ئنى كال، چۈنكە ئەو بۇخۇى ئارەزۋى ئەوگەنچەى ھەيە.

تەنھا بەرپىگايەك دەتوانم بىمە ئنى كال، ئەۋىش ئەۋەيە لەژىر دەستى كىلىپۇياترا پرگارمىبىت وئازادەم، بەلام مەن پارەم نەبوو تابتوانم بەھاي خۇكرىنەۋەم بەدم وئازادەم، بۇيە دەبىت تادۋاين رۇزانى ژيانم لەخزمەتى كىلىپۇياترا مەن بىمەنمەۋە.

- ئەرسىنۇھە گوتى: ئەگەر تۇ مەبەستى مەن جىبەجى بەكەيت و ئەۋىشەى پىتدەسىپىرم بەئارەزۋى مەن بەجىبەئىنى ئەۋا بەختەۋەردەبىت.

- پىم گوت: ئىشەكەى تۇ جىبە؟

- ئەرسىنۇھە گوتى: تۇكارەكەرى تايبەتى كىلىپۇياتراى ورازونىازى ئەۋ لاي تۇيە و جىگاي مەتەنەيت وشەۋانە لەپىشت دەرگاگەى ئەۋدا دەخەۋىت ۋەھەرچى لەر ژورەدا بەگوتىت، تۇ گوتى لىيەتى، ئايا وانىيە؟

- گوتم: بەئى خاتۋنەكەم.

- ئەرسىنۇھە گوتى: چۈنكە تۇ يەك كارەكەرى، گەۋامى تۇ ئىتبارى نىيە، چۈنكە بەپىتى دەستورى ئىمە، گەۋامىدانى نۇكەرو كارەكەر، قابىلى مەتەنە پىكردن نىين.

- گوتم: تۇ بۇدەتەۋىت كەگەۋامى بەدم؟

- ئەرسىنۇھە گوتى: ئەگەر تۇ كارەكەر نەبۋايەى، ئەۋا گەۋامىيەكەت بەھاي دەبوو، بەلام چۈن كۇيلەى، مەن داۋا لەتۇ ناكەم گەۋامى بەدەيت، بەلكو خواستىارى كارىكىترم، ئەۋىش ئەۋەيە تۇبۇ ماۋەى چەند شەۋىك پىاۋىك لەژورەكەى خۇتدا جىبەكەيتەۋە، بۇئەۋەى ئەۋىش بتوانىت ۋەك تۇ گوتى لەھەموو ئەۋقسەو گفتوگۇيانەبىت كەلەژورەكەى كىلىپۇياترا دەكرىن.

- گوتم ئەۋ پىاۋەى دەبى لەژورەكەى خۇمدا جىگاي بەمەۋە، كىيە؟

- ئەرسىنۇھە گوتى: ئەۋكەسە رەھبانى پەرسىتگاي دلفە.

- گوتم: ئايا دەزانىت ئەگەر كىلىپۇياترا بزانىت مەن پىاۋىكم لەژورەكەى خۇم ھاۋىشتوۋە بۇئەۋەى گوتى لەقسەكانى ئەۋبىت، چى لەمەن دەكات؟

- ئەرسىنۇھە گوتى: ئەۋ بىبەرىت دەكات ۋەدەرت دەكات.

- گوتم: ئەۋ فەرماندەدات مەن بەرشەلاق بەدن ۋەدۋى ئەۋەى لەژىر شەلاقاندا بىھۇشبووم، ئىنجا پەتىكم تىدەكەن ۋەئەسپىكى چەموش دەمبەستەنەۋە ئەسپەكە لەبىبانىكىدا بەردەدەن، بۇئەۋەى راباكات ۋەمىنىش بەدۋى خۇيدا بەسەر دىركو چەقلى بىباندا رابكىشىت ۋەنجر ھەنجرىم.

- ئەرسىنۇھە گوتى: تۇ ھەموو شەۋىك لەتەك ژورى خاتۋنەكەى خۇتدا دەخەۋىت ۋەگفتوگۇكانى ئەۋ ۋىراكەمەت گوتى لىدەبىت، دەزانىت كىلىپۇياترا چارەى براكەمى ناۋىت، بۇيەش رىگانادات براكەم بىيەتە

ھاۋسىرى ئىو ۋىلىيىت، دەلىت براكەم بىن تۈنەيە بۇئەۋەى بەۋبەھانەيە ئىو لەخۇى دوربختەۋە، لەبەرئەمە پىۋىستە ھۆكارىك لەبەر دەستدائىت بۇئەۋەى رەھبانى پەرسىتگى دلف بتوانىت ئەم دوروانە لەيەكتى جىباكتەۋە تەلاق بىدرىت، ئەمە لەبەرئەۋەندى خوشكەكەمە بۇيەش دەلىم ھەر كاتىك كىلپاترا زانى كەتۇ رەھبانى پەرسىتگى دلفت لەجىگاگەى خۇتدا جىكردۇتەۋە تۇ دەردەكات ۋەمنىش پەيمانەت دەدەمى دۋاى ئەۋەى ئىو دوروانە لىكجىابوۋنەۋەۋە مەن بووم بەزنى براكەم، تۇ لەكىلپاترا دەكرمەۋە ۋە ئازادەت دەكەم ۋەكل ۋەپەلى شوكرىنت بەكال، بۇدائىن دەكەم.

ئىو پىشنىارەى ئەرسىنۇھە بەلاى مەۋە سەرنجراكىش بوو، زەھمەتىشى نەبوو ۋەدەتۋانى بۇچەند شەۋىك رەھبانى پەرسىتگى دلف لەھۇدەكەى خۇمدا جىبىكەمەۋە، بىن ئەۋەى كىلپاترا ھەستىكات كەسىك لەژوررەكەى مەندايە، خاتونەكەى مەن ھەرگىز نايەتە ژوررەكەى مەۋە، چونكە ھەمىشە بانگى مەن دەكات بۇھۇدەكەى خۇى، خۇئەگەر بىتەژوررەكەى مەنىشەۋە، ئەۋانائىت رەھبانەكە بىنىت، چونكە ھەر كەزائىم كىلپاترا دەيەۋىت بىتەژوررەكەى مەن، ئەۋا رەھبانى پەرسىتگى دلف دەبەردەناۋ ئەۋمەتەخەى كەلەژوررەكە مەدايە.

- ئەرسىنۇھە بەمى گوت: لەۋانەيە شەۋى يەكەم رەھبانى پەرسىتگى دلف، گۈنى لەقسەكانىان نەبىت، بەلام لەشەۋەكانى تردا گۈنى لىدەبىت ۋەتەدگات كام يەكىك لەمانە، خوشك- يان براكەم لەسەرحەقن، ئەمەش لەدوۋ ھالەت بەۋلاۋەنىيە- يان ئەۋەتا براكەم بىتۈنەيە، كەمەن باۋەرم بەۋەنىيە- يان ئەۋەتا كىلپاترا رىنگاى پىنادات ۋەچارەى ناۋىت، لەمەردوۋك ھالەتدا رەھبانى پەرسىتگى دلف بەگۈنى خۇى گۈى بىستى قسەكانىان دەبىت ۋەتۈنەىت ھوكمى تەلاقدانەكە بەدات ۋەلىكىان جىباكتەۋە. ديارە بەمەش خاتونەكەى تۇ زەرەنكاكات ۋەدۋاى ئەۋەى كىلپاترا ۋەمىردەكەى لىكجىابوۋنەۋە، تۇش بەمراد دەگەيت ۋەشوۋ بەكال دەكەيت.

- گوتم: رەھبانى پەرسىتگى دلف، چ كاتىك دىت؟
- ئەرسىنۇھە گوتى: سبەى شەۋ.
- پرسىم: چ سەعاتىك دىت؟

- ئەرسىنۇھە گوتى: پىش ئەۋەى دەروازەكانى كۇشكى پاشايەتى دابخرىت ئىو بەجلىكى ترەۋە دىتەناۋ كۇشكى پاشايەتتەۋە لەژوررەكەمدا دەمىنەتەۋە تانەۋانەى ناۋكۇشك ھەموۋيان دەخەن، دەبى تۇش پىشئەۋەى كىلپاترا جىتەژوررەكەى خۇى مەن ناگاداركەيتەۋە، بۇئەۋەى رەھبانەكە بىنەرم بۇ ژوررەكەى تۇ، مەبەستەم لەۋەيە كاتىك ئەۋبىتەژوررەكەى تۇ، بتوانىت گۈنى لەھەموۋ قسەكانى كىلپاترا براكەم بىت، رەھبانى پەرسىتگى دلف شەۋى دواتر ھاتەناۋ كۇشكى پاشايەتتەۋە بەۋ شىۋەيەى نەخشەى بۇكىشراۋو چۇ ژوررەكەى ئەرسىنۇھە ھىچ كەس ھەستى بەھاتنى ناۋبراۋ نەكرد بۇ كۇشكى پاشايەتى، چونكە ئەۋ جەل ۋەبەرگىكى ناساى لەبەردابوۋن.

لەۋكاتەى كەكىلپاترا بۇخەۋ چوۋە ژوررەكەى خۇى، براكەشى خۇى گەياندەۋە ھەردوۋكىان چوۋنە ژوررى، مەنىش خۇم گەياندە ئەرسىنۇھەۋ گوتم: كىلپاترا براكەى لەژوررەكەى خۇياندان ۋەگەر دەتەۋىت ئەۋرەھبانەكە بۇ ژوررەكەى مەن بىنەرم.

- ئەرسىنۆھە گوتى: ئىستا بۇ ژورەكەى تۆى دەنيرم، بەلام وريابە نايىت كەس بزانيىت رەھبانى پەرسىنگاى دلف بۆنەو مەبەستە ھاتۆتە ژورەكەى تۆ.

- پىم گوت: خەمت نەبىت كەس بەوھەنازانيىت، پاش ماوھەك رەھبانى ناوبراو بەھاوھەلى من چووينە ژورەكەمەوھو ژوروى مەتبەخەكەم نيشانداو پىمگوت ئەگەر شىتىكى چاوەپوان نەكراو پويىداو كلىوپاترا ھاتەناو ئەم ژورەوھ، تۆبچۆ بۆمەتبەخەكەو خۆت لەويدا بشارەوھ.

- رەھبانەكە گوتى: زۆرباشە، دواتر پرسى ئايا دەزانيىت كلىوپاتراو براكەى چ كاتىك دەستدەكەن بەقسەكردن؟

- گوتم: ئەوانە لەسەرھەتاي چوونەسەر جيگاوي پىش خەوتن، پىكەوھ دەكەونە قسەكردن.
- رەھبانەكە لىي پرسىم: ئايا وارپىناكەويىت لەنيوھشەودا- يان لەبەرەبەيانيدا، لەگەل يەكتردا بەكەونە قسەكردن؟

- گوتم: پىموانىيە، چونكە تائىستا گويم لىنەبووھ نيوھشەو- يان بەرەبەيان، قسەبەكەن، ئىنجا من جيگاكەم لەنزىك رىرەوى ژورەكەى كلىوپاتراو پراخت و بەئەوم گوت، لەسەر ئەوجىگايە پالئەكەويىت.
- ئەو لىي پرسىم: ئايا دواى ئەوھى لەسەر ئەوجىگايەدا پالئەكەوتم، دەبى گويم بەدەرگاكەى كلىوپاتراوھ بىنيم؟

- گوتم: نا، بى ئەوھى گوئى بەنزىك دەرگاكەوھ ھەلخەى، دەتوانىت گوئىت لەگفتوگوئى ئەوانىيىت، - - رەھبانەكە لەسەر جيگاكە پاكشا، بەلام من لەتارىكييەكەدا دەمبىنى كەسەرى بەدەرگاكەيەوھ نابوو، بۆئەوھى گوئى لەھەموو ئەو وشانەبىت كەئەو ژن وميردە دەيانكەن، دواى تىپەرپوونى ماوھەك رەھبانەكە سەرىكى بلىدكرد، بەوھى شوئىنەكە تارىكبوو دەرەوشانەوھى ئەستىرەكان كەمىك رووناكييان كرددبۆوھ، بۆيە دەمتوانى تارىمايى ھەيكەلى ئەو پىرەميردە بىينم.

بىينم ئەو پىرەميردە دەستى بۆلاى من پراوھشاندىو بانگى كردم، منيش لەسەر جيگاكەى خۆم ھەئسام ولەو نزيكبووھەو ئەويش دەمى خۆى ھىنايە بنگويم وگوتى، شرميون گوئىگەرە ئەم دووانە چى دەلئىن؟
منيش دەمى خۆم لەگوئى ئەو پىرەميردە نزيككردەوھو پىمگوت تۆگوئى لەوقسانە بگرە، چونكە ئەمانە بەلاى منەوھ تازەنەن ھەموو شەوئى گويم لەمقسانە دەبىت، رەھبانەكە جارئىكىتەر بەگوئىدا چىرپاندمەوھ، كەلە شىوھى قسەكردنى ئەم دوو ژن وميردەدا ئاشكرايە ميردەكە بىتوانىيە، بەلام كلىوپاترا نەفرەتى لەئەوھو نايەويىت پەيوھەندى ژن وميردەيەتى لەگەلدا ھەبىت.

- پىم گوت: بەلئى وايە.
- رەھبانەكە گوتى: ئەوھى تائىستا تىي گەيشتووم بەسە، چونكە من زانيم بەتلىمۆسى چواردەھەم خەزى لەژنەكەيەتى ونامادەيى تەواوى جنسىشى ھەيە، بەلام كلىوپاترا چارەى ئەوى ناويىت ونايەلئىت بىيئە ژنى براكەى.

- من لەرەھبانەكەم پرسى: ئايا قانون سەبارەت بەمە چى دەلئىت؟
- رەھبانەكە گوتى: قانون دەلئىت: پىيوستە ژنەكە ھەموو ئەوخەرجيانەى لەتەداروكاتى گواستەنەوھەداكراوھ، بژمىرئەتەوھ، ھەرەوھا خەرجى نيوسانئىش بەويپاوە بدريىت تائەويپاوە لەوماوھەيەدا بتوانىت ژنىكىتەر بدۆزئەتەوھ.

- پرسیم: ئہی کہژنہ کہ پیاوہ کہی ویست و پیاوہ کہ ئہرکی ژن و میژدایہ تی بہئہ نجام نہ گہ یاند، حوکمی قاون چییہ؟

- رھبانہ کہ گوتی: حوکمی قاون ئہوہیہ پیویستہ ئہو پیاوہ ہموو ئہو خرجییانہ بداتہوہ کہ لہ کاتی گواستنہوہو تہ داروکاتی گواستنہوہ داکراون، ہرہوہا دہ بی خہرجی یہک سالی ئہوژنہ بکیشیت، ئہوکاتہ حوکمی لیکیجا بوئہوہ کہ دہر دہ چیت.

- لیم پرسی: بوچی سزای ئہو پیاوہی کہ نایہ ویت ئہرکی ژن و میژدایہ تی جیبہ جی بکات، گرانترہ لہمی ئہوژنہی نایہ ویت لہ گہل میژہ کہیدا بخویت و بو پیاوہ ستیت؟

- رھبانہ کہ گوتی: چونکہ پیداکردنی میژد بو ژن دیزوارترہ لہ دوزینہوہی ژن بو پیاوینک، پیاو دوا ی ئہوہی لہژنہ کہی خو پیابوہ، چونکہ خہرجی نیوسالی ہہیہ، دہ توانیت ہولبدات و دوا ی دوو سئ مانگ ئہوژنہ بدوزیتہوہ کہ بہ لایہوہ پہسہندہو بیکاتہ ہاوسہری خو ی، بہ لام ژن دہ بی ماوہیہ کی زیاتر خہریکی گہران و ہوئی بہر دہوامیت، ئینجا ئہ گہری ئہوہ دورہ کہ لہ ماوہی سالی کدا پیاوینکی تری دہستبکہ ویت.

لیم پرسی: ئایا سہبارہ ت بہ کلیو پاترا و براکہشی دہیت مہسہلہی بژاردنہوہی خہرجیہ کانی تہ داروکاتی ہاوسہریتی جیبہ جی بکرت؟

رھبانہ کہ گوتی: چونکہ ئہم دوو کہ سانہ پاشا و شازنی میسرن ولہرووی ماددیہوہ دہوئہ مندن، ہرہوہا بہ تلموسی چوار دہہم داوا لہ کلیو پاترا ناکات کہئہو خہرجیہی بو میژدایہ تہوہ، دوا ی ئہوہی لیکیجا بوئہوہ کہ بہرہ مسی جیبہ جیکراو ئہرسینوہہ بوو بہ ژنی براکہی، پیومانییہ کہ بہ تلموسی چوار دہہم لہ ہاوسہریتیکردنی ئہرسینوہہ نارازیمیت، چونکہ ئہو لہ کلیو پاترا دہ چیت، بہ ہینانی ئہرسینوہہ وک ئہوہوایہ کہ بہ کلیو پاترا گہیشیت.

دوا ی ئہوہی قسہی رھبانہ کہ تہو او بوون شتیک روویدا کہ نہ من و نہ ئہرسینوہہو نہ خو شی چا وہروانی ئہوہی نہ دہ کرد، ئہویش ئہوہو بو لہ پیر رھبانہ پیرہ کہ توشی رشانہوہو دہنگی رشانہوہی من جیا بوو لہ دہنگی رشانہوہی ئہو، رشانہوہ کہی ئہو دیار بوو کہ پیاوہ، کاتی دہنگی رشانہوہی ئہو پیاوہ بہر زیوہ، ئیت لہ ژورہ کہی کلیو پاترا دا بیدہنگی بالیکیشا، مہعلومبوو کہئہو و براکہی خہوتون - یان لہیرہ خہواندان.

رشانہوہی پیرہ میژدہ کہ تہو او نہ دہبوو، ئہمہش ئہوہی دہگہ یان کہ رھبانہ کہ ہمووشہوئیک دہر شیتہوہ، بہ لام کاتی ویستی بیتہ ناو ژورہ کہی منوہ بخوئی، رشانہوہی نہما.

- لہوکاتہ دا کلیو پاترا لہ ژورہ کہی خوہوہ بانگی کرد، شرمیون ئہوہ کیبہ دہر شیتہوہ؟
- من کہ پیشینی ئہو روودا وہم نہ دہ کرد، دہوایہ لہ ساتیکدا وہ لامی ئہو بدہمہوہ بہ شیوہیہک جیگای باوہر پیکردنیت، بوئہوہی لہ جیگاکہی ہلنہ ستیت و بیت بو ژورہ کہی من و رھبانہ کہ ببینیت؟

- من بوارم نہ بوو بیریکہ مہوہ، ناچار بووم بلیم ئہو کہ سہ رھبانی پہرستگای دلفہ.

- کلیو پاترا بہ دہنگیکی شیوہ پہ شوک اوہو پرسی، ئایا گوتت رھبانی پہرستگای دلفہ؟
- گوتم: بہئی.

- كىلىپاترا گوتى ئەو دەلىلى چى؟ رەھبانى پەرستگاي دلف لەژورەكەى تۇدا چىدەكات؟ -
تائەكاتەش ئەو گوتە راستبوو، بەلام لەنيوان قەسەكانماندا بواری ئەووم بۇرەخسا بىرلەپرەپرەكە
بەكەمەو بۇدەربازبوون، چونكە دەمزانى كەدەلى رەھبانى پەرستگاي دلف لەژورەكەى تۇدا چىدەكات،
بۇچى ھاتۇتە ژورەكەت؟

- گوتە ئەى خاتونەكەم رەھبانى پەرستگاي دلف لەپەرستگاوە بەپىن ھاتووہ بۇئەوہى بۇئىرەبىتە وتۇ
وبراكەت ببىنى، بەلام چونكە بەپىيان ھاتووہو رېگاكەش دووربووہ، كاتى گەيشتۇتە ئىرە كەتۇ
خەتوويى وئەوھەزى دەكرد بىدەرەنگان بگاتەلاى تۇ ولەگەل تۇ وبراكەتدا قەسەكات، بەلام من پىمگوت
ھىچ كەس ناتوانىت بچىتەژوورى پشودانى شازنى مېسەر، ئەگەر رەھبانى پەرستگاي دلفىشېت.

كاتى رەھبانى پەرستگاي دلف گەيشتەئىرە دەرگاكانى كۇشكى پاشايەتپان داخستە وئەو نەيدەتوانى
بچىتەو دەرئ وداواى لەمكرد كەئەمشەو لاي خۇم شوئىنى بەكەمەو، تاكو سبەينى بتوانىت تۇ
ومىردەكەت ببىنىت، منىش دەمزانى تۇ ھەمىشە رىزت بۇرەھبانى پەرستگاي دلف ھەبووہ،
داواكارىيەكەى ئەوم قبولكردو لايخۇم ھىشتەمەو، دياربوو ئەوپرەمىردە گوتى لەقەسەكانى من بوو
ولەو بەھانەھىنانەوانە پارىبوو، چونكە ئەگەر من بەوشىوہىە قەسە نەكردبا، رەھبانى پەرستگاش وەك
من بەرپرسىاردەبوو و دەبوو جىگاي لىپرسىنەوہى شازنى مېسەر مىردەكەى بەوہى بۇچى لەژوورى
كارەكەرى شازندا خۇى ھەشارداوہو گوتى لەقەسەكانى شازن و پاشا دەگرىت، كىلىپاترا
لەسەر جىگاكەى خۇى ھەلسا و جلىكى سادەى لەبەركردو مىردەكەشى بەدايدا پۇشاكىكى كرىدەبەرو
ھەردووكيان بۇ ژورەكەى من ھاتن، چراى ژورەكەى من كوزابۇوہ، بەلام لەژورەكەى كىلىپاترا
مىردەكەيدا تابەيانى چرا دەسوتا، كىلىپاترا فەرمانى بەمندا كەچراكەى خۇم بەچراى ژورەكەى ئەو
ھەلايسىنم، دواى ئەوہى ژورەكە پووناكبۇوہ، شازن و پاشا تونيان رەھبانى دلف ببىن، بەوہى
كەشازنى مېسەر ئەوپرەھبانەى ناسىيەوہو زانى خۇيەتى

جاركىتەر لەبىننى ئەو لەژورەدا سەرسامبوو، چونكە بوونى رەھبانى پەرستگاي دلف لەناو ژوورى
يەككە لەكارەكەرەكانى كۇشكى پاشايەتيدا، رووداويكى ناناسايى بوو و مەھكومبوو بەرپسوايى.

لەمىسردا رەھبانى زۇر ھەبوون ولەپەرستگاي ھەمەجۇردابوون و بەدرىزايى تەمەنى خۇيان ھاسەريان
نەدەگرت، دەيانگوت ژيانى خۇيان نەزرى خواكان كرىوہ، بەلام ھەندىك لەمانە بەنھىنى پەيوەنديان
لەگەل ژاندا ھەبوو، جارچارە شەو لەپەرستگا دەچوونەدەرئ و خۇيان دەگەياندە مالى ژنىك و پىش
سپىدەى بەيان دەگەرەنەوہ پەرستگا، زۇر جاريش قزى دەستكرديان لەسەردەكردو دەچوون بۇشوئىنى
پابواردنى گشتى ئەسكەندەرىيەو چەند سەعاتىكيان لەگەل ئەو شنانەدا بەسەردەبرد، ئەو قزانەشيان
بۇيە لەسەردەكرد تانەناسرىنەوہ، چونكە لەولاتى مېسردا رەھبانەكان سەريان دەتاشى و جگەلەئەوان
كەسىتەر لەمىسردا سەريان نەدەتاشى، بۇيە ھەر جلوبەرگىكيان لەبەركردبا دەناسرانەوہ، بۇئەوہى خەلك
ئەوان لەشوئىنى پابواردنى گشتيدا نەناسنەوہ، ئەو قزانەيان دەكردەسەر، كاتى كىلىپاترا مىردەكەى
گەيشتەنە ژورەكەم، بەوہى من گوتبووم ئەوپرەھبانە پىرە بۇيەھاتووہ ئەم دووانە ببىنىت، زانىم كەئەوانە
سەبارت بەمن كەوتبوونە گومانەوہو پىيانوابوو رەھبانى پەرستگاي دلف جەزى لەمنەو بۇئەوہى
دەستى بمگاتى ئەمشەو ھاتووہ بۇئىرە.

پیری ۛو پیاوہ سہرہ تا منی لای کلیو پاترا و میردہ کھی بہ پاکیزھی دہرنہ خست، چونکہ زور لہرہ ہبانہ پیرہ کانیش بہ قرئی سناعیہ وہ دہچوون بوشوینی رابواردنی گشتی - یان لہناو مانہکانی ۛسکہندہریہدا دؤستی تایبہ تیان ہہبون و بہدزی دہچوون بؤ رابواردن لہگہ لیاندا.

- کلیو پاترا گوتی: بہ پیئی ۛوہی کھ شرمیون دہ لئیت تؤ ۛو مشہو بؤیہ بؤئیرہ ہاتووی من و براکہم بیینی، بہ لام چونکہ دہرگاکانی کؤشکی پاشاہی تی داخرا بون، نہ تتوانیوہ بگہریتہوہ، نایا شرمیون راستدہکات ہاتنی تؤ بؤئیرہ لہبہر ۛو مہسہ لہیہیہ؟

- رہہبانہ کھ گوتی: بہ لئی، ۛئی کلیو پاترا ی شازنی میسرؤ تؤ ۛئی چواردہہم پاشای ۛوہم ولاتہ، من ہاتووم لہگہ ل تؤ و میردہ کتدا گفتوگؤ بکھم، ۛوہکاتہ ۛو بہ دگومانییہی کھ سہبارت بہ منیان ہہبوو نہماو زانیان ۛو پیرہ میردہ لہبہر من نہ ہاتووہ بؤکؤشکی پاشاہی تی، بہ لکو کاری بہ خودی ۛوہمانہیہ، دواتر لہرہ ہبانہ کھیان پرسی چیبوو کھ تؤ دوی ہاتنت بؤکؤشکی پاشاہی تی ہاتووتہ لای شرمیون و ہاتووتہ ۛوہم ژورہ، نایا نازانی کھ لہناو کؤشکی پاشاہی تیدا چہند کھ سانیک ہہرکاریان ۛوہیہ لہخہ لکی میوان و سہردانیکہر دہپرسن، کارت بہ کئیہو چ ئیشیکت ہہیہ؟

- رہہبان گوتی: من ۛوہدہ زمانم، ناگاداری ۛوہم ہہرکھ سیک بیہویت لہگہ ل پاشاو شازندا گفتوگؤ بکات، دہ بیئت بجیتہ لای ۛوہ کھ سانہی کھ خاوہن پلہو کار بہ دہستن، بہ لام نہ مدہو یست گفتوگؤ کردنی من لہگہ ل تؤ و میردہ کتدا لایہنی رہسمی و ہر بگریت و خہ لکیتہ بزانت لہبہرچی ہاتووم بؤئیرہ، بؤیہ لہبری ۛوہی بجمہ لای خاوہن پلہو پاکانی کھ بہر پرسیارن لہ کاروباری ناوکؤشکی پاشاہی تی، ہاتمہ لای کارہ کھ رہ کھی تؤ شرمیون و داوام لہ ۛوہ کرد رینگای چاوپیکہ و تنی تؤ و میردہ کتہم بؤرئیکجات، ۛوہیش گوتی تؤ و میردہ کت خہ و تون و ناتوانیت ئیوہ لہخہو ہہ لئستینیت، دواتر کلیو پاترا داوی لہ پیرہ میردہ کھ کرد بیئت بؤژورہ کھی ۛوہ، ۛوہ پیاوہ لہ ژورہ کھی من چؤدہرئ ولہ پشت کلیو پاترا و میردہ کھیوہ رؤی و چووہ ژورہ کھی ترو دہرگا کھیان گہ لہدا، بہ لام من و ہک شہوانی رابردو دہمتوانی گویم لہوقسانہ بیئت کھ لہ و ژورہدا دہکران.

دہمویست بزانت رہہبانی پہرستگای دلف، چؤن قسہکانی دہستپیدہکات، نایا بہ کلیو پاترا و براکہی دہ لئیت گویم لہ قسہکانتان بووہ؟ نایا دہ لئیت بہ ۛئی گوئی گرتنمہوہ بؤم مہعلومبووہ کھ بہ تلمؤسی چواردہہم رگی پیاوہ تی تیداہیہو دہتوانیت بیئتہ میردی کلیو پاترا، بہ لام رہہبانی پیر ۛوہ قسانہی نہ کردو دواتر زانیم خؤپاراستنی لہ پیشنیار کردنی ۛوہم، بؤئہوہیہ گومانی خؤگرتنی لئینہ کرئیت، چونکہ ۛوہر رہہبانہ کھ گوتبای گویم لہ قسہکانی ئیوہ بووہ، ۛوہاگومانی جاسوسی لئیدہ کراو کلیو پاترا تورہ دہبوو، بؤیہ باسہ کھی بہ مشئوہیہ دہستپیکرد: مارہیہ کھ بہ تلمؤسی سئز دہہم مردوہو ئیوہ دوی مردنی ۛوہ بوونہ ہاوسہر، تائستہ مندالتان نییہ، ۛوہمہ جینگای سہرسورمانہ چونکہ ناتوانرئت باوہر بہوہ بگریت یہک ژن و میرد کھ لہ تافی لاویدان ببنہ ہاوسہری یہکترو مندالتان نہ بیئت، بہ تابیہت ۛوہ مندالہ کور بیئت دہ بیئتہ جیگرہوہی پاشا، بؤیہ لہ نیوان خہ لکا دوو ئیدعا ہہیہ، یہ کھ میان ۛوہیہ دہ لئین شازنی میسر بؤیہ سکپرنہ بووہ، چونکہ پاشای میسر پیاونییہو ناتوانرئت ۛوہرکی ژن و میردایہ تی بہ جیئینیت، ہہندیکیتر دہ لئین ۛوہی سکپرنہ بوونی شازن ۛوہیہ کلیو پاترا میردہ کھی دہدزئت

وحەزناكات بېيتە ھاوسەرى راستەقىنەى، لەبەرئەمەيە من ھاتووم بۆنىرە تالەئىوھ پېرسىم كام يەك لەم دوو ئىدعايانە راستە، ئايا كەموكۆرى ودرىغى لەپاشاى مىسرەوہيە- يان لەشاژن؟

- كىليۇپاترا گوتى: كەموكۆرى لەپاشاى مىسرەوہيە ۋە ناتوانىت ئەركى ژن ومىردايەتى بەئەنجام يگەيەنىت؟

- براكەى كىليۇپاترا گوتى: وانىيە من كەموكۆرىم نىيە، بەلكو درىغىكردن لەلاى ئەوہوہيە، ۋە وحەزناكات بېيتە شاژنى من وھەتا شتى نابەجىش بەمن دەلىت، ماوہيەك لەمەوبەر لەبەردەم سىن ومىزىرەكانى مىسردا قسەى پەق وسوكى پىگوتم.

- رەھبانەكە ئەوہى كەپيويستبوو لەوشەودا تىيىگات، تىيىگەيشتبوو، گوتى: ئايا پارزى دەبىت كەمن لەم ژورە بچمەدەرى وسەيرىكى ئەستىرەكانى ئاسمان بكم؟

- كىليۇپاترا گوتى بۆچى دەچىت سەيرى ئەستىرەكان دەكەيت؟

- رەھبانە پىرەكە گوتى: ئەستىرەكان ئاگايان لەمەموو ھەست وخوست وبارودۇخى دانىشتوانى سەرزەوہو دەزانن، بۆيە دەبى بىينم، چونكە ھىچ لەئەوان شاراوہنىيە، دەچم لەئەوان دەپرسىم، ئايا ژئەكە درىغى دەكات- يان مىردەكەى، ئىنجا وەلامى ئەستىرەكانتتا بۆدىنمەوہ.

- كىليۇپاترا لەمە دلىنگەرانبوو، گوتى: ئەى رەھبان ئەستىرەكانى ئاسمان ھەتا ناتوانن پىشيبىنى ئەوہبكم داخو لافاوى نىل بەھىزەبىت، چاچون دەتوانن ساغى بگەنەوہ دەخو لەنىوان وژن ومىردىكدا خەتا لەژئەكەيە- يان مىردەكەى؟

- رەھبانەكە گوتى: ئەستىرەكانى ئاسمان ھەمووشتىك دەزانن، بەلام ئىمە ناتوانن پىرسىار لەئەوان بگەين، چونكە پىرسىاركردن لەئەستىرەكان پىويستى بەزانىنى زمانى ئەوانەيە، ئىمە سەبارەت بەھەندى شتى وابەستە بەژن ومىرد زمانى ئەستىرەكان تىدەگەين، بەلام نازانن سەبارەت بەھەلچوونىك بەزمانى ئەوان پىرسىارىان لىبكەين.

- مىردى كىليۇپاترا دلىنابوو كەئەمە لەبەرژەوہەندى ئەودايە، گوتى: بچو لەئەستىرەكان پىرسە داخو كام لەئىمە درىغىكردوہ؟

- رەھبانەكە لەدەرگاگەى ترەوہ كەبەرووى ژورەكەى مندا ئەدەكرايەوہ، چۆدەرى وماوہيەك لەناو باغەكەدا راوہستا، دواى ئەوہى گەپايەوہ.

- بەتلىمۆسى چواردەھەم لىى پىرسى، ئايا پىرسىارت لەئەستىرەكانكرد؟

- رەھبانەكە گوتى: بەلى.

- براكەى كىليۇپاترا گوتى: ئەوانە چىيان وەلام دايەوہ؟

- وەلامى ئەستىرەكان ئەوہيە كەلەلايەن مىردەكەيەوہ ھىچ كەم وكوپىيەك نىيە، بەلكو ژئەكە درىغى دەكات.

- بەتلىمۆسى چواردەھەم گوتى: خۇ ئىستا باوہردەكەى كەموكۆرى لەمنەوہ نىيە.

- رەھبانەكە گوتى: بەلى ئەوہى تۆ گوتت راستبوو، دواتر پرويكردە كىليۇپاتراو گوتى: ئەى كچى

پاشاى مىسر، تۆ شاژنى ئايا بىرت لەنەوہو ئەژادى خۆت نەكردتەوہ؟

لەو پۇڭگارەي بەتلىمۇسى يەكەم تەختى پاشايەتى لەم ۋلاتەدا دامەزاندوۋە تاۋەكو ئىستا، چوارە پاشا حوكمىيانكردوۋە كەھەرىكە لەوپاشايانە كورې پاشاي پىشخۇي بوۋە كەدواترىنيان مېردەكەي تۆيە، ھەرىكە لەكوپانى پاشا لەسەردەمى گەنجىتاياندا ئەگەر خوشكىيان ھەبوايە، ئەوا لەگەل خوشكەكەي خۇيدا دەبوون بەھاوسەر، ئەگەر خۇشكىشيان نەبوايە، ئەوا كچى پاشاكانى ھاوسىنى مىسرى دەھىنا، بۇئەۋەي نەژادى پاشايەتى مىسرەمىنئەتەۋە لەپروۋى نەبوۋى جىنشىنى ئەمانە كەسىك ھەبىت، نەك ھاوسىكانمان ودرژمانى ناوخۇ ئەو ھەلەبقۇزەۋە بۇئەۋەي لەسەرتەختى پاشايەتى مىسرەدا دابنىش.

بەلام تۇ كلىۋپاترا، لەسەر رېچكەي باۋاپىرانت لادەدەي، ئەستىزەكانى ئاسمان دەلېن، تۇ ناتەۋىت بېيەتە رنى راستەقىنەي براكەت، بۇيەش منالنت ناۋىت تادۋاي مردنى مېردەكەت بېيەتە پاشاي مىسر، لەمەملەكەتى مىسرەدا بوۋى مندال لەخىزانىكى ھەژاردا پەرۋەردەكردن وگەرەكردنى زەحمەتە، بەلام تۇ كەشازنى سەبارەت بەخەرجى وپىداۋىستى پۇلەكانى خۇت، نىگەرانىت نىيە، ئەگەر بېيەتە خاۋەنى دە منالېش دەتۋانى ئەومنالانە بەخىۋبەكەي، بۇچى ناتەۋىت بېيەتە خاۋەنى مندال؟ كلىۋپاترا ھەندى بېدەنگ بوۋ وداۋتر گوتى: ئەي رەھبان من دەمەۋىت بېمەخاۋەنى مندال، بەلام لەبراكەم نا.

– رەھبانەكە بەسەرسورمانەۋە لىي پىرسى بۇچى؟ نايە دەشېت مېرد بۇژن لەبراكەي باشتر ھەبىت ؟
– كلىۋپاترا گوتى: ئىمە لەنەژادى يۇنانىن و باپىرانتان بەتلىمۇسى يەكەم لەيۇنانەۋە ھاتوۋە بۇئىرەۋ دۋاي مردنى ئەسكەندەر بۇتە پاشاي مىسر، لەيۇناندا خۇشك وبرا نابنە ھاوسەرى يەكترى، تاۋەكو ئەمروش.

– رەھبان گوتى: ئەوكارە ھەلەيە، ھاوسەرىتى نىۋان خوشك وبرا باشترىن ھاوسەرىتىيە.
– كلىۋپاترا گوتى: وانىيە، ھاوسەربوۋنى خوشك وبرا لەۋداب و نەزىتەۋە سەرچاۋەي گرتوۋە كەسامانى خىزانىك لەدەستىيان نەچىتەدەرى و بچىت بۇخىزانىكىتر، لەپروۋى دەرونىيەۋە ھاوسەرىتى وپىكگە يىشتىنى خوشك وبرا يەككە لەدزىۋىترىن و خراپترىن شت.

– رەھبانەكە پىرسى: بۇچى؟
– كلىۋپاترا گوتى: ئەگەر تۇ ۋەكو من مېژوۋت خۇبىندىتەۋە دەزانى كەئەژدادى من ھەموۋ ژن وپىاۋى بەھەيكەل و جوان و بەتۋانا بوون، بەلام ھەرچەندە لەنەژادى يەكەممان دور دەكەۋىنەۋە تادەگەينە ئەم پۇڭگارەمان دەبىنن كەدايكان و باۋكانى ئىمە لەپرولاۋاتر بوۋنەۋە، ئەو لاۋازى و بىمۇدىيە ئەژدادى ئىمە لەۋەۋە ھاتوۋە كەھىندىك لەئەژدادەكانمان خوشكىيان ھەبوۋە ناچاربوون لەگەل رنى بىگانەدا ھاوسەرىتى نەكەن، بەلام چۇن ھىندىك لەپۇلەي پاشاكان خوشكىيان نەبوون و ھاوسەرىتيان لەگەل بىگاناندا بەستوۋە، بۇيە كەمىك باش ماۋىن دەنەئەمرو وچەكانى بەتلىمۇسى يەكەم لەباركىشەكانى مىسرى لاۋاتردەبوون.

نەرىتى شوكردىنى خوشك بەبرا مىسرىانەيە لەم ۋلاتەدا كارىكردۋتەسەر ئەژدادى من، يەككە لەۋبەدبەختيانەي ئەژدادى من، ئەۋەبوۋە كەكچ و كورەكانىيان كىردوون بەھاوسەرى يەكترى، ھەربۇيەش فىرەۋنەكان كەمتر لەچل سال دەژيان، ئەگەر فىرەۋننىك چل سالى تەۋاۋ ژابا، ئەوا بەشتىكى ناناسايى

سەيردەكرا، ئەگەر باۋەر بەقسەكەى من ئاكەى ئەۋاچۇ بۇكتىبخانەكەۋ ئەۋكتىبانە بخوئىنەۋە كەباس لەمىژۋى مىسر دەكەن، تابزانى بەگشتى تەمەنى فەرەۋنەكانى مىسر نىزىكەى بىست وپىنچ سالىۋە، لەپشتاۋپىشتى ئىمەشدا خراپى ۋەچەى ديارە، عەقل سووكى ئەژدادى من ۋەپرى لەشيان، براكەم كەنىستا لىرەيە سەرچاۋەكەى لەبەھاوسەركردنى خوشك وبراۋەيە، منىش نامەۋىت مندالى عەقل سوك ۋەپرولاۋازم بىن.

- براكەى كىلىپاترا پرويكرده رەھبانەكەۋ گوتى: ئەمە پاساۋ ھىنانەۋەيە، كىلىپاترا سەرەتا دەيگوت من تواناى ئەۋم نىيە لىى بىم بەپياۋ، ئىستاش زانى كەئەستىرەى ئاسمان گەۋاھى ناراستى ئەۋ بوختانەياندا، دەيەۋىت فىلىكىتر بدۆزىتەۋە بۇئەۋەى نەبىتە ژنى من، لەخوشكەكەم بېرسە ئەگەر ۋەچەى ئىمە نەمىنىت تۆ زياتر زەرەدەكەيت- يان من؟

چونكە من دەبى ۋەچەى خۇمان بپارىزم ۋ لەمە بەرپرسىارم نەك تۆ، لەپوژۋەى كەپاشايەتى لەۋلاتەدا دامەزراۋە ھەمىشە پاشاكان، اتا پىرەكان بەرپرسىبون لەپاراستنى ۋەچەى خۇيان، كەس داۋاى لەژنەكان نەكردۋە كەۋەچەۋ نەژادى ئىمە بپارىزن.

- بەتلىمۇسى چۋاردەھەم دياربوۋ كەزۆر نارەحەتەۋ لەدرىژۋەى قسەكانىدا پرويكردهۋە كىلىپاتراۋ گوتى: بەتۆۋە لەبنەمالەى ئىمەدا شەش كىلىپاترايتر ھەبوون ۋدووكەس لەۋشەشانە بەۋەجاغ كويىرى ماۋنەتەرەۋ مندالىيان نەبوون، ئايا جارىك كەس بەخراپە زمانى لەمانەگىپراۋەۋ گوتويانە بۇچى ئەمانە نەزۇكىبون ۋمندالىيان نەبوۋە، بۇ پاراستنى ۋەچەى ئىمە؟ خوشكەكەم لىرەيەۋ گوتى ئىمە، خۇئەگەر نەزۇكىشېت ۋمندالى نەبىت، كەس بەخراپە باسى ئەۋناكات، جاجچاى ئەۋەى مندالى لەپرولاۋازى بىن، بەلام ئەى رەھبانى پەرستاي دلف، لىمگەرى بامن راستىيەكەى بەتۆ بلىم، راستىيەكەى ئەۋەيە خوشكەكەى من حەزى لەكەسىكىترەۋ چاۋ لەرىگايە، تائەۋپياۋە دىت.

- رەھبانەكە ئەم قسەيەى پىسەيرىبوۋ بەكىلىپاتراى گوتى: ئايا براكەت راستدەكات تۆحەزت لەپياۋىكىترە؟

- كىلىپاترا گوتى: گرىمان ۋابوۋ، ئايا من گوناھم كردۋە؟

- رەھبانەكە گوتى: ئەى شارنى مىسر ئەگەر تۇپياۋىكىترت خۇشبوۋىت، ئەۋە ئەۋگوناھت لاي خواكان قابىلى بەخشىن نىيە.

- كىلىپاترا گوتى: ئەى ئەگەر پىش بەھاوسەربوونم لەگەل براكەمدا، من ئەۋپياۋەم بىنىبىت ۋلەگەلى ئاشنايىم پەيداكرىبىت چۇنە؟ ئايا كەبەم شىۋەيەشېت خواكان لەمگوناھە نامبەخشن؟

- رەھبانەكە گوتى: ئەى كىلىپاترا تۆ ئەگەر دلت بەپياۋىكىترەۋەبوۋ نەدەبوۋ بويايە ھاوسەرى براكەت ۋشوت پىكرىدا.

- كىلىپاترا گوتى: من پىمخۇشەنەبوۋ بىمەھاوسەرى براكەم، بەلام چونكە باۋەك گوتىۋى دەبى ئەۋ ھاوسەرىتەيىە سەرىكرىت، ناچاربوۋم كەم بۇئەۋكارە بىم.

- رەھبانەكە گوتى: ئەى شارنى مىسر تۆمادام قەبۇلتىۋو كەۋەسىتى باركت جىبەجى بكەيت، ھەتا بەناچارىش، دەبوايە خۇشەۋىستى ئەۋپياۋە ^{۱۱۱} لەدلى خۆت دەرېكرىدەيە.

- کلیۆپاترا گوتی: ئەهی رەهبا نی پەرستگای دلف شتیکی تریش ههیه نازانم داخوا تۆ ده توانیت له ناوه پۆکی ئەو راستییە بگه ی- یان نا؟
- رەهبا نه پیره که پرسى: ئەمه چیه؟
- کلیۆپاترا گوتی: من وبراکەم بە تلمۆس، هەر لە مندالییه وه پیکه وه گه وره بوین وله ته واوی پۆژگاری مندالیماندا له گه ل یه کتری وازی و گالته و گه پیمان کردوو هه موو شهو ئی له باره شی یه کتریدا ده خه ویتن، تائه و کاته ی گه وره بوین .
- رەهبا نه که گوتی: به ئی ئەمه ده زانم.
- کلیۆپاترا گوتی: ئیعمه راهاتووین گالته و وازی له گه ل یه کتریدا بکه ین، دوا ی ته مه نیک ئیستا ناتوانین ببینه ژن ومیژد.
- رەهبا نه که گوتی: ئەهی شازنی میسر من ئەوه ده زانم له ناو خیزانی پاشایه تیدا، نه ریتوا یه خوشک وبراکان دوا ی ئەوه ی گه وره بوون له یه کترین جیا ده که نه وه، بۆ ئەوه ی ژیا نیکی سه ره خویان هه بیّت، له ناو خیزانی پاشایه تی میسریشدا ده زانن که خوشک وبراکان وه ک سه رده می مندالی گالته و گه پ ویا ری له گه ل یه کتریدا بکه ن، ناتوانن ببنه ژن ومیژد، له به ره نه وه شه که لیکیان جیا ده که نه وه، بۆ ئەوه ی له سالانی هاو سه ری تی ئەمانه دا کیشه دروست نه بیّت.
- کلیۆپاترا گوتی: به لآم من ناتوانم هه ست وخۆش سه رده می مندالی بیرخۆم بیمه وه وه هه رکاتی براهه م ده بینم ئەوه هاو گه مه کۆنه که ی خۆم ده زانم و ته نانه ت بۆ جار یکیش نه متوانیوه ئەو وه ک میژد سه یریکه م، ئەمه ش یه ک شتی سه رو شتییه و په یوه ندی به ئی راهه ی منه وه نییه.
- رەهبا نه که له به تلمۆسی پرسى: ئەهی پاشا تۆ چۆن خوشکه که ت ده بینى؟ ئایا تۆش هه رجاره ی که ئەو ده بینى هاو گه مه کۆنه که ی سه رده می مندالی تیته وه پيشچاو؟
- به تلمۆس گوتی: نه خیر ئەهی رەهبا نی پەرستگای دلف، من هه رکاتی خوشکه که م⁽⁵⁵⁾ ده بینم، وه ک ژنی خۆمی سه یرده که م.

54- ئەه پیاوه: مه به ست له ئە نه توانی، خوشه ویستی کلیۆپاترایه (و- کوردی)

55- کلیۆپاترا، (و- کوردی)

- رەهبا نه که بیذه نگبوو و که وته بیر کرد نه وه، من ده مزانی ئەو بیر له ریگا چاره یه ک ده کاته وه، که نه پاشای میسر بره نجی و نه کلیۆپاتراش رقی لی داگریت، دوا ی ماوه یه ک، گوتی: خواکان به شیوه یه ک مروقیان دروست کردوو ه که میژد ده توانیت له زه ت له ژنه که وه برگریت، هه تا ئەگه ر ژنه که حه زی له میژده که شی نه بیّت، له سه ر ئەم بنه ما یه کلیۆپاترا ده توانیت به ورپیگایه میژده که ی خۆی رازی بکات هه تا ئەگه ر له ناخیشیه وه چاره ی نه ویت.

خاتو نه که ی من به توره ییه وه گوتی: ئەهی رەهبا نی پەرستگی دلف، تۆ پیتوا یه ژنیکی وه ک من که سیژده پشتی پاشا بوون وه ک ژنیکی به ره لآو ساده به بی حه زو ئاره زووی خۆی، ئاماده بیّت له گه ل پیاو نی ک

رابوئىرئىت ھەتتا ئۇ پىياۋە ئەگەر مېزىدىشى بىت؟ ئەۋرئانەنى كەبەدەر لەھە وئارە زۈۋى خۇيان لەگەل پىياۋاندا رادەبۈيۈن، ناچارن، بەلام من ناچارنىم و دەتوانم خۇم لەرابۈاردن لەگەل براكەمدا پىپارىزم.

رەھبەنەكە گوتى: ئەۋقەسى كىردم مەبەستەم لەۋنەبۈ بوختانت بۇبەكەم و تۈۋەك ژنە بەرەللاكان لەقەلەمبەدەم، مەبەستەم ئەۋرەبۈ بەھۇى بىمەىلى تۈسەبارەت بەبراكەت وەچەى بىنەمالەى پاشايەتى مىسر بىنرەبىت، چۈنكە ئەگەرتۈ لەگەل براكەتدا دەستىكەلاۋ نەكەن، نابنەخاۋەنى منال و وەچەى پاشايەتى مىسر لەناۋدەچىت.

- كىليۇپاترا گوتى: وەچەى بىنەمالەى پاشايەتى مىسر لەناۋناچىت، چۈنكە ئەگەر لەدامەنى من مندال نەبىت، ئەۋا لەشازادەكانىتەر ژنەكان مندالىاندەبىت گرىنتى مانەۋەى وەچەى بىنەمالەى پاشايەتى بىت.

- رەھبەنەكە گوتى: ئەبى شارتى مىسر، ئەم قەسەيە كەلەدەمى خاتۈنۈكى ۋەك نىتۈ دىتەدەرى زۇر سەيرە، چۈنكە بۇتۈ جوانىيە مندالى شازادەكانىتەر تەختى دەسەلات بىگرنەدەست، بەمەش ناكۈكى دروستدەبىت، شەرى خىزانى سەرھەلدەدات لەپاى شەرى ناۋخۇيەتيدا نەۋەكانى پاشايەتى مىسر لەناۋدەچن، ئەگەر تىبىنى بەكەيت ماۋەى دووسەدو پەنجا سالە لەم ۋلاتەدا، سىزەدە پاشا يەك لەدۋاى يەك حوكمى ئەم مەملەكەتەيان كىردۈۋە، چۈنكە ئەمانە بەمىراتگرەۋەى تەخت و تاراجى پاشايەتى ناسراۋن و كاتىكىش لەسەر تەختى پاشايەتى دادەنىشتن، كەس دوزمنايەتى نەدەكرەن، چۈنكە دەيانزانى پاشايەتى مافى رەھى پاشايە، ئەۋىش رۇلەى خودى پاشايە دۋاى باۋكى لەسەر تەختى پاشايەتى دادەنىشتن، بۇيەش ئەم رەۋشە دانراۋە بۇئەۋەى ناكۈكى نەكەۋىتەناۋ بىنەمالەى پاشايەتى تەخت و تاراجى بەناگرى شەرى ناۋخۇيە لەناۋنەچىت، لەدەۋرۈبەرى ھەر تەخت و تاراجىكى پاشايەتيدا ھەزاران شازادەخانم ھەن ۋەسەردەمى پاشاكانى پىشودا بىنەمالەى تۈژمارەى شازادەكان لەسەدان زىاترېۋون ۋەھرىكەيش لەمانە، ايان بىر كىر دۋتەۋەكە شايستەى ئەۋەن بىنەپاشا، بەلام كاتى پاشا كۈپى دەبۈۋە ھىچ شازادەيەك ئىتەر بىريان لەمەنەدەدەدەۋە كەلەسەر تەختى پاشايەتى دابنىشن و تاج لەسەربىنن، چۈنكە ئەمانە ئەۋكاتە دەگەنە ئەۋ قەناعەتەى پاشايەتى مافى كۈپى پاشايە.

- كىليۇپاترا گوتى: ئەۋكەسەى كەدەبى دۋاى بەتلىمۇسى چۈاردەھەم بىت بەپاشاى مىسر، نايە ھەردەبى لەسكى من بىت؟

- رەھبەنەكە گوتى: مەرجى يەكەمى كۈپى پاشاى مىسر ئەۋەيە لەخودى پاشاى مىسرىت، ھەركاتىك ئەۋكۈپەرە لەسكى تۈبىت مافى گرتنەدەسەلاتى تەختى پاشايەتى زىاتردەبىت.

- كىليۇپاترا گوتى: مەنىش دەلېم دەبى رۇلەى جىگرەۋەى پاشا لەخودى خۈينى پاشابىت.

- رەھبەنەكە گوتى: بەلنى بەۋشېۋەيە.

- كىليۇپاترا گوتى: ئەگەر جىگرەۋەى پاشايەتى لەسكى من نەبىت ھىچ كىشەيەك دروستناكات، ۋانىيە؟

- رەھبەنەكە گوتى: ئەگەر رۇلەى جىگرەۋەى پاشا لەخودى پاشابىت ھەموۋا يەك دان بەئەۋادەنن، ئەگەر لەسكى تۈبىت - يان لەسكى ژنىكىتەر، بەلام كەلەسكى تۈبىت ئەۋامافى زىاترى گرتنەدەستى تەختى پاشايەتى دەبىت.

- كىليۇپاترا گوتى: من ھەزناكەم ئەۋ ئىمتىيازە بەنىسبى من بىت و جىگرەۋەى تەختى پاشايەتى مىسر لەمن بىت، بەبراكەم بلى تەلاقم بدات و ژنىكىتەر بەنىت، بۇئەۋەى ئەۋجىگرەۋەى تەختى پاشايەتى مىسر

بىتەندىياو زنجىرە پاشايەتى بەتالىسە پپارىزىت، جارىكىتر بىدەنگى بالى كىشايەو ەو تاماۋەيەك ەيچ يەككە لەمانە قسەيان نەدەكرد، تابەتلىمۇسى چواردەھەم گوتى: من حەزناكەم كىليۇپاترا تەلەقبەدەم، چونكە خۇشمەدەۋىت ونامادەم سەبىرەكەم، چون دەزانم بەبەسەرچوونى كات پەشىماندەبىتەو ەو پاكەى دەگۇرپىت ونامادەدەبىتە بىتە ەنى واقىعى من.

- رەھبانەكە بەپاشاى مىسرى گوت: تۇ دەتوانىت سەبىرەكەيت، بەلام پاشايەتى مىسەر ناتوانىت سەبىرەكات وپپويستى بەجىنشىنى پاشا ەيە، لەوانەيە بۇچەند سالىكى ترىش كىليۇپاترا راي خۇى نەگۇرپىت ونامادەنەبىتە بىتە ەنى راستەقىنەى تۇ، بەلام تائەكاتە لەوانەيە پەشىمانى وپروودات پاشايەتى لەبەين بچىت، ەركاتىك جىگرەو ەى پاشايەتى لەمىسردا ەبىت، ئەوازنجىرەى پاشايەتى نافەوتىت.

دواتر رەھبانەكە پرويكرە كىليۇپاتراۋ گوتى: نايابىر رەھبەكەى تۇ رەھايەو حەزناكەيت بىتە ەنى واقىعى مىردەكەت و بۇ ئەو و خۇت، مندالتان بىتە ؟

- كىليۇپاترا گوتى: نەخىر ئەى رەھبان من نامەۋىت بىمە ەنى واقىعى براكەم وئەمەش لەنەفرەتەو سەرچاۋەى نەگرتوۋە سەبارەت بەبراكەم، من براكەم خۇش دەۋىت، بەلام ەركاتى وئىناى ئەو دەكەم كەئەو گەنجە دەبىتە بىتە ەاوسەرى من وپەيوەندى ەنم و مىردايەتى لەگەل منداهەبىتە لەوپەرى بىزارى خۇم گيانم دەكەۋىتە لەرزە، بۇيەش داۋىن بىرارىى من ئەو ەيە كەنابمە ەنى ئەو.

- رەھبانەكە گوتى: ئەگەرنەبىتە ەنى براكەت ئەوامافى شارئىتەيت نايىت وئىترەدەبىتە شارادە خانەمىكى سادە.

- كىليۇپاترا گوتى: خۇ ئەرسىنۇھە يەك شارادەخانمى سادەيە، چ زەرەدىكى ەيە كەمتىش بىمە يەك شارادە خانمى سادە؟

- لەوكتەدا رەھبانەكە بەپاشاى مىسرى گوت: ئەگەر ناچار بوۋى لەكلىۇپاترا جىبابىيەو، دەتوانىت لەگەل خۇشكەكەى ترتدا ەاوسەرىتتى بكەيت وئەرسىنۇھە نامادەيە شوو بەتۇبكات.

- بەتلىمۇسى چواردەھەم بەدەنگىكى پرقىن و بەسەرسامىيەو گوتى: ناياب تۇدەلىيت من ئەرسىنۇھە بكەمە ەنى خۇم؟

- ئەو قسەيەى بەتلىمۇس ئەو ەى دەگەيانم كەناۋىراۋ بەھەمان ئەو ئەندازەيەيەى كىليۇپاترا قىزى لەشوكردن بەبراكەى دەبىتەو، ئەويش ئەو ەندە نەفرەت لەو دەكات كەئەرسىنۇھە بىتە ەنى، من پىموايە كىليۇپاترا گوئى لىنەبوو كەبراكەى چۇن ولامى رەھبانەكەى دايەو- يان گوئى لىبوو وئىنەگەيشت بەتلىمۇس چىگوت وئىنەگەيشت بەتلىمۇس چەند رقى لەو ەيە ئەرسىنۇھە بىتە ەنى، چونكە ئەگەر تىگەيشتبا براكەى لەاوسەرىتتى خۇى وئەرسىنۇھە چەند نارازىيە ئاۋابەخىرايى راي خۇى نەدەگۇرپى، ەركە كىليۇپاترا ئەو ەى لەرەھبانەكە گوئى لىبوو كەئەرسىنۇھە دەتوانىت شووبە بەتلىمۇس بكات؟

كىليۇپاترا: گوتى سەبىرەكە سەبارەت بەتەلەقدانەكە چاۋەروانى رايەكىترەكە، من زانىم ئىرەيى بۇتەھۇى ئەو ەى كىليۇپاترا پاكەى خۇى بگۇرپىت ئەۋىرىى لەو نەكردبوۋە كەھركاتى براكەى لەئەوجىابۇۋە ئەو ئەرسىنۇھە دەتوانىت بىتە ەنى مىردەكەى و مندالى بىتە.

- رەھبەنەكەي پەستگاي دلف ھەستى كرد ئىرەيى بۆتەھۆي ئەوھى كىليۇپاترا راي خۆي بگۇزىت ولىنى
پرسى: ئايا بېريارى داھاتووي تۆ چەند دەخايەنئىت؟

- چونكە پرسىيار نەكردنەكەي ئەو كەمى خىراو شىئوھ زالى پىئوھدىاربوو بەگرانى لەسەر كىليۇپاترا
كەوتەوھ، رەھبەنەكە قەسەي خۆي دىرئىكردەوھو گوتى، ئەي شاژنى مىسر بەلای تۆوھ شاراوھنىيە
سەبارەت بەكاروبارى ژن ومىردايەتى تۆ وبراکەت ھىچ قازانجىك ناكەم، ھەرۇھا سەبارەت بەمەسەلەي
جىنشىنى پاشايەتى مىسریش ھىچ قازانجىك دەستناكەوئىت، ئەوھى من دەيلىم بۆچاكەو راستى
پاشايەتى مىسرە، لەبەئەوھش پرسىم كەي بېريارەكەي ئايندەت دەدەيت، بۆئەوھى چىتر براكەت بەيئ
جىنشىن نەمىنئەتەوھ.

- كىليۇپاترا گوتى: من تاسى رۆژىتر دواین راي خۆم دەردەبىرم ومەعلومی دەكەمەوھ، ئايا ئامادەم بىنە
ژنى واقىعی براكەم- يان نا؟

- رەھبەنەكە گوتى: زۆرياشە ئىتر من لىزە كارم نەماوھو دەگەرپىمەوھ بۆپەرستگا.

- كىليۇپاترا گوتى: ئايا شەوانە دەگەرپىتەوھ پەرستگا؟

- رەھبەنەكە گوتى: بەلى ئەي شاژنى مىسر.

- كىليۇپاترا گوتى: لەكۆشكى پاشايەتیدا دەيان ژوررەن كەدەيان كەسى وەك تۆدەتوانن لەوئدا
بخەن، من پىياندەلىم ژوررىك لەمانە بەدەن بەتۆ ولەوئى بخەوھو سبەيئىش بېرۆرەوھ.

- رەھبەنەكە پىشنىارەكەي شاژنى مىسرى قەبولكردو كىليۇپاترا بانگى منى كردوو فەرمانیدا يەككە لەو
ژوررانەي كۆشكى پاشايەتى بۆرەھبەنەكە ئامادەبەكەم، بەلام دواي ئەوھى رەھبەنەكەم گەياندە ئەو
ژوررەي كەتئیدا بخەوئىت، زانىم دوودلە لەخەوتنى لەوئى.

- لىم پرسى: ئايا ئەم ژوررەتان بەدل نىيەو ھەزناكەيت لەم ژوررەدا بخەوئىت؟

- گوتى: شرمیون من پىم باشترە لەژوررەكەي تۆدا بخەوم.

- گوتم: ئەم ژوررە زۆر لەژوررى من باشترەو جىگايەكى نەرم ونۆلى تىدایە، تۆ لەم ژوررەدا
بەئاسودەي دەتوانىت بخەوئىت، بەلام ئەگەر بىئىت بۆ ژوررەكەي من جىگاي نەرم ت نایىت.

- رەھبەنەكە گوتى: شرمیون من كارم بەجىگاي نەرم نىيە، تەنھا دەمەوئىت بزاتم كىليۇپاتراو براكەي
دواي ئەوگفتوگۆيەي ئەمشەومان، چۆن لەگەل يەكترىدا دەدوئىن.

- گوتم: ئەگەر خاتوونەكەي من بزائىت تۆم ھىناوھ بۆژوررەكەي خۆم، توورەدەبىت، چونكە ئەو گوتى
يەككە لەژوررەكانى كۆشكى پاشايەتى بۆئەو دابنىن، جارى يەكەم بوونى تۆ لەژوررەكەي مندا
ھەرچەندە مەترسىداربوو، بەلام دەمتوانى بەھانە بۆبوونى تۆ بەيئەمەوھ، وەلى ئەمجارەيان ناتوانم بلىم
تۆبۆچى لەژوررەكەي مندا خەوتوئىت، ئەگەر كىليۇپاترا تۆ لەوئى بىيئىت، ئەواتىدەگات تۆ بۆجاسوسى
ھاتووي ومنىش ناتوانم وەلامگۆي خاتوونەكەي خۆمىم.

- لەو كاتەدا رەھبەنەكەي خۆي لەمن نزيككردەوھو دەستى گرتم وگوتى، شرمیون يەكەمجار كەمن ھاتم
بۆ ژوررەكەي تۆ دەمويست گويم لەقەسەكانى خاتوونەكەي تۆ ومىردەكەي بىت، بەلام ئەمجارەيان
مەبەستى گوي گرتنم نىيە لەم دووانە، بەلكو بۆيە دەمەوئىت بىمە ژوررەكەي تۆ تاخۆم لەژوررەكەي تۆدا

بېيىنمەۋە، بەتايىبەت دىۋاي ئەۋقسانەي كەكلىۋپاتراۋ مېردەكەي كىردىانن، زىياتر خەزم چۆ ئەۋەي لەپالندا بىخوم.

- گوتم: كەۋاتە ئەۋ پىروپاگەندانەي خەلك سەبارەت بەرەھبانەكان دەيكەن راستە.

- رەھبانەكە گوتم: قەسەۋباسى خەلكى سەبارەت بەرەھبانەكان چىيە؟

- گوتم: خەلك دەلېن پىۋاۋى راھىب، بەپىچەۋانەي ئەۋەي كەبەرۋوكەش دىيارن، دەستىان لەدنىا ھەلگرتۋەۋ لەتەۋاۋى لەزەت لەتەۋاۋى شتەخۇشەكانى دنيا ۋەردەگرن، لەمانەش دەستىان لەگەل ئافرەتاندا تىكەلاۋكردوۋە، بېستومە ھەندئ لەپىۋاۋى راھىب، قژى دەستكرد دەكەنە سەريان ۋ دەچن بۇشۋىنى رابواردنى گىشتى، بۇئەۋەي شەۋ لەگەل ژنىكى ويدا بەسەربەرن.

- پىۋاۋە پىرەكە پىكەنى ۋگوتم: شرميون ئەۋەي كەسەبارەت بەرەھبانەكانى مېسەر بېستوتە، راستە.

پىۋاۋى راھىب بەپىچەۋانەي تىروانىنى گىشتى لەچىژو لەزەتى دنيا بىبەشنىن، چونكە ئەمانەش مروقن ۋچاۋ ودىان ھەيە، بەلام من لەۋكەسانەنىم بۇرابواردن بچم بۇشۋىنى رابواردنى گىشتى، چونكە ژنەكانى ئەۋى بەلاى مەۋە پەسەندىن، من كچى جوانى ۋەك تۆم لاپەسەندىن.

- كاتى ئەم قەسەيەم لەدەمى ئەۋ پىرەمىردەۋە گۈلىبۋو، قەدوبالاي كالم ھاتەۋەبەرچاۋ ۋبەدەر لەئىرادەي خۆم، بەراۋردى ئەۋكۈرە لەشجۋانەم لەگەل ئەۋ پىرەمىردەدا كرد، موۋى سەرى رەھبانەكە پروتاۋۋە ئەۋشۋىنەي كەتاشىبۋىۋ لەچاۋ شۋىنەكانىترى سەرى زۇرجىۋاۋى نەبۋو، چەند ددانىكى پىشەۋەي ئەۋ پىرەمىردە كەۋتبۋون ۋبېۋونە رېگر لەۋەي لەكاتى قەسەكردندا دروستبۋىت ۋھەندئ وشە بەھۋى نەمانى ددانەكانىيەۋە خراب دەبىستان ۋتىگەيشتىنن بەزەحمەتبۋو، پىستى دەست ۋدەموچاۋ ۋگەردنى رەھبانەكە ئەۋەندە لۇچ بېۋون كەۋەك كراسى چىنداي ژنەكانى مېسەر دەچۋو، سەرم لەم چارەنۋوسە سورماۋو، بۇچ دەبى يەك گەنجى ۋەك كالم بەۋقژە قەشەنگ ۋئەۋچاۋ ۋبرۋ دلفرېن ۋدەمىكى بچۋك ۋسىمايەكى ۋەك گۈل ۋبەژن ۋبالايەكى رېك، خەزى لەمن نىيەۋ ناسازى، يەك پىرەمىردى رەھبان بەۋپەرى جۇشوخرۇشەۋە پىم دەلېت، خۇشم دەۋىت؟

من پىمۋانەبۋو كەئەۋ داۋاكارىيەي رەھبانى پەرىستگاي دلف، بەجددى نەبىت، پىمۋابۋو بەگالتە ۋادەلېت، بەلام دىۋاي ئەۋەي زانىم ئەۋ بەرەستىيەتى سەرسامبۋوم ۋپىمگوت: ئەم بىرە لەسەرى خۆت دەركە.

- رەھبانى پەرىستگاي دلف گوتم: شرميون چونكە تۇ ئىستاش تەمەنت كەمە، نازانى رازىكردنى من سەبارەت بەتۇ چەند گىرنگ ۋبەنرخە، ئەگەرتۇ رازىم بكەيت، ئەۋادەتكەم بەخزمەتكارى پەرىستگاي دلف.

- گوتم من كارەكەرى كىۋپاترام تانەۋكاتەي خۆم لەكلىۋپاترا نەكېمەۋە- يان كەسىكىتر لەئەۋم نەكېرېتەۋە، ئەۋاھەر كۈيلەي شارنى مېسردەبم ۋناتوانم لىرەبېۋم.

- رەھبانەكە گوتم: كەتۇ بوۋىتە خزمەتكارى پەرىستگاي دلف نازاد دەبىت، چونكە بەپىنى قانونى شەرىى ئىمە، ھەموو كارەكەرو نۇكەرىك كەبىتە خزمەتكارى پەرىستگاي دلف، ئەۋا نازاددەبىت.

- گوتم: نايَا خاتۋونەكەي من رىگادەدات، بىمە خزمەتكارى پەرىستگاي دلف؟

- رەھبانەكە گوتم: خاتۋونەكەت ناتوانىت لەگۋاستنەۋى تۇ لىرەۋە بۇپەرىستگاي دلف رىگرېت، چونكە من خزمەتكارانى پەرىستگاي دلف دىاريدەكەم، ئەۋ دىارىكردنەي منىش، قەسەيەكە كەس

ئاتوانىت سەركىشى لىبكات وقسەكەم بشكىنيت، ئەو كەسەى بۇ خزمەتكردنى پەرسىتگى دلف ئەلئىدەبىزىم، كوپىت- يان كچ، خود بە خود نازادەبىت.

- گوتم، ئەگەر كچىكى وەكو من بىتتە خزمەتكارى دلف، چ قازانجىك دەكات وچى دەستدەكەوتت ؟
- رەھبانەكە گوتى: چەند دەستكەوتىكى گىردەكەوتت، يەكەم ئەوئە نازادەبىت وئىتر كارەكەر ئابىت، دووم ھەركاتىك بىئەوتت شووبكات ئەواسەرمايەيەكى باش لەگەلخۇيدا دەبات، دواتر خزمەتكردن بەپەرسىتگىەك نىمتىيازى ترى ھەيە، ئەوئىش ئەوئەيە، ئەوانە دەتوانن ژن بىنن وشوبكەن، بەلام ئىمەى رەھبان ناتوانن ژن بەئىنن.

- گوتم: ئەوسەرمايەيە لە چ رىگىيەكەو دەدرىت بەخزمەتكارانى پەرتگى دلف؟
- رەھبانەكە گوتى: ھەركەسىك وەك خزمەتكار بىتتەناو پەرسىتگا، دەبىتتە خاوەنى موچەيەك كەسالانە دەيدەن بەئەو، چونكە لەپەرسىتگى دلفىشدا ھىچ خەرجىيەك نىيە، خەرجى پەرسىتگا دابىنى دەكات، ئەو موچەى ئەو كۆدەبىتتەو كەى وىستى لەپەرسىتگا كە پروات، يەكسەر ئەوپارانەى دەدەئەو.

- لەرەھبانم پرسى: رىگى هاتن بۇپەرسىتگى دلف چىيە؟
- لەوئەلامدا گوتى: پارىكردنى من.

- لىم پرسى: ئايا دواى ئەوئەى بووم بەخزمەتكارى پەرسىتگى دلف، ناتوانم لەپەرسىتگا بىمەدەرى و بچم بۇناو شارو سەردانى كەس و كارى خۇم بكەم؟

- مەبەستى من لەوپرسىارە دەيدەنى كەسەكانم نەبوو، چونكە من لەئەسكەندەرىيەدا كەس و كارم نەبوو، بەلكو ھەر بۇئەو دەمەوىست بىم بۇشار، تاكال بىننم، چونكە بىننىنى ئەوكوپرە گەنجە بەلاى منەو بەكىكبوو لەپىداوئىستىيەكانى ژيان.

- رەھبانەكە گوتى: ھەردو مانگ جارىك دەتوانى بۇماوئەى سى پۇژ بىئى بۇشارو ھەركەسىكى بتەوتت سەردانى بكەيت.

- گوتم: ئەى رەھبانى پەرسىتگى دلف من داواكارىيەكەى تۇ قىول دەكەم.

- رەھبانەكە گوتى: كەواتە بابچىن بۇ ژوورەكەى تۇ ولەوئىدا بخەوين.

- گوتم: داخوازى تۇ بەمەرجىك قىول دەكەم.

- رەھبانەكە پرسى: ئەو مەرجه چىيە؟

- گوتم: تۇ دەزانىت كەئەرسىنۆھە پەيمانى بەمنداو ھەركاتىك كىليۇپاترا لەبراكەى جىابوئەو بووبەھاوسەرى ئەو ئىمە نازاد دەكات.

- رەھبانەكە گوتى: دەزانم، ئاگادارى ئەووم.

- گوتم: بەلام تۇ بەشئوئەيەك قسەت لەگەل كىليۇپاترا كرد، كەمەسەلەى تەلاقدانى كىليۇپاترا يەكلانەبوئەو سەرى نەگرت.

- رەھبانەكە گوتى: ئىستاش مەعلوم نىيە داخوا سەردەگرت.

- گوتم: تۇكاتى گوتت دواى تەلاقدانى كىليۇپاترا، ئەرسىنۆھە دەتوانىت بىتتە ژنى بەتلىمۇس، كىليۇپاترات ناچاركرد گەرم وگورپى لەگەل مىردەكەيدا پەيداىكاتەو، من دلنىام دواى سى پۇژىتر كىليۇپاترا پارىدەبىت و دەئىت نامادەم بىمە ژنى راستەقىنەى مىردەكەم.

لەبەر ئەۋەى مەسەلەى تەلەقانى كىلىۋاتىدا سەرى نەگرت، ئەرسىنۇھە من لەخوشكەكەى ناكړىتەۋەو نازادىم بىكات، تۆش ئىستا بەمن دەلىيت ئەگەر بىيت و بىيت بەخزمەتكارى پەرسىگا، نازادىم دەكەم ۋەركاتىك بىتەۋىت لەپەرسىگا بړۋىت، ھەموو ئەۋشئانەى دەتكەۋىت دەتدەمى.

– رەھبانەكە گوتى: بەلى ۋادەبىت.

– گوتم: تۆ من بىكە بەخزمەتكارى پەرسىگای دلف ۋنازادىم بىكە، دواى ئەۋەى زانىم نازادىم ۋەلەپەرسىگای دلفدام، داۋاكارىيەكەى تۆ جىبەجىدەكەم.

– رەھبانەكە پىكەنى ۋگوتى: شرمىون من تۆم بۇئەمشەۋ دەۋىت، نەك بۇچەند مانگىكىتر، چۆن من ئەگەر لەشارەۋە گەرامەۋە پەرسىگا لەۋى ژن بۇمن زۆرن ۋپىۋىستەم بەتۆ ناپىت.

– من تانەۋكاتەش ھەلمدەدا دلى رابگرم بەشىۋەيەك ھەلسوكەوت بىكەم، لەھەراسانكردنەكەى ئەۋ پزگارمىت ۋبگەرئىمەۋە ژورەكەى خۆم ۋپشوربەدەم، لەم ھەموو بىشەرمى ۋپەفتارە دزىۋەى ئەۋ، تۋپەبووم ۋگوتم: پىم سەيرە، ئەى تۆ چ جۆرە رەھبانىكى كەلەپەرسىگا كەى تۆدا ژنى زۆرەن؟

– رەھبانە پىرەكە زانى توند قسەكردنەكەم تۋپەى پىۋە ديارە بەپىكەنىنەۋە گوتى: پەرسىگای دلف دوۋەشە، بەشىكى ھى ژئانەۋ بەشىكى ھى پىاۋانە، ئەۋدوۋ بەشە كەمىك دوورن، بەلام ئەۋدوۋ شۆئانە بۇمن كراۋەن ۋدەتۋانم ئەۋخزمەتكارانەى كەلەبەشى ژئاندىن بىاننىم.

– كەۋاتە لەبەشى خزمەتكارانى پەرسىگادا ژن زۆرن.

– رەھبانەكە گوتى: بەلى.

– گوتم: باشە خۆتۆ گوتت تەنھا ئەمشەۋ بوومەتەجىگا سەرنج ۋئارەزۋى تۆ، ھەر كەلىرە گەرايەۋە بۇپەرسىگا، پىۋىستت بەمن ناپىت.

– رەھبانەكە گوتى: مەبەستەم پىۋىست بوونى ھەمىشەيە بەتۆ، دواى ئەۋەى تۆ گەيشتتە پەرسىگا لەۋانەيە دوۋبارە پىۋىستەم پىتتتتەۋە، بەلام بەشىۋەيەكى بەردەۋام نا، من چۆن دلىابم لەۋپەيمانەى كەتۆ بەمنى دەدەيت، راستدەرىچىت؟

– پىرەمىردەكە بەسەرسۋرماۋىەۋە گوتى: شرمىون ئايا تۇپاۋەرت بەپەيمانى گەرە رەھبانى پەرسىگای دلف نىيە، ئايا پەيماندىنى ئەۋ بۇ دلىابوۋنەۋەت بەس نىيە.

– من بۇجارىكىتر بەسەرخۇمدا زالىبوۋمەۋە، بەدەرىپىنىكى ھىمن، بەلام جدى گوتم: ۋعدى رەھبانى گەرە پەرسىگای دلف قەبولە، بەلام ئەۋ رەھبانەى شەۋدىت بۆكۆشكى پاشايەتى مىسرو كارەكەرىك دەبىنىت ۋبنەماۋ نەيتى رەھبانىت دەخاتە ژىرپىنى خۆيەۋە داۋا لەۋكارەكەرە دەكات بۆشەۋىك لەگەلىدا رابوئىرت، قەبول نىيە، چۈنكە من ۋبىردەكەمەۋە ئەۋپىاۋەى موقەدەساتى رەھبانىتەى دەخاتە ژىرپىنى، پەيمانەكەى خۆشى ناباتەسەرو دەخاتە ژىرپىنى، لەلايەنىكەۋە پىشنىارەكەى تۆ زۆر سەرنجراكىشەۋ ناتوانم ۋەلاى نىم، من ئارەزۋى يەك ئەفسەرى جوان ۋلاوم ھەيە، حەزەكەم بىمەھاوسەرى، بەلام چۈنكە كارەكەم بەناۋاتى خۆم ناگەم، دەزانم خاتونەكەم ئىمە نازادىكات تابىمە ھاوسەرى ئەۋئەفسەرە، بۇيە پىشنىارەكەى تۆ بوۋەجىگای سەرنج، چۈنكە تىگەيشتم لەرىگای بوونم بەخزمەتكار لەپەرسىگای دلفدا، نازادى بەدەستبەئىم ۋبەۋكۋرەبگەم، ئىتر تۆ قەۋلەكەى خۆت بىسەرى

وقیئە ئازادبکەو ھەراکتیک زانیم ئازادبووم و بووم بەخزمەتکاری پەرستگای دلف، خواستەکەى تۆ جێبەجێدەکەم.

– رەھبەنەکە تائەوکاتەش جارجار نەرەمە خەندەى دەھاتنى، دەمووچارى تیکنان و گوتى: شرمیون نایا تۆ گالتە بەمن دەکەیت؟

– گوتم: تۆ داوا یەکت لەمن کرد، منیش داوا یەکم لەتۆ کرد، مەسەلەى گالتەکردن لەگۆرئى نییە.

– رەھبەنەکە گوتى: شرمیون تۆمنت لەو پێشنیارەى کەکردم پەشیمان کردەو، لەبەرئەوہى تاكو ئەمڕۆش کەس گومانى لەقسەکانى من نەکردو، دیارە ھۆکەى دەگەریتەوہ بۆ بێئەزموونى تۆ، ھەرچەندە لەشیوہى قسەکردن و ھۆشى تۆوہ دیارە کەخویندەواریت ھەيە، بەلام بێسەلیقەى، چونکە تەجروبە جیا یە لەخویندەوارى، ھەندئى منداڵ لەبچوکییەوہ فیڑى خویندەوارى دەبن، بەلام تەجروبیان قیئە: ئەگەرتۆ تەجروبەت ھەبایە، بەوشیوہیە لەگەڵ مندا قسەت نەدەکرد.

– راھیبە پیرەکەم جێھێشتت و ئەو نەیزانى کەمن بۆیە بەوشیوہیە قسەم دەکرد، رقم لێدەبوو، ئەگەر تاچارنەبام گویم لەقسەکانى ئەو نەدەگرت و لامسەلام دەکرد، بەلام چون ئەوگەر رەھبەنە پەرستگای دلفبوو و منیش کارەکەرک، ناچاربووم ئەو داواکارییەى ئەو پیرەمێردە لەمنى کرد، ئەگەر کال بوايە من بەوشیوہیە قسەم نەدەکرد، من یەك تاشەبەردى گەرەم لەبەرپیکانى رەھبەنەکەدا دادەنا بۆئەوہى نەتوانیت بيجولینیت، ئەو پێشنیارەى کەئەویشکردى من پەرەمکرد، بئى ئەوہى ئەو قەبولنەکردنە بەدەم دا بێت.

ئەوکاتەى رەھبەنە پەرستگای دلف لەژوورەکەدا بەجێھێشتت و گەرەمەوہ ھۆدەکەى خۆم کەلەتەنیشت ژوورەکەى کلیوپاترا و براکەى بوو، بۆئەوہى بخۆم، بەلام پێشنەوہى خەوم لێبکەویت لەژوورەکەى شازن و مێردەکەى گویم لەقسەى وابوو کەلەشەوانى پارێدوو جیا بوو.

ئەو رۆژى نەخایاند لەئەسکەندەرییەدا مەراسیمیکی گەرەم بەرپابوو ئاھەنگەش بەبۆنەى گواستنەوہى کلیوپاترا بوو بۆ بەتلیمۆسى چوار دەھەم، ھەموو پەرستگاکانى ئەسکەندەرییەو ناوچەى سەرۆ (51) دلتای نیلیش لەو ئاھەنگەدا بەشداربوون، لەمەوبەر گوتمان لەئەسکەندەرییەدا سوائلەرنییبەو خەلك موحتاج نەبوون، خواردن و خواردنەوہى میوان و گەشتیارەکان بخۆن، ھەموو کەسیك دەیتوانى بەکرئى کارى پۆژیکى خۆراکى خۆى دەستەبەربکات،

(51) – بەپێى جوگرافیای ئەوکات. (و-گوردی)

ھەندئى لەکرێکارانى ئەسکەندەریە بەتایبەت کرێکارانى بەندەر لەخواردنەوہى شەرابدا گەدەبەلیان دەکرد، بەوہى کەخەلك مەجبورى خۆراک و شەرابى میوان و گەشتیاران نەبوون، ئەو پۆژە لەسەر خەرجى بەتلیمۆسى چوار دەھەم – پاشای میسر، خۆراک و شەرابى میوانەکانیاندا بەخەلك، ئەوئەندەیان شەراب دەرخواردى خەلكدا، نیستا نیوەرۆ نەببوو ژن و پیاو مەست ببوون، لەنیوەرۆدا ریزی گیانەلەبرانى باغى ئازەلان لەشەقامەکانى ئەسکەندەریەوہ پۆلپۆل ھاتن، شیرو فیل و زەرافەکان، وەرئى کەوتن، لەنیوان پۆلپۆلى ریزبەندییەکەى ئازەلەکاندا، دەستەدەستە ئاھەنگى مۆسیقیان بەژەنى و ئەوشیعرەى کەلەھەمان

پۇژا دانرابوو، ئەۋشىغىرەش بەبۇنەي مەراسىمى گواستىنەۋەي كىلىپاترا بۇيراكەي بوو، كەبەم شىۋەيە پىكخراپوو (دوای ئەۋەي شاژن سىكپىرپوو وچوار كوپى بەسكىكىبوو...)

لەو پۇژەدا تەۋاۋى دانىشتۋانى ئەسكەندەرىيە شادمانبىون و بەزىمۇپەزىمان دەكرد، خاتونەكەي من كىلىپاترا لەكۆشكى پاشايەتى نەچۇدەرى، دەمزانى ھۇي غەمگىنبىونى خاتونەكەم چىيە، ئەۋ براكەي خۇشەنەدەۋىست، بەلام لەترسى ئەۋەي خوشكەكەي ئەرسىنۆھە، نەبىتە ژنى پاشا، نامادەبوو بىتتە ژنى راستەقىنەي ئەۋ، چونكە لەروۋى ناچارى ورقەۋە بىوۋە ژنى راستەقىنەي ئەۋ، خۇي بەبەدبەخت دەزانى، ئەرسىنۆھەش خوشكى كىلىپاترا ئەۋ پۇژە لەكۆشكى پاشايەتى نەھاتەدەرى، بەلام نەچۈنە دەرىي ئەۋ لەكۆشكى پاشايەتى سەرچاۋەكەي لەتىشكانەۋەبوو وئىرەيى دەبرد بەۋەي بۇدەبى كىلىپاترا بىتتە ژنى بەتلىمۇسى چواردەھەم وسەرئەنجام بىتتە شاژنى مىسر.

بەيانى ئەۋشەۋەي كەرەھبانى پەرسىگى دلف لەكۆشكى پاشايەتى دابوو، ئەرسىنۆھە بانگى كردم، ديارەپىش بانگىردنى من ئەۋبەيانىيە رەھبانە پىرەكەي بىنىبوو، من نەمدەزانى رەھبانەكە چى بەنەۋ گوتبوو، بەلام پىموانەبوو شتىكى بەپىچەۋانەي واقع گوتى، منىش ئەۋشتانەي كەلەدەمى كىلىپاتراۋ بەتلىمۇس و رەھبانەكەم گوى لىبوو، بۇ ئەرسىنۆھەم گىپرايەۋە.

- ئەۋىش لى پىرسىم: شرمىون بۇچۈنە تۇچۇنە، ئايا خوشكەكەي من، دوای ماۋەي ئەۋسى پۇژە پازى دەبىتتە بىتتە ژنى راستەقىنەي براكەمان - يان نا؟

من دەمۋىست بەنەۋ بلىم: كىلىپاترا ئەمشەۋ بۇتە ژنى راستەقىنەي ئەۋ (بەتلىمۇسى چواردەھەم) براكەي كىلىپاتراۋ مىردىشىيەتى، ئەۋىرام، چونكە ئەگەر ئەم قسەيەم كىرەبە ئەرسىنۆھە تورەدەبوو.

من دەمزانى كەھەۋالى مەراسىمى گواستىنەۋەكەشى پىگەيشتوۋە، بەلام باشتراۋبوو ئەۋھەۋالە ناۋبراۋە لەدەمى خەلگانىتر بىسىتتە، جگەلەمە ھەموو راستىيەكانىترم پىگوت، لەمانەش پىم راگەيانەد كەرەھبانى پەرسىگى دلف خۇي پىزانەگىرا ناۋت نەھىنىت، چونكە تائەۋكاتەي رەھبانە پىرەمىردەكە ناۋى تۇي نەگوتبوو، كىلىپاترا بىرارىدەبوو لەمىردەكەي جىبايىتەۋە، بەلام كەناۋى تۇي ھاتەسەر زمان، پاش كىلىپاترا لەچەند ساتىكدا گۇپاۋ داۋاي ئەۋەيكرد ماۋەي پىبىدەن تايرى لىبكاتەۋەۋ گوتى: پاش سى پۇژى تر بىرارى كۇتايى خۇمتان پىدەلئىم.

- ئەرسىنۆھە زانى رەھبانە پىرەكە ھەلەي كىردوۋە، بەلام لەگەل ئەۋەشدا گوتى: چونكە كىلىپاترا زۇرى بق لەبراكەم دەبىتتەۋە، ئومىدەۋارم دوای ئەۋسى پۇژە بىرارى جىباۋنەۋەبىدات.

كىلىپاترا بوۋە فەرماندەي لەشكرى ئەسكەندەر

من لهم سرگوزده شته یه دا نه وهی بهرچاوم که وتوووه بیستومه بۆکه سانی نایندهی ده گپرمه وه، بۆیه ش بوورنییه نه وهی که من ده یلیم، جیاوازی هه بیته له گه ل میژووی په سمی میسر دا، چونکه زۆرجار نه وهی بۆ میژوو دهینوو سن زۆرجیاوازه له وهی که له واقیعه دا پرویداوه.

هوا ی نه وهی کلیۆپاترا بووبه ژنی راسته قینه ی به تلیموسی چوارده هه م وخه لک به بوئنه وه نا هه نگیکیان گپرا، پاشای میسر کلیۆپاترا ی خوشکی که له هه مانکاتیشدا ژنی بوو کردی به فه رمانده ی له شکر ی نه سکه نده ر، له شکر ی نه سکه نده ر باشترین له شکر ی سوپای میسر بوو ده مزانی که کال به پله ی نه فسهری له وه لشکره دا خزمه تده کات.

پۆژی یه که م که کلیۆپاترا بۆ سه ردا نی له شکره که ی خۆی چوو، منیش له گه لئ ی دابووم، شوینی له شکر ی نه سکه نده ر (57) له ناو سه ربازگه ی ده مه نه وردابوو، به لām نه ورپۆژه ی کلیۆپاترا ویستبای له شکره سه ربازییه که ی ببینیته، ده بوایه بچوایه بۆ ده مه نه ور، بۆیه نه وه لشکره له سه ربازخانه ی ده مه نه وره وه گوزاریه وه بۆ سیرکه که، بۆیه ش سیرکه که یان بۆ رپۆره سمی سه ربازی هه لبارد، چونکه شوینیکی گه وره بوو له نه سکه نده رییه دا، به رفراواتر له سیرکه که بوونی نه بوو، کلیۆپاترا ده یتوانی له شکر ی نه سکه نده ر له یه کی که له شه قامه کانی نه سکه نده رییه - یان شوینی له نگه رگای پاپۆره کاندای جیگه ربکات، به لām به مه ریگای هاموشۆی خه لکی پیاده و سواران و عه ره بانه کان ده گپرا - یان جموجۆلی بازرگانی له به نده ردا ده وه ستا، به لām سیرکه که شوینیکی بوو به رفراوان له هه مانکاتیشدا دوربوو له ریگای گشتی ودانانی نه وسه ربازانه له وئ نه ببوه ریگر له به رده م ها توچۆی خه لکدا.

نه و پۆژه ی که شارژنی میسر ده یویست بۆ ببینیته له شکر ی نه سکه نده ربجیته بۆ سیرکه که جلوبه ریگی فه رمانده ی له شکر ی له به رده کرد، من تانه و پۆژه کلیۆپاترا م ناوا به جوانی نه دیبوو، نه و پانتۆلیکی نیوچینداری نه رخانه ی له پیگرد که تا سه ره نه ژنۆی ده ات، له سه ر نه و پانتۆله وه یه له گیک ی لوسی له به رده کردو کاسکیته کی توسی له سه رکرد، که وشه کانی که پیلاوی سه ربازی بوون و یه ک قه یتانی سفتی پیوه بوون له پیکانی توندکردن؛ شارژنی میسر له سه ر یه له گه که ی خۆی قوله بالیک ی شینی له به رکردو چه ند په ری نه عامه شی به کاسکیته که یه وه کرد، به وه ی که من به رده وام شارژنی میسر مه ببینی وکاره که ری باوه ریپیکراوی نه بووم، نه و پۆژه به شیوه یه ک له نه وم ده روانی، که له سه رکردنه که ی تی ر نه ده بووم.

57- له شکر ی نه سکه نده ر. واته له شکر یکی سه ربازی بووه. که به ناوی نه سکه نده ری ما کتۆنییه وه نراوه. (و- فارسی)

شه ش هه زار سه رازی له شکر ی نه سکه نده ر له ناو سیرکه که دا به سه ر سی ریزدا، دابه شبوون، هه ر به شه و دابه شبوون به سه ر چه ند تیپداو هه ر یه کیکیش له وتیپانه فه رمانده که یان له پیشیانه وه بوون. که گه یشته یه سیرکه که، کلیۆپاترا له که ژاوه که دابه زی و سواری نه سپیکبوو و به سه ر سه ربازانی له شکر ی نه سکه نده ردا گه را، کاتی خاتونه که ی من به سه ر سه ربازه کاندای ده گه را، من له ناو که ژاوه که دابووم، به لām

كاتى نۆرەي پىيادەپەرى سەربازەكان ھات، كىلىپاترا لەئەسپەكەي دابەزى ولەيەكك لەلۆژەكانى قاتى دوورەمى سىركەكەدا دانىشت، منىش لەپىشت ئەووە راووستام.

ئىت سەربازەكانى ئەولەشكەرە پۆلپۆل بەشىوۋەي رىزبەند بەبەردەم كىلىپاترا (فەرماندەكەي خۇيان)دا دەپۆيشتن، لەكاتى پۆيشتنى سەربازەكاندا لىپرسراوى دوورەمى ئەولەشكەرە كەناوى (لگات)بوو لەتەنىشت كىلىپاترادا راووستابوو، منىش لەپىشتيانەوۋەبووم، خاتونەكەم سەرنجى خۇي سەبارەت بەپۆيشتىنى سەربازەكان بۇ (لگات) دەپرى وگوتى: ئەوانە بەشىوۋەك دەپۇن ۋەك ئەوۋەوايە سالانىكە بەبەرسىتەي بەسەريان بر دووۋە خۇراكى تەواويان ئەدراوۋەتتى، ھەتا من دەبىنم كەھەندىك لەمانە لەكاتى پۆيشتىندا بەشىوۋەكە سەريان نەويكردوۋە كەپىشتيان كۆم بۆتەو، بۆچى تۆ شىوۋەي پىپەرى فىرى سەربازەكان ناكەيت؟

من پىموايە گرنگى سەربازىك لەپى پۆيشتەكەيدا نىيە، بەلكو وابەستەي بەئازايەتى وبەرگەگرتنى سەختى ودىژوارى مەيدانى شەرە، لەوانەيە ئەوسەربازانەي بەسەرى نزمەو بەپىگادادەپۇن لەمەيدانى شەردا ئازايەتى ئەمانە زۆر زىاترىتت لەوكەسانەي بەسەرى بەرزو سىنگى دەپەرىوۋە دەپۇن، بەلام من ناتوانم خۇم لەمەببۆرم كەيەك لەشكەر- نابى ئاوابرات، ئەگەر وىستىشيان مەراسىمى پىيادەپەرى بەكەن، دەبى جوان برۇن وپىزبەندىيەكەيان پىارپىزن وچلى جوانيان لەبەردانىت وچوان ھەنگاوبىنن، يەكك لەمەرچەكانى پۆيشتن ھەنگاوانانى باشە، پىويستە سەرى بەشىوۋەكە پاكىت ۋەك ئەوۋە سەد ھەنگاۋ پىشى سەيردەكات وبەتوندى پىكانى بەزەوى دابدات، لەوكاتەي كىلىپاترا سەرقانى گەتوگۇكردن بوو لەگەل فەرماندەي ئەولەشكەرەدا، كال بەخۇيى وتىپەكەيەو بەبەردەم كىلىپاترادا دەپۆيشتن، كىلىپاترا كالى نىشانى فەرماندەي ئەو لەشكەرەداۋ وتى: سەيركە ئەوپىاۋە گەنجە كەسەرتىپە، بەشىوۋەك ھەنگاۋ ھەندەھىننەتەو كەمرۆۋ ۋاھەستدەكات لەشى لەدوۋ پەيكەرى خاكان دروستكرا، (واتا: ھركول- خواي پۇژۇ- ئەپۇلۇ- خواي جوانى) ئەوئەفسەرە گەنجە ئەمجۇرە پۆيشتنە لىرەفىرەنبوۋە، چۈنكە ئەوشىوۋە ھەنگاۋانەوۋە لىرەفىرى كەس ناكەن و تۇش دەتوانى بۇقىركردنى سەربازەكانى خۇت كەلك لەوگەنجە ۋەرىگىت، دواي ئەوۋە مەشقەكە تەواۋىبوۋ پىنى بلى(58) بىت بۇ كۆشكى پاشايەتى و ئىمە بىينى.

58- مەبەست لەوۋەيە كە(لگات) بەكال بلىت: كىلىپاترا گوتىتەي بىت بۇكۆشكى پاشايەتى، بۇلام.

ئىۋارەي ئەوۋرۇژە من لەكۆشكى پاشايەتدا چاۋەپروانى ئەوۋەم دەكرد داخوا كال كەي دىت دەچىت بۇلاي كىلىپاترا، كاتى بەرەبەرى ئىۋارە داھات، كال گەيشتە كۆشكى پاشايەتى، ۋەك خوى ھەمىشەيى خۇي، بەسەرى بلىندو سىنگى بەرزو ھەنگاۋى رىك وچىگىرەوۋە، بەرەۋلاي سەراي كىلىپاترا پۆيشت، بىنىم كەيەك خزمەتكار كالى گەياندەسەراي كىلىپاترا، دواي ئەوى منىش بەخىرايى خۇم گەياندە سەراي كىلىپاترا بۇئەۋەي بزانم خاتوونەكەي من لەگەل ئەوۋكوردە باسى چىدەكەن، كاتى وىستم بچمەناۋ سەراكە خزمەتكارەكەي كەمنى دەناسى گوتى: شازن فەرمانىداۋە كەس نەھىتەناۋ سەراكەي ئەوۋە، ھەرچەندە ئەوۋفەرمانە تۇناگرىتەو، بەلام بائەمە بزانى.

- گوتم: من ناچم بۆژووری شارژن، بەلکو دەچم بۆ ژوورەکەى خۆم.
- خزمەتکارەکە سەرى هینايە بنگویم و گوتمى: شەرمیون من دەزانم تۆجىگای متمانەى شارژنى، هىچ يەكێك لەخزمەتکارەکان بەقەد تۆ ئەو نزیکنین، بەلام لەگەڵ ئەوەشدا باشارژن نەزانیت تۆ لەژوورەکەى خۆتداى، چونکە واهەستدەکەم کيليوپاترا نایەوێت کەس گوێی لىبیت چ لەگەڵ ئەو ئەفسەرە لاوەدا ياسدەکات.
- گوتم: من بەشيوهيهكى هینواش دەچمەژوورەکەى خۆم کەشارژنى ميسر هەست بەچوونم بۆ ژوورەکەم نەکات، دواتر رىگای ژوورى خۆم گرتەبەر.
- وەکو گوتم: ژوورەکەى من لەتەنىشت ژوورەکەى شارژنى ميسردابوو، هەرچى لەو ژوورەدا بگوترايە من گویم لىدەبوو و تەنانەت کەکاتى دەرگای ژوورەکە بەنيوهکراوهی دەمايەوه، دەمتوانى هەندى ديمەنى ئەو ژوورەش ببینم.
- کاتى من گەيشتمە ژوورەکەى خۆم گویم لىبوو کيليوپاترا بەکانى دەگوت: من تۆم بۆيە بۆئىرە بانگەنىشت کردوو تەبەتۆ بلىم سەربازەکانم پىويستيان بەمەشقىکردنە، چونکە ناتوانن باش بەشيوازى سەربازى بەرىگادابروون، هەندىک لەمانە لەکاتى پىرەويدا کۆم دەبنەوه، تۆش گەنجىکى لەشجوان و بەهيزى و دەتوانى سەربازەکانى لەشکرەکەم بەشيوهيهک مەشقدادەى کەبتوانن بەباشى برۆن، پىم بلى تۆ ئەم رى رۆيشتنە لىرەفیربووى - يان نە؟
- کال گوتمى: من چەند جۆر وەرزش لەمانەش رى رۆيشتن لەشارى بيزانس(59) فیربووم
- 59- ديارە لەمەوبەريش ئاماژەمان بەشارى بيزانس کردوو، بەلام بۆ پروونکردنەوهى زياتر، قستەنتينەى کۆن و ئەستەمبولى ئەمروۆ دەکات. (و- فارسى)
- کيليوپاترا گوتمى: من وای بۆدەچم تۆ ئەو شيوه رى رۆيشتنە لەيۆنان فیربووى، لەکۆندا هەموو سەربازانى ئەسکەندەر هەروەها سەربازانى ئەژدادەکەشم، وەک تۆ دەرويشتن، نايە تۆئامادەى سەربازانى لەشکرى من بەشيوهيهک مەشقدادەى وەک تۆ برۆن؟
- کال گوتمى: ئەو رى رۆيشتنەى کەبىتەجىگای رەزامەندى تۆ، تەنها پىويستى بەرىنمايىکردن نيە، بەلکو هەندى وەرزشکردنىشى دەوێت، سەربازەکانى لەشکرى تۆ دەبى وەرزشبکەن، بۆئەوهى بتوانن بەباشى برۆن.
- کيليوپاترا گوتمى: من رىگا بەتۆ دەدەم کە وەرزشيش فیرى سەربازەکانم، بکەیت. دواى ئەم قسەيه شارژنى ميسر باسەکەى گوێرى و پرسی: کال دايکت خەلکى کوئى بووه؟
- کال گوتمى: دايکم سريانى بووه و باوکيشم ئىرانى.
- کيليوپاترا گوتمى: کەواتە جوانيە خۆرەلاتيەکەى تۆ لەدايک و باوکتەرە بۆت بەجىماوه، بەلام من جوانى يۆنانى لەتۆدا دەبينم.
- کال گوتمى: دايک و باوکى دايکم يۆنانى بوون.
- کيليوپاترا گوتمى: نايە تۆ دەزانیت چەندە جوانى، دەتوانیت پەى بەرووخسارى جوانى خۆت ببەیت؟

- كال گوتى: من ھەرگىز ئەمدەزانى قۆزم، پىموانەبوو پىياۋىش دەشى جۈاننىت ھەتا پۇژنىكىان لەمشارەدا كەسىك بەمنى گوت تۆجۈانى.

- كىلىۋپاترا پرسى: ئەۋكەسەي بەتۆى گوت جۈانى كىبۇو؟

- كال گوتى: ئەۋە كارەكەرىك بوو؟

- كىلىۋپاترا گوتى: ئايا دۋاي ئەۋەي بەتۆى گوت جۈانى، ھىچ داۋاكارىەكى لەتۇنەكرد؟

- كال گوتى: نەخىر ئەى خاتۈنى گەرەى من، چونكە ئەۋدەيزانى ھەركاتىك ھەر خۈاساتىك لەمن داۋا بكات، سەرناگرىت.

- كىلىۋپاترا گوتى: ئافەرىن بۇ تۆ كال، بزانه جۈانى برىتىيە لەگەرەترىن سامان كەخۈاكان بەكەسىكى دەبەخشن ئەۋكەسەى جۈانە، پىۋىستە رىزى ئەۋجۈاننىيە بگرىت و ئەۋبەرىبۋاران نەدات، لەدەستدانى ئەم سەرۋەتەش ئەۋەيە كەھەرژنىك داخۈازىەكى لىكردى قەبۇلى بەكەيت، پىۋىستە تەنھا داۋاكارى ژنىك قىبۇل بەكى كەلەرۋوى جۈاننىيەۋە لەناۋ ژياندا بەئاستى تۆبكات- يان ئەۋەتا لەپرووى پلەۋپايەۋە لەھەموو ژنان گەرەترىت.

- كال گوتى: ئەى خاتۈنى گەرەم، ئەگەر ژنىك پەيداىبىت ھەم لەپرووى جۈانى ۋەھم لەپرووى پلەۋپايەۋە لەھەموو ژنان باشتىرىت، بۇ ئەمەيان دەئى چى؟ ئايا دەبى داخۈازىەكەى قىبۇل بگرىت- يان نا؟

من كىلىۋپاتراۋ كالم لىۋەدىار نەبوون، چونكە ھەردۈوكىان لەبەشىكى ژۋورەكەدابوون كەلەمنەۋە ديارنەبوو، بەلام بەپىكەنىنەكەى كىلىۋپاترايدا دەمزانى قەسەى ئەۋكۈپە گەنجە كارى تىكردوۋە، دواتر لەژۋورەدا گويم لەجۇزە قەسەكردىك بوو كەھەردوۋ گوئىكانى خۆم گرتن بۇنەۋەى گوئىبىستنى گفتوگۆى ئەۋ دوۋانە نەبم، دۋاي ئەۋ پۇژە كال بۇبىننى كىلىۋپاترا دەھات بۆكۆشكى پاشايەتى. پىۋىستە ئەۋەش بلىم، كىلىۋپاترا كاتى بوو بەفەرماندەى لەشكرى ئەسكەندەر، تەنھا ۋەك فەرماندەى فەخرى ۋابوو.

ھەندى پۇژ ھەندىك لەئەفسەرانى ئەۋ لەشكرەش دەھاتن بۇلاى كىلىۋپاترا، ئەۋ ئەفسەرانە- يان لەلايەن (لغات) ۋەۋە كەلىپرسراۋى واقىعى ئەۋ لەشكرەبوو، دەنئردران بۇلاى كىلىۋپاترا- يان لەلايەن شارنى مىسرۋە داۋايان دەكرا بىن، لەبەرئەۋە ھاتنى يەك ئەفسەر بەپلەى سەرتىپ، بۆكۆشكى پاشايەتى شتىكى ئاسايى بوو ۋەكەسىش بەلايەۋە سەيرنەبوو.

ئەمە جگەلەۋەى ھەموۋيان دەيانزانى كال لەلايەن شارنەۋە بەرپرسىارىتى ئەۋەى خراۋەتەئەستۆ كەسەربازەكان مەشقەدەدات ۋەفىرى رى پۇيشتنى سەربازيان بكات، تەنھا من دەمزانى كال بۆكۆشكى پاشايەتى ۋچوونى بۇسەراى كىلىۋپاترا، بەمەبەستى دانى راپۇرت نىيە سەبارەت بەپىشكەۋتنى سەربازەكان لەمەشقەكانياندا.

دۋاي چەند مانگىك بەم شىۋەيە، كىلىۋپاترا سكىپرېوو ۋكوپىكى بوو، ھەموو ۋاياندەزانى ئەۋ كۆرپەلەيە كوپرى بەتلىمۇسى چۈاردەھەمە، كاتى كۆمەلىك لەخىزانى پاشايەتى مىسر لەدەۋرى ئەۋ كۆرپەلەيەدا كۆبۈنەۋە، كىلىۋپاترا دەىگوت سەيركەن دەمى كۆرەكەى من لەدەمى باۋكم بەتلىمۇسى سىزدەھەم دەچىت ۋدەستەكانىشى لەدەستى من دەچىت.

ھەممويان باۋەرپان بەوقسانەى كىلىپاترا دەكرد، چونكە زۆربەى ئەمانە ئاكارو تايبەتمەندىيەكانى بەتلىمۇسى سىز دەھەم ودواز دەھەمىان نەدەزانى چۆنبوۋە، ھەرۋەھا كاتى دايكىك سەبارەت بەشىۋەى ئەندامەكانى مندالەكى لەگەل كەسانىتدا قسەدەكات، ھەمووكەس دەكەۋىتەژىر كارىگەرى قسەكانى ئەودايكە ھەموو وادەزانن راستدەكات، چونكە خەلك پىيوايە دايكىك باشتەر لەھەموو كەس مندالى خۇى دەناسىت وناگادارى تايبەتمەندىيەكانى ئاكارى پۆلەكەيەتى، دواى ئەۋەى كىلىپاترا كوپىكى بوو ھەموو كرژى وناكۆكيبەكى كەلەنىوان بەتلىمۇسى چواردەھەم ئەۋدابوو ئەما، چونكە براكەى يەقىنى تەۋاى وابدو ئەومندالەى كىلىپاترا بوويەتى، لەخوئىنى ئەۋە، بەلام كال دواى لەدايكبوۋنى ئەومندالەش دەھات بۆكۆشكى پاشايەتى، دەيزانى ئەومندالە لەخوئىنى ئەۋە، ئەك ھى بەتلىمۇسى چواردەھەم.

پاش ماۋەيەك پۆژىكىيان پىشئەۋەى كال بگاتە كۆشكى پاشايەتى وىچىتەسەراى كىلىپاترا، خاتوونەكەى من بانگى كردم وگوتى: شەرميون ناگات لىبىت دواى ئەۋەى كال ھات بۆكۆشكى پاشايەتى، لەگەل خوت بىبە ژوررەكەى خوتەۋەو لەزمان مەۋە بەئەۋ بلى ئىترەنىت بۆكۆشكى پاشايەتى، ئەگەر لەتۆشى پرسى بۇچى ئىتر بۇئىرە نەيەم، بەئەۋبلى شەۋى رابردو براكەم گوتويەتى ئەۋ ئەفسەرە گەنجە كىيە كەئەۋەندە بۇلاى تۇدىت؟

من بەپاشام گوت كال مەشقدادەرى سەربازەكانى لەشكرى ئەسكەندەريە كەمن فرماندەى ئەۋم، ھەرۋەھا من مەشقدانى سەربازەكانم خستوتەئەستوى ئەۋ، بەشىۋەيەك رايانېنىت بەسەرى بەرزو ھەنگاۋى توندو جىگىرەۋە برۆن، بەلام براكەم پىى گوتم: بائەۋ رايىنەرى سەربازەكانى لەشكرى تۆشېت، نايىت ئەۋەندەبىت بۇئىر، چونكە دانى راپورتى مەشقى سەربازى دوومانگ جارىك-يان مانگى جارىك دەدرىت، ئەك ھەموو پۆژى، دواتر لەپۆژىكەۋە بۇ پۆژىكىت ئەۋپىشكەوتنەنى كەپروودەن ئەۋەندەن كەپىويستيان بەگە ياندنىت بەفرماندەى لەشكرەكە(60). مەنىش گوتم: چونكە كال دەزانىت من زۇرچەزدەكەم سەربازانى لەشكرەكەم باشتەر بەرىگادابرون، بۇيە ھەموو پۆژىك دىت بۇئىرە، تاراپورت سەبارەت بەمەشق وپراھىنانى سەربازەكان بەمن رابگەيەنىت، براكەم گوتى: ئەۋپياۋە نرىكەى سالىكە ھاتوچۇى كۆشكى پاشايەتى دەكات بۇئەۋەى راپورت بدات بەتۇ، نايلا لەماۋەى سالىكدا نەيتۋانىۋە سەربازەكانى تۇ فىرى رپورۇشىتى سەربازى بكات؟

ئەم قسانە ئەۋە دەگەيەنن براكەم لەكال كەوتۇتە گومان، لەبەرئەمە بەئەۋبلى ئىتر نەيەت بۆكۆشكى پاشايەتى، بەلام بۇخوم ۋەك سەرىشتىارى لەشكرەكە دىم بۇسەربازخانەى دەمەنھورۇ، ئەۋلەۋى دەبىنم وپىي دەلىم ئىتر لەكۆيدا يەكترى بىينن.

راستىيەكەى ئەۋەبوو كال مەشقدادانى سەربازەكانى تەۋاوكردبوو ئەۋانە دەيانتوانى بەباشى رۇىشتىنى سەربازى برۆن وخودى كالىش نەدەچوو بۇسەربازگەى دەمەنورۇ ھەمىشە لەئەسكەندەريەدابوو، بۇئەۋەى نرىكىت لەكىلىپاتراۋ بىينىت، ئەگەر كال لەسەربازگەى دەمەنھوردا مايايەۋە، نەيدەتۋانى ماۋەماۋەى كورت كىلىپاترا بىينىت، ھەتا ئەگەر بەعەرەبانەى ئەسپىش بەاتبا.

60- ھەر كىلىپاترا دەۋىت و مەسەلەكە بۇشەرميون باسدەكات. مەنىش واتە كىلىپاترا. (ۋ- كوردى)

من ئەوپۇرۇزە لەوشوئىنەدا ۋەستام كەھەمىشە كال بەويدادەھات بۇلاى كىلىپۇپاترا، ئەونەفسەرە گەنجە لەكاتىكى دىيارىكراودا ھات و ەك ھەموو جارەكانىتەر بەسەرى بەرزو ھەنگاۋى توندەۋە دەپۇيى، بەشىۋەيەك ھەتا منىشى نەبىنى، منىش خۇم گەياندئ، كال كەسەرەتا لەبىنىنى لەپىرى من كەمئ سەرسامبوو وگوتى: شەرميون ئەۋەتۇى ۋەك ئەۋەوايە ئىشىكت بەمن بىت؟ بەئى ئىشم بەتۇيە ۋەدەمەۋىت لەگەل تۇدا قسەبەكەم، ۋەرە بۇ ژوررەكەى من، تالەگەلتدا قسەبەكەم، من جگەلەو ژوررەى كەلە تەنىشت ژوررەكەى كىلىپۇپاترادابوو وشەوانە لەۋىدا دەخەۋتم، ژوررىكى تىرىشم ھەبوو لەبەشى دەرەۋەى سەراكەى كىلىپۇپاتراداو دەمتوانى لەوكاتانەى كەشارئ ئىشى بەمن نەدەبوو، لەۋىدایم.

- كال گوتى: پىيوستە من ئىستا بچم بۇلاى شارئ وگوزارشتى سەربازى پىدەم ۋەدواى دىمەۋە بۇلاى تۇ تاگویت لىبگرم.

- گوتم ئەۋەى كەمن دەمەۋىت بەتۇى بلىم، پەيوەندى بەشارئەۋە ھەيە فەرمانى بەمنداۋە پەيامىكى خۇى بەتۇ بگەيەنم.

- كال گوتى: نایا بەتۇى گوتوۋە پىشئەۋەى بچم بۇلاى ئەۋ پەيامەى ئەۋم پىبلىت؟

- گوتم: بەئى.

- كالىش گوتى: گەروابئ نامادەى گوگرتنم.

- من كالم برد بۇئەو ژوررەى خۇم كەلەبەشى دەرەۋەى كۆشكى كىلىپۇپاترادابوو لەۋىدا پىم گوت: ئەۋقسەيەى كىلىپۇپاترا بەمنى گوتوۋە بەتۇى بلىم، ئەۋەيە تۇئىتەر نابئ بىت بۇكۆشكى پاشايەتى.

- كال دواى ئەۋەى گوئى لەم قسەيەبوو راجلەكى وپرسى لەبەرچى نابئ بىم بۇكۆشكى پاشايەتى؟

- گوتم: چونكە براكەى كىلىپۇپاترا لەتۇ كەوتۇتە گومان وپئى وايە ھاتنت بۇكۆشكى پاشايەتى ۋبۇ ھىنانى راپۇرتى سەربازى نىيە، بەلكو ھۇكارىتري ھەن.

- كال بىدەنگبوو و منىش لىم پرسى: بۇچ كەوتىيە بىركردنەۋە؟

- گوتى: بىستنى ئەم ھەۋالەبوو بەھۇى غەمگىنى من.

- گوتم: ديارە كىلىپۇپاترات خۇشەدەۋىت، ئەگەر ئەۋت خۇشئەۋىستبا ئەۋا بەبىستنى ئەمە دلگران نەدەبووى.

- كال گوتى: من لەۋەغەمگىن نىم نەتوانم كىلىپۇپاترا لەكۆشكى پاشايەتيدا بىينم، چونكە دەزانم كەكاتئ ھات بۇسەرپەرشتىارى وسەردانى لەشكرەكە، دەتوانم لەۋىدابیيىنم.

- لىم پرسى ئەى شارئى مىسر بۇچى غەمبارىت؟

- كال گوتى: بۇئەۋە غەمبارم، ئەگەر نەتوانم بىم بۇكۆشكى پاشايەتى، ئەۋالەبىنىنى بوۋنەۋرىكى زۇر نازىز بىبەشەبم.

- پرسىم: ئەۋ بوۋنەۋرە كىيە؟

- لەۋەلامدا گوتى: ئەۋ بوۋنەۋرە نازىزە مندالى كىلىپۇپاترايە.

- گوتم: نایا مندالى كىلىپۇپاترا ئەۋەندەلاى تۇ نازىزە كەئەۋ نەبىنىت ھەراسان ببى؟

- كال گوتى: بەئى چونكە لەيەكەم رۇژى لەداىكبوۋنى ئەۋمندا، ەك رۇلەى خۇم سەيرم كردوۋە.

- گوتم كال: ئايا دەزانىت تائەۋ مندالە گەرەتر دەبىت، شىۋەى زياتر دەچىتەۋە سەرتۇ؟
- كال گوتى: ديارە ھۆكەى ئەۋەيە كاتى كلىپاترا سىكپىۋو ئىمەى زۆر دەبىنى، ھەر لەبەرئەۋەشە ئەۋكۈرەى كەلەسكى دابوۋ شىۋەى ھاتەۋەسەر مەن.
- گوتم: ئەۋ لىكچوۋنە يەك لىكچوۋنى لاۋەكى نىيە، بەلكو ئەۋ لىكچوۋنە ئەۋەنىشان دەتات تۇباۋكى ئەۋ كۈرەيت.
- كال گوتى: شەرمىون تۇ راستدەكەيت، مەن باۋكى ئەۋمندالەم، بەلام نامەۋىت خەلكانىتەر ئەمەبزانن.
- گوتم: لەۋانەيە شاي مىسر ھەستى بەۋلىكچوۋنەى نىۋان تۇ ۋەۋ كۆرپەيە كرديت، لەبەرئەۋەشە بۆتەرىگر لەھاتنى تۇ بۆكۈشكى پاشايەتى.
- كال وتى: مەن پىموانىيە بەۋشىۋەيەبىت، چۈنكە كلىپاترا ژنىكە درۇ لەگەل منداناكات، ئەگەر لەيەكچوۋنى نىۋان مەن ۋەۋ مندالە دەترسىت، بۆخۇى ئەم مەسەلەيەى بەمەن دەگوت، بەلام ئەۋ بەمەنى نەگوتۇۋە كەلىكچوۋنى ئەۋمندالە لەمەن كىشە بۇئەۋ دروستدەكات، بۇيە ئەۋەى شازنى مىسر تۇى راسپاردۋە بەمەن بلىى نەيەمەۋە كۆشكى پاشايەتى، ھەمان ئەۋگومانەى براكەيەتى، بۇيەش ئىتەر مەن نايەمەۋە ئىرە، بەلام زۆر ھەزەدەكەم رۇلەكەى خۇم بىيىنم.
- پاش كەمى بىر كەرنەۋە كال گوتى: مەن دىتوۋمە ھەندىكجار ئەۋمندالە ۋەتۇدەدەن، ئايا دەتوانىت ھەندى رۇژ ئەۋمندالە لەكۆشكى پاشايەتى بەيىتە دەرى تەمەن بتوانم ئەۋبىيىنم؟
- گوتم: مەن سەربەخۇ ناتوانم ئەم كارەبكەم، چۈنكە ئەۋمندالە جىگرەۋەى پاشاي مىسرەۋ رۇژنىك دەبىتە (بەتلىموسى پازدەھەم) ئەۋمندالەى كەجىنشىنى پاشاي مىسرىت لەكۆشكى پاشايەتى ناھىندىرتەدەر، بۇئەۋەى تۇ ئەۋبىيىت، ئەگەر مۇلەت ۋەرنەگىردىت ئەۋمان ناتوانم ئەمكارەبكەم.
- كال گوتى: شەرمىون ئايا لەبىرت ماۋە، چىت بەمەن گوت؟
- ۋەلام دايەۋە گوتم: بەلى دەزانم چىم بەتۇ گوت، ۋەلامەكانى تۇشم ھەرلەبىرمان.
- كال گوتى: مەن نامادەم لىرەۋدوا سەبارەت بەداخاۋازىيەكەى تۇ ۋەلامىكىتەر بدەمەۋە، كەتۇ لەمەن دلىگەرەن ۋتۈرەنەكات، ئايا ھەزەدەكەيت پەنجەكانى خۇت لەسەر لىۋەكانى مەن دابىنىت؟ ئايا دەتەۋىت لەپى دەستت لەسىنگى مەن نىككەيتەۋە.
- گوتم بەلى كال: مەن زۇ ھەزەدەكەم پەنجەكانم بەمەسەر لىۋەكانى تۇ.
- كال گوتى: پەنجەكانت بىنەۋ بىخەسەر لىۋەكانى مەن.
- مەنىش لەئەۋ نىكبوۋمەۋە، پەنجەكانم خستەسەر لىۋى ئەۋكۈرە گەنجە، دواتر لەپىدەستم خستەسەر سىنگى ئەۋ ۋ لەم دىۋى سىنگىيەۋە بۇئەۋ دىۋى سىنگى دەستم دەگىرا.
- كال گوتى: شەرمىون ئەگەر تۇ داۋاكارىيەكەى مەن قىۋل بەكەيت، لەمەزىاتر كەلك لەمەن ۋەردەگىرەت، ئەۋخاستەى لەتۇى داۋادەكەم، داۋاكارىيەكە نىيە نەكرىت، تۇكارەكەرى بىرۋاپىكراۋى شازنى ۋەۋ ئەۋمندالەكەى خۇى بەتۇ دەسپىرت، تۇش دەتوانىت لەگەل ئەۋمندالەدا لەكۆشكى پاشايەتى بىتە دەرى تەمەن ئەۋمندالە بىيىنم، ھىچ كەس نازانىت ئەۋمندالەى لەباۋەشتايە بەۋەى لەكۆشكى پاشايەتى دىتەدەرى ئەۋمندالە جىنشىنى پاشاي مىسرە، چۈنكە لەكۆشكى پاشايەتەدا مندالى ساۋازۇرن ۋلىكىشەدەچن.

- لىم پرسى: ئەگەر زانىان مندالەكەم بردۆتە دەرەۋەي كۆشكى پاشايەتى، چى ۋەلاميان بدەمەۋە؟
- گوتى: كاتى تۇ جىنشىنى پاشاي مىسرت بەساغ ۋەسەلامەتى گىرايەۋە كۆشكى پاشايەتى، كەس لىپسىنەۋە لەگەل تۇدا ناكات بەۋەي بۇچى ئەومندالەت لەكۆشكى پاشايەتى بردۆتەدەرى.
- گوتم: ئەى ئەگەر پىشھاتىك پوويدا چۇن؟
- كال گوتى: سەبارەت بەمندالەكەم ھىچ پىشھات پوونادات.
- گوتم: ئەگەر ئەومندالەكەم سادەبىت ئەواتوشى ھىچ نايىت، بەلام ئەم مندالە رۇلەي كىلىپاتراۋ بەتلىمۇسى چواردەھەمى مىسرو جىنشىنى پاشايە، مندالەكەم ئاۋا دورىيە دوژمنى ھەين.
- كال گوتى: ئەو مندالە كىلىپاترايە، بەلام ھى بەتلىمۇسى چواردەھەم نىيە، بەلكو مندالە منەۋ بۇيە پىمخۇشە كەئەۋ مندالە رۇژ بەرۇژ بىيىنم، ئەۋە ئەگەر تۇ بەمن بلىيىت لەچ رۇژكدا ئەومندالە لەكۆشكى پاشايەتى دەھىنەتەدەرۋە من دەتوانم لەباۋەشى خۇمى بىگرم.
- گوتم كال: تۇ يەك كارى گەرۋە مەترسىدار بەمن دەسپىرى.
- كال گوتى: ناي تۇ لەۋەدەترسىت لەلەيەن مەۋە مەترسىيەك توشى ئەومندالەبىت.
- گوتم: نا، تۇباۋكى ئەو مندالەيت ۋەلەي تۇۋە ئەومندالە توشى ھىچ نايىت ۋەبەن دوۋدلى تۇ مندالە خۇت خۇشەۋىت، بەلام كەسانىتر كەبزان ئەومندالە لەكۆشكى پاشايەتى دىتەدەرى تەنھايەۋ تەنھا ژنىكى لەگەلدەيە، لەۋانەيە ھەۋلەدەن ئەومندالە برفىنن- يان بىكوژن.
- كال گوتى: بۇخۇم باشترىن پارىزەرى ئەومندالەدەبم ھەركاتىك لەگەل تۇ مندالەكەدەبم، ھىچ كەسنىك غىرەت ناكات لەومندالە نىكىيەتەۋە ئەۋبرفىنن- يان بىكوژىت.
- گوتم: ئەى ئەۋكاتەي تۇ لەۋى نىت، من چۇن پارىزگارى لەومندالە بەكم؟ چۇنكە كاتى من لەكۆشكى پاشايەتيدا دىمەدەرى دەبى بەتەنبا بەگەرئەۋە كۆشكى پاشايەتى، باۋەرپەكە تۇ ناتوانىت لەنرىك كۆشكى پاشايەتيدا چاۋەرۋانى ئەومندالە بەكەيت، چۇنكە تۇ دەبىنن، ھەرۋەھە لەكاتى گەرانەۋەشدا ناتوانىت تادەرۋازەي كۆشكى پاشايەتى لەگەل مندالەبىت، چۇنكە دوۋبارە تۇدەبىنن لەبەرئەۋەي كەپاشاي مىسرت سەبارەت بەتۇ بەدگومانى ھەيە، ئەگەر بىيىنن تۇ ۋەمن لەگەل مندالەكەدا نىكى كۆشكى پاشايەتى دەبىنەۋە، بارىكى دىژۋار بۇمن دىتەپىش خۇئەگەر پاشاي مىسرت من سزانەدات ئەۋا بەدلىنبايەۋە كىلىپاترا لىم تۇرەدەبىت ۋتۇش دەزانى سزادانى كارەكەرو نۇكەران لەكۆشكى پاشايەتيدا چەندە ترسناكە.
- من دەدەۋايە داۋاكارىيەكەي كالم قىۋلكرىدا، بەلام چۇن حەزم لەقسەكرىدەن دەكرىد لەگەل ئەۋدا، سەرئەنجام داخۋازىيەكەي ئەۋم قىۋلكرىد، كىلىپاترا بەدلىنبايەۋە مندالەكەي خۇي بەمن دەسپارد بۇئەۋەي ژىرى بەكم- يان بىخەۋىنم- يان لەباغى پاشايەتيدا بىگىرېم، منىش ئەومندالەم خۇشەۋەست، ئەك لەبەرئەۋەي رۇلەي كىلىپاتراۋ، بەلكو لەبەرئەۋەي دەمزانى لەخۇينى كالمە.
- كال دەيگوت: دەبى ھەفتەي دوو رۇژ ئەومندالە لەكۆشكى پاشايەتى بىتەدەرى، بۇئەۋەي بىيىنن، بەلام من ئەۋم تىگەياند لەۋەي ھىنانەدەرى ئەومندالە ھەفتەي دوو رۇژ ناتوانىت، پىۋىستە بەھەفتەي جارىك قەناعەتتىت.

- كال رازى بوو وبېرىارابوو ھەموو رۆژانى شەممان ئەومندالە لەكۆشكى پاشايەتى بەھنمەدەرى و لەشويۇنىك كەكەمى دوويۇت لەكۆشكى پاشايەتى نىشانى كالى بدەم، كاتى نىشاندانى مندالەكە ديارىكرابوو، من بەخۆم ئەو كۆرپەلەيەو لەكۆشكى پاشايەتى ھاتمەدەرى وبەرەوشويۇنى كال كەوتمەرى و كاتى دەگەيشتىنەلای كال، مندالەكەى لەباوەشى خۆى دەگرت وپەنجەى دەخستەسەر لىوۋەكانى ۋەھندى لەگەلمندا دەداو دواتر من مندالەكەم دەگەراندەو كۆشكى پاشايەتى.

كاتى دەگەرپامەرە كۆشكى پاشايەتى كال دووراودوور لەپىشت منەو دەھات، بەلام نىكى دەروازەى كۆشك نەدەبۇو، تامنى دەگەياندە بەردەم كۆشكى پاشايەتى، چاودىرى دەكردىن، من ئەمكارە پرمەترسىيەم بۇ كال جىبەجىدەكرىد، چاوپروانى ئەووم دەكرىد، كال رازى خۆشەويستىم بۇ دەربىرىت، لەكاتىكا ئەوگەنجە باسى خۆشەويستى لەگەل نەدەكرىد وھەزى نەدەكرىد من بۇمالەكەى خۆى ببات، رۇژىكيان دواى ئەوەى مندالەكەم لەكۆشكى پاشايەتى ھىنايەدەرى و بىردم بۇلای كال، لەئەوم پىرسى نايە ناتەويۇت ۋەلامى خواستەكەى ئىمە بدەيتەو ۋە من بەبەيت بۇمالەكەى خۆت.

- كال گوتى: چۇن؟

- گوتم: بۇچى پەيمانى خۆت نابەيتەسەر؟

- كال وتى: لەبەرئەوەى چاوپروانى ئەووم ئەوخزمەتەى تۇ بۇمنى دەكەيت، تەواويبكەيت؟

- گوتم: بۇ ئەوخزمەتكردنەى ئىمە تەواونىيە؟ نايە دەزانى ھەرچارەى من لەگەل ئەومندالەدا لەكۆشكى پاشايەتى دىمەدەرى، چۇنچۇنى رووبەرووى مەترسى دەيمەو؟

- كال گوتى: منىش ھەرچارەى ئەومندالە دەيىنم، خۆم لەبەرامبەر مەترسىيەكى گەرەدا دەيىنمەو.

- گوتم: تۇ باوكى ئەومندالەيت، ئەگەر لەپىناو دىتنى ئەودا توشى مەترسىش بىيەو، شتىكى سروشتىيە؟ بەلام من نەدايك ونەباوكى ئەو مندالەم، بۇيە قبولى ئەومەترسىيە دەكەم، ھەمووچارى ئەومندالە لەكۆشكى پاشايەتى بىتەدەرى تاتۇ لەمن رازىيىت.

- كال گوتى: شرميون پىشنىارىكت بۇدەكەم ئەويش ئەمەيە كەيارمەتىم بدەيت من بتوانم مندالەكەى خۆم بەردەوام لەلای خۆم بىت، ئەگەرتۇ ئەوھاركارىەم بكەيت، ئەواپەيمان بەتۇ دەدەم ھەفتەى يەكجار بىتەم بۇمالى خۆم، ئىتر تۇش زەحمەتى ھىنانى مندالەكەت لەكۆل دەبىتەو ۋە ئەو رۆژانەى مندالەكەت لەكۆشكى پاشايەتى دەھىنايەدەرى، واتا رۆژانى شەممە راستەوخۇ ۋەرە مالەكەم.

- لىم پىرسى: مالەكەى تۇ لەكويىە؟

- كال وتى: مالەكەم لەئوتىلى سوردايە.

- گوتم: نا... نايە تۇ ئىستاش لەئوتىلەدا دەژىت؟

- كال گوتى: بەلى شرميون.

- گوتم: من ناتوانم بۇيىنىنى تۇ بىم بۇ ئوتىل سور.

- كال گوتى: ئەى بۇچى ئەوشەو ھاتىت بۇئوتىل سورو منت بىنى؟

- گوتم: ئەوشەو ھەى كەبۇ بىنىنى تۆھاتم بۇمىوانخانەى سور، ئەوكات لەبارودۇخىكدابووم كەزۇر جىاوازە لەگەل ئىستادا، ئەوشەو ۋە من بۇجارىك ھاتم بۇئەو مىوانخانەى ۋە ئىتر پىم نەنايەو ۋەئەى، بەلام

لیزهدودا ههموو پوژی شه ممان بیلم بۆ میوانخانە ی سوورو تۆ لهوئی بیینم، لهوئی دەبمه که سێکی ناسراو.

- کال گوتی: ئەگەرتۆ نەتوانی بییت بۆ میوانخانە ی سوور، ئەوامن دەتوانم خانوێک بەکری بگرم بۆ ئەوهی لهویدا تۆ بیینم.

- گوتم: ئەگەر وایت باشتەرەو من دەتوانم بەئیسراحت تۆ لهوئی بیینم، ئیستاش پیم بلێ چ خزمەتێک لەمن داوایە کەیت؟

- گوتم: من داواکارییەکم لەتۆ ئەو یە شتێک بەکە ی ئەومندالە بۆ هەمیشە یی لای خۆم بمینیتەوه، ناچارنەبم بەترس و لەرزەوه لیزهدا مندالەکم ببینم.

- گوتم: ئایا تۆ مەبەستت ئەو یە، مندالەکەت ببەیتەوه مائی خۆت؟ ئایا کاری ئاوا دەگونجیت؟ ئایا دەتوانم مندالی شازنی میسر بەدەمە تۆ، بۆ ئەوهی ببەیتەوه مائی خۆت؟ گریمان تۆ دوا ی وەرگرتنی ئەومندالە لەئەسکەندەرییە رۆشیت، من کە ناتوانم لەمشارە برۆم، توشی سەختترین سزادەبمەوه- یان ئیمە بەزیندوی دەسووتین- یان بەخاچمانەوه دەکەن- یان ئەوه تا فریمان دەدەنە بەردەم شێرە درندەکانی باغی ئازەلان.

- کال گوتی: من ئەوداویە لەتۆ ناکەم، چونکە قاییلی جیبەجێکردن نییە، نەتۆ دەتوانیت مندالی شازنی میسر بەمن بەدەیت و نەمنیش دەتوانم ئەومندالە لەمالەکە ی خۆم خزمەت بەکم.

- لیم پرسى: ئە ی چیت دەوێت؟

- کال گوتی: ئەگەر کەسانیت نەزانن، تۆ ئە ی شرمیون ئەو راستییە دەزانی ئەومندالە لەمنە، ئەک لەبەتلیمۆسی چوار دەهەمی برای کلیو پاترا.

- گوتم: ئاگاداری ئەوهم لیکچوونی ئەومندالە لەتۆ ئەوندە دیارە کەهیچ دوو لیبەک قبوڵ ناکات.

- کال پرسى: ئایا مندالیک زیاتر پەيوەندی بەداکییەوه هەیه- یان باوکی؟

- گوتم: شتێکی بەلگە نەویستە پەيوەندی زیاتری بەباوکییەوه هەیه.

- کال گوتی: کەواتە ئەگەر من ئەومندالە ببەم بۆ مائی خۆم، ئەوا شتێکی ناکۆکم لەگەل قانوندا نەکردووه.

- گوتم کال: ئەگەرتۆ ئەمکارە بەکەیت، ئەوا شتێکی دژی هەقت نەکردووه، بەلام ئەوکارە ی تۆ دژی قانونە، چونکە قانون پاشای میسر بەباوکی ئەومندالە دەزانیت، ئەک تۆ.

- کال گوتی: منیش بۆ ئەوهی بتوانم رۆلە ی خۆم دەستکەوینتەوهو ببەمەوه مالەکە ی خۆم و چیت ناچارنەبم وەک دزان مندالەکم ببینم، قانون فریودەدەم.

لیم پرسى: چۆن قانون فریودەدەیت؟

- کال گوتی: دەزانم ئەومندالە لەکووشکی پاشایەتیدا دایانی هەیه و لەمەمکی ئەودایانە ی شیر دەخوات، ئەک لەمەمکی کلیو پاترا.

- گوتم: بەئێ وایە.

- كال گوتى: كىلىپۇپاترا كەتر مندالەكەى خۇي دەبىنىت و ئەولەباوشى خۇيدا ناىخەوئىنىت، ئەم مندالە چونكە لەتەك داىانەكەى خۇيدا دەخەوئىت ھۇگرى ئەوبووو كەتر ھۇگرى داىكىيەتى، لەبەرئەو ھەگرئىمە ئەومندالە لەگەل مندالىكىتردا بگۇرپىن، كىلىپۇپاترا نازانىت كەمندالەكەيان لىگۇرپوھ.

- گوتم كال: تۇقسەى سەىردەكەىت، چۇن دەتوانرئىت ئەومندالە بەمندالىكىتر بگۇرپدرئىت؟

- كال وتى: ئەمكارە ئاسانە، پۇژنىمە ئاوى نىل چەند مندالىك كەھەندىك لەمانە زىندون نەھىنىت، من يەكىك لەومندالانە لەئاوى نىدا دەگرەوھو دەھىئىم بۇئىرەو جلوبەرگى مندالەكەى خۇمى لەبەردەكەم وتۇش ئەومندالە دەبەىت بۇكۇشكى پاشايەتى، منىش مندالەكەى خۇم لەگەل خۇمدا بۇ مالاكەم دەبەمەوھ.

- گوتم: ئەگەر ھىچ كەس نەزانئىت، ئەواداىانەكەى ھەستى پىدەكات، تۇ لەكوئ دەتوانئىت مندالىك پەىدابكەىت كەلەرپووى شىوھو ئاكارو تەمەن لەم مندالەبجئىت وداىانەكەى وداىكى وخەلكىتر فرىوبخۇن؟

- كال گوتى: بەئىت پىدەدەم ئەومندالانەى كەرپووبارى نىل دەىانھىنىت، كۇرپەىەكى كورپى واپەىدادەكەم كەلەرپووكەى من بچئىت، دواى ئەوى ئەومندالەم دەستكەوت، ئەم مندالەى خۇم دەبەم بۇمائل وپەشىرى مانگا گەورەى دەكەم.

- گوتم: مائل تۇ سەربازخانەى دەمەنھورەو ئەو پۇژانەى كەدەشھىت بۇئەسكەندەرىە لەمىوانخانەى سوردبا سەرى دەبەىت، لەھىچ يەك لەودوو شوئىنەندا ناتوانرئىت ئاگادارى مندالىكى شىرەخۇرە بكرئىت، چاودىرىكردن وبەخىوكردنئى مندالىكى شىرەخۇرە ئىشى ژنە، نەك ئىشى تۇ كەپىاوت.

- كال كوتى: من بۇ ئەوئى بتوانم ئاگادارى ئەومندالە بكەم، يەك خانوون بەكرى دەگرم وتۇش لەومالەدا لەلاى من دەمىنىتەوھ، ئەگەر تۇ ئەوھاوكارىەم بكەىت لەئانىدەدا دەبىت بەخوشكى(61) من

61- دەبىت بەخوشكى من، مەبەستى لەوھىە دەبىت بەھاوسەرى. (و- كوردى)

- بەكالم گوت: ماوھىەكم پىدە تاىر لەگۇرپىنى مندالەكە بكەمەوھ لىكى بدەمەوھ داخوا دەتوانرئىت ئەومندالە بگۇرپدرئىت، چونكە پىوئىستە ھەندئ قسە لەگەل داىانى ئەومندالەدا بكەم ولەقسەكانىيەوھ تىبگەم داخوا دواى ئەوھى مندالەكە گۇرپدرا دەتوانرئىت ھەستى پىبكات- يان نا؟ ئاىا دەتوانرئىت پەنگى چاوى مندالەكە بزائىت چۇنە؟ ئاىا دەتوانئىت ھەستى پىبكات پەنگى مووى مندالەكە چۇنە؟ ئاىا شىوھى دەست وپئى مندالەكە دەناسىتەوھو دەزانئى چۇنە؟ ئەگەر ئەم شتانە بزائىت گۇرپىنى ئەومندالە شتىكى مەترسىدارەو داىانەكەى دەزانئىت وبەكلىپۇپاترا دەئىت مندالەكەيان گۇرپوھ، من ئەوھەندەى لەداىانى مندالەكە دەترسام ئەوھەندە مترس لەكلىپۇپاترا نەبوو، چونكە دەمزانى شارئى مىسر شەو پۇژ خەرىكى مندالەكەى نىيە تائەو بەباشى بناسىتەوھو ھەست بەوگۇرپىنە بكات كەبەسەر ئەومندالەدادئىت، بەھوى گەورەبوونىيەوھ.

من نىشانەكانى ئەومندالەم دەزانئىن، پۇژى دواى كەمندالەكە خەوتبوو، لەگەل داىانەكەىدا كەوتمە گفتوگۇكردن، لەگەل قسەكانماندا بەئەوم گوت: چاوكەكانى كورپەكەى كىلىپۇپاترا وەك چاوى داىكى جوان وپەنگ ھەنگوئىن، داىانەكە قسەى منى بەراستزانى وگوتى واىە، منىش لەمە زۇر سەرم سوپما،

چونکہ چاوی کورہکھی کلیو پاترا رھ شیبون، نھک مھنگوینی، مھردوو چاوی کلیو پاترا و خوشکھکی
ئرسینو مھ مھنگوینی بوون بھکمئی جیاوازی لھکائی و توخیدا، بھلام چاوی کورہکھی کلیو پاترا
لھرھنگی چاوی کال دھچوو، کاتی زانیم ئھودایانھی کھشیردھدات بھومندالھ نازانیت رھنگی چاوی
چونن، لھوگھیشتم مھرکاتیک ئھومندالھ بگوردریت مھستی پیناکات، چونکہ دایانیک بھوناستھ
دھبھنگیت رھنگی چاوی ئھومندالھی کھشیری دھداتی نھزانیت، ناگای لھتایبھتمندی و نیشانھکانی
تری بھدھنی ئھومندالھ نابیت.

سەرھەلدىكى كىشەيەكى تازەو

ئەو رىگا چارەى كەكلىۋاتىرا پىشنىارى دەكات.

بۇژى دواتر دەمويست كلىۋاتىرا بەھمان شت تاقى بكمەو، بەلام ئەو پۇژە لەبەردەم كۇشكى پاشايەتىدا خۇپپىشاندىان وژاۋەژاۋىكى زۇر دروستبوو كەبەشىۋەيەكى كاتى مەسەلەى مىندالەكەم لەبىرچۇو.

من وامزانى جارىكىتر رەشپىستەكان هيرشيان هيناۋەتەو بەئەو بەئەو مەترسى بخەنەو سەر ئەسكەندەريە، بەلام دواتر روونبۇو ئەوكەسانەى كەلەبەردەم كۇشكى پاشايەتىدا كۇبونەو ھاتوھار دەكەن، ژەكانى شوينى رابواردنى گشتىن، بەتلىمۇسى چواردەھەم براومىردى كلىۋاتىرا، چەند كەسىكى نارد بۇئەو بەزانن ئەوانە بۇچى لەبەردەم كۇشكى پاشايەتىدا كۇبونەو ھواردەكەن، ئەوانە چوون ودواى ئەو بەرەنەو بەپاشاى مىسرو كلىۋاتىرايان، گوت: سكالانى ئەوژنانە ئەوئە بەريارى كۇشكى پاشايەتى سەبارەت بەوئە ئەمان لەسزادان پارىزاۋن، ئەوانە لەگەل ئەوبىريارەدا حسابكارون كەقانون ناتوانىت سزاياندىت، ئەمە پىشلىكاروۋە لىرسراۋى پۇلىس يەكىك لەوژنانەى گرتوۋە كەپياۋىكى كوشتوۋە، ئەو رووداۋە بەگوئىرەى ئەوقسانەى لەكۇشكىدا باسدەكرا، ئەو بوو شەوى رابردو، لەنىۋان يەكىك لەوژنانەن پياۋىكى سورىدا كەبۇ رابواردن چوۋەبۇ ئەمالە، كىشەيەك دروستدەبىت ئەوئەش وەك ھەموو كىشەكانى تىرى رابردو بەھۇى سەرخۇشى ھەردوۋلاۋە روويداۋە، ئەوژنە لەتورەيى خۇى وسەرخۇشىدا، چەقۇيەك كەبۇ پاككردىنى ميوە لەبەردەستى دابوۋە، لەورگى ئەوپياۋەى پۇكردوۋە وركى لەم دىواۋدىۋە ھەلدېرېۋە پياۋەكەش ھاۋارىكى كىردوۋە كەوتۇتەسەر زەوى وپاش كەمى مردوۋە، كاتى لىپرسراۋى پۇلىس ئەوروداۋەى زانىۋە، ئەوژنەى دەستگىركىردوۋە بردوۋەتى بۇزىندان، بۇئەو چاۋەرىى ياسابكات داخو چ سزايەكى بۇدادەنىت، ژەكانى شوينى رابواردنى گشتىش چوونەلاى لىپرسراۋى پۇلىس وگوتويانە دەبى ئەو ژنە بەربەدەيت، بەلام ناوبراۋ پىنى گوتوون ئەوژنە بكوژەو پىۋىستە لەزىنداندا بىمىنئەو تاسزاي خۇى ۋەربگىرت، ژانانى شوينى رابواردنى گشتىش كاتى زانىۋىانە ناتوانن يارىدەى ھاۋكارەكەى خۇيان بكن وئازادى بكن رىگاي كۇشكى پاشايەتياۋ گرتۇتەبەر.

– بەتلىمۇسى چواردەھەم كاتى گوئىبىستى سكالو داۋاكارى ئەوژنانەبوو، بەكلىۋاتىراى گوت: چى بكەين باشە؟

– كلىۋاتىرا گوتى: لەسەردەمى پاشايەتى باوكمدا، دەنگ بۇياسايەك درا كەبرىتېيوو لەوئە ژانانى شوينى رابواردنى گشتى بەبەشكە لەدەستەو كرىكارانى كۇشكى پاشايەتى حسابدەكرىن ۋەلرېۋى ياسايەو پارىزاۋدەبن، ئەگەر تاۋانىك بكن ناتوانىت لەئەوانە بكوئىرەتەو لىپرسىنەۋىيان لەگەلدا بگىرت، تەنھا بەرەزەمەندى پاشا نەبىت.

- پاشا مىسر گوتى: ئەم قانۇنە بەتەۋاۋى پىشتىگىرى لەژنانى شوينى رابواردنى گىشتى دەكات.
- كىليۇپاترا گوتى: بەلئ ئەى پاشا، ژنانى شوينى رابواردنى گىشتى بەرەزامەندى تۆدەخرىنەژئىر لىكۆلىنەۋە.

- پاشا گوتى: ئەو ژنەى ئىستا گىراۋە پىياۋكوژەۋ ئەگەر من فەرمان دەركەم نازادى بگەن، واتا فەرمانى نازادكردنى يەك مروقە كوژم دەركرد، بەمەش دادپەرۋەرى نامىنىت، بۇيە رازىم سزاي ئەۋژنە بدرىت، تاكو دادپەرۋەرى پەۋشى خۇى ۋەربگرىت.

- كىليۇپاترا گوتى: ئەمكارە نەكەيت، چونكە دەبىتەھۇى تورەبوونى ژنانى شوينى رابواردنى گىشتى.
- پاشا گوتى: ناتوانم بۇنەۋەى نەبمەجىگاي تورەبىي ژنانى شوينى رابواردنى گىشتى، بەرپىۋەبەردنى دادپەرۋەرى لەپايتەختەكەى خۇمدا چاۋپۇشى لىبگەم.

- دەست ۋىپىۋەندەكانى كۆشكى پاشايەتى فەرمانى پاشايان ۋەرگرت ۋەكۆشكى پاشايەتى چۈۋنەدەرى ۋ بەۋژنەئەيان گوت: قانۇنى پاراستنى ژنانى شوينى رابواردنى گىشتى ئىۋەش دەگرىتەۋە، كەسزا بدرىن كاتى تاۋانىكتانكرد، چونكە لەوقانۇنەدا ھاتۋە، تاۋانبار بەبىرىارى پاشا سزادەدرىت، ئىستاش پاشا رازىبوۋە ئەۋژنە پىياۋ كوژە سزادىرت، بۇيە ۋاباشە ئىۋە لەمە زىاتر لىرە بىكار نەۋەستىن ۋبگەرىنەۋە مالمەكانى خۇتان ۋنەۋژنە تاۋانبارەش لەسىدارە دەدرىت، ئەۋژنەئە بىنەۋى نارەزايى دەربىن ۋھاۋاربگەن، رۇيىشتى ۋبەرى دەروازەى كۆشكى پاشايەتى چۆلكرد، دۋاي گەرانەۋەى ئەۋژنەئە لەبەردەم دەروازەى كۆشكى پاشايەتى بۇمالى خۇيان، دەستيان لەئىشكردن⁽⁶²⁾ ھەلگرت ۋشوينى رابواردنى گىشتى ئەسكەندەرىە كەۋتە حالەتى ۋەستان.

- لەكۆشكى پاشايەتيدا، كىليۇپاترا ماۋىيەكبۋو سەرگەرمى تازەى پەيداكردبوۋ ۋكاتەكانى خۇى بەخوئىندەۋەى كىتپى يۇنانى رۇۋمى بەسەردەبرد، پىش ھەموۋان لەۋەستانى ئىشى شوينى رابواردنى گىشتى ئاگاداربۇۋە، بەلام لەۋكاتەدا ئەۋەى بەجددى ۋەرنەگرت ۋگوتى: شرمىون دەبىي ئەم كىشەيە بەزۋىي چارەسەردەكرىت.

من لەمەۋبەر گوتم كىليۇپاترا ژنىكى بەھۇش ۋ وردبىن ۋبەئىرادەۋ پرتۋانايە، ئەۋ حەزىدەكرد ئاگادارى ھەموۋ كارۋبارەكانى دەۋلەتبىت، دەستى لەھەموۋ ئىش ۋكارەكان ۋەردەدا، كىليۇپاترا دۋاي لەدايكبوونى كۋرەكەى زۇربەى كاتەكانى لەتەك براكەى بەتلىمۇسى چۋاردەھەمدا بەسەردەبرد، بەۋشىۋەيە ۋەك شازنى مىسر ئاگادارى ھەموۋ ئەۋشتانەبوۋ كەلەۋلاتدا رۋوئانەدا.

(62) -- دەستيان لەئىشكردن ھەلگرت، واتا لەگەل ئەۋپىۋانەى كەدەھاتن بۇرابواردن، رايان نەدەبوارد (ۋ- كوردى)

لەكاتى پىۋىستدا دەستپىشخەرى دەكرد، من لىباوم ئەم كىشە تازەيەش بەدانانى تەگبىرۋاي كىليۇپاترا چارەسەر دەكرىت.

ۋەستانى ئىشى شوينى رابواردنى گىشتى كارى كردهسەر ئابوورى ئەسكەندەرىە، ديارە من پىشتى باسى ئەۋەمكرد لەھەموۋ ۋلاتانەۋە بۇ رابواردن دەھاتن بۇئەسكەندەرىە، ھەركەسىك ۋىستبى

خۇشگوزەرانى بىكات وپابوئىرىت، ئەوابىگى شىۋىنى پابواردنى گىشتى ئەسكەندەرىيە دىگەرتەبەر، چۈنكى ئەوشىۋىنە گەورەترىن جىگى پابواردنىبو لەدىادا، لەهېچ شىۋىنىكىترى دىيادا ئەوتاترۇيانەنى لەشۋىنى پابواردنى گىشتى ئەسكەندەرىيەبوون، ئەياندەتوانى ئاوا ئارام وئاسايش بژىن، ئەوگەشتىيە نەفەر ھەنگرانەنى كەلەولاتانى ترەوہ بۇئەسكەندەرىيە دەھاتن، بۇئەوہى پابوئىرن، لەناو شىۋىنەكانى تىرى شارىشدا ەك شىۋىنى پابواردنى گىشتى، ئازادى تەوايان ھەبوو وەكەس نەيدەتوانى ئازارايانبات وژىرو زىوى ئەوانە ببات، زۆر لەئەوانەنى دەچوون بۇشۋىنى پابواردنى گىشتى ئەسكەندەرىيە، زىرو زىوى خۇيان لەدەستدەداو ھەژاردەبوون و دواتر خۇيان دەكوشت، بەلام ژنەكانى شىۋىنى پابواردنى گىشتى ئەسكەندەرىيە زىرو زىوى خۇيان لەبانك دادەناو ئاسودە دەبوون لەوہى لىيان نادىرت.

من بىستومە لەولاتانى تىرىش شىۋىنى پابواردنى گىشتى ھەيە، بەلام ئەوجىگايە بۇتەشىۋىنى دوزجەردەكان وکۆمەلنى دزو باخەلبر لەوشىۋىنانەدا، خۇيان بۇپىرنى باخەلنى خەلك مەلاسداوہ- تەنانەت بۇ كوشتنىشيان بۇئەوہى پارەو زىرو زىوى ئەوانە ببەن، بەلام لەشۋىنى پابواردنى گىشتى ئەسكەندەرىيەدا، ھەموو گەشتىارانى بىيانى وخەلكى ناوخۇش كەدەچوون بۇ ئەوشىۋىنە ئاسايش وزەمانەتايان ھەبوو، ئەگەر لەوئى پارەشيان لىبدىزىيا دەچوون لەسەرۇكى پۇلىسى شارايان دەستاندەوہو دەياندایەوہ ئەوگەسەنى كەدزى لىكرابوو، چۈنكى پاشاى مىسر دەيگوت ئەگەر لىپىرسراوى پۇلىس و پۇلىسەكان ئەركى خۇيان بەباشى جىبەجىبەكەن، ئەوا دز ناتوانىت پارەى بىيانەك- يان كەسىكى مولكى ببات.

من لەسەرەتاي بەسەرەھاتى خۇمدا گوتم شىۋىنى پابواردنى گىشتى ھەندى خەلكى موشەخۇرى مل ئەستورى لىبوون، بەلام ئەمانە ھەرگىز پامالى موشترىيەكانى ئەوشىۋىنەيان نەدەكرد، بەلكو بەرامبەر بەنەنجامدانى ھەندى كاروئىشى بچوك بەخشىشيان لەوانە⁽³⁾ وەردەگرت، ھەرەكەسنىك كەدەھاتە شىۋىنى پابواردنى گىشتى، ئەوہى دەزانى ئەگەر پارە خەرجىكات ئەوا ھەموو خۇشى ولەزەتىكى دەستدەكەوئىت، لەكاركەوتنى شىۋىنى پابواردنى گىشتى لەوہىزاتر دىرژەى كىشا كەپاشاى مىسر چاوەروانى دەكرد، ھەر پۇژىك لەداخرانى شىۋىنى پابواردنى گىشتى بەسەرچووبا، ئەوا زىيانىكى گەورە بەرداھاتى بەتلىمۇسى چواردەھەم دەكەوت، دانىشتوانى شىۋىنى پابواردنى گىشتى ناچارنەبوون لەژىر فشاردا دەسبەكەنەوہ بەنىشكردن وداويان لەپاشاى مىسر دەكرد كەپاراستنى تەواوى قانونيان ھەيىت، اتا بىيانەوئى ھەرەكەسنىك بكوژن بىكوژن و زسا نەدرىن.

يەكىك لەوشتانەنى كەدواى وەستانى شىۋىنى پابواردنى گىشتى بووہجىگاي سەرسوپمانى كلىپۇتاتراو پاشا، ئەوہبوو ئايە دانىشتوانى شىۋىنى پابواردنى گىشتى چۇن بژىوى ئەوززاقى خۇيان داين دەكەن، لە چ پىرەويكەوہ دىرژە بەژيانى خۇياندەدەن، ھەموو لايەك دەيانزانى ئەو ژنانەنى كەلەوشىۋىنەدان خەلكانى كرى گرتەن، جگەلە ھەندىكىان كەسەرمايەكيان ھەيە، ئەوانىتر پۇژ بەپۇژ بژىوى خۇيان پەيدادەكرد، ئەوانە ئەياندەتوانى بۇماوہيەكى دوورو دىرژ بەرگەى بىكارى بگرن، لەگەل ھەموو ئەمانەشدا، پۇژانىك بەسەردەچوون بەبى ئەوہى ئەوژنانە ناچاربن دەستبەكەنەوہ بەنىشەكەى پىشوى خۇيان.

63- له وانه: واتا ئەو کەسانەى کە دەچوون بۆ رابواردن (و- کوردی)

پاشای میسرۆ کلیۆپاترا پێیانابوو خاوەنى خانووەکانى ئەوشوینە یارمەتى ئەو ژنانە دەدەن، بەلام دواتر ناشکرابوو ئەو بۆچوونە راستننیه، خاوەن خانووەکان زۆر لەو بێبەزەیتن کە یاریدەى ئەو ژنە برسییانە بدەن، بەتەمانى ئەوى لەداھاتوودا ئەو قەرزانیان بدەنەو.

پاشای میسرۆ کلیۆپاترا سەد کەسیان نارد بۆشوینى رابواردنى گشتى، تالەو بەکۆلنەو داخوا ئەو ژنانە لەکوێو خۆراك و بژوویان بۆدیت، ئەو ژنانەى کە لەکاتى ئاسایى و ئیشکردنیاندا قەرزدارن، چۆن لەم کاتە سەختەدا ژيان بەسەردەبەن و نارهزایى دەرنابین؟

ئەو کەسانەى لێپرسراویتى ئەو لیکۆلینەو و بیان پێسپێردرابوو لەو گەیشتن کەسانیک هەن دین بۆشوینى رابواردنى گشتى و یارمەتى ئەو ژنانە دەدەن، بۆیە ئەوان دەتوانن درێژ بەژيانى خۆیان بدەن و بەرگەى ئەو بیکارییه دەگرن، پاشای میسرۆ فەرمانیدا لەو کەسانە بکۆلدیترتەو کە یارمەتى ژنانى شوینى رابواردنى گشتى دەدەن، داخوا ئەوانە کین، جارێکتر مامورانى لیکۆلینەو چوونەو بۆشوینى رابواردنى گشتى و دەستیان کردەو بە لیکۆلینەو، دواى گەرانەو بیان بە پاشایان گوت ئەو کەسانە هەندى خەلکى خێرخوازن و دەلێن ناکرێ لەشاریکى وەک ئەسکەندەریەدا کە هەموو لەرووى بژووییهو باشن و کۆمەلێ ژنى بێگانەو بێنەواش لەشوینى رابواردنى گشتیدا بەبرسىتى ژيان بەسەربەرن.

- پاشای میسرۆ گوتى: ناتوانین پێگا لەو یارمەتییانە بگهین و هیچ قانونیک پێگا بەئیمە نادات پێگا لەو کەسە خێرخوا مروۆ دۆستانە بگهین کە دەیانەوێت یارمەتى برسییهکان بدەن.

- کلیۆپاترا گوتى: من دەستى بێگانە لەو کارەدا دەبینم، تەنها بێگانەکان دەتوانن بەزىان گەیشتن بەمیسر، کەلک وەرگرن، بۆیە دەبێت ئیمە لەمە ناگاداربین.

- پاشای میسرۆ گوتى: من بەروونى دەستى پۆمییەکان لەم کارەدا بەدى دەکم، پۆمییەکان چاویان لەسەر میسرۆ لانا بەن، چاوەروانى هەلیکن بۆئەوى دەست بەسەر ئەم وڵاتە دا بگرن.

ئىستا ئەوان لەو گەیشتوون کە شوینى رابواردنى گشتى بەردەوامبیت لەکارکەوتنەکەى زیاتر لەرووى مالییهو مەن لاواز دەبم و بەهوى بەردەوامبوونى ئەم بارودۆخە پێشەنگى شارى ئەسکەندەریە نابیته جیگای سەرنجى گەشتیارانى بیانى، ئەمەش زىان بەوڵاتە کەمان دەگەیهنیت.

- کلیۆپاترا گوتى: وەک دیارە تۆش لەم بارەو لەگەڵ راکەى مندايت کە پۆمییەکان بە یارمەتى دانیان بۆتاترۆکانى شوینى رابواردنى گشتى، درێژە بە لەکارکەوتنى ئەوى دەدەن، ئىستاش ئەو بێنەبەرچاوى خۆت، ئەگەر ئەم ئىشە کردەنى ژنانى شوینى رابواردنى گشتى بۆچەند مانگێک درێژە بکێشیت، میسرۆ توشى چ زىانیکی گەرە دەبیتەو، لەوماو یەدا هەموو ئەو کەشتیانەى کە لەپێگای ئەسکەندەریەو هەموو شوپیان دەکرد، پادەووستن و بەرەو بەندەرەکانى پۆم- یان ئەو خاكانەى کە سەر بەخۆیان دەچن و هەموو ئەو گەشتیارانەى کە پارەى خۆیان لەمشارەدا خەرج دەکرد، دەچن بۆ بەندەرەکانى،

- لەسەر ئەنجامدا دواى ئەوى هاوسىکانى ئیمە دەوڵەمەندبوون، ئیمەش هەزار دەبین، نایا تۆ سەبارەت بەکۆتاییهاتنى ئەم مەسەلەیه هیچ تەگبیریکت لێنە کردەو؟

- پاشاي مىسر گوتى: من ناگام لەھەموو ئەوشتانەيە كەتۆ باسيان دەكەيت و زۆرم بىر لىكر دۆتەو، لەوانەيە رىگا چارەيەك بۇ ئەم گرافتە بدۆز مەو، بەلام تانىستا نەگەيشتومەتە ئەنجام، نايە تۆ ھىچ بىرت لەچارەيەك نەكر دۆتەو؟

- شازنى مىسر ولامى دايەو و گوتى: من زۆر بىرم لىكر دۆتەو، بەلام تائەم ساتەو و ختەش نەگەيشتومەتە سەرئەنجامىكى باش، كەسيك پيشنيارىكى بۆمن كرد، پىموابى بۆچونىكى خراب نىيە، ئىنجا كلىپاترا پرويكردە پاشا و گوتى: نايە دەزانى (زتاپە) دەيگوت چى؟

- پاشاي مىسر پرسى: زتاپە، كىيە؟

- كلىپاترا گوتى: تۆ زتاپە ناناسيت، لەكاتىكا بەناوبانگى ئەو لەناسۇدا پرشنكى داوئەو؟

- پاشا گوتى: لەوانەيە (زتاپە) يەك سەردارى گەورە سەربازى نىمەيىت؟

- كلىپاترا گوتى: ئەوسەركردەي جەنگى نىيە، بەلكو يەك دانايەو جىگرى بەرپۆبەرى كىتبخانەي ئەسكەندەريەيە.

- پاشاي مىسر گوتى: چونكە من سەروكارم زۆر لەگەل كىتبخانەيە، ئەو كەسانەي لەكىتبخانەكەدان نايانناسم.

- كلىپاترا گوتى: دوينى شەوئى من چوم بۇ كىتبخانەكەو لەگەل زتاپەدا سەبارەت بەلەكاركەوتنى شوينى رابواردنى گشتى گفتوگۆم كردو بەنەوم گوت، نايە ھىچ بىرۆكەيەكى سەبارەت بەمە بەخەيال دانايەت تاجىبەجىبەكەين و كۆتايى بەومانگرتنەي ژنانى شوينى رابواردنى گشتى بىنيىت؟

ئەو گوتى: ئەگەر بتەوئىت لەكاركەوتنى شوينى رابواردنى گشتى بكوئىتەوگەر، پىويستە يەك شوينى رابواردنى گشتىتر دروستبەكەيت، بەوشىوئەيە رەكەبەرى دەستپىدەكات وژنەكانى شوينى رابواردنى گشتى لەترسى ئەوئى كرانەوئى ئەوشوئىنە تازەيەي رابواردن، جىگاي ئەوانە نەگرتەو، دەچنەوسەر ئىشەكانى خۇيان و كۆتايى بەو مانگرتنەيان دىت.

- بەتلىموسى چواردەھەم گوتى: بىرۆكەيەكى باشە، بەلام جىبەجى كىردنى ئەمە سەختە، چونكە دروستكرندى شوينى رابواردنى گشتى تازە لەيەك دوو پۆژدا دروستناكرىت.

- كلىپاترا گوتى: من ئەمەشم لەگەل زتاپەدا باسكرد، ئەو گوتى: ئەگەر پاشاي مىسر پارزىيىت من لەپرووئە پلاننىم ھەيە كەجىبەجىكرندى ئەمە دەتوانىت كۆتايى بەم موشكىلەيە بەنيىت.

- پاشاي مىسر گوتى: بۆسەرگرتنى پلانەكەي زىاتە، ھەموو ئىماكاناتىك دابىن دەكەم.

- كلىپاترا گوتى: كەواتە تۆ پارزى بەنەخشەكەي ئەو؟

- پاشاي مىسر گوتى: بەلئى من ئەو بۆچوونەي ئەو لەئىستاو پەسەند دەكەم، ھەمان پۆژ پاشا فەرمانىدا ئىش بكرىت بۆجىبەجىكرندى ئەو نەخشەيە.

ھەر كەھوالى دروستكرندى شوينىكىرى رابواردنى گشتى بەناوشاردا بلاوئوئە، دانىشتوانى شوينى رابواردنى گشتى كۆنەكە كەمەرجى ئەوئىان ھەبوو تائەوژنە پىياو كۆژە بەرنەدەن ناچنەوسەر كارەكانى خۇيان، گەرئانەوسەر ئىشەكەي خۇيان و پىنشوازي پىياوانىان دەكرد بۆر رابواردن، ئەوشوئىنە تازەيە بەزويى دروستكراو ئەسكەندەريە بووبە خاوەنى دوو شوينى رابواردنى گشتى و جارىكىتر پەونەقى پىنشووي خۆي پەيداكردەوئەو كرىكارانى بەندەرى ئەسكەندەريە لەھەموو كەس زىاتر بەمكارە

خۆشحالبوون، چونکه هەم دەستکەوتی زیاتریان دەستدەکەوت و هەم شوێنی تازه‌شيان بۆ دروستکراوو، بۆ ئەوەی کاتەکانی خۆیا لەوێدا بەخۆشی بەسەر بەرن و پيشووی تێدا بدەن، بەلام زیاتر قازانج بۆپاشای ميسر دەگەرايەوه، چونکه داهااتی سالانەى ئەو دوو بەرامبەر بۆووه - تەنانەت زیاتریش.

من تيبينيم دەکرد کليوپاترا گرنگی زۆری بەگەشانه‌وهی شوێنی رابواردنی گشتیدەدا، دواى ئەمە سیاسەتی حکومەتی ميسر کەوتەسەر ئەوەی کە دەبێ بۆهەميشه دوو شوێنی رابواردنی گشتی بوونيان هەبێت.

کليوپاترا بەشيوه‌يه‌ك حەزیدەکرد بازاری شوێنی رابواردنی گشتی رەواج پەيداباکات، تەنانەت بیری لەوە دەکردەوه بينای شانۆکەش بگوازیته‌وه بۆئەو شوێنە، بۆئەوهی بيانییه‌كان پۆلی ئەکتەرەكان لەسەر شانۆ لەوشوێنەدا ببینن، بەلام سووربوونی هونەر پيشەى بەناوبانگ (هەریسه) کە من لەمەوبەر ناوی ئەوم برد، رېگريبوو لەسەرگرتنی ئەو نەخشە‌يه‌ی کليوپاترا.

هەریسه لەهۆلی شانۆی گەورەى ئەسکەندەریه‌دا هەر پۆلیکی کەبە ئەویان دەدا بەوپەڕی سەرکەوتوانە ئەنجامیدەدا، بەلام لەکار ئەکتەری پۆلی (خوای شکار)دا ئەوەندە لێو‌ه‌ش‌اوه‌بوو هەرشە‌ويک کە هەریسه پۆلی کار ئەکتەری (دیان - خوای شکاری) دەگێرا، بلیتی چوونە ژورەوه دوو بەرامبەر دەبۆوه، لەگەڵ ئەمەشدا هەموو شوێن و لۆژە‌كان پەردە‌بوون لەخە‌لك، ئەسکەندەریه سێ شتی هەبووه‌وه هەیه کە لەدنیا‌دا بێهاوتان، یەکیکیان فانووسی دەریایی ئەوی تریان سێرکە‌کەو دواينيان هۆلی شانۆکەى، من پیموانییه‌ هاوتای بينای شانۆی ئەسکەندەریه لەدنیا‌دا دروستبیت، خۆئەگەر پۆلیک شانۆیەکی هاوتای ئەو دروستبەکن، ئەوا بېگومان لاسایی کردنە‌وهی بينای شانۆی ئەسکەندەریه‌دەبێت، هۆلی شانۆ ئەسکەندەریه بەقەد سێرکە‌کە بەرفراوان نییه‌و زۆر لەو بچوکتره، بەلام یەك تەلاری چوارقەتە و هەرقەتەو چەند لۆژیکی تێدا یە کەبینه‌ران لەوێدا دادەنیشن و پۆلی هونەر پيشه‌كان دەبینن.

لەسێرکە‌کەدا لۆژە‌كان بەشيوه‌يه‌ك دروستکران کە پرووی هەموویان بەرەو مەیدانی سێرکە‌کەیه، چونکه هەرنمایشێک بکریت لەو مەیدانەدا، دەبینی، بەلام بينای شانۆ چوارقەتە‌کە بەشيوه‌يه‌ك دروستکراوه پرووی بینه‌ران بەرەو نازاستە‌يه‌ك بێت کە لەوێدا نمایش^(١) پيشکەش دەکریت، بەلام بينا چوارقەتە‌کەى شانۆیان بەشيوه‌يه‌ك دروستکردووه، هەموو تەماشاکەران پرویان لەبەشێکی ئەوبیت، و اتا تەختی شانۆکە، گۆرە‌پانی سێرکە‌کە نوای نەبوو، ئەگەر لەکاتی نمایشکردنە‌کەدا باران بباری ت ئەو کەسانەى خەریکی پيشرکین تەردەبن، بەلام هۆلی شانۆکە میچی هەیه نەباران و نەهەتا و لێدە‌دات، بۆیه‌ش ئەوانەى لەلۆژە‌کانیشدانین نەتاویان لێدە‌دات و نەبارانیا ن پێدە‌کەویت، ئەو ئەندازیارانەى کە بينای شانۆکەيان دروستکردووه، لۆژە‌کانیان بەشيوه‌يه‌ك دروستکردووه کە هیچ لۆژیک هەراسانی لۆژیکیتر ناییت.

لەوشە‌وانەى هەرچوار قاتی شانۆکە پرله‌خە‌لك دەبیت، هەموو بینه‌ریک لەهەرشوێنی‌کدا دانیشتیبت دەتوانیت بەناسانی سەرته‌ختی شانۆکە ببینی، ئەوانەى لەلۆژە‌کانیشدانین و بەریز دانیشتون، بەرچاوی ریزه‌کانی دواى خۆیان ناگرن، چونکه بەشيوه‌يه‌ك دروستکراوه کە پەله‌پەلە‌يه‌و قاندرمە‌ی هەلکە‌وتووه، چون شوێنی دانیشتی بینه‌رانیا ن سەرە‌وژێر دروستکردووه بۆئەوهی ئەوانەى لەپيشه‌وه

دادەنیشن بەرچاوی ئەوانەى دواى خۆيان نەگرن، پارەى ئەو کەسانەى کە لەلۆژەکاندا دادەنیشن، زیاترە لە پارەى ئەو کەسانەى کە لەهۆلى شانۆکەدا دادەنیشن و سەیرى ئەکتەرەکان دەکەن.

64- لێرەدا مەبەستى لەسەرتەختى شانۆیە، ئەک هۆلى شانۆ(و- کوردی)

من چەند جارێک کار ئەکتەرى هەریسەم لەسەرتەختى شانۆ بینيوه، ئەوم لەکار ئەکتەرى (دیان- خواى شکار)دا بینيوه، بۆیە کەمجار کە لەگەڵ کىليوپاترادا چوویم بۆشانۆ، هەرسەم لەکار ئەکتەرى خواى شکاردا بینى، بەئاستىک نمایشکردنە کە سەرنجراکیشبوو لەسەیرکردنى ئەو تیرنە دەبووم، دەسەیک لەژنى گەنج کە هاو دەمى (خواى شکار)بوون جارێک لە ئەویان دەروانى و جارێکیش ئەویان بۆشکارکردن دەبرد، من سەرم لەو دەسورما بوو چون گیانلەبەرانى دێرندەیان لەشکارکردنە کەدا دینا و دەبرد بۆئێرەشیان هینابوون، من دەمزانی ئەو گیانلەبەرانەیان لەباغى ئاژەلەنەو هینابوون بۆشانۆ، بەلام نەمدەتوانى تیبگەم چۆنچۆنى ئەو گیانلەبەرانەیان هینابوو سەرتەختى شانۆ و لەناو دیمەنى دەستکرددا بەجۆرێک دەجولانەو دەتگوت لە دەشتودەردان، کاتى هەریسە لەرۆلى کار ئەکتەرى خواى شکاردا، تیرى بەرەو ئەواناژەلەنە دەهاویشت، گیانلەبەرەکانى کە تیرە کەکان دەپێیکان دەکەوتن و هەندىکیش لەوانە کە تیرەکانیان بەردەکەوت رایان دەکرد.

پاشای میسر لە شانۆکەش وەک سێرکە کەو شوینی رابواردنى گشتى باجى وەر دەگرت. یەکیک لەسەرنجراکیشترین نمایشەکانى هۆلى شانۆکە ئەو گۆرانیانە بوون کە لەویدا دەگوتران، من لەمپرووشەو هۆلى شانۆی ئەسکەندەریە بەئ نەزیر دەزانم لەدنیادا، گۆرانییەکان تائەوکاتەى هەریسەبوو و پۆلى دەگێراو ئەو دەیگوتن، چونکە دەنگىکى خوشى هەبوو.

لەهۆلى شانۆکەدا کۆمەلێک مۆسیقاژەن هەبوون کە نزیکی هەشتا کەسبوون بەسازو سەمتورو عودو نەبى و دەف و... هتد- یان دەرژەنى و ئاوازەکانى ئەو گۆرانیانەیان دەرژەنى کە هەریسە دەیگوت: گۆرانییەکانى شانۆ سى جار دەگوترا، لەسەرەتا و ئاوازەکانى و کۆتایى نمایشە کەدا، بۆئەوێ بینەران زیاتر چیژ وەر بگرن، چون ئەمە تا قى کرابوو بێنەر کاتى گۆلى لەیەک گۆرانى تازە دەبیئت یە کەمجار کەم لەزەتى لیدەبیئیت، بەلام کە جارى دووم دووبارە بۆو هۆش و بیری دەخاتەسەر و شەکان و ئاوازە کەى، بەلام گوتنەوێ بۆ جارى سێیەم، چونکە نامادەبى هۆشى زیاتر دەبیئت زووتر لەزەت لەمە دەچیژن، بۆیەش هەر گۆرانییەک لە شانۆی ئەسکەندەریەدا سى جار دەگوترا یەو- لەسەرەتا و ئاوازەکانى و کۆتاییدا.

خەلک وشە و ئاوازی گۆرانییەکانى شانۆیان لەبەردەکردو لەدەرەویدا دەیانگوتەو، گەشتیارو رێبواران و دەریاوانان، وشەى گۆرانییەکانى شانۆیان دەگوتەو و لەکلیشەیاندا دەمایەو و بۆ ولتەکانى خۆیان دەبردەو، ئەو ئاوازەى کە هەریسە دەیگوتن لەولتانیتر دەگوترانەو، لەبەرئەمە ئەسکەندەریە لەسەردەمى گەنجییەتى مندا ئاوازو گۆرانى بۆ دنیا بەرھەمدەھینا، چونکە ئەو گۆرانیانەى پۆلەکانى دەیانگوت، هەمان ئو گۆرانیانە بوون کە باوک و دایکان فێرى ببوون، من پێشبینى ئەو دەکەم کە ئاوازو گۆرانییەکانى ئەسکەندەریە تاسەدان سالیتر لەدنیادا دەمیئنەو.

يەككە لەوكە سانەي گۇرانی وناوازی سەرشانۆی لەبەر خۆی دەگوتەو، كەزۇر لەزەتى لەمۇسقا وەردەگرت وھۆشیکى باشى ھەبوو بۇدەر خکردنى وشەو ناوازەکانى ئەو گۇرانیانە، منیش جارچار ھەندیک ناوازو گۇرانیم لەبیر دەمان، بەلام تەنھا ناوازە سادەکانم بێردەمان ونەمدەتوانی ناوازی گۇرانییەکی ئالۆز دەرخبکەم، بەلام كىلیپۇياترا ئالۆزترین ولیکھالۆترین ناوازو ناھەنگی لەبیردەمان ولەكۆشکی پاشایەتیدا بەدەنگی بەرز دەیگوتنەو.

چونکہ ھەریسە دیارترین گۇرانبیژى شانۆ بوو، لەھەندیک ولآتدا بەتایبەت لەسوریاو رۆم و بیزانس ناوازو گۇرانییەکانى شانۆی ئەسکەندەریە بەناوی ھەریسەو ھەناویانگیان دەرکردبوو، گۇرانی بیژو مۇسقاژەنى ولآتانیتەر بۆئەوئى ناوازو گۇرانی خۆیانى پېبەرەواجتر بکەن، دەیانگوت ئەم ناوازو گۇرانییە ھى ھەریسە، لەشارەکانى مېسرىشدا گۇرانی وناوازی شانۆی ئەسکەندەریە بەناوی ھەریسەو ھەبوون، وەردەوردە وشەى ھەریسە لەناوھۆشى خەلکدا جینگای گرت تاوایلپھات وشەى ناواز لەزمانى مېسرىدا نەماو وشەى ھەریسە لەبرى وشەى ناواز بەکار دەبرا، ئەمپروش لەمېسردا ھەر کەسیك بېھوئیت بلیت فلان کەس گۇرانی گوت، دەیگوت فلانکەس ھەریسەى گوت، ھەریسە کەناوھەکەى بوو بەجیھانى، دواى ئەوئى پېربوو وجوانییەکەى لەدەستداو ھەندیک لەداناھەکانى کەوتن، ئیتەر نەدەتوانى گۇرانی بلیت ولەسەر تەختى شانۆ پۆل بگېریت، كىلیپۇياترا کەھەریسەى لەپرابردودا بېنیبوو وگوئى لەگۇرانییەکانى ئەو بېبوو، ھەموو سالیك مەبلەغیک پارەى بۆ ئەوژنە پېیبۆو، بەلام دواى ئەوئى كىلیپۇياترا مرد، ئەوپارەى کەدەدرا بەھەریسە براو کەس نەبوو یارمەتى ئەو ژنەبدات، من ماوھى چەند سالیك ناگام لەحالى ھەریسە نەبوو ونەمدەزانى ئەو ژنە لەکوئییەو چى دەکات؟

پۆژیکیان کەبەسەر لیواری بەندەرى ئەسکەندەریەدا دەپۆیشتم، پېریتنیکم بېنى خەریکی گەرانبوو لەناو زیلدانى بەندەرەکەدا، سەکوئى بەندەرى ئەسکەندەریە بەرفراوانن وھەموو رۆژى کەشتییە بارییەکان لەویدا دادەگرن- یان کەشتى بار دەکەن، زۇرچار لەکاتى داگرتنى شتومەکی ناوکەشتییەکان- یان کاتى داگرتیان، ھەندى شتومەک دەکەوئیت، ئەمە جگەلەوئى دانەوئیلەو شتى وشکیش دەپۆیشتم، خەلکى ھەژارو دەستکورت ئەم شتانە کۆدەکەنەو دەیبەنەو مالى خۆیان، ئەو پېریتنەى کەلەسەرانگوئىکى بەرندەردا خەریکی گەران بوو، بۆئەوئى شتى کەمئ بەکەلکى دەستبکەوئیت و بېباتەو مالهەکەى، ئەوم بەکەسیکی ئاشنا ھاتەبەرچااو ونەمتوانى بەبئ قسەکردن لەگەل ئەودا، بەتەکیا تپپەرم، لەئەو نزیکبوومەو گوتم: دایکە تۆ لەبەرچاوى من وەک کەسیکی ئاشنا دەچى، بەلام ناتوانم تۆبناسمەو، نایا دەکریت پیم بلیى تۆ کئیت؟ پېرەژنەکە سەیریکى منى کردوو کەوتەدوان، من دەمبېنى ددان لەدەمیدا نەمابوون ونەیدەتوانى بەباشى بدوئ وگوئى: من ھەمان ئەو ھەریسەم کەپۆژگارکى لەشانۆدا سەدسکەى زېریاندەدا تەنھا بۆئەوئى پەنجەکانیان لەسەر لیوھەکانى من بختینن، من لەسەر سامیدا لەرژیم وگوتم... ئیى... نایا ئەو پېریتنەى کەئیستا لەبەرامبەر خۆمدا دەیبینم ھەمان ئەو ھەریسەییە کەدانیشتوانى دنیا ئارەزوئى بېنېنى ئەویان دەکردو لەسەرانسەرى جیھاندا گۇرانییەکانى ئەویان دەگوتەو؟

- پېریتنەکە گوئى: بەئى، ئەم ژنە ھەمان ئەو نافرەتییە، بەلام ئیستا ددانى لەدەمدا نەماون، مووى سەرى سېیبوون وچاوەکانى بەباشى نابینن و بەپشتى کۆمەو بەرینگادا دەروات.

من پينج سكه‌كه‌ی پارهم پيپوو كردمه ده‌ستپيه‌وه، وهك گوتم له‌ئەسكەندەر يەدا سواكه‌ر نه‌بوو كه‌س گه‌دايي نه‌ده‌كرد، به‌لام ئەم ژنه له‌ده‌ستكورتياندا پارەكه‌ی منى وه‌رگرت، كاتى به‌جيتم هينشت بينيم چاه‌كانى پريپوون له‌ناو، له‌وساته‌دا منيش چاوه‌كانم پريپوون له‌فرميسك، به‌لام ئەم گريانه‌ی من ته‌نها له‌بەر هەريسه‌ی هونه‌رمه‌ند نه‌بوو، به‌لكو بو‌خوشم ده‌گريام، چونكه ديتنى پيرى هەريسه بووه‌هۆى ئەوه‌ی منيش به‌خۆمدا بچمه‌وه‌و له‌خۆم بپرسم، ئايا منيش وهك ئەو پريپووم ؟

من تائه و پۆژه پيموانه‌بوو كه‌پريپووم، چونكه هەر جاره‌ی سه‌يرى ناوينم ده‌كرد روخسارى خۆى وهك پۆژى پيشتر ده‌بينى، ئەگه‌رچى هەندى مووى لاجانگ سپى بپوون، به‌لام من ئەوه‌نده مووه سپيه‌م به‌به‌لگه‌ی پيرى ئەوه‌زانين و خۆم به‌گه‌نج ده‌بينى، له‌ميسردا ژنه‌كان مووى سه‌رى خۆيان بۆيه ده‌كرد، ژنه ئەستوكراته‌كان هه‌موو پۆژى مووى سه‌ريان له‌گه‌ل شيوه‌ی جلو به‌رگه‌كانياندا ره‌نگده‌كرد، كه‌سپيش به‌نه‌مانى نه‌ده‌گوت پريپوون، كه‌واته بۆچى من كه‌شه‌رمم به‌وه‌ی هەندى موو له‌سه‌رم سپى بووه، ناچاريم خۆم به‌پير بزانم؟ هەرچنده دوو ددانى پيشه‌وه‌ی من كه‌وتوون، به‌لام من دواى بينينى هەريسه‌و بپستنى ده‌نگى ئەو له‌سه‌رساميدا له‌رزيم، چونكه هەريسه ددانه‌كانى پيشه‌وه‌ی نه‌ماپوون وله‌كاتى دواندا نه‌يده‌توانى به‌باشى قسه‌بكات، كاتى وشه‌كان له‌ده‌ميه‌وه ده‌هاتنه‌ده‌رى به‌شيوه‌يه‌ك ده‌كه‌وتنه به‌رگوئى كه‌مروقى بيزار ده‌كرد.

به‌خۆم گوت كه‌واته منيش له‌كاتى دواندا وهك هەريسه قسه‌ده‌كەم، چونكه دوو ددانى پيشه‌وه‌ی من كه‌وتبوون، خۆنه‌گه‌ر من وهك هەريسه قسه‌بكه‌م، هاوار بو‌خۆم.

من پيموانه‌بوو پريپووب، كه‌سانى ده‌ورو به‌رم ئەوانه‌ی كه‌هاوته‌مه‌نى من بوون، پريپوون، به‌لام من خۆم به‌پاريزداوى پۆژگارى رابردوو ده‌زانى، پيمواپوو ئەوكه‌سانه‌ی هاوته‌مه‌نم بوون و من ئەوانم به‌پير ده‌بينى، ئەوكه‌سانه‌ن كه‌بوونه‌ته جينگای توپه‌بى خواكان، بۆيه‌ش ئەمانه سالبه‌سال پيرده‌بن وه‌ر سائيك تيده‌په‌رپت له‌رووخسارى ئەمانه‌دا شوينه‌وارى واده‌بينم كه‌ئوه نيشانده‌دات له‌سائى رابردوو زياتر له‌ليئوارى گوپ نزيكبوونه‌وه، به‌لام من جينگای سه‌رنجى خواكانم وپير نابم.

كه‌سپيش به‌منى نه‌گوتوه پريپووب، هه‌تامن په‌ى به‌ناكارو رووخسارى خۆم ببه‌م ويزانم ئيتر گه‌نج نيم، هەرچنده من تيبينى ئەوه‌م ده‌كرد كه‌پياوه گه‌نجه‌كان وهك جاران سه‌يرى رووخسارى منيان نه‌ده‌كردو ده‌ستى خۆيان له‌سه‌ر ليوه‌كانى من وسينگى بگيرن، به‌لام من هۆى ئەمه‌م بۆ ئەوه‌ده‌گه‌رانه‌وه‌كه‌ بپووم به‌ژنكى ديارو ده‌وله‌مه‌ندو خاوه‌ن كه‌سايه‌تى وكوپه گه‌نجه‌كان نه‌ده‌وي‌ران جه‌زى خۆيان له‌پرووى مندا به‌يانبكه‌ن، هيج كه‌س به‌منى نه‌گوتوه له‌كاتى دواندا، به‌وه‌ی دوو ددانى پيشه‌وه‌م كه‌وتوون، ناتوانم وشه‌كان به‌باشى ده‌ربرم، زورجار له‌كاتى ده‌ربرينى وشه‌يه‌كدا نهرمه‌ فیتوو ليدده‌م، چونكه ئەوه‌ده‌نگه به‌شيوه‌يه‌ك له‌ده‌مم هاته‌ده‌رى كه‌له‌شيوه‌ی نيمچه‌ فیتوو ده‌چوو، ئەو پۆژه‌ی كه‌هەريسه‌م بينى، بووبه‌هۆى ئەوه‌ی به‌خۆمدا بچمه‌وه‌و بۆ يه‌كه‌مجار تيگه‌يشتم له‌ژيانى مرو‌قدا يه‌ك واقعيه‌تى گالته‌جارى هه‌يه، ئەويش ئەوه‌يه كه‌سيكى پير ئەوكه‌سانه‌ی كه‌له‌ده‌ورو به‌ريدا ده‌ژين هه‌ست به‌پريپوونيان ده‌كات، به‌لام پريپوونى خۆى نابينيت. ئەوه‌ی ده‌بيته‌هۆى ئەوه‌ی مرو‌ق پيرى خۆى نه‌بينى، ئەوه‌يه هه‌موو پۆژيك سه‌يرى ناوينه‌ده‌كات، ئيمه‌ی ژن له‌وانه‌يه پۆژى ده‌جار سه‌يرى ناوينه‌ بكه‌ين، بۆيه له‌ماوه‌ی نيوان سه‌يركردنىك بۆسه‌يركردنىكى ترى ناوينه. خۆمان به‌پير نابينين، يه‌قينى ته‌واومان هه‌يه هه‌مان ئەوه‌ين

كەسەعاتىك - يان پۇژۇك لەمەوبەر بووين، بەلام ئەگەر ھەرپىنچ سال - يان دەسال جارىك سەيرى ئاوينە بگەين، ئەوكات دەزانين پىر بووين، چونكە پىرى خەلكانىتر دەبىنين پىرى خۇمان نابىنين، پىرەكان بەچاوى رەقوھ سەيردەكەين وپىماناويە ئەمانە كەوتوونەتە بەرتۇرەيى وخواكان وسزاي ئەوانە بەلامى پىرىيە كەپىوھى گرفتاربن.

لەو پۇژۇھوى ھەرىسەم بىنى، بەخۇم گوت بەوھى پىاوى گەنج دەرووخولمناھەن وگويم پىناھەن، لەوانەيە ئەوھىيەت كەمنىش وەك ھەرىسە پىر بووم پووخسارم پىرلۇچ بوو، بەلام من چىچ ولۇچى پووخسارم كەمە، ئەوپۇژۇھوى ئەوھى لەسەرسەكۆى بەندەرى ئەسكەندەرىە گەرامەوھو گەشىتمەوھو مالەكەم، ئاوينەيەكەم بەدەستەوھگرت و بەوردى لەدەموچاوى خۇم روانى بۇئەوھى بزائەم ئايا دەموچاوى منىش وەك ھى ھەرىسە چىچ ولۇچى گەورە وچوكى تىكەوتوون - يان نا؟ بەلام ئەوجۇرە لۇچانەم لەپووخسارى خۇمدا نەبىنى، تەنھا كەمى پىلئوھكانە ئەستور بىوون، لەپرابرووشدا ھەركاتى شەرابم زۇر بخواردبايە پىلئوى چاوەكانە ئەستور دەبوون، بەلام من ئىتر پىشتم بەبىنىنى چاوەكانە نەدەبەست وپىموابوو بەھەمان شىوھى كەگوئىچكەكانى من ناتونىت وشەى نارىك كەلەدەمى من دەردەچىت بىيىستىت، چاوەكانىشەم ناتوان چىچولۇچى پووخسارم بىين، خۇزگە ھەرىسەم نەبىنىباو ئومىد سەبارەت بەگەنجى وچوانى خۇم لەقنەدەبوو، لەو پۇژۇھوى ھەرىسەم بىنى ئىتر ناتوانم خۇم بەجوان وگەنج بزائەم وپىموايە منىش وەك خەلكانىتر ھەرسالى كەبەسەردەچىت زىاتەر لەمردن نىزىكەبەمەوھو، لەوباوھەردام ھەرىسەش سەرەتا تىبىنى ئەوھى نەكردوھو كەپىر بوو، بەلكو كەسانىتر بەئەويان گوتوھو بەسالأچوھو، بەلام كەس تانىستا لەرووى نەداوم كەپىر بووم، ھۆكەشى ئەوھىە من مال و سامانم ھەبوو، بەلام ھەرىسە ھىچى نەبوو، كاتى خەلك منى دەبىنى نەياندەتوانى بەمن بلىن پىر بووى، چونكە پىشېبىنى ئەوھىياندەكرد نابى دلى ژنىكى دەولەمەند لەخۇيان بىرەنجىن، بەلام لەھەرىسە نەدەترسان وشەرميان نەدەكردو بەئەويان دەگوت، پىر بووى، ئەوئىش پەى بەبەسالأچووى خۇى بىر دەبوو.

چۆن جىنشىنى پاشاى مېسەر رپىندرا؟

كان، وەك لەمەوبەر باسەم كرد، ماوھى مانگىك مۇلەتى وەرگرتبوو، تابتونىت ئەومندالانەى كەبەپووبارى نىلدا دىن بگىرتتەوھو يەك يەك سەيرىان بكات داخوا كامىيان لەشىوھى مندالەكەى خۇى دەچىت، كۆمەلنى مندالى گرتبوونەوھو كەكچ بوون و كان نەيزانىبوو، بەلام دواتر سەيرى دەكردن ئەوھى كە كچ با - يان كوپباو لەشىوھى كوپرەكەى خۇى نەچووبا، دەيخستەوھناو شوئەكەى خۇى و بەئاوھەكەيدا دەدايەوھو.

من لەپىشوردىژى ئەوپياوھ سەرم سورمابوو، بىرم لەوھ دەكردوھ ئەگەر منباوم و ويستبام يەكىك لەومندالانە بگرمەوھو لەگەل مندالەكەى خۇمدا بىگورم، ئەوھندەم تاقەتەدەبوو كەيەك بەيەك مندالان لەپووبارى نىل بگرمەوھو سەيرىان بگەم و بەدواى مندالىكى ھاوشىوھى مندالى خۇمدا ئەوھندە بگىرتم،

ھەموو ئەوكەسانەنى لەمىسردا دەژىن، دەزانن ئەومندالانەنى بەناۋى نىلدا دىن، زۆربەنى شىرەخۆرەن
ولەدوسى پۇژ- يان ئەوپەرى مانگىك تەمەنيان ھەيە، كەمتر وارپدەكەۋىت مندالى شىرەخۆرى گەورەتر
بەناۋى نىلدا بەن، چونكە كاتى مندالى شىرەخۆرە كەمىك گەورەبوو بەشىۋەيەك لاي دايك وباۋكى
خۆشەويست دەبىت، ناتوانن دلىان لەبەرى بىتەۋە.

مندالى كىلىپۇپاترا وكال كۆرپەيەكى شىرەخۆرەنى دووسى پۇژە نەبوو كەبتوانرىت ئەولەگەن مندالىكى
شىرەخۆرەنى دوو سى پۇژىدا ئالوگۇپكەن.

پۇژىكىيان كەدەبوا من چووبام بۇلانى كال، بۇنەۋەنى مندالەكەنى نىشانىدەم، بىرارىمدا مندالەكە لەگەن
خۇمدا نەبەم، چونكە دەمزانى كال بۇپەيداكردىنى مندالىك كەلەشىۋەنى مندالەكەنى كىلىپۇپاترا بچىت،
توۋشى گرفت بۇتەۋە، لەۋەدەترسام لەپەر مندالى كىلىپۇپاترا لەدەستم ۋەرگىرت وبىبات، ئەگەر كال
ئەومندالەنى لەمن ستانداۋا پۇيشتابا بەكەشتى ئەسكەندەرىەنى جىپەشتىبا، دەستى پاشاى مىسرو
شاژنى پىنەدەگەيشت، منىش نەم دەويست ئەم شتە پروبدات، چونكە ئەگەر كال مندالەكەنى پفانداۋا
دواتر گرتبايان، ئەۋا بەسەختىرىن شىۋە سزايانداۋا تىداندەچوۋ.

- ئەۋ پۇژە بەدەستى بەتال چووم بۇلانى كال وبىنىم ئەومندالىكى لەباۋەشدايە، لەكالم پرسى:
ئەومندالەت كەنى پەيداكرىد؟

- كال گوتى: ئەم مندالەم پىرى لەپروبارى نىلدا گرتتەۋەۋە سەيرمكرد زور لەرۇلەكەنى خۇمدەچىت
ۋنەمبۇش ئەۋم ھىناۋە تالەگەن مندالەكەنى خۇمدا ئالوگۇپرى پىبىكەم، نىنجا بەسەرسورماۋىۋە پرسى
شرمىون تۇبۇچى ئەمپۇ مندالەكەت نەھىناۋە بۇنەۋەنى لەگەن ئەم كۆرپە كوپەدا ئالوگۇپم كرىدبا؟

- گوتم: كال تۇ باشدەزانىت من كارەكەرىكم ۋەسەلەت لەدەستى خۇمدانىيە. پۇژانىتر كەمندالەكەم
لەكۇشكى پاشايەتى دەھىنادەرى كەس رىگرنەبوو، بەلام ئەمپۇ كاتى كىلىپۇپاترا منى بىنى خەرىكبوم
لەكۇشكى پاشايەتى دەھاتەدەرى، گوتى شرمىون ئەومندالە بۇكوى دەبەيت؟

منىش ۋەلامىكم پىنەبوو ۋسەرەتا پەشۇكام وگوتم ئەومندالە لەخەۋەلساۋەۋە لەباۋەشمكردۋە
بۇنەۋەنى بىگىپر، نىتر نەمتوانى مندالەكە لەكۇشكى پاشايەتىدا بەپىنمەدەرى ۋناچار ئەۋم بۇلانى
لانكەكەنى بردەۋەۋە خەۋاندىم ۋخۇم بەتەنھا ھاتم، تابەتۇ بلىم ئەمپۇ ناتوانن مندالەكە لەكۇشكى پاشايەتى
بەپىنمەدەرى.

- كال گوتى: خراپبوو زۇرخراپ، من باۋەرى تەۋاوم ھەبوو كەبەمرادى خۇم دەگەم ۋنەمندالە
ئالوگۇپرى پىبىكەم، نايانا ناتوانىت بگەرىپىتەۋە بۇكۇشكى پاشايەتى ۋكەكلىپۇپاتراۋا دايانەكەنى خافلان
تۇمندالەكە بۇئىرە بىنى؟

- گوتم: ئەمپۇ ناتوانن ئەۋكارەبىكەم، چونكە ئەۋسەعاتەنى من دەمتوانى لەكاتى سەرقالى ۋجەنجالى
ئەۋانەدا مندالەكە بەپىنم پۇيى.

لەۋكاتەدا لەكالم پرسى تۇچۇن ئاگادارى ئەومندالە دەكەيت؟

- كال گوتى: من لەم شارەدا مالىكم دابىنكردۋەۋە ژنىكى خزمەتكارم بۇنەۋەمالە بردۋەۋە ئەۋژنە شىرى
مانگا دەدات بەومندالە، دواتر كال مندالەكەنى لەباۋەشى من ھاۋىشت وگوتى، شرمىون باۋەرىكە
ئەومندالە جىۋاۋانى لەگەن مندالەكەنى مندا نىيە!

- من مندالەكەم لەئامىزگرتوو خەرىكى سەيرکردنى بووم، چاوەكانى ئەو كۆرپەيە تەواو لەچاوى مندالەكەى كالى و كلىپاترا دەچوو، بەلام رەنگى پىستى ئەومندالە لەگەل رەنگى پىستى مندالەكەى كلىپاترادا جىياوازبوو، بىرم لەو دەردەردووە مەحالە كلىپاترا دايانى مندالەكە تىببىنى گۆرۇنى رەنگى پىستى مندالەكەنەكەن و نەزانن مندالەكە گۆرۇدراو، كلىپاترا لەنەزادى يۇنانى بوو كالىش لەنەزادى ئىرانى، مندالى ئەم دووانە پىستىكى سپاتى ھەبوو ھەركەسىك دىتباى دەيزانى ئەومندالە جوانى يۇنانى و خۇرھەلاتى ھەيە، بەلام ئەومندالەنى كەبە پووبارى نىل دەردان و ئاو بەرھوخارووى مىسرى دەھىنان، ھەموو مندالى خەلكى مولكى مىسرى بوون بەدەگمەن پىدەكەوت لەنىوان ئەومندالەنەدا كۆرپەيەك لەنەزادى بىگانانى تىدايا.

- گوتم: كالى، ئەم مندالە تەنھا چاوەكانى لەچاوى مندالەكەى تۆدەچن، پىستى لەشى لەپىستى لەشى تۆ و كلىپاترا ناچىت، جگەلەمەش تەمەنى ئەم مندالە لەتەمەنى لەمندالەكەى تۆ كەمترە، ئەگەر ئىمە بمانەوئىت لەگەل مندالەكەى كلىپاترادا ئالوگۆرۇ بکەين، دەبىتەجىگای سەرسامى ئەوان ولەئەنجامى بەدواداچوون وليكۆلینەو تىدەگەن ئەومندالە گۆرۇدراو، چونكە راستە نەمن ونەتۆش بوارمان نەبوو سەيرى نىشانەكانى لەشى ئەومندالەى كلىپاترا بکەين، بەلام لە لەشى ھەرمندالىكدا نىشانەى خۆى ھەن، كەتەنھا دايك وپاوك ودايانەكەى دەزانن، ئەم مندالەش نىشانەكانى مندالى كلىپاتراى پىئوھنن، ئەوكاتە بەئى دوودلىيەو دەزانن ئەم مندالە گۆرۇدراو لەگەل مندالىكەتەردا.

- كالى گوتم: يەك مانگە لەسەر رۆخى نىلدا دەگەرپىم، ھەركە سەبەتەيەكم لەسەرئاو دىبا بەبەلەم خۆم دەگەياندى تابزانن ئەو كۆرپەلەيە كۆرە- يان كچ، دواتر لەمندالەكەى من دەچىت- يان نا؟ من دواى يەك مانگ ھەول و كۆشش تەوانىم ئەوكۆرپەيە كەلەمندالەكەى من دەچىت، بەدەستبىنم و بىھىنم، ئىستاش داوا لەتۆ دەكەم كەئەم مندالە لەگەل مندالەكەى كلىپاترادا ئالوگۆرۇ بکەى، كەچى تازە تۆ دەستتەردووە بەكەموكۆرۇ دۆزىنەووە رەخنەگرتن لىنى و دەئىيەت رەنگى لەشى ئەم مندالە لەرەنگى لەشى مندالەكەى من ناچىت و مندالى من لەنەزادى يۇنانى و ئىرانىيەو ئەم مندالەش لەنەزادى مىسرىيە.

- گوتم كالى: دەزانى خۆشمەدەوئىت وئەوہى من بەتۆشى دەئىم لەخۆشەويستى تۆوہە، ئەگەر تۆم خۆشەويستبا، ئايا ئەگەرى ئەوہەبوو ئەوكارانەى تائىستا بۆتۆم كەردوون، ئەنجام دابان؟ ئايا دەتوانرا ھەفتەى جارىك مندالى كلىپاترا لەكۆشكى پاشايەتى بىنمەدەرى و بۆتۆى بھىنم بۆئەوہى بىبىنى؟ لەكاتىكا ئەگەر كلىپاترا بىزانىبا بەبىن رەزامەندى ئەو مندالەكەى ئەوم لەكۆشكى پاشايەتى بردۆتەدەرى، منى بەتوندترىن سزا دەگەياند- يان لەكۆشكى پاشايەتەيان دەردەكەردم، كاركەرەكان ئەشكەنجەدەكەن، فەللاقەيان دەكەن، دەيانكۆرۇن، بەلام دەريان ناكەن، چونكە دەزانن ھەركاتى ئەودەركەن نازادى خۆى وەردەگرتىت، ئەوہى كەمن دەئىم لەبەرژەوہەندى تۆدایەو نامەوئىت شتىكى وا بىتەپىش تۆ پلەوپايەى سەربازىت و گىيانى خۆت لەدەستبەدەيت، لەھەمان كاتىشدا كەمىك لەخەم خۆشم، چونكە ئەگەر رىپوونن لەوہى من لەئالوگۆرۇکردنى مندالەكەدا يارمەتى تۆمداوہ ئەوابەسزادانىكى سەخت گىيانى خۆم لەدەستدەم.

- كالى گوتم: شرميون ئايا تۆ نامادەنىت بۆگۆرۇنى مندالەكە يارمەتى من بەدەيت؟

- گوتم: من بۆھەموو يارمەتى دانىك نامادەم، بەمەرچىك يارمەتى دانىكى باشبىت وتۇش بەشىۋەيەكى ژىرانە بتەۋىت مندالەكە ئالوگۇزى بىكەيت، گۇرپىنى ئەم مندالە لەگەل مندالەكەى كىلىپاترادا كارىكى شىتتاھە.

- كال گوتم: شرميون ئەگەرتۇ منت ويستباو ھەزتكردبا لەگەلمدا بژىت، ئەۋەندە رەخنەت ئەدەگرتن.
- گوتم: من تۇم دەۋىت پىشئەۋەى بىتتە خۇشەۋىستى كىلىپاترا، من تۇم خۇشەۋىست، ئايا لەيادتماۋە ئەۋشەۋەى تۇ لەمىوانخانەى سوربوۋى ومن ھاتم بۇلات؟ خۇشەۋىستى ئەۋشەۋە مى گەياندە ئىرە، چونكە رۇژىك پىشئەۋە تۇم لەرپكەبەرىى سىرپكەكەدا بىنى وگوتم دەبى لەگەل ئەۋكوپرە لاۋەدا، بىمەناشناۋ پەنچەكانم لەسەرلىۋى ئەۋدانىم ولەپى دەستەم لەسىنگى بىشئىم.

من ئەمبۇ ۋەك ئەۋرۇژە ھەزم لەتۇيەۋ گەلىم لەتۇ نىيە بەۋەى بۇ كىلىپاترات لەمن بەجوانترانى، ھەر گەنجىكىت لەجىگى تۇدابايە كىلىپاتراى بەلەمن باشتر دانەدەنا، ھەرلەبەرئەۋەى ئەۋشاژنەۋ من كارەكەر، ئەۋ لەنەژادى يۇنانىيەۋ من لەنەژادى مىسرى، جوانى ئەۋ يۇنانىيەۋ جوانى من جگەلە پووخسارى جوانى مىسرىانە، ھىچ جوانىيەكىت نىيە، بەلام ئەۋەى تۇ لەمنى داۋادەكەيت كارىكى ئەستەمە، ئالىم ئالوگۇركدنى مندالەكە مەھالە دەتوانرىت بەناسانى ئەۋمندالە بگۇردرىت ولەبرى مندالى كىلىپاترا مندالىكىت لەلانكەكەدا بىخوئىرىت، بەلام ئەۋنەنجامەى كەلەمە دەستدەكەۋىت بۇ تۇ خراپە، بۇيەش من نامەۋىت تخونى ئىشئىك بىكەوم سەرئەنجامەكى بىتتەۋى بەدبەختى تۇ.

- كال گوتم: زۇرباشە شرميون من بەبى يارمەتيدانى تۇ، ئەۋمندالە ئالوگۇر دەكەم.
- گوتم: كال، ئەۋكارەمەكە خۇت سەرگەردان ۋەلەۋەدامەكە، من دەزانم كوپرەكەى كىلىپاترا رۇلەى تۇيە، نەك ھى براكەى، بەلام ئەگەر ئەۋكوپرە لەكۇشكى پاشايەتيدا لاي دايكى بىمىنئەۋە، رۇژىك دىت دەبىت بەپاشاۋ ھوكمى ولاتى مىسر دەكات، بەلام كەبىتەلاى تۇ ۋبەرىت بەخىۋى بىكەيت وگەرەى بىكەيت، من بەدوۋرى دەزانم ئەۋبتوانىت ھەتا بەپەلەى سەرتىپىش ۋەك ئىستاي تۇ، بگات، تۇ لەبەرئەۋەبوۋى بەسەرتىپى سەربازى، چونكە گەنجىكى جوانبوۋى ۋجوانىيەكەى تۇ سەرنجى كىلىپاتراى پاكىشاۋ ئەۋتۇى پەسەندكردوۋەۋ بەپەلەى سەرتىپى گەيشتى، بەلام مندالەكەت لەۋانەيە جوانى تۇى نەبىت ۋنەبىتەجىگى سەرنجى ھىچ كەس، ۋەلى كەلەكۇشكى پاشايەتيدابىت ۋلەۋىدا گەرەبىت، دواى بەتلىمۇسى چۈاردەھەم دەبىت بەپاشاى مىسر، ئەگەرتۇش مندالى خۇت خۇشەۋىت، پىۋىستە بىرلەداھاتوۋى بىكەيتەۋە تىبگەيت كەبۇ ئەۋ پاشايەتى باشترە لەۋەى بىتتە كەسىكى سادە.

- كال گوتم: شرميون من ئەم قسەيەى تۇ بەراستدەزانم، ئەم كوپرە ئەگەر لەكۇشكى پاشايەتيدا بىمىنئەۋە، ئەۋا دواى بەتلىمۇسى چۈاردەھەم، دەبىت بەپاشاى مىسر، بەلام شكۇمەندىم رىنگى ئەۋەم پىنادات ئەۋمندالە لەكۇشكى پاشايەتيدا بىمىنئەۋە، خۇم بەخۇم دەلىم ئەۋكوپرە چونكە لەخوئىتى منە پىۋىستە لەلاى خۇم بژىت ۋچۇنم پىخۇشبىت ئاۋا گەرەى بىكەم، ۋەك شىۋەى تەربىيەتدانى خۇم، من نامەۋىت كوپرەكەم ۋەك بەتالىسەكان لەرولواۋزىبىت، بەلكو ھەزدەكەم ئەۋ بەشىۋەيەك پەرۋەدەبىكەم ۋەك ئەۋەى چۇن منيان لەرابردوۋا پەرۋەدە كردوۋە.

دەمەۋىت مندالەكەم دواى ئەۋەى گەرەبوۋ ناشنايەتى لەگەل زۇربەى ۋەرزشەكاندا پەيدابكات، ۋەك خۇم ئەندامەكانى لەشى جوان ۋبازۇلەداربىت. كاتى مندالەكەم لەش ولارى جوانبوۋ، يەكىك

لەتايىبەتەندىيەكانى ئەو دەھىت جانىيەكەى بۇ دەمىنئەتەرە، چۈنكە داىك وباوكى جوانن، مامۇستا بۇ مندالەكەم دەگرم، بۇئەوئەى فېرى نووسىن وخوئندنەوە بىت، بۇئەوئەى كاتى كەگەورەبوو پلەوپايە وەرېگىرت، ئەگەر كورەكەم لەكۆشكى پاشايەتيدا بىمىنئەتەرە لەوئى گەرەبىت وبىت بەپاشا ئەوا پەيوەندى بەمنەوە نابىت، چۈنكە ئەو بەرۆلەى كەسانىتر دەزانن ئەوئەىش يەقىنى تەواوى دەبىت كەكۆرى بەتلىمۇسى چواردەھەمە، بەلام كەلەلای خۇم بىرى ولەمالەكەى مندالەكەورەبىت وتەنەا بىت بەسەرتىپكى سەربازىش، ئەوا شانازى بەووە دەكەم كەكۆرەكەى من بۇتە ئەفسەر.

- گوتم كال: من لەوەزىاتر باسى مەترسىدارى ئالوگۆرکردنى ئەوكورە ناكەم، دواى ئەوئەى بۇم پروونكرديەوە كەچى تۇ ھەرسورى لەسەرئەوئەى مندالەكەى كىلىپاترا برفىنى، بەتۇ دەلئەم كەمن يارمەتى تۇ نادەم، چۈنكە ئەگەر من يارمەتيرت تىدەم، ئەواخيانەت دەكەم، بەم كارەم نەك لەگەل كىلىپاترادا خيانەتم كىردو، بەلكو لەگەل تۇشدا خانەت دەكەم، چۈنكە بەرەو مەرگت راکىشەدەكەم.

- كال گوتى: شرميون تۇ سەرەتا بەئالوگۆرکردنى مندالەكە پارىبووى چ بووئە ئىستا راي خوت گۆريو؟
- گوتم: سەرەتا من بىرم لەقسەكانى تۇ دەكردەووە پىموابوو ئالوگۆرکردنى ئەومندالە كارىكى ئاسانەر لەوانەيە داىك ودايانەكەى ھەستى پىنەكەن، بەلام ئەمرو لەوگەيشتوم ئەمكارە ناكىرت وكلىپاتراو دايانەكەى دەزانن مندالەكە گۆردراووە تۇ سزادەدەن، ئەگەر تۇ توانىيات مندالەكە پەيداىكەيت لەرووى روخسارو رەنگى پىستى وچاوى ونىشانەكانى تىرى لەشى لەمندالەكەى كىلىپاترا بچىت، بۇخۇم مندالەكەم دەگۆرى ئەومندالەى تۇ دۇزىوتەتەرە تالەجىگای مندالەكەى كىلىپاترادا، من لەلانكەكەى ئەودا دەمخەواندو مندالەكەى ئەوم بۇ تۇ دەھىنا، ئەو مندالەى كەتۇ ھىناوتە ناتوارىت لەجىگای ئەودابىرت.

ئىتر كال قسەى نەكردو منىش رۆيشتمەوە بۇكۆشكى پاشايەتى، سى رۆژ دواى ئەو لەوكاتەى لەلايەكى باغەكەو دەمويست بچم بۇلاكەيتەر چاوم بەبالاى يەك باغەوانى گەنج كەوت، راجلەكىم چۈنكە زانىم كالە سىپورتى نازەنىنى كال بەشىوئەيەك بوو لەگەل كەسىرتدا لىم نەدەگۆرا، دەمزانى لەئەسكەندەرىەدا پىاويك لەجوانتر نىيە، ھەرچەندە كال جلوبەرگى باغەوانى لەبەركردبوو، بەلام قۇزىيەكەى ئەو لەدورەو سەرنجى رادەكىشا.

من كاتى كال لەولوبەرگانەدا دى، تىگەيشتم بۇرفاندنى مندالەكەى كىلىپاترا ھاتووە، بەلام ئەمدەزانى ئەومندالەى كەلەرپوبارى نىل گرتبويووە لەكوئى داناو، لەكۆشكى پاشايەتيدا شوئىنىكى لىنەبوو باشبىت وكال بتوانىت ئەو مندالەى كەلەئاودا گرتبويووە لەوئى دابنىت، ئەو رۆژە ھەموو شوئىن وچىگاكانى كەئەگەرى ئەوئەى لىدەكرا كال مندالەكەى تىدا داناىت گەرام وھىچى لىنەبوو، ئەوئەبوو كال ئەومندالەى لەوخانوودا جىھىشتبوو كەبەكرى گرتبوو، شاگرد باغەوانەكان شەوانە لەكۆشكى پاشايەتيدا دەخەوتن وچىگای خەوتنى ئەمانە خانوويكى بچوكبوو وكەوتبۇ سوچى خوارووى باغەكەو، زانىم كال شەوانە لەوخانوودا دەخەوتت، بۇئەوئەى بتوانىت مندالەكەى كىلىپاترا برفىنى، من بەبى ئەوئەى لەگەل كالدا بدوئەم، دەمتوانى پىشېنى ئەوئەكەم چۇن ھاتوتەناو باغى پاشايەتى.

كالى كەلسوپاي مىسردا ئەفسەرە پىلەي سەرتىپى ھەيە بەرپىڭاي يەكىك لەخاۋەن پىلەكانى برادەرى خۇي- يان يەكىك لەئەفسەرە گەورەكان، لەوانەيە لەرپىڭاي (لگات) ھوۋە واتە فەرماندەي ئەۋلەشكەرى كەئەۋ خەزىمەتى تىدەدەرد، بەلپىرسراۋى باغەۋانەكانى كۆشكى پاشايەتى گوتبى يەكىك لەدۆستەكانى كالى دىت بۇلات بەباغەۋانى قىۋىكەۋ ۋەرى بگەرە، لىپرسراۋى باغەۋانەكانىش ئەم راسپاردەيەي قىۋىكەردىت ۋەھمان پۇژ- يان پۇژىك دواتر كالى بەجلوبەرگى عادى، خۇي بەلپىرسراۋى باغەۋانەكان تاساندىت ۋگوتبى من ئەۋكەسەم كەبەتۇيان گوتبۇ دەينىرىن بالەكۆشكى پاشايەتيدا بىت بەباغەۋان، ئىت كالى لەۋپۇژەۋەي دەستى بەباغەۋانى كىردىۋ تائەۋ پۇژەي من دىتم، لەكۆشكى پاشايەتيدا كارەكەرو نۆكەرەكان ۋدەست ۋپۇۋەندەكان ناسايى بوۋ- كەقسەيان لەگەل باغەۋانەكاندا كىردبا، بەلام من ئەۋپۇژە كەكالم لەۋىدايىنى لىنى نىك نەكەۋتەۋە، چۈنكە لەئەنجامى كارەكە دەترسام، ئەگەر من لەۋگەنجە نىكىۋىۋمايەۋەۋ قسەم لەگەلدەكرىبان، دواي ئەۋەي مەسەلەي گۇزىنى كورپى كىلىۋپاترا ئاشكرا دەبو، ئىمەيان ئەشكەنجەدەداۋ دەيانكوشتم، من كالم خۇشەۋىست ۋجەزىشم نەدەرد بكوژىت، بەلام ئەۋ بەقسەي منى نەدەرد دەيەۋىت خۇي توشى مەترسى بكاتەۋەۋ مەنىش نەمدەۋىست لەگەل كالىدا خۇم گىرقتارى مەترسى بگەمەۋە.

من بىرم لەۋە نەدەردەۋە بەكىلىۋپاترا بلىم كالى لەجلوبەرگى باغەۋانداۋ دەيەۋىت مندالەكەت ببات، چۈنكە ئەگەر ئەم قسەيەم بەكىلىۋپاترا بگوتبا، كالى بەكوشتەچۋو ۋنەياندەھىشت بەزىندىۋى بەمىنىتەۋە، ئەگەر خۇدى كىلىۋپاتراش ئەيۋىستبا بكوژىت، ئەۋامپىردەكەي بەتلىمۇس ئەۋى دەكوشت، ئەگەر ئەمەشم بەكىلىۋپاترا نەگوتبا ئەۋا كالى مندالەكەي شارنى مىسرى دەبردو مندالىكىتىرى لەجىگا كەيدا دادەنا، ئەۋمندالەش بەشىۋەيەكى ئاشكرا دەناسرا كەمندالى كىلىۋپاترا نىيە، ئەۋ بىدەنگىيەي من بەخىانەت لەقەلەمدەردىت، دواي ئەۋەي مندالەكەي شارنى مىسر پىندرا، من خۇم بەگونابار دەزانى، نەمدەتوانى راستىيەكەي بەكىلىۋپاترا بلىم ۋنەشمەتوانى لەشاردەۋەي راستىيەكان خۇم راگرم، لەلايەك كالى بەكوشتەچۋو، لەلايەكەي من خۇم بەگونابار دەزانى، لەنىۋان ئەم دوو گىرقتەدا، تەنھا ئەۋشەي كەسىۋورپى پىدەبەخشىم ئەۋەبوۋ كەھەركاتىك مندالەكەي كىلىۋپاترا بىرت، تاۋاتىك نىيە، چۈنكە ئەۋمندالە پۇلەي كالى، ئەك مندالى بەتلىمۇسى چۋاردەھەم.

پۇژى دواتر زوۋ لەخەۋەستام لەپەنجەرەي كۆشكى پاشايەتییەۋە لەباغەكەم روانى، بىنىم كالى لەۋىيە.

ھەرچەندە كالى ھەندى دووربوو، بەلام من لەدرەۋشاۋەي دەۋچاۋىيەۋە ناسىم خۇيەتى، ئەۋناگاي لەمن نەبوو، زانىم سەرنج نەدانى كالى لەھۇدەكەي من لەئەنقەست نىيە، چۈنكە ئەۋنەيدەزانى ھۇدەكەي من لەكۆشكى پاشايەتيدا كەۋتۇتە كوئ، لەۋكاتەدا جگەلە كالى ھىچ باغەۋانكىتەر لەباغەكەدانەبوو، پىشمابوۋ جگەلە من كەسىتەر لەناۋ كۆشكى پاشايەتيدا بەخەبەر نەبىت، بىنىم پاش ئەۋەي كالى ھەندى لەسەر زەۋىيەكە راكشا، ھەستاۋ چۋو لەگۆشەيەكى باغەكە لەژىرگىادا شتىكى ھەگرت، زانىم ئەۋشەي ھەلى گرت، مندالەكەبوو، دواتر بەھەنگاۋى بەپەلەۋدرىژ بەرەۋ ئەۋشۋىنەھات كەمن لەۋبەشەيدا بووم، كىلىۋپاترا شارنى مىسر لەھەمان بەشى كۆشكى پاشايەتيدا دەخەۋت، ھەرۋەھا دايانى مندالەكەي كىلىۋپاتراش لەۋىدابو.

من له وهه له شه بییهی کال سهرم سوپ مابوو، چونکه دهیویست بچیته ژوروی دایانه که وه مندا لهی پییبوو له گه ل کوره کهی کلیو پاترا دا نالوگۆپی بکات، نه گهر دایانه که له خو به ناگا هاتبا یه وه - یان نه گهر یه کیکیتر له کۆشکی پاشایه تیدا به خه بهر هاتبا یه وه کالی بینیا، هاواری ده کردو نه و کوره گه نجه یان ده سنگیره کرد.

تیگه ییشتم کال بۆچی نه م کاتهی هه لبراردوه، چونکه له کاتی شه ودا کاتی باغه وانه کان ده چنه مال و نه و خانوو هی که بو پشودانی نه وان له سوچی باغه که دا دروستکراوه - تابه یانی نه یانده توانی له و ماله بینه ده ری، بۆیه کال نهیده توانی له کاتی شه ودا له خانوو که بیته ده ری و مندالی شارنی میسر نالوگۆپی بکات، به پروژیش هه مو نه وان هی له ناو کۆشکی پاشایه تیدا بوون، به خه بهر بوون، نه گهر کال خه ریکی گۆپینی مندا له که با هه مو ده یان بینیا، که واته باشترین کات بو نالوگۆپکردنی مندا له که نه مکاته بوو، چونکه له م کاته دا ده رگا که یان بو باغه وانه کان ده کرده وه نه وان ده یان توانی بینه ژوره وه، له هه مان کاتیشدا نه وان هی له ناو کۆشکدا ده ژیان، له خه ودا بوون، نه مه بوو کال توانی خو ی له ژوروی دایانه که نزیک بکاته وه مندا له کهی کلیو پاترا نالوگۆپی بکات.

که کال له باغه که وه هات و چوو نه ناو ژوروی دایانه که، من نهوم بینیا له چوو نه ژوره وه ییدا، دوا ی که میک نهوم بینیا له بینای کۆشکه که چۆده ری و هه ر مندا لیک ی پییبوو، کال به په له کردن و په شوکاوی نه ده پرویشتم تابیتته جیگای سه رنج و گومان، کاتی دوور که و ته وه دیتم مندا له کهی خسته نا و نه و عه ره بان هی که گیا و گۆلی بیگه لکی پیده به نه ده ره وه ی کۆشکی پاشایه تی، له کۆشکی پاشایه تیدا عاده تو ابو باغه وانه کان په ل و هریوو وشکو گیا و شتیتریان کۆده کرده وه ده یان خسته سه ره ره بانه و بو ده ره وه ی کۆشکی پاشایه تیان ده بردو دوا ی فریدانی خه لکانیتر که لکیان لیوه ره ده گرت، کال به به هانه ی بر د نه ده ره وه ی نه و گیا و چیلکه و چاله وه، مندا له کهی به عه ره بان هی ده ستی له ناو کۆشکی پاشایه تیدا بر ده ده ری، من خو م به خو م گو ت، نیتر کال نابینمه وه، دوا ی نه وه ی کال مندا له کهی کلیو پاترا ی برد، من نه وه نده په ریشانبوو م نه مه ده توانی ساتی تۆتکه بگرم، ده مزانی کال مندالی خو ی برد، به لام من خو م به بهر پر سیار ده زانی و ده مگوت ده با من کلیو پاترا م له وه ناگا دار بکردبا یه وه که کال له ناو باغه که دایه و نه و مه به ستی له ژیر سه ر دایه که مندا له کهی بیات، به لام نه گهر به کلیو پاترا م گو تبا یه، کالیان ده کوشتم، منیش نه مه ده ویست نه و گه نجه جوانه تیدا بچیت.

له هه مو میسر دا گه نجیکی وه کال نه بوو، ته نانه ت تانه مپوش که و ا من یادداشته کانه ده نووسم، یه ک پیای گه نجه نه دیتوو ه له پرووی قۆزی و له ش و لارو جوانییه وه به کال بگات، حه یفبوو نه و کوره به هو ی نه وه ی من به کلیو پاترا م گو تبا نه و مندا له کهی گۆپییو، به کوشتم چووبا.

دوا ی نه وه ی کال رو یی من گو یی خو م هه لخصت بو نه وه ی بزانه دهنگی گریانی مندا لیت - یان نا؟ به لام من گو یم له دهنگی گریانی مندا ل نه بوو هه تا دایانه کهی به خه بهر هات، هه رکاتی دایانه که به خه بهر یا من ده مزانی، چونکه دهنگ له و ژوره وه ده هات، دایانه که هه ر که له خو هه لده ستا به ره و لانکه که ده چوو بو نه وه ی شیر بدات به مندا له که.

نه و پروژش وه ک پروژانی رابردو و چو بۆلای لانکه که، منیش له هو ده کهی خو م هاتمه ده ری و چوو مه نا و باغه که، بو نه وه ی به به هانه ی پیاسه کردنه وه ناو ژوروی دایانه که بینم و بزانه دوا ی بینینی نه و مندا له

تازەيه، چيدهکات، ئايا دەزانئیت مندالی کلیۆپاترا گۆردراوه؟ ئايا ئەومندالە شیرهخۆره مەمکی دایانەکه دەگرئیت بۆشیرخواردن - یان نا؟

من دەمزانی ئەو جلوبەرگه کال لەبەر ئەومندالەهی کردوو له جۆری که تانە، که جلوبەرگی سادەهی میسرئانە، بەلام دەولەمەندەکان که تانی دەرجه باش دەکرن، تەنها دەستکورتەکان لەوکه تانە هەرزانە دەکرن، جلی مندالەکهی کلیۆپاتراش لەقوماشی که تانی باشبوو .

من که لەناو باغه که دابوو، بینیم دایانەکه مندالەکهی لەلانکه که دەرھینا و لەباوہ شیکرد هەتاشیری بداتی، کاتی مندالەکهی لەباوہ شکرد هیچ نیشانەیهک بەهەلسوکەوت و پڕوخساری دایانەکه وه دیارنەبوو - بەوهی هەستبکات مندالەکه گۆردراوه، کاتی مەمکی خۆی خستەناو دەمی مندالەکه وه هیچ گۆرانکارییهک لەسیمای دایانەکه دا بەدیارنەکهوت و زۆر ئاسایی بوو، ئەمەش ئەوهی دەگەیاند مندالەکه مەمکی دایانەکهی گرتوو و خەریکی شیرخواردنە.

من سەرم لەدەبەنگی ئەوژنە سوپماوو و پیموانەبوو ئەوژنە ئەوەندە که مەهۆشبیئت، بەلام خۆم بەخۆم گوت، دایانەکه نەیزانی مندالەکه گۆردراوه، بەلام کلیۆپاترا ژنیکی ژیرو وریایە، دەزانئیت مندالەکه گۆردراوه.

لەکوۆشکی پاشایەتیدا عادەتوایوو نیوہرۆیان دایانەکه مندالەکه بەباوہ شیه وه بگرئیت و بۆلای دایک و باوکی بیات و کلیۆپاتراو مێردەکهی هەندی لەگەڵ مندالەکه دا گالته وگەپیان دەکردوو دواتر دایانەکه مندالەکهی دەبردووہ ژووہ کهی خۆی ولەلانکهی دەنا، بۆئەوهی بخەوئیت، ئەو پۆژەش لەکاتی دیاریکراوا دایانەکه مندالەکهی لەباوہ شکردوو بردی بۆلای کلیۆپاتراو پاشای میسر، بەتلمیۆسی چوار دەھەم ئەو پۆژە لەکوۆشکی پاشایەتیدا نەبوو، چوو بوو بۆدەم پووباری نیل تاراوی مەلی دەرئایی بکات، هەرکه دایانەکه کهوتەپێ من خۆم گەیاندە ژووہ کهی کلیۆپاتراو لەگەڵ دەست و پێوہ نەدەکانی تری ئەویدا پراوہ ستام، پێشنەوهی دایانەکه بگاتە ژووہی کلیۆپاترا، مندالەکه بەخەبەرہات و دەستیکرد بەگریان جا لەبرسانبوو - یان نەخۆش ولەنازاری شوینئیکی، کلیۆپاترا گوتی مندالەکهی من ئەمرو سەردەگرہت، پیموایە نەخۆشەو نەخۆشی دەنگی گۆریوہ.

دایانەکه پێشنەوهی مندالەکه بگەیینئیتە کلیۆپاترا، مەمکی خستەناو دەمی مندالەکه وه، مندالەکه نارام بۆوو خەریکی شیرخواردن بوو، هەتا لەوکاتەشدا دایانەکه نەیزانی که مندالەکهی کلیۆپاترا نییە، دواي ئەوهی مندالەکه دەمی لەشیرەکه کردووہ سەیرئیکی دەوربەری کردوو لەئیمەی روانی - لەمانەش کلیۆپاتراش.

- کلیۆپاترا مندالەکهی لەدایانەکه وەرگرت، پێشنەوهی سەیری دەموچاوی بکات، گوتی: سەیرە مندالەکهی من سەنگی سوکبووہ، دواي ماوہیەک دواي ئەوهی بەسەرئنجوہ لەمندالەکه ووردبووہ سەرسامبوو و پووکیردە دایانەکه و گوتی، ئەم مندالە کئیه؟

- دایانەکه گوتی: خاتوونی من ئەم مندالە پۆلەکهی تۆیە.

- کلیۆپاترا گوتی: بۆ دایا تۆ جگەلە مندالەکهی من، ئاگاداری مندالی تریش دەکەیت؟

- دایانەکه گوتی: نەخێر خاتوونی من.

- كىلىۋاتىدا گوتى: ئەگەر جىگەلە كۆرپەكەى من كۆرپەى تىرت لانىن، بۇ ئەمىرۇ ئەم مىندالەت بۇلاى من ھىناۋە؟ چۈنكە ئەم مىندالە ھى من نىيەو لەكۆرپەكەى من بچوكتەرە؟

- دايانەكە بەسەرسورماۋىيەو گوتى: خاتونەكەى من ئەوقسەيە مەكە، چۈن دەبىتت من لەبرى كۆرپەكەى تۆكەشەو وپۇژ لاي خۇمە، مىندالېكىت بۇ تۆبىنم؟ من چۈن دەتوانم مىندالېكىت پەيدا بىكەم ولەكن خۇمدا گەورەى بىكەم وبۇلاى تۆشى بەيتم؟ ئەومىندالە پۆلەى تۆيە، ئەوھى كەھەموو پۇژىك لەباۋەشت دەكرىد، من نازانم ئەمىرۇ بۇدەلېيت ئەو مىندالې خۆت نىيە؟

- كىلىۋاتىدا گوتى: ئەمىرۇ بۇيە دەلېم مىندالې مىن نىيە، چۈنكە ھەموو شىتېكى جىاۋازە لەگەل مىندالەكەمدا.

سەيرىكە... ئەومىندالە ھۇگرى مىن نىيەو نام ناسىت، لەكاتىكا پۇژانېت كاتى دەھاتەناۋ باۋەشى مىنەو، ھەردو دەستى بەرەو پوخسارى مىن درىژ دەكرىد پىدەكەنى، بەلام ئەم مىندالە ئەدەستى رادەدىرېت ونەپىش دەكەنىت، ئەم جلوبەرگەى كەلەبەر ئەم مىندالەشدايە لەكەتانى عادى درۋاۋە، بەلام جەلكانى كۆرپەكەى مىن كەلاى تۆيە لەقوماشى دەرەجە يەكە، ۋەرەپىشى سەيرىكە ئەوقوماشەى لەبەر ئەم مىندالەيە، چۈنە، ئايا دەشى مىن قوماشى ئاۋاخراپ لەبەرمىندالەى خۇم بىكەم؟

دايانى مىندالەكە ھاتەلاى كىلىۋاتىدا سەيرى ئەو قوماشەى كىد كەلەبەر مىندالەكەبوو وبۋەرەى كىد كەقوماشى عادىە.

لەوكاتەى كىلىۋاتىدا خەرىكى قسەكرىد بوو لەگەل دايانەكەدا، براكەى بەتلىمۇسى چۋاردەھەم لەپراى دەريايى گەپرايەو، - ھەركە مىندالەكەى لەباۋەشى كىلىۋاتىدا بىنى، لىنى نىزىكبۇۋەو خۇى نەوى كىد بۇسەر مىندالەكە، ئەويش لەبىنىنى مىندالەكە سەرى سورماۋ گوتى: بۇچى كۆرپەكەى ئىمە ئاۋاى لېھاتوۋە؟

- كىلىۋاتىدا گوتى: مىنىش لەگەل دايانەكەدا سەبارەت بەمە قسەدەكەم ۋەمەۋىت تېببىگەيەنم ئەم مىندالە ھى ئىمە نىيەو يەك مىندالې كەى بۇمى ھىناۋە، بەلام دايانەكە باۋەر بەقسەى مىن ناكات.

مىن تېببىم كىد كىلىۋاتىدا نەپەشۇكاۋە، چۈنكە ۋايدەزانى دايانەكە بەھەلەداچوۋە مىندالې يەكىك لەنىشتەجىۋانى كۆشكى پاشايەتى ھىناۋە، پاشاى مىسرىش ھەمان بۇچونى ھەبوو، گومانى ئەۋەياندەكرىد دايانەكە لەھىنانى مىندالەكە بەھەلەداچوۋە، ھىچ يەك لەمدوۋانە پىنئانۋانەبوو مىندالەكە ئالوگۇرۇكرۋە، كىلىۋاتىدا بۇئەۋەى بەدايانەكەى بسەلمىنىت كەبەھەلەداچوۋە، جەلكانى لەبەرداكەندو لەشى مىندالەكەى نىشانى دايانەكەداۋ گوتى: تۆبۇخۆت دەزانى مىندالەكەى مىن لىرەدا خانى پىۋەيە، بەلام ئەم مىندالە ئەۋنىشانەيەى پىۋەنىيە.

ئىنجا دايانەكە بەۋەى ژنىكى كەمھۇشبوو، باۋەرەى بەقسەى كىلىۋاتىداكرىد، دايانەكە ھەموو پۇژى مىندالەكەى دەشت وچلەكانى دەگۇرى، ئەۋخانەى بىنىبوو، بەلام ئىستا لەوشوئىنەدا خانى لەسەر پىستى مىندالەكەدا نەبىنى، ئەوكاتە كەۋتە بىرى ئەۋەى بەھەلەداچوۋە مىندالېكىت لىبرى مىندالەكەى كىلىۋاتىدا ھىناۋە، ئەومىندالەى لەباۋەشى شارنى مىسر ۋەرگرت ۋرۋىشت بۇئەۋەى مىندالە ئەسلىەكە بەيئىتەۋە.

من بەدوای دایانەكە نەكەوتم، تابزانم كاتى چۆتەناو ھۆدەكەى خۇى چىكردووه، چونكە دەمزانى لەھۆدەكەيدا ھىچى تىدانىيەو لانكەكە بەتالەو تەنھا ھەرنەو مندالەكە كەلە نامىزى شارژندايە، بەمشىوھە پاش ماوھەك گەراپەوھو بەپەشۇكاوى بەكلىپاتراى گوت: خاتوونى من ھىچ مندالىكىتەر لژوورەكەى مندانيە تالەگەل مندالەكەى تۇدا بەھەلە ھىتابىتم.

- كلىپاترا گوتى: ئايا ژوورەكانىتەر گەرايت، بەلكو مندالەكەى من لەوئىدانىت؟
- دایانەكە گوتى: خاتوونى من ئىستا دەپۆم دەگەپىم، دوای ئەوھى دایانەكە بەخۇى وئەومندالەى كەبەبەر باوھشىيەوھ بوو، پۆيى.

- كلىپاترا بەمنى گوت: شرميون دایانىكى گىژە، بەلام تۆيەك كچى ژىرى پىرۇبگەپى بزانە مندالەكەى منيان بۆكام ژوور بردووه، بۆجىبەجىكردىن فەرمانى شارژن، ناچار لەژوورەكە چوومەدەرى و دەشمزانى گەرانەكەم بەخۇپايە، كلىپاترا بەوھفرىويخواردووه كەمندالەكەى ئەو بەھەلە براوھ، مەحالە ھىچ دايكىك بەھەلە مندالىك لەژوورىكىتەر دەربەئىت و شىرى بداتى، خۆئەگەر بەھەلەشدابجىت، بەزوى پەى بەھەلەكەى خۇى دەبات و ئەومندالەى لەوژوورەوھ ھىناوھەتى دەبىباتوھ جىگاكەى خۇى.

گەرانى دایانەكە بەخۇپايى بوو، مندالەكەى كلىپاتراى نەدۆزىسەو، بەلام لەگەل ئەوھشدا بۆ دنيا بوونەوھ، كلىپاترا فەرمانى دەركرد ھەرچى مندالى شىرەخۆرە لەناوكۆشكى پاشايەتداھە، بۆلاى ئەوى بەئىن، تاكو ئەوانە سەيرىكات و لىيان پىروانىت داخوا كۆرپەكەى ئەو لەگەل ئەومندالەكەى- يان نا؟ ھەموو مندالە شىرە خۆرەكانيان ھىنان بۆلاى شارژنى مىسر.

كلىپاترا يەك بەيەك سەيرىكردىن، بەلام مندالەكەى خۇى نەدۆزىيەوھ.
ئەوكاتە كلىپاترا ومىردەكەى زانيان مندالەكەيان ئالوگۆپىيكردووه، مندالەكەى ئەوانيان بردووهو ئەم كۆرپەيەيان لەجىگاي ئەودا داناوھ، براكەى كلىپاتراو باوكى مندالەكە، بانگى دایانەكەيانكرىدو لىيان پىرسى، دوئىنئ شەو خەرىكى چىبووھو چ كاتىك ئەومندالە شىرەخۆرەى خۇيان خەوتووه؟ دواتر لەئەوى پىرسى بەيانى چ كاتىك لەخەو بەناگاھاتووهو شىرى بەمندالەكە داوھ؟

- دایانى مندالەكە جگەلە گەمرەيى ھىچ گوناھىكى تىرى نەبوو، راستىيەكانى گىرانەوھو سوئىدى بەخوكانخوارد كەنەيزانىوھ مندالەكەيان گۆپىسەو، تاخۇرئاوای ئەو پۆژە خەرىكى لىكۆلىنەوھبوون بۆئەوھى بزانت مندالەكەى پاشاو شارژن لەپىگاي كىوھ ئالوگۆپىكرادوھ، لەولىكۆلىنەوانە ھىچ ئەنجامىكىان دەستنەكەوت، سبەى بەيانى پاشاي مىسر فەرمانى دەركرد لەئەسكەندەرىەدا جارپەدن مندالى پاشاي مىسر كلىپاترا گۆپىرادوھ ھەركەسىك ئەوكارەى ئەنجامداوھ بدۆزىتەوھو شوئىنى مندالەكە بزانت، ھەزار بەتلىمۆسى⁽⁶⁵⁾ خەلات دەكرىت.

65- يەك بەتلىمۆس: دەكاتە دوو مسقال ونيو (زىر) كەئەوكات گەورەترىن پارەى مىسرى بووھ. (و- كوردى)

يەك بەتلىمۆس كەدوو مسقال بوو، ھەزار بەتلىمۆس پارەيەك بوو زۆر لەھاوالاتىيانى ئەسكەندەرىيە بەدرىژايى تەمەنى خۇيان پارەى ناوازورىان بەجارىك نەدىبوو، مەگەر لەدوكانى زىرپىنگەرەكاندا، من

دۇنيابوم ئەگەر لەئەسكەندەرىدا كەسنىك بىزانىيا كال ئەومندالەى پاشاى گۆپريوه و مندالنىكىترى لەجىنگاى ئەودا داناره، دەياندۆزىيەوه و دەيانهيننا بۆئەوهى ھەزار بەتلىمۆسەكەيان دەستبەكەويت، چونكە ئەوكەسە بەھەزار بەتلىمۆس دەيتوانى بەھەموو ئارەزووكانى خۆى بگات، بەلام من ئەمدەتوانى ناوى كال بدركىنم، چونكە خۆشمەدەويست، جگەلەمەسەلەى خۆشەويستيش، ئەگەر ناوى كالم هينابا، دەبوو پيشنەوهى ناوبرا ئەوكارە ئەنجامبەدات من ئاگادارم كەربانەوه، بۆيە نەك ھەزار بەتلىمۆس زىريان بەمن ئەدەدا، بەلكو بەتوندترين سزا منيان دەكوشت، كەواتە بەرژەوهندى من لەو دەابوو بىدەنگب و تەماعى ھەزار بەتلىمۆسى زىر فريوم ئەدات.

لەوكاتەى جارچيان لەناوشاردا جاربان دەداو دەيانگوت ھەركەسيك ئەوكەسە بدۆزىتەوه كەمندالەكەى پاشاى ئالوگۆپر پىكردووه، پاداشتى پاشا وەرەگرىت، كلىۆپاترا بانگى منى كرد، كاتى كەچومەلاماى شاژنى ميسر، دۇنيابوم ئەو سەبارەت بەرفاندنى مندالەكەى قسەم لەگەندەكات، چومەناو ژورەكەى كلىۆپاتراووه بەنامادەيى چاوپەرىى فەرمانەكانى راوہستام.

- شاژن لەژورەكەى خۆيدا بەتەنھابوو، پيشنەوهى دەست بەقسەبكات، سەيرى دەرگاكەى نىوان ژورى خۆى وبراكەى كرد داخو داخراوه، دواتر گوتى: شرميون تۆ جياوازيت لەگەل كارەكەرەكانىترى كۆشكى پاشايەتيدا ھەيە، تۆ كارەكەرى تايبەتيمى، ئەوانىتر ژنىكن نەخويندەوارو نەزان، بەلام تۆ بەقەت من خويندەوارى وزانىارىت ھەيە، بۆيە ھەندىك شت باش تىدەگەيت كەئەوانىتر تىنى ناگەن، چونكە كەسيكى ژيرى، من لەتۆ دەپرسم، بۆچوونى تۆ سەبارەت بەدزىنى مندالەكەى من چىيەو كى كۆرپەكەى منى بەمندالنىكىتر ئالوگۆپر كەردووه؟

- گوتم: من چۆن بزائە ئەوهى مندالەكەى تۆى گۆپريوه كىيە؟

- كلىۆپاترا گوتى: شرميون بىرەكەرەوه داخو گومانەت لەكى ھەيە؟

- گوتم: ئەى خاتونى من لەدوينى شەويۆه كەئاشكرابووھ مندالەكەى تۆيان گۆپريوه، سەبارەت بەمە زۆر بىرم كەردۆتەوه، بەلام نەگەيشتومەتە ھىچ ئەنجامىك ونەمتوانى تىبگەم دزەكە كىيەو بۆچى ئەومندالەى ئالوگۆپر كەردووه، ئەگەر مەبەستى دزەكە ئەوہوبويىت ئىترپاشاى ميسر جىنشىنى نەبىت، بۆ لەجىنگاى ئەو مندالەدا كورنىكى كۆرپەى ترى داناوہ؟

- كلىۆپاترا گوتى: چونكە تۆ يەك ژيرى وپەيىت بەوخالە بردووه، ئەوكەسەى پۆلەكەى منى بردووه مەبەستى سياسى نەبووه وھەزى نەكەردووه كەجىنشىنى تاجى پاشايەتى ميسر بكوژرىت، بۆئەوهى پاشا و لاى ميسر بىجىنشىن بىمىنئەتەوه، بەلكو شتىكىتر بۆتەھۆى ئەوهى ئەومندالە ئالوگۆپر بكات.

- گوتم خاتونەكەم: ئەگەر مندالەكى تۆ كورنىكى گەورەبا، ئەواپيشىينى ئەوہمدەكەرد بۆ فرۆشتن بردىيان، بەلام مندالەكەى تۆ تائىستاش شىرەخۆرەيەو مندالنىكى شىرەخۆرەش كەس نايكرىت، ھەتا ئەوانەى منداليشيان نىيەو ھەزەكەن مندالنىك بەرۆلەى خۆيان قبولكەن و بەخىوى بكەن، ھەروەھا لەم ولاتەدا ناوى نىل سەرچاوهى مندالى شىرەخۆرەيەو ھەركەسيك بىيەويت مندالنىك ھەلگىرتەوه، دەچىت بۆ دەم پۆخى رووبارى نىل ولەویدا دەوہستىت وئەولەين مندالى كەبەبەردەمىدادىت لەسەر رووى ناوہكە دەيگرىتەوهو بەرۆلەى خۆى لەقەلەمدەدات وگەرەى دەكات.

سەر ئەنجام گەيشتە ئەوقەناعەتەي ئەوكەسەي مندالەكەي دزىو، مەبەستى دوژمنايەتى بوو، ويستويەتى تۆلەبكاتەو، بەلام ئەم بىرۆكەيە لاواز، چونكە ئەگەر دزەكە مەبەستى تۆلە سەندەنەو، بوپىت، ئەوا بىئەو، مندالەكەي جىبىلىت لەجىگاگەيدا، مندالەكەي تۆي دەبرد، بۆئەو، دلت بسوتابا، لەونبوونى مندالەكەت دوچارى غەم وپەژارە بووباي، بەلام ئەو، مندالەكەي بردوو، يەككىتري لەبرى داناو، مەبەستى ئەو، بوو، تۆهەستى پىئەكەيت و ابزانى ھەمان مندالى خۆتەو دلخوشىت لەبىنىنى مندالەكەت.

- كىلىپاترا گوتى: بەلى شرميون ئەو، مندالەكەي دزىو، مەبەستى دوژمنايەتى نەبوو، تەنانەت لەوانەيە وای بىرکردىتەو، ئەو، كارەي ئەودەيكات، بۇ تۆلە و پكە بەرکردن نىيە، لەوانەيە ئەو، كارەي خۆي بەشتىكى باش زانىبىت، بەلام بەلاي مەو، تاوانىكە قابلى بەخشىن نىيە.

دواتر شازنى مىسرەك ئەو، بىرى چووبىتەو، مەن لەو، مەبەستى دزىو، مەبەستى بەقسەو گوتى: ئەمەيە سەرئەنجامى دەستگىرۆي كەسانى بەرئەلاو ناكەس بەچە، پىاويك كەچەندان سال لەزەلىيدا ژيان بەسەردەبات وناچارە بۆپەيداكردى بژىوي خۆي، دەست بۇ دزىوترىن كارىبات، ئەو پىاوە بەرپەكەوت دەبىتەجىگاى سەرنجى يەك شازن - يان شازادە خانمىك، ئەو شازنە - يان شازادە خانمە، دەستى ناوبرا، دەگرىت وئەولەسەر زەوى ھەلدەگرىتەو، دەولەمەندى دەكات و دەيگەيەنئە پلەوپايە، بۆئەو، ھەو، سى خۆي پىسبىورى بكات و زەوقى خۆي پىبىشكىنئ، شەويك - يان چەند شەويك لەژوو، كەي خۆيدا پىشوازي لەوپىاوە دەكات و بەھۆي گىرنگى پىدانى ئەو، شازادە خانمەو، لەنەبوونەو، دەيگەيەنئە بوون، چونكە چەند شەويكى لەگەل ئەودا بەسەردو، خۆي بەشازادە - تەنانەت بەرپەكەبەرى ئەو دەزانىت و وابىردەكاتەو، چى پىخوشىت دەتوانىت لەشازادە خانمەكەي بكات، بۇ ئەگەر پىاويك شەويك - يان چەند شەويكى لەگەل شازادە خانمىكدا بەسەردو، لەگەلئە خەوت، مافى دەكەويتەسەر ئەو؟ كەئەوپىاوەش لەكەسانى رەشۆكى خەلكىبىت، نەك لەشازادەكان، بۇ خۇ خاكان شاو شازادەكانى مىسريان لەكانزايەك دروستكردو، كەجىايە لەوماددەي خەلكى عادى لىدروستكراو؟

يەك شازادە خانمى مىسرى سەبارەت بەمىللەتەكەي خۆي ەك خوا وايەو ھەرىپاويكى بىنى دەتوانىت بىكات بەدۆستى خۆي وئەوپىاوە دەبى مەنوبىت كەبۆتەجىگاى سەرنج وگىرنگى پىدانى شازادە خانمىك، بەلام خەلكى رەشۆكى كەم عەقل، ھەركەشەويك لەگەل شازادە خانمىكدابوون و ابىردەكەنەو، بوونەتە مىردى ئەو و دەتوانن راي خۆيان بەسەردەو، بەسەپىنن، مەن حەق بەخوای جوانى دەدم كەھەموو سىپىدەيەك مەعشوقەي ئەوشەو، خۆي دەكوژىت، چونكە پىشبىنى ئەو، دەگرد، ئەوكەسە دەبىتەھۆي ھەراسانكردى.

لەوكاتەي كىلىپاترا لەگەل خۆيدا دەدا، مەن سەرم داگرتبوو، خواری و وامنىشانەدا ناگام لەقسەكانى شازن نىيە.

شازنى مىسر بەردەوامبوو لەقسەكردىن لەبەرخۆيەو، گوتى: ئەي كۆرەكە، جوانى تۆ وەك گەوھەرىكوابوو، كەمامەلەچىيەك بۇ ولاتى رەشپىستانى ببات ولەو، ئەو، گەوھەيە ھىچ بەھايەكى ناىت، ئەو، جوانىيەي تۆ لەمىسردا كرىارى نەبوو، لەشوينى تىرىش كرىارى نەبوو، چونكە ئەگەر جوانىيەكەي

تۇ كېرارى ھەبايە، نەدەھاتى بۇمىسرو لەوولتانهدا دەمايەوہو لەوئ دەژىاي، جوانى كاتى نرخی دەبىت كەكېرارى ھەبىت، ھەرۈك چۇن گەوھەر كاتى بەنرخ دەبىت كەكېرارىك نامادەبىت بىكېرېت. ئەوہ من بووم كېرارى جوانىيەكەى تۇبووم وبەتۇم نىشاندا جوانىيەكەت نرخی ھەيە، بەبى من تۆھمان ئەوكوپرە گەنجە بىناونىشانەبووى كەھەبووىى و دەبوا تاكۇتايى تەمەنى خۇت لەباغى گيانلەبەراندە خزمەتكارى گيانلەبەران بىواى و جارجارەش عەرەبانەت لىخۇرېباو و رىباباى لەوہى عەرەبانەكەت وەرئەگەپىت و شىرە درندەكان نەتخۇن.

دواى ئەم قسانە كىليۇپاترا سەرى وەرسوراندو گوتى: شرميون نايان تۇ دەتوانى پىشېبىنى ئەوبەكەى كىى مندالەكەى دزىوہ؟

- گوتى: نەخىر ئەى خاتوونەكەم.

- گوتى: بەلام من ئەوہى مندالەكەمى دزىوہ دەيناسم و دەزانم كىيە.

- گوتى: ئەوہى مندالەكەى تۇى دزىوہ كىيە؟

- كىليۇپاترا گوتى: مندان دزەكەى من كالە، ئەفسەرى سوپايەو لەلەشكرى ئەسكەندەريەدايە، كەلىپرسراوئى ئەو لەشكرەم لەئەستۇدايە.

- ويستم لەكىليۇپاترا بېرسىم بۇچى ئەومندالەكەى تۇى دزىوہ، بەلام زمانى خۇم گەست ولەجىياتيان گوتى: خاتوونەكەم نايان دلئىاي كەدزى مندالەكەى تۇ كالە؟

- كىليۇپاترا گوتى: سەبارەت بەمە ھىچ گومانىكەم نىيە، بەلام نازانم ئەوچۇن تۈانىويەتى خۇى بەكۇشكى پاشايەتى بگەيەنىت، نايان دەزانى بۇچى قەدەغمكرد كال بىت بۇكۇشكى پاشايەتى؟

چونكە براكەم خەرىكېبوو لەئەو بەكەوتتە گومان، جگەلەمەش خۇم رقىم لەبەرامبەر كاندە پەيداكرىدبوو، چونكە خۇى بەزئەزانى و نازى لەسەردەكرىم.

ئىنجا كىليۇپاترا درىژەى بەقسەكەيداو گوتى: شرميون من بۇيە تۇم بانگىردوۋە تاكارىكى گەورەت پىشېبىرىم، لەنىوان ئەوكەسانەى لەكۇشكى پاشايەتيدان، جگەلە من ھىچ كەس بەقەت تۇ لەگەل كاندە ئاشنايەتى نەبوو، من دەمزانى ھەرچارەى كال دەھات بۇكۇشك تۇخۇت لەنەو نرىك دەكرەوہو لەگەلىدا دەدواى.

- گوتى: چونكە بىنىم كال بۇتەجىگەى سەرنجى تۇ، منىش تىبىنىم كىردو رىزم بۇ ئەو دادەنا.

- كىليۇپاترا گوتى: شرميون باوہرت پىدەكەم ھەركەسىكى بوۋەجىگەى گىنگى پىدانى من، تۇ بەرېزەوہ سەيرى دەكەيت، بەلام پىشئەوہى كال لەگەل مندە ئاشنايى پەيداىكات تۇبەسەرنجىكى تايبەتتەيەوہ لەئەوت دەروانى و بۇساتى پروت لەئەو وەرئەگىرا، من لەمبارەوہ سەرزەنشتى تۇناكەم، چونكە دەزانم تۇ ژىكى خۇيىندەوارى و خواوہنى زانىارىت و دەتوانى جوانى لەپىاواندا تىبىنى و دىبارى بەكەيت، كارەكەرەكانى من ناتوان جىاوازى لەنىوان قەدوبالاي كىركارىكى بەندەرۈ پىاويكى لەنەزادى يۇنانى بىت بەكەن و ھەردووكىان بەپىاۋ دەزانن، ئەگەرئەوان سەرىشك بەكەن لەھەبىزاردنى ھاسەرى خۇيان، ئەواكرىكارىكى بەندەريان دەوئ، چونكە بەھۇى نەبوونى زانىارى و نەخۇيىندەوارى و نەبوونى زەوقىكى باش، ناتوان پەى بەجوانى پىاۋان بىبەن، ھەتا لەوہش دەترسن ئەوان بەدرىژايى تەمەنى خۇيان لەدەورۈبەرىكدا ژىاۋن كەھەموو پىاۋەكانى دزىون و ناشرىنن، پىياناۋايە پىاويكى جوان وەك

جانەوهرىكوايه، بەلام تۇخوئندەوارىت ھەيەو زەوقىكى جوانت ھەيەو جوانناسى وتوانىت پەي بەقۇزى كال بېھىت وتوانىت لەوچىژو لەزەتەي سىماولەش ولارى كال بگەيت كەلاي پىاوانىتر نىيە، من سەرنجدانى تۇ لەبەرامبەر كالدا بەشتىكى باش وتىبىنىيەكى جوانى تۇ دەزانم، نەك بەكەموكورىت، چونكە تىدەگەم تۇ ۋەك كارەكەرەكانىتر نەزان وبىئاگاباى تىبىنى جوانى كالت نەدەكرد، بەلام ئەوئىشەي دەمەوئىت بەتۇى بسىپىرم، بۇئەوئى ئەنجامى بەدى، ئەوئەيە بېرۇى كالم بۇدۇزىيەو ۋە مندالەكەمى لىوەرگىرئەو ۋە بۇمنى بەئىنىتەو، چونكە بۇخۇم ناتوانم ئەمكارە بكەم، لەبەرئەوئى ناسراوم ۋەلەك چاودىرئىم دەكات، ئەگەر بۇ دۇزىنەوئى كال بچم بۇسەردانى لەشكرەكە، ئەوادەبەمەجىگاي سەرنج ولاى ئەوانەي وئى پرسىيارىك دروستدەكات. ئەگەر كال لەوئى ئەبىت ئەوادەبى لەمشارەدا شوئىنى نىشتەجى بوونەكەي بدۇزىنەو، ئەمكارەش بەمن ناكرىت ۋەمن ناتوانم لەشەقامەكانى شاردا لەمولەو بىرسەم مالى كال، ئەفسەرى سوپا لەكوئىيە ؟ بەلام تۇ دەتوانى بۇ دۇزىنەوئى ئەوبچىت بۇلەشكرى ئەسكەندەر ئەگەر لەوئى نەتدۇزىيەو ئەوا لەمشارەدا بگەرئىت وبىرسى مالى كال لەكوئىيە؟

- بەكلىپۇپاترا گوت: ئەي كەكال لەمىسەر چوبىتەدەرئى چى؟ چونكە ئەگەر ئەمەم گوتبا كلىپۇپاترا تىدەگەشىت من پىشئەوئى مندالەكەي بېرىت ئەو واقىعەم زانىو، ھەرچۇرە قسەكردنىكى من سەبارەت بەمالى كال، چۇرە گومانىكى دروستدەكردو شارئى تىبىنى دەكرد كەمن لەمەسەلەي دزىنى مندالەكەي ئەو، زانىارىم ھەبوو ۋەبەئەم نەگوتو، ھەر كاتى كلىپۇپاتراش ئەمەي زانىبا ئەوامنى لەناوئەبىر، چونكە من شارئى مىسەر بەباشى دەناسم ۋەدەزانم ئەو لەھىچ شتىك بەقەد خىانەت، دەھرى نابىت ۋەھركەسىك خىانەتى لەگەلكردبا دەيكوشت.

- گوتم: زۇرباشە خاتوئەكەم.

- كلىپۇپاترا گوتى: پىشئەوئى درەنگىكات بكەوېرئى وسەرەتا بچۇ بۇدەمەنھور- سەربازگەي ئەسكەندەر ۋەبزانەداخو كال لەوئىيە- يان نا؟ ئەگەر كالت بىنى بەئەوئى وتىبىگەيەنە كەپئوىستە مندالەكەت بداتەدەست، پئوىستە تۇ بەشئوئەيەك لەگەل كالدا بدوئىت كەنەتوانىت نوكلنى لەرفاندنى مندالەكەبكات، من ئەم بەشە بەھۇش ۋژىرى تۇ دەسپىرم، دەبئى تۇ بەشئوئەيەك لەگەل كالدا قسەبكەيت نەيەلى نوكلنى لەمندالەكەبكات بەوئى لاي خۇيەتى، خۇ زۇرىش باشدەبىت كەبىبىنى، شرمىون ئەگەر تۇ ئەمكارە بۇمن بكەيت وسەرکەوتوبىت، ئەو پاداشتەت پىدەدەم، واتە ھەزار بەتلىمۇس.

پىمخۇشبوو لەشارئى مىسەر بىرسەم ئەگەر كال مندالەكەي دامەو ۋە دواتر چى لەئەو دەكەن؟ بەلام دووبارە بىدەنگىم پىباشتربوو، چونكە ئەم پرسىيارەشم لەوانەبوو كلىپۇپاترا بخاتە گومانەو ۋە سەرى سوربىمئىت لەوئى بۇچى من دەپرسەم داخو كال چ سزايەك دەدرىت.

ئاكامە تراژىدىيەكەي كۆرپەي كلىپۇپاترا

من دەمزانی ئەوکارەى کلیۆپاترا بەمنى سپاردووە سەرئەنجامى نایبىت، دانیابووم کال لەسەربازخانەى دەمەنهور نییە، ھەرھەما لەمالەكەشیدا نییە، خۆئەگەر لەویش لەئەسكەندەرەش بووبى دواى ئەوەى گوئى لەجارچیان بوو ھەلاتوو، چونكە زانیویەتى کلیۆپاترا بەئالوگۆزکردنى مندالەكەى زانیو.

گەروانەبا لەوانەبوو کال ئەیزانیبا کلیۆپاترا بەگۆزینی مندالەكەى زانیووە لەئەسكەندەرەدا مابایەو، بەلام دواى ئەوى جارێدا كەمندالى پاشا ئالوگۆزکراووە فیلەكەى ئەو ئاشکرابوو، ھەلاتوو، ئەگەر کال لەمیسر چووئیتەدەرئ ئەو من ئەمدەتوانى مندالەكەى کلیۆپاترا بدۆزمەو، خۆئەگەر لەناو ميسریشدا مابىت، ھەر ئەمدەتوانى مندالەكەى لیبستینمەووە بۆشاژنى ميسرى ببەمەو، چونكە دەمزانی کال مندالەكەى خۆى ناداتەو، لەگەل ئەمانەشدا بۆئەوەى فەرمانى شاژن جیبەجئ بکەم، چووم بۆسەربازخانەى دەمەنهورو لەویدا سۆراغى ئەوم پرسى.

ئەو پێشبینییەى کردبووم راست دەرچوو و بەمنیان گوت: مۆلەتى ھەرگرتووە تاكۆتایى بەئىجازەكەى تەیت، نایەتەو و چاوەروانى ئەو مەكە بۆسەربازخانە بێتەو، کال بەمنى گوتبوو كەئەسكەندەرەدا خانوئى گرتوو و ئەومندالەى لەرووبارى نیلى گرتبوو، لەوئى جیھێشتبوو، بەلام من شوئى ئەوخانووم پینەدەزانی ئەو كاتەش كەبەمنى گوت وەرە بۆمالەكەم ئەمویست بچم، چونكە لەو دەترسام مندالەكەى کلیۆپاترا م لیبستینت.

بیرم کردەو و گوتم لەوانەى لەمیوانخانەى سوور كەكەوتۆتە شەقامى ئەرستۆ، بزائن مالەكەى کال كەوتۆتە كوئ، چونكە پێشان کال لەمیوانخانەى سووردا بوو، ھەندئ شتى مائیشى ھەبوو، بئىگومان ئەو پۆژەى چوو بۆئەوخانووە كەبەكۆئى گرتوو، شتەكانیشى لەگەلخۆیدا بردوو، دیارە یەك ئەفسەر شتى مالەكەى خۆى بەكۆئى دانادات بۆئەوەى بیبات بۆخانوو كەى، بۆیە بەدنیایىیەو ئەو حەمبالی گرتوو بۆگواستەنەو، خۆئەگەر ئەوكۆئبەرە لەمیوانخانەكەدا بىت ئەوامن دەبیینم و پینم دەلئت مالى کال كەوتۆتە كوئ؟

– ھەر لەگەرانەو م لەسەربازخانەى دەمەنهور، راستەوخۆ بۆمیوانخانەى سوور چووم و پرسیم نایا کال ئیستاش لیرەدا نیشتیجیە – یان نا؟

– خاوەنى میوانخانەكە گوتى: لیرە پۆیشتوو.

– گوتم: نایا دەزانی مالەكەى لەكوئییە؟

– گوتى: نازانم شوئى مالەكەى لەكوئییە.

– پرسیم: ئەو پۆژەى كە پۆیشت شتومەكى مالەكەى لەگەلخۆیدا برد؟

– خاوەنى میوانخانەكە گوتى: یەك حەمبال شتى مالەكەى ئەوى بارکرد.

– لیم پرسى: نایا ئەوكۆئبەرە كرىكارى میوانخانەبوو؟

– ئەو گوتى: نەخیر حەمبالىكى دەرەو بوو ھینابووى.

– لیم پرسى: نایا تۆ ئەو حەمبالە دەناسیت؟

– خاوەنى میوانخانەكە گوتى: بەئى، دواتر ناوى باربەرەكەى بەمن گوت و پئى راگەیاندم ئەو حەمبالە ھەركاتىك بئىكاربوو لەم شەقامەدا دەبیینت و تۆدەتوانیت لەشەقامى ئەستۆدا لیببگەرییت.

من لەميوانخانەكە چوومەدەرئ و كەوتەسەر شەقامەكە، تاچووم بۆسەريازخانەى دەمەنهورو ھاتم بۆئێرە، خۆر ئاوابوو بەشێوھەيك كاتى كەمن لەميوانخانەكە ھاتەدەرئ تارىكى كردبوو وچراى شەقامەكان ھەلكرابوون، دەمزانى كەحەبالانى بازار وەك كرىكارانى بەندەرنين شەوئ تابەيانى بەنۆرە ئىشېكەن، ئەوخەمبالانەى لەشەقامەكانى ئەسكەندەريەدا كاردەكەن، دواى ئەوھى تاريك داھات، دەست لەكارھەندەگرن و دەچنەوھ مائەكانى خۆيان، بۆيە ئەگەرى ئەوھنەبوو ئەوخەبالە ناوبراوھ دەست بكەوئت، بەلام دواى ئەوھى ھەندىك بەشەقامەكەدا رۆيشتم، چاوم بەدوو حەمبال كەوت كەلەدەم شەقامەكەدا دانئىشتبوون و قسەيان لەگەل يەكتريدا دەكرد، كەمئ لەئەوان نزيكبوومەوھو ليمپرسين: كام لەمدووانەتان (ئوتى) حەمبالن.

- ھەردوكيان ھەلسانە سەريئ و يەكئك لەئەوان ئانىشكەكانى خۆى وئك ھىنايەوھ، بۆئەوھى من بازۆلەكانى بېينم وگوتى: سەير كەنايا تانىستا ديوتە يەك حەمبال بازوى ئاوابەھىزى ھەبئت؟ دواتر قەدى خۆى نيشانى منداو گوتى، نايا لەمەوبەر ديوتە حەمبالئك خاوەنى قەدىكى وانەستور وھەقبئت، تۆ ئەگەر حەبالت دەوئت من ببە بۆباركردن، نەك ئوتى، چونكە ئوتى ئەوھندە لەپولواوازە ھەر لەپەيكەرى ئىسقانى مردوو دەچئت.

- حەمبالەكەيتەر گوتى: ژنەكە بەم شەوھ دەتەوئت چ شتئك باربەكەى واپئويستت بەحەمبالە؟ بەلام من بەتۆ دەلئيم ھەركاتئك وئستت ھەرەمى گەورە ھەلگريت، باشتر واپە داوا لەمنى حەمبال بكەيت ئەوھەرەمە گەورەت بۆھەلگريت، چونكە حەمبالئى لەمنت بەھىزتر لەئەسكەندەريەدا دەست ناكەوئت، پار كەشتىيەك كەلەرۆمەوھ ھاتبوو و يەك چراى گەورەى لەگەل خۆيدا ھىنابوو كەپەنجا پەل ھەبوو وھەرپەلەو قەيلەيەكى پئوھبوو، كاتى كەھەلئانەدەكرد تاريكە شەوئ دەكرد بەرۆژى روناك، ئەو چرايەيان بۆيەكئك لەبازرگانە گەورەكانى ئەسكەندەريە ھاوردبوو و بەبەرزكەرەو(رافىعە) لەكەشتىيەكەيان داگرتبوو و لەلئوار سەكۆى بەندەرەكەيان دانابوو، خاوەنى چرا گەورەكە بەوخەمبالانەى كەلەوئ بوون گوتبووى ھەركەسئك ئەم چرايەم لئەرەوھ ببات بۆمائەكەم، يەك بەتئيمۆسى دەدەمئ، بەلام ھىچ كەسئك بەرەوئەدى ھەلگرتنى ئەوچرايە نەبوو.

ئەوپياوھ بازرگانە كرىئى گواستەوئ ئەوچرايەى زيادكردو كردى بەدوو بەتئيمۆس، بەلام دووبارە كەس نامادەنەبوو ئەوچرايە لەبەندەرەوھ ببات بۆمائەكەى، من لەبەندەر كارناكەم شوئنى ديارى كراوم شەقامى ئەرستۆيە، بەلام ئەورۆژە بەرئكەوت دواى ئەوھى قوتى ئەو رۆژەى خۆم پەيداكرديبوو و بەبەندەرەكەدا تئدەپەريم، بېينم كۆمەلئى حەمبال و خەلئكئتر لەشوئئئكدا كۆبوونەوھ، كاتى چوم بۆئەوئ، چاوم بەيەك چراى گەورەى بلورى كەوت، چوومەپئشئ وگوئم لئبوو باس لەدوو بەتئيمۆس دەكەن، دواى ئەوھى خاوەنى چراكەم ناسى پئمگوت، من سئ بەتئيمۆس لەتۆ وھردەگرم و ئەوچرايەت بۆ دەگەيەنمە مائەكەت، ئەو قەبوئى كردو منئش كەپەنكەكەى خۆم لەسەرزەوئى داناو بەيارمەتى خاوەنى چراكەو چەند حەمبالئكئتر ئەويان خستەسەر كەپەنكەكە، حەمبالەكان بەمنيان گوت ئەوكارە مەكە، چونكە چراكە ئەوھندە گرانە ئەگەر بيخەيتەسەر سەرت ئەواملت دەخاتەناو سئنگتەوھ، بەلام من گوئم پئى نەدان، كاتى دە كەس چراكەيان بەرزكردەوھ، ئەوم لەسەرسەرم داناو كەوتەريئ خەلك

بەسەرسوپماۋىيەۋە دالان وگۇلا نەكانيان لەبەردەم مندا چۆلدەكرد، تاپىيدا تىپەرم، سەرئەنجام ئەۋ چرا پەنجا پەلەم بەبى كەموكۆرى گەياندە مالى بازىرگانەكەو كرىنى خۇم ۋەرگرت و پۇيشتم.

- بەۋدوۋ ھەمبالەم گوت: دەزانم ئىۋە ھەردوۋوكتان بەھىزن ۋدەتوانن ھەرمەمى گەۋرە لەسەر شان- يان بخەنەسەر سەرتان ۋەھلىگرن، بەلام من ئىشم بەئوتىيەۋ دەمەۋى ئەۋبىيىم. ئەۋ دوۋانە كاتى زانيان من نامەۋىت ئىش بەئەۋان بەكم، لەسەر ئەرزەكە دانىشتنەۋەۋ دەستيانكردەۋە بەقسەكردن، منىش كەۋتمەپرىۋ پىاش كەمى چاۋم بەھەمبالىك كەۋت بەۋوالەت دىارېۋو ئەۋ دەيەۋىت بۇمالى خۇيان بچىتەۋە، لەئەۋ نىزىكبوۋمەۋەۋ لىم پىرسى: ناي تۇ ئوتى؟

- ئەۋ پىاۋش بەپەشۇكاۋى گوتى: بەلى، چ كارىكت ھەيە؟

- گوتم: نامەۋىت بەمشەۋە ئىشى بارھەلگرتنت پى بەكم، بەلكو دەمەۋىت ناۋنىشانى مالىك لەتۇ ۋەرگرم.

- ئوتى بەۋردى لەمنى پوانى ۋسەپىرى جلوبەرگەكانى كردم و زانى بەنرخن، گوتى: ئەى ژنى لاۋ ناۋنىشانى كام مال لەمن داۋا دەكەيت؟

- گوتم: بەمنيان گوتوۋە تۇچەند رۇژىك لەمەۋبەر، شتومەكى مالى يەك ئەفسەرى گەنچت لەمىۋانخانەى سوۋرەۋە بۇ خانوۋەكەى گواستۇتەۋە، دەمەۋى من بۇ ئەۋمالە ببەيت، چونكە كارم پىيەتى.

- ئوتى ھەمبال گوتى: ئەفسەرى گەنچ تەنھا كەسىك و دوۋكەس نىن، من زۇر شتومەكى ئەفسەرانى گەنچ لەشۋىنىكەۋە بۇ شۋىنىكىتر گواستۇتەۋەۋ نازانم تۇ كام يەكىك لەمانە دەلىيت؟

- گوتم: لەۋانەيە تاناۋى ئەۋئەفسەرە نەزانىت، بەلام دلنىام ئەۋت لەياد نەچۋە، چونكە جۋانتر لەئەۋ لەسوپاى مىسردا نىيەۋ لەئەسكەندەرىيەشدا گەنچىك بەۋجۋاننىيە دەست ناكەۋىت، ھەركەسىكى جارىك ئەۋئەفسەرەى بىنىيىت، ھەرگىز لەبىرى ناچىتەۋە.

- ئوتى پىكەنى و گوتى: ناي تۇ عاشقى ئەۋىت؟

- گوتم نا؟

- ئوتى گوتى: دۇدەكەيت، ئەگەر عاشقى ئەۋگەنچە نەۋبۋىت، بەۋشۋىۋەيە ناۋى ئەۋت نەدەۋدوۋ پىتھەلا نەدەگوت؟

- گوتم: ناي تۇ ئەۋت دىتوۋە- يان نا؟

- ئوتى گوتى: بەلى، شتەكانى ئەۋم لەمىۋانخانەى سوۋرەۋە بىرە مائەكەى.

- گوتم: مائەكەيم نىشانىدە؟

- ئوتى گوتى: من مائەكەى كالت نىشان نادەم، ئەگەر پارەم نەۋىتى؟

- لىم پىرسى: دەبى چەند پارەدەم بەتۇ، تامالى ئەۋئەفسەرە بەمن نىشان بەۋى؟

- ئوتى گوتى: من پارەى زۇر لەتۇ داۋاناكەم، ئەگەر يەك سەكى زىر بەۋى بەمن، ئەۋا مائەكەى ئەۋت نىشانىدەم.

- گوتم: يەك سەكى زىرم پىنىيە تايىدەم بەتۇ، بەلام دۋاى ئەۋەى گەيشتىنە مالى كال، داۋا لەئەۋدەكەم ھەقى ئەۋ ئەزىتەت بەداتى.

- ئوتى ئامادەنەبوو بۇمالى كالم ببات، دەيگوت يەك سىكەي زىپىم دەۋىت، منىش يەك سىكەي زىپىم يىقەنەبوو، پىم گوت: ئەي پىياو من كارەكەرى يەك خانىمى گەورەم وبەمشەۋە بۇكارىك ھاتووم پەيوەندى بەنەۋەۋەيە، كەدەچم بۇمالى ئەۋنەفسەرە، ئەگەر خاتوونەكەم بزانىت تۆپەمالەكەي دەزانى وبەمنت تىشاننەداۋە رووبەروۋى سزا دەبىتەۋە، بەلام ئەگەر من بگەيەنیتە مالى ئەۋ، ئەۋا شىرىنىت دەداتى وىكىرى ئابىت، ھەپەشەي من لەبەرامبەر ئەۋپىيارەدا كارىگەرى ھەبوو وگوتى: بابروين تامالەكەت تىشانبەدەم، ئىمە كەۋتىنەپرى، دۋاى ئەۋەي لەشەقامى ئەرسىتۇ تىپەپرىن، گەيشتىنە شەقامىكىترو لەكۇتايى ئەۋشەقامەدا ھەمبالەكە ئىمەي بىردە كۇلانىك و مالىكى نىشاندام وگوتى: ئەۋە مالى ئەۋنەفسەرەيە كەتۇ بەدۋايدا دەگەرپىت.

- بەئەۋم گوت: سەبىر كە تالەدەرگا دەدەم وداۋا لەكالم دەكەم ھەقى خۇت بەداتى، ھەمبالەكە راۋەستا تاكرىكەي ۋەرگىرىت، ئىنجا من لەدەرگامدا، بەلام كەس دەرگاي مالەكەي نەكردەۋە، بۇجارى دوۋەم وسىيەم لەدەرگامدايەۋە، دوۋبارە دەرگاكيان لىنەكردەۋە.

- داۋام لەھەمبالەكە كىرد بچىتەسەر دىۋارى ھەۋشەكەو سەبىرىكات داخۋا لەژۋورەكاندا پروناكى داھىسى- يان نا؟

- ھەمبالەكە گوتى: من دەترسىم ئەگەر بزانن چوۋمەتەسەر دىۋارى خەلك، ئەۋا بۇ دەرھىنانى كانزام دەنرىن.

- گوتم: من داۋا لەتۇ ناكەم بچىتە مالى خەلكەۋە، بچۇسەر دىۋارەكەو بزانە چىراي ئەۋمالە دەسوتىت- يان نا؟

- ھەمبالەكە چوۋەسەر دىۋارەكەو سەبىرى ناۋەۋەي كىردو گوتى: ئەۋى تارىكەو ھىچ چىرايەتى تىدا ناسوتىت.

- گوتم: ۋەرە خوارى.

- دۋاى ئەۋەي ھاتەخوارى، گوتى: ئەۋ ئەفسەرەي كەتۇ لىي دەگەپراي لەمالەكەيدا نىيە.

- گوتم: ناي دۇنياي ئەۋمالە ھەمان ئەۋمالەيە كەتۇ شتومەكەكانت بۇھىنان؟

- ئوتى گوتى: من ھىچ گومانىكم نىيە ئەۋ مالەبوو، چۈنكە شىۋەي ئەۋخانۋە لەخانۋەكانى تىرى ئەم كۇلانە جىيايە.

ھەمبالەكە راستى دەكرد، شىۋەي ئەۋخانۋە بەجۇرىكبوو لەگەل ئەۋانىتر جىابوو.

- ھەرۋەھا گوتى: من رىنمايى خۇم كىردو تۇم گەياندە نىرە، ئىستاش چۈنكە ماندووم دەمەۋىت بچمەۋە مالەكەي خۇم وبخەۋم، كرىي خۇمان بەدەيە تابگەرپمەۋە.

من نەك دانەيەك بەلكو نىو سىكەي زىرىشم پىنەبوو وتەنھا يەك سىكەي زىوم پىبوو ئەۋمدا بەئوتى، ئەۋپىياۋە دەستىكىرد بەۋلەبۇل وناپەزايى دەرپىن وگوتى: ھەقى من زۇر لەۋەزىاترە، ھەرۋەھا ئەۋشۋىن نىشاندانە رىنمايىكە ناسايى نەبوو، چۈنكە گەياندنى دولبەربوو بۇلددار، ئەۋكەسەي كەعاشقىك دەگەيەنیتە دلدەرەكەي، دەبى زۇر زىاتر لەۋەي بدرىتتى.

- گوتىم: من عاشق نىم ونامەرىت بۇلاى مەشوقەكەم بچىم، بەلام بەھەر شىئەيەكىيىت لەوانەيە سەبەى بۇ ئەم مالمە بىئمەو، ھەركاتىك تۇم لەشەقامى ئەرسىتۇدا بىنى، يەك سەكى زىرت دەدەمى، من بەو قەولەى بەئوتىمدا، لەئەو جىبابوومەو ەرىگای كۆشكى پاشايەتىم گرتەبەر.

پىششىنى ئەو دەكرد لەوانەيە بەيانىش بۇ ئەوشوئە بىئمەو، خۇم ئومىدەوار دەكرد بەوەى لەوانەيە كال لەئەسكەندەريە نەپۇششەئى وئەم شەویش بەرىكەوت لەمالەو نەبىت و سەبەى بگەرىتەو مالمەكەى، ئەوكۆششەى من تائەوكات بىسەرئەنجام بوو، دواى گەرانەووم بۇكۆشكى پاشايەتى دەبوا بەكلىپۇپاترام بگوتبا من كالم نەدەيتووم نەمتوانىو لەگەل ئەودا قەسەبەكەم، من لەكەللەپوچى ئەوپپاوه سەرم سورمابوو، دلتىابووم رقادنى ئەومندالە لەلايەن كالمەو بۇئەوەيە تۆلە لەكلىپۇپاترا بكاتەو، بەوەى بوچى ئەو دەركردو گوتى نەيەتە كۆشكى پاشايەتى، بەھانەى كال ئەو بوو، چونكە مندالەكەى كلىپۇپاترا رۆلەى خۇيەتى، دەبى ئەومندالە لاى خۇى بىت و خۇى گەورەى بكات، ئەوەش پاساو ھىئانەوەيەك بوو بۇلاوازيو كەسى ژىر قەناعەتى پىئەدەكرد.

كىنەى كال لەبەرامبەر كلىپۇپاترادا، بوو ھۇى ئەوەى ئەوگەنجە، مندالەكە برفىنى، نەك لەخۇشەويستى باوكايەتى، ئەگەر كال سەبارەت بەمندالەكەى خۇشەويستى ھەبوايە، ئەوا لەومندالە دەگەرا لەكۆشكى پاشايەتىدا مابايەو، تاوەكو دواى گەورەبوونى لەسەر تەختى پاشايەتى مىسر دانىشتباو بەبەتلىمۇسى پار دەھەم ناوى دەركردبا.

كاتى گەيشتمەو كۆشكى پاشايەتى، كلىپۇپاترا بەخەبەر بوو وچونم بۇلاى وپىم گوت، نەمتوانى كال بىيىم ئەو ئەلەسەربازخانەى دەمەنھوربوو وئەلەوخانووش كەدەيانگوت مالى ئەو، لەگەل ھەموو ئەمانەشدا بىرم لەو دەكردەو لەوانەيە كال بەرىكەوت نەچووبىتەو مالى خۇى و سەبەى شەو دەچمەو مالمەكەى ئەو، بەلكو ئەوبىيىم، بەلام چۇن من ھەمىشە راستىيەكانم بەخاتوونەكەى خۇم دەگوت، بەئەم گوت زۇر بەئومىدنىم لەدۆزىنەوەى كال.

- كلىپۇپاترا بەپەشۇكارى سەيرى منى كردو پرسى: بوچى ئومىدەوارنىت كال بدۆزىتەو؟

- من نەمندەتوانى زانىارىيەكانى خۇم سەبارەت بەكال بەكلىپۇپاترا بلىم، بەم شىئەيە دوام، ئەگەر كال مندالەكەى تۇى بردىت بەشىئەيەك لەكردنى ئەوكارەى خۇى دەترسىت، لەم ولاتەدا نامىنىت، ئەو مرۇقەو خاوەنى ھەستەو دەزانىت لەم ولاتەدا بىمىنىتەو دەستگىر دەكرىت، دەمويست بلىم كال زۇر لەو جواترە بتوانىت خۇى لەبەرچاوى خەك بشارىتەو، جوانىەكەى ئەو ئاشكرا دەكات، بەلام ئەو قەسەيەى ناخم شار دەو و بەم شىئەيە كەوتە قەسە:

كال پياويكە لەنەزادى بىانى، بىانىيەكانىش خاوەنى سەروسىماى تايبەتىن و دەناسرىتەو، ئەو ناتوانىت لەم ولاتەدا خۇى پەنابدات و بشارىتەو، بۇھەر جىگايەك بچىت خەك دەزانن بىگانەيەو بەيەكترى نىشان دەدەن، بۇيە بەراى من كال لەم ولاتە رۇيشتووم، بەلام لەگەل ئەوەشدا سەبەى شەو و دوو سەبەى شەو سەردانى مالمەكەى دەكەم، بەلكو لەوئى بىت بىيىم.

- كلىپۇپاترا گوتى: ئەو لەم شارە نەچۆتەدەرى، ئەگەر رۇيششەئى بەكەشتى نەپۇششەو، چونكە ئەمرو كاتى تۇ بەدواى كالم دەگەراى، فەرمانم دەركرد لەبەندەرەكەدا بگەرىن و لەو بگولنەو داخوا كال بەكەشتى رۇيشتووم - يان نا؟

هیچ کس له وکرکارانهی بهندهر کالیان نه بینویه سواری کهشتی بوویت وپوات، نه گهر کال دواي بردنی منداله کهی من هه لاتییت، نهوا له ریگای بیابانه وه رایکردوه و بهر هولای خوزه لات یان خورئواو رژیشتوه.

دهمزانى كال خاوهنى حقه، به لام نهمده توانى خوم له پهروش و غهمى كلیو پاترا بیویم، سه یارهت به وهی چۆن به جوش هاتیوو له تاوی منداله کهی، هه رچه نده شلژنى میسر زور هوگری منداله کهی نه بوو و کۆرپه که دایانه که گهزهی ده کرد، که چی شه و پروژ تۆتکهی نه ده داو ئارامی لیه نگهرا بوو، له مه سه لهی خوشه ویستی دایکایه تی تیه پری کرد بوو، کلیو پاترا زیاتر په ژارهی نه وهی ده خوارد، کال توانای خواوهندیه تی نه وی لکه دار کردوه، چونکه کلیو پاترا خوی به یه ک خوا ده زانی، پیش نه ویش هه موو شاکانی میسر خویان به خوازانیوه، هه موو نه وانیهی ده چوونه سه ر ته ختی پاشایه تی، باوه ریان واده بوو له خواکانن، پیویسته شه وش بلیم که به تالیسه کانی میسر و کلیو پاتراش خویان داهینیه ری نه وپله و پایه ی خواجه تیان بوخویان دانه ناوه، به لکو میسریه کان نه وانیان به خوا ده زانی ونیشانده دا، چونکه پیشنه وهی نه تالیسه کانه ل میسردا پاشانشینی دامه زینن، ولاتی نیل له لایه ن فرعه ونیه کانه وه به ریوه ده برا، فرعه ونیه کان خویان به خوا ده زانی و بویه ش میسریه کان راهاتبوون له وهی شاکانی خویان به خوا بزانی، نه م باوه ریه به شیوه یه که ل میسردا باویوو دواي شه وهی فرعه ونیه کانپیش له ناو چون به تلیمۆسه کان جیگایان گرتنه وه، که به ره ده لکه یونانی بوون، میسریه کان دو یاره نه مانه شیان به خوا ده زانی، به تلیمۆسی یه که م و به تلیمۆسی دو وه که نه ریت و باوه ری یونانیان هه بوو، نه یانده ریسیت میلله ت نه وان به خوا بزانی، به لام خه لک ناماده نه بوون پاشاکانی میسر به یه کی که له خواکان نه زانن، بویه دواي به تلیمۆسی دو وه شانزاده و پاشای میسر راهاتن که خویان به خوا و په ره دگار بزانی، بیرو باوه ری میسریه کان کاریکرده سه ز نه مانه هاوسه ری تی نیوان کو په کانی پاشاو که کانی که خوشیک ویرای یه کتر بوون، هه ر له باوه ری فرعه ونیه کانه وه سه رچاوه ی گرتبوو، چونکه له کۆندا هه موو فرعه ونیه گه نجه کان له گه ل خوشکه کانی خویاندا ده بوون به هاوسه ر، نه گه ر خوشکیان نه باو دایکیان گه نچ پایه، له گه ل دایکیاندا ده بوون به هاوسه ر، چونکه فرعه ونه کانی میسر بنه مانه ی پاشایان به خیزانی خواکان ده زانی وله وپروایه دا بوون هیچ کهس شایانی نه وهی نییه بیته هاوسه ری فرعه ونی میسر (که خواجه) بیته، ته نها یه کی که له شانزاده کانی میسر نه بیته.

فرعه ونیه کان ته نها له کاتی که ناچار ده بوون له گه ل ژنی بیگانه دا بین به هاوسه ر، نه ویش کاتی که بوو که خوشکیان نه با، نه و کاته هاوسه ره کانی خویان له نیوان کچی پاشاکانیه تر هه لیزینن، نه وانه ش دواي نه وهی ده بوونه هاوسه ری فرعه ونی میسر، ده گه یشتنه پله ی خواجهی و به خوا حسابده کران.

دواي نه وهی کلیو پاترا له دایکبوو و به ویاوه ره گه وره بوو که نه و خواجه، به لام نه و یه ک خواجهی به رجه سته و خوینده وارو خاوه ن زانیاری بوو، بویه ش حه زی نه ده کرد بیته هاوسه ری برا کهی و نه و هاوسه ری تیه ی به باش نه ده زانی، به لام چونکه وای بیرده کرده که وایه، دواي نه وهی کال منداله کهی رفاند، کاری نه و گه نجه ی وه ک تاوانیک سه یرده کرد. له وانیه له به ره نه مه نه وه نده په ژاره ی ده خوارد، نه ک گومیوونی منداله کهی.

پۆژی دواىسى كەس نەهات بلىن ئەوئى مندا ئەكەى دزىوئە دەيناسم، دواى ئەوئى شەوداھات، من بەكلىۆپاترا م گوت ئەمشەو دەچم بۆمالەكەى كال، بەلكو ئەو لەمالەكەيدا ببينم.

- شازنى ميسر لەمنى پرسى: مالەكەى ئەو لەكوئىيە؟

- گوتم: مالەكەى لەيەكئىك لەكۆلانەكانى شەقامى (مفيس) داىە.

- كلىۆپاترا گوتى: شەقامى ممفيس لەشەودا شەقامىكە چۆل و رۆيشتنى ژنىك بەتەنيا لەكاتى شەودا، لەوانەيە توشى سەنگەسارى بىتەو، باشتروايە دووخزەمتكار لەگەل خۆتدا ببەيت، بۆ ئەوئى ناگادارىت بگەن.

- گوتم: ئەگەر كال لەمالەوئەبىت و دوو كەس لەگەلمدا ببينىت، دەترسىت و رىنگامان نادات بچىنە مالەكەى، چونكە وادەزانىت بۆدەستگىر كەردنى ئەوھاتووين.

- كلىۆپاترا گوتى: كاتى گەيشتتە نزيك مالەكەى كال، بەخزەمتكارەكان بلىن ئەيەنە نزيك مالەكەى.

من حەزم نەدەكرد ئەو دوو خزەمتكارانە لەگەل خۆمدا ببەم، بەلام چووكە شازنى ميسر فەرمانىدا نەمدەويست قەسەكەى ئەو بەبىن ئەھمىيەت وەر بگرم، بەخۆم و دوو كەسەكەوئە لەكۆشكى پاشايەتى ھاتەدەرى و رىنگاى مالى كالم گرتەبەر.

لەشەقامى ئەرستۆدا پياوھە مەبەلەكەى شەوئى پىنشتەر مالى كالى نيشاندابووم، ببينم وئەو پارەى كەقەرلم پىدابوو بىدەمى، دامى.

ئوتى مەبەل گوتى: حەز دەكەى ئەمشەوئىش بىم لەگەلتدا؟

- گوتم: ئەخىر، ئەمشەو خۆم پىدەزانم لەكوئىيە؟

- ئوتى كەكرئىكەى خۆى لەمن وەرگرت، گوتى: ھىوادارم ئەمشەو بەپىچەوانەى شەوئى رابردوو بتوانى ئەو بدۆزىو، لەكاتى گوتنى ئەم قەسەيدا پياوھە مەبەلەكەى زەردەى دەھاتنى، تامن تىبگەيەنىت كەمەبەستى ئەوئە دلدەرەكەى خۆم بدۆزەوئە بەمرادى خۆم بگەم.

- لەرىنگادا پياوھە خزەمتكارەكان لەمنيان پرسى: شرمىون بۆكوئى دەچىت؟ بۆ بەمشەو لەكۆشكى پاشايەتى ھاتوتتە دەروەو بەرەو كوئىمان دەبەيت؟

- گوتم: يەكئىك لەكەسەكانم ھاتوو بە ئەسكەندەرىو من ھاتووم ئەوببىنم.

- خزەمتكارەكان گوتيان: تۆ دەتوانى بەرۆژ چووباي و خزم و كەسەكانت دىتبا، نەك بەوشەو.

- گوتم: ئەمبۆ خەرىكى خزەمتكەردنى شازن بووم و بووارم ئەبوو لەكۆشكى پاشايەتى بىمەدەرى، بەيانىش لەوانەيە كەسەكانم بەكەشتى لەئەسكەندەرىو بپۆن وئەتوانم ئەوان ببىنم، بۆيە ئەمشەو كەوتوو مەتەرى.

وئەلامەكەى من قەناعەتى بەدوووانە كەرد و ئىتر ورتەيان نەكەرد، تاگەيشتتە شەقامى ممفيس، لەوئىدا من بەدوو خزەمتكارانەم گوت، لەسەرى كۆلانەكەدا بوەستن و چاوەروانى گەپانەووم بگەن، ئەوان كەفەرمانيان پىدرابوو لەقەسى من دەرنەچن، ھىچيان نەگوت و بەتەنھايى بەرەو مالى كال رۆيشتم، كاتى نزيكى خانووكە بوومەو دەلم لەخۆشياندا دەستى كەرد بەتەپە تەپ، چونكە ببينم لەمالەدا چرا دەھايستىت.

بوونى پروناكى چىرا لەمالەكەدا، ئەو دەگەيەنەيت خاوەن مال لەمالەوئە، مەن دواى دىتتى شەوقى چىراكە لەدو شت دىلخۆشبووم، يەككىيان ئەو بوو كەگفتوگو بىكەم مەندائى كىلىپاترا لەگەلخۆمدا بىبەمەو، ئەوئىريان ئەو بوو كەكالم لەمالىكى چۆلدابىنى، چونكە ژنىك ئەوپىاوەى خۆشيدەوئەت حەزەكەت لەمالىكى چۆلدا بىبىنەيت، لەدەرگاي خانووكە نىزىكبوو مەو و لەدەرگامدا، مەن چاەروانبووم گوئەم لەدەنگى كالبەت بلى كىيە؟ بەلام لەناو مالەكەدا گوئەم لەدەنگ نەبوو، جارىكەت لەدەرگاكەم دايەو، دووبارە كەس نەبوو دەرگاكە بىكاتەو، مەن پىمابوو گوئىيان لەلەيدانى دەرگاكە نىيە، بەتوندى لەدەرگاكەمدا، كەلەوكۆلانەدا دەنگى دەدايەو، سەرم لەو سەپمابوو بۆدەرگاكە ناكەنەو، جارىكەت دەرگاكەم كوتايەو، بەلام وردەوردە بۆم روونبۆو لەومالەدا چىرا دەسوتت، بەلام خاوەن مال لەوئ نىيە- يان ئەوئا كال بىپارىداو دەرگا لەرووى كەسدا نەكاتەو، چونكە واپىرەكاتەو ئەوكەسەى لەم كاتەى شەوئا لەدەرگادەدات ھەر بىگانەيەو لەوانەيە خۆى بەخۆى بلىت ئەوانەى لەدەرگادەدەن مامورانى دەولەتن وھاتوون دەستگىرى بىكەن.

مەن نەمدەتوانى ناومالەكە بىبىن، بىرم لەو كەردەو داوا لەودوو خەزمەتكارانەى كەلەگەلەمدابوون بىكەم، بىن سەيرى ناوھەى مالەكەبىكەن، چووم ئەوانم بانگىردو مالى كالم نىشاندان وگوئەم يەككە لەئىو بچنەسەر دىوارى ئەومالەو سەيرى ناومالەكە بىكەن بزانن چۆنە؟

- يەككە لەودووانە چووسەر دىوارەكە دانىشت وگوئەم: لەو ژوورەدا چىرا دەسوتت.

- گوئەم: جگەلە چىراكە ھىچىتر دەبىنى؟

- خەزمەتكارەكە گوئەم: مەندائىك دەبىنم كەخەتوئە، دلى مەن دەستىكرد بەتەپەتەپ، چونكە دەمزانى ئەومندالە كۆپەكەى كىلىپاترايە.

- گوئەم، ئايا لەومالەدا ھىچ پىاويك نايىنى؟

- خەزمەتكارەكە وەلامى دايەو: نەخىر.

- لىمپىرسى: ئايا لەومالەدا ژنىك نايىنى؟

- خەزمەتكارەكە گوئەم: لەومالەدا نەيەك پىاو نەيەك ژن دىارن.

- گوئەم: بەدەنگىكى بەرز بلى كال وچەند جارىك ئەوانو دىوارە بىكەرەو.

- خەزمەتكارەكە لەسەر دىوارەكە ھاوارى كرد، كال، كال، ... بەلام كەس جوابى نەدايەو.

مەن نەمدەتوانى بەبى گەرانەوھى مندالەكەى كىلىپاترا بچمەو بۆكۆشكى پاشايەتى، ئەگەر كۆپەكەى كىلىپاترا لەومالەدا نەبا، ئەوامن وەك شەوى پىشتر دەگەرەمەو بۆكۆشك، چونكە مندالەكەى كىلىپاترايان لەومالەدا بىنىو، دەبوو ئەومندالە لەكال وەرىگرمەو بىبەمەو بۆ كىلىپاترا.

داوام لەوخەزمەتكارەكە كەلەسەر دىوارەكەبوو، ئايا دەتوانىت دەرگاي حەوشەكە بىكەتەو؟

- خەزمەتكارەكە ترساو گوئەم: شىرمىون ئەگەر مەن بەسەر دىوارەكەدا باز دەم و بچم دەرگاكە بىكەمەو، دەزانى چىم لىدەكەن، چى سزايەك دەدەن؟

- گوئەم: تۆ بۆجىبەجى كردنى فەرمانى شارنى مىسر دەچىتەناو ئەومالەو، كەس سزات نادات.

- خەزمەتكارەكە گوئەم: بۆ دەتەوئەت مەن دەرگاي ئەومالە بىكەمەو؟

- گوئەم: بۆئەوھى بچمەناو ئەوخانوئەو خاوەن مالەكە بىبىن.

- خزمەتکارە کە لە دیوارە کە چۆخواری و دەرگاکی کردووە، منیش بە خزمەتکارە کە ی ترم گوت، بەدوای
منداوەرە

دوای چاوانە ژوورەو بەرەو چراکە پۆیشتم و هەردوو خزمەتکارە کە لەگەڵمداھاتن، لەژێر پۆشنایی
چراکەدا چاوم بە منداڵێک کەوت خەوتبوو، بەلام کاتی لە منداڵە کە نزیکبوومەو شێوەی خەوتنی ئاسایی
نەبوو، داھاتمەو و منداڵە کەم لەسەر ئەرزە کە هەلگرت ئەوکاتە زانیم هەناسەنادات و سینگی ناچوێت
و دەستەکانی سارد و سڤن، بەسەر سامییەو و منداڵە کەم لە جیگا کە ی خۆی دانایەو و گوت: ئەو منداڵە
مردووە.

دوای ئەو ی لەسەر زەویم دانایەو بە ترس و لەرزەو لە منداڵە کەم دەروانی و ئەو دوو کەسانە ی کە لەگەڵ
منیشدا بوون قەسیان نە دەکرد، کاتی ئێمە دەھاتین بۆ مائی کال، ئەم دوو خزمەتکارانە نەیان دەزانی
بۆچی بۆ ئەومانە دەچین، مەتا ئەوکاتە ی دەرگای مائە کە شمان کردووە، نەیان دەزانی مەبەستی من
لەھاتنمان بۆ ئەومانە چییە؟ بەلام کاتی منداڵە کە بە مردووی دۆزرایەو، پێشبینی ئەو یانکرد
کۆرپە کە ی کیلیۆپاترایت.

لەھەموو ئەسکەندەریەدا کە سێک نەبوو نەزانی منداڵە کە ی کیلیۆپاترا دزراوە، جا چجای ئەو دوو
خزمەتکارانە، چونکە ئەمان یەکیکیبوون لە خزمەتکارانی کۆشک، لەوکاتە پرتس و لەرزەدا
سوپاسگوزاری خواوەندەکانم کرد کە ئەو ی بەدلی کیلیۆپاترادا هینا دوو خزمەتکار لەگەڵمندا بنیویت،
چونکە مەتا بۆخۆشم نەم دەتوانی کەس لەگەڵخۆمدا بۆ ئەو مائە بیەم بەبێ ئاگاداری کیلیۆپاترا، ئەگەر
ئەو دوو کەسەم لەگەڵخۆمدا نەهینابا، هیچ گەوامی دەریکم نە دەبوو کە بەچاوی خۆی گیانی سارد بۆو ی
منداڵە کە ی کیلیۆپاترای دیییت، ئەگەر بە کیلیۆپاترام گوتبا تەرمی منداڵە کە ی تۆم لەومانەدا دۆزیووەتەو،
باوهری نە دەکرد، ئەرکی من ئەو بوو تەرمی منداڵە کە لەگەڵخۆمدا بیەمەو بۆکۆشکی پاشایەتی
و بە کیلیۆپاترا بلیم ئەو کۆرپە کە تە کە بەدوایدا دەگەراییت، لەوکاتە ی لەلاشە ی منداڵە مردووە کەم دەروانی
کەوتە بیر ی ئەو ی کە تەنھا شازنی میسر تووشی ئەم بەدبەختییە نەبوو، شازنی پێشئەو و هەموو
شازنەکانی کە ناویان کیلیۆپاترا بوو، رووبەر و ی بەدبەختی بوونەو، پێش کیلیۆپاترا شەش شازنیتر
لە میسردا بوون بە شازن، هەموو ئەمانەش رۆلەکانی خۆیان بە شێوازی ئاسایی و مەترسیدار
لە دەستداو، یەکیک لەمانە کیلیۆپاترای سینیەمە کە بیینیویەتی چۆن میردە شیتە کە ی کۆرپە کە ی
بە بەرچاوی ئەو وە پارچە پارچە کردووە، چارەنوسی هیچ یە ک لەوشەش کیلیۆپاترایانە، چارەنوسی
شازنیکی ئاسایی نەبوون، هەر وەھا هیچ یە ک لەوشەش کیلیۆپاترا شازنەنە ی پێش خاتونە کە ی من،
کەسانی خواناس نەبوون.

سەرم لەو دەسورما بوو منداڵە کە ی کیلیۆپاترا چۆن مردووە؟

لەوکاتە ی کال منداڵە کە ی بردبوو تائەو وەختە ی من منداڵە کەم بە مردووی دیت، کاتیکی زۆر بەسەر
نەچووبو و هەتا وایر بکە مەو کە بە نەخۆشی مردووە، خۆئەگەر کۆرپە کە بەھۆی گۆرانی شیرەو
نەخۆشبوویت، نەدەبا بە زووییە بمریت. لەوساتە وەختە ی کە لەسەر سامی و یەشۆکاویدا نەم دەتوانی
چاوەسەر لاشە ی منداڵە کە لا بیەم، لەتە ک تەرمە کەدا شتی ک سەرنجی راکیشام و بۆی داھاتمەو و

ھەلمگرتەۋە، سەيرمىرد نووسراۋىكى بچوكە، دەۋرى كاغەزەكە بەداۋ درابوو، بۇ ئەۋەى نەكرىتەۋە، من كىردمەۋە ۋە لەبەردەم پووناكى چراكەدا سەيرمىرد خەتى نامەكە يۇنانى نووسراۋە، واتا خەتى مىسىرىيە⁽⁶⁶⁾ پېشئەۋەى نووسراۋەكە بخوئىنمەۋە، سەيرى كۆتايى نامەكەم كىرد تابزانم كىن تووسىۋىيەتى.

66- خەتى يۇنانى: خەتى مىسىرى، نووسىنى نامەكە بەيۇنانى بوۋە، چۈنكە ئەۋكات لەمىسردا زىمانى پەسمى يۇنانى بوۋە. مىرم ھاتەۋە كەلەسەرەتاي ئاشنايىم لەگەل كالىدا، پىئى گوتم نووسىنى يۇنانى بەباشى دەزانىت، بۇيە تۋانىۋىيەتى ئەۋنامەيە بەدەستوخەتى خۇى بنوسىت.

نامەى ناۋىراۋ بۇشاژنى مىسر نووسراۋو ۋەۋنامەيەدا كال نووسىۋو، چۈنكە من دالىناۋووم ئەۋمىندالە لەخوئىنى منە ھەزم نەدەكرد لاي دايكى گەۋرەبىت و خۇى بەكۋرى بەتلىمۆسى چۋاردەھەم بزانىت ۋە ناۋانىشانى باۋكى خۇى بىناگايىت، ئەۋ جلوبەرگى باغەۋانى لەبەركىدوۋە ھاتۆتەناۋ كۆشكى پاشايەتى ۋەمىندالەكەى خۇى رقادوۋە، بەلام كاتى بەسەر شەقامەكانى شاردا پۇشئوۋە لەپەشۇكاۋى ۋە لەپەلىدا بۇئەۋى زوۋ مىندالەكە بشارىتەۋە، كۆرپەكەى لەباۋەش كەۋتۆتەخۋارى ۋەكەلسەر زەۋى ھەلىگرتۆتەۋە بىنىۋىيەتى بېھۆشبوۋە ھەرچەند ھەۋلىداۋە مىندالەكە بەھۆش بىنىتەۋە نەيتۋانىۋە كۆرپەكە لەباۋەشىدا گىانى سپاردوۋە.

كال لەنامەكەيدا نووسىۋو غەمگىنى ئەۋ لەمىردى مىندالەكە بەئاستىكە كەناتۋانىت ۋەنای ئەۋبكرىت ئەۋكارەساتە قابىلى پىركىدەۋەۋە بىر چۋونەۋەبىت... دايكى مىندالەكە كلىۋياترايە بىگومان دۋاى ئەۋەى زانى مىندالەكەى مردوۋە غەمگىن دەبىت، بەلام پەژارەى ئەۋ بەقەت غەمبارى كال نىيە، چۈنكە كال لەپىناۋ ئەۋەى مىندالەكە لەكۆشكى پاشايەتيدا بىات، ھەم كارى ئەفسەرى لەسۋاپى مىسردا لەدەستداۋ ھەم لەگىانى خۇشى دەترسىت، ئىساس كەمىندالەكە مرد، تاكە سەرچاۋەى ئومىدو دىخۇشى ئەۋ، چۋو، لەبەشكىكىتى نامەكەدا كال نووسىۋو: دۋاى ئەۋەى مىندالەكەم لەباۋەشمدا مرد، كەۋتمە بىرى ئەۋەى چى لىبەكەم؟ ھەزم دەكرد لاشەى مىندالەكە بۇ كلىۋياترا بىنم، تابەبىنىنى تەرمى مىندالەكە كەمى سىبۋرى بىت ۋەمىندالەكە مۇمىياكات ۋەبەخاكى بسپىرىت، بەلام رىنگايەكم دەست نەكەۋت تابتۋانم ئەۋمىندالەى لىۋەبىنم بۇ كلىۋياترا، دۋاتر ئەۋەم بۇمەعلومبوۋ، كلىۋياترا بەھەر شىۋەيەكىت مائەكەى من دەۋزىتەۋە، بۇيە كەۋتمە بىرى ئەۋەى مىندالەكە لەمائەكەى خۇمدا جىبەيلىم ۋچراكەش ھەلىبەكەم، بۇئەۋەى ۋابزانم مائەكەم خانەخۇيى تىدايە، ھەتا ئەۋكاتەى كەسىك دىت، مىندالەكە لەمائەكەى مىندا دەبات، ئەۋا من دوۋرەدوۋر چاۋدىرى مائەكەم دەكەم، ھەر كاتىكىش زانىم چۋونەناۋ مائەكە، ئەۋا دەپۇم، چۈنكە دەزانم تەرمى ئەۋ كۆرپەلەيە لەگەل خۇياندا بۇكلىۋياترا دەبەن.

پىۋىستە شاژن ئەۋەش بزانىت، بۇدەستگىركىنى من باكەس ئەزىت نەدات، چۈنكە مىنى دەست ناكەۋىت ۋىئى دەستگىرناكرىم.

يەكەم شت كەدۋاى خۇئىدەنەۋەى نامەكەى كال لاي من روۋنىۋە، ئەۋەبوۋ نابى ئەم نامەيە جگەلە شاژن بەدەست كەسىت بكەۋىت، چۈنكە كال لەۋنامەيەدا باسى پىششىنەى دۇستايەتى خۇى لەگەل شاژنداكرىدوۋە، گوتبوۋى مىندالەكەى كلىۋياترا لەمنە، نەك لەبەتلىمۆسى چۋاردەھەم.

من سەرم لەو سۆرما بوو چۆن ئەوگەنجە جوان و خۆيىندەوارە بىرى لەو نەكردۆتەو ئەو نامەيە بە دەست كەسانىك بەكۆيت كەوگە من پازى كىلىپاتراى لانەبن و كارەكەرى ئەو نەبىت، چونكە ئەو چۆن دەتوانىت پىشيبىنى ئەو بەكات من دەچم بۆمالەكەى و ئەو نووسراو دەبىنم، ئەگەر كەسانىتەر لەجىگای من چووبانە ئەومالەو ئەو نامەيەيان دىتباو بىناخۆيىندەبايەو، شازنى مىسر پىسوادەبوو و نامەكەيان بەبەتلىمۆسى چوار دەهەم دەدا، ئىنجا نەك ھەرمىردەكەى كىلىپاترا بەمەى دەزانى، بەلكو ھەموو دانىشتوانى ئەسكەندەريەو مىسر دەيانزانى كەكالى دۆستى نەينى شازنى مىسر بوو ئەومندالەى كەكىلىپاترا بوويەتى، مندالى كالى بوو، چونكە خۆشى بەباوكى ئەوزانىو، مندالەكى پفاندوو بۆ ئەوئى لای خۆى گەرەى بكات، بەلام مندالە شىرەخۆرەكە لەباوەشى كەوتۆتەخوارى و مردوو.

- بەخزمەتكارىكىانم گوت: بچۆو بۆكۆشكى پاشايەتى.

- لىي پرسىم: ئايا ھەوالى مردنى مندالەكە بەشازنى مىسر بلىم - يان نا؟

- گوتم: بەشازن بلى مندالەكە توشى پروداويك بۆتەو شرميون لای مندالەكەيە، ئەگەرتۆ ئەمە بلىيت كىلىپاترا تىدەگات ئەوئى پرويداو دلتەزىنە، ئەگەرنا ئەوامن دەھاتمەو بۆكۆشكى پاشايەتى ولاى مندالەكە نەدەمامەو، خزمەتكارەكە چۆدەرئى و بەپاكردن پۆيى و من و خزمەتكارەكەيتەر لەتەك تەرمى مندالەكەدا ماينەو، پاش ماويەك لەژاوەژاوى دەنگى خەلك پووناكبوونەوئى كۆلانەكە بەمەشخەلەكان، زانىم كىلىپاترا ھاتوو، يەك كەژاوە لەبەرامبەر دەرگاكەى مالى كالىا وەستاو خستيانەسەر زەوى، كىلىپاترا لەكەژاوەكە ھاتەخوارى و ھاتەژوورەكە و ھاوارىكرد شرميون چى پرويداو؟

منىش سەرم شۆپكر دەو و دەستمكرد بەگرىان، گريانەكەى من ساختەيى نەبوو، چونكە دلم بەئەو مندالەو كىلىپاترا دەستا، شازنى مىسر كاتى بىنى من دەگرىم، زانى مندالەكە مردوو، ھىچى نەگوت و نوشتايەو مندالەكەى لەسەر زەوى ھەلگرت و لەباوەشى خۆى گرت، چەند دەقىقەيەك مندالەكە لەباوشى دايكى دابوو، كىلىپاترا نەيدەتوانى دەستبەردارى بىت و دايىتەو.

- منىش لەشازنى مىسر نزيكبوومەو تەرمى مندالەكەم لىوەرگرت و لەسەر زەويەكەم دانايەو.

- شازن كەپەنگى پەربىبوو، گوتى: شرميون چى بوو، كۆرپەكەم مرد؟ كوا ئەوپياو چارەپەشەى مندالەكەى منى دزى؟

- گوتم: خاتوونەكەم كەمى نارامبە، بۆئەوئى بتوانم لەگەلتدا بدويم.

- كىلىپاترا گوتى: ناتوانم نارام بگرم، بەلام تۆ قسان بكە.

- من پروداو كەم بەم شىوئە بۆشازنى مىسر گىرايەو گوتم: دواى ئەوئى ھاتمەناو مالەكە، سەرھتا تەرمى مندالەكەم بىنى، دواتر چاوم بەنامەيەك كەوت كەلەتەنىشتىدا دانرابوو.

- شازن پرسى: ئەو نامەيە لەلايەن كىو نووسراو؟

- دەمويست بەدرۆ بلىم من ئەو نامەيەم نەخۆيىندۆتەو، بەلام بىرم لەو كەردەو ئەودوو خزمەتكارانەى لەگەلمدابوون دىتيان كەنامەكەم خۆيىندەو، بۆيە نەدەكرا بەدرۆ بلىم نامەكەم نەخۆيىندۆتەو، ئەو بوو گوتم: كاتى ئەو نامەيەم خۆيىندەو نەمزانى لەلايەن كىو نووسراو و بۆكۆشكى، ھەر كەسىكى لەجىگای منبايە ئەو ئەو نامەيەى دەكردەو، بۆ ئەوئى بزانيت چى تىدا نووسراو، چونكە گومانى تىدانىيە

ئەۋەى لەۋنامەيەدا نووسراۋە پەيۋەندى بەمنداڭكەى تۆۋەھەيە، بۇيە نامەكەم كىردەۋەۋە خۇيىندەمەۋەۋە دىتەم بۇچۇۋەنەكەى مەن راستدەرچۇۋەۋە لەۋنامەيەدا ھۇى مردنى منداڭكەى تۇى تىدا نووسراۋە، بەلام خاتۇنەكەم پىۋىستە ئەۋەش بلىم لەناۋ دەقى ئەۋنامەيەدا شتى تىش نووسراۋەۋە نابى كەس بزانىت، بۇيەش مەن ئەۋنامەيەم لەژىر كراسەكەى خۇمدا شاردۇتەۋە، ئىستا ۋابەرىت ھاتى، ئەۋنامەيە دەدەم بەتۇ تابىخۇيىتەۋە.

- كىلىپاترا نامەكەى لىۋەرگىتەم دەستىكرد بەخۇيىندەۋەى، مەن تىيىنى ئەۋمەكرد خۇيىندەۋەى نامەكە كارىگەرى لەسەرئەۋ كەمە، ەك ئەۋەى پىشئەۋەى ناۋەپۇكى نامەكە تىبگات، بزانى چى تىدانووسراۋە، كاتى گەيشتە ئەۋرستەيەى كەكال دەلىت منداڭكەى لەباۋەش كەوتۇتە خوارى ۋەمردوۋە، نامەكەى فرىدايەسەر زەۋى ۋەبۇلاى منداڭكەى چۇۋەۋە كىردىەۋە ئامىزى، مەنىش نامەكەم ھەنگىرئەۋەۋە خىستەمەۋەژىر كراسەكەم، بۇئەۋەى كەسان ۋەنەخۇيىنئەۋە، نەۋىرام جارىك ۋەتر تەرمى منداڭكە لەدايكى ۋەرىگىرئەۋە، كىلىپاترا لەپىر ھاۋارۋىر كىردى گوتى: كۋا ئەۋدزە پۇڭگار رەشە؟ بۇنايگىن؟ ەك ئەۋەى بۇگىرتنى كال بگەپتەۋە بۇكۇشكى پاشايەتى، گوتى بابكەۋىنەپى لىۋەبىرۇىن، لەۋكاتەدا تەرمى منداڭكەى بەباۋەشەۋە گىرتبۇۋ لەمالەكە چۇدەرى، مەنىش پاش چۇۋەندەرەۋەى ئەۋ دۋاى كەۋتەم ۋەگەل شازندا چۇۋەمەناۋ كەژاۋەكەۋ بەپى كەۋتەن، كاتى گەيشتەنە كۇشكى پاشايەتى ۋەتلىمۇسى چۋاردەھەم تەرمى منداڭكەى يىنى، كەۋتەگىرىان ۋەفەرمانى دەركىرد ئەسكەندەرەۋە ھەموۋ شۇيىنەكانى مېسەر بگەرىن تاۋانبارەكە دەستگىرىكەن، ھەر لەۋشەۋەدا ھەموۋ سەربازەكانى ئەسكەندەرەۋە بۇدەستگىرىكىردى كال كەۋتەنەپىشكىن ۋەدەۋايدا گەپان.

پۇژى دۋاتىر سى كەس لەشارەزايانى مۇمىكار، لەمردوۋخانەۋە بۇكۇشكى پاشايەتى ھاتن، تاكو تەرمى منداڭكە مۇميا بكەن.

لەئەسكەندەرەۋە دۋۋ خانەى مۇمىاكرىدى تىدابوۋ، يەكىكىان تايبەتبۇۋ بەخىزانە ئەرسىتۇكراتەكان ۋەۋەى تىران ھى چىن ۋەتۋىژە جىاجىاكانىتر بوۋ، تەرمى پۇمىەكانىشيان لەخانەى ئەشرافەكاندا مۇمىادەكرد، بەتلىمۇسى چۋاردەھەم پاشاى مېسەر رازنەبوۋ تەرمى منداڭكەى ئەۋ لەخانەى ئەشرافاندا مۇمىابكرىت ۋەگوتى تەۋاۋى پىداۋىستىيەكانتەن لەناۋ كۇشكى پاشايەتىدا بۇدەستەبەردەكەم ۋەبىن لىرە تەرمى كۋەكەم مۇمىابكەن.

مەن ھەرگىز خانەى مۇمىايى كىردىم نەيىنىبوۋ، ئەمدەزانى چۇن تەرمەكان مۇمىايى دەكەن، يۇنانىيەكان عادەتيان نەبوۋ مردوۋەكانيان مۇمىايى ⁽⁶⁷⁾ بكەن.

(67) - لەسەر گۈزەشتەى سىنۇھە. پىزىشكى تايبەتى فرعون. كەبەقەلەمى ۋەالتارى فىلاندى نووسراۋە، بەدريژى شىۋازى مۇمىاكرىدى مردوۋەكانمان خۇستۇتە بەرچاۋى خۇيىنەران. بەلام سەرگۈزەشتەى سىنۇھە: پىزىشكى تايبەتى فرعون. ھەزارو سىنۇھە ۋەپەنجا سەل پىش لەدايكىۋونى مەسىح نووسراۋە، لەكاتىكا بەسەرھاتى شىرميون كارەكەرى تايبەتى كىلىپاترا دەستگىرىكە بۇتپۇدى يەكەمى سەدەى يەكەمى مىلادى، ەك دەيىن زۇرپەى سەرگۈزەشتەكە زىاتر لەسەكەندەرەۋەيە. بەلام لەسەردەمى فرعون (نامەن عوتپ) ى چۋارەم. ناسراۋ بە(ئەخئاتون) شارى ئەسكەندەرەۋە نەبۇرەۋە بۇيە ئىسا ۋەدەگىرتن لەجۇرى مۇمىايى كىردى لاشەى منداڭكەى

كليوپاترا، بھەينە بەرچاوى خوينەران وبۇ ئەوانەى كەحەزىان لەخويندەنەوى ميژووييه، كەنەمانە بىن جىاوازى وليكنەچوون وكەموكورى نايبت. (و- فارسى)

مردووهكانيان بى مۇميايى كردن دەناشت، بەلام دواى ئەوى لەميسر دەسەلاتيان گرتەدەست عادەتى ميسرىيەكانيان گرت وپريارباندا مردووهكانى خۇيان مۇميايى بكن، ئىنجا بياننيزن، تابەسەرچوونى پۇزگار تەرمى مردووهكە تىكنەچىت.

ھەندىجار بەمندالى بەبەردەم خانەى مۇمياكردنەكەدا تىدەپەريم ھەموو جاريك بۇنيكى ناخوش بەبن لوتم ھەلادەھات، بۇنى مۇمياخانەكە لەبەرلوتى من وەك بۇنى دەباغخانەبوو، لەپۇزگارى مندالىمدا كاتى لەگەل دايمدا بەبەردەم مۇمياخانەكەدا تىدەپەريم، لەئەوم دەپرسى ئىرە كوئيە كەوابۇنيكى ناخوشى ليۇەديت؟

دايم دەيگوت: ئىرە شوينيەكە كەخەلكى خۇشبەخت بۇ پۇششتن بۇدنيايەكىترى تىدا نامادەدەكەن، بەلام ئىمە دواى مردنمان ناھىندريين بۇئىرە، چونكە ئىمە كارەكەرين ولاشەى كارەكەرو نۆكەر، دواى مردنيان مۇميايى ناكەن.

- لەدايمك پرسى: بۇچى لاشەى كارەكەرو نۆكەرەكان مۇميايى ناكەن؟

- دايمك لەو لەامدا دەيگوت: چونكە مۇميايىكردنى لاشە خەرجى ھەيە ھىچ كەسيكى كۆيلە مۇميايى ناكريت، ئىمە چون كارەكەرين پارەمان نىيە تادواى مردنمان لاشەكەمانى پىن مۇميايى بكن، بۇيە ئىمە وەك ناژەل دەمرين، چەند پۇزگىك دواى ئەوى تەرمى ئىمەيان ژىرخاكدرد لاشەكەمان دەپزىت ودواتر لەناودەچىت ھىچمان ليئامينيئەو، بەرلەو مۇمياخانەكەم نەديتبوو، دواى ئەوى بىستەم لاشەى مندالى كليوپاترا لەكۆشكى پاشايەتيدا مۇمياەكەن، پريارمدا دەبى شىوئى مۇميايىكردن بىينم.

شارەزايانى مۇمياكار كەلەمۇمياخانەى ئەشرافەكانەو ھاتبوون بۇكۆشكى پاشايەتى ئەسكەندەريە، بەسالآ چووبوون و سەروسىمايان سپى ببوو، بەلام پىچەوانەى پىرەكانىتر كەددانيان لەدەمدانەماو، ئەوانە ددانە سپى وجوانەكانيان دەپريسكانەو، من ھەر زوو زانيم، ددانى ھەرسىكيان دەستكردەو ددانى مردووهكانەو لەمۇمياخانەكەدا لەدەمياندا ھەليانكيئشاون.

لەو پۇزەندا ھەستايانى مۇمياكردن لەكۆشكى پاشايەتيدا خەرىكى مۇميايىكردنى لاشەى مندالەكەى كليوپاترابوون، سەبارەت بەمۇميايىكردنى تەرمەكان زانىارى زۇرم دەستكەوت، لەمانەوھش ئەوم زانى بۇئەوى لاشەكە بەتەواوى مۇميايى بىت، دەبىت ددانى مردووهكە ھەلبكىئشرين، چونكە ئەگەر مردووهكە ددانى لەدەمدا بىينن، دواى ماوہيەك لەبۇشايى ناوپزى ددانەكاندا پووكەكە پزىوى دروستدەكات ودواتر تەشەنەدەكات وئەگەر ھەموو لاشەكە نەگريئەو ئەوا دەمچاوى تىكدەدات، بۇيە ئەوكەسانەى حەزەكەن مردووهكانيان بەشىوہيەكى تەواو مۇمياكريست، پرياردەدەن ددانى مردووهكانيان دەريھيندريين، ھەندى لەخاوەن مردووهكان، ددانى مردووهكانى خۇيان لەكاركەرانى مۇمياخانەكە ھەردەگرنەو، بەلام ھەندىك لەخاوەن مردووهكان گرنىگيان بەوەرگرتنەوى نەدەداو ئەوددانە بۇكاركەرەكانى مۇمياخانەكە جى دەماو ئەمانىش دەيانرد بۇلاى ددانسازو ددانسازەكانىش بەنرخىكى زۇر بۇژن وپياو ھەشرافەكانيان دادەنان.

من دواى بينىنى ئوسىن مۇميايى كەرانەو قىسەم لەگە ئياندا كىردن، زانىم لەولاتەكەى ئىمەدا مۇميايىكىردنى لاشەى مردوان تەنھا بۇ دەولەمەندەكان دەكرىن وخزمەتكارەكان بىئەوہى مۇميايى بكرىن، دەخرىنە گۆپەوہو كەلك وەرگرتن لەددانە كىشراوہى مردوہوكانىش ھەربۇ دەولەمەندەكانە، ئىمەى خزمەتكارىش دواى ئەوہى پىرپووين وددانەكانمان كەوتن بەبى ددانى دەمىننەوہ.

پىشئەوہى ئەوان دەستبەن بەمۇميايى كىردنى تەرمى مندالەكەى كىليوپاترا لەكۆكشى پاشايەتيدا، سىن ھەوزيان دروستكردن، ھەوزى يەكەمىيان پىركرد لەناو وخوئ، ھەوزى دووہمىيان پىركرد لەگىراوہى كافور، ھەوزى سىيەمىيان پىركرد لەخۆلى مازوو ودارى نەبقى كوتراو، دواتر تەرمى مندالەكەىيان خستەناو ئەوھەوزەى كەپىرپو لەخوئواوك، دواى شەو وپوژىك لەناو ئەوھەوزەيان ھىنايەدەرى خستيانەناو ھەوزى كافورەكەوہ، شەو وپوژىكىش ئەولاشەيە لەوئىدبوو، دواتر تەرمەكەىيان خستە ھەوزى سىيەمەوہ.

پوژى چوارەم مندالەكەىيان لەھەوزەكە دەرمىنايەوہو كونىكىيان لەورگى كىردو پىخۆنەو دل وىگەر وگورچىلەو ھەموو ھەناويان دەرمىنا، بەشيوەيەك كەورگ وسىنگى مندالەكە بەتانبوو، دواتر بەرىنگاى كونكردن لوتىيەوہ بەھۇى كەرەستەى تايبەتەوہ مىشكى مندالەكەىيان لەناو سەرىدا دەرمىنا ، دواتر ھەر لەرىنگاى ئەو كونەى لوتىيەوہ كەللەى سەركەىيان پىركرد لەپۇنى كافور كونەكەىيان گرت تائەو شەيە لەلوتىيەوہ نەھىتەدەرى، ئەو وەستا مۇمياكارانە بۇمىيان پوونكردەوہو گوتيان: بۇئەوہى ئەولاشەيە مۇميايى بىت، دەبى ھىچ شتىك لەناو سىنگ وسك وكەللەيدا نەمىننەت، چونكە ئەگەرشتىك لەوئىدا بىمىننەتەوہ دەبىتەھۇى پزاندىنى لاشەكەو خەراى دەكات، دواى ئەوہى كەللەى لاشەكەىيان لەرىنگاى لوتىيەوہ پىركرد لەپۇنى كافور سىنگ وسكىشيان پىركرد لەھەمان پۇن وئەوكونەى كەلەرگىيان كىردبوو درويانەوہ بۇئەوہى ئەوشلەيەى ناوى نەيەتەدەرى، دواتر تەرمەكەىيان خستەوہناو ھەوزى خوئواوہكەوہ، لاشەى ئەومندالە ماوہى بىست پوژ لەناو ئەو ھەوزى خوئواوكە خستەدامايەوہ، دواى ئەوماوہيە تەرمەكەىيان لەناو ئەوھەوزە دەرمىناو خستيانە ھەوزى دووہم كەپىرپوہ لەشلەى كافور، بىست پوژ لەوئىشدا مايەوہ، ئىنجا خستيانە ھەوزى سىيەم كەپىرپو لەتۆزى مازوو وخۆلى دارى نەبق، لەوماوہى كەشەست پوژ تەرمى ئەومندالە لەوھەوزانەدا مايەوہ، ئەو سىن مۇمياكارانە، لەكۆشكى پاشايەتيدا نانىاندەخوارد، بەلام پوژى جارىك دەچوون بۇخانەى مۇميايىكىردنى ئەشرافەكان، چونكە دەبا بچونايە پىنمايى كرىكارانىان كىردبا.

دواى شەست پوژ، پەنگى پىستى مندالەكە رەش ھەلگەپراو وەستاكارەكان گوتيان ئىستا كاتى ئەوھاتوہ لاشەكە تىتال⁽⁶⁸⁾ پىچ بەكىن، ئەوان ئەو لەفافەيان ھەلپىژارد كەبەگىيى شامدانەگزنە چىرابوون.

68- تىتال پىچ. پەرۇيەكى درىژى راستە كەزىياتر لەلەفاف دەچىت. (و-كوردى)

پىشئەوہى لاشەى مندالەكە بىپىچ ورگى مندالەكەىيان كىردەوہ، من بىنىم ناوسكى مندالەكە يەك دلۇپ رۇنەكەى تىدانەمابوو، ئەمانە سك وسىنگى ئەو مندالەيان پىركرد لەكافورى وشك وخۆلى مازو ودارى

کوتراوی نهبق، ئینجا دەستیانکرد بە پێچانی لەشی مندالەکه، پێشنهوهی لهفاههکان له مندالەکه بپێچن، لهسەر پووی لهفاههکه یهك توێژال که تیرهیان بهسهردا سوییوه، دواتر دهستیانکرد به پێچانی تهزمهکه، ههتا دەموچاویشیان کرد بهیهك پارچه ریتال، ئەگەر من بهچاوی خۆم نه مبینیا ئەوا باوه پرم نه دهکرد، که ئەمه تهرمی مندالیکه، کاتی ئەوههات تهرمی مندالەکه ببهن بئینژن، بهلام بهتلیمۆسی چواردههم کهیهقینی تهواوی ههبوو ئەوه مندالی خۆیهتی، رازی نه بوو مندالەکه بئینژن وگوتی: دهبی مندالی خۆم لای خۆم بمینیتتهوه، ههندی لهخزمهتکارانی کۆشکی پاشایهتی ویستیان پاشا رازی بکهن واز لهویریۆکهیه بهینیت، بهلام بهتلیمۆسی چواردههم لهبریارهکهی خۆی پهشیمان نهبووه وگوتی: ئەو ژووروی که خۆی تێدادهخهویت لهویدا ناگاداری مندالەکهی دهکات، من تیبینیمکرد کلیۆپاترا لهویریاری میردهکهی نارحهته، چونکه کلیۆپاترا دهیزانی ئەوه مندالی میردهکهی نییهو ئەو خۆشهویستییهی بهتلیمۆسی چواردههم سهبارت بهومندالە نازاری کلیۆپاترای دهدا.

وهساکارانی مۆمیاکردنهکه خهقدهستی خۆیان وهگرگت ومندالەکه نه نئیزراو له ژووروی بهتلیمۆسی چواردههم دانرا، من سهرم سوپرمابوو لهو خۆشهویستییهی بهتلیمۆسی چواردههم، چونکه کاتی ئەومندالە زیندوو بوو پاشا ئەوهنده هۆگری نهبوو، دواتر بۆم دهركهوت هۆی ئەو خۆشهویستییهی بۆئهوه دهگهڕیتتهوه لهکاتی زیندوویی مندالەکهدا زۆرگویی پێنه داوه، ئەو پهشیمانیهی که بۆچی لهکاتی زیندویی ئەویدا خۆشی نه دهوێست، منیش لهژیانی خۆمدا رووبهرووی ئەو ههسته بوومهوه، دواي مردنی دۆست و ناشاناکانم، زۆر پهشیمان دهبوومهوه و دهگوت بۆچی تائه و پۆژهی ئەو زیندوو بوو من ئەوم زۆر خۆشنه دهوێست.

دواي چهند رۆژیک تهرمه مۆمیاکراوهکه له ژووروی بهتلیمۆسی چواردههمدا بوو، پۆژیکیان پاشای میسر لهکۆشکی پاشایهتیدا نهبوو، کلیۆپاترا بانگی منی کرد، منیش چووم بۆلای ئەو وشهویش منی لهگهڵخۆیدا برد بۆ ژووروی میردهکهی وتهرمی مندالەکهی تیشاندام و گوتی: شرمیون سهیرکه براکهم چی کردوه؟

بینیم لهفاههکانی که له دەموچاوی مندالەکه پێچرابوو، کرابوووه لهپروخساری مندالەکهدا چهند چال وچۆل پهیدا ببون، من زانیم ئەم قۆلتانه بههۆی چیهوه دروستبون، چونکه ئەو که تیره ی به لهفاههکهوه نرابوو وشکبۆتهوه و کاتیك ئەو لهفاههشیان لهسهر لابردوووه ههندی لهزدهگۆشتی لهسهپرووی دهموچاوی مندالەکه ههلهکه ندوووه.

براکهم نهیزانیوه یهك لاشه ی مۆمیا بیکراو نابێ لهفاههکانی لیکریتتهوه، چونکه ئەو که تیره ی به لهفاههکانهوه نراوه، بۆته یهك چهسپی بههینو دواي وشکبوونهوهی بهشیوهیهك بهگۆشتهکهوه دهنوسیت، گۆشتهکهش دهپچرئ، مهعلومبوو که بهتلیمۆسی چواردههم چهزی کردوه پووی مندالەکهی ببینیت، بۆیه لهفاههکهی لیکردۆتهوه و سههر نهجام لاشه ی مندالەکهی تیکداوه، ئیمه نهماندهزانی پێویسته چی بکهین، خودی پاشای میسریش که ئەو کاره ی کردبوو، نهیدهزانی چی بکات؟ - کلیۆپاترا گوتی: بپۆن یهکێک له وهستاکارانی مۆمیایی لهخانهی، مۆمیاکردنهکهی ئەشرافهکاندا بهینن، بۆئهوهی پێگا چارهیهکهمان بۆ بدۆزیتتهوه.

- يەككە لەو ۋەستە مۇمىيايىكەرانەى تەرمى مىندالەكەيان مۇمىياى كىردىبو، ھات، كاتى بىنى لەفەكەيان لەسەرىۋى مىندالەكە لاپردوۋە، سەرسام بوۋ لەكلىپاتراى پىرسى بۇچى ئەۋكارەت كىردوۋە؟

- شاژنى مىسەر گوتى: مىن ئەۋكارەم نەكىردوۋە، براكەم لەفەكەى لەسەرىۋى مىندالەكە لاپردوۋە بۇئەۋەى دەموچاۋى بىنىت.

- مۇمىيايىكەرەكە گوتى: خاتوۋنەكەم مىندالى تۇ بەپىى شىۋازى (شىندارى) مۇمىياى كىراۋە، لەشىۋازى مۇمىيايىكىردنى شىنداردا ئىمە گۆشتى لاشەكە وشك ناكەينەۋە، لەفەكە لەتەرمەكە دەپىچىن بۇئەۋەى تەرمەكە ۋەدەۋەدە وشكىتتەۋە، ئىمە بەپىى بىرىارى پاشاى مىسەر، مىندالەكەى تۆمان بەشىۋازى شىندارانە مۇمىياى كىرد، چۈنكە مىن بەپاشام گوت، ئەگەر گۆشتى تەرمەكە وشك بىكەينەۋە، شىۋەى مردوۋەكە بەجۆرىك دەگۆرى كەناناسىرتتەۋە، بەلام لەشىۋازى شىنداردا شىۋەى تەرمەكە دەناسىرتتەۋە، ئەگەر دواى پىنچ ھەزار سالىتر لەفەكە لەسەرىۋى مردوۋەكە لاپبەى، دەتوانن بەناكارو سىماى ئەو بىناسنەۋە، بەلام كەبەشىۋازى شىندار مۇمىياى كىرا، نابى لەفەكەى لىكىرتتەۋە، لەبەرنەۋەى ئەو كەتەرەيەى تىتالەكەى ھەلدەسۋىن، ئەۋەندە بەھىزە ھەركاتى ئەۋلەفەكە لاپبەن، گۆشتەكە ھەلدەكەنىت، چۈنكە گۆشتى مردوۋەكە تازەۋ شىندارە.

- كلىپاترا گوتى: ئىستا بەشىك لەگۆشتى دەموچاۋى مىندالەكەم پىچراۋە، ئايا تۇدەتوانىت ۋەك پىشۋى لىبەكەيتەۋە؟

- مۇمىياكەرەكە گوتى: نەخىر، چۈنكە ئەۋگۆشتەى لەۋۋى مىندالەكە ھەلكەنراۋە، دەموچاۋى مىندالەكە ناگىرتتەۋە، ھىچ پىنچا چارەيك نىبە جگەلەۋەى ئەۋشۋىنانەى گۆشتەى لىبۇتەۋە بەكەتەرە پىرەكەمەرەۋ دواتر لەفەكەى لىبائىنمەۋە.

كلىپاتراۋ براكەى ناچار رازى بوون، ئەۋ شۋىنانەى چالبىوون بەكەتەرە پىرەكىرتتەۋە، مۇمىياكەرەكە ئەم كارەى نەجامداۋ بەلەفەكە سەرى مىندالەكەى پىنچاۋە.

كاھىنى گەۋرەى پەرسىگەى دلف، كەمىن لەبىرەۋەرىكەمدا لەمبەر ناۋم ھىناۋە، دواى ئەۋەى بىستى پاشاى مىسەر تەرمى مىندالە مۇمىياكراۋەكەى لەناۋ ژۋورى خۇيدا داناۋە، ھات بۇ ئەسكەندەرىۋە چۈر بۇلاى پاشاۋ بەئەۋى گوت، ئەۋتەرمە لەژۋورەكەى خۆتەۋە بىنرە بۇگۆرىستانى پاشاىتە مىسەر، چۈنكە پىش تۇش ژۇر لەئەژدادى تۇ مىندالى خۇيان لەدەستداۋەۋ لاشەى ئەۋانەيان مۇمىياى كىردوۋە، بەلام ھىچ يەككە لەمانە تەرمى ئەۋانەيان لەژۋورەكەى خۇياندا دانەناۋە، بەلكو بىردىۋانە لەگۆرىستانى پاشاىندا ناشتۋىۋانە، چۈنكە خاۋاكان فەرمۋىۋانە كاتى كەسىك دەمرى، پىۋىستە لاشەى ئەۋ دور بىخىرتتەۋە لەۋشۋىنەى كەزىندۋوۋەكانى تىدادەژىن، دەبى لەشۋىننىك بىنرەت دۋورىت لەمانى خەلكەۋە، تۇش ئەمكارە بىكەۋ تەرمى مىندالەكەت لەخۆت دۋورىخەرەۋ بۇگۆرىستانى پاشاىنى بىنرەۋ بلى لەۋندا بىنرەت، ھەر كاتىكىش ۋەرەسى رۇلەكەتكرىد، بچۆسەردانى گۆرەكەى بىكەۋ سىبورىت دىت، بۇيە خاۋاكان گوتۋانە مردوۋەكانتان بىنرەت چۈنكە خاك سىبورىدەرە، تۇ ئەگەر لاشەى مىندالەكەت لەبەرامبەر خۆتدا دابنىت، ھەرگىز سىبورىت بەمردنى ئەۋنايەت، ھەرچارەى سەيرى لاشەكەتكرىد ۋادەژانى كەلەھەمان

كاتدا مردوۋو ئىشەكەي تۆ بەردەوام تازە دەبىتتە، كەتەرەكە چوۋەناۋ خاكەۋە، تۇ سىبورىت دىت وڭاق فەرامۇشيت دەداتى.

بەتلىموسى چوار دەھەم ئامۇڭگارەكەي كاهىنى ۋەرگرت ۋرازىبوۋ لاشەي مندالەكە لەكۆشكى پاشايەتتە ۋە بۇ گۆرستانى پاشايانى مىسر بېن ۋە ۋىدا بىننن، بەم شىۋەيە كارەساتى رپاندنى كۆرپەكەي كىلىپاترا لەلەين كالەۋە كۆتايى پىھات ۋە ۋە ئەفسەرە گەنج ۋە جانە بەھۋى سەررەپۇيى ھەم مندالەكەي خۇي لەدەس تداۋ ھەم قاچاڭ ۋە سەرگەردانىبوۋ.

من گومانە لەرەنەبوۋ كال لەمىسر چۆتەدەرى، چونكە مەحالىبوۋ ئەۋگەنجە جوانە بتوانىت لەمىسردا بىمىننە ۋە ۋە ناسرىتە، دلىنا بوۋم كال لەدەرەۋەي مىسر ژيان بەسەردەبات، تائە ۋە رۆژەي لەيەككە لەگەشتە كان لەگەل كىلىپاترا دا چووم بۇپەرستگاي دلف، لەۋىدا كۆمەلى كورى گەنجەم دىتن كە تازە بىبوۋن بەرەھبان، ئەۋكاتە ئەۋەم بەبىرداھات پەرستگايانى مىسر كە لەناۋ ئەۋانە دا ئايىنى كۆنى مىسريان دەپەرسترا داخراون، ئەگەر كەسنىك بچىتە يەككە لەۋپەرستگايانە ۋە بىتتە خزمەتگوزارى ئەۋپەرستگايە، بەۋەي لەگەل رۇحيانىيە كاندا ھەژمارىكرىت، كەس ناتوانىت ئەۋ لەۋپەرستگايە دەربەننىت، ئەگەر توانىباي خۇي بگەيەننە يەككە لەپەرستگايانى مىسر، رزگارى دەبوۋ، چونكە ئەگەر پاشاي مىسرىش بىزانىيا كال لەۋيە نەيدەتوانى لەۋپەرستگايەي دەركىشىتەدەرى.

پىشىنەكەي رەھبانى گەۋرەي دلف كەيەك پەرستگاي يۇنانى بوۋ، زاستدەرچوۋ، دواي ئەۋەي تەرمى مندالەكەيان برد بۇگۆرستانى پاشايانى مىسر لەۋىدا ناشتيان، پاشاي مىسر مردنى مندالەكەي بىركردو كىلىپاتراش كەمتر يادى مندالەكەي دەكردەۋە.

کيلیۆپاترای حەوتەم

گەورەترین و بەرجەستەترین کەشتی دنیا

ئێستا دەمەوێت باسی واقیعیەتێک بکەم، کە لە پۆزگاری دەسەڵاتداریتی کيلیۆپاترا دا پوویداوە ئەویش مەلەسە ی دروستکردنی کەشتییە.

پۆزیکیان لە خزمەت کيلیۆپاترا دا بووم بێنیم چەند کەسیک لەوە ستایانی کەشتی دروستکردن لەوین و کيلیۆپاترا سەبارەت بە دروستکردنی کەشتی لەگەڵیاندا دەداو گوتی: من داوا لە ئێوە دەکەم کەشتییەکم بۆ دروستبکەن لەسەرەتای دروستبوونی دنیاوە تانەم پۆ هاوتای نەبووبێت و لێرە و داواش تا کۆتایی دنیا دیت کەس نەتوانیت کەشتییەکی لەو شێوەیە دروستبکات.

کەشتی سازەکان سەیریکی یەکتریان کردوو یەکیک لەمانە گوتی: خاتوونە کەم تۆ چ چۆرە کەشتییەکت دەوێت؟

- کيلیۆپاترا گوتی: من کەشتییەکم دەوێت کە درێژی کەمە ی چوارسەد ئانیشک بێت.

- ئەو پیاوێکی دەمراستی کەشتی سازەکانیتر بوو، لەسەر سوپماویدا هاواریکی ئێهە ئاسا گوتی: خاتوونە کەم ئایا گوتت درێژی کەشتییە کە دەبێ چوارسەد⁽⁶⁹⁾ باییت؟

(69) -- ئەگەر یەك بال (زجاج) بە نیومەتر مەزەندە بکەین ئەوا کيلیۆپاترا ویستویەتی کەشتییە کە دروستبکات کە درێژی کەمە دووسەد مەتر بەرزێ کەمە یازدە مەتر بێت، تانەو پۆزە کەشتی چارۆکە دار-یان سەلەبەیی: بەو گەورەییە دروست نەکرابوو، تەنانەت تانەم پۆشمان کە سەدە ی بیستەمە، کەشتییەکی چارۆکە دار-یان سەلەبەیی ئاوا دروستنە کراوە (و- فارسی)

(69) (6) دیارە لە کوردیدا ئانیشکی شیمان هەیه- بەلام لێرەدا بە مەبەستی درێژی بال دانراوە، کە ئەو کات باو بوو (و- کوردی)

- کيلیۆپاترا گوتی: بەلێ دەبێ کەشتییە کەمە ی من سی ئانیشکی ش بەرزێ بێت!

- ئەو پیاوێکی کەسەرە ی وەستا کارەکان بوو گوتی: خاتوونە کەم کەشتییە کە چوار سەد بال درێژی و سی ئانیشکی ش بەرزبێت ئەو مەحالە بەهۆی چارۆکە وە بتوانرێت بەرێگا بکەوێت و بپوات.

- کيلیۆپاترا گوتی: من بەهۆی سەلەبە لێدانە وە دەپرۆیەنم.

- وەستا کارەکان کەوتنە بیرکردنە وەو سەرۆکی ئەمانە گوتی: خاتوونە کەم دەزانی ئەو کەشتییە کە چوارسەد بال درێژی و سی ئانیشک بەرزێ بێت پێویستە چەند پانی بێت؟

- کيلیۆپاترا گوتی: دەزانم دەبێ پانی کەشتییە کە یەك لەسەر شەشی درێژی کەمە ی بێت کە دەکاتە نزیکە ی شەست ئانیشک.

- سەرۆكى ۋەستاكارەكان گوتى: خاتونەكەم كەشتىيەك كەچۈر سەد بال درىژو شەست ئانىشك پانى
وسى ئانىشك بەرزى بىت، ئەۋەندە گران دەبىت كەبەقەت قورسايى ھەرەمى گەرە دەبىت، ئايا دەزانى
بۆبەجولەخستنى ئەمەو پۇشستنى ئەۋكەشتىيە پىۋىستى بەچەند سەلبەلىدەرە؟
- كىليۇپاترا گوتى: زۇرى سەلبە لىدەرەكان بەلاى مەۋە ئەۋگرنگىيەى نىيە، ئەۋەى بەلاى مەۋە گرنگە
ئەۋەىە تاكۇتايى دىنيا كەس نەتوانىت لەۋكەشتىيە گەرەتر دروستبكات.
- سەرۆكى ۋەستاكارەكان گوتى: خاتونەكەم ئايا بىرت لەۋەكردۇتەۋە دروستكردىنى ئەۋكەشتىيە چەند
خەرچى دەۋىت؟
- كىليۇپاترا گوتى: من گرنگى بەتچوونى خەرچى زۇرى ئەۋنادەم، خەرچى دروستكردىنى كەشتىيەكە
چەندبىت دەيدەم.
- دواتر كىليۇپاترا گوتى: ئايا ئىۋە پازىن كەشتىيەكى ئاۋا بۇمن دروستبكەن؟
- سەرۆكى ۋەستاكارەكان گوتى: خاتونەكەم پىۋىستە ماۋەيەكمان مۇلت بەدەيتى بۇئەۋەى بېرۇن
لىكى بەدەينەۋە، حسابى بكەين داخا كەشتىيەك بەۋچۇنايەتتە قورسايەكەى چەند دەبىت، چونكە
لەۋانەىە دۋاى ئەۋەى ئىمە ئەۋكەشتىيەمان دروستكرىدو خستمانە روبرارەۋە بەۋى گرانىيەۋە نوقم
بىت، چونكە ھەر لەسەرەتاي دروستبوونى دىئاۋە تاۋەكو ئەمپۇ كەشتى وا دروستنەكراۋە، تائىمە
بتوانىن كەك لەنەزمونى خەلكانى پابردو ۋەرىگرىن، بەلام ئەگەر ئىمە بتوانىن ئەم كەشتىيە
دروستبكەين ئەۋاخەلكانىت كەك لەنەزمونى ئىمە ۋەردەگرىن، ئايا دەزانى قەبارەى ئەۋكەشتىيە چەند
دەبىت؟
- كىليۇپاترا بەخىرايى لەمىشكى خۇيدا لىكى دايەۋەو گوتى: قەبارەى ئەۋكەشتىيە دەبىتە ھەۋسەدو
ئەۋەت و دوو ھەزار ئانىشك سى جا.
- سەرۆكى ۋەستاكارەكان گوتى: خاتونەكەم ئەم كەشتىيە ئەۋەندە مەزن دەبىت، كەبەقەبارە
ھەۋسەدو ئەۋەت و دووھەزار سندوق دەبىت كەھەر سندوقىك نىۋاننىشك درىژو پانى ۋەرزى ھەبىت؟
- كىليۇپاترا گوتى: من ئاگام لەمە ھەيەو دەزانم.
- سەرۆكى ۋەستاكارە كەشتى سازەكان گوتى: خاتونەكەم تۇ سى پۇژ مۇلتەتى ئىمەبدە تالىكى
بەدەينەۋەو مشۋەرەتىكى خۇمان بكەين ۋىزانىن ئايا دروستكردىنى ئەم كەشتىيە ئەگەرى ھەيە- يان نا؟
دۋاى سى پۇژىت ئەگەرئىمە ھاتىنەلاى تۇ تەنھا دەلىن دروستكردىنى ئەۋكەشتىيە ئەگەرى ھەيە- يان
نا؟ بەلام ناتوانىن سەبارەت بەشتىتەر كەۋابەستەيە بەدروستكردىنى كەشتىيەكەيە ھىچ بلنىن، ئىمە
ناتوانىن پىت بلنىن خەرچى ئەۋكەشتىيە چەندە- ناتوانىن بلنىن بۇ پۇشستنى ئەۋكەشتىيە لەسەزناۋ
چەند سەلبەلىدەرى دەۋىت؟ بەلام ئەمانە شتىكن پىۋىستە ئىمە لەبەرچاۋيان بگرىن.
- كىليۇپاترا گوتى: زۇرباشە ئىۋە بېرۇن مەشۋەرەتى خۇتان بكەن، داخا دروستكردىنى ئەۋكەشتىيە
ئەگەرى ھەيە- يان نا؟ دۋاى سى پۇژىت ۋەرن ۋەنجامى كفتوگۇكانى خۇتان بەمن بلنىن، ئەگەر بزانم
ناتوانن ئەۋكەشتىيەم بۇدروستبكەن، ئەۋا ۋەلام دەنېرم بۆبەندەرى سور بۇ دروستكردىنى ئەم كەشتىيە.

- سەرۆكى كەشتى سازەكان گوتى: خاتونەكەم گەرەتەرين كارخانىەى كەشتى سازى دنيا لەئەسكەندەرەدايەو ئەگەر ئىمە نەتوانين ئەوكەشتىيەى تۆ مەبەستتە دروستبەكەين ئەواھىچ كەسكىتەر ناتوانيت ئەو كەشتىيە دروستبەكات.

- وەستارەكان پۆيشتن وسى پۆژى پىچوو وھاتنەوہو بەشاژنيان گوت: ئەنجامى مشوہرەتەكەيان ئەوہبووہ ئەگەرى دروستكردنى ئەوكەشتىيە ھەيە، دواى ئەوہى دروستكارا ھەرچەندە زۆر قورس دەبىت، بەلام نەقورم نابىت، چونكە وشكە، چونكە ئەوكاتەى كەشتىيەكەم بەناوادادا تادواز دە نائيشكى دەچىتەناوہوہ.

- كيليۆپاترا گوتى: كەواتە ئەگەر وابىت ئەواتەنھا ھەژدە نائيشك لەكەشتىيەكەى من لەسەر ناوہوہ دەبىت؟

- سەرۆكى وەستاكارەكان گوتى: بەئى خاتونەكەم.

- كيليۆپاترا گوتى: من دەمەويت بەرزى ديارى كەشتىيەكەم سى نائيشكىت.

- سەرۆكى وەستاكارەكان گوتى: كەواتە دەبى بەرزى كەشتىيەكە پەنجا نائيشك دابنريت تابىست نائيشكى ژىرناو كەويت وسى نائيشكىشى لەسەر ناوبىت، من پىموانىيە ئەگەر بەرزى كەشتىيەكە پەنجا نائيشكىت، تەنھا بىست نائيشكى ژىرناو دەكەويت، بەلام دلتيانيم چۆنە باش حسابمان نەكردوہ، بۆيە ناتوانم زانيارى تەواوت پىبەم.

لەو پۆژەدا وەستاكارەكان وكيليۆپاترا بەدرىژى سەبارەت بەشيوازى دروستكردنى كەشتىيەكە قسەيانكردو و لەسەر ئەنجامدا لەسەر ئەوہپۆككەوتن كەدرىژى وپانى و بەرزى ھەمان ئەندازەى سى پۆژ لەمەوبەرىن كەبىريارى لەسەردرابوو، دواتر كەشتى سازەكان پۆيشتن بۆئەوہى بزائن خەرجى دروستكردنى ئەوكەشتىيە چەندەوچەند سەلبەليدەرى دەويت، دواى سى پۆژىتر دووبارە كەشتى سازەكان ھاتنەوہلاى كيليۆپاتراو گوتيان تەنھا دروستكردنى پەيكەرى كەشتىيەكە دووسەدو پەنجا ھەزار سكەى زىرى بەتلىمۆسى دەويت؟

- وەستاكارەكان گوتيان: ئەمە وابەستە بەوہنىيە كەتۆ شيوہى دروستكردنى ناوہوہى كەشتىيەكە چۆنبىت، واتا ناوہوہى كەشتىيەكە چ تەلارو ژوورى تىدا دروستبەكەيت.

- لەو پۆژەدا كيليۆپاترا نەخشەيەكى گشتى پىدان وكەشتى سازەكان قەوليانداندا پاش پىنج پۆژىتر نەخشەى ناوہوہى كەشتىيەكە بكىشن وپىنەوہ نىشانى شاژنى بەدن، ئەگەر كيليۆپاترا ئەو نەخشەيەى بەدل بوو، ئەوا ئەوان دەستبەكاكردن بكەن، دواى پىنج پۆژ وەستاكارەكان بەخۆيان و ئەونەخشەى كەكىشابوويان ھاتنەوہو نىشانى كيليۆپاترايانداو گوتيان خەرجى دروستكردنى ناوہوہى كەشتىيەكە بەمەزندەكردن نزيكەى مليونيك و دوو سەدوپەنجا ھەزار بەتلىمۆسى دەويت.

- كيليۆپاترا بەونەخشەيە پازىبوو گوتى: ئەوپارەيە ماوہ ماوہ دەدەم بۆدروستكردنى كەشتىيەكە، كەشتىيە مەزەنەكى كيليۆپاترا تەنھا كەشتىيەكى گەشت وگوزاربوو، بەلام لەكاتى شەردا دەتوانرا كەلكى ليوہرەبگيرىت، كاتى خەرىكى دروستكردنى ئەو كەشتىيەبوون، شاژنى ميسر ماوہ ماوہ دەچوو بۆسەردانى كارخانىەى كەشتى دروستكردنەكە، چونكە تائەو پۆژە لەدنيادا كەشتىيەك بەوگەرەيە

دروستنه کرابوو، بۇ دروستکردنی ئەو یەك کارخانەى تایبەتییان دروستکرد کەدریژەکەى پینچ سەد ئانیشکبوو و بەردەوام دوو ھەزار کرێکار کاریان تیدا دەکرد.

لەولاتی میسردا ئەو تەختەىەى بتوانریت کەشت شازنى لیدروست بکریت بە دەست ئەدەکەوت ببیە لەخۆرئاوای سوریاو تەختەیان هیئان و دەیانگوت گوايە ئەوتەختەىە بۇ دروستکردنی کەشتی ئەوئەندە باشە ئەگەردوو سەدە لەئاوادیبت ناپزیت.

سەرەتا دەستیانکرد بەدروستکردنی لاشەى کەشتیەکە دواى ئەوئەى پەیکەرەکەى تەواوبوو، کرێکاری زیاتریان هیئان بۇدروستکردنی ناوہکەى، کۆمەلێک کرێکاریش بەشى دەرەوئەى کەشتیەکەیان جواندەکرد، بەشێوہیەک دیوی دەرەوئەى ئەوکەشتیە مەزنە جوان و پرازاوہبوو کەھەرچەندە تەماشاتکردبا ھەرلێ تیرنەدەبوو. ماوہیەک بیریان لەوہکردوہ چ ناویک لەکەشتیەکە بنین، دوو دلبوون لەوئەى ناوی شازنى میسر کلیۆپاترای لیبنین یان- نا؟ ئەوئەى کەبوہ جینگای دوودلی ئەمانە ئەوہبوو پینش خاتونەکەى مەن شەش شازادەیت لەمیسردا ھەبوون، ھەرکاتى ناوی کلیۆپاترا لەوکەشتیە بنین، لەوانەىە لەگەل ناوہکانیترا تیکەلاوبیبت، سەرئەنجام گەشتینە ئەو پایەى ناوی بنین کەشتی کلیۆپاترای ھوتەم، بەمەش لەناوی شازادەکانیترا جیا دەکرایوہ.

لەلای راست وچەپی ناوہوئەى کەشتیەکەدا سى ریزی یەك لەسەرەك پیرکیان دروستکردبوون، بۇ ئەوئەى سى ریز سەلبەلیدەر لەلای راست وسى ریز سەلبەلیدەر لەلای چەپ ھەبن، بۇئەوئەى سى سەد سەلبەلیدریت وسى سەد سەلبەیترا بەدواید لیبدریت، چونکە ریزی سەرەوئەى سەلبە لیدەرەکان بەرزبوو، دارسەلبەکانى ئەوانیان دریزتر دروستکردبوو لەبەرئەوئەى لەھەردوولای کەشتیەکە سى ریز سەلبەلیدەر ھەبوو، سىسەد سەلبە لەلای راست دەچووہ ئاوەکەوہ دواتر سىسەدەکەیترا دەکەوتە ئاوەکەوہ ئەوئەى چەپ بەرزدەبووہ بەوشیوہیە، کەشتی کلیۆپاترای ھوتەم بەسىسەد جوت سەلبە کەوتە پۆیشتن، جینگای سەلبەلیدەرەکانیان بەشیوہیەک دروستکردبوو، ھەرچەندە ریزەکان لەسەرەکترى بوون، بەلام ھەموویان لەگۆشە نیگایەکەوہ شوینى فرماندەکەیان ئەببینى، ئەوناوہئەندەى فرماندەیتیش وەك ھەموو کەشتیەکانیترا کەبەسەلبە دەرۆن بەرینگای لیدانى تەپلى و فیکەوہ دەست لەکارھەلدەگرن و دەست دەکەنەوہ بەسەلبەلیدان، لەھەر یەك لەوسى ریزە قاتاقا تەشتسەد سەلبەلیدەر لەپشت سەلبەکانیانەوہ دانیشتون و ھەرسەلبەیکیش ھەشت کەسى لەسەرە، کەشتی گەشت وگوزاری کلیۆپاترا بەھیزی چوارھەزارو ھەشتسەد سەلبەلیدەر دەپۆیشتن، ئەم چوارھەزارو ھەشتسەد کەسە، ئەوئەندە بەرێكى سەلبەکانیان لیدەدا، کاتى مروؤ لەدەرەوہ سەلبەکانى دەببى وابەرێكى تیکرا لیدەدرین باوہرى ئەدەکرد کەشەستسەد سەلبەکە یەك دەست نییە، کلیۆپاترا لەوہروایەدابوو بۇ سەرنجراکیشان و پراکیشکردنى گەشتیاران بۇئەسکەندەرە پئیوستە دەست بەپروپاگەندەکردن بکریت، دروستکردنى ئەوکەشتیە بەپازاندنەوہ جوانکاری پروکەشەکەى، دەبیتەھۆیەک بۇ پراکیشکردنى گەشتیارانى بیانى، شازنى میسر پینشئەوئەى ئەو نایلونەى(کارت) کەسەبارەت بەشوینە گەشتیارىیەکانى ئەسکەندەرە بوو سازبكات، ئەمانەى ناردبوو بۇ ولتانیترا تاخەلکی ئەوئەى ئەوشوینانە ببینن و بین بۆسەردانى ئەسکەندەرە، دواى ئەوئەى کەشتیەکەى کلیۆپاتراش تەواوبوو دووبارە کۆمەلئ وینەکیشى هیئان بۇئەوئەى شیوئەى ئەوکەشتیە بکیشن. تائەو تابلۆیەى کەسەبارەت بەشانشینى ئەسکەندەرەىە

بۇلاتانى تىرىش بىنىردىت، يەككىك لەپورژانەنى كەلەژيانى خۇم دابىرم ناچىتەو، ئەو پۇژەبوو كەلەگەل كىلىپاترا سوارى كەشتىيەكە بوين وپۇششتىن بۆگەپان، ماوئەكبوو كەشتىيەكە كىلىپاتراى حەوتەم خرابوئە ئاۋەو پازاندنەوئە تەواوبوو كەيەك لاي بەندەرگاي ئەسكەندەرئەيان بۇئەو تەرخانكربو، بۇئەوئە بىبىنن وبزائن مەزنى و جوانى ئەو كەشتىيەكە بەبەرورد لەگەل كەشتىيەكانى تردا چۇنەو چەندە، بۇئەش كەشتىيەكى عادى تىران لەتەك كەشتىيەكە كىلىپاترا پراگرتبو، كەزىاتر لەبەلەمىكى بچوك دەچو بەبەرورد لەگەل كەشتىيەكى ناسايىتردا.

لەو پۇژەدا بۇ يەكەمىنچار شازنى مېسەر سوارى كەشتىيەكە بو، بەندەر سەكۇكەيان پازاندبۇوئە ھەموو كەشتى و بەلەمەكان بەيداغى پەنگاۋرەنگيان ھەندابو، مەن لەبەلەمىكدا بووم كەكلىپاتراش لەناۋى بو، كاتى لەكەشتى كىلىپاتراى حەوتەم نىزىكبو مەوئەو خۇم لەتەك ئەودا دىيەو وىستەم سەيرى پىشەوئە دواۋە كەشتىيەكە بىكەم، بەلام كەشتىيەكە ئەوئەندە زل ودرىژبو نەمتوانى سەرو كۇتايى بىبىنم، دوايى كەسوارى كەشتىيەكە بوين، ەك ئەوئەو بوو پىمان نايىتە دىيايەكى ترەو، فەرماندە كەشتىيەكە سەرەتا كىلىپاتراى بۇشۋىنى سەلبەلەيدەرەكان برد، ئىمە لەوئىدا كەمى وەستايىن بۇئەوئە سەيرى شىۋازى دروستكردنى ئەوسى قاتى يەك لەسەريەكە سەلبەلەيدەرەكان بىكەين، سەلبەلەيدەرەكان ھەموويان لەبەردەم سەلبەكانياندا وەستابوون و ھەموويان جىلكى سوور و پىشتىننىكى سپيان لەبەرئەو و سەرىشىان تاشرابو.

چوار ھەزارو ھەشت سەد سەلبەلەيدەر لەشەش رىزى پىركىدا وەستابوون كەزىاتر لەلەشكركە دەچوون، مەن پىمابو خەرجى ئەوسەلبەلەيدەرە سەبارەت بەكلىپاترا گران دەكەوئە، بەلام دواتر سەرم لەساۋىلكەيى خۇم سوپما، چۈنكە كىلىپاترا شازنى مېسەرئەو، بۇشازن وپاشاي مېسەر پارە نرخی نىيە، ھەرچەندى خەرج بىكەن پارە ئەمانە تەواونايىت، ەك چۇن چەم وچۇگاكائىتر دەچنەو سەر پووبارى نىل ونايەلن نىل بەتاللىتەو، ئاۋاش داھاتى شۋىنى پابوردنى گىشتى و بەندەرى ئەسكەندەرئەو باج وەرگرتن، نايەلئەت خەزنى پاشاي مېسەر بەتاللىتەو، كىلىپاترا چەند ساتىك سەيرى سەلبەلەيدەرەكانى كىرد- ئەوانىش ھەر پراۋەستابوون و خەرىكى تەماشاكردنى شازنى مېسەرئەو، دواتر تەپلىيەك بەدەنگىكى تايبەت لىدراۋ سەلبەلەيدەرەكان تىكرا بەيەكەو دانىشتن، ئەمە ەك ئەوئەو بوو ئەوچوار ھەزارو ھەشتەسەد كەسە، يەك بوونەوئەن و تەنھا دوودەست و قاچيان ھەيە، دياربوو فەرماندە كەشتىيەكە دەيوست بەكلىپاترا بلىت لەم كەشتىيەدا رىك وپىكى ھەيە، دواتر شازنى بۇئەشەكانى تىبرد، ئەو ژورئەنى بۇ كىلىپاترا دروستكربوون و پازاندبوونەو، نىشانى ئەوياندان، مەن تىبىنىم كىرد ھەريەك لەوژورئەنە بەشىۋەيەكى جىياو تايبەت پازاندبوونەو، يەككىك لەژورەكان لەپەرستگاي مېسەرى قەدىم دەچو، ژوروىكىتر لەشىۋەى ھۇلى ميانان دروستكربو، كاتى مروق دەچو بۇئەو ژورئەنە، و ايدەزانى لەولاتى پۇمە، تەلارەكانى تىران لەسەرشىۋەى يۇنانى دروستكردبو و پازاندبۇو، لەو كەشتىيەدا حەوزى مەلەشى تىدابو بۇئەوئە كىلىپاترا ھەركاتى حەزىكرد بچىتەناۋ ئەوئەوئە ھەلەبكات و خۇى فىنك بىكاتەو، دواى ئەوئە شازنى مېسەر ھەمو بەشەكانى كەشتىيەكە گەپرا، لەسەر تەختى كەشتىيەكە دانىشت و مەنىش لەپىشتىيەو و ەستام، لەلايەن شازنەو فەرماندەركرا كەشتىيەكە بەرئە بىكەوئە، فەرماندە كەشتىيەكە ھەرلەگەل شازندابو و فەرمانى ئەو بەيەككىك لەدەرەجەدارەكان

گوت، ئینجا دەنگی تەپڵ لیدانیکی گەرە که لە دەنگی دەهۆل دەچوو بەرزبۆوه، کهشتییە مەزنەکی کلیۆپاترای حەوتەم، که بەهیزی شەشەسەد سەلبە ئەویان دەجولاند، بەرینگا کەوت.

دەنگی دەهۆلەکه هەر جارە ی دوو کەرەت لیدە درا بۆرێکخستنی سەلبەکان، لیدانی شەشەسەد سەلبە بە جارێک دەنگی مەترسیداری لیدەهات، من که تانە و کاتیش بەودەنگە ناشانەببوم، دەرترسام، بەلام شازن ئەدەترساو دەمبینی جار جار سەری بەسەر لایەکی کهشتییەکه دا شۆر دەکردووە بۆئەوهی ئەو سێ پرزە یەک لەسەر یەگە ی سەلبەکان ببینیت، هەرچەندە چوارەزارو هەشتەسەد کەس سەلبەیان لیدەدا، بەلام من تیبینم کرد کهشتییەکی کلیۆپاترا خیرایی کەمە، سەرم لەزە بەلاحی ئەو کهشتییە سوپنە مابوو، چونکه بەجولەخستن و بەرێکەوتنی ئەو کهشتییە وەک ئەو وایە هەر پەرمی گەرە بجلوینیت، ئەو کهشتییە ئەو نەندە زەبە لاجبوو، ئەگەر من بەتەنیا لەناویا گەرابام ئەوا ئەمدەزانی سەری خۆمی لیدەرکەم و بگەرێمەو شۆینەکی خۆم.

دوای ئەوهی کهشتییەکه کەم لەناو پروباردا گەرا، کلیۆپاترا فەرمانیدا لەبەندەرەکه بچیتە دەرئ و بپرات بۆناو دەریا، شازن دەیویست بزانی داخوا پۆیشتنی ئەو کهشتییە لەدەریادا چۆنە، کاتی لەپروبارەکه تیبەرین و گەیشتنە دەریا، خیرایی کهشتییەکه زیادیکرد.

- فەرماندە ی کهشتییەکه گوتی: من ناوێرم لەپروبارەکه دا فەرماندەم کهشتییەکه بەخیرایی بپرات، چونکه نیل بۆکهشتییەکی ناواگەرە بچوکه، ئەگەر بەخیرایی بپرات لەگەڵ کهشتیتردا لیکدەدات، بەلام لەدەریادا دەتوانیت بەبێ ترس لەپێکداکیشان تانە و شۆینە سەلبە لیدەرەکان توانایان هەیه خیرای بکەن. لەوکاتە ی کلیۆپاترا لەدەریادا خەریکی گەشتبوو، دەمیک بەلای راستاو دەمیک بەلای چەپدا بەناراستە یەکی دیاریکراو کهشتییەکه دەرپۆیشت و کلیۆپاترا جار جار سەیری سەلبەکانی دەکرد، چەند کهشتییەک دەیانویست بێنەبەندەری ئەسکەندەریە، بەلام سەیرم کرد هەموو سەرنشینەکانی لەسەر کهشتییەکانیان کۆبوونەووە بەچاری سەرسورمانەووە سەیری کهشتییەکی شازنیان دەکرد.

ئیمە دەمانزانی ئەوهی زیاتر بۆتەجیگای سەرسامبوونی ئەوانە سێ پرزی سەلبەکانە که لەیەک کاتدا دەجولین، دوو هەفتە دوای ئەوهی شازن بۆیەکه مچار سواری کهشتییەکی خۆی ببوو، فەرماندە ی کهشتییەکه داوای لەشاو شازنی میسر کرد لەکاتی شەودا سواری کهشتییەکه بێن بۆئەوهی بتوانن پۆیشتنی کهشتییەکه لەبەر پۆشنایی فانۆسی دەریایدا ببینن، ئەوشەووە وەک هەمیشە لەگەڵ شازن و پاشای میسر دا چووم، پێشنەوهی کلیۆپاترا و میردەکی و من سواری کهشتییەکی عادی بین، بەئیمەیان گوت بپۆن بۆئەو دورگە یەکی که فانۆسی دەریایی بەندەری ئەسکەندەریە لەسەردامەزراوە، ئیمە گەیشتنە ئەوئ و لەقاتی خوارەوهی دورگە ی فانۆسی دەریاکە دا وەستاین،

شەوقی فانۆسەکه لەسەر سەری ئیمەووە پانتایی بەندەری ئەسکەندەریە پرونا کرد بۆو، ئیمە دەمانتوانی هەموو شۆینیک ببینن، بەلام کەس ئیمە ی نەدەدی، لەوکاتە دا کهشتی کلیۆپاترای حەوتەم لەبەندەرەووە کەوتە جولەو پروناکی فانۆسی دەریایی راستەوخۆ لیدەدا.

کاتی سەلبەکان لەهەردوو لایەووە ناوەکیان شەقە کردو ئەو کهشتییە کەوتە جولە، من لەسەر سوپماویدا خەریکبوو هاواربکەم، ئەو کهشتییە بەشەشەسەد سەلبە ی بەیەکەووە دەجولان، لەجانەوهریکی سەیر دەچوو که خاوەنی شەشەسەد پیبیت و پیکانی خۆی یەک تەکانی بجلوینیت.

چەندجاريك كەشتى كلىپاتراى حەوتەم بەدەرى فائۇسى دەرياييدا وەرچەرخا تاھەموو شوئەكانى كەشتىيەكە لەبەر رووناكىي فائۇسەكەدا دەرکەوئت، دواتر كەشتىيەكە وەستائو پاشاوشاژن وەزىمەتكارەكان لەمانەش من، سواری بەلەم بووین و بەرەو كەشتىيەكە رۆيشتىن وچوینەسەرى. ئەوشەو پاشاوشاژنى مىسر ماوئەك لەبەندەرە دەريادا گەران و شەوقى فائۇسەكە دەرووبەرى كەشتىيەكە رووناككردبۆو.

من كەشتى ئەو شەو و پىخۇشتىبوو لەگەشتى پارزە رۆژ لەمەوبەر كەبەرۆژ كەردمان، چونكە كەشتىيەكە كلىپاتراى حەوتەم لەبەر رووناكى فائۇسى دەرياييدا جواتردياربوو، ئەوكەشتىيە لەسالانى دواتردا وەك يەكك لەشوئىنى رابواردنەكانى گشتى، بووبە سەرچاوەيەكى داھات، چونكە ئەوكەشتىيارانەى بۆئەسكەندەرىيە دەھاتن، حەزىاندەكرد ئەوكەشتىيە بىيىن، ھەرگەشتىيارەش بۆ بىيىنى ئەوكەشتىيە دەبا ھەندى پارەى دابا. ئەمروش ئەوكەسانەى كەئىستا ئەوكەشتىيە گەرەيە لەبەندەرى ئەسكەندەرىيەدا دەيىن، تىدەگەن بۆدروستكردنى ئەو، چەند زەحمەتيان كىشاو و كلىپاترا چەندى خەرچكردو و تابتوانئت كەشتى كلىپاترا دروستبكات، ھەتاو باوباران نەخشەو جوانى پووى كەشتىيەكەيان لەبەين بردو، بەلام تەختەى لاشەى كەشتىيەكە كەنارزئت يەك سامانى گران بەھايەو پىموانىيە ھەرگىز لەمیسرو و لاتانىتردا كەشتىيەك دروستبكرئت، لەرووى جوانى و مەزنى شان لەشانى كەشتى كلىپاتراى حەوتەم بدات.

ئەو پۆژانەى كلىپاترا بەوكەشتىيە گەشتى دەكردو لەسەرگۆرايى تەختى كەشتىيەكە لەسەبەرى باوئىشنى گەرە- يان كەپرى لەپەرى تاوس دروستكراودا دانەنىشت و منىش بەھىواشى باوئىشنىم دەكرد، بەراستى بەگەرەترىن شای دنيا دەھاتەبەرچا و مەزنى ئەو ھەموو كەسى دەخستەژئر ركىفى تىشكى خۆى و ھەموو بەرپۆزەو لەبەردەميا رادەوستان.

كەشتى كلىپاتراى حەوتەم بۆيە دروستكرا تاشاژن پىئى بگەرئت، دواى كۆچكردنى كلىپاترا كەس نەيوست كەئك لەوكەشتىيە وەرگرت، چونكە دەيانزانى لئوئەشاوئى سواربوونى ئەو كەشتىيەيان نىيە، ئەگەر پۆژئك لەمیسردا شاژن پەيدابىن وەك كلىپاتراين ئەوكەشتىيە گەرە دووبارە دەبئتەو جىگای سەرنج و مەزنى و جوانى رابردووى بەبەردا دئتەو، من پىموانىيە مەملەكەتى مىسر ئىتر ئەو ھەرزانى و تىرىيە بىيىتەو، كە لەسالانى دروستكردنى كەشتى كلىپاتراى حەوتەمدا ھەبو، داھاتى ئەو و شوئىنى رابواردنى گشتى ئەسكەندەرىيە، بەئاستىك زۆر بوو كەپاشاوشاژنى مىسر نەياندەزانى ئەو ھەموو پارەيە چ لئبەكەن، دارخوما مان ئەوئەندە بەريان زۆر بوو زۆر زياتر بوو لەپىداوئىستى، خەئك خورمايان وەك دان بۆيە لەو ھەرەكان دەرئشت- يان دەيانخستە رووبارى نىلەو. دانەوئەش بەھەمان شئو زۆر بوو، بەشئوئەكە نرخی دانەوئە ھەرزانبوو كە من دەمدىت مالات بەخىوكەرەكان گەنمیان دەدا بەمەر و مالاتەكانيان و ورگى مالاتەكانيان بەگەنم تىردەكرد.

سنى سال لەسەرىك دانەوئە و ميوە لەمیسردا بەشئوئەكە زۆر بوو نرخی گەنم لەنرخی ديارىكراوى دانەدەبەزى، تاگەيشتە نيوە قىمەت، بەلام جوتيارەكان زەرەريان نەكرد، چونكە بەروبوومى زۆريان ھەئدەگرتەو، لەپرا بەشئوئەكە چاوەروان نەكراو بەلایەك ھات، بەلای ناوبرا و برىتیبوو لەھاتنى كوللە.

پۇرۇتكيان من لەناوكۆشكى پاشايەتيدا سەرقالى كارى ناسايى پۇرۇئەبووم، ھەستىمىرد ھەتاو پووناكىي كەمبۇو، دواتر وردەوردە پووناكى ھەتاو كەمبۇو، خۇمگەياندەناو باغەكەو بۇم دەركەوت ھۆي كەمبۇونەھۆي پووناكى ھەتاو كە ئەھيە لىشاويك كۆللە لەئاسماندا دەفېن، ئىنجا لىشاوي كۆللە بەشىئەھەكە زىادىكىرد، دىئاي تارىكىردو ئىمە ناچاربوون بەپۇرۇ پووناك چرا ھەلەكەين.

بەدرىزايى مېرۇوى مىسر كەس بەبىرى نايەت ئەھەندە كۆللە ھاتىبەت كەپۇرۇ ھەك شەو تارىكىكات، ئىمە لەئەسكەندەرىدا دەزىيەن ئەماندەتوانى لەشىئەكەنى تىرچ پوويىداھەو چ پوودەدات، لەئىئوارەي ئەھپۇرۇدا ھەوالى سامناك لەملاولاه گەشىشت مەھلومبۇو كەلىشاوي كۆللەن كەوتۇتەسەر باغ وكشتوكال ھەھەمو سەوزايىھەكان پەل وگەلەي دەرختەكان دەخۇن.

من پىمابووم مەترسى كۆللە كاتىيەو ئەوكۆللەنە دواي ئەھۆي تىرىبوون دەفېن و دەپۇن وناگەپۇنەھە، بەلام دواي پۇرۇيەكەم پۇرۇكەنى تىرىش، ناسمان بەھۆي فېنى كۆللەكانەھە بۇچەند سەھەتەك تارىكىدەبوو ئەھەتەنە ئەوكۆللەنە نەبوون كەبەئەسكەندەرىدا تىدەپەپېن و بەرەو دەريا دەپۇشىشت، ماھەي پازدەپۇرۇ لافاوي كۆللە درىزەي كىشا، دواي ئەھپازدە پۇرۇ لەسەرانسەرى مىسردا باغىك-يان كىلگەھەكى سەوز بۇنمۇنەش نەھابو.

پاشاي مىسرو كىلپۇپاترا سواری كەشتى بوون لەپووبارى نىلەھە بەروسەرەھە پۇشىشت، بۇئەھۆي بزائىن تاچەند لىشاوي كۆللە زىانى بەباغ ودرەخت وكشتوكال گەياندوھە، منىش ھەك ھەمىشە لەگەل خاتوونەكەي خۇمدابووم وتوانىم بارودۇخى دەشت وپىبان بىيىم، لەكاتى ناسايىدا جۇگاكەنى ئەم بەراوبەرى نىل تاچاوتەھرى دەكرد سەوزايى و باغبوو، بەلام ئەھەكەتە من چەند چاوم دەگىرا تالەمبەراوبەرى نىلدا سەوزايىھەك بىيىم، ھىچ بەرچاوتەكەوت، لەسەرتاسەرى دۇلى نىلدا كەسەرچاھەي پووبارى نىلە، تەننەت گەلەھەكى سەوز بەدەرەختىكەھە نەبىيى، ھەرچى سەوزبوو خورابوو، دارەكان تەنە پەلۇقەكانىان بەپووتى مابوونەھە، جوتىاران وخواھن باغەكانى مىسر لەدەم پووباردا دەستەو ئەزىئەو مەلۇل دانىشتبوون و نەياندەزانى چىبەكەن.

پاشاي مىسرو شارن نەياندەزانى چۇن دۇنەھەي ئەھەلەكە بەدەھە، لەسەفەرەدا كەپاشاوشارن بەرەو مىسرى سەرو دەپۇشىشت، من لەجوتىاران وخواھن باغەكانى بىست، دەيانگوت: لەسالانى داھاتوودا ھەزەي خەلەك لەپووي نەبوونى خۇراك وقاتوقرى دەگاتە ناستىك، كەكرىكارو ھەستاكارانى خانەي مردوان دەبئ شەو وپۇرۇ دەرگاگە دابخەن و نەھىلن خەلەك بچىتە ئەھۆي، چۇنكە خەلەك لەتاوي برسەھەتى شالو دەبەنەسەر خانەي مرداون و ئەھەتەمانەي كەمۇمىايىكراون لەھۆين دەيانخۇن.

- من لەلادىيەكانم پىرسى بۇچى ئەھەندە نىگەرەنن لەئەھەندە دەترسن؟

- ئەھەنە لەھەلامدا دەيانگوت: كۆللە سىفەتەكەي ھەيە، ئەھەش ئەھەيە كاتى دى ھەھەمۇ شتىك دەخوات لەئەھەدەھەت، لەھەمان كاتىشدا گەرادادەننىت وگەراكەي پاش ماھەيەك دەبىن بەكۆللە دەفېن، ئەھەكەتە ھەرچى لەسەرزەھى پووبىت و سەوزبووبىت ئەھەكۆللە تازە گەورەبووانە دەخۇن، ئەھەمانە دەبىن بەدو بەش بەشىكەن دەفېن و دەپۇن بەشىكەشيان دەمىننەھە، ئەھەشەي دوايىشيان گەرا دادەننەھە، بۇيە كاتى بەلەھەكى ئاوا دىتەخوار، تاماھەي دە سال قاتوقرى وگرانى بالى دەكىشىت و بەھىچ شتىك ناتوانىت رىگا لەھەھەھە بگىردىت، كىلپۇپاتراو مىردەكەي بەتلىمۇسى چواردەھەم، بۇئەھۆي بەرەنگارى

ئەلگىرانىيە بېنەو، بېرىياندا لەسورىا مەملەكەتتىرى ئاسىيى بچوكەو، دانەوئە بېئىن، بەلام كەشتىيەكانى مىسر دواى ئەو كەچوون بۇسورىا ئاسىيى بچوك بەبەتالى گەرانەو، چونكە لەولاتانەدا لەفرۇشتنى گەنم پارىزيانكردبوو، مەعلومە كەپەو كۆللە دواى ئەوئە لەمىسردا ھەلفرى ولەدەريا تىپەرى وخۇى گەياندە سورىا ئاسىيى بچوك، ھەرچى كشتوكال و باغ ھەيە لەوئە لەناوى دەبات، دانىشتوانى سورىو ئاسىيى بچوك، دەيانزانى ئەگەرى روو بەروويونەوئە كۆللەيان لەپىشەوئە، لەفرۇشتنى گەنم بەمىسر داواى لىبورديانكردبوو وگوتبوويان ئەگەرنىمە ئەوگەنمەى ھەمانە بەمىسرى بفرۇشتىن، بەبىسىيەتى دەمىننەو، سالى يەكەم دواى ئەوئە كۆللەھات، چونكە لەعەمبارەكاندا دانەوئە ھەبوو، خەلك لەرووى كەمى خۇراكەو زور ھەراسان نەبوون، بەلام سالى دووم بىسىيەتى دەستى پىكردو ئەوكەسانەى دانەوئەيان ھەبوو نەياندەفرۇشت، چونكە دەيانزانى بىسى دەبن، سورىا كەھەمىشە سەرچاوى ھىنانى گەنمبوو بۇمىسر، دانەوئەيان نەدەفرۇشت دارخورماكانىش گەلاكانيان نەمابوون، بۇيەش بەريان نەبوو، ھەركەگەلاى خورماكانىش سەوزبان كۆللەكان دەيانخوارد.

ئازەنە مالىيەكان، ھەك مەرومالاتى خەلكى مىسر سالىك دواى ھاتنى كۆللە لەبەين چوون، چونكە لەوەرگا نەمابوون تامەرومالات لەوئەدا بلەوەرئىن، خاوەن مالاتەكان كەدەيانىنى ئازەنەكانيان لەبىرساندا ناتوانن بچولئىن، ئەوانيان سەردەبىرىن بۇئەوئە كەلك لەگۇشت وپىستەكەى وەرگىرن، ئەو خەلكانەى نەياندەتوانى سكى خۇيان لەدانەوئەو گۇشتى ئازەلانى خۇمالى تىر بكن، لەبەيانىيەو تانىوارە لەسەر پۇخى نىلدا كۆدەبوونەو تابتوانن ماسىيەك- يان ماسىيەك- يان تىمساحىك- يان ئەسپىكى ئاوى بگىرن، دەيانگوت جگەلە خاكان ھىچ كەس ناتوانئىت رووبارى نىل لەتىمساح پاكبكاتەو، بەلام لەسالانى قاتوقرىيەكەدا ھەرچى تىمساح لەرووبارى نىلدا ھەيە كوشتيانن وخورديانن ونەسپى ئاويش لەرووبارى نىلدا نەما.

لەسالى دوومى قاتوقرى وگرانىيەكەدا رۇژىكان دەگەرەمەو بۇكۇشكى پاشايەتى، بىنىم چەند كەس لەسەرمردوويك شەردەكەن، بەسەرسامىيەو بۇم مەعلومبوو كەشەرى ئەمانە لەسەرتەرمى مندالىكە. من نەمزانى ئەومندالەيان لەخانەى مردووان دزىو- يان ئەومندالە مردوويان لەشونئىت دەستكەوتو، ئەوئىرام لەئەوان بىرسەم داخۇ لاشەى ئەومندالەيان چۇن دەستكەوتو، چونكە دەترسام ئەوپرسىيارەيان لىبەكەم وبمكوژن، ئەوكاتە قسەى جوتيارەكانى مىسر بىرەكەوتەو كەدەيانگوت: گرانى بەناستىك تىن دەھىنئىت، خەلك ناچار دەبن لەبىرسان تەرمى مردووەكان لەوشونئەى كەمۇمىيى تىدا دەكەن، بدزن.

كەچوومە كۇشكەو ئەو رووداوم بۇكلىۋياترا گىرايەو، ئەو گوتى: من ومىردەكەم كاتى دەتوانىن بەخەلك بلىئىن لاشەى مردووان مەدزن ومەيخۇن، كەخۇراك بۇئەوان دابىن بكنەين، بەلام چون ئىمە دەرقەتى قاتوقرى نايەين، ئەوانمان پىتتىر ناكرىت، ناتوانىن بلىئىن دەست مەبەن بۇ مردووخانەكە. گرانى سى سالى دزىزەى كىشا، دوو لەسەرسىنى خەلكى مىسر لەبىرساندا مردن، ھەتا دەولەمەندەكانىش لەسەختى گرانىيەكە لەبىرساندا دەمردن، زىرو زىويان ھەبوو، بەلام خۇراك دەست نەدەكەوت تايىكەن،

ئەوگورزەى كەگرانى لەمیسریدا زۆر لەهیرشى رەشپییستەكان كاریگەرى زیاتربوو، چونكە رەشپییستەكان ئەوشوینانەى پییدا تێدەپەڕین
هەموو شتیکیان وێران دەکرد، بەلام بەوشیۆیه هەموو سەوزایی و دانەوێڵەیان نەدەچینیوه و نەدەخوارد.

پیشنەوهى گرانی پوو لەمیسر بکات، من ژنیك بووم خواردنم كەمدەخوارد، بەچەند پارویك تێردەبووم، هەندئى پۆژ چونكە حەزم لەخواردن نەبوو، چیشتم نەدەخوارد، لەكاتیكا لەمەتبەخى كۆشكى پاشایەتیدا باشترین خواردن لێدەنرا، بەلام دواى ئەوهى گرانی هات، من توشى چپئىسى و برسییه تى بەردەوام بوومەوه، هەرچەندم دەخوارد هەرەستم بەبرسییه تى دەکرد، لەبەیانیه وه تائەو كاتەى دەمویست بخوم هەرلەبیری ئەوه دابوووم خەرىكى ئەوه بووم خواردن بەدەست بەئیم و بیخۆم، من گومان لەوه نییه هەموو ئەوانەى لەناو كۆشكى پاشایەتیدا دەژیان و خەلكى ئەسكەندەریهش وهك من بوون، ئەوانەش لەبەیانیه وه تائۆاره تەنها لەبیری ئەوه دابووون شتیکیان دەستبەكوى و بتوانن ئاگرى برسییه تى پى دابمرکێننەوه.

بەسالا چۆهەكان دەیانگوت یەكێك لەتایبەتەندییه كانی گرانی ئەوهیه مۆژە هەرچەندە بخوات تێرنا بیئت، چونكە ترس لەبرسییه تى ریگا لەوه دەگرت هەست بەتێرى بکەیت.

پنیمایه ئەگەر لەسالى سنییه مەدا کلیۆپاترا بەدەریاوانەكانى نەگوتبا بپۆن لەدەریادا ماسى گەوره و بیتامى نەهەنگ پابكەن، ئەوا هەموو دانیشتوانى ئەسكەندەریه و ناوچەى دلتای روبرارى نیل لەبرساندا دەمردن، هەرچى كەشتى لەئەسكەندەریه و بەندەرەكانى تردابوو لەلایەن کلیۆپاترا وه فرمانیان پێدرا خەرىكى پاكردنى ماسى نەهەنگن، نەهەنگ چونكە ماسییه كى بیپیزه و گوشتكەى بیتامه، لەدەریای پۆمدا (70) پాయి ناكەن، بۆیه پاوچییه كان رقیان لەوماسییه دەبیته وه، ئەو جۆره ماسییه لەدەریای پۆمدا زۆربوو، دەتوانین بئین هیچ جۆره ماسییه كیتر لەودەریایه دا بەقەدئو نەهەنگانە ژمارەیان زۆر نەبوو. نەهەنگ ماسییه كى گەوره و ئەستورە كەقورسایى ئەو بەشێوهیه كى گشتى بەقەت یەك فیل دەبیئت، بۆیه یەك نەهەنگ دووسەدو پەنجا تاپینج سەد كەسى تێر دەکرد، دیاره ئەمەش زیاتر وابەستە بەگەوره یى و بچوكى نەهەنگە كەیه، کلیۆپاترا فرمانیدا كەلەبیابانى میسر دا خوینبهنن و بیدەنە خاوهن كەشتییه كان بۆئەوهى كەئو نەهەنگانەیان پاكرد خوینى پێدا بکەن تاماسییه كە بۆگەن نەكات و بتوانرێت بۆخواردن كەلكى لێوه ریگێرێت.

پاكردى ماسى نەهەنگ ئاسانە و زوو دەكەوێتە تۆپه وه، بەلام دواى ئەوهى كەوتە تۆپه كەوه بۆئەوهى بتوانن لەئاره كەى دەربهنن و بیخەنەسەر كەشتییه كە پیوستى بەسلینگ (71) دەبوو، چونكە لەهیزى كەسێك و دوواندا نەبوو، هەر وهه کلیۆپاترا خاوهن كەشتییه كانی پاسپارد كەئەوان چاوه پروانى ئەوه نەكەن تا عەمبارە كانی خویان پرنەكەن نەگەڕێنەوه، بەلكو بەعەمبارى نیوه پیرشە وه بگەڕێنەوه و خویان بگەیهننە وه ئەسكەندەریه، تائەو ماسیانه بەسەر خەلكى برسیدا دابەش بكرێت، فرماندەى كەشتییه كان دەیانزانى ئەگەر پۆژێك زووتر خویان بگەیهننە وه ئەسكەندەریه، ژمارەیه ك خەلك كەلەگیانە لای برسییه تیدا خەرىكبوو بمرن پزگاردە كرد، دواى بەوهى پاكردنى ماسى نەهەنگ زۆربوو و كەشتییه كان هەموو پۆژێ بەعەمبارى پڕو نیوه وه پڕ دەهاتنە وه بۆ ئەسكەندەریه،

70- دەرياي رۇم: مەبەست لەدەرياي سېي ناوەرەستە: (و-كوردى)

71- سېلىنگ: مەبەست لەسېلىنگى لەنگەرى كۆنە:

گۆشتى ماسى سوپر لەزىيادى دابوو، ھەندى ماسى سوپريان بەرېنگاي بەلەم بۆميسرى سەروو نادرن، تالەنيوان خەلكى برسيدا دابەشېكرىت، من سەرەتا ماسى نەھەنگى سوپرم بەچېزەو دەخوارد، ھەرچەندە دواى خواردنى لەتينيويەتيدا ھەراسان دەبووم وئاروم زۆر دەخواردەو، بەلام بېرم لەو دەكردەو بەشترە لەبرسيەتى، نيتر دواى چەند رۆژىك قېزم لەوماسە سوپرە دەبۆو، كاتى بۆنى ماسى ناوبرام بەبەرلوتدا دەھات، توشى ئۆلنج ھاتنەو دەبووم، دواى ئەوئى ئەوماسىيە زۆربوو مەترسى لەبرسان مردن نەما، من نيتر ماسى سوپرم كەمترەخوارد، خەلكى ئەسكەندەرەش بەناچارى گۆشتى ئەوماسىيەيان دەخوارد، تەنھا بەقەت ئەوئەندەيان دەخوارد كەنەمرن، دواتر شارەزايى وسەليقيەيان لەخواردنى ئەوماسىيە پەيداكرد، پېشئەوئى ئەو ماسىيە سوپرە بىي وردە ئىسقاھە بخۆن، ئەو گۆشتەيان دەخستە ئاوى شىرینەو، بۆ ئەوئى سوپرەكەى كەم بېتەوئى دواتر گۆشتى ماسىيەكەيان دەخستەسەر ئاگرو دەيانبرئاند، بەوشىوئە ئەوگۆشتى نەھەنگە كەمى بەلەزەتر دەبوو و مرۆف دەيتوانى بيخوات و كەمتر نازارى پېو بەكېشىت.

پاوپىيەكان كەدەچوون بۆدەريا كاتى خۆيان بەگرتنى ماسى بەلەزەت بەفېرۆ نەدەدا، چونكە ئەوماسىيەنە بەشى برسىيەكانى نەدەكرن.

من دەتوانم بلىم دوايىن مانگەكانى سالى سىيەمى گرانىيەكەى ميسر، گۆشتى نەھەنگەكان خەلكى ئەسكەندەرەو دلتاي سەروويان لەمەرگ رزگاركرد، بەلام دواى تىپەپېوونى سى سالى نيتر كوللە نەمان وجوتيارانى ميسر توانيان بەروبوومەكانيان ھەلگرنەوئى درەختەكان وردەوردە بەريان دەركردنەو، دواى ئەو گرانىيە دووجارىتر لەسەردەمى كلىپۇياترا قاتوقرى توشى ولاتى ميسر بۆو، بەلام بەئەندازەى ئەم گرانىيە گەرەيە مەترسىدارنەبوو كەدوو لەسەر سىيى خەلكى ميسرى لەناوبرد.

لەگرانىيەكانى دواتردا مشورخواردن وپېششىنەكانى كلىپۇياترا مەترسىيەكانى گرانى كەمترەكردەو، چونكە كلىپۇياترا لەسەر تاسەرى ميسرى سەروو ميسرى خواروودا عەمبارى دانەوئىلەى دروستكردن و ئەوعەمبارنە بەرادەوام پېبوون، ھەرەھا دانىشتوانى ميسرىش دانەوئىلەيان لەمالەكانياندا عەمباركرد، تائەو كاتەى دانەوئىلەى سالى تازە پىدەگەيشت ئىنجا ھى عەمبارەكانيان دەردەھىنا دەيانخوارد، دانىشتوانى ميسر بەردەوام دانەوئىلەى سالى پابردوويان دەخوارد، كەلكى ئەمەش ئەوئەبوو ئەگەر وشكە سالى ھاتباو ئاوى نىل بەرزنەبووبايەو- يان كوللە ھاتباو كشتوكالىيان خواردا، خەلكى ميسر لەبرساندا نەدەمردن.

گەنجىكى مۆزايىكارى سوري لەكۆشكى پاشايەتيدا

پۇژۇكىيان ھەۋالى ئەۋەبلۆبۇۋە بېرىداراۋە بەشىك لەمۇزايكى بىناي كۆشكى پاشايەتى گۇپرانكارى تىدابكرىت، چەند پۇژ دۋاي ئەۋە، كۆمەلىك كرىكارو ۋەستاي مۇزايك (72) ھاتنەناۋ كۆشكى پاشايەتى ۋەستايانكرىد بەكاركرىدن، من كەبىكار دەبووم، دەچووم سەيرى دەستى ۋەستايانى مۇزايكەكەم دەكرىد، چونكە ھونەرى ئەمانە جۋانترۋ سەرنجراكىشەرتربوۋ لەدروسكرىدن بىنايت، پۇژۇكىيان خەرىكى سەيركرىدى كارى ۋەستاكان بووم، چاوم بەكرىكارىكى لاۋكەوت كەنەۋىش سەيرى منى دەكرىد، كاتى زانى منىش سەيرى ئەۋەدەكەم بزەيەكى ھاتى،

72- مۇزايك: لەبرى ۋشەكانى، ۋەستاي كاشى، سىرامىك كار، كاشى كار... ۋ ھىتر، كەلە كورىدىدا پراۋىر ھەمان ماناي مۇزايك نادەن بەدەستەۋە ۋە ۋشەيەش بەخۋىنەر نامۇنىيە، بۇيە ھەرمۇزايكىمان دانايەۋە (ۋ-كورى)

خەندەكەى ئەۋ ددانە سېى وچوانەكانى نىشاندا، من لەۋكاتەدا ئەۋكوپرە گەنجەم زۇر بەجۋان ۋبەنەك دىت، پىموانەبوۋ لەدۋاي كال جۋانى ھىچ پىاۋىك كارم تىبكات، چونكە كەسەك ئاشنايى لەگەل جۋانترىن گەنجدا ھەبىت، ناتۋانىت ھەزى بەلای گەنجى ئاشىرىندا بچىت، ئەۋكوپرە مۇزايك كارە بەئەندازەى كال جۋان نەبوۋ، بەلام جۋانى ئەۋ جۇرىكىتربوۋ، يەكەم پۇژ تەنھا چەند ساتىك لەۋكوپرە پۋانى ۋدۋاتر بىرم لەۋەكرىدەۋە پىۋىستە سەبى لەۋگەنجە نىكىبمەۋە، بەلام پۇژى دۋاتر كاتى ھاتم بۇتەماشكارىدى ۋەستاكارەكان، بىنرادەى خۇم بەرەۋلاى ئەۋكوپرە پۇشتم، ۋەك ئەۋەۋابوۋ ئەۋكوپرە گەنجە مۇزايككارە، چاۋەپۋانى من بكات، چونكە ھەركە منى بىنى جارىكىتر خەندەى ھاتەسەر لىۋەكانى ۋ ددانە سىپىيەكانى دىاركەۋتەۋە، من بەۋەى پۇژى پىشتر خۇم لەسەر ئەۋە ساغكرىدبۇۋە لەئەۋ نىكىبمەۋە، بۇئەۋەى لەنرىكەۋە بىنىم، لىنى نىكىبوۋمەۋە، ئەۋكوپرە گەنجە سەيرى منى دەكرىدوۋ بزەى دەھاتى، من لەپۇژانى دۋاتردا بۇم مەلۇمبوۋ كەخەندەكرىدن عادەتتەى، بەردەۋام بزەى لەسەر لىۋانە، لەۋپۇژەدا تۋانىم مۇزايككارەكە باش بىنىم، موۋى خورمايى بوون موۋەكانى سەرى ئەۋ، كەۋتبوۋنەسەر شانەكانى ۋچەند لولىكىيان خۋاردبوۋ، ئەۋگەنجە دەموچاۋىكى بارىك ۋدىرژى ھەبوۋ، چاۋەكانى گەررەۋ بىزانگەكانى دىرژو روۋخسارى سېى بوۋ، كاتى لەئەۋ نىكىبوۋمەۋە چاۋەكانىم بىنى، نەمدەتۋانى چاوم لەسەيركرىدى چاۋەكانى ئەۋ لاىبەم ۋتەماشاي شۋىنىكىتر بكەم، ئەگەر بۇچەند ساتىك پووم لەۋ ۋەرگىرپا دۋوبارە سەيرى ئەۋەم دەكرىدەۋە، بۇئەۋەى لەچاۋەكانى بپۋان.

لەبەسەرھات ۋچىرۇكەكانى يۇنانىدا ھەندىك لەمانەم لەسەردەمى خۋىندىن لەژۋرەكەى كلىپۇياترادا گۋى لىببوۋ، ھەمىشە باس لەجۋانى كچانى جۋانبوۋ، دىيارە ھۇكارى ئەمە ئەۋەيە كەھموۋ نوۋوسەرى ئەم داستان ۋسەرگۈزەشتانە پىاۋبوۋن، بۇيە بەردەۋام باسىان لەجۋانى كچانى يۇنانى كىردوۋە، ئەگەر يەكىك لەۋسەرگۈزەشتە گىپرەۋانە ژن بان، لەبرى ئەۋەى بەجۋانى كچان ھەلابىت، باسى لەجۋانى كوپان دەكرىد، من لەۋبىرايەدام پىنھەلاگوتن بەجۋانى كوپانى قەشەنگ زىاتر لەباسكرىدى جۋانى كچان پىنھەلاگوتن ۋستايشى باشتربوۋ، ھەرۋەھا من پىمۋايە كەنەزەمون- يان قۇزى كوپان زىاترە لەمى كچان، بەۋەى ھەزەمدەكرىد دەۋروۋ خولى ئەۋكوپرە گەنجەبەدەم، ۋردەۋردە لىنى نىكىبوۋمەۋە.

- ئەو گوتى: ئايا تۇ بۇسەيرىكرىدى ئىشەكەى من بۇئىرە ھاتووى؟
- گوتىم: بەلى، ھاتوم سەيرى مۇزايىكارى تۇبىكەم.
- ئەو كۆرە گەنجە گوتى: مۇزايىكارى ئىمە تەماشى بىكە، مەنىش سەيرى تۇدەكەم.
- گوتىم: بۇچى سەيرى من دەكەيت؟
- ئەو گوتى: چۈنكە تۇ لەمۇزايىكەكانى من جواترى.
كالى ھەرگىز پىيى نەگوتبووم جوانى، ئەوتەنھا كلىپۇپاتراى بەجوان دەزانى، بەدرىزىيى ئەوماوئەيەى لەگەل كالىدا ئاشنابووم، يەك قەسەى خۇشەم سەبارەت بەخۇشەويستى لەئەونەبىست، ئەم كۆرە گەنجە لەساتەوختى يەكەم كەمنى دىت، جوانىيەكەمى پەسەندىكرىد، كالى بەردەوام بەشىئەيەك لەگەلدا دەدا، ھەك ئەو ھابووبو لىمبىزاربىيت، بەلام زەردەخەنەكانى ئەوكۆرە گەنجە، سەيرىكرىدەكانى ئەو كەلەزىر برزانگە درىزەكانىيەو ھاراستەى مەنيان دەكات، نىشانەى خۇشەويستى لىئەدىارن.
- ئەوئەندە لەئەو نىزىكبوومەو كەنىوانى من وئەو كەمتر لەنىو ھەنگاوبوولەئەوم پرسى: تۇ خەلكى كوئىت؟
- گوتى: خەلكى سورىام.
- گوتىم: دەزانم خەلكى سورىا كارى مۇزايىك ناكەن، ئەم ھونەرە لەسورىادا نىيە.
- كۆرە گەنجەكە گوتى: راستدەكەى لەسورىادا مۇزايىك كارى نىيە، من ئەم پىشەيەى خۇم لەرۇم فىربووم.
- لەئەوم پرسى: ماوئەى چەند لەرۇمدا ژىاوى؟
- وەلامى داىەو ھو گوتى: ماوئەى پىنچ سال لەيۇنان بووم ولەوئى فىرى پەيكەرسازى بووم، دواتر چووم بۇرۇم ماوئەى پىنچ سالىش لەوئىدا مامەو.
- ئەوكاتە زانىم ئەوكۆرە گەنجە زامانى يۇنانى(73) لەيۇناندا فىربوو.
- لەئەوم پرسى: ناوت چىيە؟
- وەلامى داىەو: ناوم (تىە)يە.
- لىم پرسى: ئايا باوكت ماوئەى- يان نا؟
- وەلامدا گوتى: باوكت كۆچى دواىى كرىو.
- پرسىارم لىكرىد: ئايا داىكت لەژىاندا ماوئەى؟
- تىە گوتى: بەلى داىكت ماوئەى.
- ئىنچا لىم پرسى: تىە، ئايا تۇرنت ھەيە- يان نا؟
- تىە، بەبزەيەكەو گوتى: نەخىر.
- دواتر گوتى تۇ ھەموو شىكت لەمن پرسى، ئىستاش نۇرەى مەنە لەتۇ پىرسىم، دواتر گوتى: تۇ خەلكى كوئى؟
- گوتىم: خەلكى ئىرەم.
- ئەو كۆرە گەنجە لىم پرسىم: ئايا تۇ لەئەسكەندەرىدە لەداىكبووى؟
- گوتىم: بەلى.

- تىه گوتى: تۆ لەم كۆشكەدا چى دەكەيت؟

- گوتم: مەن كارەكەرم ويەككىم لەخەزمەتكارەكانى شاژنى ميسر.

- لىي پەرسىم: ئايا داىك وياوكت زىندوون؟

- گوتم: نا.

ئىتر نەمتوانى پەرسىياري تر لەوكوپرە گەنجە بگەم، چونكە كىلىپۆياترا يەككىكى ناردبوو بەدوامدا، كاتى پۇيشتم تارپۇژى دواتر ھەر لەبىرى ئەوكوپرە گەنجەدابووم ھەردەم بەژن وپالاي ئەوكوپرەم لەبەرچاوبوو، خەرىكى ھەركارىك بام، بەردەوام بەژن و بالاو زەردەخەو بەتايبەت چاوەكانى ئەوم لەپىش چاوبوون.

كاتى ويستم بخەوم، دووچارى دلەپراوكتى ھاتم، بەوھى كارى ئەومۇزايككارەو كرۇكارەكانى تەرىش زووكوتايى پىيىت و ئەوانە لەكۆشكى پاشايەتى دەپۇن و من ئەو نايىنمەو، لەبەرخۆمەو گوتم سەبەى لە(تىه) دەپەرسم، ئايا كارکردنەكەى لەكۆشكى پاشايەتیدا چەند دەخايەنیت؟ ئايا بەم زووانە دەپۇن- يان مەن تاماوەيەكى دوورو درىژ ئەو دەبىنم؟

پۇژى دواتر ھەركەكرۇكارەكان ھاتن، مەن خۆم گەياندە ئەوكوپرە گەنجە، ئەويش ھەك پۇژانیت بەخەندەو پىشوازی لىكردم وگوتى: نزيكبەوھ لىم، ھەرە تەنىشم تانم بتوانم باشتەر تۆبىنم.

- مەنىش لەوگەنجە نزيكبەوھەو لىم پەرسى: ئىشى تۆ لىرە تاچەندیتەر درىژە دەكیشیت؟

- تىه، گوتى: كارى خودى مەن لىرە تا دە پۇژى ترە، بەلام كرۇكارەكانیتەر تامانگىكى كە، لىرەدا كارەكەن، مەن دواى ئەو دە پۇژە، لەوانەيە لىرەوھە بچمەوھ بۇسورياو لەوئى خەرىكى كارکردنم.

بەم قەسەيە غەمگىن بووم، ئەگەر تىه دواى ئەو دە پۇژە لەئەسكەندەريەدا مابايەو، ئەوا ئومىدەوار دەبووم بەوھى ئەوم بدييا، بەلام ئەودەچىتەوھ بۇ سوريا، ئىتر نايىنمەوھ.

- لىم پەرسى: ئايا دواى ئەوھى گەپرايتەوھ سوريا، دىيىتەوھ بۇ لىرە- يان نا؟

73- زمانى ميسرىش لەوسەردەمەدا ھەر زمانى يۇنانى بووھ. واتا زمانى رەسمى. (و- كوردى)

- گەنجەكە گوتى: پىموانىھ دواى ئەوھى گەپرامەوھ بۇسوريا جارىكيتەر بىمەوھ بۇ ميسر، چونكە ئەوئى نىشتمانى مەنە لەنىشتمانەكەمدا دەمىنمەوھ.

- گوتم: تىه، مەن داخى ئەوھەمە كەلە دە پۇژى زياتر تۇنابىنم، چونكە دواى ئەم دە پۇژە دەگەرپىتەوھ سوريا.

- كوپرە مۇزايككارەكە گوتى: پۇيشتم سەد لەسەد نىيە، لەوانەيە نەپۇم، ئايا خەزەدەكەيت ئىمە بىينى؟

- گوتم: بەلى خەزەكەم بتىنم و پووبەپووت دانىشم وتۆ بۇمنى بگىرپتەوھ كەلەسەردەمى مندالىتدا

لەكوئى وچۇن ژياوى و دواى ئەوھ بۇكوئى چوويى وبارى ژيانت لەيۇنان وپۇمدا چۇنبووھ؟

- تىه گوتى: تۆ چەندت پىخۇشبيت ئەوا بۆتدەگىرپمەوھ، چونكە قەسەكردنى مەن رىگا لەكارى مۇزايك دانانەكەم ناگرت، مەن بەدرىژى پووداوەكانى سەردەمى مندالى خۇمت بۆدەگىرپمەوھ، دواتر پىتدەلیم

چۈن چووم بۇيۇنان وپىنچ سال لەويدا بووم ولەوئ فىرى زمانى يۇنانى كەزمانى قسەكردى ئىوہشە، بووم، دواتر باسى ئەوپىنچ سالەشت بۇدەگىرەمەوہ كەلەپۇمدا ژياوم.

– گوتم تىه : قسەكردى تۇليرەو لەكاتى كاركردىنا، جىگاي پەزامەندىم نىيە.

– تىه لىي پەرسىم : بۇچى؟

– گوتم : لەبەرئەوہى ھەموو ساتەوختىك لەوانەيە كلىپاترا بانگى من بكات وقسەكانمان پىبىرپىت، ھەك چۈن دويىنئ كەخەرىكى قسەكردىن بووين، بانگى كردم وقسەكانى ئىمەى پساندا، دواتر ئەوشوئىنەى كەنىمە قسەى تىدادەكەين جىگايەكە ھەموو سەيرمان دەكەن، كاتى كۆمەلئ خەلك سەيرمان بكەن بەوشوئىوہىەى ھەزم لىيە چىژ لەقسەكانت ھەرنانگرم، ھەزدەكەم لەجىگايەكى چۇلدا بتبىنم ولەوشوئىنەدا جگەلە من وتۇكەسى ترى لىنەبىت وكلىپاترا بانگم نەكات وبتوانم ماوہىەكى دورو درىژ گوئ لەقسەكانت بگرم وزەردەخەنەكانى تۇبىبىنم وسەيرى چاوەكانت وبرژانگەكانت بكەم ولەو دە پۇژەدا كەتۇ لەئەسكەندەريەى دەستەبەركردنى ئەم نارەزووہ مومكىن نىيە.

– تىه گوتى : منىش ھەزدەكەم دىدارى تۇبىبىنم، بەلام مالەكەم جىگايەك نىيە كەتۇ بۇئەوئ بىت ولەوشوئىنەدا كەسىترى تىدا نەبىت، بۇئەوہى قسانت بۇبكەم، چونكە من لەگەل كۆمەلئ كرىكارى گەنجدا لەژوررىكدا دەخەوين، ئەگەر بەتۇ بلىم ھەرە بۇئەوئ ئەوا نارەھەت دەبىت، ئايا تۇ شوئىنىكت پىشكنايەت كەمن بىم بۇئەوئ وسەرگوزەشتەى خۇمت بۇبگىرەمەوہ؟

– گوتم : شوئىنى من ئىرەوہو جىگاكەم ژوررىكە لەنزىك ژوررى شارژن ھەر كەسىك بۇلاى ژوررەكەى من بىت – يان لەوئ بىتەدەرى دەبىبىنن، بەتايبەتى لەكاتى شەودا ھىچ كەس ناتوانىت بەبن ناگادارى كەسانىتر بىتەژوررەكەى منەوہ، چونكە تادەگاتە ژوررەكەى من، پىويستە بەچەند شوئىنىكدا تىپەرىت لەھەموو ئەو پىرەوانەشدا ئەودەبىنن.

دواتر گوتم تىه، ئايا ناتوانىت لەئەوانىتر جىباببىوہو شەوانە لەشوئىنىكىتر بخەوت؟

– تىه گوتى : ئەگەر خانوئىك بۇمن پەيدابىت وبتوانم شەوانە لەشوئىنىكىتردا بخەوم، باشبوو، بەلام من جىگايەك نىيە.

– گوتم : ئەگەر تۇ ھەزىكەيت من جىگات بۇپەيدا دەكەم.

– ئەو گەنجە گوتى : ئايا لىرەدا جىگام بۇدابىن دەكەيت؟

– گوتم : ئىرەنا، ھەك پىم گوتى، ناتوانى بىيى بۇ ژوررەكەى من، بەلام لەدەرەوہى ئەم شوئىنە، واتا لەمىوانخانەيەكدا ھۇدەيەكت بۇ پەيدادەكەم ومنىش شەوانە دىم بۇلات، تايەكترى بىبىنن.

– تىه گوتى : ئەوہ بزانه من دەرەقەتى دانى كرىئى ئەوژوررە نايەم.

– بەئەوم گوتم : كرىئى كاركردى مىوانخانەكە مەدە، من ماوہى ئەو دە پۇژەى كەلەئەسكەندەريەداى پارەكەت بۇدەدەم، بەلام پىمبلى تۇدەلنىت ناتوانى پارەى ئوتىلەكە بدەيت، كرىئى خۇت چى لىدەكەيت؟ چونكە من دەبىنم پۇژانە دواى تەواوبوونى كار كرىكەت وردەگرى.

– تىه گوتى : كرىكەى خۇم خەرج ناكەم، بەلكو ئەو پاشەكەوت دەكەم، تائەگەر چوومەوہ بۇسورىا بەوپارەى كەپاشەكەوتەم كىرەوہ، كارخانەيەكى پىدامەزىنم ودەست بەكاربەكەم، ئەگەر لەمىسرىشدا مامەوہ ئەوا ئەوكارگەيە لىرە دادەمەزىنم. – گوتم تىه : من خۇشخالم بەوہى كەزانىم تۇپياوئىكى

بەمشورى وبەپىچەوانەى كرىكارەكانىتر ناچى ئەوپارەيە لەشويىنى رابواردنى گشتى ئەمشارەدا خەرج بەكەيت، ھەستت بەوھەردووە دەبى ھەموو كرىكارىك پاشەكەوتى ھەبىت، تاوھكو بۇ بەرەوپىنشىردنى كارەكەى كەلكى لىوھرىگىرت،

پۇژى دواتر لەمىوانخانەى سورد، كەجىگای كالىش بوو، ژوررىكم بۇ تىە بەكرىگرت، خاوەنى ميوانخانەكە چونكە منى دەناسى پىسى سەيرنەبوو، بەئەوم گوت يەككە لەخزمەكانم لەخارىجەو ھاتوو ھەئەسكەندەريەدا كەس ناناىت ومن بۇ ئەو ژوررىك بەكرى دەگرم، بۇئەوھى شەوانە لەویدا بخەوئ تانەوكاتەى لەئەسكەندەريەدا بمىنىتەو، منىش ھەندى شەو دىم بۇئەوھە لەگەل ئەو قسەدەكەم، دواى ئەوھى ژوررىكم لەمىوانخانەكەدا بۇ تىە بەكرىگرت، چووھەو بۇكۆشكى پاشايەتى وبەوگەنجە ھەستا مۇزايككارەكەم گوت، ئەمپۇ كاتى كارەكەت تەواوبوو بچۇ بۇشەقامى ئەرستۇ ولەویدا ميوانخانەيەك بەناوى سورر ھەيە، من ناوونىشانى تۇم بەخاوەنى ئوتىلەكەداو، بۇ ئەوھى گومان لەكەسايەتى تۇنەكات و تۇش ناوونىشانى منى بەدەيە، بۇ ئەوھى دلنباىت، منىش ئەمشەو مۇلەت لەخاتوونى خۇم وھەردەگرم ودىم بۇلات

- تىە گوتى: زۇر باشە.

مۇلەت وھرىگرتن لەكلىۇپاترا لەكاتى شەودا ئاسان نەبوو، لەبەرنەوھەش دەبوايە من بۇدەرچوونم لەكۆشكى پاشايەتى بەھانەو پاساويكى بەجىم ھەبوايە، دلنباووم ئەگەر بمتوانىبا راستىيەكەم پىبلىم ئەو مۇلەتى پىدەدام وبەئەفسەرە پاسەوانەكەى دەروازەى كۆشكى دەگوت، رىگام لىنەگىرت، ئەومۇلەتەى من دەمويست لەخاتوونەكەى خۇمى وھرىگرم دەبو بەشيوھەك با كەشەوانى تىرىش بتوانم لەكۆشك بچمەدەرى (واتا ئەو دە پۇژەى تىە لەئەسكەندەريەدايە)

لەپر بەبىرم داھات لەم پۇژانەدا بۇنەى سەردانى خاوى شكارە(كەلەمەوبەر ئامازەم پىدا ھەرىسەى ھونەرمەند لە بەرجەستە كردنى پۇلى ئەودا چەند لىوھەشاوھبوو) خەلكى ئەسكندەريەو ھەموو شارەكانىترى مىسر دەچن بۇپەرىستگای دىان ومۇم دادەگىرسىنن ودوعا دەكەن، ئەوھبوو چووم بۇلاى خاتوونەكەم وبەئەوم گوت: من بەتەمام ماوھى دە پۇژ لەپەرىستگای دىاندا مۇم داگىرسىنن، داوادەكەم بۇماوھى دە شەو مۇلەتم بەدى، لەكۆشك بچمەدەرى.

- كلىۇپاترا گوتى: شرمىون چ نىيازىكت لەدل گرتووھ؟

- من دەمزانى كلىۇپاترا ئەو پرىسيارە دەكات و ھەلامەكەم ئامادە كرەبوو وگوتم: ئەوم لەدل گرتووھ تاتۇ كورپىكت ببىت. - ھەستمكرد نىازى ئىمەى بەدلەو گوتى: من مۇلەت بەتۇدەدەم كەلەمشەوھە تا دە شەوئتر لەكۆشك بچىتەدەرى و برۇى بۇپەرىستگای دىان ومۇم داگىرسىنن، بەلام چونكە پەرىستگای دىان تانىوھشەو كراوھەيە، دەتوانى دواى ئەوھى كارەكانى منن جىبەجىكرەو من خەوتم، لەكۆشك بچىتەدەرى، منىش نەمدەتوانى بلىم دەمەوئت زووتر بچم بۇپەرىستگای دىان ومۇم داگىرسىنن، چونكە پاساويكم بۇ ئەوھ نەبوو.

خاتوونەكەى من راستى دەكرد، پەرىستگای دىان تانىوھشەو كراوھبوو، خەلك تانەوكاتە بۇئەوئ دەچوون ومۇمىان ھەلەدەكردن وشتىكىشىانەدا بەخزمەتكارى پەرىستگاكە، ئەوشەوھە ناچار ئەوھەندە چاوەپرانبووم تاكلىۇپاترا چوھ ژوررى خەوتنەكەى خۇى، واتر بەرئ كەوتم.

ئەفسەرى پاسەوان دەيزانى شازنى مىسىر مۇلتى چوونەدەرەوۋى بەمنداۋە، ھىچى نەگوت، من دواى چوونەدەرەوۋەم لەكۆشكى پاشايەتى، لەبرى ئەوۋى بەرەوپەرستگاي ديان خواى شكار بچم، رىگاي ميوانخانەى سوورم گرتەبەر كەكەوتبۇ شەقامى ئەرستۇ.

دەروازەى ميوانخانەى سوور وەك ھەمىشە شەوانە نيوەتارىك بوو، كاتى چوومەناو ئوتىلەكە، خاۋەنى ميوانخانەكە ئىمەى بىنى وبەئىشارەت تىى گەياندم ئەوگەنجەى من ژوررىكم بۇبەكرى گرتوۋە، لەقاتى سەرەوۋەيە.

كاتى يەقالدەرمەكان ھەلەگەپام ئەوشەوۋم بىرکەوتەرە كەلەھەمان شويندابوو كەدەچووم بۇلاى كال، لەوشەوۋەدا دلم دەلەرزى توشى دلەتۇتكەو پەشىۋەى دەبوۋەو، بەلام كەبۇگەيشتن بەتپە دەپۇيشتم توشى ئەوۋەنەبوۋەو، بەپىچەوانەرە ھەستم بەشادمانى دەكرد، چونكە دەمزانى ئەمشەو بەمرادى خۇم دەگەم ولەھۇدىكى چۇلدا لەگەل تپەدا بەسەرى دەبەم، كاتى گەيشتمە ژوررى گەنجە مۇزايككارەكە، چراكە رۇشنىبوو، بەلام تپە خەوتبوو، لەكاتىكا وام ويناەكرد تامن دەگەمالاى ئەو بەخەبەرىپت وبەوشىۋەيەى من تامەزىۋى دیدارى ئەوم، ئەویش ھەروا تامەزىۋىپت، چاۋەروانى ئەوۋم نەدەكرد ئەو خەوتبىت.

ھەرچەندە تپە بەرۇژ كارى كرىبوو، ھەموو كەسىكىش دواى تەواۋبوۋنى كارى پۇژانەى ھەست بەماندوۋبوۋن دەكات و حەزەدەكات پشوبودات، تپە دواى خۇرناۋابوۋن دەستى لەكارەلدەگرت وكرىى خۇى وەردەگرت ولەكۆشك دەچۇدەرى، بەلام من دەبوایە بەخەبەرىام تاكلىپۇپاترا دەخەوت، يەك كورسىم ھىنايە تەك تەختە خەۋەكەى تپەو لەسەرى دانىشتم وخەرىكى سەبىركردنى ئەوكوپر گەنجەبوۋم، دواى ئەوۋى ھاتمە ژوررەكەس زانىم تپە خەوتوۋە، پىموابوۋ دەنگى پىكانم ئەو بەخەبەر بەپىنئتەو، بەلام مەعلومبوو خەوى ئەوكوپرە گەنجە ئەوۋەندە گرانە كەبەدەنگى پىكانم بەناگا نایاتەو.

بەسەر تپەدا چەمامەو، برژانگەكانى ئەو لەكاتى خەودا درىژترىان دەنواند، سەبرى دەموچاۋە سىپپەكەم كرىد داتر دەستم خستەناو موەكانى سەرى، قزى سەرى ئەو وەك حالەتى بەناگايى لەسەرشانەكانى پەرتببون، پىموابوۋ ھەركاتى دەست بجمەناو موۋەكانى سەرىوۋە بەخەبەرىتەو، بەلام تپە ھەرخەوتبوو ھەناسە ھىۋاش وبارگرتوۋەكانى ئەوۋەيان نىشاندەدا ئامادەى بىداربوۋنەوۋە نىيە، دواتر پەنجەكانم خستەسەر لىۋەكانى ئەو، من ھەر لەيەكەم رۇژەوۋە ئەوگەنجەم بىنى حەزم دەكرد پەنجەكانى خۇم بجمەسەر لىۋەكانى ولەپى دەستم لەسەرسىنگى بگىرم، بەلام كاتى گەنجىك لەخەودا بىت وژنىك پەنجەكانى لەلىۋى ئەو بخشىنئت، زۇر بەخت چاكى نىيە، بەئومىدى ئەوۋەبوۋم دواى ئەوۋى پەنجەكانم خستەسەر لىۋەكانى، ئەوكوپرە بەخەبەرىتەو، بەلام بەناگا نەھاتەو، دواتر لەپى دەستم خستەسەر سىنگى ئەو وھىۋاش ھىۋاش لەسەرسىنگىم دەگىرا.

- ئەم كارەى من بوۋەھۇى بەخەبەر ھاتنەوۋى تپەو منى ناسىپپەوۋە زەردەخەندەيەكى ھاتى وگوتى: شرميون تۇى؟

گوتم: حەزەدەكرد كى بىت؟ مەگەر من بەتۇم نەگوت ئەمشەو دىم بۇلاى تۇ، تاماۋەيەك پىكەوۋە لەژوررىكى چۇلدا بىن؟

- گەنجەكە گوتى: بەلى تۇ ئەمەت بەمن گوت.

- گوتم: ئەي بۇچى خەوتويى وچاۋە پروانى ھاتنى منت ئەكردوۋە؟
- تىە گوتى: پېموانەبوو ھاتنى تۇ ئەۋەندە درىژە بكىشىت.
- گوتم تىە: ئىستا ئەۋا من ھاتووم وتۇش بەخەبەر ھاتويتەۋە، بۇچى ھەلئاستى؟
- تىە گوتى: ئايا ھەزەدەكەى ھەلئسم ولەگەل تۇ قسەبەكەم؟
- گوتم: رۇژانە تۇ لەكۇشكى پاشايەتيدا خەرىكى كارى، دەتوانىن قسەبەكەين، ئىستا ئىمە لەم ژورەدا بەتەنھايىن باخۇمان بەشتىترەۋە خەرىك بەكەين.
- تىە گوتى: تۇ خۇت گوتت ھەزەدەكەم لەگەل تۇدا لەشويىنىكى چۇلدايىن، ھەتا گوئ لەسەرگوزەشتەى ژيانم بگىرىت ومن بەباشى بېيىنى ھەرمادو شازنى مېسەر بانگى تۇنەكات بۇكارىك.
- گوتم تىە: ئەۋەى لەكۇشكىدا بەسەر زمانمانداھات راستەۋخۇ ھەزەدەكەم لەژوررىكى چۇلى ۋەك ئىرە چەند سەعاتىك گوئ لەقسەكانى تۇبگرم، بەمەرچى شتى تىرىشمان ھەيىت، ھەتا لىرەشدا كاتى من سنوردارە، چونكە دەبى بگەرپمەۋە بۇكۇشكى پاشايەتى، خاتوونەكەى من نازانىت كەبۇ ئىرەھاتووم، ئەگەر بزانى دىم بۇلاى تۇ مۇلەتى نەدەدام، ئەم پىنوايە من بۇكارىكىت كەتايبەت بەخودى ئەۋە، لەكۇشكى پاشايەتى ھاتوومەتە دەرى، ھەرچەندە ئىستا خاتوونەكەى من خەوتوۋە، بەلام لەۋانەيە پاش دوو سى سەعاتى تر بەخەبەرىت و بزانىت تا ئىستا نەگەرپامەۋە.
- ئەگەر كىلىپۇياترا تابەيانى بەخەبەرىش نەيەتەۋە، دووبارە تاخىرپوونى من باش نىيە، چونكە ئەفسەرە پاسەۋانەكە بەيانى بەخاتوونەكەى من دەلىت ئەمشەۋ شرميون تادەرىنگ لەدەرى بوۋە، ئەۋنەفسەرەش ۋەك كىلىپۇياترا دەزانىت من بۇ چ مەبەستىك لەكۇشك ھاتوومەتە دەرى و پىيانگوتوۋە نابى دواكەوتنى ئەۋرۇر درىژە بكىشىت.
- تىە ھەر لەسەرچىگاكەى پاكشاپوۋ وسەيرى منى دەكرد، دواتر گوتى: شرميون ئەگەر ناتەۋىت من قسە بۇتۇ بەكەم ئەۋا لىر برۇ وبخەۋە، منىش دەخەومەۋە.
- گوتم تىە: ئايا خەۋ لاي تۇ، ئەۋەندە گرنگە كەنەتوانى وازى لىنەيىنى و لەجىگاكت ھەلئسى ۋەپەنجەكانت بخەيتە سەر لىۋەكانم و دەست لەسەر سىنگم بگىرى؟ ئايا تۇ ناتوانى كەلك لەم ھەلە ۋەربگىرىت و بېسەلمەيىنى كەمنت خۇشەۋىت؟
- تىە گوتى: شرميون من بۇچى پەنجەكانم بخەمەسەر لىۋەكانت و دەستم لەسەر سىنگت بگىرىم؟
- گوتم چونكە تۇ وات لەم گەياندوۋە كەخۇشتدەۋىم، ئايا لەبىرتچۇۋە بەمنت گوت تۇ لەمۇزايەكانى من جواترى؟ ئايا لەبىرت چۇۋە ھەرچارەى منت دەبىنى زەردەخەنەت دەھاتتى؟ ئەي بۇچى كەۋا ئىستا لەم ژورەدا بەتەنھايىن، لەجىگاكت ھەلئاستىت و سەبارەت بەمن كولى خۇشەۋىستى دەرنابرى؟
- ئەۋ گەنجە گوتى: من بەۋ مەبەستە بەتۇم گوت لەمۇزايەكانى من جواترى و ھەرچارەى كەتۇم دەبىنى زەردەم دەھاتتى، چونكە تۇ لەدايىك دەچىت.
- من بەسەر سامىيەۋە لىمپرسى، ئايا من لەدايىك دەچم؟
- تىە، گوتى: دە سال دەبىت من دايىك نەبىنيۋە، چونكە پىنج سال لەيۇنان بووم و پىنج سالىش لەرۇم، بەلام دلنىام كەدايىك مابىت ئىستا گەيشتۇتە تەمەنى تۇ.
- كاتى ئەۋ كوپرە مۇزايىك كارە ئەۋقسەيەى بەمن گوت، ۋەك ئەۋەۋابوۋ بمرم.

من تا ئەو كاتە ئاگام لەبەسەرچوونى رۆژگارنەبوو و پىموابوو چۆن من لەبىنىنى ئەو كوپە چىژ وەردەگرم، ئەوئىش ھەروا لەبىنىنى من لەزەت وەردەگرتت و ئىمەى بەدلە، من بىئاگابووم لەوہى ئەوكاتەى كەبەھۇى بىنىنى كائەوہ ئارەزوو و خۆشەوئىستى پىاوان لەناو مندا بەخروئىشكەوت، تائەوكاتەى (تەى)م بىنى ماوہىەكى دوورودرئىژى بەسەردا تىپەرىبوو بەسەرچوونى ئەو سالانە جوانى لە سىمام دا كەمكردبوو، من كاتى گەنجىكى وەك تەى دەبىنم حەزم دەچىتە سەرى بەلام ئەو من وەك داىكى سەىر دەكات بوئە ناتوانرئىت لەگەل مندا حەزو ئارەزووى بچوئىت.

لەوشەوہدا بۇ يەكەمجار تىگەىشتەم كەمەسەلەى پىرى شتىگە لاى ھەمووان پۆژىك لەپۆژان دەبىتە واقىعئىكى تال، تا ئەو شەوہش من لەخەلكانم دەبىست كەدەيانگوت فلانەكەس پىرەبووہ - يان پىرەژنم دەدئىت كەدەيانگوت لەسەردەمى گەنجىەتئاندا جوان بوون، بەلام پىموانەبوو خودى من شمولى پۆژىگارى بەسەرچوونى كات بىم و پۆژىكئىت ئىتر گەنج و جوان نەمىنم، بەوہى كەگوئىم لئىدەبوو، خەلكانئىتر گەنج بوون و دواتر پىرەبوون، من خۆم بەجىاواز لەوانە دەزانى و وام بىردەكردەوہ من پىرەنام، كاتى سەىرى ناوئىنەم دەكرد ھەستەم دەكرد ھەرگىز جوانى و نايابى من لەبەىن ناچئىت و نافەوتئى.

ئەوشەوہ لەپەژارىكى زۆرەوہ لەمىوانخانەى سوور گەرامەوہو چومە كوئىشك و خەوتەم، بەرەبەىان پئىش ئەوہى كلىپاترا لەخەو ھەئىستىت، چومە بەرئاوئىنەو سەىرى خۆمكرد، تابزانم چ گۆرئانكارىيەك لەمندا رووئىداوہ، كەتەى ئىمە وەك داىكى سەىر بكات و بزائى.

مووہكانى سەرم سىپى بىوون، چاو و برؤو لوت و دەم و چەنەگەو روخسارم ھەمووى بەبەرارود لەگەل پابردودا گۆرئانىكى ئەوتۆى بەسەردا نەھاتبوو، من دلئىابووم رووخسارى من ھەمان رووخسارى ئەو پۆژەىە كەكالم بۇ يەكەمجار لەرکەبەرىئى سىتركەكەدا بىنى، ئەى بوچى دەبئى تەى، ئىمە وەك داىكى خۆى بىنى، نەك وەك كچئىكى گەنج و جوان نا، ئەوكاتە بۇ يەكەمجار تىگەىشتەم، مروؤ خۆى پەى بەپىرى خۆى نابات، چونكە پۆژانە خۆى لەئاوئىنەدا دەبىنىت و پىمواىە كەھەمان رنى رۆژى پئىشترە، دواتر دركم بەوراستىيەكردو زانىم ھەموو كەس پىرى خەلك دەبىنى، بەلام ھى خۆى نا، ئەو پۆژە كەبۇ يەكەمجار پەىم بەمەبرد، پىموابوو شتىكم دۆزىوہتەوہ، خەلكانئىتر نەيانكردوہ.

بەىادم ھاتەوہ كاتى خۆى كەبەشەقامەكانى ئەسكەندەرىەدا تئىدەپەرىم كورائى گەنج تئىيان دەپوانىم، كەبە تەنىشتئاندا تئىدەپەرىم، دەمزانى رووىان بەلاى مندا وەردەگىراو دىقەتئان لئىدەگرتەم، بەلام ماوہىەك بوو كورائى گەنج سەرنجى منىان نەدەدا، من نەمدەزانى ھۆى ئەمە لەچىيەوہ بوو، بەبئى من بەسالآ چووم.

گوتەى تەى، ئەوشەوہ ئىمەى لەخەو بەناگا ھىناىەوہو تىگەىشتەم وەختئى من پىاوىكى گەنجەم خۆشەوئىت، نائى چاوەپروانى ئەوہبم ئەوئىش منى خۆشبوئىت، ئەوہى ئەوشەوہ تەى، بەمنى گوت: بە شئوہىەك كارى كردهسەر من و گوئىمى، كەبىارمدا ئىتر نەچەم بۇ مىوانخانەى سوور نەچەم بۇ دىدارى تەى، بەلام بەبىرم ھاتەوہ كەمن بەكلىپاترام گوتبوو دە شەو لەكوئىشكى پاشايەتى دەچمە دەرى و دەپروم بۇ پەرسنگاى دىان و موؤ ھەلئەكەم. ھەتا خاتوونەكەى من بىئىتە خاوەن كوپ.

ئەگەر شەوانە لەكوئىشكى پاشايەتى نەچوبامايە دەرى، خاتوونەكەم واى بىردەكردەوہ، من گرنكى بەنىازى خۆم نادەم زۆر توپەدەبئىت. ئەمەبوو كەشەوى دووہمئىش، داوى ئەوہى كلىپاترا خەوت،

لەكۆشكى پاشايەتى بەدەر كەوتمە و بەخۇم گوت لەجىياتى ئەوھى بچم بۇ ئوتىلى سۈور، باشتروايە بچم بۇ پەرسىتگاي دىان، خۋاي شكار، ماوھىە لەویدا بىمىنمەوھو دواتر بگەرئەمەوھ كۆشكى پاشايەتى، بەلام دواتر ئەو راستىيەم بۇ روونبۇوھە كەسالانى تەمەنى من زۇر بوون و ئەگەر تىە، من وەك دايكى خۇى سەيرىكات، گوناھبار نىيە.

مىنىش كەكچىكى ناسكۆلە نىم، گوناھم نىيە، چونكە نەمدەويست پىرىبىم، بەلام بەسەرچوونى پۇزگار، ئىمەى پىر كرد، بۇيە ئەگەر بچم بۇ لاي تىە، باشترە لەوھى پىنگاي دىان خۋاي شكار بگرمەبەر.

بۇيە بەرەو مىوانخانەى سۈور رۇيشتەم و چوومە ژوررەكەى تىە.

ئەو گەنجە مۇزايك كارە، بەپىچەوانەى شەوى پىشتەر بىداربوو وگوتى شرمىون من دلىيانەبووم كەتۇ بوئىرە دىيت چونكە وامزانى دوينى شەو دلت لەمن رەنجاوھ.

گوتم: تىە، من دوينى شەو بەمە لەتۇ دلگران بووم كەيەك راستى تالت پىگوتم، مروۇ نابتى راستى تال بەبى رىبۇخۇشكردن بەدۇستەكانى خۇى بلىت، لەبەر ئەوھى دەبىتەھۇى رەنجان ونائومىدى ئەوان، من تادوینى شەويش خۇم بەكچىكى گەنج و جوان دەزانى، بەلام تۇ دوينى شەو ئەووت لەمن گەياند كەلەرۋى تەمەنەوھە وەك دايكت، واتا يەك رنى بەسالآچووم.

تۇ بەگوتنى ئەم قەسەيەت، ئەووت تىگەياندم كەمن پىرو ناشىرىنم، بۇيە بەپەژارەوھ لەتۇ جىابوومەوھو دواى گەرەنەوھم بۇكۆشكى پاشايەتى، نەمتوانى وەك شەوانىتر ئىسراحتە بكم.

تىە گوتى: شرمىون من بەتۇم نەگوت پىرى، ھەرۋەھا نەشم گوت ناشىرىنى! من گوتم لەدايكم دەچى، سەرم سۈرماوھ بۇدەبى ئەو قەسەيە بىتتەھۇى دروستكردى پەژارەو گرزى لاي تۇ؟

دە سالە دايكم نەديوھ، گوتم ئەگەر ئەو زىندوبىت بەپىتى مەزەندەكردن لەرووى سىماو سالەوھ، بەقەت تۇيە؟

ئەگەرمن گوتبام دايكم پىرەو ناشىرىنە، تۇ حەقتبوو گلەيى بكەيت، بەلام من ئەم قەسەيەم لەدەم نەھاتەدەرى، كەدايكم بەپىرو ناشىرىن بزانىبا، بەتۇم نەدەگوت لەمۇزايكەكانى من جواترى، ئەم قەسەيە ئەوھ دەگەيەنىت من دايكم بەجوان دەزانم.

دوانەكەى تىە، كەمى لەپەژارەكانى كەمكردەوھو ئەو كوپرە گەنجە مۇزايككارە گوتى، شرمىون وەرە تەنىشتەم دانىشە تاسەبارەت بەوشوینانەى دىتومن قسەت بۇيكەم، مىنىش ھەستام ولەتەنىشت ئەودا دانىشتەم، تىە گوتى شرمىون حەز دەكەيت قسەت بۇيكەم- يان پەنجەكانم بخەمەسەر لىوھكانت؟

- گوتم: قسەكردن لەكاتى كاركردنت لەكۆشكى پاشايەتیدا دەكرىت، تۇ پەنجەكانت لەسەر لىوھكانم دانىن.

- تىە پەنجەكانى لەسەر لىوم دانان، مىنىش لەئەوم پرسى، تۇ چۇنزانىت من حەزەدەكەم پەنجەت بخەيتەسەر لىوم؟

- تىە گوتى: من دواى ئەوھى ھاتم بۇمىسر، بىستەم لەم ولاتەدا، ژن وپىاوەكان، كاتى دەرپىنى خۇشەويستى پەنجەكانىان دەخەنەسەر لىوى يەكترى، بەلام لەرۇمدا ئەو نەرىتە نىيە، لەكاتى يەكتر خۇشەويستىدا ژن وپىاوەكە يەكتر ماچ دەكەن.

- گوتم چۇن يەكتر ماچ دەكەن؟

- تىيە گوتى: ماچكردن يەنى لەبرى ئەوئى پەنجە بخەنەسەر لىئوى يەكتىرى، لىئوكانيان بەيەكتىر دەگەيەنن و بەمەش دەلئىن ماچكردن.

- گوتم تىيە: ئايا لەرۇمدا ھەر ژن و پىياويك ھەز لەيەكتىرى بكن، لىئوكانيان بەيەكتەرەو دەنوسىنن؟ ئەو گوتى: بەلى شرمىون.

- لىمپىرسى: ئايا تۇ لەرۇمدا ھىچ ژنىكت خۇشويست؟ تىيە گوتى: نەخىرا!

- لەوشەوئەدا من وتىيە ماوئەيەكى دورودرىژ لەگەل يەكتىرىدا دواين، ئەوسەبارەت بەسەفەرەكانى خۇئى بۇ يۇنان و پۇم قسەى كرىدو دەربارەى داب و نەرىتى پۇمىيەكان و شانۇكانى ئەوئى، قسەى سەرنجراكىشى بۇكرىد، منىش بەخۇشەويستى ئەو، بەتامەزۇو گويىم بۇقسەكانى گرتبوو، ئاگام لەبەسەرچوونى كات نەمابوو تائەوكاتەى لەدەرگاي ژورەكەياندا.

- تىيە لەجىگاگەى خۇئى ھەستاو دەرگاگەى كرىدەوئەو خاوەنى ئوتىلەكە ھاتەژوروى و گوتى ئىمە دەمانەوئىت بخەوين و دەرگاي ميوانخانەكە داخەين، ئەگەر ئەم ژنە ئەمشەو لىرە دەخەوئىت، ئەوا پىمان بەلى تادەرگاگەى ئوتىلەكە داخەين و پشوو بەدەين، كەبەتەماشە بېرات، بائىستا بېرات تانىمەش ئىسراحت بەكەين، چونكە ئەگەر ئىمە خەوتىن ناتوانىن ھەستىن و دەرگاگەى بۇ بەكەينەو.

- گوتم من پىويستە بېرۇم ناتوانم شەو لىرە بىمىنەوئە لەبەرئەوئى چاوەروانى من دەكەن، لەجىگاگەم ھەستاو و بە تىيەم گوت: سەبەى شەو سەرت لىئەلدىنمەوئە، لەژورەكە چوومەدەرى و خاوەنى ميوانخانەكە تانزىك دەروازەكە لەگەلماھات، پىشئەوئى لەئوتىلەكە بچمەدەرى خاوەنى ئوتىلەكە بەھىواشى بەمنى گوت، ھەيفت نەكرىد ئەو گەنجە بەتەنھا جىدەھىئىت و دەرپۇئى؟

- گوتم من ئەو دەبىنمەوئە، لەئوتىلەكە چوومەدەرى و ئەو پىياوئەش دەرگاگەى پىئەخست وگەلەيدا، ماوئەيەك لەسەر شەقامەكە بەرپىگادا رۇيشتىم، تىببىنىمكىرد جگەلە من، رىرەوئىكىر نىيە، شەقامەكە لەبەر رووناكى چراكان رۇشن بوو، بەلام من لەتەنھاياندا دەترسام، لەوئەدەترسام درەنگ دەگەرئىمەوئە كۇشكى پاشايەتى، چونكە دەمتوانى بلىم لەپەرسىتگاگەدا سەرقالى پارانەوئەبووم و سكالام لەخوئى دىان و خاكانىتەر دەكرىد، كەكوپىك بەدات بەخاتوونەكەى من، بەلكو لەرۇيشتىم بەشەقامە چۇلەكاندا دەترسام. لەپەر لەلاى راستەمەوئە بانگىانكرىد، پىياويك ھاوارىكرىد ئەى ژنەكە راوئەستە.

من لەجىگاي ئەوئەى بوئەستىم خىراتر ھەنگاوم نان، بەلام ئەو بەدوو لۇق خۇئى گەياندە من و دەستى گرىم و منى برە بەررووناكى يەكىك لەچراكانى شەقامەكە، بۇئەوئەى سىمام بىينى، من لەبەر رووناكايى چراكە ئەوم بىنى وزانىم يەكىك لەپاسەوانەكانە، ئەو لەمنى پرسى تۇ كىنى وىيەم شەوئە لىرە چ دەكەيت؟ - گوتم من ئەمشەو چووم بۇ پەرسىتگاي دىان بۇئەوئەى لەوئى مۇم داگرىسىنم، بەوئەش سەرگەرمى پارانەوئەبووم، ئاگام لەكشانى شەو نەمابوو.

- پاسەوانەكە گوتى: درۇدەكەرىت، چونكە ئەگەر تۇ چووبى بۇ پەرسىتگاي دىان، بەم شەقامەدا نەدەھاتىتەوئە، ئەم شەقامە تاپەرسىتگاي دىان زۇرى نىوان ھەيە.

ئىنجا لەمنى پرسى تۇ لەكام يەك لەشويئى رابواردى گشتىدا كاردەكەيت؟

- گوتم ئەى پاسەوان ئەوقسەيە مەكە، من لەو ژنانەنىم كەلەشويئى رابواردى گشتىدان.

- پاسەوانكە گوتى ئەگەر تۇ لەۋزئانە نىت بەمشەۋە لەشەقامەكانى شاردا چى دەكەيت؟ ئايا دەزانى سزاي ئەۋ زئانەى لەدەرەۋەى شوينى رابواردنى گشتى ئەسكەندەرە، لەشفرۋشى دەكەن چىيە؟
- گوتم من لەشفرۋشنىم، لىمگەرئى، شوينى من كۆشكى پاشايەتايە.

- پاسەوانكە كاتى گوتى لەم قەسەبەۋە پىكەنى وگوتى ناھ..... كەۋاتە تۇ كىلىۋپاتراى كە لەكۆشكى پاشايەتيداي؟

- گوتم: نا، كارەكەرى كىلىۋپاترام، بۇيە لەكۆشكى پاشايەتيدا نىشتەجىم.
- پاسەوانكە پرسى: كارەكەرى كىلىۋپاترا لەمكاتانەدا لىرە چى دەكات؟
- گوتم بۇ گوت لىنەبەۋە كەگوتم بۇھەلگىرسانى مۇم چووم بۇ پەرستگاي دىان ولەۋى سەرگەرمى پارانەۋەبەۋە و ناگام لەبەسەرچوونى كات نەماۋە نەمزانىۋە درەنگبەۋە، بۇيە ئىستا بەپەلە رىگاي شەقامەكانم گرتوۋە دەمەۋىت بجمەۋە بۇكۆشكى پاشايەتى.

- پاسەوانكە گوتى: ئىستا تۇ بۇلاى مەسئولەكەم دەبەم و ئەۋبىراردەدات چىت لىبكات، ھەندى بەرىگادا رۇيشتىن تاگەيشتىنە جىگاي لىپرسراۋى پاسەوانەكان.
ئەفسەرەكە پىاۋىكى نەگەنچ نەپىرەۋە، تەمەنى كامبەۋە، لەپاسەۋانەكەى پرسى ئەۋ زئەت بۇچى ھىناۋە؟

- پاسەوانكە بەسەرھاتەكەى بۇ ئەۋ گىرايەۋە.
- ئەفسەرى پاسەۋانەكان لەمنى پرسى ناوت چىيە؟
- گوتم: ناوم شرمىۋە.

- لىي پرسىم: مالت لەكوپىە؟
- گوتم: لەكۆشكى پاشايەتيدا نىشتەجىم و كارەكەرى كىلىۋپاترام.

- ئەفسەرەكە تائەۋكاتەش بەگىزىيەۋە قەسەى دەكرد، كەمى لەشۋىۋەى قەسەكردن وتورەيىيەكەى كەمكردەۋە گوتى: تۇ درۇدەكەيت، تۇ يەككى لەژنەكانى شوينى رابواردنى گشتى ولەۋى ھاتويەدەرىۋى بىرت لەۋەكردۇتەۋە لەشەقامەكاندا لەشفرۋشى بكەيت، لەمشارەدا لەشفرۋشى نازادە، بەلام تەنھا لەدوۋ شوينى رابواردنى گشتى تازەۋە كۇندا، نەك لەشەقامەكانى شاردا، ھەرژنىك لەشەقامەكانى شاردا دەستىبات بۇلەشفرۋشى، زىندانى دەكرىت و سەرى دەتاشرىت و دواتر ئەۋبۇ پەرستگاي پارىزىكەرەكان(ئەۋانەى دەست لەدنيا ھەلدەگرن) دەنبردىت و تاكۇتايى تەمەنى دەبى لەۋپەستگايەدا بىننىتەۋە.

بۇخۇپەپاندەنەۋەى خۇم نەك لاي ئەۋنەفسەرەى پاسەۋانەكان، بەلكو لاي كىلىۋپاتراش، بەھانىكى باشم دەستكەوت، ئەۋىش و نكردنى رىگابوۋ، دەمتوانى بەخاتوونەكەى خۇم بلىم رىگام لىۋنەۋە، بۇيە بەنەفسەرەكەم گوت ئەۋقسانەى تۇدەيكەيت زۇرت لەسەردەكەۋىت، ئەگەر كىلىۋپاترا شارنى مىسر بزائىت تۇمىت بەژنىكى لەشفرۋش داناۋە بەمىنت گوتوۋە سەرت دەتراشم و تۇ دەنبرم بۇپەرستگاي پارىزىكەرەكان، لەۋانەيە فەرمانى لەخاچدانى تۇدەرىكات.

ئەگەرتۇ باوەرت بەقسەى ئىمە نىيەو درۇدەكەم، دەتوانى يەككە لەپاسەوانەكان لەگەل مندا بۇكۇشكى پاشايەتى بىنىرى وپاسەوانەكەت لەئەفسەرى دەرگاوان بېرسىت، ئايا شرميون كارەكەرى شاژنى مىسرە- يان نا؟

- لىپرسراوى پاسەوانەكان دواى ئەوۋى گوۋى لەم قسەيەبوو كەمى بىدەنگىبوو وئىنجا گوتى: خۇم لەگەل تۇدا دىم، ئىنجا يەككە لەپاسەوانەكانى كەلەژورەكەيدابوون لەجىگى خۇى داناو پىكەو بەپرى كەوتىن، دواى ئەوۋى ھەندىك لەمەركەزەكە دووركەوتىنەو، گوتى: ئەى شرميون من ئىستا بەراستى دەزانم تۇكارەكەرى شاژنى مىسرى، چونكە بەبىرم ھاتەرە تۇم چەندجارىك لەگەل شاژندا لەشوىنى جىجىباى شاردا بىنيومى، من لەراستى قسەكەى تۇ گومانم نىيەو بەھۇى دووشتەو لەگەلت ھاتم، يەككىيان ئەوۋىە پاسەوانەكان لەرنگادا پىشت پىنەگرن ولتېكۇنەو كەتۇ كىى ولەكوۋى بووى و بۇكوۋى دەچىت، دووەمىش ئەوۋىە دواكارىيەك لەتۇكەم ئەوۋىش ئەوۋىە، ئەم ھەلسوكەوتەى ئىمە بەشاژن ئەلىتت وئەوۋى كەگوتم چاوپۇشى لىيكەيت، منىش لەبەرامبەردا ئەوۋى دەيزانم باسى ناكەم! - لەئەوم پرسى تۇ چى دەزانىت؟

- لىپرسراوى پاسەوانەكان گوتى: ئەوۋى من دەيزانم ئەوۋىە كورپكى جوان لەيەكك لەمىوانخانەكاندا ژورپكى بەكرى گرتوو، دوۋىنى شەو ژنىكى گەنج سەردانى كردوو، ئەگەرى زۇر ھەيە ئەوژنە ئەمشەوۋىش سەردانى ئەو كورە گەنجەى كردىت.

- گوتم ئەھ... تۇ ناگات لەم مەسەلەيە ھەيە؟

- لىپرسراوى پاسەوانەكان گوتى: بەلى.

- لىمپرسى تۇ چۇن ناگات لەمەيە؟

- گوتى: ھەموو خاوەن ئوتىلەكان لەمشارەدا ئەركى ئەوۋىان لەسەرشانە ئەوكەسانەى لەئوتىلەكاندا دەخەون بەپۇلىس بلىن، خاوەنى مىوانخانەى سورىش ئەركى سەرشانى خۇى جىبەجىكردوو ئەوۋى بەپاسەوانەكان گوتوو ئەوانىش بەمنيان گەياندوو.

- گوتم ئايا خاوەن ئوتىلەكان ناوى ھەموو ئەوانەى كەلەمىوانخانەكاندا دەمىننەو بەپۇلىس دەلىن؟

- لىپرسراو كە گوتى: بەلى دەبى ئەوانە ناوئىشانى ھەموو مىوانەكانى خۇيان بەپۇلىس بلىن، تائەوانىش بەئىمەى بلىن، ھەندى لەوانە نابنەجىگى سەرنجى ئىمەو ناوەكانيان بىردەكەين، بەلام ھەندىكان لەبەرچەند ھۇيەك دەبنەجىگى تىبىنىكردى ئىمەو ناوەكانيان لای خۇمان دەنوسىن.

- گوتم: كەواتە ناوى منىشت لەدەفتەرەكەى خۇتدا نوسىو؟

- گوتى: من لەدەفتەرەكەى خۇمدا نوسىومە ژنىكى گەنج بەناوى شرميون چو بۇمىوانخانەى سوورو ژورپكى بۇكورپكى گەنج لەئوتىلەدا بەكرى گرت، ھەروەھا نوسىومە ئەو كورە گەنجە ناوى تىيەو شرميون ئەمشەو بۇ سەردانى ئەوچوو بۇ ئەو مىوانخانەيە، ئىستاش پىم بلى شەوى ترىش بۇدىدارى ئەوكورە گەنجە دەچىت، بۇ مىوانخانەى سوور؟

- گوتم: بەلى من تاجەند شەوئىكىتر دەچم بۇئەوى، بەلام بەپىچەوانەى ئەمشەو درەنگ ناگەرىمەو بەئەوۋى بەدەستى پاسەوانەكان گرفتار ئەبمەو، وەك ئەمشەو.

- لىپىرسراۋى پاسەوانەكان گوتى: من بە پاسەوانەكان دەلئىم لەكاتى گەرانەۋەت بۆكۆشكى پاشايەتى ھەراسانت نەكەن، بۆئەۋەى يەكسەر بۆكۆشك بەگەرىيىتەۋە، ئىستا بەمن بلى ئايا لىمرازى - يان نا؟
- گوتم: بەلى لەتۇ پارىم.
- لىپىرسراۋى پاسەوانەكان گوتى: شرمىون چۈن تۇ كارەكەرى شازنى دەتوانى زۆرىارمەتى من بەدەيت- لەكاتى پىۋىستدا ناۋى من لاي شازن بەئىنەۋ پىم ھەلا بلى.
- گوتم باشە ئەۋكارەت بۆدەكەم.
- لىپىرسراۋى پاسەوانەكان گوتى: منىش بەھەموو پاسەوانەكان دەلئىم لەكاتى تىپەپرېۋونت بەناۋ شەقامەكاندا ھەراسانت نەكەن و ھەموو يارمەتییەكىشت بەدەن، ھەرچۆرە ياردەدانىكت بویت بۆيت جىبەجىبەكەن.
- بەمشىۋەيە ئەۋروداۋەى كەخەرىكبوو كىشەم بۇ دروستىكات، نەبوۋەھۆى تەشەنەكردن و ئەۋشەۋە چوۋمەۋەناۋ كۆشكى پاشايەتى.

خەۋنە سەيرەكەى كىلىۋاتىمۇ؟

- لەبەردەم دەروازەى كۆكشى پاشايەتيدا، چۈنكە شەۋانئىتر خامۇش وئارامبوو، ۋەك ئەۋەۋابوو لەچاۋەپروانى مندابوئىت، لىم ھاتەپىشى ۋەسەرسورماۋىيەۋە خىسنىكى لىكردم وپرسى: شرمىون تائەم كاتەى شەۋ لەكۆى بوۋى؟ ئەمشەۋ بۆچى درەنگ ھاتىيەۋە؟
- گوتم: لەپەرستگاكەدا خەرىكى پارانەۋەبووم ودرەنگم لىھاتوۋە، كاتى بەناگاھاتمەۋە زانيم زۆر درەنگەۋ بەخىرايى خۆم گەياندەۋە ئىرە.
- ئەفسەرە پاسەوانەكەى دەروازەى كۆشك گوتى: پۇلىس لەرنگادا پىشيان بەتۇ نەگرت؟
- گوتم: ئەى چۇن، بەلام من بەئەۋانم گوت كارەكەرى شازنم و بۇ رىزلىغان لەئەۋ منيان بەردا.
- ئەفسەرى پاسەۋانى كۆشك گوتى: شرمىون ئەمشەۋ شازن دووجار بانگى منى كردو سەبارەت بەتۇ لىپىرسىم.
- گوتم بۇ ئەۋ نەيدەزانى من بۇ ھەللايسانى مۇم چووم بۆپەرستگاى ديان؟
- ئەۋگوتى: شازن گوتى شرمىون نەدەبا ئەۋەندە درەنگى كردبا لەنيۋەشەۋدا دەرگاى پەرستگاى ديان دادەخىرىت و ئەۋكەسانەى لەناۋ پەرستگاكەدان بەدەر دەرگىن.
- لەۋكاتەى بەرەۋ ژوررەكەى خۆم دەپۇيشتەم لەبىرى ئەۋەدابووم چۇن قەناعەت بەكىلىۋاتىمۇ بەكەم كەمن لەپەرستگاى ديان بووم؟ ئەگەر گوتىبام لەرنگادا پاسەوانەكان منيان گرتوۋەۋ بۇلاى لىپىرسراۋەكەيان بىردووم ۋەبەمش دواكەۋتووم، شازنى ميسر يەكسەر لىپىرسراۋى پاسەوانەكانى بانگدەكردو داۋاى پروونكردنەۋەى لىدەكردو توشى لىپىچىنەۋە دەبوو، بەۋەى بۆچى كارەكەرى ئەۋيان كەلەپەرستگا گەراۋەتەۋە، تاخىركردوۋە، لىپىرسراۋى پاسەوانەكانىش بۇ ئەۋەى بلى كارەكەرى كىلىۋاتىمۇ؟

دوانە خىستورە، ھېچ رېڭا چارەيەكى ترى نىيە جگەلەۋەي راستىكە بەيانبىكات و بلىت، شرمىون چوۋە يۇ ئوتىلى سوورو ئەمەش بۆمىن دەبوۋە جىڭاي يەك رىسۋايى گەورە.

سەرئەنجام كەۋتە بىرى ئەۋەي بەشازن بلىم دۋاي ئەۋەي دەرگاي پەرستگاي (دىيان)يان داخست، من لەپشت دىۋارەكەي دەرەۋەيدا ھەر خەرىكى پارانەۋەبووم، تاخاكان زووتر كوپىك بەكلىپاترا بېخىش. پارانەۋەي خەلكانى خاۋەن باۋەر لەۋديو دىۋارەكانى پەرستگاگەۋە شتىكى بىپىشىنەنەبوو، خزمەتكارانى پەرستگاي دىيان بۆنەۋەي بخەون وئىسراحتە بگەن، دۋاي نىۋەي شەۋ خەلگەكەيان بەدەردەناۋ دەرگاگەيان دادەخست، ئەۋكاتە ھەندىك لەۋكەسانەي كەنەياندەتۋانى دەست لەدوۋاكرىن ھەلگرن، لەپشت دىۋارى پەرستگاگەدا دادەيشتن وپازو نىيازى خۇيان دەر دەپىرى، تەنانەت ھەندى لەمانە تابەيانى لەپشت ئەۋ دىۋارانەدا دەمانەۋەۋ دىرژەيان پىدەدا، خۇشبەخاتە كاتى من چوۋە ژورەكەي خۇمەۋە، كلىپاترا خەۋتېبوو، من لەۋدەترسام بانگم بكات و لىپىرسىنەۋەم لەگەلدا بكات و بلى بۇچ دۋاكەۋتى وئاۋا بەدەرنىگانى ھاتىۋە، دەمزانى كلىپاترا بىزانىيا ئەۋشەۋە لەمىۋانخانەي سوور لەگەل كوپىكى گەنجدا بووم، تۈرە نەدەبوو، بۇخۇي بەمنى گوتىبوو بەمجۇرە مەسەلەنە تۈرە ناپىت، بەلام لەدروكرىدەكەي من دەھرى دەبوو، چونكە شازنى مىسر زۆر رقى لەدروۋ دەلەسە دەبوۋە، ھەر كەسىك لەخزمەتكاران درۆي كىردىبا - يان فرتوفىلى كىردىبا، سزاي دەدان و دواتر لەكۆشكى پاشايە تىشى دەرىدەكرىن و نەيدەھىشت بۆنەۋەي بىنەۋە، منىش نەمدەۋىست خاتۋونەكەم من بەرئىكى درۆزن بزانىت. بەياني پۇژى دواتر دۋاي ئەۋەي كلىپاترا لەخەۋ ھەلسا، دەرگاي ژورەكەي منى كىردەۋە، من بەخەبەر بووم و بەمنى گوت شرمىون بۇچى دۋىنى شەۋى دەرەنگ ھاتىۋە؟ من دوۋجار سەرم لەژورەكەي تۇ ھەلەينا لەۋى نەبوۋى؟

من ئەۋپاساۋەي كە نامادەم كىردىبوو بەخاتۋونەكەي خۇم گوت و ئەۋىش بەبى ئەۋەي گومانم لىبكات قەبولىكىرد، چونكە تائەۋكاتەي درۆۋ تەفرەدانەكانى مروۋ ئاشكرانەبىت، ھەرچى بىلىت بەراستى ۋەردەگرن، چونكە پىيانۋايە راست دەكەيت، بەلام كە جارىك گۈييان لەدروۋەكەيت، ئىتر ھەرچى بلىت بەگومانەۋە ۋەرىدەگرن بىر لەۋدەكەنەۋە لەۋانەيە زۆر درۆبەكەيت.

- گوت خاتۋونەكەم ئايا ئىشىكت بەمن ھەبوو؟

- كلىپاترا گوتى: بەلى شرمىون؟

- گوت كارەكەت چى بوو؟

- شازنى مىسر گوتى: لەنىۋان كارەكەرەكانى مندا تەنھا تۇي كەخوئىدەۋارىت ھەبىت وكتىت خوئىدەنەۋە عەقلى تۇ بەھىزترە لەئەۋانئىرو ھېچ يەك لەۋژنانەي خزمەتكارىەتى منيان لەئەستۋدايە، خوئىدەۋارىيان نىيەۋ من ناتوانم ھېچ شتى لاي ئەۋان بەركىنم و بلىم، بەلام لەگەل تۇدا دەتوانم گىفتوگۇ بەكەم وپاي تۇ سەبارەت بەھەندىك شت گۈي لىدەگرم.

- گوت خاتۋونەكەم دەتەۋى سەبارەت بەچى قسە بەكەيت؟

- گوتى من دۋىنى شەۋ خەۋنىكم بىنى دۋاي ئەۋەي لەخەۋ بەناگاھاتەۋە، ھاتم دەرگاي ژورەكەي تۇم كىردەۋە، بۆنەۋەي خەۋنەكەت بۇبگىرمەۋە، بەلام تۇ تائەۋكاتەش نەھاتىبوۋيەۋە، ئىنجا خەۋتەۋە، بەلام

دوای يەك - يان دوو سەعات بەخەبەر ھاتمەۋە، دووبارە ھاتم دەرگاگەي ژوورى تۆم كىردەۋەۋە بىنىم ھەر نەگە رابويەۋە.

- گوتم خاتوونەكەم: خەۋنەكەي تۆ چۆن بوو، ئىستا ھەزەكەيت بۆم بگىریتەۋە؟

- كىلىۋياترا گوتى: بەلى ۋەرە بۆ ژوورەكەي من تاخەۋنەكەي خۆمت بۆبەيان بىكەم، تۆ بۆخۆت دەزانى من رۆژانە لەبانوۋەكەي خۆمدا خۆم دەشۆم، ھەندى رۆژ بۆنەۋەي پىستى لەشم نەرم ۋەسىپى بىت، فرماندەدەم بانوۋەكەي من پىرېكەن لەشىرى ۋاغ، ئىمە لەئەسكەندەرىدە سۋالکەرمان نىيە تادۋاى خۆشتنەكەم شىرى بانوۋەكەي من بەسەر سۋالکەرگاندا دابەشەنەۋە، بۆيە ئەۋشیرە دەبەن بۆباغى ئاژەلان بۆنەۋەي بىدەن بەۋئاژەلانەي پىۋىستىيان بەخواردنى شىرەھەيە.

- گوتم خاتوونەكەم من ئەمە دەزانم.

- كىلىۋياترا گوتى: دۋىنى شەۋ لەخەۋمدا لەناۋ بانوۋەكەي خۆمدا بووم كەپىرېۋو لەشىرى ۋاغ ۋەخەرىكى شىشتىنى لەشم بووم، بانوۋەكەي من ئەۋەندە گەۋرەيە كەبەقەت ھەۋزى دەبىت ۋ من لەناۋ ئەۋجەۋزەدا بەناسودەيى مەلە دەكەم ۋ جارجارەش لەبەرخۆمەۋە دەلىم، ئايا لە ئەسكەندەرىدە ئەۋەندە ۋاخى مى ئەيە كەبەشىرى ئەۋانە بتوانرىت ھەۋزىكى ئاۋا پىرېكرىت؟

- دواتر بەخۆم دەلىم، نەخىر ئەگەر شىرى تەۋاۋى ۋاخەكانى مېسەر كۆبەكەنەۋە ناتوانرىت ھەۋزىكى ئاۋاگەرەۋە فراۋان پىرېكرىت لەشىر، بۆيەك ۋاخى مى لەرۆژىكدا چەند شىردەدات؟ ئايا شىرى يەك ۋاخى مى لەدوۋ قاپ زىاترى تىدایە؟ لەۋ كاتەي ئەم بىرانەم دەكردەۋەۋە لەھەۋزە پىر لەشىرەكەدا مەلەم دەكرد، سەپىم كىردسەر ھەۋزەكە پىرېۋو بەلاۋلاۋ ۋلاۋلاۋەكان لەساتىكدا گوليانكردن.

پوانى لاۋلاۋ ۋگولندەكردى لەھەۋزىك كەئۋاۋى تىدانەبىت پىر لەشىرىت مى توشى سەرسورمان كىرد، چونكە دەمزانى لەناۋ شىردا ھىچ گىيەك ناپروئى، ئىنجا چاۋم بەدەۋرۋوبەرى ھەۋزەكە كەوت ۋبىنىم خىزمەتكارەكانم لەچۈاردەۋرى ھەۋزەكەدا بەپىز ۋەستاۋن ۋدەستىيان بۆلاى من راداشتوۋەۋە ھاۋاردەكەن ئاگام لەخۆمبىت، چونكە لاۋلاۋەكان لەپىنى من دەئالنىن ۋدەمخىكىنن، بەلام مىن گويم نەدەدایە ھاۋارەكانى ئەۋان ۋ ھەرمەلەم دەكرد، كاتى كەمن مەلەم دەكرد، بەبى ترس لەلاۋلاۋەكان لەۋلاى ھەۋزەكەۋە بۆلايەكەي تىرى دەچووم، لەپىر سۋارىكى جەنگى ھات ۋگەيشتەلام ۋلەئەسپەكەي ھاتەخوارى ۋ ھاتەلىۋار ھەۋزەكەۋە ئەۋ نووسراۋەي لەدەستى دابوۋ بۆلاى مى راداشت، مىنىش نووسراۋەكەم لەدەستى ۋەرگرت ۋخویندەۋەۋە لەخویندەۋەي ئەۋ زۆر دلخۆشبووم، مىن ئەمدەزانى چى لەۋنامەيەدا نووسراۋە كەۋاخویندەۋەي مى خۆشچالكرد، بەلام دەمزانى ئەۋەي لەۋنامەيەدا نووسراۋە ۋابەستە بەخۆشى ۋلەزەتىكى گەۋرەيەۋە مىن لەبىرى ئەۋ بەختيارىيەدا دلخۆشبووم، لەخۆشياندا ئاگام لەۋتەتەرى كەنووسراۋەكەي ھىنابوۋ نەما، ھەۋزەھا خىزمەتكارەكانى خۆشم نەدەبىنى ۋلەدنىيەي خۆشىدا بەسەرم دەبرد، تابىنىم شرمىون تۆ تىمساحىك پىبۋو ۋلەمن نىزىك دەبوۋيەۋە، مىن سەرم لەۋەسورماۋو چۆن ژىكى ۋەك تۆ دەتوانىت تىمساحىك بەدەستەۋە بگىرىت ۋبەرى بىكەۋىت؟ چونكە تۆ تىمساحەكەت بەلاكەلەكەتەۋە ھەلگرتىۋو ئەۋ گىيانلەبەرە ئەۋەندە بەلاتەۋە سوکەلەبوو، ۋەك ئەۋدەچۈر يەك مىندالى شىرەخۆرەت بەلاكەلەكەتەۋە گرتبىت، لەكاتىكا دوو پىۋاۋى بەھىز ناتوانن تىمساحىك ھەلگرن، مىن تانەۋكاتەش لەھەۋزە پىرېشیرەكە نەھاتىۋومەدەرى ۋنووسراۋەكەم لەدەستىدابوۋ، ۋەك

ئەو ۋابو شى شىرەكە كارنەكاتەسەر تەربوونى نامەكە، كاتى تۆ بەخۆت و ئەو تىمساحى كە پىتتېو ھاتىە لىۋارحەوزەكە و منىش لەحەوزەكە ھاتمەدەرى، من نازانم بۆچ لەحەوزەكە ھاتمەدەرى، لەوانەيە لەبەر ئەو ۋابو پىتتېو كە خۆشتەكەم تەواۋىبوو، ھەركە لەحەوزەكە ھاتمەدەرى، تۆ شىرميون ئەو تىمساحى پىتتېو بۆلاى منت ھاويشت، كاتى ئەو ت بۆلاى من فرىدا تىمساحەكە دەمى خۆى كەردبۆو ھىرشى بۆمن ھىناۋ قەپالتەى لىگرتم، منىش لەترساندا ھاوارمكردو لەخەو كە پاپەرىم. ئەمە بوو خەونەكەم، ئىستاش تۆ شىرميون ژنىكى خويندەۋارى و خاۋەنى زانىارى، دەمەۋىت خەونەكەم بۆ لىكبدەيتەو.

- من ماۋەيەك بىدەنگبوم بۆئەۋى بىر لەۋەبەكەمەۋە لىكدانەۋەيەكى شىاۋ و گونجاۋ بۆ خەونەكەى دلرژم.

- كلىۋياترا لىي پىرسىم بۆچى بىدەنگبوى و ۋەلامى من نادەيتەۋە؟
- گوتم: خاتوونەكەم، بىردەكەمەۋە، چونكە ھەرخەونىك چەند لىكدانەۋەيەكى ھەيە پىۋىستە لەناۋەمانەدا باشتىنباىن ھەلبىژدەرىت و بەيان بگرىت.

- كلىۋياترا گوتى: باشتىن لىكدانەۋەى خەونەكەى من چىيە؟
- گوتم: مەلەكردنى تۆ لەحەوزىكى پىرلەشىردا بى دوۋلى ئەو دەگەيەنىت ۋلاتەكەى تۆ لەپروى بژۆۋىيەۋە زۆر باشە.

ئەو لاۋلاۋانەش كەلەسەر حەوزەكەت بىنيوتن، ھەندى گىرفتى زۆر بچوكن كە پروۋبەپرووت دەبنەۋە، بەلام ئەوكىشانە ناتوانن بوژانەۋەۋە درەوشاۋەيى ۋلاتەكەى تۆ لەناۋەبەرن، ئەو تەتەرەى كەگەيشتۆتەلات ۋنامەيەكى داۋەتە دەست تۆۋ لەخويندەۋەى ئەۋنامەيە زۆر دلخۆشبوۋى بەبى ئەۋەى بزانى ناۋەرۆكەكى چىيە، نىشانەى شوكردەكەتە بەبراكەت، چونكە بو مىردكردنە دلشادبوۋى.

- كلىۋياترا گوتى: شىرميون من شوم كىرد، بەلام مىردەكەم براكەى خۆمە.
- گوتم: خاتوونەكەم تۆ بۆخۆت گوتت حەزەت نەدەكرد شوو بەبراكەت بەكەيت، شوكردنى تۆ بەبراكەت ناچارى بوو بۆئەۋەى ۋىستى باۋكت بىنيەدى، داۋى ئەۋە بەحەزى خۆت دەبىت ۋئەۋ پىاۋەى كەخۆشتەۋىت پىنى دەگەيت، لەبەرئەۋە ئەۋشەتە دەبىتە سەرچاۋەى خۆشى بۆشارنىكى ۋەكو تۆ، جگەلە ھاۋسەرىەتى ھىچى ترنىيە.

- كلىۋياترا گوتى: زۆرباشە نىتر بەشى كۆتايى خەونەكەم كەۋابەستەيە بەخودى تۆ بۆم لىكبدەۋەۋە، ئەو تىمساحى تۆ بەلاكەلەكەتەۋە بوو چ مانايەك دەگەيەنىت، بەۋەى بۆلاى منت فرىدا؟
- گوتم خاتوونەكەم: بۆ خۆت دەزانى لەكتىبى لىكدانەۋەى خەونەكاندا تىمساح بىيندرىت، دەبى بەخەونىكى باش بزاندرىت، من كە تىمساحەكەم بۆلاى تۆ ھاويشت، ئەۋە دەگەيەنىت شتىك بەتۆ دەدەن خۆشبەخت دەبىت و لەوانەيە دىان نىازى منى قەبولكردبىت و تۆ بىيتە خاۋەنى كور.

ھەموو بەشەكانى خەونەكەى كلىۋياترا پاست لىكدايەۋە، ئەۋەى بەنوم گوت بەپىنى تەعبىرى خەون پاستبوو، تەنھا بەشى كۆتايى خەونەكەى ئەۋم دروست لىكنەدايەۋە، لەۋەترسام راستىيەكە بلىم، چونكە ھاويشتنى تىمساح لەلەيەن مەۋە بۆلاى شارنى ميسر، شتىكى ترسناكى دەگەياند، ئەۋەى

دەگە ياند پۇزۇ دىت من كىشە يەكى گەورە بۇشاژنى مىسر دروستدەكەم و ئەو مەترسىيە دەپتەھۇى لەناوبردنى ئەو.

دلم خۇشبوۋ بەھەى شازنى مىسر پىش من خەونەكەى بۇ كەسىتر تەگىراپۇۋەو لىكدانەھەى خەونەكەى لەدەمىكى ترەو نەبىستبوو، چونكە ئەگەر لىكدەرەھەيەكىتر خەونەكەى بۇلىكدابا يەو بەئەھەى دەگوت ھاويشتنى تىمساح لەلەين شرمىونەھە ماناى ئەو يە پۇزۇك دىت شرمىون بەلەناوبردنى دەبات، ھەرساتەى بىرم لەو دەكرەو پۇزۇك دىت خاتوونەكەى خۇم بەكوشت بەدەم، لەترساندا دەلەرزىم وبەخۇم دەگوت مەحالە من بتوانم كلىپاترا شازنى مىسر بەكوشت بەدەم، كاتى كال ئاشنايى لەگەل خاتوونەكەى مندا پەيداكرد، ئىرەيى بەسەردا زالبوو، بۇچى گەنجىكى جوان كەبۇتەجىگەى سەرنجى من وخۇشمەويىت، عاشقى كلىپاترا بىت، بۇچى شازنى مىسر سەرنجى ئەھى بۇلەى خۇى پاكىشاو؟ بەلام لەوكاتانەشدا بىرم لەو نەدەكرەو خاتوونەكەى خۇم بەكوشت بەدەم، تابتوانم ئەوگەنجەى من خۇشمەويىت دەستگىرم بىت، ئەى چۇن دەتوانم بەدەستى خۇم خەرىكى كوشتنى كلىپاترا بىم؟

بەشىۋەيەك ترس بالى بەسەردا كىشا نەمدەتوانى تۇتكەبگرم، دلىبا بوم بەلەيك لەويىدە ئەو پۇزە دىت خاتوونەكەى خۇم بەكوشت بەدەم، تەنھا يەك رىگامابوو كەپەنەى بۇبەم بۇئەھەى من لەوبەلەيك پەنابدات، ئەويش ئەو بوبو بچم بۇپەرسىتگەى دلف وماوھەى پىنچ پۇزۇ خەرىكى پارانەھەىم وداوا لەخوكان بەكەم ئەو بەلەيك لەمن و كلىپاترا لەدەن.

بەشىۋەيەك ترس دايگىر تە شەھى دواتر كەچووم بۇمىوانخانەى سوور ھىندەلەى تىە نەمامەھەو دواى سەعاتىك گەپامەھە بۇكۇشك، ئەو كوپە گەنجە پىنى سەرىبوو بۇچى ئاوازوو دەپۇمەھە، بەلام من بەتەم گوت شازن چاھەروانى گەپانەھەى منەو كارى پىمەو ناتوانم ئەو بەچاھەروانىيەھە پاكىرم، ئەگەر دەسەلەت لەدەست خۇمدابا يە ئەوا بەزوتىر كات رىگەى پەرسىتگەى دلفم دەگرتەبەر، بەلام نەمدەتوانى بەبىن مۇلەت ھەرگرتن لەخاتوونەكەم بچم بۇ پەرسىتگەى دلف، ناچار بووم دە شەھى چاھەروانىم ھەتا شازنى مىسر وىزانىت من بەردەھام سەردانى پەرسىتگەى (دىان) دەكەم بۇئەھەى سىكىرىيىت، مۇم دادەگىرسىنم دەپارپىمەھە.

دە شەھى بەبەھانەى چوونم بۇ پەرسىتگەى دىان لەكۇشك دەچوومەدەرى و خۇم دەگە ياندە مىوانخانەى سوورو دوو سەعاتم لەگەل تىەدا بەسەر دەبردوو دواتر دەگەپامەھە بۇكۇشك.

دوايىن شەھى بەتەم گوت شەويكىتر نايەم بۇئىرە، چونكە ئەوماوھەيە كەبەمىيان دابوو كۇتايى پىنھات و كلىپاترا رىگام نادات شەھى لەكۇشك بچمەدەرى.

- تىە گوتى: سەھى كارەكەى من لەكۇشكى پاشايەتيدا تەواودەبىت، ئىتر منىش ناتوانم بۇ كۇشك بىم، ئىستاش پىم بلى ئىمە لەكوى دەتوانىن يەكتىرى بىيىنن؟

- گوتم تىە ئەوئەندەى من حەزەدەكەم تۇبىيىنم تۇ ئەوئەندە ئارەزوى دىدارى مننت نىيە، چونكە تۇ مننت ھەك دايكى خۇت دەبىنى، ئەو كوپە گەنجەى كەھەك دايكى لەئىكىتر پىروانىت شەيدەى ئەو نىيە.

- تىە گوتى: بەلام من خوروم بەتۇوھە گرتوھە، تۇ يەكەم رنى كەمنت خۇشويستىن، بۇيەش حەزەدەكەم تۇ بىيىنمەھەو سەعاتەكانى شەھى لەگەل تۇدا بەسەرىبەرم.

- گوتم تىيە: خاتونەكەي مەن سەفەرىكى لەبەرە چۈنكە بۇ ئەوسەفەرەش مەن لەگەل خۇيدا دەبات، لىت دور دەكەومەو، ئەگەر تۇ ئەگەرپاىەو سوريە، نىشتمانەكەي خۇت ولەميسردا ماىەو، دواى گەرپانەو لەسەفەرەكە لەئەسكەندەرىدا دەتېنىم، ئەگەر رۇيشتىشى وگەرپاىەو نىشتمانەكەي خۇت، يەيەكگەيشتىنى مەن وتۇ دەكەويتە دەست پىشەت ورتكەوت.

ئەگەر تۇ لەئەسكەندەرىدا ماىەو ھەر لەم ژورەدا نىشتەجى بە، مەن كرىنى ئەو ژورە تاكاتى گەرپانەو خۇم بەخاۋەنى ئوتىلەكە دەدەم، مەبەستەم ئەو يە دواى گەرپانەو لەسەفەرەكە تۇ لەم ميوانخانەدا بدۇزەمەو، چۈنكە ئەئەسكەندەرىە گەرەترىن شارى دنياىە، لەمشارەدا ئەگەر ناۋنىشانى مالەكانت لانەبىت وشارەزانەبىت ناتوانىت كەس بدۇزىتەو، لەوانەيە كەسانىك لەگەل يەكترىدا دۇست وناشانابن و بۇماۋەي چەند سالىك لەمشارەزابن ويەكتر بدۇزەنەو بەيەك دەگەن، مەن دواى گەرپانەو دىم بۇئەم ميوانخانەيە، ئەگەر زانىم تۇھەر لىرەيت، دووبارە دىم و نيوەي شەوگاپ پىكەو بەسەردەبەين، ھەركاتىكىش تۇم لىرەنەدۇزىيەو ئەوا ھەموو شەوئ پىش ئەو ي خەو مەباتەو يادى تۇدەكەمەو.

ئايا تۇش بەلەين بەمەن دەدەيت دواى گەرپانەو تە بۇسوريا شەوانە پىش ئەو ي بخەويت ولەبىرە خەوكانتا بکەو يە يادى مەو؟

ئايا تۇ دەزانىت پىش تۇ ھىچ پياۋىك پەنجەكانى نەخستبوو سەر لىۋەكانى مەن؟ ئايا دەزانى تۇ يەكەم گەنجى كەلەپى دەستى خۇت لەسەر سىنگ و بەرۇكى مەن گىرا؟

- تىە گوتمى: شرميون تۇش يەكەم ژن بووى كەلەگەل مەندا ناشناىت پەيداكرد.

- گوتم: تىە مەن داۋاى ئەو تە لىناكەم تۇبەردەوام لەبىرى مەندابىت، چۈنكە تۇ زۇر لەمەن گەنجىرى و دواى ئەو ي گەرپاىتەو سوريە كچە جوانەكانى ئەوولاتە دەوروخولى تۇدەدەن دواى ئەو ي تۇ ئەوانت بىنى مەنت بىردەچىتەو، بەلام چۈنكە تۇ يەكەم پياۋبووى كەلەگەلمابووى بەدۇست، مەنىش بەپىنى قەسەكەي خۇت يەكەم ژن بووم كەلەگەل تۇدا بووم بەناشنا، تۇ مەن بەيەكجارى لەيامەكە.

بەوشىۋە مەن لەتىە جىابوومەو گەرپامەو كۇشك، مەن دلىنا بووم ئەگەر تىە نەبىنمەو ئەو بگەرپتەو بۇ نىشتمانەكەي خۇي، ئەوا مەن ھەرگىز لەبىرى ناكەم، تانەمپۇش كەتەمەنى مەن گەيشتۇتە ناستىك لەوانەيە بەم زوانە خواكان پۇحم لىسبىتىن و مەرم، ھەر تىەم لەبىر نەچۇتەو لەيامەنەكردو.

سەبى بەيانى خۇم نامادەكرد بچم بۇپەرستگای دلف و ماۋەي پىنج پۇژ لەویدا خەرىكى پارانەو بەم ھەتاخواكان ئەو بەلایە لاىبەن وشتىكى و ابكەن مەن ناچارنەم خاتونەكەي خۇم كىلىۋاترا بەكوشت بەدەم.

پارائەوہ لەپەرستگای دلف ونهینی سهیری ژيانی من

لەئەسكەندەریەوہ بۆپەرستگای دلف شەش پۆژ ریگابوو، ماوەی سێ پۆژ بەكەشتی و سێ پۆژیترا بەرپڤگای كەژاوہ

یان بەوہ لاخ، دواى دابەزین لەكەشتی، من بەخاتوونەكەى خۆم گوت: لەدواىین شەوى كە لەپەرستگای دياندا خەرىكى دوعاكردن بووم، خەو بردمىەوہو لەخەونمدا (دلف)م بینى وبەمنى گوت ئەگەر دەتەوینت خاتوونەكەت سكى پرییت وبییتەخاوەن كوڤ، ئەواوہرە بۆپەرستگای من، بۆیە شاژن دەبێ مۆلەتم بەدەیت بچم پینچ پۆژ لەپەرستگای دلفدابم، بۆ ئەوہى خاتوونەكەم سكىپرییت، بەلام كلیپاترا چونكە راھاتبوو لەسەرئەوہى بەردەوام من لەدەورى خۆیدا بیینییت وخزمەتى بكەم، رازى نەدەبوو من بچم بۆپەرستگای دلف.

من كەبەھۆى خەونە ترسناكەكەى كلیپاتراوہ ئارامم لێھەلگىرابوو، زەروریەتى رۆیشتنم بۆپەرستگای دلف تۆتكەى لێپرییبووم.

سەرئەنجام كلیپاترا لەسووربوونى بەردەوامى من ھەراسانبوو وبینئەوہى لەدەوہ پازیییت مۆلەتى دام بۆئەو سەفەرەبچم وپارەى دامى ونامەىەكى بۆنوسیم وپینى گوتم لەرېگادا بیدەبە دەسەلاتدارانى ئەوناوچانەى كە پیندا تیدەپەرىم ھەتائەوانە كاروبارەكانم بۆجیبەجیبكەن ولەخودى پەرستگای دلفیشدا ریزم لینگرن وبزانن من كارەكەرى تاببەتى شاژنى میسر و لەگەل سەردانىكەرەكانى تری پەرستگادا جیاوازیم پینكەن.

من لەئەسكەندەریەوہ بەكەشتى كەوتەپرى وپڤگای خوارووم گرتەبەر، لەرېگادا ھىچ شتێكى كەشایانى باسكردنبیت رووى نەدا، دواى سێ پۆژ كەشتیەكەمان لەلیوار بیاباندا راوہستا و منیش لەكەشتیەكە دابەزیم و لەیەكێك لەدانیشوانى ئەوناوچەىەم پرسى، مالى لێپرسراوى ئەمشارە لەكوئیە؟ ئەویش مالى لێپرسراوہكەى نیشاندام وچووم بۆلاى ئەو وئەو نامەى شاژنى میسر بەمنى دابوو نیشانمدا.

ئەو کە زانی شرمیونی کارە کەری نزیکی کلیۆپاترام تکای لیکردم ئەمشەو لە مائە کەیدا بمانمەو، پۆژی مواتر دوو وە لاخی رەنگ سپی و بەهیزو هەیکە لیان هیئان، یەکیکیان تاییبەت بۆسواربوونی من بوو و ئەوی تریشیان نۆکەری لێپرسراوە کە لێی سواربوو، لێپرسراوە کە بە خزمەتکارە کە ی گوت، من یگە یەنیتە پەرستگای دلف و لەوئ بمانیتەو تازیارە تە کە ی من کۆتاییبیت و ئینجا بە مەمان وە لاخ

لەگە ئیدا وەرەو، پیش ئەو ی بەرئ بکەوین لە منی پرسی ئایا پیۆیستت بە پارە نییە بۆرگا؟

- گوتم نەخیر چونکە من لە ئەسکە ندرە یەو پارە ی تەواوم لە گە لۆخۆمدا هیئاو و پیۆیستم بە پارە نییە، ئینجا کە وتینە پڕئ، خزمەتکاری حوکمرانی نارچە کە لە گە ل مندابوو، رەش پیستبوو و خە لکی سودان بوو، حوکمرانە کە لە سەردەمی میرد مندالییەو ئەوی لە سودانەو بۆمیسر هیئابوو و کردبوویە خزمەتکاری خوئ، خزمەتکارە سودانییە کە زمانی یۆنانی دەزانی و من بەبئ گرفت قسەم لە گە ئدا دەکرد: لیم پرسی: ئایا ئەو سالت لە بیرماو کەرە شپیستە کان هیرشیان هیئایە سەر میسرو خوئان گە یاندە ئەسکە ندرە یە؟

- خزمەتکارە رە شپیستە کە گوئی: بە ئئ من لەو سالتە شدا هەرخزمەتکاری ئەم ئاغا یە مبووم و دوای ئەو ی رە شپیستە کان هیرشیان هیئا، ئاغا کەم هە لات و خوئ گیاندە سەرووی میسرو منیشی لە گە ئدا بووم.

- گوتم: ئایا لە ژنیانی خوئ رازی لای ئەو حوکمرانە؟

- پیاو و رە شپیستە کە گوئی: ئە ی خاتوونە کەم من کە یە ک خزمەتکارم چۆن لە ژنیانی خوئ رازیم؟

- گوتم من خاتوون نیم، بە لکو کارە کەرم.

- خزمەتکارە کە گوئی: ئاغا کەم پیی گوتم کە تو کارە کەری تاییبەتی شاژنی میسری، لە نێوان کارە کەری تو و نۆکەری مندا جیاوازییەکی زۆرە یە، چونکە تو کارە کەری ژنیکی دە لئین لە دنیا دا هیچ ژنی ک وە ئەو جوان و سەخی نییە، هەرچی بکت بوئ بوئ دابین دەکات، بە لگە ش بۆ ئەم ئەو یە کە شاژنی میسر تو ی بۆ زیارەتی پەرستگای دلف نار دوو، بە لام من خزمەتکاری پیایوکی بە خیل و چا و چنۆکم و هەرگیز ئەو نە دەم خواردن ناداتئ پیی تیربیم، بۆ یە بە نا چاری دەچم بۆ دەم رووبارو ماسی دەگرم و سکی خوئ بە گۆشتی ماسی تیر دە کەم، لە کاتی گەیشتنی خوئ ماشدا بە خوئما و رگی خوئ تیر دە کەم، بە لام لە زۆریە ی کاتە کانیترا هەر بە برسییەتی دە مینمەو.

- گوتم تو کە بە ر دەوام برسی بۆ ییر لە رینگا چارە یە ک ناکە ی تەو؟

- خزمەتکارە رە شە کە گوئی: هیچ رینگا چارە یە کم نییە؟

ئەگەر هە ئیم ئیمە دە ستگیر دە کەن و دە مکوژن، ئەگەر ب شمە و یئ خوئ ئازاد بکەم دە بی پارە م هە بیئ، منیش لە مائی ئەو حوکمرانە دا هەرگیز ناتوانم ئەو نە دەم پارە پاشە کە وت بکەم کە خوئی پیبکرمەو، کە سیش دە ست ناکە و یئ ئیمە لە و ئاغا یە بکری تەو، تالە مائی ئاغا یە کی تردا، هەر نە بی تیر بووم و بە برسییەتی ئە مینمەو.

- گوتم چونکە من کارە کەریکم ناتوانم تو بکرمەو، بە لام دوای ئەو ی گە رامەو و بۆ ئەسکە ندرە یە، لای هە ندئ دەو لە مە ند باسی تۆ دە کەم و بە ئەوانە دە لیم بکرنەو، تاییبە خاوەنی ئە ربا ییکی باشت، دوای رۆیشتمان ماو ی سئ رۆژ گەیشتنە پەرستگای دلف.

کاهینی گەرە، کە لە مەو بەر گوتە هات بۆ ئەسکەندەر یەو شەوێک لە ژۆرورە کە ی مندا مایەو و تاکوێی لە قەسەکانی نیوان کیلیۆیاترا و میردە کە ی بیټ، مردبوو و یە ک کاهینی گەنج لە جینگای ئەودا سەرافەتی پەرستگای دلفی دەکرد.

پەرستگای دلف ئەو نەندە گەرە بوو، کاتێ من چوومە ناو ئەو پەرستگایە کە س ناگای لێنەبوو، تەنها کاهینی ئەو بە شە نەبیټ، هەربە شە ی ئەو پەرستگایە یە ک سەر پەرشتیاری خۆ ی هە یە، سەر پەرشتیاری ئەو بە شە لە منی پرس ی بۆ چی هاتووی و چە ند پۆ ژ لە پەرستگاکە دا دە مینمەو ه؟

- گوتە بۆ ئەو هاتووم لە بەر خاوە نی ئەسلی ئی رە ی پاری مەو ه لە بە لایە کی گەرە م لادات، من خە ونیکم بینیو ه کە تییدا بە لایە کی گەرە م بە سەردیټ، هەر چە ندە ئەو مە ترسییە روو بە پرو ی خود ی من نابیټەو م بە لām توش ی ئەو کە سە دە بیټ کە لای من زۆر ئازیزو بە ریزە، بۆ یە درک م بە وە کرد ناتوانم بە هیچ شیو یە یە ئەو مە ترسییە لە ئەو دوور بخە مەو ه، تەنها ئەو نە بیټ بۆ ئی رە بیټ و لە بەر خوای دلف ی پاری مەو ه ئەو بە لایە لا بیات لە سەر ئەو کە سە، لێ پەر سە روای ئەو بە شە هی چی تری لێنە پرسیم و ژوور ی کی نی شاندام، بۆ ئەو ی ئەو ماو ه ی دە مینمەو ه لە ویدا بە سەری بەرم، دواتر کە زانی خزمە تکار ی کم لە گە ئدایە فەرمانیدا لە دە رەو ی پەرستگاکە شوین ی ک بۆ ئەو دا بێن بکەن و وە لآ خە کانی ئی مە ش لە سەر ناخواری پەرستگا ببە ستنەو ه و تیر یان بکەن.

پەرستگای دلف یە ک هۆ لی گەرە ی هە یە کە دوو سە د پایە ی بە رد ی لە بە ردا یە، تانە م پۆ ژ گارە شمان هۆ لی وا گەرە لە دنیا دا دروست نە کراو ه، پە ی کە ری دلف لە و هۆ لە دایە ئەو کە سانی کە نیاز یان لە ئدایە لە و شوینە دا پۆ ژ دە کە نەو ه، دە بو ماو ه ی پینچ پۆ ژ لە سەر تای شەو ه و تە بایانی ئەو خە لکانە لە و هۆ لە دا ما بانەو ه و چاویان پریبا خوای دلف (کە یە کی کە لە خوا کانی ئی مە) تە بایانی لە بی ری ئەو دا بان، ئەو ژن و پیاوانە ی کە لە پەرستگای دلف دا بە یە ک دە گە یشتن بە ئومیدی قە بو لبوونی نیازە کانیان، نە دە با لە و ئی بی ر یان لە هی چی تر بکە ردا یە و ه.

بیر کردنەو ه لە هە ند ئی پید او یستی گرنگی ژ یان، وە ک بیر کردنەو ه لە خواردن لەو ه ختی جە من دا، ر ی گای پیدراو ه، بە لām ناب ئی بیرو کە یتر بە ی تە ناو کلی شە ی سە ری ئەو کە سە، ئە گەر ئەو کە سە ی دە چیټ بۆ زیارە تی پەرستگای دلف ناب ئی بیر لە و شتانه بکاتەو ه کە پە یو ه ن د ی یان بە ماله کە یەو ه هە یە دە ب ئی لەو پەرستگایە دا ب مین ی تەو ه، تاخو استە کە ی دی تە دی، ئینجا لەو پەرستگایە پە روات.

لە میسردا ئەو بە او ه ئەو ی لە پەرستگای دلف هەر چی داوا بکات دی تە دی، بە مەر جیک دوا ی ئەو ی گە یشتە پەرستگاکە بە ر دە وام لە هۆ لی خواو ه ند دلف دا ب مین ی تەو ه و جگە لە دلف بیر لە هی چی تر نە کاتەو ه، ئەمە سە بارە ت بە من کیش نە بوو، من دە متوانی بە ر دە وام لە بی ری خە ونە کە ی کیلیۆیاترا دا ب م، بۆ یە هاتووم تادلف ئەو بە لایە لە من لا بدات و نە بە مە بکوژی کیلیۆیاترا، هەر کە دانیابووم ئەو خزمە تکارە رە شە لە دە رەو ی پەرستگاکە دا بە برسییە تی نامین ی تەو ه و وە لآ خە کانی ئی مە لە ناخواری پەرستگا دا نالی ک دە خو ن، ر ی گای هۆ لی دلفم گرتە بەر، من تانەو شەو ه رینە کە و ت بوو خوای دلف ببینم بۆ یە کە م جار چاوم بە خوای ناو براو کە و ت.

من پە ی کە ری کە سی کم بینی کە بالای لە ه ی هە موو کە س بە ر ز تر بوو تانە و پۆ ژە شتی وام نە بینی بوو، لە پش تیبیو ه روونا کای لە ئەو ی دە دا، وە ک ئەو و ابوو خۆر لە پش تی بدات، ئەو ی بە نوور نی شان دە دا، من

لەھىچ يەك لەخوكانىتەر شىكۆمەندى ومەزنى وەك دلفم نەدىبوو، لەبەرخۆمەو گوتم بىن دوودلى ئەمە شوخوایەيە كەدەتوانىت داواكانى مىللەت بەدى بىنىت، لەمانەش ئەوبەلایە گەورەيە لەمن لايدات .

موای ئەوہى چوومەناو ھۆلەكە لەبەرامبەر خوای دلفدا دانىشتم، ھەندى لەخەلكىتەر لەویدا بوون خەرىكى پارانەوہ بوون، ھەندى لەوانە نەخۆش بوون وداوای چاكبوونەوہيان دەكرد، ھەندىكىتەر قەرزار بوون و دەيانويست قەرزەكەيان بۇ بدرىتەوہ لەخوای دلف دەپارانەوہ ئەو قەرزەنەيان بۇ بدرىتەوہ تاتوشى كۆپلەيەتى نەبن، ئەوانەى لەوپەرستگايەدا بوون لەگەل يەكترى قەسيان نەدەكردو ئەو خواستەى لەخوای دلفيان دەكرد، مەعلوم دەبوو چىيە، چونكە زۆربەى ئەوانە بەدەنگى بەرز خواستەكانى خۆيان بەيان دەكرد، يەكىك لەقازانجەكانى بەدەنگ پارانەوہ ئەوہيە، ھۆشى مرؤف پەرت نايىت و بەردەوام لەيىرى دلفدا دەبن وناوای ئەودەھيىن، لەبەر ئەوہبوو توانيم تىيگەم ئەوانەى لەدەوروبەرى من دانىشتون بۇ چ خواستىك ھاتون، جارجارە كاھينەكان بەسەرى تاشراوہو لەناو ھۆلەكەدا دەبيىران، ئەوانە كەسانىك بوون بۇ ئەنجامدانى ئەركەكانيان لەناو ئەویدا يەكتريان دەبيىنى، تراشىنى سەر رەسميە لەكاھينەكانى ميسرىيەوہ كاريگەرى لەسەر كاھينەكانى ئىمە جيھىشتوہ، لەكۇندا كاھينەكانى پەرستگاكانى يۇنانى سەريان نەدەتاشى، دواى ئەوہى ئەسكەندەر ميسرى داگىركرد يۇنانىيەكان ھاتن بۇميسرو زنجيرەى لەتالىسەكان كەيۇنانى بوون لەميسردا فەرمانرەواييان گرتەدەست و وردەوردە بەشىك لەنەريت ودابى ميسرى ھاتەناو پەرستگاكانى يۇنانى، لەمانەش: كاھينەكان راھاتن لەسەرئەوہى سەريان پتراشن وەتر لەسەريان ھەلسوون، كاھين كەسيكە تەركى دنيا دەكات، واتا پەيمانەدەت لەگەل ئافرەتدا نەژيەت و بەلايدا نەچيىت، بەلام لەمەرژانەدا لەميسر، كاھين بەومانايەى تەركى دنياى كرديت نييە، ھەموو ئەوشتانەى لەژياندا ئاساييە وەك خۆراك وپۆشاك، ئەوان دەيكەن، كاھينەكانى ئىمە بەتايبەتى لەپەرستگاي دلفدا، بەوشيوہى من بيىنيم، باشتر لەوكەسانەيترى ناو پەرستگا كە دەيگوزەريىن، خواردنى خۆش دەخۆن وپۆشاكى بەنرخ لەبەردەكەن، بۇيەئەمانە دنيايان تەرك نەكردوہ، بەرۆكەش ئافرەت لەژيانى ئەوانەدا نييە، بەلام بەكردوہ وانبيە، بۇخۆم لەسەرزمانى كاھينى گەورەى پەرستگاي دلف بيىستوہ كەلەگەل ژناندا رادەبويزىت، بەلام رابواردنى كاھينەكانى پەرستگاي دلف لەگەل ژناندا لەمەزنى خوای دلف كەم ناكاتەوہ گوناھى بەندەكان پەيوەندى بەخوكانەوہ نييە.

دواى ئەوہى كەمى شەركشا ئەوكەسانەى بەدەنگى بەرز دەپارانەوہ دەنگيان كزبوو، چونكە خەو بەسەرياندا زالبوو، بۇيە جارجارە يەكىك لەرەھبانى پەرستگا كە ھاوارى دەكردو دەيگوت بيچارەكان بەناگا وەرنەوہ، باخەو نەتانباتەوہ، چونكە ئەگەربخەون پاداشتى خۆتان لەدەستدەن، ئەوكەسەى كەبۇنيازيك ھاتبى بۇئيرە نابىن لەكاتى شەونخونيدا بخەويىت، دواى ئەو بانگە، ئەو خەلكانە بەدەنگى بەرز دەستيان دەكردوہ بەپارانەوہ بۇئەوہى خەو كەيان برەويتەوہ، زۆرجاريش كەدەكەوتنە بيرەخەوان پيى دەگوتن بەدەنگى بەرز بيارپنەوہ تاخەو كەتان بزىت، بەلام من خەو نەيدەبردمەوہ، ھەتا ويزىنگيشم نەدەھاتنى، چونكە لەكۆشكى پاشايەتيدا بەكەم خەوى راھاتبووم، من نائىم شەوانە لەكۆشكدا نەدەخەوتم، بەلام كەپيويستيان بەخزمەتى من بايە، ھەندى شەو بەبيىدارى بمىنمەوہ، نارەحەت نەدەبووم و دەمتوانى تابەيانى بەخەبەرم، ھەندى شەو كليوپاتراش منى بەبيىدارى دەھيىشتەوہ و فەرمانيدەدا نەخەوم- يان لەبەر ئەوہى خەرىكى مەى خواردنەوہ دەبوو، لەبەرنەوہبوو ئەم

شەوانەش نەدەخەوتەم و ونەوزم نەدەھاتنى، كاتى پىرشنگى بەيانىدا، ئەو پووناككىيە لەپشتەو
لەخوای دلفى دەدا، نەماو لەوكاتانەدا بەدادانەوئى پەردەكان خوای دلفيان لەبەرچاوى ئىمە و نكرىد،
ئىمە دەمانزانى ئىتر شەونخونى كۆتايىھات، پىويستە ھۆلەكە جىبىلن، من چومومە ژوررەكەى خۆم
وخەوتەم، چونكە دەمزانى بەرۆژ ئىشم نىيە، بەلام كەشەو داھاتەو دەوبارە دەبى شەونخونى
دەستپىكەمەو، لەبەرەبەيانەدا كاتى بەرەوژوررەكەى خۆم دەچوم، خۆم موزدەم بەخۆمدەدا كەخوای
دلف نىازەكەى منى قبولكردو و ئوبەلایە لادەدات و دەستەكانى من بەخوینى خاتونەكەم كىلپاترا
شەلال نایىت، مەزنى خوای دلف كارىگەرى خستبوسەرم و ئەو پووناككىيە كەلەپشتىيەو لەئەویدەدا،
ئەوى لەبەرچاوى من گەورەتر نىشانەداو دلتىابوم كەخوایەك ئەوئەندە گەرەو نوورانى بىت، مەحالە
خواستى بەك بیدەرەتان كەبەرەستگۆيانەو دلتىابوونە پەناى بۆئەھىناوە قبول نەكات، شەوى بەكەم
ھىچ لەبىرى خوای دلف غافلنەبووم، بىرمارمدابوو لەشەوئىكتىردا بەھەمان شىو بەكەم و بىپچران لەبىرى
خەونەكەى كىلپاترا دابم، بۆئەوئى بتوانم بەردەوام خوای دلف بە بەرجەستىيى ببىم.

كاتى لەخەو ھەلسام، خۆر گەيشتبۇ نىوئى ئاسمان، منىش لەژوررەكەى خۆم ھاتەدەرى و سەبىرى
پەرستگاگەم دەكرد، لەپەرستگاگەدا كاهىنى زۆرەبوون، بەلام كەمیان بەدىار دەكەوتن، بۆم پوونبۆو
بۆيە ئەوانە بەرچاواناكەون چونكە زۆرەبەيان مالىان لەدەرەوئى پەرستگاگەدابوو و شەوانە دەھاتنەوئەناو
پەرستگاگەو بەرۆژ دەچوونە مائەكانيان.

پەرستگای دلف تەنھا ميوانى بەرپىزى رادەگرتن و جىگای دەكردنەو، رىنگای نەدەدا خەلكانى ئاسايى
لەویدا بىمىننەو، بۆيەش رىنگای مياندا كەلەناو پەرستگاگەدا بىمىنەو، چونكە دەيانزانى كارەكەرى
شاژنى مېسەر.

من بۆدلتىايى بارى گوزەرانى ئەوخزمەتكارە رەشەى كەلەگەلمدابوو، چومومەدەرى و ئەوم بىنى لەبەر
سفرەيەكى پاندا دانىشتوو و خەرىكى ناخواردنە، كاتى منى بىنى لەشامانىندا ھاوارىكردو
ھەلسايەسەر پى و خۆراكى سەر سفرەكەى نىشانى من داو گوتى: سەبىرەكە چەند خواردنەيان پىداوم، من
يەكەمجارە لەوئەتى بووم بەخزمەتكار تىر خواردن بخۆم، دەزانم ئەگەر تۆ پىتنەگوتبان خواردنى باش
وژورىان نەدەدامى.

بەخزمەتكارە رەشەكەم گوت: تانەوكاتەى ئىمە لەم پەرستگايەدابين، ھەموو كاتى تۆ لەمخواردنە
دەخۆيت، ئەگەر گەرپاشىتەو من تۆ تىردەكەم تادەتگەيەنمەوئە ئاگاكت، دواترىش چونكە لەتۆ
جىادەبمەوئە بەكەشتى دەگەرىمەوئە بۆ ئەسكەندەرىيە، ناتوانم قەولى ئەوئە پىدەم كەئاگاكت تىرت
دەكات - يان نا؟

- خزمەتكارە رەشپىستەكە گوتى: دلتىابە ئاگاكتەم من تىرناكات، ئەگەرتۆ دواى گەرپانەوئە
بۆئەسكەندەرى شتىكەم بۆئەوئى لەو ئاغا بەخىلەم بگرنەو، ئەوا من تادواين رۆژى ژيانم
بەبىرسىيەتى دەمىنمەو، ئىنجا گەرپامەو پەرستگاو بۆمنىش خواردنەيان ھىنا، چونكە كاتى جەمبوو،
بەلام دواى ئەوئە لەتەنىشت سفرەكە دانىشتەم نەمتوانى خواردن بخۆم، لەكاتىكا تانەو پۆزەش
ئىشتىيى من باشبوو، پىموانەبوو كەخواردنم پى ناخورىت و خۆم بەبى ئىشتىيابىنم، ھىچ شوپىنىكى من
نەدەھىشا لەوئەدەچو نەخۆشېم ھىچ ھەستەم بەلەشداھىزان نەدەكرد، بۆيە ھەستەم كەحزەنەكردنم

يەخواردن شىتېكى ئاسايى نىيە، پارويىك لە خواردنەكە ھەلگرت وخستە دەممەو، بەلام ھەركە تامى خواردنەكە مگرد، دەستمگرد بەۋلنجدانەو، پاش سەعاتىك خزمەتكارى پەرستگاگەھات تاسفرەكە ھەلگرتەو، سەيرى كرد من خواردنەكەم نەخواردو، خزمەتكارەكە بەمنى گوت شرميون بۇ نەخواردو، نايان ئەم خواردنەت پىخۇش نىيە؟

- گوتە من ئەمخواردنەم پىخۇشبو تائەمپۇ لەمخواردنەم خواردو، بەلام ئەمپۇ حالەتېكى ئاناسايى لەمخۇمدا بەدى دەكەم، كاتى كەپارويىك بۇدەم دەبەم وۇلنجم دىنى.

- خزمەتكارەكە گوتى: نايان خەزدەكەيت پزىشكى پەرستگا بۇلاى تۇ بنىرم؟
- گوتە بۇپەرستگا پزىشكى ھەيە؟

- خزمەتكارەكە گوتى: پەرستگاي ئىمە پزىشكىكى ھەيە لەميسردا بىن نەزىرە، لەھەموو ميسردا دكتورىكى ھاوشانى ئەونىيە، تۇش چونكە ميوانى پەرستگايى وكارەكەرى شازنى ميسرى، پىنى دەلنم بىت بۇلات وچارەتبكات.

- گوتە: من نەخۇش نىم تائەوبىت چارەسەرم بكات.

- خزمەتكارى پەرستگاگە گوتى: نەخواردنى خۇراك خراپترىن نەخۇشىيە پىويستە چارەسەرى بكرىت، بىگومان تۇ نەخۇشيت بۇيە ناتوانيت خۇراك بخۇى، بەلام ئاگات لەنەخۇشى خۇت نىيە.

- گوتە نايان پىويستە بجم بۇلاى پزىشك- يان ئەوئەتا دكتور دىت بۇلاى من؟

- خزمەتكارەكە گوتى: من ئەوئاگادار دەكەمەو كەبۇلاى تۇبىت، واش باشە ھەرلىرەبىت تاچارەتبكات.
- خەزم نەدەكرد پزىشكى پەرستگاگە چارەسەرم بكات، چونكە خۇم بەنەخۇش نەدەزانى، بۇئەوھى دلى خزمەتكارەكە نەئىشيت لەوھى خەزى دەكرد خزمەتم بكات، رازىبووم پزىشكەكەبىت.

- ئەو بۇيى ولەگەل پزىشكىكى پىاوى كاھىنى بەسالآچوو و دەم بەخەندەدا ھاتەو، كاتى پزىشكە ھاتەژوورەو سەيرىكى من وسەيرىكى سفرەكەئى كردو بەپىكەنىنەو گوتى: ئەى ژنەكە لەرېگايەكى دورەو بۇزىارەتى خواى دلف ھاتووى، چىتە كوئى گىانت نازاردەكات؟

- گوتە: ھىچ شوئىنىك نايەشيت.

- پزىشكەكە گوتى: نايان تات ھەيە؟

- گوتە: نە.

- پزىشكەكە گوتى: دەستەم بەدىن تابزانم تات ھەيە- يان نا؟

- منىش دەستى خۇم بۇلاى ئەوكاھىنە درىژكردو ئەوئىش گوتى تۇتات نىيەو ھىچ شوئىنىك نايەشيت، ئەى بۇچى ئەوخواردنە خۇشانەى كەلەسەر ئەوسفرەيە دەبىنم، ناخۇيت؟

- گوتە كاتى پارويى دەخەمە دەممەو تامى خۇراكەكە دەكەم، توشى وۇلنج ھاتنەو دەبم.

- پزىشكەكە پارچىك نانى كەھەنگوئىنى پىوئەبوو، دايە دەستەم وگوتى بخۇ؟

- منىش نانەكەم نايە دەممەو ھەركەجويم وتامى شىرىنى نانەكەم كرد، بەشىوئەيە وۇلنجم ھاتى پاروكە لەزارمەو پەريەسەر سفرەكە، ئىنجا پزىشكەكە پارچىك گۇشتى لەسەرسفرەكە ھەلگرت و دايەدەستەم تابىخۇم، منىش گۇشتەكەم خستەزارمەو دووبارە ھەركەتامى ئەوم كرد، توشى وۇلنج ھاتنەوئەبوومەو كوتە گۇشتەكەم لەدەم دەرىنا.

- پزىشكەكە گوتى: وەرە باسەيرى چاۋەكانت بگەم؟
منيش لەئەو نزيكبوومە، ئەو بەوردى سەيرى چاۋەكانىمى كردو گوتى، ئەي ژنگە تۆنەخۇشنىت،
بەلكو سىپرى وبيزھاتنەوى تۆ لەخواردن بەھۆى ئەووەيە، بەلام ئەمە كاتىيەو پاش چەند پۇژىكىتر
ئاسايى دەبيەو.

- من بەسەر سوپماويەو لەپزىشكەكەم پرسى: نايە من سىپرم؟
- پزىشكەكە گوتى: بەلئى، بەلام ئەمرو ھەست بەوھناكەيت كەسىپرى، دواى ئەوئى سكت گەرەبوو،
ھەست بەئاوسيت دەكەيت.

- بەپزىشكەكەم گوت: ناكرى سىپرىم.
- كاتى پزىشكەكە بەمنى گوت سىپرى، خزمەتكارەكەى پەرستگا لەوئى نەبوو، من وئەو پزىشكە
باسى سىپرىبون دەكەين، باوېم نەدەكرد كەسىپرىبوم تانەوكاتەى دكتورەكە بەمنى گوت ھەموو ژنىك
مانگانە لەلەشى ئەودا سوپى مانگانە دووبارە دەبيتەو، ھەركاتى ئەمە لەمانگىكدا دووبارە نەبۆو
ئەوانەو دەگەيەنىت كەپىپرىبوو، نايە ئەم مانگە لەلەشى تۆدا پروى داوہتەو- يان نا؟

- گوتم: نا، كەواتە تۆچۆن دەلئيت سىپرىم؟ من پىموايە خواى دلف خواستكەى تۆى بەدى ھىناو
ھەركاتىك لىرە گەرايتەو دەتوانى موزدە بەدى بەمىردەكەت وپىنى بلىنى سىپرىبوم، من دلفىام ئەم
نۆبەرەت كورپەبىت، چونكە ئەگەر كور نەبايە ئەواتو دەتزانى كەسىپرىو پىويستى بەچوونەلاى
پزىشك نەدەكرد.

- گوتم من دواى گەرانەووم لىرە، ناتوانم بەمىردەكەم موزدەبەم، چونكە مىردم نىيە.

- پزىشكەكە گوتى: كەواتە تۆ بى ئەوئى مىردت ھەبىن سىپرىبووى؟

- گوتم: بەلئى.

- پزىشكەكە گوتى: كەواتە تۆ لەو دەترسى خەلك بزائىت مندالەكەى تۆ بى باوكو رقيان لەتۆ بىتەو؟

- گوتم: من لەخەلك ناترسم، تەنھا لەكەسى دەترسم.

- پزىشكەكە گوتى: كاتى خزمەتكارى پەرستگاھات بۆلاى من وگوتى تۆكارەكەرى شارژنى مىسرى و بۆ
نيازىك ھاتووى بۆ ئەم پەرستگايە، من ئەمەم لەبىرچۆو، كەواتە ئەوكەسەى كەتۆ لىنى دەترسىنى
شارژنى مىسره.

- گوتم بەلئى: بەلام ئەم ترسم لەپروى خەجالەتتەوئە ترسى شەرمكردنمە، چونكە پەيوەندىيەكانى
من و شارژنى مىسر بەشيوەيەكە، ئەگەر بزائىت بى شوكردن سىپرىبوم سزام نادات، بەلام چاۋەپروانى
ئەو لەمن ناكات ئەمە بەسەرمبىت، بۆيە من دەترسم شارژنى مىسر ئەم راستىيە بزائىت، من بۆلابردنى
بەلایەم بۆئىرە ھاتبووم، دەمويست لەبەرخواى دلف بپارىمەو ئەو بەلایەى كەبەسەرمدىت لىملابدات،
بەلام دواى گەيشتنم بۆئىرە بەلایەكى ترم بەسەرھات، ئىستاش من ناتوانم بۆئەسكەندەريە بگەرىمەو،
چونكە ئەگەر بگەرىمەو ناچارم لەكۆشكى پاشايەتيدابم وسىپرىيەكەشم لىرەودوا ئەوئەنیشاندەدات
كەئاوسم وئەمەش بەمن ناكرىت ناتوانم.

- پزىشكەكە گوتى: نايە ئەومندالەى كەلەسكى تۆدا، باوكى ئامادەيە بەكۆرىپەى خۆى بزائىت؟

- گوتم باوکی ئەومندالە لەئەسكەندەرىيە بوو، بەلام بەمنى گوت لەوانەپە لەوئى پىروات، من نازانم ئايا تائىستاش لەئەسكەندەرىيەدايە- يان نا؟ بەلام ئەوانگای لەسكىپوونى من نىيە.

- پزىشكەكە گوتى: تۆ دەتوانىت بچىتەو ئەسكەندەرىيە باوکی ئەومندالە بدۆزىتەو پىئى بلىيت، سكم پىرەو ھەركە ئەوئىش ئامادەبوو ئەوبەمندانى خۆى بزانىت، كىشە دروستبايىت وتۆ دەبىتەخاوەن مێردو مندالەكەت شەرى دەبىت.

- گوتم گرىمان باوکی ئەم مندالە لەئەسكەندەرىيەدابوو، بەلام ئامادەبوو خۆى بەباوکی ئەومندالە بزانىت، كە لەسكەمدايە، دووبارە من سەنگەساردەبم، چون نامەوئى و ناتوانم بەشاژنى ميسر بلىم مێردم ھەيە، چونكە من كارەكەرى ئەوم و بەبى رەزامەندى كىليۇياترا ناتوانم شووبەكم.

- پزىشكەكە گوتى: راستە، كارەكەرىك بەبى رەزامەندى خاوەنەكەى ناتوانىت شووبكات، بەلام چونكە تۆ لەشاژنى ميسر نزيكى لەوانەپە لىتتېورئى.

- گوتم من كارەكەرى كەسىكى ئاسايى- يان كارەكەرى شاژنى ميسر نەبام ولەئەو نزيك نەبووبام، دەمتوانى واز لەو بەئىم وپروم ولەگۆشەو كەنارىكدا مندالەكەى خۆم بىيت وداوى لەدايكبوونى پىرام دەدا، ئايا ئەوگەرە بكەم- يان بىپىچمەو بەئارى نىلى دادەم وچارەنوسى ئەوخاكان ديارى بكەن- يان تىمساحەكانى رووبارى نىل قوتى دەدەن- يان خىرخوايەك پەيداىت و مندالەكەى من لەرووبارى نىلدا بگرتەو بەوئى خۆى بباتەو بەوگەرە بكات، بەلام چون كارەكەرى نزيكى كىليۇياترام شەرمى لىدەكەم ونامەوئى ئەو و بزانىت بەبى رەزامەندى ئەو شومكردو، ئىنجا روومكردە پزىشكەكەو گوتم، ئايا ناتوانىت من لەم مەترسىيە پزگارىكەيت؟

- ئەو پزىشكە راھىيە گوتى: من چىم لە دەستدەيت، چىت لەم دەوئىت؟ لەبەر خۆتى دەچوئىت، ناتوانم لەوانەپە بمرىت، بۆيە داواكارىيەكەى تۆقبولناكەم و مندالەكەت لەبەر ناچوئىم، چونكە لەوانەپە داوى لەبارىردنى مندالەكە تۆ بمرى، ئەوكاتە من ناتوانم بەرگەى تۆرەيى شاژنى ميسر بگرم.

- گوتم شاژنى ميسر لەكوئى دەزانىت كە من بۆ لەناو بردنى مندال ھاتووم بۆ لای تۆ بۆ ئەوئى لەبەرم بچوئى.

- كامىنەكە گوتى: ئەمە مەسەلەپەك نىيە بتوانىت بشاردەرىتەو، چونكە داوى ئەوئى خزمەتكارى پەرسىگا ھاتەلای من وگوئى كارەكەرى شاژنى ميسر نەخۆشەو پىويستە تۆبچىت بۆلای ئەو وچارەسەرى بكەيت، ئەوكاتە لەژوورەكەمدا چەند كەسىك دانىشتىبون و ھەموويان گوئىيان لەوقسەپەبوو دەزانن من ھاتووم بۆلای تۆ بۆچارەسەركردنت، ھەر ھەو ھەو لەبارىردنى مندال بەردەوام خوئىرئى ژنانەى دەبىت، ئەو ژنەى مندالى لەبەر خۆى دەچوئىت، ناكامى خراپە.

- گوتم تۆ پىياوئىكى پزىشكى، پزىشكەكەان لەميسردا دەتوانن زۆركار ئەنجامدەن، لەمانەش دەتوانن مندال لەبار بىەن، ئىو پزىشكەكان بەشيوەپەك لەكارەكەى خوتاندا وردن، دەتوانن وەك خاكان ئەندامە گەندەلەكانى لەشى مروؤ دەربەئىنن، دەتوانن كاسەى سەر بكەنەو، بۆئەوئى ھەلمى زىانبەخش كەلەمىشكدا كۆدەبىتەو، بەدەرى بنىن وئىنجا كاسەى سەرەكە دابىننەو، ئىو دەتوانن كارى ئاواگەرە ئەنجامدەن، بەناسانى دەتوانى مندالەكەم لەبار بىەيت تانم بتوانم بەبى دىلەراوئى بگەرئەو ئەسكەندەرىيە.

- پزىشكەكە گوتى: لەبارىردىنى مىندال شتىكى مەترسىدارە زۇرچار دايكەكە لەبەرسەختى ئازلر مردووه، لەوانەيە من ئامادەبم بى بەرامبەر بۇلاى نەخۇشكىك بچم بۇچارەسەرکردنى، بەهەمان شىئوى كەزانىم تۆكارەكەرى كىلىپۇياتراى بىبەرەمبەر چارەسەرت دەكەم، بەلام بەخۇپايى مىندالىك لەبەرنابەم. سەرەتا كرىى پزىشكى خۆم وەردەگرم، ئىنجا دەستەكەم بەكارى لەبارىردەكە، دواتر من گرىنتى ئەوئادەم ئەوبەهۇى خويىنپىزى و تاوه بمرىت، ئەگەرتۆ بمرى، هەموو دەزانن بەهۇى لەبارىردى مىندالەكەوه مردووى، چونكە ئاگادارن بۇلاى تۆهاتووم تىدەگەن من مىندالەكەم لەبەرچواندرووى. بەهەرچال من ئەوكارە ناكەم وخۆم گىرۆدەى توپەيى شازنى مىسەر ناكەم وئامۇزگارى تۆش دەكەم ئەوكارە نەكەيت، گرتنەبەرى رىنگاى ئاقلانە ئەويە كاتى لەم پەستگايە گەپرايتەوه، ئەو پىياوهى باوكى مىندالەكەيە بدۆزىهوهو بەئەو بلىيت دەبى خۆى بەباوكى مىندالەكەت بزانى، بەلام پىى نەلىيت بووى بەباوك، دواتر بچۇ بۇلاى شازن و پەزامەندى ئەو وەرېگرەو بەئاشكرا شووبەو پىياوه بكە، نىتر ترست لەسەر نامىنىت و دەتوانى بىترس مىندالەكەت بىيت، چونكە خەلك لەبىريان نامىنىت تۆلە چ مىژوويىدا شووتكرد تابهوردى كاتى سىكپىبوونەكەت لىكبەدەنەوه، هەتا كەسانىك هەبن بەمەش بزانىن كارىگەرى بۇسەر تۇنابىت و بەدناوت ناكات، چونكە خەلك دەبىينن و دەزانن كەتۆ مىردت هەيە.

- هەستمكرد ئەو راستەكەت، گرتنەبەرى رىنگاى عەقلانى ئەويە بگەپتەوه ئەسكەندەريەو پەزامەندى شازنى مىسەر وەرېگرم بەشووكردنم.

درىژەدان لەمانەووم لەوپەرستگايەدا بىكەلكبوو، چونكە ئەوكەسەى شەونخونى لەبەرەمبەر خواى دلفدا دەكات، بۇ ئەوهى نىازەكەى قەبولىيت، چا و بىريان لەسەر دلف لاناپەن، بەلام من نەمدەتوانى ساتىك بىرى خۆم لەسكپىرەيەكەم لاپبەم ولەبىرى خواى دلفدابم، لەبەرئەوه بىريارمدا پۆژى دواتر بگەپتەوه ئەسكەندەريە، ئەوشەوه نەچووم بۇخزمەت خواى دلف، چونكە چوون بۇئەوى نىيازىكى لەپشتەوئەبوو... پۆژى دواتر بۇمألناوايى چوومەلاى لىپىرسراوى ئەو بەشەى كەمنى تىدابووم وبەئەوم گوت بۇمألناوايى هاتووم و دەمەوئىت بگەپتەوه.

- ئەو گوتى نىازەكەت هاتەدى وئىتر پىئويستت بەخواى دلف نىيە؟ چاكەكار تۆهيچت بۇناكرىت، بەلام يەك تكام لەتۆ هەيە،

- گوتم نىازەكەى من ئەهاتەدى، بەلكو بەدبەختىيەكى گەورەيترم بۇزىادبوو. لىپىرسراوى ئەوبەشەى پەرستگا گوتى: ئەگەر وايە بۇ دەتەوئىت برۆى، بۇداوا لەخواى ئەم پەرستگايە ناكەيت ئەو دوو بەدبەختىيەى تۆ لاپەرىت؟

- گوتم ئەوكەسەى لەم پەرستگايەدا شەونخونى دەكات، پىئويستە جگەلەخواى دلف بىر لەهيچىتر نەكاتەوه، ئەو بەدبەختىيەى دووم كەتوشى من بووه، رىگرە لەبەردەم ئەمەدان بۇيە لىرەدەپۆم.

- لىپىرسراوى ئەوبەشەى پەرستگاي دلف گوتى: نايلا لەلايەن منەوه بۇلابردنى بەدبەختىيەكانت هيچ دەكرىت؟

- گوتم: نا، تەنھا داواكارىيەكم هەيە.

- ئەوپىياوه لىپىرسىم: ئەو داواكارىيەت چىيە؟

- گوتم: دواى پۇيشتنى من لەم پەرستگايە ئەگەر كەس لەتۆى پرسى چەند شەو لىزە ماوەتەو، بلى پىنج شەو، مەبەستم ئەو يە بەخاتوونەكەى من ئەگاتەو كە من پىنج شەو لىزەنەبووم.

- ئەوپياو گوتى دلىبا بە ھەركەسىك لەم پىرسىت ئەو چەند شەو لە پەرستگادا بوو، دەلىم پىنج شەو لىزەبوو، دواى مالىئاوایى كردنم لىپرسراوى ئەو بەشەى پەرستگا، لە پەرستگا كە چوو مەدەرئى تابە خزمەتكارە كە بلىم خۆى نامادەبكات بۇ پۇيشتن، كاتى خزمەتكارە كە زانى دەبئى ئەمرو بەرئى بکەوین، لە مەراقاندا كەوتەگریان و گوتى: من پىموا بوو چەند پۇژىك لىزەدا دەمىننەو ھەموو پۇژو شەوىك تىرخواردن دەخۆم، بەلام ئىستا زۆر بەداخووە گوپىستى ئەو بووم كە دەبئى بگە پىمەو،

- گوتم: مەترسە ھەركە گەيشتمەو ئەسكەندەر، لەیەكەم بۇ رەخساندا سەبارەت بەتۆ لەگەل گەرەكاندا قسە دەكەم، تاتۆ لەناغا كەت بگرنەو بەتەینن بۇ ئەسكەندەر، یان لەشونىكىتر دا بىت و بەردەوام تىرت بكن.

- ئەم گوتەيەى من بوو ھۆى ئەو ھى خزمەتكارە كە فرمىسكەكانى وشك بكاتەو واز لەگریان بەئىت، ئىنجا دوو و لاخەكەى نامادەكردن و ئىمە سواربووین و پۇيشتن، ئىمە ماوى نىو پۇژ پۇيشتن، ھەستم بەماندو بوون و برسەتى نەدەكرد، چونكە بىرى من ئەو نەدە نالۆزو جەنجالبوو بوارى ھەستكردن بەماندو بوون و برسەتى نەھىشتبوو.

لەوكاتانەدا خزمەتكارە كە گوتى: ئەى كارەكەرى شازنى مىسر، ئایا دەزانى پۇژ چەندى بەسەرچوو و لاخەكان ماندوو و برسەن و ناتوانن لەمەزىاتر بپوون، جگە لەمە یەكىكى تىرش ھەيە ئەویش ناتوانى لەمەزىاتر بپكات.

من داوام لەخوای دلف كرد لەبرى پىنج شەو پەنجا شەو تۆلىزەدا بلىتەو، ھەتا بتوانم پۇژانەو شەوانە تىر خواردن بخۆم و قەلەوبىم و وركم زلىت، بۆئەو ھى لەلەشى خۆمدا زنجیرە عەمباربەكەم بۇ پۇژگارى برسەتەى، بەلام ئىستا و ابزانم ئەو ئومىدەى من بئى بناغەبوو، دەبئى لەم پەرستگايە پرلە نىعمەتە كە خەلك لىزەدا تىرخواردن دەخۆن بپووم، ئەمرو بەناخۆشترین پۇژانى ژیانم زانى.

- گوتم: ئەى خزمەتكارى رەشپىست، مەگرى چونكە دواى ئەو ھى ئىمە لەم پەرستگايە بەرئىكەوتن، ھەموو شەوان و پۇژان تائەوكاتەى تۆ لەگەل مندایىت، ئەو نەدە خۆراك دەرخواردى تۆ دەدەم كە بۇخۆشت بارەبەكەى كەتیربووى، دواى ئەو ھى لەتۆش جىابوومەو كەس بەزەى بەخزمەتكارەكاندا نایاتەو!

- دواى ئەو ھى گوتم لەسكالاكەى ئەو بوو، فەرمانى وەستانمداو ئىمە لەناوایەكى بچوكدا كەكەوتبۆسەر پىگا كەمان لاماندا، لەناوایەدا نان و ھىلكەو ھەنگوین ھەبوو، بۇ خزمەتكارە كە پىنج نردوو نان و بىست دانە ھىلكەو نىوكىلو ھەنگوینم كرى، ئەویش ھىلكەكانى كۆلاندو بەدوو نردوونان و ھەندىك ھەنگوینەو خواردى، سئ نردوو نان و نىو ھى ھەنگوینەكە ماپۆو.

- پىمگوت: بۇ ئەونان و ھەنگوینەش ناخۆیت؟

- خزمەتكارە رەشپىستەكە لەو لەمدا گوتى: ئەم شەو ئەونان و ھەنگوینە لەگەل ئەوشتانەى تری كەتۆ بۆم دەكرى دەخۆم.

- من خۆراکم نەخوارد، چونکە حەزەم لێنەبوو، لەو ناوێدا نەهێشدا جگە لە نان و هێلکە و هەنگوین، هێچیت دەستتە دەکەوت، کەشە و داھات نان و هەنگوین تێرم بۆخەزەتکارە کە کۆرێ و ئەویش بە نیشتیاوە خواردی.

پۆژی دواتر گەیشتی نە ناوچە یەکیتر کە ناوێدا نیشتر بوو، چونکە ئەو ناوێ کە بە جۆگا لە نیلە وە کیشرا بوون، پێرناو بوون، لەوشوێنەدا بۆخەزەتکارە کە خۆراکی هەمەجۆرم کۆرێ، دەمویست ئەو نەندە خواردنی بۆبکۆم نەتوانی بێخوات، لەکاتی ناخواردندا ئەو بەچاوی چاوە دەستییە وە سەیرم نەکات، من ئێرەیی بەبەختی باشی ئەو دەبرد، چونکە دەمزانی لەژانی ئەو خەزەتکارەدا، هێچ ئارەزوێک نییە جگە لەخواردن، بۆ ئەوێ بۆتوانی ئەو نەندەش خواردن بۆخوات تێرین، خۆی بەخۆشەبەختترین پیاوی دنیا دەانی، خۆر لەبەرەبەری ئاوا بووندا بوو گەیشتی نە ناوچە یەک زۆر سەوزایی بوو و دەنگی خۆیندنی کە ناریم دەهات بەرگۆی، زانی کاتی هەلچوونی پووباری نیل نزیکیۆتەو، چونکە کە نارییەکان کاتی کە دین کە پووباری نیل هەلە چینی و موژدە ی هەلچوونە کە ی بەئیمە دەدەن، ئەوشەو لەمالی لادییەکی ئەویدا مایەو و دوا یین خواردنی زۆر زەو نەندم دەرخواردی خەزەتکارەدا، من ئەو دەمانزانی پۆژی دواتر دەووبارە لەیەکتەری جیا یینەو، ئەو دەگەریتەو لەی ناگاکە یی و منیش بەکەشتی پێگای ئەسکەندەریە دەگرمە بەر.

بەیانێ پۆژی دواتر کاتی لەخەو هەلساین، پووباری نیل بەشێو یەک هەلچووبوو و پانتایی زەوی یەکانی داگیر کردبوو ئا و تانزیکێ ماله کە هاتبوو، ئەو خەزەتکارە کە بەر دەوام لەنزیکی پووباری نیلە و دەژیاو ئەزموونی سەبارەت بە سیلای نیل هەبوو، زۆر دلی خۆش بوو و گوتی: ئیمە ناتوانین خۆمان بگە یەنێنە مالی ناغام، پێویستە سەبر بگرین تاسیلاوی نیل دەنیشیتەو، ئینجا بچین بۆ مالی ناگاکەم، بەلام من نەمدەتوانی ئەو نەندە چاوەروانیم هەتاناوی نیل دەسپێتەو، چونکە سیلاوی نیل کاتی زۆری دەوین تاناو کە دەسپێتەو، خەزەتکارە کە بەمە دلخۆشبوو و دەیزانی دەبێ ماویەکی تریش هەر لەگەل منداییت و شەو و پۆژ خواردنی زۆر بۆخوات، بەلام من نەمدەتوانی گەرانیەو ی خۆم بۆ ئەسکەندەریە دوابخەم، بەخەزەتکارە کەم گوت: دەبێ بەلەمیک بەکۆرێ بگری و وڵاخەکانیش هەربەو بەلەمە دەپەرینینەو و خۆمان دەگە یەنێنە مالی فەرمانرەواکە، خەزەتکارە کە دەیزانی لەکاتی هەلچوونی نیلدا دانیشتوانی ئەو ناوچە یە بەلەمە هامویشۆ دەکەن، بەلام ئەو ئەم مەسەلە یە بەمن نەگوت، بۆ ئەوێ ناچارم بکات لەومالە دیهاتی یەدا بێنمەو، پێیوابوو ئەو مەسەلە یە نازانم، بەلام کاتی زانی من شارەزاییم لەباری ژانی دانیشتوانی ئێرە هە یە، ناچار بوو بپروا و بەلەمیک بەکۆرێ بگری تاپێ ی بپەرینەو.

خەزەتکارە کە دوا ی ئەوێ بەلەمیک کۆرێ هی نا، چوار پێکانی هی نا نەو بەلەمە کەو و دواتر ئیمەش سوار بووین، خاوەنی بەلەمە کە دوو داری درێژی پێبوون و دەستی کرد بە بەکار هی نا یان و ئیمە بەرێ کەوتین، شیوازی پۆیان دنی بەلەمە کە و ابوو کە سەری دارەکان لەتەختایی زەوی ژێر ناو کە هەلچەقینی و فشار لە دارە کە بکات و بەلەمە کە بەرەو پێش بچیت، ئیمە کاتی گەیشتی نە ناو پراستی ناو کە، نیت پێویستی نەکرد بە دارەکان بەلەمە کە پۆینیت، بەلکو خوری ئاراستە ی ناو کە ئیمە ی بەرەو سەر و دەبردەو، کاتی گەیشتی نە مالی فەرمانرەواکە بینیمان بەناو گەمارۆی دراو، مالی فەرمانرەواکە وە

ھەموو خانوھكانىتىرى لىۋار نىل لەسەرىيە دروستيانكردبوو، بۇئەۋەى لەكاتى سىلاۋدا ئاۋى نىل وپرانى نەكات.

– ھومپرانى ئەو ناۋچەيە بەمنى گوت: سەبرىكە تائاۋى نىل دەنىشىتەۋەو دوايى بېرۋە بۇ ئەسكەندەرىيە.

– گوتم پىۋىستە من ھەرچى زووترە خۇم بگەيەنمەۋە ئەسكەندەرىيە، چونكە بەكەشتىش دەپۇم ھەنچونى ئاۋى نىل توشى كىشەم ناكاتەۋە.

– كاتى سۋارى كەشتى بووم، خزمەتكارە پەشەكە لىمى دەپرانى ۋدەيگوت دەترسم منت لەبىرېچىتەۋە، منىش پىمگوت مەترسە بىرت ناكەم ۋدواى گەپرانەۋەم بۇئەسكەندەرىيە سەبارەت بەتۇ لەگەل دەۋلەمەندەكاندا دەدويم تاتۇ بېرېن، ئىنجا كەۋتىنەپرى ۋبەبىن ھىچ گىرفتىك كەشتىيەكە بەئاراستەى ئاۋى نىل دەپۇيى ۋمنى بەرەو سەروو دەبىردەۋە، ئەگەر دارخورماۋ باغ ۋمائى دروستكراۋ لەسەر تىرەگەكانم نەبىنبا، ئەۋا ۋامدەزانى بەدەريادا دەپۇم، چونكە سەيرى ھەرلايەكم دەكرد ھەرئاۋ دىياربوو، بەلام بوونى خويىندى كەنارى ۋدارخورماۋ باغ ۋئەۋ خانوانەۋ كەشتىيەكانىتر كەلەسەر نىلدا ھاموشۇيان دەكرد، ئەۋەيان نىشانىدا من لەپرووبارىكدام.

گەپرانەۋەم لەئەسكەندەرىيە ۋمانەۋەم لەمردوۋخانەدا

كەشتىيەكەى ئىمە دواى دوو پۇژونىو گەيشتە ئەسكەندەرىيە، چونكە ئەۋكەسانەى كەبەئاراستەى پۇيشتىنى ئاۋەكە سەفەرەدەكەن، زووتر لەۋانەى دژە ئاراستەى ئاۋەكە دەپۇن، دەگەنەجى، دواى ئەۋەى لەكەشتىيەكە دابەزىم، پىش ئەۋەى بچم بۇكۇشكى پاشايەتى ۋگەپرانەۋەم بەكلىۋپاترا بلىم چووم بۇمىوانخانەى سوور، بۇئەۋەى بزائم ئايا ئەۋگەنجەى ۋەستاي مۇزايكبوو لەۋيىيە – يان نە؟ كاتى گەيشتە ميوانخانەكە دىتم يەكىك لەپاسەۋانەكانى شەۋ لەگەل خاۋەن ئوتىلەكەدا خەرىكى قسەكردنە، من دەستبەجى ئەۋپياۋەم ناسىيەۋەۋ زانيم ھەمان ئەۋپياۋەيە كەئەۋ شەۋەى لەمىوانخانەى سوور دەگەپامەۋە، منى لەشەقامەكاندا گرت ۋبردىمى بۇلاى لىپىرسراۋەكەى، پاسەۋانەكەش منى ناسىيەۋە، زەردەيەكى ھاتى ۋمنىش زەردەيەكم بۇردەۋە، دواى ئەۋەى پاسەۋانەكە پۇيى، لەخاۋەنى ميوانخانەكەم پىرسى ۋگوتم: ئايا بەبىرت دىت كەمن لىرە ژورنىكم بۇكۇپىك گرت ۋ پارەكەشم بۇدەدا؟ ئەۋيىش گوتى بەئى بەبىرم ماۋە.

– گوتم من ھاتووم ئەۋكوپرە بىينم، چونكە كارى زەرورم پىيەتى.

– خاۋەنى ميوانخانەكە گوتى: بەداخەۋە ئەۋگەنجە لىرەنىيە بۇئەۋەى تۇبىينى، پۇيشتوۋە.

– گوتم: ئايا بەتۇى نەگوت بۇكۇي دەچىت؟

– خاۋەنى ميوانخانەكە گوتى: چۇن... ئەۋبەمنى گوت خەلكى سووريام ۋماۋەيەكە لەنىشتمانەكەم دورر كەۋتومەتەۋە دەچمەۋە بۇئەۋەى تابەكەسوكارى خۇم شادىبىمەۋە.

- گوتم ئایا پیسنه وهی بروت، هیچ وه لآمیکی بۆمن جینه هیشت؟
- خاوهنی میوانخانه که گوتمی: نه خیر.
- گوتمی ئایا له پریگای تۆوه خواحافیزی له من نه کرد؟
- خاوهنی میوانخانه که گوتمی: نه خیر.
- گوتم چه زده کهم چه ند پۆژیک لیردها بمینمه وه، ئایا ده کریت ژووریک به من بدهیت؟
- خاوهنی میوانخانه که گوتمی: ئایا چه زده کهیت ئه و ژووره به تۆ بدهم که تیهی تیدا بوو؟
- ده مویست بلیم به لئی: به لآم یکسه ره ئه وه به بیرهاته وه که له و ژووره دابم به رده وام تاریمایی تیه م له بهرچا و ده بیئت، گوتم نه خیر من ئه و ژووره م ناویت و ژووریک ترم بۆدان بئ.
- خاوهنی میوانخانه که ژووریک تری نیشانی من دا و گوتمی به دلته؟
- گوتم: به لئی ئه م ژووره باشه.
- من چاوه پروانی ئه وه م ده کرد خاوهنی میوانخانه که دوا ی ئه وه ی ژووره که ی نیشانی مندا بروت، به لآم ئه و راه سا بوو سه یرم کرد بزهی ده هاتنی و گوتمی: ئه ی خاتوون چونکه تۆ مه عمیلی منی و ژوورت له من به کری گرتووه و پییش به کری گرتنی ژووریش ماوه یه که بۆئیره ده هاتی چه زده کهم خزمه تیکت بکه م.
- گوتم ئه و خزمه ته ی که تۆ ده ته ویت به منی بکه یت چییه؟
- خاوهنی میوانخانه که گوتمی: من ده زانم هه رکاتی که تۆ بۆئهم میوانخانه یه ده هاتی، بۆ ئه وه بوو له گه ل پیاوه جوانه کاندایه یه که بگی، به لآم ئیستا ها و ده میکت نییه ئه گه ر ویستت ها و ده میکت له گه ل داییت، من ده توانم پیاویکی گه نج به تۆ ئاشنا بکه م تا له ته نه اییدا بیئا قه ت نه بیئت.
- گوتم له و خزمه ته ی که ده ته ویت بۆمن بیکه یت سو یاست ده که م، من پیوستم به ها ره ل و ها و ده م نییه و بۆیه ش بۆئیره ها تووم تا پشو و بده م.
- خاوهنی میوانخانه که گوتمی: من گویرایه لئی ئاره زووی تۆم و چۆنت چه زلییه وابکه، ئه گه ر له پۆژانی داها توودا بیئا قه ته بووی به من بلئی تا ها و ده میکت بۆیه دابکه م.
- دوا ی ئه وه ی خاوهنی میوانخانه که پۆیشت، ئیتر به رده وام تاریمایی و بالای تیه م ده هاته بهرچا و، خۆم به خۆم گوتم، ئایا ئه و کوپه گه نجه که له ئه سکهنده ریه دا پۆیشت و هیچ وه لآمیکی بۆ جینه هیشتم گونا هیا ره - یان نا؟
- دوا ی ماوه یه که ئه وه م لارو ونبۆوه که تیه گونا های نییه، له بهر ئه وه ی ئه و گه نجه به منی گوتمی و مانه وه ی وی له ئه سکهنده ریه دا له وانه یه له ده پۆژ زیاتر نه بیئت، دوا ی ئه و ماوه یه بۆ دیداری که س و کاره که ی ده چیته وه بۆ سو ریوا و له وانه یه ئیتر بۆئیره نه گه ر پته وه، تیه درۆی له گه لعدا نه کرد، تامن گله یم له ئه و هه بیئت، نه ئه و ده یزانی که من سکم پرده بیئت و نه خۆشم وینای ئه وه م ده کرد، من نه مده توانی تیه سه رزه نشت بکه م، نه شم ده توانی ئه وه له بیر بکه م که ئه و با وکی ئه و منداله یه که له سکمدایه، ئه گه ر ئه و کوپه گه نجه له ئه سکهنده ریه دا با، من ئه وم به میردی خۆم ده ناساند، هه رچه نده کلیۆپاترا تووپه ده بوو و ده یگوتم، بۆ چ بیره زامه ندی من، شووت کردووه، به لآم چون ژنیکبوو واقیعی له بهرچا و ده گرت، بریاری ئه شکهنجه دانی منی نه ده دا، ئه و له وه ده گه یشت ژنیک ته نانه ت که کاره که ریش بیئت، پیوسته شووبکات، بۆیه ئه گه ر ژنیک پیاوی هه لپژیریت به میردی خۆی، ئه و گونا هکار نییه.

كىليۇپاترا تەنھا رەخنىە لەيەك شت دەگرت، ئەويش ئەوھبوو، بۇيەبى ئاگادارى ئەو بوومەتە ژنى پياويك، لەوكاتەشدا منى سزا نەدەدا، بەلام چون من مېردم نەبوو، نەمدەتوانى مندالەكەى سىم بەشەرى بزانم وئاشكرای بكەم، ئەگەر گوتباشم مېردم ھەيە، كىليۇپاترا دەيگوت مېردەكەت كىيەو بۇم ئەوم نەديتووه، من ئەگەر كارەكەر نەبام وژنىك بام لەچىنى ئەرسىتۆكرات، دەمتوانى عاشىقەيەكى وەك كال ھەمالەكەى خۇمدا بەيئلمەوھو دواتر بلىم مندالەكەى من لەپشتى مېردەكەمە، بەلام چونكە بەكارەكەر ھەژماردەكرام، نەمدەتوانى مندالى نامەشروع ھەيئەت، گەرەكان پىگايان پىندراوھ ھەزبان لەھەر كەسىكىيەت، پراكىشى بكەن ومندالى نامەشروعيان لىيىيەت، بەلام ئەم پىگادانە بەكۆلەكان نەدراوھ، لەوكاتەى كەلەژورەكەمدا دانىشتبووم وسەيرى گېرى چراكەم دەكرودو بىرم لەوھدەكردوھە چون چۆنى بەكىليۇپاترا بلىم من سىكېرم، گويم لەدەنگى پى بوو كەبەقالدەرمەكاندا سەردەكەوت وزانىم ئەوكەسە بەرەو ژوروى من دىت، دەنگى پىكان لەدەنگى پى خاوەنى ميوانخانەكە نەدەچوو، زانىم پياويكىتر بەپلىكانەكاندادىت، لەپشتەوھ چەند قاتىكىتر ھەبوون، لەبەرخۆمەوھ گوتم، دەبى ئەوھ يەكىكىيەت لەميوانەكان ويەويت بچىتە ژورەكەى خۆى، ئەمما دەنگى پىكان گەيشتە بەردەم ژورەكەى من وپياويك گوتى، ئەى شرميون ئايا دەتوانم بىمە ژورەوھ؟ ئەودەنگە بەلامەوھ ئاشنابوو، بەلام نەمدەتوانى بەبىرم بىتەوھ كىيە؟ گوتم بەلى دەتوانىت بىتە ژورەوھ پاش ساتىك لىپرسراوى پاسەوانەكان ھاتەژورەوھ، من لەھاتنەژورەوھى لىپرسراوى پاسەوانەكان زۆر سەرم نەسورما، چونكە بۇخۆى پىيى پراگەياندبووم كەلىكۆلىنەوھ لەناسنامەى ئەوكەسانە دەكرىت كەلەميوانخانەكاندا دەمىننەوھ خاوەنى ميوانخانەكان ئەو زانىارىانە دەدەن بەئەوانە، بۇيە بەلامەوھ سەيرنەبوو، دواى ئەوھى لىپرسراوى پاسەوانەكان دانىشت، گوتى: شرميون چىبووھ كەواتە تۆلىزە نىشتەجى بووى؟ من پىمابوو بۆسەردانى عاشىقەكەت بۆلىزە دىت؟ بەلام ئىستا عاشقى تۆ لىرەنييە، تۆكارەكەرى شارنى ميسرى، بۆ لىزەداى؟

- گوتم ئەمە ھۆكارى ھەيە كەپەيوھەندى بەخۆمەوھىەو تۆ بۆت نىيە لەمن بېرسى بۆچى لەم ميوانخانەيەدام، ئەگەر لەدواى نيوھشەوھەوھ منت لەشەقامدا بىنى دەستگىرم بكە، سەرى منىش وەك بۇخۆت دەتگوت، بقاتشەو ئىمە بنىزە بۆپەرسىتگای ئەوانەى تەركى دنيايانكردووه، بەلام ئىستا ناتوانىت لىكۆلىنەوھ لەگەلمندا بكەى، بەوھى بۆ لەم ميوانخانەيەدا نىشتەجىبووم.

- لىپرسراوى پاسەوانەكان پىكەنى وگوتى: ناتوانم لىكۆلىنەوھ لەگەل تۇدا بكەم، بەوھى بۆ لەم ميوانخانەيەدا نىشتەجىبووى، بەلام دەتوانم بەشارن بلىم كارەكەرەكەى لەيەكىك لەميوانخانەكاندا نىشتەجىبووھ، بۆچى شارنى ميسر تۆى نازادكردووه، تابتوانى ئاوا بەنازادى ھەر شوئىنىك بەوى بچىت؟ ئايا شارنى ميسر تۆى نازاد كر دووھ؟

- گوتم: نا، ئىستا ش كارەكەرى ئەوم؟
- لىپرسراوى پاسەوانەكان گوتى: ئايا ھەزدەكەيت من بەشارن بلىم تۆ لەئوتىلەدا جىنشىبووى- يان نا؟

- گوتم ئەگەر ئەمە بەئەو نەلىيت باشترە. چونكە خاتوونەكەم نازانىت من لىزەم.
- لىپرسراوى پاسەوانەكان گوتى: ئايا تۆ لىزەدا چاوەروانى ئەوكوپرە دەكەيت بگەرتەوھ؟

- گوتم لە چاۋەپروانى گەرانەۋەى ئەۋدانىم، من بۇنيازنىك چوۋبووم بۇپەرستگاي دلف وپىش كاتى ديارىكراۋ گەراومەۋەو شازن لەم كاتانەدا چاۋەپروانى ھاتنەۋەى من نىيە، لەبەرئەمەبوو بىرارىمدا چەند پۇژنىك لەم ميوانخانەيەدا بىمىنمەۋە، تاكاتى خۇى دى، لىرەدەبىم وداۋتر دەچمەۋە كۆشكى پاشايەتى ولاى شازن.

- لىپرسراۋى پاسەوانەكان گوتى: ھەستدەكەم تۇ بۇشتىكىتر جگەلەۋەى گوتت، لىرەى، ئەۋىش پەيوەندى بەھەمان ئەۋ گەنجەۋەيە كەتۇى تەفرەداۋەو درۇى لەگەلداكردوۋى- يان ئەۋەتا قەولى بەتۇداۋە بگەپىتەۋەو تۇش چاۋەپروانى دەكەيت؟ ئەگەر ئەۋەى لەدلتدايە بەمنى بلىنى، من ئامادەم يارمەتى تۇبىدەم، چونكە دەتوانم يارىدەى تۇبىدەم ولەدەستمدىت، لەبەرئەۋەى كەسىكى سادەنىم، من لىپرسراى پاسەوانانم، دەتوانم كارى وابكەم كەزۇركەس ناتوانىت ئەنجامى بدات.

- من لەپەژارەيىدا كەۋتەگرىان، لىپرسراۋى پاسەوانەكانىش گوتى شرمىون، بۇدەگرىت؟ ئەگەر نەخۇشيت بەمن بلى تاپزىشكت بۇبىنم، ئەگەر ھەلەيەكتكردوۋەو لەكۆشكى پاشايەتى ھەلا تۇۋى، ھەر بەمن بلى، تارپىنۇنى تۇبكەم، چونكە ئەگەر تۇ خەتايەكت كرىبىت وشازنى مىسر فرمانى دەستگىركردنى تۇبىدات، من جگەلەۋەى دەبى تۇدەستگىركەم ھىچ چارەيەكى ترم نىيە، بەلام ئەگەر بەمن بلىت ھەلەكەى تۇچىيە لەۋانەيە رىنۇنى تۇ بكەم چۇنچۇنى شازن لىتتېورىت؟

- گوتم ئەى لىپرسراۋى پاسەوانەكان تۇ بەھەلەداچوۋى، من لەكۆشكى پاشايەتى ھەلنەھاتووم من لىرە نەبووم تالەكۆشك پاكەم، بەلام پىۋىستە بلىم من خەتايەكم كرىۋە كەشازن ئەۋە بزائىت... بەلام پىم بلى ناي ئامادەى يارىدەى من بەدى- يان نا؟

- لىپرسراۋى پاسەوانەكان گوتى: من يارىدەى تۇدەدەم، بەمەرجىك ئەۋخەتايەى تۇ رى تىبچىت- يان قابىلى لىبوردنىت.

- گوتم: ئەۋگەنجەى تۇ لەم ميوانخانەيەدا دىتت، خۇشەۋىستى من بوو وخەلكى سورىابوو، چۆتەۋە بۇ سورىا تابەدىدارى دايك وياۋكى شادىبىتەۋە، منىش لەۋگەنجە سكىپرېووم، بەلام نەنەو ئاگادارى ئەمەبوو نەخۇشم، تەنانەت لەپەرستگاي دلف بەمەمزانى كەسكىپم، خىرخوايان بەمفیانگوت بگەپىۋە ئەسكەندەريەو ئەۋگەنجە بدۆزەرەۋەو بەئەۋبلى بىتتە مىردى تۇ، تابتوانم مندالەكەم بىتت، بەلام ئەۋكوپرە گەنجە گەراۋەتەۋە نىشتمانەكەى خۇى ولىرەنىيە، ئىستاش من نازانم چى بكەم؟ ئەگەر بچمەۋە كۆشكى پاشايەتى كلىۋپاترا زوودەزائىت من سكىپم وتوۋرەدەبىت وسزام دەدات، ئەگەر نەشچمەۋە بۇكۆشك بەكارەكەرىكى ھەلا تۇۋ ئەژماردەكرىم وكلىۋپاترا بەدۋاى مندا دەگەپىت و دەستگىم دەكات وسزام باردەبىم، بۇيە خۇم لەدۇخىكى زۇر دىژۋاردا دەبىنمەۋە، ناي تۇ دەتوانىت لەم تىگىرانەم رىزگاربەكەيت؟

- لىپرسراۋى پاسەوانەكان گوتى: ئەمكارە بەلاى مەۋە زۇر ئاسانە، دەتوانم كارنىك بكەم مندالەكەت لەبەرخۇت بچوئىنى، ناي ئامادەى مندالەكەى خۇت لەباربەرى؟ گوتم: بەلى ئامادەم.

- لىپرسراۋى پاسەوانەكان گوتى: ئەگەرتۇ خەزبەكەى، ئەۋا ھەرنىستا دەتوانم تۇ بۇ لەبەربردنى مندالەكەت بېبەم.

- گوتم ئايا بەمشەوہ من بۇ لەباربەردنى مندالەكەم دەبەيت؟

- گوتمى: بەلى.

- گوتم: لەكوئىدا دەتوانرىت بەوخىرايىبە مندالەكەم لەباربەرى، كام پزىشك بەمشەوہ نامادەيە مندالەكەم لەبەر بچوئىن؟

- لىپرسراوى پاسەوانەكان گوتمى: بەمشەوہ ھىچ پزىشكىك نامادەنيىبە مندالى ژنىكى سىكىپ لەبەر بەرىت، جگە لەمەش پزىشكەكانى مىسر مندال لەبەر ژنان ناچوئىن، لەكوئىدا پزىشكەكانى مىسر مندالىان لەبەردەچواند، بەلام ئەمرو نايكەن، يۇنانىيەكان دواى ئەوھى ھاتنە ئەم ولاتەھى ئىمە، زور لەداب ونەرىتەكانى ئىمەيان گوپى، يەككە لەمانە نەرىتى مندال لەبەرچواندن بوو، ئەمرو ئەو پزىشكەكى كەقتا بخانە تەواودەكات دەست بەپزىشكى دەكات، دەبى لەسەر ئەو رەوشەكى كە (ئىبىكرات)ى يۇنانى دانىاوە، سوئىدبخوات كەمندال لەبەر ژنان نەچوئىنئىت ونەئىنى نەخوشەكانى خۇى ئاشكرانەكات، لەبەر ئەوھى كە لەمىسردا دكتورىك دەستناكەوئىت مندال لەبەر بچوئىنئىت، بەلام خۇشەختانە مامۇستايان ھەن كەئەوكارە دەكەن ونامادەن مندالى يەك ژنى سىكىپ لەبەر بچوئىن، ئايا تۇپارەھى ھەقدەستى ئەوانەت پىيە؟

- پرسىم دەبى چەندىان بەدەمى؟

- لىپرسراوى پاسەوانەكان گوتمى: بەلانى كەمەوہ دە بەتلىمۇس.

- گوتم: ئىستا لەپىنچ بەتلىمۇس زىاترم پى نىيە.

- گوتمى: من ھەولەدەم بەوپارەھى ئەوان پارزىبەكەم، ھەستە بابروئىن.

- لىم پرسى: ئايا ناتوانىن بەيانى بچىن؟

- لىپرسراوى پاسەوانەكان گوتمى: تۆ دەتوانىت سەبەى بچى، بەلام من بەيانى دەخەوم، چونكە ئەوكەسەى شەو تابەيانى بەخەبەرىيەت بەرۆژ دەبى بخەوئىت، بۇئەوھى بتوانىت لەشەودا بەكارەكانى خۇى رابگات.

- گوتم: زور باشە... بابروئىن، بەلام پىشئەوھى لەمىوانخانەكە بچنەدەرى، لەتۆ دەپرسم ئايا كەسىكىتر جگە لەپزىشك ھەيە كەكارى لەبەرچواندننى مندال بكات؟

- گوتمى: بەلى ھەيەو زور باشترىش لەپزىشكەكان دەتوانن مندال لەبەر بچوئىن.

- گوتم: ئەى بۇچى تائىسا من ناوى ئەوانەم نەبىستووە؟

- لىپرسراوى پاسەوانەكان گوتمى: لەمىسردا زورشت ھەيە كەتۆ ناوى ئەوانەت نەبىستووە، ھەئسە بابروئىن.

- من ھەستام ولەگەل لىپرسراوى پاسەوانەكاندا لەئوتىلەكە چوئىنەدەرى، دواى ماوہىەك رى بىرىن، لەپەر چاوم بەدىوارىك كەوت كەھەرچارەھى دەمدى دەترسام، ئەوشەوھش لەبىنىنى دىوارى ناوبراوە كەدىوارى مردوخانەكەبوو، لەرزم گرت وپاوەستام.

- لىپرسراوى پاسەوانەكان گوتمى: بۇچى وەستاي؟

- گوتم بۇچى منت بۇئىرە ھىناوہ؟

- گوتمى: من تۆم بۇئەو ھىناوہتە ئىرە، تامندالەكەت لەبەر بچوئىن.

- گوتى: نېرە مردووخانەيە.
- گوتى: لەناو ئەوشوئىنەدا مندالى ژنى سىكىر لەناودەبەن، پزىشكى راستەقىنە ئەووەستاكارانەن كەلىرەدا كاردەكەن، ئەگەر ئەوانە خويىندەواريان ھەبوايەو ماوەيەك لەبەشى پزىشكى بىياخويىندبايە، شارەزايان لەخواسى گياكاندا ھەبوايە، دەبوونە پىشەنگى پزىشكەكانى دنيا، بەلام چوون ۋەستاكارەكانى ئەم خانەيە خويىندەواريان نىيە، داناو پزىشكەكانى ئىمە نرخ بۇئەوانە دانانين.
- گوتى: ئەى لىپرسراوى پاسەوانەكان، دەست لەمن بەردەو لىمگەرئى بگەرئىمەوھە ميوانخانەكەو بخوم، لەوانەيە سەبەي بەيانى رىنگاچارەيەك بۇ رىزگاربوونى من پەيدا بىيىت.
- ئەوگوتى: ھىچ رىنگا چارەيەك بۇ رىزگاربوونى تۇ نىيە، تاكە رىنگاى سەرفرازبوون ئەوھە بچىتەناو مردووخانەكەو خۆت بەدەيەتەدەستى يەكئ لەمامۇستايانى مۇميايى كارانى ئەم خانەيە، تابەخىرايى و وردىبىنيەوھە مندالەكەت لەبەر بچوئىنىت، ئەوھەش بزانە لەمردخانەكەدا رىنگانادەن ژن بۇ لەبەر چووى مندالەكانيان بچنە ژورەوھە، مەگەر بە پارەي زۆر ئەووەستا مۇمياكارانە ناچار بگەن- يان ئەوھەتا لىپرسراوىكى گەرەي دەولەت بىت و بەو مۇمياكارانەبلىت ئەومندالە لەبەرئەو ژنە بچوئىن، لەبەرئەوھە ئەمئەشەو بەختت ھەبوو كەمن ھاتم و يارمەتى تۇ دەدەم، ئەگەر ناتەوئىت لەتەنگانەو بەدبەختى ۋەسەر شوپرى رىزگار تىيىت، ئەوادەتەمەوھە بۇميوانخانەكە.
- گوتى: من لەم شوئىنە زۆر دەترسم، بەلام لەگەل ئەوھەشدا ئەگەر بزانم بەدنىيايىيەوھە ناسودەدەبم و پزىگارم دەبىت، نامادەم بچمەناو ئەو خانەيە.
- لىپرسراوى پاسەوانەكان گوتى: بەئى خەمت نەبى، ئىنجا عەلقەي دەرگاى مردووخانەكەي گرت و دەستىكرد بەلىدانى، دەرگاگە كرايەوھەو پياويك گوتى كىيە؟
- كاتى دەرگاگە كرايەوھە، بەشىئەيەك بۇگەنىو بەلوتە ھەلاھات، خەرىكبوو لەتاروا لەمۇشخۆم بچم، لىپرسراوى پاسەوانەكان، خۆي پى ناساندو ئىمە چووينەناو مردووخانەكەو دەروازەكەيان داخستەوھە.
- لىپرسراوى پاسەوانەكان پرسى: ئايا (ئەرتب) لىرەيە- يان نا؟
- ئەو پياوھى كەدەرگاگەي لىرەدبووينەوھە، گوتى بەئى ئەو لىرەيە.
- گوتى پىيى بلى بۇلاي من بىت، كارم پىيەتى.
- ئەو پۇيشت و پاش چەند خولەكىك لەگەل پياويكى بەسالأچوودا گەپايەوھەو گوتى ئەوھە ۋەستا ئەرتبە، منىش كەسەيرمكرد ئەرتب يەكىكە لەومۇميايى كەرانەي كەبۇكۆشكى پاشايەتى ھاتبوو تامندالەكەي كىلىۋاتىرا مۇميايى بكات، من لەوكاتەدا ناوى ئەوم نەپرسىبوو، بۇيە نەمدەزانى ئەرتب ھەمان ئەوكەسەيە.
- ئەرتب منى ناسىيەو گوتى: من ئەو ژنەم لەكۆشكى پاشايەتيدا بىنيوھە، بەلام نازانم ناوى چىيە؟
- لىپرسراوى پاسەوانەكان گوتى: كارت بەناوى ئەونەبىت، من ئەوژنەم بۇيە ھىناوھە بۇلاي تۇ ھەتا مندالەكەي لەبەر بچوئىنى.
- ئەرتب، گوتى: بۇخۆتدەزانى ئىمە رىنگامان پى نادىت ئەوكارەبگەين، تەنھا پزىشكەكان بۇيان ھەيە مندال لەبار بچوئىن، ئىستا ئەوانىش ئەوكارە ناكەن.

- لىپىرسراوى پاسەوانەكان گوتى: تۆ پىۋىستە ئەكارە ئەنجامبەدەيت ومندالى ئەوژنە لەباربەرىت، چونكە باركى مندالەكە مردوۋو ئەو ژنە ناتوانىت مندالەكەى گەورەبكات.

- ئەرتب گوتى: پىموانىيە كەسىك لەكۆشكدا بژىت، نەتوانىت مندالىك گەورەبكات.

- لىپىرسراوى پاسەوانەكان گوتى: ھەموو ئەوانەى لەكۆشكى پاشايەتيدا دەرژىن، دەولەمەندىن، لەنىۋان ئەوانەدا كەسانى دەستكورتىش ھەن، بەھەر شىۋەيەكبىت من داوا لەتۆ دەكەم مندالى ئەوژنە لەباربەرى، باناسودەبىت؟

- ئەرتب گوتى: بەرپىز تۆ دەلاشە بىنە تابەخۇپايى بۆت مۇمىياكەم، بەلام ئەمكارە بەمن ناكرىت، چونكە قەدەغەكراۋە ئىمە كارى نەشتەرگەرى بگەين، منىش پىاۋىكەم ملكەچى بىرپارەكانم.

- لىپىرسراوى پاسەوانەكان گوتى: تۆ ملكەچى بىرپارەكانى، بۇچى شەوانە مردوۋخانەكە دەكەيتە شوينى رابواردنى گشتى ژنى لەشفرۆش دىنىيە ئىرە؟ من ئەگەر ئىستا ئەم خانەيە بېشكەم بەلانى كەمەۋە پىنچ ژن لەوانەم دەست دەكەويت، كەدۋاى تارىكبون ھاتون بۇئىرەۋ سەعاتىكىتر- يان بەرەبەيانى لىرەدەرپۇن، ئايا ياسا رىگادەدات ئىرە، كەبەھۇى مردوۋەكانەۋە بۆتەجىگايەكى موقەدەس، بىكەيتە شوينى رابواردن، ئايا تۆ پىتۋايە دەتۋانى كارە ناپەسەندەكانى خۆت لەمن بشارىتەۋە؟ شەوانە لەمشارەدا ھەر كەسىك بىەۋىت بەدەر لەھەردو شوينى رابواردنى گشتى، كەپىگاي پىدراۋە لەگەل ژناندا رابويرىت، ئەۋا ئەوژنە لەشفرۆشانە بۇمردوۋخانەكە دەھىنن وتۇش دەرگايان لىدەكەيتەۋە، من دلىيام ئەمشەۋىش دەرگاۋانەكەى ئىرە، كاتى منى لەگەل ژنىكدا بىنى وناۋى منى گوتى لىبۋو، پىۋاۋوۋو منىش بۇھەمان مەبەست لەگەل ژنىكدا بۇئىرەھاتوم، بۇيە دەرگاكەى كىرەدەۋە ئىمە ھاتىنە ژوروى.

- ئەرتب گوتى: بەرپىز پىۋىست بەوقسانەناكات، تۇچى بلىى من بۆت بەئەنجام دەگەيەنم.

- لىپىرسراوى پاسەوانەكان گوتى: ئەۋ ژنەى كەدەبىنى سىكپەرە دەستكورتىشەۋ ناشتوانىت پارەى زۇربادات بەتۆ، من دەمەۋىت مندالەكەى لەبەرىچۋىنى وئەۋىش لەبەرامبەردا تەنھا پىنچ بەتلىمۇس دەداتە تۆ، ناكات لىبىى ئەۋ ژنە توشى نازارى زۇرنەبىت، جگەلەۋە دەبى بەزىندوۋى بىمىنئەۋە.

- ئەرتب گوتى: دۋاى ئەۋەى من مندالەكەم لەبەر ئەۋ ژنە چۋاند، دەبى چەند پۇژىك لىرەبخەۋىت، بۇئەۋەى چاكبىتەۋە، لەماۋەى ئەۋچەند پۇژانەى كەلىرە دەمىنئەۋە كى خۇراكى ئەۋدەدات؟

- لىپىرسراوى پاسەوانەكان گوتى: سەبارەت بەخۇراكى ئەۋ ژنە نىگەران مەبە، من پۇژانە يەككىك لەپۇلىسەكان دەنىرم بۇ ئىرە، تاخواردن وخواردنەۋەى بۇبىنئىت، پىم بلىى كەى مندالەكەى لەبەردەچۋىنى؟

- ئەرتب گوتى: ئەۋ پىنچ بەتلىمۇسەى كەئەۋژنە دەيدا بەمن زۇركەمە، ئايە تۇدەزانى دەبى من چەند خەلوز بسوتىنم، تابتوانم كەرەستەكانى نەشتەرگەرى گەرم بگەم؟ منىش بەسەر سۇرماۋىەۋە گوتم: بۇ تۇنەشتەرگەرىم دەكەيت؟

- ئەرتب گوتى: ئايا تۆ چاۋەرۋانى ئەۋەى بەپىگاي غەيرە نەشتەرگەرى مندالەكەت لەبەرىچۋىت؟

- گوتم: من بەرگەى نەشتەرگەرى بگرم.

- لىپىرسراوى پاسەوانەكان گوتى: ئەۋ پىشئەۋەى دەستبكات بەكار نەشتەرگەرى شتىكى وادەكات تۇھەست بەئىش ونازار نەكەيت.

- گوتم: ئەو چۆن دەتوانیت کاریک بکات، من نازارم نەبییت؟
- ئەرتب گوتی: پیشنەوهی دەستبکەم بەکاری نەشتەرگەری، دەرمانیکت دەرخوارد دە دەم کە هەست بە نازار نەکەیت.

- گوتم: ئایا ئەو دەرمانە بوونی هەیە؟

- ئەرتب گوتی: بەئێ.

- گوتم ئەی بۆ کە کاتێ کیلیۆپاترا دەزا، ئەو دەرمانەیان نەدایە؟ تەبەبێ نازار مندالەکە ی بییت؟

- ئەرتب گوتی: نازاری مندالبوون جیاوازه لە نازاری نەشتەرگەری، ئەگەر ئیشی مندالبوون نەهیندیت مندالەکە ناییت، هەرکاتێ نازاری ئەو ژنە ی کە دەزیت بەهۆی دەرمانەوه نەهیندیت، ئەو مندالەکە لەسکی دایکیدا دەمریت و ئینجا دایکە کەش تێدا دەچیت، بەلام سەبارەت بە نەشتەرگەری کە ی تۆ: دەتوانیت دەرمان بەتۆ بدریت و بیهۆشبی و بەبێ ئەوهی هەست بە نازار بکەیت، کاری نەشتەرگەری کە ئەنجام بدریت.

- گوتم ئەرتب، تۆ گووت دەبێ کەرەستە ی نەشتەرگەری گەرم بکەم، مەبەستت لە مەچییه؟

- ئەرتب گوتی: ئەو کەرەستانە ی کە ئیمە بۆ مۆیا کردنی لاشە ی مردوووەکان بەکاری دەهینن، نابێ بۆ خەلکانی زیندوو بکار بپریت، مەگەر ئەوانە بخیتە سەر ئاگری پۆلانەوه و باش گەرمیان بکەیت، چونکە پۆخی مردوووەکان لە پێگای ئەو کەرەستانەوه دەچیت بەر زیندوووەکان و ئەوان لەناو دەبات، بەلام دوا ی ئەوهی کەرەستە کانت خستە ناو ئاگری پشکوکانەوه، پۆخی مردوووەکان، لەسەر ئەو کەرەستانە لادەچیت و لە کاتی نەشتەرگەری کە دا ئەو کە سە زیندوووانە نامرن.

- گوتم: ئایا دەتوای پێم بلێیت چۆن من نەشتەرگەری دەکەیت؟

- ئەرتب گوتی: من دوا ی ئەوهی بیهۆشکردی و ورگی تۆ دەدرم و مندالەکە لەویوه دەهینمە دەری.

- لە ئەرتبم پرسى کە ی دەستدەکەیت بەکاری نەشتەرگەری کە؟

- ئەرتب گوتی: دووسەعات پیشنەوهی من دەستبکەم بە نەشتەرگەری کەت، دەرمانیکت دەرخوارد دە دەم بۆ ئەوهی بیهۆشبییت، چونکە کاریگەری ئەو دەرمانە پاش دووسەعاتەو ئەوکاتە نەشتەرگەریت دەکەم.

- گوتم: ئایا دەکریت بزانی ئەو دەرمانە ی کە دەرخواردی من دەدریت چییه؟

- ئەرتب لە لیپرسراوی پاسەوانەکانی پرسى: ئایا ئەو ژنە خویندەوار ی هەیە؟ ... چونکە ئەو پرسیارانە ی کە دەیکات ئەو نیشان دەدات کە نە خویندەوار نییه.

- لیپرسراوی پاسەوانەکان گوتی: پێم وابێ خویندەوار ی هەیە.

- ئەرتب گوتی: ئەو دەرمانە ی دەرخواردی تۆی دە دەم، کوکاینەو لە خۆرە لاتەوه بۆمیسری دینن و یهکیکە لە بەهێزترین دەرمانی بیهۆشکەری، تۆ دوا ی دوو سەعات و ابیهۆش دەبییت کە لە کاتی نەشتەرگەری کە دا هەست بە هیچ ناکەیت.

- کاتێ لیپرسراوی پاسەوانەکان ویستی بروت، من وەک ئەو مندالە ی کە لە دایکی جیا دەکریتەوه، ترسام و کەوتمە بیری ئەوهی ناتوانم بەتەنھا لە مردوو خانە کە دا بام، دەمویست لە گەل ئەو دا بچمە دەری.

- لیپرسراوی پاسەوانەکان لە منی پرسى بۆ دەترسییت؟ بۆ مردوو لە زیندوووەکان جیان، ئەو نامۆزگارییه لە من وەر بگرە، پێویستە لە کەسانی زیندوو بترسییت، نەک لە مردوووەکان.

- گوتىم دىۋاي ئەۋەي نەشتەرگەرى مېيانكرد لەكۆيدا بخەوم، چۈنكە ئىرە مردوخانىيە، شوئىنىكى نىيە بۇزىندوان.

- لىپرسراۋى پاسەۋانەكان گوتى: لەم خانەيەدا ھەم زىندوو ۋەردەگىرئىن ۋەھم مردوش، لەشوئىنىك لەم جىنگايە كەعاشقەكان تىيدا يەكەدەگرەنەۋە، تۆى تىدا دادەنئىن دىۋاي ئەۋەي چاكبوونەۋە، لىرەت بەدەرىئ دەنئىن ۋەدەچىتەۋە بۆكۆشكى پاشايەتى ۋەبەكلىۋاتىرا بلئى لەپەرسىتگاي دلف ھاتومەتەۋە.

دىارە مردوخانىەكان لەكۆندا تەنھا جىنگاي مۇمىيايىكردنى تەمرى مردوۋەكان بوو، بەلام ئەمبۆ جگەلە مۇمىيايىكردن بۆتەجىنگاي پىكگەياندىنى مەعشوقەكان ۋەخۇشخانەشە، لەپۆزگارانى كۆندا ئەۋەتەتى كەيۇنانىيەكان ئەھاتىبون بۇ مىسر، مردوخانە يەك شوئىنى پىرۆزبوو، لەۋيدا كارىك نەدەكرا پىچەۋانەي بىرۋاۋەرى دانىشتوانى مىسرېتت، من چۈنكە لەگەل كلىۋاتىرادا گەۋرەبووم، ۋەك گوتىم ئاگام لەمىژوو ھەبوو ۋەدەمزانى لەسەردەمى فرەۋنەكاندا، مردوخانىەكان لەھەموو شوئىنىكى ئەم ۋلاتەدا پىرۆزبوون ۋەمەجۆرە شتانەي تىدانەبوون، ئىتر لىپرسراۋى پاسەۋانەكان پۆيشت ۋەنى تەنھا لەۋيدا جىيەنىشت.

- ئەرتب بەمنى گوتى: لەگەل مىندا ۋەرەۋەمنى بەنىۋان چەند خانوۋچىكىدا بىردوۋەگەياندىمىە خانوۋ كەكەمى دوربوو، بەلام بۆگەنىۋەكەي ھەردەھات.

- ئەرتب بەمنى گوتى: برسيت نىيە؟

- گوتىم: برسيم نىيە، ھەركاتى كەسىكى برسى بىت بۇئىرە، ئىشتىاي نامىنىت ۋەم بۇنە توندو بۆگەنە، پىگا لەۋەدەگرىت مروۋە خواردنبخوات.

- ئەرتب گوتى: ئەگەر برسيتە ئەۋاخۇراكت بۇدىنم، بەلام خواردىنى ئىمە بەباشى خواردىنى كۆشكى پاشايەتى نىيە.

- گوتىم: نا، برسيم نىيە.

- ئەرتب گوتى: كەۋاتە بخەۋە، كاتى وىستىم دەرمانەكەت بدەمى بەناگات دىنمەۋە.

- ئەۋرورەي من تىيدابووم، يەك تەختەي خەۋى تىدابوو، لەگەل گۆزەيەك ئاۋ كەلەگۆشەيەكىدا دانرابوو، جگەلەمە ھىچىترى تىدانەبوو، وىستىم قومىك ئاۋ بخۆمەۋە، دىۋاي ئەۋەي ئاۋەكە گەيشتە دەم، ھەستىمكرد ئەۋىش بۇنى مردوخانىەكەي لىدىت، ئاۋەكەم دەراۋىشتەۋەۋە ئىنجا لەسەرتەختە خەۋەكە پاكشام، بەۋەي بۇنەكە زۆربوو، نەمتوانى زۆربخەوم، بەلام بەھۆى ماندوۋبوونى زۆرم، خەوم لىكەۋتبوو، كاتى ئەرتب مىنى لەخەۋەلئىساند، سەيرمكرد دنيا پووناكبوو، ئەرتب دوۋقاپى لەدەستدابوون ۋەبەمنى گوت لەيەكىك لەم قاپانەدا دەرمانى تىدايە، دىۋاي ئەۋەي خواردەتەۋە بىھۆشەبىت، بەلام ئەۋەدەرمانە زۆرتالە بۇيەش لەمقاپەيترا ھەنگوئىنم بۇ ھىناۋى، بۇئەۋەي دىۋاي خواردەنەۋەي دەرمانەكە ئەمەيان بخۆى ۋتامى تالى دەرمانەكە لەدەمتدا نەمىنىت.

- لە ئەرتبم پرسى: دىۋاي ئەۋەي دەرمانەكەم خواردەۋە چى دەبىت؟

- مۇمىياكارەكە گوتى: حەزت دەچىتە خەۋ ۋ بەزۋوى دەكەۋىتە خەۋىكى خۇش، منىش لەكاتى نووستنى تۇدا نەشتەرگەرىەكەت بۇدەكەم.

- لە ئەرتبم پرسى: ھەركەتۇ دەستىكرد بەنەشتەرگەرىەكە، من بەناگا دىمەۋە- يان نا؟

- نەرتب لەوە لاما گوتی: نا کاتى تۆ بەخەبەر دىیتەو کەنەشتەرگەرە کە کۆتايىها تۆو مەنبرىنە کەم بەستۆتەو.

- گوتم: ئەگەر وایە کەواتە دەرمانى بێهۆشییە کەم بەدەیه تايخۆمەو.

- نەرتب گوتى: دەبىن تۆ ئەم دەرمانە بەیەكە جار هەلقۆرپىنى، چونکە ئەگەر بەقومی کەمەم خەریكى خواردنەوێى بىت، تالییەكەى دەبیتەهۆى ئەوێى نەتوانى هەمووی بخۆیتەو، چاوەكانت داخە بۆئەوێى بۆنى دەرمانەكە نەكەیت و بەیەكجار بىخۆرەو و دوايىش مە ئەم هەنگوینە شلە بەتۆدەدەم، بۆئەوێى دواى ئەو دەرمانە بىخۆیتەو، مە قاپى دەرمانەكەم لە دەستى نەرتب وەرگرت و بێئەوێى بۆنى بەكەم، بەیەكجار خواردمەو، بەلام دوايە بەشێوێەك دەم تالبوو، وامزانى دەم سوتاو، بەدرێژایى تەمەنى خۆم شتى واتالم نەخواردبوو، کاتى نەرتب زانى لەتالى دەرمانەكە هەراسانبوو، قاپى دووێى دایە دەستم وگوتى قومقوم بىخۆو، بۆئەوێى تامى تالییەكەى دەم لایبات، منیش هەنگوینە شلەكەم لێوەرگرتوو قومقوم خواردمەو، هەرچەندە بەهێواشیش دەمخواردەو دواى تەواوبوونى هەنگوینەكەش هەستم دەکرد تالاییم لە دەمدامو.

- نەرتب گوتى: لەسەر ئەم تەختى خەو پاكشێ، زۆرنابات خەوت لێدەكەوێت.

- منیش پاكشام و هیندەى پینەچوو هەستمکرد خەوم دیت، حەزم لەو نەبوو بخەوم، هەرچیم دەکرد تاپیلوی چاوەكانم بەكراوێى پاگرم، نەمدەتوانى، نیت ئاگام لەخۆم نەما تازانم چیم لێبەسەرھات تانەوكاتەى لەتاوى ئازار بەخەبەرھاتەو سەیرمکرد دووكەس لامەو، یەكێكان نەرتب بوو وئەوێى تریانم نەدەناسى، بەشێوێەك ئیش و ئازار تینی بۆهینابوو، كەوتبوومە ئەو بڕوایەى لەمردن بەهێژترە، ئەگەر مەردبام ئەو نەدە گرفتارى ئازار نەدەبوومەو، وىستم دەست و پێكانم پاپسكۆم و هەلیم، بەلام نەتوانى بچولیم، چونکە بەستبوومیانەو مەن بەجۆرێك ھاوارمەدەکرد، ئەگەر لەوشوینەدا جگە لەمردووەكان كەسیتى لێبا، ئەو لەترساندا پایدەکرد، لەو حالەتى بێتۆتکەى و ئازارەدا بىرم ھاتەرە کە نەرتب درۆى کرد، دەرمانەكە تەنھا مەنى خەواند ئازارەكەى لانەبرد، چونکە ھەر كە دەستیان کرد بەنەشتەرگەرەكە مەن بەخەبەرھاتەو، دواى ئەو ئەزموونە زانیم ھەموو نەشتەرگەران درۆ لەگەڵ نەخۆشەكاندا دەكەن، پێش دەستپێكردنى نەشتەرگەرەكە نەخۆشەكانیان دانیا دەكەن كە ھەست بە ئازار نەكەن، بەلام كەنەشتەرگەرەكە دەستپێكرد نەخۆشەكە دەزانیت تەفرەیانداو.

مەن پیموایە نەشتەرگەرى گەرە، وانا لەمردن ناخۆشتر، نەشتەرگەرەكە پیموایە نەخۆشێك لەمردن پزگازدەكات، ئاگای لەو نەبەھەرى ئەو كارەى ئەو دیکات لەمردنى نەخۆشەكە خراپترە، كە دەیهوێت لەمەرگ دورى بخاتەو، باشتروایە نەخۆشەكە بمریت و گرفتارى نەشتەرگەرەكەى ئەو نەبیت.

- نەرتب، دواى ئەوێى مەن ھێواشبوومەو، گوتى: ماوێى نەشتەرگەرەكەى تۆتەنھا سى دەقیقەى خایاندوو، ماوێى كەیت خەریكى دورینەوێى بىنەكەبووم، نەرتب وای دەر دەخست گوايا لەسەرھاتى كردنەوێى سەم و هینانە دەرى كۆرپەكە، سى دەقیقەى خایاندوو، گوايە لەسەرھاتى نەشتەرگەرەكەدا مەن ھەرخەوتبووم و دواتر لەبەرتوندى ئازار بەخەبەر ھاتوومەو، بەلام ئەو پۆژە پیمابوو نەشتەرگەرەكەى مەن لەسەرھاتى دنیاو دەستی پێكردوو تاكو تايى دنیا درێژ دەبیتەو.

- من لەو حالە بىتۆتكەيى و نازارەدە نەمدەزانی كۆرپەكەيان چ لىكردووه، دواى چەند پۆزىك كەھيۆر بوومەوه لەكۆرپەكەم پرسى.

- ئەرتب گوتى فرىمداووتە بىرەكەوه.

لەمردووخانەكەدا چەند بىرىكى قول ھەبوون، لەكاتى مۆميايى كردنى تەرمەكاندا ناوسك و ھەناو و شتەكانى ئەوانيان دەخستەنە ئەبىرەنەوه، كۆرپەكەى منىش فرى دراپۇ يەككە لەو بىرەنە.

دواى كۆتايىھاتنى نەشتەرگەيەكە پىموانەبوو نازارەكەم كۆتايى پىدئىت، كەبىرەنەكەشيان دورىمەو ھەنازارى سەختم كىشاو لەبەھىزىدا توشى تابووم.

ئەرتب، ھاتە ژوورەكەو ھە بىنىم دووبارە قاپى بەدەستەو ھەن.

- گوتم: ئەرتب، دووبارە ھاتووى تەفرەم بەدەيتەو ھە؟ دەرمانە تالەكەم دەرخوارد بەدەيتەو ھە؟

- گوتى: بىرميون من تۆم فرىونەدا، كاتى دەستمكرد بەنەشتەرگەريەكە تۆخەوتبووى، ھەك ئەو ھەو ھەو ھەو بىھۆش بووى، بەلام دواتر لەتوندى نازار لەخەو پاپەرى، بەلام ھەرچى بوو پۆيى و ئىستاش ئەم دەرمانە بخۆ تاتايەكەت نەمىنى و بخەو ھەن.

- لىم پرسى: دەرمانەكەى تۆچىيە؟

- گوتى: گىراو ھەكە لەگولنى تەمباكو و كۆكايەنە.

- ئەرتب گوتى: من دالنىيات دەكەمەو ھە ئەمدەرمانە سودى ھەيە دەبىتە ھۆنەو ھە تۆبخەو ھەن و لەخەو ھەن ھەست بەنازار ناكەيت و تاكەشت نامىنىت.

ھەرچەندە دەمزانى ئەرتب راستگۆنىيە، بەلام جارى پىشتەر كە دەرمانەكەى دامى خەوم پىلىكەوت، قاپى دەرمانەكەم لىو ھەرگرت و بەيەك تەكان لەقورگم ناوامكردو دواتر قاپولكەى ھەنگوینە شەكەشم توشى، دووبارە كۆكايەنەكە كارىگەرى خۆى ھەبوو و پىللىوى چاوەكانم گرانبوون و خەوم لىكەوت، كاتى لەخەو ھەنساوم بىنىم شەو داھاتو ھەو چىرايەك لەژوورەكەى مندا دەھايىسى، گويم پاگرت دەنگى قەسەكردنى دووكەس دەھات و زانىم يەككە لەمدووانە ژنەو ئەوى تىريان پىا، لەشەيو ھە قەسەكردنەكەيان دىاربوو باسى شتى جددى ناكەن و زانىم ئەمانە لەوكەسانەن كەدواى تارىكبوونى دنيا دىنەمردووخانەكە، شەوى پابردووش لىپىرسراوى پاسەوانەكان ئەمەى بەنەرتب، گوت.

لەكۆندا مەملەكەتەكەى ئىمە ئەوانەى مۆميايى كاربوون، داھاتيان ژۆر بوو و بى ھاوتابوو، ئەمپروش مۆميايىكارانى مىسرى داھاتى باشيان ھەيە، كەچى لەگەل ئەو ھەن ھەن ھەرتب ھاو كارەكانى ئەو، قەناعەت بەو ھەن ناكەن و مردووخانەكەيان كرىبوو ھەن ئانگاي ئەوكەسانەى ئەيان دەو ھەست لەشەو ھەن پاباردنى گشتى ئەسكەندەريەدا دوو سەعات بگوزەرىنن، پىيانباشتر بوو لەشەو ھەن كىتردا رابوون.

- من دواى ئەو ھەى بەخەبەر ھەتەو ھەستمكرد كە نازارەكەم كەمبۆتەو ھە، ماو ھەكى پىچوو ئەرتب ھەت و گوتى: نايە برسیتە- يان نا؟

- گوتم: نا، بەلام تونىمەو ھەز دەكەم كەمى ئاوبۆمەو ھە.

- ئەرتب گوتى: من ئا و خواردنن بۆدەنم، باشتر ھە چەند پارو و نان بخۆيت تابتوانى دووبارە بخەو ھەو ھە، ئەو پۆيشت و يەككە لەبەردەستەكانى ئا و خواردن و شەرابى بۆھىنام و گوتى: ئەم شەراب و خواردنە لىپىرسراوى پاسەوانەكان بۆى نادووى، من پىمابوو لەدو سى پۆز زىاتر لەمردووخانەكەدا

نامېنمەو ەو دواتر دەچمەو ە بۇ كۆشكى پاشايەتى، يىئاگا بووم لەو ەى، دەبى پازدە پۇژ لىرە بېمىنمەو ە تابرېنەكەم چاكىيىتەو ە، ئەرتب ئەو ەى دەزانى، لەوانە يە لىپىرسراى پاسەوانەكانىش ئەمەى زانىبى كەمن دەبى پازدە پۇژ لىرە بېمىنمەو ە، تابرېنەكەم چاكەبىتەو ە، لىپىرسراى پاسەوانەكان يەمانەكەى خۆى بەجىھىناو خواردنى بۇمن دەنارد (ئەرتب) یش پۇژى جارىك دەهات مەرھەمى لەبىرېنەكەم دەدا، لەدواين پۇژەكاندا دەمتوانى بېرۇم، بەلام لەدواين پۇژدا ەك يەكەم پۇژ ئەو پۇنە ناخۆشەى مردووخانەكە ناپرەحتەى كردم، لەپۇژانى دواييدا دەمتوانى لەژوورەكەم بچمەدەرى و لەبەشەكانى مردووخانەكەدا بگەرىم، بەلام ئەرتب بەمنى گوت، لەژوورەكەم نەيەمەدەرى، چونكە كۆمەلنى شاگرد لەمردووخانەكە كاردەكەن، كەسانى يىتەربىيەتن و لەوانە يە بوختانت بۇيكەن، ەروەها گوتىشى ئەوانە كەسانى پىس و پۇخلن، منىش دەمزانى وايە، ئەوانە پۇخلن، پىس و پۇخلىش ئەوديارىنە كەيۇنانىيەكان بۇمىسرىيەكانيان ەيئاو ە، لەوكاتەو ەى ئەسكەندەر يىنى ناو ەيتە مىسر، مىسرىيەكان چلكن و پۇخلن، مىللەتى مىسر لەكۇندا خاوينتيرىن مىللەتى دنيا بوون، ەموو مىسرىيەكە لەسەردەمى فەرەونىيەكاندا پۇژى دوچار خۆى دەشت، ئەو پۇژانەى كەكەژ ساردى دەكردو ەموو پۇژى خۆشتن نەدەكرا، دەست و پى و دەموچاوى خۇيان بەسابون دەشت، سابون مىسرىيەكان دۇزىويانەتەو ەو خەلكى دنيا ناوى سابون بەكاردەھىنن، كاتى يۇنانىيەكان ەاتنە مىسرەو ە، ەادەتە دزىو ەكانى خۇيان بۇمىسر ەيئاو مىسرىيەكانيان لەپرووى لەش و پۇجىيەو ە پىسكردن.

لەكۇندا ئەوانەى لەمردووخانەكەدا شاگرد بوون ەموويان دەرچووى دانىشتگا و بەشى پزىشكى و نەشتەرگەرى بوون و بۇو ەرگرتنى ئەزمون بەشيو ەى پراكتىكى دەرسيان لەمامۇستايانى مۇميايى كار و ەردەگرت، بەلام ئەمۇ ئەوكەسانەى لەمردووخانەكەدا كاردەكەن و شاگردن، ئەو بىگانانەن كەدواى ەاتنيان بۇمىسر سەرمايەى خۇيان لەدەستداو ە- يان ەر كەگەيشتونەتە ئەم و لاتە، ەيچيان پىنەبوو ە. ئەوانە دواى ئەو ەى ەاتونەتە مىسر زانىويانە ناتوانن لە ەيچ شوينىكدا كاريان دەستبەكەويت، مەگەر لەمردووخانەكەدا بەكرىيەكى كەم شاگردى بكەن و بوون بەشاگرد لە ەيدا، مردووخانەكە لەكۇندا شوينىكى پىرۇزبوو، ئىستا كردوويانە بەجىگاي كارى ناشرەى و نابەجى.

شوگردن بە تىە، گەنجە سورىەكە

- سەرئەنجام ئەو پۇژەهات كە ئەرتب بەمن بلىت، چاكبوويتەو ەو دەتوانى لەمردووخانەكە بچىتەدەرى، بەمەرجىك باقى ماندووبوونەكەى ئەو ەدەم.
- منىش بەئەوم گوت: حەقى تۆم بىرناچىتەو ەو دەتدەمى.

- دواى دەرىچىسىمۇ لەمردووخانىگە تاماۋەيەكەش ھەستىم بەبۇگەنى مردووخانىگە دەكىرد، ۋەك ئەۋەۋابوۋ بۇنى مۇمياخانىگە بەجەلەكانمەۋە نوسابىۋى لىننەبىتتەۋە، پېشئەۋەى بچم بۇكۇشكى پاشايەتى، چووم بۇشۋىنەكەى لىپىرسراۋى پاسەۋانەكان تابدەۋە بلىم من لەمۇمياخانىگە پۇيشتووم ۋىتر خواردن وشەراب بۇنەۋى مەنيرە، بەلام ئەۋ لەشۋىنى كارەكەى خۇيدانەبوۋ، بەمىنان گوت: چونكە ئەۋشەۋ تابدەۋەى بىدارە، پۇژانە دەچىتتەۋە مالدەكەى خۇى دەخەۋىت.

- من بەرپىگەى يەكەك لەۋكەسانەى لەۋىدا كارىان دەكىرد، پەيامىكم بۇلىپىرسراۋى پاسەۋانەكان جىپىشت وگوت ئىتر خواردن بۇنەۋى نەنىرىت، ئىنجا بەرەۋ ئوتىلى سۋور كەۋتمەپى تارىكىۋى ئەۋەۋدەيەى كەگرتبووم بىدەم، دواى دانى كرىۋى مىۋانخانىگە، پىگەى كۇشك گرتەبەرو خۇم گەياندەۋەلاى شازن.

- كلىۋپاترا لەبىنىنى من زۇر خۇشخالىبوۋ وگوتى: ئەى شرميون نىازى تۇ لەپەرىستگەى دىاندا قەبولبوۋ.

- مىنىش بەۋى ئەۋپىشھاتانەى كەبەسەرمھاتبوۋ، ئەۋەم لەبىر چوۋبوۋەۋ نەمزانى شازنى مىسرىچى گوت ولېمپىرسى مەبەستت چىپە؟

- كلىۋپاترا گوتى: ئايا لەبىرت چۇتەۋە تۇمەموۋ شەۋى بۇپەرىستگەى دىان دەچوۋى لەۋىدا مۇمت دادەگىرساندن، بۇنەۋەى سكم پىپىت؟
- گوتم: نا، ئەمەم بىرنەچۇتەۋە.

- شازن گوتى: دىانى شكارچى نىازى تۇى قەبولكردوۋەۋ سىكپىبووم ۋەگەر تۇ كەمىك دواكەۋتباى لەپۇيشتنت بۇ پەرىستگەى دلف، دەمتوانى بەتۇ بلىم سىكپىبووم.

- گوتم: ئەى خاتوونەكەم، من زۇر خۇشخالم بەۋەى نىازەكەم قەبولبوۋەۋ تۇ بەنارەزوۋەكەى خۇت گەيشتى.

- شازن ھەندىك لەمن خورد بۇۋەۋ گوتى: سەفەرەكەى تۇ بۇپەرىستگەى دلف زۇرلاۋازى كىردوۋى ۋەركەسىك بىبىنى ھەستدەكات تۇماۋەيەك نەخۇشبوۋى.

- گوتم لاۋازى من بەۋى شەۋىخونىيەۋەيە، چونكە ئەۋكەسەى دەچىت بۇپەرىستگەى دلف، دەبى شەۋ تابدەۋەى لەۋلى سكالاكردنەكەى ئەۋدا بەخەبەرىپىت وچگە لە خۋاى دلف بىر لەھىچىتر نەكاتەۋە، بۇيە من لەۋماۋەيەى كەلەپەرىستگەى دلفدابووم، لاۋازبووم.

- كلىۋپاترا گوتى: شرميون دەزانى دواى ئەۋەى زانىم نىازگرتنەۋەى تۇ لەلايەن دىانەۋە قەبولبوۋەۋ، ئەۋكات من سىكپىبوۋ، بىرم لەچى كىردەۋە؟
- گوتم: نا، ئەى خاتوونەكەم.

- كلىۋپاترا گوتى: من بىرم لەۋەكردەۋە لەپاى خزمەتەكانى پابىردوۋى تۇ وقەبولبوۋنى دوعاكەت لاى خۋاى دىان، تۇ بەشۋوبدەم، من دەمويست زووتر تۇ بەشۋو بدەم، بەلام بىرم لەۋەدەكردەۋە ھەركاتىك تۇ شۋوبكەيت ئىتر منت بىردەچىتتەۋە، چونكە مۇۋە لەدلىكى زياتر نىيەۋ كاتى ئەۋى دايە مىردەكەى، ناتوانىت بىداتە خاتوونەكەى خۇى، بەلام ئىستا ئەۋراستىيەم بۇ پرونۇتەۋە، ئەگەر شۋكردنى تۇ لەمەزىاتر دىرژەبكىشىت دەبىتە كچىكى قەيرە، بۇ ئەۋەى بزانى من نامەۋىت شۋكردنەكەت بەزۇرىپىت،

بۇيە سەربەستت دەكەم لەوھى چ كەسىكت دەوئت بۇخۇت ھەلىبىزئىرە، بەمەرجىك ئەو ھاوسەرەت تۇي خوشبويئت.

- گوتم خاتوونەكەم مەن بەشئوھەك تۆم خۇدەوئت، پىموايە ناتوانم دەستبەردارتبم.
- كلىپاترا گوتمى: ژن دەبىئ شىووبكات، خۇئەگەر تۇ ئەمپۇ شىوونەكەيت، كاتى بەسەردەچىت، ئايا بۇخۇت ھىچ پىياويكت لەدلگرتووه- يان مەن كەسىكت بۇدىارى بگەم؟
- گوتم: ئەي خاتوونەكەم، ماوھەك لەمەوبەر كۆمەلىك كرىكارى مۇزايككار لەمكۆشكەدا خەرىكى كاركردن بوون، گەنجىك لەگەل ئەوانەدابوو كەخەلكى سورىابوو، ئەوھەزى دەكرد بىئە ھاوسەرم.
- كلىپاترا گوتمى: ئايا تۇش ئەوت خۇشەدەويست- يان نا؟
- گوتم: بەلى ئەي خاتوونەكەم، مەن ئەوم خۇشەدەويست، بەلام ئەوچۆتەوہ بۇ سورىا.
- كلىپاترا گوتمى: ئايا دەگەرئەتەوہ بۇ ئەسكەندەريە- يان ئە؟
- گوتم: نازانم داخوا دەگەرئەتەوہ- يان نا؟ بەلام دەكرى بەھۇي ناردننى نامەيەكەوہ ئەمە لەئەوپىرسم.
- كلىپاترا گوتمى: ئايا دەزانى مالى ئەو لەكوئىيە؟
- گوتم: ئەو خەلكى شارى سەيدايە لەسورىا لەوئى ھەموو خەلك بەنامەلكەيان دەناسن، باوكى مردووه دايكىشى ماوه.

- كلىپاترا گوتمى: تەمەنى چەندە؟
- ترسام لەوھى بلىم زۇر لەمەن بچوكتەرە، گوتم: ھاوتەمەنى خۇمە.
- كلىپاترا گوتمى: نامەيەك بۇ ئەو بنووسەو بىدە بەمەن تالەرىنگاي پۇستەوہ كەسبەي بەكەشتى بۇسورىا دەچىت، بۇي بنىرم وبەپۇستەچىيەكەش دەلىم راوہستىت تاوہلامەكەي وەرەدەگرتەوہ.
- مەن لەو واقىعەدا ھەم دلخۇشبووم ھەم مەلولىش، جگەلەمانەش مەن بەتەمەتربووم لەتەيە، پىياو ئەورژانە بەھاوسەر ھەلدەبىزئىن كەلەخۇيان كەم تەمەتربىن.
- بەم شىوھە نامەكەم بۇ تەيە نووسى، بۇئەوھى بەقەلەم مەبەستەكەي خۇم يەكلايى بەكەمەوہ، چونكە مەن ئەوگەنجە سورىەم خۇشەدەويست ونەمدەتوانى ھاوسەرىكتەر ھەلبىزئىم، تەنھا لەوكاتەدا نەبىت بۇم ساغىبىتەوہ كەتەيە پارزىنىيە بىئە ھاوسەرم، ئەوكاتەش دەمتوانى شوو بەپىياويكتەر بگەم، بەمەرجى جوانبا، چونكە كال تەيە بۇ ھەلبىزئىرەدى پىياو مەنيان سەختگىركردبوو، پۇژى دواتر نامەكەي مەن بەھۇي پۇستى دەولەتەوہ بەرەو سورىا براو لەكۆشكى پاشايەتيدا وەك جاران سەرقالى كارەكانى وئ بوومەوہ، كلىپاتراش وەك جاران لەژوورى تەنىشت ژورەكەي خۇيدا دانىامەوہ، بۇئەوھى ھەركاتى بىئەوئت بانگم بكات.

- چەند پۇژىك بەسەرچوو لەنامەكە، مەن مەسەلەي نامەكەم بىرچوو بوو، نەك لەبەرنەوھى تەيەم خۇشەدەويست، بەلكو لەوھەدلىنباووم كەتەيە وەلامىكى خراب دەداتەوہ پارزى نايىت وەدەست لەكەس وكارو نىشتمانەكەي ھەلناگرتىت وىت بۇ مىسر، تالەگەل ژنىكى وەك مەندا كەلەوگەورەترم بىئەت بەھاوسەر، بەلام كاتى پۇستەچىيەكەي دەولەت لەسورىا گەرايەوہ، كلىپاترا بانگى مەنى كرودو گوتمى: ئەو پىياوھى كەتۇ دەتويست شووى پى بگەيت، وەلامى داويتەوہ.
- مەن خىرەتم نەدەھىنا ئەو وەلامەي كەكلىپاترا بەرەو مەنى راداشتبوو، لەدەستى وەرېگرم.

- شازنى مىسر گوتى: نامەكەم لىۋەرگىرە بىخوئىنەۋەۋ پىم بلنى چى گوتتوۋە؟
- منىش نووسراۋە بچوكەكەم لەدەست شازنى مىسر ۋەرگىرەت ۋەكرەمەۋە، تىە نووسىبىۋىۋى من دۋاى گەپرانەۋەم لەمىسر بۇ سورىا پىيانگوتەم دايكم مردوۋە، ئەمە زۇر ناپەرحەتى كىرەبوم، بەلام كەنامەكەى منى خوئىندۇتەۋەۋ باسى شوكردىنى منى تىدابوۋە، بۇنەۋ بۇتەمايەى خوشحالى، لەكۇتايىدا نووسبىۋى من دۋاى سى رۇژىتەر بەكەشتى لە سەيداۋە دىم بۇنەسكەندەرىيەۋ دەتكەم بەھاۋسەرى خۇم، ناۋەرۇكى نامەكەى تىە منى دلشادكرد چونكە لەنامەكەيدا باسى پەيوەندىيەكانى نىۋان من وخۇى نەكرەبوم كەماۋەيەك لەئوتىلى سوراا پىكەۋە بەسەرمانبىر، ۋەك ئەۋەۋابوۋ پىششىنى ئەۋەى كىرەبىت، ئەۋنامەى بۇم دەنوسىت، دەگاتە دەستى شازن ۋەنابى ناۋەرۇكى نامەكە بىتتە ماىەى ھەراسانبىۋى من.
- شازنى مىسر لەمنى پرسى: نامەكەت خوئىندەۋە؟ لەۋەلام دانەۋەى ئەۋپىياۋە گەيشتى؟
- منىش نامەكەم دايە دەستى كىلىپۇپاتراۋ ئەۋ گوتى: دۋاى ئەۋەى ئەۋگەنجەھات ۋىۋو بەھاۋسەرت، من ئىشىك بەئەۋ دەم، تانىشتەجىبى ئەسكەندەرىيەبىت ۋىلرە نەپرات، تاتۇ بەردەۋام لەخزمەت مندابىت.
- گوتم: بەلنى خاتوونەكەم، ئەۋ زمانى ئىمە دەزانىت.
- لەۋكاتەى كەبىرم لەخۇم دەكرەۋەۋ سەرقالى نائىندەى خۇم بووم، ھۇشم لای ئەۋكوپە پەشە سودانىيەى كەلەرپىگای پەرستگای دلفدا لەخزمەتمداۋوۋ ۋەبىرسەتىدا دەينالاند، چاۋپرانى ھەلىكبوم ئەۋ بەئىنم بۇنەسكەندەرىيەۋ يەككە لەدەۋلەمەندەكان پازى بكەم ئەۋبكرىت بۇ ئەسكەندەرىيەى بىنى و ئەۋنۇكەرە سودانىيە، كەلەدنىادا تاكە نارەزۋى تىرخواردەنە، خواردىنى تىر بخوات.
- پۇژىكىان لەناۋ كۇشكدا گوئىبىستبوم ئەرسىنۇۋە خوشكى كىلىپۇپاترا، يەككە لەخزمەتكارەكانى مردوۋەۋ دەيەۋىت نۇكەرىك بكرىت، منىش يەكسەر چووم بۇلاى ئەۋ وگوتم: ئەى خاتوونەكەم ئەگەر تۇدەتەۋىت يەك خزمەتكارىگىرەت من دەتوانم نۇكەرىكت بۇبكرم كەلەبازارى ئەم شارەدا، دەست نەكەۋىت.
- ئەرسىنۇۋە پرسى: خەلكى كوئىيە؟
- گوتم: خەلكى سودانەۋ گەنجىكى بالابەرزى پەنگ خورماىى تىرە، ھەركاتى تۇ ۋىستت بىكرىت پاش شەش پۇژ دەگاتە لای تۇ.
- ئەرسىنۇۋە گوتى: بۇ ئەۋ نۇكەرە لەئەسكەندەرىيە نىيە؟
- گوتم: نا، خاتوونەكەم ئەۋ لەشۋىنكىدايە كەزىكانى نىل لەۋىدا بەچەند بەشىكدا دابەش دەبن دىلتاى نىل لەۋىۋە سەرچاۋە دەگرىت.
- ئەرسىنۇۋە گوتى: نرخى ئەۋ نۇكەرە چەندە؟
- پىش ئەۋەى لەۋكوپە خزمەتكارە جىابىمەۋە، لىم پرسى بوۋ خاۋەنەكەى بەدووسەد بەتلىمۇس دەيفرۇشنى.
- ئەرسىنۇۋە گوتى: ئەگەر نرخى ئەۋ نۇكەرە سودانىيە دووسەد بەتلىمۇس بىت، ئەۋا باشە.
- گوتم خاتوونەكەم، نرخى خزمەتكاران لەشۋىنەكانى تىرى مىسردا زۇر كەمە، بەبەرۋارد لەگەل ئەسكەندەرىيەدا، بەتايبەت كەئەۋ نۇكەرە زۇر خۇربىت.
- ئەرسىنۇۋە گوتى: بۇ ئەۋنۇكەرەى تۇ دەتەۋىت بۇمنى بكرىت، زۇرخورە؟

- گوت: ئەو لەبەرچاۋى يەك دەسەلاتدارى ناۋچەيەك كەبەخىلىشىپتۇ زۇرخۇر، ئاڭاكەي پىيوايە ئەۋبەلەيەكى ئاسمانىيە، بەلام ھەمان خزمەتكار لەكۆشكى تۇ خوشكەكەتدا بەزۇر خواردەكەي خزمەتلىكى گەۋرەدەكات، چونكە ھەموو پۇژى لىرەۋە چەند بەرماۋ فرى دەدەنەدەرىۋ دەيخەنە پوۋبارى نىلەۋە، ئەمەش ئەرك وزەحمەتى ھەيە، بەلام ھەركاتى تۇ ئەۋخزمەتكارە سودانىيە بىكرىت، جگەلەۋەي دەپى كاروبارى خزمەتكارىبكات بەشىكىش لەبەرماۋەي كۆشكى پاشايەتى دەخوات وزەحمەتى رشتىنى ئەۋ بەرماۋەيە كەمدەيىتەۋە.

- ئەرسىنۇۋە: پىكەنى وگوتى: ئەگەر ئەۋ نۇكەرەي تۇ دەيلىت باشىت، كەس لەزۇر خۇزى ئەۋ ناترىت، ئىنجا دووسەد بەتلىمۇسى لەدەستى من كىر، تاۋە كوپە خزمەتكارە سودانىيەي بۇيىر. - سەرەتا بىر مەۋەدە پەرەكە بۇخۇمىرەنەكە بىنۇرەم وداۋى لىبىكەم نۇكەرەكە بىنۇرەت بۇئەسكەندەريە، بەلام دواتر گومانى ئەۋمەكرد لەناردى خزمەتكارەكە خاۋەخاۋىكات، چونكە بۇخۇشم نەمدەتۋانى لەئەسكەندەريە بىرۇم، بەرەزامەندى كىلۇپاتراۋ خوشكەكەي ئەرسىنۇۋە، يەككە لەنۇكەرەكانى كۆشكى پاشايەتى بۇئەۋ مەبەستە نىردا بۇمالى ھوكمىرەنەكەۋ نامەيەكىشم پىداناردو داۋام لىكردبوۋ كەخزمەتكارەكەي بفرۇشەت ولەگەل ھەلگى نامەكەدا بۇئەسكەندەريەي بىنۇرەت، ئەۋ تەترە رۇشەتۋو دۋاى ھەۋت پۇژ گەرايەۋەۋ خزمەتكارە سودانىيەكەي لەگەلخۇيدا ھىنا.

- ئەرسىنۇۋە دۋاى ئەۋەي خزمەتكارە سودانىيەكەي دىت، ئەۋى پەسەندىكرد، پاش چەند پۇژىك بەمنى گوت بەپىچەۋانەي ئەۋەي گوتت، ئەۋخزمەتكارە زۇرخۇر نىيە.

- گوت: زۇرخۇزى ئەۋ لەۋەۋە سەرچاۋەي گرتىۋو كەلەمالى ئاڭاكەي پىشۋویدا بەردەۋام برسى بوۋە ھەمىشە لەبىرى ئەۋەدابوۋە چۇن سكى خۇى تىرىكات، بۇيە بەردەۋام ھەستى بەبرسىيەتى كىردوۋە، چونكە كاتى مۇۋە لەشتىك بىبەشەبەن بەردەۋام خەرىكى بەدەستەنەنى ئەۋدەيىت، بەلام لىرە ھەمووچۇرە خواردىك ھەيەۋ چەندى بویت دەتۋانى بىخوات وكەسىش رىڭاى لىناگرىت، بۇيە ئىشتىيائى شكاۋە، باشترىن رىڭاچارە بۇكەسانى چىلىس ئەۋەيە لىيانگەرىن چىانبوۋى بىخۇن، ھەركە ھەستىانكرد كەس بەرىانپىناگرىت نەۋسى ئەۋان بۇخواردىن كەمدەيىتەۋە.

دە پۇژ پاشنەۋەي نامەكەي تىە بەمن گەيشت، خۇيشى گەيشتە ئەسكەندەريە، بەلام نەھات بۇكۆشكى پاشايەتى ولەۋتلىلى سوردا ژورىكى گرت وشاگرىدىكى نارد بۇكۆشك، بۇئەۋەي گەيشتىنى خۇى بەمن رابگەيەنىت.

من وامزانى تىە شەرمى كىردوۋەيىت بۇكۆشك- يان لەۋەترساۋە رىڭاى پىنەدەن بىتەكۆشكى پاشايەتتەۋە.

ھەستەمىرە باش نىيە بچم بۇمىوانخانەي سور، باشترۋايە تىە بىت بۇكۆشكى پاشايەتى- يان ئەۋەتا من لەشۋىنىكىتدا ئەۋبىيىنم، ئەۋەبوۋ نامەيەكەم بۇ نۋوسى وبەيەككە لەخزمەتكارەكانى كۆشكدا بۇم ناردو لەۋنامەيەدا گوتبوۋم، تۇ لەمىوانخانەي سوور مەمىنەۋ بچۇ لەشۋىنىكى شاردا خانۋى بەكرى بگرە، ئەگەر ناشتۋانىت كرىكەي بەدەيت ئەۋا كرىكەي لەئەستۋى من، ھەرۋەھا من بەپەسەندى نازام تۇ لەمىوانخانەي سووردا بىيىنم.

تېش بەھمان ئەوخزەمە تىكارەي كەمن ناردېووم، بەسەر زارەكى پىنى گوتىبو بەپىنى قسەكەي ئەودەكەم، خانوويك بەكرى دەگرم، پاش دوو پۆژ لەلايەن تىەو بەيامىك بۇمن ھات وتىيدا نووسىيوو، من خانوويك بەكرىگرتوو، ئەو خزەمە تىكارەي كۆشك كەنامەكەي بۇمىنام، گوتى من بە خانووەكەي دەزانم، ھەركاتىك بتەوئىت نىشانىت دەدەم، داوام لەكلىۋاتىرا كىر دووسەعات مۇلەتەم بدات، لەگەل ئەوخزەمە تىكارەدا بۇلاي تىە بچم، دواتر بەرېنگاكەوتىن وكاتى سەيرم كرد ئىمە بەشە قامىكدا دەپۇين كەمن ناشنايم لەگەلدا ھەيە، دواتر چوويىنە كۆلانىك وخزەمە تىكارە رېنمايىكەرەكە لەبەردەم دەرگايەكدا پاوھستا، كاتى دەرگاي خانووەكە كرايەو، زانىم ئەومالە ھەمان ئەوخانوويە كەپۇژگارى مالى كال بوو، چونكە خانووى نابراو گەورەنەبوو، تەنھا سەلتە- يان تەنھا دووكەسبان ئەوئىيان بەكرىدەگرت، بۇيە ھەربە بەتالى مابۆو، كاتى گەيتشمە مالەكە تىەم بىنى، دىتم ئەو ۋەكجاران جوانەو رەنگوپرووى نەگۇپاۋە، لەوكاتەدا نەدەكرا بۇي بگىرەمەو، دواي ئەوى ئەوم جىيەنشتىبوو، چووم بۇپەرستگاي دلف، چىم لىبەسەرھات ومن لەئەو سىكېرېووم، تەنھا ئەووم گوت، خاتوونەكەي من كلىۋاتىرا رازىيە من وتۇ بىين بەھاوسەر، بۇئەوئى لەشارئىنىش دوورنەكەومەو، كارىك بەتۇ دەدات لەئەسكەندەريە- يان لەكۆشكى پاشايەتيدا بىكەيت، تۇلئىرە بىمىنەو ھەتا من ۋەلامت لىدەگىرەمەو.

- دواي ئەوى لەلاي تىە گەرامەو، بەكلىۋاتىرا گوت: ئەوپياۋەي كەدەبىتە مىردى من، گەيشتۇتە ئەسكەندەريە.

- كلىۋاتىرا گوتى: من دەمەوئىت كارىكى پىبىسپىرم، ۋەلامى بۇبىنئىرە باسەي بىت بىبىنم.

پۇژى دواتر تىە ھات بۇكۆشكى پاشايەتى ومن ئەوم بۇلاي كلىۋاتىرا بردو ئەو لەتىە خوربۇوۋو بەمنى گوت: شرمىون لەوباۋەرەدا نەبووم مىردەكەت ئەوئەندە گەنجىت، من ھەزەكەم لەم كۆشكەدا كارىكى پىبىدەم، دواتر لەتەيە پىرسى تۇ دەتوانىت چ كارىك بىكەيت ۋەھزەت لە چ ئىشكىكە؟

- مىردەكەم گوتى: من موزايىكارم وشارەزايىم لەوئىشەدا ھەيە.

- كلىۋاتىرا گوتى: من تۇ بەمۇزايىكارى كۆشكى پاشايەتى دادەننم، ھەركاتى مۇزايكەكانى كۆشك پىۋىستىيان بەچاككردنەو- يان گۇپىن بوو، تۇ چاكىيان بىكەرەو، دەنا پۇژەكانىتر كاتەكانى خۇت بەبى كارى بەسەرەرە.

- تىە گوتى: ئەي خاتوونى مەزن، من لەسەركار كردن راھاتووم ناتوانم بەبى كارى دانىشم، لەو پۇژانەي كەخەرىكى مۇزايك دانان نىم، كارىكم پىبىدە تابىكارنەبم.

- كلىۋاتىرا گوتى: جگەلە مۇزايك دانان چ كارىكىتر دەزانىت؟

- تىە گوتى: ماۋەي پىنج سال لەرۇمدابووم و زمانى رۇمى بەباشى دەزانم.

- كلىۋاتىرا گوتى: نايادەتوانى بەزمانى رۇمى قسەبىكەيت وبنووسى وبخوئىنئىتەو؟

- تىە گوتى: ئەي خاتوونەكەم دەتوانم، زمانى رۇمى بەباشى قسەپىبىكەم و دەشتوانم بىخوئىنمەوئەش- لەنووسىندا زۇر باشنىم، ناتوانم چۇن قسەي پىدەكەم ناواش بنووسم.

- كلىۋاتىرا كەزمانى رۇمى دەزانى ھەندى لەگەل تىەدا قسەي كردن وگوتى تۇ زمانى رۇمى باش دەزانى، ئەوئەندەش بەسە بۇفئىركردنى مندالەكانى ناوكۆشك، چونكە مندالەكان تەنھا پىۋىستە

سەرەتايەك لەزمانى پۇمى فېرىن. وبتوانن بەئەلف وئىنى ئەوزمانە فېرىكىرىن، تۆش بەوشارەزايىبەى
كەلەزمانى پۇمىدا ھەتە، دەتوانى خىزمەت بەومندالانە بەكەيت؟

پۇژى دواتر تىە بووبە مېردى من، شارنى مىسر فەرمانى دەرکرد لەناو كۆشكى پاشايەتيدا شوئىنىكى
تايبەت بەئىمە بەدن، بەمەرچى لەكاتى پۇرژدا من لەمېردەكەم جىبابمەووە بچمەلاى شارن، بەپۇژىش
ئەومالەى ئىمە كەلەھۆدەيەكدا بوو دەبوو بەقوتابخانە.

دواى بەھاوسەربوونمان، من بەسەرھاتەكەى پابردووم بۇ تىە گىزايەووە بەئەوم گوت چۇنچۇنى دواى
پۇششتنى ئەو ناچاربووم كۆرپەكە لەبەرخۇم بچوئىنم، بەلام نەمگوت مندالەكەم لەمردووخانەكەدا
لەبارخۇم بردووە، چونكە ئەگەر ئەووم گوتبا تىە پقى لىمدەبوۇە.

- كاتى تىە زانى ئەومندالەى كەلەپشتى خۇى بوو لەبەرچوئىندراوہ، غەمگىن بوو وگوتى: ئەگەر بەمنت
گوتبا توشى ئەم پروداوہ نەدەبووئەوہ.

- پىم گوت: چۇنچۇنى دەمتوانى بەتۇ بلىم لەتۇ سكمپربووە؟

- تىە گوتى: تۇ دەترانى دانىشتوى شارى سەيدام، دەتتوانى نامەيەكم بۇبنووسى وئىت من لەتۇ
سكپربووم، بى دواكەوتن لەسورىاوہ بەرئ دەكەوتەم و دەھاتم بۇ ئىرەو دەمگواستىيەوہ، ئەوكاتە
تۇناچارنەدەبووى مندالاکەت لەبەرخۇت بچوئىنى.

- گوتم: تىە من كەنامەم بۇ تۇ ناردبا بىت بەئەسكەندەريەو گوتبام لەتۇ سكپربووم، نەدەھاتى، چونكە
تاقىكراوہتەوہ كاتى پياوئىكى گەنج ژنىك سكپردەكات و دواتر دەچىتەوہ بۇنىشتمانەكەى، ئەگەر بزائىت
ئەو ژنە لەئەو و بەرھاتوہ، گوئى پىنادات، ھەتا لەشارەكەى ئىمەشدا كاتى پياوئىك ژنىك كەمېردى
ئەونىيە، سكپردەكات، نامادە نىيە بەرپرسىيارىتى باوكاپەتى لەئەستۆبگرىت، چونكە دەبى نانى
مندالەكە بەدات وگەورەى بكات، ئەمەش كارىگە ھەتا ئەوانەى مندالى شەرعىشيان ھەيە، خۇيان
ناخەنەژىر ئەوبارەوہ، لەبەرئەوہ دەترسام بەتۇ بلىم ونامەت بۇبنووسم، وامدەزانى تۇ بەرپرسىيارىتى
مندالەكەت لەئەستۆ ناگرىت، ھەرەوہا كلىۋپاتراش لەنامەكەى من ناگاداردەبوۇە.

- تىە بەسورسوپماوئىيەوہ پرسى: چۇن كلىۋپاترا بەنامەكەى تۇى دەزانى؟

- گوتم: ئەگەر بەكەس ئەئىت ئەوا پىتدەئىم، ئەونامانەى لەئەسكەندەريەوہ بۇ دەروہ دەئىردىن،
لەلايەن پۇلىسەوہ سەير دەكرىن و دەخوئىندرىنەوہ- يان لىپرسراوہكانى كەشتىيەكان ئەوكارە دەكەن
كەمىسرىين.

- تىە گوتى: ئەووم نەدەزانى، ئايا لەم ولاتەدا بەردەوام ئەونامانەى لەئەسكەندەريەوہ دەئىردان،
دەخوئىندرانەوہ؟

- گوتم: تەنھا لەوكاتەى كەكلىۋپاترا بووبەشارنى مىسر، فەرمانى دەرکرد ئەونامانەى لەخارىجەوہدەت
ولەئەسكەندەريەوہ دەئىردىن، بخوئىندرىنەوہ.

- تىە گوتى: كەواتە ناگاي لەنھىنى ژيانى ھەر ھەموو خەلكە.

- خاتوونەكەى من گرنگى بەنھىنى ژيانى خەلك نادات، جەزناكات بزائىت فلان بازركان چەندى
قازانجكردوہ- يان فلان عاشق چى بۇ دولبەرەكەى نووسىوہ، ئەوتەنھا دەيەوئىت بزائىت ئەوكەسانەى
لەئەسكەندەريەدان چ پەيوەندىيەكيان بەولاتانى ترەوہ ھەيە چۇئىتى پەيوەندىيەكايان چۇنە؟

- تىە گوتى: ئەگەرتۇ نامەكەت بۇ من نووسىباو گوتبات من لەتۇ سىكىپووم و وەرە بۇئەسكەندەرىەو بىە بەمىردى پەسمى من، تابەناشكرا مندالەكەم بىيىت، ئەمە نەدەبوو پىنگاى سەرنجى كىليوپاترا، چونكە ئەمە مەوزوعىكى تايبەتى بوو.

- گوتم تىە: ئەم مەسەلە تايبەتتەيە وەك مەسەلە تايبەتەندىيەكانىتەر نىيە، كاتى كىليوپاترا زانىباى بەبى پەزەمەندى ئەو لەگەل تۇدا دەستەم تىكەلەو كىردو وەو سىكىپووم، لىم تۇپرەدەبوو، ئەگەر لەكۆشك دەرى نەكردىبام، ئەوا نەمدەتوانى جارىكىتەر بىمەوە كارەكەرى نىزىكى ئەو، بەلام ئەمىرۇ وەك دەبىيىنى من كارەكەرىكى خۇشەويست و نىزىكى ئەوم ئەك ھەر پارىبوو من شوو بىكەم، بەلكو ئىششىشى دايە تۇ تاكو لەئەسكەندەرىە نەچىتەدەرى و منىش ھەموو پۇژى بچمەلاى شارژن.

- جگەلە مەسەلەى دابىنكردى بىژىوى، من لەمندالىيەو لەگەل كىليوپاترادا گەرەبوو و ناتوانم لىنى دووربىكەومەو، مەگەر بۇماوۋىيەكى دىيارىكراو، كاتى بىر لەوۋەدەكەمەو، پۇژى دىت لەكىليوپاترا جىادەبمەو، ھەست بەبى تۇتكەى دەكەم، جەزەكەم بەردەوام لەگەل ئەودابم، لەپۇژە بەدواو ژىانى من وئەو، واتە من وتىە لەكۆشكى پاشايەتيدا بەرنامەيەكى دارپىژراوى وەرگرت، ھەموو بەيانىيەك من لەتىە جىادەبوومەو و دەچووم بۇلاى شارژنى مىسر، دواى ئەوۋى شەودادەھات كىليوپاترا ئىزنى دەدام و دەيگوت شرميون تۇ مىردت ھەيە شەوانە دەبى بچىتەو لای مىردەكەت.

- تىە بەپۇژ لەژوورى مالاكەماندا، وانەى زمانى پۇمى بەمندالان دەگوتەو، من گويم لىدەبوو كەھەندى لەمندالەكان دەيانتوانى چەند وشەيەك بەپۇمى بلىن.

- پۇژىكىان كىليوپاترا بانگى نىەى كردو پىي گوت ھەندى لەمۇزايكى كۆشك خراپىبون تۇ لەبەيانىيەو وەرە بەشەكەى من و مەپمەركارى بىكە، تائەوكاتەى تۇخەرىكى مەپمەركردنى، گوتتەوۋى وانەى زمانى پۇمى پارگەر، پۇژى دواتر تىە بەدلخۇشىيەو چوو بۇ مۇزايك دانانەكە.

- من لەمەوبەر گوتم: تىە گەنجىكبوو قەدبارىك و موسى خورمايى كەوتبوونەسەر شانەكانى و سەروچاويكى بارىك و درىژو سىپى و چاوى گەورە و برژانگى درىژو زەردەخەنەى بەردەوامى ئەوگەنجە خۇشەويستى نىشاندەدا.

ئەو شوپىنەى كەدەبوو مىردەكەى من كارى تىدابات، جىگايەكى بەلاوۋەبوو و من كارم نەدەكەوتە ئەوشوپىنە، مەگەر شارژنى مىسر گوتباى بچۇ بۇئەو.

- پۇژى دواتر كىليوپاترا بانگى منى كردو گوتى: ھەرنىستا ئەونامەيە بىبەبۇ لىپرسراوى بەندەر و يەكىك لەخزمەتكارەكانىش لەگەل خۇتدا بىە تالەخزمەتدەبىت و بىيىتە جەلەوگرى وەلاخەكەت، ئىنجا بگەرپىرەو، پىويستە ئەوۋە بلىم من چەندجارىك نامەى كىليوپاترام بۇ لىپرسراوى بەندەر بردو، ھەركاتى شارژنى مىسر وىستباى سوارى كەشتىيەكەى خۇى بىت، من نامەيەك لەئەوۋە بۇ لىپرسراوى بەندەر دەبرد، بۇيە بردنى نامە بەلاى منەو شتىكى تازەنەبوو، بەلام لەو پۇژەدا ھەستىمىرد شارژنى مىسر دەيەوئىت من لەكۆشكى پاشايەتى دوور بخاتەو، نامەكەم بردو دامە لىپرسراوى بەندەر و وەلامەكەشم وەرگرتەو و گەرامەو. كەگەرامەو تىە ھەرخەرىكى كاركردىبوو، من ئەوم نەبىنى تەنھا ئەوكاتەنەبىت كەشەوداھات و كىليوپاترا ئىزنىدام، ھەركە گەشىتمە مالاكەمان، پىشئەوۋى تىە ورتەبكات لەوۋەزەى ئەو گەشىتم كەشتىك روويدا.

- لىم پرسى چىيە كەتۈپتە بىر كىردىنە؟
- تىە گوتى: لەبەرئەۋەى ئەمىرۇ دواى ئەۋەى چومە بەشەكەى كۆشكى كىلىپاترا دەستىمىر بەكار كىردىن، بىنىم شارنى مېسەر خۇى لەمىن نىزىك دەكاتەۋە ماۋەيەك سەبارەت بەكارى وابەستە بەمۇزىك پرسىارى لىكىردىم، دواتر چوۋەناۋ باسى ترەۋەۋە لەمنى پرسى پەيوەندى من لەگەل تۇدا چۇنە؟
- من لە تىەم پرسى: چىت ۋەلام دايەۋە؟
- تىە گوتى: من گوتم پەيوەندى من لەگەل شرمىوندا باشە، دواتر ئەۋ (كىلىپاترا) گوتى تۇ بۇ شرمىون بچوكىت چونكە تەمەنى تۇ لەمى شرمىون كەترە، منىش گوتم خاتوونەكەم راستە لە شرمىون بچوكىتم، كىلىپاتراش گوتى جگە لەۋەى كەتۇ لە شرمىون بچوكىتى، تۇ بۇنەۋ زۇرجوانى ئەۋدەبوا شوۋى بە پىياۋىك كىردى بەقەت تۇجوان نەبوايە.
- من دواى ئەۋەى ئەۋقسانەم لە تىە گوتىلىبو، زۇر ناپەحەت بووم ۋە تىەم پرسى: مەبەستى كىلىپاترا لەم پرسىارانە چى بو؟ نايە بەتۇى گوت پىۋىستە لەمىن جىبابىتەۋە؟
- تىە گوتى: نەخىر ئەۋ نەيدەۋىست من لەتۇ جىبابمەۋە بە پىچەۋانەۋە گوتى: ۋاچاكە پىكەۋە بۇن تانەۋبتوانىت من بىنىت.
- لىم پرسى: دواتر چى گوت؟
- تىە لەۋەلامدا گوتى: كىلىپاترا پىى گوتم جەزەكات ھەموو رۇژى لەبەشى كۆشكەكەى خۇيدا من بىنىت بەمەرچى شرمىون لەۋى نەبىت، باش دەبوو كە شرمىون جارىكىتر چوۋبايەۋە بۇپەرستگى دلف و نىازى گرتبايەۋە نىومانگ- يان مانگىك لىرە نەبا، ئەۋكاتە ھىچ بەر بەستىك بۇنىنى تۇ نەدەما.
- چەند سالىك لەمەۋبەر شارنى مېسەر لەۋەگە شىتبوۋ كەمىن كالم خۇشەۋىت، بەلام بى ئەۋەى حساب بۇھەستى من بىكات كالى بۇكۆشكى پاشايەتى پاكىشكردو لەنەۋ سىكىر بو، بەلام ئەمجارەيان بۇنەۋەى تىە بۇخۇى پاكىشبات پارىزى دەكرد، چونكە دەيزانى تىە مېردى منە، بەلام كال مېردم نەبو، من مافى ئەۋەم نەبوو پىگىرەم لەبەردەم ئەۋ كارەى شارنى مېسەر كەدۇستايەتى لەگەل كالدا پەيدا كىردو دەستى لەگەل تىكەلاۋكرد، بەلام سەبارەت بە تىە حەقم بەدەستبو، نەمدەۋىست ئەۋبەكەۋىتە داۋى شارنى مېسەرەۋە، لەبەر ئەۋەبوو كىلىپاترا ئىحتىاتى دەكردو دەۋىست لەنەسكەندەرىمە دووربخاتەۋە.
- بە تىەم گوت: كىلىپاترا ژنىكى بەئىرادەيە بىر يارى ھەرشىك بىدات جىبە جىدەكات، ئەگەر بىەۋىت من لىرە دوور بخاتەۋە ئەۋا بەدلىنبايەۋە- يان بۇپەرستگى دلفم دەنرېت- يان بۇ شوئىنىكىتر.
- تىە گوتى: ئەگەر شارنى مېسەر بەتۇ بلىت بچۇ بۇپەرستگى دلف دەچىت- يان نا؟
- گوتم: من چارەم نىيە كەبەرۋوكەش فەرمانەكەى ئەۋ جىبە جى بىكەم، بەلام بەكردەۋە لەمشارە ناچمەدەرى.
- تىە پرسى: ئەى بۇكۆى دەچىت؟
- گوتم: تۇ خانوۋىكت بەكرى نەگرتبو، من دەچم بۇنەۋى ۋەۋىدا دادەنىشم، ئەۋكاتە كىلىپاترا ۋادەزانىت لەمشارەدا نەماوم، تۇ مەلى كەمىن لەنەسكەندەرىمە دام.

- تىه گوتى: زۇرباشە من بەئەو نالىم لەكوئى، ئەى ئەگەر كىلىپاترا داواى لەمن كرد دەست لەتو شلكەم چى بگەم؟ لەبەرئەوئەى ئەو ژنىكى سادەئىيە، تابتوانم لەقسەى دەربچم، ئەوشاژنى مىسرە ئەگەر لەمن ناپازىبىت ئەك ھەرتەنھا من، بەلكو تۆش لەكوئىشى پاشايەتى دەردەكات.
- لەم قسەيە ترسام، چونكە زانىم تىه راستدەكات، ئەو دەتوانىت تىه زىندانى بكات. - يان فەرمانبەتات بىكوژن.

- ئەگەر كىلىپاترا مېردەكەمى زىندانى كەردبام - يان كوشتباى، ئەويەكەمىن شاژنى مىسر نەبوو ئەمكارەى كەردبىت، لەپاىردووشدا كۆمەلىك لەشاژنەكانى مىسر ئەمكارەيان كەردبوو وھەراپاوتكى مەنىە لەگەلداكەردبان - يان زىندانىان دەكەرد - يان دەيانكوشت.

- من لەچارەنووسى خۆم زۆر ناپازىببوم، چونكە ھەراپاوتەى بوبايە جىگای سەرنجەم، لەلایەن كىلىپاتراو قۆرخدەدرا، جارى يەكەم كالى لەمن برد، جارى دووم دەيەوئەت مېردەكەم ببات، لەپوژدەدا بەشىئەيەك ھەستەم بەرق وكىنە دەكەرد لەبەرامبەر كىلىپاترادا كەخەنەكەى ئەوم بەبىرھاتەو، لىكدانەوئەى ئەوخەنە ناوبراوە ئەوئەبوو كىلىپاترا بەدەستى من دەكوژىت، من بىرم لەوئەدەكەردەو ئەگەر ئەوژنە مېردەكەم لەدەستبەت، دوورئىيە دەست بۆ كوشتنى ببەم.

پۆزى دواتر داواى ئەوئەى چووم بۆلای شاژن، چاوەپروانى ئەوئەدەكەم كاریك پىبىسپىرئەت پۆئەوئەى لەئەسكەندەريەم دووربخاتەو، ئەگەرى ئەوئەبوو شاژن بەمن بلىت، لەبەرئەوئەى بەھۆى نىازگرتنەوئەى تۆ لەپەرستگای دىان سىكپىبووم، نىستاش نىيازىكەتەر بگەو بچۆبۇ پەرستگای دلف و ماوئەى پىنج شەو لەھۆلى پارانەوئەى ئەوپەرستگايەدا بپاىرئەو، تامن بەنىسراحتە مندالەكەم ببىت، من بۆگەيشتم بەپەرستگای دلف، دەبئ شەش پۆژ لەرېگادابم تادەگەم، پىنج پۆژىش لەوپەرستگايەدا بىنئەوئەو شەش پۆژىش بۆگەپارنەوئەم لەماوئەى ئەم حەقدە پۆژدەدا كىلىپاترا كاتى تەواوئەى دەبىت كەتەھۆگىرى خۆى بكات وداواى ئەوئەى من لەوسەفەرە گەپامەو، تىه تىهئەى من نامىنئەت، بەلام كىلىپاترا ئەوفەزمانەى بەمن نەداو لەپۆزى دواترىشدا ھىچ پروئەنەدا، من لەوئەگەيشتم شاژنى مىسر لەبىركەندەوئەى ئەوئەدايە.

ھەموو شەوئەى كەكلىپاترا ئىزنى دەدام و دەچوومەوئەلای مېردەكەم، سەبارەت بەكلىپاترا لىمەپەرسى دەموست بزانم نایا شاژنى مىسر خواستىكى لەمېردەكەم كەردووە؟ بەلام تىه دەيگوت ئەمرو شاژنى مىسر تەنھا چەند ساتىك لەگەلمدادوا - يان دەيگوت قسەى لەگەلداكەردم، بەلام دەستى خۆم نەخستەسەر لىئەكانى، من زانىم ئەوئەى بۆتەھۆى ئەوئەى كىلىپاترا لەمېردەكەى من دووربكاتەو ئەوپىنشا تانەى دەركەين، بەتايبەتى پروداوئەكانى پۆم.

كىلىپاترا زمانى پۆم دەزانى، حەزى لەزانىارى وەرگرتن بوو لەسەر پروداوئەكانى پۆم، مېژوئەى پۆمى باش دەزانى، ئەو ھەموو ناودارەكانى پۆمى دەناسى، دەيزانى دەسەلئەدارى دەولتەت و شاعىران و نووسەران و پراوئەكارانى نىستای پۆم چ كەسانىكن، نەمدەزانى بەھۆى ئەوئەبوو كەكلىپاترا زمانى پۆمى دەزانى - يان لەكانگای دلىيەوئە مىللەتى ئەو و لاتەى خۆشەدەويست، زۆرجار گويم لەئەوئەبوو دەيگوت، مىسر پىئەستى بەيەك چاكسازى گەورەھەيە، ئەو چاكسازىش سەرنەگرت كەقانونەكانى پۆمى لەمىسردا جىبەجى نەكرىن، ھەركەسىك بلىت پۆم، و اتا قانون.

من نەمدەزانی بۇچى كىليۇپاترا ياساكانى رۇمى پىئ لەھى مىسر باشتربوون، بۇ مىللەتى رۇم بەمىللەتتىكى ديارو بالا لەقەلەمدەدات، من دەزانم رۇمىيەكان بۇخۇيان ھىچيان نەبوو، ھەرچى دانايى ھەيە لەيۇنانىيەكانيان ۋەرگرتووو ۋىرېبوون، ئەژدادى كىليۇپاترا كەيۇنانى بوون، مەعريفەيان بەرەپېشبردووو رۇمىيەكانيان كىرۇتەخاۋەن سەرۋەرى ۋە كەمال.

من خۇم نەفرەتم لەياساكانى رۇمى بوو كەسەبارەت بەخزمەتكاران زۇر لەقانونەكانى مىسىرى دىژارتربوون، لەمىسردا خزمەتكارەكان بەناسۇرى ۋەمىنەتەرە دەژيان، بەلام ۋەك مرۇق سەبىرماندەكرا. كەچى لەرۇمدا نۇكەرو كارەكەر ۋەك مرۇقىيان حساب بۇنەكرىن ۋەلەناژەلان لەخوارتر تىيان دەروانىن.

لەمىسردا نۇكەرو خزمەتكار دەيانتوانى خۇيان بىكرنەو ۋە نازادىن، من لەمىسردا زۇر لەمانەم دەناسى تەنانەت بۇ خۇشم كەببوونە خاۋەن سامان، بەلام قانونى رۇمى بەشىۋەبەكبوو كۆيلەكان نەياندەتوانى خۇيان بىكرنەو ۋە نازادىن، تائەۋرۇژەي زىندووېان دەبوو پەنجيان بۇئاغاكانيان بىرېبا، ئەگەر سەرىپچى ۋەھلەشيانكردبا سزاي ئەوانياندەدا - كەباسكرىنى ئەوسزايانە موى لەشى مرۇق گىرژدەكات، لەرۇمدا نۇكەرەكانيان ناچار دەكرد لەسىرك ۋەشانۇدا يەكترى بكوژن ۋەناۋى ئەوانەيان نابوو گلادياتور، بەلام لەمىسردا نۇكەرىكىيان ناچار نەدەكرد لەسىرك ۋەشانۇدا بەدەستى نۇكەرىكىت بكوژىت - يان كۆيلىكىت بكوژىت، ئەگەرچى لەسىركى ئەسكەندەرىدە ئەو عەرەبانانەي كەچار شىرى پىنوۋ دەبەسترايەو ۋە رېكەبەرىي دەكرد، جارجار عەرەبانچىيەكان لەلايەن شىرەكانەو پارچە پارچە دەكران ۋەمەردن، بەلام ھىچ يەك لەمانە خزمەتكارنەبوون، ۋەك كال خەلكانى نازادبوون.

لەرۇمدا مىللەت دوو چىن بوون، يەكىكىيان رۇمىيەكان، ۋاتا ئەرستۇكراتەكان ۋەئەوى تىرىش خزمەتكارو كۆيلەكان بوون كەبەدرىژايى تەمەنى خۇيان زەحمەت ۋەرنىچياندەدا تاناغاكانيان بەخۇشى بژىن، بەلام لەمىسردا لەنيۇان ئەرستۇكراتەكان ۋەخزمەتكارو كۆيلەكاندا، چەند چىنىكىت ھەبوون، ۋەك جوتياران ۋەكرىكاران ۋەكاسبكاران، بارى كۆمەلەيەتى مىسر لەھى رۇم باشتربوو، بەلام من ۋاي بۇدەچوم كىليۇپاترا كەبەشاي مىسر حسابدەكرا، بەتېروانىنى ئەو قانونەكانى رۇم باشتىن قانونى دنيايە، پەيوەندى بەخودى خۇۋەيەتى نەك بەبەتلىمۇسى چوار دەھەمەرە، ئەۋشەي ئىستا من بەيانمكرد شىۋازى دەسەلاتدارىتى بەتلىمۇسى مېردى كىليۇپاترا پاشاي مىسر، گوتە بەتلىمۇس براومېردى كىليۇپاترا بوو، بەلام سەبارەت بەكاروبارەكانى مىسر، بەقەت كىليۇپاترا دەسەلاتى نەبوو، ھاۋتاي ئىرادەو لىۋشاۋەيى خوشكەكەي نەبوو، كىليۇپاترا خىرا بېياردەداۋ جىبەجىئى دەكرد، لەكاروبارى كۆمەلەيەتيدا زياتر دركى بەشتەكان دەكرد، كاتى كۆمەلەيەك خەلك توشى گىرتىك دەبوونەو دەھاتن بۇكۆشكى پاشايەتى ۋەشكايەتيان دەكرد، بەتلىمۇس نەيدەتوانى باش تىبگات كەمىللەت چى دەلېن، لەكاتىكا كىليۇپاترا دەيزانى دەردى ئەسلى خەلكە چىيە، بەۋەي كەشاژن بوو ۋەزۇرجار لەگەل خەلك تىكەلەۋەتى دەكردو لەكاروبارو كىشەكانى ئەۋانى دەپرسى، بۇيەش مىللەت كىليۇپاترايان لەبەتلىمۇس زياتر دەناسى.

چۆن رۇمىيەكان ھاۋتن بۇ ئەسكەندەرىيە

بەتلىمۇس لەبەپىۋەبەردىنى كاروبارەكانى دەولەتدا تەمبەلبوۋ كارى ئەمپۇى بۆسبەى دوادەخست، بەلام كىلىپاترا ھەركارىك ھاتبايەپىش لەھەمان پۇژدا ئەنجامىدەدا، پاشاى مىسر كاتى كەدەيدىت كىلىپاترا بەھەموو كارەكان پادەگات كاتەكانى خۇى بەراووشكارو كۆتربازى بەسەردەبرد، ئەوئەندەى كۆتر ھەبوون كەمن لەيامە كۆشكى پاشايەتى بىبو بەكۆترخانەيەكى گەورە ھەموو پۇژى بۇدانودانى ئەوكۆترانە جەوالىك ھەرزىن وگەنمىان دەھىنا بۇكۆشكى پاشايەتى وپۇژى دواتر يەك دەنكى لىنەدەما .

من بەوى ئاگام لەنەخشە سىياسىيەكانى كىلىپاترا نەبوو، دەمزانى دەستىۋەردانەكانى شاژن لەھەموو كاروبارەكان سەرەكى بوو وكىلىپاترا لەبەرئەو ھەركارى پاشايەتى دەكرد بۇئەو ھى خۇى بىنئىتەپىش ومىردەكەى بخاتەلاو ھەراوۋىزى بكات وجىگاي ئەوبگىتەو، ھەر واشبوو، ھەرچەندە بەتلىمۇس پاشاى مىسربوو، بەلام كىلىپاترا دەسەلاتدارى راستەقىنە بوو .

لەنىۋان خزمەتكارەكانى پاشادا يەككە ھەبوو بەناۋى (پوتن) من لەوپياو ھەترسام، چۈنكە ھەستمدەكرد دېندەترو بەدپەوشتەر لەوپياو نىيە، پوتن پىاۋىكى بالابەرزو چوارشانەبوو كۆسەبوو وكەمى پىشت كۆمابۇو، بەو ھى پىاۋىكى سادەنەبوو، كاتى منى دەبىنى لىمخورد دەبۇو، ھەك ئەو ھى عاشىقەى من بىت، ھەركاتى بۇى دەپەخسا منى لەشۋىنئىكى چۇل بۇھەلكەوئىت، لىم نىزىكەدەبۇو بەپىكەننەو ھەنچەكانى دەخستەسەر لىۋەكانم دەىگوت شرمىون بۇچى تۇ لەگەل مندا رىكناكەوى؟

منىش بەئەوم دەگوت دۇستايەتى كردنى من وتۇ كەلكى نىيە، تۇ ناتوانىت ببىە مىردى من، ئەوكات شوم بەتتە نەكردبوو، چۈنكە تۇ لىپىرسراۋى كاروبار كۆشكى، پوتن: لەوئەلامدا دەىگوت ئەگەر نەتوانم ببمە مىردى تۇ ئەواھەرنەبى بايەك ھاوپەيمانى بەھىزىم، تۇ نىزىكتىن كارەكەرى شاژنى مىسرى، منىش نىزىكتىن راۋىژكارى مىردەكەى ئەوم، ئەگەر من وتۇ يەكبگىرن، دەتوانىن زۇركار ئەنجامدەين، بەلام من دلنىابووم ناوبراو كابرەكەى بىكەلك وبوختانكەربوو وخۇم لەئەو دەپاراست، بەلام ئەو زۇركەلكى لەوسەرافەتەكەرىيەى كۆشك ھەردەگرت، لەمن نىزىكەدەبۇو خۇى تىئەلدەسويم دەستى بۇ دەھىنام وخۇى پىۋەدەنام و...

لەكۆشكى پاشايەتتەدا، ئەوانە ئازادبوون لەقسەكردن لەگەل ژانداۋ پۇيشتن بۇمالەكانىان، پوتن كەلكى لەوانازادىيە ھەردەگرت و لەژنان نىزىكەدەبۇو، لەوانەش من .

پۇژىكان پوتن بەپىيگوت شرمىون ئەگەر تۇ لەگەلمندا رىكبەكەوئىت، من تۇ دەگەيەنمە پلەوپايەى بەرز، ھەتا لەوانەيە بىتەم بەشاژنى مىسرىش، ئەو گوتى تۇكارەكەرىكى سادەنىت وزۇر جىاوازىت لەگەل كارەكەرەكانىترداھەيە، جگەلەو ھى جوانى، خوئىندەوارىشت ھەيە، ئەگەر پۇژىك كىلىپاترا بمرىت من كەلاى پاشاى مىسر زۇر ئىعتبارم ھەيە، دەتوانم تۇبەكەم بەھاوسەرى ئەو و ببىت بەشاژنى مىسر .

- گوتم: گریمان پۇژى ھات كىلىپاترامد، ئەرسىنۇھە خوشكەكەى كىلىپاترا دەبىتە ژنى پاشا .
- پوتن گوتى: پاشاى مىسر ھەك چۇن ھەزى لەچارەى كىلىپاترا نىيە ئاواش خوشكەكەى ئەرسىنۇھەى خوئىناوئىت وزەوقى پىنايەت، بەلام ژنىكى بىگانە دەبىتەجىگا سەرنجى ئەو ومن تۇ بەشايستەى ھاوسەرىتتى ئەو دەزانم .

من دنیابووم ئەو پیاو (پوتن) کە چاوشین بوون ولوتی وەک قەلانگیبوو، درۆی دەکرد، من دەمرانی لە میژووی بەتالیسەکاندا زۆر پووداوی سەیرۆسەمەرە پووداوه، بەلام هەرگیز کارەکەرێک نەگەیشتۆتە پلەئێ شازئی، چونکە ئەگەر پاشای میسر بێنەوێت لەگەڵ ژنیکیدا رابوێرێت کە کارەکەرە، ئەو لەخاوەنەگەئێ دەکرێت، پێویست بەوە ناکات بۆگەیشتن بەئەو بیکات بە شازن.

پوتن بەوپەیمانە درۆ خەیاڵییە دەیویست من فریویدات و ملکه چمبکات بەوئێ نەخشەکانی ئەو جیبەجیبەکەم.

منیش بە قسەکانی ئەو هەلنەدەخەلەتام،

ئەگەر پوتن نەبایە ئەوا کلیۆپاترا بەبێ دەردەسەری دەبوو پاشای واقعی میسر، بەلام پوتن نەیدەهێشت بەتلیمۆسی چواردهەم تۆتکە بگرێت و بەردەوام هانی ئەویدەدا دژی کلیۆپاترا بێت. تائەوکاتەئێ بەتلیمۆسی چواردهەم گەنجبوو و دووزمانی و هاندانەکانی پوتن کاری لەپاشا نەکرد، بەلام دواي ئەوئێ گەرەبوو کەوتە ژێر کاریگەری قسەکانی پوتن، تاگەیشتن ئەوئێ کلیۆپاترا گومانێ ئەوئێ پەیدا کرد بڕاکەئێ کە میردیشی بوو، دەست بۆ کوشتنی ببات.

لەزنجیرەئێ شانیشینی بەتالیسەکان لە میسر، کوشتنی خوشک بەدەستی براو کوشتنی برا بەدەستی خوشک و پۆلە بەدەستی باوک، شتیکی بپێشینه نەبوو. بەتلیمۆسی سێزدەهەم ناسراو بە شمشال ژەن- باوکی کلیۆپاترا، فەرمانیدا لە بەرچاوی خۆی سەری کچەکەئێ کە ناوی (برنزی) بوو بپرن و لەلەشی جیابکەنەوه، چونکە ئەوکاتەئێ بەتلیمۆسی سێزدەهەم بۆ پۆم سەفەری کردبوو و ئەو سەفەرە درێژەئێ کیشابوو و ئەوکچە تاجی پاشایەئێ لەسەر نابوو و خۆی بە پاشای میسر ناساندبوو.

من زانیم لەم پۆزانەدا کلیۆپاترا سەرقالی لەشکرەکەئێ خۆی بوو، وەک لەمەوبەر گوتم کلیۆپاترا فەرماندەئێ بەهێزترین لەشکرێبوو بە ناوی ئەسکەندەر، خەریکی پۆشاککردن و دابینکردنی کەموکپی سەربازەکانی بوو، لەهەمان ئەوکاتانەئێ کە سەرقالی رێکخستنەوهئێ لەشکرەکەئێ بوو، هەوالەکانی پۆمیشی وەردەگرتن، هەموو پۆژی لەپۆمەوه کەشتی دەهاتن بۆ ئەسکەندەر و کلیۆپاتراش لەرێگای لێپرسراوانی کەشتییەکانی میسری کەئەو هەوالەیان بە لێپرسراوی بەندەر دەگوت و دەگەیشتنە کلیۆپاترا، من دەمرانی پۆمیەکان بەردەوام دەیانویست میسر داگیرکەن و بیکەنە یەکیک لەولایەتەکانی پۆم، زۆرجار ولاتی میسر لەژێر چاودێری ولاتی پۆمدابوو، لەسەر دەمی پاشایەئێ بەتلیمۆسی سێزدەهەم، کە کاری ئەسلی شمشال لێدانبوو، ئەو بە یاریدەئێ پۆمیەکان توانی بگەرێتەوه میسر تاجی پاشایەئێ لەسەری کچەکەئێ (برنزی) داگرێت و لە بەرچاوی خۆی سەری لەلەشی جیابکرێتەوه، ئەو شەم دەمرانی لەپۆمدا کۆمەلێ پیاوی سیاسی و سەربازی لەژێر ناوی بەرژەوندی بالای پۆم دەیانویست میسر لەگەڵ ولاتی پۆمدا یەکبگرێت، بەلام لە ناوەرۆکدا دەیانویست باخەلەکانی خۆیان پریکەن، چونکە دەیانزانی میسر دەولەمەندترین ولاتی دنیا، تەنها داهاقی بەندەری ئەسکەندەر و دووشوینی رابواردنی گشتی پایتەختی میسر، بەرامبەر بە پازدە- یان بیست سال خەرجی پۆم، لەنیوان پیاوانی سیاسی و سەربازی پۆم لەوکاتەئێ ناکۆکی کەوتبوو و نیوان کلیۆپاترا و میردەکەئێ، ناوی دووکەس زۆردەهات و باسیان لێدەکرا، کە یەکیک لەوناوانە پومپە بوو و ئەوئێ تریشیان سیزار بوو، پێش ئەو میژووش من ناوی تری هەندیکیانم بیستبوو، بەلام ئەگەر بمرەئێ ناوی هەموو پیاوانی سیاسی

وسہریازی پۆم بیخیم کہلہ میسردا ناسراون، ئەوا کاتی زۆردەویست ولەباسکردنی خۆم وکلیو پاترا دەچینەدەری و لەدەدەین، چونکە ئەم سەرگوزەشتەییە بۆیە دەگێرەمەووە کە پوودا و پێشباتەکانی ژێانی من و هەر وەها ژێانی خاتونە کەم کلیو پاترا بمینیتەووە و لەنایندەدا خەڵک بتوانیت لەرێگای ئەم سەرگوزەشتەو پەیی بەراستیەکان ببات و بەسەر گوزەشتەیی تری ئەفسانەیی فریونەخوات، چونکە من پێشبینی ئەوە دەکەم هەر وەک چۆن بەسەر هاتی کۆنیان تیکەڵ بە ئەفسانە کردوون، بەسەر هاتی کلیو پاتراش تیکەڵ بە ئەفسانە دەکەن، بەلام ئەگەر ئەم سەرگوزەشتەییە بمینیتەووە ئەوا هیچ هەلەییەکی میژوویی و ئەفسانەیی تێدانییە، پومپە و سیزار پەییوەندیەکانیان لەگەڵ یەکتەیدا باشبوو، لەسەر ئەوە ریککە و تیبوون پیکەو و لاکی پۆم بەرێو بەبەن، بەلام لە هەمان ساڵدا ناکوکی توندتر کەوتە نێوان کلیو پاترا و براکەیی واتە لەسالی دوو سەد و هشتا و سێی، دوای دروستبوونی شاری ئەسکەندەریە.

لەناوچەییە کدا کە پێیان دەگوت (فارسال) شەر لە نێوان سیزار و پومپەدا بەریابوو و سیزار سەرکەوت، هۆی شەری نێوان سیزار و پومپە ئەوە بوو بەردەوام پیاوێ سیاسی و سەریازییەکان بەیەک هەڵدەپێژان و لەجەنگدا بوون، و اتا پێویستی بەیەکلایی کردنەوێ دەسەلاتیبوو، سیزار دەویست دەسەلاتی رەهای هەبیت، پومپەش هەمان ئامانجی هەبوو و سەرئەنجام ناکوکی کەوتە نێوان ئەو دووانە، ئەگەر میژوو نووسیک بیەوێت هۆکارەکانی ئەو ناکوکییە بنووسیت دەبیت سەد لاپەرەیی وەک ئەوێ ئیستا من دەینووسم بنووسیت، دەبێت باس لە پەرلەمانی پۆم و ئەنجومەنی پیران و ئەشرافەکان بکات، بەلام سەرئەنجامی ئەو پووداوانەیی پۆم هەر ئەمەییە کە من لەسەر زاری کلیو پاتراوە بیستوومەو کلیو پاتراش لە زاری سیزاریوە گۆیلێبوو کە گوتیەتی ئیمپراتۆریەتی پۆم بۆمن و پومپە بچوکیبوو، ئیمە هەردوو کمان نەماندەتوانی لەگەر وەرەترین ئیمپراتۆریەتی دنیا دا بژین، دەبوا - یان پومپە بکوژیت - یان من، ئەوە بوو پومپە تێدا چوو.

لەوکاتەیی هەوایی تیشکانی پومپە لەسەر دەستی سیزار گەیشتە میسر، بەتلیمۆسی چوار دەهەم بە پێی رینمایەییەکانی دەمراستە کەیی خۆی پوتن، بریاریدا خوشکە کەیی کلیو پاترا بکوژیت، بەهانی پاشای میسر ئەوە بوو کە دەیگوت من تەنھا سالیکی لەگەڵ کلیو پاترا دا ئەرکی ژن و میتردایە تیم کردووە، بۆیە ئەو مندالەیی لەسکی ئەو دایە مندالی من نییە بیژوویە، بەلام هۆکاری ئەسلی نەخشە کێشان بۆ کوشتنی کلیو پاترا ئەوە بوو شای میسر بەهۆی چوونە بنگلیشەو دهنده دهندهکانی پوتن، ئەرەیی بە کلیو پاترا دەبرد، چونکە کلیو پاترا ببوو شای راستەقینەیی میسر خەڵک ئەوەندەیی و ئەویان دەناسی و پەنایان بۆ دەهینا و دەهاتنە لای، ئەوەندە شایان نەدەناسی و نەدەهاتنە لای بۆ چارە سەرکردنی کێشەکانیان، ئەوشەو هۆی پاشای میسر بریاریدا خوشکە کەیی بکوژیت، کلیو پاترا لەکوێشکی پاشایەتیدا نەبوو، سێ رۆژیش پێشئەو میژوو پاشای میسر بەتلیمۆسی چوار دەهەم بەمەبەستی راوکردن لە پایتەخت چۆدەری، رۆژی سێهەم کلیو پاترا خۆی ئامادە کرد بچیت بۆ سەردانی لەشکرە کەیی کە لەناوچەیی دەمەنهوردا بوو، پێشئەو هۆی بڕوات بە منی گوت: شرمیون لەم رۆژانەدا بارو دۆخی گشتی شەپریو و نالەبارە، لە پۆمدا پومپە تیشکاوەو سیزار بێ ریکبەر، بۆتە فەرمانرەوایی پۆم، دورننییە ئەم پووداوە لەسەر ولاتە کەیی ئیمەش کاریگەریان نەبیت. من ئیستا دەچم بۆ دەمەنهور تابزانم لەشکرە کەم ئامادەیی بۆ روو بەروو بوونەو هۆی پێشباتی چاوەرواننە کراو - یان نا؟

لیڑہ ہندیگ کہس ہن من لہہموو پروداوہکان ناگاداردہکہنہوہ، بہلام لہوانیہئہگہر پروداوی گہورہو چاوہرواننہکراو بیئہپیش نہتوانن بہہموو ہہوالہکان رابگہن- یان لہوانیہ خیانت لہگہلمندابکہن، داوام لہتویہ کہلیڑہ بینیت پروداو وکاری ناناسایی و شتی گرنگ پرویدا، نہوا میڑدہکەت بۆسەربازخانەئە دەمەنہور بۆلای من بنیڑہو خەبەرەکەئە پێدا رەوانە بگە، ئەگەر میڑدەکەت نہیتوانی بیئت ئەواخۆت وەرہ ئەوہہوالانہم پێبلی، لیڑہکەس نازانیت من دەمەوئیت بچم بۆسەربازخانەئە دەمەنہور، تۆش ئەمە بەکەس مەلئ، من لیڑہ کوتومە دەچم بۆشوئینی راوکردنی پاشا و لای ئەودەبچ. تەنہا تۆدەزانیت من لہوئیم.

من پیموابوو کلیو پاترا پیشبینی ئەوہی کردبوو خەریکی کوشتننی، بۆیہ لہئەسکەندەرہیہ پۆیی و خۆی گہیانندہ لہشکرەکەئە کہخۆی فەرماندەیان بوو، بۆئەوہی ئەگەر ویستیان دەستی لیبوہشینت سەربازەکان بەرگری لہشارنی میسرکەن، ئەوہی بووہوئی ئەوہی ئەم بیڑکەئە بیئەمیشکەمەوہ ئەوہبوو، پۆژیک پیشئەوہی کلیو پاترا بۆدەمەنہور بچیت، بەمنی گوت: شرمیون ئەگەر بەتەنیام نہوا بیئوانادەب کاتی خۆم بەبەہیزدەزانم کہببینم سەربازانی لہشکرەکەم لہچواردەردمان و بەرگری لیدەکەن. کلیو پاترا پۆیی و ئەوپۆژہ ئاوابوو وشەوداھات و من وتیہ لہژورەکەئە خۆماندا خەوتین، نیوہشەو لہنیو پارکی کۆشکدا دہنگیکەئە ناناساییم گوئلیبوو وتیہم بەخەبەرہینایەوہو گوتم گوئت لہودەنگەئە؟

- تیہ گوئی: وەك زەرەئ شمشیران دەچیت.

- گوتم تیہ تۆ لیڑەدا بمینەوہو لہژورەکە نہہینیتەدەرئ، تامن دەچم بزائم چیبہ.

دەنگەکە لہلای ژورەکانی کلیو پاتراوہ دەھات، منیش بەپەلە جلەکانم لہبەرکردەوہو بەرہو ئەوئ پامکردو لہبەر پۆشنایی مەشخەلەکاندا بینیم چەند کەس لہپاسەوانانی کۆشک کوژراون و چەند کەسیکی تریان خەریکی شەپرکردن، بہلام چون ہیرش کەرەکان ژمارەیان زیاتریبو ئەوانیشیان کوشتن ئەوچەند کەسەئە کہبەرگریاندەکرد لہماوہیہکی کەمدا کوژراون و ہیرش کەرەکان چوونەناو ژوروی کلیو پاتراوہ، منیش لہتەنیشت کوژراوہکانەوہ پۆیشم و چومە ژورەکەئە کلیو پاتراو نۆکەر و کارەکەرەکان منیان بینی وگوتیان ئەمە شرمیونەو کارەکەری نزیکی کلیو پاتراہ؟

- گوتم: بەلئ وایہ.

- پرسیان کلیو پاترا لہکوئییہ؟

- گوتم: ئەمرو پۆیشت وگوتی بۆشکارکار دەرۆم، تابچم بۆلای میڑدەکەم.

- خزمەتکارەکان بئ وەلام ما بوونەوہ، کاتی گوئیان لہوہلامەکەئە من بوو، بەئەفسەرەکەئە گوت نیتر خۆباوہر دہکەئە ئەوہی کہئیمہ پیمانگوتی راست بوو، شارن لیڑہ نییہ.

- ئەفسەرەکە گوتی: ئەگەر کلیو پاترا ئەمرو ہاتبا بۆشکارگاکہ ئیمہ نہدەھاتین بۆئیرہو لہوئ دەمانکوشت، بۆیہش ناچاربووین بۆئیرہ بین- وہی بەحالتان ئەگەر درۆبکەن، ئیمہ ئەمشەو تابەئانی لہناوکۆشکدا دہگەرپین وئەگەر شارنمان دۆزیوہ ئەوابۆمان مەعلوم دەبیئت ئیوہ شارددووتانەتەرہو ہەمووتان دہکوژین، بہلام ئەوانہ نہیانئوانی کلیو پاترا بدۆزنەوہ، چونکہ کلیو پاترا لیڑہنەبوو، سبەئە بیانی نامەئەکەم نووسی ودامە دەستی تیہو گوتم پیویستہ بەزوتترین کات ئەوانامەئە بگہیەنیت

وبەدەمیش پێی بۆ، ئەمشەو ئەفسەرو سەریازەکانی میژدەکەت هەلیانکو تاو تە سەر شوینەکە ی تۆ لەکۆشکدا، بۆ ئەوەی بتکوژن.

سبە ی بەیانی سەریازەکان رویشتن، بەلام لەدەورووبەری کۆشکدا پاسەوانیان جێهێشت و تێشە بۆگە یانە نامەکە پێگای دەمەنھوپی گرتەبەر، دانیابووم ئەو ئەفسەرو سەریازانە هاتیبون بۆ کۆشتنی کیلیۆپاترا و لەلایەن پاشا بەتلیمۆسی چوار دە، میژدو برای کیلیۆپاترا و نێردرابوون، بەلام چانس یاری دەدی کیلیۆپاترا بەوەی ئەو شەو لەکۆشکی پاشایەتیدا نەبوو، کاتی میژدەکەم بۆ دەمەنھوور نارد، یەک سات بیرم لەوە نەکردەو لەوانە یە کیلیۆپاترا تێ لای خۆی بەیختەو، ئەگەر شازانی میسر بریاری دا بە میژدە جوانەکە ی من گلبدا تەو خۆ لەکۆشکی پاشایەتیشدا دەیتوانی بەمەبەستی خۆی بگات، منیش نەمدەتوانی پێگاکریم لەبریاری کە ی ئەو، یەک شازانی میسر یەک خواوەند ئاسایە منیش کارەکەرێک بووم و نەمدەتوانی لەبەرامبەر ئەو دا چەندوچوون بەکەم.

لەوانە یە لەکاتی کێژدا دلم پێگای ئەوەی پێنە دا بەم میژدەکەم بنێرم بۆ لای کیلیۆپاترا، بەلام لەوساتەو ختەندا کە گیانی کیلیۆپاترا کەوتۆتە مەترسییەو لەوانە یە بیکوژن، بەسەرئێرەیی ژنانە ی خۆمدا زالبووم و میژدەکەم بۆ لای کیلیۆپاترا نارد، بەلام پێشئەو میژدەکە ی من بگاتە لای کیلیۆپاترا، شازانی میسر زانیاری لەسەر ئەو رووداوە ی کۆکشی پێگە یشتبوو و دەیزانی میژدەکە ی دە یەو ئیت بیکوژیت، دوا ی ئەوەی تێ ی بینیبوو پێی گوئیبوو تۆ بۆئەسکە ندرە یە بگەرێزەو و چاودێری بارودۆخە کە بەو هەرشتیکی تازە روویدا وەرە بە منی بۆ.

– میژدەکەم گەراییەو بە منی گوت: کیلیۆپاترا خەریکی پەردا خکردنی لەشکرە کە یە تی و پێشبینی ئەو دەهکات لەنیوان خۆی و براکە یدا شەر هەلایسی، دەمزانی کیلیۆپاترا بەم زوانە لەسەریان خانە ی دەمەنھوور ناگەرێتەو، ئەو نەندە لەو دەمی نیتەو تەبتوانی لەشکرە کە ی خۆی تە یارو نامادە ی شەرپێکی گەرە بکات، جا ئەوکات پێگای پایتەخت دەگرتەبەر، بەلام پێشئەو میژدەکە ی شەر لەنیوان کیلیۆپاترا و شادا روویدا، شتیکی سەر سوپەینەر روویدا، بە یانیکیان لەکۆشکی پاشایەتیدا مقومقوی ئەو پەیدا بوو کە پومپە سەرکردە ی ناو داری پۆم، بەکە شتی هاتوو و کە شتی یە کە ی ئەو لە نزیک بە ندرە ی ئەسکە ندرە ی دا لەنگەری گرتوو، دواتر مەعلوم بوو پومپە بۆ یە هاتوو تاداوا لەبەتلیمۆسی چوار دە هەم بکات پەنای بدات و لەژێر پارێزگاری کردنی ئەو دا ییت، ئەو داواکاری ی پومپە لە پاشای میسر ی دە کرد، وەک ئەو و ابوو یە کێک لەخواکانمان لەبەندە کە ی خۆی داوا بکات، چونکە پومپە یە کێکبوو لەسەردارو پیاوە سیاسی یە بە ناو بانگەکانی پۆم، بەبەرورد لەگەل پاشای میسر دا وەک خواو ابوو لەبەرامبەر عەبدە کە یدا.

پومپە پیاویکبوو شکۆمەند، حەوتە مین پاشای ئاشکانی تیکشکاند، ئەو پیاو بوو، کاتی بەتلیمۆسی چوار دە هەم لە میسر چوو بۆ پۆم و نەیتوانی بگەرێتەو لەرۆمدا نیشته جێ بوو، پومپە گەراندیەو سەر تەختی پاشایەتی، بێگومان پومپە چاکە ی ئەوەی بەسەر پاشای میسر وە هەبوو کە مینایەو سەر تەختی پاشایەتی لە میسر، هات داوا لەبەتلیمۆسی چوار دە هەم بکات پەنای بدات و لەژێر چاودێری ئەو دا ییت.

من دانیابووم ئەگەر خاتوونە کەم لە ئەسکە ندرە یە بە یی دوو ئی پومپە کە ئەوکاتە لەبەرامبەر سیزار دا تیکشکابوو، وە خۆی دەگرت و پارێزگاری لێ دە کرد، بەلام بەتلیمۆسی چوار دە هەم کە گەراندیەو تەختی

پاشايەتى خۇي لەپاي چاكەي پومپەۋە دەستكەۋتەۋە قەرزىرى ئەۋبۇ، دوۋچارى گومان و دوۋدىلى بۇۋە، بەۋەي ئايا ئەۋپياۋە مەزنىە رېگا بدات بۇپايتەختەكەي بېت - يان نا؟

بۇئەۋەي بتوانىت بېرىر لەسەرئەمەبدات لېژنەي ۋاۋىژكارى دروستكرد، ئاشكرايە كە (پوتن) ېش لەۋكۇبۇۋنەۋەيەدا بەشداربۇ، بەتلىمۇسى چۋاردەھەم گوتى: پومپە لەرابدوۋدا يارمەتى منىداۋە، من بەھاركارى ئەۋتوانىم بگەرېمەۋە مىسر.

- پوتن دەمى كىردەۋە گوتى: ئەۋپارەي كەتۇدات بەپومپە، بەھەر كەسىكى تىرتدابا ھاۋكارى دەكردى، ئايا لەيادت چۇتەۋە پومپە بۇئەۋەي تۇ بۇمىسر بگېرېتەۋە لەسەرتهختى پاشايەتت دانىتەۋە، چەند بەرتىلى لەتۇ ۋەردەگرت؟

۱ - پاشاي مىسر گوتى: ئەۋھەزار سكەي زېرى لەمن ۋەرگرت تانم بگېرېتەۋە مىسر، بەلام ئەۋپارەيە تەنا بۇخۇي ئەيخۋارد، بەلكو ھەندى لەۋەيدا بەكەسانى تىرىش.

- پوتن گوتى: پومپە پياۋىكى پارەپەرستەۋ بېگومان نىۋەي ئەۋپارەيەي بۇخۇي ھەلگرتوۋە نىۋەكەي تىرىش بەسەر كەسانىتدا دابەشكردوۋە، بەھەر حال ئەۋچاكەي گەپانەۋەي تۇي بۇمىسر سەرتهختى پاشايەتى لەگەل تۇدا نىيە، تۇ ئەۋپارەت بەھەر كەسىكىت دابا، ئەۋەي بۇدەكردىت.

- بەتلىمۇسى چۋاردەھەم گوتى: لەرۇمدا كەس لەۋبەتواناترو بەھىزترنەبۇ، جگەلە پومپە كەسىت نەيدەتوانى من بگەرېننېتەۋە مىسر تەختى پاشايەتى.

- پوتن گوتى: گرېمان ۋاشبۇ دوۋبارە ئەۋچاكەكارى بەسەر تۇۋەنىيە، چۈنكە كىرىي خۇي ۋەرگرتوۋە.

- پاشاي مىسر گوتى: ئايا نىستا پومپە ھاۋوۋە بۇمىسر داۋاي پەنادان ۋپارىژكارىكرىدەكات، من داۋاكارىكەي رەتبكەمەۋە؟

- پوتن گوتى: ئەگەر ناتەۋىت داۋاكارىكەي ئەۋ رەتبكەيتەۋە، ئەۋاير لەۋپياۋە بگەرەۋە كەداۋي پومپە دىتە ئەسكەندەريە، ئەۋىش سىزارە، پومپە لەرابدوۋدا پياۋىكى بەھىزۇ بەتوانابۇ، بەلام ئەمپۇ سىزار پياۋي رۇژگارەۋ بەتوانايەۋ ئەگەرتۇ پومپە بگىرېتەخۇت، ئەۋاسىزار دەكەيتە دۇژمنى خۇت، سىزارىش ئەمپۇ فەرمانرەۋاي رۇمە، ۋاتا فەرمانرەۋاي دىنبايە، قەسەكانى پوتن بەردەۋام كارىان لەپاشادەكرد، ئەم قەسەيەش كارىگەرى كىردەسەر پاشاي مىسر.

بەتلىمۇس گوتى: پومپە لەرابدوۋدا دۇستبۇ، ئەگەر ئەمپۇش خۇم لەپىشۋازىكرىدى ئەۋ بېۋىرم، بەپىچەۋانەي دۇستايەتى رەفتاردەكەم، ھەركاتىكىش ئەۋ ۋەخۇم بگرم، ئەۋا سىزارم لىدەرەنجىت؟ ئايا دەتوانن رېگاچارەيەك بدۇزئەۋە كەنەپومپە لەمن بىرەنجى ۋنەسىزار؟

- پوتن گوتى: رېگا چارەيەك ھەيە دەتوانرىت ئەپومپە لىتېرەنجىت ۋنەسىزارىش بىت دۇژمن.

- پاشاي مىسر لىي پرسى: ئەۋ رېگاچارەيە چىيە؟

- پوتن گوتى: چارە ئەۋەيە داۋا لەپومپە بگە بىتەناۋ ئەسكەندەريەۋ بچۇ بۇپىشۋازى بەشكۆمەندىيەۋە بېھىنە سەر لىۋار دەريا، بەلام ھەركە پىي ناسەرخاكى مىسر ئىشارەتى پياھكانت بگە بابىكۇن، بەم شىۋەيە پومپە لەتۇ نارەنجىت، چۈنكە دەبىنېت تۇ بەشكۆمەندى پىشۋازى لەئەۋدەكەيت ۋسىزارىش لىتباىت بەدۇژمن، چۈنكە دەبىسستېتەۋە پومپەت كۈشتوۋە، بەلام داۋاي ئەۋەي پومپەت كۈشت

باسەرى لەلاشەى جىباكەنەو و بئى لاشەكەى ژۇرخاك بکەن و سەرەكەشى بۆمردووخانەكە بئىرە تامۇمىيى بکەن، تائەو رۆژەى سىزار دىت بۆئەسكەندەريەو تۆش سەرى پومپە وەك دىارى پىشكەش بەئەوبكە، مەن دلىتادەكەمەو نەگەر هەزار سەكى زىر بەوبەدەيت بەقەت سەرى بپراوى پومپەى پىخۆشنايىت، چونكە سىزار پومپە بەگەرەترىن دوژمنى خۆى دەزانىت و هىچ شەوئىك لەترسى ئەوپياو و ئاسودە ناخەوئىت، تەنھا ئەوكاتە نەبىت سەرى بپراوى ئەوبىيىت، ئىنجا ئاسودە دەخەوئىت، بەوەى تۆ ئەوت لەدلەتۆتكەو دووئى رزگارکردووە، مەمنون و قەردزارت دەبىت و دوستانەتى سىزار بۆتۆ زۆرقازانجى هەيە.

- پاشاى ميسر گوتى: بەچى ديارە كەسىزار بۆ ئەسكەندەريەدەيت تانە سەرى بپراوى پومپە وەك دىارى بەئەو بەدم؟

- پوتن گوتى: جگەلەوەى كەسىزار لەئەسكەندەريەدا جاسوسى هەن، ئەمرو بەلانى كەمەو دە كەشتى لىرەو و بۆ لای رۆم دەپۆن و هەموو ئەو كەشتيانە هەوالى هاتنى پومپە بۆئەسكەندەريە دەگەيەننە رۆم و سىزارىش دەزانىت كاتى ئەو هەوالە بەئەوگەيشت، گورج بۆكوشتن - يان دەستگىركردنى پومپەدەيت بۆميسر، ئەگەر لەفارسادا بەدوای پومپە نەكەوتىت ئەو دواى چەند پۆژىكتىر دەگاتە ئىرە.

- پاشاى ميسر لەدلى خۆيدا قسەكانى پوتىنى بەراست دەزانىن، زانى كەسىزار - يان بەدوای پومپەو هەو بەم زووانە دەگاتە ميسر - يان ئەو تا لەمەيدانى جەنگەرە رۆيشتۆتەو و بۆ رۆم كەلەوئىش هەوالى گەيشتنى پومپەى بۆميسر بىست، بى دواكەوتن دەكەوتەرى بۆئەوەى پومپە بكوژىت - يان دەستگىرى بكات، چون سىزار بەپياوئىكى بىتوانا و ترسنۆك هەژماردەكرا، بپرايدابوو بۆپارىزگارى كردن لەدەسەلاتدارىتى خۆى، پومپە بكات بە قوربانى.

- پاشاى ميسر بەتلىمۆيسى چوار دەهەم سەبارەت بەپومپە بپراى خۆيدا، لەوانەيە خويپرترىن كەسى و لاتى ميسر ئەو نامەردىەى نەكردبا، چونكە بپرايدبا بەشكۆمەندى پىشوازى لەپومپە بكات و هەر كەپئى نايەسەر خاكى بەندەرەكەش، دوو كەسى پياوكوژ هيرشى بکەنەسەر و بىكوژن و سەرى لەلاشەى جىباكەنەو و بۆ مردووخانەكەى بئىرن و مۆمىي بكرىت، كاتى سىزار گەيشتە ميسر وەك دىارى پىشكەش بەئەوى بکەن، هەمان رۆژ بۆهاتنى پومپە بەرنامەى ساختەيان دارىشت كەلەپىشوازيكردنى يەك پاشادەچوو، بپرايدرا بەتەنھايى لەكەشتىيەكە دابەزىت و سوارى بەلەمى زىرپىنى پاشايەتى بكرىت و رىگای لىواری بەندەر بگرىتەبەر و پاشا لەلىوار دەريادا چاوەپوانى ئەوبكات و هەر كە بەلەمەكە گەيشتە و شكانى پاشا دەستى درىژبكات و دەستى پومپە بگرىت و ئەو لەبەلەمەكە بپتەدەرى و سوارى كەژاوەى بکەن و بىگەيەننە كۆشكى پاشايەتى و بىست و پىنج رۆژ پومپە لەكۆشكى پاشايەتيدا ميوانى پاشابىت و دواى ئەوەى لەهەر شوئىنىكى ئەسكەندەريەدا كەئەو پىنى باشبىت نىشتەجى بىت، ئەم بەرنامەى پىشوازى كردنە ساختەيان بەپومپە راگەياندو پومپە پارزىبوو و پۆژى دواتر هەموو دانىشتوانى ئەسكەندەريە لەمانەش مەن چووین بۆبەندەر تاهااتنى پومپە سەيربەكەين، مەن تائەو رۆژەى زىندوو و ئەو رۆژەى پومپە پىنى نايەخاكى ميسرەو و فەرامۆش ناكەم.

كەشتى پومپە نزیكبوو لەرۆخی بەندەرەكە بەجۆرێك من ئەو وهاوسەرەكەیم بەباشی دەبینین، ئەو لەشكرەى میسر كە لەئەسكەندەریەدا بوون، لەسەر رۆخی بەندەرەكەدا بەرپرز وەستابوون و خودی پاشای میسریش لەرێزی پێشەوێى سەربازەكاندا وەستابوو وچاوەروانى هاتنى پومپەى دەكرد.

كاتى پومپە لەدوورەو چاوى بەوپێشوازییە پرشكۆیە كەوت كە پاشای میسر و لێپرسراوەكانى بۆئەوى دەكەن، لەخۆشیاندا پێكەنى، چونكە زانى هەرچەندە تێكشكاو، بەلام ئیستاش واى لێنەهاتوو گومناوبێت، بەلكو پاشای میسر سوپاكەى بۆپێشوازی كردنى دین بۆئەوى ئەو بگەیهننە پایتەختى میسر.

پومپە زانى ئیستاش یەك ئیمپراتۆر، واتا یەك ژنالی پلەیهكە، چونكە لەولاتى رۆمدا بەژنارالەكانى پلەیهكیان دەگوت ئیمپراتۆر، لەبەرى بەندەرى ئەسكەندەریەو بەلەمىكى زێرین وپازاوه بەرو ئەوكەشتییەچوو كە پومپەى تێدابوو، بۆئەوى بیهینت بۆرۆخی بەندەرەكە، پلانەكە وادانرابوو دەبوو پومپە بەتەنهایى لەكەشتییەكەى دابەزیت و سواری بەلەم بیت و بیتەسەر كەنارى بەندەرەكە، ژن و مندالەكانى و خیزانەكەشى دواى سەعاتێك لەگەشتنى پومپە بەخاكى میسر - كە مەراسیمی پێشوازیكردنەكە كۆتاییهات، ئینجا ئەوان دابەزین، لەوبەلەمەدا كە كۆمەلنى لەپیاوانى میسر تێدابوون، سى پیاو كۆریش دەبوو دواى گەیاندى پومپە بەرۆخی بەندەرەكە، بیکوژن، لەوبەلەمە دابوون، یەكێك لەوسى كەسانە ناشیلا، فەرماندەى گشتى سوپای بەتلیمۆسى چوار دەهەم بوو، كە بەرپروكەش بۆ ئەو هاتبوو پێشوازی لە پومپە بكات و بەخیری بینیت، بەوى پێدەنیتە خاكى نیشتمانى ئیمە، ئەوى تریان پیاویك بوو ناوى (سپ تى میوس) كە یەكێكبوو لەئەفسەرەكانى پومپە داخ لەدلبوو بەرامبەرى و بەرچەلەك رۆمى بوو، ئەویشیان داناوو بۆكوشتنى پومپە.

سینیەمیشیان یەك سەرھەنگ بوو، بەلینى ھەندى پارەیان پێدابوو كە پومپە بكوژت، كاتى بەلەمە زێرین و رەنگالەكە گەشتلای كەشتى پومپە (سپ تى میوس) سەرى بەرزكردەوو گوتى سلۆ لەتۆئەى ئیمپراتۆر، چونكە ئەو رۆمى بوو بەزمانى رۆمى سەلامى لە پومپە كرد. نەشیلا، فەرماندەى سوپای میسر بەزمانى یونانى ھاواریكرد، سلۆ لەتۆئەى ئیمپراتۆر، من لەلایەن پاشای میسر سوپای ئەو و لاتەو بەخیرھاتنى تۆدەكەم و دەلیم لەوكەشتییە وەرەخواری و سواری بەلەم بە ھەتا بچین بۆشكانى، كاتى پومپە وىستى لەكەشتییەكە دابەزیت و سواری بەلەمەكە بیت، ھاوسەرەكەى پى گوت بەتەنهایى مەرۆ دووسى كەس لەوئەفسەرەنەت كە لەگەلخۆتدابە، پومپە گوتى ناتوانم ئەمانە لەگەل خۆمدا ببەم، چونكە بەپى ئەو بەرنامەو رێپۆرەسمەى بۆمن كراو، دەبى من بەتەنھا بچمە بەلەمەكەو، پاش سەعاتیکتر ئیوھش دەھینن.

لەدواىین ساتەوختدا پێشئەوى پومپە بگاتەناو بەلەمەكە بەپێكەنینەو بەژنەكەى گوت: ئیستا بەرو مالى پاشای میسر دەرۆم و ھەر كەسێك پى بنیتە مالى پاشاكانەو دەبیتە دیلى ئەوانە، ئەگەر پیاوی نازادیشبیت، ئەوبەلەمەى پومپەى لەسەربوو، خەریكبوو نزیكى وشكانى دەبۆو، بى دەنگى بالى كیشابوو، من یەكێكبووم لەسەیركەران و پێدەنگبووم و چاوم لەسە پومپە لاندەبەرد، پومپە پێش تیشكانى لەگەل سیزادا، گەرەترین ژنالی رۆم بوو و خواھنى لەقەبى ئیمپراتۆر بوو، لەورژەدا یەك

جلى ئەر خەۋانى لەبەر دابوۋ كەنىشانەى سەرەپپاۋى يەكەمى پۇمى دەگەيەنئىت، لەژىرەشەۋە سەلتەيەكى شىنى لەبەر بوۋ كەنەۋىش نىشانەى سەرەپپاۋى يەكەمى پۇمى دەگەيەنئىت.

لەسەر شانى چەپى شانئىلئىك ھەبوۋ كەلەبەر پوۋناكى ھەتاۋە كەدا دەدرەۋ شايەۋەۋە مەن لەدورەۋە بىننم پومپە پوۋى بەلای (سپ تى مېوس) دا ۋەرگىپراۋ ئەۋنەفسەرە پۇمىيەى كەلەپراۋدودا لەژىرەفرمانى ئەۋدابوۋ، شتئىكى گوت و (سپ تى مېوس) سەرى بۇلەقاند، مەن گوۋم لەدەنگى ئەۋدوۋانە نەبوۋ، بەلام دواتر بۇيانگىزەمەۋە كەپومپە لەۋى پۇرسىۋە ئايا ئىمە ۋەك جارەن دۇستىن- يان نا؟

(سپ تى مېوس) يىش تەنھا بەسەرلەقاندن ۋەلامى بەلئىي داۋەتەۋە، دواتر بىننم پومپە كاغەزئىكى بەدەستەۋەرگوتوۋە، مەعلوم بوۋ ناۋبراۋ ئەۋ ۋەتەيەى بەدەستەۋەبوۋ كەدەبوۋايە داۋى گەيشتىنى بەخاكى مېسەر خۇيئەدبايەۋە.

سەرئەنجام بەلەمەكە گەيشتە ۋەشكانى بەندەرەكەۋ (سپ تى مېوس) لەبەلەمەكە دابەزى ۋەدەستى دىرئىكرەد تادەستى پومپە بگىرئەت ۋەبەلەمەكەى دابەزىنئىت، پومپە دەستى (سپ تى مېوس) ى گرت ۋىپئى نايە خاكى مېسەر ھەنگاۋىنان ھەتاۋەلامى بەتلىمۇسى چوارەدەھەم بچىت، پاشاى مېسرىش كەۋتەرئى تالەپومپە نىزىكبىتتەۋە، لەۋكاتەدا مەن بىننم كە (سپ تى مېوس) لەپشت پومپەۋە كىرەكەى لەكىفەكەى دەرھىناۋ ئەۋەندە بەبەھىزى لەداۋە لەپشتى پومپەى چەقاند كەپومپە بەسەر پوۋداكەۋت، ئىنجا لەتاۋنازار كەۋتەسەر كەلەكەيەكى، خەلئەكە لەمانەش مەن، ھەتا سەرپازەكانى سۇپاش كاتئ ئەۋدەمەنە ترسناكەياندىت، ھاۋارايانكرد ھەرلەۋكاتەى پومپە كەۋتەسەر لاکەلەكەيەكى (ئەشنىلا) فرماندەى سۇپا مېسەر ئەۋنەفسەرەيتەر كەسەرھەنگىۋو لەبەلەمەكە دابەزىن ۋەشمىشئىرەكانىان لەكىفەكانىان ھىنايەدەرى ۋەئەلمەتەيان بىرەسەر پومپە كەلەزەۋىيەكەدا كەۋتەبوۋ، ھەرىكە لەمدوۋانە دوۋجار شىمشئىرەكەيان لەلەشى ئەۋزئالە تىكشكاۋەى پۇمى پۇكرەد، پومپە ھاۋارى كىردو ئالاندى، مەن ۋەۋانى تىرىش بىننم كەشانئىلەكەى خۇى خىستەسەر پوۋى خۇى ۋەر ئەۋكاتە پۇجى دەرچوۋ، لەدەرىاۋە زىكەى ژن ۋەشىۋەن ۋەگرىان بەرزىۋوۋە، چۈنكە ژن ۋەمنداۋەكانى پومپەۋە ھەموۋ ئەۋانەى كەلەكەشتىيەكەدابوۋن دىمەنى كوشتنى پومپەيان بىنى ۋەبەچاۋى خۇيان بىننم لەھەمان ئەۋ جىگايەى كەپومپەى تىدا كەۋتەبوۋ سەرى ئەۋيان لەلاشەى جىكاردەۋە، تالەمىۋاندارى كىردى سىزاردا، پاشاى مېسەر پىشكەش بەپپاۋى پۇرگارىۋ فرمانزەۋاى پۇمى بكات، كەكاتىھات بۇئەسكەندەرىە، بۇئەۋەى دۇستايەتى خۇى بۇ سىزار نىشانىدات، كاتئ سەرەكەيان لەلاشەكەى جىكاردەۋە، خەلئەك شالاۋى بىرد تالاشەى ئەۋپپاۋە بىننم كەپۇرگارىك بەناۋبەنگىرئىن پپاۋى ناۋدارى پۇم بوۋ، ۋاتا پپاۋى دنيا، بەلام سەرپازەكانى مېسەر چوارەدەرى تەرمى بئى سەرى پومپەيان گرت ۋەنەيانەنئىت خەلئەك لئى نىزىكبىتتەۋە.

مەن لەبەرئەۋەى ئىسارەت بوۋم، لەۋمايەپوچىيە شەرمەزاربوۋم، دئىنابوۋم ئەگەر كىلىپۇتاترا لەئەسكەندەرىەدابا ئەۋكارە دزىۋەى كەنازانم چۇن باسى بىكەم، نەدەكرد.

دواتر پاشاى مېسەر فرمانىدا لەدارى چەند بەلەمىكى كۇن ۋەشكاۋ لىژئىكدار كۇبەكەنەۋەۋە ئاگرى تىبەردەن ۋەلاشەى بئى سەرى پومپەى بخەنەناۋ، بۇتەى ئەۋناگرە بۇئەۋەى شوپىنەۋارى نەمىنئىت. كاتئ بۇنى گۇشتى سوتتاۋ بۇۋوۋە، ئىتەر مەن نەمتوانى تۇتەكەبگرم ۋەبەرئى كەۋتم ۋەخۇم گەياندەۋە كۇشكى پاشايەتى، بەلام بىستەم كەخۇلەمىشە رەنگ رەشەكەى پومپەيان خىستۇتە سىندوقەۋە.

چوار پوژ دوی کوشتنی پومپه، سیزار گهیشته ئەسکەندەریه، هیچ کەس ویناوی ئەوی نەدەکرد سیزار بەو خیراییه بگاتە ئەسکەندەریه، بۆچوونی ئەو کەسانە ی کە دەیانگوت سیزار دوی پومپه دەکەوی تابیکوژیت - یان دەستگیری بکات، راست دەچوو.

پومپه پیاویکی هەلاتو بوو و بەبێ هیزی چەکدار گهیشته ئەسکەندەریه، چونکە هیزی نەبوو لەگەڵ خۆیدا بیهینیت، بەلام سیزار بە پیاویکی سەرکەوتوو هەژمار دەکرا و بەهیزیکی گەورە دەریاییه وە گهیشته ئەسکەندەریه و هەوایی هاتنی ئەو بەخیزایی لە پایتەختی میسردا بلاو بوو، پاشای نێه لیژنەیهکی دروستکرد بە لێپرسراویتی (ناشیل) فرماندە ی سوپای میسر، کە ئەو یه کیکیبوو لەسێ بکوژە کە ی پومپه، ناردنی بۆلای سیزار تاکای لێبکەن کە پوژیک لە کەشتییە کەیدا بمینیتەوه، هەتا کەرستە ی پیشوازیکردن نامادە دەکەن و بە پوژو شکۆمەندیه وە کە شایستە ی یه ئیمپراتوری وە کە ئەو بییت، بکەن.

سیزار زانیبوو ی پومپه یان کوشتوو، داواکاریه کە ی پاشای میسری قبوڵکرد، بە پێ ی بریاری بەتلیمۆسی چوار دەهەم پێرەوی سیزار لە بەندەرە وە تاکۆشکی پاشایەتی بەخیزایی پازاندەوه، پوژی دواتر دانیشتوانی ئەسکەندەریه لە مانەش من بۆبینینی هاتنی سیزار سەرداری گەورە ی پۆم، چووین بۆسەر بەندەرە کە.

لە پوژە ی کەسەری پومپه یان بۆمردوو خانە کە ناردبوو تا مۆیایی بکەن، لەو یان هینایه وە ئەوسەرە یان خستەسەر سینییە ک و ئەشیلە فرماندە ی سوپای میسر ئەوسینیە ی بە دەستە وە گرتبوو، خودی پاشای میسر سواری بە لەمبوو و بەرە و ئەو کەشتییە ی کە سیزاری تێدابوو پویشت و دەستی پاداشت و ئەوی لە پیشرەوی کەشتییە کە وە هینایه خواری و هینایه ناو بە لەمە کە، من لە بە لەمە کە دا نەبووم، تابزانم سیزار چی گوت و شای میسر چی وەلام دایه وە، بەلام دواتر گوتیان بەتلیمۆسی چوار دەهەم بە سیزاری گوتوو من دیاریه کەم بۆتو دانا وە دانیام زۆر دلت پێ ی خوێشده بییت

سیزار گوتیەتی من لەتو چا وەروانی دیاری ناکەم، پاشای میسر گوتبوو بەلام ئەم دیاریه دیاریه کی سادە نییە و تۆ دلخوێشده کات، کاتی بە لەمە کە گهیشته و شکانی، سەرە تا پاشای میسر لە بە لەمە کە دابەزی و دەستی درێژکرد بۆ یاریدەدانی سیزار تالە بە لەمە کە دابەزیت، لەوکاتە دا ناشیلە فرماندە ی سوپای میسر کەسەری پومپه ی خستبووسەر سینی و بە دەستی وە بوو، نیشانی سیزاریدا و پاشای میسر گوتی ئەمە ئەو دیاریه یه کە من بۆ پیشکەشکردن بەتو نامادەم کردوو، ئەو سەری پومپه ی دوژمنی تۆیه، چون حەزم لە دۆستایەتی کردنی تۆیه، فرمانم دەرکرد کە هەر پێ نایه خاکی میسر بیکوژن و سەری لە لاشە ی جیا بکەنەوه.

من کە چاوم لە سیزار پریبوو داخوا دوی دیتنی سەری پومپه چی دەلیت، بینیم چا وەرکانی فرمیسیکی تیچزان و کەوتە گریان، دواتر خاتوونە کە ی من کیلیو پاترا بە منی گوت گریانی سیزار لە پوژە دا بەرامبەر سەرە پرا وە کە ی پومپه بۆخاتری پاراستنی بەرژە وەندی بوو، ئەو پیا وە (سیزار) لەبینینی سەری پراوی پومپه ئەو نەندە دلخوێشبوو ئەگەر گرتنە بەر چاوی بەرژە وەندی نەبوا یه، ئەوا لە خوێشاندان سەمای دەکرد.

سىزار، ەك دواتر كىلىپۇپاترا بۇمنى گىپرايە، لەو پۇژەدا بۇيەگىريا تادلى دۇستەكانى پومپە بۇلاى خۇى رابكىشىت، ئەو دەيزانى كەهەوالى گىريانەكەى دەگاتەو پۇم ودۇستەكانى پومپە پارىدەكات بەوہى سىزار لەكوشتنى پومپەدا دەستى ئەبوو.

من لەخاتوونەكەى خۇم پرسى: ئايا ئەگەر سىزار پومپەى گرتبا دەيكوشت؟

كىلىپۇپاترا پىنى گوتم: چۇن سىزار ئەوئەندە لەكەسايەتى وليوہشاوہى پومپە دەترسا كەدەستگىرى كرديا نەيدەھىشت بەزىندوويى بىمىنئەتەو، بەلام بەوشىوہ دېندانەيە نەيدەكوشت، بەلكو ئەوى دەناردە تاراوگىكى دوورەدەست ودواتر دەيكوشت.

كاتى سىزار ويستى لەكەشتىيەكەى دابەزىت ەك پومپەى نەكردو بەتەنھايى دانەبەزى، بەلكو پىشئەوہى پىن بىنئەسەر خاكى مىسر كۆمەلى لەسەربازەكانى خۇى نارد بۇوشكانىكەى دەم بەندەرەكە، ئەوانە چواردەورى پاشاى مىسرۇ ئەشىلاو فەرماندەى سوپاى مىسرۇ چەند كەسكىتەر كەلەگەل پاشاى مىسرۇدابوون گرت وئابلوقەيان دابوون، بەشىوہىكە كەس لەمىسرىيەكان نەتوانىت دۇبە سىزار نىازى خراپى ھەبىت، ئەگەر شتىكى ئاوا پرويدا با ئەواسەربازەكانى پۇمى مىسرىيەكانيان لەمانەش پاشاى مىسريان دەكوشت.

سىزار دواى ئەوہى كەمى سەيرى سەرە براوہكەى پومپەى كرد، پرسى لاشەى پومپە لەكوپىئەو چى لىھاتووہ،

پاشاى مىسر گوتى: لاشەى ئەو سوتىنراوہو خۇلەمىشەكەى خراوہتە سندوقەوہ.

سىزار گوتى: سەرى ئەو بىنئەو لاشەكەشى بدە بەمن تا بۇژن وكوپرەكەى بىنئەمەوہ، پاشاى مىسر فەرمانەكەى جىبەجىكردو خۇلى لاشەكەى پومپەيان بۇژن و مندالەكانى ناردەوہ.

لەو پۇژەدا كاتى سىزار گەشىتە ئەسكەندەرىيە، چونكە پىاوى پلەيەكى پۇم بوو، يەكەم كارى كەسىزاركردى ئەوہبوو چوو بۇسەر گۇپى ئەسكەندەر بىناتنەرى ئەوشارەو لەبەرامبەر گۇپى ئەوپىاوہى كەپۇژگارگى سەردارى دنىابوو سەرى زىپى بۇداگرت، دووم كارىشى ئەوہبوو سەردانى پەرسىتگى دىان، خواى شكارى كردو مۇمى لەوپەرسىتگىيەى خواى ئىمەدا داگىرساند، دواتر پىنگاى كىتبخانەى گرتەبەر، سىزار لەگەورەيى كىتبخانەكە سەرى سوپمابوو ولەویدا بەھەندى كەسى گوتبوو كەخەرىكى خويندەنەوہبوون، بىن بۇكۇشكى پاشايەتى ومىوانى ئەوبن وسەبارەت بەفەلسەفەو مىژوو قەسەى بۇكەن، چونكە سىزار حەزى لەوہبوو لەگەل ھەندىك يىرمەندەدا دەربارەى فەلسەفەو تارىخ گفتوگۇيكات، ھەمان ئەو پۇژەى كەپومپەيان كوشت، من تىەى مىردم نارد بۇسەربازخانەى دەمەنھور تاكلىپۇپاترا لەكوشتنى پومپە ئاگاداربكاتەوہ، ئەو پۇژەى سىزار گەشىتە ئەسكەندەرىيەش ھەربەتتەدا كىلىپۇپاترا ئاگاداركردەوہ، من دەمزانى كىلىپۇپاترا بەپىنگاى خەلكانىتر ئاگاداردەكرىتەوہ ئەو ھەوالانەى پىدەگەن، بەلام چون بەمىردەكەم گوتبوو ئەوہوالانە بگەيەنە بەكلىپۇپاترا، خۇم بەبەرىس دەزانى كەتتە بىنئەم بۇسەربازخانەى دەمەنھور تاكلىپۇپاترا لەپروداوہكانى ئەسكەندەرىيە ئاگادارىكاتەوہ.

ئەمپۇ ئەوہتا من بەسالآچووم، گوتم لىدەبىن دەلىن سىزار بۇيە بۇئەسكەندەرىيە ھاتبوو تاكلىپۇپاترا بىنئەت وەسفى جوانى شازنى مىسر ئەوى رابكىشكردبوو، من پىموانىيە سىزار تائەوكاتەش ناوى كىلىپۇپاتراى بىستىن جاچجاي ئەوہى بەيەك لەشكرى دەريايى گەورەو كەسوپايەك بوو، بىتە

ئەسكەندەریە، ئەم مەسەلە یە ھەلبەستراو و ونەفسانە نووسەكان بەژئانی سیزارو کیلیۆپاترا
دەبەستەنەو و تیکەلی دەكەن، کاتئ سیزار گەیشتە ئەسكەندەریە، تەمەنی لەچل سالی دابوو، پیاویك
چال سالە بۆعەشقی ژنیك كەنەبیینیو، بەسوپایەكەو دەچیتە ولاتیكتر؟ ئەوكەسەش پیاویکی وە
سیزار كەبۆ ئەو ژنی جوان كەم نەبوون، لەپۆمداو لەدەرەوێ پۆمیشدا زۆر لەژنان نامادەبوون بێتە
عاشیقەنی ئەو، دەلین دواي ئەسكەندەر سەرداری وەك سیزار دروست نەبوو كەبتوانیت ئەوئەنە
پانتایی ولاتان بخاتەژئیر پکیفی خوئی، یەكێك لەوشوینانەنی كەسیزار بۆپۆمی گرت، سەر زەمینە
(گیل) (74) بوو

دواي ئەوێ سیزار گەیشتە ئەسكەندەریە و ناوی کیلیۆپاتراي بیست، كەوتە بیری ئەوێ بییینیت، ئەو
پۆژی سیزار ھاتەئەسكەندەریە، بەتلیمۆسی چوار دەھەم ئەوێ لەكۆشكاداناو خوئی لەدەرەوێ
كۆشكدا نیشتەجینیو، ھەركاتیكیش ویستبای بچیت بۆكۆشكەكی خوئی، ئەو دەبوو ئیجازەنی لەسیزار
وەرگرتبا.

من كە لەخزمەتكارەكانی كۆشكبووم، لەكۆشك نەچومەدەری، بەلام پاشای میسر بۆئەوێ میوانەكەنی
خوئی بەنازادو سەربەست بەئیلتەو، لەكۆشك چۆدەری و بەخزمەتكارەكانی راگەیاندا فەرمانەكانی سیزار
جیبەجیبكەن.

من لەش ولاری سیزار بەوێ كەدەیانگوت گەرەترین سەرداری جیھانە دواي ئەسكەندەر، بەجوان
وسەرنچراكیشم ئەھاتەبەرچا، لەم سەرگوزەشتەمدا سەبارەت بەجوانی پیاوانیش پای خۆم دەربری
شەوی یەكەم پاشای میسر بۆئەوێ بەشكۆمەندییەو خزمەت بەسیزاربكات، شێوازی خواردنی پۆمی
سازکرد، واتا میوانەكان لەپشت میزەو لەسەر تەختیكی درێژ بەنیوہ پاكشاوی نانیان دەخوارد
لەھالەتی شێوہ ئیسراحتەكردندا پالیاندا بۆو بەیاریەتی خزمەتكارەكان خواردنیان دەخوارد، ئەشرافە
میسرییەكانی ئیئمە لەكاتی نانخواردندا دادەنیشن و بەخیرایی ناندەخۆن، بەلام گەرە پیاوہەكانی پۆم
عادەتیان وایە لەپشت میزی نانخواردنەو لەسەر تەختی بەنیوہ پاكشاوی درێژین و خزمەتكارەكان
بەپاروی بچوك خۆراك بخەنەدەمی ئەوانەو، نەریتی نانخواردنی پۆمی سەبارەت بەوكەسانەنی كەپئی
رانەھاتوون گرتە، ئەوانە (پۆمییەكان) بەھیواشی ناندەخۆن ولەكاتی پاروچویندا دەمیان ناكەنەو،
بۆیە نانخواردنی ئەمانە چەند سەعاتیك دەخایەنیت، زۆر جاریش لەپشت میزەكانی نانخواردنەو
گفتوگۆدەكەن، لەوشەویدا سیزار لەگەن پاشاكەنی ئیئمەدا دەریارەنی كاروباری دەولەت گفتوگۆی دەكرد،

كاتئ بیستی کیلیۆپاترا شاژنی میسر لەپایتەخت نییە، سەری سوپماو ھۆی پۆیشتنی ئەوێ پرسى:

- پاشای ئیئمە لەوئەلامدا گوتى: پۆیشتنی شاژن ناكۆكییەكە كەوتۆتە نیوان من و کیلیۆپاترا، شاژنی
میسر بۆیە لەئەسكەندەریە چۆتەدەری ھەتالەشكریك تەیاربكات و بێت لەگەنئەویدا شەربكات.

74- دەكاتە ھۆلەنداو بەلجیکاو ھەندئ خاكی دانیمارك و ئەلمانیاو ھەندئ لەخاكی ئەوروپای
خۆرھەلات (و- فارسی)

- سیزار پرسى: ئیستا شاژن لەكوئیە؟

- شای میسر و ئەلامی دایەو: ئەو لەسەربازخانەنی دەمەنھورە لەوئەخەریكى نامادەكردنی
لەشكەرەكەیتى.

- سىزار پرسى: بۇشارنى مىسر لەشكرى ھەيە؟
- پاشاى ئىمە گوتى: فەرماندەى گەورەترىن وباشترىن لەشكرى مىسرە، بەناوى لەشكرى ئەسكەندەر.
- سىزار لەبەتلىمۆسى چواردەھەمى پرسى: تۆ دەتويست چى بگەيت؟
- پاشاى مىسر گوتى: منىش خەرىكى ئاكادەكردى سوپاى خۆم بووم و دەمويست بۇشەپرى كىلىپاترا بچم.
- سىزار گوتى: ئەمكارە مەكە ئىوہ ھەردووكتان نەلەبەرژەوھەندى خۇتاندايە نەلەبەرژەوھەندى مىسریش، چونكە ئەم شەپە ھەردوولاتان لاوازەكات، من بۆكلىپاترا پەيامىك دەنئىرم كەدەست لەخۆسازكردى بۇشەپ ھەبگرىت و بىتە ئەسكەندەريەو لەگەل تۆدا ئاشتى بكات.
- پاشاى مىسر گوتى: باورناكەم كىلىپاترا داواكەى تۆ قبولبكات و بىت بۆئەسكەندەريە، چونكە ژنىكە راي خۆى دەسەپىنىت.
- پاشاى مىسر راستى دەكرى، خاتوونەكەى من ژنىكبوو بەئىرادەو خۇپاگر، كاتى برىارىدەدا كارىبكات ئىستەرم ئەنجامىدەدا.
- سىزار گوتى: من نامەيك بۆ ئەو دەنئىرم وداواى لىدەكەم بۆئەسكەندەريەبىت، ئومىدەوارم داواكارىيەكەى من قبولبكات.
- بەتلىمۆسى چواردەھەم گوتى: نامەكە بنووسەو داواكارىيەكەى خۆتى لىبكە كەبىت بۆ ئەسكەندەريە، بەدلىيايەو بەلەشكرەكەيەوھەدەت بۆ ئەسكەندەريە.
- لەھەمان شەودا من بەھوى ئەوخزمەتكارانەى كەخەرىكى خزمەتكردى سىزاربوون لەگفتوگوگەى نيوان ئەوان تىگەيشتم و بەرەبەيانى تىەم بۆسەربازخانەى دەمەنھور نارد، بۆئەوھى كىلىپاترا لەگفتوگوكردى نيوان سىزارو پاشاى مىسر ئاگادارىبىت.
- كاتى تىە گەيشتە سەربازخانەى دەمەنھور، ئىستا تەتەرەكەى سىزار نامەكەى بۆكلىپاترا نەھىنابوو، بۆيە ئەو ھەوالەى كەمىردەكەم گەياندىيە كىلىپاترا تازەبوو و بەتەي گوتبوو لەزمان مەنەو بەشرمىون بلئ و رىبايىت ئەوشتانەى جىگای سەرنج وگرنگن دەستبەجى بەمنيان رابگەيەنىت.
- دواى ئەوداوتەى پاشاى مىسر لەكۆشكەكەى خۆيدا بۆمىوانەكانى كرى، لەكۆشك چۆدەرى، بەلام ئىمە خزمەتكارانى كۆشك، وەك گوتە لەویدا ماينەوھەو ئىتر بەتلىمۆسى چواردەھەم نەھاتەو كۆشكى پاشايەتى ھەركاتى شتىكى وىستبا خزمەتكارەكەى خۆى بۆكۆشك دەناردو ئەوشتەى پىويستى پىبوو لەكۆشكەو دەيھىنا.
- ئەو رۆژەى مىردەكەم بۆلاى كىلىپاترا نارد بۆسەربازخانەى دەمەنھور، زانىم سىزار ئەونامەى كەدەبوا بۆ كىلىپاتراى بنىرىت، نووسىبووى، لەبرى ئەوھى بەتەتەرىكدا بىنئىرىت نامەكەى بەيەك فەرماندەى لەشكرىكى رۆمىدا ناردبوو كەلەگەن ئەو ئەفسەرەى خۆيدا سەد سەربازى پارىزەرى خۆى ناردبوو بۆسەربازخانەى دەمەنھور.
- سىزار بەناردنى ئەم سەربازانەى خۆى وپۆرەسمەكە، دەويست ھەستى غرورى كىلىپاترا راگرىت و تىبگەيەنىت رۆم گرنگى بەشارنى مىسر دەدات. بەشئوھەيەك يەك سەرلەشكرىكى ناردووە بۆئەوھى نامەكە بگەيەنىتە كىلىپاترا. ھەروھەا ئەوھەش لەكىلىپاترا بگەيەنىت ئەونامەى كەبۆى ھاتووە ساختە

نېيە، چونکە ئەگەری ئەو هەبوو کليوپاترا وایریکاتەو مێردەکەى دەیهوئیت فریویدبات و یەك نامەى ساختەى بەناوى سىزارەو بۆبئیریت هەتا ئەو بئیت بۆ ئەسکەندەریەو بیکوژیت، بەلام چونى یەك سەرلەشکرى پۆمى بۆ سەربازخانەى دەمەنهور بۆ گەیاندى نامەیهك، ئەو گومان و دوودئییەى نەدەهشت و شارژن دەیزانى ئەو نامەیهى کەبۆى نێردراو لەلایەن سىزارەو نووسراو.

بەوشیوہى کەمن بیستەوہ، کليوپاترا ئەو ئەفسەرە پلەبەرزەى پۆمى لەسەربازخانەى دەمەنهوردا بەشیوہیەكى باش پینشوازیکردووہو دەربارەى بارودۆخى ئەسکەندەریە لەگەل ئەودا دواوہو دواى ئەوہى زانیوہیەتى سىزار لەکوژشكى پاشایەتیدا جینشینیبووہو پاشای ميسر لەکوژشك چۆتەدەرى و لەشوئینیکیترا بەشیوہى کاتى جینشینیبووہ، وەلامى نامەکەى سىزارى داەتەوہو نووسىوہىتى پاش چەند پۆژیکیت دەگەمەوہ ئەسکەندەریەو سەردانى سىزار دەکەم.

– سىزار: پاشای ميسرى لەو ئەمەکەى کليوپاترا ئاگادارکردەوہو گوتى ئەو بۆمنى نووسىوہ پاش چەند پۆژیکیت دیمەوہ ئەسکەندەریەو چاوى بەمن دەکەوئیت.

– پاشای ميسر گوتى: بەهیزەکەیهوہ دیت بۆ ئەسکەندەریە، دوورنېیە لەشەقامەکاندا شەر لەنیوان سەربازەکانى من و لەشکرەکەى ئەودا پرویدبات.

– سىزار گوتى: ئەگەر وایلیهات من بەهیزى سەربازى خۆم ناوېژیوانى دەکەم ونايەلم لەنیوان سوپای تۆو لەشکرى کليوپاترا شەر پرویدبات.

بەوہى کەسىزار پەیمانیدا ناوېژیوانى بکات و نەهینئیت شەر لەنیوان براوخوشکدا پرویدبات، پاشای ميسر فەرمانى بەفەرماندەى گشتى سوپای ئاشیلاندا کەسوپاکەى بخاتەحالیەتى ئامادەباشى، هەتا فەرمانیدا بەو ئەگەر کليوپاترا بەلەشکرەکەیهوہات و ئەویان لەکاتى شەرپدا دەستگیرکرد بەبى ئاگادارکردنەوہى ئەو بەدەستى خۆى بیکوژیت، چونکە ئەگەر لەکوشتنى کليوپاترا پەلەنەکریت، لەبەرئەوہى سىزار لەئەسکەندەریەى نيوېژیوانى دەکات و رېگرددەبیت لەبەردەم کوشتنى کليوپاترا، بەلام کەشارژنى ميسر بکوژن ئەوا سىزار لەبەردەم ئەمرى واقیعدا دەبیت و ناتوانیت نەرەزایى دەربېریت و بلى بۆچى کليوپاتراتان کوشت؟ منیش پېوابوو کليوپاترا بەلەشکرەکەى خۆیهوہدیت، تابەدەست و پى بەستراوى خۆى نەداتەوہ چنگ براکەى، بەلام چەند پۆژ تېپەرین وەهوانى کليوپاترا هەر نەبوو.

(1) کارتاژ- بە تونسى ئەمەق دەگوترا.

(2) پۆم- ئیتالیای ئەمەق- بەلام جیا لەپروى جوگرافى

(وەرگێرى فارسى)

(1) واتە دەکاتە سانى (46)ى پيش ميلادى

..... بکوژانی سیزارو مهسهلهی جینشینی ئه و

کاتی سیزار له پرمدا کوژا ته مهنی گهیشتیبو په نجاو ههشت سال، چهند جار خاتونه کهی من به سیزاری گوت جینشینی خوی دیاری بکات، به لام له ترسی ئه وهی ئه و کهسه جینشینه به خراپی نه پرهنجینیت و کینهی لیدانه گریت سیزار خوی له مه ده بوارد، چونکه دانانی جینشین واته پیشبینیکردنی مردنی کهسی یه کهم ده گه یه نیت، به تایبته ئه گهر به سالدا چوو بیت سیزار به وهی ته مهنی په نجاو ههشت سالیوو، وه که له مه و بهر باسکرد دهسته کانی ده له رزین، نهیده ویست پهی به و پرستی بهیات که پیریوو، سهرداری رومی پیشنه وهی خاتونه کهی من ببینیت و عاشقیبیت، وه سیتنامه یه کی نوسیوو به پیی ئه و نوسراوه دوی خوی کوری خوشکه کهی که ناوی (نوکتار) بوو به جینشینی خوی دانابوو، به لام له هه مان وه سیتنامه شدا نوسرابوو ئه گهر بیتته خاوهنی کور ئه و ا رۆله کهی ده بیتته میراتگره وهی خوی نه که خوشکه زا کهی، من له مه و بهر گوتم سیزار کور کهی کلیو پاترای به رهنمی به کوری خوی ناساندو ئه وی به میراتگره وهی خوی ده زانی، به لام قانونه کانی میراتگره وهی کوریکیان به مه شروع ده زانی که له ژن و میردایه تیه کی شرعییه وه بویتت نه که له ده ستیکه لا و کردنیکی ناشرعی ئه و کور به بویتت.

پیش ئه وهی سیزار بکوژیتت، ده ویست کلیو پاترا بکات به ژنی شرعی خوی به لام ده بو ا ژنه که خوی ته لاق دابا، چونکه قانونه کانی روم ریگای پیاویک دوو ژن - یان چهند ژنیکی هه بیت نادات، ئه گهر سیزار ئه مه شی کردبا ئه و احکومه تی روم هه ر نه ییده توانی کوری کلیو پاترا به رۆلهی شرعی سیزار یزانیته مه گهر یه که قانونی تایبتهی له په له ماندا دهنگی بۆدرا باو ئه مه بوایه هوی ئه وهی سیزاریون به رۆلهی شرعی سیزار یزانیه، سهرداری گه وهی رومی دهیتوانی به ئاسانی سیزاریونی له پرووی قانونیه وه بکات به کوری شرعی خوی، به لام ده بوو به له که یک و به نیوچاوانی سیزاریونه وه دنوسا و به دریزایی ته مه نی پییه وه ده مایه وه.

خاتونه کهی من دهیزانی به به شه رعیکردنی سیزاریون پیویستی به به هاوسه ریبونی ره سمی نیوان خوی و سیزار ههیه، بۆیه ئه و مه سه لهیهی به نه نقه ست دوا ده خست، ئه مه ش به هوی ئه وهی سیزار دهیزانی ئه و منداله له پیشتی خوی نییه و سه ره تا به رۆلهی به تلیموسی چوارده هم ناسراوه، سهرداری گه وهی رومی له وه ده ترسا سیزاریون له خویتهی ئه و نییه و ده بیتته میراتگره وه و جینشینی ئه و.

به هه ر شیوه یه کبیتت سیزار حه زی نه ده کرد سیزاریون بکاته میراتگره وهی شرعی خوی، سیزار له لایه که ده یگوت هه مو مان رۆژی دیتت ده مرین له لایه کهیش خوی به پیاویکی به هیز ده زانی و ئومیده وار بوو تا ته مه نی هه شتا و نه وه ت سالی بژی، ئه و نه ییده زانی که نه خشه ی کوشتنی کیشراوه و کۆمه لی له دۆسته نزیکه کانی ئه و به شداری پلانی کوشتنی ده کهن، سیزار ئه وه نده به هیزو ده سه لاتداریوو له گه وه رهی خۆیدا کهسانی تری وه که میرو له به رپیکانی خۆیدا ده دیتن - به بیرری دانه ده هات ئه و میرو لانه خه ریکی پلاندانان و نه خشه ی کوشتنی ئه و یان کیشاوه، ئه و که سانه ی ده یانه ویست دیکتاتۆری رومی بکوژن له به ر ئه وه ده یان کوشت چونکه زور به به هیزو توانایان ده زانی و پیا نا بوو سیزار له پرمدا نازادی و حکومه تی دیموکراسی نه هیشتوو.

ئەو دۆستە نىزىكانەى سىزار كەنەخشەى كوشتنى ئەويان كىشاپو بو بەناوى بەرگرى كردن لەئازادى دىمىوكراسى دەستيان بۆكوشتنى دەبرد، دواى مردنى سىزار ئەوانە پايانگە ياند كەنىمە دۆستى سىزار بووين - بەلام ئىمە ئازادى دىمىوكراسىمان لەئەو زياتر خۇش دەويست ولەسەر ئەو بىنەمايە ئەومان كوشت.

كاتى خاتونەكەى من ئەمەى بىستەوہ گوتى ئەوانە درۆدەكەن و دەيانەوى ھاوولاتيان فرىوبىدەن ئەوانە لەگەل ئازادى دىمىوكراسىيەتدا نىن بەلكو بۆيە سىزاريان كوشت چونكە ئىرەبىيان بەئەو دەبرد چاويان بەرىنايى ئەدەدا شانازى وشكۆمەندى ئەو ببىن.

ئەشرافەكانى رۆم كەپىش دەسلەتدارىتى سىزارىش ھەر لەكۆنەوہ نەرىتوابووہ ئەوانە دەبوونە سىناتۆرۇ ھەرىكەيان حكومىيان بەسەر بەشىكى ولاتدەھكرد، دواى ئەوہى سىزار دەسەلاتى گرتەدەست، ئەوانە واتە سىناتۆرەكان وەك خزمەتكارى ئەويان لىھات و ھەرچى سىزار گوتباى بى چەندوچون قىبۇلىاندەكرد، ئىتر و ايلىھات پەرلەمانى ولاتى رۆم نەيدەتوانى سەبارەت بەمەسەلەيەك بىرارىبات، ھەموو بىرارىەكان لەلايەن كەسىكەوہ دەردان ئەويش سىزاربوو ئەو بىرارىەكانى خۇى وەك قانونىك بۇ پەرلەمان دەناردن و پەرلەمانىش بى ئەوہى وشەيەك لەدەقى ئەو بىرارىە بگۆين دەنگيان لەسەر دەدا، بەدرىزايى پۆزگارەكان ھۆكارى دروستبوونى داخ لەدلى وكىنە لاي ئەو مرقانە دروستبووہ كەخۇيان بەكەم زانىوہ، ئىرەيى لەزۆركاتدا رويوشى تەفرەدانى خەلك لە خۇى دەگرىت ولەيۇنان و رۆمىشدا بەرپوكەشى بەرگرىكردن لەئازادى دىمىوكراسى دەخرىتە رۆ.

ئەو كەسانەى كەبەخىلى بەپلەو پايەو دەولەمەندى و بەتوانايى كەسانى تر دەبەن ناتوان ھۇى داخ لەدلى خۇيان بەيانىكەن و بۇ شاردنەوہى ئەمەش پەنابۇ دەمكوتان لە بىنەماو بەھانەى درۆى تر دەبەن، ئەو رۆژەى قانونى بوون بەدىكتاتۆرى سىزار بۇ ھەمىشە دەنگى بۇدرا - ھىچ يەك لەسىناتۆرەكان نەدەويان لەگەل دەرچوونى ئەو قانونەدا ناپەزايى دەربىن - مەگەر كەسىكى وەك (كاسىوس)، كەلو رۆژەدا ھاتە سەر مەمبەرى پەرلەمان پەخنەى لەو بىرارىە گرت وگوتى سىزار بەكىكە لەنزىكتىن دۆستانى من و من بىرۆى تەواوم ھەيە ئەو شايبە بەلام شايبەتى ئەو نابى ببى بەھۇى ئەوہى بىنەماكانى كۆمارى دىمىوكراسى بىنئە ژىريا، حكومەتى كۆمارى بۆيە لەرۇمدا دانراوہ دەسەلاتدار بۇ ماوہيەك بەسەرۆكى بىمىنئەوہو دواتر لاپىرئت وئەو كەسە موشە خۇزانەى كەلەسايەى ئەوہو پلەو پايەيان وەرگرتووہ لەسەركار لاپىرئت و دەستەيەكى تر بىنە سەركار، چونكە بەدەگمەن دەسەلاتدارىكى ئاوا دەتوانئت مىللەت توشى بەدبەختى بكاتەوہ، بەلكو لەزۆربەى كاتەكاندا تەنانەت دەتوانم بلىم ھەمىشە لايەنگرانى يەك سەرۆك كەبوونەتە موشەخۇرۇ خاوەن پلەو پايە بۇ بەرزەوہندى خۇيان مىللەت بەرەو ھەندىر دەبەنەوہ لەنىوان سەرۆك و مىللەتدا نىوانىك دروستدەكەن تادەستى خەلك بەدەسەلاتداران نەگات، ئەوانەى لەدەورى كەسى سەرۆكدا كۆدەبنەوہ بەردەوام واى دەرەخەن كەبىرارىو پروسەكانى ئەمانە لەژىر فەرمانى سەرۆكدا دراون و ھەر كەسىك ناكوكبىت لەگەل ئەو نەخشانەدا ئەوا دزايەتى خودى سەرۆك دەكات - لەكاتىكا زۆركات سەرۆك ناگاي لەونەخشەو بىرارىانەنىيە - يان نازانىت كى ئەم بىرارىەى دەرکردوہ، لەھەموو حكومەتىكدا ئەگەر باشىشبيت ئەوانەى لەدەوروبەرى سەرۆكدان بەھۇى ئەوہو بوونە خاوەنى كارو پلەو پايە بەخراب كەلك لەپىنگەكەيان وەرەگرن و زۆر لەبەرزەوہندى

ۋە دەستگىرۈيى وشتە باشەكان بۇخۇيان قۇرخ دەدەن، لەحكومەتى كۆمارىدا چۈنكى ماۋەماۋە سەرۈك دەگۆپدرىت ۋە لەگەل ئەۋدا ئەۋانەي دەۋرۈبەرىشى دەگۆپدرىن مىللەت تاماۋەيەك ئاسۋدە دەبىت لەدەست ئەۋ كەسانەي بەخراپى پلەۋ پاىەي خۇيان بەكار دەھىناۋ بۇ بەرژەۋەندى خۇيانبۈۋە، تائەمەي داۋىش زالدەبىت ئىتر سەرۈكەكەي دەگۆپدرىت ۋەبە شىۋەيە، ئىستا قانۇنىك خراۋەتە پىش پەرلەمان كە دەنگى لەسەرىدات ئەۋىش ئەۋەيە سىزار بۆھەمىشە بىتتە دىكتاتور - واتە تائەۋ پۇژەي زىندوۋىت بەرپەھايى حكومەت بىكات، خودى سىزار تەنھا جىگەي شانازى پۇم نىيە⁽¹⁾ بەلكو ئەۋ يەكىكە لەپىغۇرمخاۋە گەۋرەكان ۋەئە كارانەي ئەۋ لەپۇمدا كرۋونى ۋ ئىستا خەرىكى جىبەجىكرەنىان ئەۋە نىشان دەدەن كەمىللەتەي پۇم ھەرخىرو خۇشى ۋ چاكسازيان لەئەۋ دىۋە بەلام بوۋنى حكومەتى دىكتاتورى ھەمىشەيى سىزار، دەبىتە ھۇي ئەۋەي ئەۋ دارو دەستەي دەۋرۈبەرى ئەۋ كەتا ئەمۇ بۈنەتە خاۋەنى پلەپاىەۋ ئەۋانەي لىرەۋ داۋش لەسايەي سىزاردا دەبەنە خاۋەنى پلەۋپاىە ئىتر دەتوانن ئازادانە لەۋلاتى پۇمدا بەرژەۋەندى خۇيان بپارىزن، لىرەۋدا چۈنكى حكومەتى دىكتاتورى سىزار بۇ ھەمىشەيى دەبىت ئىتر پەرلەمان ناتوانىت سەبارەت بەكارۋبارەكانى ۋلات ۋ ئىمپراتورىيەتەي پۇم ھىچ بپارىنك دەربىكات، ھەرۋەھالا يەنگران ۋ ئەۋانەي لەدەۋرۈبەرى سىزاردان ھەرچۇرە بپارىنكى كەبۇ پاراستنى بەرژەۋەندى خۇيان كارى بۇ دەكەن بەناۋى سىزار ۋە پادەگەيەنن ديارە رىزو شانازىكرەن بەسىزار لەپۇمدا ئەۋەندە زۇرە ھىچ كەس ناتوانىت ئارەزايى ۋ سىكالا دەربىرېت، سەر ئەنجام يەك حكومەتى سەرۋكەر لەپۇمدا فەرمانرەۋايى دەكات ۋ ھەرىكە لەۋكەسانەي لەدەۋرۈبەرى سىزاردا دەبن دەبەنە يەك دىكتاتورى بچوك، لەۋكاتەي دىكتاتورى گەۋرەي پۇم ھەرخەرىكى بەر فراۋانكرەن ۋ زىاتر چەسپاندى چاكسازىيەكان دەكات، دىكتاتورە لاۋەكىيەكانى تىرى ناۋئەۋ حكومەتە ھەرخەرىكى پاراستنى بەرژەۋەندىيەكانى خۇيان دەبن بۇيە من (ھەر كاسىوس قسەدەكات) بەۋەي باۋەرم بەپاشايەتەي سىزار ھەيە لەگەل بپارى دىكتاتور بوۋنى ئەۋ بۆھەمىشەيى ناكۆكم، ئەۋ پۇژە ھىچ يەك لەسىناتۇرەكان نەۋىزان پىشتىگرى قسەكەي كاسىوس بىكەن پەرلەمانى پۇم دەنگى بۇئەۋ قانۋەدا.

ئەۋ پۇژەي لەناۋ پەرلەماندا ھىرشىيان كىرەسەر سىزار ۋ كوشتىيان يەكىك لەۋ كەسانەي كىردى لەسىزار دابوۋ كاسىوس بوۋ، دۋاي ئەۋەي خاتۋەكەي من لەلايەن سىزار ۋە تەكەي كاسىوسى بۇشىكرايەۋە بەسىزاري گوت ھەتا ئەۋ كۈپەش كەلە بنەمالەكەياندا پىشتاۋ پىشتاۋ ئازادى خوازبوۋن ئىرەيى بەمەزنى ۋ سەرگەۋتويى تۇ دەبات ۋ كىنەي خۇي بەشىۋازى بەرگىكرەن لەنازادى مىللەتەي پۇم دەردەبىرېت، سىزار ئەۋ شەۋەي كە ۋ تەكەي كاسىوسى بۇكلىۋپاترا شىدەكرەۋە ئەۋ پاىەي ئاۋبراۋى بەراست زانى ۋ گوتى: كاسىوس راستدەكات تەنانەت لەحكومەتېكى باشىشدا خەلكانى دەۋرۈبەرو لاىەنگرانى سەرۈك بۇبەرژەۋەندى خۇيان كاردەكەن، ناتوانىت حكومەتېك دروستبىكرىت كەكەسانى دەۋرۈبەرى سەرۈك ۋ لىپرسراۋانى حكومەت بۇ بەرژەۋەندى خۇيان كارنەكەن، بەلام ئەگەر سەرۈك باش ۋ وردىبىنېت دەتوانىت تاناستىكى باش بۇ لىپرسراۋانى خۇي سنوردابىنېت ۋ نەيەلىت ئەۋانە شولى لىئەلمائن ۋ بۇ بەرژەۋەندى خۇيان مىللەت بروتىنەۋە.

يەكىكىت لەۋكەسانەي ناكۆكبوۋ لەگەل سىزاردا بەناۋى ئازادى ۋ دىموكراسىيەۋە دەدۋا ئاۋى) بروتوس) بوۋ، بروتوس داكىكى زۇر جوانى ھەبوۋ بەناۋى) سرويلىا) ۋ پەيوەندى ئاشەرى لەگەل

سىزادا ھەبۈۋە، بۇيە ھەندىك دەلىن پىروتوس كوپى ھەرامزادە سىزايۋو، خاتونەكەى من ئەم پروپاگەندەيەى پەتدەكردەۋە دەيگوت ئەگەرچى پىروتوس بىست وچوار سال لەسىزار بچوكتىبو بەرۋەكەش دەتوانزا بگوتىت پۇلەى سىزار، بەلام بەدلىيايەۋە بروتوس لەپشتى سىزار نەبوۋە چونكە ئەگەر بروتوس لەپشتى سىزاربا ئەۋا سىزار راستوخۇ پارىزگارى لىدەكردو بەپۇلەى خۇى دەناساند، ئەۋ خۇشەۋىستىيەى سىزار لەبەرامبەر بروتوسدا ھەبۈۋ، خۇشەۋىستىيەى بو كەھەر عاشقىك لەبەرامبەر بەپۇلەى مەعشوقەكەى خۇى ھەيەتى.

كاتى سىزار عاشقى سىزايۋو بروتوس مندالبو، چونكە سىزار زۇرى ئەۋ دەبىنى، راھاتبو ئەۋەك پۇلەى خۇى سەيرىكات، دەيانگوت بروتوس لەۋ كەسانەيە كەئازادى بۇ ئازادى دەۋىت نەك بۇ ۋەرگرتنى بەرژەۋەندى سىياسى.

دەيانگوت بروتوس نامادەيە گىانى لەپىنگاى ئازادىدا بەختىكات ئەگەر بىشزانىت بۇ نەۋەكانى بچوكتىن كەلكى ناپىت. بەلام خاتونەكەى من باۋەپى بەۋ قسانە نەدەكردو دەيگوت بروتوس ۋەك ئەۋانىت، ئازادىخۋازى بۇفريودانى ھاۋلاتيان كىرۋتە دروشمى ئەۋ كەسانەى پىقان لەبروتوس دەبۇۋە، دەيانگوت ئەگەر لايەنگرى حكومەتى دىموكراسىيە بۇچى سود دەخوات؟ چونكە بروتوس سود خۇرپوۋ وپارەى بەسودى زۇردەدا بەۋ كەسانەى كەموختا جبوون، من⁽¹⁾ ئەمە بەكەموكوپى ئازانم چونكە مەسەلەى ئازادى خۋازى بروتوس لايەنگرى پۇتىمى دىموكراسى يەك بىروباۋەپى سىياسىيە سود خۇرىش يەككارى بازگانىيە، دۇرمنەكانى بروتوس دەيانگوت پىاۋىكى ئازادىخۋازو لايەنگرى پۇتىمى دىموكراسى ئابى سود خۇرى بكات، چونكە ئامانجى كۇتايى ئازادى خۋازى ودىموكراتى ئەۋەيە چىنە بىبەشەكانى كۇمەلگا بىنە خاۋەنى ماف، سودو قازانچ ۋەرگرتنى ئەۋ كەسانە ئاكۇكە لەگەل ئازادى و دىموكراسىدا، بروتوس بەۋەى ھەرلە مندالىيەۋە سىزارى دەناسى بەكەك ۋەرگرتن لە پارىزگارىكردنى سىزار بوۋە خاۋەنى پەۋپايەى باش چونكە يەكىكبوۋ لەلايەنگرانى ئازادى- يان ھەر نەبىن بەرۋەكەش واینىشانەدا، ئەۋ لەۋباۋەردەدبو سىزار دەيەۋىت يەك پۇتىمى سەركوتەرى دىكتاتورى ھەمىشەيى لەپۇمدا دامەزىنىت، پىرارى كوشتنى سىزارىدا ئەۋ وكاسىوس تۋانىان ھەشتا كەس كۇيكەنەۋەۋ بىنە ھاۋپەيمان بۇ كوشتنى سىزار.

كاسىوس چونكە سىناتۇرپو دەيتۋانى لەكۇبونەۋەكانى پەلەمانى پۇمدا بەشدارى بكات، بروتوس ئەندام پەلەمان نەبوۋ بەلام بەۋەى ئەۋەى لىپرسراۋى يەك بەرپۇبەرايەتى بىلايەنبو دەيتۋانى لەكۇبونەۋەكانى پەلەماندا بەشدارىبكات، بروتوس ھەرچارەى دەچوۋ بۇپەلەمان لەسەر كورسىيەكەى دادەنىشت دەبىبىنى پارچە كاغەزى بەمىزەكەيەۋە نراۋە لەسەرى نوسراۋە (بروتوس لەخەۋ ھەئسە) يان دەنوسرا (بروتوس ئىت تۇ پىاۋى جازان نەماۋى) تائەۋ پۇژەى كاسىوس و بروتوس يەكىان نەگرت بۇلەناۋ بردنى سىزار كودەتاجىيەكان (ئەۋ ھەشتا كەسەى دۇرمنى سىزاربوون) ھىزبان نەبوۋ، بەلام دۋاى ئەۋە ئەمانە ئۇمىدەۋاربوون لەۋەى دەتۋان لە كوشتنى سىزاردا سەركەۋتۋوبىن، ھەرچەندە ئىمە⁽¹⁾ ئەۋكاتە لەپۇمدا دەژيان، بەلام ئاگامان لەۋناكۇكى وگرتيانەى نىۋان سىناتۇرو ئەندامەكانى پۇمى و سىزار نەبوۋ ھۆكەشى ئەۋەبوۋ ئىمە لەدەرەۋەى شارى پۇم لەۋكۇشكەى سىزار بۇخاتونەكەى منى دروستكردبو دەژيان، ئەۋ پۇمىيانەى لەۋكۇشكەدا بۇسەردانى كىلىپاترا دەھاتن، بە شارتنى مىسرىان

نەدەگوت ئەشرفەكانى پۇم چەند پىق وكىنەيان لەسىزار داگر دوو، ئەو ھەۋالانەى خاتونەكەى من بىستى دواى گەرانەۋەى ئىمەبوو بۇمىسەر بەتايبەت ئەو باسانە لەلايەن ئەنتوانەۋە دران بەخاتونەكەى من، بەنەندازەيەك ئەشرفەكانى پۇم كىنەيان لەسىزار داگر تىبوو بىريان لەھىچىت نەدەكر دەۋە. پۇژىكىان بروتوس دەچىت بۇمانى يەكىك لەئەشرفەكان وسەيردەكات ئەۋپياۋە نەخۇشەۋە پاكشاۋە، ناوبراۋ گوتى بە داخوۋە نەخۇشى، بەلام ھەركە ئەو نەخۇشە ئەشرفە گوتى لەۋ قسەيەبوو ھەلىستاۋو ودانىشتىبوو وگوتىبوۋى: بروتوس ئەگەر تۇ بىرۇكەيەكت لايە من دەتوانم بەسەر نەخۇشەيەكەى خۇمدا زالبىم ولىرەبۇم، لەكاتى گفتوگۇكردن لەسەر شىۋەى دانانى پلانى كوشتنى سىزار كەس ناۋى سىزارى نەدەھىنا، بەلام ھەموو تاوتۇيكردەكان وباسەكان لەسەرئەۋ بوون ھەركە يەكىكىان بەئامازە دەۋا ئەۋانئىر دەيانزانى مەبەستى لەكىيە.

زۇربەى ئەو كەسانەى پلانى كوشتنى سىزارىان دادەپشت دۇستى نىزكى ئەۋبوون بەلام دەيانگوت خزمەتكرن بەبنەماكان باشترە لەدۇستايەتىكردى سىزار، رىزگرتن لە نازادى ودىموكراسى ئەركىكى گەۋرەترە لەرىزگرتن لەسىزار.

سىزار نەيدەزانى نەخشەى كوشتنى ئەۋ كىشراۋە، ھەرچەندە بەردەۋام كۇمەلى پارىزەرى لەگەلدابوون بەلام خۇى ئەۋەندە بەگەۋرەۋ كەسانىترى بەبچوك دەبىنى، پىموا نەبوو كەس دەتوانئىت زىان بەئەۋ بگەيەنىت.

كاسىوس وبروتوس ودوژمنەكانى تىرى سىزار، دەيانزانى سەردارى پۇمى بەتەمايە بچىت بۇ مەكەدۇنياۋ لەۋيۋە رىنگاى خۇرھەلات دەگرىتەبەر تالەگەل ئىرانىيەكاندا بچەنگىت، سىزار دەيوىست خاتونەكەى منىش لەگەل خۇيدا ببات چونكە دەيگوت دور لەكلىۋپاترا ناتوانئىت بۇى، كودەتاچىەكان دەيانووست پىشئەۋەى سىزار بەرەۋ خۇرھەلات بىروا بىكوژن، چونكە ئەگەر بەرەۋخۇرھەلات بىروا ئەۋالەشەپىكى تردا سەردەكەۋىت وكەلەكاتى گەرانەۋەى بۇ پۇم ئەۋ بكوژن ئەۋا مىللەتى پۇم بكوژانى سىزار كوتكوت دەكەن، چەند شۇنىكىان بۇكوشتنى ئەۋ دىارىكردبوو سەرنەنجام بىناى پەرلەمانيان پى ئەھممو شۇنەكانىتر باشتربوو.

كۇبونەۋەى پەرلەمان لەپۇژى پازدەھەمى مانگى مارسدا بەستراۋ ئەۋ كەسانەى كودەتاكەيان دەكرد زانىان ئەم كۇبونەۋەيە دواين كۇبونەۋەى پەرلەمان دەبىت پىش پۇيشتنى سىزار بەرەۋخۇرھەلات، دەيانزانى سىزار بۇخوئاڧىزى دىت بۇپەرلەمان، دواى ئەۋەى سىزار كوژرا، پۇمىيەكان گوتيان پىشئەۋەى ناوبراۋ بكوژىت شتى ۋا پوۋى دابوۋ كەنىشانەى لەناۋچوۋنى ئىمپراتۇرى پىۋە دىاربوۋ، پۇمىيەكان زۇر حەزىان لەفالگرتنەۋەۋ جادوگەرى بوو تەنانەت لەپىش مىسرىەكانىشەۋە باۋەپريان بە فالوجادوۋ ھەبوۋە.

من نازانم ئەۋ پىشھاتانەى كەپۇمىەكان باسى دەكەن پىش كوژرانى سىزار رپویداۋە -يان نا، بەلام بەھەر شىۋەيەكېىت ئەۋ پىشېبىنەنى فالگرەكان دەيلىن ئەگەر دواى پوۋدانى بىت ئەۋا دەبىت بەورىايىۋە ۋەربگىرىت. من ھەندى لەۋ راستيانە باس دەكەم بەلام نازانم پىش كوژرانى سىزاربوون -يان دواى كوژرانى: دەلىن چەند بۇژىك پىشئەۋەى سىزار بكوژىت ئەۋ ئەسپانەى كەسەردارى پۇمى

دابونیه په‌رستگای خواکانی پۆم له‌خواردنی ئالیک وه‌ستابوون و تاپوۆژی کوژرانی سیزار فرمیسیکان پش‌تووه.

نیشانیکێ تر ئه‌وه‌یه: سیزار هه‌ریه‌ک له‌و سه‌ریازانه‌ی که‌ماوه‌یه‌کی دوورو درێژ خزمه‌تی سه‌ریازیان کردووه پارچه‌یه‌ک زه‌وی داونه‌تی بۆ ئه‌وه‌ی بیکه‌ن به‌خانوو- ئه‌و سه‌ریازانه‌ش بۆ دروستکردنی خانوه‌کانیان ده‌ستیانکردووه به‌هه‌لکه‌ندنی بناغه‌کانیان و له‌وبناغانه‌دا ئیسقانی مردوویکیان دۆزیوه‌ته‌وه و له‌تسه‌ک ئه‌و په‌یکه‌ره ئیسکانه‌دا له‌وجه‌یه‌ک دانراوه له‌سه‌ری نوسراوه، ئه‌و پوۆژیه‌ی ئیسکه‌کانی من ده‌دۆزنه‌وه ئه‌وا گه‌وره‌ترین دیکتاتۆری پۆم ده‌کوژریت، یه‌کیکی تر له‌و پووداوانه‌ی که‌وابه‌سته به‌ مه‌رگی سیزار بوو: گوایه پوۆژیک پێش کوژرانی سیزار، واته پوۆژی چوارده‌هه‌می مانگی مارس، بینویانه چه‌ند بالنده‌ی گۆش‌خۆر پاوه‌دووی کوژرانی ئه‌شکه‌وتیان ناوه و ئه‌و بالنده‌ بێ ئازاره له‌سه‌ربانی یه‌کیک له‌مانه‌کان نیش‌تۆته‌وه و یه‌ستویه‌تی خۆی بشاریته‌وه به‌لام نه‌یتوانیوه و ئه‌و بالنده‌ گۆش‌خۆرانه کوژره‌کیان کوشتووه.

هه‌روه‌ها پۆمییه‌کان ده‌لێن له‌شه‌وی پاژده‌هه‌می مانگی مارس‌ی ساڵی (287) ی دوای دروستکردنی شاری ئه‌سکه‌نده‌ریه، رووناکیه‌ک له‌ئاسماندا په‌یدا بووه و ئه‌و شه‌وقه به‌ ده‌نگیکێ ترساناوه که‌وتۆته سه‌رگردي کاپی تول.

من باوه‌رم به‌هیچ یه‌ک له‌مانه‌ نییه جگه له‌وه‌یان که‌خاتونه‌که‌ی من له‌خه‌ودا بینیبوو یه‌ پومپه سه‌ره‌پاوه‌که‌ی خۆی به‌ده‌سته‌کانی گرتبوو و له‌دامه‌ن گردی کاپی تول داوه‌ستاوه به‌ سیزاری گوتووه تۆم‌نت به‌خیانه‌ت کوشت ئیستاش نۆری تۆیه بکوژریت.

خاتونه‌که‌ی من پێش‌ئه‌وه‌ی سیزار بکوژریت ئه‌م خه‌ونه‌ی بوگی‌پرامه‌وه بۆیه گومانم نییه‌له‌وه‌ی پێش کوژرانی سیزار له‌ریگای خه‌ونه‌وه به‌خاتونه‌که‌ی من گوتراوه سیزار ده‌کوژریت، کاتێ به‌ره‌به‌یانی پوۆژی پاژده‌ی مانگی مارس هات ئه‌و که‌سانه‌ی که‌ده‌بوا له‌پوۆژده‌دا سیزار له‌په‌رله‌ماندا بکوژن، کێردو خه‌نجه‌ره‌کانی خۆیان خسته‌ژێر جله‌کانی خۆیان وه‌و دوای ئه‌وه‌ی که‌هێ خۆرکشا ریگای په‌رله‌مانیان گرتبه‌ر، ئه‌و که‌سانه‌ی سیزاریان کوشت مافی ئه‌وه‌یان هه‌بوو بچنه‌ناو په‌رله‌مانه‌وه ئه‌مانه بریتیبوون له‌ئه‌ندام په‌رله‌مان و پرتوره‌کان و لگاته‌کان و کنسوله‌کانی پێشوو، پێش‌ئه‌وه‌ی سیزار بچیته‌ ناو بینای په‌رله‌مانه‌وه - کورسییه‌ زێه‌که‌ی تاییه‌ت به‌ئه‌ویان بردبو هۆله‌که، کوده‌تاجیبه‌کان خۆیان ئاماده‌کردبوو هه‌رکه سیزار هاته‌ناو هۆلی په‌رله‌مانه‌وه ده‌وره‌ی بگرن و بیکوژن به‌لام هاتنی سیزار دواکه‌وت، هۆی ئه‌و دواکه‌وتنه‌ش ئه‌وه‌بوو کۆمه‌لی فالگره‌وه بالنده‌یان سه‌ره‌پوون و سه‌یری دل و پریخۆله‌کانیان کردوون و به‌سیزاریان گوتووه بۆ دانیش‌تنی ئه‌م جاره‌ی په‌رله‌مان مه‌چۆ، به‌لام دیکتاتۆری پۆم که‌ده‌یگوت باوه‌رم به‌ئه‌فسانه‌و جادوگه‌ری نییه، گۆی به‌ره‌ نه‌داوه به‌تاییه‌ت دوای ئه‌وه‌ی له‌لایه‌ن سه‌روکی په‌رله‌مانه‌وه و ه‌لامیک بۆ سیزار نێردراوه که‌ئه‌ندامانی په‌رله‌مان ئاماده‌ی کۆبونه‌وه‌ن و چاوه‌پوانی به‌ریزی ده‌که‌ن، ده‌لێن پێش‌ئه‌وه‌ی سیزار بگاته په‌رله‌مان له‌ ریگادا نوسراویکیان به‌ئه‌وداوه که‌تیی‌دا ناوی کوده‌تاکه‌ره‌کانی تیدا نوسراوه ئه‌مه له‌ پرویاگه‌نده ده‌چیت و ناتوانریت بپروا به‌مه بکرت، کاتێ سیزار گه‌یشته په‌رله‌مان- وه‌ک هه‌موو جارانی پێشوو بپاریزه‌ربوو ته‌نها ئه‌نتوان له‌گه‌ل ئه‌وداچوووه هۆلی په‌رله‌مانه‌وه.

يەككە لەكودە تاجپەكان خۇي گەياندۆتە ئەنتوان وەك ئەوھى كارىكى نەينى پىنئىت سىزارى دور خستۆتەوھ دەستى كردوھ بەقسەكردنىكى دور درىژ تابىخافلىنئىت.

كاتى سىزار بەتەنھا ماوھتەوھ كودە تاجپەكان چوار دەورەيان گرتوھوھ يەككە لەوانە بەناوى (سىم بر) داواى لەسىزار كردوھ براكەى كەبەفەرمانى ئەو دورخراوھتەوھ بۇ تاراوگە، بىبەخشىت وئەو بگەرپتەوھ پۆم، سىزارىش لەوھلامدا گوتوھتەى ناتوانم ئەو كارەبكەم، دوپارە سىم بر داواكارىھكەى خۇي دوپارە كردۆتەوھو سىزار بەسەر سورماوھوھ تەماشائى كردوھ چونكە كاتى سىزار وەلامى شتىكى داباھەوھ كەس نەدەوئىرا گوتەكەى خۇي دوپارە بكاتەوھو سورپىت لەسەر قسەكەى، سىم بز سەر سورمانى سىزارى پى سەير نەبوھوھ جبەكەى سەرشانى كەنەشراف لەبەريان دەكرد لاواھ تاشانەكانى دەركەون ئەمەش نەينى ئەوھبوھوھ كودە تاجپەكان ھىرش بكەنە سەر سىزار، دەلئىن يەكەم كەس كەچەقۆكەى لەسىزار وەشاندوھ كابراھەكبوھ بەناوى (كاسكا) و ويستوھتەى لەپشتەوھ چەقۆكەى لەملى سىزاربەدات بەلام سىزار وەرسوراوھتەوھ چەقۆكە لەدەموچاوى دراوھ دواتر توانوھوھتەى دەستى كاسكا بگرىت، بەلام براكەى كاسكا ھىرشى كردۆتەسەر سىزارو چەقۆكەى خۇي لەبەر موسلدانى سىزار داوھ دواتر كاسىوس زەبرىكى بەھىزى لەپووخسارى سىزار داوھ بروتوسىش خەنجەرەكەى خۇي لەسىزار وەشاندوھ، كاسىوس خەنجەرەكەى خۇي لە پووخسارى سىزارداوھ ئىتر ھەموو ئەو كەسانەى لەدەوروھەرى سىزارداوھون ھىرشىيان كردۆتەسەر و بەجۆرىك داخ لەدەلبوون لەبەرەمبەر سىزاردا تاجەند كەس لەمانە لەبرى ئەوھى چەقۆكانىيان لە سىزار بەن دۆستەكانى خۇيانىيان پىرىندار كردوون.

ئەوانە لەوھ ترساون سىزار بەزىندوھى بىمىنئەوھ، چونكە پىيانوھوھ ئەوھندە ھىز لەناو ئەو پىاوھدا كۆبۆتەوھ بەزەبرىك وەروان وسىن لەبەين ناچىت، سىزار لە ساتەوھختەكانى سەرەتادا زانىبوھى ناتوانىت بەرەنگارى ئەمانە بىتەوھ، دۆستەكانى جگە لەئەنتوان كەسى تر لەناو پەرلەماندانەبوون ئەنتوانىش نەيتوانى بەرگرى لە سىزارىكات چونكە كودە تاكەرەكان لەئەنتوانىيان گەياندبوو ئەگەر بىھوئىت پششىگرى سزارىكات ئەوا ئەوئىش دەكوژن تەنانەت رىگاشىيان نەداوھوھ لەناو بىناى پەرلەمان بچىتە دەرىنەكا بچىت بەدۆستەكانى سىزار بلىت فرىاي دىكتاتورى پۆم بگەون، سەربازانى سوپاى سىزار كەخۆرھەلات و خۇرناوای دنيا لەژىر پىكانىياندا دەلەرزى لەوئى نەبوون تابەرگرى لەئەوبەكەن، ئەو دۆستانەى كەلە ساھەى ئەودا ببونە خاوەنى پلەوپاھەو دراو ولەپەرلەماندا بون، ھىچ ھەنگاوىكىيان نەنا تانەھىلن سىزارىكوژن چونكە ئەمانەش ئىرەبىيان بەسىزار دەبردو چاويان بەرىناى نەدەدا بىبىن ئەوپىاوھى پۆزگارئى ھاوشانى ئەوانبوھو، بگاتە پلەى خواھى ومىللەتەى پۆم ئەو وەك خاكان تەنانەت وەك ژوپىترى خاى خاكان سەبىرەكەين، من سەرم لەوھنەسورماوھ دۆستە كۆنەكانى سىزار لە پەرلەماندا ھەلىيان نەداوھ بەرگرى لەسىزارىكەن ونەھىلن بكوژىت، چونكە تاقي كراوھتەوھ دۆستان كاتى بەرگرى لەبەھىزەكان دەكەن و بۇ پارىزگارىكرەن لەوانە خۇيان پووبەپووى مەترسى دەكەنەوھ كەبزانن ئەو كەسە لەحالىتەى بەرزبونەوھداھە بۇ گرتنەدەستى دەسەلاتى زىاتر، ھىچ كەسنىك بەرگرى لەكەسنىك ناكات كەھىزو تواناى ئەو لەلوتكەداىت، ئەوانەى كەدۆستەكانى سىزاربوون ولەناو پەرلەمانداوون دەيانزانى سىزار گەيشتۆتە پلەى خواھى وجىنشىنىشى نىبە، كاتى كوژرا كەس ناتوانىت بىتتە جىگرەوھى ئەو تابو زىادكرەنى خۆشەويستى خۇي لای خەلك خۇي پووبەپووى

مەترسى ئەکاتەو، ھەر ليدانى کيرديک لەلەشى سيزار دلئى يەکيک لەمانەى فەرامۆشى پيئەھيئا چونکە ئەوکەسە دەيزانى ئيتەر خۆى لەبەرامبەر سيزاردا بەچوک نابينيئت وناچار نابيئت لەبەرامبەر ديکتاتۆرى ھەميشەيى پۆمدا سەرى کړنوژ دانەوينيئت، دەلئين بيسست و سئ چەقوو خەنجەر لەجەستەى سيزاردراو، بەلام خاتونەکەى من دەيگوت ئەوئەندەيان چەقوو خەنجەر لەلەشى سيزارداو ھەنجنەنجن بوو و دواتر نەتوانراو پارچەکانى کۆيکەنەو، کاتئ سيزار زانيويەتى بەرگرى کردن کەلکى نيبە، بەشەھامەتى پياوانە شاقەلە پەنگ نەرخەوانیەکەى خۆى (کەنیشانەى مەزنى و فەرماندەيى ديکتاتۆرى خۆيبوو) بەسەر سەريخۆيدا ھەلکيئشاو ھەگيانى سپاردوو، لەوکاتەدا کاسيوس ھاواريکردوو نازادى وديموکراسى پزگارى بو،

لەو پۆژەدا سيسرونى نوسەرى ناودارى پۆمى لەپەرلەمان نەبوو و چەقوى لەسيزار نەداون، بەلام خاتونەکەى من ئەويشى بەبکوژانى سيزار لەقەلەمدەداو دەيگوت لەوانەيە سيسرون لەکوشتنى سيزاردا دەستى لەھەمووان زياتر ھەبويئت چونکە ئەو بە نوسينەکانى خەلکى تری ھاندەدا تاسيزار بکوژن.

پۆژيکيان کليوپاترا بەمنى گوت شرميون ئەگەر پۆژيئيت سيزار نەميينيئت و لاتی پۆم وەک يەک لاشەى زيندوى بيئەرى ليدنيئت، ھەرواشبوو بەھۆى نەمانى سيزار لەپەر ئاشکراو و لاتی پۆم کەسى نيبەو کەس نيبە بەرپۆھى ببات، تانەو کاتەى سيزار مابوو لەپۆمدا ھەموو شتيک لەلای ئەو و بەرپۆھ دەچوو و کەس ئيرادەى سەربەخۆى نەبوو، ھەموو سيناتۆرەکانى پۆم لەبەرامبەر حکومەتى پۆمدا راھاتبوون فەرمان لە سيزار و ھەرگرن و جيبەجيبکەن، کاروبارى سەربازى بەشپۆھەيەک و ابەستە بەسيزار بو کەس نەيدەتوانى بچوکتريئ پراو بچوون سەبارەت بەکاروبارى سەربازى دەرپرئت، دەرپارەى کاروبارى و لاتيئش سيناتۆرەکان - يان پاي خويان دەرئەدەپرى - يان کە دەرئيشيان بربيا بەوردى بيريان لەوئەدەکردو ھە شتيک بلين لەگەل پراکانى سيزاردا ھاو تەريب و گونجاويئت، کاتئ سيزار کوژا ھەموو کاروبارەکانى سەربازى لەناو خۆى و لاتی و دەرەوئى و لاتی پراو ھەستا، سيزار ئەو ئاوەبوو کە ناشى دەگيپرا ھەرکە ئاوەکە پرا ناشەکەش لەکارکەوت، ئەو کاتە خەلک سەريان سوپرمابوو و لەخويان دەرپرسى، بۆچى دنيا و ايليئھات چ روويداو بۆ و اما نيبەسەرھات؟

لەنزیک پەرلەمانەو سيزرکيک ھەبوو بروتوس يەکيک لەوپياوانەى سيزارى کوشت جگە لەکارى سياسى کارى بازرگانيشى دەکرد، گلادياتۆرەکانى مەشق دادەدا تالەکاتى پنيويستدا پشتگيريان بکەن، کۆيلەکان لەناو سيزرکەدا بەجل و بەرگى ناسايى دەھاتنە ناو سيزرکەو لەپشتەوئى سەريئى شانۆکە دادەنيشتن، کاتئ بينەرانى سيزرکەکە بينيان ھەندئ کەس لەدەروازەى سيزرکەکە ھاتنە ژورەو ھەموويان جل و بەرگيان خويناوئى ببو و چەقوو خەنجەريان بەدەستەوئەيە، ئەوانە بکوژانى سيزار بوون - کەدواى کوشتنى ئەو لەپەرلەمان ھاتونەتە دەريئ و خويان گەياندۆرتە تەلارى سيزرکەکە، تا ھەوائى کوشتنى سزار بەھاو لاتیان بلين و ئەوانە ھاواريان دەکرد سيزار کوژا ئيتەر سەروکتکردن نەماو ليرەدا ديموکراسى و نازادى لەم و لاتیەدا حکومدەکات، کاتئ خەلک گويئ لەم قەسەيەبوو لەگابۆر پانداو لەسيزرکەکە ھەلاتن، پيش ئەوئى ھەوائى کوشتنى سيزار بگاتە سيزرکەکە، سيناتۆرەکانيش لەبينينى لاشەى ھەنجنەنجنکراوى سيزار ترساون و تەلارى پەرلەمانيان چۆنکردوو، دواى کوشتنى سيزار بروتوس ويستويەتى و تەيەک پيشکەش بکات بەلام کەسەيرى کردوو چۆنبوو و کورسيە بەتالەکانى

پەرلەمان كەسىيان لە دەورە نىيەو ھەموو سىناتۆرەكان رۆيشتون تەنانەت دوو سەر لەشكرىش داردەستەكانى دەستيان كەلە عاج دروستكراون لىجىماو، لەو پۆژدە ئەو كەسانەى سىزاريان كوشت دەيانويست ئەنتوانىش بكوژن بەلام بروتوس گىيانى ئەنتوانى پزگاركدو گوتى رەگوپىشەى سەركوتكردن سىزاربوو ئەنتوان و ئەوانى ھاوشىۋەى ئەو پەلى لاوھكىن وكاتى رەگوپىشە سەرەكەكان ھەلكىشەران پەلەكان خۇيان وشكەبن، كوشتنى ئەنتوان خۇيىرئىژەكى زىادەيەو لەئىمە ناوھشىتەو دەستى خۇمان بەخۇيىنى ئەنتوان شەلالبكەين، لەگەل ئەوھشدا ئەنتوان بۇئەوھى بچىتەو مائەكەى خۇى جلوبەرگى يەككە لەدەستوپىئەندەكانى خۇى لەبەركد چونكە لەو دەترسا لەرنگادا بىكوژن.

كات ھەوائى كوژرانى سىزار لەناو شاردا دەنگى دايەو، پاش ماوھەك شەقام و پزىرەوھەكانى شار چۆلبوون: خەلك پەنايان بۇ مائەكانى خۇيان بردو بانگيان رادەھىشت دەرگاكان دابخەن دەرگاكان دابخەن ...

كەس نەيدەزانى لەچەند كاتژمىرى داھاتودا چ پوودەدات، ھەموو كەس تەنانەت كۆيلەو خزمەتكارەكانىش لەگىيانى خۇيان دەترسان، كودەتا چىيەكان دواى ئەوھى سىزاريان كوشت تەرمەكەيان لەھەمان شوپىندا جىھىشت و بۇ خۇشيان لەتەلارى پەرلەمان ھاتنە دەرى و چون بۇ سىرەكەو دواتر رىگى (قوروم)⁽¹⁾ يان گرتەبەر واتە ئەو گۆرەپانەى كەلەسەردەمى ئازادى و دىموكراسىدا ناوھندى وتارىژى سىياسىبوو، لەویدا چەند كەسىك وتەيان پىشكەشكر لەمانەش بروتوس، بەلام ئەو وتانە لەلای خەلك نەبوونە جىگى سەرنج، چونكە پۇمىھەكان دەيانزانى دواى مەرگى سىزار ھەرچەندە رژىمى دىكتاتورى لەبەينچوو بەلام ئەگەرى ئەوھەيە ناارامى وشەرى ناوخۇ بىتەئارو مىللەت لەسەر دەمانى دىكتاتورى خراپترى لىبىت.

كوژرانى سىزار زۆر خاتونەكەى منى ھەراساننەكرد فرمىسكى بۇ لەچاوان نەھات، تەنھا كەسىك بۇ مەرگى سىزار گرىابى ھاوسەرە نەزۆكەكەى بوو.

لەھەمان پۆژدا ئەنتوان تەوانى بەجل وبەرگى خزمەتكارەوھە خۇى بگەيەنیتەو مائەكەيى وبەخىرايى دەستوپىئەندەكانى كۆبكاتەوھە و پزچەكەيان بكات وبەمەش كەمى دلى ئاسودەبوو كەناكوژرئىت، دواى ئەمە بەھاوسەرەكەى سىزاري گوت: ھەموو سامانى مېرەكەى كەدووسەد (كرور سس تىزىود) بوو بەيىنئىت بۇ مائەكەى ئەو، ھاوسەرەكەى سىزاريش بەو بىروايەى ئەگەر سامانى مېرەكەى لەمالى ئەنتوان دابىنئىت، ئەو پارىزراو دەبىت بۇيە ئەو سامانەى بۇمالى ئەنتوان گواستەو.

تەرمى سىزار تانزىكى خۇرئاو بوون ھەرلەو شوپىنەى كەتپىدا كوژرابوو، بىئەوھى كەس بوپىرئىت تەرمەكەى ھەلگىرئەوھە، نىزىكى خۇرئاو بوون، چەند كەس لە خزمەتكارەكانى سىزار غىرەتەيان و بەرخۇيان ھىناو چوون تەرمى دىكتاتورى پۇمىيان لەناو پەرلەماندا ھىنادەرى و لەناو كەژاوەيەكەياندا داناو خستىانە سەر شانيان وبەرەو مالى سىزاريان برد، ئەوانەى سىزاريان كوشت، ترسىان لەخۇيان پەيداكردو بەخۇيان و دەستوپىئەندو گلادىاتورەكانىانەوھە چوونەسەر گردى كاپى تول وشەو لەوئى مانەوھە، بۇيەش ئەو شوپىنەيان ھەلنبارد بۇئەوھى ئەگەر ھىرشىيان كرايەسەر بتوان بەرگى لە خۇيان بکەن.

به یانی پۆزی دواتر چەند کەس لە کۆدەتا چیهکان لەگردی کاپی تول هاتنە خواری و بەرەو فوروم چون، چونکە پێشبینی ئەوەیان دەکرد خەلک لەوێدا کۆبیتتەرەو ئەوان وتەیان پێشکەش بکەن کیلیۆپاترا بە منی گوت ئەو وتەییە ئەو پۆژە برۆتوس بۆ پۆمیەکانی خۆیندەو لەپرووی لۆژیکیەو زۆر باشبوو، بەلام برۆتوس وای وتەکە خۆیندەو کەبۆ سیناتۆرەکانیئیت نەک بۆهاو لاتیان، واتە پینی وابوو خەلکیش وەک سیناتۆرەکان تێدەگەن ئەودەلێ چی، ناگای لەوەنەبوو زۆرینە ی خەلک لەپراکانی ئەو تیناگەن وپە ی بەبنەماکانی دیموکراسی نابەن، ئەگەر برۆتوس لەو پۆژەدا بیتوانیبا هەست و سۆزی خەلک بچولێنیت و سەرنجی ئەوانە بەلای خۆیدا رابکێشیت، نەک هەر تەنها دەبوو بەفەرمانرەوای پۆم بەلکو دەبوو بەئیمپراتۆری رۆمیش، بەلام ئەو وتارە باشە ی ئەو کاری لەزۆریە ی هاو لاتیان نەکردو نەبوو جینگای سەرنجیان، دوا ی ئەو کاسیوس دەستیکرد بەخۆیندەو ی وتەکی بەلام خەلک تاقەتی گوینگرتنی داواکاریە سیاسیەکانیان نەبوو و بلاوەیان پینکردو بکوژانی سیزار لەویو پینگای گری کاپی تولیان گرتەو بەر، کاتێ سیزار کوژرا لەشکری تابیەت بەپاراستنی سیزار لەناو شاری رۆمدابوو و فەرماندە ی ئەو لەشکرەش پیاویکبوو بەناوی لپید.

لەکوژانی سیزار ئەوەندە دەهەری و هاریبوو کەوتە بیر ی ئەو ی تۆلە ی سیزار بکاتەو بۆ ئەو ی ئەوکارەش ئەنجامدات دەبوو مۆلەتی لەئەنتوان کەدوا ی سیزار کەسی دووەمی رۆمیوو وەرگتبا، بەبێ پارزبوونی ئەنتوان نەدویرا ئەوکارەبکات، ئەنتوانیش دوا ی ئەو ی گەیشتەو مانی خۆی و بینی هەموو سامانی سیزار لەپینگای ژنەکیەو هینراو بۆمالەکی و دەتوانیت لەکوژانی سیزار قازانج و بەرژووەندی خۆی بیاریزیت، واتە دەتوانی جینگای سیزار بگریتەو ئەگەر شەربکات، بەلام کەئەمە ی کردبا ئەو شەری ناوخۆ هەلندەگیرسا، چونکە بکوژانی سیزار لەگردی کاپی تولدا و ردهورده بەهیز دەبون و ئەنتوان دەیزانی زالبون بەسەر ئەوانەدا ناسان نییە جگە لەمانەش نەیدەویست ئەوانە بکات بەدورژمنی خۆی، دواتر ئەنتوان ئەو شە ی بەبیرداهات لپید دوا ی ئەو ی لەکەفوکۆلی کوژانی سیزار هیواش دەبیتتەرەو ئەو پەرۆشیە ی بۆئەو ئەما، دەکەوتتە بیر ی ئەو ی بۆخۆی جینگای سیزار بگریتەو، هەرچەندە لپید لەو بچوکتربوو بتوانیت لەجینگای پیاویکی وەک سیزاردا دانیشیت، بەلام ئەو کاتە ناوبراو بەهیزبوو و فەرماندە ی لەشکری ناوشاریبوو و دەیتوانی بەناوی تۆلە سەندنەو ی خۆینی سیزار کۆدەتایەک بکات و دەسەلات بگریتەدەست و و ردهورده خۆی بەهیزبکات، لەبەرئەم هۆیانەبوو ئەنتوان نەیدەویست تۆلە لەبکوژانی سیزار بکاتەو، بکوژانی سزار کاتێ زانیان ئەنتوان کۆمەلێ لەدۆستەکانی خۆی لەدەورو بەری خۆیدا کۆکردوونەو لپید فەرماندە ی لەشکری ناو رۆم لەژێر فەرمانی ئەودایە، بریاریاندا لەگەل ئەنتواندا دانوسانیکەن و چارەسەریک بۆناشتی بدۆزنەو، ئەنتوان نامادەنەبوو لەگردی کاپی تولدا گفتوگۆ لەگەل بکوژانی سیزار دابکات - داوایکرد سیناتۆرەکان لەناو تەلاری پەرلەماندا بۆئەو گفتوگۆیە بین و لەو ی ریکبکەون، لەپۆزی کۆبونەو کەدا لپید سەربازانی لەشکرەکی خۆی بەشیوہیەک لەدەورو بەری تەلاری پەرلەماندا دانابوون تا بکوژانی سیزار نەتوانن بچن بۆ تەلاری پەرلەمان و بەشدار ی لەو کۆبونەو یەدا بکەن، بەلام کاتێ کۆبونەو کە دەستی پینکرد هەموو ئەوانە ی لەو کۆبونەو یەدا بوون رایانگەیاندا کە سیزار کەسیکی سەرکوتکەر بوو و بنەمای حکومەتی دیموکراسی خستبو ژێر پیکانی، ئەنتوان هەستیکرد پەرلەمانتارەکان نیازی بیتوانکردنی بکوژانی سیزاریان هەیه

چونكى ئەوانە كەلك لىبەنە ماكانى دەستورى مافىرە رەببەن كەلىپتەن ، كاتىبە مە ماكانى نازادى و دىمۇكراسى پىشنىكران - ئەركى سەرەكى مىللەت ئەۋەبە دىنى ئەمە بوەستىنە وە راپەرن و ئەۋەبە پىشنىلى ئەۋە مافەدەكەن بكوژن، بۇبە ئەۋە وتەبەكى پىشكەشكرد كەناۋە پۇكەكەى ئەمەبو، ھەر كاتىك پەرلەمان پىرىارى خىانەت بىداتە پال سىزار ئەۋە دەبى ھەموو ئەۋە قانۇنەنى كە ئەۋە بەپەرلەمانى داۋن و دەنگىيان لەسەر دراۋە، لەپروۋى ئىعتبارەۋە نەمىنن ھەموو ئەۋە كارانەى كەئەۋە دەستى پىكرىدون و ھەندىكىشيان تەۋاۋ نەكراون ھەلبوەشىنىدەرنەۋە، ئەنتوان دواى خویندەنەۋەى ئەمە وتەبەى پىشنىارى ئەۋەبە پىكرىد چونكە سىزار خزمەتى پۇمىشى كىرەۋەۋە كارەكانى كەلكىيان بۇ پۇمە ھەبوۋە پىۋىستە پەرلەمان سىزار بە خائىن نەناسىت و بكوژانى ئەۋەبە بىتەۋان بزانن، ئەمە پىشنىارە دەنگى لەسەر دراۋ قانۇن و كارە خزمەتگوزارىەكانى سىزار پانەگىران و بكوژانى سىزارىش لەسزادان بەخشان.

ئىنجا باۋكى ژنەكەى سىزار كەبەكەبۇۋە لەسزادەكان دەستىكرد بەقسەكردن و گوتى: ئىستا پەرلەمانى پۇمە دانى بەۋەدانا كەسىزار خزمەتى ئەۋە ۋلاتەۋ ئىمپىراتورىەتى پۇمى كىرەۋە، شەرەزارىبە ناپەرۋاىبە تەرمى ئەۋە بەمەراسىمى پەسىمى بەرپىنەكرىت وەسىتنامەكەى كەماۋەبەك لەمەۋبەر نوسىۋىەتى بىخویننەۋە بەپىنى ناۋەپۇكى ئەۋە ۋەسىتنامەبە كاربەكن، ۋەسىتنامەكەى سىزارىان كىرەۋەۋە خویندىانەۋە، كاتى خەلك گۇبىيان لەۋەسىتنامەكەى بوۋ لەژىركارىگەرى ئەۋە ۋەسىتنامەبەدا كەۋتەگىران، چونكە سىزار نوسىۋىۋى، مەن مىللەتى پۇمە زۇر خوۋشەۋىست ھەموو كاتىك تىكۇشاۋم تامىللەتى پۇمە سەررەرترو بەھىزىرتىت، ئىستاش كەمەن دىنا جىندىنم ۋەسىتدەكەم لەسەرۋەتى مەن ھەموو كەسايەتى ۋەشراپىكى پۇمى - سىنەد سس ترز سكە دراۋ بەكاشى بىرپىتە ئەمانە، ھەموو ئەۋە ملىكوباغ و تەلارنەى ھەمە بەمىللەتى پۇمى دەبەخشم، لەبەشىكى تىرى ئەۋە ۋەسىتنامەبە كەكارىكردەسەر خەلك ئەۋەبوۋ، سىزار مانگانە لەپارەى خوۋى مۇچەى بۇ چەند لەۋكەسانەى كەكوشتىان دەدا لەمانەش بروتوس مانگانە بىزى پارەى باشى لای سىزار بۇ پىراۋۋە، خەلك مەزنى سىزارو پۇچى بكوژەكانى ئەۋەبە پىران بەراۋرد دەكرىد پىران لەۋە دەكرەۋە بكوژەكانى سىزار كەمەموۋىان دۇستى نىزىكى ئەۋەبوۋن ناچوانمىزىان لەبەرامبەر ئەۋە پىاۋەدا كىرەۋە ئەۋە ۋەسىتنامەبە تىروانىنى خەلكىيان لە بەرامبەر سىزاردا گۇپى، پىشان ئەۋە بكوژانە كەسانىكەبون كەۋلاتى پۇمىيان لە دىكتاتورىك پىزگاركرىد، بەلام دواى ئەۋەى ۋەسىتنامەكە خویندرايەۋە، خەلك بكوژەكانى سىزارىان بەپىاۋە كورژانى و واىان لىكەدەبايەۋە ئەۋەبە كەسىكى چوانمىزى پۇمىيان كوشتەۋە.

شىتىكىتەر كەپراى خەلكى لەبەرامبەر سىزاردا گۇپى، مەسەلەى مەراسىمى ناشتنى تەرمەكەى بوۋ بەشىۋەبەكى پەسىمى، خەلك دەيانگوت ئەگەر سىزار خىانەتكار بوۋىت، بۇچى تەرمى ئەۋە بەرپىۋەسىمى پىرشكۇ بەرپىدەكەن، ئەگەر خىانەتكارىش نەبوۋىت و خزمەتى پۇمى كىرەبى بۇچى بكوژەكانى ئەۋە سىزادەن؟

لەپۇمەدا ۋەك ۋلاتەكەى ئىمە^(۱) تەرمەكان مۇمىياى ناكەن و دواتر بىاننىنن، بەلكو تەرمى پىاۋە گەرەكان دەسوتىنن، پىرادا تەرمى سىزارىش لەمەيدانى فورۇمدا بسوتىندىت.

—واتە هارد پارکی پۆم کە تايبەت بەوتە بېژنی گشتی بوو شویننیکیان دروستکرد بۆ ئەوەی تابوتی سیزاری لەسەردابنن، لەپۆژی دیاریکراودا ئەو تابوتە ی کەلە عاج بۆ تەرمی سیزار دروستکرا بوو و شانێلە ڕەنگ ڕەرخەوانیەکی دیکتاتۆریشیان بەسەر تابوتەکی دادابوو، هینایانە لەوشوینە ی کە تايبەت بۆ تابوتەکی ئەو دروستکرا بوو دایاننا، دواتر هەندێ لەهونەرمانەکان نمایشی شانوویان پیشکەشکرد ناوهرۆکی شانۆکە باسی لەیەکیک لەکارەساتە ئەفسانەییەکان دەکرد سەبارەت بەژانی یەکیک لەخوێکان بوو کە بە دەستی یەکیک لەخزمەتکارەکانی دەکوژیت، ناوهرۆکی نمایشەکە زۆر لە شیوازی کوژانی سیزار دەچوو بە دەستی کودەتاچیەکان، دوا ی کۆتایهاتنی ئەو نمایشە، ئەنتوان لەتەک تابوتەکەدا وەستاو دەستی کرد بەخویندنهوی وتەیک، ئەنتوان ناتقیکی دیارو بەتوانانەبوو بەلام دەیتوانی بەزمانی خەلک بدوێت وەستی ئەوان بچویننیت وهاولاتیان بهروژنیت.

ئەنتوان لەسەرەتای وتەکیدایا هیرشی نەکردەسەر بکوژانی سیزار وتەنها باسی خزمەتە گەورەکانی سیزاری کرد بۆ پۆم وگوتی: ئەو ئەوئەندە میللەتی پۆمی خوێندەویست وەسیتی کرد لەسامانی خۆی هەموو پۆمیەکی پرە پارەیکە بدوێت، کاتی سیزار هەموو سامانی خۆی بەهوانیشتمانەکانی خۆی بەخشی نیت پنیوستی بە خوێندویستی ئەوان نییە چونکە ئەو دەیزانی وەسیتنامەکی بۆ ئەو نووسیوە، خۆ ئەگەر کەسێک مرد نیت پنیوستی بەخوێندویستی خەلک نییە بۆی، تاکار بۆ زیادکردن و سەرئێج راکیشانی خوێندویستی خەلک بکات (ئەنتوان لەم خالەدا بەهەلەداچوو چونکە پۆمیەکان بۆ وەرگرتنی ئەو مۆچە بەرەوام دەچوون، بەلام سیزار مۆچە ی خەلکانی دەولەمەندی بریبوو بۆیە نەدەهاتن بۆ وەرگرتنی ئەو مۆچە برابەرە (ئەنتوان گوتی تاکەرەخە لەسیزار ئەو بوو دەیانگوت پینیشلی نازادی کردوو، من لە ئیو دەپرسم هەمووتان خاوەن کەسایەتی وئەشراقی پۆم، کە ی کارێک بەپێی قانون کراوو سیزار پێگای لیکرتوو؟ نایا ئیو کاتی خەریکی خانوو دروستکردن بوون ئەو پێگاری لیکردوون؟ نایا ئەو کاتانە ی خەریکی کیلان وپەنیوینانی زەوی باغەکانتان بوون سیزار پێگاری لیکردوون؟

یان کەس بەئیوێ گوتوو پۆنی زەیتون و دانەوێلە و شەرابی خۆتان نابن بنیترنە دەرەو بۆ فرۆشتن؟ نایە کەس لەسەفەرەکانی ئیو پێگاری کردوو؟ هەلبەت نەخیر لەو چۆرە ئیشانەدا سیزار نازادی ژێر پین نەخستبوو؟

خەلک ناگایان لەوئەبوو ئەنتوان زەمینە بۆ خۆی خەشەکات کاری بەوئەنیە کەسیزار بەنەمری بەهینتەو و ستایشی بکات، بۆ جاریکی تر خەلک فریویان خواردوو هەرچەندە بەگشتی هەردەم خەلک بەهەلەدا دەچن، ئەو هاوالاتیانە باوهریان بەهەینا سیزار گەورەترین کەس بوو کە خزمەتی بەپۆم کردوو و ئەوانە ی ئەویانگوشت گەورەترین تاوانبارو خیانەتکارن، لەوکاتەدا ئەگەر بکوژەکانی سیزار لەویان ئەوا خەلک دەیکوشتن، یەک هیچ لەوانە لەوینەبوون و لەگردی کاپی تولدابوون، دواتر خەلکەکی هاواریان کرد بەلەپەرستگای ژوپیتردا بسوتیندیت، بەلام ئەو پاسەوانانە ی لەدەوری تابوتەکی سیزاردا بوون پێگایانەدا خەلک بیبات بۆ پەرستگای ژوپیترو ناگریان بەردا تابوتەکی سیزار، دواتر

ھونەر مەندەھانى كەنەيشىكى شانۇيىيان پىشكەشكە شىكرىد ئەو جىلانەى بۇنۇندى ئەو شانۇيە لەبەرىيانكردىبوو دايانكەندىن ۋە ھاويشتياننە ناو ئاگرەكە، تاگرى ئاگرەكە زىاترىبىت، تەنانەت ھەندى لەكوپە ھەرزەكارەكان كۆلەجەكانى⁽¹⁾ خۇشيان دانان ۋە ھەلىاندانە ناو ئاگرەكە، ئىنجا خەلك ھەرشىتىكى كەبىتوانىبا دەستبەردارى بىت دايەكەندى ھەلىدەدایە ناو ئاگرەكەو گرپى ئەو ئاگرە كىپەى دەھات وزىاتر بەرەو ئاسمان بەرزەدەبۇو.

ئاشكرانىيە ئەو ورۇزانەى خەلك لەو رۇژدە لەناخى خەلكەو ھەلقۇلابوو- يان ئەنتوان ھەندى لەلایەنگرانى خۇى نارد بۇناو ئەوخەلكە بۇئەو ھەى ھانىئابدات، لەو كاتەى تەرمى سىزار لەناو گرپى ئاگرىكى زۇردا دەسوتا ھەندى لەو ھاوالاتيانە ھاواریانكرد با بچىن برۇتوس ۋە كاسىوس بكوژىن ھەموو لایەك دەيانزانى ئەودوانە سەردەستەى كوشتنى سىزاربوون ۋە ئەو دوانە - واتە برۇتوس ۋە كاسىوس ئەوانى تریان تەفرەدابوو تاسىزار بكوژن.

خەلك تەرمى سىزارىان جىنەيشت ۋە بەرەو مالى برۇتوس ۋە كاسىوس بەرپى كەوتن، ئاگىيان لەو ھەنەبوو ئەودوانە لەگردى كاتى پولدان نەك لەمالەكانىان ، جگە لەمەش مالى ئەمانە لەلایەن گلادىاتورەكان پارىزگارى لىدەكرا، كاتى ئەو خەلكە بىنيان گلادىاتورەكان پارىزگارى لەمالەكانىان دەكەن پاشەكشەيانكرد چۈنكە دەيانزانى شەركردن لەگەل ئەمانەدا ئاكرى ۋە ئوان بەھىزن.

كاتى خەلكە بەناتومىدى گەرەنەو كەسىكى بى گوناھىان كوشت، ئىستاش ھەر كاتى لافاويكبىت كۆمەلنى بىگوناھ تىدەدەچن ۋە زۇرىنەى كات تاوانباران رزگارىان دەبىت، لەشارى پۇمدا دووكوپە مام ھەبوون ھەردوكىيان بەسىنا بەناو بانگبوون ۋە ناوى يەكەمىان (ھلوبوس سىنا) بوو ئەوى تریان (كونلىوس سىنا) بوو ھلوبوس لەلایەنگرانى سىزاربوو بەلام كونلىوس ئاخەزو دژمنى سىزاربوو، خەلكەكە بىستبويانەو كەسىنا يەككە لەدوژمنەكانى سىزار، ئاگىيان لەو ھەنەبوو كەسىنا ناوى بنەمالەيىانە، يەككە لەودوو كوپە مامانەى كەلایەنگرى سىزاربوو ۋە ناوى ھلوبوس بوو لەبازاردابوو، ھەر كەخەلكەكە چاويان پىكەوت شالۇويان كردهسەرو بوارى ئەو ھەىان پىنەدا خۇى بناسىنىت ۋە تىيانبگە يەنىت ئەوان بەھەلەداچوون.

ھلوبوسى بەدبەخت لەماو ھى چەند دەقىقە يەكدا بەدەستى خەلكەو كەلوپاچەكرا، دواى ئەو ھى ناوبراويان كوشت ئىنجا زانىان ئەو بىگوناھەو ھەلىانداندا كوپە مامەكەى ترى كەدوژمنى سىزارە بدوژنەو ۋە بىكوژن بەلام ئەو ھەلاتبوو، پۇمەكان لەو شوئىنەى تەرمى سىزارى تىدا سوتىندرا يەك پاىەى مەرمەريان لەوئىدا دروستكردو لەسەريان نوسى(بەيادى باوكى نىشتمان).

جگەلە دۇستان ۋە لایەنگرانى سىزار خەلكانى نەتەو ھى ترىش كەلەپۇمدا دەژيان بە مردنى ئەو غەمباربوون، چۈنكە سىزار كەسانى بىانى كەلەپۇمدا دەژيان لەسايەى ھكومەتى پۇمىدابوون ۋە پارىزراوبوون ۋە سىزار دەيگوت ئەو بىانيانەى لەپۇمدا دەژىن دۇستى پۇمەكان جىنشىنبوونى ئەمانە لەم ۋلاتەدا ئەو دەگەيەنىت ئەوانە باو ھەريان بە پۇمەو نابى كارىك بكرىت ئەوانە بېرنجىن.

پیش گرتنه دهسه لآت له لایهن سیزاره وه بیانیه کان به تایبته جوله که کان له پرمدا ئاسایشیان پاریزلو نهبوو. هر کاتی شتی رووی داباو ناشوبیک دههاته ئارا، پرمیه کان هیزشیان دهکرده سهر جوله که کان و دهیانکوشتن، دوی نه وهی تهرمی سیزاریان له گۆره پانی فورومدا سوتاند، پوژانه جوله که کان ده چوونه ئه شوینه و له بهرامبه ریدا پاده وهستان وله شوینه راده مان، پرمیه کان ناوی ئه شوینه یان نا دووهمین (دیواری نه دیه) (1).

وهک له مه و بهر گوتم سیزار له گه ل نه وهیدا منداله که ی کیلیۆپاترای به پوله ی خوی ناساند به لام نه مه ی به پرهمی له دادگا و قانونیانه تۆمارنه کرد، پیشنه وهی منداله که ی کیلیۆپاترا به پوله ی خوی بناسینت. کوپی براهی خوی که ناوی (نوکتا و) بوو به ز کوپی خوی ناساند بوو، کاتی سیزار کوژرا نوکتا و له دهره وهی و لاتدابوو دوی نه وهی هه والی کوژرانی سیزاری بیست هاته وه بۆ پرم، نه گهر کیلیۆپاترا هه لنه هاتبا ئه و نوکتا و (کیلیۆپاترا و سیزاریون) ی دهکوشتن چونکه کیلیۆپاترا و منداله که ی لای نوکتا و که خوی به ز کوپ و میراتگره وهی سیزار ده زانی به مه ترسییه کی گهره لیکده درایه وه، نوکتا و ناچارده بوو کیلیۆپاترا و کوپه که ی بکوژیت بۆ نه وهی نه بنه میراتگر و جینشینی سیزار.

له بهر نه وهی نوکتا و دهستی نه گه یشته کلۆپاترا و سیزاریونی کوپی، میردی کیلیۆپاترا به تلیموسی پازده هه می کوشت، که به تلیموسی پازده هه میان داوه ته دهست جه لاد تاسهری له لاشه ی جیاباکاته وه. ته مه نی ئه و ته نها پازده سالنبوو، گوایه کاتی ویستویانه بیکوژن گریاره و گوتویه تی بۆچی من ده کوژن من هیچ گونا هیکم نه کردوه.

- جه لاده پرمیه که ش گوتویه تی بۆیه تۆ ده کوژین چونکه میردو برای کیلیۆپاترای،

- به تلیموس پازده هه م گوتویه تی براهی من سیزار کوشتی منیش کوپه که ی سیزار ده مکوژیت.

- جه لاده که ش گوتویه تی به هه له داچووی براهی تۆ کیلیۆپاترا کوشتی تۆش به هۆی خوشکه که ته ره به کوشتده چیته نه گهر برا و میردی ئه و نه بای نه ده کوژرای.

کاتی هه والی کوژرانی به تلیموسی پازده هه م به کیلیۆپاترا گه یشت گوتی نه گهر من نوکتا و م بینیا نه و پاداشتم ده دایه، چونکه منی له ناسۆری پزگار کرد، کیلیۆپاترا بیرى له وه کرد بۆ وه نوکتا و به هۆی براهی ده ی توانی ئه و له سهر ته ختی ده سه لاتداریتی میسر لابیات، ده ولته تی پرم ده ولته تیکی به هیزبوو نه گهر بریاری دابا کیلیۆپاترا له سهر ته ختی پاشایه تی لابیات و براهی له جیگا ی دادانیت نه و ده ی توانی، منی براهی به تلیموسی پازده هه م هه موو کاتی به هانه و ده سه واره یه کی باشبوو بۆ هه ره شه پیکردن له کیلیۆپاترا و ده یانتوانی به رده وام ئه و به وه بترسینن و ناچار بیکه ن ملکه چی فه رمانه کانی پرمیبت، به لام نوکتا و له داخ و کینه دا به تلیموسی پازده هه می کوشت و یه ک که ره سه ته ی کاریگهری له ده ستدا که ده ی توانی هه ره شه ی پی له کیلیۆپاترا بکات، کاتی هه والی مرگی براهی کیلیۆپاترا گه یشته خاتونه که ی من غه مگین نهبوو به پیچه وانه وه خوشحالبوو

سەرھەلدىنى ئىدعاچىك بۇ تەختى پاشايەتى مىسر

كاتى ئىمە گەپراينەۋە بۇمىسر ۋەك گوتم مىسرىەكان لەژىر كارىگەرى مەرگى سىزاردا بوون وياۋەپران نەدەكرد پياۋىك بەۋەموو ھىزو مەزنىيەۋە بەۋ خىرايىە لەناۋبچىت بەۋەى مندالى خاتونەكەى من بەرۇلەى سىزار لەقەلمدراۋو مىسرىەكان كلىۋپاترايان بەبەھىز دەزانى ھەتا كاتى زانىشيان براكەى كلىۋپاترا لەپۇمدا بەفەرمانى ئوكتاۋ كوژراۋە، باۋەپرى ئەمانە سەبارەت بەخاتونەكەى من لاۋازنەبوو.

مىسرىەكان لەۋ باۋەپرەداۋون ئەۋشاژنەى تۋانى پياۋىكى ۋەك سىزار لەبەرامبەر خۇيدا چۆك پىدابات، ئەۋەندە بە تۋانايەۋە دەتۋانىت بەسەرھەر ھىزىكى تردا زالېت، پاش ئەۋەى ئىمە لەپۇم گەپراينەۋە سەيرمانكرد پەۋشتى مىسرىەكان گۇراۋە، ھاتنى سىزار بۇ مىسرۋ نىشتەجى بوونى كۆمەلئ ئەفسەرو سەربازى پۇمى لەنىشتمانەكەى ئىمەدا ببۋە ھۇى زىادبوونى ئالوگۇپى بارزگانى و دواتر پۇمىەكان داب ۋەنرېتە ناشىرىن و ئەفرەتەكەى خۇيان سەبارەت بەعشقى⁽¹⁾ ناسروشتى كەئەۋانىش لەيۇنانايەكانەۋە فېرىبوون لەمىسردا پەۋاجى پەيداكردبوو.

پىش ئەۋەى لەمىسرىەۋە بۇ پۇم سەفەرىكەين لەئەسكەندەرىيەدا تەنھا دوو شوئىنى رابرواردنى گشتى تىدابوو، ئەگەر كەسنىك مالىكى شارى كرديايە شوئىنى رابواردنى خەلك ئەۋاخاۋەن مالەكەۋ ئەۋ كەسانەى لەۋمالئەدا كارىاندەكرد دەيانگرتن، بەلام دۋاى ئەۋەى گەپراينەۋە مىسر دىارېوو لەئەسكەندەرىيەدا چەندىن مال ھەبوون تايبەت بە پىشۋازىكردى پۇمىەكان وگەشتىارانى بيانى، خاۋەنى ئەۋ مالانە پۇمى بوون بۇ ئەۋەى بتۋان سەرنجى موشتەرىەكانى خۇيان پاكىشن ئافرەتيان لە پۇمەۋە بۇ مىسر ھىتابوون و لەۋمالانەدا دايانتابوون.

كاتى كلىۋپاترا ئەمەى زانى زۇرى پىناخۇشبوو بەلام نەيدەتۋانى فەرماندەرىكات ئەۋ خانۋانە دابخرىن چۈنكە دەيزانى ئەمەدەبېتە ھۇى تۋەپى پۇمىەكان، پۇمىەكان بە ئاشكرا بەرگرىان لەۋخانۋانە دەكردو ئەفسەرو بازىگانەكانى پۇمى بۇرابواردن دەچوون بۇئەۋ مالانە، چەند جارېكىش بەھۇى مەستىيەۋە لەۋمالانەدا شەر دوستدەبوو و چەند كەس كوژراۋ برىندار دەبوون، ھەرچەندە كلىۋپاترا بەنەژاد يۇنانى بوو بەلام نەفرەتى لەعشقى ناسروشتى دەكردو دەىگوت يۇنان و پۇم كانگاي عشقى ناسروشتىن و بوۋنەتە مايەى فەسادكردى نەتەۋەى ترىش، دۋاى گەپراينەۋەى كلىۋپاترا ۋەك چۆن ناچارېوو بەرگەى بوونى ھەندئ ئەفسەرو سەربازى پۇم بگرېت لە ۋلاتەكەماندا ئاۋاش بەناچارى بېدەنگەى لەبەرامبەر بوونى ئەۋ مالانەى رابواردنى تىدا دەكرا كرد تانەبېتە جىنگاي تۋەپى پۇمىەكان، لەدوۋەم سالى گەپراينەۋەى ئىمە بۇ مىسر پۋوداۋىكى چاۋەپران نەكراۋ وسەير رېۋىدا ئەۋىش ئەۋەبوو پياۋىك لەسورىادا ئىدعاى دەكرد كەئەۋ بەتلىموسى چۋاردەھەمەۋ مېردى كلىۋپاترايەۋە كاتى خۇى لە دەرياۋە خۇى پزگاركردوۋە لەدەست سىزارو خۇى گەياندۇۋتە سورىاۋ بەۋەى ئىستا ئەۋ زىندوۋىيە ئەۋاتەختى پاشايەتى مىسر ئەۋ خاۋەنىەتى، سىزار براكەى كلىۋپاتراى كوشت بەلام بۇئەۋەى مىسرىەكان سىزار

بەتاوانبار نەزەن بەکوشتنى پاشاكەيان، پرۇپاگەندەى ئەوھيان بلۆكرەدوھ گوايە پاشا لەدەريادا خنكاوھ، كاتى ميسرەھەكان بيسەتيان بەتليموسى چواردەھەم بەزىندويى ماوھ لەسورايە، وروژان وھەزىاندەكرەد ئەو بىتەوھ ميسر، ھەتا خاتوھكەى منيش كەوتە گومان لەوانەيە مێردەكەى يەكەمى زىندووېيت، بۆئەوھى دۇنيا بىتەوھ لەوھى داخوا ئەوپياوھ بەتليموسى چواردەھەمە-يان نا، بۆيە برياريدا من بۆسوريا بنيريت.

بە منى گوت: شىرمون ئەوانەى لەدەرووبەرى مندان ھىچيان بەئەندازەى تۆ بەتليموسى چواردەھەم ناناسن، چونكە تانەو بچوكبوو وازيمان لەگەندادەكرەد دواى ئەوھى بووبە مێردى منيش تۆ بەردەوام لەگەل ئىمەدابووى، لەوانەيە لەم چەندسالەدا كەمى روخسارى گۆرانييت، بەلام تۆ بەدۇنيايەوھ ئەودەناسيتەوھ، دواينەوھى ئەوت بينى ئەگەرزانييت براكەى منە بەخىرايى بەگپێرەوھو پىمبلى تايىرلە چارەيەك بەكەمەوھ، بەلام ئەگەر براكەم نەبوو ئەوانەو پرۇپاگەندەيەى ئەوگرنگى نامىنييت، چونكە ئەو ناوئيرى بيت بۆميسرو لەگەل مندا بەكويتە ملە، خاتونەكەم بەكەشيتەكى تايبەتى منى بۆ سوريا بەرپێكرەد دواى گەيشتەم بەسوريا دەستەكرە بەگەرەن لەشويئى ئەوكابرايەى ئىدەعاى بەتليموسى چواردەھەم دەكات، گوتيان ئەولە (بەعلەبگ) دا دەژيت، كاتى لە كەشتى دابەزىم لەگەل كورنكى خەلكى بەعلەبەگدا پىگاي ئەوشارەم گرتەبەر پيش ئەوھى بەرپىكەوم خاتونەكەى من نامەيەكى نوسى ودايە دەستى من وگوتى ئەگەر لە سوريادا توشى كيشەوگرفت بويتەوھ ئەوانامەيە بەئەفسەرانى رۆمى-يان سەر لەشكرەكانى رۆمى نيشانەدە ئەوان كيشەكەى تۆ چارەسەردەكەن، چونكە سوريا لە ژىر دەسەلاتى حكومەتى رۆمدابوو لىپرسراوانى سەربازى رۆم لەو ولاتەدا حوكمان دەكرەد.

لەپىگادا توشى ھىچ گرفتىك نەبوومەوھ تاناچارىم ئەو نامەيە دەريئىم، جادەكانى سوريا وھەموو جادەى ئەو ولاتانەى كە رۆم فەرمانرەوايى دەكات ئاسايشبوون، ئىمە دەمانتوانى شەوانەش بەئەمىنى لەسەر جادەكانى سوريادا بەگپىن، من بەپەلە بووم تازووتر بەگەمە شارى بەعلەبگ و ئەو پياوھبىين كە ئىدەعاى پاشاي پيشووى ميسر دەكات، بۆيە بەشەوئيش لەپىگادا بووم، ئەو خزمەتكارەى لەگەلمدابوو بەمنى گوت ئىرە غەربايەتەيە بابەشەو بەپىگادا نەروين، بەلام من دۇئاوايى ئەوم دايەوھو گوتەم مەترسە نازارمان نادات چونكە ئەوھى لەسەر شارپىكاندا دەست بۆكارى نابەجى ببات بەتوندى سزادەدرىت چونكە قانونەكانى رۆم لىرەشدا جيبەجىدەكرىن، من لەھەر ميوانخانەيەكدا لەمدا با خۆم بەشىرمونى مەامەلەچى دەناساندو ئەوانيش باوھريان دەكرەد چونكە زۆر لەنافرەتانى ميسرى ئالووئيرى بازىرگانىيان لەگەل سورىەكاندا ھەبوو.

رۆژىكيان نيوھرۆبوو لەچاىخانەيەكى نزيك جادە لاماندا بۆئەوھى نانى نيوھرۆ بخۆين، چۆمىكى گەورەى زولال بەتەك ئەو شوئىنەدا تىدەپەرى وخواوھنى ميوانخانەكە كوندەى پرلە شەراب و دۆى خستبوھ ناو چۆمەكە بۆئەوھى ساردىن و بەرپىبوارانى بفرۆشيت، -- خاوەنى ميوانخانەكە لى پرسی: بۆكوى دەچيت؟

- گوتەم من ميسرىم ولەميسرەوھ ھاتووم دەموئيت بچم شت بكم، چونكە كارى من بازىرگانىيە،

- خاۋەنى مېوانخانەكە گوتى: مېنىش پېشىبىنى ئەۋەمدەكرد كارى تۇ بازىرگانىكردن بېت، ئايا دەكرى لېتېپرسم تۇچ دەكرى ۋەدەفرۇشى؟

- مەن بېرم لەم پىرسىيارە نەكردبۇۋەو ئەمدەزانى رووبەرپوى ئەم پىرسىيارە دەبمەۋە بۇيە گوتە مەن لەمىسردا دووكانى عەترو ئارايشتەم ھەيە ھەركاتى بازارى قوماشى مىسرى لەسورىادا رەراجى زىادىكرد مەن قوماش بۇئىرەدېنم بۇفرۇشتەن،

- مېوانخانە چىيەكە گوتى: قوماشى مىسرى لەسورىادا بەرەۋاجە خەلكى دەۋلەمەند جەل ۋەبەرگى خۇيان لەقوماشى مىسرى دروستدەكەن، دواتر لەپر ئەۋكابرايە ۋەك ئەۋەى شىتىكى بەبىر ھاتىيەتەۋە گوتى دەزانى پاشاكەى ئىۋە لەم ۋلاتەيە؟

- مېنىش خۇم ھەلەكردو گوتە پاشاى ئىمە ژنىكە بەناۋى كلىوپاترا كەيەكىكە لە جواترەن ژنى دنيا، كاتى مەن لەمىسروە ھاتم ئەۋ لەۋبېۋو- باۋەرناكەم ھاتى بۇ سورىا،

- خاۋەنى موانخانەكە گوتى: مەن ناۋى كلىوپاترام بېستەۋە مەبەستەم لەئەۋ نىيە ئەۋەى لەئىرەيە پىاۋە خۇى بەبەتلمىوسى چۈاردەھەم لەقەلەمدەدات ۋەدەلېت كلىوپاترا دەستى بەسەر تەختى پاشايەتى ئەۋداگرتوۋە، ئايا ئىۋە پاشايەكتان ھەبۋە بەناۋى بەتلمىوسى چۈاردەھەم؟

- گوتە بەلى: بەتلمىوسى چۈاردەھەم براۋ مىردى كلىوپاتراۋو،
- خاۋەنى مېوانخانەكە سەرسامبوۋ وگوتى ئايا مەن بەھەلە تىگەيشتەم، تۇ گوتت بەتلمىوسى چۈاردەھەم براى كلىوپاتراۋوۋە مېردىشى؟

- گوتە بەلى: چۈنكە لەمىسردا دابۋايە كۈرەكان ئەگەر خوشكىان ھەبېت ئەۋا لەگەل ئەۋاندا دەبنە ھاوسەر ئەم نەرىتەش بەتايبەت لەبنەمالەى پاشادا رەۋاجى زۇرە،
- خاۋەنى مېوانخانەكە گوتى: بۇچى ئەم كارەدەكەن؟

- گوتە بۇ ئەۋەى يەكگرتوىى بىنەمالەى پاشايەتى پىارېزن لەلەناۋچوون و سامانى ئەۋ بىنەمالەيە پەرتنەبېت، چۈنكە ئەگەر كچەكان شوۋبە پىاۋى دەرەۋەى بىنەمالەكەبكەن سامانى خۇى بۇ بىنەمالەيەكىتر دەبات، تەنانەت ھەندى لەپاشاكانى مىسر لەگەل كچەكانى خۇشيانداۋوون بەھاوسەر چۈنكە كۈر-يان برازاي كۈرپان نەبوون تاكچەكەى خۇيان بىدەن بەنەۋانە، بۇيە ھاوسەرىيان لەگەل كچەكانى خۇيانداكردوۋە تاسامانى پاشايەتى بۇبىنەمالەيەكىتر نەچېت، مەن چۈنكە مىسرىم- بېستۈمە بەتلمىوسى سىزەدەھەم ناسراۋ بەشمشالژەن كاتى زانىۋىيەتى دەمرېت ۋەسېتى كردوۋە دۋاى مەرگى خۇى كلىوپاترا شوۋبە يەككە لەبراكانى خۇى بكات و دۋاى مەرگى ئەۋ كلىوپاترا شوى بەبرا بچۈكەكەى كردوۋە كەناۋى بەتلمىوسى چۈاردەھەمبوۋ بەلام كاتى شەر لەئىۋان پاشاى مىسرو سىزاردا روويدا بەتلمىوسى چۈاردەھەم گۋايە لەناۋدا خنكاۋە،

- خاۋەنى مېوانخانەكە گوتى: بەلام ئەۋ پىاۋەى كەلە بەلەبەگدا دەژىت پىروپاگەندەى ئەۋە دەكات ئەۋ بەتلمىوسى چۈاردەھەم ۋە پاشاى مىسر،

- دەمويست بلىم درۇدەكات بەلام دواتر بېرم لەۋەكردوۋە ئەۋ قسەيەى مەن لەۋانەيە لاي ئەۋ بېيئە جىگاي گومان پەيداكرەن،

- لېمپىرسى رۇمىيەكان سەبارەت بەپىروپاگەندەى ئەۋ كابرايە دەلېن چى؟

-خاوهنی میوانخانه که گوتی: تائه کاتهی سیزار زیندوو بوو ئه و پیاوه نهیده و پرا خۆی به پاشای میسر بناسینت، چونکه دهیزانی په یوه ندییه کانی سیزار له گه ل کلیۆپاترا دا به هیژو هه رکاتی خۆی به پاشای میسر بناسینت ئه و سیزار توپه ده بیئت، ده لئین ئه و پاشای میسر و پۆمیه کانیش کاریان پئی ئی په چونکه تانیستاش نازانن دۆخی په یوه ندییه کانی کلیۆپاترا له گه ل پۆمدا چۆنه؟

خاوهنی میوانخانه که وه ک چۆن نهیده زانی له میسر دا خوشک شوو به برا ده کات ئاواش ئاگای له په یوه ندییه کانی نیوان میسر و پۆم نه بوو، له میسر دا هه موو هاو لاتیان له حاله تی چاوه پروانیدابوون هه تا پۆمه کانیش له میسر دا له چاوه پروانی ئه وه دابوون داخوا شیوه ی په یوه ندییه کانی خاتونه که ی من له گه ل حکومه تی پۆمدا چۆن ده بیئت،

-ویستم له و پیاوه پیرسم ئه و پیاوه ی ئیدعای ئه وه ده کات پاشای میسر چ شیوه یه کی هه یه؟ به لām ئه م پرسیاره ش ده بووه هۆی به دگومان بوونی ئه وله من به وه ی بۆله مه ده گۆلمه وه؟ ته نه ا پرسیم ئه و پیاوه ی خۆی به پاشای میسر ناساندوو له ناو خودی شاری به علبه گدا نیشته جییه - یان له ده ور به بری ئه و شارهدا ده ژیت؟

-خاوهنی میوانخانه که گوتی: ئه و له ناو شاردا ده ژیت و ماله که ی له سه ر شه قامی (به عل) دایه و له ناو خانویکی دو قاتی ره نگ سپیدا، ئه م قسه یه ئه وه ی ده گه یاند ئه و پیاوه ی خۆی به پاشای میسر ده زانیت له و شارهدا به جوړیک ناسراوه تاماله که ی ئه ویش ده زانن، دوا ی ئه وه ی نانمانخوارد که وتینه پینگاو هه ر ئه و پۆژه گه یشتینه به علبه گ، کاتی ئیمه گه یشتینه ئه و شاره تاریکدا هاتبوو و من ده متوانی بۆسه ردانی ئه و پیاوه بچم به لām نه چووم، ئه وه بوو به پینمای یه کی که له هاو لاتی هه خیرخااکانی ئه و شاره به ره و یه ک میوانخانه ی خوش چووین، ئه و میوانخانه یه که وتبو شه قامی به عل، ئه و شه وه له و ی ماینه وه و به یانی به خزمه تکاره که م گوت لیره مه چۆ ده ری تامن دوا ی کاتژمیریکتر ده گه پیمه وه، کاتی له و میوانخانه یه چوومه ده ری - په رچه یه کم به ده موچاومدادا، په رچه دادانه وه له و شاره شتیکی ناساییه چونکه ژنه جوله که کان له سو ریادا به رده وام له ده ره وه ی ماله کانیا ن په رچه داده ده نه وه، به شه قامی به علدا به ردوام بووم له پویشتن تاله دوره وه خانویکی سپیم بینی - که می له پئی خۆم گرته وه تا بزانه ئه و خانوه دو قاته - یان نا، ئه و که سانه ی دانیشتیوی ئه و گه په که بوون که سانی ئه شرافی شاربوون، بۆیه ئه وم به بیردا هات ئه و پیاوه ی ئیدعای پاشایه تی میسر ده کات ده بی که سیکی به توانا و ده وله مه ندییت بۆیه له و گه په که خوشه دا نیشته جی بووه، له دووره وه ئه و ماله ره نگ سپیه دوو قاته ده رکوت کاتی نزیک ده رگا که بوومه وه دیتم پیاویک له و ی هاته ده ری من ئه و که سه م ناسی به لām ئه و بچوکتیرین تی بینی منی نه کرد ئه و پیاوه ش کال بوو، کال له چاو جارانی زۆر قه له و ببوو ئه و جوانیه ئه فسوناویه ی پینشوی نه ما بوو، به لām له گه ل ئه وه شدا به پیاویکی قۆز ده هاته به رچا و تی بی نی مکرد جل و به رگی جوانی له به ردابوو و شمشیریکی به که مه ری وه بوو، له رابردودا کال گه نجیکبوو جوان و دل به رو ناسکوله به ر دلانبوو، کاتی به ته کما تی په پری من پوم بۆی وه رگی راو سه یرم کرد تادوور که وته وه، له و کاته دا به خۆمگوت ده بی به دوا ی بکه وم و بزانه بۆکو ی ده چیت و له گه لکیدا ناشنایی هه یه، کاتی بی نی م کال له و خانوه هاته ده ری پینشینی ئه وه مکرد ده بی به تلمیوس چوارده هه میش له و بییت هه تا له مه ش زیاتر گومانی ئه وه مکرد پاشای میسر به یارمه تی کال ده یه ویت بگه ریته وه میسر و بچیته وه سه رته ختی پاشایه تی، چونی من

بۆلای ئهو خانووہ سپیہی که گوايه میزده کهی کلیوپاترای تیدادهژی شتیکی نه گونجاو بوو، بویه باشتروا بوو دواي کال بکهوم، چونکه من نه مدهزانی له ناوئهو خانووہ سپیهدا کئی تیدایه له وانهیه دواي چوونی من له ناو ئهو خانووهدا کهسانی وای تیدابن من بناسن وبمکوژن، به لآم کال نهیده توانی من بناسیته وه چونکه من په رچه م پوشیبوو، به خیرایی ههنگاوه کائم نان بۆئهو هی بگه مه وه کال تاگیشتمه نزیکی نزیک که متر له ده ههنگاومان نیوان بوو، ئهو له پینشه وه من به دوايه وه له شه قامی به عل تیپه پین وگه یشتینه گه ره کیکی هه ژار نشین، من زۆر به وردی سه رنجمه دا بۆئهو هی کائم لیوننه بیئت به لآم ده مبینی هه ندی له وخه لکانه ی تیده په پین له به رامبه ر کالدا سه ریان که می داده نه واند.

له و ریزگرتنه ی خه لک بۆکال سه رم نه سورما بوو چونکه قه دو بالای پرشکوی ئه وترسی نه خسته دلی خه لکانی هه ژاره وه، بویه ریزله ئهو ده گرن، تاهو کاته ی تیبینیم کرد هه ندی له وکه سانه ی له به رامبه ر کالدا سه ر داده وین شتیکیش ده لین، منیش له و به ینه ی نیوان خۆم وکالم که مکرده وه زیاتر له ئهو نزیکبوو مه وه تا بزائم کاتی به ته ک کالدا تیده په پین چی ده لین، دواتر گویم له یه کی که له وکه سانه بوو که به ته نیشته کالدا تیپه پری وگوتی سه لام ئه ی (پاشای میس)

یه کیکیتر به ته کیا تیپه پری وگوتی: سلآو له تو ئه ی به تلیموسی گه وره، ئیتر ئه وه ی به ته ک کالدا تیده په پین ده یانگوت سلآو (پاشای میس) یان (پاشای سه رزه مینی نیل) و (به تلیموسی مه زن).

کال به رده واما بوو له رۆیشتن تاگه یشته شوینیکی چۆل و منیش هه ر به دوايه وه بووم یۆئهو هی بزائم بۆکوئی ده چیت تاکال گه یشته به رده م ده رگای مالیک له ده رگای داو ژنیکی گه نج ده رگا که ی کرده وه ئهو چوو ژورئ و ده رگا که یان داخسته وه، تیبینی ئه وه م کرد ئهو خانووہ هی کال نییه به لکو ئهو خانووہ سپیه دوو قاته هی ئه وه ئهو خانووہی که کالی بۆچوو دوور نه بوو مالی مه عشوقه که ی بیئت منیش هه زم نه ده کرد بزائم مه عشوقه که ی ئه وکیه.

ده مویست هه مان رۆژ بگه ریمه وه بۆمیسرو به خاتونه که ی خۆم بلیم ئه وه ی پرپاگه نده ی پاشایه تی میسر ده کات کاله، به لآم دواتر بیرم کرده وه باشترا وایه ته واو دلنیابم، رۆژی دواتر به یانی زوو چووم چاودیری ده رگا که ی مالی کائم کرد تا بزائم له وئ دیته ده ری- یان نا- ئهو ماله له چۆلده چوو بویه بیرم له وه ده کرده وه خه زمه تکاره که ی خۆم بنیرم (ئهو خه زمه تکاره ی که به فه رمانی کلیوپاترا له گه لماندا هات بۆسوریا) تابه به هانه یه ک له کال بکۆلیته وه بزانیته له و ماله دا هه رخۆی ته نها ده ژیت- یان کهسانی تریشی له گه لدان؟

دواتر به بیرم هه وه خو خه زمه تکاره که ی من زمانی سریانی نازانیته، دواتر بزه یه کم هانی چونکه به بیرم کهوته وه ئهو کاته ی له ئه سه که نده ریهدا چوم بۆلای کال له میوانخانه ی سور ئهو به منی گوت زمانی سریانی ویۆنانی وئییرانی ده زانیته، خه زمه تکاره که ی منیش زمانی یۆنانی ده زانیته، دواتر گه پامه وه میوانخانه که ی خۆمان و به خه زمه تکاره که م گوت برۆ له ده رگای مالی کالبدن.

ئهمه ی لیژهدا باسی ده که م من له خه زمه تکاره که مه وه گویم لیبووه، خه زمه تکاره که ی من له ده رگا که ی دا- کوپکی مندالکار ده رگا که ی کرده وه به زمانی لوکالی واته زمانی سریانی پرسویه تی چ ئیشیکت هه یه؟ خه زمه تکاره که ی من زمانی سریانی نه ده زانی به لآم به مه زه ندان زانیویه تی ده لئ چی، گوتیه تی به تلیموسی چوارده هه م ده ویت ده مه وئ ئهو ببینم.

خزمەتكارە مىردمنداڭكە بەۋەى ناۋى بەتلىموسى چواردەھەم ھاتوۋە زانىۋىيەتى مەبەستى لەخاۋەنى ئەۋ مالىيە، ئەۋ بەخزمەتكارەكەى منى گوتبۇۋ لەۋى بۋەستىت تا دەچىت ئاڭاكەى ئاڭاداردەكاتەۋە پاش چەند ساتىك گەپرايەۋە بەدەستى ئاماژەى بۇ خزمەتكارەكەى من كرد كەبىتتە ژورى، داۋى ئەۋەى خزمەتكارەكەى من گەيشتېۋ ژورى چاۋى گىراۋو بۇئەۋەى ھەمو شتەكانى ناۋمالەكە بىبىنيت، دواتر مەعلومبېۋ لەۋ مالىدا تەنھا كال وخزمەتكارە مىرد منداڭكەى دەژىن، خزمەتكارەكەى من چوۋبۇ ژورىك كەكال لەۋىدا دانىشتېۋو كال لەجۇرى جل ۋەبەرگى خزمەتكارەكەى من زانىۋىيەى مىسرىيەۋ لەئەۋى پرسىبۇۋ چ كارىكت بەمنە؟

خزمەتكارەكەى منىش گوتبۇۋى لەمىسەرۋە بۇئەم ۋلاتە ھاتوۋم بۇئەۋەى لىرەدا بىمىنەۋە بىستومە پاشاى پىشۋى مىسر لىرەدەژىت بۇيە خۇم بەخۇم گوت چونكە پەرۋەردىگارى ئىمە لىرەيە ۋاباشە بچم بۇلاى ئەۋ خزمەتى ئەۋبەكەم، ئىستا ئەۋا ھاتوۋم تۇمن بەيەكىك لەخزمەتكارەكانى خۇت قىۋلېكەيت، كالىش سەرتاپا سەيرى خزمەتكارەكەى منى كردوۋە پىنى گوتوۋە تۇ خزمەتكارىت؟ ئەۋىش گوتىيەتى چۇن، من كەسىكى ھەلاتوۋم لەمىسەرۋە بۇئىرە ھاتوۋم ۋباشىرەن پەناى منىش مالىكەى تۇيە نايە تۇ نامادەى بەخزمەتكارى خۇت قىۋلېكەيت؟ كال گوتىيەتى من حەزەدەكەم تۇبەكەمە خزمەتكارى خۇم بەلام من ناتوانم پاتگرم، خزمەتكارەكەى منىش لىي پرسىۋە بۇچى ناتوانىت لاي خۇت گلمبەدەيتەۋە؟ تۇ پاشاى مىسرى ۋسامانى تۇ لەھەموۋ پاشاكانى دنيا زىاترە، من بىستومە ھىچ پاشايەك سەرۋەتى شاى مىسرى نىيە، كالىش گوتىيەتى بەلى ۋايە، بەلام من لە ۋلاتەكەى خۇم دورم ژنىك خوشكە لەجىڭاى مندا پاشايەتى دەكات ۋسامانى مىسر لەدەستى ئەۋدايەۋە چەندى بىەۋىت دەتوانىت خەرجى بكات، بەلام من چونكە لە تەختى پاشايەتىم ۋسامانەكەم دورم - لەم مالىدا جگە لەم خزمەتكارە مىردمنداڭكە خزمەتكارى ترم نىن ۋئىستا ناتوانم خزمەتكارىت پاتگرم، بەلام كاتى گەپراۋەۋە بۇمىسر تۇبۇ خزمەتكردى خۇم رادەگرم ۋلەخاۋەنەكەت دەكېمەۋە، خزمەتكارەكەى منىش گوتىيەتى من بەنۇمىدىكى زورۋە بۇئىرە ھاتم، پىمۋابوۋ پىۋىكى ۋەكو تۇ كەپاشاى مىسرى ئەۋەندە خزمەتكارە ھەن دەتوانىت دەخزمەتكارى تازەى ۋەك من بەجارى پاتگرىت،

كاتى كال گوتى لەم قەسەيە بۋەۋە پىكەنىۋەۋە گوتىيەتى ئەگەر پۇمىيەكان مۇچە بەمن نەدەن ئەۋا بەبرسىيەتى دەمىنەۋە تاشەۋە پۇژەى دەگەپىمەۋە مىسر دەبى ھەرمۇچە لە پۇمىيەكان ۋەربىگرم ئەۋمۇچەيەش ئەۋەندە نىيە تامن بتوانم تۇ-يان خزمەتكارىكىت لاي خۇم پاتگرم.

دواتر خزمەتكارەكەى من گوتىيەتى كەۋاتە بابە نانۇمىدى بگەپىمەۋە؟ كال گوتىيەتى بەلى بېرۇۋە، ئەگەر كەحەزەدەكەت، پاتسىپىرم بۇلاى يەكىك لەپۇمىيەكان- تاتۇبە خزمەتكار پاتگرن، چونكە من زۇر لەخاۋەن پلەۋپاكانى لەشكرى پۇمى لەم ۋلاتەدا دەناسم ۋدۇستايەتىم لەگەلىاندا ھەيە، خزمەتكارەكەى من گوتىۋى: من بەۋ نۇمىدە ھاتبوم لاي پاشاى مىسر كارمەستبەكەۋىت ئەگەر بەمەۋىت پەنا بۇكەسانىتەر بەرم ئەۋا دەچمەلاى ئەۋمىسرىانەى كەلەم ۋلاتەدا ئەشراڧن، نايما تۇ ناتوانىت بەپۇمىيەكان بلىت مۇچەى زىاترت بەننى تابتوانىت من لايخۇت بەخزمەتكار پاتگرىت؟

پىش ئەۋەى تۇش بىيت من داۋام لەپۇمىيەكان كردوۋە مۇچەكەم بۇ زىادبەكەن بەلام ئەۋان پارى نەبۋون، خزمەتكارەكەى من ۋىستېۋى لەۋەبكۆلىتەۋە بۇچى پۇمىيەكان پارى نىن مۇچەكەى بۇزىادبەكەن، بەلام

کال توپەبوو و گوئیەتی ئەو خزمەتکار تو زۆر لەشت دەکوئیتەو پرسیاوی وادەکەیت کەپەبوو ئەو بە توو نییە، ئەگەر میسری نەبای تەمبیم دەکردی بەلام قەیناکا برۆ، خزمەتکارە کە گەپرایەو و ئەو ی بیستبوی و دیتبوی بۆی گێرامەو، من دەمزانی بۆچی پۆمیکان پازی نین مۆچەکە ی بۆزیاد بکەن، چونکە ئەوان دنیانەبوون داخوا کال لەسەر تەختی پاشایەتی میسردا دادەنیشیت یان نا.

پێشئەو ی خزمەتکارە کەم لەمالی کال بیته دەری بیرم لەو کردەو هەموو پڕوپاگاندە کردنی تەنێکی لەپشتەو یە سیاسەتیکی شاراوی تیدا یە، بەتایبەت ئیدعاکردن بۆتەختی پاشایەتی پۆیستی بەکەرەستە و ھۆکاری بەھیزە یە، دواتر بیرم لەو کردەو تۆبلی بەتلیموسی چوار دەھەم زیندوونە بیته و کالیش یەکیک بیته لە خزمەتکارەکانی ئەو؟ بەلام دوا ی ئەو ی خزمەتکارە کەم گەپرایەو و هەموو شتیکی بۆ گێرامەو بۆم دەرکەوت کال تەنھا ئامرازیکە بە دەست پۆمیکانەو، مەسەلە ی پڕوپاگاندە کردنی پاشایەتیش لەلایەن پۆمیکانی سواریا و بلاوکراوە تەو و کەوتۆتە دەمی خەلکی سواریا و دواتر گەیشتۆتەو میسر، چونکە کەسیکی ناوا کەھەزارەو تەنھا خۆی و خزمەتکاریکی ھە یە ناتوانیت ئەو ئیدعایە ی کە دەیکات بەو ی پاشای میسرە ناو ابە خیزیی بلاویکاتەو دەبی دۆست و لایەنگر کەسانی زۆری ھەبن تانە مە بلاو دە بیتهو، تیگەیشتم پۆمیکان کالیان کردۆتە دار دەستی خۆیان، ئەویان ناچار کردو و پڕوپاگاندە ی تەختی پاشایەتی میسر یکات تەو پۆمیکانە خاتونە کە ی من لەسەر تەختی پاشایەتی لایەن-یان ئەو تە لەو پۆمیکانەو فشار بەنەسەر کیلیۆپاترا تە نازولی زیاتری پۆمیکەن لەو ی ھە یە، ئەگەر بەتلیموس چوار دەھەمیش زیندو و با ئەو ناچار یان دە کرد داوا ی تەختی پاشایەتی یکاتەو، بەلام سەبارەت بە نارسینو و نە دە شیاکە دوور خرابو و بۆ یونان و خۆیان حوکمی یاسایان بەسەردا بو و بە ناچیزە یی لە پەرستگایەکی یونانی دا بژیت- نە دە کرا ئەویش بە کاربەینن بۆ یە پڕیاریاندا بو کال، ئەو پۆلە ببینیت و داوا ی تەختی پاشایەتی میسر یکات، لەوانە یە ئەو ت بە خە یالدا بیته ئایە پۆمیکان کەسیکی تریان دەستە کەوت با شتر بیته لە کال و بیکەنە دار دەستی خۆیان و بە تلیموسی چوار دەھەمی بناسینن؟ وەلامی ئەو پرسیا رە ئەو یە کەس بەقەد کال ناگاداری ژبانی تاییبەتی کیلیۆپاترا نییە و دەزانیت خالە لاوازەکانی شارژی میسر چپە، کال وە ک من دەیزانی سیزاریونی کوپری کیلیۆپاترا کە شارژی میسر ئەو ی بە پۆلە ی سیزار ناساند، مندالی خۆیەتی⁽¹⁾ نەمی دیکتاتۆری پۆمەو نەمی پاشای میسر ش، کال ئەو ئەفسەرە بوو کە کیلیۆپاترای لەناو فەرشیکی پینچابو و ھینای بۆلای سیزار لەئەسکەندەر یە دا، یە کەم مندالی کیلیۆپاترا ش کە هەموو لایە ک و ایان دەزانی لە پشٹی بەتلیموسی چوار دەھەمە لە پشٹی کال بوو، ھیچ کەس تەنانەت سیزاریش بەقەت کال نەینێکەکانی کیلیۆپاترای نە دەزانی، کال هەموو خزم و دۆستەکانی کیلیۆپاترای دەناسین و خالە لاوازەکانی ژبانی ئەوانە ش دەزانی، ئەگەر کال سواریا لەسەر ئەو ی بەتلیموسی چوار دەھەمە گوئیەتی تەختی پاشایەتی میسر مافی خۆیەتی، تەنھا ئەو کەسانە ی خۆیان بەمیرا تگرەو ی تەختی پاشایەتی میسر دەزانی دژایەتیان دە کردو دەیانگوت ئەو بەتلیموسی چوار دەھەم نییە، بەلام ئەو کەسانە ش میرا تگرەو ی راستە و خۆنە بوون- کاتی کال لەسەر تەختی پاشایەتی دانیشتا و دەسەلای گرتبا دەست ئەمانە ش بۆ پاراستنی بەرژەو ئەندە ی خۆیان دژی ئەو نە دەوستانەو، ھەرکە کال کەمی دەمی چەوریکرد بان ئەوانە بۆ دەنگ دە بوون و خۆیان توشی کیشە و بیته نە دە کردەو، بەگشتی خەلک بەسەردو و چیندا دا بە شبوون

بہ شیکیان بہ تلیموسی چوارده میان بینیبوو بہ شہکے تر نہ یانبینیبوو، ئەمانہی دوایی بی دوودئی باوہ پریان بہ کال دہ کرد کہ بہ تلیموسی چوارده مہ، ئەوانہی بینیبوشیان چونکہ ماوہ یہکی زور بہ سہر نادیا ری بہ تلیموسدا تپہ ریپوو وایان بیردہ کردوہ بہ ہوی بہ سہر چوونی تہ مہن شیوہو ناکاری پاشای میسر گوپاوہ، بہ زن وبالو لیوہ شاوہی کال بو تہختی پاشایہ تی میسر زور لہ قہ دو بالای بہ تلیموسی چوارده مہ شیاو تریو بہ لام لہ گہل ئەمانہ شدا لہ وانہ یہ ناحہ زی ہر ہہ بو بان بہ لام بہ ہوی پشہ ستنی کال بہ پومیہ کان ئەمانہ نہ یاندہ توانی فزہ بکہن.

من زانیم پیویستہ ہرچی زوترہ بگہریموہ بو میسر و خاتونہ کھی خوم لہ مہ ناگادار بکہ مہوہ تایرلہ چارہ سہریک بوئہ مہ بکاتوہ، دہ میکیبو ئیمہ لہ ہہوالہ کان پوم بی ناگابوین تہنہا بازگان و گہشتیاران کہ متاکورتی ہندی ہہوالیان لہ گہل خویاندا بو ئەسکندریہ دہینا دیاربوو پومیہ کان حہ زیان نہ دہ کرد کلیو پاترا لہ سہر تہختی پاشایہ تی میسر دا بمینیتہوہ، کلیو پاتراش دہیزانی تیروانینی حکومتی تازہی پوم گوپاوہ دہیانہ ویت لہ سہر تہختی پاشایہ تی لابیہن و یہ کیکی تر لہ جینگاکہ یدا دا بنین، من دہ مزانی تازوتر خوم بگہیہ نموہ میسر و ئەو راستیانہ بہ خاتونہ کھی خوم بلیم شاژنی میسر کہ ژنیکی بہ ئیرادہو ژیرہ بیرلہ چارہ سہر دہ کاتوہو پلانہ کان حکومتی پومی ہلڈوہ شینیتہوہو نایہ لیت زہ قہر بہ تہختی پاشایہ تی میسر بیہن، ئەوہ بوو لہ گہل خزمہ تکارہ کمدہ گہر اموہ میسر و ہموو ئەو راستیانہی بینیبومان بو خاتونہ کھی خوم گیرایہوہ.

● ئەنتوان بوو بەفرمانرەواي پۆم

خاتونەكەي من زانى پۆمىيەكان پىلاننىكان دارشتووو دەيانەوئىت جىبەجئى بىكەن، كىلىپاترا بە منى گوت شىرمون بۆئەوئەي حكومەتى پۆم ملكەچى من بئىت و ئەوپىلانەش شكستبخوات پئويستە من كەسى يەكەمى پۆم بۆلايخۆم راكىشم ئەوئەي ئەمروش سەرۆكى پۆم ئەنتوان، دەبئ ئەو بۆلايخۆم راكىشېكەم ئىتر كەئەوم بوزپىخوارد ئەوانىتر ناتوان دەست بۆ ئەخشەو پىلان بىبەن، كاتى گويم لەوقسەيەي خاتونەكەي خۆمبوو كەدەيەوئىت ئەنتوانى بىكات بەعاشقى خۇي، من كەمى دىگراىبووم چونكە ئەوكاتەي ئىمە لەپۆمبوو بىستبوم بەرئوبونەوئەو زىادبونى پلەوپايەي ئەو پەيوەندى بەلئوئەشاوئەي خۇيەو نەبوو، كاتى سىزار كوژرا ئەنتوان راوئىزكاربوو نىزىكترىن كەسبوو لەسىزار، ئاشكرايە كاتى كەسىك دەبئتە جىگاي سەرنجى پياوئىكى وەك سىزار ھەموو باسى دەكەن، ئەنتوان كورپى بئەمالەيەكى دىزىنى بەرئىزى پۆمى بوو لەدايىكەيەو بەخزمایەتى دەگەيشتەو سىزار، لەسەردەمى لاوئەتيدا لەزۆر شەپى ناوداردا بەشدارى كردبوو و بەكەسىكى نازاو چاپۆك ناسرابوو، ئەنتوان ببو جىگاي سەرنجى پياوئە گەرەكانى پۆم لەمانەش پۆمپەو سىزار، من ئەم راستيانەم لەپۆمدا بىست و ھەموو دەيانگوت ئەنتوان بەحەقى خۇي پلەوپايەي وەرئەگرتوئەو شايانى ئەو لىپرسراوئەتيەئىيە بەرئوبونەوئەي ئەنتوانىش ھۆكەي دەگەرئەتەو بۆسىزار كەبەرگى لىدەكرد، ئەو پارئىزگار كىردنەي سىزارىش لەئەنتوان ھۆكارى ھەبوو و ناتوان لىرەدا باسى بىكەم چونكە شتىكى بئى ئەدەبى و شورەيى، خودى شارئى مىسرئىش ئەم راستىيەي دەزانى بەلام چونكە سىياسەتمەداربوو ئەم مەسەلەيەي بەشتىكى گىرنگ نەدەزانى و من تىگەيشتم خاتونەكەي من لەوكەسانەيە لەئىانيدا گىرنگى بەئامانج دەدات نەك ھۆكار، پئىشېئىنى ئەوم دەكرد خاتونەكەي من لەوپىلانەيدا سەرکەوتوبئىت، چونكە بىستبوم ئەنتوان لەپۆمدا بۆتە پياوئىكى خۇبەزلزان و لەخۆپازىو زۆرەي كاتەكانى بەبئەوئەي و ھىچەو بەسەردەيات و ئامادەيى خۇي بەكارى گەرە لەدەستداو، باشترىن رىگا چارەش بۆئەوئەي رابردوى ناخۆش و دىزئوى خۇي روپوشبىكات و بەبىرچونەوئەي بسپىرئىت ئەو ھەبوو دۇستايەتى كەسىكى گەرەو دىارى وەك كىلىپاترا بىكات و بەرەو خۇي رابكىشى، داوى ئەوئەي ئەنتوان لە كىلىپاترا نىزىكەدەبۆو لەلايەك رابردوى دىزئوى ئەو بەفەرئاموئى دەسپىردرا و لەلايەكەيش ئەو خۇبەزلزانى و لەخۆرازىبونەي سەبوورى دەدات چونكە توائىويەتى دۇستايەتى دىارتىرىن و دەولەمەترىن ئىنى دنيا بۆخۇي راكىشېكات، بەلام نەدەبوو ئەنتوان بزانئىت كەخاتونەكەي من دەيەوئىت پەيوەندى لەئىوان خۇي وئەودا دروستبىكات، چونكە ئەگەر ئەنتوان زانئىبى كىلىپاترا دەيەوئىت فەرمانرەوايى تازەي پۆم - واتە بىكات بەعاشىقەي خۇي، ئەوا كىلىپاترا لەبەرچاوى ئەنتوان سوک دەھاتە بەرچاوى و لەبەرچاوى شىرىن نەدەبوو، ئەگەر كىلىپاترا دەستپئىشخەرى بىكردبا وەك كىروزانەوئەو كلكەسوئە دەچوو، چونكە پۆمىيەكان بەئاشكارا دەيانوئىست و بەتەمابوون تەختى پاشايەتى مىسر لەئاوبەرن، لەو پۆژە بەداوئە شارئى مىسر كەوتە بىر كىردنەوئە لەوئەي ھۆكارىك پەيدابىكات بۆئەوئەي سەرنجى ئەنتوان بۆلايخۇي راكىشئىت بئىئەوئەي ئەو بزانئىت كىلىپاترا حەزى لەوئەي، سىزار حەزى

لہکاری ہونہری و سیاستبوو بہ لآم نہنتوان حہزی لہ شہرابخوردنہو و ہوہسبازیبوو۔ ہرچہندہ حہزیشی لہشہربوو، بہلای پڑمیہکانہوہ شہر شتیکی سروشتیبہو ہرکسہسیکی پڑمی بیت حہزی لہجہنگہ، بہہوی نہنتوان بہرگری لہ سبازر دہکرد نہوندہ بہررزبووہ پلہویاہی و ہرگرت، کاتی سبازر ویستی بچی بؤ جہنگی پومپہ نہنتوانی لہجینگای خؤیدا دانا تاکاروباری دہولہتی پڑم بہرڑوبہریت، نہنتوان لہوکاتانہی سبازر لہرڑودا نہبوو ہموو کاتہکانی خوی بہرابواردن وقومارو دہکردو لہشہقامہکانی پڑودا کاروانی بہزم و رہزمی دروستدہکردو وئوانہی لہوحیش ونہیشہدا بہشداربوون، نہنتوان بوخوی و معشوقہکانی و ہندی ژنی تاتروو کومہلی موسیقارن و گورانی بیژ کہلہعارہبانہکاندا دادہنیشتن و بہسہر شہقامہکاندا تیدہپہرین، کاتی یہک پارکی نریک شہقامیان دہیبینی، لہ عارہبانہکان بازیان دہدایہ خورای و دہستیان دہکرد بہخواردن و خوردنہو و لیڈانی موسیقار گورانی، وختی پڑپہوان دہیانبینی کومہلی ژن و پیانو خہریکی رابواردن و گورانی و خوردنہو و واقیان دہوپما، چونکہ لہمہوہر نہیانبینیبوو شہراقہکانی پڑم بہبہرچاوی پڑپہو ولادیبہہکانہوہ خہریکی دہسببازی و رابواردن و شہرابخوردنہو و بن، دہولہمہندہکانی پڑم باغی گہورہیان ہہبوون کہویستبایان ہندی لہکاتی خویان بہرابواردنہو بہسہرہرین دہچوون بوباغہکانی خویان، باغہکانی پڑم بہپیچہوانہی باغہکانی میسر دیوریان ہہبوو کاتی پڑپہوان و پڑپہوان بہنریکیدا تیدہپہرین ناوہوی باخہکانیان نہدہیبینی، بہ لآم بیٹاپرویی نہنتوان و اواہلہکانی کہبہرہوام لہ دہشتہکاندا بہناشکرا خیمہ و تاویان ہلہدہداو خہریکی میبازی و خوردنہو و بوون، ببوہجینگای سہرسورمانی خہلک و دہیانگوت چؤن نہو پیاوہ کاتی سبازر لہرڑم نابیت نہو دہبیتہ فہرمانرہوا و کاروباری ولات بہرڑوبہدہبات نہوندہ بی دہرہست و لامسہللابی دہکات، لہمہوہر گوت لہرڑودا دوازہ جادہی دہگمہن دروستکاربوون و ہمووشیان دہچوونہوہ شاری پڑم، خہلک سہرسامیبون لہعیش ونہیشی بہرہوامی نہنتوان۔ لایان سہیربوو بؤنہو پیاوہ لہرابواردن و خویشگوزہرانی و ہرہس نابیت؟ لہخویان دہپرسی نایہ نہوپارہیہی لہکوی دہبیت؟ راستیہکہ نہویہ کہسبازر لہ پڑم نہبوو نہنتوان نہدہویرا دہستببات بو بؤ رابواردن و عیش ونہیشکردن و لہخہزنہی دہولہت پارہ دہرینیت، نہوکاتانہ دہچوو قہرزی دہکرد، کاتی سبازر لہنہسکہندہریہوہ بؤرؤم گہرایہوہ نہنتوان لہنہجامی نہو خویشگوزہرانی و رابواردن و ناہہنگانہی کہسازیدہکردن دوازہ ملیون سس ترز، قہرزداریبووہ، بہوی سبازریش پاریزگاری لہنہنتوان دہکرد، بویہ خاوہن قہرزہکان نہدہویران زہبروزہنگ لہگہل نہنتواندا بہکاربہین، کاتی سبازر زانی نہنتوان دوازہ ملیون سس ترز قہرزدارہ، ویستی ہاوکاری بکات و رازیبوو کؤشک و مولکی پومپہ کہبی خاوہن ماہوہ بہ نہنتوان بفروشیٹ و نہو بہقیست پارہکہی بداتہوہ سبازر، مہبہستی سبازر نہوہبوو دواہی نہوی نہنتوان بووبہ خاوہنی کؤشک و مولکہکانی پومپہ لہمولکانہدا کاربکات و لہبہروبومی نہو قہرزہکانی خوی بداتہوہ نہو کؤشک و ملکانہش ہرخوی بہخاوہنیاں بمینیتہوہ، راستیہکی ترہیہ نہویش نہویہ سبازر دہیزانی لہہموو پڑودا کہسیک پیدانابیت کؤشک و مولکہکانی پومپہ بکریٹ، چونکہ خہلک پومپہیان بہشہہید دہزانی و پینانابوو نہو بہبی گوناہی کوژراوہ و ایاندہزانی سبازر کؤشک و مولکہکانی پومپہی دہستبہسہردا گرتوہو بؤکپین ناشی، چونکہ دیکتاتورزی پڑمی دہیزانی کہس کؤشک و مولکہکانی پومپہ ناگریٹ، بویہ بہنہنتوانی

فروشت و رازىبوو قىمەتەكەى بە قىست بدات، پىنشت ئەنتوان لە خانوى كرىدا دەژىا و خانوى خۇى نەبوو، دواى ئەوەى ملىكو مال و كۆشكى پۆمپەى لە سىزار كېرى بووبە خاوەنى مالىكى پاشايانە، كۆشكەكەى پۆمپە ھەموو كەلوپەلىكى تىدابوو فەرش وقەنەفەو كەلوپەلى مەتبەخ و (شوفار ساتارال) و ھتد ... ، ئەو پۆژەى ئەنتوان چووە ناو كۆشكى پۆمپەو لەویدا نىشتە جىبوو يەك كە چكىشى لەگەل خۇيدانەبرد تەنھا خزمەتكارەكانى خۇى لەگەل خۇيدا بردو ويەكەم شەویشى لەكۆشكى پۆمپەدا بەرپاوردن و خواردنەو بەسەربردو ژنى لەشفرۆش و پىياوى دەویت و بەد رەفتارو ژنانى لە دەورى خۇى كۆردنەو.

بەھۇى ئەوەى سىزار لەرۆمدا بوو ئەنتوان ئەدەویرا كاروانى بەزموپەزم لەجەدەكاندا بەرپابكات، بەلام دەیتوانى لەكۆشكەى تازە چوو بوو ناوى بەزموپەزمبكات سىزار دەيزانى ئەنتوان كاتەكانى خۇى چۆن بەسەردەبات بەلام سەر زەنشتى ئەوى نەدەكرد، سىزار پىياوىكى سىياسى بوو دەيزانى ئەو پىيارە سىياسىيانەى خەرىكى رابواردن و خواردنەو ن بىر لەگرتنە دەستى دەسەلاتداریەتى ولات ناكەنەو، خۆنەگەر بشىيانەوئیت فەرمانزەوایى بگرنە دەست ھۆكارو كەرەستەى تەواوایاننیه بۆئەوەى پىشتى پىنبەستىن لەوئۆو بەگەنە ئەو ئارەزەویمان، بۆیە سىزار پىگرى لەداوئىنپىسى و عەیش و نەیشى ئەنتوان نەدەگرت، بەم شىوہیە درىژەى كىشا تاكاتى دانى قىستى يەكەم ھات، سىزار وەلامى بۆ ئەنتوان نارد كە قىستى يەكەمى كۆشكەكەى پۆمپە بدات، بەلام ئەنتوان بەبەردەوامبوونى لەسەر رابواردن نەیدەتوانى ئەو قىستەبدات، سىزار پىش ئەمەى دەزانى بەلام دەويست ئەنتوان بترسىنئیت و ئەویش دەست بەپارەو بەگرت، دواتر ئەنتوان ماوہى شەش مانگ مۆلەتى لەسىزار وەرگرت بۆدانى قىستەكەى، مەن لەخاتونەكەى خۆم بىست كەگوتى: چونكە ئەنتوان لەسىزار دەترسا و دەيزانى دواى ئەو شەشى مانگە تىنى بۆ دىنئیت بە دانى قىستەكەى و دواتر كۆشك و ملىكو مالى پۆمپەى لىدەستىنئیتەو، بۆیە دەكرى بلئین ئەویش بەشداربوو لەكوشتنى سىزاردا، ھەرەھا گوتى ئەنتوان بۆخۇى بەشدارنەبوو لەكوشتنى سىزار بەلام بىدەنگبوونەكەى ئەو نىشانەدەدات كەھەزى كردوو سىزار نەمىنئیت، چونكە پىنشتەوہى سىزار لەپەرلەماندا بكوژرئیت يەككە لەكودەتا چىەكان بەئەنتوانى گوتبوو ئايە ھەزەكەيت لەكوشتنى سىزاردا بەشدارى بەكەيت يان نا؟

ئەنتوانئىش لەو لەمدا گوتبووى مەن رەقەم لەسىزارە، بەلام ھەزىبە مەرگى ناكەم و بەشدارى لەكوشتنىدا ناكەم، ئەگەر ئەنتوان راستى كرىدا، بەوہى سىزار زۆر چاكەى لەگەل ئەودا كرىبوو، دەبوایە بەسىزارى گوتبا خەرىكى لەناو بردتەن تانەویش لەخۇى و رىبابا، بەلام ئەنتوان بىدەنگ بوو- بەو بىدەنگىەشى ئەوہى نىشاندا كەھەزەدەكات سىزار بكوژرئیت تاناچارنەبىت قىستەكانى كۆشك و ملىكو مالى پۆمپە بدات. ئەنتوان ھەر بەردەوامبوو لەعەيشونەيش و رابواردن بەوھىوایەى دواى تەواووبوونى ئەوشەش مانگە بۆجارىكىتەر مۆلەت لەسىزار وەردەگرتتەو، بەلام پىش تەواووبوونى ئەوشەش مانگە - سىزار بەكوشتچوو و ئەنتوان ژنەكەى سىزارى بەكودەتا چىەكان ترساندو ناچارىكرد ھەموو سەنەدو پارە و خشلەكانى سىزار بگوازىتتەو مائەكەى ئەو، تانەوكاتەى تەرمى سىزارىان نەسووتاندبوو ئەنتوان دەترسا مەرامى خۇى ئاشكراپكات، بەلام دواى ئەوہى تەرمى سىزارىان سووتاند بەدىاركەوت ئەنتوان دەیەوئیت جىنگاى سىزار بگرتتەو، چونكە جارائىش كاتى سىزار لەرۆمدا نەبا ئەنتوان جىگرى بوو بۆھەلسوراندنى كاروبارەكانى دەولەت، پەرلەمانى رۆم رازىبوو ئەنتوان كاروبارى ولات بەرئۆبەرىت،

هەر که ئهنتوان له مه دالیا بۆوه - ئیتر دەستیکردوه به عیش و نهیش و پابواردن، بهرتیل خۆری لهسهردهمی سیزاردا ههبوو بهلام بهشیوهی ناشکرانا، کارمەندو لئپرسراوانی دهولەت چونکه لهسیزار دهترسان نهدهویران بهناشکرا بهرتیل وهریگرن بهلام ئهنتوان ههموو بهپێوه بهرایهتی و فەرمانگهکانی دهولەت و سوپاشی توشی گهندهلی ئیداری و بهرتیل دهکردوه، ئهسته مېوو کهسیک بهین بهرتیلدان کاریکی دهولەتی دهستبکهویت، چونکه سیزار مردبوو و کاروباری ولات ئهنتوان بهپێوهی دهبرد، کەس نهدهویرا باسی دانی قیستی کۆشک و ملکومالی پۆمه بکات، بهلام فەرمانپهروایی تازهی پۆم لهترسی ئهوهی لای هاولاتیان بهدنا و نهبیئت قهرزەکانی تری خۆی بهقیست دهदानهوه، لهپینگای وهرگرتنی بهرتیل ئهوهنده پاره بهدهست ئهنتوان دهکوت تهنا نهت بۆههنگرتن و ژماردنی ئهچهند ژمیریاریکی تایبهتی لای خۆی دامهزاندن، بۆئهوهی بهمهرد سیزاریش نهچیت گاردیکی تایبهتی له سوپای سوریاوی بۆ پاراستنی خۆی دروستکرد، سهههتا ژمارهی ئهوسه ریاژانهی پارێزگاریان لهئهنتوان دهکرد دوو ههزار کەس بوون، دواتر ژمارهیان گهیشته شهش ههزار کەس، ئهمانه بهپیریاری پههلهمان ولهسهر خهرجی میللەت بوون، پۆژیکیان ئهنتوان ههزیکرد بچیت بۆ کتیبخانه و لهگهڵ دۆستهکانی خۆیدا لهوئ شهباب بخۆنهوه، فەرمانپهروای پۆم لهگهڵ ههندی دۆستی خۆیدا کهژنی بهههلاو پیاوی خۆپری بوون سواری کهژاوهبوو و چهند کهژاوهیهکی تریش لهپشتیهوه بوون و پینگای کتیبخانه کهیان گرت بهس.

کاتی گهیشته کتیبخانهکه، کۆمهلی له بیرمەندو فهیلهسوفهکانی پۆم لهویدا خهریکی خۆیندنهوه بوون، ئهنتوانیش بهو ژن و پیاوه چروکانهی که لهگهڵ خۆیدا بوون گوتوه دانیشتن دهستبکهن به پابواردن و خواردن و خوادرنهوه، کاتی ئهوه فهیلهسوف و بیرمەندانه دهبینن ئهوانه خهریکی ئهم بهزمن، ئهوه کتیبخانهی سههرگهرمی خۆیندنهوهی بوون داویانهتهوه دهست فەرمانبهری کتیبخانهکه و لهو شوینیه پۆیشتوون، دواي ئهوهی ئهنتوان و هاوهلهکانی شهارییان خواردوتوهوه سهرخۆشبوون دهستبانکردوه به هاتو هاوارو نهپههه، چونکه ههموو ئهوانه کهسانی کهله پوچ بوون ناو کتیبخانهکهیان کردوته شوینیه رهبازی و پابواردن و پینکداپسین، به شیوهیهکه ئهنتوان مهستبووه تهنا نهت نهیتوانیوه به پیتی خۆی بچیت دههه و دوو سئ کەس له خزمهتکارهکانی ههلیانگرتووه و بردویانهتهوه ناو کهژاوهکهی بۆ ئهوهی ببیبههوه مالهکهی خۆی.

دواي ئهوه پووداوه بۆماوهی چهند پۆژیک کتیبخانهکه داخرا کەس له فهیلهسوف و بیرمەندهکانی پۆم نهدهویران بچن لهویدا کتیب بخویننهوه چونکه لهوهدهترسان جاریکیتر ئهنتوان بیتهوه کتیبخانهکه دهستبکاتهوه به بهزمو پهزم، به پیتی قانونی پۆمی، ئهگهر سههاریکی پۆمی بهگالته خهلیکی نارهحهت کردبا ئهوا سزادههرا، کهچی فەرمانپهروای پۆمی لهتهلاری کتیبخانهکه دا بهزمو پهزمیکرد بهلام کەس نهیتوانی لئپرسینهوهی لهگهڵدابکات چونکه ئهوه فەرمانپهروای پۆم بوو ههندی جار ئهنتوان بۆسهردانی ههندی شاری پۆم دهچوو، بهلام کاتی دهگهیشته ئهوهی به شیوهیهکه مهستبوو نهیدهزانی لهسهر پیتی خۆی پاوهستیت و نهویان لهناو کهژاوهکهیدا دههیشتهوه و پهردهی کهژاوهکه شیان بهشیوهیهکه دادهدایهوه تاخهک نهتوانیت ناوهوهی کهژاوهکه ببینن و بهخهلیکیان دهگوت ئهنتوان لهپینگا نهخۆشبووه بۆیه نابن پیتان سههیریبت بۆ دانا بهزیت و لهگهڵ ئهشرافهکانی شاردا ناکهوهیته قسهکردن، لهپۆمدا تهنها

کھسیک ھےبوو کھ پھخنہی له نھنتوان دھگرت وکھموکوپرہه کانی ئهوی بهیاندھکردن ئهویش سیسرؤن نوسهری گھورہی پؤمی بوو.

پؤژیکیان سیسرؤن چوو بؤ ھارد پارکی شارو دژہ نھنتوان وتہیکہ پیشکھشکرد، سیسرؤن له پؤمدا زؤرلهوہ بهناوبانگرتبوو بچیت له ھارد پارکدا (1) له ولاتی پؤمدا ھر کھسی له ھارد پارکدا قسہی بؤ خهک کردبان پاریززو بوو، چونکھ ئهو کھسہی لهسهر سھکؤی ھارد پارکدا دواوہ لیکؤلینہوہی قانونی لهگھلدا نھدھکرا، و فارسی)

قسہبکات بؤیہ خهک زؤر کؤبونہوہو بہتامہ زؤویہوہ گوئیان لهقسہکانی ئهوگرت و ئهو گوئی: ئهی خهلکی پؤم ئهوپیاوہ بہدمہست و مودمینہ ئهوہندہ ہیچ ونالیوہشاوہیہ تھانہت لیوہشاوہی بہقہد ہیچ کھسیکی ئهہ ولاتہنیہ، — ئهو لیوہشاوہیہ کھسیکی ئاسایی نیہ جاچجای ئهوہی بییت بہفهرمانپڑہوای ئیمپراتؤریہ گھورہکھای پؤم ولہجیگای پیاوئیکی وھک سیزاردا دانیشیت، میللہتی پؤم لهوکاتانہی دھبیته جیگای سهرنجی خواکان دھبیته خاوهنی کھسانی فھرمانپڑہوای مھزن و ئهوانہ شوینہواری وھک جاددہ دھگمہنہکانی پؤم ولولہی ئاوو ئاوہپؤو ... دروستدھکھن وپانتایی خاکی ئیمپراتؤریہتی پؤم ئهوہندہ زیاد دھکھن کھپہنجا بہرامبہر بہخودی خاکی پؤمی لیڈیت، بہلام لهو سھردہمانہی کھمیللہتی پؤم نایبته جیگای سهرنجی خواکان فھرمانپڑہوای وھک نھنتوانیان لیپہیدادہبیٹ، ئهی میللہتی پؤم ھموو ئهو فھرمانپڑہوایانہی لہم ولاتہدا ھاتونہتہ سھرکار بہرنامہیان ھےبووہ، پڑوسہی ھندئ لهمانہ چاکساز ناوخؤ بووہو بہرنامہی ھندیکی تریشیان شہرکردن بووہ له دھرہوہی پؤمدا بؤ بہرفراوانکردنی ئیمپراتؤریہتی پؤم، بہلام نھنتوان ھەرله تافی لایوہوہ پیاوئیکی سوک وریسوابووہ، جگھ لهو بہرنامہی کھمہموو پیاوہ گھنجهکان وھک خؤی ریسواپکات وژنہکانی ئهہ ولاتہش بکاتھ گومراو بہدپرہوشت، پؤلہکانی پؤم من بہئیوہ دھلیم ئهگھر ئهو ئهپؤ لهسھرکار لابریٹ لهسبہی باشترہ پیویستہ بہزوترینکات بونہوہریکی ئاوپیس لهسھرکار لابریٹ کھسیزاریش دیکتاتؤری پؤم بوو، ھندئ کھس له ھارد پارکدا دژہ سیزار قسہیان بؤخه لکدھکرد لهمانہش سیسرؤن کھسیزاری بہوہ تاوانبار دھکرد بنہماکانی دیمکوکراسی پیشیلکردون، دواي ئهوہی سیزار بہھیزتربوو نیتر کھس نھدھویرا له ھارد پارکدا دژ بہئو قسہبکات، لهگھل ئهوہشدا ئهوانہی دژئ بہئوہبوون لہم لاولا بہخراب باسیان دھکردو سیزاریش دھیزانی نہیارہکانی چی دھلین بہلام چونکھ ئهو پیاوئیکی بہھیزو سینگفراوانبوو، بہرہرہکانی وسھرکوتکردنی نہبارہکانی نھدھکرد، کھچی نھنتوان ئهو تیروانینہی سیزاری نھبوو، نھیدہتوانئ بہرگہی رھخنہکانی سیسرؤن بگریٹ وبریاریدا بیکوژیت، دھلین نھنتوان بؤکوشتنی سیسرؤن پاریززہرہ سورہکانی خؤی پاسپاردبوون وچھند کھسیکی لهمانہ نھمادھکردبوو بؤکوشتنی ناوبراو، ھەرورہا دھلین کاتئ سیسرؤن شہوئ لهباغہکھای دھرہوہی شاری گھراوہتہوہ بؤ پؤم کوشتویانہ، باخہکھای سیسرؤن کھوتبؤ دھرہوہی شارو کھمن دوربوو لهشاریکان لھنیوان باخہکھیی و شاریکدا بؤسہیان بؤئوہو نابؤوہو لهپشتتہوہ ھیرشیان کردبؤسہرو یهکیکیان دھمی سیسرؤنی گرتہوہ دواتر بردویانہ بؤ بیشہیہکی نزیک لهوشوینہوہ لہوئ سھریان لهلاشہی جیاکردؤتہوہو سھری ناوبراویان خستؤتہ ناو کیسیکھوہو ھیناویانہتہوہ پؤم.

پۇژى دواتر كاتى خەلك لەبەردەم سەكۆى ھارد پاركد كۆدەبنەو دەبىنن مېزىك لەسەر سەكۆكە دانراو و سەرەبىراو كەى سىسرونىشىيان لەسەرداناو، لەومەيدانەدا داب نەبوو مېزى وتارىپۇژى ھەبىت و ناتيقيەكان لەپىشت ئەومىزەو قەسەبەكەن، تەنھا لەو پۇژانەدا نەبىت كەنا ئاسايى بوون، وەك پۇژى سوتاندنى تەرمى سىزار، زۇر جار ھەركەسنى ويستباى وتەيەك پېشكەش بگات دەچۇ سەر پەمپايەك كەبۇ دانىشتنى خەلك دروستكرابون و وتەكەى خۇى دەگوت، بۇيە سەرە بىراو كەى سىسرونىيان لەسەر سەكۆى ھارد پاركدانا بوو بۇئەوئەى خەلك بزائىت ئەنتوان زۇر لەو بەھمىزترە كەئەوان و ئىناى دەكەن، ھەركەسنى نەيارى ئەوبگات ئەوا توشى چارەنوسى سىسرون دەبىتەو،

-من لەخاتوئەكەى خۇم پرسى: چۇن پىياوئىكى شەرابخۇرو بىدەر بەستى وەك ئەنتوان تەوانى ئاوسارى فەرمانزەوايى لەدەستخۇيدا بەئىلتەو؟

-خاتونەكەى من گوتى: ھۇى مانەوئەى ئەوپىياوئە ئەوئەيە كەرەفتارو ھەلسوكەوتى لەگەل سەربازەكاندا زۇرباشەو ھەرگىز لەگەل سەربازەكانىدا پۇخ زى نەدەكرد، نەك ھەرلە دەروەى پۇمدا جار جار نانى لەگەل سەربازەكانىدا دەخوارد، بەلكو لەخودى پۇمىشدا سەردانى سەربازگانى دەكردو لەگەل ئەواندا نانىدەخواردو داواى لىدەكردن باسى رابواردن و مېبازىيەكانى خۇيانيان بۇ ئەو بگىرئەنەو، رابواردنى سەربازانى پۇمى لەگەل ژنە گەرۇك و قەرەجەكانىدا شتىكى ئەوتۇنەبوو، بەلام بەوردى گوئى لەقەسى ئەوانە دەگرت و لەزەتى لەگىرئەنەوئەى بەسەرھاتى گانكردنەكانى ئەو سەربازانە وەردەگرت و پىدەكەنى، لەولاتىكى وەك پۇمدا كەدەولەتى سەربازىيەو سەرچاوەى ھىز سوپايە، رەفتار باشى لەگەل سەربازاندا زۇر لەبەرژەوئەندى ئەنتواندبوو.

-من لەخاتونەكەى خۇم پرسى: ئايە ئەنتوان خۇى ناچار دەكرد لەگەل سەربازەكاندا دۇستايەتى بگات- يان بەراستى جەزى لەدۇستايەتلىكردنى ئەوان بوو؟

-كىلىپۇياترا گوتى: ئەو لەدۇستايەتلىكردنى سەربازەكان چىژى وەردەگرت، ھۆكەشى ئەو بوو زانىارى و لەسلىقەى ئەو زۇر لەھى سەربازەكان زىاتربوو، ئەنتوان كەلەگەل سەربازانى لەشكرىكدادە نىشت و ئەوان قەسەيان بۇدەكرد پىدەكەنى و شادمان دەبوو، چونكە تىدەگەيشت ئەوانە چى دەلېن و ئەوانىش لەقەسەكانى ئەنتوان دەگەيشتن، بەلام كاتى ئەنتوان لەگەل كۆمەلنى سىناتۇرو ئەشرفى پۇمىدا دادەنىشت، ئاسودە نەدەبوو چونكە ئاستى زانىارى ئەمانە لەھى ئەو زىاتربوو، كاتى ئەنتوان لەكۆپو كۆبونەوئەى ئەشرفەكاندا پىدەكەنى لەكانگاي دلېوئە نەبوو، بەپىچەوانەى ئەو كاتانەى لەناو سەربازەكاندا دادەنىشت و قەسەى دەكردن، ئەنتوان بەقەدو بالايەو دىاربوو كە پىياوئىكە ھەرگرنكى بەرۇكەش و خۇشگوزەرانى جەستەيى دەدات نەك چىژ وەرگرتنى مەعنەوى و ھزرى، من كاتى بۇ يەكەمجار ئەنتوانم بىنى ئەوم لەگەل سىزاردا بەراورد كىردو بۇم دەركەوت ئەم دوانە بەتەواوى لىكترجىاوازن، سىزار پىياوئىكبوو مەيلەو لاوازو تەوئىلىكى بەرزى ھەبوو وبالايەكى بەرزو چاوەكانىشى كەزۇر جار بەرەو ئاسۇ دەپروانى ئەوئەى دەردەخست ئەوپىياوئە جەزەكانى خۇى لەناو ئەوشوئىنانەدا بۇيان دەگەرپىت كەلەدوئە دىناى مادىيەوئەن، بەلام قەدو بالاي ئەنتوان بە پوخسارىكى پانكەلەو قەلەو و نىو چاوانىكى بچوك و پىشتە مليكى قەلەو سىنگىكى پان و دووچاوى بچوك كەبەردەوام و رىياى كەسانى دەكرد و ئەمەش ئەوئەى دەگەياند ئەو خۇشى ژيان تەنھا لەوئەدا دەبىنئەتەو چىژى جەستەيىو

ماددى ۋە بىرگىت، دواى ئەۋەى ئەنتوان لەگەل خاتونەكەى مندا ئاشناى پەيداكرد، من شىتى وام لەئەۋدىت ۋىيىست كەبەپىچەۋانەى ناسىنەكانى ئىمەبوو من پىمۋابوو ئەنتوان كەسىكى دىرەق ۋە سەختىت، چونكە ئەزمنى ئەۋەم ھەبوو ئەۋجۆرە پىۋانە تەنھا لەكاتىكدا مەرھانن كەدەيانەۋىت سەبۋرى مەنى جەستەى خۇيان بەپارە دەستەبەرىكەن، بىجگە لەمە ھەرگىز ئامادەننن يارمەتى كەسانى موعتاجبەن ئەگەر لەنزىكرىن دۆستەكانى خۇشيانن، ئەۋ جۆرە كەسانە، كاتى كەستىكىان پەنايان بۆدەھىنن تادەستگىرۋىيان بكات، دەست بەرۋىيانەۋە دەننن ۋە لەۋ ئاۋمىدكردن ۋە شكاندنانەشىيان لەزەت ۋەردەگرن ۋە شانازى بەخۇيانەۋە دەكەن بەۋەى ئەۋان كەسىكى بەتوانان ۋە دەستبەرۋى ئەۋ كەسانەۋە دەننن كە موعتاجن ۋە دىن بۆلاى ئەۋ.

پۆزىكىان يەكىك لەدۆستەكانى ئەنتوان چوۋ بۇ مائەكەى ۋە داۋاى لىكرد يەك مىۋن سس تىزى بەقەرز بداتى، ئەم بىرە پارەيە زۆرەۋ بازىگانەكانى پۆمىس ئەۋ بىرە پارەيە بەكەس نادەن مەگەر لە بەرامبەر ۋەرگرتن ۋە دانانى قەبالەى ملىكىدا.

ئەنتوان لەبىستنى ئەۋ بىرە پارەيە سەرسام نەبوۋ داۋاى ژمىريارىە تايبەتتەكەى خۇى كىردو گوتى ئەم دۆستەى من داۋاى يەك مىۋن سس تىزى لىكردوم ۋە پىرۋ بۆى بەينە.

—ژمىريارىەكە لەبىستنى ئەۋبىرە پارەيە سەرى سۈرماۋا گوتى: ئايە بچم يەك مىۋن سس تىزى بىنم؟
—ئەنتوان گوتى بەلى.

—ژمىريارەكە پىۋابوو ئەنتوان نازانىت يەك مىۋن سس تىز چەند پارە دەكات دەنا پازى نەدەبوۋ ئەۋ پارەيە بەبى سەنەد بەقەرزىدات بەدۆستەكەى، چوۋ كىسەكانى بەكۆلى چەند خىزمەتكارىكداۋا ھىناى لەبەردەم ئەنتواندا لەسەرىكەى دانان ۋە تەپۆلكەيەكى پىن دروستكردن ۋە گوتى ئەمە يەك مىۋن سس تىزە.

—ئەنتواننىش ۋاى نىشاندا مەبەستى ژمىريارىەكەى خۇى تىناگات ۋە گوتى من پىمۋانەبوۋ يەك مىۋن سس تىز ئەۋەندە كەمبىت، دوۋ مىۋن سس تىز بدەبە دۆستەكەى من. بروتوس كەيەكىك بوۋ لەبىكۆرە بەناۋابانگەكانى سىزار، ناۋىراۋ برادەرىكى ھەبوۋ كوشتبويان، چونكە يەكىكبوو لە دۆستەكانى ئەنتوان بۆيە ۋە پىرارىدا خەرجى مەراسىمى بەخاكسىپاردنى برادەرىكەى بروتوس بكىشىت، بۇ پىزگرتن لەتەرمى ئەۋ شانئىلەكەى شانى كەنىشانەى كەسى يەكەمى پۆمى دەگەياند لەشانى خۇى كىردەۋەۋ بەسەر جەنازەى برادەرىكەى بروتوسىداۋا.

لەپۆمدا شانئىلى سەرشانى تايبەتى پىۋاۋە گەۋرەكانى ۋلات ۋە سەرلەشكرەكان زۆر بەگرانى تەۋاۋ دەبىت چونكە ئەۋ قوماشە كەتانە بەزىپوزىۋ دەپازاندرىەۋە پىيەۋە دەچنرا— يان زۆرچار ئەۋ شانئىلە لەپىستى دەلەك دروستدەكراۋ بەزىپوزىۋ رىشال ۋە تەكەكەيان دەچنن، ھەندى لەپىۋانە دوۋپوو گەۋھەريان پىۋەدەخستن، ئەۋ پىۋاۋە كەلەلايەن ئەنتوانەۋە بەرپىرسىارىەتى مەراسىمى ناشتنى تەرمەكەى پىسپىردرا، شانئىلەكەى ئەنتوان كەبەسەر جەنازەكەيداۋا بۇخۇى ھەلگرتبوو ۋە بىرىكىش لەۋ پارەى بۇ مەراسىمى بەخاكسىپاردنەكە تەرخانكرابوو بۇخۇى ۋە لاناۋو، كاتى ئەنتوان بەمەى زانى ئەۋپىۋاۋە لەسىدارەدا، بەلام بىرىك پارەى كاشى لەيەكىك لەبانكەكانى پۆمىدا دانا بەناۋى خىزانى

لەسىدارە دراوھەكە تامانگانە مال و منداڵەكەى بۇ بژىۋى خۇيان وەرى بگرن و بەمردنى كاسبكارەكەيان بەبرسىەتى نەمىننەوہ.

من لەو بېروايەدام و اباشە سل لەوكەسانە بگىرتەوہ كەسەخاوەتكردەنەكەيان لەھوہەسەوہ سەرچاوە دەگرىت، مروقى سەخى دەبى ژىربىت و بزانىت بۇچى و چەند دەبەخشىت، پىۋىستە باس لەوہ بكەين چۇنچۇنى ئەنتوان بوو بەفەرمانزەوای رۆم چونكە ئەو واقىعە شايستەى ئەوہىە بگىردىتەوہ، بۇئەوہى حكومەتىكى وەكو حكومەتى رۆم كەھەموو كارەكانى قانونى بوون نىشانبدەين چۇن وەك ئەزادە پاشاكانى كىليپۇتاترا پۇلەكانى خۇيان دەكوشت براكان خوشكەكانيان دەكوشت، وەكو گوتم ئوكتا و دوای نەمانى سىزاربوو بەمىراتگرەوہى سىزار ھەرەھا باسى ئەوہشمكرد كەفەرماندەى سوپاى پايتەخت ئەفسەرىكبوو بەناوى (لپىد) ئەو دوو كەسە ھەولياندەدا ببنە فەرمانزەوای رۆم، ئەنتوان پىشئەوہى بگاتە ترۇپكى بەھىزى بەودوو كەسانەى گوت داپشتنى پلان وشەبو ناكوكى لەنيوان خۇماندا سەرئەنجامى خراپى دەبىت و ھەرسىكمان لاوازەكات، باشترا وايە ئىمە پىكەوہ رىكبكەوين و يەك دەستەى ھاوبەش پىكبەينىن و پىكەوہ كاروبارەكانى و لاتى رۆم بەرپۇەبەرىن، سەرەتا وايان كرد و دەستەىكى كارگىزى و لاتيان پىكەينا لەھەر سىكيان - واتە ئەنتوان و ئوكتا و لپىد، يەكەم كارى كەئەو دەستەىە كرديان لىستىكيان لەناوى ئەوانە پركردەوہ كەدەبوو بكوژابان و دەست بەسەر ملك و مالەكانياندا گىرابا، ناوى دووسەد سىناتۆرو دووھزار ئەشراف لەو لىستەدابوو، دواتى بۇ ئەوہى ئەولىستە بگەيەننە سى ھەزار كەس بەراويزكارەكانى خۇيان سپارد ھەرنائوك حەزەكەن بىخەنە سەرئەولىستەىە بە مەرجى دەولەمەندبىت، ئىنجا ناوى ئەو سى ھەزار كەسەى كەبىرارىبوو بكوژىن بەسەر سىدەستە لەئەفسەرو سەربازەكانى سوپاياندا دابەشكرد و ھەرىكە لەو دەستەىە ناوى قوربىانيەكانيان پى درا، ئەگەر ئەم كارە لەولاتىكدا بامىللەتەكەى دواكەوتوبو سەيرنەبوو بەلام ئەم پەشەبكوژىە لە وولاتىكدا پروىدەدا كەلەویدا قانونى (ھىبا كورپوس) پەپرەو دەكرا، ئەو دەستە سى كەسەىە لە ئەنتوان و لپىد و ئوكتا و پىكەتابوون - بۇ كوشتنى ھەر سىناتۆرىك بىستوو پىنچ ھەزار) دنىە)يان دانابوو بەبكوژەكانىشيان راگەياندبوو دانى ئەوپارەىە پىشئەوہى ملكو مالى ئەوانە دەستبەرسەردا بگىرىت لەلايەن حكومەتەوہ دەدرىت بەبكوژەكان و لەھىچ بانك و سەنەدىكى پەسەمشدا نانوسرىت بۇئەوہى لەنايندەدا ئەو بكوژانە بناسرىن و تۇلەيان لىبىكرىتەوہ، ھەر كەسنىك يەككىك لەئەشرافانەى كەناويان بلاوكراوہتەوہ و سىناتۆرىن بكوژىت ئەوا پازدە ھەزار دنىە خەلات وەردەگرىت، بەلام خەلاتى ئەوكەسانەى ئەوانىتر دەكوژن دەھەزار دنىەىە.

ئەگەر خزمەتكارىك ئاغاكەى كەناوى لەگەل ئەو سىئەھزار كەسەدا ھەبىت بكوژىت ئەوا پىنچ ھەزار دنىە وەردەگرىت و نازادىش دەكرىت - واتە ئىتر كۆيلە نامنىنىت و ناسنامەى رۆمى پىدەدرىت. ھەر كەسنىك يەككىك لەوسىئەھزار كەسەى ناويان لەو لىستەىەدا ھەيە بكوژىت دەبى سەرەكەىى و ھەردوو دەستى لەنانىشكەوہ بېرىت و بىبان بۇ ناوہندە تايبەتەكەانى كەبۇ ئەو مەبەستە دانراون، تالەویدا خەلاتەكەى خۇيان وەربگرن. بىرارى بىرىنى دەستەكانى ئەمانە بى ھۇنەبوو چونكە يەكەم دەستى ئەشرافەكانى رۆمى ناسكتربوو لەدەستى خەلكانى تر - لەمىسرىشدا ئەشرافەكانى ئىمە چونكە كارناكەن دەست و پەنجەكانيان نەرمونيانە، دووہم زۆر لەبئەمالە ئەشرافەكانى رۆم نەرىتىكيان ھەبو ئەویش ئەوہبوو

غەلامەتى بىنەمالەكەى خۇيان لەسەر قۇليان ھەلدەكەندو بەو دەستە بېراوانە دەيانزانى كوزراۋەكە لە چ بىنەمالەكەيە.

پىياو كوزەكان پارەيان ۋەردەگرت بەلام كارگىپان ۋ كارمەندانى كەكارەكانيان بەرپۆدەدەبرد ھىچ قازانيان دەستەدەكەوت بۆيە ئەوانە كەوتنە بىرى ئەۋەى ۋاباشە پىش ئەۋەى دەست بەكوشتنى ئەو سى ھەزار كەسە بىرئىت چاكىكى گەورە لەگەل ھەندىك لەوانەدا بىكەن ۋئەوانە لەۋەناگادار بىكەنەۋە كەپلانى كوشتنىيان دەرگراۋەو بەمەش بەخشىشى باش ۋەردەگرن، ئەوانە زۆر بە ۋرپايىيەۋە دەجولانەۋە چونكە دەيانزانى ئەگەر ئەنتوان ۋئوكتاۋ ۋلپىد بزانن نەينىيەكەيان دركاندوۋە دەيانكوژن، پراۋىژكارەكان نەدەۋىران ۋباۋەپىيان بەزۆر لەوانە نەبوۋ چونكە ھەموو ئەوانەى ناويان لەۋلىستەيەدا نوسرابوۋ ئەشراف ۋسىناتۆرپوۋن ۋلەۋە دەترسان ئەوانە بچنەلای ئەنتوان ۋئوكتاۋ ۋباسى ئەۋەيان لەگەلدابىكەن چونكە ئەمانە بۇياننەبوۋ راستەۋخۇ بچن بۇلای ئەنتوان ۋئوكتاۋ لەبەرئەۋەى ئەشراف ۋسىناتۆرپوۋن.

دوای ئەۋەى پراۋىژكارەكان بەنەينى ھەندى ئەۋسىناتۆرۋ ئەشرافانەيان ئاگادار كەردەۋە كە مەترسىيەكى كوشندە لەپىشيانەۋەيە، ئەشرافەكان بەخشىشيان دانى ۋخۇيان شارەۋە، بەلام ھەندى لەئەشرافەكان باۋەپىيان نەكردو ئەۋەيان بەۋاقىيە نەدەزانى، دوای ئەۋەى رەشەبكوژى دەستپىيىكرد پەشيمانبوۋنەۋە، كاتى دەستە سى كەسىكە زانيان ھەندى لەسىناتۆرە ۋئەشرافەكانى كەدەبوا بكوژابان ديارنەماۋن خەزىنەى ھكۈمەتپىش پىۋىستى بەپارەبوۋ ۋناۋى ھەندى كەسى تريان بۇ لىستەكە زىادكرد ئەۋەانەى دەۋلەمەندبوۋن ناويان خرايە لىستى ئەۋەانەى بكوژپىن بۇئەۋەى دەستبەسەر ملىك ۋمالەكەياندا بگرن، كاتى جەللادەكان كەسىكىيان بەرچىنگ دەكەوت لەۋەانەى ناويان لەلىستەكەدا ھەبوۋ زوۋبەزو سەرۋەدەستيان دەبىرىن ۋبەرەۋ ئەو ناۋەندانە دەپۇيشتن كەتايبەت بۇ ئەم مەبەستە دروستكارپوۋن تاخەلاتەكەيان ۋەربگرن.

ھەندى لەئەشرافەكانى رۇم بۇئەۋەى لەدەست مردن خۇيان پزگارپىكەن دەچوۋنە ناۋ زىرابەكان ۋ لەۋىدا خۇيان دەشارەدەۋە، بەلام تەماعى ئەۋەپەر پارەيەى بۇ ھىنانى سەرى ئەۋەانە دانرابوۋ ئەو بكوژانەى ئەۋەندە بەغىرەتكردبوۋ دەچوۋن لەناۋ ئەو شوپىنانەشدا دەياندۇزىنەۋە، دوو گەنج كە كوپى دوو سىناتۆرپوۋن شوپىنى خۇشاردەنەۋەى باۋكەكانى خۇيان ئاشكرادىن تابتوانن بىنە خاۋەنى مىراتىكەيان، ئەۋەانە ئاگايان لەۋەنەبوۋ دوای كوشتنى ئەمانە ھكۈمەت دەستبەسەر ملىك ۋمالەكانياندا دەگرت ۋھىچ بۇ پۇلەكانيان ناھىلىتەۋە، ئەو دوو سىناتۆرەى كەكۆرەكانيان خەبەريان لىدابوۋن كوزران ۋئەنتوان ۋ ئوكتاۋ ھەرىك لەۋەانە پەنجا ھەزار (دنىە) يان دانى، بەمەش ھكۈمەتى رۇمى ئەۋەى نىشاندا ئەو كەسانەى دەستكورتىن پاداشتى باشترىان دەدرىتتى بەلام كوپى جوامىرىش ھەبوۋن كەگىيانى باۋكەكانى خۇيان پزگار كرد يەكىك لەكۆرە ئەشرافەكان ۋاى نىشاندا باۋكى مردوۋە ۋخستىيە ناۋ تابوتىكەۋە بەبەردەم خەلك ۋ پىياو كوزەكاندا لەمالى ۋدەرنناۋ بىردىيە دەرى، دوور لەدەرەۋەى شاردا خەشارىدا، دواتر پىياو كوزەكان يەكىك لە خزمەتكارەكانى ئەو ئەشرافەيان گرتوۋ سى شەۋ ۋسى رۇژ ئەشكەنجەياندا تاشوۋىنى ناۋبراويان پىبلىت بەلام ئەو خزمەتكارە نەيدىركاند، پىياو كوزەكان نەيانتوانى شوپىنى ئەو ئەشرافە بە خزمەتكارەكەى ئاشكرابىكەن، ئەو خزمەتكارەيان ئازادكرد بەلام ئەو لەبەر سەختى بىرىنەكانى دوای سى رۇژ مرد، يەكىك لەبازرگانەكانى رۇم بەردىكى كارتزى ھەبوۋ كەبەقەد

چىنگى دەست دەبوو ۋەو بەردە ۋەك خۇر دەردە ۋەشا يە ۋە⁽¹⁾، لىپىد كە يە كىتېبوو لەوسىن كەسانەى فەرمانپەرۋاىى پۇمىيان دەكرد تەماعى لە ۋەكوارتۇرە كىردبوو ۋە بازىرگانە كەش نەيدە فروۇشت بۇيە بە فەرمانى لىپىد ناۋى ۋەو بازىرگانەش خىرايە لىستى ۋەوانەى دەبوو كۆزىن، ۋەو بازىرگانەيان دەستگىر كىردبوو پىششە ۋەو بىكۆزىن زۇر ۋەشكەنجەياندا بۇئە ۋەو پىيانىبلىت ۋەو كوارتۇرەى لەكۆى شارۋتە ۋەو سەرئەنجام شوپىنى ۋەو كوارتۇرەيان پىناشكرا كىردو ئىنجا كوشتىيان.

چەند كەسىك كەناۋىيان لەلىستى ۋەوانەدەبوو دەبوو كۆزىن خۇيانكوشت، يەكىك لەۋئەشراقانە ناگرى بەردا مالەكەيى ۋەخۇشى خىستەنا ۋەناگرەكە ۋەدەمكارا، سىن فەرمانپەرۋاكانى پۇم - واتە ۋەنتوان ۋەلىپىد ۋە ئوكتاۋ، فەرمانىيان دەركىردبوو قەدەغەيە كەس بۇئەوانە بگىرت، بەلام خەلك نەياندەتوانى لەمەرگى كەسوكارەكانىيان ئۇقنەبكرن چۈنكە ۋەوانە بىن تاۋانبوون، بەلام دەستەى سىن قۇلىيە فەرمانپەرۋاكەى پۇم سىن كەسىيان لەۋكەسانە لەسىدارەدا كەبۇ مردوۋەكان گىرىابوون بۇيە ئىت خەلك نەدەۋىرا بەناشكرا فرمىسك پىرئىن، لەۋكاتەى لەپۇمدا كوشت ۋەكوشتار بەردەۋامبوو لەۋلاتە ناسايىەكانى ژىر پكىنى ئىمپىراتۇرىيەتى پۇمىشدا كۆمەلى مىرنشىن ۋەپاشاى لوكالى كەتا ۋەكاتەش لەسىزار دەترسان دەستىانكرد بەھەلشلاخانەۋە ۋەپەپىن دژبە پۇم، ۋەو ۋلاتە ژىر دەستانەى پۇم لەناسىادا برىتېبون لەسورىا ۋەندى لەناسىاى بچوك، ۋەنتوان لەپۇمدا، سوپاى نامادەى ۋەبوو كەبرىتېبوو لە دە لەشكر، ۋەمانەى سازكردن ۋەلگەلخۇيدا بردى ۋەبەرە ۋەلاتانى ژىر پكىنى پۇم كەۋتە پى، ۋەنتوان لەپۇمدا شوپىنەكەى خۇى چۇلكرد بەلام سوپاى پۇمى لەگەل خۇيدا بىرد، ۋەو دەيزانى تاسوپاى پۇمى لەگەلىت ئوكتاۋ ۋەلىپىد ناتوان ۋەو لەسەركار لایبەن ۋەركاتى بىەۋىت دەتوانىت بۇپۇم بگەپىتەۋە ۋەك تەنھا بۇئەۋەى بچىتەۋە سەرچىنگاكەى خۇى بەلكو شوپىنى ۋەدوۋكەسەى تىرىش بگىرت، ۋەنتوان لەنىۋان سەربازەكاندا خۇشەۋىستېبوو لەبەئەمەكى ۋەوان دلىنباوون، بەلام ئوكتاۋ لىپىد ۋەك ۋەو لای سەربازەكان خۇشەۋىست نەبوون، ۋەنتوان بەسوپاىكەيەۋە پىنگاى ناسىاى گرتەبەر، چۈنكە گەپانەۋەى سەردارانى پۇمى لەجەنگەكانى دەرەۋەى پۇمدا زىاتر لەكەسايەتى ۋەچۇنبايەتى ۋەوانى زىادەكردو بەھىز دەبوون، تا ۋەو پۇرۇشەى ۋەنتوان لەپۇمدا ۋەئەتوانى ۋەدوۋكەسەى تىرى فەرمانپەرۋاىى پۇم لەسەركار لایبىت ۋەخۇى بەتەنھا بېتە دىكتاتۇرى پۇم، چۈنكە ئوكتاۋ لىپىدىش بەئەندازەى ۋەنتوان بەھىزبوون ۋەدىانتوانى فەرمان بەسەرسوپادا دەركەن ۋەپىگرىن لەبەردەم پلانەكانى ۋەنتواندا، بەلام داۋى ۋەۋەى ۋەنتوان سوپاى پۇمى لەۋلات بىردەۋەرو بەرە ۋەلاتانى ناسىاىى چوۋ سوپاى پۇم دەكەۋتە ژىر فەرمانى خۇى ۋە ئوكتاۋ لىپىد نەياندەتوانى دەست لەكاروبارى سەربازى ۋەرىدەن بەھانەى بردى سوپاى پۇم بەھانىكى مەعقولبوو، چۈنكە مىرنشىنەكانى ۋەلاتانى ژىر دەسەلاتى ئىمپىراتۇرىيەتى پۇم شۇپشيان دژى پۇم كىردبوو ۋەدەۋاىە ۋەنتوان بچىت ۋەوانە سەركوتبكات ۋە دۇخكە ناسىاىى بكاتەۋە ۋەھىلىت لەژىر دەسەلاندارىتى پۇم بچەندەرى، ۋەنتوان دەيزانى مىرنشىنەكانى ناسىاىى لەگەل يەكتىدا ناكۆكن ۋەگەرى يەكگرتنىان نىيە ۋەناتوان بەرەنگارى پۇم بىنەۋە ۋەسەرفرازى ۋەسەركەۋتوبى دەگەپىتەۋە پۇم، بەۋەى سوپاش راستەۋخۇ دەكەۋىتە ژىر فەرمانى ۋەو، ۋەكات دەتوانىت بەناسانى ئوكتاۋ ۋەلىپىد لەسەركار لایبىت ۋەخۇى بېتە تاكە فەرمانپەرۋاى پۇم، ۋەنتوان ئومىدى ۋەۋەشى ۋەبوو كۆمەلى زىپو

خىشلەگەن خۇيدا بېنىتەۋە، چۈنكى مېرىنشېنەكانى ژىر پىكىفى ئىمپراتورىيەتى پۇم دەۋلەمەندىبوون ۋەنتوان پىشېبىنى ئەۋەدى دەكرى لەۋپاشاۋ مېرىنشېنە گەنجىنەى زۇرى دەستېكەۋىت.

من نامەۋىت مېژۇرى ئەنتوان بنوسم بەلكو مەبەستەم ئەۋەيە بلىم چۇن چۇنى بۇھات وپىكەۋت بوو بەھۇى ئەۋەى خاتونەكەى من بېنەۋەى دەستپىشخەرى بكات بۇھىنانە پىشى دۇستايەتى كرىنى ئەنتوان ئەمە خۇى پۇژگار سوراندى ۋەتەپىش، خاتونەكەى من خەزى دەكرى ھەلومەرجىك بېتە پىش بەئەنتوان ئاشنايىت بەمەرجى ئەۋەپياۋە ھەستەنەكات كىلپاترا ئارەزومەندى ئەم ئاشنايەتەيە، بووداۋەكانى پۇم وپۇشېتنى ئەنتوان بۇ ۋلاتانى ئاسىيى ژىر دەستى پۇم، ئەۋ زەمىنەيەى بۇ خاتونەكەى من فەراھەمكرى، ئەنتوان لەسەرەتاي سەفەرەكەيدا پىگاي مەكەدۇنىاي گرتەبەر ۋەلەۋىۋە چوۋ بۇ يۇنان، لەشارى ئەسینادا بۇ پىشۋازىكرىنى ئەنتوان كۇپىكى فەلسەفىان گرت ئەنتوان كەبچوكتىن زانىارى لەسەر فەلسەفە نەبوو خەزى لەنەدەب ۋە ھونەرەنەبوو لەكۇپەدا دانىشت، كاتى فەيلەسوفەكان دەدوان ئەۋ سەرى بۇدەلەقاندن تاۋاى نىشانېدات گۋايە تىدەگات.

ھەموو فەيلەسوفەكان لەۋ كۇپەدا نامادەبوون ۋ سەرئەنجام ھەموويان پەزنامەندى خۇيان لە بەرامبەر ئەنتواندا دەرېرى چۈنكى ھەركەسنىك قەسەى بكرىدە ئەنتوان سەرى قەناعەتكرىنى بۇ دەلەقاند. لەيۇناندا شارىك ھەبوو ناۋى (مجار) بوو بەۋەى خەلكى ئەۋشارە بېنىبويان ئەنتوان مەربانى لەگەن شارى ئەسیناداكرىدوۋە، بېريارېندا ئەنتوان دەۋەتېكەن بۇئەۋەى بېت بۇ شارەكەيان ۋدانىشتوانى ئەم شارەشى خۇشبوۋىت، شارى مجار تەلارىكى شارەۋانى ھەبوو ھەموو خەلكى شارەكە شانازيان پىۋە دەكرى بەباشترىن تەلارى يۇنانيان دەزانى، بېريارېندا لەۋ تەلارەدا پىشۋازى لەئەنتوان بكن بەلام كاتى ئەنتوان لەبەردەرگاي ئەۋتەلارەدا لەكەژاۋەكەى دابەزى، سەيرىكى تەلارى شارەۋانىكەى كرىدو گوتى: چەند تەلارىكى شېرودىۋە بەبى ئەۋەى بچىتەناۋ تەلارى شارەۋانىكە گەپايەۋە ناۋكەژاۋەكەو پۇيى. دواتر ئەنتوان لەيۇنانەۋە بۇئاسىيى بچو كەۋتەپى وچوۋبۇ شارىكى بەناۋبانگ بەناۋى (ئافس) (۱). (يەككە لەشارە دېرىنە جۋانەكانى كۇن ۋنىستاش شوپنەۋارەكانى لەتوركىادا ماون، ۋ فارسى)

من بۇ خۇم شارى ئافسىسم بېنىۋە ئەگەر بەۋىت سەبارەت بەمە بدوۋىم - لەۋانەيە نوسىنى ئەم كاغەزانە كۇتاييان نەيەت، شارى ئافس شارىكە كەۋتەتە ئاسىيى بچو وپىرەۋى كارۋانەكانى خۇرەلەتەۋ ھەموو ئەۋ كارۋانەى كەدەچن بۇ بايل ۋئاشورۇ ئىران بەپىگاي ئافسدا تىدەپەپن، شارى ئافس چۋارسەد سال پىش دروستېۋى شارى ئەسكەندەرىيە خاۋەنى ناۋەندى بازىرگانى بوۋو بەشۋىنېكى گەۋرەى گەشتوگوزارى لەقەلەمدەدرىت ۋخەلكان بەتايبەت ئەۋ ژانەى خەزىان لەخۇشگوزەرانى ۋگەشتېۋو دەچوون بۇشارى ئافس، لەئەسكەندەرىيە پايئەختى ۋلاتەكەى ئىمە شوپنېكى تايبەتى بۇپىشۋازىكرىنى خىزان بەتايبەت ئافرەتان نەبوو، بۇيە تەنھا ئەۋ پياۋانەى ۋىستېيان پابوۋىن دەھاتن بۇ پايئەختەكەى ئىمە، بەلام شارى ئافس بۇ پىشۋازىكرىن لە گەشتيارانى ھەمەجۇر لەمانەش ژن خاۋەنى شوپنې لىۋەشاۋە باشبوو، بۇيە ھەموو خىزانە دەۋلەمەندەكان بەتايبەت زىاتر ئەۋ ژنە دەۋلەمەندانەى مىسرى ۋ سورى ۋيۇنانى ۋپۇمى دەچوون بۇئەۋەى ئابەناسودەيى پىشۋەدەن ۋپۇژانى خۇش بەسەربەرن، لەئافسدا گورستانى عاشقان نىيە، لەئەسكەندەرىيەدا سالنىيە ژمارەيەك لەخەلكى دەۋلەمەند بەھۇى ئەۋەى لەشۋىنى پابۋاردى گىشتىدا

سامانی خۆیان لە دەستەدەن و پارەیان پینامینیت پێی بگەڕێنەو و لاتەکانیان خۆیان دەکوژن، بەلام تانیستا لەشاری ئافسدا پرووی نەداو و ژنیك- یان پیاویك بەهۆی رابواردن و خۆشگوزەرانیکردنی لەشویئە جیا جیاکانی ئەوشارەدا، گرفتاریبەن و خۆیان بکوژن، چونکە شاری ئافس بەپێی ئەفسانەکانی کۆن لەلایەن دەستەبەگ ژنی یۆنانیەو و دروستکراو، شویئەکانی رابواردن⁽¹⁾ جیان لەشویئە گەشتیارەکانی تر بۆیە زۆرەبی گەشتیاران ژن و میێرد و مندالان- واتە خیزانن و ئەمانە بەپێی پێویست پارە خەرج دەکەن و دەستپێو دەگرن، ئەمەش ئەو دەگەینیت کە ژنان ژیرانە تر لە پیاوان لەکاتی گەشتوگوزاردا پارە خەرج دەکەن، لەشاری ئافسدا پەرستگایەکی هەیە بەناوی ئارتیمیس و خۆی شار چونکە سەرەتا دانیشتوانی ئەم شارە ژن بوون و ئارتیمیسیان پەرستوو، پەرستگای خۆی ئارتیمیس لەشاری ئافسدا دوو شویئە سەرەکی هەبوون، یەکیکیان پەناگا و ئەوێتر شویئە داهااتیبوو- جیی پەناگای ئەو پەرستگایە شویئەیکە تاوانبارو کەتەنکران دەچەناوی چونکە ئەو شویئە ناتوانرێت قانون و سزای تێدا جێبەجێبکێت و هیچ کەس ناتوانێت خەتاباریک کە لەو شویئە پەرستگاکە دا بێت بە دەری بنیت، تەنها بەمەیلی ئەو کەسە خۆی نەبیت، شویئە داهااتی- سەرەتا بۆ ئەمە دروستکرا ئەو دیاری و پارانە خەلکی خاوەن باوەر بۆ پەرستگایان دەهینا کۆی بکەنەو و بیخەنە ئالوویزی بازگانێوە، بەلام وردە وردە ئەوەندە زیاد کردو بەرفراوانبوو تالەگەل هەموو دنیا دا بوو بە خاوەنی ئالوویزی بازگان، هەر بازگانەکانی دنیا ئالوویز- یان پارەکانی خۆیان لەو شویئە دا دانەنا بە لکو هەندێ لەپاشکانیش پارەکی خۆیان⁽¹⁾ لەوێ دانەنا تالەکاری بازگانیدا بگێردرێت و سودیان لێوە دەستبەگەویت، ئەو رۆژە ئەنتوان گەیشتە شاری ئافس کۆبووچ تاجیان لەگەڵای دەرختی ئەشکەوت دروستکردبوو و خستبووانە سەریان و بەپیشوازی ئەنتوانەو چون بۆ ئەوێ بەرێزەو و بیهێننە ناوشار، لێرەدا بەپێویستی دەزانی ئەوەش باس بکەم، دوا ئەوێ کوشتاری سیناتۆرو ئەشرافەکان لەرۆمدا دەستپێبکێردو ئەنتوان سوربوو لەسەر ئەوێ بکوژانی سیزار لەناو بەریت هەندێ لەوانە زانیان لە هیچ شویئەیکە دنیا دا پەنایکە نییە گیانی ئەوان بپارێزێت تەنها پەناگای پەرستگای ئارتیمیس نەبیت، کاتی ئەنتوان گەیشتە شاری ئافس ئەو سیناتۆرو ئەشرافانە پۆمی کە لەترسی مەرگ هەلاتبوون و لەو پەناگایە دا بوون ئەنتوان دەری نەکیشانە دەری و بۆ ریزگرتن لە پەرستگای ئارتیمیس وازی لێهێنان، چونکە بیری لەوە کردبوو و لەوانە پۆژیک بێ ئەویش ناچار بێت کە لەو پەناگایە خۆی ئارتیمیس وەر بگرت، ئەنتوان پریاریدا دەبێ شاری ئافس باجی دوو سالی ببات و سالی ببات و سالی دواتر لە باجدان دەبەخشێت، جوتیارانی ئەوشارە دەیانگوت ئەنتوان دەیهوێت باجی دوو سالیان لێبسیانیت، باشە باجە تاییشی کاریکی و ابکات ئەمسال دوو بەهارو دوو پایزو دوو زستان و دوو هاوین بێت بۆ ئەوێ بتوانن بەر بوونی دوو سالی کۆیکەینەو و باجی دوو سالی بدەین، جوتیارانی ئافس راستیان دەکرد، بەلام ئەنتوان گۆی بە قسەکانی ئەوان نەداو مامورانی باج وەرگرتن بەبێ پەحمانە باجی دوو سالیان لەخەلکی شارەکە وەر دەگرت، ئەنتوان پیاویک نەبوو. خەرجی ئەو دەلەشکرە لەگەڵ دا بوو ببات، حکومەتی رۆم خەرجی ئەو سەربازانە لەدەرەوێ رۆم دا بوون و دەچوون بۆ ئەو شویئەکانی لەژێر پکیفی ئیمپراتۆریەتی رۆمی دا بوون لەخەزینە دەوڵەت دەیدا،

ئەنتوان جگەلە ۋەرگرتنى باج ۋە سەرئەھى سالانەھى ھۆكۈمەتى پۇمى دەيوپىست دەستكەوتى بۇخۇشى ھەبىت، چۈنكە سوپايەكى گەورەھى لەگەلدابوو، دانىشتوانى شارەكانى ناسىيى ئەنتوان چى ويستبا لەترسان دەياندا، تەنھا بۇ ئەۋەھى سەرۋماليان پارىزراۋبىت، ھەندى لەپاشاكانى ناوخويى ۋە ۋە مېرنشيانەھى كەسەر كەشى ۋە لەشلاخانە ۋە يان دۇبە ھۆكۈمەتى پۇم كىردىبو ھەركە كويىبىستبوون ئەنتوان بە ۋەھىزە گەورەھى ۋە لەپدايە ھەلاتن ۋە ھەندىكيان دەستيان ۋە كىواندا ۋە ھەندىكىشان لەۋلاتانى ناسىيى بچوك پۇيشتن ۋە ھەندىكىش لەمانە تۋانىبووان خۇيان بگەيەننە پەناگاي خۋاي ئايىمىس، ئەنتوان دەستى بەسەر ھەموو ملك ۋە مالى ئەۋ مېرنشيانە داگرت كەدۇبە پۇم ھەلسابوون، كاتى ئەنتوان لە ناسىيى بچوكدا شاربەشار دەپۇيشت، شەۋ ۋرۇژ كۆمەلئ رنى بەرەلە لە دەۋرىدابوون ۋە لەناۋ كەژاۋە كەيدا ھەر خەرىكى پابواردن ۋە خۋاردنە ۋە بوو ۋە بچوكترىن پۇمى بۇ ھەستى دانىشتوانى ئەۋشارانە دانەدەنا كە پىياندا تىدەپەپى- يان ھەر نەبى لەۋشارانە لادابا، جارجارە لە ناسىيى بچوكدا سەخاۋەتى دەكرىد دەستگىرۋى خەلكى دەكرىد، بەلام بەردەوام بەخشندەھى ۋە سەخىەكانى ئەۋ بە نابوتبۋنى چەند كەسكىت تەۋاۋدەبوو، پۇمىكيان كە بەشارىكى بچوكدا تىدەپەپى ۋە سەرخۇش بوو ۋە بۇنى كەبابى بەبەرلۋتى ھەلاھاتو ۋە فەرمانىداۋە بوستن، كاتى كەژاۋەكە ۋە ستا ئەنتوان بىنى كەبابچىكى ھەژار قارەچاغەكە خۇي لەدەم شەقامەكە داناو ۋە خەرىكى بىرژاندنى كەبابە، بانگى كابرى كەبابچى كرەۋ داۋاي كەبابى لىكرىد چەند شىش كەبابى خۋاردن ۋە زۇر لەزەتى لىكرىد بۇيە بۇ پاداشتدانە ۋە ۋە فەرمانىدا دەستمايەھى كەبابچىەكانى ئەم شارەبىنن ۋە بىدەن بەۋ كەبابچىە، پۇمىكىت شاعىرىكى ماستاۋچى بەخۋىندە ۋە ۋە چەند شەرىك بەزمانى پۇمى لەبەردەم ئەنتواندا پىاھەلدان بەشانوبالى ئەۋ ۋە ئەنتوانى لەسەروى سىزار تەننەت جۋىپىتريش^(۱) لە قەلەم داۋە، ئەنتوان كەمەستبوو بفرۇبوو ۋە بەخشىشكى دابەۋ شاعىرە كەتائەۋ پۇمى كەس بەخشىشى ۋە بە شاعىرىك نەداۋە، ئەمەش ئەۋ ۋە بوو فەرمانىدا پۇمى دانىشتوانى ئەم شارۋچكەيە بگەۋىتە دەستى ئەۋ شاعىرە ۋە دەتوانىت ھەموۋيان بگۇرۇت ۋە ۋە ۋە بىشەۋىت بەزىندۋى بىننىتەۋە دەپى بەدانى بىرىك پارە ئەۋ شاعىرە پارىبكات.

پىگەيشتى ئەنتوان ۋە كىلىۋپاترا

پىشئەۋەھى ئەنتوان بگاتە شارى تارس، نامەيەكى بۇ شارنى مىسر ناردو لەۋنامەيەدا داۋاي كىردىبو كىلىۋپاترا بچىت بۇشارى تارس تائەۋ دەگاتە ئەۋ، ھۆكۈمەتى پۇم لەپانتايى ئىمپىراتورىيە تىكەھى خۇيدا زۇر پاشاۋمېرنشيانى ھەبوون دەيانتوانى ھەرىكە لەمانە لەسەركار لاپبات، ھەموو ئەۋانە باج ۋە سەرئەھىان دەدابە ھۆكۈمەتى پۇم ۋە ھەندى لەمانە تەننەت نۇكەرى پۇمىشان دەكرىد، تەنھا پاشايەك

ھەببو كەلەژئىر دەسەلاتدارىيەتى ئىمپىراتورىيەتى پۈمداھنەببو و خۇي بەكەم نەدەزانى، ئەۋىش خاتونەكەي مەن بو، پۈمىشەكانىش دەيانزانى كىليۇپاترا كە ئەژدادى لەسەردەمى ئەسكەندەرەۋە تائەمپۇ پاشايەتيا نكردوۋە مىراتگەرەۋى ئىمپىراتورىيەتى مىسەرن، جىاۋازى لەگەل مەرنىشەن پاشاكانى تىرى ئىمپىراتورىيەتەكەياندا ھەيەو لەۋانەيە ھەرلەبەر ئەۋەشەبىت نەتوانن بەناسانى كىليۇپاترا لەسەرتەختى پاشايەتى لابیەن- بۇيە پىاۋىكى ەك كال-يان قوتكردۇتەۋەو كىردوۋانەتە كەرەستەي خۇيان بۇئەۋەي تەختى پاشايەتى مىسرى پىلەبار بەرن، ئەنتوان بۇ دوومەبەست داۋاي لەخاتونەكەي مەن كىردىت بۇشارى تارس، يەكەم: ئەۋەببو ئەۋ خاتونەكەي مەنى بىنىبوۋ دەيزانى ژنىكى شۇخ وشەنگە، دوومەيش ئەۋەببو دەيوست نىشانىبىدات مەزنى ئەۋ نەك لەخوار بەلكو لەسەروى مەزنى سىزارەۋەيە، چونكە سىزار ھەزى لە كىليۇپاترا كىردو بۇخاترى ئەۋ چوۋبۇ مىسەر بەلام خودى كىليۇپاترا بۇيدارى ئەنتوان دەچىت بۇ شارى تارس.

مەن لەسەرەتاي ئەم بەسەرەتەدا گوتە سىزار بۇيىنىنى كىليۇپاترا نەھات بۇئەسكەندەرەيە بەلكو بۇ راۋەدونانى پومپەھات، بەلام خەلكى نەزان تائىستاش پىياناۋايە سىزار بۇيدەنى خاتونەكەي مەن ھاتبوۋ بۇمىسەر، جارىكىان يەكەك لەۋكەسانەي جىگەي مەمانەي ئەنتوان بوۋ نامەيكى بۇ كىليۇپاترا ھىنا بۇئەسكەندەرەيە، داۋاي نامەي يەكەم دوونامەي تر لەسەردارى پۇمەۋە بۇ خاتونەكەي مەن ھات ۋەيە دياركەوت ئەنتوان تۆتكەي لىئەلگىراۋە بۇيىنىنى كىليۇپاترا، داۋاتر كىليۇپاترا بىرىدىا بەكۋىتە رى، ماۋەي يەك مانگ ھەموو جلدروۋەكانى ئەسكەندەرەيە لەلايەن كىليۇپاتراۋە بەكەي گىران تاجلۋەرگى تايبەتى بۇئەۋە پىاۋ ۋرئانە بدرون كەدەبوا لەگەل خۇيدا بىانبات، كەشتىە بىئاۋتاكەي كىليۇپاترا بۇيدىنى شازنى مىسەر بۇشارى تارس ئامادەكرا، مەن لەمەۋبەر باسى مەزنى وجوانى ئەۋ كەشتىەم كىردوۋە پىۋىست بەدوۋبارەكردنەۋە ناكات، بەلام لىرەدا تەنھا ئەۋەندە دەلىم بۇدوۋ ھەزارو چوارسەد سەلەبەلىدەرە ھەموو ئەۋانەي كارىان لەناۋ ئەۋ كەشتىەدادەكرد جلوبەرگى يەكجۇران دروستكرد، سەلەبەي تازەشيان لەزىو دروستكرد كەبەزىو پو پۇشكراۋوۋ بۇئەۋەي لەكاتى سەلەبەلىدەندا كاتى لەناۋ دىنەدەرى لەبەردەم خۇردا بىرىسكىنەۋە، ئەۋ سەلەبانەيان ھەلگرتن ۋە كارىان نەھىنان تائەۋ كاتەي نىزىك شارى تارس دەبەنەۋە، لە مىسەرەۋە تائاسىاي بچوك سەلەبەلىدەرەكان بەسەلەبە كۇنەكان سەلەبەيان لىدەدان ۋ جلوبەرگى ئاسىيان لەبەردابوۋ.

ھەموو ئەۋ كەشتىە جەنگىيە چارۋكەدارانەي كەدەبوا لەگەل كىليۇپاترا دا چوۋبان رەنگى چارۋكەكانىان گۇرپىن بۇچارۋكەي ئەرخەۋانى ئەۋ كەشتىانەيان بەشىۋەيەك رەنگكردن ھەر كەسى بىنىبىانى وايدەزانى زىرپىن، پىششەۋەي شازنى مىسەر لەئەسكەندەرەيە بچىتەدەر فەرمانىدا دەرگەي خەزنىە بىرئەۋە ھەندى شتى گرانبەھاي لىدەر بىئىندىت بۇئەۋەي كەگەيشتە شارى تارس بەدىارى بىدات بەنەنتوان، تانەنتوان پىئوانەبى كىليۇپاترا بۇدەستگىزىي ھاتوۋە بۇلاي ئەۋ ۋ مەبەستى كۆكردنەۋەي زىرپوخشە.

ئەۋ پۇژەي ئىمە گەيشتىنە شارى تارس، ئاسمان سامالبوۋ دەرياش ئارامبوۋ ھەتاۋ دەدەرەۋشاۋە، بەرەبەرى نىۋەرۋ گەيشتىنە شارى تارس، شكۆمەندى ھىزى دەريايى شازنى مىسەر زۇرپوۋ نەك ھەر دانىشتوانى شارى تارس كارەكانى خۇيان جىئەيشت بۇئەۋەي بچن بۇ پۇخى دەرياۋ كاروانى پىرەشكۆي كىليۇپاترا بىنىن، بەلكو خودى ئەنتوانىش لەگەل ھەندى سەربازو دۇستەكانى دا ھاتەدەم دەريا

تاسەيرى كەشتيەكەى كليوپاترا بركات، كەشتيە مەزنەكەى شارژنى ميسر بەهيزى ئەشتەسەد سەلبە بەرەوكە نارى شارى تارس دەچوو، دەستەيكە مۇسقاژەن كەلسەر تەختايى كەشتيەكەدا بوون ولە دەرەو ديارنەبون بۆيەكخستنى سەلبەكان دەيانژەنى، سەلبەكان بەيەكجار دەچوونە ناو ئاوەكەو تىكراش دەهاتنەو دەرى وئەو سەلبانە لەبەرتيشكى خۆردا دەدرەوشانەو، كەشتيە گەرەكەى كليوپاترا كەتائەو رۆژگارە پيشينەى نەبوو كەشتيە بچوكەكانىتر بەهياوشى لەدەرەوبەرى كەشتيە مەزنەكە دەپۆيشتن، لەسەر كەشتيەكان دارى عوديان دەسوتانبو دووكەلى ئەوعودە بلاودەبۆوو بەبەرەو شارى دەبردو ئەو بۆنە خۆشە دانىشتوانى شارى تارسى دأخۆشەكرد.

كليوپاترا بەجلوبەرگى خواى دەرياو لەبەن سيبەزىك كەبەقوماشينكى كەتانى ئەرخەوانى جوان دروستكراوو لەسەر تەختينكى ناياب بەنيوہ پاكشاوى ونيوہ روتى پالى دابۆوو دەستەيكە كۆپى گەنج كەئەوانيش نيوہرەوت دەهاتنەبەرچاا بەباوہشيني لەپەرى نەعامە دروستكراو باوہشيني كليوپاترايان دەكرد، شارى تارس لەدەم پووبارىكدا دروستكراوہ بۆيە نەدەتوانا كەشتى كليوپاترا پييدا تيبەپرئت وناچار لەدەم دەريادا لەنگەرى گرت، كليوپاتراش ئەمەى دەزانى پيش ئەوہى بگەينە شوينى لەنگەرگاكە وەستاو كەپرۆتەختى دانىشتنەكەى و باوہشينەكانيان بۆسەر كەشتيەكەى بچوك گواستەوہو كليوپاتراو دەستوپيوہندەكانى چوونەسەر ئەوكەشتيە، بەهەمان شيوہى پيشوو كليوپاترا نيوہپاكشاو ولەژيەر سيبەرى چارۆكە ئەرخەوانىەكان و باوہشينكردنى بە پەرى نەعامە لەسەرئەو كەشتيە دانىشتەو، بەلام ئەم جارەيان كليوپاترا لەشوینىكدا پالى دايەوہ تالەهەموو دانىشتوانى ئەو شارەوہ دياربئت، لەو رۆژگارەدا خاتونەكەى من كەوتبو تافى جوانى چونكە هەموو ژنيك بەرۆژگارنى تەمەنيدا تيدەپەپرئت كە جوانى ونازدارىەكەى دەكاتە لوتكە، ئەوكات هەر كەسى شارژنى ميسرى بديبا وایدەزانى تەمەنى بيست و سئ - بيست و چوار سالە، بەلام من دەمزانى تەمەنى ئەو گەيشتبۆ بيست و حەوت سال، لەو رۆژەدا كاتى كليوپاترا لەسەر كەشتيەكە پالى بەپشتيەكانەو دەدبوو ولەسيبەرى چەترە ئەرخەوانىەكەدا نيوہرەوت ديار بوو دەستەيكە كۆپى گەنج بەباوہشيني لەپەرى نەعامە دروستكراو باوہشينيان دەكرد، ئيمە كەشەو و رۆژ لەگەلیدابووين عاشقى ئەو بيوين جاجچاى ئەو خەلكانەى شارى تارس كەبۆيەكە مجاربوو ئەو ژنە جوان وئەشميلەيەيان دەبينى، ئەو موسيقاژەنانەى لەناو كەشيپتە گەرەكەدا خەرىكى ريكخستنى سەلبەلیدەرەكانبوون هاتبوونە ناو ئەوكەشتيە جەنگيە بچوكەى كەكليوپاتراى لەسەر سواریبوو دەستيانكرد بەمۇسقاژەنين، شارى تارس بەهۆى هاتنى خواى دەريا بەيوپۆى گرتبوو و خەلكى شارى تارس و اياندەزانى ئەم بۆنە خۆشە بوئى لەشى كليوپاترايەو كەرەستەكانى نارايشتى ئەون بۆنيانديت، پيش ئەوہى تاريكدابئت، هەموو كەشتيەكانى ميسرى مەشخەليان هەلكردن بۆئەوہى كەشتيەكان ديارين، ئەنتوان بەدوو سەرلەشكرى خۆيدا نامەيەكى بۆكليوپاترا نارو تيبدا داواى كرددو لەكەشتى دابەزئت وخوانى ئيوارەى لەگەلدا بخواز، شارژنى ميسر ئەوئەندە باوہرى بەخۆى بوو ئەوداواى لەئەنتوانكردبئت بۆ سەر كەشتيەكەو خوانى ئيوارەى لەگەلدا بخواز.

جوانى ونازدارى خاتونەكەى من بەشيوہەكەى كارى لەئەنتوانكردبوو خستبوہ ژيەر عشوہى خۆيەوہ تائەنتوان بەداواكارىەكەى كليوپاترا رازيبوو هاتبۆلاى وئەو شەوہ لەویدا لەگەل كليوپاترا داناخوارد،

پۆژی دواتر ئەنتوان داوای لە کلیۆپاترا کرد میوانداری بکاتەووە ئەو بێتە سەر و شکانی و نانی ئیوارە ی لەگەڵدا بخوات، ئێمەش لەگەڵ خاتونەکە ی خۆماندا چووین بۆئە کوۆشکە ی کە ئەنتوانی تێدانیشتە جێ ببوو و پێشوازیەکی گەرممان لێکرا، لەکاتی نانداناندا من و چەند خزمەتکارێکی تری میسری لە پشت کلوپاترا راوەستابوین، چونکە خزمەتکارەکانی پۆمی خەریکی ناندانانبوون ئێمە کارمان نەبوو، هەوێر و قاپەکانی ناخواردن خراپبوون وەک ئەوە دەچوو لادێیەک دەعوەتی شازادەیک بکات، خودی ئەنتوانیش هەستی بەمەکردو گوتی ئە ی شازۆنی میسر، وەک دەبینی من لێرە میوانم و مانی من لە پۆمدا یە لێرە نییە تابتوانم بە و ئاستە ی شایستە ی پلە و پایە و جوانی تۆ بێت خزمەتت بکری و هیوادارم لەم کەلوپەلە ی ئیوارە خاوەنمان دێگرا نەبیت، کلیۆپاترا کە لەو شەو دا سینگ و بەرۆکی خۆ ی بەعەتری گوتی سور ی و ئیزارنی پێشاندبوو گوتی: ئەنتوان من بۆ یە بۆ ئێرە هاتووم تا تۆ ببینم و لە دیتنی تۆ چیژ وەر دەگرم، کەلوپەل و خاونداریەتی بە لای ژنیکی وەک منەو گرنگنییە چونکە من وارا هاتووم گرنگی بەو شتێانە نە دەم کە لایەنی ماددییان هە یە، ئەوە ی منی هیناو بەو شاری تارس تا مەزۆ یی دیداری تۆ یە، کلیۆپاترا پێشئەووە ی بێت بۆ تارس زانیاری تەواوی لە سەر ئەنتوان هەبوو و دەیزانی ئەو جیاوازی لەگەڵ سیزاردا هە یە و خاوەنی زەوق و سەنگینی و هورە ی سیزار نییە.

سیزار حەزی لە باسکردنی ئە دەبی و میژووی و هونەری بوو، کلیۆپاترا دەیزانی باسکردنی ئە مانە لەگەڵ ئەو دا نایبێتە جینگای سەرنجی ئەو، بۆ یە دەبێ ئەگەڵ ئەنتواندا قەسە ی سادە و پۆژانە بکات تا تێبگات خاتونەکە ی من دە لێت چی، دەبوو کلیۆپاترا قەسە ی گالته جاری و پێکە نییە ی کردبان بۆ یە دەستی کرد بە قەسە ی خۆش تا ئەنتوان خۆ ی لە بەرامبەر کلیۆپاترا دا بە کەم و نەزان نەزانی و خەمبار نەبیت، ئەنتوان لە کانگای دلیەو بە قەسە خۆشەکانی خاتونەکە ی من پێدە کەنی و دە یگوت ئە ی شازادە ی میسر من دەمزانی تۆ زۆر جوانیت بە لām نەم دەزانی ئەو نەندە قەسە خۆشیت، هە مان ئەو شەو ی ئەنتوان بوو بە میوانی خاتونەکە ی من زانیم وەک سیزار کە و تە داوی عشقی خاتونەکە ی من و ئەگەری ئەو ی نییە دەست بەرداری بێت، ئەنتوان وەک گوتم بە ئەندازە ی سیزار زانیاری و کەسایەتی نەبوو، سە بارەت بە ژنانیش زیاتر حەزیان لە مجۆرە پیاوانە یە چونە دەتوانین بلیین پە یووە ندیەکانی ئیوان ئەنتوان و ژنان هیزی و رەفتاری نازەلی بە سەریاندا زالبوو، ئیستا هەفتە یەک بە سەر مانەو ی کلیۆپاترا لە تارسدا تێنە پەریبوو کە ئەنتوان نەک عاشقی کلیۆپاترا بوو بە لکو وەک خزمەتکاری ئەو یلیتات و هەر چی کلیۆپاترا گوتبای ئەو گۆیرایەلی دە کردو جیبە جیبە کرد، داوی شەو ی یە کەم کە کلیۆپاترا میواداریەتی ئەنتوانی کرد، هەر کاتی ئەنتوان بۆ ناخواردنی ئیوارە دەهات بۆ لای کلیۆپاترا تەنھا هەر ئەو دواخە لە سەر سفرە ی ناخواردن بوون، جگە لە من هیچ خزمەتکارێکیتر بۆ ی نەبوو بێتە ئەو ژوورە ی ئەنتوان و کلیۆپاترای تێدایبوون بۆ ئەو ی گۆییان لە قەسەکانی ئەوان نەبیت، شەو یکیان کاتی ئەنتوان و خاتونەکە ی من خەریکی ناخواردن بوون و منیش خزمەت دە کردن، گۆیملیبوو کلیۆپاترا گوتی ئەنتوان نایا لە مە و پێش تۆ لە من دنیگەران بووی؟

ئەنتوانیش بە سەر سوپا و ییەو گوتی : ئەو پرسیارە چییە لە منی دە کەیت؟ چۆن بیرلەو دە کەیتەووە من لە تۆ تۆرە بووبم؟

- كىلىۋپاترا گوتى: چۈنكى حكومەتى پۇم دژبە مەن يەك پروپاگەندەچى قوتكردۇتەو ۋە كەدەلىت مەن خاۋەنى تەختى پاشايەتى مىسىرم.

- ئەنتوان گوتى مەن ناگادارى ئەۋەنىم، ئەۋ دەيزانى بەلام خۇي لەگىلىداۋ پىرسى چۇنچۇنى حكومەتى پۇم دژبەتۇ ئىدەعاچىەكى قوتكردۇتەو؟

- كىلىۋپاترا گوتى: ئايا تۇ نازانى حكومەتى پۇم لەسورىادا پىياۋيكيان قوتكردۇتەو ۋە ئىدەعاى ئەۋە دەكات ۋەدەلىت بىراى مەۋ خاۋەنى تەختى پاشايەتى مىسىرە؟

- ئەنتوان ۋەك كەسىك لەمىشكى خۇيدا بىرىكاتەۋە، كەمى بىدەنگبۇر ۋەواتر گوتى: مەن هېچ شتىكىم سەبارەت بەمە ئەبىستۇۋە،

- كىلىۋپاترا گوتى: ئايا حكومەتى پۇم بەبى ناگادارى ۋەزەمەندى تۇ يارىدەى ئەۋپىاۋە دەكات كە ئىدەعاى بەتلىموسى چۈاردەھەم دەكات؟

- ئەنتوان گوتى نا مەن ناگادارى ئەمە ھەم،

- كىلىۋپاترا گوتى: كەۋاتە تۇ لەمەۋبەر دژى مەن بوۋى چۈنكى ئەگەر دۇژمى مەن ئەبۇبىت ھاۋكارى ئەۋ پىاۋەى ئىدەعاى پاشايەتى مىسىر دەكات ئەدەكرد،

- ئەنتوان گوتى: مەن دىنىتدەكەمەۋە يارىدەدەرانى ئەۋپىاۋە لەلايەن مەۋە بۇ دژايەتىكىردنى تۇ ئەبۇۋە بەلكۇ مەن لەۋرۋەۋە يارىدەى ئەۋپىاۋەمدادەۋ چۈنكى دەمزانى ئەۋ دژى خۇشەۋىستە كۇنەكەى سىزارە،

- كىلىۋپاترا گوتى: مەگەر كىلىۋپاترا شارژنى مىسىر جىايە لەگەل خۇشەۋىستەكەى جارانى سىزار؟

- ئەنتوان گوتى: بەلى- ئەم دوانە لىكجىاۋازن، مەن دژى شارژنى مىسىر نەبووم بەلام دژى ئەۋى تىران بووم كەمەعشوقەكەى سىزاربوۋ، ناسايىە كاتىك ئەۋ بوۋ بەدۇستى مەن دژايەتى كىردنى مەن گۇپرا

بۇعشقىكى گەرۋە سىزارم بەلەسەر حەقرانى بەۋەى ژنىكى ناۋاجوانى خۇشۋىستۇۋە.

- كىلىۋپاترا گوتى: ئايا ئىستا تۇشارژنى مىسىر خۇشەۋىت؟

- ئەنتوان گوتى: بەلى مەن بەشىۋەيەك تۇم خۇشەۋىت كەھىچ ئافرەتىكى ترم ناۋاخۇنەۋىستۇۋە.

- كىلىۋپاترا گوتى: ئەگەر تۇ مەنت خۇشەۋىت، بۇچى يارىدەى دۇژمەكەى مەن لەسورىا دەدەيت ؟

- ئەنتوان گوتى: مەن ئىتر يارىدەى دۇژمەكەى تۇنادەم،

- كىلىۋپاترا گوتى: بەلام ئەۋ لەسورىادايەۋ لەشارى بەلەبەگدا دژىت ۋەخەلكى ئەۋىش ئەۋ بەبىراى مەن دەناسن ۋەئىدەعاى ئەۋدەكەن تەختى پاشايەتى مىسىر ھىئەۋەۋ مەن بەستەمكار لەقەلەمدەدەن، لەكاتىكا

ئەۋ بىراى مەن نىيەۋ براكەم بەتلىموسى چۈاردەھەم كەمىردى مەن بوۋ لەشەپرى ئەسكەندەرىيەدا كۇژراۋ تەرمەكەشى ئەدۇزرايەۋەۋ گوتىيان گۋايە لەدەرىادا خنكاۋە،

- ئەنتوان گوتى: ئىتر مەن پارىژگارى لەۋدۇژمەنت ناكەم.

- كىلىۋپاترا گوتى: پارىژگارى نەكردن بەسنىيە.

- ئەنتوان لىي پىرسى: ئەى چى بەكم؟

- كىلىۋپاترا گوتى: تاۋانبار پىۋىستە سزابدىت.

- ئەنتوان ۋاينىشاندا لەمەبەستەكەى نەگەيشتۇۋە خۇي ھەلەكردو گوتى: ئايا بۇمەن چ سزايەكت دانائەۋ؟

-کيليوپاترا گوتى: مەبەستەم لەتاوانبار تۆنیت، بەئکو مەبەستەم لەو پیاووەیە کە لە سوریا داوە و خۆی بەبرای من ناساندوو و ئیدعای تەختی پاشایەتی میسردەکات.

-ئەنتوان گوتى: هەر کەسێکێت لەجیگای ئەو دابوایزانییەت حکومەتی پۆم لەپشتیەووەیەتی، ئەو ئیدعایەى دەکرد.

-کيليوپاترا گوتى: لەوانەى بەشى بۆهەموو کەسێک حکومەتی پۆمى پشستگىریبکات ئیدعای پاشایەتی میسریبکات بەلام ئەو پیاوہنا، چونکە ئەو کەسێکبوو هەژار و سەرگەردان بەهۆی ئەوێ بوو جیگای سەرنجی من بوو بەئەفسەرى سوپای میسرو من پلەى سەرھەنگیم داوە ئەو دواتر پلەوپایەکەى ئەوم بەرزترکردووە و پارێزگارىم لیدەکرد، تابوو بە پیاویکی دیار، ئەو پیاوہ قەرزدارى چاکەکارىەکانى منە دەبا ئیدعای تەختی پاشایەتی میسریبکات بۆیە دەبێ سزا بدریەت.

-ئەنتوان بەپیکەنینەو پرسى: تۆ چ سزایەک بۆئەو دادەنئیەت؟

-کيليوپاترا گوتى: ئەو سزایەى بۆئەو پیاوہى دادەنیم ئەوێە سەرھەکیم بۆبھینن.

-ئەنتوان گوتى: دەتەویەت چ لەسەرکەى بکەیت؟

-کيليوپاترا گوتى: من بۆیە دەمەویەت سەرى براوى ئەم بۆیین تادانیابم وکەس نەویریەت دژبە من بیەت وئیدعای تەختی پاشایەتی میسریبکات.

-ئەنتوان گوتى: ئایا حەزەدەکەیت خۆى بۆلای تۆبینم؟

-کيليوپاترا گوتى: من حەزناکەم ئەو پیاوہ گومرایە ببینم تەنھا خوازیارى سەرى ئەوم بۆئەوہى دانیا ب.

من دەزمانى بۆجى شارنى میسر حەزى نەدەکرد کال- ببینیت ئەگەر کانیان دەستگىر کردبا و هینابیان بۆناسیای بچوک- یان بۆمیسر، ئەوا کال- هەموو نھینىەکانى نیوان خۆی و کيليوپاتراى ئەشکرادەکردن، چونکە بەقسەکانیدا دیاربوو لەمەدەترسا بۆیە بەئەنتوانى گوت من حەزەدەکەم نیردراویکی خۆت بنیری وەر بەگەیشتنى ئەو پیاوہ سەربېرن.

-ئەنتوان گوتى: ناردنى کۆمەلێک خەلک بۆکوشتنى ئەو پیاوہى داواى پاشایەتی میسردەکات و نیستە لەبەعلەگدا دەژیت زەرورى نییە، من نامەیک بۆحوکمراى سوریا دەنیرم و فەرمانى پیدەدەم ئەو پیاوہ بکوژیت و سەرکەشى بۆتۆ بنیریەت.

-کيليوپاترا گوتى: ئەمە بیروکەیکەى باشە بەلام من حەزناکەم حوکمراى سوریا لیکۆلینەوہ لەگەل ناوبراودابکات - چونکە خیانەتکردنەکەى ئەو لەبەرامبەر مندا ئەوئەندە گەرەئە پنیویست بە لیکۆلینەوہ ناکات باراستەو خۆ بیکوژن.

-ئەنتوان گوتى: بەپێى قسەکانى تۆدەکەم لەنامەکەمدا دەنوسم بیگرن ویکەسەرە سەرى بېرن و سەرکەشى بۆتۆ بنیرن.

-کيليوپاترا پرسى: کەى ئەو نامەیک دەنوسیت؟

-ئەنتوان گوتى: سبەى بەیانى.

-کيليوپاترا گوتى: کەى سەرى براوى ئەوبۆ ئیرەدینن؟

-ئەنتوان گوتى: دەبێ ئەم نامەیکەى من لەپریگای دەریاوە بچیت بۆسوریا و دواتر بەپریگای پۆست بنیردیریت بۆ دەمشقى پایتەخت و دواتر حوکمراى سوریا چەند کەسێک بنیریەت بۆکوشتنى ناوبرا و بۆ

شارى بەعلەبگ، من پىموايە ماھى مانگىك دەخايەنىت تاسەرى بىراوى ئەوكابرايەى ئىدعاى تەختى پاشايەتى مىسىرى دەكرد دەگاتە لاي تۆ.

ئەو ئىۋارانەى ئەنتوان لەناو كەشتىيە گەورەكەى كلىۋپاترادا نانى دەخوارد، خاتونەكەى من ئەنتوانى دەبردە ژورەكەى خۆيى ولەویدا دەيخەواندو بەرەبەيانى زوش ئەنتوان دەگەپرايەو كۆشكەكەى خۆى، ئەو شەوھش دواى ناخواردن شارژنى مىسر ئەنتوانى بردە ھۆدەكەى خۆى بەلام پىششەوھى بخەوئت ھاتە ژورەكەى من وگوتى شرميون تۆگويئت لەقسەكانى نىۋان من و ئەنتوان بوو و دەزانى كەمن داوام لەئەنتوانكرد فەرمانبەدات كال بكوژن و سەرەپراوھەكەشى بۆمن بنىرن.

-گوتم بەئى خاتونەكەم من لەكاتى نانداناندا گويم لەوقسانەبوو.

-كلىۋپاترا گوتى: جگە لەتۆكەسى تر نازانىت من پلانى ئەووم ھەيە، ئەگەر كال رابكات ئەوا من واىردەكەمەو تۆپىتگوتوھە ھەلبىت چۈنكە دەيانەوئت بىكوژن.

-گوتم: ئەى خاتونەكەى من، ئايە تۆ پىتوايە ئەوكارەكەرە بەوفايە دىرىنەى كەلە مندائىيەو ھەگەل تۆدا گەورەبووھە خيانەت بەتۆبكات؟

-كلىۋپاترا گوتى: نەخىر ئەمەكى تۆ لەبەرامبەرمندا زۆرە، من ھەرگىز بەبەوفايى تۆ لەبەرامبەر خۆمدا دوودلنەبووم ونايم، بەلام مەسەلەى كال لايەنىكى گرنگوتايبەتى لەخۆگرتوھە.

-گوتم: لە چ رەپويكەوھە مەسەلەى كال لايەنىكى تايبەتى لەخۆگرتوھە؟

-كلىۋپاترا گوتى: لەو رەپوھە تۆ لەپاردودا كالت خۇشتويستوھە لەوانەيە تائىستاش كاريگەرى ئەو خۇشەويستىيە لاي تۆ ھەرمابىت - چۈنكە گوئىلىبوو من دەمەوئت لەناوى بەرم لەوانەيە پىرارىكى نەينى بەدەيت ھەولنى پىزگاربوونى بەدەيت.

-گوتم: ئەى خاتونەكەم من ناتوانم درۆ لەگەل تۆدا بەكم، راستە لەپاردودا من كالم خۇشەدەويست بەلام ئەوپياوھە ئەوئندەى ناچوامىرى وپىدەربەستىكرد تەنانەت خۇشەويستى منى بۇ رەقلىبونەوھە گوپى ئەمپرۇش لەدلىخۆمدا ھىچ ھەستىكى خۇشەويستىم لەبەرامبەر ئەودانىيە، بە پىچەوانەوھە زۆر رەق لەكالە. من ئەگەر ئەوم خۇشويستبا دواى ئەوھى لەشارى بەعلەبگدا ئەوم بىنى خۆم پىشانەداو تۆلە بەعلەبگدا نەبووى تابزانى من لەگەلىدابووم، بەلام چۈنكە من رەق لەئەو دەبوھە خۆم پىشانەدا.

-كلىۋپاترا گوتى: پىم باشتوبو بزانىت، ئەگەر ھەولبەدەيت كال پىزگاربيئت ئەوا تەواولەبەر چاوم دەكەويت،

-گوتم ئەى خاتونەكەى من سوئند دەخۆم ھەولنى پىزگاركردن وخەبەردان بەئەو نادەم. دواتر بىرۆكەيەك بەمىشكەمدا ھاتوگوتم ئەى كەخەلكانى تر خەبەريان بۇكال نارد تاھەلبىت چى؟

-كلىۋپاترا گوتى: مەبەستى تۆ لەخەلكانىتر كىيە؟

-گوتم: خودى ئەنتوان چۈنكە لەوانەيە ئەو لەنامەكەيدا كەبۇ حوكمپرانى سورىاى دەنىرنىت بنوسىت كال ونبكەن - يان باھەلبىت وخۆى بشارىتەوھ - يان كاتى حوكمپرانى سورىا نامەكەى ئەنتوانى خويندەوھ پىرارى ئەوئەدات بەكال بلىت خۆت بشارەوھ - يان بىرۆ، لەوكاتەدا تۆ وادەزانى من ئەو كارەمكردوھ.

-كلىۋپاترا گوتى: ئەمشەو ئەنتوان تابەيانى لاي مەنو من پەيمان لەئەو ھەردەگرم نەنوسىت كال ھەلبىت - يان ئەگەر حوكمپرانى سورىا ويستى يارىدەى كالتبەدات بۆھەلاتن ئەنتوان ئەولەسىدارەدات

شاژنى مىسر سەبارەت بەكاروبارى عشق ژىئىكى كاملىبوو وتەواۋى ھونەرى دىلېردىنى دەزانى وزانىيارى لەسەر ئەۋەھەبوو چۇن پىياۋان لەخشتەبىبات ۋەھلىيان فرىۋىننىت، بەلام لە كاروبارى سىياسىدا بېۋىيەك فەرمانزەۋاي بېبەزەيى وھسابى لەسەر ھەموو شتىك دەكردو خەرىكى كۆكردنەۋەي سامانىبوو بۇ ئەۋەي بتوانىت تەختى پاشايەتى خۇي پىيارىزىت، خەمى بە قوربانىدانى نىزىكتىن دۆستى خۇي نەبوو چاچجاي ئەۋەي كەسىك دوژمنى ئەۋىيىت ۋەئىدەئى تەختى پاشايەتەكەي بىكات، كلىۋاتارا ھەردو براكەي خۇي بەتلىموسى چۈرەدەھەم و بەتلىموسى پازدەھەمى كوشتن بۇئەۋەي تەختى پاشايەتى لەدەستخۇيدايىت، بۇيە كاتى گويم لە كلىۋاتارابوو داۋا لەئەنتوان دەكات سەرى كالى بۇيىننىت پىم سەيرنەبوو.

كال لەراپىردودا عاشقى كلىۋاتارابوو ۋخاتونەكەي من لەئەو دوو كوپى ھەرامزادەي بوو، بەلام ئەم راپىردودەي خۇشەۋىستى ئەو لەۋگوناھەي كەكال كىردىبوۋى كەمنەدەكردەۋە، من پىمۋايە ھەتا ئەگەر سىزارىۋنى كوپىشى لەگەل داكىدا ناكۆك باۋ دژى تەختى پاشايەتى ئەۋىيى ئەۋا كلىۋاتارا بەدەستى خۇي دەيكوژنىت، كلىۋاتارا لەمن كەۋتېۋ گومان پىيۋابوو من كال ئاگاداردەكەمەۋە پىي دەئىم راکە دەتكوژن، ئەگەر خەتاي كال جگە لەئىدەئاكردى بۇتەختى پاشايەتى مىسر شتىكى تىبا لەۋانەبوو ھەۋلى پىزگاركردىم بىدایا - بەلام ئەگەر كلىۋاتارا لەسەرتەختى پاشايەتى لادرابا ئەۋا بىگومان منىش ھەلۋەدادەبووم، لەبەرئەمە مانەۋەي كلىۋاتارا لەسەرتەختى پاشايەتى لە بەرژەۋەندى منىشبوو، ئەنتوان ئەك ھەر فەرمانى كوشتنى كالى بۇھوكمپرانى سورىا دەركرىد، بەلكو لەشەۋانى دواتردا فەرمانىدا تائەۋ پۇژەي ئەۋ زىندوۋىيىت نايەئىت كەس دوژمنكارانە پىي بىننىتە مىسر دژى كلىۋاتارا بوەستىتەۋە، ھەركاتى ھەرلەيەك بىەۋى كلىۋاتارا لەسەرتەختى پاشايەتى مىسر لابیبات ئەۋا ئەنتوان راستەۋخۇ بەرگرى لىدەكات، مانەۋەي ئەنتوان لەشارى تارس دىژەي كىشاۋ كلىۋاتاراش بەۋى مانەۋەي ئەنتوان لەم شارە ھەزى نەدەكرىد بگەرپتەۋە مىسر من دەمزانى ۋەك ئەۋكاتەي كەسىزار ھاتەئەسكەندەرىەۋ ئەنتوانى دەستبەردارى كلىۋاتارايىت و بگەرپتەۋە پۇم، ئەنتوانىش بەھەمان شىۋە ناتوانىت لەشارى تارس بىروات ۋەلكلىۋاتارا دوربەكەۋىتەۋە، ئەۋكاتانە پازىۋو ۋبەرەۋ زستان دەۋىشتىن دەبۋايە ئەنتوان لەشارى تارس بىۋىشتىبا، شەۋىكىان كاتى ئەنتوان لای خاتونەكەي من بوو، بەلكلىۋاتاراي گوت من ھەزەكەم لەگەل تۇدا بژىم ۋناتوانم لىرەبىرۇم ئايا نامادەي من لەگەلخۇتدابیەيت بۇئەسكەندەرىە؟

-كلىۋاتارا گوتى: ھەر كاتى بىيىت بۇئەسكەندەرىە ئەۋا من بەۋىپى شاناۋىيەۋە پىشۋازىت لىدەكەم بەلام ئايا تۆ منت خۇشەۋىت - يان ئەسكەندەرىەۋ مىسر؟
-ئەنتوان گوتى: تۆم خۇشەۋىت.

-كلىۋاتارا گوتى: ئەگەر منت خۇشەۋىت سۈپاكەي خۆت مەھىنە بۇئەسكەندەرىەۋ مىسر، چۈنكە تۇخاۋەنى دە لەشكرى و من ناتوانم خەرجى سەربازەكانى تۆكىشىم، جگە لەمەش ئەگەر تۆ بەسۈپايە زۇرەتەۋە بىيىت بۇ ئەسكەندەرىە ھەموو ۋايردەكەنەۋە تۇدەتەۋىت ۋلاتەكە داگىر بگەيت چۈنكە عەقل قەۋلى ناكات پىيارىك ژىئىكى خۇشبوۋىت بەسۈپايەكەرە بچىت بۇمالەكەي
-ئەنتوان پىكەنى:

- كىلىپۇپاترا گوتى: نەرىتى خۇشەويستى ئەۋەننەيە كەسىك سۇپايەك لەگەلخۇيدا بەينىت بۇمانى خۇشەويستەكەى وكىشانى خەرجى ئەمانە بخاتە ئەستۇى خۇشەويستەكەى.

- ئەنتوان گوتى: بەلام مەن بەبى سەربازەكانم ناتوانم بىمەناو مىسرەۋە.

- كىلىپۇپاترا پرسى: بۇچى؟

- ئەنتوان گوتى: لەبەرئەۋەى لەۋانەيە مەن لەمىسردا بكوژن.

- كىلىپۇپاترا بەسەرسامىيەۋە پرسى: ئايا تۇ پىتۋايە مەن لەمىسردا تۇ دەكوژم؟

- ئەنتوان گوتى: ئا كىلىپۇپاترا، دەزام تۇ ئەۋكارە ناكەيت، بەلام كاتى دوژمنەكانى مەن زانىان بە تەنھا

لەمىسردام وسۇپاكەم لەگەلئاننەيە، بىرلە كوشتنى مەن دەكەنەۋە بۇيرت چۆتەۋە كاتى سىزار

لەمىسردابو لەگەل ئەۋەشدا دەيانزانى سىزار سۇپايەكى تەۋاۋى لەگەلئادايە بەلام لەسەروى ئەفرىقادا

لەشكرىان كۆكردەۋە دەيانويست ھىرش بىكەنەسەر مىسرو سىزار بكوژن، ئەگەر سىزار لەمىسر

مابايەۋە ئەۋانەى لەبەين ئەبەردبا ئەۋا سىزاريان لەناۋدەبرد.

- خاتونەكەى مەن ئەۋ قىسەى پى راست بو سەرى بۇ لەقاند.

- ئەنتوان گوتى: مەن بۇئەۋەى تۇلئىگەرەن نەبىت سۇپاكەى خۇم لەناسىاي بچوك وسورىادا دادەنم

وخۇم بەدوۋ لەشكرەۋە دىم بۇمىسر ئايا تۇ بەمەرازىت- يان نا ؟

- كىلىپۇپاترا گوتى: مەن دەتوانم خەرجى دوۋ لەشكرى تۇبەدەم بەلام ھەموۋ سۇپاكەت ئا، دواتر لەسەر ئەۋە

پىككەۋتەن كىلىپۇپاترا بەكەشتىيەكەى خۇى بگەپىتەۋە مىسرو لەئەسكەندەرىيەدا چاۋەپروانى ئەنتوان

بىت. ئەنتوانىش ھەندى لەلەشكرەكەى خۇى لەناسىاي بچوك وسورىادا جىبىلىتت بەدوۋ لەشكرەۋە

بچىت بۇ ئەسكەندەرىيەۋە ميوانى كىلىپۇپاترايىت.

كىلىپۇپاترا فەرمانى گەرەنەۋەى دەركردو كەشتىيەكان پىداۋىستىيەكانىان ئامادەكردوۋ ئاۋيان داگرد،

تالەكاتى دەرچوۋنىان لە شارى تارسەۋە بىراۋەستان بگەپىنەۋە ئەسكەندەرىيە.

پوژىك پىش ئەۋەى كەشتىيەكانى شارنى مىسر بەپىكەۋن، كەشتىيەكى خىرارە كەبەچارۆكەى باۋ

ۋسەلەلەيدان دەپۇشست گەيشتە بەندەرى شارى تارس، لىپرسراۋى ئەۋ كەشتىيە نامەيەكى لە لاى

ھوكمپرانى سورىاۋە پىبوۋ بۇئەنتوان، ئەنتوانىش دواى ئەۋەى نامەكەى ھوكمپرانى سورىاي خويندەۋە

بۇكلۇپاتراى نارد تالەناۋەپۇكى نامەكە ناگادارىيىت، ئەۋ نىردراۋەى ھوكمپرانى سورىا بەفەرمانى

ئەنتوان نامەكەى بۇكىلىپۇپاترا ھىنا، ئەۋكاتە مەن لاى شارنى مىسروۋم وكلىپۇپاترا دەقى نامەكەى بۇمەن

خويندەۋەۋە مەنىش بەداخۋە گوپم لەكوژرانى كالبوۋ.

فەرمانپەرۋاى سورىا بەدەرىزى باسى كوژرانى كالى نوسىبوۋ و دەلىت، دواى ئەۋەى نامەكەى ئەنتوان

بەھوكمپرانى سورىا گەيشت ئەۋەىش زانىبوۋى كال لەشارى بەلەبەگدا نىشتەجىيەۋە واپىن باشتربوۋە

بۇكوشتنى ئەۋ دەستەيەك پىاۋى خۇى بۇبەلەبەگ بىنرېت، ئەۋەبوۋە بىست كەسى بۇ ئەۋمەبەستە

ناردبوۋ ونامەيەكى بەئەۋانەدا بۇكال ناردوۋە تىيدا نوسىبوۋى پىۋىستە بىت بۇدەمشق، بەم فىلە

كالىان لەبەلەبەگ ھىناۋەتەۋە دەرى و دواى ئەۋەى گەيشتونە چۆلەۋانىۋ بۇئەۋەى لەسەرشارىگاگە

نەمىنن و لەشۋىنىكى تردا ئەۋبكوژن و ورىابن سەرو پوخسارى برىندارنەبىت، چۈنگە دەبى دواى

كوشتنەكەى كەللە سەرەكەى بەسەلامەتى بۇ ھوكمپرانى سورىابەن.

هۆی ئەوەش کە حوکمێرانی سووریه بەو پیاوانەى خۆی گوتیبوو دوور لەشارپنگاکان کال بکوژن ئەوەبوو بەپێى قانونی پۆم ئەوانەى لەسەر شارپنگاکان خەلك بکوژن دەبێ سزابدڕین، بەپێى ئەو راپۆرتەى کە نێردراوەکانى حوکمێرانی سووریا دەیانگوت کاتى کال نامەکەى حوکمێرانی سووریاى خویندۆتەوه زۆر دلخۆشبووه پێى وابوو حوکمێرانی سووریا بۆیه داواى ئەویکردوو تاپێى بلى کاتى حوکمێرانی تەختى پاشایەتى میسرى نزیک بۆتەوه پێویستە بچیتە میسرو لەسەر تەختى پاشایەتى دانیشیت، چونکە کال وایزانیوه بۆسەر تەختى پاشایەتى دەچیت، ویستویەتى خزمەتکارە میژدمندالەکەى لەگەلخۆیدا ببات بەلام نێردراوەکانى حوکمێرانی سووریا بەئەویان گوتوو بەشتروایە ئەو خزمەتکارەى لەبەعلەگدا جییئیت و خۆی بەتەنیا بکەوێتە رێ، کال لە بیستنى ئەم قەسەیه سەرى سوورماوه چونکە ئەو پێیوابوو ئیتر ناگەرێتەوه بەعلەگ.

نێردراوەکانى حوکمێرانی سووریه بەئەویان گوتیبوو داواى گەیشنتت بەدمەشق ئەگەر پێویستیکرد دەتوانى بەداواى خزمەتکارە تەدا بنیتریت، کال هەندێ پارەى بەوکۆرە داوه پێى گوتوو لە بەعلەگدا بە تالیتدەگێرمەوه، دواتر شمشیرەکەى بەکەمەریه وه بەستوووه سواری ئەو ئەسپەبووه کە بۆیان هیناوه لەشارى بەعلەگ بەدەرکەوتوو، سوورەکان تاکاتى خۆرئاوا بوون بەرنگادا رۆیشتون داواى ئەوهى شەوداها توو داویان لەکال کردوو لەسەر شارپنگاکە لابدات و بەرەو یەکیک لەو خانوانە بچن کە دۆستى حوکمێرانی سووریا یە گوتیانە ئەمشەو لەویدا دەمینینەوه، کالیش بەوقسەیه نەکەوتۆتە گومان ولەگەل سوورەکاندا لەشارپنگاکە لاداووه رینگای بیابانى گرتۆتەبەر، داواى ئەوهى هەندیک رۆیشتون کال لەسەر ئاوانزگی ئەسپەکەى هەستاوتە سەرپێى وسەیرى دەوروبەرى خۆى کردوووه گوتویەتى من لەم نزیکانەدا خانوێک نابینم، نایا دەبێ زۆر رینگا بڕین تادەگەینه مالى دۆستەکەى حوکمێرانی سووریا؟ کاتى سوورەکان گویان لەم قەسەیه دەبیت چوار دەورى کال دەگرن وسەرەتا بە شمشیر لەلاقی ئەسپەکەى دەدەن بۆئەوهى نەتوانیت هەلبیت دواتر هیرشیان کردۆتە سەرى، کالیش زانیویەتى ئەسپەکەى ناتوانیت پاکات دابەزیوه بە شمشیرەکەى بەرگری لەخۆیکردوووه ورگی چەند ئەسپیکیانى دپيووه دوو وسى کە سیشى لیکوشتون، بەلام ئەوانیتر وروژمیان کردۆتەسەرو زەبرى گورچکبریان لەکال داوه دواتر کوشتویانەو سەریان لەلاشەى جیاکردۆتەوهو خستویانەتە کیسینکەوهو بەرەو دمەشق کەوتونەتە رێ، داواى ئەوهى کلیۆپاترا لەخویندەوهى نامەکە بۆوه، گوتى سەرەکەیم بۆینن، خزمەتکارەکان ساکیکی گەرەیان هینایە ژورەکەى کلیۆپاتراو لەناو ئەودا قوتوکیان دەرھیناوسەرەکەیان لەسەرلابرد، کلیۆپاترا فرمانیدا سەرەبزاوه کە بێننە دەرى و بیخەنە سەر سینیک بۆئەوهى بتوانیت بەباشى ئەو سەرەبزاوه ببینیت، سەرەکەیان لەو قوتوو پرلە رۆنە دەرھیناوس خستیانە سەر سینیک و کلیۆپاترا گوتى شرمیون نزیک بەرەوهو سەیرکە نایا ئەم سەرە هی کالە- یان نا؟

مووی رەش و برۆی کەوانەیی دەمى بچوکی کال گومانى لیتەدەکرا خۆیەتى، من دەمزانی کلیۆپاترا هەرلە سەرەتای دیتنیدا کەلەسەرەکەى ناسییەوهو زانى هی کالە، بەلام شارژنى میسر دەویست گویى لەپای منیشبیت تاتەواو دلنیا بیتەوه، کاتى من لەسەرە براوهکە نزیکبوومەوهو تیمروانى کەوتە یادى ئەو رۆژەى کاتى کال لەسیرکەکەى ئەسکەندەریه دا سواری عەرەبانیکى رەنگ زەردبوو و چوار شیرى

تاودەدان ئەو پۆژە کال لە تافی لایدا بوو لە کاتی لیخو پینی شیرەکاندا وەک یەکیک لە خواکانی نیشاندەدا، بەشیو یەكە من وامبیردە کردووە کەس وەک ئەو جوان نییە و دروستنەبوو و ناییتەو.

کاتی کالیان کوشت ئەو جوانی جارانی نەما بوو بەلام لەگەڵ ئەوەشدا ھەرکەسێ ئەو سەرە بپراوی بدیبا دەیزانی خواوەنەکی پیاویکی قۆزبوو، ئەگەر من لەجینگای کلیو پاترا دا بام و دوو کوپم لە کال بووبان نەمدەتوانی فەرمانی کوشتنی ئەو دەربکەم، بەلام کلیو پاترا لەتوخمیکێ تر دروستکرا بوو و دەیتوانی بەبێ هیچ خەم و کارتیکردنیک سەری بپراوی عاشقە کۆنەکی خۆی سەیریکات، من تیبینیم کرد کلیو پاترا بەبیینی سەری بپراوی کال دڵخۆشبوو وەک ئەوەی دیاری گرانبەھایان بووناردیبت، من پێما بوو خاتونەکی من ئەوەی بەبیرھاتبیتەو کال مندالەکی ئەوی فراندو دواتر بەمردویی دۆزیمانەو - یان ئەوەی کەوتبیتەو ھیاد کە کال لەسوریدا تەختی پاشایەتی میسری کردووە، من زانیم ئەو سەری کالەو لەمە دانیابووم، کلیو پاترا بانگی خزمەتکارەکانی کردو گوتی ئەو سەرە لاببەن و بیخەنەو قوتو پڕ پۆنەکو سەرەکی داخەنەو، دواي ئەوەی سەرەکی کالیان لابرد کلیو پاترا بەمنی گوت ئەو سەرە بپراو لە ژورەکی خۆتدا دا بنی تادەگینە میسر لەویش بیدەو بەخۆم، من نەمدەتوانی بەخاتونەکی خۆم بلیم حەزناکەم سەرەبراو کە کال لە ژورەکی مندایبت، کلیو پاترا شازنیک نەبوو بتوانریت فەرمانەکانی ئەو جیبەجینەکرین، ھەر فەرمانیکێ دا بای دەبو جیبەجینکرا بان، من لەدانانی سەری براوی کال لە ژورەکی خۆمدا دنگران بووم و دەترسام وەک ئەو و ابوو شەوئ لە کاتی خەوتندا ئەو سەرە پۆچی بیتەو بەرو بەدەنگبیت و بانگمبکات.

پۆژی دواتر ئیئە لەتار سەرە بەرەو ئەسکەندەریە بەرئ کەوتین، ھەراکاتی دەچومە ژورەکی خۆمەو یەکسەر سەیری ئەو قوتووم دەکرد کە سەری کالی تیدابوو بەتایبەت شەوانە زۆر ناپرەحەت دەبووم من نەمدەزانی مەبەستی کلیو پاترا چیبوو ئەو سەری بەمن سپارد؟ نایا دەیویست ئەو سەرە بپراوی کال لای خۆی بەئیلیتەو خۆنەگەر مەبەستیشی ئەو بیبت ئەم کارە چ قازانجیکێ ھەیە؟ سەبارەت بە شازنیکێ وک کلیو پاترا کە خواونی ئەو ھەموو سامان و ھیزەییە سەریکی بپراو چ نرخیکێ ھەیە تاپارینزگاری لیبکات؟

ئەگەر کال گەمژەیی نەکردبا و فریوخوادرووی پۆمیەکان نەبا بەوشیو یە نەدەکوژرا، ئەو لە بەرامبەر خاتونەکی مندا ئەو نەندە بچوکیبوو قەت بیری لەو نەدەکردووە بیکوژیت، بەلام دواي ئەوەی نیدعای تەختی پاشایەتی میسری کردو بەدرۆی خۆی خۆی بەبرای کلیو پاترا ناساند، شازنی میسر ناچار بوو لەناوی بەریت.

دواي ئەوەی گەپینەو ئەکسەندەریە، من کەللە سەرەکەم لەگەڵخۆمدا برد بۆ ژورەکی خۆم کە لەناو کۆشکی پاشایەتیدا بوو، دوو پۆژ دواي گەیشتنەو مان بەئەسکەندەریە، شازن بانگی منی کردو گوتی شرمیون نایا لەبیرتە کاتی مندالەکی من مرد تەرەمەکی ئەومان لەم کۆشکەدا مۆمیایی کرد؟

-گوتم بەئێ: خاتونەکەم.

-کلیو پاترا گوتی: یەکیکە بنیرە بامۆمیابکاریک لەخانەي مردوانەو بۆ ئیرەبیت تالیردا سەری کال مۆمیایی بکەن و ھەر شتیکی بۆمۆمیایی کردنەکە پێویستە بۆیان دا بین بکە، لەو دوو وەستاکارانەي

مۇميايى مندالەكەي كىليۇپاترايان كىرەبوو يەككىيان مردبوو ونەوى تىرانم بۇ كۆشكى پاشايەتى بانگ كىردو پىمگوت شازن دەيەويىت سەرىكى براو مۇميايى بگەيت.

-مۇمياكارەكە پرسى: نايا لىرەدا ئەو سەرە مۇميايى بگەم؟

-گوتم: بەلئ لىرەدا مۇميايى بگە چونكە ئىرە باشترە لەخانەي مۇمياكردنەكە سەبارەت بەسەرىكى براو -مۇمياكارەكە گوتى: ھەرچى تۇ بىللىيت ئەو دەكەم، ئىنجا ناوى چەند شىتىكى بردو پىنى گوتم ئەوانەم بۇ دابىنبگە.

-مىنىش ھەرچى مۇمياكارەكە داوايىكرد بۆم جىبەجىكردو دواتر قوتوبەكەم دايە دەستى وگوتم ئەمەسەرەكەيە.

پىشئەوھى مۇمياكارەكە دەست بەكارىكات كىليۇپاترا بانگى مىنى كىردو پىنى گوتم بە مۇمياكارەكە بلئى بەشىۋەيەك سەرى كال مۇميايى بگات مووى برۆو برژانگ وسەرى تىكەنچىت

-مۇمياكارەكەش گوتى: مىن دەتوانم تەواو ئاگادارى پاراستنى مووى ئەو سەرەبم، بەلام بە بەسەرچوونى كات ئەو مووانە لەبەيندەچن چونكە مووى مروۋە وەك گىاوايە تاتەرايى لەژىربايت ئەوا بەزىندوى دەمىنىتەو بەلام كاتى ئەوگۆشتە وشكبۆو ئەوانىش دەورن.

-گوتم: مىن نازانم ئەمە فەرمانى شازنە دەبئ ئاگات لەمووى سەرو برۆو برژانگى بىت وھەولبەدە گۆشتەكە بەتەواوھتى وشك نەبىتەوھە مووھكان بوورن.

مۇمياكارەكە پەيمانەكەي خۇى بردەسەرو بەجواترەين شىۋە سەرەكەي مۇمياكرد بىئەوھى پىتالپىچى بگات، چونكە شازنى مىسر گوتبوى نابئ سەرەكەي تىتۆلپىنچ بگىرت بۇئەوھى بەردەوام بىبىنىت، دواى ئەوھى مۇمياكردنەكە تەواوبوو وەستا كارەكە حەقدەستەكەي وەرگرتوو پىش ئەوھى بىروات بەمىنى گوت، بەشازن بلئى ئەگەر دەيەويىت ئەوسەرە وەك خۇى بىمىنىتەوھە دەبئ ئەو سەرە بخاتە شوشىكى بلورىيەوھە ولەشوىنىكى وايدابىت ھەتاو لىئەدات، چونكە وەك چۆن باوباران زىان بەتەرمى مۇمياكارەكە دەگەيەنىت تىشكى خۇرىش ئاوا زىانى پىدەگەيەنىت، ئەگەر شازن ئەوسەرەي خىستبايە شوشىكى بلورىيەوھە بۇماوھەيەكى زىاتر دەمايەوھە، بەلام كەلەناو بلورىدا دانەنرابا ئەوا تىكەدەچوو، كىليۇپاترا فەرمانى بەكارخانكى شوشە دروستكردنى ئەسكەندەريەدا يەك شوشەي بلورى كەسەرى ھەبىت بۇئەو سەرەي كال دروستبگەن، ئەو شوشەيان دروستكرد و سەرى كالئان خىستە ناوى ولەدەرەوھە پەروونى دياربوو و خىستبايە شوىنىك كەھەتاوى لىئەدات، ئەوكاتە تىگەيشتم كىليۇپاترا ئەم سەرەي بۇچى ھىنايەوھە مىسر، بۇئەوھو بەردەوام سەرى عاشقەكەي خۇى بىبىنىت، بەوھى كىليۇپاترا داواى لەئەنتوانكرد سەرى كال لەلاشەي جىابگىرتەوھە، دواى ئەوھى سەرە براوھەكەي گەيشتە دەست نەيتوانى لەخۇى دوربخاتەوھە پىرارىدا بەمۇمياكردنى ئەوسەرەي عاشقە كۆنەكەي لاي خۇى بىللىتەوھە.

پىشئەوھى ئەنتوان بىت بۇمىسر، سەرى مۇمياكارەي كال لەژورەكەي كىليۇپاترادابوو، بەلام چەند رۆژىك پىشئەوھى ئەنتوان بگاتە مىسر كىليۇپاترا ئەو سەرەي كالئى بەمىن سپاردو گوتى چونكە ئەنتوان دىت مىن حەزناكەم ئەوسەرە لەژورەكەي مىندابىت، كەلەژورەكەي توابىت ھەتا ئەگەر ئەنتوانىش بىبىنىت نابىتە جىگەي سەرنجى ولىى ناكۆلىتەوھە وادەزانىت سەرى يەككە لەكەس و كارەكانى تۆ-يان

عاشيقەكەى خۆتە، بەم شىۋەيە لەپۆزگارى ژيانى كالتا نەمتوانى لەگەل ئەودا بژيم دواى مردنى لەگەل سەرە مۆميايكرارەكەى ئەودا دەژيام، تائەو پۆژەى ئەنتوان لە ئەسكەندەريەدابوو سەرى بپراوى كال ئەژورەكەى مندابوو.

ئەنتوان لەميسرو گۆرانكارى و رووداوى تازە لەرۆمدا

ئەنتوان زووتر لەرەى كليوڤاترا چاۋەرپوانى دەكرد گەيشتە ئەسكەندەريەو بەپىئى ئەو قەولەى بە كليوڤاتراى دابوو تەنھا دوو لەشكرى لەگەلخۇيدا هينابوون و زۆرىنەى سوپاكەى خۆى لەناسىايى بچوك وسورىادا جىھيشتىبوو بەگۆيرەى ئەوقسانەى لەكاتى ناندانانى ئىواراندا گويم ليدەبوو ئەنتوان لەبەر تالوكەييان زۆر لەكارەكانى خۆى لەسورىاو ناسىايى بچوك بەنيوہناچلى جىھيشتوون تاھەرچى زووترە خۆى بەگەيەنيتە كليوڤاترا، من ئەو تامەزۆييەى ئەنتوان بۆ خاتونەكەى پيسەير نەبوو چونكە كليوڤاترا بەشىۋەيەكى وا شارەزاو ھونەريانە دەيزانى دلى پياوان بۆلايخۆى پاكيشيت، خۆ ئەگەر ويستباى ژنانيش عاشقى خۆى بكات دەيتوانى جاچجاى پياويكى تەمەن چل و دوو سالى ۋەك ئەنتوان، ئەنتوان دەيتوانى لەرەزى زستاندا بەشىۋەيەك سوپاكەى خۆى پەرداخ و بەھيزبكات ولەبەھاردا ھەموو ئەو شاو ميرنشينانەى دژى پۆم ھەستابوون لەناوبەريت، بەلام ئەو لەبرى ئەوەى لەناسىايى بچوك وسورىادا خەرىكى بەھيزكردنى سوپاكەييت، لەئەسكەندەريەدابوو ۋەھموو كاتەكانى خۆى لەگەل كليوڤاترادا بەسەردەبردو دەيگوت يەكەمجارە لەژيانى خۇيدا بەواقىعەى لەزەت لەژيانى بىينيت، من دەمزانى ئەۋكات بەلاى ئەنتوانەۋە ھىچ شتەك گرنگىنيە جگەلەرەى لەگەل كليوڤاترادا بژيت و لەوكەژو ھەوا خۇشەى ئەسكەندەريەداييت، ئەنتوان بۆيە لەپۆم چووبوو دەرى تالەناسىايى بچوك وسورىادا سەركوتى ئەو ميروشايانە بكات كەلەژير ئيمپراتورىيەتى پۆمدابوون ودواتر بەشانازىيەۋە بەرپتەۋە پۆم و جىگاي سىزار بگريتەۋەو بۆھميشە بىيتە دىكتاتورى پۆم، چونكە دەيزانى سەركەوتن لەشەرو زەوى خستەنەژير پكيفى پۆم و بەسەركەوتوى گەرانەۋەى بۆپۆم باشترين پۇگايە بۆ دەستەبەركردنى فەرمانرەۋايەتى پەھاي پۆم، بەلام كاتى خاتونەكەى منى بىنى و عاشقى ئەۋبوو مەزنى وگرتنە دەستى بەرزتيرين پلە لەحكومەتى پۆمى بىرچۆۋە، خاتونەكەى من نامادەباشى

سىياسى ھەبوو بەلام ئەنتوان بەپىچەوانەو نەبوونى زانىارى لەسەر سىياسەت بېو ھۆى ئەوھى ئەنتوانىت پەى بەزۆرشت بەرىت، بۇ نومونە: ئەنتوان نەيدەزانى مانەوھى ئەو لەئەسكەندەرەدا چەند بەزىانى ئەو تەواودەبىت، لەھەمانكاتدا مانەوھى ئەو لەئەسكەندەرە لەبەرژەوھەندى خاتونەكەى مندابوو، كلۇپاترا دەيزانى ئەگەر بتوانىت ئەنتوان بخاتەكەمەندى عشقى خۆيەو ھكومتى پۇم دەست بۇ ھىرشكردنە سەرى نابات- يان ھەرنەبى تائەنتوان فەرمانرەوايىت ئەوا ھكومتى پۇم دەستى بۇنابات، كلىۋپاترا ھەموو پىداوئىستىيەكانى خۇشگوزەرانى بۇئەنتوان داينىكردبوو، من بەتاقىكردنەو ھەبۇمەركەوتوھ ئەوكەسانەى لەپووى پۇچىەو بەرجەستەن ھەزىن لەخۇتوسكلردن وئارايشتكردنى ژنان نىيە، سىزار سەردارى گەرەو دىكتاتورى پۇم ھەزى لەئارايىشبوو بەلام بەچاۋەى كەبەھۆى ئارايشتكردنەو ھونەرى جوانى بىينىت، بەلام ئەنتوان ئارايىشى بۇخۇشگوزەرانى وپابواردن دەويست، نەك بۇھونەرى جوانى، خاتونەكەى منىش دەيزانى ئەنتوان پىياۋىكە ھەزى لەپابواردنەو ھەولئەدات ھەرپۇژەى بەجۆرىك عەيش ونەيش بىكات، خاتونەكەى من لەخەرچكردنى پارە بۇداينىكردنى پىداوئىستىيەكانى پابواردنى ئەنتوان ھەراسان نەدەبوو، ئەو دەولەمەندترىن شای خۇرھەلاتبوو ھىچ يەك لەپاشاكانى خۇرھەلات بە ئەندازەى ئەو خاۋەنى سامان وداھات نەبوون، كلىۋپاترا ھەر پۇژەى لەيەككە لەكۇشكەكانى پاشايەتى مىسردا پىشوازى لەئەنتوان دەكردو باشترىن چىشت لىنەرى دەھىنان تابۇ ئەنتوان خواردنى تازەو جۇراو جۇر دروستبەكەن وشەوانە ئەنتوان تانىۋەشەو خەرىكى پابواردن و خواردنەو ھەبوو وبەردەوام لەوكاتانەدا خواردنى ئامادە ھەبوو، چۈنكە ئەنتوان لەماۋەى شەو پۇژىكدا شەش جار نانىدەخوارد بەلام لەھەندى جەمكردنىدا كەمى دەخوارد، جەمەكانى ئەنتوان بەيانى وچىشتەنگاۋ نىۋەپۇ ئىۋارەو شىۋان و شەو درەنگانبوون، من بەردەوام تىبىنى ئەنتوانم دەكرد بەلام بۇ تاكە جارىك نەمىبىنى جەمىك نان نەخوات، ەك من بزائم ھەرچەمەى دە جۇر خۇراكيان بۇ ئەنتوان دەھىناۋ چىشتخانەكەى كۇشكى پاشايەتى لەشەو وپۇژىكدا شەست جۇر خواردنىان دروستدەكرد، بۇئەوھى جەمىكى ەك جەمىكى تر نەچىت و خۇراكەكان جىابن، ەك لەمەوبەر گوتم ئەسكەندەرە مەئەبەندى بازگانى جىهانە نەك ھەر كەشتىيەكانى خۇرئاۋا بەلكو كەشتىيەكانى خۇرھەلاتىش لەپىگى دەرياي سورەو دىن بۇ ئەسكەندەرە، بۇيە ھەموو جۇرە نەتەو يەك لەئەسكەندەرەدا دەبىندىت، چۈنكە ئەسكەندەرە شارىكە لەسەر تاسەرى دىئاۋە خەلك بۇ بۇزۇى خۇيان- يان بەدەستەھىنانى سامان پووى تىدەكەن و لەناۋ ئەوانەشدا كەسانى چىشتلىنەرى شارەزا ھەن، كلىۋپاترا فەرمانىدا چىشتلىنەرانى ھەموو نەتەوكانىتر كەلە ئەسكەندەرەدان بىن بۇكۇشكى پاشايەتى وچىشتىان پىلىبندىت و ئەو خواردنانەى سازى دەكەن تاقى بىرىنەو ەو دواتر باشەكانىان ھەلبۇزۇردىن ھەرىك لەمانە بەپىى داب ونەرىتى نەتەو جىا جىاكانى خۇيان خۇراك بۇئەنتوان دروستبەكەن، ھەندىك چىشت كەلەلەين ئەوانەو ەروستكراپوون زۇر خۇشبوون، بۇيە خاتونەكەى منىش لىدەخواردن وبەمنى دەگوت لەو خواردنانە بخۇم، زۇرجار ئەنتوان لەخواردنى ئەو خۇراكانە بەشىۋەيەك چىژى ەردەگرت تاچەند پۇژىك داۋاى لىنانەوھى داۋاى ئەوچىشتەى دەكردەو، ھەموو پۇژى شۆينى نانخواردنەكە دەگۇردا بەشىۋەيەك ئەنتوان لەپۇژىكا بۇ پۇژىكىتر لەشۆينى پىشويدا ئەدەمايەو ەئەمەش خەرجى زۇرى دەويست بەلام كلىۋپاترا بەرگەى دەگرت ھەر بۇئەوھى بتوانىت ئەنتوان لە ئەسكەندەرەدا

بەيئەتەوه، خاتونەكەى من تازياتر ببێتە جيڭگای پەسەندى ئەنتوان، زۆر كارى دەکردن كەخۆى بەئەسل
حەزى لەوكارانە نەبوو، كلیوپیاترا رقی لەقوماردەبۆوه، بەلام بۆئەوهى زیاتر ئەنتوان خۆشى بویت یارى
مۆر⁽¹⁾ هاویشتنى لەگەندا دەکرد، زۆرجار خاتونەكەى من خۆى غەشىم دەکردو ئەنتوانیش لەزەتى
لەدۆپانى ئەودەبرد، كلیوپیاتراش دەيگوت هەلەمکرد بۆیە دۆپام، شانزادەى میسر لەخواردنەوهى
شەراب تاناستى مەستبوون حەزى نەدەکرد، بەلام هەندى پۆژ-یان شەوان بۆ پارێکردنى زیاترى
ئەنتوان زۆرى دەخواردوه تاناستى مەستبوون، ئەو شتانەى تری كەكلیوپیاترا بۆ زیاتر خستەبەر
رکيفى خۆى، كاتى ئەنتوان خۆى دەگۆپى و دەچۆدەرى كلیوپیاتراش بەهەمان شت خۆى دەگۆپى و
لەگەل ئەودا دەچۆدەرى، ئەنتوان حەزى دەکرد بەجل و بەرگى ناسایى لەناوخەلكدا بگەریت و بچیت بۆ
شوینى رابواردنى گشتى، بەلام كلیوپیاترا چوونى ئەنتوانى بۆئەو شوینە بەشایستە نەدەزانى، كەچى
لەگەل ئەوهشدا بۆخاترى دلى ئەنتوان جل و بەرگى سادەى لەبەردەکردو دەچوو بۆشوینى رابواردنى
گشتى و تابەرە بەیان لەوى دەمايەوه و ئینجا لەگەل ئەنتواندا دەگەرایهوه بۆكۆشكى پاشایەتى، شتيكتر
كەئەنتوان حەزىلێبوو و خاتونەكەى من رقی لێدەبۆوه ئەویش خوى ماسیگرتنى ئەنتوان بوو، ئەنتوان
كەلە ئەسكەندەریەدا هیچ كارێكى نەبوو بۆ بەسەربردنى كاتەكانى خۆى هەندى پۆژ لەگەل خاتونەكەى
مندا دەچوو بۆ راوه ماسى و هەردوكیان قولاپیان دەخستە ناوهوه بۆ ماسى گرتن، كاتى ئەو دوانەش
دەچوون بۆ ماسى گرتن دەستوپیوه نەدەكانیان لەگەلێاندا دەچوون، ئەنتوان و كلیوپیاترا لەئاوى سوێردا
راوى ماسیان دەکرد، هەرچەندە خانەكەى من رقی لە ماسى گرتن بوو، بەلام لە ئەنتوان زیاتر ماسى بۆ
پیوه دەبوون و دەگرتن، ئەنتوان سەرى لەمە سوپمابوو" بۆچى كلیوپیاترا كەسلیقەى لە ماسى گرتندا نییه
هەموو جارێك ماسیەكى بۆپیوه دەبیت كەچى ماسى بە قولاپەكەى ئەوه وەنابیت: بۆیە ئەنتوان بەدزى
بەدوو ماسیگرى گوتبوو ئیوه ماسیەك بخەنە ژێر جلهكانتانهوه و هەركاتى من قولاپەكەم هەندا ئیوه
بەمەلەبناوه بچن ماسیەك بەقولاپەكەى منەوه بكەن، بۆئەوهى ئەنتوان هەموو جارێك قولاپەكەى
راكیشا ماسیەكى پیوهبیت، راوچیبەكان بە پى فەرمانى ئەنتوانیان دەکرد هەركە ئەنتوان قولاپەكەى
هەلەدایە ناواوه كە ئەوان بەمەلەبناوه دەچوون ماسیەكیان بەقولاپەكەیهوه دەکردو ئەنتوانیش
قولاپەكەى رادەكیشایهوه و بەلە خۆبایى و شادیییهوه ماسیەكەى خۆى نیشانى ئەوانەى دەرووبەرى
دەداو ئەوانیش تیلیلیلیان لێدەداو دەستخۆشيان لەسەردارى رۆمى دەکرد، پیویستناكات بلیم هەموو
ئەو ماسیانەى دەیانگرتن لەجۆرى ماسى ناواوى سوێربوون، كلیوپیاترا كەزانى ئەنتوان ئەو قیلەدەكات
ویستی گالتهى لەگەلداكات بەدوو ماسى گرەكەى گوت ئەگەر ئەمجارە لەگەل ئەنتواندا چوون بۆ
راوه ماسى ئیوه ماسى ئاوى شیرین بەقولاپى ئەنتوانە و بخەن، هەرواشبوو كاتى ئەنتوان زانى
قولاپەكەى گرانبووه راکیشایه دەرى و ئەو كەسانەى لەدەرووبەرى بوون بەسەر سوپمابوه و بینیان
ماسى ئاوى شیرین بەقولاپەكەى ئەنتوانە و بووه، هەموویان دەیانزانى ماسى ئاوى شیرین لەئاوى
سوێردا ناژیت، بەلام بەسەرخۆیان نەهیناو وایان دەرخواست كەئەو ماسیە بەرێكەوت هاوتە ناوئەو
ناوهوه، جارێكتر ئەنتوان قولاپەكەى هەلەدایهوه ناواوهكەو دووبارە ماسیەكى ئاوى شیرین پیوهبۆوه.

ئەمبارەيان ھەموو ئەوانەى لە دەوروبەرى ئەنتواندابوون ناپرەھەتبوون، چونكە زانىان ئەنتوان فوتوفىل دەكات.

ئەنتوانىش لەمە ناپرەھەتبوو چونكە زانى ئەوانەى دەوروبەرى بەفیلەكەيان زانىوھو نەیدەزانی چى بلیت، لەكاتەدا خاتونەكەى من بەپیکەننەوھ گوتى ئەى ئىمپراتور، كارى تۇگرتنى ولاتانە نەك ماسىگرتن، كاتى پياویك بەمەزنى تۆخەرىكى ماسى گرتن بلیت، ماسى ئاوى سویر لە ترساندا دەگۆپین بۆماسى ئاوى شیرین، بەم قەسەيە كلیپۇپاترا تۋانى ئەیەلیت ئەنتوان لىی پرنەجىت و ئەویش ناچارىكات دەست لەفیلكردن ھەلگرت، كاتى سىزار لەئەسكەندەریەبوو بەردەوام شانیلە پەنگ ئەورخەوانیەكەى خۆى لەبەردەكرد كەنىشانەى پیاوى پلەيەكى پۆم دەگەيەنیت، بەبى شانیلی ئەرخەوانى خۆى نیشانى خەلك نەدەدا، بەلام ئەنتوان جگەلەوھى ھەندى شەو بەجلوبەرگى سادەوھ لەگەل خاتونەكەى مندادهچوونە دەروھى كۆشك، پۆژانەش بە جلوبەرگى یۆنانییەوھ دەگەپرا، مەبەستم لەبەركردنى جلوبەرگى یۆنانى ئەوھیە ئەوانەى لە كۆشكدابوون ئەو جلانەيان لەبەردەكرد، ئەنتوانىش ھەمان جلوبەرگى لەبەردەكرد چونكە روگارى ئەنتوان ھات بۆمیسر جلوبەرگى ميسریەكانى لەبەردەكرد، دیارە جارانىش كەپۆمىەكان دەھاتن بۆ ميسر جلوبەرگى یۆنانى كەلەمیسرىشدا باوبوو لەبەردەكرد، بەلام ەك ئەنتوان پلەوپایەيان نەبوو،

ئەنتوان پیاوى پلەيەكى پۆم و جنرالیشبوو، پۆمىەكان ميسریان بەمەملەكەتیک ھەژماردەكرد كەلە ژیر دەسەلاتدارىتى پۆمدايە، نەرىت ھەروابووھ ئەوشوینانەى دەكەوتنە ژیر دەسەلاتى پۆم دەبوایە زمانى پۆمى فیزىبان و جلوبەرگى ئەو ولاتەشيان لەبەركردبا، نەك سەردارى گەورەى پۆمى جلوبەرگى شانشىنىكى ژیر دەستەى خۆى لەبەرىكات، بەلام ئەنتوان ئەمكارەى دەكردو جلو بەرگى یۆنانى لەبەردەكرد بەمەش پۆمەكان كەوتبوونە ئەوپروایەى ئەنتوان لەبەرچاوى ميسریەكان خۆى بەكەم دادەنیت وئاستى بالای میللەتى پۆم لەكەداردەكات، بەلام ئەم قسانەى پۆمىەكان بەگوئى ئەنتواندا نەدەچوو، خۇئەگەر گوئیپستیشیبا پیموانەبوو رەوشى خۆى بگۆپیت چونكە بەشپۆھەك سەرگەرمى عەیش ونەیش و پارواردنبوو تەننەت پۆمىشى لەبیر نەمابوو، لەو پۆژەدا چەند كەسىك لەپۆمەوھ ھاتن بۆ ئەسكەندەریە تائەنتوان ببینن و پىی بلین بە زووترین كات بگەپتەوھ پۆم، بەلام ئەنتوان بەقسەى ئەوانەى نەكردو گوتى ئیستا ھەرزى زستانەو ئەسكەندەریەش لەزستاندا خۆشترىن ئاوهوای ھەيەو من لەمكەژە خۆشەدا ئەسكەندەریە جیناھیلتم و بگەپتەوھ پۆم، لەكاتەى ئەنتوان لەئەسكەندەریەدا كاتەكانى خۆى بە خۆشى دەگوزەراندا، لەپۆمدا شەپى ناوخۆ دەستى پىكردبوو ولایەنىكانى شەپى ناوخۆش دوو دەستەبوون، یەككىيان ئوكتا و كوپى سىزارو ئەوى تریان فلوى.

فلوى ژنى ئەنتوان بوو، من ئەوم لەپۆمدا بىنبوو و بىستبووم كەزۆر بىبەزەییە، كاتى یەكك لە خزمەتكارەكان كەتنى- يان ھەلەيەكى كلردبا، ئەو فەرمانیدەدا فەلاقە بكریت و بۆ خۆى دەچووھ سەر سكى ئەو خزمەتكارەو ئەوھندەى لیدەدا تاگیانى لەدەستدەدات و دواتر فلوى تەرمەكەى ھەرگىپرو ھەلگىر دەكرد داخوا مردوھ، كاتى دۇنيا دەبوو مردوھ ئىنجا بەجئى دەھىشت، لە پۆمدا سزای خزمەتكارى ھەلاتوو ەك ئەوھابوو كەسىك لەسەر شارپىكانى پۆمدا دەستدریژی بكاتە سەر خەلك،

كاتى فلورى يەككە لە خزمەتكارە ⁽¹⁾ ھەلاتوھە كانى خۆى دەستگىردە كرد فەرمانىدەدا لە خاچى بدەن، بۆخۆشى بزماركوتى دەست پىكانى دەكرد وھەلئىدەواسى.

خاتونەكەى من كەليوپاترا ھەك ھەموو دەسەلاتدارەكانىت ر بىبەزەيى بوو بەلام بەبەرورد لەگەن فلورى ھاوسەرى ئەنتواندا بەژنىكى بەبەزەيى ومەرھبان ھەژماردەكرا، چونكە ئەنتوان ژنەكەى خۆى وا پراھىنابوو بەردەوام مەعشوقەى ھەبىت، فلورى دوژمنايەتى ئەو ئافرەتانەى نەدەكرد كە دەبوونە عاشىقەى مێردەكەى، چونكە عاشىقەكانى ئەنتوان ئەوھندە زۆر بوون فلورى بەلايەوھ بېوھ شىتىكى ئاسايى، بەلام شىوھەيكى زۆر سەرسەختانە دژى دوژمنە سىياسىيەكانى بوو، فلورى بەحسابى خۆى پىرارىدابوو دژى ئوكتاوا پاپەرىت و ئەو لەسەرفەرمانزەوايى لابدات وھەندى لەلايەنگرەكانىشى دەستگىركردن ئوكتاويش بەپىنج سەد كەس كەسەربازى پۆمى بوون ولە مەكەدۇنياوھ گەپابوونەوھ ناردنى بۆسەر فلورى، فلووويش وھلامى بۆنەو سەرابزانە نارد بەكويدا ھاتون بەويدا بگەپنەوھ-يان خۆيان بەدەستوھبەدەن، فەرماندەى ئەو لەشكرەش گوتى فەرمانيان بەمن داوھ دەستگىرت بەكمە منىش بەپىتى ئەو فەرمانە بەوكارە ھەلئەدەستم.

فلووويش پەيامىكى تىرى بۆنەو سەرابزانە ناردو گوتبووى ئىوھ سەرىپىچى لەو فەرمانەبەكەن و بگەپنەوھ-يان تەسلىمەن، بەلام فەرماندەى لەشكرەكە لەوھلامدا گوتبووى ئىمە ملەكەچى فەرمانى گەورەكەمانىن، فلورى وھلامىكى تىرى ناردبوو وتىيدا گوتبووى ئەگەر ئىوھ دەستگىرىكەين ئەوا سەرتان دەبىرەن، بەلام ئەو ئەفسەرو سەرابزانە پىكەنىبون، كەچى كەشەر دەستپىكرد فلورى توانى بەسەربازاندا سەركەوئىت و سەرابزانەكان ناچارىكات خۆيان بدەن بەدەستوھ، دواى ئەوھى ئەو سەرابزانە دەستگىركران، فلورى پىرارىدا سزايان بدات وسەرى ئەمانە لەلاشەيان جىابكرىتەوھ، سەرى ئەو پىنج سەد سەرابزانە بەبەرچاوى فلورى وھەزاران تەماشاجىيەوھ لەلاشەيان جىاكرابوھ، فلووويش بۆنەوھى لەسەربىرىنى ئەو سەرابزانەدا بەشدارىيەت، تەورىكى بەدەستوھ گرتووھ دواى ئەوھى ئەستۆى سەرابزانەكانيان لەسەر سەندانىكى دار داناوھ، ئەو بەوتەورە مىلى قرتاندوون، ئەو ژنە بەشىوھەيك لەخوينا شەلآلبوو ھەك ئەوھوابوو ھەموو گىيانى برىنداربوويەت، بىرەجمانە ھەموو ئەفسەرو سەرابزانەكانى كوشتبوون، فلورى لەنىوان ئەو ژنانەى عاشىقەى ئەنتوان بوون تەنھا رقى لەخاتونەكەى من دەبووھ چونكە دەيزانى ئەو پكەبەرى مەترسىدارو سەرسەختى ئەو دەبىت.

فلورى ھىچ نرخی بۆ ئەو ژنانە دانەدەنا كەدەبوونە عاشىقەى مێردەكەى، ئەمانەى ھەك كارەكەرەكانى خۆى سەيردەكردن، بەلام كەليوپاتراى شاژنى ميسەر جگە لەجوانىكەى بە دەولەمەندترىن شای خۆرھەلاتىش لەقەلەم دەدراو سامان وجوانىكەى زۆرى بەسەرجوانى و دەولەمەندى ئەمەوھەبوو، فلورى ھىچ لەو ژنانەى دەبوونە مەعشوقەى مێردەكەى بەشايستەى ئەوھ نەدەزانىن ئىرەبىيان پىبەرىت، بەلام لەبەرەمبەر كەليوپاترا ئىرەبى دەبردو يەككە لەو ھۆكارانەى كەدژى حكومەتى پۆم ھەتسابوو ئەوھبوو بۆنەوھى مێردەكەى ئەنتوان ناچارىكات بگەپنەوھ پۆم و دەست لەكەليوپاترا ھەلگىرت چونكە دواى ئەوھى شەرى ناوخۆ لەپۆمدا دەستى پىكرد، ئەنتوان ناچار دەبىت بگەپنەوھ پۆم، بەلام لەوكاتانەشدا ئەنتوان ئەوھندە بەخەستى كەوتبو گىژاوى عشقى كەليوپاتراوھ تواناى گەپانەوھى بۆ پۆم

نەمابوو، تائەو كاتەي ئاشكانىەكان ھېرشىيانكردە سەر ئاسىيائى بچوك وسورىيا دەيانوئىست لەژئىر پكىفى ئىمپراتورىيەتى رۆمى دەربەئىنن، لەوكاتانەدا ئەنتوان تىببىنىكرد ئەگەر لەمەزىياتر لەمىسردا بىمىنىتەو لەرووى سىياسى و سەربازىيەو لەناو دەچىت، شەوئىكىان خاتونەكەى من بەزمو رەزمى بۇ ئەنتوان سازكردبوو، دواى ئەوئى سەردارى رۆمى خواردن و خواردنەوئى خواردو مەستبوو بەشاژنى مىسرى گوت خۇم بە درىغىكەر دەزانم بەجىت بەئىلم وپروم، بەلام من رىنگاچارەيەكم نىيە جگەلەوئى بۇ ماوئەيەك بەجىتەئىلم وپىنگاى سوريائى ئاسىيائى بچوك بگرمەبەر من بۇيە لەپۆمەو ھاتبووم تاناوچەكانى ئاسىيائى بچوك وسوريا ئارام بگەمەوئى ئەوانەى سەركىشىيانكردبوو تەمبىئانبەكم، بەلام دواى ئەوئى تۆم لەشارى تارسدابىنى، بەشئوئەيەك گىرۆدە بووم كەھەموو كاروئەركەكانى خۇم لەبىر چوونەوئى بەپىئى خواستى تۆسوپاكەى خۇم لەسوريائى ئاسىيائى بچوكدا جىئەئىشت و تەنھا دوو لەشكرم لەگەل خۇمدا ھىئا بۇ ئەسكەندەريە.

خۇشەويستى من بۆتۆ زۆر بوو وزۆرە، ھەتاكە ھاوسەرەكەشم لەپۆمدا ئازاوەگىرەكردو شەپى ناوخۆى ھەلايساند من لاي تۆ نەپۆئىشتەم چونكە نەمدەتوانى لەتۆ دورىكەومەو، بەلام ئىستا ئاشكانىەكان ھېرشىيان برىدۆتەسەر ئاسىيائى بچوك وسوريا ئەگەر من نەكەومە رى و خۇم نەگەيەنمە سوريائى ئاسىيائى بچوك ھەموو سەربازەكانى من لەودوو ناوچەيەدا تىداندەچن وسوريائى ئاسىيائى بچوك لەژئىر دەسەلاتدارىتى رۆم دەچنەدەرى و دەكەونە ژئىر پكىفى ئاشكانىيەكان، ئەوكاتە من بۇ ھەمىشە كەسايەتى وچۇنئايەتى خۇم لەدەستدەم، پۆمىيەكانىش ھىچ كاتى چاوپۇشى لەو سەردارەيان ناكەن كەدو ولاتى گەرە لەدەست ئىمپراتورىيەتى رۆم دەدات وسوپاكەشيان لەناو دەبات.

خاتونەكەى من تىببىنىكرد ئەنتوان پاستدەكات ئەگەر سوريائى ئاسىيائى بچوك لەژئىر دەسەلاتدارىتى رۆم بچنەدەرى وسوپاى رۆم تىشكىت ئەوكاتە سەردارى رۆمى بەلاى كلىۋاتراو ئەو بەھايەى نامىنىت، كلىۋاترا نىرخ بۇ ئەنتوان داەنىت كەخاوەنى كەسايەتى ھىزىيىت و بتوانىت لەبەھىزى ئەو پارىزگارى خۇي و تەختى پاشايەتى پىيكات،

—بۇيە خاتونەكەى من گوتى: ئەنتوان بۇخۇت دەزانى چەندەم خۇشەويىت، لەو پۆژەى تۆم بىنىوئە حەزەكەم ھەرلەگەل تۆدابم ولەتەكتا بژىم، بەلام ئىستا دەزانم پووداويك ھاتۆتە پىئىش و پىوئىستە تۆبەشئوئەيەكى كاتى لەمن دورىكەويئەو، ھەرچەندە دورى تۆ بەلاى مەوئە زۆر دژارەو من بەرگەى ئەو دورىبونەت دەگرم چونكە دەزانم دەبىتە ھۆى بەھىزىبون وسەربەزى تۆ، ئەگەر من نەتوانم بەشئوئەيەكى كاتى بەرگەى دورى تۆبگرم چونكە ئەمە دەبىتە ھۆى لاواز بوونى ھىزو كەسايەتى تۆ بۇيە مافى ئەوم نىيە بلىم تۆم خۇشەويىت، كەسەك مافى ئەوئى ھەيە بلىت كەسىكى ترم خۇشەويىت كەبەردەوام حەزىكات خۇشەويستەكەى سەركەوتوو وبەھىزىيىت، لەسەر ئەم بئەمايە لەمن دورىكەوئەو كارەكانى خۇت لەسوريائى ئاسىيائى بچوك ئەنجام بەدو دواى ئەوئى سەركەوتى، بگەرپۆرەو وەرەلاى من پشووئە.

ئەنتوانىش گوتى: من بۇ ئەوئى بتوانم بگەرپۆمەو بۇلاى تۆ پۆژان دەژمىرم، چونكە لەھىچ شونىنىكى ترى دنىادا ەك ئەسكەندەريە بۆم خۇش نىيە بەمەرچى لەتەك تۆدابم و بەردەوام تۆ بىنم.

ئىنجا ئەنتوان دواى مانئاوايىەكى غەمگىنانە لەكلىپاترا، سواری كەشتى بوو وبەرەو سوریا بەپرى كەوت، چونكە سەردارى پۆمى دەيزانى دەبى لەئاسىيى بچوك وسورىادا شەپىكات، ھەموو ئەو سەريازە پۆمىئەنى كەلەمىسردا بوون لەگەلخۆيدابدردن، بەشئوۋەيەك دواى پۆيشتىنى ئەنتوان ئىتر سەريازىكى پۆمى بەبەرچاۋ نەدەكەوت ئەمەش بوو ھۆى بەھىزىبوونى كەسايەتى كلىپاترا لەئاوخۆى مىسزدا، چونكە يەك سوپايى بىانى لەئاو مىسردا ئەگەر ئاشتىئەنەش بىت زىان بە بەھىزى دەسەلادارىەتى ئەو ولاتە دەگەيەنيت، بەدريژايى ئەو ماوۋى سوپايى پۆم لەمىسردابوو كلىپاترا نەيدەتوانى بەشئوۋەيەكى راستەوخۇ دەست لەكاروبارى سەريازانى پۆم وەربىدات، ھەرچەندە ئەفسەرەكانى پۆمى نەياندەھىشت سەريازانى پۆمى سەريپچى بكەن وئەنتوان لىتى قەدەغە كەردبوون سەريازەكانى بچن بۆھەردوو شوپنى رابواردنى گشتى ئەسكەندەريە ئەمە جگە لەوۋى بوونى سەريازانى پۆمى لەئەسكەندەريەدا جۆرە بىرۆكەيەكى دروستكەردبوو كەمىسر لە ژىر پكىفى پۆمدايە، بەلام دواى ئەوۋى ئەنتوان بەخۆيى وسوپاكەيەوۋە پۆيشت ئەم بۆچوونە لاي ھاۋلاتيان نەما، دواى پۆيشتىنى ئەنتوان لەمىسر، كلىپاترا پشووئىكىدا لەبەرئەوۋى پزگارىبوو لەخزمەتكەردنى بەردەوامى سەردارى پۆمى وئىتر دەيتوانى كاتەكانى خۆى بەئارەزۋى خۆى بەسەر بەرىت، لەوكاتەى ئەنتوان بەسواری كەشتى بۆشەر لەگەل ئاشكانىەكاندا دەچوۋ بۆ سورىاو ئاسىيى بچوك، ژنەكەى (فلوۋى) لەپۆمدا لەبەرامبەر ئوكتاۋدا تىكشكابوو وبەخۆيى و سى ھەزار كەسەوۋە ھەلەتتوۋەو خۆى گەياندبۇ يۇنان ولەشارى ئەسینادا نىشتەجى ببوو.

ئەنتوان لەسورىاو ئاسىيى بچوكدا پووبەپروۋى گرفتى گەرەبۆۋە، ئاشكانىەكان شارەكانى ئاسىيى بچوك وسورىايان يەك لەدواى يەك دەخستەژىر دەسەلاتى خۆيانەوۋە دانىشتوانى ئەو شارانە خۆيان تەسلىمى ئاشكانىەكان دەكرد، بۆئەوۋى ئەنتوان بتوانىت ھىزەكەى خۆى لە سورىاو ئاسىيى بچوكدا جىگىرىكات وبەھىزىبىكات ئىنجا بکەنە شەر، بەلام شالاۋى ھىرشى ئاشكانىەكان زۇر لەگۆپ وبەربلاۋبوو بۆيە ئەنتوان برىارىدا ھىرشى بەرپەرچدانەوۋە دوابخات تانەو كاتەى ھىزەكانى خۆى تەواۋ كۆدەكاتەوۋە ئامادەدەكات، لەپەر ھەلەكەت لەئەسیناۋە ھات كە فلوۋى مردوۋە، فلوۋى دواى ئەوۋى چوۋە بۆيۇنان نەخۆش كەوتوۋە، ھەندىكىش دەلین گوايا دەرمانداۋيانكردوۋە، پزىشكەكانى يۇنان نەيانتوانىوۋە چارەسەرى فلوۋى بكەن ودواى پازدە پۆژ مردوۋە، مردنى ھاوسەرەكەى ئەنتوان ئەوۋەندە كارى لەئەو نەكرد، چونكە ھەتا ئەو كاتانەى كەلە پۆمىشداۋبوو كەمتر بەلايەوۋە دەچوۋ، دەتوانىن بلىن مردنى فلوۋى پزگارىبوونى ئەنتوان بوو لەدەست بىبەزەيىترىن ژنى دنيا، ئەنتوان وفلوۋى دوو ھاوسەرى ئاسىيى نەبوون كەپىكەوۋە بژىن ئەمانە ھەريەك بەجيا دەژيان، ئەنتوان پۆژگارەكانى خۆى لەگەل دۆستەكانىدا كەزۆرەيان ژنى دامىن پىس وپياۋى سوکبوون بەسەردەبرد، فلوۋىش كاتەكانى خۆى بەقسەۋ قسەلۆك وئازاۋە گىپرى وفىتنەيى وزەبرو زەنگ و دلپەقى بەسەردەبرد، ئەو رەفتارانەى فلوۋى ببوۋەجىگای ھەراسان وتوۋەيى ئەنتوان، چونكە ئەو رەفتارە دزىۋانەى فلوۋى دەيكردن لەچاۋى ئەنتوانىاندا دەدیت و دەيانگوت ئەگەر ئەنتوان بەوھەلسوكەوتانەى ھاوسەرەكەى پارزىنەبىت ئەۋارىگای لىدەگرىت-يان ئەوۋەتا دەستى لىھەلدەگرىت بۆئەوۋى خەلك بزانىت ئىتر فلوۋى ھاوسەرى ئەوۋەماۋە، ھەتا ئەو كاتەى كەفلوۋى شەپرى ئاوخۆى لەگەل ئوكتاۋدا ھەلەيساند، ھەموو خەلك دەيگوت ئەنتوان ھانى داۋو دەيەۋىت ئوكتاۋ بەدەستى ژنەكەى بەكوشتبجىت بۆ ئەوۋى كاتى لەمىسر گەرايەوۋە بۆخۆى تاكە

فەرمانرەوای بى پکەبەرئیت، بەلام من ئەوەندەى تیبینی ئەنتوانم دەکرد لەمیسردا ئەوھیچ دەستی لەشەرى ناوخۆی پۆمدا نەبوو، هاوسەرەکەى فلوی بەبى پەزەمانەندى ئەو شەرى لەپۆمدا نابۆو.

ئەنتوان و ئوکتا و ئیمپراتۆریەتى پۆمیان دابەشکرد

هیندە بەسەر مردنى فلوی هاوسەرى ئەنتواندا تینەپەرى بوو کە ئەنتوان و ئوکتاوا ئاشتبوونەو، چونکە ئەوئەو بىو جىگای گزى و ناكوکى نىوان ئەم دوانە فلوی بوو، دواى ئەو مەملانئیهى نىوان ئەو دوانە فەرمانرەوایى پۆمیان دابەشکرد، ئەم دوانە لەسەرئەو پیککەوتن ئوکتاوا فەرمانرەوایى هەموو خۆرئاوای ئیمپراتۆریەتى رۆم بکات و ئەنتوانیش فەرمانرەوایى و لاتانى خۆرەلاتى بکات، و لاتە ژیر دەسەتەکانى ئیمپراتۆریەتى پۆمیش لەئەفریقادا، دایان بە لپید، بۆئەوئەو پازیکەن، بەلام ناوى ميسريان نەهینابوو، واتە ئەنتوان و ئوکتاوا لەسەرئەو پیککەوتن کە ميسر هەرك خۆى بيمينتەو و هەر کلیوپاتراش لەسەر تەختى پاشایەتى بىت، ئگەر ئەنتوان عاشقى خاتونەکەى من نەبوا بە ميسرى و هەرك و لاتەکانى تر دەخستە ژیر پکىفى خۆى، بەلام چونکە کلیوپاتراى ئیمەى خۆش دەویست نەبووست کاریکبکات کلیوپاتراى لپەرەنجیت، ئوکتاوا یەکیک لەمەرچەکانى ئاشتیکردنى ئەو بوو ئەنتوان لەگەڵ خوشکە بیوژنەکەیدا بىت بەهاوسەر، بەوئەو فلوی هاوسەرى ئەنتوان مرد ئیت ئەنتوان کى پىخۆشبا دەیتوانى بیکات بەهاوسەرى خۆى، ئەگەر لەوکاتەدا ئەنتوان لەميسريا بەتاکیدى کلیوپاتراى دەهینا، بەلام چونکە لەميسرنەبوو و لەپۆم بوو ناچار مەرچەکەى ئوکتاواى قبولکرد، بەتایبەت چونکە ئەشراف و سیاسەتمەدارانى رۆمى حەزبان بەو هاوسەریەتیە دەکرد، چونکە پيشبینى ئەوئەوئەو ئەنتوان ئوکتاوا دەکرد کە شەر لەنىوانیاندا پروودەدات، وە هەموو جاریک کە شەرى ناوخۆ هەندایسى زۆر لەهاوالاتیان بەکوشت دەچن و شارەکان ویران دەبن، بەلام ئەگەر ئەنتوان خوشکە بیوژنەکەى ئوکتاوا، کە ناوى ئوکتاواى بوو، بکات بەهاوسەرى خۆى ئەوا لەنىوان ئەو دوو فەرمانرەوایەى پۆمدا شەر پروونادات، ئوکتاواى سالیک لەکلیوپاترا بچوکتربوو و جوانیشبوو بەلام تاجى وەك تاجى پاشیەتى ميسرى نەبوو، کاتى لەرۆمەو هەوالى ئەو بەميسر گەشت کە ئەنتوان ئوکتاواى خوشکە بیوژنەکەى ئوکتاوا دەکات بەهاوسەرى خۆى، خاتونەکەى من خەیاڵبردیەو و دواتر بەمنى گوت شرمیون تۆ دەزانى بۆیە ئەنتوانم کرد بەدۆستى خۆم تاپاریزگارى تەختى پاشایەتى ميسرى پیککەم و لەتەنگانەدا فریامبکەوئیت و نەیهلئیت تەختى پاشایەتى ميسر لەدەست بێتەدەر، هەرچەندە تانیپمرا تۆریەتى پۆم هەژمونی بەسەر و لاتانى سەردەریای پۆمدا هەبیت دەسەلاتداریەتى من لەميسردا هەرەشەى لەسەردەبیت و من ناتوانم لەگەڵ پۆمدا بچەنگم چونکە پۆم دەتوانیت بەهۆى کۆکردنەوئەو سەرباز لەوشوئەنەى لەژیر

رکینی ئیمپراتۆریەتە کە دایە هەزار لەشکر کۆیکاتەو، من تەنھا بەرپڤڤای سیاسی دەتوانم سەر بە خۆی خۆم بپارێزم و نەبەلم پاشایەتی کە نزیکە سێسەد سالیە حوکمی ئەم وڵاتە دەکات لەناو بچیت، بۆ ژنیکی وەک من باشترین رڤڤاچارە ئەو یە بەرپڤڤای سیاسەت دیارترین پیاوی پۆم عاشقی خۆی بکات تادووربکەوێتەو لە مەترسییەکانی ناخەزان.

بەلام لێرەودا کە ئوکتاوی بووبە هاوسەری ئەنتوان، گەمە سیاسیەکیە من توشی گرفت دەبیتەو، هەرچەندە ئوکتاوی خاوەنی سامان و پلەو پایە می، بەلام ئەو جوانە جگە لەمەش رۆمییە و منیش میسریم، دەزانی لەناو دلی پیاودا عشقی تازە بۆئافەرە تیکیت زوو گەشە دەکات و دەپور و ژنی، ئەمەش دەبیتە هۆی ئەوێ ئەنتوان هاوسەرە کۆنەکی لەبیر بچیتەو دەترسم منیش بە لەبیر چوونەو بپسپێریت، ئەو رۆژە می ئەنتوان لەگەڵ مندا دلسارد دەبیتەو دەبی چاوەروانی ئەو بەکەم ئوکتاوی میراتگرەو می سیزارو خودی ئەنتوان هەلمەت بەیننە سەرمیسرو من لەسەر تەختی پاشایەتی لایبەن و میسریش وەک سوریاو یونان و... تاد... جەنەسەر دەسەلاتداریەتی ئیمپراتۆریەتی پۆم، بۆ خۆت دەزانی چونکە سیزار منی خۆش دەویست ئوکتاو رقی لەمن داگرتوو و تائیس تاش لیمبە کینە، خوشکەکی (ئوکتاوی) ش هەرقینی لەمن دەبوو لێرەودا زیا تر دژایەتیم دەکات، چونکە میردە کەشی خوشی ویستوم و هیچ ژنیکی بەرگە می ئەو ناگریت میردە کە دلی بە ژنیکی ترەو بیت و عاشقی بیت.

من لە بەرامبەر دوژمنایەتیکردنی ئوکتاو و ئوکتاویدا یەک ئامرازم بە دەستەو یە ئەویش عشقی ئەنتوانە بۆم خۆ ئەگەر خوشەویستی ئەنتوان لە بەرامبەر مندا نەمینیت ئەوا هەرسیکیان دژایەتیم دەکەن و لەسەر تەختی پاشایەتیم لادەبن، بۆ ئەمەش من رڤڤاچارە یەکم نییە لەو زیا تر کە وایکەم خوشەویستی ئەنتوان بۆم هەرمینیت بۆ ئەو می لەنایندەدا لەناوم نەبن، دەبی کاریکی وایکەم ئەنتوانیش هەستی پینە کات هاوسەرە کە لەناو یەرم، من دەزانم ئەنتوان عاشقی ئوکتاوی نەبوو چونکە لەرا بردووشدا ئەو دیتوو و عاشقی نەبوو، ئەو می بۆتە هۆی ئەو می ئەنتوان بەو هاوسەرە تیە رازیبیت بارودوخی سیاسیە، ئەگەر ئەنتوان ئاشکانیەکانی تیکشکاندا لە سوریاو ئاسیا بچو کادو بەسەر بەرزی گەرا بایەو پۆم دەیتوانی ئەو مەرجی ئوکتاو قبولنە کات و ئوکتاوی خوشکی نەمینیت، بەلام چونکە دوا می ئەو شەرە ناو خۆییە کە ژنە کە می پشوو می هلیگریساندبوو گەیشتەو پۆم، بەو می لە سوریاو ئاسیا بچو کیشدا هیچی لە دەست نەهاتبوو، ئەنتوان جگە لەوی لەگەڵ ئوکتاویدا ریکبکەویت چاریکی تری نەبوو بۆ ئەو می بتوانیت نفوزی خۆی بپارێزیت و لەنایندەدا بەخۆیدا بچیتەو.

ئەو رۆژە می ئەنتوان دەویست لەئەسکەندەریە بروت، چەند میسرەکی وەک خزمەتکار لەگەڵخۆیدا برد بۆ سوریاو ئاسیا بچو لەمانەش یەکیکیان فالگرەو بوو، میسرەکان لەو بارەدا دەستەرەنگین و ئەنتوانیش باوەری بەو ئەستیرە⁽¹⁾ ناسانە هەبوو و بۆ هەموو کاریک لەوانە می دەپرسی پشبینیەکانی خۆتەم بۆ یاسبەکن، کاتی کەلیۆپاترا زانی ئەنتوان زۆر باوەری بەو ئەستیرە ناسانە هەیه، ئەستیرە ناسیکی راسپارد بەردەوام لەگەڵ ئەو دابیت، بەلام لە ژیرەو کاریان ئەو بوو خاتونە کە می لەرودا و رپششەتەکان ناگادار بکەنەو، دوا می ئەو می ئەنتوان گەرا یەو پۆم لەگەڵ ئوکتاویدا بووبە هاوسەر و خزمەتکارە میسرەکانیشی هەرلابوون، کەلیۆپاتراش بۆ ئەو می بەئەمەکی ئەوان بۆخۆی بەیلتەو

بىدىرىغى پارەى بۇ خەرجدە كىردىن و بەردەوام كىلىپۇياتراش ئاگادارى ھەلسوكەتەكانى ئەنتوان وپۇم بوو. ئەستىرەناسە مىسىرەكە بە ئەنتوانى گوتبوو ئەستىرەى تۇ لەگەل ئەستىرەى ئوكتاويدا نىيان نىيەو تائەو پۇرۇزى تۇ لەگەل ئوكتاويدا بىت خىر لەبەخت و ئىقبالى خۇت ناكەيت، چونكە ئەستىرەى ئوكتاوى رىگرەدەبىت لە بەردەم ئەستىرەى تۇدا تابتوانىت بەشىۋەيەكى تەواو بىرەخشىتەو، ئەو ئەستىرە ناسە مىسىرە بەئوكتاوى ژنى ئەنتوانىشى دەگوتبوو ئەستىرەى مىردەكەت سىبەرى لەئەستىرەى تۇكردوۋەو ئەستىرەى تۇى مەيلەو تارىكىردوۋە، ئەو كەسەى باۋەرى بەئەستىرە گرەوانىت ئەم قسانە كارى تىدەكات، كىلىپۇياترا كەبەئەسل باۋەرى بەئەفسانەو جادو وفالگرەوان نەبوو، بەم كارانەى دەيوست ئەنتوان لەپۇم دووربخاتەوۋە لەژنەكەى ئوكتاوى داىرەت، بەلام ئەنتوان تاماۋەى سالىك لەئىتالیا ماىەۋە- واتە بەھىچ لايەكدانەچوۋ ھەموو ئەوماۋەيەش كاتەكانى خۇى لەگەل كۆمەلى ژنى تاترۇو پىاۋى سوک وخواردنەۋە بەسەردەبرد، ئوكتاوى- ش دەيزانى مىردەكەى چىدەكات بەلام ناپەزائى دەرنەدەبىرى چونكە ژنىكى زۇر پىشودرىژبوو، كىلىپۇياترا بەردەوام ئاگادارى بارودۇخى پۇم بوو، ئەنتوان وئوكتاۋ دوو دىكتاتۇر بوون ھىچ يەك لەم دوانە ئۆين وپىلانى دژى ئەۋىتر دانەدەرشت ھەۋلى يەكتر كوشتىيان ئەدەدا، خاتونەكەى من دەيزانى لە ئايندەدا دوۋبەرەكى دەكەۋىتە نىۋان ئەم دوانەو ناكۇكەكى خويناوۋىش دەبىت، بەمنى گوت شرميون لەۋانەيە لەدنىادا پىاۋىك ھەبىت پىاۋىكىت لەژىانى تايبەتى خۇىدباكات بەھاۋەش بەلام ھەرگىز ناتوانىت كەسىكىت لەگەل تۋاناۋ ھىزى خۇىدا بكات بەشەرىك، مەسەلەى ھىز سەبارەت بەدىكتاتۇرىك پايەى بىچىنەى ژىانىەتى ھەموو شتىك لەبەرامبەر ئەۋدا دەكاتە قوربانى و نامادەيە بەدەستى خۇى ھەموو پۇلەو كەسوكارەكانى لەناۋبەرەت تاكەس نەبىتە شەرىكى ھىزو دەسەلاتدارىەتى ئەو، من كەتەنھا شائى يەك ولام ناتوانم بىيىنم كەسىكىت بىتە شەرىكى دەسەلاتدارىەتىم چاچزائى دىكتاتۇرەكانى ئىمپىراتۇرىەتى پۇم كەحكومەتى دنىادەكەن، ھەك خاتونەكەى من دەىگوت چونكە ئەنتوان وئوكتاۋ ركەبەرىى يەكترن بچوكتىن ناكۇكى لەنىۋان ئەو دوانەدا دەبىتە مەسەلەيەكى گەرەو مەترسىدار، شتى زۇر بچوكىش تەنانەت بىرەنەۋە دۇرانىش لەقوماركردى نىۋان ئەنتوان وئوكتاۋ دەبىتە ماىەى ناخۇشى وكىشەۋىيەشە، لەپۇمدا شەپەرەكەلەشىرو ھەندى بالندەيتىر باۋەو گىرنگى پىدەلەن، دەۋلەمەندەكان خزمەتكارى تايبەتۋان ھەن كە خەرىكى بەخىۋىكردىن وئاگادارىكردى كەلەشىرى شەپكردىن.

ئەنتوان وئوكتاۋىش لەۋجۇرە خزمەتكارانەيان ھەبوون، پۇرۇكىيان ھەردوۋ دىكتاتۇر نامادەى شەپەرە كەلەشىرىبوون كە كەلەشىرەكان يەكىكىيان ھى ئەنتوان بوۋەو ئەۋىترىشيان ھى ئوكتاۋ، كەلەشىرى ئەنتوان خۇى بۇكەلەشىرى ئوكتاۋ پاناگرەت ھەلدەت، ئەنتوان بەشىۋەيەك لەمە ناپەرحەتبوۋە تەنانەت دەستى لەسەر شمشىرەكەى داناوۋو گوتوۋىەتى كەلەشىرەكەم لەمەيدانى شەپەرەلات بەلام خاۋەنەكەى لەمەيدانى شەپەرەلنايەت، لەو پۇرۇدا خوشكى ئوكتاۋ وژنى ئەنتوانىش لەۋىبوۋە ئەگەر ئەو نەبۋايە وناۋبىۋانى نەكردبا لەنىۋان ئەو دوو دىكتاتۇرەدا شەپەرەپوۋىدەدا، خۇئەگەر يەكىك لەدوانە بەكوشت نەچۋوبا ئەۋاشەپرى ناۋخۇ دروستدەبوو، لەو پۇرۇدا كەئەنتوان دەستى بۇدەسكى شمشىرەكەى بىردوۋەو شمشىرەكەى لەكالان دەرھىناۋەو ھەلساۋەتە سەرىپى، ئوكتاۋىش دەستى بۇشمشىرەكەى بىردوۋەو لەكالان پايكىشا، بەلام ئوكتاۋى ژنى ئەنتوان ھاتۋە نىۋانىان بەدەستىكى دەمى

شمشیرەكەى ئوكتاۋ-ى بىراى گرتوۋە بە دەستەكەى تىرىشى نەيھىشتوۋە ئەنتوان لەنوكتاۋ نىزىك بىتتەۋە وگوتىۋەتى: ئەگەر دەتانەۋىت شەرىكەن پىشان من بكوژن ودواتر بەشمشیران وەرگەرپنە يەكتىرى، ھەر جارەى ئەنتوان قومارى لەگەل ئوكتاۋدا كىردبا دەدۇراۋ بەتۋەبى ھەلدەستاۋ دەپۇبى، ئەنتوان كەخاۋەنى سامانىكى زۇر بوۋ باكى زەرەدى ماددى نەبوۋ، چونكە ئەۋەى دەيدۇپاند كارىگەرى لەسەر زۇرى سامانى ئەۋ جىنەدەھىشت، بەلام ئەۋ لەۋەھەراسانبوۋە بۇچى تاقومار لەگەل ژنبراكەيدا دەكات دەدۇرپت؟ دۋاى سالىك ئوكتاۋى كچىكى بوۋ كەچەند پۇژىك پىشئەۋە سەردارى پۇمى لەپۇم رۋىشتبوۋ و بەرەو يۇنان چوۋبوۋ، خەلكى ئەسىنا بۇپىشۋازىكرەن لەنمىپراتۇرى پۇم، بىرارىياندا خۋاى شازى ئەسىنا كەناۋى (ئاتىنە) (1) (لەشارى ئەسىنادا چەند گىردىك ھەن بەناۋى) (ئاكرۋوپول) وچەند تەلارىكى جوان لەسەر ئەۋگرادانە دروستكارۋن، يەكىك لەۋكۇشكە جوانانەى كەلەسەر ئەۋگرادانە دروستكارۋە پەرسىگای (پارتەنون) ە كەئەۋيان بۇخۋاى شار ئاتىنە تەرخانكردوۋە، (ۋ- فارسى) بوۋ لەئەنتوان مارەبەكەن، ئاتىنە خۋاى شازى ئەسىنا ەك خۋاكانى ئىمە مىسرىەكانبوۋ، واتە زىندوۋ نەبوۋ تابتۋان كەلۋەلى شوكرەنى ئەۋ دابىنبەكەن، مارەكردنى ئاتىنەى خۋاى شازى ئەسىنا لەئەنتوان تەنھا رىۋەسەم بوۋ و بەرۋەكەشبوۋ و واقىعى نەبوۋ، بەلام ئاتىنە پىنج خزمەتكارى ھەبوۋن، كەھەموۋ سالى لىپۇژىكى دىسارىكرادا پىنج كچى پازدە سالىان لەجۋاتىرەن كچەكانى ئەسىنا ھەلدەبىژارد بۇخزمەتكرەنى خۋاى شار بۇماۋەى سالىك، دانىشتۋانى شار گوتيان چونكە ئاتىنەى خۋاى شار ژنىكى واقىعى نىبە تابتۋانىت مەراسىمى شەۋى پەردە لەگەل ئەۋدابگرپت، ئەنتوان دەتۋانىت يەكىك لەۋپىنج كچانەى كەخزمەتى ئاتىنە دەكەن ھەلبىژىرپت و شەۋى پەردەيان لەگەلدابكات، ئەنتوان گوتى: كاتى ژنىك بىسەۋىت شوبكات دەبى تەداروكتى خۋى لەگەلخۇيدا بىنىت بۇمالى مىردەكەى چونكە ئاتىنەى خۋاى شازى ئىۋەش دەيەۋىت شوبەمن بكات ئەۋادەبى جىھازى لەگەلخۇيدا بىنىت.

دانىشتۋانى شار پىشېبىنى ئەۋەيان نەدەكرد- بىريان لەۋەكردەۋە ئەۋ مەراسىمە ھەلۋەشېنەۋە، بەلام ئەنتوان گوتى دۋاى ئەۋەى قسەلەسەر ھاۋسەرىەتى كرا و بىرايەۋە نابى ژن پەشىمانىبىتەۋە دەنا ئەمە ەك سوكايەتى پىكرەنە بەمن ئەگەر ئاتىنە ئامادەنەبىت شوبەمن بكات، ئەۋا من ئەۋ سزادەدەم.

دانىشتۋانى شار سەرسامبوۋن و پىسىان دەبى ئاتىنە چەند جىھاز بۇتۇ بىنىت؟

- ئەنتوان گوتى يەك مىيۇن (دراخم) (2) (دراۋى ئەۋكاتى يونانە) (ۋ- فارسى) پارەى كاش بدات،

دانىشتۋانى ئەسىنا دۋاى ئەۋەى يەك مىليون دراخمايان دابىنكردو دايان بەئەنتوان داۋاياتلىكرد بىت بۇپەرسىتگای گەۋرەى ئاتىنە تالەۋىدا مەراسىمى زەماۋەندى ئەۋلەگەل خۋاى شاردا بەئەنجام بەگەندىرت، ئەنتۋانىش بۇئەۋ پەرسىتگايە چوۋ بەلام چوۋ نەيدەتۋانى شەۋى پەردە لەگەل پەيكەرىكدا بكات، پىنج كچە خزمەتكارەكەى خۋاى ئاتىنەى بىردنە پەردەى بوكتىنەۋە.

لەۋ پۇژەى ئەنتوان گەيشتە ئەسىنا شانىلە رەنگ نەرخەۋانىكەى خۋى داكەندو جلوبەرگى يۇنانى لەبەركردن، دۋاى ئەۋەى مەراسىمى زەماۋەندى ئەنتوان تەۋاۋبوۋ، ئەنتوان حەزىدەكرد ئۇلۇمپىيادى يۇنان بىبىنى، بەئەۋيان گوت ئىستا كاتى ئۇلۇمپىياد نىبە چونكە سالانە يەكجار ئۇلۇمپىياد دەكرپت و پىۋىستە ۋەرزىكارانى يۇنانى خۋيان ئامادەبەكەن، جگەلەمەش رىۋەسەى ئۇلۇمپىياد ئەۋەندە پىرۇزە

ئاتا ئورنى كاتەكەي بگۇد رىت، ئەنتوان گوتى دەتوان رىت لاوۋ ۋەرزىشكارەكان بەناۋىكى ترەو
ئامادە بىرىن ۋۇلۇمپىيادى بىرىت؟ كاتى يۇنانىيەكان زانىان ئەنتوان سورەلەسەر ئەو خەلكانىيان
بەملاۋادانارد تابە ۋەرزىشكارەكان رابگەيەنن بىن بۇئەسىنا.

يەكەم پۇژ كاتى ئەنتوان گەنجە ۋەرزىشكارەكانى يۇنانى لەۋەرزىشگاي ئەسىنادابىنى، سەرى سوپەو
گوتى من پىموانەبوو ئەۋەموو گەنجە جوان وچاۋ شىنانە لەيۇناندا ھەن، كاتى گەنجەكان دەستىانكرد
بەۋەرزىش، ئەنتوان كەلەشۋىنىكى تايىبەتيدا دانىشتىبوو ۋەخەرىكى سەيركردنى ئەمانەبوو، نەيتوانى
خۇي رابگىت ۋەجەكانى لەبەرخۇي داكەندوو چوۋە گۇپەپانەكەۋە ملانەي لەگەل گەنجە
يۇنانىيەكانداگرت، گەنجە ۋەرزىشكارەكان دەيانتوانى ئەنتوان لە ئەرزى بەن، بەلام چونكە فەرمانپەرەي
يۇنانىبوو، رىزىاندەگرت ۋەئەرزىان نەدەدا- واتە حەزىان نەدەكرد لەزۇرانبايەكەدا بەبنخۇي بەن ۋە
پشتى لەئەرزى بەن، ئەنتوان لەئەسىنادا بە شىۋەيەك سەرقالى ۋەرزىشكارىبوو ئاگاي لەپوۋداۋەكانى
پۇم ۋە لاتانى ژىردەسەلاتى ئىمپراتورىيەتى پۇم نەمابوو، لەئاسىيائى بچوكدا بارۋدۇخەكە بەرەو دىۋاى
دەپۇيشت سەردارى پۇمى ماۋەيەكى زۇرپوۋ لەشەپو جەنگىن دوركەۋتېۋوۋە خەرىكى خۇلىستەنەۋە
پاۋاردن ۋە ۋەرزىشبوو دەيزانى ئاتوانىت بچىت بۇشەپى ئاشكانىيان بۇيە يەك سەرلەشكىرى بەناۋى (ۋن
دى تىوس) ى پاسپارد بچىت بۇئاسىيائى بچوك ۋەشەپ لەگەل ئاشكانىيەكاندا بكات (ۋن دى تىوس)
شەرابى نەدەخواردەۋە قومارى نەدەكرد حەزى لەپاۋاردن لەگەل ژانداپەبوو، دەيتوانى ھەبوو
ھىزەكەي خۇي سەرگەرمى شەركىدنىبكات، ناۋىراۋ لەتىكشكاندى ئاشكانىيەكان لەئاسىيائى بچوكدا
سەرکەۋتوبوۋە تۋانى بۇيەكەمىن جار لەشەپىكى گەۋرەدا بەسەر ئاشكانىيەكاندا زالبىت، دۋاى
ئەۋسەرکەۋتەن، ۋن دى تىوس ئەۋ شارەي گەمارۇدا، كاتى ئەنتوان زانى ناۋىراۋ بۇچارىكى تىرىش
سەرکەۋتەن بەدەست دەھىنىت، لەناۋ ۋىلەۋپايەكەي خۇي كەمى ترسا، چونكە زانى ئەگەر (ۋن دى
تىوس) بۇ چارىكىت سەرکەۋىت ئەم كەسايەتى لاي پۇمىيەكان دادەبەزىت ۋەستىرەي بەختى (ۋن دى
تىوس) زياتر دەدروشىتەۋە، بۇيە بەبەھانەي ئەۋەي (ۋن دى تىوس) دەبى بچىت بۇ پۇم بۇئەۋەي لەۋى
خەلات بىرىت، ئەنتوان ناۋىراۋى گەپاندەۋە پۇم ۋە بۇخۇي لەيۇنانەۋە چوۋ دىرژەي بەگەمارۇدانى
ئەۋشارەدا، پاشاي ئەۋ شارە پىشەنەۋەي (ۋن دى تىوس) بچىتەۋە بۇ پۇم ئامادەبوو بىرىك پارەي
زۇرىدات بەناۋىراۋ لەبەرامبەر ئەۋەدا پاشەكشە بەسوپايەكەي بكاتەۋە گەمارۇي شارچىت بەردەۋام
نەبىت، بەلام كاتى ئەنتوان لە جىگاي (ۋن دى تىوس) دا گەمارۇي ئەۋشارەي گرتەدەست پاشاي
ئەۋشارە زۇر دىخۇشبوو ۋە ۋەپەرە پارەي پىشنىيارى كىردبوو بۇ (ۋن دى تىوس) نىۋە تەننات چارەگىكى
ئەۋ پارەي بۇ ئەنتوان پىشنىياركرد، بەلام ئەنتوان ھەرەشەي ئەۋەي كىردو گوتى ھەركاتى ئەۋشارە بگرم
ئەۋا پاشاۋ ئەندامانى خىزانەكەي دەكوژم ۋە دانىشتوانى ئەۋشارەش سەردەپىم، پاشاي ئەۋشارە گوتى
ئەگەر تۇتوانىت ئەۋشارە بگىت ئەۋا ھەموۋمان بەتىغى شمشىرەكەت سەرىپەر.

ئەنتوان چەند پۇژىك دىرژەي بەگەمارۇدانى ئەۋشارەداۋ دواتر بىتاقەتېو، چونكە لەۋىدا پاپاۋاردن
ۋخۇشگوزەرانى نەبوۋە ئەۋكەسانەي كەھۇگىيان بېو لەدەۋروربەرى خۇيدا نەيدەدېت، پاشاي
ئەۋشارەش بەبى ترس كاتەكانى خۇي بەسەردەبرد چونكە دەيزانى ئەنتوان پىناۋى شەرنىيەۋ تۋانى
ئەۋەي نىيە شاربىگىت، تەنھا لەۋانىيە خەلكى شارەكەي لەبىساندا بىمىن، سەرئەنجام ئەنتوان پارىبوو.

بەوەرگرتنى چاره كىنكى ئەو پارەى پاشا دابوويە (ون دى تىوس) وخۆى وسەربازەكانى پۆيشتن و ازبان لەگەمارۆدانى ئەوشارە هينا، بەدرىژاپى ئەو كاتانەى ئەنتوان لەپۆمدابوو ودواتر چووبۇ يۆنان و ئينجا گەمارۆى ئەوشارەيدا خاتونەكەى من بەوردى ئاگاداربوو ناوبرا وچ دەكات، كيليۆپاترا نەك ھەر ئاگای لەئەنتوان بوو بەلكو ئاگادارى بارودۆخى پۆم و ئوكتاويش بوو. كيليۆپاترا بەمنى گوت واديارە ئوكتا و رددەورده خەريكە دەبیتتە فەرمانرەواى بېرگەبەر و يىگانە لەپۆمدا ئەگەر نەكوژيئت و نەمريت، چونكە ھەموو پيشهاتەكان ئەو نيشاندەدەن، خاتونەكەى من دەيگوت ھەموو پياوھەكانى پۆم زۆرۆكەم كەسانى شەھوت چين و شەراب و قومارو جنس ئەوانەى پيسواكردوو، بەلام ئوكتا و بەھوى گەنجيشە كەچى لەناو پياوھە ناودارەكانى پۆمدا دەگمەنەو شەراب ناخواتەوھو قومارناكات و كەميش حەزى لەپاوردنە لەگەل ئافرەتاندا، سەبارەت بەپروسيەيكى سياسى قسەناكات تاهەموو لايەنەكانى شروڤە نەكردبن وليكىنەدابنەو، شارژنى ميسر دەيگوت، من ناتوانم دۆست و دوژمنەكانى خۆم بخەمە ناو ھاوكيشەكانى سياسىيەو، بەلام ئوكتا و دەتاوانيت و پاراستنى بەرژەوئەندى ولاتەكەى خۆى لەبەرچاودەگريئت.

كەسيك بيهويئت بگاتە پلەوپايەى بەرز پيوستە و ابيت و لەكاروبارى سياسيدا تەنھا بەرژەوئەندى خۆى لەبەرچاوبگريئت و دۆست و كەسەكانى بۆبەرەوپيشبردنى كارى خۆى و سەرکەوتنى لە بەرامبەر دوژنەكانيدا وەك كەرەستە بەكاربهيئيئت، ئوكتاويش بەشيۆەيكە لەكاروبارى سياسيدا خوين ساردە بەھيچ شيۆەيكە ناكەويئتە ژيكراريگەرى ھەست و سوۆزى خۆشەويستى و پرق و كينەو، شارژنى ميسر پۆژيكي كەبەمنى گوت شرميون ئەگەر من دەسان لەم تەمەنەى ئيستام بچوكتراپام ھەولمەدەدا سەرنجى ئوكتا و بۆلاى خۆم رابكيشم بەجۆريك ئەو ويستباى بمكات بەژنى خۆى، ئەو رەنجەى ئەمپرو بوعشقى ئەنتوان دەيكيشم بۆئوكتاوم دەكيشا، بەلام ئوكتا و گەنجە من لەچا و ئەو ژنيكى بەتەمەنم و نابمە جيگای سەرنجى ئەو، بەلام لەچاوى ئەنتوانەو من ژنيكى جوانم، ئەنتوان ئەگەرچى پلەوپايە پەرستەو دەيەويئت فەرمانرەواى رەھاي پۆمبیت، بەلام كەموكوپرەكانى پيگا لەئەو دەگرن تابتوانيت ئەونامانجەى دەستەبەريكات، خوادرنەوھو رابوادرن لەگەل ئافرەتاندا و قومارکردن بەشيۆەيكە سەرقالى كردوو ناتوانيت ھەموو ھيزوتواناى خۆى بۆ گرتنەدەستى فەرمانرەواى رەھاي پۆم بيخاتەگەر.

بۆجاريكيتر ئەنتوان لەشەپوشۆپ دووركەوتەوھو چووبۇ سوريان لەويۆە تەتەريكي بۆ ئەسكەندەريە نارد تانامەيك بەداتە دەستى كلۆپاترا، ئەنتوان لەونامەيدا نووسيپووى بەتەمايە وەرزى زستانى ئەمسال لەسوريادا بەسەربەريت وداواى لەكليۆپاترا كردبوو بيت بۆ سوريا تاپيکەوھ ئەم زستانە بەسەربەرن، ئەوكاتە سالى (296)ى دواى دروستکردنى ئەسكەندەريەبوو، خاتونەكەى من كەچاوەروانى نامەيكەى ناواى دەکردو نامادەباشى تەواوى كردبوو، فەرمانى پۆيشتنى دەرکردو بۆجاريكيتر كەشتيەكانى ميسر كەوتنە رى بۆبەردنى شارژنى ميسر بۆ ولاتيكي ترو ئيمە پاش چەند پۆژى گەيشتينيە سوريا، كاتى ئەنتوان خاتونەكەى منى بينى بە شيۆەيكە قوشكەبوو وەك ئەوھوابوو يەكەمباربيت ئەوى بينيبيت.

خاتونەكەى من لەميسردا بەنارەزوى خۆى دەژيا، ناچاربووھە جاريكى ترزەوق و پەوشى ژيانى خۆى وەلابنيئت و لەگەل گالئەجارى و تريقانەوھى پريايى و شەرابخواردنەوھو قومارکردن ئەنتواندا بووز بخواتەو، دواى ئەوھى ئەنتوان بەكليۆپاترا شادبووھە ژنەكەى خۆى ئوكتاوى بەتەواوئەى لە بېرچووھو

دووبارە گىرقتارى جوانى پىزىۋى كىليۇپاترا بۇيە، پىشئەى كىليۇپاترا بگاتە سورىا ئەنتوان ھاموشۇى پەرسىتگى سىرىانى دەكرى تالەوئىدا خەرىكى عەيش ونەشىبئىت، بەپئى بىرو باوهرى دانىشتوانى سورىا، پەرسىتگى خۇى عەشتار، شوئىنىكبوو لەوئىدا ژنان خۇياندەدايە دەست پىياوان و خۇيان بۇشل دەكرىن، بەلام دواى ئەوھى كىليۇپاترا گەيشتە سورىا ئەنتوان نەدەچوو بۇئەو پەرسىتگىيە ھەموو كاتەكانى خۇى لەگەل خاتونەكەى مندا بەسەردەبىر، زۇر جار لەكاتى ناخواردندا خاتونەكەى من سەبارەت بەنايىندەى ئەنتوان قسەى دەكرىو گۆئىلمىئىبوو پئىى دەگوت ئەگەر دەتەوئىت ببىتە فەرمانپەرھى يەگانەو پەرھى پۇم وگەرھىى وبەھىزى خۇت نىشانى پۇمىيەكان بەدەيت، ئەوا ئاشكانىيەكان لەولائى خۇرھەلاتى ئىمپىراتورىيەتى پۇم وەدەربىنى، ئەگەر ئەوكارە بگەيت، ئەوئندە مەزىن دەبىت ئىتر ئوكتاوا ناتوانىت لەبەرەمبەر تۇدا خۇى راگرىت، تۇ ئەگەر مەنت خۇشەدەوئىت دەبى ئاشكانىيەكان لەخۇرھەلاتى بەردەربىنىت، چونكە بوونى ئاشكانىيەكان لەخۇرھەلاتى ئىمپىراتورىيەتى پۇمدا جگەلەوھى تۇلاى پۇمىيەكان بچوك دەكاتەوھو ھەژمونت نامىنى، مەترسىان بۇسەر مەنىش ھەيە، لەوانەيە ئاشكانىيەكان ھىرش بگەنەسەر مىسرو داگىرى بگەن، ئەگەر تۇكەمى دەست لەشەراب خوارىن ھەنگرىت و ژنى تاترۇو سوک لە خۇت دورو بخەيتەوھ، بەدئىيايىيەوھ لەشەپى ئاشكانىيەكاندا سەردەكەوئىت. ئەوئندەى خاتونەكەى من كارىگەرى لەسەر ئەنتوان ھەبوو قسەكانى ئەو راستەوخۇ كارى لەئەو كرەو ئەنتوان بىرارىدا كەكەژى زىستان بەسەرچوو ھىرش بگاتەسەر ئاشكانىيەكان، جگەلەوھى كىليۇپاترا تىوانى ئەنتوان ناچارىكات بۇشەپ- ئاواش تىوانى ھەرنەبى بەشىۋەيەكى كاتى دەستلەو ھەئسوكەوتە ئاشىرىنانەى ھەنگرىت و كەمى لەژنى سوک و خواردەنەو دورىكەوئىتەوھ، يەكئە لەوبەلگانەى تر كەكارىگەرى كىليۇپاترا لەسەر ئەنتوان زۇربوو ئەوھبوو ئەنتوان پارىبوو ھەندئ لەوخاكەى كەلەژئىر پكىفى ئىمپىراتورىيەتى پۇمدابوو بدات بەكىليۇپاترا- واتە بىخاتە ژئىر دەسەلاتارىيەتى ھكومەتى مىسر، خۇئەگەر بەبىرى خۇتىدايىنىت ھكومەتى پۇم چەند سەربازى بۇگرتنى ئەو خاكانە بە كوشتداوھ ئىنجا كارىگەرى كىليۇپاترا لەسەر ئەنتوان بەدىاردەكەوئىت.

ئەو خاكەى كەلەلەيەن ئەنتوانەوھ درانە ژئىر دەسەلاتارىيەتى ھكومەتى مىسرى بىرىتیبوون لە ھەندئ خاكى سەردەرىاى سورىا تاسنورى مىسر، دواى ئەوھى ئىمپىراتورىيەتى پۇم دابەشكراو ئەنتوان بووبە ئىمپىراتورى خۇرھەلات و ھەموو دەسەلاتىكى ھەبوو بەسەر ئەو ولاتانەداو چۇنى پىخۇشبا دەيتىوانى وائىبىكات لەمانەش دەيتىوانى بىانەبەخشىت، لەپاردوودا بەخشىنى ھىكتارىك زەوى ژئىر دەسەلاتارىيەتى ئىمپىراتورىيەتى پۇم بەبىگانەكان ئەستەمبوو ئەوھشى ئەو كارەى كرەبا لەسىدارەياندەدا، بەلام ئەنتوان دوو ولاتى لەئىمپىراتورىيەتى پۇم بەشازنى مىسر بەخشى بىئەوھى كەس ئاپازى بىت، دواى ئەوھى خاتونەكەى من سەركەوتوبوو لەوەرگرتنى بەشك لەخاكى سەردەرىاى سورىا كەبەناوى سىلىبىس⁽¹⁾ بوو، (سىلىبىس- ئاۋچەيەكە كەوتۇتە خاكى ئەمپۇى توركىياو ناوى ولايەتى ئانتاكىيە (و- فارسى) ئەو شوئىنە لىرەوارى زۇربوو و ئەو درەختانە بۇ دروستكرىنى كەشتى بەكار دەھىندران بۇيە خاتونەكەى من پارىبوو ئەو ئاۋچەيەى لىۋەرگىرت، كىليۇپاترا زۇرى ھەزەكرى ھەموو خاكى فەئەستىن بخاتە سەرولاتى مىسر بەلام نەيتىوانى ئەمە بەدەست بەئىنىت ھەرچەندە دورگەى

قوربسیش لەلایەن ئەنتوانەو دەرا بە کلیۆپاترا و بوو بە خاکی میسر و خاتونەکی من سەربازگەیکە
گەرەمی تێدادانا ماویە دواى ئەمە و لاى لیبیا شیبوو بە بەشیک لە خاکی و لاى میسر.

ئەگەر کلیۆپاترا سوپایەکی بەهێزی دروستکردبا و هەموو سامانی خۆی و داھاتی سالانەى لەو
سوپایەدا خەرج کردبا ئەیدەتوانى ئەوەندە خاکی و لاى پێداگیربکات لەوێ بە جوانیەکی خۆى ئەو
زەویانەى خستەسەر خاکی میسر و ژێر دەسلەتاریەتى خۆى، لەو پۆزگارەدا میسر بوو بە لاى تیکى و ابە
دریژایى پاشانیشینى میسر ئەوەندە بەهێز نەیبوو تەنانەت میسر وەک سەردەمى فرەوینیەکان
بەهێزبوو، کلیۆپاترا بێئەوێ سەربازیک بەکوشتبەت ئەو شوینانەى پۆمیکان چەندەها سەربازو
چەندین پارەیان بۆ دابوو تابتوانن بیخەنە ژێر دەسلەتارى ئیمپراتۆریەتى پۆم کلیۆپاترا کردى بەهێ
خۆى، ئەنتوانیش وەک ئەوێ نەزانیت حکومەتى پۆم چەند سەردارى سەربازى و خەرجى کردووە
بەقوربانى بۆگرتنى ئەوسەر زەمینانە بەناسانى دەیبەخشین، من دەزمانى خاتونەکی من ئەو خاکی
بەپرووکەش بەخۆپای دەستکەوتبوون، بەلام بەدەستەینانى ئەو خاكانە فداکاری دەویست ئەویش
فداکاریەکی گەرەبوو لەلایەن کلیۆپاتراوە کە لەشى خۆى دەفرۆشیت تابتوانیت ئەو سەرزەوى
و دورگانەى کە لەکۆندا بەشیکبوون لەخاکی میسر جاریکى تر بکڕیتەووە مەزنى و لاى تەکی ئیمە جاریکى
تر بگەرینیتەو، خاتونەکی من ئاگای لەوەنەبوو دواى ئەوێ پەرلەمانى پۆم دەزانیت ئەو زەویانە
بەئەو بەخشان چ پوودەدات ئەو پەرلەمانەى پۆزى مەبەستى بوو دەولەتى میسر داگیربکات و بیخاتە
سەر ئیمپراتۆریەتى پۆم و وەک و لاى تیکى سەربە پۆمى لیبیت .

کلیۆپاترا بەکەلک وەرگرتن لەژنیەتى و جوانى و لیژانى خۆى توانى نەهیلیت پۆمیکان میسر بەکەنە
و لاى تیکى سەربە ئیمپراتۆریەتى پۆم، ئەمڕۆ من گویم لیدەبیت هەندى خەلک دەلین ئەنتوان بوو
بەهاوسەرى کلیۆپاترا، ئەمە راستینیەو تەنها مەعشوقەى بوو، کلیۆپاترا حەزیدەکرد بێتە ژنى
ئەنتوان، بەلام ئەنتوان ئەیدەتوانى بەرەسمى بیکات بەژنى خۆى چونکە هاوسەرى هەبوو، ئەگەر
ئەنتوان ژنى نەبایە، دەیتوانى لەگەڵ خاتونەکی مندا بێت بەهاوسەر بەلام چونکە قانونەکانى پۆمى
پێگای نەدەدا دوژن و سى ژن هەبیت، ئەگەر ئەنتوان بوو بەهاوسەرى کلیۆپاترا ئەوا ئەو ژن و
میردایەتیە پەرمى و قانونى نەدەبوو و منداڵەکانیشیان نەدەبوون بە میراتگرەوێ یەکتى هەرچەندە
کلیۆپاترا ژنى پەرمى ئەنتوان نەبوو، بەلام لەئەو سکی پریوو و جوتلانەیکە بوو یەکیکیان کورپوو
و یەکیکیان کچ، ئەودوو منالانە کاتى هاتنە دنیاوە ئەنتوان لەگەڵ خاتونەکی مندا نەبوو و لەپۆمدا
دەژیا، ناوی یەکیکیان نا (ئەسکەندەر هلیوس) واتە ئەسکەندەرى خۆر) و ئەوى تریان ناونا ()
کلیۆپاتراى سلنە - واتە کلیۆپاتراى مانگ) ئەو کەسانەى کە دەلین خاتونەکی من بە پەرمى بۆتە
هاوسەرى ئەنتوان ئەوا پشەتەدوونامەى ئەنتوان دەبەستن چونکە ئەنتوان لەودوو نامەیدا خاتونەکی
منى بەژنى خۆى ناوبردووە، ئەو کەسانەى کە خاتونەکی منیان بەژنى ئەنتوان دەزانى دەیانگوت ئەگەر
کلیۆپاترا هاوسەرى وى نەبوو، ئەوا بەژنى خۆى ناو نەدەبرد، ئەوانە نەیان دەزانى لەزمانى پۆمیدا ژنى
من دوو مانای هەبە یەکیکیان ژنەکی من ئەوى تریشیان خۆشەویستەکی من، ديارە مەبەستى ئەنتوان
مانای دوووم بوو، ئەو کەسانەى کە پێیانوایە خاتونەکی من ژنى ئەنتوان بوو، دەلین ئەو و لاى تانەى
ئەنتوان بەکلیۆپاتراى بەخشین شیربەهاى خۆى بوو.

من بەردەوام لەگەڵ کلیۆپاترا دا ژیاوم، دەلێم ئەم پروپاگەندانه راست نین، خاتونەکەى من ھەرگیز نەبوو بەژنى پەسى ئەنتوان مارەبرانى و ھەرگرت، ئەگەر کلیۆپاترا ژنى پەسى ئەنتوان بوايە بەپێى داب و نەرتى ميسرى ئەويان ناودەنا پاشای ميسر و وینەکەيان دەخستە سەر دراوى ميسرى، بەلام نەناوى ئەنتوان وەك پاشای ميسر براو و نەلەسەر سکەى پارەش وینەکەى ھەنگەندراو، لەمیزووى شانشىنى ميسرىشدا ئەنتوان وەك ئيمپراتورى گەورەى پۆم ناوبراو، ئەگەر ئەنتوان کلیۆپاتراى کربا بەھاوسەرى خوێ ئەوا چەکیكى کارىگەرى دەدا بەرکە بەرکەى خوێ و ئوکتا و پۆمى کەنى لەدژى ئەو ھاندەداو کەسايەتى ئەو دادەبەزى و لەبەر چاوى پۆمى کەن دەکەوت.

ھەلەى خەلک سەبارەت بەھاوسەریەتى کلیۆپاترا و ئەنتوان، لەدوو ھۆو سەرچاوى گرتوو، یەکیکیان ئەویە ئەنتوان لەنامەکەى خویدا بۆ کلیۆپاترا ئەو وەك ژنى خوێ ناوبردوو دوو ميسشيان ئەویە کلیۆپاترا لەئەنتوان سەپربوو دوو مندالى دوانەى لیبوون کە ئەمەيان ئاشکرايە، لەپۆمدا ئەو دوو مندالى خاتونەکەى من لەئەنتوانى ببون بەحەرامزادەيان ناو بەردن، بەلام لەخۆرھەلاتدا وانەبوو، چونکە لەولاتەکانى خۆرھەلاتدا بوونى چەند ژنى باو بوو، پیاویک دەیتوانى چەند ژنى بەپینیت و ھەموو ئەو مندالانى لەورژانە دەبوون منالى حەلەزادەن و دەتوانن ببینە خاوەنى ھەموو مافىكى ياسایى، ئیمە وەرزى زستانمان لەسوریا دا بەسەربردو ئامۆژگارى کەنى خاتونەکەى من کارىگەريان لەسەر ئەنتوان ما بوو ئەنتوان خوێ بۆشەر نامادەکرد، لەکەژى زستاندا ئەنتوان سوپایەکی گەورەى پەرداخردبوو کەتائەو پۆژگەرەش ھاوتای نەبوو پۆم سوپایەکی ئاوا زۆرو بەھیزی ھەبویت، ژمارەى ئەو سوپایە گەیشتە سەد ھەزار کەس کە شەست ھەزاریان پۆمى بوو و چل ھەزاریشيان لەنەتەو و تریبوون و ئەفسەرەکانى پۆمى مەشقیان دادابوون، کاتى ھەوالى ئەوسوپا بەھیزە گەیشتە ولاتانى خۆرھەلات، تەنانەت دانیشتوانى ولاتى (کوشان) (2) (کوشان-واتە ولاتى کبزو بەشىكى کەوتوتە پاکیستان و بەشەکەى تریشى لەئێراندا بوو - و فارسى)

(نیش ترسان، چونکە پینشینی ئەویان دەکرد پۆمى کەن ھیرش بکەنە سەر ولاتەکەى ئەوانیش .

- من لەخاتونەکەى خۆم پرسی سوپای پۆم لەکوێ شەردەکات ؟

- کلیۆپاترا گوتى: ئەم سوپایە لەگەڵ ئاشکانیەکاندا دەجەنگیت کەوتوتە ئەرمەنستان.

- من ناوى ئەرمەنستانم بیستبوو و حەزم نەدەکرد بزائم کەوتوتە چ لایەك، بەلام ئەو پۆژەى ئەو سوپایە گەورەى بۆشەر دەچوو بۆ ئەرمەنستان لەخاتونەکەى خۆم پرسی ئەرمەنستان کەوتوتە کوێ و چ نەتەویەکن،

- کلیۆپاترا گوتى: ئەرمەنستان ولاتى گەورەى و کەوتوتە خۆرئاواى ئێران و خۆرھەلاتى ناسیای بچوک و دانیشتوانەکەى ئەرمەن، ئەرمەنیەکان بەدووشت دەنازن- واتە شانازى دەکەن، یەکەم ئەویە دەلین ھەموو میللەتەکانى تری دنیا، نووسینیان لەئیمەو و ھەرگرتوو و ئەوانە نووسین و خویندەو ھەیان فیرى نەتەو کەنى تری جیھان کردوو، دوو ميس ئەویە دەلین ئافرەتەکانى ئیمە جواترین ئافرەتى دنیان.

پروپاگەندەى یەکەمیان بیرمەندەکانى ئیمە بەراستی نازانن و دەلین ميسریەکان نووسین و خویندەو ھەیان داھیناوە، خەتى وینەى کەدواتر لەدنیا دا بووبەوا داھینانى ميسریەکان، بەلام سەبارەت بەپروپاگەندەى دوو ميس تاناستیک راستە چونکە ئافرەتانی ئەرمەنى زۆر جوان.

– لیمپرسی بۆچی ئەنتوان بۆشەپ دەچیت بۆ ئەرمەنستان ؟

– خاتونەکە ی من گوتی: ناشکانیەکان دەلێن دەبێ ئەرمەنستان بێتە بە شیک لەخاکی پاشایەتی ولاتی خۆیان، پۆمیش دەلێن ئەرمەنستان بە شیک لەخاکی ئیمپراتۆریەتی پۆم، ئەرمەنستان جارێ دەکەوێتە ژێر پکیفی ناشکانیەکان و جارێکیش ژێر دەسەلاتی ئیمپراتۆریەتی پۆم.

– گوتم بێ گومان لە ئەرمەنستاندا زیو زیو زۆرە بۆیە پۆمیەکان و ئەشکانیەکان هەڵدەدەن بێخەنە ژێر پکیفی خۆیان

– کیلیۆپاترا گوتی: لەویدا زیو گەوهەرنییە.

– گوتم جا کە ولاتیک زیو گەوهەری تێدانەبیت داگیرکردنی چ کەلکیکی هەیه، نایە باشتەرنییە پۆمی و ناشکانیەکان لێگەرێن ئەرمەنستان سەر بەخۆ بێت و لەشکرەکانی خۆیان پاشەکشە پێبکەن؟

– کیلیۆپاترا گوتی: بەلام ئەرمەنستان کەوتۆتە پێگەیهکی واگرنگ هەرکاتێ ئێران بیهوێت هێرش بکاتە سەر پۆم ناچارە لەرێگای ئەرمەنستانەوه تێپەرێت، هەرکاتێکیش پۆمیەکان بیانەوێت هێرش بکەنەسەر ئێران و لەشکرکیشی بکەن هەردەبێ لەرێگای ئەرمەنستانەوه بچن، بۆیە ئەرمەنستان لەو پۆژەهی ئیمپراتۆریەتی پۆم و ئێران دروستبوون هەمیشە ئەرمەنستان بۆتە جینگای مشتومپی نیوان ئەو دووانەو جارێک پۆم هێرش دەکاتە سەری و جارێکیش ئێران، کەمی دواي ئەم قسانە ی من لەگەڵ کیلیۆپاترادا سوپای پۆم کەوتەپێ بەرەو ئەرمەنستان، چونکە کیلیۆپاترا حەزی دەکرد تاسەر پووباری فرات لەگەڵ ئەنتواندەبچیت، ئێمەش کەوتینەپێ تالەگەڵ ئەنتواندا تاسەر پووباری فرات بچین، لەدواین شەو کەخاتونەکە ی من لەسەر لیواری پووباری فرات لەگەڵ ئەنتواندا بەسەری برد، سەرداری پۆمی پلانی شەرەکە ی خۆی بۆخاتونەکە ی من شیکردەوهو گوتی، من تا زستان بەسەرچوو چاوه‌ڕوانبووم و دواي ئەوهی ئەرمەنستانم گرت پێگای ئاتروپاتن⁽¹⁾ دەگرەبەر و شاری (فەرهاد ئەسپ)⁽²⁾ (فەرهاد ئەسپ-)

ئەسپ- پایتەختی ئیمپراتۆریەتی ناشکانیەکان بوو (و- فارسی) داگیردەکەم

ئەنجامى جەنگى سەردارى رۆمى لەگەل ئىرانىيە كاندا رۆلى

كىلىۋېتاترا لەسەر كەۋىتى ئەۋدا

ئەنتوان نەخشەى ئەۋەى كىنشابوۋ ۋەدىگوت بۆيە سەرەتا ئەرمەنستان داگىردەكەم ۋەدواتر ھىرش دەكەمەسەر ئازرباينجان بۆئەۋەى لەپىشتەۋەى خۇم نەترسىم ۋە دىنبايم لەپىشتەۋە ھىرشم ناكەنەسەر ۋەدايئەۋە بەرەۋ شارى فەرھاد ئەسپ دەكەۋمە رى،

-كىلىۋېتاترا گوتى: ئەگەر تۇشارى فەرھاد ئەسپ داگىربەكەيت ۋەبەسەر كەۋتويى لەئازرباينجان بگەرپىتەۋە ئەۋا مىللەتى رۆم تۆلە سىزار گەۋرەتر لەقەلەمدەدەن ۋەئىتر كەس لەرۇمدا ناتوانىت بېيتە ركەبەرت، پىتدەلنم كىلىى سەر كەۋتىنى تۇ لەجەنگدايە، بەلام من ئەمشەۋ ۋەسىتت لىدەكەم لەشەركردنت لەگەل ئىرانىيە كاندا ئاگادار بە: ئايا تۇ زانىارىت لەسەر مېژوۋ ھەيە ؟

-ئەنتوان گوتى نا،

-خاتونەكەى من لىى پرسى، ئايا ئاگات لەمېژوۋى شازدە سانى رابردوش نىيە؟

-ئەنتوان گوتى: شازدە سانى رابردوۋ ئەۋەندە دورنىيە تامن زانىارىم لەسەرى نەبىت.

-كىلىۋېتاترا گوتى: من ئافرەتم ئافرەتىش شارەزايى لەھونەرى شەردانىيە، بەلام چونكە شازن ۋەسەلاتدارم پلەۋپايەكەم ناچارمدەكات سەبارەت بەشەرو نەخشەكانى شەر زانىارىم ھەبىت.

-ئەنتوان گوتى مەستت چيە؟

-خاتونەكەى من گوتى: من دەمەۋىت باسى شەرى (كراسوس) ت بۆيكەم لەئىراندا، كاتى كراسوس ۋەيىستى ھىرش بكاتەسەر ئىران پىيوۋبوۋ داگىركردنى ئەۋ ۋلاتە ئاسانە، شازدە سان لەمەۋبەر ھىرشى كردهسەر ئىران بىئەۋەى كەرەستە ۋەپىداۋىستى تەۋاۋى نامادەكردبىت بۇ ھىرشكردنەسەر ئاشكانىەكان.

-ئەنتوان گوتى: كراسوس سۋارى جەنگى كەمبۋون بەلام من جەنگاۋەرى سۋارچاك ۋە چاپۇكم زۇرن ، كراسوس تەنھا ھەشت ھەزار سەربازى سۋارى ھەبۋون، لەكاتىكا من خاۋەنى چل ھەزار سۋارى جەنگىم.

-خاتونەكەى من گوت كراسوس بەمانۆپى ئاشكانىەكان فرىۋى خۋارد.

-ئەنتوان گوتى: كىلىۋېتاترا لىمگەرپى بامن بۆت باسبەكەم بۆچى كراسوس لەشەر لەگەل ئىرانىيە كاندا تىشكاۋ خۆى ۋە دوو كۋرەكەى بەكۋشت چۋون ۋەپەيكەرەكانى ئىمە كەۋتە دەست ئىرانىيە كان .

كراسوس سەرەتا ۋلاتى نىۋان دوو رۋوبارىگرت، دواتر كەبەرەۋ ئىران كشا، سوپاى ئىران بە فەرماندەى سورنا رۋوبەرۋى سوپاى كراسوس بۆۋە، تۇ كىلىۋېتاترا ئەۋكات مىرد مندالبۋى لەۋانەيە بىرتنەيەت كەپاشاى ئىرانى ئەۋكات ناۋى (ئارود- ى دوۋەم بو) ئەۋ پاشايە سورنايى خۆشەندەۋىست چونكە پىاۋىكى دىلرېۋو ۋەلىدەترسا، ئاشكانىەكان مانۆپىكى (1) سەربازيان سازكرد بەناۋى قىقاج، سۋارە جەنگىيەكانى ئاشكانىەكان لەمەيدانى شەردا ۋەايان نىشاندەدا دەترسن ۋەناۋسارى ئەسپەكانيان توند

دەكردو بەرەو دواوھ ھەندەھاتن، بۆئەوئى دوژمن بەدوايان بىكەوئىت و ھەركە زانىان دوژمن بەدواوھ يانەوھىيە بىئ ئەوھى زووى ئەسپەكانيان ھەرگىرئەوھ لەھالەتەى ھەلاتندا پوويان ھەردەگىرپا وتىربارانى دواى خۇيان دەكردو دەيانكوشتن، كراسوسىش بىئاگابوو لەنەخشەو پلانى دوژمن و فەرمانىدا سوارەكانى خۇى بەدوايان بىكەون، ئەوانىش لەكاتى پاكردندا لەسەر ئەسپەكانيان ھەردەچەرخان و بەتتير سوارەكانى پۇميان دەكوشتن، تائىزانىھەكان دلتىابوون لەوھى كراسوس سواری جەنگى نەماون، ئىنجا ھىرشىيان كەردەسەر سەربازە پىادەكانى ئىمەو ھەندىكىان لىكوشتن وئەوانىتريان دەستگىرکردن وكراسوس و دوو كورەكەشىان كوشتن، سورنا فەرمانىدا سەرو دەستى ئەوانە بېرن و بۆ پاشاى بنىرن، بەلام كاتى سورنا لەشەپرى دژبە كراسوس سەركەوت، لەبىرى ئەوھى پاشاى ئىران (ئارودى دووم) خەلاتى بىكات، بەفەرمانى ئەو سورنايان كوشت، چونكە پاشا دواى سەركەوتنى سورنا زياتر لەئەو ترساو لەوھەسلىدەكەردەو سورنا لەسەرتەختى پاشايەتەى لايببات، بەلام مەن ھەلەى كراسوس ناكەم و فرىوى سوارە سەريازىھەكانى ئىرانى ناخۇم، مەن كاتى بىننىم سوارەكەى ئىرانى پادەكەن لىيان دەگەرپم چەند دەيانەوئىت بابۇخۇيان پاكەن و دووربەكەونەو، كراسوس كەشازدە سال لەمەوبەر ھىرشى كەردەسەر ئىران ھىچ ئامانجىكى نەبوو وئەيدەزانى پىويستە كام شارى ئىران داگىربىكات، بەلام ئامانجى مەن لەوشەپرى لەپىشەمەوھىيە ئاشكرايە دەمەوئىت دواى داگىرکردنى ئەرمەسنتان شارى (فەرھاد ئەسپ) ئازەربايجان داگىربەكەم.

– خاتونەكەى مەن گوتى: ئەنتوان ھىوای سەركەوتنت بۆدەخوازم و ئومىدەوارم بەسەركەوتوى بۆم بگەرپىيىتەوھ.

– ئەنتوان گوى: ئىران خەزنىھى گەورەى دنيايە ئەو زىپوخشلمەى لەئىراندا ھەيە لەھى ھەموو دنيا زياترە، مەن چەند زىپوخشلم لەئىراندا دەستبەكەوئىت خاكى ئىران جىنايەتم، بۆئەوھى تۆلەى تىكشكانى كراسوس بىكەمەوھ ھەزاران ئىرانى بەدىل دەگرم و زۆربەيان دەنىرم بۆپۆم تاوھك كۆيلەكان كاربەكەن و ھەندىكىش لەكۆيلانە بەتۆ دەبەخشتم تالەمىسردا كاربانپىيىبەكەيت .

– كلىپۇپاترا گوتى: ئەنتوان ئەگەر تۆ بەشىك لەزىپو زىوى ئىران بەمەن بەدەى باشتەرلەوھى ئەو دىلانەم بەدەيتى، چونكە مەن لەمىسردا زۆرم خزمەتكارو دەستوپىوئەندم ھەن، مەن بۆيە خەزەكەم و لاتانى تر داگىربىكرىن تابتوانم زىپوزىو و پارەو سامانى ئەو و لاتانەم دەستبەكەوئىت، ئەك دانشتوانى ئەو ولتە بىبەم بۆمىسر و ولتەكەى خۇم توشى كەمبونى خۇراك بىكەم، چونكە لەمىسردا تەنھا ئەو زەويانەى لەسەر پۇخى نىلن بۆ كشتوكال دەشىت، ئەگەر دانىشتوانى ولتەكەى مەن زىادبەكەن دووچارى كەمى خۇراك دەبنەوھ.

– ئەنتوان گوتى: زۆر باشە كلىپۇپاترا، مەن زىپو زىوى ئىران بەتۆ دەدەم ودىلەكانى ئەو ولتەش بەسەر ئەشراف و دەولەمەندەكانى پۇمدا دابەشەكەم بۆئەوھى كاربان بۆبەكەن.

• بەيانى پۇژى دواتر ئەنتوان بەخۇيى و سوياپەكەيەوھ پىگای ئەرمەسنتانى گرتەبەرو خاتونەكەى مەنىش بەرەو مىسر گەپرايەوھ، ئىت لىرەودوا ھەفتەيەك بەسەرنەدەچوو كە پەيامىك لەلايەن ئەنتوانەوھ بۆكلىپۇپاترا نەنىردىت، ئەنتوان بەوردى ھەوالەكانى شەپرو حالى خۇى بۆكلىپۇپاترا دەنووسى،

کلۆپاتراش ئەوەی لە ونامانەدا دەنوسرا بۆمنی دەخویندەووە زانیم ئەنتوان بەبێ کێشە نەرمەنستانی داگیرکردووە پاشای نەرمەنستان ملکه چی ئەنتوان بوو و پازى بوو زېږو زيوى خوێ بە ئەنتوان بدات بۆ ئەوەی لەسەر تەختی پاشایەتی لاینهبات، ئەنتوان لەنامەکانی خویدا، بەخاتونەکەى منى ڤاگەياندا، چونکە بۆگرتنى شارى فەرهاد ئەسپ پېویستی بەعەرەبانەى فەلاقە ھاوێژ ھەبوو و ئەو عەرەبانانەشى لەنەرمەنستاندا بەکردنداو تەبۆی دروستبکەن بۆ ئەوەى دواى ئەوەى گەيشتە نازەرباينجان پەکی لەسەر ئەو عەرەبانە جەنگيانە نەکەوێت و ئەو عەرەبانانەى بەدروستکردنىشى ئداون نزيکەى (80) ئانیشک دريژن، نامەيەکی تر کە ئەنتوان بۆخاتونەکەى منى نارد و تاييدا باسى ئەو دەکات شارپیکانی نازەرباينجان جياوازی ھەيە لەگەڵ شارپیکانی پۆم، ناتوانرێت عەرەبانەيەکی گەورەى جەنگی بەسەرياندا تايپەرێت، بۆیە عەرەبانەکانى خۆم جێدەھێلم و بەبێ ئەو عەرەبانە زلوگرانانە بەرەو شارى فەرهاد ئەسپ ھێرش دەبەم، دواين نامە کە ئەنتوان بۆ خاتونەکەى منى نارد ئەوکاتەبوو گەمارۆى شارى (فەرهاد ئەسپ) ی دابوو و لەو نامەيەدا نووسیوی، ئیستا تەختى پاشایەتى نازەرباينجانم گەمارۆداو، (فەرهاد-ى چوارەم) پاشای ئاشکانى و خا و خیزانەکەى لەناو فەرهاد ئەسپدان و پریارمداو ھەموو ئەندامانى خیزانەکەى دەستگیربکەم و لەگەڵخۆمدا بیانبەم بۆ پۆم بۆ ئەوەى سەرکەوتویى و مەزنى من لای دانیشتوانى پۆم دەرکەوێت و پۆم مەکان بزائن من تۆلەى تیشکانى کراسوسم لەئێرانیکان کردۆتەو،

• دواى ئەو نامەيە ھېچ پەيامیکى تر لە ئەنتوانەو بۆخاتونەکەى من نەھات، کەلپو پاترا بە منى گوت شرمیون من پيشبيني ئەو دەکەم پيشهاتیکى نالەبار توشى ئەنتوان بوپیت، بۆیە نامەم بۆنانوسیت، چونکە نوسینی نامە سەبارەت بە ئەنتوان ئەو نەندە ئەزىەتى نییە ئەو نامەکان بۆخۆى نانوسیت بەلکو میزایەکی تايبەتى بەخۆى بۆى دەنوسیت، دیارە تاماوەيەک لەمەوبەریش ھەلومەرجەکە بەکەيفى ئەنتوان بوو و ئەو بەباشکاتەبەکەى خوێ گوتوو نامەم بۆکەلپو پاترا بۆبنووسەو بەپۆست بۆسوریاى دەناردو لەوێو بە ڤیگای کەشتى دەگەيشتە میسر، بەلام نەھاتنى نامە ئەو دەگەيەنیت ئەنتوان گرفتار بوو- یان بارو دوخی جەنگى ئەو بەشپوہیەک ناھەمواروخراپبوو بواری ئەوەى نییە بەباشکاتەبەکەى بلیت نامەيەکم بۆکەلپو پاترا بۆبنووسە، بەشپوہیەک خاتونەکەى من لە نەھاتنى نامە لەلایەن ئەنتوانەو ھەراسانبوو تانامەيەکی بۆھوکمرانى سوریا ناردو پێى ڤاگەياندا دەستبەجێ لەسەلامەتى ئەنتوان ئاگادارم بکاتەو، خاتونەکەى من گوتى شرمیون، پیموای ئەنتوان تیکشکاو چونکە ئەگەر شارى فەرهاد ئەسپى گرتبا بەدەلنیايیو ھەژدەى سەرکەوتنى بەنامە بەمن ڤادەگەياندا، بەلکەنەویستیشە دەبوو حکومەى پۆم لەسەرکەوتنى ئەو ئاگاداريا کە ئەنتوان شارى فەرهاد ئەسپى گرتوو و فەرھادى پاشای چوارەم و خیزانەکەشى دەستگیرکردون،

• بئى ھەوالبونى ئەنتوان ماوەيەک دريژەى کيشا سەرئەنجام خاتونەکەى من لە ڤیگای ئەو جاسوسانەى کە لە پۆمدا ھەیبون زانى ئەنتوانیش وەک کراسوس لەبەر امبەر ئێرانیکاندا شکستی خواردوو، بەو جياوازیەى کراسوس پێى داگرتبوو ھەلنەھاتبوو، بەلام ئەنتوان بە ڤیگای ناوھندى نازەرباينجاندا پاشەکشەى کردوو و زیاتر لەھەلاتن چوو ھەک پاشەکشەکردن، ئەنتوان کە دەيگوت وەک

کراسوس فریوی سواره سەربازیهکان ناخۆم، بەشیۆهیهکی تر فریودراوه و ناچاربووه پاشهکشه بکات، ئەو کەسە کە لەلایەن کیلیۆپاتراوە نێردرا بۆ ئەوەی بەدوای سۆزێکی ئەنتوان بکەوێت هەوایی ئەو بۆ ئەم بێنیتەوه، مێردەکە ی من بوو (تیه) بۆیەش تیهی هەلبێژارد چونکە جینگای متمانە ی ئەو بوو، پێشنەوهی مێردەکەم بکەوێتە ی خاتونەکە ی من پێی گوت من بۆیە تۆ دەنێرم تالەحال و ئەحوالی ئەنتوان ناگاداریت و بزانیت ئەنتوان لە نازەرباینجاندا چی لێبەسەرھاتوو، من نامەوێت پرۆپاگەندە و هەوایی گوماناویشم بۆ بێنی خۆلەمیسریشدا پرۆپاگەندە هەن، من حەز دەکەم تۆ بۆ ئەوە بچیت لە نازەرباینجاندا لەو کەسانە بکۆلیتەوه کە ناگایان لە پرۆدواوەکانی شەربووه و ئەو هەوایە دروستانە بە زوی ی بۆ من بێنەوه تابزانم ئەنتوان لە نازەرباینجاندا چی بەسەرھاتوو؟ ئەگەر نەشتتوانی بچیت بۆ نازەرباینجان ئەو لەئاسیای بچووکدا بەتایبەت لەئەرمەنستاندا بە دوای هەوایی ئەنتواندا بگەرێ، من پەییوەندی راستەوخۆم لەگەڵ (ناردواتز) ی پاشای ئەرمەنستاندا نیە و ئەو من نانا سیت بەلام فەرمانرەوای سوریا پەییوەندی لەگەڵ پاشای ئەرمەنستاندا هەبە و من نامەیهک بۆ ئەو دەنوسم تائەویش بۆ پاشای ئەرمەنستان وەلامێک بنێرێت و تۆش هەوایەکان یەک لەدوای یەک بەپۆستدا بنێرێت نەک چاوەروانبکە ی تاهەموو هەوایەکان کۆدەکەیتەوه و ئینجا بێیتەوه.

• تیهی مێردم، دوای تینگەیشتنی لەمەبەستەکانی کیلیۆپاترا وەرگرتنی نامەیهک لەلایەن شازادە ی میسرەوه بۆ فەرمانرەوای سوریا بەکەشتیهکی تیزرەو کەوتەرێ، یەکەم نامە ی تیه بەرینگای پۆستی حکومی گەیشتە دەستی خاتونەکە ی من و لەونامەیهدا- تیه گوتبووی من تائیسنا نەمتوانیوه کەسانێک پەیدا بکەم کە ناگایان لە پرۆدواوەکانی شەری نازەرباینجان بووینت، ئەوە ی ناشرکرایە ئەنتوان لە نازەرباینجاندا تیکشکاوه، بەلام لێرە کەس نازانیت ئیسنا ئەنتوان لەکویدایە و منیش بۆ زانینی ئەمە بەرەوئاسیای بچوک و ئەرمەنستان دەڕۆم، نامە ی دوو مە تیهی مێردم بەماوێهکی کەم دوای نامە ی یەکە مە گەیشتە دەستی خاتونەکەم، لەونامەیهدا کە لە ئەرمەنستانەوه ناردبووی گوتبووی ئەنتوان لەشاری فەرھاد ئەسپدا تیشکاوه و پاشەکشە ی کردووه، بەلام بەرەو سەر و پاشەکشە ی نەکردووه وەک لێرە باس دەکەن بەرەو پرۆباری ئاراس پاشەکشە ی کردووه، منیش وەک خاتونەکە ی خۆم جوگرافیا م دەزانی و زانیاریم هەبوو کە پرۆباری ئاراس کەوتۆتە سەروی نازەرباینجان و سەرمان لەو سەرما بوو بۆچی ئەنتوان لە پاشەکشە کردنیدا بەرەو پرۆباری ئاراس کشاوتەوه؟

• خاتونەکە ی من گوتی بێ گومان دوای ئەوە ی ئەنتوان لەشاری فەرھاد ئەسپدا تیشکاوه، نەیتوانیوه بەرەو خۆرئاوا پاشەکشە بکات و بەرەو پرۆباری دیجلە بپەرتەوه و خۆی بگەیهنیتەوه سوریا و ناچاربووه پرینگای سەر و بگریتەبەر، مێردەکە ی من لەنامەکەیدا گوتبووی بۆ بەدواداچوون و زانینی هەوایی ئەنتوان دەچمەسەر سنووری نازەرباینجان و ئەگەر بۆمکرا دەچمە ئەو و لاتەو لەهەوایی ئەنتوان دەپرسم، سێ مە نامە ی تیهی مێردم، لەسەر سنووری نازەرباینجانەوه ناردبووی، زۆر دوور درێژبوو و من لێرەدا ناتوانم دەقەکە ی بگێرمەوه بەلام تەنھا خالەگرنگەکانی باس دەکەم، تیه ئاوا نامەکە ی نوسیوو: ئە ی خوای جیھان ناوی رەسمی کیلیۆپاترایە) لێرە ئەوەندە سەرما یە من لەو پۆژەوه ی هاتومەتە ئەرمەنستان هیچ جۆرە گایەکە نەبینیوه و دەشتەکان پرلە بەفرن و پرۆبارو چۆم و جۆگاکان

بەستەلەكن، كاتى گەيشتە سەر سنورى نازەرباينجان ئەنتوان لەويىبوو وكاتى چاوم پىنى كەوت نەم ناسىيە، ئەوندە كزىبوو دەتگوت جوتيارىكى مىسرىيە، زۆرىيە ئەو سەربازانى لەگەل ئەنتواندا گەيشتىبوونە ئەرمەنستان نەخوش كەوتىبوون و پۇژانە ھەندىك لەمانە دەمرن، مەن دەمتوانى بچەملاي ئەنتوان و پىنى بلىم لەلايەن خىواي جىھانەو ھاتوم وئەوناردومى بۇ ھەوازانىنى تۇ، بەلام وامپىياشتىبوو خۇمى پىنەناسىم، ئەو ئەنتوانەي كەم بىنىم زۆر جىوازي لەگەل ئەنتوانەكەي مىسردا ھەبوو، مەن لەو دەترسام خۇمى لائاشكرا بىكەم وتوپەيىت و فەرمانى كوشتنى مەن دەرىكات، چونكە بارودۇخى ئەنتوان بە شىوئەيەكە خراپە دلىنام ھەزناكات كەس بزانىت لە چ مەينەتەكەدايە ئەگەر ھەزى كەردبا كەسانىتېزانن ھالى چۆنە- بۇ خۇمى نامەي بۆنەدەناردن؟ مەن لەگەل ئەوسەربازو ئەفسەرانەي كەلە ئەرمەنستانەو لەگەل ئەنتواندا گەراونەتەو دەوام، بۆنەوئەي بزانم لە نازەربايجاندا جىيان بەسەرھاتوو ئەمەي لەم نامەيدا دەينوسم ئەو پاستيانەن كەلە نازەربايجاندا پوويداوە.

• ئەنتوان پىشئەوئەي شارى فەرھاد ئەسپ گەماربۇدات، ھەموو عەرەبانە جەنگىەكانى و دە ھەزار سەربازى لەپىشتەوي خۇيدا جىھىشتىبوون، چونكە نەيتوانىو ئەو عەرەبانانە بەسەر پىگاكانى نازەربايجاندا ببات و بىيانگەيەتتە شارى فەرھاد ئەسپ، كاتى ئەنتوان گەيشتۆتە شارى فەرھاد ئەسپ كۆتايى ھاوين بوو و ھەرزى پايز ھاتوو، لە نازەربايجاندا زوو سەرمای زستان دىت، ئەمسالىش بەتايبەتى زووتر لەسالانى رابردو زستان ھاتوو و زۆر سالىكى ساردو سايقەبوو.

• كاتى پۇمىەكان شارى فەرھاد ئەسپيان ئابلوقەداو تىبىنيانكردو پانتايى شار ئەوندە بەرفراوانە تەنھا بەعەرەبانە جەنگىەكان نەيىت ناتوانىت ئابلوقەي تەواو بدىت، بۇيە ئەنتوان فەرمانىداو ئەو عەرەبانە جەنگىانە بەھەر شىوئەيەكبىت دەبى بەيىندىن تەنانت ئەگەر بەپارچە پارچە كراوئىشپىت، كاتى ئەو سەربازانى چوون بۇئىنانى عەرەبانە جەنگىەكانى پىشتخۇيان سەيرىانكردو جگە لەدارە سوتاو ناسنى رەش ھەلگەراو ھىچى تىرى لىنەماو و تەرمى پۇمىەكانىش لەوناو ودا كەوتوون، ديارە ئىرانىەكان زانىويانە ئەنتوان عەرەبانە جەنگىەكانى خۇمى بە دە ھەزار سەربازەو لە پىشتخۇيەو جىھىشتوون و ھىرشىيان كىرۇتە سەريان و زۆر لەسەربازەكانى پۇمىان كوشتون و ھەندىكىشىان بەدىل گرتوون و عەرەبانەو كەرەستەكانى جەنگىشىان سوتاندون، لەو پۇژەوئەي ئەنتوان شارى فەرھاد ئەسپى گەماربۇداو بەردەوام ئىرانىەكن ھىرشىيان كىرۇتەسەر دەستەي ئىدارى سوپا، تاوايلىھاتوو بۇ بەدەستەينانى خۇراك ئەنتوان دوو ھەزار كەسى ناردوون بۇ لادى و شاروچكەكان تاخۇراك بۇسوپاي پۇم بەيىنن، بەلام ئىرانىيەكان ھىرشىيان كىرۇتەسەر ئەودەستە دوو ھەزار سەربازىانەش و نەيانھىشتوو پۇمىەكان خۇراك وئالىكى تەواويان دەستبەويىت، پەيداكردى خۇراك و تفاق بۇتە كىشەيەكى گەرە بەتايبەت چونكە ژمارەي سواران زۆر بوون و ئەو سوپا مەزنى ئەنتوان پىويستى بەخۇراك وئالىكى زۆر بوو، ئەنتوان پىيوابوو و ھەرزى پايزى نازەرباينجان ھەك پايزى پۇم دىرئە ناكىشپىت، بەلام كەبەيانىەك لەخو ھەلدەستىت تەماشا دەكات تازە سەرمای زستانىكى سەخت دەستپىدەكات، فەرماندەي سوپاي پۇم پىشنىارى بۇپاشاي فەرھاد ئەسپ كىرۇو و گوتوئەتى چ زىرو زىو ھەيە بۇمبىئىرە تامنىش لەبەرەمبەردا پاشەكشە بەسوپاكەم بگەم، فەرھادى چوارەمىش پاشاي

نازەرباينجان وەلامى ئەنتوانى داووتەووە گوتیوەتى ئىمە قەت باجمان نەداووە بەرپۆم و هیچ كاتىكىش باج نادەين، ئەنتوان پەيامىكتىرى بۆپاشای نازەرباينجان نارەووە گوتیوەتى دواى ئەوێ ئەم شارەم داگیرکرد ئەوا وەك تاوانباران لەخاچت دەدەم، فەرهادى چوارەمیش لەو ئەلامدا گوتیوەتى ئەنتوان دەبێ تۆئاواتى گرتنى شارى فەرهاد ئەسپ بەبەیتە گۆرپەو، سەرئەنجام ئەنتوان لەبرسان و نەبونی ئالىك و خۆراك و سەرما كۆتايى بەگەمارۆدانى فەرهاد ئەسپ هیناوە و گەرايەوتەو داووە، ئەنتوان دەيوست خۆى بگەيەنیتە سوپای سوریا، بەلام بۆى دەرکەوت كە لەشكرىكى سوپای ئىرانى لەسەر پىگایدان، بۆیە بپرایدا لەپىگای سەرەووە پاشەكشەبكات و خۆى بگەيەنیتە ئەرمانستان، ئىتر لەو پۆژە بەداووە ئىرانىەكان شەو و پۆژ هيرشيان كردۆتەسەر سوپای پۆم و بەجۆرىك دنیايان لەپۆمىەكان وىكەيناووەتەو تەنانەت نەيانتوانیووە بۆ پەيداكردى خۆراك و ئالىكى ئەسپەكانيان بچن بۆ لادى و ناوايەكانىش، ئەمە جگە لەوێ هەموو لایەكىش بەفر داپۆشیو، سوپای گەورەى ئەنتوان بەبرسىەتى مابۆووە ئىتر پۆمىەكان لەبرساندا ئەسپەكانى خۆيان دەكوشتن و گۆشتەكەيان دەخوارد، زۆر جار دواى پۆمىەكان پۆمىەكان دەگەيشتنە لادىيەك كە دارودرەختى لىنەبوو سوپاىكە ناچاربوو بەرگەى سەرماى شەوى زستانى ئەو پۆمىەكانى، هەر شەو سوپای ئەنتوان لەشوينىكدا مابا، بەرگەى سەرماى لىنەبوو تابىستۆين، بەرەبەيانى كۆمەلنى سەرباز لە سەرماندا پەقبوونەو، هەندى لەسەربازانى پۆمى دەستويپيان بەسەرما چوبون و دواى ماوێەك بەشيوەيەكى پەزىلى و مەلولى دەمردن، جگە لەمە سەربازەكانى پۆمى توشى دوو نەخۆشى بوون، يەكێكىان پەوانى و ئەوى تريان تابوو كە هەندى لە سەربازەكانى پۆمى بەم نەخۆشە مردوون، تەنانەت خودى ئەنتوانىش توشى نەخۆشى پەوانى بوو و خوينى دادەنا، پزىشكەكانى سوپای پۆمى نەياندەتوانى نەخۆشەكان چارەسەربەكەن چونكە نەدەرمانيان هەبوو نەخۆراك و نەشوينىك كە تىيدا بتوان نەخۆشەكانى تىدا دابن، دواى گەرايەوێ ئەنتوان لەشارى فەرهاد ئەسپ يەكەم شارى كەگەيشتنى ناوى ميانە بوو و ئەنتوان ويستى لەوشارەدا بوەستى، بەلام فشارى سوپای ئىرانى نەيەيشتن ئەوان لەشارى ميانەدا پشوویدەن، دواتر سوپای پۆم بەچەند شارىكى تردا تىپەرى و نەخۆش پەكەوتەكانيان لەويدا جىهيشتن.

• ئەو كەسانەى كە دەبوا لەوشارانەدا جىبەيلدريڤ داوايان لەبرادەرە سەربازەكانى خۆيان دەكرد بىانكوژن تانەكە و نەدەست دوژمن، هەندى لەوانە خۆبەخۆ يەكتريان دەكوشتن بۆ ئەوێ بەدىلى ئەكە و نەدەست ئاشكانىەكان، كاتىك ئەنتوان گەيشتنە شارى (تاپ رزى) (1) (لەو دەچىت شارى تەورىي ئەمرو بوويىت، و فارسى) پىئى وابوو ئىتر دەتوانىت لەوشارەدا پشوویدات بەلام دووبارە ئىرانىەكان هيرشيان كردنەو سەر و نەيانهيشتن لەویشدا بگيرسىنەو و ناچارىانكردون هەلێن و سەرئەنجام ئەنتوان بەخۆى و پاشماوێ سوپاىكەيەو خۆى گەياندۆتەو ئەرمانستان، ئىستاش ئەنتوان و سوپاىكەى بەشيوەيەك شەكەت و ماندوون لەوانەيە نەتوانن بەم زوانە بگەيەنەو، منيش تانەنتوان لىرەبيت دەمىنمەو تانىستا نازانم چەند سەرباز لە سوپاىكەى ئەنتوان كوژراون - يان بەهۆى نەخۆشى و سەرما و برسىەتییەو مردوون، بەلام بەمەزەندەكردن نزيكەى نيوەى سوپاىكەى تىداچوو و جلوبەرگ و كەرەستەى سەربازىو چەكەكانى سەربازانى پۆمى تەواو شپوڤر بىكەلگبوون، ئەمە دواين

نامەى تىهەى مێردم بوو کەبۆ کليوپاتراى نارڊ چونکە دواى ئەمە ئەنتوان خۆى نامەى بۆ خاتونەکەى من نارڊو داواى لێکردبوو بىت بۆلاى، لێرەو دوا من (1) (من شرميون مەبەستى لەخۆيەتى) پروداوهکان لەسەر زمانى ئەنتوان دەگێرمەوه وەک بىستومن، ئەنتوان دەيوست لەئەرمەنستانەوه بىتەوه بۆسوريا، چونکە لەئەرمەنستانىشدا مەترسى لەسەربوو.

• پاشاى ئەرمەنستان کەناوى (ناردوتز) بوو بەچاوى بوغزەوه سەيرى ئەنتوان و پۆمىهەکانى دەکرد چونکە دەيزانى سەردارى پۆمى لەبەرامبەر ئيرانيەکاندا تيشکاوه بەهەلاتويى هاتۆتەوه ئەرمەنستان، ئەگەرى ئەوهى هەبوو هەولێى کوشتنى بدات و سەربازەکانىشى تەفروتونابکات، بۆيە ئەنتوان دەيوست هەرچى زووترە لە ئەرمەنستان بچيته دەرى و خۆى بگەيه نيته سوريا، بەلام بۆگەيشتن بەسوريا دەبوايە کيوهەکانى توروس بچيپت کەکەوتبوونە نيوان ئەرمەنستان و سوريا، زستانان تىپەپرين و بەکيوهەکانى توروسدا دژواربوو، ئەنتوان کەلە سوريادا بۆخاتونەکەى منى دەگێرايەوه، گوتى: کاتى بەکەل و نشينوى پيگاکانى توروسدا تىدەپەپرين ئەوهەندە ساردبوو هەر سەربازيکى پۆمى بکەوتبا هارەلەکانى ئەياندەتوانى راستى بکەنەوه و دەمرد، چونکە پاش دوو دەقيقه رەقدەبۆوه.

• بەپيى قەسى ئەنتوان - بىت لەو پۆژەى سەربازانى پۆمى کەوتونەتە دامەنى کيوهەکانى توروس (1) (تورس، زنجيرە چيايەکە دەکەوتتە نيوان سنورى ئەرمەنستان و تورکيا، و - فارسى) يەک دنگە گەنم وکەوچکە رۆنيکى زەيتونيان نەخواردوو تەنھا گوشتى ئەسپەکانيان خواردوو، کاتى ئەنتوان گەيشتۆتە نازەرباينجان جگەلە ئەسپى عەرەبانەکان سوپاکەى چل هەزار سەربازى سواری تىدابوو، بەلام کاتى گەيشتەوه سوريا يەک سەربازى سوار لەناو سوپاکەيدا نەدەبينرا، ئەوناوچەى کەسوپاي ئەنتوانى پىداتىدەپەپرى دارودرەختى تىدانەبوون تەنھا ئەوکاتانە نەبىت کەتوشى ناوايەک دەبوون و دارو درەختەکانيان دەسوتاند - يان دارەراى بانى کوخ و هەوارە کوخ و لادىکانيان دەردەهينان و ناگريان تىبەردەدان تاخۆيانى پيگەرم بکەنەوه، لەهەندىک شوپندا دانىشتوانى ئەو ئاوه دانايانە هەلەهاتن و خۆيان دەگەياندە شوپنيک کەسوپاي رۆمىهەکان دەستيان نەدەگەيشتن، لەهەندى ناوچەى تريسدا دانىشتوانى ئەودىيانە بەرەنگارى سوپاي پۆم دەبوونەوه و ئەياندەهيشت رۆمىهەکان دەستبەسەر خواردنى ئەواندا بگرن و بانى خانووەکانيان بۆسوتاندن هەلبووشين، لەهەندى لەو ناوچانەدا شەپرى دژوار لەنيوان سوپاي پۆمى و دانىشتوانى ئەو گوندانەدا پووى دەداو بيبەزەبيانە يەکتريان کشتوکوشتاردەکرد، کوشتنى ئەو دى نشينانە بەلاى سوپاي پۆمەوه کيشنەبوو بەلکو ئەهەى گرتى بۆسوپاي ئەنتوان دروستکردبوو ئەوهبوو ئەو دى نيشنانە بەدواى رۆمىهەکان دەکەوتن تاتۆلەيان لىبکەنەوه بۆيە دەبوا سوپاي پۆم شەوو پۆژ لەحالتى نامادەباشى دابا، ئەنتوان بەخاتونەکەى منى گوت حالى من لەهەى سەربازەکانم باشتەنەبوو، دواى ئەوهى ئەسپەکان توپين منيش ناچاربووم بەپي بکەومە پي و لەسەرماندا هەلبەلەزم، ئەوهەندە سەرماو سوڵەم بينى پيموانەبوو پزگارم دەبىت و دەمگوت دۆلەکانى توروس دەبنەگوپى من، تانەوکاتەى بەستەلەک و بەفربوو باشتريو چونکە ژيەر پيکانمان لەسەر بەفرو بەستەلەکدا و شکبوو، بەلام کاتى وەرزى بەهارات و بەفرەکە دەستىکرد بەتوانەوه و چۆم

و جۆگاکان ئاویان پێداتییەپەریو بە فر بلبوو، ئیتەر پێی سەربازەکان تەردەبوو و دواتر دەیبەست، نزیکی دە هەزار سەربازی پۆمی لە کێوێکانی توروسدا لەبرسان و سەرماندا مردن.

- ئەنتوان لەکەژێ بەھاردا بەخۆیی وکۆمەڵی سەربازی جلۆبەرگ شپۆدرو نەخۆش و شەکەت گەیشتەوھ سوریا، دابی سەربازی وابو دواي گەپرانەوھ لەھەر شەپێک تالان و دەستکەوتەکان بەسەر سەربازەکاندا دابەش بکریت وھەریەکەي کەمیکی بدريتن، بەلام ئەنتوان تەنانەت نەیدەتوانی مۆچەکەشیان کەماوھەيەکی زۆری بەسەرداتیپەریبوو بدات، دواي ئەوھي ئەنتوان گەیشتەوھ سوریا، یەکەم کاری کەنەنجامیدا ئەوھبوو نامەيەکی بۆخاتونەکەي من ناردو داوايێکرد بیٹ بۆلای بۆسوریا، کەلیۆپاترا ناوھپۆکی نامەکەي بۆمن خویندەوھو منیش بەپێی شیوازی نوسینی ئەونامەيە بۆم دەرکەوت کە ئەنتوان حالی پەریشانە، ئەنتوان وەک لەمەوبەر باسکرد کەسیکی خاوەن زانیاری ئەبوو وچاکەکارو مەرھەبان ئەبوو، وەک خەلکی ناسایی کاتێ پلەویایەي بەدەست هیئا لەخۆي بایي دەبوو ونازی بەسەر خەلکانی تردادەکرد، ئەویش واتە ئەنتوان تەنانەت نازومنەتی بەسەر خاتونەکەي منیشدادەکرد، بەلام لەونامەيەدا ھەرچەندە داواي لە کەلیۆپاترا کردبوو بیٹ بۆلای، بەلام ناوھپۆکی نامەکەو شیوازی نوسینەکەي ئەوھي ناشکرادەکرد باری لاسەنگە، چونکە بەشیکی نامەکەي بەمشێوھە نوسیو، ئەي شازنی جوان وخواي دنیا، ھیچ کاتێ وەک ئەمڕۆ خۆم بەمەجبورو پێویستبوون بەتۆ نەبینیوھو تەنھا تۆدەتوانیت لەم پۆژە بەدبەختەم پزگاریکەي من لەمپۆوھ کەئەم نامەيەت بۆدەنووسم، چاو دەپرەم دەریا تابزانم کەي کەشتیەکانی تۆ دەرەکەون و خۆری شادمانی من ھەلدیت، دواي ئەوھي کەلیۆپاترا نامەکەي خویندەوھ، بپاریدا بچیت بۆسوریا، تاهەندئ خاکی تری لەئەنتوان دەستبکەویت، ئەو دەیزانی عاشقەکەي خۆي پیاویکی بەتواناوە لەخۆبەردوو نییەو ئەستیرەي بەختی ئەو کزیوھو دوورنییە بکوژیتەوھ، بەلام ئەنتوان فەرمانرەوای رەھای ولاتانی خۆرھەلاتی ژێر دەسەلاتی ئیمپراتۆریەتی پۆم بوو لەمانەش سوریاو فەلەستین، بۆیە خاتونەکەي من دەیتوانی جاریکی تریش ھەندئ خاکی ولاتانی تری ژێر دەسەلاتاریەتی ئەو لەئەنتوان وەرگریت و بیخاتەسەر خاکی میسر، ئەنتوان لەنامەکەي خۆیدا نوسیو، رۆژانە لەپرشنگی بەیانەوھ تاخۆر ناوابوون لەدەم دەریا لەچاوەپروانی کەشتیەکانی تۆدام و کاتێ خۆر ناوادەبیٹ بەرھو مالەکەم دەگەڕیمەوھ ئەوھندە شەراب دەخۆمەوھ کە لەمەستیاندا تاپۆژی دواتر بەھۆش خۆم نایەمەوھ، ئەنتوان گفتی بەسەربازەکانی خۆي دابوو دواي ھاتنی کەلیۆپاترا بۆسوریا مۆچەکانیان بدات، سەربازەکانیشی وەک فەرماندەکیان چاویان بپیبو دەریا تابزانم کەي کەشتیەکانی کەلیۆپاترا بەدیاردەکەون، لەوسەفەرەدا خاتونەکەي من، بۆئەوھي زۆتر بگاتە سوریا بەکەشتیە گەورەکەي خۆي نەپۆی، بەلکو بەکەشتی بچوکی تیزرەوې جەنگی پێگای سوریاي گرتەبەر و لەبەندەرێکی بچوکی (لوکوکوم) ی سەروی شاری سەیدادا بەئەنتوان گەیشت.

- کاتێ خاتونەکەي من لەکەشتیەکەي دابەزی ئەنتوان لەبەرامبەر خاتونەکەي مندا کەوتە سەرچۆکان، بەشێوھەيەک ئەو پروداوھ لەلایەن پیاویکی وەک ئەنتوانەوھ کەلیۆپاترای ناپەحەتکرد بەپەلە کەلیۆپاترا ھەلی ساندەوھ، لەپۆژی یەکەمی گەیشتنی کەلیۆپاترا بەبەندەری لوکولوم، ئەنتوان لەسەر شەرھەفی ئەو یەک خوانی گەورەي سازکردو لەو خوانەدا ئەنتوان ئەوھي لەدلیدابوو نەیتوانی

بەخاتونەكەي مەنى بلىن، چۈنكى دەۋرىيەرىيان قەلەبالغىبۇ، بەلام شەۋى دواتر ئەم دوانە بەتەنیا مانەۋە مەنىش ۋەك جاران خەرىكى خواردن بووم، سەردارى پۇمى لەگەل خاتونەكەي مندا كەۋتە گەتوگۇۋ گوتى، كلىۋپاترا مەن ئەمپۇ پىۋاۋىكى بەدبەختىم ۋەگەرەترىن سوپا كەپۇم دروستى كىردوۋە لەژۇر فەرماندەي مندابرەۋ نازەرباينجان پۇيشتىم ۋەبەشىۋەيەك زەبرخواردوۋ بوو، تەننات دەتوانم بلىنم سوپام نەماۋە مەگەر جارىكىتر سوپا دروستىكەمەۋە، كەسايەتى ۋەپىنگەي مەن لەم لەشكركىشىدە زۇر زىانى پىنگەيشت ۋەبەناشكراش دەبىندىرت، ئەۋانەي كەتا دويىننى كلكەسوتەۋ بەشان ۋەبالى منياندا ھەلادەگوت ئەمپۇ بەلامسەللايى ۋەخىسەۋە سەيزم دەكەن، چۈنكى دەزانن مەن پىۋاۋە بەھىزو تۋاناكەي جاران نەماۋم، تاكە كەسەيىك كەلەبەرامبەر مندا نەگۇپراۋە پىزلە دۇستايەتى دەگرىت تۇي كەداۋاكارىيەكەمنت قىلۇنكردو لەمىسرەۋە بۇئىرە ھاتى، تۇش دەتتوانى مەن پىتشىگۇۋى بخەيت ۋەنەيەيت بۇلام، بەلام بەئەمەك بوۋى بۇئەم دۇستايەتتەمان، دۇستايەتى تۇش لەمپۇدا بەھايەكەۋ گىرنگە چۈنكى مەن گەتەم بەسەربازەكانى خۇمداۋە بەگەيشتىنى تۇۋ موچەي مانگانەي خۇيان بەدەمى.

• - كلىۋپاترا گوتى: مەن پارەي زۇرم لەگەلخۇمدا نەھىناۋە، بەلام ئەۋەي پىمە دەتدەمى تاموچەي چەند مانگى پابردوۋى سەربازەكانت بەدەيت.

• - ئەنتوان گوتى: مەن لەم چەند پۇژى پابردوۋا لەھاتنى تۇ نائۇمىدبىبوم ۋە ۋامبىردەكردەۋە تۇش ۋەك ئەۋانەيتىر پروت لەم ۋەرگىپراۋە، بۇيە فەرمانم بە فەرمانپرەۋى سوريادا مەرنشەينەكانى ژۇر دەسەلاتدارىتى خۇي بخاتە ژۇر فشارەۋە بۇ ئەۋەي پىرىك پارەبدەن ۋەمىش موچەي سەربازەكانمى پىبىدەم.

• - خاتونەكەي مەن گوتى: ئەۋ پارەيەي مەن لەگەلخۇمدا ھىناۋە موچەي ھەندى سەربازى پىبىدەۋ باقىەكەي تىرىش لەمىرنشەينەكان بىستىنە.

• - ئەنتوان گوتى: بەلام مەن گەتەم بەسەربازەكانى خۇمداۋە ھەركە كلىۋپاترا گەيشت ھەموتان موچەتان دەدەمى ۋە ناۋى مەرنشەينەكانى سوريانايەنم، چۈنكى مەن شانازى بەۋەۋە دەكەم شاژنىكى ۋەكوتۇ لەم پۇژگارە ناھەموارەي ژيانمدا ۋەك كەسانىتېر پروت لىۋەرنەگىپرام ۋە بۇئىرە ھاتى ۋەسەربازەكانم موچەي خۇيان لەبەخشىشى تۇ ۋەرىگىرن.

• - كلىۋپاترا گوتى: ئەنتوان مەن نامەۋىت سەرزەنىشتى تۇبەكەم چۈنكى كاتى مۇۋە توشى پوۋداۋى ناھەموار دەبىتەۋە ھەست بەدبەختى دەكات، سەركۇنەكردنى ئەۋ لەبىدەسەلەتەۋەيە، ئەۋ كەسە ئەگەر بتوانىت دۇستە تىشكاۋەكەي خۇي يارىدەبدات باشە دەنا سەرنشەيتىكردنى كارىكى باش نىيە، لەبەرئەمە مەن نامەۋىت سەرت بخەمەسەرى ۋە بلىنم تۇ سەرمەپۇيتكردو نەدەبا ھىرشتەكردبايە سەرنەزەرباينجان- يان بەلانى كەمەۋە لەۋەرزى پايزدا نەدەبا لەشكركىشىتەكردبايە سەرشارى فەرھاد ئەسپ ۋە گەمارۇت دابا تارۋوبەپروۋى سەرمەنەبۇبايەۋە، تۇ ئەگەر لەشكركىشىت نەكردبايەسەرنەزەرباينجان ۋەتەننا ئاشكانىەكانت لەسوريانا سىياي بچوك ۋەدەرنابان ئەمپۇ دەبوت پىۋاۋىكى ناۋادارتو خاھن ھىزو تۋانا، بەلام تۇ ۋىستت پاشاي ئاشكان بكوژىت- يان دەستگىرى بەكەيت ۋەلەگەلخۇتدا بىبەي بۇ پۇم ۋەسەرنەنجام بۇخۇت تىشكاۋ، ئەۋھاۋاكارىيە لىرەدا دەتوانم بەتۇي بەدەم

تەنھا يارمەتى مادىيە، مەن دەتوانم پارە بخەمە بەردەستى تۇ بۇئەھەى بتوانى يەك سۇپاى تىر دروستبەكەيتەو، بەلام ناتوانم سەربازت بۇدائىنبەكەم ھەروھە ناشتوانم چۇنئايەتەى وکەسايەتەى سىياسى بۇتۇ فەراھەم بەكەم، ئەمانە دەبىن خۇت بەرجەستەيان بەكەيت، مەن پىموايە نابىن ھەوالى ئەم تىشكانەى تۇ بەگاتەو مەللەتەى پۇم، ئايا تۇ ھەوالى شەپى فەراھە ئەسپت بۇ پەرلەمانى پۇم ناردووە؟

• ئەنتوان گوتى: مەن بۇخۇم تائىستا ئەم ھەوالەم بۇپەرلەمانى پۇم نەناردووە، بەلام كەسانىتەر نارديوئانەو پەرلەمانى پۇم دەزانىت مەن تىكشكاوم.

• كىلىۋپاترا گوتى: زانىنى ئەمە لەلەينە پەرلەمانى پۇمەو ھەرنىگىيە، بەلكو ئەھەى گىرنگە خۇيىندەنەھەى راپۇرتەكەى تۇيە لەپەرلەماندا، ئەو ھەوالانەى نىردراون گىرنگىن چۇنكە پەسىمى نەبوون و دەتوانىت بەگوتىت ئەو راپۇرتانە داخ لەدلى پىۋەيەو لە لەينە كەسانى ئاھەزەو نىردراو ھەو نابىن بىنە جىگاي پىشتىبەستەن ،

• ئەگەر تۇ لەرلپۇرتە پەسىمەكەى خۇتدا كەلە پەرلەمانى پۇمدا دەخۇيىندىتەو بىنوسى سەركەوتووم، پەرلەمانى ئاوبراو ئاچارە تۇ بەسەركەوتو بىناسىنىت و فەرمانبەدات كە جەزئى سۇپاسگوزارى بەگىرن و خىرو قوربانى بەكەن.

• ئەنتوان گوتى: ئايە تۇ پىتوايە ئەو تىشكانە گەورەى مەن بەگۇردىت بۇسەركەوتن ؟
• كىلىۋپاترا گوتى: بەئى دەكرى و تەنھا ئەھەى پىۋىستە تۇلە راپۇرتىكى دوورو دىرئىر و پەسىمى خۇتدا بۇپەرلەمانى پۇم بىنوسى لەشەپى ئازەرباينجاندا سەركەوتو بووم.

• ئەنتوان گوتى: سەركەوتن نىشانەى خۇى ھەن يەككە لەونىشانە تالان و دەستكەوتى شەپەر، مەن نەك ھەر تالانى شەپەر دەستكەوتووە بەلكو جلوبەرگ و ئەسپ و گىيانى زۇر لەسەربازەكانىشەم لەدەستداو.

• كىلىۋپاترا گوتى: دابىنكردى تالان و دەستكەوتنى شەپەرەكەى تۇ مەن دەيدەم.
• ئەنتوان بەسەر سۇپاومەيەو گوتى: ئايە تۇ تالان و دەستكەوتى شەپەر بۇ دابىندەكەيت؟
• كىلىۋپاترا گوتى: ئايا باشترىن دەستكەوتى شەپەر پارە نىيە، ئايا دواى كۇتايى ھاتنى ھەموو شەپىك كەلوپەلە تالانىەكانى شەپەر بەمامەلەچىيان ئافرۇشرىت تايىكەنەو پارە؟
• ئەنتوان گوتى ئەى چۇن،

• خاتونەكەى مەن گوتى: مەن پارە دەدەم بەتۇ ھەتا ئەگەر پەرلەمانى پۇم بەتۇى گوت كە تۇسەركەوتو بویت كوادەستكەوتەكانى شەپەر تۇ ئەوپارەيان نىشانبەدەيىت و بلىئى ئەمە دەستكەوتەكەمە، كاتى پەرلەمانى پۇمىش بىنى تۇتالانىت ھىناو تەو سەبارەت بەلەناو چۇونى سەربازەكانت پەخنەت لىناگىرن، چۇنكە كەس پەخنە لەسەردارىكى سەركەوتو ئاگرىت بەھەى بۇچى زۇر لەسەربازەكانى بەكوشتاوون، پەخنە لەسەركەدە دۇراوھەكان دەگىردىت.

• ئەنتوان گوتى: قەسەكانى تۇ راستن مەن ئازانم چۇن ئەم چاكەى تۇ بدەمەو.
• كىلىۋپاترا گوتى: چاكەدانەھەى مەن زۇر ئاسانە تۇدەتوانى بۇمەن دەست لەخاكى ھەندى و لاتى زىر دەسەلاتدارىەتى خۇت ھەلگىرىت.

• ئەنتوان گوتى من پېرەدەل ھەزەدەكەم خاكى ولاتەكانى ژيىر دەستى خۇم بەتۇ بدەم بۇ ئەۋەى تۇ پارىبىت و ئەو زىانەى لەيارمەتى دانى منەۋە پىت دەكات تىى ھلبىنىتەۋە ، ئىنجا ئەنتوان بەرىگى باشكاتبەگەيەۋە پاپۇرتىكى لەسەر سەرکەتويى خۇى بۇ پەرلەمانى پۇم ناردو تىيدا نوسىبوى، بەسەر پاشاى ناشكانياندا سەرکەوتوبووم و مىشكى ئەو پاشايەمان لەكاسەى سەربدا پېرئاندوۋو ئىتر بۇھەتا ھەتايە ناشكانىەكان ناتوانن ھىرش بگەنەۋە سەر ولاتانى ئاسىايى ژيىر دەسەلاتداریەتى پۇم، خۇئەگەر جارىكى تر بېرلەمەش بگەنەۋە ئەۋا بەمەرەد ئەم جارەيان دەبەينەۋە، ھەرۋەھا زىانە گىانەكانى سەربازانى پۇمىشى بەكەم لەقەلەم دابوو، ئەۋ نامەى سەرکەوتنە لە پەرمانى پۇمدا خویندراۋوۋو ئەۋ سەرکەوتنە درۆيەيان لەمىژوۋى پۇمدا نوسىيەۋەۋە كرديان بەجەژن وخیرو قوربانىان بۇكرد، بەلام ئوكتاۋ كەئەۋكات گەنجىكى (27) سالە بوو بەرىگى لايەنگرەكانى خۇى لەناۋ خەلكدا پروپاگەندەى بلاءوكردەۋە كەئەۋ سەرکەوتنەى ئەنتوان درۆيەۋ ئەۋ لەنازەرباينجاندا بەسەختى تىشكاۋو سەد ھەزار سەربازى پۇمىش تىداچوون، ئوكتاۋ بۇئەۋەى چۆك بەركەبەرىكەى خۇى دابدات پەناى بۇ چەكىك برد كەلەۋ پۇرژگارەشدا ۋەك ئەمپۇ كەمن ئەم يادايشتانه دەنوسم بەيەكىك لە بەھىزترىن وكارىگەرترىن چەك ھەژماردەكرىت.

• بلاءوبونەۋەى ئەۋ ھەۋالەش لەدەمى يەكىكەۋە بۇيەكىكى تر دەگوزاىيەۋە، ئوكتاۋ بەھۇى بەكرىگىراۋ ولایەنگرە تايبەتەكانى خۇى كەلەولاتانى ژيىر ئىمپراتۇرىيەتى پۇمدا بوون پروپاگەندەى ئەۋەى بلاءوكردەۋە، چۆنكە ئەنتوان پىاۋيىكى شەپراخۇرو شەللاتى ومى بازو ھىچ لەباراندا نەبوۋە، سەد ھەزار سەربازى پۇمى لەنازەرباينجاندا بەكوشت داۋو بەدرۇ سەرکەوتونامەيەكى بۇپەرلەمانى پۇم نوسىۋە تانەۋان بەسەرکەوتويى بناسن، ئوكتاۋ بەرىگى بەكرىگىراۋەكانى خۇى بەھاۋلاتيانى دەگوت باشتىن بەلگە بۇ سەلماندى تىكشكانى ئەنتوان ئەۋەيە ئەۋلە رىگى ئىرانەۋە بۇپۇم نەگەرپانەۋە لە بەردەم پەرلەمانى پۇمدا بەمەراسىمى سەربازى نەپۇيشتون، پىش سىزار دەستور واپو كاتى سەردارى گەرەى پۇمى لەشەپرىكدا بەسەرکەوتويى دەگەرپايەۋە پۇم، دەبوا سەربازەكانى نەھىنىتە ناۋ پايتەخت ولەدەم پروباردا دەۋەستان و سەربازەكان مۇلەتبان پى دەدراۋ ئەۋانەى كەكاتى خزمەتى سەربازيان تەۋاۋ دەبوۋ بەرەسسى دەنئىردانەۋە مالەكانى خۇيان پارچە زەۋيەكى كشتوكالكردىان پىدەدراۋ خەرىكى جوتيارى دەبوون، سوپاش لەسەروى پۇمدا دەمايەۋە، ھەندىكىش لەمانە بۇ ولاتانى ترى ژيىر پكىفى ئىمپراتۇرىيەتى پۇم دەگەرپانەۋە، ئەگەر ئەۋ فەرمانزەۋا سەرکەوتەۋە پۇمى لەرىگى خۇرئاۋا- يان لەرىگى ولاتى (نايلىرى) (1) (واتە، يوگسلافيۋا ئەلبانىاي ئەمپرو دەگەيەنىت- و فارسى) يەۋە بۇ پۇم ھاتبانەۋە رىگا بەۋ سەردارە نەدەدرا سەربازەكانى لەكەمەرىەندى دەۋرى شار بىنىتە ناۋى، سىزار ۋەك گوتە ئەم دەستورەى شكاند دواى سەرکەوتنى وگەرپانەۋەى بۇ پۇم لەگەل سەربازەكانىدا دەھاتە ناۋشارى پۇمەۋو سەربازەكان بەمەراسىم وپۇلپۇل بەرىز بە بەردەم سەردارى پۇمىدا تىدەپەرىن؟

• بۇيە ئوكتاۋ بەرىگى لايەنگرەكانى پروپاگەندەى ئەۋەى بلاءوكردەۋە ئەگەر ئەنتوان سەرکەوتوۋ بوۋە لەنازەرباينجان بۇنايەت لەپۇمدا ئەۋ رپۇرەسمە سەربازىيە بكات؟

• زىيان وشەپپىۋى سەربازەكانى ئەنتوان ئەۋەندە زۇربوۋ ئەنتوان ئەۋىرا سەربازەكانى بىبات بۇ پۇم و پىۋەپىۋى سەربازىيان پىبىكات، كاتى خەلك بىستىيان ئەنتوان بەھۋى شەراخواردنەۋە مېيازى وعەيش ونەيشى خۇى سوپاى پۇمى بەرەۋ ئەدامەتى و تىداچوون بردۆتەۋە، باۋەپىيان دەكرد چۈنكە رابواردن و خواردنەۋە دامەنپىسى ئەنتوان لەپۇمدا دەنگى دابۇۋە، ۋەك لەمەۋبەر گوتە خەلكى پۇم كەسانىكى مېبازو شەراب خۇرن بەدەگمەن ئەشراف ۋەدەلەمەندىكى پۇمىت دەستدكەۋىت كەخەرىكى شەراب و رابواردن نەبىت.

• بەلام عەيش ونەيشى ئەنتوان ئەۋەندە زۇرو نابەجى وپىتامبوو تەنانەت ناۋبانگى دەركردبوو وخەلك دەيانگوت بەھۋى ئەتۋارى نالەبارى ئەنتوانەۋە سوپاى پۇم لە نازەرباينجاندا تىشكاۋە، جگە لەم پروپاگەندانە ھىزىكى تر لەناۋ كۆمەلگاكاندا ھەيە نەۋىش ھىزى پارەيە، مقۇمقۇى گىشتى ھاۋلاتىيانى پۇم لەسەر ئەۋەبوو ئەگەر ئەنتوان لە شەپى نازەرباينجاندا تىشكاۋە ئەۋ پارەى بە تالانى بەدەستى ھىناۋە ئەۋە دەسەلمىنىت ئەنتوان لە نازەرباينجاندا سەركەۋتوۋ بوۋە، بەشىۋەيەك كلىپاترا پارەى بۇ گەپرانەۋەى كەسايەتى ۋەھژمۋنى ئەنتوان خەركرد، تەنانەت لەپۇمدا ئوكتاۋىش كەۋتە گومانەۋەۋ پىۋى ۋابوۋ ئەنتوان راستدەكات لە نازەرباينجاندا سەركەۋتوۋ بوۋە، خاتونەكەى من پارەكەى خۇى بەخۇپاى نەدەدا بەئەنتوان لەبىرى ئەۋ پارەيە خاكى ۋلاتانى ترى ژىر دەسەلاتداريەتى پۇمى لىۋەردەگرت، بەلام لەپۇمدا كەس ناگاي لەم ئالوۋىرىيە نەبوو وپىياناۋبوو ئەۋ پارەيەى ئەنتوان بۇ پۇمى دەنىرتەۋە دەستكەۋتى تالان و برۇى شەپە سەركەۋتوۋەكەى ئەنتوانە لە نازەرباينجاندا، ئەۋ پارە زۇرەى شارژنى ميسر پروپاگەندەكانى لايەنگرانى ئوكتاۋى نەھىشت ۋەئەنتوان داۋاى لەحكومەتى پۇم كرد جلۋبەرگ و ۋەلاخ و سەربازى بۇينىرن و كەسىش پىۋى سەيرنەبوو ونەيدەپرسى ئايا ئەگەر ئەنتوان لەشەپى نازەرباينجاندا سەركەۋتوۋبوۋە ئەۋ يارىدە سەربازىانەى بۇچىە.

• حكومەتى پۇم بۇناردنى سەربازو كەلۋپەلى سەربازى كەشتى جەنگى ئامادەكردن و لە ھەمان كاتىشدا ئوكتاۋى-ى ژنى ئەتۋانىش بىرياردا بچىت بۇلاى مېردەكەى، ئوكتاۋى ژنى ئەنتوان ناگاي لەۋمامەلەى نىۋان مېردەكەى و كلىپاترانەبوو، بەلام نەگەپرانەۋەى ئەنتوان بۇ پۇم بەببوۋە جىنگاي سەرسامى ئەۋ، چۈنكە دەيزانى ئەنتوان كەۋتۆتە كەمەندى عشقى كلىپاتراۋە، جگە لەمەش قازانجى ماددىش ئەنتوانى لەخۇرھەلاتدا ھىشتبۇۋە، ئەنتوان دەيزانى ئەگەر بگەپتەۋە پۇم ئەۋا كلىپاترا لەگەلىدا ناچىت، ھەرچەندە خاتونەكەى من لەسەردەمانى سىزاردا چوۋ بۇپۇم بەلام سەردەمى ئەنتوان جىاۋازى ھەيە لەگەل ئەۋكاتدا، سىزار بۇيە كلىپاتراى ھىنا بۇپۇم بۇئەۋەى بەخەلكى پۇم بلىت من پىاۋىك شارژنىكى ۋەك كلىپاترا كەسىزدە پىشتى پاشابوون پاكىشم كردوۋە بۇپۇم تاسەر لەۋلاتەكەى ھەلبىنىت، بەلام ئەنتوان كەۋتبۇ ژىر منەت و چاكەكارى كلۇپاتراۋ نەيدەتۋانى كلىپاترا لەگەلخۇيدا بىبات بۇ پۇم بۇنىشاندانى گەۋرەيى خۇى، كاتى سىزاريان لەپۇمدا كوشت، من خاتونەكەم بەجلۋبەرگى ناسايىيەۋە ھەلاتىن، بەلام داۋى كوژرانى ئەنتوان لەۋانەيە خاتونەكەى من خۇم لەپۇمدا رىزگار بىكات، لەۋانەيە بەپلانى ئوكتاۋ و ئوكتاۋى-ى ژنى ئەنتوان كلىپاترا بكوژن، بۇيە خاتونەكەى من نەدەچوۋ بۇ پۇم، ھەروەھا ئوكتاۋى ھاۋسەرى ئەنتوان دەيزانى ھۇى نەگەپرانەۋەى مېردەكەى بۇپۇم ئەۋەنىيە

كەفەرمانزەۋاي و لاتانى خۆرھەلاتى ئىمپىراتورىيەنى رۆم، بەلكو زياتر ھۆكەي ئەۋەپە ناوبراۋ گىرقتارى عشقى كېلىۋاتارا بوۋو خاتونەكەي من نايەلىت ئەنتوان بەگپىتەۋە رۆم.

• شازنى مېسەر ئاگادارى ھەۋالەكانى رۆم بوۋ چۈنكە لەۋىدا جاسوسى ھەبوون و دەيزانى ئوكتاۋى ھاوسەرى ئەنتوان دەپەۋىت بەخۆيى و كەشتىيە جەگىيە پىر كەرەستە سەربازەكانى ھۆكۈمەتى رۆمىيەۋە بىت بۇ خۆرھەلات، كېلىۋاتارا بەبىستنى ئەم ھەۋالە ھەراسانبوۋ، چۈنكە پىشېبىنى ئەۋەي دەكرد ھەركاتى ئوكتاۋى بىت بۇ خۆرھەلات ئەنتوانى لىدەستىننېتەۋە ئىتر ئەم ناتوانىت لەگەل ئەنتواندا بىت و بەلىنەكانى خۆي جىبەجىبكات، كەئەمەي بىست كېلىۋاتارا بەمنى گوت شرميون من عاشقى سوتاۋى ئەنتوان نىم كەنەتوان بەبى ئەۋىزىم، بەلام من ناتوانم بىنم ئەۋ پىياۋەي ھۆگرمە لەگەل ژنىكى تىرىدا تەنانەت ئەگەر ژنىشى بىت، دەستلەملانبوونى من بۇئەنتوان تەنھا بۇخاترى پاراستنى ھىزوتواناى خۆمە، ئەگەر ئەنتوانم لەدەستبچىت ئەۋا ئوكتاۋ و ئوكتاۋى خوشكى من لەناۋدەبەن، من تاناگادارى ئەنتوان بكام ئاگادارى خۆم دەكەم ئەگەر نەمزانىيا ئاگادارىكردى ئەنتوان ئاگادارىكردى خۆمە دەرگاي خەزەنەكانم بۆي والا نەدەكردى بى درىغى پارەم نەدەدايە، كاتى ئەنتوان لەنازەرباينجان گەرايەۋە دەمزانى ئەگەر من دەستى نەگرم لەناۋدەچىت، ئەگەر ھەۋالى تىكشكانى ئەنتوان گەيشتباۋە رۆم ئوكتاۋ پەرلەمانى رۆمى ناچار دەكرد ئەنتوان لەسەر فەرمانزەۋايى و لاتانى خۆرھەلاتى ژىر دەسەلاتدارىتى رۆم لابیات، ديارە ئەۋكات ئەنتوان دوۋ رىگاي لەبەردەمدا دەمايەۋە، يەكئىيان ئەۋەبوۋ بچىتەۋە رۆم و پاشماۋەي تەمەنى خۆي لەۋىدا بەسەربەرىت و مانگانە موچىكى ديارىكراۋ لەھۆكۈمەت وەربىكرىت - يان دەبا لەئىمپىراتورىيەنى رۆم ياخى بىت، ئەگەر گەرايەۋە رۆم بەۋەي من ئىتر پارىزەرم نەدەما لەناۋيان دەبىردم، واتە ئوكتاۋ و خوشكەكەي منيان دەكوشت، خۆ ئەگەر ياخىبايەۋ فەرمانى لەسەركار لابرندى پەرلەمانى رۆمى جىبەجى نەكردىا دەبايە لەگەل ئوكتاۋدا كەۋتبا شەر، لەكاتىكدا سوپايەكى بەھىزى نەمابوۋ و نەيدەتوانى لە بەردەم سوپاي ئوكتاۋدا خۆي راگرىت، ئەگەر ئەنتوان بىرارى دابا ياخىبوۋيا، لەرۆمدا كەس بەرگرى لىنەدەكردى ھەموو مەھكۇمىيان دەكردى كوشتنى ئەۋيان بەحەلال دەزانى،

• لەبەر ئەمەبوۋ بىرارىمدا ئەنتوان بىپارىزم و نەيەلم ئەۋ لەناۋبچىت و تەختى پاشايەتى منىش لەدەستما بىننېتەۋە، بەلام ئىستا ئوكتاۋى ژنى ئەنتوان دەپەۋىت بىتە ئىرەۋ ئەنتوانم لەدەست دەرىننېت، من خەفەت لەۋەناخۆم ئەۋەموۋ پارەيەم لەپىناۋ ئەنتواندا خەرچكرد، چۈنكە دەزانم دەتوانم جارىكى تىرىش خەزەنەكانم پىرېكەمەۋە، من گومانم لەگۆزىنكارى سياسى لەرۆمدا ھەيە دەترسىم ھاتنى ئوكتاۋى بۇئىرە بىتە ھۆي ئەۋەي ئەنتوانم لەدەست بچىت وژنەكەي بىباتەۋە بۇرۆم، خۆ كەنەنتوانىش بىراتەۋە بۇرۆم لەۋانەيە بىكوژن، چۈنكە لەۋىدا دەبىتە نىچىرىكى ئاسان بۇراۋكردى ئوكتاۋ، لەۋ رۆژەي خاتونەكەي من بىستى ئوكتاۋى ژنى ئەنتوان دەپەۋىت بۇسوريا بىت ھەموو بىرۋەۋشى لەدارشتنى پلانېكدا بوۋ بۇئەۋەي رىگرىت لەبەردەم ئەۋەي ئوكتاۋى ژنى ئەنتوان نەيەت بۇسوريا، ئەگەر كېلىۋاتارا كەرەستە ھۆكارى لەدەستدا بۇ لەناۋبىردى ئوكتاۋى ژنى ئەنتوان بەدلىنبايەۋە

دەيۈشت، ئەگەر خاتونەكەى من زانىباى بەدانى پارە دەتوانىت ئوكتاوى بكوژىت ئەوا دوو كرور پارەى دەدا ھەربۇ ئەۋەندەى ھاسەرەكەى ئەنتوان لەرۇمدا بىئىتەۋە.

• كىلىپاترا دەيزانى بەرۈكەش ئوكتاوى دەچىت بۇلاى ھاسەرەكەى بەلام كەبە فەرمانى براكەى ئوكتاۋ نەبىت ئەۋزئە نەدەكەۋتە پرى، ئوكتاۋ فەرمانى بەئوكتاۋى خوشكى داۋە بچىت بۇلاى مېردەكەى ۋ لەدەست كىلىپاتراى دەربىئىت بۇئەۋەى ئەۋ دوانە يەككەگرن،

• -كىلىپاترا بەئەنتوانى گوت: نامەيەك بۇئوكتاۋى ھاسەرت بىئىرەۋ تىيدا بنوسە بابۇ خۇرھەلات نەيت.

• -ئەنتوانىش لەۋەلامدا گوتى: نوسىنى نامەيەكى ئاۋا پىۋىستى بەبەھانەيەك ھەيە، منىش ھىچ بەھانەيەك لەدەيتدانىيە تابەئوكتاۋى بلىم نەيەت بۇسورىا.

• -كىلىپاترا گوتى: بۇئەكەى خۇت بنوسە چونكە من بەتەمام بچم بۇشەر ۋ ناتوانم لىرەدا بىئىنمەۋە بۇيە ھاتنى تۇ بۇسورىا بى ھودەيىە.

• -ئەنتوان گوتى: من بەتەمام بچم بۇشەر بەلام تاچەك ۋ تفاقى سەربازىم لەرۇمەۋە بۇ نەيەت ناتوانم لىرە برۇم.

• -كىلىپاترا گوتى: دەزانم ناتوانى بچىت بۇجەنگ بەلام ھاسەرەكەت دەزانى تۇيۇيە داۋاى سەربازو چەك ۋ تفاقى سەربازىت كىردوۋە تابچىت بۇشەر ئەگەر بۇئەكەت بنوسى دەچم بۇجەنگ باۋەرت پىدەكات.

• ئەنتوان نامەيەكى بۇ ئوكتاۋى ژنى نوسى كەناۋەرۇكەكى بەمشىۋەيەبوو: چونكە من بەتەمام بچم بۇشەر ئەگەر بشەيت بۇئىرە ئەۋا من نايىئىت بۇيە باشتر وايە نەيەت بۇسورىا.

• لەئىۋان سورىاۋ رۇمدا پۇستەچى دەۋلەت ھەبوو بەلام رۇشىتنى كەشتى پۇستى خىرانەبوو بۇيە ئەنتوان نامەكەى خۇى بەكەشتىكى تايبەتى تىزىرەۋدا نارد تاكو زوتر بگاتە دەست ھاسەرەكەى، ئەۋ كەشتى تىزىرەۋە كەۋتە پرى، بەلام كاتى ئەم كەشتى گەيشتە رۇم كەشتىكەنى رۇمى ۋ ئوكتاۋى ژنى ئەنتوان كەۋتەۋنە پرى.

• پىنج رۇژ پىش كەۋتنە پرى ئەۋ كەشتى نامەكەى ئەنتوانى بۇئەكەى دەبرد كىلىپاترا پىشىبىنى ئەۋەى كىردبوو كەشتىكەنى رۇم لەۋانەيە كەۋتنەپرى، بۇيە داۋاى لەئەنتوان كىرد نامەيەكى تر بنوسىت ۋ بۇ يۇنانى بىئىرئىت ۋ داۋا لەھوكمپرانى يۇنان بكات ئەۋ نامەيە بەئوكتاۋى ھاسەرى بگەيەئىت تائەۋ بزانىت نايى لەيۇنان تىپەرئىت ۋ بەرەۋ سورىا بىت، ئەنتوان لەم نامەيەشىدا ۋەك نامەكەى پىشوتر دەستەۋاژەى جەنگى بەكارھىنابو ۋ نوسىبوۋى من بەرەۋ مەيدانى جەنگ دەپۇم ئەگەر تۇبۇ سورىا بىت ئەۋا من نايىئىت.

• داۋا ئەۋەى ئوكتاۋى گەيشتە يۇنان نامەى مېردەكەيان پىداۋ سەرى لەۋنامەيە سورما، چونكە دەيزانى تاكەلپەلى سەربازى نەگاتە ئەنتوان ناتوانىت بچىت بۇشەر ئوكتاۋى تىگەيشت ئەۋنامەيەى مېردەكەى نوسىبوۋەتى ۋ دەلى لەيۇنان بەملاۋە نەيەت، مەسەلە رۇيشتن نىە بۇمەيدانى شەر بەلكو كىلىپاترا ئەۋى ناچاركىردوۋە ئەم نامەيە بنوسىت، ئەۋەى زانىى ركەبەرىكەى ئەۋ نامەيەى بەمېردەكەى

نوسىيە، كەچى گويۇپايەلى كىردو نەھات بۇسورىا، بەلام لەگەل ئەو كەشتىيە جەنگىيانەى سەربازو كەرەستەى جەنگىيان بۇسورىا دەھىنا پىياوئىكى بەناوى (نى جر) بۇلاى ئەنتوان ئارە. كاتى كەشتىيەكانى پۇم گەيشتنە سورىا ئەوپىياوئى لەلايەن ئۇكتاوى يەو نىردىراپو وائەلاى ئەنتوان لەوكتاەدا خاتونەكەى من لاى ئەنتوان بوو منىش وەك خزمەتكارى تايبەتى ئەولەو ژورەدا بووم دىاربوو ئەنتوان نىردىراوەكەى دەناسى وگوتى (نى جر) تۇگەنجىر دىارى لەجاران، نى جر، گوتى كەس بەگەنجى نامىنىتەو تەمەن كەپۇيشت ناگەپۇتەو.

- ئەنتوان گوتى: بەراستى تۇسپۇرتى لەوكتاى تۇم بۇدوجار بىنى لەپۇمدا، قەلەو بووى.
- نى جر گوتى: قەلەويەكەى من بەھۇى ئاوهوئى دەرياوئە چۈنكە ماوئەك لە كەشتىدا بووم.
- ئەنتوان لىنى پرسى: چەوئىكى تازەت بۇمەن ھىناو؟
- نى جر گوتى: ئەوئى من ھىناوئە پەياممەكە لەلايەن ھاوسەرەكەتەو ئۇكتاوى.
- ئەنتوان گوتى: پەياممەكەتەم پى بلى،
- نى جر سەپىرىكى خاتونەكەى منى كىردو گوتى من ئىستا ناتوانم پەيامى ھاوسەرەكەت پى بلىم چۈنكە دەبى تەنھا خۇم و خۇت بىن.
- ئەنتوان گوتى: كىلپۇپاترا شازنى مىسر كەلپۇرەدايە بىگانە نىو دەتوانىت گوتى لە پەيامى ژنەكەى من بىت.

• نى جر گوتى: من باوئەدەكەم كەكلىپۇپاتراى شازنى مىسر يەككىگە لەژنە مەزەكانى دنيا، ئەو ئەگەر شازنىش نەبايە لەدىارتىن ژنى جىهان ھەژماردەكرا، چۈنكە لەدنيدا لەو جواتر نىيە، لەخۇرەلات و خۇرئاو و ھەركەسى بىوئىت لەسەر جوانى بدوئىت ناوى كىلپۇپاترا دەھىنىت، من زۇر جار لەھاوسەرەكەى تۇم بىستوو كەدەيگوت شازنى مىسر لەمن جواترە، تەنھا ئەمپۇ كىلپۇپاترا نمونەى جوانى نىيە بەلكو تادنيا بمىئت خەلك ئەو بەنمونەى جوانى وشۇخ و شەنگى دەھىننەو.

• من ھەستم پىئەلاگوتنەكەى نى جر كارىگەرى زۇر دەكاتە سەر خاتونەكەى من چۈنكە تائەو كاتە ھىچ پۇمىك لەلاى ئەنتوان باسى جوانى كىلپۇپاتراى نەكردبوو، نى جر بەو قسانەى كەبەروكەش لەكانگى دلىوئە دەھاتن وپىى ھەلادەگوت كارى كىردبۇ سەر خاتونەكەى منىش ونەرمى كرە، نى جر دواى ئەوئى بەجوانى كىلپۇپاتراى ھەلاگوت گوتى، باشتر وايە پەيامى ژنىك بۇمىردەكەى شازنى مىسر گوتى لىنەبىت چۈنكە لەنىوان ژن و مىرددا زۇرشت ھەيە پىويستە تەنھا خۇيان ئەمانە بزانت، بانەمەش بلىم ئەم پەيامەى ئۇكتاوى ھاوسەرى بەپىرتان پەيوەندى بەشازنى مىسرەوئە نىيە، ئەو قسەى دواىى نى جر وەك من تىبىنىمكرد لەدرو دەچو، پەياممەكەى ئۇكتاوى پەيوەندى بەكلىپۇپاتراو ھەبوو، بەلام نى جر بەوقسە خۇشانەى لەسەرەتادا كىردنى خاتونەكەى منى نەرم كىردبوو و كىلپۇپاترا گوتى من لىرە دەچمە دەرى تا نى جر بتوانىت پەياممەكەى بەگەيەنىت.

• خاتونەكەى من لەژورەكە چۇدەرى، منىش لەگەلىدا چوومە دەرى.

• -من بەكلىپۇپاترا گوت: ئايا پىتوانىيە نى جر سەبارەت بەپەياممەكە درۇ دەكات و پەيوەندى بەتۇو ھەيە؟

• كىلىپاترا گوتى: بىنگومان پەيوەندى بەمنەو ھەيە بەلام من ترسم لەوپەيامەى ئوكتاوى ژنى ئەنتوان نىيە، بەلكو دەسترم خودى خۇى بۇئىرەبىت، چونكە تازە بوونەوھى دىدار لەنيوان ژن ومىرددا دواى ماوھەكە دوورى، زۇر كارىگەرى دەبىت، دەنا ناردىنى نامە لەلايەن ژنەو بەمىردەكەى كارىگەرى ئەوتۇى نىيە.

• ئەو قسەى خاتونەكەى خۇم لەناخى دلمەو بەراست زانى چونكە كاتى كەسىك لەبەر چاوان ئەبىت بىردەچىتەو ئەگەر ژن ومىردىشبن، دواى ئەوھى نى جر پەيامەكەى خۇى گەياند گەرايەو ە بۇ پۇم ئىتەر ئەمانبىنەو، كىلىپاترا لەئەنتوانى نەپرسى پەيامى ھاسەرەكەت چىبوو، ئەنتوانىش بەخاتونەكەى منى نەگوت ھاسەرەكەى چ پەيامىكى بۇنادروو، ھەمانرۇژى پەيامەكەى ئوكتاوى بەئەنتوان گەيشت، شازنى مىسر كەشتىەكى خستە ژىر دەسەلاتى تىەى مىردم كەتازە لەئەرمەنستان گەراپوئەو پىنى گوت بچۇبۇ يۇنان ونامەيەكى بۇفەرمانرەواى يۇنان نادرو تىيدا داواى كردبوو مۇلەتى تىە بدات لەپۇستەكانى حكومەتى يۇنانەو نامە بۇسوريا بنىرت، شازنى مىسر بە مىردەكەى گوت ئەگەر گەيشتتە يۇنان بەردەوام چاودىرى ئوكتاوى ژنى ئەنتوان بەكو بزانه چ دەكات وبۇكوئ دەچىت ئەگەر زانىت بەتەمايە سەفەرىكات بزانه بۇكوئ دەچىت ھەرچارەى پۇستى حكومەتى يۇنانىش بۇسوريا دىت نامەيەكم بۇبوسەو لە ھەوالەكانى ئوكتاوى- م ناگاداربكەو، تىە ھەر ئەو رۇژە بەرەو يۇنان رۇيشت، خاتونەكەى من بۇماوھى سى پۇژ، سەبارەت بەئوكتاوى لەگەل مىردەكەيدا گفوتگوئى نەكردو رۇژى چوارەم بەئەنتوانى گوت نايە فەرماننادەى ژنەكەت بگەپتەو ە پۇم؟

• كىلىپاترا لەمانەوھى ئوكتاوى لەيۇنان دەترسا، چونكە ئەگەرى ئەوھى ھەبوو بىريارىدات بىت بۇلاى مىردەكەى، بەلام كەبگەپتەو ە پۇم دلنىا دەبىتەو ە دل پوون دەبىت لەوھى ئىتەر ئوكتاوى ناتوانىت بەناسانى بىتە سوريا،

• ئەنتوان بەخاتونەكەى منى گوت: گەراندەوھى ئوكتاوى بۇ پۇم دەستەواژەيەكى گونجاوى دەويت دەبى من بەشىوھەكەى ئوكتاوى بگەپنمەو ە پۇم لىمتوو ە ئەبىت.

• -كلۇپاترا گوتى: نامەيەكى بۇبوسەو تىيدا بلنى بوونى ئەو لەپۇمدا زۇر پىويستە چونكە لەپۇمدا دەتوانىت رىگربىت لەبەردەم كارونەخشەكانى دوژمانمدا، بەلام ئەگەر لەپۇمدا ئەبىت دوژمان بەنازادى دەست بۇدوژمنكارى من دەبەن.

• ئەو بەھانەيەى خاتونەكەى من بەئەنتوانى گوت زۇر جىگاي قبولىكردن نەبوو بەلا لەگەل ئەوھشدا ئەنتوان نامەيەكى بەھەمان ناوھرۇك بۇھاوسەرەكەى ئوكتاوى نوسى و تىيدا نوسىبوو، بوونى تۇ لەپۇمدا بۇم زەرورىە، چونكە تۇ لەپۇمدا سەنگەرى منى و ناگادارى من دەكەيت ونايەلىت دوژمان بى ترس دژبە من پلان ونەخشەى دوژمنكارى دارپىژن، بەلام چونكە ئىستا لەيۇناندايت، دوژمنەكانمان بوارىان بۇرەخساو ە دەست بۇ كارى دوژمنكارانەى دژبە من ببەن.

• دواى ئەوھى نامەكە گەيشتە دەستى ئوكتاوى، ئەولەيۇنانەو ە بەرەو پۇم كەوتە رى، خاتونەكەى من بەمىردەكەى گوتبوو ئوكتاوى بۇھەر شوئىنك بچىت دواى كەو، بەلام كىلىپاترا مەبەستى لەوھەنەبوو تىە تارپۇم چاودىرى بكات، بۇيە تىە نامەيەكى بۇ كىلىپاترا نوسىبوو لەونامەيەدا گوتبووى)

ئەو كەسە لە ژێر چاودێری دایە بەرەو پۆم كەوتۆتە پێ و منیش بە كەشتی بەدوایدا دەپۆم) كاتێ كەلپوڤاترا نامەكەى خۆیندەوە پێكەنى وگوتى شرمیون مێردەكەت تارپۆم بەدوای ئوكتاوى دەكەوێت، تیه كەشتیهكەى ئوكتاوى چاودێرى كردبوو تانزىك سنورى پۆم وئیتەر لەوێو لەترسان گەرابۆو، چونكە بەندەرەكە كەوتبو بەشى ژێر دەسەلاتداریهتێ ئوكتاوى، ئەگەر بیانزاننبا تیه لە لایەن كەلپوڤاتراوە بۆجاسوسىكردن لەسەر ئوكتاوى نێردراوە دەیانكوشت، دواى ئەوێ تیه دانیابوو لەوێ ئوكتاوى گەراپاوە پۆم، ئەویش گەراپاوەو راپۆرتەكەى خۆى بەكەلپوڤاترا داو خاتونەكەى منیش گوتى شرمیون ئیتەر من لەمەترسى هاتنى ئوكتاوى بۆسوریا ناترسم چونكە دەزانم لەپۆمدايه.

سەفەر كردن بۆ فەلەستین

- دواى ئەوێ خاتونەكەى من لەئوكتاوى ژنى ئەنتوان ئاسودەبوو، كەوتە بێركردنەوێ جیبهجێكردنى نەخشە گەرەسیاسەتەكەى خۆى - واتە بەدەستپێنانى خاكى تازه بە تايبەت خاكى ولاتى فەلەستین، داواى لەئەنتوان كرد سەرتاپاى خاكى فەلەستینى بداتى.
- ئەنتوان گوتى: من ئامادەم هەموو خاكى فەلەستین بەتۆ بدەم، بەلام ئەوێ پاشاى هەیهو پاشایهتێ ئەوێ حكومەتێ پۆم بەرپەسى ناسیویهتێ و من ناتوانم ئەو بەشە بەتۆ بدەم، چونكە جگە لەوێ پاشاى فەلەستین بەناوى پاشاى قەومی یههودى ناسراوەو بە توندى بەرگری لەخۆیان دەكەن، پەرلەمانى پۆمیش دژى ئەوێه.
- -كەلپوڤاترا گوتى: من دەچم بۆفەلەستین پاشاى ئەتەوێ جولەكە رازى دەكەم كە ولاتەكەى خۆى بخاتە ژێر پكێفێ من.
- -ئەنتوان گوتى: ئەگەر بتوانیت ئەم كارەبكەیت ئەوا بەشێك لەكێشەكە چارەسەر دەكرێت، خاتونەكەى من بپاریدا بچیت بۆ فەلەستین، بۆئەوێ مەزنى خۆى نیشانى (هرودى) پاشاى فەلەستین بدات، ناردى كەشتیه بئى هاوتا مەزەكەى خۆى لەمیسرەو بۆبیت بۆسوریا وئیمە لەسوریاو بەرەو فەلەستین كەوتینه پێ.
- پێشئەوێ بەرەو فەلەستین بکەوتە پێ تیبینیمكرد خاتونەكەى من دەیهوێت كەلك لە جوانیهكەى وەرگیرێت بۆسەرئێ پاكێشانی هرودى پاشاى ئەتەوێ ئیسرائیل، بۆئەوێ بیکاتە عاشقى خۆى، كەلپوڤاترا لەئیرەبى ئەدەترسا لەبەرئەوێ هیندە لە فەلەستیندا نامینتەوێو زوو هروود لەخشته دەبات ودواى گەیشتنى بەماوێهەكى كەم ئەنجامى باش بەدەست دەهینت، كاتى ئیمە گەیشتنە فەلەستین هروود لەئۆرشەلیم بوو ولەپۆخى دەریادا چاوەروانى خاتونەكەى منى دەكرد، جولەكەكان نەتەوێهەكن خۆبەزلزان چونكە خۆیان لەهەموو نەتەوێهەكانى تری دنیا بەبەرتر دەزانن، باوهرى ناينى ئەمانە ئەوێهە خوا لەمیللەتێ جولەكەى باشتەر دروستنەكردووەو میللەتێ ئیسرائیل بۆیه دروستكراون تاحوكمى هەموو میللەتەكانى تری دنیا بكەن و دەبێ هەموو نەتەوێهەكانى تر كۆیلەى نەتەوێ جولەكەبن،

ھەرچەندە لوتبەرزى جولىكەكانىش بەناوبانگە، بەلام كاتى خاتونەكەى من لەكەشتى دابەزى پاشاى جولىكەكان كە گەنجىكى بەھەيكەل ورېش رەش وقۆزىبوو، لەبەردەم خاتونەكەى مندا نوشتايەو، كىليۇپاترا بەوردى لەپاشاى جولىكەكانى پروانى وگوتى پىويستە پىروزيات لىبەكم چونكە پىاويكى جوانى، ئىنجا كىليۇپاتراو ھرود سواری كەژاوبوون وبەپى كەوتن و من وخزمەتكارەكانى تری شازنىش سواری كەژاوەى تىبووین وبەدوای ئەوانداچوین، لەپۆخى دەریاوە تاشاری ئۆرشەلیم ماوہەكەى دورودریژە، چەند پۆژىك بەپىوہ بووین تاگەيشتىنە ئۆرشەلیم، دوای گەيشتنمان بەوشارە پاشاى ميسر كۆشكەكەى خۆى بۇ خاتونەكەى من دیاریكرد كەتییدا نیشتەجى بیئت وخۆى چووہ كۆشكىكى تر، شازنى ميسر بەمنى گوت ھرود ژنى ھەيەو بەپىكەنىنەوہ گوتى باوہپناكەم لەپرووی جوانیەوہ شان لەشانى من بدات، يەكەم پۆژ كەخاتونەكەى من گەيشتە كۆشكى پاشاى جولىكەكان، ھاوسەرەكەى ھرود لەدەم دەروازەى كۆشكدا بۆپیشوازی كىليۇپاترا پراوہستابوو، كاتى چاوم بەمىرەمى ھاوسەرى ھرود كەوت پىشبینى ئەوہمكرد خاتونەكەى من ناتوانیت دلى ھرود پاكیشتى وكەمەندى عشقى خۆى بكات، چونكە مریەم ژنىكبوو تەمەنى ھەژدە سالان ھەرچەندە كەمى لوتى چەماپۆوہ(ئەمەش نیشانەى نەتەوہى جولىكەكەى)و لەجوانیەكەى ئەوى كەمدەكردەوہ، بەلام لەبەرامبەردا چاوپرووی رەش وپروخسارى گەش وسپى و دەمى زۆر بچوكى ئەو زۆر پۆخ سووك وخۆشەويستى كىرەبوو، جگە لەگەنجى وجوانیەكەى مریەم، شازادەى جولىكەبوو لە ئەوہى پاشاكانى(منحشپ) (A) بوو،(منحشپ، ناوى ئەو برايانەيە كەلە سەدەى دووہمى پىش مىلاددا دژبە رۆمىيەكان راپەريون وخاكى فەلەستىنيان ئازادكردوہ، شەرەكانى ئەمانە دژبە حكومەتى رۆم بۆتە يەككە لەداستانە مەزنەكانى جولىكەكان و ئەوہى ئەمانەش لەناو جولىكەكاندا خاوەنى ریزی تايبەتى بوون - و فارسى) ئەو گەورەيى بنەمالەكەى زۆرلاى مېردەكەى خۆشەويستى كىرەبوو.

• پىش ئەوہى بگەينە ئۆرشەلیم، من تىبىنىمكرد ھەرچەندە پاشاى جولىكەكان زۆر پىز لەخاتونەكەى من دەگریت بەلام بەچاوى عشقەوہ سەبرى ناكات و وەلامى پرونى ھەندى تانەوتەشەرى خاتونەكەى من ناداتەوہ، من زانىم خاتونەكەى من لەكەم كاریگەرى جنسى لەسەر پاشاى جولىكەكان ناپەحەتە، بەلام بەئاسستەنا كەناؤمىد بووبیئت بەلكو لەوہ دلىنگەرانبوو بۆچى جوانیەكەى ئەو كارناكاتە سەرپاشاى جولىكەكان وئەوش وەك سىزارو ئەنتوان سەرى موعتاجى ناخاتە دەم دەرگای ئەو- واتە گرفتارى جوانیەكەى نابیئت وبەشەيدايیەوہ ھۆگرى نابیئت؟ لەكۆشكى پاشایەتى ئۆرشەلیمدا منیان دەناسى دەیانزانى ئەگەر بیانەویت بەبى دیدارى پەسمى بچن بۆلاى كىليۇپاترا ئەوا دەبى بیئ بۆلاى من، بەلام من بەپىچەوانەى نازەزووی كىليۇپاترا ھەلسوكەوتە نەدەكردو ھەرکەسكەى وىستبای بچیت بۆلاى شازنى ميسر پىشان دەچومە لاى كىليۇپاتراو پىمدەگوت كەسكەى بەوناوہ دەیەویت سەردانت بكات، پازى بیئت بۆلات- یان نا.

• دوای دە پۆژ مانەوہمان لەئۆرشەلیمدا بەدیاركەوت پاشاى جولىكەكان ھرود شەيدای خاتونەكەى من نەبووہو جوانى وگەنجى ھاوسەرەكەى بۆتە رېنگر لەبەردەم ئەمەى عاشقى كىليۇپاتراپیئت، لەشەوى یازدەھەمدا، لەوكاتەى من خەرىكى خەوتن بووم پىیان گوتە ژنىك ھاتوہ دەیەویت بتىبىئیت، دیاریبوو

پاسهوانهکان پڻگيان نه دابوو بيته ناو کۆشكى پاشايه تيه وه، بۆيه ئهو له بهر ده م ده روازه که دا به چاوه پروانى منه وه راوه ستابوو، له پاسهوانه کانم پرسى: ئهو ژنه کييه و چ کارىکى به منه؟

• گوتيان ئهو ژنه ناوى خۆى ناليت و په رچهى داداوه ته وه بۆئهوئى ده موچاوى ديارنه بيئت، به لام ده لئيت نه گهر شرميون بمبينت پڻگامده دات بيته ناو کۆشكى پاشايه تيه وه.

• - ليم پرسين شيوه و رهفتارى ئهوژنه چۆنه؟

• - پاسهوانهکان گوتيان: ژنىکى بالابهرز و جلويه رگيکى جوانى له بهر وه له دهوله مهنده كانى ئورشليم ده چيئت، به لام چونکه په رچهى کردوه نازانريت گه نجه - يان پير.

• - گوتم بچن پى بلىن ئيستا شه وه و باسه بينى بيته وه بۆلام.

• پاسهوانهکان گوتيان ئهوژنه سوره له سه ره ئه وه ئى له م کاته دا تو ببينت و ده لئيت ناتوانيت سبهى بيته وه، منيش بۆديتنى ئهو ژنه له کۆشک چومه ده رى، له بهر ئه وه ئى من ئه وم نه ده ناسى نه مده توانى پڻگاي پيبدم بيته ناو کۆشکه وه، چون نه گهرى ئه وه هه بوو ته نانه ت ژن نه بيئت، بۆيه پيم باشتريوو خۆم بۆ بينينى بجمه لاي، له ده روازه ئى کۆشک چومه ده رى چاوم به ژنىکى مه قنه پۆشى بالابهرز که وت، کاتى ئهو ژنه منى بينى به زمانى يۆنانى گوتى شرميون سوپاست ده که م که بۆ بينينى من له کۆشک هاتويه ده رى.

• - گوتم بۆتو ئيمه ت له مه بهر ديتوه واده مناسى؟

• - ژنه که گوتى: به لئى، من تۆم له گه ل شارژنى ميسر بينيه.

• - گوتم: په چه که ت لاده تابتينم وبتناسم.

• ئهو ژنه پرووى به ره وه ولا وه رگيپرا تا پاسهوانه کان نه بينن و دواتر په رچه که ئى لادا و روخسارى ده رکه وت، بينم ژنىکى چل - يان چل و پينج ساله يه و لوتىکى که منى چه مارهى جوله كانه ئى هه يه، به وه ئى گه نجيش نه مابوو به لام چاوبرۆ ره شه كانى هه رجوانبوون و ده مه گۆشتن و بچوکه که ئى دلگيربوون، من له مه بهر ئهو ژنه م نه ديوو، له گه ل ئه وه شدا به ناشنام ده هاته به رچاو،

• - ليم پرسى: تو کيى چ کارىکت به منه؟

• - ژنه که گوتى: من خۆم به تۆ ده ناسينم، به مه رجى ناو نيشانى من جگه له شارژنى ميسر به که سى تر نه لئيت، دواى ئهو قسه يه ئى په رچه که ئى به سه ره ده موچاويدا دادايه وه و چاو و پيرۆ ره شه كانى ناديار کردنه وه گوتى: من (ئهلکساندرا) ئى دايکى مريه م و مريه م هاوسه رى هرودى پاشاي جوله كانه، ئهو کاته تيگه يشتم بۆچى ئاكارو رهفتارى ئهو ژنه م به ناشنا ديت به رچاو چونکه روخسارى له پروخسارى که که ئى مريه م ده چوو، کاتى گوتيم ليبوو ئهوژنه ده لئيت دايکى ژنى پاشاي جوله که م، باوه رپم به قسه که ئى کرد، چونکه پۆشاکى گرانبه هاو ئاكارى ده موچاوى ئه وه ئى نيشانده دا دايکى مريه م هه يه، به وه ئى ئه وم ناسى ده بو باوريزگرتن له وه ئى دايکى ژنى پاشاي جوله که يه بيه مه ناو کۆشکه وه به لام تيپينى ئه وم کرد له وانه يه کينه ئى له خاتونه که ئى من ه لگرتيئت و بيه ويئت زه برىکى ليپوه شينيت و له وانه يه ئه وه ئى زانبيئت که خاتونه که ئى من ده يه ويئت ميردى که که ئى عاشقى خۆى بکات، بۆيه شيوه ئى قسه کردنه که ئى خۆم گوپرى و نه مه ينايه ناو کۆشکه وه، دايکى مريه م گوتى ناوم

ئەلكساندرايە ئەمە ناويكى يۇنانى بوو، دەمزانى زۆر لەجولەكەكان ناوى يۇنانيان لىيە، ناوہ يۇنانيەكان لەخۆرھەلاتدا دەميكە باون، تەنانەت جولەكەكان لەدېر زەمانەوہ ناوى يۇنانيان لەخۇيان ناوہ.

• بەو ژنەم گوت خاتونەكەم بىنگومان تۆكارىكى زەرورىت بەمنە دەنا بەم شەوہ نەدەھاتى ئىستاش پىم بلنى چ كارىكت ھەيە؟

-گوتى: من بۇيە ھاتوم بۇلاى تۆ تايارىدەم بدەيت كىليوپاترا بىينم، دەبى من ئەوبىينم وسەبارەت بەمەسەلەيەكى گرنگ لەگەلىدا قسەبكەم.

-گوتم نايە دەتوانم لەتۆ پىرسم ئەو باسە چىيە؟

-ئەلىكساندرا گوتى: ئەمە باسىكى دورو درىژە ئىستا ناتوانم لىرەدا بۆت بگىرەمەوہ بەلام تەنھا ئەوئەدەت پىدەلىم، وابەستەيە بە(خاخام)ى گەرەى پەرستگاي جولەكان.

-گوتم ئەى خاتون: نايە تۆ پىتوايە مەسەلەيەك وابەستەبىت بە(خاخام)ى گەرەى پەرستگاي جولەكان پەيوەندى بەشارنى مىسرەوہ دەبىت؟

-ئەو ژنە گوتى: بەلنى شرميون چونكە من دەمەويت ھاوكارى شارنى مىسر بۆخۆم دەستەبەر بكەم.

-ئەلكساندرا پرسى: چ كاتىك دەتەويت كىليوپاترا بىينىت؟

-گوتى: تازوتر ئەو بىينم باشترە.

-گوتم ئەى خاتون: تۆ لىرەبە تامن دەچمە لاي كىليوپاتراو بزائم نەخەوتووە ئەگەر بەخەبەر بوو پىنى دەلىم تۆھاتوى بۇلاى، بەلام نازائم داخو رىكات پىدەدات ئەمشەو بىينى - يان نا.

-ئەلكساندرا گوتى: باشە من لىرەدا دەوئەستم تاتۆ دەگەرپىتەوہ.

-من گەرەمەوہ ناوكۆشك و بەرەو ژوروى خەوئەكەى كىليوپاترا چووم وديتم نەخەوتووە، بەخاتونەكەى خۆم گوت ئەلكساندرا دايكى ژنى پاشاي نەتەوہى ئىسرائىلى ھاتووە دەيەويت تۆ بىينىت، لىشم پرسىوہ چ كارىكت پىيە؟ گوتى دەيەويت سەبارەت بە خاخامى گەرەى پەرستگاي جولەكەكان داواى پارىدەدانى لىبكەم.

-كاتى خاتونەكەى من گوئى لەو قسەيەبوو گوتى: ئىستا ئەو لەكوئىيە؟

-گوتم: لەدەرەوہى كۆشكدا چاوپروانە.

-كىليوپاترا گوتى: بچۆ بىيەنە بۇلام،

دىاربوو مەسەلەى خاخامى گەرەى پەرستگاي جولەكەكان شتىكى گرنگبوو، خاتونەكەى من ئەمەى دەزانى بەلام من ناگام لىنەبوو، ئىتر چووم بە ئەلكساندرا گوت خاتونەكەى من نامادەيە بىينىت ولەگەلخۆمدا ھىنامە ناو كۆشكەوہو بردمە لاي كىليوپاترا، ھەرکە ئەلكساندرا گەيشتە ژوروى كىليوپاترا دەستى گرت ولەتەك خۇيدا داياناو گوتى بەبىينىت خۆشحالبووم، ئىنجا بەمنى گوت شرميون قژم بۇدەھىنە، منىش شانەيەكم گرتە دەست وھىواش ھىواش پەرچەكانىم بۇ شانە دەكرد،

-كىليوپاترا گوتى ئەلكساندرا چىت ھەيە بىلنى شرميونىش باوہرپىكراوى منە من ھىچ لەئەو ناشارمەوہ.

-ئەلكساندرا گوتى: ئەى شارنى مىسر نازائم تۆ ناگادارى پىشىنەى بنەمالەكەى ئىمەى - نان نا؟

-شارنى مىسر گوتى: من دەزانم ئىوہ لەبنەچەى(منحشبن)ن و ئەو بنەمالەيەش بەناوبانگە.

-ئەلكساندرا گوتى: ئەي شاژنى مىسر، لەو پۇژەۋەي برايانى منحشېب تۈنۈيۈپانە خاكى كەنەن سەر بەخۇ ونازادىكەن خاخامى گەرەي پەرستگاي ئىمە ھەمىشە لە كەسانىك ھەلبۇزىرداۋن كەلەنەۋەي منحشېب بوون، بەلام ھرود ئەم نەرىتەي پىشلىكردوۋە يەك جولەكەي خەلكى شارى (بابل) ي بەخاخامى گەرەي پەرستگاكەي ئىمە داناوە.

-كلىۋپاترا گوتى: ئەوم دىۋە دەيناسم،

-ئەلكساندرا گوتى: لەو پۇژەۋەي بىنەمالەي ئىمە لەسەرۇكايەتلىكردنى پەرستگاي گەرە ۋەلانراۋە، ئىمە سوكوپىسوا بوين ۋخەلك بەلالوتىيەۋە سەيرمان دەكەن، داۋى ئەۋەي ھرود ئىمەي لەسەرۇكى پەرستگا لىبرد بۇئەۋەي چاكەمان لەگەلدابكاۋ خۇشەۋىستى خۇي نىشانىدات كچەكەمى كرده ھاۋسەرى خۇي، بەلام مەن دەزانم ئەمە لەپاي خۇشەۋىستى ئەۋەۋە نەبوۋ بۇئىمە، بەلكو ھرود عاشقى كچەكەم ببوۋ بۇيە ھىناي، بەمەش نەيتۈانى سەرشۆپەكەي ئىمە لىبات لاي خەلك.

-خاتونەكەي مەن گوتى: ئەلكساندرا چۇنچۇنى ھرود تۈانى نەرىتى دىرىنى ئىۋە لىبات ۋ پىاۋىكى تر كەلەپشتى (منحشېب) يەكان نەبىت بەسەرۇكى پەرستگاي جولەكانى دابنىت؟ مەن دەزانم ئىۋە زۇر رىز لەنەرىتى خۇتان دەگرن پىشۋاتان نەيانتۈانۈۋە نەرىت بگۇرن.

-ئەلكساندرا گوتى: ئەۋەي بوۋە ھۇي ئەۋەي ھرود بتۈانىت جولەكەيەكى بابلى بكاۋە سەرۇكى پەرستگا ئەۋەبوۋ كوپەكەي مەن مىندالبوو ۋكەسى تىرىش لەبىنەمالەكەماندا نەبوۋ كەشايستەي سەرۇكايەتى پەرستگاي گەرەبىت، بەلام ئىستا كوپەكەم گەرە بوۋە دەتۈانىت بىتتە لىپرسراۋى يەكەمى پەرستگاي گەرە.

-كلىۋپاترا پرسى: ناۋى كوپەكەي ئىۋە چىە؟

-ئەلكساندرا گوتى: ناۋى كوپەكەي مەن (ئارىستوبول)ە،

-شاژنى مىسر گوتى: باشە دەتەۋىت مەن چىت بۇكەم؟

-ئەلكساندرا گوتى: مەن لەتۇ داۋاكارم يارمەتىم بدەيت تانانالى لەسەر سەرۇكايەتى پەرستگا لىبرىت ۋكوپەكەم بچىتە شوپىنەكەي، بۇيەش داۋاي يارمەتى لەتۇ دەكەم چۈنكە تۇدەتۈانىت ھرود ناچاربەكەيت ئەۋپىاۋە لەسەرۇكايەتى پەرستگا لىبات لەبەرئەۋەي پاشا گوئ لەداۋاكارىەكانى تۇدەگىرت.

-كلىۋپاترا پرسى: ئەگەر مەن ئەم كارە بكەم چ كەلكىكى بۇ مەن دەبىت؟

-ئەلكساندرا گوتى: مەن نازانم تۇ چاۋەروانى چ لەم دەكەيت، بەلام ھەرچىت بوئ دەتەمى.

-كلىۋپاترا گوتى: ئەلكساندرا مەن پىۋىستەم بەپارەي تۇنىيە چۈنكە خۇم بەتۈاناۋ خاۋەن سامانم.

-ئەلكساندرا گوتى: دەزانم تۇ دەۋلەمەندترىن ئىنى دىناي.

-كلىۋپاترا گوتى: مەن داۋاي خاك دەكەم لەتۇ نايە تۇ نامادەي لەبەرامبەر ئەۋەي كوپەكەي تۇ بكەمە خاخامى گەرەي پەرستگاي جولەكەكان تۇفەلەستىن بدەيت بە مەن ۋكەۋىتە ژىر دەسەلاتدارىتى مەن؟

-ئەلكساندرا گوتى: ئەي شازادەي مىسر بۇخۇت دەزانى ئەۋكارە لەدەست مەن نايەت، چۈنكە ئەگەر كوپەكەي مەن بىتتە سەرۇكى پەرستگاش ھەرناتۈنىت ۋلاتى ئىسرائىل بەكەسانى تىرىدات، تەنھا پاشاي نەتەۋەي جولەكە دەتۈانىت ئەۋكارەبكات.

-كلىۋپاترا گوتى: خاخامى گەرەي پەرستگاي جولەكەكانىش دەتۈانىت ئەۋكارە بكات،

-ئەلکساندرا گوتی: ئەو شازادەى میسر من ئەمبەستووە خاخام بێتوانی ت خاکی ولات بەخەلکانی تر بێخشی ت.

-کیلیۆپاترا گوتی: ئەگەر خاخامی پەرستگای ئەو بێت بە پاشا دەتوانی ت فەلستین بکات بەبەشیک لەخاکی ژێر دەسەلاتداریەتی من؟

-ئەلکساندرا بەسەر سامیەووە لەشازنی میسر خۆرپۆووە هیچی نەگوت،

-کیلیۆپاترا گوتی: ئەگەر پاشای ئەو بمریت و جینشینی نەبیت کێ لەجیگای ئەو دادەنریت؟

-ئەلکساندرا گوتی: هەرکاتێ پاشای نەتەووی ئیسرائیل بمریت و جینشینی نەبیت ئەو خاخامی گوروی پەرستگا کاروباری دەولەت دەگری تە دەست.

-کیلیۆپاترا گوتی: کەواتە خاخامی پەرستگای گوروی ئەو دەتوانی ت بێت بە پاشا؟

-ئەلکساندرا گوتی: بەئێ،

-کیلیۆپاترا پرسى: ئایا کچەکەت کەشوی بە پاشا کردووە کوپى لێی هەیه- یان نا؟

-ئەلکساندرا گوتی: نەخێر،

-شازنی میسر گوتی: ئەگەر هرود بمریت کوپەکەى تۆ کەبویت بەسەرۆکی پەرستگای گوروی ئەو دەبیت بە پاشا و دواى ئەووی کاروباری دەولەتی گرتە دەست دەتوانی ت ولاتەکە تان بخاتە ژێر دەسەلاتداریەتی من و منیش ئەو لەسەر تەختی پاشایەتی دەهێلمەووە.

-ئەلکساندرا گوتی: هرود گەنجە نامەوێت بمریت.

-شازنی میسر گوتی: زۆر جار گەنجەکانیش وەک بەسالاچووەکان دەمرن.

-ئەلکساندرا بەخێسەووە لەشازنی میسرى پوانى وگوتی: مەبەستت لەچییه؟

-کیلیۆپاترا گوتی: من کوپەکەى تۆ دەکەمە سەرۆکی پەرستگا ئینجا کە هرود پاشای ئەو مرد، کوپەکەت لەجیگای ئەو دادەنیم ئەوکات فەلەستین دەخەیتە ژێر دەسەلاتداریەتی من؟

-ئەلکساندرا هەر تینە دەگەیش ت مەبەستی کیلیۆپاترا چییه، تاخاتونەکەى من گوتی کە کوپەکەى تۆم کردە خاخامی گوروی پەرستگا ئینجا هرود لەناو دەبەم و ئاریستوبولی کوپت دەکەم بەبەرپۆوەبەرى کاروبارەکانی دەولەت.

-ئەلکساندرا بەو پلانە پازى بوو و کیلیۆپاترا نامەیکى بوئەنتوان نوسی و تیدا داواى ئەووی کردبوو فەرمان دەربکات ئانانل لەسەر سەرۆکایەتی پەرستگای گوروی جولهکان لابیات و ئاریستوبول لەجیگای ئەو دادەنیت، چونکە پلەى گرتە دەست سەرۆکایەتی پەرستگای جولهکان مافی ئەو بێمالەیه.

رپۆرەسم ئەو بوو کە بەرپەسەمى شورای بالای جولهکان سەرۆکی پەرستگا هەلبژێرن، بەلام لەپراستیدا حکومەتی پۆم ئەمانەى دیاری دەکردو بەسەرۆکی پەرستگای دادەنان دواى ئەووی نامەکە گەیش تە دەستی ئەنتوان، لەو لāmدا نوسیوی ئەگەر سەرۆکی پەرستگا لابریت هرودی پاشای ئیسرائیل توپە دەبیت و ئەمەش کیشە بوئم دروستدەکات جگە لە توپەیی هرودیش ئەم کارە پەنگدانەووی خراپی بوئم دەبیت لە پۆمدا، چونکە بەر دەوام نەتەووی جولهکە لای پۆمییهکان پێزی تاییبەتیان بوئانراووە و پەرلەمانی پۆم نایەوێت جولهکەکان لەخۆی بپەنجینی ت، کاتێ ئەم نامەیه گەیش تە خاتونەکەم بەمنی

گوت شرمىون ئەگەر بىر نەچچىتتە، مېردەكەت موزايك كارەو لە كۆشكى پاشايەتى ئەسكەندەرىيەدا كارىكردوو، لەوئىشدا ئاشنايى لەگەل تۇدا پەيداكرد.

-گوت بەلئى ئەى خاتونەكەم: ئەو پىنچ سال لەيۇنان و پىنچ سالىش لەرۇمدا كارى مۇزايكى كىردوو، فىرى ئەو ھونەرەبوو،

-كىلىۋپاترا گوتى: ھەمو مۇزايك كارىك نەقاشىشە ئەگەر وئەكىش نەبىت ناتوانىت مۇزىككارى بكات (A). (لەكۇندا ئەوئى موزايك كاربووبىت نىگاركىشىشى زانىو- و فارسى) گوت بەلئى: مېردەكەم نىگار كىشىشە.

-كىلىۋپاترا گوتى: بىنئىرە بۇلام،

منىش چوم مېردەكەم دۇزىوئەو ھىنام بۇلاى كىلىۋپاترا.

-شاژنى مىسر لىي پرسى ناي تۇ نىگاركىشىشى؟

-مېردەكەشم گوتى: بەلئى،

-شاژن لىي پرسى: ناي دەتوانىت وئەئى باش بكىشىت؟

-مېردەكەم بەدودلىيەو سەيرى كىلىۋپاتراى كىردو بى دەنگ وەستا،

-كلۇپاترا گوتى: من ھەزەكەم وئەئى كەسىكم بۇكىشىشى كەبىنەرانى وابزانن خۇبەتى، واتە لەخاوەنەكەى بچىت،

-تە گوتى: خاتونەكەم من پۇزگارى باش نىگارى ھاوشىوئە تەواى خەلكم دەكىشا، بەلام بەوئى مارەيەكە دەستم لىيەنگرتوو، باوەرناكەم ئەمرو بتوانم وەك جاران دەستەنگىنم،

-كىلىۋپاترا گوتى: ناي ھىچ نىگاركىشىشك پى شك نايە كەبتوانىت وئەئى كەسىك وەكو خۇى بكىشىتەو؟

-مېردەكەم گوتى: من دلىام جولەكەكان نىگاركىشىشى بەتوانايان نىيە چونكە زۇر ھەزىان لەم ھونەرەنىيە ھەرگىز نىگاركىشىشكى دىاريان نەبوو، لەمىسردا نىگاركىشىشى باش ھەن بەلام ناتوانن وەكو خۇى بكىشىشەو ئەوانە تەنھا بۇجوانكردى پروكەشى كۆشك و تەلارەكان كاردەكەن، بەلام لەسورىادا كەخۇم خەلكى ئەوئىم، چەند نىگاركىشىشكى بلىمەت ھەن دەتوانن وئە كىشراوەكەو خاوەنەكەى لىكجيانەكرئەو،

-كىلىۋپاترا گوتى: ھەرنەمرو بكەو پى و بچو بۇسورىا باشترىن نىگاركىشم بۇيىنە ئىرەو چەندى ھەقدەست وىست لەلەين منو و تۇبىدەيە، خاتونەكەى من بانكى ژمىرارە تايبەتەكەى خۇى كىردو گوتى چەكەيكى بۇنوسە تاكو تە لەبانكى سورىا وەرىبگرت، مېردەكەم ھەرنەو پۇزە كەوتە پى و خۇى گەياندە سەردەرىا تاسوارى كەشتى بىت و بچىت بۇسورىا،

من لەخاتونەكەى خۇم نەپرسى بۇمېردەكەى منت نارد بۇسورىا تانىگاركىشىشك بۇ بىنىت، چونكە دەمزانى دواى گەرانەوئى تە لەسورىا دەزانم بۇچىيە،

كاتى مېردەكەم لەسورىا گەرايەو نىگاركىشىشكى رپش ماش و بىرنجى لەگەلخۇيدا ھىتابوو.

-شاژن لەنیگارکێشه سەریانیهکە ی پرسی ئایا تۆ دەتوانی وینە ی هاوشووی کەسیک وەکو خۆی دروستبکەیتەوه؟

-نیگارکێشه کە گوئی: بەئێ،

-کیلیۆپاترا گوئی: بێ گومان کەرەستە ی کاری خۆت لەگەڵخۆتدا هیناوه؟

-نیگارکێشه کە گوئی: بەئێ،

-شاژن لەئەوی پرسی، ئە ی کوا کەرەستەکانی کارکردنت؟

-نیگارکێشه کە گوئی: پێمه،

پیاوه کاملە کە پاش کەمێ کەرەستە ی وینە کێشانهکە ی خۆی هینا.

-کیلیۆپاترا گوئی: وینە ی کارە کەرەکە ی خۆم شرمیون بکێشهوه.

-نیگار کێشه کە گوئی: دەبێ ئەو دابنیشیت تانم بتوانم ئاکارەکە ی لای خۆم وینابکم، منیش لەسەر

بەریاری شاژنی میسنز دانیشتم وپیاوه نیگارکێشه کەش پاپی (A) پۆسیکی (جۆره کاغەزیکە- و فارسی)

خستەسەر تەختە یهێکی پانکە ئەو دواتر (کلموس) یکی (A) (واتە- پینوس) دەرھیناوه لەناو

مەرە کە بەکە ی هەلکێشاوه دەستیکرد بەنیگارکێشان.

-دوای ماوه یەکی کەم، پیاوه کاملە کە کە دانیشتبوو هەلسایه سەرپێ وئەوه ی کێشابووی دایه دەستی

کیلیۆپاترا وگوئی: ئەم وینە یه بەقە لەمی پەش کێشراوه بۆیه پەنگی پوخساری دیارنییه، بەلام کەبتەوئیت

من دەتوانم ئەو وینە یه پەنگ بکەم و ئەو کات پوخساری بەتەواوی دەر دەچیت.

-کیلیۆپاترا بەمنی گوئی: شرمیون وەرە وئەکە ی خۆت ببینە.

منیش لەکیلیۆپاترا نزیکبوو مەوه و ببینم جگە لەوه ی پەش و سپی بوو ئەوه نده لەمن دەچوو کاتێ ببینم

وامدەزانی لەئاوینەدا سەیری خۆم دەکەم،

-ئینجا شاژنی میسر بەوپیاوه نیگارکێشه ی گوئی: من تۆ بۆمائی یە ک شازادە خانمی جولە کە دەنیرم

تاوینە ی کۆرە کە ی کەناوی (ناریستوبول) ه بکێشیتەوه، ناریستوبول کۆریکی تەمەن حەقەدە سالەو

دەلێن لەفە لەستیندا کەس لەوقۆزتر نییه، تۆ دەبێ وینە ی ئەو وابکێشی جیاوازی لەگەڵخۆیدا نەبییت،

ئایا دەتوانیت لەعۆدە ی ئەمکارە ببییت؟

-نیگارکێشه سەریانیه کە گوئی: بەئێ،

دیاربوو ئەلکساندرای دایکی ناریستوبول دەیزانی خاتونە کە ی من دەیهوئیت نیگارکێشیک بۆمالە کە یان

بنیریت تاوینە ی کۆرە کە ی دروستبکاتەوه، دواتر شاژنی میسر بەنیگارکێشه کە ی گوئی: نابێ لەوماڵە

بیته دەری تاوینە ی ئەو کۆرە دەکێشیت و ئینجا ئەو وینە یه بۆم بەهینیتەوه و دواتر نازادی و دەتوانی

بۆسوریا بگەریتەوه.

نیگارکێشه ریش ماش و برینجیه کە لەگەڵ تیه ی میردما بەرێ کەوتن، من دلنیا بووم خاتونە کە ی من

عاشقی ناریستوبول نەبووه چونکە کیلیۆپاترا ژنیک نەبوو عاشقی کۆری گومناو بییت، هەرچەندە قۆزترین

کۆری ئیسرا ئیلیش بییت، لەژیانی شاژندا عشق کەرەستە یه کبوو لەفاکتەرە بەهیزەکانی سیاسە تکردن

وهەمیشە عشقی بۆ بەهیزکردنی دەسە لاتداریه تی تەختی پاشایاتی خۆی بەکار دەهینا، من

ئارىستوتوبولى شازادەى جولەكەم نەبىنيبوو تائەو پۇژەى نىگار كىشە سريانەيكە بەخۆرىو لەوحە رەنگى يەكەى ناوبراوە هاتەناو كۆشكى پاشايەتى ئىسرائىل، ئەوكاتە باوەرمکرد ئەوجوانترىن كۆرى جولەكەيە، دواى ئەوئى كىليوپاترا نىگار كىشەكەى بۆمانى ئەلكساندرا نارد تاوئىنەى ئارىستوتوبولى كۆرى بكىشيتەو، دواى ئەوئى نىگار كىشە سورىكە وئىنە كىشراوەكەى ئارىستوتوبولى بۆ خاتونەكەى من هينايە شازادەى ميسر نامەيەكى بۆئەنتوان نوسى و دايە دەستى تىەى مېردم وگوتى ئەم نامەيە و ئەم لەوحەيە بدەرە دەستى ئەنتوان لەسوريا .

ئەوكاتە تىگەيشتم خاتونەكەى من دەيەوئىت كەلك لەخالە لاوازەكانى ئەنتوان وەرگرت و ناچارىبكات ئارىستوتوبول بەسەرۆكى پەرستگاي جولەكەكان دابنىت، ئەم ئۆينەى كىليوپاترا سەرىگرت، دواى ئەوئى ئەنتوان وئىنەى ئارىستوتوبولى بىنيبوو بۆخاتونەكەى منى نوسىبوو، شازادىكى ئاوا جوان لەئانانل شايستەترە بىئتە سەرۆكى پەرستگاي جولەكەكان و من حەزەكەم ئەوييىم، بەلام ئەنتوان ئارىستوتوبولى نەدى، ئەنتوان بۆ لا بردنى ئانانل و دانانى ئارىستوتوبول لەجىگايدا بەهانەيەكى بەجئى بەدەستەبوو ئەميش ئەوئىبوو سەرۆكايە تىكردىنى پەرستگاي گەورەى جولەكەكان مافى تەواوى پۆلەكانى (منحشپ ه)، بۆيە (ئانانل) يش كراو بەسەرۆكى پەرستگا چونكە ئەوكات ئارىستوتوبول تەمەنى بچوكبوو، ئىستاش ئارىستوتوبول گەورەبوو دەبئ بىئتە سەرۆكى پەرستگاي گەورەى جولەكەكان.

كاتى شۆراى بالاي جولەكەكان زانايان ئەنتوان دەيەوئىت سەرۆكى پەرستگا بگۆرئىت چوون لەهروديان پرسى ئايا پاشا تۇناگادارى ئەو رايەى ئەنتوانى - يان نا؟

هروديش لەبىستنى ئەمە سەرسامبوو و نامەيەكى نوسى، بەلام ئەنتوان لەوئامدا گوتىبوو ئانانل كەسكى زۆردارە چونكە مافى ئارىستوتوبولى پيشلىكردوو و ئىستاش ئەو گەورەبوو دەبئ بىئتە سەرۆكى پەرستگاي گەورە، پاسا و هينانەوئى ئەنتوان گونجاو بوو، هرود نەيدەتوانى بەهانەيەكى شياو بۆئە قسەيە بەئىئتەو، شۆراى جولەكەكان بپارياندا ئانانل لا بىرئىت وئرىستوبول جىگاي بگرتتەو و بىئتە سەرۆكى پەرستگاي گەورەى جولەكەكان، كاتى دانىشتوانى ئورشەليم بىستيان كەسكى نەوئى منحشپ دەبىتە سەرۆكى پەرستگاي گەورە زۆر دلخۆشبوون و كرديان بەجەژن و بۆئەوئى سەرۆكە گەنچەكەى پەرستگاي گەورە بۆينكەى سەرۆكايەتى بىەن تابوتە (1) (ئەوناو بەئەسل پىئى دەگوتئىت نخل اتحاد- بەلام بەرزترىبوو لە تابوتى مردوان و بۆ بۆئەى تايبەت بەكاريان هيناو، وەك رىئىوانەكان و شەركردنەكان، كەخستىانەتە پيشخويان و پىئانابوو لەبەرەكەتى ئەو تابوتە سەرکەوتوودەبن - يان بەنيازى خويان دەگەن، و فارسى) سندوقىە گەورەكەيان هينا تالەسەرشانى خويان بۆپەرستگاي بىەن، ئارىستوتوبولى گەنچ بەجلوبەرگى سەرۆكايەتى پەرستگاوە جوانتردياريو، هرود پاشاي جولەكەكان كاتى زانى ئەنتوان لا يەنگرى ئارىستوبول - ه بىدەنگى هەئىژارد، ئەو پۇژەى ئارىستوتوبول بەرەو پەرستگا دەچوو تاسەروكايەتى پەرستگا بگرتتەدەست، هرود لەووروزان و مەراسىم گرتن و پيششوازيكردنى خەلك بۆئە بۆى روونبوو كە جولەكەكان خۆشيان دەوئىت و ناتوانئىت بەناشكرا دژايەتى بكات، چونكە زۆرى لەسەردەكەوئىت، ئىتر هرود كەوتە پلاننان بۆلەناوبردىنى ئارىستوبول لەهەمان كاتيشدا كىليوپاترا خەرىكى دارشتنى نەخشەيەكبوو بۆ لەناوبردىنى هرود، بەلام هرود پلانى

لەناوبردىنى ئارىستوبولى زووتر جىبەجىكىرد، ئارىستوبول لەوهرزى ھاويندابوو بەسەرۋكى پەرستگاي گەرەي جولەكەكان. هرود لەباخە تايبەتتەكەي خۇيدا بەسەرى دەبرد كەلەشارى ئەرىمە بوو وباخەكەي حەوزىكى مەلى گەرەي تىدابوو، هرود بەبۇنەي ھەلبژاردنى ئارىستوبول ئاھەنگىكى لەويدا بۇناوبراۋ سازكردو بانگەيشتى ھەندئ گەنجى ھاوتەمەنى ئارىستوبولىشى كرىدبوو بۇئاھەنگە، چونكە گەرمايوو ئەمانە دەستيانكرد بەمەلەكردن، گەنجەكان لەناو حەوزەكەدا مەلەياندەكردو گالتمو گەپياندەكرد، سەرۋكى پەرستگاي گەرەي جولەكەكانىش كەتەمەنى حەقدە سالانبوو بەشداربوون لەومەلە كرىندەدا، لەوكاتەدا لەپەر ئارىستوبول ديارنەما چەند لىي گەران نەياندۇزىيەو پاش دوو پوژ تەرمى ئارىستوبول لەسەرۋى ئاۋى حەوزەكە سەراۋ كەوتبۇو، ھەرزوو خاتونەكەي من زانى ئەوە فىكى ھرودەو ئەو ئارىستوبولى لەناوبردو، ئەوگەنجانەي كەلەناو حەوزەكەدا لەگەل ئارىستوبول مەلەياندەكرد ھەمويان دەيانگوت نىمە وامانزانىوئە ئارىستوبول لەحەوزى مەلەكە چۆتە دەرى، بۇيە نەدەتوانرا بكوژى ناوبراۋ بدۇزىتتەو، دواي ئەوۋى تەرمى ئارىستوبوليان دۇزىيەو ھرودى پاشاي جولەكەكان پەرسەي لەنۇرشەلیم وئەرىجەدا دانا، بەلام نەكلىۋپاتراۋ نە ئەلكساندرای دايكى ئارىستوبول بەمە فرىويان نەخوارد، دواي ئەوۋى شازادەي جولەكەكان ئارىستوبول كوژرا، ئەو پلانەي خاتونەكەي من بۇلەناوبردىنى هرود داپرشتىبوو ھەلۋەشايەو، چونكە ئەگەر پاشاي جولەكەكانى لەناوبردبا كەسىكەنبوو جىگاي متمانەي كلىۋپاترايىت ولەشۋىنى ئەۋى دابنىتەو، دايكى ئارىستوبول ھاتە لاي خاتونەكەي من وگرياو گوتى داۋات لىدەكەم تۆلەي خويىنى كوپرەكەم لەهرود بکەيتەو لەناۋى بەرىت، بەوۋى زستان داھات ئەنتوان لەسوریاۋە چوو بۇ ئەسكەندەرىيە نامەيەكەي بۇكلىۋپاترا نوسىبوو كەبىتەو بۇئەسكەندەرىيە، كلىۋپاترا گەفتى بەئەلكساندرای دايكى ئارىستوبولداۋ گوتى: كەگەرپامەو ئەسكەندەرىيە تۆلەي كوپرەكەت بۇ دەكەمەو، ئىنجا چوۋىنەو ئەسكەندەرىيە ھەرکە كلىۋپاترا ئەنتوانى بىنى لىي پەرسى ھا چ ديارىيەكت بۇ ھىناوم.

—ئەنتوان گوتى: من ھىچى وام ئەبوو كەشايستەي شارئىكى جوانى وەك تۇيىت.

—كلىۋپاترا گوتى: كاتى دلدار ماۋەيەك لەدوولبەرەكەي دوردەكەۋىتەو ديارى بۇ دىنى ئىستاش من ديارىم لەتۇدەۋىت.

—ئەنتوان گوتى: چىت دەۋى تاۋەك ديارى بىتەمى؟

—كلىۋپاترا گوتى: من سەرى هرودم وەك ديارى لەتۇدەۋىت.

—ئەنتوان گوتى: بۇ ھرودى پاشاي جولەكەكان چىكردو وەتۇ داۋاي سەرى بپراۋى ئەو دەكەيت؟

—كلىۋپاترا گوتى: هرود ئارىستوبولى سەرۋكى پەرستگاي نۇرشەلیمى كوشت، لەمەش خراپت بەكوشتنى ئەو پلانەكەي كەبۇخستەنە پالى خاكى فەلەستىن بۇسەر خاكى مىسر داپرشتىبوو ھەلۋەشاندەو.

—ئەنتوان گوتى: كوشتنى هرود كەلگى نىيە چونكە دواي ئەۋى سەرى بپراۋى ئەوم وەك ديارى دايە تۇ، خاخام نانال دەبىتە پاشاي جولەكەكان چون ئەو جىگرى نى، ئەگەر دەتەۋىت تۆلەي لىبەيتەو ئەۋا دەستبەسەر زىپرو گەنجىنەكەيدابگرە، ئەمە جگە لەۋەي ئەگەر سەرى هرود بپەرىندىت ئەۋا لەپۇمدا دەنگى ناپەزايى بەرزەبىتەو، لەۋانەيە پەرلەمانى پۇم دۇبەن دەست بۇبەكارھىنانى ھىزو

كارى سەربازى ببات وببەوئ تۆلەى شەوم لىبكاتەو، چۈنكە ئوكتاۋ ئەم ھەلە بۇخۇى دەقۇزىتەو، تاھىرش بكاتە سەرمەن.

كلىۋپاترا زانى ئەتوان پاستدەكات، خاتونەكەى من ژنىك نەبوو كەئەمشقانە لەبەرچاۋ نەگرىت ونەزانىت، ئەگەر كلىۋپاترا بەپلانى خۇى ھرودى كوشتبا ئەوا لەپۇمدا دەيانگوت ھرود دوژمنى خۇى ھەبوو ھە كوشتوئەتى بەلام كەئەنتوان كوشتباى و ئاشكرا با ئەوا ئەمە پەنگدانەوئى خراپى دەبوو وپەرلەمانى پۇم لەژىر فشارى ئوكتاۋدا ناچار دەبوو پىرارىك دەرىكات بەھىرش كىردنەسەر ئەنتوان، لەوكاتانەدا خاتونەكەى من تۆپەببەكى زۇرى لەئەلدا بوو بەلام نەيدزانى چىبكات، ئەنتوان گوتى سەبارەت بە كوشتنى ئارىستوبول من لىپىچىنەو ھەپەشە لەپاشاى جولەكەكان دەكەم و بۇ پىكەوتنىش داۋاى لىدەكەم چى گەنجىنەى ھەبە بىدات و منىش بەشكە لەمەت دەدەمى و تۇش كەمىكى بەدەرە داكى ئارىستوبول وپازى بگە، بەلام دەربارەى ئەوئى فەلەستىن بخەتە ژىر دەسەلاتدەرىتەى خۇت جارى پەلەمەكەو چاۋەپروانى ھەلىكى تىرە.

ئەنتوان داۋاى ھرودى كىرد پاشاى جولەكەكان ھات بۇئەسكەندەرىو ئەنتوان بە كوشتنى ئارىستوبولنى تاوانبارىكىرد، بەلام ھرود بەرگى لەخۇىكىردو گوتى من لە كوژرانى ئارىستوبولدا دەستەم نەبوو، ئەو بۇتە قوربانى ئەزانى خۇىو لەھەوزەكەدا خنكاۋ، ئەنتوان دەيزانى ناتوانىت كوژرانى ئارىستوبول بەسەر ھرودا بەسەپىنىت، چۈنكە ھرود بەسەرۇكى پەرسىتگى جولەكەكانى نەگوتبوو خۇت پروتېكەرەو ھەلەبگە، ناوبراۋ بەمەبىلى خۇى چۇتە ناۋھەوزەكە بۇمەلەكەردن، بەلام ئەنتوان ھەپەشەى ئەوئى لىكىردو گوتى ھەمو ئەو لاۋانەى لەورۇژەدا مەلەيانكىردبوو بۇم دەستگىرىكەو لىكۇلىنەوئەيان لەگەلدا بگەو پاستىكەم بۇپوون بگەرەو، سەرئەنجام لەسەر ئەو پىكەوتن ھرود پاشاى جولەكەكان سى كرور سس تىز، ببات تا لىكۇلىنەوئەى لەگەلدا نەكرىت، ھرود گوتى بۇدانى ئەوپارەى دەبى بچمەو بۇ فەلەستىن، ئەنتوان لىژنەببەكى لەئەفسەرەكانى خۇى پىكەوئەناۋ لەگەل ھرودا ناردىنى بۇ ئىسرائىل تاپارەكە وەرىگىرن، داۋاى ئەوئى ئەو پارەى گەبىشتە ئەسكەندەرىو ئەنتوان بە كلىۋپاتراى گوت نىو كرور سس بۇئەلكساندراى داكى ئارىستو بنىرە تافەرامۇشى كوژرانى كۆپەكەى پىبىت و كەمى دلى سىبورى بىت، ئەنتوان زستانى لە ئەسكەندەرىو بەسەرىردو لەبەھاردا بەرەو سورىا كەوتەپرى تالەوئە بچىت بۇ ئاسىاى بچوك چۈنكە (ئارداۋىز) پاشاى ئەرمەنستان دەستى لەگەل ئاشكانىەكان تىكەلاۋ كىردبوو وپىشتى لەپۇم كىردبوو، داۋاى ئەوئى ئەنتوان لەشارى فەرھاد ئەسپى نازەربانجاندا تىشكاۋ ھەلاتەو بۇسورىا، ئارداۋىزى پاشاى ئەرمەنستان زانى ئەنتوان ئەوھىزە سەربازىنەى جارانى ئەماۋە بۇبە داۋاى گەپانەوئى ئەنۋان بۇسورىا پاشاى ناوبراۋ لەئىرانىەكان نىكېبۇۋە پەببەندى پتەوى دروستكىرد لەنىۋان خۇى وپاشاى ئاشكانىەكاندا، ئەنتوان ئەمەى دەزانى بەلام ئەوكات نەببەتوانى لەشكركىشى بكاتە سەر ئەرمەنستان چۈنكە سوپاكەى لەھالەتتىكى خراپدا بوو، بەلام ئەمۇرۇكە ئەنتوان لە ئەسكەندەرىو بەرەو سورىا كوتۇتە پرى خاۋەنى لەشكرە، لەوكاتەدا ئەنتوان ئامادەباشى تەواۋى كىردبوو بۇھىرشكىردنە سەر ئەرمەنسان، بەلام بۇئەوئى پاشاى ئەرمەنستان بەھەلەداببات پروپاگەندەى ئەوئى بلاۋكىردەو كەدەبەوئەى ھىرش بكاتە سەر نازەربايجان وپاشاى ئاشكانىەكان لەناۋبەرىت، خاتونەكەى من دەبگوت تائەنتوان زىندووبىت، ناتوانىت شەپرى ئاشكانىەكان بكات، چۈنكە ئەو

پاشەکشە سامناکەى لە ھەرزى زستاندا پووبەپووی سوپاکەى بۆو لەنازەربانجان پووحیەتى سەربازەکانى دابەزاندوو، کاتى سوپای پۆمى گەيشته نەرمەنستان لەویدا مانەوو زۆر کارى دژە مەروپیانکرد کەبچوکترینیان ئەووبوو دەستیان بەسەر مەکووالى خەگەکیداگرت، ئەنتوانیش ھەرچى گەنجینەى پاشای نەرمەنستان ھەيە دەستبەسەردا گرت وپاشا و ھاوسەرەکەيى وپۆلەکانیشى بەدیل گرتن ولەگەل خۆیدا ھينانى بۆئەسکەندەريە بۆ تێھەلینانەوہى شەپە دۆراوہکەى نازەربانجان، پەرياریدا ناھەنگى سەرکەوتن بگيرت.

ناھەنگى سەرکەوتنى گەورە لە ئەسکەندەريەدا

تائەو مێژووہ پوینەدابوو سەردارىكى پۆمى دواى گەپانەوہى بەسەرکەوتوى ناھەنگى سەرکەوتنى لەشارىكى تر جگە لەپۆم بگيرت، ئەو ناھەنگەش نەپەرلەمانى پۆم ونەخودى ئەو سەردارەش سازى نەکردبیت، بەلام ئەنتوان ئەو نەريتەى گۆپى و ناھەنگى سەرکەوتنى خۆى لەئەسکەندەريەدا گيپرا، ئەنتوان لەبەرئەوہ ناھەنگى سەرکەوتنى خۆى لەئەسکەندەريەدا سازکرد تالەشکۆمەندى خۆشەويستەکەى خۆى کلیۆپاترا زيادبکات وپاشای نەرمەنستان وھاوسەرەکەيى وپۆلەکانى ئەمان بەبەردەم کلیۆپاترا تێپەرن، بەرنامەى ناھەنگى سەرکەوتن بەمشيۆہە داپيرتا کەلە ناوہندى گۆپەپانى سىرکى ئەسکەندەريەدا سەکوہەكى بچوک دروستبکەن کورسيەكى لەزيو دروستکراوى لەسەردابنن تالەپۆزى ناھەنگەکەدا خاتونەکەى من بەجلوبەرگى خواى ميسريەوہ لەسەرى دانیشيت بۆئەو پۆزەش جلوبەرگى تايبەتى کلیۆپاترا بەکردنران کەدامينى ئەوکراسە پيش کورسيەکەى بەپانتايى چل پى دەوران دەورى داپوشيت، لەو پۆزەدا کەس نابى لەدەورپشتى خاتونەکەى مندابيت وخواى ميسرى بەتەنيا لەسەر تەختى کورسيە زيوہکە دانیشيت.

دواتر پاشای نەرمەنستان وھاوسەرەکەيى وپۆلەکانيان کەبەزنجيرى زير کۆتکرايوون، بەبەردەم خاتونەکەى منداتپەرينن، ئەو زيرەى بۆدروستکردنى زنجيرە زيرەکەى دەستوپى پاشای نەرمەنستان وھاوسەرەکەيى وپۆلەکانى خەرچکرايوو لەخەزنەى خودى پاشای نەرمەنستانبوو، بەپى ئەو بەرنامەيە دواى ئەوہى پاشای نەرمەنستان وھاوسەرەکانى گەيشتنە بەردەم کلیۆپاترا دەبوو ئەوانە سوژدەيان بۆشاژنى ميسر بەردباو تاماوى ژماردنى لەيەکەوہ بۆسەد سەريان لەسودە ھەلنەگرتبايەوہ، دواى ئەوہ ھەلسابانەوہ وپوشيان، دواى تپەپوونى پاشا و خيزانەکەى پاشای نەرمەنستان، دەبوو دە کەس لەليپرسراوہ گەورەکانى حکومەتى پاشای نەرمەنستان سەريان پەريندراو و کرابان بەقوربانى لەپينا و خواکانى ميسرو پۆمدا، دواى ئەوہ شەراب و خواردنيان بەسەر بيەنراندا دابەشکرايا، لەو پۆزە ديارىکراوہدا ھەموو دانیشتوانى ئەسکەندەريە بەرەو سىرکەمک چوون تابتوانن ئەو مەراسيمە بيينن کەبە بۆنەى سەرکەوتنى ئەنتوانەوہ سازکراوہ، لەکاتژميرى ديارىکراوہدا

خاتونە کە یەمن سواری کە ژاوه تايه تیه کە ی بوو کە سەد کەس هەلیان دەگرت، لەو کاتەدا چاوەڵەبەینی نیو ئەو جوانیە ی ئەو تیرنە دەبوو، گەیشتە گۆرە پانی سێرکە کەو لەسەر کورسییە زیوینیە کە دانیشت و دەستۆپیۆنەندە کانی ش دامەنی کراسە کە یان بە چوار دەوری دا پانگە دەو، مەن یە کە مەجار مەبوو خاتونە کە ی خۆم وابە جوانی بێنم، کەلیۆپاترا لەو پۆژەدا وە ک خۆیە کە ی راستە قینە دەهاتە بەرچا و وەرکە سێ ئەوی بێنییا لە بەرامبەر ئەو هەموو مەزنی و شکۆمەندیەدا حەزی دەکرد کە پۆژ بەریت، کە مەن بەرنامە ی مەراسیمە کە گۆرانکاری بەسەر داها ت ئەویش ئەو هەبوو بێر یار وابوو سەرەتا پاشای ئەرمەنستان و خێزانە کە ی بە بەردەم کەلیۆپاترا دا بێن و کە پۆژ بەن و تێپەرن، ئینجا دە لێپرسراوە گەورە کە ی حکومەتی ئەرمەنستان بکەن بە قوربانی خۆاکانی میسرۆ پۆم، ئەمە یان پێچەوانە کردەو، واتە سەرەتا دە لێپرسراوە کە سەر دە بران.

مەن لەو پۆژەدا لە لۆژیکدا دانیشتی بووم کە وتیۆ پووبە پرووی خاتونە کە ی خۆم، لە بەرامبەر کەلیۆپاترا دا پەردە یە کە یان دانابوو وە ک شانازی کردن بە خۆی شکارو لە بەردەم ئەو پەردە یە شدا قەدی دارێکیان چە قاندبوو، ئەو دە کە سە لێپرسراوە ئەرمەنستان یە یان یە ک لەدوای یە ک هێنان و لە بەرامبەر ئەو قەدە دارە چە قینراوە دا یاننان و جە لادکەش بەو شانە دنی یە ک زەبری شمشیرە کە ی سەری لە لاشە ی جیا دە کردنەو، ئەو دە سەر براوە یان لە پریزە ک لە دەم پەردە کە دا بەرامبەر کەلیۆپاترا لەسەر زەوی دانان، دواتر عەرەبانە هاتن و لاشەکانی ئەمانە ی لە سێرکە کە برانە دەری، ئینجا نۆرە ی تێپەرنی پاشا و خێزانە کە ی بوو بە بەردەم کەلیۆپاترا دا، پاشای ئەرمەنستان سەلتە ی ئەرخەوانی پاشایەتی و تاجی لە سەربوو بە لām زنجیری زێر و کۆتیا نکر دبوو، لە پێشەو هە یان پاشای ئەرمەنستان دە پۆیش ت دوا ی ئەو هاوسەرە کە یی و دواتر دوو کۆر و کچە کە ی لە پشتیانە وە دەهاتن.

لە دەور و پشتی ئەوانیشدا سەربازان بە جلوبەرگی سووری رەسمیە وە دەهاتن و پمکی درێژیان بە دەستە و هەبوو ئەو سەربازانە بە شیۆە ی ک دە پۆیش ت کە بەرچاوی کەلیۆپاترا و بێنە ران نە گیریت، بە پێی ئەو بەرنامە یە ی دا پۆژ یابوو دەبوو فەرماندە ی سەربازە کان فەرمان بە پاشای ئەرمەنستان و خێزانە کە ی بکات لە بەردەم کەلیۆپاترا دا کە پۆژ بەن، لە ئاست بەردەمی کەلیۆپاترا دا ئەفسەرە سەربازە کە فەرمانی دا پاشا و خێزانە کە ی کە پۆژ بۆ شارێ میسر بێن، بە لām نە پاشای ئەرمەنستان و ئەهاوسەرۆ پۆلەکانی کە پۆژ یان نە برد، بەو هە ی ئەواتە یاخیبوون و کە پۆژ یان نە برد، مەن لە دلی خۆمدا ئافە رینم بۆ نازایەتی ئەوانە گوت، ساتیکی مەترسیدار هاتە پێش چونکە خێزان و پاشای ئەرمەنستان سەری پێچیان کردو لە بەردەم کەلیۆپاترا دا سوژە یان نە برد، دەبێ ئەوانە بکۆژ یان، دەبوو فەرمانی کوشتنیشیان لە لایەن کەلیۆپاترا وە درابا، چونکە ئەنتوان لەو ئی نەبوو، ئەنتوان دەویست لەو پۆژەدا شکۆمەندی خۆشەویستە کە ی خۆی بە دیار بخت و پێی وابوو ئەگەر ئەو لەگە لیدابیت لە مەزنی و شکۆمەندی ئەو کە مەدە کاتە وە، ئەو ئەفسەرە پۆمیە ی لەگە لیا نە دابوو دەیتوانی پاشا و خێزانە کە ی ناچار بکەن سوژە بۆ کەلیۆپاترا بێن، بە لām بۆ پریزێنان لە کەلیۆپاترا ئەو کارە ی نە کرد، ئەگەر ئەو ئەفسەرە پۆمیە ی لە تە ک پاشای ئەرمەنستان و خێزانە کە ی دا بۆ کە پۆژ یان پێ بردیان، وە ک سوکایەتی کردنی کوابوو بە خۆی کەلیۆپاترا چونکە ئەمانە پاشا و خێزانی پاشا بوون، لەو سێرکە گەورە ی ئەسکە ندریە دا کە س نوقە ی لێو ئە دەهات بێ دەنگی بانی کیشابوو مەن پیمابوو هەموویان وە ک مەن هەناسە یان لە سینگیاندا راگرتوو،

چونکە ھەموویان دەیانزانی بەپێی قانونی پۆمی ئەوێ سەرپێچی فەرمانەکان بکات سزای کوشتنەو دەبوا لەوساتەوختەدا سەری نادواتز و خیزانەکە ی پەڕیندرا، ئەگەر کلۆپاترا بە دەستی نامازە یەکی کردبا ئەوا یەکسەرە جەللا دەکان سەریان لە لاشەیان جیادەکردنەو، بەلام شارژنی میسر دەستی نەجواند، پاشای ئەرمەنستان و ھاوسەر و پۆلەکانی دوا ی ئەوێ ماو یەک لە بەرامبەر کیلیۆپاترا دا وەستان کەوتنەو پێ و پۆیشتنەو زیندانەکیان، بەتێپەربوونی پاشای ئەرمەنستان و خیزانەکە ی بەشی گرنگی ناھەنگە کە کۆتایی ھات و ھەندێ پرگە ی تری ناھەنگە کە کە بوخۆش گوزەرانندی خەلکە کە بوو دەستی پێکرد، ئینجا شەراب و خوارنیان بەسەر ھەموو بینەراندەا دابەشیەو ھەو من لەوکاتەدا لەسێرکە کە چوومە دەری و گەرامەو کۆشکی پاشایەتی، پێش ئەوێ خاتونە کە ی من لەسێرکە کە بیتەو، ھەوایی یاخیبوونی پاشای ئەرمەنستان و خیزانە کە ی بەئەنتوان گەیشت، دوا ی ئەوێ خاتونە کە ی من گەیشتەو کۆشکی پاشایەتی ئەنتوان لەئەو ی پرسسی بۆپزنیاری کوشتنی ئەوانەت دەرنەکرد؟

— کیلیۆپاترا گوتی: بۆیە فەرمانی کوشتنی ئەوانەم دەرنەکرد چونکە بۆیری ئاردواتز کاریتێکردم، من وینای ئەووم نەدەکرد پاشایەکی دیل کە ھەموو شتیکی لە دەستداو ئەوئەندە قارەمانبیت بۆکرنوژ نەبردنی ئەپرۆچی خۆی ببوریت، ئەگەر من فەرمانی کوشتنی ئەوانەدا خۆم لە بەرامبەر ئەو پاشایەو ھاوسەرەکیی و کوپو کچەکانیدا بە لاواز دەھاتە پێشچا و بۆیە چاوپۆشیم لەکوشتنی ئەوانە کرد تاخۆم لە بەرامبەر ئەوانەدا بە چوک نەبینم.

گیڕانی ناھەنگی سەرکەوتنی ئەنتوان لە میسردا بەشیو یەکی زۆر خراپ لە پۆمدا دەنگیدا یەو، کە دەسەلاتداری پۆم پێیانوابوو ئەرزو ئاسمان لیکیداو، ھەرگیز رووی نەداو ناھەنگی سەرکەوتنی یەک سەرداری پۆمی لەشاریکی تر جگە لە پۆم بەریا بکرت، ئەنتوان ئەم باو ی داھینا، لە پۆمدا ئەوکارە ی ئەنتوان وەک یاخیبوون دەنگی دایەو و قسەیان لەسەر ئەو دەکرد لەشکرکێشی بکەنەسەر ئەنتوان و بیکوژن، بەلام دواتر ئەنتوان دیاری بەنرخ ی بۆ سیناتۆرەکانی پۆم ناردو ئەوانە توپەبوونەکیان دامرکایەو، پۆزیکیان کیلیۆپاترا بەمنی گوت: پاش مانگیکی تر مەراسیمیەک لەتەک گۆرە کە ی ئەسکەندەردا (1) (مەبەست لە مەزاری ئەسکەندە ی گەورە یە، ھەرچەندە تەواو ساغ نەبوتەو گۆری ناوبراو لەکویدا یەو میژوو نووسەکان لەسەر شوینی گۆری ئەسکەندەر کوکین کە لە میسردابیت - و فارسی) دەرکرت کە پێشینی نەبوو و نابێ، ئەو کەسانە ی لەشاری ئەسکەندەر یە شارەزان دەزانن لەشاریگای ناوشارەو بۆسەر گۆری ئەسکەندەر چەند دورە، دوا ی مانیک بانگەوازیانکرد خەلک بچیت بۆسەر گۆری ئەسکەندەر چونکە لەویدا پلەویایە ی تر بەشارژنی میسر دەدریت، لەتەک گۆری ئەسکەندەردا کە ووتۆتە دەم دەشت، بەناسن و تەختە سەکۆیەک و کورسی تایبەتیان دروستکردن بۆ ئەنتوان و کیلیۆپاترا و سیزاریونی کوپی سیزار کە بەرەسمی بە پۆلە ی خۆی ناساندو سێ پۆلە کە ی تری کیلیۆپاتراش دوانیان جۆتلانەبوون، تالەسەر ئەو کورسییانە دانیشن، لەپۆرژە دیاریکراویدا ئەو شەش کورسییە دانران کە ی ئەنتوان و کیلیۆپاترا گەورە تر بوون لە کورسیەکانیت، خەلکیکی زۆر لەسەر گۆری ئەسکەندەر کۆبونەو بۆینی نی ئەواناھەنگە، سەرەتا کیلیۆپاترا لەسەر کورسیە کە ی دانیشت و دواتر

نهنتوان وئینجا سیزاریون و منداله‌کانی تر دانیشتن، نهوکات تهمه‌نی سیزاریون (13) سالانبو، به‌لام دوو منداله جووتلانه‌کی کلیوپاترا کهله نهنتوان بوون تهمه‌نیان نه‌گه‌یشتبؤ شەش سالان، دوائ دانیشتنی ئەمانه، به‌تلمیوس کورە بچۆلانه‌کی کلیوپاترا دانیشتن، دوائ ئەوه بۆقچی سوپا دەستیکرد به‌بوق لیدان ئەمەش واتای سەرەتای دەستپیکردنی ناھەنگە‌کی دەگەیان، ئینجا ئەنتوان وتەیه‌کی پیشکەش کرد وگوتی لەمپۆوه کلیوپاترا دەبیته شازنی میسر وقوبرس وھەندی لەخاکی فەلەستین وناونیشانی شای شاهانی پی دەبەخشریت، دواتر ئەو تاجە تازەیه‌ی کەبۆ خاتونە‌کی من دروستکراوو، ئەنتوان نایەسەری ئەو و ئینجا سیزاریونی نیشانی خەلکداو گوتی ھەمووتان دەزانن شازنی میسر لەرابردودا ژنی سیزاربوو و ئەم مندالەش کەناوی سیزاریونە کورپی سیزارەو لەمپۆ بەدواو ئەوکورە بەشای شایان دەناسریت و تاجی تایبەت لەسەردەنی، دواتر ئەو تاجە‌ی کەبۆ سیزاریونیان دروستکردبوو نایانە سەری، پاش کەمیکیتر ئەنتوان نامازە‌ی بۆئەلکساندەر هلیوسی کرد(1) (ئەلکسەندەر هلیوسی کورە- و فارسی)گوتی لەمپۆ بەدواو ئەلکساندەریش دەبیته خاوەن پلەوپایە‌ی پاشای ئەرمەنستان وھەموو خاکی نیوان روبراری فرات وروباری سند، تاجیکیشی نایە نەسری ئەویش، دیارە ئەو شوینانە‌ی بۆ دەسەلاتداریتی ئەو دانرابوون لەژیر رکیفی ئیمپراتۆریەتی پۆمدا نەبوون، بەلام چونکە بەنومیادی ئەو بوو بیانخاتە ژیر دەسەلاتداریەتی خۆی بۆیە ئەوی کرد بەپاشای ئەو خاكانە، ئەو ولاتانە‌ی کەوتبوونە خۆرناوای میسریش دران بەکلیوپاترا سلنە‌ی کچی کلیوپاتراو بەتلمیوسیش کە تەمەنی دووسالانبوو بووبە پاشای ناسیای بچووک، وەک دیارە ھەریەک لەمندالەکانی کلیوپاترا بوون بەشای چەند ولاتی وئاشکرایە ئەمانە نەیاندەتوانی حوکمی ئەو شوینانە بکەن و خاتونە‌کی من پاشای راستەقینە‌ی ئەو شوینانە بوو، لەنیوان ئەو شتانە‌ی کەلەو پۆژەدا ئەنتوان نامازە‌ی بۆکرد ئەو بوو سیزاریونی بەرۆلە‌ی شەرعی سیزار وکلیوپاترا لەقەلمدا ئەمە لەپرووی سیاسییەو زۆر گرنگبوو چونکە نوکتاوی رەبەری ئەو لەپۆمدا خۆی بەکورپی سیزار ناساندبوو و دەزانای، ئەنتوان دەویست لە پێگای قانونیەو بەسەلمیندریت کەسیزار کورپی شەرعی ھەبە ولەئەسکەندەریەدایە، ئەو پڕوپاگەندە‌یە نوکتاوی کورپی سیزارەو ھەموو لایەکیش دەیانزانای ئەو لەپشتی سیزارنیو تەنھا زۆرکوریەتی، ئەمە مەترسی دەخستەسەر پلەوپایە‌ی ئەو لەپۆمداو دەبوا سیزاریون بوبا بەجیگرەو‌ی سیزار، نوکتاوی بەبیستنی ئەو‌ی ئەنتوان سیزاریونی بەکورپی کلیوپاتراو سیزار ناساندوو، بەمە ئەو‌ی نیشاندوو کەدلی ئیمپراتۆریەتی پۆم، شاری پۆم نیبە بەلکو ئەسکەندەریە، ھەروەھا ھەندی لەو ولاتانە‌ی کە ئەنتوان بەکورپە‌کی کلیوپاترای بەخشنی و تاجی حوکمرانی ئەوانی خستە سەری لەژیر دەسەلاتداریەتی نوکتاوادابوون، بەلام لەگەڵ ئەمانەشدا ئەنتوان و کلیوپاترا وایانیشاندا کەنەخشە‌ی ئەمانە لەسەرھەمان رەوشی ئەسکەندەری گەورە‌یەو دەیانەویت ھەموو ئەو ولاتانە‌ی کە ئەسکەندەری گەورە خستبوونە ژیر پکیفی خۆی ئەمانەش بیخەینە ژیر دەسەلاتداریەتی میسر، بۆیە ئەو تاج بەخشینانە لەسەر گۆرپی ئەسکەندەریو، ئەو‌ەندە‌ی من لێی تیگە‌یشتبم خاتونە‌کی من و ئەنتوان دەیانویست یەک ئیمپراتۆریەتی تازە دروستبکەن و سەر بەخۆ ئەو ئیمپراتۆریەتە دانین ورایبگەینن کە پۆم بەدلی ئیمپراتۆری نازانن و ئەسکەندەریە دلی

ئىمپىراتۇرىيە تىيەو بەناۋى ئىمپىراتۇرىيە تى خۆرھەلاتەۋەيە، ئەۋى لەھەموو شتىك زياتر سەبارەت بەئوكتا مەترسى ھەبوو، مەسەلەي بەرەسى دانپىئانانى ئەنتوانبوو بەبەشەرى ناسىنى سىزارىيون بەكۆپى شەرى سىزارو كىليوپاترا، بەۋى ئەنتوان رايگەياند سىزارىيون بوو بەشاي شاھان و ولتىكى بەئەۋەخشى، چونكە دەۋىست سىزارىيون بېئىتە ئىمپىراتۇرى پۇم، ئەۋ پۇژەي لەتەك مەزارەكەي ئەسكەندەرى گەۋرە پاشا تازەكان دىيارىكران و ھەموويان مندالى كىليوپاترايون، دەۋىست ئەۋى ئەۋ نەخشەيەي كىشاۋە خاتونەكەي مە، چونكە ئەنتوان سەرى لەكاروبارى سىياسى دەرنەدەچو وئەۋەندە بىرمەند و وشيارنەبوو، بەئكو ئەۋ تەنھا جىبەجىكەرى ئەۋ نەخشەيەبوو، كىليوپاترا بەدانانى ئەۋ پلانە دەۋىست بېئىتە جىنشىنى ئەسكەندەرى گەۋرە، بەۋ جياۋازىيە كاتى ئەسكەندەرى گەۋرە مردو مندالى لەدوا بەجى ئەمان ئىمپىراتۇرىيەتەكەي پارچەپارچە بوو ۋەرەشەي كەۋتە دەست شاۋ مىرىك، بەلام خاتونەكەي مە دەۋىست دۋى مردنى خۇي پۇلەكانى لەۋئىمپىراتۇرىيەتەدا ھوكمبەكەن ۋەلپىنگاي مندالەكانىيەۋە ناۋەكەي بەزىندۋىي بىمىنىتەۋە، لەبەرنەۋەشبوو ھىچ لەپۇلەكانى ئەۋ جگەلە سىزارىيون ناۋى باوكىئانان ھەننەگرتبوو، ناۋى سىزارىيونىش شاژنى مىسر بۇبەرنەۋەندى سىياسى نابوۋى تائەۋ كۆپەي بۇئاننىت كەلك لەكەسايەتى وگەۋەرىيە مىراتگەرۋەيى سىزار ۋەرەگرىت، خاتونەكەي مە دەۋىست پىشئەۋەي ئەنتوان بىرىت رەگۋرەشەي ئىمپىراتۇرىيەكەي خۇي بەھىزىكات، تاكە ئەنتوانىش مرد پۇم نەتوانىت ئىمپىراتۇرىيەتەكەي لەناۋبەرىت، لەپۇمدا باش بۇيان ئاشكرابو كەھۆكارى دروستكردنى ئەۋ ئىمپىراتۇرىيە تىيەۋ تازەيەي خۆرھەلات كىليوپاترايە نەك ئەنتوان، ئوكتاۋ وئوئەرانى پەلەمانى پۇم دەيانزانى ئەنتوان ئەۋ پىاۋەنىيە بۇئاننىت ئەۋنەخشەيە داپرېژىت، بەئكو ئەۋە خاتونەكەي مە كەدەتوانىت نەخشەيە ئاۋا داپرېژىت، ئىتەردە ۋەدە بەبەسەرچوۋنى كات راستى تىشكانەكەي ئەنتوانىش لەشارى فەرھاد ئەسپ مەلومبوو وئوكتاۋ وسىناتۇرەكانى پۇم زانىان كەئەنتوان لەشەپى نازەربايجاندا تىشكاۋە ئەۋ نامەي بۇئەۋانىشى نارەبوو بەۋى سەركەۋتوۋ بوۋە لەۋ شەرەدا درۆ ۋ ھەلبەستراۋبوۋە ئەۋ پارە زۆرەي كەگۋايە لەنازەربايجاندا بەتالان گرتبۋى ھى كىليوپاترا بوۋە، بۇيە لەرۇمدا دوزمىنكارانى خاتونەكەي مەن زۆرپوۋن ۋەندام پەلەمانەكان لەپەلەمانى رۇمدا رەخنىيان لەكلوپاترا گرتبوو ۋەقسەي سوكيان پى گوتبوو، پۇژىكىان يەككە لەۋ سىناتۇرەنە لەۋتەيەكى خۇيدا گوتبۋى، مەن زانىارى تەۋاۋم لەسەر ئەۋە پىگەيشتۋەۋە كەكلوپاترا مامۇستاي بۇمندالەكانى خۇي گرتۋەۋە تاداب ۋەنەرىتى پاشايانى خۆرھەلاتى فىرى پۇلەكانى بكات ۋەلەمانەش مامۇستايەك بەناۋى (نىكولاي) خەلكى دىمەشق خەرىكى تەربىيەتدانىانەۋە دەيانەۋىت (ئەلكساندەرھىليوسى) كۆپى كىليوپاترا فىرى زمانى پاھلەۋى بەكەن، چونكە ئومىدەۋارن ناۋبراۋبىت بەپاشاي ئىران، ئەمە راستبوو خاتونەكەي مە بۇفىركردنى كۆپەكەي مامۇستايەكى بۇگرتبوو تافىرى زمانى پەھلەۋى بكات، ھەمان ئەۋسىناتۇرە لەدەقى ۋەكەيدا گوتبۋى كىليوپاترا پۇجى بزوئەرى ئەنتوانەۋە ھەموو ئەۋكارە سىياسىانەي ئەنتوان دەيكات لەكلوپاتراۋە سەرچاۋە دەگرن ئەگەر دەتانەۋىت ئەنتوان دژى رۇم كارى نەبەجى نەكات ئەۋا كىليوپاترا بكوژن - يان لىي دوربەنەۋە، بەلام كىليوپاترا بە شىۋەيەكى ۋا وشيارانە ئاگادارى خۇي دەكرد كەس نەيدەتوانى زەفەرى پىببات، دۋى ئەۋەي مەلومبوو رۇم دەيەۋىت زەبەر لەكلوپاترا بوەشىنىت ئىتە خاتونەكەي مە كەمتر لەكۆشك دەچۇ دەرى، كاتى ۋىستباشى بچىتە دەرى كۆمەلى

سەربازى تايىبەتى لەگەلخۇيدا دەبردن وچواردەۋرى كەژاۋەكەيان دەگرت ونەياندەھىنىشت كەس لەكلىۋپاترا نىزىكىيەتەۋە، يەككە لەۋ پەرخنە گەۋرانەى ئوكتاۋ لەنەنتۋانى دەگرت ئەۋەبوۋ ئەنتۋان پاشاى نەرمەنستان وژن و مندالەكانى گرتوون لەكاتىكا ئەۋانە دۇستى ئىمپراتۇرىيەتى پۇمبوون وگىرانى ئەمانە نەنگى وشورەبىيە بۇ پۇم، ئەنتۋان لەبەر ئەۋە لەشكركىشى كىردەسەر نەرمەنستان تاتىشكانەكەى خۇى لەبەرامبەر نازەرباينجاندا پىرىكاتەۋەۋ بىشارىتەۋە، ئەۋ پۇژانەى ئەنتۋان ئاھەنگى سەركەۋەتنى خۇى بەسەر ۋلاتى نەرمەنستاندا دەگىپرا، خەلك دركىان بەۋ راستىيە دەكرد كەنەۋ مەراسىمە گەۋرەبە زۇرى زىادەۋ نەدەبا ئەنتۋان بۇئەۋ سەركەۋەتنى ئەۋئاھەنگە گەۋرەبەى سازكرىدا وپاشاۋ خىزانەكەى نەرمەنستانى بەدىلى ھىنابان بۇمىسر، مەن بوپىرى پاشاى نەرمەنستان وژن و مندالەكانى ئەۋم بەناكۆك ودر بەمەزنى كلىۋپاترا دەزانى بەلام دۋاى ئەۋەى راگەيىندرا كەكۆپى كلىۋپاترا بەپەسەى كرابە پاشاى نەرمەنستان، ئىتر خاتونەكەى مەن نەيدەتۋانى ئاردۋاتزو ھاۋسەرەكەىيى و مندالەكانى نازادىكات.

ئوكتاۋ دەيزانى نامانجى ئەنتۋان بەۋەى سىزارىۋنى بەكۆپى پەسەى سىزار ناساندۋوۋ زىاتر بۇجىگا پىلىۋىركردنى ئەۋە، بۇيە فەرمانى بەسىناتۆرەكان كىردىۋو كەلە پەرلەماندا وتە دۇبە ئەنتۋان پىشكەشكەن، ئەمانەش لەۋتەكانى خۇياندا ھىرشىيان دەكردەسەر ئەنتۋان دەيانگوت سىزارىۋن پۇلەى سىزارىيىيە بەلكو كۆپى بەتلىموسى چۋاردەھەمە، ھەندى لەسىناتۆرەكان لەۋتەكانى خۇياندا پىروپاگەندەى ئەۋەياندەكرد كەكلىۋپاترا سىزارىۋنى لەسىزار نەگرتۋەۋ شازىنى مىسر سىزارى ناچاركردۋو پۇلەكەى خۇى بە كۆپى خۇى قەبولبىكات، سىناتۆرەكان لەۋتەكانى خۇياندا دەيانگوت گریمان مندالەكەى كلىۋپاتراش لەپىشتى سىزار بزانرىت، دەبى پەرلەمانى پۇم دانى پىندانى نەنتۋان، ئەنتۋان بۇى نىيە ئەۋە راگەيەنئىت سىزارىۋن پۇلەى سىزارە چۈنكە ئەمە لە كەسايەتى مەزنى ئىمپراتۇرو دىكتاتورىكى ۋەك سىزار كەمدەكاتەۋەۋ دەبى ئەۋ بىيىتە جىنىشىنى حەقى ئەۋ. خۇدى ئوكتاۋىش لەۋتەيەكىدا ھىرشىيكردەسەر ئەنتۋان وگوتى ئەۋپىاۋە لەبىرى ئەۋەى كاتەكانى خۇى بۇكاروبارى ئىمپراتۇرىيەتى پۇم تەرخانبىكات ھەموو كاتەكانى خۇى لەگەل كلىۋپاترادا بەسەردەبات و بۇمەعشوقەكەيەتى، كاتى ئەنتۋان ئەۋقسەيەى ئوكتاۋ-ى بىيىستەۋە نامەيەكى بۇئوكتاۋ ئاردۋو تىيدا نوسىبوۋى گریمان مەعشوقەى كلىۋپاترايەم، ئايا تازە عاشقىبووم- يان لەمىژسالە مەن بوومە ھاۋبەشى ژيانى ئەۋ؟ بۇ تۇ تائىستا دۇى ئەۋ مەسەلەيە نەبوۋى وئىستا ھاۋارت لىبەرزبۇتەۋە؟ بەلاى تۆۋە پىكەۋەبوون ودۇستايەتى كىردنى پىاۋىك لەگەل ژىنىكدا ئەۋەندە گىرنگە كەۋاتۇ ئەۋەۋات وھاۋارەى لەسەربىنىيەتەۋە؟ ئەنتۋان دەيزانى ئوكتاۋ مەسەلەى پەيۋەندى نىۋان خۇىيى و كلىۋپاتراى كىردۋتە دەستەۋازۋە كەرسەستەيەك بۇ سوكرىدىنى وتەى سىناتۆرەكانى پۇم كارىگەريان لەخەلكى پۇمكرىدۋو، بەلام ئەۋ قسانەى ئوكتاۋ كەدەيگوت ئەنتۋان لەگەل كلىۋپاترادا پادەبوپىرىت مەعشوقەيەتى كارىگەريان لەسەر راى گىشتى نەبوۋ، چۈنكە بەلاى پۇمىيەكانەۋە زۇر ئاسايى بوۋ، پۇمىكە لەگەل نافرەتىكى بىگانەدا رابوپىرىت.

مەن لەمەۋبەر باسكرد ئەنتۋان ئەۋكاتەى كەلە پۇمىشبوۋ كاتەكانى خۇى بۇ رابۋاردن تەرخانكرىدۋو وتەنھا ئەۋكاتە دەستى لەرابۋاردن و خۋاردنەۋەۋ عەيش ونەيش ھەلگرت كەلەگەل خاتونەكەى مندابوۋ بەناشنا بەلاى پۇمىيەكانەۋە ئەمە نەببوۋ جىگاي پەرخنەۋ كەموكۆپى چۈنكە پۇمىيەكان لەلايەنى پەۋشتى

سېكسيەو دەمىن پىسبون، بەلام پۇمىەكان لەمەلانى سىياسىدا ھەلەدەن نەينى يەكتى بزانى بۇئەوھى دژى پكەبەرىكانيان بەكارى بەينن بۇئەوھى پىسوايانبەكەن، كاتى ئەنتوان سىزارىونى بە كوپى سىزار ناوبرد، ئوكتاوانى كوشتنى سىزارىون بۇئە شىكى زەرورى چونكە ئەگەر ئەو كوپە بەزىندى بىمىنىتەو دەسلەت ھىزى لەدەست دەردىنيت، ئەو كاتە سىزارىون تەمەنى سىزە سالانبوو وسىن چوار سالى تر دەگەيشتە تەمەنى بالقىبون و دەھاتە ناودنىاي سىياسەتەو، جگە لەوھى ناوى باوكى سىزارى ھەلگرتبوو دەيتوانى كەلك لەوسامانە زۆرەى داىكىشى كلىپاترا ھەربگرت، خاتونەكەى من بەوژىرى و دانايىەى ھەبوو دەيزانى سىزارىون لەمەترسىدايەو دەبى بەباشى پارىزگارى لىبكات تادەستى ئەو پىپاوخراپە نىرداوانەى ئوكتاوان بۇكوشتنى سىزارىونى دەنيرىت نەىگاتى وزەفەرى پىنەبەن و بىكوژن، ھەك گوتە ئوكتاوان ھەك ئەنتوان دامىنپىس نەبوو دەيتوانى بەسەرنەفسى خۇيدا زالبىت، بەلام ئەولەگەل ئەو ھەشدا ھەندى خالى لاوازى ھەبوون كە ئەنتوان بىانكات بەدەستەواژە بۇلئىدانى ناوبراوسو كىردنى، ئوكتاوان زىكى خۇش دەويست ناوى (لىوى) بوو ھاوسەرى پىاويكى پۇمى بوو بەناوى (نىرون) (لىرەدا نىرون پىاويكى ناسايى رۇمىيە، نەك نىرونى دىكتاتوى بەناوبانگى رۇمى كە ناوى تەواوى ئەو، تى بەرىوس، كلودىوس نىرونە - و فارسى) ئوكتاوان بەشىئەوھەك عاشقى ئەو ژنەببوو تەنانەت ھاوسەرەكەى خۇى لەبەرخاترى ئەو تەلاقداو نىرونى مىردى ئەوژنەى ناچار كىرد دەست لە ھاوسەرەكەى ھەلگرت و دواتر راستەوخۇ لىوى كىردە ھاوسەرى خۇى ئەو ژنە ئەو كات سكى پىنچ مانگبوو، بەو بۇئەشەو كۆمەلى لەدۆست و برادەرەكانى خۇى بۇئاھەنگى گواستەوھى لىوى بانگەيشت كىردبوو و بەكەك لەمانەش نىرونى مىردى لىوى بوو، ئەشرافەكانى پۇم عادەتيان وايە لەكاتى ناخواردندا پالبدەنەو بەنىوھە پاكشاوى ناخۇن، لەو كاتەدا و رگى لىوى بەھۇى ئەوھى سكى پىنچ مانگبوو لەسەر ناخواردەكە بەزەقى بەدىار كەوتبوو ھەموو نامادەبوان زانىان ئەو ژنە سكى ھەيە، لىوى دواى چوارمانگ شو كىردنى بەئوكتاوان كوپىكى بوو، بەگالئە پىكردنەو دەيانگوت ئوكتاوان بەختى باشى ھەيە چونكە ژنەكەى دواى چوارمانگ لەگواستەوھى مندالىبوو، بەپىنى قانونى پۇمى باوكى مندال ئەو كەسەيە كەمىردى داىكى بىت، بەلام ئوكتاوان نامادەنەبوو مندالەكەى لىوى بەرۇلەى خۇى قىبۇلېكات و دواى لەداىكبوونى ئەو مندالە نارديەو بۇمالى نىرون تاباوكە راستەقىنەكەى ئەومندالە لەرېنگاى گرتنى دايانەو بەخىوى بكات، پەيوەندىەكانى نىوان ئەنتوان و ئوكتاوان بەشىئەوھەك گىرژو ئالۇزبوو تەنانەت مەترسى شەرلېكەوتنەوھى ھەبوو، خاتونەكەى من بەئەنتوانى گوت: من پىموايە ئوكتاوان كە ناتوانىت بەرېنگاى سىياسى لەناوت بەرىت بىرلەوھە دەكاتەوھە لەگەلتەدا بەھويتە جەنگى سەربازى و توش خۇت نامادەبەكە بۇشەر چونكە بەھانەى باشت ھەيە بۇكۆكردنەوھى سوپاوان ئەو بەھانەشت ئەوھە تۆ دەتەوئىت سوپا كۆبەكەيتەوھە بۇھىرشكردنە سەر ئازەرباىنجان و لەناوبردنى حكومەتى ئاشكانيان لەئىران، ئەگەر دوابكەويت دورنىە ناخافل بەھويتەبەر ھىرش و نەتوانى سوپا كۆبەكەيتەوھە،

—ئەنتوان گوتى: كۆكردنەوھى سەربازو تەيار كىردنىان پارەى دەوئىت منىش پارەم نىيە،

-خاتونەكەي من گوتى: چەند پارەت بویت ئەوا من پیتدەدەم وتۇش سوپاكەي خۇت لەسوریدا پېرچەكبەكە تاواىزانن دەتەویت هیرش بکەیتەسەر ئیران و بەردەوامیش ئاگاداری هەوالەکانی پۆم بەوناخاقلنەبیت.

ئیت خاتونەكەي من دەرگای خەزەنەکانی خۇی کردنەو و دوازە کرور سەكەي زېرى دا بەنەنتوان تابۇ خەرجی دروستکردنی سوپا و پېرچەكکردنیان و مەشقپیکردنیان خەرج بکریت، بۇ ئەو مەبەستە ئەنتوان چو بۆسوریا و دواي مانگیك كلیۇپاترا بەمنی گوت شرمیون پیویستە ئیمەش بچین بۆسوریا، -گوتم چ کات خەزەكەیت من ئامادەم،

-خاتونەكەي من گوتى: من پیویستە بچم بۆسوریا لەبەردو و هۆ، یەكەم: بزانم ئەو پارەي من دام بەنەنتوان لەخەرجی دروستکردنی سوپادا بەکاری هیناو، دووهمیش بۇ ئەوئەي ئەیەلم ئەنتوان و ئوكتا و پېكەونەو و ئاشتەبنەو، چونكە ئەگەر ئەودوانە بېنەو دۆست ئەوامن لەناودەچم.

خاتونەكەي من راستی دەکرد دەمزانی چۆنیەتی سیاسەت وایە ئەگەر ئەنتوان و ئوكتا و ئاشتەبوانیەو ئەوا خاتونەكەي من دەبوو بەقوربانی، ئیمە بۇجاریکی تر چووینەو سوریا K لەوی خاتونەكەي من تەنها چاودیژی ئەوئەي ئەدەکرد ئەیەلیت ئەنتوان و ئوكتا و ئاشتەبنەو بەلکو پۆزانە دەچو سەردانی ئەوسەریزانەي دەکرد کە مەشقیان پیدەکرا؟

دەمزانی خاتونەكەي من لەپا بردو ودا فرماندەي فەخری لەشکری ئەسکەندەرپوو لە مېسەر، کاتى شیوازی هەلسوکەوتی ئەومدەدی لەبەرخۆمەو دەمگوت ئەگەر كلیۇپاترا پیاو یا ئەوادەبوو گەورەترین سەرداری جەنگی جیهانی و هەتا سیزاریشی دەخستە ژیر کاریگەری خۆیەو، پۆژنیان كلیۇپاترا زۆر بەماندوی و شەكەتی لەسەردانیکردنی سەریازگەکانی مەشقپیکردن گەپایەو من بەئەوم گوت، بۆچی ئەوئەندە خۇت ماندو دەكەیت كەمى بیر لەتەندروستی خۇت بکەرەو و پشوبە.

-كلیۇپاترا گوتى: شرمیون گرتنەدەستی ئیمپراتۆریەتی پۆم ئەو دینیت خۇی بۇ ماندو بکەیت، لەو پۆژەدا بەتەواوەتی پەیم بەنەخشەي سەرەکی خاتونەكەي خۆمەرد لام پوونبۆو کەكلیۇپاترا نەخشەي گرتنەدەستی ئیمپراتۆریەتی پۆمى كیشاوە، ئەگەر لەنیوان ئەنتوان و ئوكتا ودا شەر پوویدا بە ئەوانەنتوان سەردەكەوت و دەبوو ئیمپراتۆری پەهای پۆم، سەرئەنجام خاتونەكەي من دەسەلاداریتی حكوەتی پۆمى دەگرتەدەست بەلام ئەگەر ئوكتا و سەرکەوتوبا ئەواتەختی پاشایەتی مېسەر لەبەین دەچوو، بەپێی ئەو زانیاریەي من لام گەلەببو كلیۇپاترا دەیویست بەشیوەیەك سوپای ئەنتوان بەهیز بکات ئوكتا و تېكشكینیت، دواي ئەوئەي سوپای ئەنتوان لەسوریدا سازوپەرداخکرا، خاتونەكەي من بەنەنتوانی گوت ئینجا لەیواندا خەریکی دروستکردنی سوپا بەو پېرچەکیان بکە چونكە سەریزانى یۆنانی بەنازایەتی بەناویانگن، ئەنتوان دەیویست بۇ كۆکردنەو و دروستکردنی سوپا بچیت بۆیۆنان، خاتونەكەي من گوتی منیش لەگەل تۆدا دیم، مەبەستی كلیۇپاترا ئەوئەبوو خۇی بەدانیشتوانی یۆنان بناسینیت تاشاژنی مېسەر کەبەرەچەلەك یۆنانی بوو ببینن، تانەو کاتە كلیۇپاترا یۆنانی نەببیبوو خەلکی ئەسیناش وەسفی خاتونەكەي منیان بیستبوو بەلام خودی ئەویان نەببیبوو، کاتى هەوالی هاتنی شاژنی مېسەر گەیشتە دانیشتوانی ئەسنا کەبەبنەچە یۆنانیە، ژن و پیاوی ئەوشارە خۇیان

بۇيىشوازيكردنى شازنى مىسر نامادەكرد، چوونى خاتونەكەى من بۇيۇنان وەك ھەموو كارەكانى ترى لايەنى سىياسى لەخۇگرتبوو، دەيوست خۇى نىشانى دانىشتوانى ئەسینادات تاكەپۇژك دەسەلاتى ئىمپراتۇرىيەتى رۇمى گرتەدەست يۇنانىيەكان ئەوبەشای خۇيان بزانت، ئەگەر ئەشىتوانى دەسەلاتى ئىمپراتۇرىيەتى رۇم بگرتەدەست بتوانىت بىتتە پاشای يۇنان وقوبرس وفەلەستىن، ئەو پۇژەى خاتونەكەى من گەيشتە ئەسینا، ژن وپىاو ومنداڭ لەسەرپىگاكەيدا ۋەستابوون ۋاوارىاندەكرد ئەى ئىلاھى مىسر بەخىرىبىت، دواى گەيشتئمان بەئەسینا، سەرەتا خانەكەى منيان بۇپەرستگای گەورەى ئەسینا (ئىلاھى شار)بردو سەنەدى ھاۋلاتىيانى شارى ئەسینايان دايەدەستى خاتونەكەى من وكلىۋپاتراش جلوپەرگى پاشايەتى داكەندن وكراسىكى سىپى لەبەركدردو جلوپەرگى مولكى ژنانى يۇنانى لەبەركدرد.

لەرۇژى دووهمى گەيشتئمان بەئەسینا، كىلۇ پاترا دوو كرور سكەى زىرى كرده دىارى بۇپەرستگای گەورەى ئەسین دوو پەرستگای ترى شار، ئەگەر لەترسى ئەنتوان نەبايە ئەوا دانىشتوانى ئەسینا كلىۋپاترايان بەرپەسىمى بەپاشای خۇيانداەنا، بەلام چونكە دەيانزانى ئەنتوان فرماندەى گشتى يۇنانە نەدەۋىران خاتونەكەى من بەرپەسىمى بەپاشای يۇنان ھەلبۇژىرن.

شەرى چارەنوسازى

ئاكتيوم

كاتى ئىمە لەئەسینا بوين، ھەۋالىك بەئەنتوان گەيشت كەئوكتاۋ لەپۇمدا خەرىكى سازكردنى سوپايەكى بەھىزەۋ دەيەۋىت دواى ئەۋى سوپاكەى تەياركرد بەيۇناندا بەرەۋخورھەلات بچىت.
-كلىۋپاترا بەئەنتوانى گوت: بەدلىيايەۋە ئوكتاۋ ئەۋسوپايەى بۇشەرى تۆ سازكردوۋە، ئەنتوان ئەم قسەيەى كلىۋپاتراى بە راست زانى و سەرى بۇلەقاند.
-كلىۋپاترا لىى پرسى: ئايا تۆ لەپشتەۋەى خوت دلىياى- واتە تۇپىتوانىيە ئوكتاۋ بۇلەناۋىردنى ئىمە رىككەۋتنىكى نەينى لەگەل ئىرانىيەكاندا مۇرنەكردىت؟ يان لەگەل ئەۋاندا پىكئەھاتبىت؟
ئەنتوان گوتى: ئەم پىشىنى كرده دورە، چونكە حكومەتى رۇم چەندجارىك شەپو پىكدانانى لەگەل ئىرانىيەكانداكردوۋە.

-كلىۋپاترا گوتى: ئەگەر ئوكتاۋ لەگەل حكومەتى ئاشكانىيەكاندا رىككەۋتبى، ئەۋاھەر كەسوپاي رۇم كەۋتەرى سوپاي ئاشكانىيەكانىش دىنەناۋ خاكى سورىاۋە وتۆ لەدوۋ لاۋەدەكەۋىتەبەر ھىرش، من وام پىباشە سوپاكەى خوت لەسورىاۋە بىنىت بۇيۇنان چونكە گواستئەۋەى سوپاكەت لەسورىاۋە بۇيۇنان چەند قازانجىكى ھەيە.

يەكەم: ئەگەر ئوكتاۋ لەگەل پاشای ئاشكانىيەكاندا بوپىت بەھاۋپەيمان سوپاكەى تۆ لە لايەن ئىرانىيەكانەۋە توشى ھىرشكردنەسەر نابىت، وەك بۇخوت دەزانى پاشای ئاشكانىيەكان بۇھىرشكردنەسەر تۆ بۇئىرەنايەت، قازانجى دوۋم ئەۋەيە ھەر كە بىستت ئوكتاۋ بەخۇيى

ۋسوپا كەيەۋە كەۋتۆتە پى تۆش سوپا كەت بۇ ۋوبە ۋوبە ۋوبە ۋە ۋە سازدە كەيت، سىيە مېن قازانچىش ۋەۋە دورمەنە كانى تۇ لەيۇنان و ۋلاتانى بالكاندا گەۋرەيى سوپاى تۇ دەببىنن و گوى بە نامۇزگارى بانگەۋازە كانى ئوكتاۋ نادەن ودرتە تۇ ۋاپەپن.

-ئەنتوان ئەم بۇچونەشى بەپراست زانى ۋفەرمانىدا سوپا كەي لەسورىاۋە بۇيۇنان نىت ئەۋكاتەي سوپاى ئەنتوان لەسورىاداۋو پۇمىەكان پىياناۋبوو ۋەۋسوپايە بۇشەپى ئاشكانىەكان تەياركراۋە، بەلام كاتى ۋەۋسوپايە لەسورىاۋە بۇيۇنان گوزرايەۋە تىگەيشتن ئەنتوان مەبەستى ھىرشكردنەسەر ئىرانىەكان نىيە بەلكو دەيەۋىت ھىرش بكا تەسەر ئوكتاۋ.

پىشۋەخت كلىۋېتاترا بەئەنتوانى گوت، لەۋانەيە شەپى تۇ لەگەل ئوكتاۋدا لەسەر دەريادا ۋوبىدات، بۇنەۋەي سوپاى ئەنتوانىش لەسورىاۋەبىت بۇيۇنان دەۋا بەسەر دەريادا تىپەرىبا، ھەرۋەھا ئوكتاۋىش بۇھىنانى سوپاى خۇى بۇخۇرەلات دەۋا بەسەر دەريادا تىپەرىت و دورنىيە ئەۋدو سوپايە لەسەر دريا تىكەلەنگون ۋشەپو پىكدادان ۋوبىدات، بۇيە دەبى چەند دەتوانى كەشتى جەنگى دەريايى دروستبەكە، كلىۋېتاترا دورسەد كەشتى جەنگى مىسرى خستەزىر فەرمانى ئەنتوان ۋپىى گوت فەرمانىك بۇھەموو كارخانەكانى كەشتىي سازى خۇرەلاتى ئىمپراتۋرىەتى پۇم دەرىكە خەرىكى دروستكردنى كەشتى جەنگى بن، لەسورىاۋە لەستىن و يۇناندا كارخانەكانى دروستكردنى كەشتى بەگورجى كەۋتەنە دروستكردنى كەشتى جەنگى، داۋى ئەۋەي ئىمە گەيشتىنە يۇنان خاتونەكەي مەن دە كرور سەكەي زىپى تىرى دابەئەنتوان ۋبە بەردەۋامى چاۋدىرى ئەۋەي دەگرد داخۋا كارۋبارەكانى سەربازى و مەشقكردن و كەلۋپەلى سەربازى و تەياركردنى سەربازەكان چۇنەۋچۇن بەپۇەدەچىت، چۈنكە ئەۋ ھەۋالانەي لەپۇمەۋە دەھاتن تانكىدىان لەسەرئەۋە دەگردەۋە ئوكتاۋ-يش بەپەلە خەرىكى كۆكردنەۋەۋ تەياركردنى سوپا كەيەتى ۋدەيەۋىت بەرەۋخۇرەلاتى باختەپى، لەپۇمىشدا تەنانەت كەسانى ئاسايش دەيانزانى ۋەۋسوپايەي ئوكتاۋ بۇشەپى ئەنتوانە، ژمارەي ئەۋسەربازانەي ئەنتوان لەيۇناندا سازىكردبوون سەد ۋدە ھەزاركەس بوو ۋژمارەي سەربازەكانى ئوكتاۋىش سەد ھەزار كەسبوو، ژمارەي كەشتى سەربازى ھەردوۋلا ھى ئەنتوان (500) دانەبوو، ئوكتاۋىش(400) دانەي ھەبوو، پىشئەۋەي شەپى ئاكتيوم(ا) (تەنگەبەرىگە كەۋتۆتە خۇرئاۋاي يۇنان ۋكەنداۋى نامبرۋاسى: كەئەمرو پىي دەللىن، ئارتا- و فارسى) دەستپىبكات مەن پىمۋابوو ئەنتوان سەردەكەۋىت، خاتونەكەي مەنىش زۇر بەئومىدبوو ئەنتوان سەرىكەۋىت، ئەۋ لەۋەدلىنباۋو ھەركاتى سوپاى ئوكتاۋ لەپۇم بەپىكەۋىت ئەۋەۋالەي پىدەگات، بەلام لەپردا ئەۋ ھەۋالە بەخاتونەكەي مەن گەيشت كەسوپاى ئوكتاۋ گەيشتۆتە سەروى(ئاپىر) (ھەرىمىكە لەيۇنان ۋدەكەۋىتەسەر سنورى ئەلبانىا، و- فارسى) دياربوو ئوكتاۋ لەۋەزىرتىبوو كەخاتونەكەي مەن ۋىنايدەگرد، ئەنتوان بۇجەنگ نامادەباشى ۋەرگرتبوو، بەلام پىى ۋانەبوو ئوكتاۋ لەناكاۋدا دەگاتە خۇرئاۋاي يۇنان، ھىزى دەريايى ئەنتوان كەمەن دەتوانم بەھىزى دەريايى خۇمانى بزائم (ا) (شرمىون مەبەستى لەھىزى دەريايى مىسره كەزۋرەي پىكەپناۋە- و كوردى) كەلەدەم دەرياي سەرخاكي يۇناندا دابەشكرابوون، ئەنتوان بەخىزىي ئەۋكەشتىنەي كۆكردەۋە، چەند لەشكرىكى ئىمەش لەسەرلىۋار دەريا نىشتەجى ببوون، ئەنتوان ئەۋانىشى

كۆكردنەو، ھەروھا ھەندئ تىپ و لەشكرىش لەشارەكانى خۆرئاوا و باكورى خۆرھەلاتدابوون ئەنتوان ئەوانىشى كۆكردنەو، ھىزى دەريايى وزەمىنى ئىمە بەپىتى فەرمانى ئەنتوان لەكەنداوى نامبرواسى دا دامەزران، لەپەر ھىزى دەريايى ئوكتا و گەيشتە دەم تەنگەبەرى نامرواسى لەوكاتەى ھىزى دەريايى ئىمە لەناوكەنداو كەنداو، خاتونەكەى من بە توندى توپەبوو و دياربوو ئەنتوان خاوەخواوەيكردبوو، ئەگەر گورجوگۆلى كەنداو ئەوا ھىزى دەريايى ئىمە نەدەكەوتنە شىوھ نابلو قەبوونەو، كەنداوى نامبرواسى بەھۆى تەنگەبەرىكەو دەچىتەو ھەسەر دەريا، درىژى ئەوتەنگەبەرە بىست و چوار ھزار ئانىشكە پانىكەشى ھەزارو سىسەد ئانىشكە لەدەم ئەوتەنگەبەرەيدا كۆيلكەيەك ھەيە بەناوى ئاكتيوم، ھەوى ئەو ھىزەكانى ئوكتا و گەيشتە دەم تەنگەبەرى ناو براو بەشى سەروو و خوارووى تەنگەبەرەكەيان گرت، بەلام نەيتوانى بىتەسەر ناو ھەوى چونكە لە ھىزەكانى ئىمە دەترسا، ئىمە لەكەنداوى نامبرواسى دا توشى گرفت بوینەو، لەبەر ئەو ھىزەكانى ئوكتا و ئەوتەنگەبەرەى گرتبۆدەست، ھەروھا ھەندئ لەسوپاي ئوكتا و ھەولياندەدا پەيوەندى نىوان ھىزى دەريايى و ھىزى و شكانى سوپاي ئىمە بپريت. ئەو كاتە خاتونەكەى من بۆى دەرکەوت بەرامبەرەكەى كەسكى لىزان و بەھىزەو ئەو كارايىشى بۆتەھۆى ئەو ھىزەكانى لىوھشاو ھىت، ئەنتوانىش تىبىنىكرد ئوكتا و لەپروى تاكتىكەيەو لەئەو بەتواناترەو ئەمەش بەناستى توپەيكرد كەكارى شىتەنەى دەرکەوت بپرايدا چەند كەسك سەريان بپەرىندريت بەتوانى ئەو ھىزەكانى جاسوسن، ئەنتوان بەشىوھەكە لەخەلك كەوتبۆ گومان تەنانت لەخاتونەكەى منىش كەوتبۆشك بەو ھىزەكانى دەريوئ دەرمانداوى بكات و دواتر بپتە مەعشوقەى ئوكتا، بىناگابوو لەو ھىزەكانى خاتونەكەى من ناتوانيت ناشنايەتى ئوكتا و دەستەبەرىكات، دەنادەمىكبوو دەستى لە ئەو ھەلدەگرت، بۆيە كەليۆپاترا نەيدەتوانى سەرنجى ئوكتا و بۆلاى خۆى رابكيشيت بردنى دلى گەنجىكى. وەك ئوكتا ئەستەمە چونكە جياوازی تەمەنيان زۆربوو و شازنى ميسر لەبەرچاوى ئوكتا وەك يەك ژنى پير سەيردەكرا، لەوكاتەنى ئەنتوان لە خاتونەكەى من كەوتە گومان و پىيوابوو دەرمانداوى دەكات، پۆژىكيان لەكاتى ناخواردندا خاتونەكەى من دەستى ئەنتوانى گرت و گوتى لەوچىشتە نەخۆى.

– ئەنتوان گوتى: بۆچى؟

– كەليۆپاترا گوتى: نىستا تىتدەگەيەنم بۆ لەخواردنە نەخۆى، دوو پۆژ پىشتەر ھىزەكانى ئىمە چەند سەربازىكى ئوكتاويان دەستگىركردبوو، كەليۆپاترا گوتى يەككە لەوسەربازە دەستگىركراوەم بۆيىتن، كاتى ئەو دىلەيان ھىنا خاتونەكەى من بەئەوى گوت دانىشە، ئەو دىلە دانىشت و شازنى ميسر بەمنى گوت شرميون ئەم قاپە خواردنە ھەنگرەو لەبەردەم ئەودىلەيدا دابنى و پىتى بلى بىخوات، منىش ئەو خواردنەى كەلە بەردەم ئەنتوانداو ھەلمگرت و لەبەردەم ئەو دىلە پۆمىمە دانا و پىمگوت شازنى ميسر پىگاي پىداوى ئەمخواردنە بخۆى و تىربىت، ئەوپىاو دىلەش بەچىژەو خواردنەكەى خواردو ھەركەلىبۆو لەپرتىكچوو و پەنگى ھەلبىزكاو لەتا و نازارى سكى ھاواری كردو پىچى خواردن و دواتر لەجولە كەوت و مرد، لەوكاتەدا كەليۆپاترا بەئەنتوانى گوت ئەگەر من بەھوىت تۆ دەرمانداو بكەم تۆنەتەزانى چ كاتى دەرمانخواردو دەكرىت تانەھىلىت من ئەوكارە بكەم و رىگرىبت، من دەمتوانى ئەمپۆ تۆدەرمانداو بكەم و بىكوژم بەلام من ئەمكارەم نەكرد بۆيە لەخۆتەو لەمن مەكەو گومان و ھوش و بىرى خۆت كە دەبى بۆشە بەكارىنى بەگومانى بى بناغەو ھىچەو سەرقالمەكە، من نەمبىستبوو

مايىت، چونکە زۆر لەسەلبەلێدەرەکانى ئىمە لەنەخۆشيدا مردوون وھەندى لە نەفسەرانى دەريايى ئىمەش ھەلاتوون. پىويستە ئىمە ليرەدەرچين تابتوانين ئوکتاو لەناوبەرين- يان نەيەلین ئىمپراتۆريەتى خۆرھەلات بکەويتە دەست ئەو، ئەگەر ليرەدا بمىننەوھ ئوکتاو دەزانىت ليرەين و بەبى ترس و دلنيايانە و لاتانى ئىمپراتۆريەتى خۆرھەلات داگرەدەکات، بۆيە وچاکە ئىمە ليرەبەرۆين ھەتا ئەگەر بۆياراستنى ئىمپراتۆريەتەکە شمانبىت.

نەفسەرانى سويا ئەو بۆچونەى ئەنتوانيان بەدروستزانى وگوتيان پىويستە بۆشەر خۇمان نامادەبکەين و بەھيرشيانى لەگور بەھيز لەکەنداوى نامبرواسى ھيزە دەريايەکەمان ببەينە دەرى، ئىتر لەوکاتە بەدواو ھيزى سوپاي ئىمە خەريکى نامادەکارى ھيرشکردنبوون، بەلام کاتى ويستيان کەشتیە جەنگیەکانمان سازبکەن بينيان تەنھا دەتوانن (250) کەشتى لەکۆى گشتى (500) دانە نامادەى شەپکەن، ئەنتوان بپرياريدا بيست ھەزار سەرياز بچنە سەرکەشتیە جەنگیەکان بۆ شەپکردن، بەلام سەرکردە سەريازيەکان لەگەل ئەوپرەيەى ئەنتواندا نەبوون وگوتيان سەريازانى وشکانى ناتوانن لەسەرکەشتى کەھەميشە لەجولاندايە شەپکەن، چونکە ئەوان بەشەپرى سەر زەوى پاھاتوون، ئەنتوان سەرليقەى شەپرى دەريايى کەمبوو، بەلام لەشەپکردنى سەر زەوى شارەزايیەکى سەرشارى ھەبوو، ئەنتوان بۆچونى ئەوانى پەتکردووە، ئوکتاويش وەک لەمەوبەر ناماژم بۆکرد خۆرھەلات و خۆرناوای تەنگەبەرى نامبرواسى داگرکردبوو، لەھاموشوۆ جموۆلى سەريازيەو دەريانى ئەنتوان بەتەماى شەپکردنەو دەيەويت ھيزە دەريايەکەى لەوکەنداو دەريازىکات، ئوکتاويش کۆبونەوھى لەگەل سەرکردە سەريازيەکانى خۆيداگرذبوو و بۆتاوتوى کردنى ئەمەو ھەندى لەسەرکردە سەريازيەکانى ئەو پايان و ابوو کەلنگەپرين کەشتیە جەنگیەکانى ئەنتوان لەکەنداو کە بينە دەرى و ھەرکە گەيشتنە دەم دەريا ھيرشيان بکريتە سەر و لەناوبيرين، ھەندى لە سەرکردە سەريازيەکانى تری ئوکتاو دژى ئەو پايەى يەکەمبوون وگوتيانە دواى ئەوھى کەشتیە جەنگیەکانى ئەنتوان لەکەنداوى ئاكتيوم دەرچوون لەوانەيە ھەلین و ئىمە نەتوانين ئەوانە تیکبشکينين و ئەنتوان بچيت بۆسوريا- يان ميسرو شەپرى ئىمەش لەگەل ئەودا دريژە بکيشينت باشترين شوين بۆلەناو بردنى کەشتیەکانى ئەنتوان ئيرەيو نابى پيگايان پيديریت لەکەنداو کە بينە دەرى و پىويستە پيشنەوھى کەشتیەکانى ئەنتوان بگەنە دەريا ئىمە تیکيانبشکينين و نقوميانبکەين، سەرئەنجام لەسەر ئەوھ پیککەوتن لینگەپرين کەشتیەکانى ئەنتوان لەتەنگەبەرى ئاكتيومەو تپپەرن، لەدەريادا تەنھا ئیرادەى مروۆ پوودا و پيشھاتەکان دروستناکات، بەلکو ناراستەى باوجولەى شەپۆلەکانى دەرياش کاریگەرى گەورەيان ھەيە، کاتى پرچەبککردن و سازکردنى کەشتیە جەنگیەکانى ئىمە تەواو بوو دەريا تۆفانىکى بەھيزى ھەلکرد بەشيوەيەک کە ئوکتاو گەروى کەنداو کەى داگرکردبوو ناچاربوو کەشتیە جەنگیەکانى خۆى لەگەروى کەنداو کە دەکيشينت چونکە ئەگەر کەشتیەکانى لەتەنگەبەرەکەدا ھيشتبايەو ئەوا ئەگەرى نغروبونيان لیدەکرا، ئەوکاتەى سەريازەکانى ميسرى سواری کەشتیە جەنگیەکانى بوون دەريا تۆفانىکى ھەلکرد زۆر بەھيز، لەوکاتەندا کەشتیەکانى ئىمە بەگەرەو کەدا تپپەپرين وچوونە ناو دەرياو، ئەنتوان بپروای نەدەکرد ھەليکى ئاوا بيئەپيش و ئەو بەکەشتیەکانى تايبەت بەخۆيەو لەتەنگەبەرى نامبرواسى دەرچيت

وزگار بېيىت، دواى كەمى لە تىپە پېوونى كەشتىە كانى ئىمە دەريا ئارامبۇو ۋە ئىمە گەشتىنە دەرياي بلھوسى و ئاراستەى ھەوال لە دەريايەدا نارېكە ھەر جارەى بەرە لايەك ھەلدەكات كەھەلىشىكرد تاخۇرنا و ابوون بەردە و ام دەبىت، كاتى گەشتىنە دەرياي ئابونىن ئىتر ھەوا ئارامبۇو، بەلام لە دەريادا ھاتنى بالە پېر دىت و لە پېرىش نامىنىت، كاتى كەشتىە كانى ئەنتوان لە تەنگە بەرى ئاكتيوم چوئە دەرى، بەدووبەش پۇيشتن دەستەى يەكەم ھى ئەنتوان و دەستەى دوو ھەمىش پېكھاتبوون لە شەست كەشتى جەنگى و ابەستە بە خاتونەكەى من، چونكە ئەنتوان نەيدە و بەست كلىپۇپاترا لە شەردا دەستگىر بكرىت- يان بكوژىت، پىشئە ۋەى ئىمە بەگەرووى كەنداوى ئاكتيومدا تىپە پېرىن، ئەنتوان بە خاتونەكەى منى گوت لەسەر و شكانى بەمىنە ۋە، بەلام كلىپۇپاترا رازى نەبوو و گوتى ئەگەر تۆ لە مشەرەدا سەر كەويت ئەواسەر كەوتنى منە، ئەگەر بشدۇر بىت، مانە ۋەى من لە وشكانىدا پزگارم ئاكات، بۇيە لەگەل تۇدادىم، لەوكاتە دابو كە ئەنتوان و كلىپۇپاترا بېرىياندا شەست كەشتى جەنگى لەگەل شازنى مىسردا لە پىزى دوو ھەمدا بېرۇن ئەمەش بۇئە ۋە بوو، ئەگەر شەپكە گەشتە شلۇقى شازنى مىسر خۇى پزگار بكات، كەشتىە كانى ئىمە لە چاۋ كەشتىە كانى ئوكتاۋدا سەنگىتېر بوون چونكە ئەنتوان لە بوپروايە دابو كەشتى قورس باشترە بۇرۇيشتن، بۇيە بەكارخانە كانى كەشتى دروستكردى گوتبوو كەشتى جەنگى قورسى بۇدروسىت بكن، ديارە كەشتى سەنگىتېر زۇرتىر سەربازان ھەلدەگىرېت و لەكاتى پىداكىشانى بەكەشتى دوژمن تىكىدە شكىنىت، بەلام كەموكۇپى ئەۋەى ھەيە خىرانىو كەشتىە سو كەكان زياتر كۇتېرۇلدەكرىن و خىراتىر و دەتوانرىت بەناسانى بەرە و پىش و دواۋ چەپ و پاست لىيان بخوردىت. من لەپشتى خاتونەكەى خۇمە ۋە ستابوم و شەرى نىوان كەشتىە جەنگىە كانى خۇمان و ئوكتاوم دەبىنى كەشتىە جەنگىە كانى ئەنتوان بەرېز پانە و پان لە بەرامبەر كەشتىە جەنگىە كانى ئوكتاۋدا كەوتىونە رى، ھەريەك لەكەشتىە جەنگىە كانى ئەنتوان دەيانوئىست بە خىرايى خۇيان بكىشن بەكەشتىە كانى ئوكتاۋ و تىكىيان بشكىن، بەلام كەشتىە جەنگىە سو كەلە كانى ئوكتاۋ خۇيان لادەدا، بۇئە ۋەى كەشتىە كانى ئوكتاۋ تىكېشكىن دەبوا تىغەى دەمى كەشتىە كانىيان بەكەشتىە كانى ئوكتاۋ بكىشبا، بەلام چونكە كەشتىە كانى ئوكتاۋ سو كەلە تېر بوون خۇيان لادەدا لەكەلەكە ۋە تىغە كانى دەمى كەشتىە كانى خۇيان لەكەشتىە كانى ئىمە ھەلدەچە قاند، ئىنجا شەرى دەريايى دەستىپىكرد ھەردو كەشتى بە ھاۋىشنى زنجىرېك بۇسەر ئەۋەكەىتر لەنگەرى قولىبە كانىيان پىۋە دەبوو و بەيەكترى ۋە جوتدە بوون و دواتر جەنگاۋرە كانى سەرى بەگورزو رەب و تەورو شمشىرو خەنجەر دەكەوتنە گىانى يەكترى و ئىتر سەر نشىنە سەربازىە كان دەبوا بۇئە ۋە تىكۇشباپان كەشتى بەرامبەر پان لەناۋ بېردبا، ئىمە لەدور ۋە دىمەنى شەپكە كانمان دەبىنى ھاۋارى سەربازە كانى ئوكتاۋ و ئەنتوانمان دەبىست، دەمانىنى چۇن كورزاۋە كان دەخەنە ناۋ دەرياوە تارىگى شەركردنىان نەگىردىت، كاتى كەشتىە كەلەبەن دەچو و سەرنشىنە كانى دەكوژران كەشتى ھىرشكەر لىى دوردەكە ۋە ۋە بەرەكەشتىە كىتر دەچو تايارىدەى ھاۋسەربازە كانى خۇى بدات، وردە وردە بەديار كەوت لەشكسوخاردوى دابىن و سوپاي ئىمە تىكەدەشكىت، من دەمىنى لەھەندى شوپىن پىنچ كەشتى ئوكتاۋ لەيەك كەشتى ئىمە ۋەرەكابوون، ئەوانە چونكە كەشتى شەپكەرى ئىمە كەمببونە ۋە يارىدەى كەشتىە كانى تىرى خۇياندەدا، لەكاتىكى چاۋەرۋاننە كراۋدا خاتونەكەى من فەرمانى بەفەرماندەى كەشتىە كەيدا سى چارۇكە سور پەنگەكە ھەلكات، دواتر گوتى چارۇكە زەردە

گەرەگەش بکەو، پاش کەمێ چارۆکەکان کرانەو، ئەوێ کەشتیەکی ئیلمە کردی کەشتیەکانی تریش بەهەمان شیۆه چارۆکەکانیان هەڵدان، شەست کەشتی جەنگی شازنی میسر چارۆکەکانیان هەڵدان و سەلبەلێدەرەکان نامادەدی دەستبەکاربوونیان و ئیتر پێگای خۆرناوایان گرتەبەر دواى ئەوێ بەرێ کەوتین و هەڵدانی ئەو چارۆکە زەردەدی کەشتیەکی ئیلمە ئیشارەتیکبوو لەنیوان کەلیۆپاترا و ئەنتواندا چونکە هەرکە ئیلمە بەرێ کەوتین هەندێ لەوکەشتیانەى سێ ریز سەلبەلێدەریان هەبوون و خەریکی شەرکردن بوون لەمەیدانی شەر جیا بوونەو بەرەو خوارو کەوتنەپێ، دیاربوو ئەو کەشتیانە ئەنتوانیان لەگەڵ خەریکی هەلاتن، خاتونەکی من و ئەنتوان لەسەر ئەو پێکەوتبوون ئەگەر تیکشکان ئەوا کەلیۆپاترا بەشەست کەشتی جەنگی خۆیەو بەگەریتەو بۆمیسرو دواتر ئەنتوانیش بەدوایدابیت، بۆیە ئەو شەست کەشتیە جەنگیە میسریان نەبردە ناوشەرەکەو بەتایبەت لەبەر ئەوێ پارو سامانی خاتونەکی من لەوکەشتیانە دابوو و نەیان دەوێست بکەوێتە دەستی ئوکتاو- یان نقومی دەریابیت، ئەنتوان بێ بیرکردنەو هۆشمەندی لەمەیدانی شەرێ ناکتیومدا هەلات، ئەو دەریزانێ لەمشەرەدا دۆراو ئەگەر لەتەک سوپاکەى خۆیدا مابایەو تاکۆتایی بەدلێرانە جەنگابا- یان وەک سەربازە کوژراوەکانی تری خۆی بەکوشت چووبا- یان دەستگیرکابا، ئەوا ئوکتاو ئەوێ بەزنجیر دەبەستەو بۆ ئەوێ سەکەوتنی خۆی نیشانی هەموو لایە کەبات، ئەوێ دەبردەو پۆم و دواى ئەوێ نیشانی خەلکی پۆمی دەدا دەیکوشت، بەلام کەخۆی بەگەریتەو خاتونەکی من لەگەڵ ئەوێ جێتە میسر- ئومیدە واردەبیت بەپارو و نفوزی کەلیۆپاترا جارێکتر سوپا دروستبکاتەو، خۆ ئەگەر ئەنتوانیت ئوکتاو لەناو بەریت دەتوانیت پارێزگاری لە ئیمپراتۆریەتێکەى بکات کە پێکەاتبوو لە ناسیای بچوک و سوریا و فەلەستین و ولاتانی سەروى ئەفریقا.

بەلام جێهێشتنی هیزی دەریاییەکی و هەلاتنی لەمەیدانی شەر ئەوێ سەلماند ئەنتوان شایستەى سەرکردەیکردن نییە، ئەگەر ئەو فەرمانی پاشەکشەکردنی دەرکردبا، دەتوانرا بگوتریت نەبوو سەتووە هیژە دەریاییەکی لە دەستبەت، بەلام ئەنتوان بێ ئەوێ فەرمانی پاشەکشەکردن بەکەشتیەکانی خۆی بەتایبەت لەمەیدانی جەنگ هەلات، ئیتر من لەشوینی شەرەکەدا نەمام تاجرانم چی پوویدا، بەلام دواتر بیستمەو کە فەرماندەى کەشتیە جەنگیەکانی ئەنتوان تاداوین دلۆپەى خۆنیان جەنگیون، ئەوانە نەیانزانوو ئەنتوان مەیدانی شەرێ جێهێشتوو و هەلاتوو، بەوێ لەلایەن فەرماندەى گشتیەکانەو فەرمانی پاشەکشەکردن دەرئەچوو، لێ پەرسراوانی دەریایی بەردەوام بوون لەدرێژەدان بەشەر تاسوپای ئوکتاو زۆر لەوکەشتیانەى نەخۆکردن و هەندیکیشی کاتێ شەو داهاوو، بەوێ بۆمنیان گێرایەو، دەریا پوونا کەبۆو بەهۆی گەری ناگری ئەوکەشتیانەى کە دەسوتان، ئوکتاو بەشیۆهەک شاگەشکەببوو لەسەرکەوتنەکی ناگای لەبەدواکەوتنی ئیلمە نەبوو تائەنتوان دەستگیرکات، ئیتر کەویستبایشی بەدوامانکەوێت نەماندەگەیشتەو، چونکە کاتێ پێی زانی ئەنتوان هەلاتوو ئیلمە زۆر دورکەوتبوو ئەو ئەو نەیدەتوانی بمانگات، ئوکتاو درەنگ بە هەلاتنی ئەنتوانی زانی و کاتێ ئیلمە بەتەنگەبەری کەنداوی نامبرواسی دا تێپەڕین هەندێ لەسەربازانی ئەنتوان لەسەر و شکانی مابوونەو ئەوانە لەژێر فەرماندەى کەسێکدا بوون کە ناو (کاتی دیوس) بوو و پیاویکی کارا و قارەمانبوو، کاتێ بیستی ئەنتوان لەمەیدانی شەر هەلاتوو سەربازەکانی خۆی کوژدەو و بەئەوانی گوتبوو من دلنیام

ئەنتوان چوو ھیزیت بەھنیت و پئویستە لەسەرمان ئیمە لیرەو بەرەو مەکەدۆنیا بڕۆین، چونکە لەویدا دەتوانین زیاتر خۆمان راگرین و چاوەڕێ بێن، ئوکتاو کەزانی ئەنتوان ھەڵاتوو، پەیا مێکی بۆئەو فەرماندە سەربازەیی ئەنتوان ناردوتییدا نوسیبوو ئەگەر تۆبەرگری بکەیت کارێکی بیکەلکەو باشتروایە چەکەکانی خۆت تەسلیم بکەیت و ئینجا پەیوەندی بەسوپاکەیی مەو بەکەیت، بەلام دیوس رازی نەبوو خۆی بەدەستەو بەدات و سەربازەکانی خۆی بۆمەکەدۆنیا ببردون، (کاتێ دیوس) پێوانەبوو ئەنتوان ھەڵاتیبی، ئەو وای بیرکردووە ئەنتوان چوو تاهیزی فریاگوزاری بەھنیت، دوا ئەو ئای پوونبۆو لەمەیدانی شەر ھەڵاتوو بەشێوەیەک ناومێدو مەینەتباربوو سەربازەکانی خۆی جێھێشتن و سەری خۆی ھەلگرت، سەربازەکانیش کە فەرماندەیان نەمابوو، خۆیان بەدەستەو داو ھەندێ چوئەناو سوپای ئوکتاو و ھەندێکی تریشیان رینگای سوریایان گرتەبەر، ئوکتاو لەوشوئەیی مەزلنگای خۆی لێدانابوو شارێکی دامەزاند بەناوی (نیکو پولیس) واتە شاری سەرکەوتن، بڕیاریشیدا ھەرچوار ساڵ جارێک لەوشارەدا (ئۆلمپیاد) بکریت و لاوھەکانی یۆنان بێن لەم شارەدا ئۆلمپیاد ئەنجامبدەن، لەنزیک تیغەیی گەروی کەنداوی ئاکتیوم، پەرستگایەکی لیبوو بەناوی (ئاپولو) خوای جوانی پیاوان، ئوکتاو لەم سەرکەوتنیدا خۆی بەقەرزدار یاریدەدانی ئاپولو دەزانی، دیاریەکی گەورەیی پێشکەش بەئاپولوکرد.

شتیەکانی خاتونەکەیی من کە چارۆکەیی ئەرخەوانیان ھەندابوو، بەخێراییی بەرەو میسر پۆیشتن، ئەنتوانیش بۆ ئەو ئای سام وترسی ئەوتیشکانەیی لەبیرخۆی بیاتوو دەستی کردبوو بەشەرا بخواردنەو، کاتێ کەشتیەکانی ئیمە گەیشتنە خوارووی یۆنان، دانیابوون کە ئوکتاو بەدوامانەوئەنیە، سێ رۆژ لەویدا مایەو، کلیۆپاترا بەئەنتوانی گوت، ھەندێ لەوانەیی لەگەڵتاماون بونیان زەروری نییە- یان لەوانەیی خیانەتمان پێیکەن، لیرەدا جیانیئەنلە، ئەنتوانیش فەرمانی خاتونەکەیی منی جێبەجێکردو ھەندێ لەوانەیی لەسەر کەشتیەکانی داہەزاندو جێھێشتن، خاتونەکەیی من فەرمانیدا ھەندێ پارە بدریت بەمانە بۆئەو ئای بتوانن پێی بژین، ئینجا بەرێکەوتن و پراستەوخۆ بەرەو سەروی ئەفریقا تاگەیشتنە پاراتیونوم (ا) (شاریکبوو لە سەر خاکی ئەمرۆیی لیبیا- و فارسی) و لەویدا خاتونەکەیی من لە ئەنتوان جیا بۆو ھو ئیمە رینگای میسرمان گرتەبەر، ئەنتوانیش بۆیە لەوشارەدا مایەو تاجوار لەشکر کەھی حکومەتی لیبیی بوو، لەگەڵخۆیدا بۆمیسری بەھنیت، ئەنتوان نوینەریکی خۆی بۆشاری سیرنابیک (ا) (شاریک بوو لەسەر خاکی ئیستای لیبیاو دانیشتوانەکانی یۆنانی بوون - و فارسی) بۆلای فەرماندەیی ئەولەشکرە نارد تا بکەوئە جۆلەو بێن بۆلای، بەلام فەرماندەیی ئەو لەشکرە لەبری ئەو ئای فەرمانی ئەنتوان جێبەجێبکات، نێردراوھەکەیی ئەنتوانیش دەستبەسەرکرد، چونکە ھەوایی شەری ئاکتیوم بەئەو گەیشتبوو و زانیبووی ئەنتوان لەوشەرەدا تیشکاو ھو ئوکتاو سەرکەوتوو بوو، بۆیە دەبوو ئەو ملکەچی فەرمانی ئوکتاو بێت نەک ئەنتوان، دوو رۆژ دوا ئای ئەو ئای نێردراوھەکەیی ئەنتوانیان دەستبەسەرکرد، پیاویک بەناوی (گالوس) کە لەلایەن ئوکتاو ھو بەفەرمانرەوای و لاتانی ژێر ئیمپراتۆریەتی رۆم دانرابوو گەیشتە سیرنابیک، ئەنتوان زانی نێردراوھەکەیی دەستبەسەرکراو ھو (گالوس) یش ھەک فەرمانرەوای

گىشتى ۋلاتانى ژىر دەسلەتداریه تى ئىمپراتۇرىه تى پۇم لەلایەن ئوكتاۋە دانراۋە، ئىتر نەيتوانى ھىچ كاریكبات.

من ئەۋەشم بیست دواى ئەۋەى ئەنتوان نىردراۋەكەى دەستبەسەرکراۋەو گالوس لەلایەن ئوكتاۋەو ھەفەرماندەى گىشتى سەروى ئەفرىقىا دانراۋە، ویستویه تى خۇى بکوژى، بەلام نەيتوانیۋە ئەۋ پىراریهى خۇى جىبەجىبكات و دەست لەژیان ھەنگرىت، چونكە تانەوكتاھش ئومىدى بەخۇشیهكانى ژیان ھەرابوو، ئیمە دواى ئەۋەى لەئەنتوان جىابوینەۋە بەرەومیسەر كەوتینەپرى وگىشتینە ئەسكەندەریه، پىشئەۋەى بگەینە ئەسكەندەریه كلیۇپاترا فەرمانیدا كەشتیهكان برازىننەۋە كاتى گەیشتینە بەندەرى ئەسكەندەریه دەریاۋانەكان سرودى سەرکەۋتن بخوینن، خاتونەكەى من ۋەك چۆن لەمەۋبەر ئەنتوانى ناچارکرد سەرکەۋتنامە بۇ پۇم بنوسیت، ئاۋاش خۇى بەسەرکەۋتوو نیشانداندا- بەۋەى ھىچ یەك لەكەشتیه جەنگیهكانى میسر لەناۋ نەچوو بوون ۋەموویان بەساغى ھاتبونەۋە، پرى تىۋەچوو باۋەپەۋبەكریت شازن سەرکەۋتوو بویت، ئەشراف ولیپرسرائوانى دەۋلت ۋاۋالاتیان خاتونەكەى منیان بەسەرکەۋتوو زانى وپیشۋازیهكى گەرمیانلیكرد، دواى ئەۋەى گەیشتینەۋە كۆشكى پاشایه تى ئەسكەندەریه، كلۇپاترا فەرمانیدا سوپاكەى لەحاله تى نامادەباشى دابیت بۇ پروپویروۋونەۋەى ھەراپەپەرىن وپیشھاتىك، كلیۇپاترا دەیزانى ھەۋالى تیشكانى ئەنتوان دەگاتە ئەسكەندەریه ۋەلوانیه ناعەزانى ئەۋ دەست بۇكارى گىرەشوینى ۋ پاپەپەرىن بەرن، بۇیە دەبى سوپاكەى بخاتە حاله تى نامادەباشیهۋە، بۇئەۋەى ھەر ناارامى ۋەلگەرپانەۋەیهك دژیه ئەۋ پروبىدات سەرکوتى بكات، من نازانم ئاردوارتزی پاشای ئەرمەنستان كەلە زیندانابوو، چۆن ھەۋالى تیشكانى ئەنتوانى لەبەرامبەر ئوكتاۋەۋە بیستبوو، ئاردواتز لەمیسردا زیندانى بوو ھەموو كاتەكانى خۇى بۇنوسین تەرخانكردبوو، خاتونەكەى من دەیگوت لەۋانیه ئوكتاۋە لەپىگای جاسوسەكانیهۋە ھەۋالى تیشكانى سوپاى ئەنتوانى بەناۋبىراۋ پراگەیاندىت، ئوكتاۋە دەیزانى بە شىۋەیهكى ناجوامیرانە پاشای ئەرمەنستان لەلایەن ئەنتوانەۋە دەستگىرکراۋە، ئوكتاۋە بۇئەۋەى تۆلە لەئەنتوان بکاتەۋە دەیویست پاشای ئەرمەنستان لەزیندان نازادبكات و بیگەپىنیتەۋە سەرتهختى پاشایه تى ۋلاتەكە خۇى، بەلام ھەرکە خاتونەكەى من ئەمەى بیست فەرمانیدا سەرى پاشای ئەرمەنستان لەلاشەى جىابكەنەۋە، دواى ئەۋەى پاشای ئەرمەنستان كوژرا، ھەۋالى تیشكانى ئەنتوان وکلیۇپاترا لەشەپرى ئاكتیوم لەئەسكەندەریه دا بلاۋبۇۋەۋە لەشەقامەكانى شارو تەنانت لەدوو شوینی رابواردنى گشتیشدا باسباسى شەپرى ئاكتیومبوو، خەلك دەیانگوت چونكە ئەنتوان تیشكاۋە و ئوكتاۋیش دوژمنى كلیۇپاترايه، ئەۋا شازنى میسر لەناۋدەبات- یان بەلانى كەمەۋە كلیۇپاترا تەختى پاشایه تى میسر لەدەستدەدات و میسر دەبیتە بەشیک لەئىمپراتۇرىه تى پۇم، دیاروو خەلك لەلابردنى كلیۇپاترا لەسەرتهختى پاشایه تى شادمانبوون، چونكە دەیانزانى تانەۋ پۇژەى كلیۇپاترا حوكمرانى میسر بكات دەبى خەلك خەرجى مەعشوقەكانى كلیۇپاترا بكیشتن كەمەموویان بیانیبوون، جگەلەمەش دەبوا بەرگەى غرور نازونوزى ئەمانەش بگرن، من بەپرای گىشتى ھاۋالاتیانى میسر دلگراۋبووم چونكە خاتونەكەى خۇم خۇشدەویست و دەمزانى خۇشبەختى و خۇشگوزەرانى من وابەستە بەئەۋەۋەیه، ئەگەر پۇژىك بىۋ كلیۇپاترا لەسەرتهختى پاشایه تى میسر لابرىت، ھەرچەندە من لەبرساندا نامرم، بەلام ژیانى خۇشگوزەرانى لەدەستدەدەم، من مەیردەكەم

بەكەك ۋە گرگرتن لەھىزو كەسايەتى كىلىۋپاترا بېويىن بە كەسە ناسراۋەكانى مىسر، خەلك بۇئەۋەى خۇيان لەكلىۋپاترا نىك بەكەنەۋە، پەنايان بۇئىمە دەھىنا ھاۋكارىيان بەكىن، دواى لەسەركارلاچوونى كىلىۋپاترا من ومىردەكەم ئەۋەندەمان ھەبوو پىئى بژىن، بەلام ئەگەرى ئەۋەھەبوو بەمانكۆژن، خۇم وشوۋەكەم (بە تايبەت من) ئەۋەندە لەكلىۋپاترا نىكبووین ئەگەر ئەۋيان لەناۋبىردبا ئەۋا ئىمەشىيان دەكۆشت.

يەكك لەھىۋايەتەكانى خاتونەكەى من ئەۋەبوو ھەزى دەكرد بەردەوام ناگادارى ھەموو شتىكىت وزانىارى لەسەر جموجۇل ۋاپا بۇچونى خەلك ولپىرسراوانى دەۋلەت ۋەدەرە ھەبىت، چونكە لەناۋ ئەسكەندەرىەشدا لايەنگرانى ئوكتاۋ ھەبوون، ھەموو ئەۋانەى دەھاتن بۇمىسر دەرپارەى لەسەركار لاپردنى خاتونەكەى من قەسەياندەكرد دەستگىردەكران وسەرەتا مال وسامانەكەى دەستى بەسەردادەگىراۋ دواتر دەيانكۆشت، بەھۇى درىژە كىشانى ئەم دۇخە ترسناكە دانىشتوانى ئەسكەندەرىە نەدەۋىزان لە مائەكانى خۇشياندا سەبارەت بەھاتنى ئوكتاۋ ولەسەركار لاپردنى كىلىۋپاترا قەسەبەكن، شەۋ ۋوژ لەشەقامەكاندا لەشۋىنە گىشتىەكانى تىرى شارى ئەسكەندەرىەدا مامورانى حكومەت دەگەرپان ۋەھركە دەيانبىنى چەند كەسەك كۇبونەۋەۋە باسى لەسەركارلاپردن ۋە لەناۋبىردنى كىلىۋپاترا دەكەن، ئەۋانەيان دەستگىردەكرن ۋە بۇ زىندانىيان دەبىردن ۋە دەستىاندەكرد بەئەشكەنچەدانىيان بۇئەۋەى پىيانبلىن زىرو پارەكانىيان لەكۆى داناۋە، دواى ئەۋەى دەستىان بەسەر سامانەكانىياندا دەگرت سەريان دەبىرن، كىلىۋپاترا لە ترسى ئەۋەى تەختى پاشايەتى مىسر لەدەستبەت ھەردەنگىكى ناكۆك ولايەنگرى ئوكتاۋ ھەبوايە دەمكوتى دەكرد، ئوكتاۋ لەمىسردا جگەلە جاسوسەكانى لايەنگرى تىرىشى نەبوون، ئەۋانەى لايەنگرى ئوكتاۋىشىيان دەكرد بۇ دۇايەتىكردى كىلىۋپاترا بوو، كىلىۋپاترا دەسەلاتى تەۋاۋى بەمامورەكانى خۇى دابوو ھەرچى گومانىيان لىكرد دەستگىرى بەكەن ۋە بىبەن بۇزىندان، كاتى كەسەك بەتۇمەتى لايەنگرى ئوكتاۋ دەستگىردەكرا ھىچ ئومىدى بەردانى نەدەما، من دەمزانى ئەۋ دەسەلاتداریە رەھايەى كىلىۋپاترا داۋىەتى بەمامورەكانى خۇى سەرنەجامىكى خراپى ھەيە، بەلام نەدەۋىرام بەخاتونەكەى خۇم بلىم ئەمكارە ھەلەيە، من لەسەرەتاي ئەم سەرگوزەشتەيەشدا گوتم چونكە لەگەل خاتونەكەى خۇمدا خۇىندومە لەجوگرافيا شارەزاي ھەبوو ولەۋانەى مېژووشدا خۇىندومە كە (پرىكلس) ياسا دانەرى يۇنانى كەدوسەدەپىش دروستكردى شارى ئەسكەندەرىە ژياۋە، دەلئىت: نابى مامورانى حكومەت بۇسزادانى خەلك نازادى رەھايان بدرىتتى، چونكە ئەۋانە بەتپروانىنى گىشتى كەسانىكن زانىارىيان لەسەر حكومەت ۋەدەسەلاتداری ۋلات نىيەۋ ناتوان پەى بەراگرتنى دەسەلاتداری دەۋلەت بىبەن ۋە ھەموو چىن ۋەتوۋژەكانى مىللەت بەيەك چاۋ سەيردەكەن، دەسەلاتداریكى سادەى ۋەك خاتونەكەى من كەلە كۆشكى پاشايەتدا چاۋى بەدنىا ھەلھىناۋە ھەموو چىن ۋەتوۋژەكانى مىللەت بەيەك چاۋ دەبىنىت ۋەق ۋەكىنەى لەھىچ تۋىژىكىان نابىتەۋە بەجىا، چونكە كىنەى چىنايەتى نىيە، بەلام مامورانى حكومەت چونكە لەچىنىكى ديارى كراۋن ۋەتەنا بەرژەۋەندى چىنى خۇيان ۋەتاكەكەسىان لەبەرچاۋدەكرن ۋەچىن ۋەتوۋژەكانى تر ۋەك بىگانە سەيردەكەن، تەنھا لەبىرى بەرژەۋەندى چىنەكەيدانىيە، تەنات ئەگەر پاراستنى بەرژەۋەندىەكانى پىۋىستبكات چىنەكانى تر لەبەرىك ھەلدەۋەشىنىتەۋەۋە لەناۋيان دەبات، جگە لەمەش مامورانى حكومەت كەسانى

سادەن خۇشەويستى و كىنەيان تىدايە بوونى دەسەلاتى تەواو بەوانە دەبىتتە ھۆى ئەوھى كىنەى خۇيان بەخەلكى بېرىژن- يان بۇدەستكەوتنى پارەو مال و سامانى ئەمانە بۆھلەبەستىن وتاوانى جۇر بەجۇربەكن، لەئەسكەندەريەو ھەموو شارەكانى تىرى مىسردا مامورەكانى حكومت كەوتتە گىانى خەلك، ھەندىك لە ھاولاتيانيان ھەر بۇسەبورى دلى خۇيان لەناوبردن، ھەندىكيشيان لەبەرخاتىرى دەستكەوتى ماددى كوشتن، ئىنجا لەئەسكەندەريەو شارەكانى تردا ئەوھوبوبەباو: ئەوانەى بيانەوى لەسزاي مامورەكانى دەولەت پارىزراوين دەبى باجدەن بەمامورانى دەولەت، تەنانەت ژئانى ھەردوو شوينى رابواردى گشتيش باجياندەدا بەمامورانە، ھەموو دانىشوانى شارەكانى مىسر دەيانزانى ئەگەر باجدەن بەمامورانى حكومت ئەوا دەستگىردەكرىن و دەبرىنە زىندان و دەكوژىن، ئەگەر كلىپاترا بىزانىبا ئەمە چەند ناپەزايى لاي دانىشوانى شارەكانى مىسر دروستكردو، ئەوكارە ھەلەيەى نەدەكرد، لەوكاتەى خاتونەكەى من بەسەختى ئەوانەى دەكوشتن كەدژنى، لەسەربەندەرەكانى ئەسكەندەريەدا كەشتىەكانى حكومت باردەكران و سازدەكران بۇئەوھى ئەگەر ھەوالى ھاتنى ئوكتا و بۇمىسر گەيشت كلىپاترا ھەلىت بۇھندستان، بۇيەش خاتونەكەى من ھەندى لەگەنجىنە و سامان و پارەكەى خۇى گواستبۇو بۇسەر ئەوكەشتىانە تالەكاتى ھەلاتندا ئەم سامانەى لەگەلخۇيداببات بۇ ھندستان، ئەگەر ئەو بۇھندستان چووبا ئەوا ئىمەش(من وتىە) لەگەلندا دەچووين چونكە ئەماندەتوانى دور لەكلىپاترا بژىن، دواى ئەوھى ئەنتوان بۇى پرونبۇو كەس لەسەروى ئەفرىقادا بەدەنگ فەرمانەكانىدا نايەن و جوابى نادەنەو، گەرايەو ئەسەندەريەو ھاتەوھلاى خاتونەكەى من، دواى تىپەپوونى دوو مانگ بەسەرھاتنى ئەنتوان بۇئەسكەندەريە، كلىپاترا مەسەلەيەكى بە من راگەياند كەزۇر سەرسامى كردم، ئەويش ئەوھوبو كلىپاترا بەمنى گوت ھرود پاشاى فەلەستىن چۆتە بن كلىشەى ئەنتوانەو بۇئەوھى بىكوژىت، من ئەوھم دەزانى دواى ئەوھى ئەنتون ھاتەو ئەسكەندەريە پاشاى فەلەستىن دووجار تەتەرىكى تايبەتى خۇى بۇلاى ئەنتوان ناردبوو، بەلام ئەمدەزانى نادرنى ئەوتەتەرە پەيوەندى بەكوشتنى خاتونەكەى منەويە، ھرود پەيامىكى بۇئەنتوان ناردبوو و نووسىبووى باشتىن رىگاچارەى تۇ بۇناشتىبوونەو لەگەل ئوكتاودا، كوشتنى كلىپاترايە لەلەين تۇو، ئەگەرتۇ كلىپاترا بكوژى ئىتر ئوكتا و تىدەگات كەس نىيە ھانى تۇبىدات دژبە ئەو بىت و ئىتر ترسى لەتۇ نامىنىت، خۆت دەزانىت ئوكتا و دوژمنى كلىپاترايە ئەگەرتۇ سەرى پراوى شارنى مىسر بەدىارى بۇئوكتا و بنىرى، ئەو، ئەودىارىەى تۇ قبۇلدەكات و لەگەلندا دەبىتتەو بەدۇست، داوا لەھرودكرابوو دواى كوشتنى كلىپاترا ئوكتا و ئەنتوان ناشتبكاتەوھو دەيگوت ناردنى سەرى پراوى كلىپاترا بۇئوكتا و دەبىتتەھۆى ناشتبونەوھى تەواوى نىوانتان، بەلام ئەنتوان وەك خاتونەكەى من بۇى گىرامەوھ پازى نەبوو، ئىنجا كلىپاترا بەمنى گوت: شىرون پىتوانەبى ئەنتوان پىاوىكى شەرىفە كەپازى نەبووھ من بكوژىت و سەرەكەم وەك دىارى بۇئوكتا و بنىرىت، بەلكو لەبەرئەوھ خۇى لەكوشتنى من پاراستوھ چونكە تانىستاش لەژىر كاريگەرى نفوزى مندایەو پىويستى بەمنە، ئەنتوان دەزانىت لەسىاسەتدا دۇستايەتى و دوژمنايەتى و ابەستەيى بەبەژرەوھەندىيەويە، ئوكتا و تائەو پۇژە ھەزى لەدۇستايەتىكردنى ئەنتوانبوو كە پىويستى پىبوو، بەلام ئەمرو ئوكتا و پىويستى بەدۇستايەتى ئەنتوان نىيە چونكە لەپەلوپۇ و دەسەلاتى خستوھ، ئەگەر ئەنتوان سەرى من بەپراوى وەك دىازى بۇئوكتا و

بنیریت ۽ والہ مہر خراپتری بہ سہر دیت و ٹوکتا و زیاتر زالدہ بیت، من نالیم ٹوکتا و بہ بینینی سہری پراوی من دلخوشنا بیت بہ لآم ۽ و لہ و ژیرترہ بہ مہ سہری دہندہ یہک - سہریکی سہرشاری بیربچیتہ و ہ کہ ۽ ویش سہری ۽ نتوانہ، دوا ۽ و ہ ٹوکتا و سہری پراوی منی بینی سہری ۽ نتوانیش لہ لاشہی جیادہ کاتہ و ہ، ۽ نتوان لای ٹوکتا و ۽ و دوزمنہ نیہ کہ دوا ۽ تیکشکاندنی بہ زہی بہرچی دابیتہ و ہ، ۽ نتوان دوزمنیکہ لہ وانہ یہ لہ نایندہ دا سہرہرز بکاتہ و ہ و مہ ترسی لہ سہر ۽ و دروستبکاتہ و ہ، ۽ نتوان زانیویہ تی پیویستی بہ بونی من ہ یہ ہویہ رازی نہ بووہ من بکوڑیت، ہرزو و ۽ و قسہیہی خاتونہ کہی من و ہراستگہرا، چونکہ ٹوکتا و ہریریدابو و ۽ و لاتانہی لہ ژیر دہسہ لاتاریہ تی ۽ نتواندابوون داگیرکات، ٹوکتا و سہرہ تا ناسیای بچوکی داگیرکرد دواتر سوریا، لہ ہیچ یہک لہ دو و لاتانہ کہ س بہرہ نگاری و شہری نہ کرد، دواتر فہلہستینی ہی شہر داگیرکردو پاشای فہلہستین دیاری گرانہ ہای ہو ٹوکتا و ناردن، ہمو و ۽ و لاتانہی لہ ژیر دہسہ لاتاریہ تی نیمپراتوریہ تی ۽ نتواندابوون کہ و تنہ و ہ ژیر دہسہ لاتی نیمپراتوریہ تی ٹوکتا و، جگہ لہ میسر ہیچ شوینیکی تر نہ ما بوو ہو ۽ نتوان، ۽ و کاتہ ناشکرابو کہ تاکہ پہ ناگای ۽ نتوان میسرہ، ۽ گہر خاتونہ کہی منی کوشتبا ۽ وائو پہ ناگایہ شہی لہ دہستدہ دا، چونکہ ۽ سہتہ مہو ٹوکتا و لئی بگہریت ۽ نتوان لہ میسر دا دہسہ لاتاریہ تی بگہریتہ دہست و ہیرشی نہ کاتہ سہر، دوا ۽ و ہ ٹوکتا و فہلہستینیشی داگیرکرد، لہ میسر نزیکنہ ہو بہ لکو گہرا یہ و ہ ہوڑم ۽ و پیشوازیہی بہر لہ مانی ہوم لہ ٹوکتا و یانکرد نہ زیری ۽ و پیشوازیانہ بوو کہ لہ سیزار دہکران، خاتونہ کہی من دہیگوت سہرم سوہماوہ ہوچی ٹوکتا و ہو میسر نہ ہات، نایا لہ شہر کردن لہ گہل نیمہ دا دہ ترسیٹ - یان ہوکاریکی تر ہ یہ کہ ہیرش ناکاتہ سہر میسر؟ پاش ماوہ یہک کلیو پاترا بہ منی گوت دوا ۽ و ہ نیمہ لہ شہری ناکتیومدا تیشکاین دلنیا بووم ٹوکتا و ہیرش دہ کاتہ سہر میسر و گونجاوترین کاتبو ہواتنی، چونکہ ۽ و ہیزی دہریای و سوپایہ کی بہ ہیزی لہ گہلدا بوو، نیمہ ۽ و ہ مان نہ بوو، ۽ و سہربازہ کانی ہوچیہ تیکی سہر کہ و توانہ یان ہہ بوو، نیمہ ش ہوچیہ تی یہک تیکشکا و، ہرہ و ہا خاتونہ کہی من گوتی لہ وانہ یہ لہ بہر ۽ و ہ ش ٹوکتا و ہیرشی نہ کرد بیتہ سہر میسر ہو ۽ و ہ نیمہ لہ حالہ تی چاوہ پروانیدا بیلیتہ و ہ لہ چاوہ لہ رنگاییدہ شہک و بیزارمان بکات، لہ وانہ یہ ٹوکتا و و ابیری کرد بیتہ و ہ خاتونہ کہی من دوا ۽ تیشکانی شہری ناکتیوم توشی ناٹومیدی بو بیتہ و ہ و ہرکاتی بیہ ویت شہر لہ گہلدا بکات شازنی میسر بہ سہختی بہرہ نگاری و شہر بکات و ۽ مہ ش بہ گرانی لہ سہر ۽ و ہ بکہ ویت - واتہ ٹوکتا و، چونکہ میسر و لاتیکی بچو نہ بوو بہ پرای من ٹوکتا و وای بیرکرد و تہ و ہ داگیرکردنی ناسانیہ و بہ سہختی ہو بہ پرووی دہ بنہ و ہ.

كلىپۇپاترا لەھەولى دۆزىنەھەي رىگا چارەيەك بۇ رىزگار بوون

سالىك بەسەر شەپرى ئاكتىومدا تىپەرى لەماھەي ئەو سالەدا دوو پرووداھاتنەپىش كە شايانى باسكردنن، يەكەميان ئەوھەبوو كلىپۇپاترا رايگەياندا كەسىزارىيۇنى كوپرى بالقبوھەو پىويستە تاجى پاشايەتى مىسر بختەسەر، بۇ سىزارىيۇن تاجىكيان دروستكرد كەلەتاجى فرەونەكانى مىسر دەچو تەنانەت ئارمى مەزھەبى تاجى فرەونەكانىشيان لەسەر تاجەكەي سىزارىيۇن دروستكردبوو، چونكە كلىپۇپاترا پىشېنى ئەھەي دەكرد ھەلومەرچىك بىتەپىشى ھەلئىت بۆھندوستان، بۆيە دەيوست كوپرەكەي دواي خۇي بىتە پادشاي مىسر مىسرىيەكان ئەو قىولبەكەن و وابزانن دەبىتە پاشاي پارىزەرى داب ونەرىتەكانى مىسرى، من بەھەي كەنىزەكى تايبەتى شارنى مىسر بووم و خاتونىكى بەرەچەلەك يۇنانىم ھەبوو، بەلام ھەركاتى ناوي فرەونەكانى پىشوي مىسر گوليدەبوو ھەستى رىزدانان بۆئەوانە بەدئادەگەرا، ھەركاتى ئەھرامەكانىشم دەدەتت لەبەر خۇمەھ دەمگوت ئەوپاشايانەي ئەمانەيان دروستكردوون پىياوي مەزن بوون، كلىپۇپاترا دەيزانى شوئىنەوارو ترادىسيۇنە كۆنەكانى مىسرى لاي مىسرىيەكان جىگاي رىزە، بۆيە بۆكوپرەكەي خۇي تاجىكى دروستكردوھ كەزۇر لەتاجى فرەونە كۆنەكانى مىسر دەچو، ئەمەش بۆئەھەي كارىگەرى بختەسەر مىسرىيەكان، ئاھەنگى دانانى تاجى پاشايەتى لەسەرسەرى سىزارىيۇن لەشارى دىرىنى (مفيس) بەرپۆھچو، ئەو پۆژەي لەشارى مفيسدا تاجيان نايەسەرى سىزارىيۇن، من لەويبووم و بىنىم سىزارىيۇن لەپووي شىوھە ئاكاروھ زۇر جىياوازي لەگەل فرەونەكانى مىسردانەبوو، وەك فرەونەكان سەرى تاشىبوو و تاجەكەيان نايەسەر سەرە تراشراوھەكەي، جلوپەرگەكەي سىزارىيۇنىش ھەر جلوپەرگى فرەونەكانى مىسرىبوو و دەستەيەك كاھىن بەجلوبەرگى مىسرى كۆنەھە بەسەرى تاشراوھە سروودى مەزھەبىيان دەگوتەھە، لەھەمانرۇژدا سەرى چەند زىندانىيەكان بېرى، وەك قورىانى بۆئە پۆپرەسمە چونكە لەكۆنىشدا لەكاتى رىپورەسمى تاج داناندا قورىانىيان بۆدەكرد، شىوازي تاج لەسەردانانى سىزارىيۇن بەشىوازيكبوو كلىپۇپاترا بە ناراستەوخۇ مەزھەبى دىرىنى مىسرىيەكانى قىولكرد، پىويستە بلىم خاتونەكەي من لەدەھە باوھەرى

بەھيچ مەزھەبێک نەبوو، ھەرچەندە ريزی بۆخواکانی یونانی دادەنا بەلام ئەمە لەرووی باوەرپوون و دلسۆزيبهوه نەبوو، مەزھەب بەلای کلیوپاتراوە ڕەک دۆستايەتی و عەشقەتی و شوکردن و بەکاربردنی جنس، کەرەستەيەکبوون بۆبەرەو پيشبردنی ئامانجە سياسیەکانی، بۆیە لەوکاتەدا بۆ بەدەستپێنانی دانی میسر یەکان دەبێ و اخوی نیشاندات کەلایەنگری مەزھەبی ئەوانە، بەلام بەداخووە لەھەمان ئەو کاتانەدا کە لەشاری ممفیسدا تاجی پاشايەتیان دەنايە سەری سیزاریۆن و ناویاننا رامسس و کاهینەکانی میسری بەسەری تاشراووە سروودی مەزھەبیان دەگوتهو، مامورەکانی حکومەتی میسر لەئەسکەندەریەو شارەکانیتردا خەلکیان دەکوشت و باجیان لێوەردەگرتن، بۆیە ئەو بەرپووکەش خۆپيشاندانەي کلیوپاترا بەوێ باوەرێ بە مەزھەبی کۆنی میسر یەکان ھەيە، کاریگەری لەسەر ھاوالاتیانی میسری جینەھيشت، لەو پڕۆژەدا من لەبەرخۆمەو دەمگوت، ئەگەر بارودۆخیکی و ابیتەپيش کلیوپاترا لە میسر بپروات و بچێ بۆھندستان، ئایا کۆرەکەي سیزاریۆن کەناوئرا رامسس، دەتوانێ لە میسر دا حوکمرانی بکات؟ ئایا دەستی دواي ھەلاتنی کلیوپاترا ئوکتا و رازیبیئت رامسس لەسەر تەختی پاشايەتی میسر بمانیشتەو؟ بەوێ ئوکتا و خۆي بەمیراتگرەوێ شەری سیزار دەزانی و چاوی بەرینایي نەدەدا سیزاریۆنی بەرپووکەش کۆری سیزار خۆي بەرۆلەي دیکتاتۆری داستاني رۆمی نیشاندات؟ بەبۆچونی من لەناو بردنی کۆرەکەي سیزار زۆر لەفرەونی میسر گرنگتر بوو، ئەگەر سیزاریۆن فرەونی میسر نەبووای کەسیکی ناسايش با ئوکتا و ھەرلەناوی دەبرد، جاچای ئەوێ بووبیتە فرەونی میسریش، ھەرۆھا پيوستی ئەو ش کە میسریش داگیرکریت و بکەویتە ژێر پکینی ئیمپراتۆریەتی رۆم بواي کوشتنی ئەوێ دەرەخساند، من سەرم لەوھوسووما بۆ چۆن خاتونەکەي من دەيەویت سیزاریۆن لەمیسردا بەجیبیئیت و بۆ خۆي بۆھندستان ھەلبیئت؟ ئایا بەئومیدی ئەوێ ھەنتوان بەرگری لەکۆرەکەي ئەویکات لەبەرامبەر ئوکتاودا؟ بەلگە ئەویستە ئەنتوان پيش کلیوپاترا لەمیسر ھەلدیئت، ئەگەر ئوکتا و ھیرش بیئیت، ئایا خاتونەکەي من ھيواي بەوھبوو میللەتی میسر بەرگری لەکۆرەکەي بکەن؟ ئەم ئومیدەش بێ بنچینەيە چونکە خەلکی میسر بەھوی زۆلم و ستەمی مامورانی حکومەت زۆر رقیان لەکلیوپاترا دەبوو، من دلنیا بووم ئەگەر ئوکتا و پەلاماری میسری بدابا خەلکی میسر وەک پزگارکەر سەیریان دەکردو پيشوازیان لیدەکرد، ھەرچەندە تاج نرایە سەری سیزاریۆن و ناوی رامسسیان لێنا، بەلام ھەموو دەسەلاتەکان ھەر لە دەستی کلیوپاترا دا مابوون. پووداوی دووھم ئەوھبوو ماوێەک پيشنەوێ سیزاریۆن تاجی پاشايەتی بنریتەسەر خاتونەکەي من فرمانی دابوو بەخیرایي گۆریکی شایستەي بۆ دروستبکەن، کلیوپاترا لەکووشکی پاشايەتی شاری ئەسکەندەریەدا مەزاریکی چواردەرە دیواری بۆ گۆرەکەي خۆي دیاریکردو دە ھزار و ستاو کریکاری بەکری گرتن بۆ دروستکردنی گۆرەکەي، پینچ ھەزاریان شەوانە تابەیانێ کاریان دەکردو بەرۆژ دەخەوتن، پینچ ھەزارەکەي تریش بەرۆژ کاریان دەکرد، خاتونەکەي من تەنھا مەبەستی ئەوھەبوو گۆر بۆخۆي دروستبکات، بەلکو دەيوست مەزاریکی و ابنیاتبنيئت کە ھەموو سامانەکەي خۆي تیدا جیبکاتەو، ئەو دەیزانی فرەونەکانی میسر ئەو ھەرەمانەیان تەنھا بۆگۆرې خۆیان دروستنەکردو، بەلکو بۆجەشاردانی سامانەکانیشیان بوو لەگەل خۆیاندا، بۆئەوێ کەس دواي ئەوان ئەوگەنجیانەي نەکەویتە دەست، کلیوپاترا دەیزانی یەکیک لەوھۆکارانەي دەبیئتە پانەری ئوکتا و بوھیرشکردنەسەر

ميسر گەنجينه کەى ئەو، بۆيە دەبىن سامانە کەى خۆى بشارىتەو تانە کەوئتە دەست ئوکتاو، بۆيە مەزارى تەرمە کەى خۆى بەشيوەيەك دروستکرد جىگای سامانە کەشى تىدا بىتەو، مە نامەوئت خۆم هەلکيشم بەلام دەلیم لەناو هەموو ئەوانەى لەکوۆشکى پاشايەتى ميسردابوون، تەنها مە دەزمانى گەنجينهى کليوپاترا لەشوين مەزەرگە کەيدا دانەزراو، هەتا ئەنتوانيش ئەمەى نە دەزمانى، بەلام مە ناگادارى ئەو هەبووم کە چينه کانى ژيەر شوينى نارامگای کليوپاترا تەنها بۆئەو دروستکراو ئەگەر پۆمبەکان ميسريان داگيرکرد فريوى پيىخۆن، مە دەزمانى ژيەر گوپى کليوپاترا هەندى زيپوزوى ليدانە نريت، بەلام ئەمانە گەنجينهى تەواوى کلۆپاترانين، خاتونە کەى مە زيپو گەو هەرو گەنجينه کانى لەشوينىكى تردا شار دبوونەو، هەرئەو سالى خەرىكى دروستکردنى نارامگای کليوپاترا بوون لەکوۆشکى پاشايەتيدا، خاتونە کەى مە فرمانى دەرکرد ئەو کە سانەى بەتاوانى لايەنگرى ئوکتاو دەرگيردين ئەيانکوژن، بەلکو زىندانيان بکەن و هەرکاتى ئەو داواى کردن ئەوگيروانەى بۆينين، مە هەر زوو زانيم کليوپاترا دەيەوئت جوړى ژەهرى مارەکانى خۆى لەسەر ئەوانە بەتاقى بکاتەو، خاتونە کەى مە ژەهرناسبوو، ئەگەر زانبارى لەسەر جوړى ژەهرەکان نەبايە نە دەبوو بەنەو هى بتاليسە لەقەلەم بەدريايە، هەموو پاشاکانى پشتاوپشتى کليوپاترا ژەهرناسبوون و ئەوکاتانەى بەپيويستيان زانيو، ژەهریان بەکارهيناو، بۆيە خاتونە کەى مە بپرياريدا جوړى ژەهرەکان لەسەر ئەو بەندکرانە بەتاقى بکاتەو و بزانيت کامەيان کارىگەرترەو زوتر بەبى نازار مرؤ دەکوژيت، چونکە ئەو بىرى لەو دەکردهو نەبادا هەلومەرجىک بىتەپيش ئەو بوارى نەبىت هەلپت و بکەوئتە دەست ئوکتاو و کوۆت و زنجيرى بکات و بيبات بۆ پۆم و لەناهنگى سەرکەوتنە کەيدا بەبەردەم خەلکى پۆمدا پراکيشى بکات، چون نيشاندانى ئەو ديانەى کەلپيرسراو و خاوەن پلەو پايەى بەرزبوون بەخەلکى پۆم يەکیکبوو لەنەريتە باوەکانى سەرکردە سەرکەوتو کانى پۆم، ئەو ديانەيان بەبەردەم خەلکى پۆمدا دەهيناو دواتر-يان دەيانکوشت- يان نازاديان دەرکرد، خاتونە کەى مە لەکوژرانى خۆى نە دەترسا بەلکو لەو دەترسا بەديلى بيجرەن و بەکوۆت و زنجيرەو لەپوژى ناھەنگى سەرکەوتنى ئوکتاودا ئەو بەبەردەم خەلکى پۆمدا بيين و دواتر ناچارى بکەن لەبەر امبەر ئوکتاودا بکەوئتە سەر ئەژنو و کپنوژى پيىبەن، هەرچەندە خاتونە کەى مە لەپوژگارى سىزاردا چوو بۆ پۆم، بەلام ئەوکات وەک ميوانى سەرۆکى ئەو ولاتەبوو، تائەو پۆژەى سىزاريان نەکوشت دامودەزگاکانى دەولەت بەرەسمى هەلسوکەوتيان لەگەل خاتونە کەى منداده کرد، بەلام ئوکتاو ريز بۆ خاتونە کەى مە دانانيت و بەزنجيرکراوى دەيبات بۆ پۆم و نيشانى خەلکى پۆمى دەدات و دواتر دەیکوژيت، کليوپاترا زياتر مەترسى لەو هەبوو ئوکتاو بەزىندوى بيهنپتەو، بۆيە بپرياريدا هەموو جوړە ژەهرەکانى لەسەر ئەو زىندانيانە بەتاقى بکاتەو تابزانيت کام لەمانە بى نازاروخيرا مرؤف دەکوژيت، ئيتر لەو پۆژە بەدواو کۆمەلنى لەو تاوانبارانەيان دەهينان بۆکوۆشکى پاشايەتى، خاتونە کەى مە لەکاتى ناخواردندا ئەو زىندانيانەى لەگەلخويدا دەبرد بۆئەو هۆلەى کەخۆى نانى تيداده خوارد، ئەم تاوانبارانە کەزۆر بەيان حوکمى لەسىدارەدانيان بەسەردا درابوو بەشيوەيەک هەلدەبژيردران کە هەندىکيان تەمەنيان گەنجبىت، هەندىکيتريان پياوى کامل، هەندىکى تريشيان پيرين، تابزانيت داخوا ئەو ژەرە چون کاردەکاتەسەر ئەوانەى گەنج و لەنيو هى تەمەندان و پيرين، پيشنەو هى ئەو زىندانيانە بىنەناو ئەو هۆلە کليوپاترا فرمانى دەدا خواردن بکەن ئەو قاپانەى

كەشىۋە پەنگىكى تايىبە تىيان ھەبوو دواتر بۇخۇي ژەھرى لەو قاپانە دەكرد، دواي ئەۋەي تاوانبارەكان دەھاتن كىلىپاترا خەندەي لەپرووي ئەوانەدا دەكردو مۇلەتى دانىشتىنى پىندەدان و بەشىۋەيەك ھەلسوكەوتى دەكرد ئەوانە و اياندەزانى شازنى مىسر بەزەيى پىياندا دىتەۋەو بۇيان بەپەرۋشە، بۇيە ئەمخوانەي بۇ سازكردون.

دواي ئەۋەي ئەوانە دادەنىشتن ئەو قاپانە تىيان لەبەردەم دادەنان، ھەندى لەمانە لەنيۋەي ناخواردنەكەدا بەلادا دەكەوتن، ھەندىكى تىيان دواي تەواوكردنى خواردنەكە دەكەوتن و گرمۇلە دەبوون و پىچيانەدان و لەتاوانازار ھاورىان دەكرد، خاتونەكەمنىش بىبەزەيىانە بىئەۋەي مەرگ ونازاري ئەمانە كارى تىيىكات سەيرى دەكردن تابزانىت چۆن دەمرن، خاتونەكەي من دىمەنى مردنى ئەوكەسانەي بەومەبەستە سەيردەكرد تابزانىت لەرۇژى تەنگانەو ناۋمىدى خۇيدا چۆن دەمرىت، كىلىپاترا لەم تاقىكردنەوانەدا گەيشتە ئەۋنەنجامەي، ژەھرى بەھىز مروۋە بەنازارەۋە دەكوژىت- بەلام ژەھرى بىقووت بى ئىش ونازار دنيا بەمروۋە جىدەھىلىت، تانەو رۇژى ئاشكرانەببوو خاتونەكەي من ئەۋخەلكە ژەھر خواردو دەكات، كەس لەم زىندانىانە زەندەقىان نەچووبوو، بەلام كاتى ئەمە بلأوبۇۋە وناشكرابوو، ئىتەر ئەو زىندانىانە لەبەردەست وپىي كىلىپاترادا دەكەوتن و دەگرىان و دەپارانەۋە كەبەشمشئىر سەريان بىپەرىنن- بەلام ژەھر خواردوويان نەكەن، من سەرەتا باسى ئەۋمەكرد خاتونەكەي من لە رۇژگارى گەنجىدا حەزى لەپراگرتنى ماربوو و بەردەوام لەژورەكەي خۇيدا يەك دوو قەفەسى ماران ھەبوو و بەردەوام مارەكان لەوقەفەسانەدا دەجولانەۋە، ھىچ پىاويكى بەھىزو تۈانا ھىچ جەنگاۋەرىك نەدەۋىرا ماريكى ژەھراو بگرىت، بەلام خاتونەكەي من مى ماري ناسراو بە(ماري زەنگۇلەدار) دەگرت بى ئەۋەي ھىچ ترس ولەرز لەئەۋ بەدىار كەۋىت، كىلىپاترا بەمنى گوت: شرميون، ئەگەر بتەۋىت دەمى يەك ماري ژەھردار بگرىت و پىتەۋەنەدات دەبى سەيرى سەرى مارەكە بكەيت وچاوت لەچاۋەكانى بپرېت، لەدنىادا مارنىبە لەماری زەنگۇلەدارى ئەفرىقايى مەترسى دارترو خىراتر، ماري ناوبراو لەچاۋ تروكانىكدا بەمروۋە دەدات و ژەھرەكەشى چارەسەرى نىبە، بەلام ئەگەر تۆملى ماري زەنگۇلەدارى بگرىت وچاۋى تىپرېت ئەۋا پىتەۋە نادات، بەۋەي من تەمەنىكەم لەگەل كىلىپاترادا بەسەربردبوو، ھەرگىز نەدەۋىرام ئەۋمارانە بگرم چونكە ترسان لەمار شتىكى سروسشتىبە، ئەمجارەيان كىلىپاترا بەم مارانە زىندانەكانى دەكوژتن، دواي ئەۋەي ئەوانە تىيان دەھىنان كىلىپاترا بۇخۇي دەستى دەبىرە ناو قەفەسەكەو سەرى مارەكەي دەگرتو دەيھىنانە دەرى، ھەتا مارگەرگانىش نەدەۋىران دەستىان بىبەنەناو ئەۋ قەفەسانەو ماردەربىنن، چونكە دەيانزاني ئەۋ مارانە دەمىكە لەوقەفەزانەدا ماۋنەۋەو توپرەو ھاربوون، خاتونەكەي من ئەۋ مارەي دەگرتەدەست و بەرەۋ ئەۋ زىندانىە دەستوپىن بەستراۋە دەچوو و ئەۋ مارەخىرا بەيەك تەكان پىۋەيدەدا، دواتر خاتونەكەي من مارەكەي دەخستەۋەناو قەفەسەكەو چاۋەروانى شىۋازى مردنى ئەۋ دەستوپىن بەستراۋەي دەكرد داخو چۆن گيان دەسپىرېت، ئەگەر ماري زەنگۇلەدارى ئەفرىقايى بەھەر كەسىكەۋەدات دواي يەك كاترئىر ئەۋكەسە لەشى سور ھەلدەبىزىكىت و كەفى لەدەم دىتەدەرى و ھەناسەي لەسىنگىدا پەنگ دەخواتەۋەو دواتر دەمرىت، لەو كاتەي مارەكە بەتاوانبارەيەۋەدەدا تادەمرد بۇساتى ئۇقنەي نەدەگرت. لەنىۋان ژەھرى ھەموو مارەكاندا خاتونەكەي من تەنھا ژەھرى

جۆره ماریکی به ناوی (ئاسپیک) (A) (جۆره ماریکه له سه رووی ئه فریقادا ده ژیت - و فارسی) په سه ندرد، ژه هری ماری ئاسپیک نه ده بووه هۆی ئازارو ئه شکه نجهی زۆرو په نگی پیستی ئه وکه سه ی نه ده گۆری - هه تا قاشی دروستنه ده کردو ئه وکه سه ی ئه وماره که پیوه ی دابوو ته نها چه ئی ده کرد بخوینت وله کاتی نوستندا به بی ئیش ونازارکیشان گیانی ده سپارد، کیلیۆپاترا به منی گوت شرمیون ئه گهر پۆژی بیت، من بکه ومه ناومییدی وته نگانه ئه واهه ژه هری ماری ئاسپیک خۆم ده کوژم.

- گۆم ئه ی خاتونه که ی من: ئایا ماری ئاسپیک ده توانیت به تۆوه بدات؟

- کیلیۆپاترا گۆتی: مار وه ک سه گ نییه خاره نه که ی خو ی بنا سینه وه، مار خاره نه که ی خو ی، ئاناسیت، ئه گهر بۆ جاریکیش خاره نه که ی ناخا فلینت ئه واهه پیوه ی ده دات.

له وکاته ی شه و پۆژ له کو شکی پاشایه تیدا خه ریکی دروستکردنی ئارامگای خاتونه که ی من بوون وکیلیۆپاترا خه ریکی ماری پیوه نانی زیندانه کانبوو، ئه نتوان که وتیۆ هه ولی ئه وه ی ولاتی لیبیا بخاته وه ژیر فه رمانی خو ی هه رنه بی بۆ ئه وه ی مه ترسی له شکر پۆمی که له ولاته دابوو له خو ی دوور بخاته وه، ئه گه ری ئه وه هه بو له شکر پۆم له لیبیادا هیرش بکه نه سه ر میسو ئه نتوان ده سته گری بکه ن - یان بیکوژن، دیاره ئه گهر هیرش بکه نه سه ر میسریش ئه واهه ته ختی پاشایه تی خاتونه که ی منیش نامینیت، بۆیه کاتی کیلیۆپاترا زانی ئه نتوان نه خشه ی ئه وه ی کیشاوه شاری پاراتونیومی لیبی داگریکات، ئه م بۆچونه ی ئه نتوانی په سه ندرد، پاراتونیوم له لیبیادا به نده ریکی گه وره یه و ئه وکاته ببوو به باره گای گالوس، وه که له مه وه بهر گۆم گالوس ئه وپیاوه بوو که دوا ی ئه وه ی نوکتا و له شه ری ناکتیومدا سه رکه وت ئه وی نارد بینه فه رمانه وای گشتی ولاتانی سه رو ی ئه فریقای ژیر ئیمپراتۆریه تی پۆم، ئه نتوان له میسریدا به یاری ده دانی خاتونه که ی من سوپایه کی پیکه وه ناو به که شتی جه نگیه کانی میسری به رو پاراتونیوم به ریکه وت، به وه ی ئه نتوان له که نداوی ئامبرواسیدا که وتیۆ داوه وه و پینگای ده رچوونی نه بوو ده بوو بیزانیا دوا ی گه یشتنی به به نده ری پاراتونیوم له وانه یه ری پزگاز بوونی نه مینیت، گالوس فه رمانده ی گشتی ولاتانی سه رووی ئه فریقا له دم ته نگه به ری به نده ری پاراتونیومدا زنجیری رایه له کرد بوون به شیوه یه که ده توانرا ئه و زنجیرانه به رزبکرینه وه سه رئاوه که وه نه وی بکرینه وه ناواوه که، کاتی ئه و زنجیرانه یان شل کردبان که شتیه کان ده یانتوانی بچنه ناو به نده ره که وه برۆنه ده رایی، به لام که زنجیره کانیان را کیشابان و به رزکردانه وه، که شتیه کان نه یانده توانی بێن و بچن، کاتی ئه نتوان به که شتیه کانیه وه گه یشته نزی که به نده ره که زنجیره کانیان شلکرد بوون و چو بوونه ناو ئاوه که، هه رکه ئه نتوان بینی دم به نده ره که سوپای دوژمنی لینیه به شادمانیه وه که شتیه کانی خو ی بردنه ناو که نداوه که، دواتر به فه رمانی گالوس زنجیره کانیان کیشان و پینگای گه رانه وه ی که شتیه کانی ئه نتوان گیرا و ئیتر هه موو که شتیه جه نگیه کانی پۆمی هیرشیان کرده سه ر که شتیه کانی ئه نتوان و پۆمیه کان ناگریان به ردا یه که شتیه کانی ئه نتوان، به شیوه یه که تینیان بۆهینان ئه نتوان ویستی پاشه کشه بکات و وازه شه پرکردن به نیت، به لام که سه یری کرد گه رووی که نداوه که گیراوه و پینگای گه رانه وه نییه، پۆمیه کان زانیان ئه نتوان ده یه ویت هه لیت، بۆیه به گورتر هیرشیان هینا و هینده ی نه مابوو ئه نتوان ده سته گری بکه ن، سه ره نه جام ئه نتوان توانی هه لیت وهه موو که شتیه کانی ئه و له وه نده ردا سو تیندران وه و سه ریا زانه ی

كەبە زىندۇش مابونەۋە بەدىلىگىران، دواى ئەۋەى ئەنتوان لەم شەپەدا تىشكاۋ ھەلاتەۋە بۇ مىسەر، خاتونەكەى من لەۋەگەشىت ئىتر ئەۋىپاۋە جىگەى ئومىد نىيەۋ پىۋىستە لىئى جىبابىتەۋە، تانەۋ رۇژەش كىلىۋپاترا بەئومىدبۇۋ ئەنتوان پەندو ئەزمونى لەپراىردوۋى خۇى ۋەرگرتىت ۋەھولبەدات ھەلەى تىشكانەكانى دووبارەنەكاتەۋە، بەلام دواى ئەۋ شەپە گەمزانەيەى ئەنتوان لەبەندەرى پارا تونىۋمدا كرىى ۋەسەختى تىشكا، خاتونەكەى من ئىتر بۇى دەرگەوت چى لەباراندا نەماۋە، ئەگەر لەخۇى دورنەخاتەۋە بەناگرى ئەۋ دەسوتىت.

خاتونەكەى من بىرارىدا راستەۋخۇ پەيۋەندى لەگەن ئۇكتاۋدا بىسەتى، بۇئەۋ مەبەستەش نامەيەكى بۇئۇكتاۋ بەيەك تەتەرى مىسرىدا نارد بۇ رۇم ۋەپىئى گوت ئەم نامەيە بەدەرەدەست ئۇكتاۋ. ۋەلامەكەشم بۇبىنەۋە، ئىنجا چەند پارچە گەۋەزى گرانبەھى ۋەك دىزارى بۇئۇكتاۋ نارد، دواى ئەۋەى ئۇكتاۋ نامەۋدىرەكانى كىلىۋپاتراى پىگەشىت، لەۋەلامى خاتونەكەى فندا بۇى نوسىبوۋ: ئەگەر دەتەۋىت دۇستايەتى من بەكەيت دەبى ھەموو گەنجىنەى خۇت ۋتاجەكەشت تەسلىم بەمن بەكەيت، جگە لەۋ نامەيەش ئۇكتاۋ بەقسەش بەتەتەرە مىسرىەكەى گوتىبوۋ بەكىلىۋپاترا بلىئى، ئەگەر ئەنتوان بەكۆزىت ئەۋاۋاشتى لەگەلداكەم، ئەنتوان ھەستىكرد خاتونەكەى من چارەى ناۋىت ۋئىتر ناتوانىت لەمىسردا بژىت، بۇيە نامەيەكى بۇئۇكتاۋ نوسى ۋ تىيدا داۋاى كرىبوۋ رىگەى پىبىدات لەئەسىنادا بژىت، ئۇكتاۋ ۋەلامى نامەكەى ئەنتوانى نەدايەۋە تازىاتر رىسۋاىت، خاتونەكەى منىش زانى ئەنتوان نامەى بۇ ئۇكتاۋ ناردوۋە داۋاى كرىۋە رىگەى پىبىدات لەيۇناندا بژىت، كاتى ئەنتوان زانى ئۇكتاۋ ۋەلامى نامەكەى ناداتەۋە بۇئەۋەى تۋرەى ئۇكتاۋ بۇناشتى بەكۆزىت، دەستى بۇكارىكى نەنگ برد ئەۋىش ئەۋەبوۋ (ترولىوس) كە يەكىكبوۋ لەبكوژانى سىزارو لە ترسى ئۇكتاۋ ھەلاتىبوۋ ۋەمىسردا دەژىا، بىئ ناگادارى خاتونەكەى من دەستگىرى كرىو ناردى بۇ رۇم، پىۋىستە لىرەدا ئەمە بلىئىن دواى ئەۋەى ئۇكتاۋ لەرۇمدا دەسەلاتى گرتەدەست، ھەموو ئەۋانەى دەستىان ھەبوۋ لەكوشتنى سىزاردا كوشتنى، ئۇكتاۋ بەپەرۇشەنبوۋ لەمردنى سىزار تاتۇلە لەبكوژانى ئەۋىكاتەۋە، بەلام چونكە خۇى بە مىراتگرەۋەى سىزار دەزانى بۇيە بەپىۋىستى دەزانى تۇلە لەبكوژانى سىزار بەكاتەۋە، ھەرچەندە خاتونەكەى من سىزارى خۇشدەۋىست ۋسىزارىۋنى كۋرەكەى خۇى بە رەسمى بەھى سىزار ناساند، بەلام بىرارىنەدا ترولىوس بەكۆزىت ۋچاۋپۇشى لىكرد، گەچى ئەنتوان ئەۋى لەبىرنەكرىبوۋ. بۇ ئەۋەى لەئۇكتاۋ نىزىكىبىتەۋە رىگەى پىبىدات لە يۇناندا جىنشىننىت، ترولىوسى دەستگىر كرىو بۇ رۇمى نارد تابەئۇكتاۋ-ى بسەلمىتت كەلەيەنگرى ئەۋە، ئەنتوان تانەۋ رۇژە نىشانى دابوۋ كەسەركرەيەكى ناشايستەيەۋ ناۋبانگى دەر كرىبوۋ كەپناۋىكى مېياز ۋەئىش ۋەئىش پەرىستەۋ بۇسەبوزى دلخۇى سىل لەھىچ ناكاتەۋە، بەلام دواى ئەۋەى ئەنتوان ترولىوسى دەستگىر كرىو ناردى بۇ رۇم سەلماندى كەتەۋاۋ مايەفوتەۋە بۇئەۋەى بتوانىت ماۋەيەكى ترىش دىرژە بەخۇشگوزەرانى ژىانى خۇى بدات، لەدەست بردن بۇھەموو كارىك سىلناكاتەۋە، كاتى ئۇكتاۋ لەۋەلامى نامەكەى كىۋپاترا دا نوسىبوۋى ئەگەر ئەنتوان بەكۆزى ئەۋاۋاشتى لەگەلدا دەكات، كىلىۋپاترا نامەيەكى ترى بۇئۇكتاۋ ناردوۋ تىيدا نوسىبوۋى ئەگەر ئەنتوان بەكۆزى چ شىك گرىنتى ئەۋناشتى كرىدە دەكات؟

ئوكتاويش لەو ئەلامدا گوتتوبوى پەيماندانى من بەسە بۆنەمە، بەلام خاتونەكەى من لەو ژىرتىبوو باوهر بەكەسىكى سىياسى بىكات، ئەو دەيزانى دواى كوشتنى ئەنتوان ئوكتاوي ئەو لەناودەبات، كىليوپاترا دەيزانى زىروگەوهمەرى گەنجىنەى ئەو بەجۆرىك بەلاى ئوكتاويە بۆتەجىنگاى گرىنگى پىندان كەناتوانىت دەستى لىئەلگىرىت، بۇ دەستگەيشتن بەوئەش دەبى كىليوپاترا لەناوبىرىت، ئەمەق كەئەو پۇزگارە بەسەرچوو من دەتوانم مەسەلەكان تىبگەم و دەزانم مەبەستى ئوكتاوي فرىودانى خاتونەكەى من بوو و دەيوست ئەنتوان بەدەستى كىليوپاترا بەكوشتىدات و دواتر هىرش بىكاتەسەر مىسرو كىليوپاترا دەستگىرىكات و لەگەلخۇيداىبىبات بۇ پۇم و دواى ئەوئەى لەناھەنگى سەرگەوتنەكەيدا نىشانى ھاوالاتىانى پۇمىدا بىكوژىت، خاتونەكەى من داواى گرىنتىكەى لەئوكتاويكرد، ئوكتاويش كورپىكى گەنجى بەناوى تىرسوس نارد بۇلاى كىليوپاترا ئەوكورە گەنج و جوانەش پەيامەكەى گەياندە دەستى خاتونەكەى من كە بەم شىوئەيەبوو: من حەزم لەتۆيە ئەگەر تۇ خۆتم بەدەستەو بەدەى و خۆشتىبويم ئەوا من چاويلە ستاندى زىرو زىوگەت دەپۇشم، خاتونەكەى من ئەوكات تەمەنى سى و نۇ سانبوو بەلام تائەو كاتەش ژىنىكى جوان و تەپبوو و دەيتوانى كارىكاتەسەر دلى هەندى پىاو و بىيانخاتە كەمەندى عشقى خۆيەو، بەلام وەك لەمەوبەر گوتم ئوكتاوي لەبەرامبەر خاتونەكەى مندا گەنجىربوو و لەوئەندەچوو ئەوعاشقى ژىنىكى سى و نۇ سانبىت، ھەر لەبەر ئەمەشبوو كىليوپاترا بۇچەند پۇزىك تەتەرەكەى ئوكتاوي لەكۆشكى پاشايەتى ئەسكەندەرىدا هىشتەو تالەناو براو بىرسىت و لىكۆلىنەوئەى وردى لەگەلئىبات سەبارەت بەئوكتاوي بوى بدوئىت و بوى پرونىتەو داخوا عشقى ئوكتاوي بۇئەو راستە-يان ھەرىە پروكەش بۇفرىودانىەتى، تىرسوس سويندى بەخوكان دەخوارد، دەربىرىنى عشقى ئوكتاوي بۇئەو راستەو لەكانگى دلىوئەيەتى، ئەنتوان بىستىوئە كەنىرداويكى ئوكتاوي ھاوئەو لەكۆشكى پاشايەتىدا ماوئەتەو، بەلام نەيدەتوانى نارازىبىت و نەھىلىت، من خاتونەكەى خۆم باش دەناسى و دەمزانى ئەومەرەبانىەى كىليوپاترا لەبەرامبەر (تىرسوس) نىرداوي ئوكتاوي تەنھا لەبەرئەو نىيە كەتەتەرى ئوكتاوي، بەلكو قوزى ئەو كورەش كارىكردبۇسەر خاتونەكەى من، چونكە كاتى كىليوپاترا گەنجىكى بەدلبا ئەوا بۇخۆى دەستەمۇى دەكردو بوى دەكەوتە سەرىشت و شازادەى مىسر لەم پرووئە ئاسان شلدەبوو، كىليوپاترا لەگەل پىاوى گەرەى وەك سىزارو ئەنتوان عشق بازى راستەقىنەى نەدەكرد، لەناخىوئە حەزى لەوانەنەبوو و تەنھا بۇ دەستكەوتى سىياسى و پاراستنى تەختى پاشايەتىكەى لەگەل ئەوانەدا پايدەبواردو لەژىر پەردەى عەشقەتىدا كارى بۇئامانجەكانى دەكرد، تىرسوس زۇر بەشادمانىوئە گەپرايوئە بۇسورىا كەئەوكات ئوكتاوي لەپۇمەو ھاىتۇوئە بۇسورىا، من دلىناىبووم دواى ئەوئەى تىرسوس دەگاتەوئەلاى ئوكتاوي زۇر بەخاتونەكەى من ھەلادەللىت، چونكە ئەو ھەم لەمىواندارىەتى باش و ھەم لەپرايواردن و لەزەت و جىرگرتن لەجەستەى كىليوپاترا بەھەرەمەندبوو، ئەمە جگەلەوئەى دەسكەوتى ماددىشى ھەبوو، چونكە كاتى گەپرايوئە بۇلاى ئوكتاوي لەسورىا، خاتونەكەى من چەندپارچە گەوھەرو زىپىكى وەك دىارىەكى پاشايانە دابە تىرسوس خۆى، بەوئەى من پارىزەرى ھەموو نەئىنەكانى كىليوپاترا بووم و ھەموو نەئىنەكانى ژيانى ئەوم دەزانىن، كەچى نەتوانى لەوئەبگەم داخواخاتونەكەى من بەپىنگاى تىرسوسدا چ پەيامىكى بۇئوكتاوي ناردوئە، ئەمەق كە من ئىستا خەرىكم ئەوبىرەوئەرىانەم دەخەمەسەر كاغەزو بۇئەوئەكانى داھاوئەى جىبلم، دەزانم بۇئەى كىليوپاترا باسى ئەوپەيامەى

بۇنەكرىدوم كەبۇ ئوكتاوى ئارەبىو، چۈنكى خەجالەتى لە خۇي دەكىشا بەمن بلىت پازىبوو ئەنتوان بكات بەقوربانى لەپىناو پاراستنى تەختى پاشايەتتەكەي خۇي ودواى مردنىشى پۇلەكانى حوكمى ئەم ولاتەبەن، خاتونەكەي من نەيدەويست من بزانم چەند بۇ ئوكتا دايشكاندوو، تەنانەت تاغاشقەكەي خۇشى بكات بەقوربانى تەختى پاشايەتتەكەي.

دەقى ئەو پىككەوتنامەيەي كەلەنىوان خاتونەكەي من ئوكتاودابوو، بەم شىوئەيەي خوارەوئەبوو:

1- دەبو ئوكتاو بەخەتى خۇي نووسىباي دواى ھاىتى بۇمىسر دەبى تەختى پاشايەتى مىسر بەرەسمى بناسىت و تائەو پۇژەي كىليۇپاترا زىندووبىت شارنى تەختى پاشايەتى مىسرپىت و دواى مردنى خۇي سىزارپۇن كەدواتر ناوئرا رامسس، بىتتە پاشاي و لات ودواى ئەويش مندالەكانى ترى شارنى مىسر حوكمى پاشايەتى مىسر بكن.

2- ئوكتاو بەلىننامە پرىكاتەو، كاتى گەيشتە شارى ئەسكەندەريە نابى سوپاي لەگەندابىت وتەنھا دەبى لەگەل سەد كەس لەدەستوپۇئەندەكانى خۇي بىتەناو ئەسكەندەريە.

3- كىليۇپاتراش بەلىنبەدات دواى گەيشتتى ئوكتاو بەئەسكەندەريە دە كرور بەتلىموس پارەي كاش بەدات بەئەو.

4- ئەگەر ئەنتوانىش ويستى لەبەرامبەر ئوكتاودا بگەيتتە شەر، ئەوا خاتونەكەي من بەنەپنى بەسەركرەدە سەربازيەكانى سوپاي مىسر فەرمانبەدات شەرنەكەن و خۇيان بەدەستەوئەبەن.

لەم خالەي دوايىندا كەدواين ماددەي ئەو پەيماننامەي نىوان خاتونەكەي من و ئوكتاو بوو، دوو خالى تىدان كەجىگاي سەرنجن، يەككىيان مەسەلەي بەرەنگارى بوونەوئە ئەنتوانە و مرۇق و ايرىدەكاتەو، باشە خۇ خاتونەكەي من دەويست ئەنتوان بكات بەقوربانى، بۇياسى شەرى ئەودەكات لەگەل ئوكتاودا ؟ نايبا باشتروانەبوو فەرماندەرىكات ئەنتوان بكوژن تانەتوانىت رووبەرپووي ئوكتاو بوەستتتەو، بۇيە پىويستە لىرەدا نامازە بوەبگەين ئەوكاتە ئەنتوان خۇي لەكلىۇپاترا بەدور دەگرت و كۆمەلئى پۇمى لە دەوروبەرى خۇيدا كۆكرەنەو بۇئەوئە پارىزگارى لىبكەن، ئەو پىشېبىنى ئەوئەي كرەبوو لەوانەيە كىليۇپاترا كوشتنى ئەو وەك كارتىك بەكاربەينىت بۇ پىككەوتن لەگەل ئوكتاودا، لەبەر ئەوئەش بوو ئەوخالە باسكرابوو چۈنكى خاتونەكەي من لەوكاتانەدا نەيدەتوانى ئەنتوان بكوژىت، دووئەمىشيان ئەوئەيە بۇچى كىليۇپاترا بەسەركرەدە سەربازيەكانى سوپاي مىسرى گوتبوو خۇتان بەن بەدەستەو نايبا بەناشكرا نەيدەتوانى بەسوپاكەي بلىت شەرمەكەن، من دەلىم نەخىر، لەبەرئەوئەي چۇنيايەتى و كەسايەتى شارنى مىسر ئەوئەي ھلنەدەگرت خۇي بەدات بەدەستەو، بەلكو دەبو ئەو بەرووكەش بەرگرى كرەباو و اينىشاندا با شەرلەبەرامبەر سەردارى پۇمىدا دەكات، كىليۇپاترا مامورەكانى حكومەتى بەردابۇ گيان ومالى ئەوكەسانەي لايەنگرى ئوكتاو بوون، بۇيە بۇپاراستنى ئەو ھەژمون و كەسايەتتەي خۇي دەبو بەرپايى و اينىشاندا با شەردەكات، بۇئەوئەي خەلكى مىسر نەلىن كلىۇپاترا لەگەل ئوكتاودا پىككەوتوو، بۇيە بى شەر سوپاي ئوكتاو دىتەناو مىسرەو، كاتى ئەو ھەوالە لەناو خەلكدا بلاوبۇو كە ئوكتاو دەيەويت بىت بۇمىسر، سوپاي مىسر بۇ پىگاگرتن لەسوپاي ئوكتاو كەوتنە حالەتى نامادەباشى ولەلايەن كىليۇپاتراوئە داوا لەئەنتوانكرا فەرماندەي گشتى سوپاي مىسر بگرتتەدەست،

خاتونەكەى من فەرماندەى سوپای دایە دەست ئەنتوان تاشەر لەگەڵ ئوكتاوادبكات، سبەلام لەژێرەوه بەسەركرده سەربازیهكانى سوپای گوتیوو ھەر كە سوپای ئوكتاوات ھاى ئیوھ بەسەربازەكانتانەوه خۆتان بەدەستەو بەدەن، ئوكتاوا لە سوپاوه بەرەو ميسەر كەوتەپرى و سەرەتا كە گەيشتە خۆرەلاتى ميسەر، لەخۆرەلاتى ميسردا شارىك ھەيە بەناوى پلوز وتیپىكى سەربازى سوپای ميسرى لەوشارەدابوو و كەسىك بەناوى سلوكوس فەرماندەى ئەو سەربازانەبوو، سلوكوس بەنھىنى فەرمانى خۆبەدەستەو بەدەنى لەلایەن كلیوپاتراوھ پىگەيشتوبوو، كاتى ئەنتوان بیستىوھ سلوكوس بەبى شەپكردن خۆى بەدەستەو داوھ، ژن و مندالەكانى كە لە ئەسكەندەریەدا دەژيان كوشت، خەلك ھەستیان بەوھ كرديوو كە سلوكوس بەفەرمانى نھىنى كلیوپاترا خۆى بەدەستەو داوھ، دواتر ئەنتوانیش بۆى پرونبووھ سلوكوس خیانەتى نەكردووھ بەلكو بەفەرمانى نھىنى كلیوپاترا خۆى بەدەستەو داوھ، ئیتر ئەنتوان ئەفسەرە پلە بەرزەكانى سوپای ميسرى دەركردن و ئەفسەرى ترى خستەن جىگایان تانەمانەش وەك سلوكوس خۆیان نەدەن بەدەستەوھ، خاتونەكەى من بۆیە ئەنتوانى كرده فەرماندەى گشتى سوپای ميسر بۆئەوھى لەگەڵ ئوكتاوا بەشەپردات و دواتر تەنھا خۆى بمىنیتەوھ و بكوژیت، بەلام بەپىچەوانەوھ ئەنتوان ھەلبژاردەى سوپای ئوكتاواى تىكشكاند، لەو بۆژگارەى كە خاتونەكەى من ھەزیدەكرد ئەنتوان سەرکەوتوییت ئەنتوان لەشەپرەكاندا تیدەشكا، لەم كاتەدا شارژنى ميسر دەیویست ئەنتوان بەكویتە دەست ئوكتاوا، گەچى ئەنتوان وەك چرایەك دەچوو كە پىش كورژانەوھى تىشكى پروناكى بلاوبكاتەوھ و دواتر لەبەربى نەوتى بكوژیتەوھ، لەو بۆژژانەدا دواىن مانگەكانى تەمەنى ئەنتوانبوو، چەند نمونەيەكى دلیری و قارەمانیەتى كە ئەنتوان لەشەپرەكاندا نواندى بووھ جىگای سەرسوڕمانى ھەموولایەك بەتایبەت كلیوپاترا، بەشێوھەيەك ئەو سەرکەوتنە ئەنتوانیان داخۆش و سەرمەستكرديوو تەنانەت كاغەزى ناگاردارى بەنووكى تیرەكانەوھ دەكردو بەرەو سوپای ئوكتاواى دەھاویشتن و لەو كاغەزانەدا نووسرابوو ئەو سەربازەى خۆى بەدەستەو بەدات ئەوادووسەد و پەنجا بەتلموس پارەى بەكاش دەدەنئى، ئوكتاوا لەبیستەوھى ئەوھ ھەراسان نەبوو و بەسەربازەكانى خۆى گوت ئەنتوان دەیەویت لەوسەر و سامانە زۆرەى ميسر بیبەشتان بكات، ئەگەر ئیوھ خۆتان بەدەستەو لەوانەيە دوسەد و پەنجا بەتلموسەكەشتان نەدەنئى، بەلام كە پشوو دریزین تائیمە دەگەینە ميسر ئەواسامانى دنیمان دەكەویتە دەست و من رىگا بەئیوھ دەدەم شارەكانى ميسر تالانكەن و ئەسكەندەریەش دەولەمەندترین شارى دنیايە و سامان و گەنجینەى پۆم لەچاوهى ميسر شتىكى ھىچ نبیوھ زۆر كە مترە، كاتى ئەنتوان زانى ناتوانى سەربازەكانى ئوكتاوا بۆلای خۆى پاكیشبكات، بۆئەوھى قارەمانیەتى خۆى دەربخات پەيامىكى بۆ ئوكتاوا ناردو تىیدانوسیبوو، ئەگەر پیاویت وەرە بادوو بەدوو شەپركەين، لەو لەمدا ئوكتاوا گوتبووى من نامەوى خۆم بكوژم چونكە ناومیدنىم تاخۆم بكوژم، من دنایام لەسەر كەوتنى خۆم، تۆ چونكە ناومیدى و دەزانى تیدەشكىيت، دەتەویت بەرىگای شەپرى دووقولای خۆت بەكوشتبەدەيت، بەھەر شێوھەيەكیبت مردنى تۆ شتىكى ناشكرايەو ھەر كە كەوتیشیە دەستەم دەتكوژم. ئەو قەسەيەى ئەنتوان شتىكى ناواقلانەبوو چونكە ئوكتاوا پیاویكى گەنج و بەھیزبوو و ئەنتوانیش كەسىكى بەتەمەنبوو و خۆى بۆ ئەو رانەدەگرت، دواتر خاتونەكەى من ھەلیكى بۆرەخسا كەبەنھىنى بەو فەرماندە تازانەى ئەنتوان داینابوون بلیت ئەگەر شەپ دەستى پىكردەوھ خۆتان بەدەستەو بەدەن،

ھەرواشبوو ئەۋنەفسەرئەۋ سەربازەكانيان شەپپاننەكردو خۇيان تەسلىمى سوپاي ئوكتاوكردو ئەنتوانىش كەتەنھا مایەۋە ناچاربوو جارىكىت لەمەيدانى شەپھەلىتەۋە، ئەۋكاتە ئەنتوان تەمەنى پەنجاسى سالىبوو، خاتونەكەى من دەيزانى تانەنتوان نەكوژرئىت ئوكتاۋ دلى ناسودەنابئىت، بۇيە پەيامىكى بۇنەنتوان نوسى وتييدا گوتبووى ئىتر بۇچى دەتەۋىت درىژە بەژيانى خوت بەدەيت؟ نايادەتەۋىت بەكەۋىتە چىنگى ئوكتاۋ ئەۋتۆ بەدىلى بباتەۋە پۇم بەدەستوپىنى كۆتوراۋەۋە نىشانى ھاۋلاتيانى پۇمىت بدات؟ ھەرچەندە تۇپياۋىكى ترسنۇكى وليۋەشاۋەنى، بەلام ھەربەپپاۋ ھەژمار دەكرئىت، بۇيە دەبى پپاۋنەۋەندە غىرەتى ھەبئت خۇى كۆتايى بەژيانى خۇى بئىئىت تانەبئىتە دىلى دەستى دوزمەكەى بەسوكى وپسوايىۋە نەكوژرئىت، دواى مردنى ئەنتوان من ھەندى شتى ئەفسانەبىم بىست كەگوايە خاتونەكەى من ويستويەتى ئەنتوان لەناۋببات بۇنەمەش پەناى بردوۋە بۇنۇين و فرت وفيل، فيلەكەشى ئەۋەبوۋە گوايا لەگەل شرميۋندا- واتە من، چۆتە ناۋنەۋ گۆرەى كەبۇ خۇى دروستكردبوو و دەرگاكەى لەسەرخۇى داخستووۋە دواتر پوپاگەندەى ئەۋە بلاۋبۆتەۋە گوايە كلىۋپاترا خۇى كوشتوۋە تانەم ھەۋالە بەنەنتوان بگات، گوايا كاتى ھەۋالى خۇوكوشتنى كلىۋپاترا بەنەنتوان گەيشتوۋە ئەۋ زۇر ناۋمىدبوۋە بەنۆكەرەكەى خۇى گوتوۋە دەسكى شمشىرە دوو نوك تىژەكەم بۇبۇرە سەرزەۋى و پوۋە ناسمان بىگرە خزمەتكارەكەشى كەناۋى (ئاروس) بوو شمشىرەكەى پىك بۇداگرتوۋە ئەنتوانىش بە گۆپ خۇى بەنوكى شمشىرەكە داداۋە شمشىرەكە بەدلى ئەنتواندا رۇچوۋە مردوۋە، ئەم پوپاگەندەيە سەبارەت بەخۇوكوشتنى ئەنتوان ھەلبەستراۋە، راستى ئەنتوان لەۋ پۇژانەى دوايى تەمەنىدا خاتونەكەى منى خۇشەنەۋىست و دەيزانى كلىۋپاترا دەيەۋىت ئەۋبكات بەقوربانى بۇناشتى كردن لەگەل ئوكتاۋدا، ئەگەر لەۋكاتانەدا ھەۋالى خۇوكوشتنى كلىۋپاترا بەنەنتوان گەيشتبا نەك خۇى دەكوشت بەلكو شادمانىش دەبوو، چۈنكە ئەۋكات لەۋانەبوو لەگەل ئوكتاۋدا بتوانئىت ناشتى بكات، ئەۋكەسانەى ئەۋچۆرە پوپاگەندانە دەكەن كەسانى ساۋىلكەن ولۇژىكى مەسەلەكە لەبەرچاۋ ناگرن، ئەۋ پپاۋەى دەيزانى خاتونەكەى من دەيكات بەقوربانى بۇپىكھاتن لەگەل دوزمەكەيدا چۇن دواى مردنى ئەۋ ئەمىش خۇكۆژى دەكات؟

راستىكەى ئەۋەيە ۋەك من دىتومەۋ بىستومە، خاتونەكەى من نامەيكى بۇنەنتوان نووسى بەۋە نامۇژگارى كردبوو كەئىتر ئەۋنومىدى ئەۋەى نەماۋە ۋەك رابردوۋى لىبئىتەۋە بۇنەمەش نەكەۋىتە دەستى ئوكتاۋ باشتىن رىگاچارەى ئەۋەيە كۆتايى بەژيانى خۇى بئىئىت، دواى ئەۋەى نامەى خاتونەكەى من بەدەستى ئەنتوان گەيشت، ئەنتوان بانگى ئاروسى خزمەتكارى كردوۋە شمشىرە دەم دۇفاقەتىژەكەى خۇى لەكالان راكىشاۋە داۋەتتە دەستى ئەۋ وپنى گوتوۋە بەيەك زەبرى بەھىز نوكى ئەم شمشىرە لەسەر دلم پۆكە، ئاروسى خزمەتكارىشى گوتويەتى ئەگەر تۇفەرمانى كوشتنىش دەركەى ناتوانم ئەم شمشىرە لەسەردلت چەقنىم، دواتر ئەنتوان گوتويەتى باشە كەناتوانى ئەم شمشىرە لەدلمدا نغروبكەيت بەدەستىۋە بگرەۋ چۆنت پىدەلیم ئاۋاي رايگرە، خزمەتكارەكەشى بەقسەى كردوۋە دەسكى شمشىرەكەى لەزەۋى چەقاندوۋە دەمەۋ ناسۇ رايگرتوۋە دواتر ئەنتوان كەمى كشاۋەتەۋە لەگۆپ خۇى بەنوكى شمشىرەكە كىشاۋە لەپشتى ھاتۇتەۋە دەرى، بەلام ئەنتوان دەستبەجى

نەمردوۋە، كاتى ئەوانەى دەوروبەرى زانىۋىيانە ئەنتوان ھەۋلى خۇكۆزى داۋە لەخالى گىيانەلادايە چۈنەتە بنبالى ولئىيان پرسیۋە پېش مردنت چ ناۋاتىكت ھەيە ؟
ئەۋىش گوتىۋەتى ھەنئەكەم بۇدۋاجار كلىۋاتىرا بىبىنم، دواتر ئەۋداۋاكارىەى ئەنتوانيان بەخاتونەكەى
من گەيانەدو وكلىۋاتىرا پارىبۋو ئەۋبىنن بۇلاى تابىبىنئىت، من نازام بۇنەنتوان دواناۋاتى ئەۋەبۋو
كلىۋاتىرا بىبىنئىت، ئايا دەۋىۋىست سەرزەنشتى ئەۋبىكات كەبەئوكتاۋى فرۆشت ؟
دەمزانى خاتونەكەى من بۇ پارى بۋو ئەنتوان بۇدۋاجار بىبىنئىت، ھۆكەشى ئەمەبۋو، كلۋاتىرا بىرى
لەۋەدەكردەۋە نەك ئەنتوان چاكبىتەۋەۋ بەزىندۋىى بىبىنئىتەۋە، بەلام كە ھىنا بايان بۇلاى ئەۋ
ئەۋابەزىندۋىى دەرنەدەچۋو ۋفەرمانىدەدا ئەنتوان بەبىرىندارىش بكوژن، ھەركە ئەنتوانيان گەيانەدەلاى
كلىۋاتىرا گىيانى سپاردو خاتونەكەى من بەدوۋچاۋى خۇى بىنى ئەنتوان بۇدۋاين جار چاۋى لىكنان،
دۋاى مردنى ئەنتوان خاتونەكەى من تەتەرىكى بۇلاى ئوكتاۋ نادر تابەنەۋ پارىگەيەنئىت ئەنتوان خۇى
كوشتۋوۋ ئەۋ شمشىرەى ئەنتوانىش خۇى پىكۋشتبۋو بۇئوكتاۋى نارد، من دلنىابووم لەۋپۇرژەى
ئەنتوان ۋئوكتاۋ ھاتنەناۋ گۇرەپانى سىياسەتەۋە پكەبەرى سەرسەختى يەكترى بوون دواتر
دژايەتىكردنى يەكترى لەنىۋان ئەۋ دوانەدا سەرى ھەلدا، ھىچ كاتى لەنىۋان ئەنتوان ۋئوكتاۋدا
دۇستايەتى راستەقىنە نەبوۋە ھەتا ئەۋ كاتەى لەسەر حوكمكردنى ئىمپراتورىيەتى پۇمىش پىكەاتن،
كاتى ئوكتاۋ ھەۋالى خۇكۋشتنى ئەنتوانى پىگەشت، واى بەباشزانى خۇى بەغەمگىن پىرسەدار
نىشانبدات، ھەمان ئەۋ پۇلەى كەسىزار دۋاى دىتنى سەرى براۋى پومپە گىپراى و واينىشاندا بۇى
غەمبارە، ئوكتاۋىش ئەۋ كارەكتەرەى گىپرا.

دواين نەبەردى، سەرگەوتن - يان تېشكان

لەوانەى مىژۋى سەردەمى خويندكارىمدا ھەندىكمان لەسەر مىژۋو نووسى گەورە (توسىدەيد) (1) مىژۋو نووسىكى بەناوبانگى يۇنانىيە دېرىنە- و فارسى) خويندو ئەو راست ئەكات كەدەلەيت، ئەگەر بەوردى لەمىژۋو وردىنەو ھەموو واقىعەكانى كۆمەلەيتى ئايندە لەسەر واقىعەكانى رابردو، پېشىبىنى دەكەيت وئەوئە لەئائىندە پرودەدات ھەمان دووبارە بوونەوئە ئەوشتانە كەلە رابردودا پرويانداوئە تەنھا روگەشەكەيان دەگۆردىت وبەپىيائى واينىشاندەدات كەتازەن، بۇ ئەوئە ئەوراستەيەى سەرەو كەبىسەلمىنم چۆنچۆنى مىژۋو دووبارە دەبىتتەو، دەلەيم كاتى بەتلىموسى چواردەھەم (برا ومىرى كىلۇ پاترا) پومپەى كوشت بۇئەوئەبوو خۇى لاي سىزار خۇشەويستبكات، بەلام لاي سىزار خۇشەويستتەبوو، كىلۇپاتراش ئەنتوانى كرد بەقوربانى، تابىتتە جىگىس سەرنج وخۇشەويستى ئۇكتاو، بەلام خاتونەكەى منىش لاي ئۇكتاو خۇشەويست نەبوو ونەيتوانى پارىزگارى لەتەختى پاشايەتى خۇى بكات. دواى ئەوئە ھەوالى خۇكوشتىنى ئەنتوان بەئۇكتاو گەيشت، ئۇكتاو سەرگەردە سەربازىەكانى خۇى بانگەردە خىمەكەى خۇى وپىي گوتن مەبەستى من لەم كۆبونەويە ئەمەيە بەئىوہ بلېم من ھەزم نەدەكرد ئەنتوان بمرىت ونەمدەويست ئەو پىازە كۇتايى بەئىيانى خۇى بىنەيت، من بۇيە ھاتم بۇمىسر تالەگەل ئەنتواندا ئاشتى بكام وپىشنىيارى ئەوئە بۇبكام فەرمانرەوايى يەككە لەولاتەكانى زىر دەسەلەى ئىمپراتورىيەتى پۇم قوبۇلكات، ئەويش بەھۇى خراپ تىگەيشتىنى خۇى پىيوابوو من بۇ كوشتىنى ئەو ھاتووم بۇمىسر، مەبەستى ئۇكتاو ئەوئەبوو دۇست ولايەنگرانى ئەنتوان لە پۇمدا نەپەنجىن وئەوان ئەويە بەرپرسىيارى مردنى ئەنتوان نەزانن، لەوكاتەى ئەنتوان ھەولى ئەوئەيدەدا خۇى لەكوژرانى ئەنتوان بەبى گوناھ نىشانىدات، خاتونەكەى من بىرارىدا سىزارىونى كوپى دوربختەوہ تائوكتاو دەستى نەگاتى، ئەو پىيوابوو ئەگەر ئۇكتاو بەلئىنەكەى خۇشى بباتەسەر ئەواسىزارىون ھەردەكوژىت، خاتونەكەى من لەسىاسەتكرىندا زۇر وردىبىنبوو ودەيزانى ئۇكتاو چاوى بەرىنايى نادات كوپى سىزار بەزىندويى بمىنەتتەوہ، چۆنكە خۇى بەمىراتگرەوئە سىزارىونى دەزانى، بۇيە كىلۇپاترا بانگى مىردەكەى منى كردو گوتى: تىە من سىزارىون بەتۇ دەسپىرم تۇئەو لەگەلخۇتدا ببە بۇ كوئش(1) (واتە خاكى سودانى ئەمرو- و فارسى) و ئاگات لىبىبىت كەس دەستى لىنەوہشىنەيت، ئىنجا خاتونەكەى من دوسەدو پەنجا ھەزار بەتلىموسى زىپرى دايە مىردەكەم و پىي گوت، من بۇيە ئەم پارەيە دەدەم بەتۇ تاكوپەكەم لەكوئشدا بەباشى بىت، بەلام تۆكەمى دەستبەپارەوہ بگرە لەبەرئەوئەش ئەمەت پىدەلەيم نەك ھەلومەرچىك بىتەپىش من نەتوانم زوزوو پارەتان بۇبىنم، تۇ لەكوئشدا چاوپروانى فەرمانى من بە ئەگەر تاشەش مانگىتر ھىچ ھەوالىكت لەمنەوہ پىنەگەيشت ئەواسىزارىون سوارى كەشتى بكام بۇبەدوستان ولەوئە خانووك بگرەوتىيدا خزمەتى سىزارىون بكاموئەى يەك سال

لەۋى بىنئەۋە تامن ۋە لامت لىدەگىر مەۋە، ئەگەر دىۋى ئەۋسالىھىچ ھەۋالىكت لەلايەن مەنەۋە پىنئەگەشىت، ئەۋا چەند خزمەتكارىك بۇسىزارىۋىن بگرەۋ بۇخۇت بگرەپىرەۋە مىسر، نەكەى سىزارىۋىن لەگەلخۇتدا بۇمىسر بىنئەۋە، چۈنكە ژىانى دەكەۋىتتە مەترسىيەۋە دەيىكۇڭ، دىۋى ئەۋەى ھاتىتەۋە مىسر خۇت بگەيەنە پەرسىتگائى رامسىسى دۋەم كەلە دەم پوۋبارى نىلە، بۇخۇت دەزانى لەبەردەم دەروازەى ئەۋ پەرسىتگائەدا چۋارپەيەكەرى بەرد ھەن ۋەپوۋيان لەخۇرھەلاتە، لەناۋەپاستى نىۋان لىۋارى پوۋبارى نىل پەرسىتگائە گەنجىنەيەكى شاراۋە ھەيە كەبىرى دۋو كرور بەتلىموسى زىپى تىدايە، بىنئەۋەى كەس بىنئەۋە تۇ ئەۋپارەيە لەگەلخۇتدا بىبەرەۋە ھندۇستان ۋەبۇ ژىانى پۇژانەى سىزارىۋىنى كورمى خەرجىكە، مەن ئەمدەزانى خاتونەكەى مەن لەخۇرئاۋاى مىسردا پارەى شاردۇتەۋە، خاتونەكەى مەن ئەۋەندە ھەمانەى بەتتەى مىردمبوۋ شويمى ئەۋپارەنەى پىگوت، چۈنكە دەيزانى مەھالە مىردەكەم خىانەتى لەگەلداپكات ۋەسەركىشى ھەرمانەكانى بكات، مەن دەزانم ۋەك چۈن لەنەننى ئەۋپارە شارداۋەيە بىنئاگابوم ئاۋاش لەزۇر گەنجىنەى تىرى شاراۋى خاتونەكەى خۇم بىنئاگام، دەمزانى ھەندى لەسامانى كىلپۇپاترا لەنارامگاگەيدابوۋ، بەلام گەنجىنەى سەزەكى ئەۋ لەشۋىننىكى تىردا شارداۋەبۈنەۋەۋە دۇنياۋوم ئەۋانەى كەئەۋ گەنجىنەيەشىيان بۇخاتونەكەى مەن شاردۇتەۋە كورژان، لەۋانەيە كىلپۇپاترا ئەۋانەى بەدەستى خۇى ژەھرخوازدوۋ كرديت مەن دەزانم بۇيە كىلپۇپاترا شوينى ئەۋسامانە شاراۋەى خۇى بەمەن گەگوتوۋە چۈنكە ۋايرى كرديتەۋە ئەگەر مەن كەۋتە دەستى ئوكتاۋ لەژىر ئەشكەنچەكرىندا شوينى ئەۋگەنجىنەنە دەركىنم، چۈنكە كەس ناتۋانى بۇماۋەيەكى دورودىژ بەرگەى نازارو ئەشكەنچە بگرىت ۋەبۇ پىزگارپوۋنى لەنىش ۋەنار چى لەدەلداپت دەيلىت، مەنىش بەتپروانىنى كىلپۇپاترا لەتۋانامدانەبۈۋە بەرگەى ئەشكەنچەدانەكانى ئەنتۋان بگرەم ۋەشوینتى ئەۋ سامانە شاراۋە ئاشكرا نەكەم، بەلام كەۋەك ئىستام بىنئاگابام لەمە، ئەۋا ئەمدەتۋانى ھىچ بلىم، ۋەك لەمەۋبەر نامازم بۇكرەيەكى ئەۋپىرگانەى لەپىككەتتەنەمەكەى نىۋان ئوكتاۋ ۋەخاتونەكەى مەندامەبوۋ، ئەۋەبوۋ دەبۋا ئوكتاۋ تەنھا خۇيى ۋەسەد كەسى دەستۋىۋەندى خۇى لەگەلداپت كاتى دىت بۇئەسكەندەريەۋە ناپى سۋپاكەى بىتەنەۋە ئەسكەندەريەۋە، ھەرۋەھا ھەريەپىنى بىرگەيەكى تىرى ئەۋ پىككەتتەنەمەيە دەبۋا ھەركەئوكتاۋ گەيشتە ئەسكەندەريە خاتونەكەى مەن دە كرور بەتلىموسى كاش بدات بەئەۋ، بەلام ئەم خالەى دۋاييان پاشكۇيەكى ھەبوۋ ئەۋىش ئەۋ بىرگەيەبوۋ كەدەبۋا سۋپاى ئوكتاۋ لەسەرخاكى مىسر بچىتە دەرى چۈنكە كاتى ئوكتاۋ نارازى باۋ بەھانەى گرتبا دەيتۋانى ئەسكەندەريە داگىربكات، خاتونەكەى مەن مەندۇچكىك نەبوۋ تابتۋانرىت بەقسەى خۇش فرىۋىدىت، ئەۋ دەيوست پارىزگارى لەتەختى پاشايەتى خۇى بكات، ئەگەر ئوكتاۋ ۋەستى خاتونەكەى مەن فرىۋىدات (ۋەك لىرەۋ دۋا ئەۋ ۋاقىعە دەكەۋىتە بەر چاۋ) ۋەلاتى مىسر داگىربكات ۋەگەنجىنەى مىسر بەتالان ببات ۋەخاتونەكەى مەنىش بەدىلى ببات بۇرۇم ۋەلەناھەنگى سەركەۋتنى خۇيدا نىشانى خەلكى پۇمى بدات، كىلپۇپاترا ئەمەى لەبەرچاۋگرتبوۋ، پۇژىكىيان لەلايەن ئوكتاۋۋە نىردراۋىك بۇلاى خاتونەكەى مەن ھات ۋەگوتى ئوكتاۋ دەيەۋىت بىت بۇ ئەسكەندەريە، كىلپۇپاتراش بەنىردراۋەكەى گوت لەزمانى مەۋە بەئوكتاۋ بلى دەبى تەنھا بەخۇيى ۋەسەد كەسەۋەبىت بۇئەسكەندەريەۋە سۋپاكەى خۇى لەمىسر بباتە دەرى، ئەۋ تەتەرە گەپرايەۋە لاي ئوكتاۋ ۋەدۋاى چەند پۇژىك دۋوبارە گەپرايەۋە بەكىلپۇپاتراى گوت، ئوكتاۋ دەيلىت:

ئەگەردە تەۋىت سۇپا كەم لەمىسەر بىكىشىشەۋە ئەۋا سىزارىۋون ۋەك گرىنتى بىنرە بۇلاى من، ئەۋكاتە خاتونەكەى من تەۋاۋ بۇى رېۋنېۋوۋە ئوكتاۋ بەلئىنەكەى خۇى دەشكىننىت، چۈنكە ئەۋ پۇژەى رېككەۋتئىننامەكە لەنىۋان خاتونەكەى من ۋئوكتاۋدا مۇركرا باسى گرىنتى نەكرابوو، لىرەۋە بەتەۋاۋەتى خاتونەكەى من بۇى ئاشكرابوو ئوكتاۋ نىازى پەيمانىشكىنى ھەيە، چۈنكە ئەگەر بىەۋىت بەپنىى بەلئىننامەكەى نىۋانىان رەفتارىكات ئەۋاباسى گرىنتى نەدەكرد، دواى ئەمە كلىۋپاترا ھەستى بەۋەكرد پىۋىستە ھىزەكانى خۇى بۇشەر نامادەبكات، فەرمانى بەۋلەشكرەدا كەبەناۋى ئەسكەندەرەۋە بوو لەسەربازگەى دەمەتھوردابوو بىكەۋنە جۈلەۋ بەرەۋ ئەسكەندەرەيەيىن ۋەبەرە سۇپاى ئوكتاۋبگرن كەدەيەۋىت بەرەۋ پاىەتەختى ئەسكەندەرەيەيىت، دواى ئەۋەى ئەۋلەشكرە گەيشتە ئەسكەندەرەيە كلىۋپاترا فەرمانى پىكردن خۇيسان بۇشەرى ئوكتاۋ نامادەبكەن، بەلام ئىتر شازنى مىسەر ھىزى دەريايى ئەۋتۇى نەمابوو تافەرمان بۇئەۋانىش دەرىكات رىگا لەسۇپاى ئەنتوان بگرن، كاتى ئوكتاۋ زانى سۇپاى مىسەر لەسەرىگايدايەۋ ناىەلئىت بچنەناۋ ئەسكەندەرەيە، فەرمانى شەپرى دەركرد، نابى ئەۋەشمان لەبىرېچىت ھىچ يەكەيەكى سەربازى ترى مىسەر نەمابوون جگەلە لەشكرى بەناۋ ئەسكەندەر تابتاۋنىت پىشتيان پىببەستىت، چۈنكە ھەموو يەكەسەربازىەكانى ترى مىسەر ئەنتوان لەگەلخۇيدا بىردبوونى بۇشەرۋ بەكۈشتى دابوون.

بەۋەى لەشكرى بەناۋ ئەسكەندەر نىكەى شەش ھەزار سەربازىۋو تۋانى بۇماۋەى سى پۇژ بەرە ھىزى سۇپاى ئوكتاۋ بگرىت، ئەفسەرەكانى لەشكرى ئەسكەندەر ئەۋپەرى دلېرىان نۋاندو زۇرەيان كوژران، ئوكتاۋ بەرىگەى جاسوسەكانى خۇى ئەۋەى زانىبوو لەۋانەيە كلىۋپاترا بەرەۋخۇرئاۋاى مىسەر ھەلئىت ۋەۋىۋە خۇى بگەيەنئىتە ۋلاتانى خۇرەلات، بۇيە دوو تىپى سەربازى خۇى ناردنە ناۋچەى دلتا تانەيەلئىت كلىۋپاترا بەۋىدا ھەلئىت، ئەۋكەشتىە بازگانىانەى كەھاموشۇيان بەرۋوبارى نىلدا دەكرد ھەۋالى ھاتنى دوو تىپى سەربازى ئوكتاۋيان بۇسەر ناۋچەى دلتا بەخاتونەكەى من گەياند، ھەر لەۋكاتەشدا ھەۋالى ئەۋەگەيشت ھىزى دەريايى ئوكتاۋ گەيشتۋتە نىك ئەسكەندەرەيە، ئوكتاۋ بىرى لەۋەكردبۇۋە لەۋانەيە شەپركردن لەگەل لەشكرى بەناۋ ئەسكەندەردا دىرژە بكىشىت، بۇيە رىنگەى خواروۋى گرت تاكلىۋپاترا لەۋىۋە رانەكات، لەلەيەكى ترىشەۋە ھىزى دەريايى خۇى بەرىخست، خاتونەكەى من بىستى ھىزى دەريايى ئوكتاۋ خەرىكە لەئەسكەندەرەيە نىك دەيئتەۋە فەرمانىدا تەنگەبەرى بەندەرى ئەسكەندەرەيە بەزنجىرېگرن تاكەشتىەكانى ئوكتاۋ نەتۋان پىنئىداتىپەن، ھەرۋەھا فەرمانىدا كىتئىبەكانى كىتئىبخانەى ئەسكەندەرەيە بىنە ژىر زەمىنەۋە تانەگەر شەپلەناۋ شاردا رۋویدا ۋەك پۇژگارى سىزار نەسوتىن، بەداخەۋە بەھۇى ئەۋ زۇرۋ ستمەى كە كلىۋپاترا لەدۋاين رۇژەكانى ھوكمپرانىدا دەيكرد دانىشتۋانى ئەسكەندەرەيە لەبەر خۋاكان دەپارانەۋە زووتر سۇپاى ئوكتاۋ بىتەمىسرو تەخت ۋتاراجى خاتونەكەى من تىكېدات ۋئىتر لەدەست مامورە ستمەكارەكانى كلىۋپاترا رىزگاربانىت، خاتونەكەى من تەنھا زۇرۋ ستمەى لەدوۋ شۋىنى رابۋاردنى ئەسكەندەرەيە نەدەكرد ھەرئەۋانەى لەۋىشدا كاربانىدەكرد خاتونەكەى منىان خۇشەۋىست ۋەك لەمەۋبەر گۈتم كاتى (بەتلىموسى شىمشال ژەن) باۋكى كلىۋپاترا پاشاى مىسربوو خاتونەكەى من دەيگوت ئەگەر بىتتە پاشاى مىسەر ئەۋاشۋىنى رابۋاردنى گىشتى بەرەۋپىش دەبات ۋزۇر گىنگى پىندەدات، كلىۋپاترا

ئەبەلئىنەي خۇي بىردەسەرو دواي ئەۋەي چوۋە سەر تەختى پاشايەتى ھەردو شويىنى پابواردنى ئەسكەندەرىيە بەشىۋەيەكى وابەرەواج و بوژاندىۋە كەگەۋرەتەين و خۇشترەين شويىنى پابواردنىۋە لەدنىادا، ئاشكرايە ئەۋ گرنىگىدانەي شاژنى مىسەر بەدوۋ شويىنەي پابواردنى گىشتى لەبەر خاتىرى ئەۋەبوۋ زياتر باجيان لىۋەر بىگىت و خەزەنەكانى خۇي پىپىرىكات، يەكىك لەۋكارانەي كە كلىپاترا بۇ بەرەۋ پىشېردن ۋەرەۋاجدانى زياترى ئەۋ شويىنەي پابواردنى گىشتى، ئەۋەبوۋ سالانە لەھەرىكە لەۋدوۋ شويىنەدا پىشېركىي جوانى سازدەكردو جوانترەين ژنىش خەلاتى لەلايەن كلىپاتراۋە پىندەدراۋ خاتونەكەي مەن خەجالەتى لەم كارەي نەدەكىشا، چۈنكە بەپىي ئەۋ دەستورەي كەلەكۈنەۋە درابوۋ بەۋەي كارەرانى شويىنى پابواردنى گىشتى بەبەشيك لەكارفەرماكانى كۆشكى پاشايەتى ھەژماردەكرىن، دواي ئەۋەي ناۋچەي سەرى دلتا لەلايەن ئوكتاۋەۋە داگىركرا، پەيوەندى نىۋان سەروۋ و خواروۋى مىسەر نەماۋ ئىتر تىيەي مىردم و سىزارىۋون بىن ھەۋالبوۋن، بەلام خاتونەكەي مەن لەۋبىيەۋالئىيە تىيە ھەراسان نەببوۋ، چۈنكە دەيزانى پاش شەش مانگىتر مىردەكەم كۆپەكەي دەبات بوھندوستان، ئىيە لەۋكاتانەي كەپەيوەندى نىۋان سەروۋ خواروۋى مىسەر نەمابوۋ نەماندەزانى كەئوكتاۋ زانىۋىيەتى سىزارىۋون چوۋە بوۋناۋچەي كوش و دوۋ ھەزار سەربازى خۇي ناردوۋن بۇكوش تاسىزارىۋون بۇكوش و سەرە براۋەكەي بۇ بىنن، مەن زۇر سوپاسى خاكانى مىسەر دەكەم كەكلىپاترا لەكاتى ژيانىدا ھەۋالى كوززانى سىزارىۋونى كۆپى نەزانى دواي مردنى خاتونەكەم مەن ئەۋەۋالئەم بىست، مەن دواتر بۇم پوۋنبوۋە ئوكتاۋ لەناۋ دەستوپىۋەندەكانى كۆشكى پاشايەتى مىسردا جاسوسى ھەبوۋن لەرېنگاي ئەۋانەۋە ئەۋەي زانىۋە كەكلىپاترا سىزارىۋونى كۆپى ناردوۋە بوۋناۋچەي كوش تالەمەترسى دوركەۋىتەۋە، كلىپاترا پىيۋابوۋ ئەگەربۇ خۇشى تىداجىت ئەۋاسىزارىۋونى كۆپى سەلامەت دەبىت، نەيدەزانى ئوكتاۋ پىش مەرگى خۇي سىزارىۋون دەكوزىت، مەن پىمۋايە ئەۋكارەساتەي بەسەر خاتونەكەي مەن ھات، ھۆكەي خۇدى خاتونەكەي مەن ئەۋدەدەبىوۋن، چۈنكە ئەۋدەدى كلىپاترا كەبە پەچەلەك يۇنانىبوۋن، ئەۋەندە زۇلم و زۇرۇ پىۋاۋكوزىيان لەمىسردا كەرد لاىەنگرانى خەلكى مىسريان نەمابوۋن، يەكىك لەئەۋدەكانى كلىپاترا لەگەل داىكى و خوشكەكەيى و كچەكەي خۇيدابوۋ بەھاۋسەرو كچەكەي مەندالئىكى لەۋباۋكەي بوۋ دواي ئەۋەي ئەۋ كچۆلەيە گەۋرەبوۋ پاشاي مىسەر لەگەل ئەۋىشداۋو بەھاۋسەرو ئەۋ پاشا زۇردارە ھەموۋ كەس و كارە نىرىنەكانى خۇي كوشتن، نەكا يەكىك لەمانە بىرلە گرتەدەستى تەختى پاشايەتى مىسەر بىكاتەۋە ئەۋ لەسەركار لابیات، كلىپاتراش جگەلەۋەي لەماۋەي تەمەنى خۇيدا ھەزاران كەسى كوشت- يان بەۋكارە سوک و بىن ئاپروانەي كەدەيكرىد ھىچ بەنەنگىشى نەدەزانىن، لەمانەش پىشېركىي ھەلبىژاردنى ژنى جوانى لەھەردوۋ شويىنى پابواردنى گىشتىدا دانائو ۋەك ھونەر مەندان خەلاتى پىشكەش بەمانە دەكرد، دىيارە ئەمانەش سەرچاۋەكەيان لەباۋباپىرانى ئەۋەۋە بۇ خاتونەكەي مەن جىمابوۋن، ئەنتوان پىيۋابوۋ سىزارىۋون لەخواروۋى مىسردا لەلايەن لەشكىرەكەۋە پارىژكارى لىدەكرىت، بۇيە دوۋ ھەزار سەربازى بۇكوشتنى ئەۋ ناردبوۋ، ئەگەر بىزانىيا تەنھا مىردەكەي مەن ۋچەند خزمەتكارىك نەبىن كەسى تىرى لەگەلئانئىيە ئەۋ ھەموۋ سەربازانەي بۇكوشتنى نەدەنارد، ئەۋ پۇژەي سەربازەكانى ئوكتاۋ لەسەر پوۋبارى دلتاۋە بەكەشتى بەرەۋ كوش چوۋن رېنگاي ھاموشۇي كەشتىبە بازىگانەكانىنەندا ھاموشۇبىكەن تاكەس ھەۋالى ھاتنى ئەۋسەربازانە ئەگەيەنئىتە سىزارىۋون

وتىيەى مىردم، ئەو كاتە مىردەكەى من سىزارىيۇنى بىردىبوو دىيەك كەكەوتبۇ نىوان نىلى شىن ونىلى سىى، پووبارى گەورەى نىل لەدوو سەرچاوە دەيت كە يەككىيان نىلى سىپەو ئەوى تىران بەهۆى شىن نواندى بەپووبارى شىن ناودەبەن، ئەم دوو پووبارە لەناوچەى كوشدا يەك دەگرەنەمو ئىنجا نىلى گەورە دروستدەكەن، لەنىوان ئەو دوو پووبارەدا دىيەك ھەيە كەخەلكى رەشپىستى بەژنوبالا بەرزى تىدادزىن و بەناوچەى تەقاي ناسراو، مىردەكەى من لەودىيەدا خانوئىكى گەورەى بۇسىزارىيۇن بەكرى گرتبوو لەگەل دەستوپوئەندەكاندا لەوئىدا دەژيان، يىشئەوھى سوپاي ئوكتاو رىنگاي سەرو و خواروى مىسرىگىت ھەرسى پۇرچارىك تىيەى مىردم ھەوائى سىزارىيۇنى بۇخاتونەكەى من دەنارد، كاتى سوپاي ئوكتاو دەگاتە نرىك ئەوگوندەى كە سىزارىيۇنى تىدادەژيا كەس لەودىيە نەيانزانىبوو تائەوان ئابلوقەى دىكەيان دابوو وپىگايان نەدابوو كەس نەبىتە دەرى و نەبىتە ناوگوندى ناوبراو، دانىشتوانى ئەو دىيە ھەموويان رەشپىست وبالابەرزىبون و ھەر زوو ئەوچەند كەسە سىپى پىستانەى كە لەوگوندەدا دەژيان ئاشكرابوون، كەس لەدانىشتوانى ئەو دىيە نەياندەزانى كوپى كىلپۇپاترا لەدىكەياندا دەژىت، بەلام دەيانزانى چەند كەسىكى سىپىپىست ماوھەكە لەودىيەدا نىشتەجىبوون، بۇيە فەرماندە پۇمىيەكە بەناسانى ئەو خانووەى سىزارىيۇنى تىدا دەژيا دۇزىوئەتەو، مىردەكەى من و دەستوپوئەندەكان ناخاقلبوون و نەيانتوانىبوو دەستبەنەو و سەركردەى سەربازەكان سىزارىيۇن دەستگىرەكات و دواتر دەكەوتتە لىكۆلىنەو لەوھى ئايا ئەوكوپەى گرتويانە كوپى كىلپۇپاترايە- يان نا، بۇئەمەش ھەمو ئەونامانەى لەژوورەكەى سىزارىيۇندا بوون خويىندونىو، ئەونامانەش ھى كىلپۇپاترا بوون كەبۇ سىزارىيۇنى كوپى ناردبوون، ئەوسەركردە سەربازىيە پۇمىيە لەنامەكانەو زانىبوو ئەوكوپە دەستگىرەكراو پۇلەى شارنى مىسرە، بەلام ھەربۇ دۇنيا بوونەو لەو بەجىجىا كەوتبۇ لىكۆلىنەو لەگەل تىيەى مىردم و دەستوپوئەندەكانىتر بۇئەوھى تەواو دۇنيا بىت لەوھى ئەوكوپە دەستگىرەكراو سىزارىيۇنى كوپى سىزارى ئىمپراتورى پىشوو پۇم و كىلپۇپاترايە- يان نا.

ئەوپارەى كەتەش لەكلىپۇپاتراى وەرگرتبوو تابۇ ژيانى پۇژانەى سىزارىيۇنى خەرجىكات كەوتبۇدەست ئەوئەفسەرە پۇمىيە، دواى ئەوھى فەرماندەى گشتى ئەو لەشكرە دۇنيا بوو لەوھى ئەمە سىزارىيۇنە سى ئەفسەرى سەربازى كۆكردونەو، تابە بەرچاوى ئەوانەو سىزارىيۇن بكوژن، فەرماندەى گشتى ئەو لەشكرە چەند نوسراوئىكى دەستكەوتبون و نىشانى ئەفسەرەكانى خۇيداون و دووبارە لەگەل تىيەو دەستوپوئەندەكانى تردا لىكۆلىنەوھى كىردبوو بۇئەوھى نەك بەھەلەدابچىت و ئەو دەستگىرەكراو سىزارىيۇن نەبىت، ئىنجا ئەو فەرماندە پۇمىيە كاغەزىكى ھىناوھو داواى لەئەفسەرە پەلەبەرزەكانى خۇى كىردوو يەك بەيەك مۇرى بگەن بۇيەسەندىردى ھەويەتى سىزارىيۇن، دواتر فەرماندەى لەشكرەكە فەرمانى بەيەككە لەسەربازە جەللادەكانى داوھ سەرى ئەوكوپە لەگىيانى جىباكاتەو، جەلادەكەش دەستوپى سىزارىيۇنى بەستون و دواتر خىستوئەتە سەر لاتەنىشتىكى و تەختىكى خىستوئە ژىر گەردى، بۇئەوھى شمشىرەكە بەر زەوى نەكەوئىت و بەيەك شمشىر وەشاندىن سەرى سىزارىيۇنى لەلاشەى جىاكردۇتەو، سىزارىيۇن بەدليرانە مردونىشانىدا كەشايستەى ئەوھى پۇلەى سىزارو كىلپۇپاترايىت، دواى ئەوھى سەرى سىزارىيۇن بىرى، لىپىرسراوى ئەولەشكرە كۆبونەوھەكى تىرى لەگەل گەورە ئەفسەرەكانى خۇيدا سازكردو جارىكىتر ئەمانە ئەوكاغەزەيان ئىمزاكرەوھە كەراستى و دروستى سەرى

بىر ئاي سىزاريۇن پەسەندەكەت، دواتر سەرە بىر پىراۋەكەيان خىستۇتە ناۋ ساكىكەۋە بۇ ئەۋەي پىش تىكچونى سەرى سىزاريۇن بىگاتەلەي ئوكتاۋ لەگەل نامەيەكدا بەكەشتىكە تىزپەۋدا بۇئوكتاۋيان ناردوۋە زوۋ گەيشتۇتە دەست ئوكتاۋ، ئەۋكاتەي ئوكتاۋ داۋاي گىرنتى ئەۋەي لەكىلۋپاترا دەكرد سىزاريۇنى كوپى ۋەك بارمە بۇ بىر تەنھا مەبەستى ئەۋەبوۋ خاتونەكەي من تاقى بىگاتەۋە، دەنا دەيزانى كىلۋپاترا سىزاريۇن بەبارمە نادات، بەلام خاتونەكەي من خۇي ئەدەبەدەستەۋە بىر يارىدا بەرگىبىكات، ئىمە ئەماندەزانى سىزاريۇن كوزراۋە تىەۋ دەستويپوۋەندەكانىش دەستگىركاۋن ۋەسەربازانى پۇمى لەگەلخۇياندا ھىناۋيانن بۇسەروى مىسر، خاتونەكەي من جگەلە شەپكردن ھىچ پىگاپارەيەكى ئەبوۋ ۋەبىرى بەرگىركردن دابوۋ لەئەسكەندەرىيە، بەلام ۋەك گوتە خەلكى ئەسكەندەرىيە ئەياندەۋىست بەرگى لەۋشارە بىكەن ۋەخاۋايانبوۋ ھەرچى زووترە سوپاي ئوكتاۋ ئەسكەندەرىيە داگىرىكات تالەدەست زولمى كىلۋپاترا پىزگىرانبىت، ئەۋكاتەي پەشپىستەكان لەباشورەۋە ھىرشىيان كىرەسەر ئەسكەندەرىيە كىلۋپاترا داۋاي لەخەلك كىرە لەشكرىكى فىدايى دروستبىكات بۇبەرگىركردن لەئەسكەندەرىيە بەدەيان ۋەسەدان كەس ۋەك خۇبەش ناۋنوسى خۇيانىانكرد ۋەبەرگى قارەمانانەيان لەئەسكەندەرىيە كىرە، ھۇكارى ئەمەش ئەۋەبوۋ ئەۋكات كىلۋپاترا كىچكى لىۋەشاۋەبوۋ ۋەلەناۋ خەلكىدا خۇشەۋىستبوۋ، بەلام ئىستا كەنوكتاۋ دەيەۋىت ھىرشبىكاتەسەر ئەسكەندەرىيە ھىچ كەس لەدانىشتوانى شار نامادەنن خۇبەخشانا بەرگى لەئەسكەندەرىيە بىكەن، چۈنكە خەلك لەزۇر سەستەمى كىلۋپاترا كەۋتەبوۋنە گىانەلا، بۇيە كىلۋپاترا ھەۋلىدا پىاۋەكانى ئەسكەندەرىيە بەزۇر بىنئىتەناۋ ھىزى مىللىيەۋە، بىناگابوۋ لەۋەي خەلك بەزەبىرى كوتەك بىبەي بۇشەپ بەرگىركەرى راستەقىنە نابن ۋەھركە ھەلىيان بۇرەخسا تەسلىم بەدورژمن دەبن، بەلام كىلۋپاترا دلى بەۋەخۇشبوۋ تۋانىۋىتەتى بەزۇر لەشكرىك پىكىبىنئىت، دۋاي ئەۋەي سەرى بىراۋى سىزاريۇن گەيشتە ئوكتاۋ نىتر دلى كەمى سىبورى پىداھات ۋەبىر يارىدا راستەۋخۇ ھىرش بىگاتەسەر ئەسكەندەرىيە لەسنى لاۋە پەلامارى ئەسكەندەرىيەياندا، يەكىكىان لەخۇرەلەتى ئەسكەندەرىيەۋە بوۋ، دوۋمىان لەخۇرناۋاي مىسرەۋەبوۋ- واتە لىبىيا، سىيەمىشىيان لەخۇرناۋاي مىسرەۋەبوۋ، ئەۋ سەربازانەي كەكىلۋپاترا بەزۇر كىرەبوۋنى بەسەرباز دەستەدەستە خۇيان تەسلىمى سوپاي ئوكتاۋ دەكرد، سەربازەكانى ئوكتاۋ لەبەرەي خۇرناۋاۋ باشورى مىسرەۋە نىزىكى ئەسكەندەرىيە بوۋنەۋە، بەلام لەبەرەي خۇرەلەتەۋە ئەيانتۋانى پىشپەۋى بىكەن چۈنكە لەشكرى بەناۋ ئەسكەندەرىيە پىشى بەسوپاي ئوكتاۋ گرتىبوۋ ۋەسەختى شەپپاندەكرد، كاتى كىلۋپاترا زانى لەپىگاي ۋەشكانىيەۋە بوۋارى ھەلاتن ئەماۋە ۋىستى لەپىگاي دەرياۋە ھەلبىت، ھىزى دەريايى ئوكتاۋ كۆتۈرۈلۈ تەۋاۋى دەريايىكروۋ ۋەھىچ كەشتى ۋەبەلەمىك ئەيدەتۋانى بەبى مۇلتەتى ئەۋان لەبەندەرى ئەسكەندەرىيە بىچىتەدەرى.

ئەۋ بەرگىركردەنى لەشكرى بەناۋ ئەسكەندەرىيە كەلكى نەبوۋ، چۈنكە سوپاي ئوكتاۋ لەخۇرناۋاۋ باشورەۋە گەيشتۋونە نىزىك ئەسكەندەرىيە، كىلۋپاترا بەنومىدى ئەۋەبوۋ خەلكى شەپى ناۋشار لەگەل سوپاي ئوكتاۋدەبىكەن، بەلام دانىشتۋانى ئەسكەندەرىيە بەشىۋەيەك لەھاتنى سەربازەكانى ئوكتاۋ شادمانبوۋن- تەننەت باۋەشىيان پىدەدەكرد ۋەماچپاندەكرد، خاتونەكەي من بەنومىدبوۋ پىگايەك بدۇزىتەۋەۋە پىداھەلىت، بەلام كاتى سەربازەكانى ئوكتاۋ گەيشتە پىشت دىۋارى كۆشكى پاشايەتى ئەۋ

ئومىدەشى ئەماو بەمنى گوت: شرميون من پىويستە بىرم چونكە ئەگەر كۆتايى بەزىئانى خۇم نەمىنم ئەوا دەكەومە دەست ئوكتاۋ وئەو لەگەلخۇيدا دەمبات بۇ پۇم وبەسوكى تىداندەچم، دواى مردنم مندالەكانى خۇم بەتۇ دەسپىرم، چونكە ئەمان لەپىشتى ئەنتوان باۋەرناكەم ئوكتاۋ ئەمانەبكوژىت، وەك بۇخۇت دەزانى من ھەندى لەگەنجىنەى خۇم خىستوتە ئاراماگاگەمەۋە تادواى مردنم بەكويقتەدەست ئوكتاۋ، ھەرچەندە ئەو گەنجىنەى زۇر بەدىلى ئەونابىت، بەلام ھەربە دەستكەوتى دەزانىت، ئىستا كاتى ئەۋەھاتوۋە دىئا بەجىنلەم - پىويستە شوينى گەنجىنەكانى خۇم بەتۇلېم بۇئەۋەى دواى مردنم ئەو زىپوزىۋانە بۇخەرچى مندالەكانم بەكاربەينى ودواى ئەۋەى گەۋرەبوون ئەۋپارەى ماىەۋە بىدەيتەۋە دەستى خۇيان، كىلىپاترا گوتى من سامانى خۇم لەسنى شويندا شارىدۇتەۋە يەكك لەوسنى شوينانە ئەۋەىيە كەبەمىردەكەى تۇم گوت ولەنىۋان پەرستگاي رامىسى دووم وپۇخى روبرارى نىلدابوو، بەلام ئەۋ پارەى ھى سىزارىۋنى كوپمبوو، شوينىكى تر كەگەنجىنەى خۇم تىدا ھەشارداۋە گۇپستانەكەى شارى (تېس) تۇ لەسەردەمى مندالىتدا لەگەل مندا وانەى ئەندازىارىت خويندوۋە دەزانىت چوارگۇشە چوار قولىنچكى ھەيەۋ ئەوگۇپستانەش چوارگۇشە ھەلكەوتوۋە، بۇئەۋەى بزانى ئەۋگەنجىنەى لەكۆدایە دو ھىلى گرىمانەىي راست بېكىشە كەھرخەتەۋ لەگۇشەى چوارگۇشەۋە (1)) مەبەست لە گۇشەى 180 يە - و كوردى) درىژ بىتەۋە بۇزاۋىەكەى ترى وخالى يەكتېرى ئەو دو ھىلە- واتە ناۋەرەستى چوار گۇشەكە بەناۋەرەستى گۇپستانەكەدابىت، بەوشىۋەى شوينى گەنجىنە شاراۋەكە دەۋزىۋە، سىيەمىن شوينى شارىدەۋەى گەنجىنەى من لەنرىك (خۇپس) ە (1) واتە ھەرەمى گەۋرە كەبەناۋى خۇپس ناۋبراۋە - و فارسى) ئەگەر لە تەك ھەرەمى خۇپسدا بەروى خۇرئاۋايدا بوەستى ولەدورى نرىكەى ھەزار ئانىشك بېروانى، شىۋەى زەۋىەكە ئەۋە بەتۇ نىشانىدەدات كوئ شوينى ئەو زىپوزىۋە زىر خاكدرانەىيە، بەلام ئەگەر كەسىكى نەزان سەرىرى ئەوشوینەبكات نازانىت كويىە بەلام بەۋەى تۇكەسىكى وشيار وخويندەۋارى ھەركەسەىرى ئەو زەۋىە بەكەيت دەزانىت كەوتۇتەكوئ، بەھای كوئ ئەۋگەنجىنەى كەلەۋ سنى شوينەدایە نرىكەى سى بەتلىموسە، بۇيە من چاۋەرۋانى ئەۋە لەتۇدەكەم دواى مردنى من ئەۋپارەى لەزىئانى پۇزانەى مندالەكانم خەرجبەكەيت ۋەھندىكىش دەستى پىۋەبگرىت بۇئەۋەى كەگەۋرە بوون بەشى زۇرى ئەۋپارەىيە بدەيتە دەستى خۇيان، من دەزانم دواى يەك كاتژمىررىت ئوكتاۋ دەگاتەناۋ ئەم كۇشكەۋ تۇبۋارى ئەۋەت نابىت تەرمەكەى من مۇمىيى بەكەيت، نازانم لاشەكەى من چى لىبەسەردىت وئوكتاۋ چى لىدەكات، بەلام باۋەرناكەم دواى مردنى من ئەۋلەمۇمىيەكردى تەرمەكەم نارازىبىت، ئەگەر ئوكتاۋ رازىبوو تەرمەكەى من لەم كۇشكەدا مۇمىيى بەكرىت ئەۋاتۇۋەستاكارە مۇمىيەكان بىنە تالىردە مۇمىيەم بەكن، پىيان بلى لەشى من ۋەك فرەۋنەكان مۇمىيى بەكن ھەتاھەرگىز تىكەنەچىت، دواى ئەۋەى لەشى منىان مۇمىيەكرىد مەبەناۋ ئەۋناراماگەى كەلەم كۇشكەدا بۇخۇم دروستكردوۋە، تۇ بۇخۇت دەزانى من سنى تابوتم بۇتەرمەكەى خۇم دروستكردوۋە، يەكىكىان لەبەردەۋ ئەۋى تریان لەتەختەۋ سىيەمىشىان لەزىر دروستكراۋە، دواى ئەۋەى تەرمەكەى من مۇمىيەكرىا بىخەرە تابوتە زىپرەكەۋ دواتر بىخەرە تابوتە تەختەكەۋ ئىنجا بىخەرە تابوتە بەردىنەكەۋ سەرەكانىان باش قايمبەكەۋ دواتر تەرمەكەم بەنە ئەۋناراماگا تايبەتەى كەبۇ ئەم

مەبەستە دروستکراوه، لە ئارامگاکەى مندا دوو قاپولکەى گەورەى پەرلەهەترى سورى هەيه، ئەو عەترە چەند بىمىنیتەوه بۆنەکەى خۆشتر دەبىت و من حەز دەکەم ئەوشوینەى تابوتەکەمى تىدادادە نرىت بۆنى عەترۆ گولۆوى لىبىت، شرمىون من سەبارەت بەتۆ هىچ نالیم چونکە من تۆم کردۆتە خاوەن سامان و دەزانم دواى مردنى من چاوه دەست نابىت، ئەگەر بارودۆخىکى ناهەموار هاتەپىش و دەستیان بەسەر سامانەکە تداگرت ئەوادەتوانى بەبارتەقاي ئەوسامانەى لىتدەستىن لەگەنجینەکانى منى هەنگرىتەوه، ئىستابرو ئەوقەفەسە بىنە کەماری ناسپىکى تىدان تاکۆتایى بەژيانى خۆم بەینم، من لەبەردەم کيليوپاترادا کەوتەسەر پىکانى وگوتم ئەى خاتونەکەم وازلەخۆکوشتن بىنە-یان پىشخۆت من بکوژە تامەرگى تۆ بەچاوه نەبىنم، کيليوپاترا گوتى پىویستە تۆ بەزىندویى بىمىنیتەوه تادواى من ناگادارى منداڵەکانم بکەیت، دلنایام تۆ بەزىندویى دەمىنیتەوه و ئوکتا و تۆ ناکوژىت، کاتى توفان هەلەدەکات درەختى بەرزو بەسالچوو دەشکىنیت بەلام هەرگىز ئەوگىایانەى کەلەکىلگەى جوتیارىکى مىسرىدا دەپوین توفان زىانیان پىناگەیه نیت، تۆش بەبەرورد لەگەل مندا وەک ئەو گىایانەواى، دواى من تۆ بەزىندویى دەمىنیتەوه و دەتوانى ناگادارى رۆلەکانىمىت وگەرەیان بکەیت، بچۆ مارە ناسپىکەکانم بۆبىنە چون ئەگەر خاوه خاوپکەىن ئوکتا دىتەنا و ئەم کۆشکە و دەستگىم دەکات.

-گوتم خاتونەکەم: تۆ ئەینى شوینى گەنجینەکانى خۆت بەمن گوت نایا لەوه ناترسیت دواى تۆ ئوکتا و من ئەشکەنجەبدات و منیش لەژىر نازارو ئەشکەنجەدا ئەم ئەینى بەدرکىنم و شوینى گەنجینە شاراوەکان بەئەو بلیم؟ نایا باشتەرەبوو بەمنیش نەلئىت؟

-کيليوپاترا گوتى: شرمىون من بىرم لەوه کردۆتەوه بەلام هىچ رىگا چارەیهىکى ترم نەبوو چونکە جگەلەتۆ باوەرم بەکەسى تر نەبوو و دەبى منداڵکائىشم دواى مردنى من دىژە بەژيانان بەدەن و بالقىن بۆنەمەش پىویستیان بەپارەو خەرجى دەبىت، ئەگەرتۆ دواى مردنى من خیرا خۆت بگەیه نیتە ناوکارەکەرەکانى کۆشک، لەوانەیه ئوکتا و ئەکەوئیتە بىرى ئەوهى لىکۆلینەوهت لەگەلداىکات دۆزینەوهى شوینى گەنجینەکانى من بەتایبەت بەوهى هەندى لەزىرو زىو وگەوهەرەکانى من لەنارامگاکەمدایەو ئەم بەرەش بۆسپورى دانى دلئى ئوکتا و باشە، ئىتر هىچى تر قەسەمەکە برۆ قەفەسى ناسپىکەکانم بۆبىنەو دواى ئەوهى ئەو مارانە پىنیهویدانام بۆخۆم دەرگای قەفەسەکەیان دادەخەمەوه و تۆش بىانبەوه شوینەکەى خویان، دواى مەرگى من لەتۆ دەپرسن چۆن مردووم تۆش بلئى بەپىوهدانى مار خۆیکوشتوو، ئىستاش وەرە تۆکە بەدرىژایى تەمەنى خۆت کارەکەرى دلئسۆزى من بووى بامچت بکەم، من لەتاوا کەوتە بەرپىکانى خاتونەکەم و ئەو لەزەوى راستى کردمەوه و ماچى کردم و ئىتر چووم قەفەسى مارەکانم بۆهینا، دواتر خاتونەکەى من قەفەسەکەى لەبەردەم خۆیدا دانان و بەهيواشى دەرگاکەى کردەوه و دەستى بردەناو قەفەسەکەو مارە ناسپىهەکە بئى ئەوهى رىزلە خاوهنەکەى خۆى بگرىت بەخىراىیهىکى بروسک ناسا سەرى خۆى تەکانداو بەدەستى کيليوپاتراویدا، خاتونەکەى من لەپىوهدانى مارەکە نالاندی و دواتر هیواش دەستى لەقەفەسەکە هینايه دەرى و دەرگاکەى لىداخستەوه و بەمنى گوت ئەو نازارەى من هەستى پىدەکەم وەک دەرزى لەدەست هەلچونەو دەزانم هىچ هەست بەنازارى تر ناکەم، برۆ قەفەسى مارەکە ببەوه شوینەکەى خۆى، منیش بەخىراىى قەفەسى مارەکەم بردەوه شوینەکەى خۆى و بەپەلە هاتەوه لای خاتونەکەى خۆم و بىنیم چاوهکانى خەوالوبوون.

- لىمپىرسى: خاتونەكەم نايە ھەست بە نازار دەكەيت؟

- لەو ھەلەمدا گوتى: ناشرميون تەنھا خەومدىت،

- پىم گوت: سەرت بخەرەسەر رانى مەن وبخەو،

كىليۇپاترا بە دەست نامازەى بۆكردم كەلىتى نىزىكتىر بىمەو،

منىش سەرى خاتونەكەى خۆم بەرزكردەو ھو خىستەسەر پانم ودواى چەند ساتىك شازنى مىسر خەوبردىەو،

لەدەرەو ھى كۆشكى پاشايە تىدا ژاوەژاوبوو، ھەندىك لەسەربازانى پۆمى بە پىداكىشانى موركىش دەيانوىست دەرۋازەكانى كۆشك دەرپەپىنن، لەكۆشكى پاشايە تىدا پىنچ سەد سەربازە ھەبوون وبەقارەمانانە شەپران بەكرد، بەلام ژمارەى سەربازانى پۆمكى زۆرتەر بوون، دواى شكاندى دەرگاكان ھاتنەناو كۆشكى پاشايە تىەو لەھەسارى ناو كۆشكدا شەپرىكى سەخت لەنىوان سەربازەكانى ئوكتاو سەربازەكانى كۆشكى شايە تىدا پوویداو سەرنەنجام ھەندى لەوسەربازە مىسرىانە كوژران ونەوانى تىرىش خۇياندا بە دەستەو پاش كەمى ئوكتاو ھاتەناو كۆشكى پاشايە تىەو، پىشئەو ھى ئوكتاو بىتەناو كۆشكەو خاتونەكەى مەن بى ھىچ نىش ونازارىك لەخەودا گىانى سپاردو منىش سەرى ئەوم لەسەرپانم لا بردو خىستەسەر زەوى و لەوژوورە چوومەدەرى، چونكە شازن بەمنى گوتبوو بچمە لەگەل كارەكەرەكانى تىرى كۆشكى پاشايە تى تانەبمە جىگەى سەرنجى ئوكتاو، ناخاقل لەو ھى مەن تادواين ساتەكانى ژيانى كىليۇپاترا لەگەلى دابووم ھەموو خىزمەتكارەكان ئەمەيان دەزانى وناوى منيان دەھىناو منياندەكردە جىگەى سەرنجى ئوكتاو، دواى ئەو ھى ئوكتاو گەيشتە كۆشكى پاشايە تى لەسۇراغى كىليۇپاتراى پرسى وچوومە ئەوژوورەو ئەوى بەمردووى دۆزىەو ھو زانى خۆكوژى كردو، نۆبە بىر يارىدا لىكۆلىنەو لەمردنەكەى بكات و خىزمەتكارەكانىش ناوى منيان ھىنا، بانگى منيانكرد بۆنەو ژوورەى كە كىليۇپاتراى تىدەمردبوو، ئوكتاو چۆنىە تى مردنى ئەوى لەمەن پرسى و منىش پاستىەكەم بۆگىزايەو، ئوكتاو سەبارەت بە سامانى خاتونەكەم لىتى نەپرسىم، بەلام لىمى پرسى پىشئەو ھى بمرىت چى بەتۆگوت ؟

گوتم: ھەسىتى لىكردووم تەرمەكەى مۇمىيەى بىرىت وبخىرتە ئەوتابوتەى كەبۇ خۆى دروستكردوون ولەوانەدا بىنژىرىت، ئەگەر تۆپازىبىت تەرمى خاتونەكەم مۇمىيەى بىرىت ئەوامن بەھوى مۇمىيەى كارەكان تەرمەكەى مۇمىيەى دەكەم؟

- ئوكتاو گوتى: پىگىرنىم لەمۇمىيەى كىردنى تەرمى خاتونەكەى تۆبەگۆيرەى ئەو ھى بىستومە ئەو ناراماگەى خۆى لەناو ئەم كۆشكەدا دروستكردوو؟

- گوتم: بەلىن، قەبزەكەى ئەو لىرەدايە، نايە رازىدەبىت مەن لىرە تەرمى خاتونەكەم مۇمىيەى بەكەم- يان ھەزەدەكەيت دەستوپىئەندەكانى كىليۇپاترا لىرەبىرۇن ؟

- ئوكتاو گوتى: تائەو كاتەى تەرمى كىليۇپاترا دەنىژىرىت لىرەبە دواى ئەو لىرەبىرۇ. پۆژى دواتر مۇمىيەى كەن ھىنان بۆكۆشك و كەلوپەل و پىداوئىستىەكانىانم بۇ نامادەكردن تاتەرمى خاتونەكەم مۇمىيەى بەكەن ھەتا ئەو كاتەش نەمدەزانى سىزارىونىان لەباشورى مىسردا كوشتوو و مىردەكە شىمان لەگەل خۇياندا بۇ خۆرەلاتى مىسر ھىناو تەو، ئەو مۇمىيەى كەھاتن بۆكۆشك تاتەرمى كىليۇپاترا

مۇمىياى بىكەن، سەرەتا تەرمى كلىۋپاترايان خىستە ھەوزىكى خۇيۋاۋكەۋە، چەند پۇژىك لەۋئاۋەدا مایەۋە دواتر خىستىانە ھەوزىكى ترەۋە كەكافورى تىكراپو، دۋاى چەند پۇژىكى تر تەرمەكەيان دەرھىنايەۋە خىستىانە ھەوزىكى تر كەپرلە خۇلى مازۋى ھاردرابوۋ، دەپن لەكاتى مۇمىياكردى تەرمىكدا ددانەكانى ھەلبكىشرىن و ئەۋ ددانانەش دەبنەھى مۇمىياكارەكان وئەۋانىش ئەۋ ددانانە دەرۋىش تاپزىشكەكان بىيانكەن بەتاقم بۇئەۋ كەسانەى ددانىان كەوتوۋن، ددانى خاتونەكەى منىشيان كىشان و منىش ئەۋ ددانانەم لەمۇمىياكارەكان كپەۋە تاۋەك يادگارى لای خۇم بىانھىنلەۋە، دۋاى ئەۋەى تەرمەكەيان لەھەۋزى سىيەم دەرھىنا سكيان دپى ۋەھرچى لەناۋ ھەناۋ وسىنگى كلىۋپاترادابوۋ دەرمانھىناۋ ئىنجا مىشكى سەرىشيان لەكونى لوتىەۋە بەكەرەستى تايبەت دەرھىنا، دواتر ھەردوۋ ئەۋچاۋە جوانانەى كەپپاۋانى ۋەك سىزارو ئەنتوانىان بەچۆك داھىناۋبوۋن دەرھىنان، چۈن ئەگەر ئەۋچاۋانە دەرھەنەندرابان دەرۋىزىن و مۇمىياكردەكەيان تىكەدەدا.

مۇمىياكردى تەرمى كلىۋپاترا ھەفتاۋ پىنچ پۇژى خاياندو بەدرىژاى ئەۋماۋىيە من لەكۆشكى پاشايەتى نەچۈۋە دەرئى، چۈنكە ئوكتاۋ پىگاي نەدەدا خزمەتكارەكان لەكۆشك بچنەدەرئى، ئىمە تەنھا لەپىگاي پاسەۋانەكانەۋە پەيوەندىمان بەدەرەۋەى كۆشكەۋە ھەبوۋ، ئەۋانىش ھىچيان بۇياس نەدەكردىن، من تانەۋكاتەش لەكوژرانى سىزارىۋن بىناگابوۋم و نەمدەزانى مېردەكەمىان لەسەربازگەى دەمەتھوردا زىندانى كردوۋ، پىشئەۋەى تەرمى كلىۋپاترا بىئىژىت، ئوكتاۋ ھەموۋ زىۋو گەۋەرەكانى ناۋ نارامگاي كلىۋپاتراى برىدو مندالەكانى كلىۋپاتراش كەلەپشتى ئەنتوانبوۋن و دەبوا من سەرپەرشتيان بىكەم، لەكۆشكى پاشايەتى مىسرى بدرنەدەرئى، من لەۋە دەترسام ئوكتاۋ ئەۋمندالانەى كلىۋپاترا بكوژىت، بەلام ئوكتاۋ ئەۋمندالانەى لەژىر چاۋدىرى چەند دايانىكى تايبەتيدا گەۋرەكردىن و ئەمپۇ كەۋامن ئەم راستىانە دەنوسمەۋە مندالەكانى شارژنى مىسرى لەپۇمدان و بوۋنە خاۋەن پلەۋپايەى گەۋرە، ھەركە تەرمى كلىۋپاترايان برىدە نارامگاكەى ۋەدەرگاگەيان داخست، پەفتارى ئوكتاۋ لەگەل من و خزمەتكارەكانى ترى كۆشكدا گۇپراۋ ئىمەيان زىندانى كرد، لەۋكاتەدا زانىم سىزارىۋنىان كوشتوۋە، چۈنكە تىيەى مېردەمىان لەسەربازگەى دەمەنھوتروۋە ھىنا بۇ زىندان و چاۋم تىيە ھەلەنگوت، ھۇى زىندانى كردنى ئىمە ئەۋەبوۋ ئوكتاۋ دەيوست بزانىت كلىۋپاترا سامانى خۇى لەكويدا شاردۇتەۋە، ئوكتاۋ كەسەرەتا مىسرى دلگىركرد، نەيدەزانى سامانى كلىۋپاترا زۇر لەۋە زىاترە كەلەنارامگاكەيدايە، بەلام دۋاى ئەۋەى ماۋىيەك لەمىسردا مایەۋە، مىسرى ۋپۇمىيەكان بۇيان پوۋنكزىدبۇۋە كەكلۇپاترا سامانىكى زۇرى ھەبوۋە ئەۋەى لەنارامگاكەيدا دەستى كەوتوۋە بپىكى زۇركەمى سامانەكەيەتى، ئەۋانە بەئوكتاۋيان گوتبوۋ، لەۋانەيە شرميون كەكارەكەرى نىكى شارژنى مىسرو مېردەكەى ئەۋ، بزاندن كلىۋپاترا سامانەكەى خۇى لەكويدا شاردۇتەۋە، ھەموۋ ئەۋ دەستوپۇەندەنەى لەگەل ئىمەدا زىندانى كرابوۋن تانكىدىان لەسەر ئەم قسەيە كرىدبۇۋە، بۇيە ئوكتاۋ بپارىدا من ومېردەم بخاتە ژىر ئەشكەنجەدانەۋە، من كەتەۋاۋى تەمەنى خۇم لەكۆشكى پاشايەتيدا بەسەرىردوۋە، دەمرانىى ئەشكەنجەدان چۇنە، ھەرەھا بىستبوۋم پۇمىيەكان لەئەشكەنجەداندا شارەزاترىن مىللەتى دىنان، جەللادەكانى پۇمى ئەگەر بىانەۋىت كەسىك ئەشكەنجەبدەن بەدلىنبايەۋە ناچارى دەكەن ئەۋەى لەدلى

دايه دەری بېریت وھیچ کەسینکیش ناتوانیت پۆمیهکان فریویدات، چون ئەگەر ئەو کەسە ئیعترافیش بکات، بەرهەندای ناگەن و لەزینداندا دەیهیلنەوه تابۆیان پووندهبیتەوه ئەو شتە ی ئەو گوتوێهەتی راستە- یان نا، خۆئەگەر درۆی کردبێ ئەوا سەختەر ئەشکەنجە ی دەدەنەوه، ئەوکەسە ی کەدەکویتە ژێر ئەشکەنجەدانی ئەمانە بەرگە ی ئەوانازارە ناگریت ونهیننی دلی دەدرکیتیت، دیارە تانەشکەنجەش زیادبکات نازارو ئیئشەکان بەهیزتردەبن ولەگەڵ ئەوهشدا هەندئ ئەندامی لەش وەك دەست وپێ و چاو وگوئ ولوت توشی لاوازی ولەناوچوون دەبنەوه، سەرئەنجام ئەوکەسە ی بەرگە ی نازارانگریت ودان بەونەینیهەدا دەنیت کەلایەتی، جارەیه جەللادەکە ی چاوی درەدەهینیت وبەنابینا دەمیینتەوه، من دەزمانی بەرگەگرتن بۆئە ئەشکەنجانە شتیکی شتییه چونکە مرۆ سەرئەنجام هەردەبێ ئەوهی لەدلتدا حەشاریداوە بیلیت وژیانیش بە کەمنەندامی سەختەو باشتروایە بمریت، بۆیه پیشنەوهی جەللادەکە یەگەم شیشی سورکراوە بەگیاندا بکات، داوامکرد ئوکتا و بیینم وشویننی هەرسیک گەنجینه شاراوەکە ی پیبلیبم ویهکیک لەمانە ئەو گەنجینه ی رامسسی دووم بوو کەکلیوپاترا بەتیە ی میزدی سپاردبوو تابۆ گەورەکردنی سیزاریوون خەرجیبکات، بەمە میزدەکەشم لەئەشکەنجەدان پرگارکرد، چونکە سیزاریوون نەمابوو وئەو مندالانە ی تری کلیوپاترا کە دەبوو کەلک لەدوو گەنجینهکە ی تر وەربرگن ئوکتا و بردبوونی، خۆ ئەگەر ئوکتاویش ئەمانە ی نەبردا ئەوا من لەژێر ئەشکەنجەدا ناچار دەکرام ئەوگەنجینه شاراوانە ئاشکرابکەم، دەستبەجئ ئوکتا و فەرمانی هەلکەندانی ئەوسنی شوینە ی داو گەنجینهکانیان دەرھینان و من و میزدەکەشمیان نازادکرد، ئەو زێرۆگەوهەرە ی دەست ئوکتا و کەوت زۆر لەوه زیاتر بوو کەوینای دەکرد، بۆیه چاوپۆشی لەسامانی من و میزدەکەم کردو ئیمە دوا ی بەربوونمان لەزیندان لەخانویکی بچوکی ئەسکەندەریەدا درێژمان بەژیانی خۆماندا، من لەتیە سئ مندالمبوو یەکیک لەمانە کوپبوو و دووکانی تریش کچ بوون، بەلام هەرسیکیان مردن وئیستا کەبەسالآچووم هیچ مندالم نین، ژینای من دوا ی مردنی خاتونەکەم شایانی باسکردن نیەو ئەو پووداوانە ی بەسەرم هاتوون تەنھا مردنی پۆلەکانمەو دواتریش مەرگی تیە ی میزدەم کەبەنەخۆشی تاعون مرد.

ئیستا ش کەخەریکی نوسینی ئەم پاداشتانەم، ولاتی ميسر لەژێر دەسەلاتداریەتی حکومەتی پۆمدا یەو فەرمانرەوایەکی پۆمی حوکمی نیشتمانەکە ی ئیمە دەکات و فەرمانرەوای ئیمپراتۆریەتی پۆمیش هەر ئوکتاوه، بەلام ئیستا لەئیمپراتۆریەتی پۆمدا ئەو بەئوکتا و ناوابەن بەلکو ناوانراوە (ئیمپراتۆری مەزن) گەبە زمانی پۆمی پنی دەگوتریت (ئیمپراتۆر ئوگوستوس) لەکارە پەسمیهکان و تارو نوسینهکاندا ئوکتا و بەم ناوانە ی خوارووە ناودەبەن (کایبوس، ژولیوس، سیزار، ئوکتاویوس، ئوگوستوس هەندیک لەدیارتیرین نووسەر و شاعیرانی پۆمی وەك هوراس، ویرژیل وتیت، لیو ئاقید، ئەوئەندەیان بەئوکتا و هەلاگوتووەو شعیران لەسەر هەنداووەو نووسیوە تەنانەت ئوکتا و لای پۆمیهکان لەخوکان بالاتر بوو، ئوکتا و لەمردنی کلیوپاترا خۆی بەبێ گوناھ نیشانداد گوتی، من بەرپرس نیم لەکوژرانی کلیوپاترا، شازنی ميسر بیئەوهی هیچ فشاریکی بکەوینتەسەر خۆی کوشتوو، هەرەها دەیگوت: ئەگەر شازنی ميسر خۆی نەکوشتبا ئەوی لەجیگاگە ی خۆیدا دەهیشتەوه تاکوتایی تەمەنی پاشای ميسر یا.

بەلام من دەزانم درۆدەکات، ئەگەر ئوکتا و دەستی بگەیشتایە خاتونکە ی من، بەدیلی دەگرت ولەگەڵ خۆیدا دەهیرد بۆ پۆم، دوا ی ئەوهی ماوەیهک بەرەزیلی دەهیشتەوه دەیکوشت، ئەگەر ئوکتا و مەبەستی

کەنيسەرشازدارە رەيسەر کيليوپاترا

کوشتنی کلیۆپاترا دەستبەسەر داگرتنی سامانی ئەوی نەبوو بەلێنەکە ی خۆی نەدەشکاندو سۆپاکە ی خۆی نەدەهینایە ناو میسر، ئەمڕۆ ناوی ئوکتاو بەئوگوستوس دەبن- واتە مەزن، بەلام ئەوپیاووە لەبەرچاوی من کەسیکی مایەپوچە، چونکە بەلێنەکە ی خۆی شکاند، ئەوی بەلێنی خۆی بشکینیت کەسیکی بوولێ، ئەو بەلێنی بەخاتونەکە ی مندابوو چاوی لەخاکی میسرەووە نییەو تەنھا دیتەناو ئەسکەندەریەو بۆنەووە ی بەهانه یەکیش بۆشکاندنی بەلێنەکە ی خۆی بدۆزیتەووە مەسەلە ی باریتە ی هینایە پیش، بەلام خاتونەکە ی من بۆئوکتاوی سەلماند ئەخواوەنی مەزنیە چونکە بەپێوەدانی مار کۆتایی بەژیانی خۆی هینا تاپەرەزیلی لەناو نەبریت و بەدەستی دوژمنەکە ی بەکوشت نەچیت، من وزۆر لەهاو نیشتمان یەکانم لەو پڕوایە داین کلیۆپاترا لەشەر لەگەڵ کەسیکدا کە دواتر (ژولیوس سیزار) بوو بەگەورەترین سەرداری میژووی پۆم وگەیشتە پلە ی ئیمپراتۆری و خوایی تیشکا، بەلام بەمەرگی دلیرانە ی خۆی ئەم تیشکانە ی بەسەرکەوتن گۆپی.

کوتایی

میژوو فۆی دووبارە دەکاتەووە، بەلام شیۆاری رووداوەکان گۆزانکاریان بەسەردادیت بەپینی روزگارو سەردەمەکان، ئەگەر لەوسۆنگەووە سەیری میژوو بکەین، دەبیتە بۆچوونیکە ئایدیالی، فوئەکە لەکوشەنیکانج کۆمەلایەتی هاوچەرغیشەووە شیکاری ئەمەبکەین، پێوانەکان پێچەوانە دەبنەووە، ئوکە بەتێروانینی تایبەت لیبروانین- نەمیژوو رانستەو نەدووبارەش دەبیتەووە، تەنھا هەندێک لەیەکچوونی سادە بەرووداو وپیشاتەکانەووە دیارن، لیژەدا دەکەوینەنەبەردەم پرسیاریک، ئەویش ئەو یە: ئایا لەکوئیدا میژوو بەهای فۆی لەدەستدات مادام رووداوەکان بەردەوام لەدووبارە بوونەووە دارن؟

وەرگیر کورد

ئىپھەندى بىلاوكردنەۋەى ئاراھ

ئامادەين بۇ بىلاوكردنەۋەى بەرھەمەكانتان بە جوانتزين شىۋەى ھونەرى
بە چاپ گەياندى رۇمان و چىرۆك و شىعرو بابەتى فەلسەفى و ھونەرى

ئاسيا: 07701918565

سانا: 07301241518

نرخى ((8000)) دىنارە

منتدى اقرأ الثقافي

www.iqra.ahlamontada.com

رودارووه کانی ئەم بەسەر هاتە میژووییهی " شرمیون "
بۆمان دەگێڕیتەوه : ئەو راستیەمان لا پروون دەکاتەوه،
ناداد پەرودەری کۆمەلایەتی هەرلەدێر زەمانەوه هەبووه،
تەنانەت لە حکومەتییکی نمونەیی وەک "رۆم" ییشدا
کە بۆ ماوەی "١٥" سەدە دوای خۆی نمونەیی نەبۆتەوه،
بۆیە کاتی لە میژوو دەکۆڵینەوه پەیی بە زۆر شت دەبەین
لەوانەیه لای ئێمە تا ئیستاش تازە بن .

ئەوهی جیگەیی سەرئەنجام لە پێش میلادەوه و لەرۆمدا
حکومەتی دیموکراسیی و ئازادی هەبووه ، کەچی بۆماوەی
هەزارو پینج سەد سال دوای ئەو میژوووه ، دیموکراسیی
لە دنیاادا بەخانەیی لە بیر چوونەوهو پەراویز بوون سپێردرا.

وەهگێری کوردی

نیوهندی ئارام بۆ چاپ و بلاوکردنەوه